

OCTAVIAN LIVIU ȘOVAN

**NECROPOLA
DE TIP SÂNTANA DE MUREȘ-ČERNJACOV
DE LA MIHĂLĂȘENI
(JUDEȚUL BOTOȘANI)**

COLECȚIA ARHEOLOGIE

Editura etatea
de Scaun

www.cetateadescaun.ro / www.cimec.ro

Necropola de tip Sântana de Mureș - Černjachov de la Mihălășeni (jud. Botoșani)

de **Octavian Liviu Șovan**

**NECROPOLA DE TIP SÂNTANA
DE MUREȘ - ČERNJACHOV
DE LA MIHĂLĂȘENI
(JUD. BOTOȘANI)**

de **OCTAVIAN LIVIU ȘOVAN**

Redactor: Octavian Liviu Șovan

Desene: Ecaterina Rusu, Nicolae Cornea, Adrian Ciuraru, Ionela Cantemir (Botoșani),
Gisela Höhn (Bonn) și dr. Gudrun Gomolka-Fuchs (Frankfurt am Main)

Tehnoredactare: Octavian Liviu Șovan, Didi Puiu și Lidia Dascălu

Coperta: Andrei Mărgărit

© Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2009

Reproducerea parțială sau totală a prezentei lucrări fără acordul scris al editurii
reprezintă infracțiune și se pedepsește conform legislației în vigoare.

ISBN 978-606-537-003-6

© Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște 2009

e-mail: editura@cetateadescaun.ro

www.cetateadescaun.ro

Tel./Fax.: 0245-218318; GSM: 0721-209519

S U M A R

PREFAȚĂ (Ion Ioniță)	7
I. INTRODUCERE	11
II. CORPUSUL DESCOPERIRILOR	13
A. Morminte	14
B. Gropi	145
C. Lăcaș de cult	147
D. Platforme de incinerare	148
E. Obiecte din strat	148
III. TIPOLOGIA INVENTARULUI	151
A. Accesorii vestimentare	151
1. Fibule	151
2. Catarama	154
B. Obiecte de toaletă	155
1. Piepteni	155
2. Cuțitașe de toaletă.	156
3. Pensete	157
C. Obiecte de podoabă	157
1. Mărgelile	157
a. Mărgelile de sticlă	157
b. Mărgelile de carneol	158
c. Mărgelile de coral	159
d. Mărgelile de chihlimbar	159
2. Medalioane	159
a. Medalioane de sticlă	159
b. Medalioane de metal	160
3. Verigi de tâmplă	160
4. Inele	160
D. Pandantive, amulete, clopoțel	161
1. Pandantive și amulete	161
2. Tuburi de os	162
3. Clopoțel de bronz	162
E. Obiecte de uz casnic	162
1. Ace de cusut	163
2. Fusaiole	163
3. Amnare	163
4. Cuțite de fier	163
F. Obiecte diverse	164
G. Recipiente de sticlă	164
H. Recipiente de lut	165
1. Vase din pastă grosieră, lucrate cu mâna	165
a. Oale	165
b. Căni	166
c. Pahare	166
2. Vase lucrate cu mâna, din pastă fină cenușie	166
3. Vase lucrate cu mâna, din pastă zgrunțuroasă	167
a. Oale	167
b. Căni	167
4. Vase din pastă fină, lucrate la roată	167
a. Cupe cu picior	167
b. Oale	167

c. Căni, ulcioare	168
d. Amforete	169
e. Pahare	170
f. Cupe	170
g. Castroane	171
h. Castroane cu trei torți	173
i. Supiere	174
5. Vase lucrate la roată, din pastă zgrunțuroasă	174
a. Amforete	174
b. Castroane	174
c. Oale	175
6. Vase de import romane	176
a. Căni	177
b. Amforete	177
c. Amfore	178
d. Castroane	178
I. Ofrande alimentare	179
1. Oase de animale și coji de ouă	179
2. Boabe de soc (<i>Sambucus Nigra</i>)	179
IV. CRONOLOGIA RELATIVĂ ȘI ABSOLUTĂ A NECROPOLEI	185
V. RITURI FUNERARE	191
VI. RITUALURI FUNERARE	196
VII. OBICEIURI DE PORT	203
A. Accesorii vestimentare	203
B. Obiecte de podoabă, pandantive, amulete	210
VIII. CONCLUZII	217
RÉSUMÉ	233
LISTA PRESCURTĂRIILOR	339
BIBLIOGRAFIE	341
INDICE GENERAL	349
PLANȘE	355

PREFAȚĂ

Voluminoasa lucrare asupra necropolei de la Mihălășeni inaugurează o nouă serie de monografii arheologice, care urmează să apară în paralel cu revista *Hierasus* și să poarte numele de *Bibliotheca Archaeologica „Hierasus”. Monographica*. Această serie nouă de monografii are menirea de a valorifica din punct de vedere științific mai ales descoperirile arheologice din regiunea nordică a Moldovei și cercetările desfășurate de arheologii din această zonă geografică. Inițiativa nu este singulară, ci se înscrie într-o tendință generală tot mai evidentă pe plan european, potrivit căreia muzeele de frunte și serviciile de patrimoniu își finalizează rezultatele investigațiilor științifice – inclusiv ale cercetărilor de teren – în două serii paralele de publicații: a) o revistă (de obicei cu regim de anuar) pentru publicarea studiilor curente de mai mică întindere și b) o serie de monografii, în care sunt valorificate proiectele mai mari de cercetare.

Șansele de reușită ale inițiativei de la Botoșani sunt în afara oricăror urme de îndoială, întrucât sunt publicate dintr-odată trei volume din serie:

1. Octavian Liviu Șovan, *Necropola de tip Sântana de Mureș - Černjachov de la Mihălășeni (jud. Botoșani)*. Bibliotheca Archaeologica ‘Hierasus’. Monographica I.

2. Adrian Florescu, Marilena Florescu, *Cetățile traco-getice din secolele VI-III a. Chr. de la Stâncești – Botoșani*. Bibliotheca Archaeologica ‘Hierasus’. Monographica II.

3. Octavian Liviu Șovan, Mircea Ignat, *Așezarea getică fortificată de la Cotu Copălău*. Bibliotheca Archaeologica ‘Hierasus’. Monographica III.

Cu aceste trei volume, seria *Bibliotheca Archaeologica ‘Hierasus’. Monographica* se impune autoritar chiar din start, cu trei monografii asupra unor cercetări de teren în două așezări fortificate traco-getice și o necropolă din secolul IV d. Hr., toate obiective arheologice de referință. Dacă ultima monografie, elaborată în urma unor investigații recente în așezarea getică fortificată de la Cotu Copălău, îmi este mai puțin cunoscută, celelalte două lucrări imi sunt familiare încă din perioada cercetărilor de teren. Ambele obiective își au deja un loc bine asigurat în istoriografia românească.

Cetățile traco-getice impunătoare de la Stâncești, cercetate ani îndelungați cu o înaltă competență și dăruire de Adrian C. Florescu, au intrat încă de la început în circuitul științific și și-au atras faima nu numai prin dimensiunile impresionante ale fortificațiilor păstrate până în zilele noastre, ci și prin ceea ce săpăturile arheologice au putut dezvălui cu privire la diversele construcții și amenajări din interiorul lor, ca și prin inventarul specific unor asemenea așezări fortificate (multă ceramică traco-getică, dar și amfore grecești și piese de aur).

În chip fericit, cercetările din așezarea getică fortificată de la Cotu Copălău, prin cea de a treia monografie a seriei, aduc materiale și informații noi cu privire la istoria și civilizația populației traco-getice de la est de Carpați, care confirmă în totalitate și întregesc concluziile formulate pe baza cercetărilor anterioare de la Stâncești.

Ceva mai stăruitor mă opresc asupra monografiei descoperirilor din necropola de la Mihălășeni, care inaugurează seria de monografii ‘Hierasus’. Această lucrare cuprinde două părți distincte, din care prima este reprezentată de un catalog cuprinzător al descoperirilor, ca o amplă bază de date și o importantă sursă documentară pentru cercetările viitoare. Cea de a doua parte include analiza datelor din catalog, pentru a stabili cronologia, practicile funerare, obiceiurile de port și concluziile generale.

Necropola de la Mihălășeni (jud. Botoșani), investigată metodic de-a lungul a șase campanii de săpături de mare amploare (1983-1988) de către O. L. Șovan, reprezintă unul dintre cele mai importante obiective arheologice din perioada romană târzie din țara noastră descoperite în ultimele decenii. Prin cercetarea ei integrală au fost descoperite 520 de morminte cu un inventar foarte bogat

(accesorii vestimentare, obiecte de podoaba și de toaletă, pandantive și amulete, recipiente de lut și de sticlă, precum și resturi osoase de la ofrande alimentare), care se întind pe o perioadă de cel puțin un secol, aproximativ de la retragerea romanilor din Dacia (275 d. Hr.) și până după invazia hunilor (375 d. Hr.). În apropierea necropolei au fost identificate și resturi din așezarea locuitorilor care și-au înmormântat morții în cimitirul deja cercetat. Numărul foarte mare de morminte cercetate situează necropola de la Mihălășeni pe locul al doilea în ierarhia celor circa 500 de cimitire cunoscute până acum în aria culturii Sântana de Mureș – Černjachov, înaintea ei aflându-se doar necropola similară de la Bârlad – Valea Seacă cu un total de 547 de morminte.

Descoperirile de la Mihălășeni oferă informații foarte importante cu privire la populația din această regiune în perioada de trecere de la antichitatea târzie spre evul mediu timpuriu, când pe arii întinse ale Europei au avut loc în mod repetat masive deplasări de populații și alte fenomene cu implicații majore în reconfigurarea demografică și politică a continentului. Zonele de stepă din nord-estul României, denumite de geografi Câmpia Moldovei sau Câmpia Jijiei, au cunoscut și ele aceste modificări. Astfel, dacă în secolele II-III d. Hr. se găseau aici doar puține comunități umane, reprezentate de așezări sezoniere și mici grupe de morminte, la sfârșitul secolului al III-lea și la începutul celui următor această regiune a fost populată masiv. Acum au apărut așezări întinse și de lungă durată, în care locuiau comunități umane stabile, având ca ocupații de bază agricultura, creșterea vitelor și diverse meșteșuguri. Descoperirile de la Mihălășeni sunt cea mai convingătoare dovadă a noului tablou demografic din stepa Jijiei.

Departate de a avea importanță doar pentru istoria locală, complexul arheologic de la Mihălășeni prezintă un mare interes pentru zone mult mai largi din această parte a continentului, întrucât aduc informații valoroase cu privire la dezvoltarea principalelor activități economice, la mobilitatea populațiilor, la relațiile de schimb cu zonele învecinate și mai ales la contactele strânse cu civilizația romană. Este și motivul pentru care tot mai mulți specialiști de prestigiu din străinătate s-au interesat în amănunt de aceste descoperiri, iar unii dintre ei au ținut să viziteze personal Muzeul de istorie din Botoșani, pentru a cunoaște bogatele colecții de la Mihălășeni.

Amploarea și valoarea descoperirilor de la Mihălășeni au ajuns de notorietate încă de la primele campanii de săpături, iar apariția monografiei consfințește și încheierea unei prime etape de finalizare a unui proiect de cercetare inițiat în 1983 și desfășurat integral de-a lungul a peste două decenii în cadrul Muzeului de istorie din Botoșani. Proiectul Mihălășeni a adus în patrimoniul instituției muzeale o cuprinzătoare și remarcabilă colecție de descoperiri datând de la sfârșitul antichității și din perioada marilor migrații. Între acestea se găsesc rarități, cum ar fi medalioane romane de sticlă (între care unul cu însemne creștine – Daniel în groapa cu lei) și vasul de lut cu reprezentări antropomorfe.

Lucrare monografică elaborată de O. L. Șovan, încorporând corpusul descoperirilor și partea de sinteză, este densă, bine articulată și însoțită de o amplă și binevenită ilustrație de calitate, compusă din hărți, desene, schițe, tabele și diagrame. Dimensiunile neobișnuite ale necropolei și cantitatea enormă de materiale provenite din inventarul mormintelor au oferit posibilitatea unor comentarii ample și diverse. Autorul face interesante observații cu privire la tipologia inventarului (mai ales în ceea ce privește fibulele, pieptenii și diversele categorii de recipiente de lut) și la cronologia mormintelor din necropolă, stabilind cu claritate trei faze de înmormântări. Un spațiu corespunzător acordă autorul și abandonării treptate a practicilor de înmormântare păgâne și adoptării de către comunitatea umană care și-a îngropat morții în necropola de la Mihălășeni a obiceiurilor funerare creștine.

Monografia necropolei de la Mihălășeni apare la foarte scurt timp după publicarea unei alte lucrări de proporții asupra așezării și necropolei de la Bârlad – Valea Seacă¹, aparținând aceluiași complex cultural, cunoscut arheologilor sub numele de cultura Sântana de Mureș – Černjachov. Cele două necropole (Mihălășeni și Bârlad – Valea Seacă) sunt de dimensiuni foarte apropiate. Între ele se observă asemănări firești, determinate de apartenența la aceeași cultură, dar prezintă și caracteristici prin care se deosebesc substanțial, fapt pentru care ele nu se pot substitui (ca informație) una celeilalte; de asemenea, nici una din ele nu poate fi umbrită de valoarea celeilalte. Tocmai existența unor deosebiri mari între cele două necropole ridică valoarea fiecăreia din ele, făcându-le complimentare.

¹ Vasile Palade, *Așezarea și necropola de la Bârlad – Valea Seacă (Sfârșitul sec. al III-lea – a doua jumătate a sec. al V-lea)*, Editura ARC 2000, București 2004, 720 pagini. Volum îngrijit de Eugenia Popușoi.

Un studiu comparativ cuprinzător între cele două cele mai mari necropole ale acestui complex cultural ar putea face mai multă lumină asupra realităților demografice și istorice din regiunile est-carpătice ale României în secolul al IV-lea d. Hr. Pentru aceasta ar fi nevoie mai înainte de câteva studii temeinice pregătitoare, pentru care este nevoie de timp. Dar chiar și în formă sumară pot fi schițate de pe acum câteva observații, care vor trebui avute în vedere în cercetările viitoare.

Așezările din preajma celor două necropole au fost inegal cercetate. Așezarea de la Bârlad – Valea Seacă a fost cercetată pe zone largi și nu mai este nici un dubiu că acolo a existat un adevărat centru meșteșugăresc de prelucrare a osului, mai ales pentru confecționarea pieptenilor (peste 30 de ateliere deja cercetate). Era o activitate de producție de prim rang în viața economică a comunității sătești de acolo. În aceeași așezare erau practicate și alte îndeletniciri meșteșugărești, dar într-o proporție mult mai redusă. De asemenea, populația respectivă se ocupa și cu agricultura și creșterea vitelor.

Spre deosebire de situația de la Bârlad – Valea Seacă, în așezarea de la Mihălășeni, cercetată în proporție mult mai redusă, nu se întrevide (după informația de până acum) nici o activitate meșteșugărească cu o pondere deosebită în viața locuitorilor. Aici viața economică era probabil dominată de practicarea agriculturii și creșterea vitelor. Unele meșteșuguri vor fi fost practicate și la Mihălășeni, dar nu la dimensiunea centrului meșteșugăresc de la Bârlad – Valea Seacă. Activitățile economice deosebite din cele două așezări au determinat și evidente deosebiri de structură a comunităților umane de acolo.

Deosebiri foarte mari pot fi sesizate în cele două necropole, ambele cercetate integral. Ele sunt vizibile îndeosebi în ceea ce privește riturile și ritualurile de înmormântare, dar de asemenea și în ceea ce privește tipologia materialelor din morminte. În necropola de la Bârlad – Valea Seacă substratul autohton (remarcat mai ales prin ceramica lucrată cu mâna de tradiție dacică) are o prezență masivă, imagine care nu se repetă la Mihălășeni. Situația este explicabilă prin realitățile din secolele anterioare. În vreme ce regiunea Podișului Central Moldovenesc a fost populată masiv în secolele II-III d. Hr. de comunități ale dacilor liberi, Câmpia Jijiei era aproape lipsită de locuitori. Aici se aflau doar comunități foarte reduse de daci liberi, abia identificabile, precum și grupe mici de sarmați nomazi, de la care nu au rămas decât morminte izolate sau grupe foarte mici de morminte. Pentru a stabili un tablou demografic corect al perioadei secolelor II-IV d. Hr. este nevoie de mai multe cercetări. Oricum, necropola de la Mihălășeni rămâne un reper de bază pentru toate cercetările viitoare.

Problemele ridicate de descoperirile remarcabile de la Mihălășeni sunt numeroase, iar cercetarea viitoare o va dovedi din plin. Materialele descoperite alcătuiesc un document solid pentru reconstituirea istoriei spațiului est-carpatic românesc în secolul IV d. Hr. Publicarea celorlalte antichități din zonă și lărgirea sintezei pe spații mai întinse vor da dimensiunea și valoarea adevărată a descoperirii de la Mihălășeni. Autorul mai întâi al cercetărilor de la Mihălășeni, iar acum și al monografiei Mihălășeni, a elaborat o lucrare de referință, care va servi enorm cercetărilor viitoare. El are dreptul de a se bucura, în sfârșit, după numeroasele constrângeri la care a fost supus pe parcursul investigațiilor, unele impuse chiar de el pentru bunul mers al cercetării, dar mai ales însăilalte de forțe potrivnice. Acum este un învingător și la acest final fericit ar fi bine să reflectăm mai mult, deopotrivă învingători și înfrânți. Toți au câte ceva de învățat. Eu îl felicit pentru ceea ce a realizat cu foarte multă trudă, cu dăruire, cu entuziasm și cu sacrificii majore pentru sănătatea sa.

Frankfurt am Main (octombrie 2005)

Ion Ioniță

I. INTRODUCERE

Necropola de la Mihălășeni este situată într-o zonă propice așezărilor omenești, cercetările efectuate până în prezent relevând prezența a numeroase resturi de locuire începând din paleolitic până în perioada feudalismului târziu. Dezvoltarea comunităților umane din zonă a fost favorizată de rețeaua hidrografică bogată, ca și de solurile cernoziomice levigate, care au permis acestora o economie bazată pe cultivarea pământului, creșterea animalelor și o variată activitate meșteșugărească.

Din punct de vedere geografic, microzona face parte din Câmpia Moldovei, mărginită la sud de Podișul Central Moldovenesc, la vest de Podișul Sucevei cu subunitățile sale de pe stânga Siretului, iar spre nord și est de râul Prut, care nu formează o limită geomorfologică propriu-zisă; prezentând aceleași caracteristici și la est de Prut, ambele Câmpii, a Moldovei și a Bălților, fac parte din regiunea geomorfologică a Câmpiei de eroziune a Prutului de mijloc (Băcăuanu 1968, p. 9).

Condițiile naturale favorabile locuirii umane din Câmpia Moldovei sunt dovedite și de mulțimea descoperirilor arheologice datând din secolele IV-V d. Hr., așezări și necropole cunoscute prin cercetări de suprafață sau săpături sistematice. Amintim aici așezările de la Corlăteni, Botoșani - Dealul Cărmidăriei, Trușești, Ionășeni, Glăvăneștii Vechi, Iași - cartierele Fabrica de cărămizi, Ciurchi și Nicolina, Băiceni, Holboca și Drăgușeni, precum și necropolele de la Horlești, Nichiteni, Hănești, Cucorăni, Iacobeni, Erbiceni, Botoșani - Dealul Cărmidăriei, Lețcani, Miorcani și Tocileni (Ioniță 1966; Zaharia, Petrescu-Dâmbovița, Zaharia 1970; Ioniță 1982; Păunescu, Șadurschi, Chirica 1976; Chirica, Tănăsachi 1984-1985).

Necropola de la Mihălășeni a fost descoperită în anul 1982 cu prilejul unor lucrări de drenare a terenului situat între râul Bașeu și drumul comunal Mihălășeni - Negrești, în punctul numit de localnici *Șesul Bașeului*, aflat la egală distanță între satele Mihălășeni și Negrești. Cu această ocazie au fost descoperite trei morminte de înhumatie, din care au fost recuperate cinci vase: o oală din pastă grosieră lucrată cu mâna și o alta lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, precum și trei castroane din pastă fină cenușie lucrate la roată, din care unul cu trei torți (Șadurschi, Șovan 1983). O primă evaluare a configurației topografice a terenului ne-a convins de posibilitatea existenței unei necropole cu un număr însemnat de morminte, datorită faptului că, în afară de cele trei morminte distruse de lucrările de drenare, nu s-au sesizat alți factori care să fi dus la deranjarea mormintelor.

Având în vedere importanța obiectivului, în anul 1983 am început campaniile de săpături, pe care le-am continuat în fiecare vară timp de șase ani, până în anul 1988, când s-a ajuns la epuizarea necropolei. Săpătura a fost executată în cea mai mare parte în condiții grele, datorită nivelului ridicat al pânzei freatice, mai ales în jumătatea sud-vestică a necropolei, care ne-a obligat să executăm în permanență gropi și canale pentru evacuarea apei, pentru a putea dezveli mormintele, a efectua corect observațiile și a recupera materialele. În același timp, mormintele din jumătatea nord-estică au fost descoperite la adâncimi mari, uneori la peste 2 m, datorită scurgerii pe terenul în pantă al necropolei a unor mari cantități de pământ aluvionat.

Cercetarea necropolei s-a făcut prin secțiuni paralele, de 2 m lățime și lungimi variabile, orientate pe direcția pantei pe care se afla necropola. S-au executat 56 de secțiuni, cu o suprafață totală de peste 8700 m², în perimetrul căreia s-au dezvelit 520 de morminte de incineratie și de înhumatie (inclusiv cele trei morminte descoperite în 1982).

În ceea ce privește stratigrafia necropolei, menționăm că sub solul arabil, gros de circa 0,30-0,40 m, se găsea un strat de pământ negru, omogen pe întreaga suprafață a necropolei, cu grosimi variabile, mergând de la 0,60-0,70 m până la aproximativ 1,80 m, având resturi consistente de materiale arheologice din epoca bronzului, Hallstatt, Latène și secolele IV-V. Omogenitatea întregului sol, până la lutul galben, a fost determinată de scurgerile de pământ negru de pe panta dealului, la a cărui margine se afla necropola și de depunerile aluvionare ale râului Bașeu în perioadele de inundație, frecvente datorită colmatării albiei majore a râului, care, în vechime, își avea cursul chiar lângă perimetrul necropolei; în decursul timpului acest râu și-a schimbat albia de câteva ori.

Așezarea corespunzătoare se află la circa 50 m de marginea estică a necropolei și însumează după cercetările periegetice circa 30 ha, pe partea stângă a drumului comunal Mihălășeni - Negrești. Cele două secțiuni executate după anul 1990 în așezare, având dimensiunile de 130/1,5 m și 120/1,5 m, au dus la descoperirea a două locuințe de suprafață cu resturi sporadice de chirpic ars, cu un inventar extrem de redus, constând mai ales din fragmente ceramice. În același loc s-au mai cercetat și două cenușare de tip Noua de la sfârșitul epocii bronzului, cu multe oase de animale și câteva unelte de os, specifice epocii.

Studiul complet asupra resturilor osteologice umane din mormintele de la Mihălășeni a fost făcut la Secția de Antropologie a Filialei Iași a Academiei Române (Botezatu 2001), cel asupra resturilor de paleofaună la Laboratorul de Morfologie animală al Facultății de Biologie a Universității "Al. I. Cuza" din Iași (Haimovici 1989; Haimovici 1994), iar cel asupra semințelor de soc la Institutul de Arheologie din Iași (Monah 1988; Monah 1994).

Lucrarea de față a fost elaborată și susținută ca teză de doctorat sub îndrumarea dr. Ion Ioniță, cercetător principal I, la Universitatea "Al. I. Cuza" din Iași. Ne manifestăm și aici gratitudinea pentru sprijinul acordat de către dr. I. Ioniță, care ne-a inițiat în dificilele taine ale muncii pe șantierele arheologice, în așezarea de la Ipotești și în necropola de la Stânca (jud. Botoșani) aparținând dacilor liberi (secolele II-III) și în necropola de tip Sântana de Mureș de la Tocileni (com. Stăuceni, jud. Botoșani). În același timp ne-a pus la dispoziție cu generozitate biblioteca domniei sale, fără de care nu am fi putut avea acces la informația necesară pentru înțelegerea complicatului fenomen numit cultura Sântana de Mureș - Černjachov.

Mulțumirile noastre se îndreaptă și către Institutul de Arheologie din Iași, mai ales către acad. prof. Mircea Petrescu-Dâmbovița, prof. dr. Dan Teodor și dr. Virgil Mihăilescu-Bîrlița, pentru informațiile oferite și încurajările generoase pentru elaborarea lucrării.

În mod deosebit aducem sincere mulțumiri doamnei Gisela Höhn, care la Cabinetul de desen de la Institut für Vor- und Frühgeschichtliche Archäologie al Universității din Bonn a realizat în condiții grafice excelente forma pentru tipar a planului general al necropolei. De asemenea, suntem foarte recunoscători doamnei dr. Gudrun Gomolka-Fuchs de la Römisch-Germanische Kommission din Frankfurt am Main pentru desenele și reconstituirile recipientelor de sticlă de la Mihălășeni, realizate pentru o monografie specială asupra acestei categorii de descoperiri, pe care ni le-a pus și nouă la dispoziție pentru publicare.

Materialele arheologice au fost restaurate în Laboratorul Muzeului Județean Botoșani de către V. Buinoschi și V. Iurieț. Reconstituirea grafică a lăcașului de cult și a portului feminin din epocă a fost executată de cond. arhitect M. Mihăilescu, desenele au fost realizate de către E. Rusu, N. Cornea, A. Ciuraru și I. Cantemir, iar tehnoredactarea computerizată am făcut-o împreună cu dr. L. Dascălu și D. Puiu, cu toții colegi de la Muzeul Județean Botoșani, cărora le aducem mulțumirile noastre.

II. CORPUSUL DESCOPERIRILOR

Volumul mare de materiale descoperite în necropola de la Mihălășeni, atât în morminte, cât și în strat, ne-a determinat să căutăm soluții cât mai adecvate pentru redactarea judicioasă a corpusului descoperirilor. Astfel, am eliminat din descriere detaliile care sunt evidente în ilustrație, menționând însă acele elemente care nu reies din ilustrație, cum sunt materialul folosit pentru execuția pieselor și tehnica execuției. Desenele mormintelor sunt prezentate la scara 1:20 (cu excepția mormântului 258, redus la scara 1:40), cele ale ceramicii la scara 1:4, iar restul obiectelor la scara 1:1. Unele piese de mici dimensiuni au fost desenate la scara 2:1, pentru sesizarea mai clară a unor detalii privind decorul, iar altele, de dimensiuni mari, au fost desenate la scara 1:8. De altminteri, dimensiunile fiecărui obiect în parte au fost menționate și în text.

Ilustrația a fost grupată pe complexe, incluzând desenele mormintelor și ale pieselor descoperite. Materialele găsite în strat au fost consemnate la sfârșitul corpusului. Tot la sfârșit am inclus descrierea gropilor și a inventarului lor. Cele trei morminte descoperite în 1982 au fost notate ca fiind mormintele 518-520, completând astfel numărul celor 517 morminte descoperite prin săpături.

Ilustrația a fost organizată în trei părți. Prima parte cuprinde o hartă cu poziția necropolei de la Mihălășeni în arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov, planul general al necropolei, ca și o schiță cu ridicarea topografică a terenului pe care sunt situate necropola și așezarea corespunzătoare necropolei, cu caroiagele respective, utilizate în cercetarea așezării. Partea a doua este cea mai cuprinzătoare și include planurile mormintelor cu inventarul descoperit, desenele gropilor cu inventarul corespunzător, desenele pieselor descoperite în strat, desenul temeliei și reconstituirea grafică a lăcașului de cult semnalat în perimetrul necropolei și planurile celor două platforme de incinerare. În sfârșit, partea a treia din ilustrație cuprinde seriile tipologice de obiecte și răspândirea lor în arealul necropolei. La sfârșitul ilustrației am adăugat și diagrama combinatorie a seriilor de obiecte utilizate la elaborarea cronologiei interne a necropolei, precum și răspândirea generală a mormintelor pe faze cronologice. Ilustrația este încheiată de diagrama combinatorie a seriilor de obiecte din mormintele de incinerare, precum și de reconstituirea grafică a obiceiurilor de port la femeile epocii.

La redactarea corpusului am folosit o serie de prescurtări: L = lungime; Î = înălțime; D = diametrul maxim; d = diametrul mic. La descrierea orientării mormintelor, primul punct cardinal arată direcția pe care era orientat craniul, iar cel de-al doilea direcția pe care erau orientate picioarele celui înhumat, situația fiind surprinsă și grafic, cu ajutorul unei săgeți care indică nordul. În ceea ce privește mormintele de incinerare, fără nici o excepție, au fost desenate pe axa N - S.

La descrierea oaselor incinerate am utilizat termenele de “calcinat puternic, mijlociu sau slab”, preluate din studiul antropologic și care semnifică gradul de incinerare a scheletelor. Astfel, la incinerare puternică, oasele prezintă o colorație alburie, cu aspect sticlos, majoritatea resturilor prezentând crăpături transversale pe direcția de deformare a lor, fără nici o urmă din țesutul spongios osos. La incinerarea mijlocie, oasele au o culoare gri-alburie, prezentând ușoare deformări față de poziția anatomică normală, iar calcinarea a pătruns adânc până în zona medulară a osului (fie plat, fie lung). La incinerarea slabă, oasele au o culoare neagră, cu aspect afumat sau maron-gri (cu aspect metalizat). În acest caz, incinerarea nu a pătruns adânc în zona tablei osoase, dar zona periostică este complet afectată și țesutul spongios este prezent.

În *Corpusul descoperirilor* am specificat și tipurile antropologice ale indivizilor înhumați, stabilite de către antropologi. Așa după cum se folosește în cadrul cercetărilor pe viu (conform metodelor stabilite de J. Weninger, G. Olivier și E. von Eickstedt) un punctaj pentru diversele tipuri luate în considerație, tot așa și pentru cercetările de paleoantropologie se calculează punctaje cu aspect cantitativ. Se iau în considerație 6 puncte valabile pentru fiecare individ studiat, adică câte un punct pentru fiecare tip antropologic ce intră în compoziția diagnozei tipologice, acestea fiind: nordic, mediteranoid, dinaric, est-europoid, alpin și protoeuropoid (în cazul când se observă caractere

mongoloide, se reduce punctul afectat caracterului est-europoid). Aceste puncte au fost notate în tabelul 7, preluat de la antropolog (Botezatu, 2001, p. 465-470, tabelul nr. 54) în cazul fiecărui individ la care s-a putut stabili tipul antropologic. Menționăm că, pentru stabilirea tabloului tipologic - adică diagnoza - complexul caracterelor luate în considerație se referă la o serie de date metrice, morfologice și biostatistice ce se transformă, în cazul analizei tipologice, în aspecte cantitative.

În ceea ce privește inventarul mormintelor, facem precizarea că prin noțiunea de “cană” înțelegem vasele cu o singură toartă, iar prin “castroane” toate vasele fără torți, care au diametrul maxim mai mare decât înălțimea. În funcție de acest criteriu, am putut departaja unele vase care la prima vedere ar putea intra în categoria “castroanelor”, dar măsurătorile exacte arată că este vorba de fapt de “oale” sau “supiere”.

Menționăm, de asemenea, că în descrierea inventarului din morminte am făcut prezentarea obiectelor în următoarea ordine: fibule, catarama, piepteni, cuțișe de toaletă, pensete, mărgeli, pandantive, amulete, ace, fusaiole, tuburi din femure de pasăre, cuțișe, recipiente de sticlă, recipiente de lut și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

A. MORMINTE

Mormântul 1. Incineratie în urnă (Pl. 4A). Adâncimea 0,45 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă grosieră, în care se aflau aproximativ 50 de fragmente de oase calcinate mijlociu, aparținând unei persoane de vârstă tânără, probabil juvenis. Sexul nu a fost determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cuțișă de toaletă și 1 oală din pastă grosieră.

1. Cuțișă de toaletă de bronz. L = 11 cm (Pl. 4A, 1);
2. Urna reprezentată de o oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu marginea arcuită spre interior și fundul plat. Î = 11,2 cm (Pl. 4A, 2).

Mormântul 2. Înhumatie (Pl. 4B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NNV 350% - SSE 170%. Groapă trapezoidală cu colțuri puternic rotunjite, îngustă la cap și mai largă la picioare. Scheletul, incomplet și deteriorat, aflat în poziția pe spate, cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă cu antebrațul adus spre claviculă, a aparținut unei femei de vârstă matură (50 ani), care prezenta un amestec de caractere mediteranoide și dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 3 fibule, 1 pieptene, 5 pandantive de fier, 1 cuțit de fier, 1 tub de os de pasăre, 1 fusaiolă, 2 scoici marine, 1 cană romană din pastă fină cărămizie și 1 oală din pastă fină cenușie.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și cu resort alcătuit din trei bucăți de sârmă, având acul lipsă, găsită pe clavicula stângă. L = 3,8 cm (Pl. 4B, 1);
2. Fragment din corpul unei fibule de fier, găsit pe clavicula dreaptă. L = 4 cm (Pl. 4B, 2);
3. Fibulă de argint cu portagrafa fixă și cu resortul incomplet, fiind probabil alcătuit din două sau trei segmente. Pe picior are incizat un decor în formă de X. L = 4,1 cm (Pl. 4B, 3);
4. Pieptene de os cu mâner semicircular lucrat din trei rânduri de plăcuțe prinse cu nituri de bronz. Plăcuțele exterioare au fost decorate cu câte două caneluri paralele la partea inferioară. A fost descoperit la capătul labelor picioarelor, într-o stare relativ bună de conservare. Î = 6,8 cm (Pl. 4B, 4);
5. Pandativ de fier în formă de căldărușă, având o formă prismatică cu baza triunghiulară și toarta lipsă. Î = 1,7 cm (Pl. 5, 5);
6. Pandativ de fier în formă de căldărușă, având formă prismatică cu baza triunghiulară. S-a păstrat doar un fragment. Î = 0,6 cm (Pl. 5, 6);
- 7-9. Trei pandantive cilindrice de fier în formă de căldărușă. Unul din ele are marginea și fundul îngroșate spre exterior. Stare precară de conservare, toate având lipsă torțile. Î = 2,8; 2,2 respectiv 1,8 cm (Pl. 5, 7-9);
10. Cuțit de fier, cu partea de la vârf lipsă, păstrând încă urma fibrelor de la lemnul plăselei. L = 8 cm (Pl. 5, 10);
11. Tub din os de pasăre, păstrat în bună stare de conservare. L = 10,7 cm (Pl. 5, 11);
12. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită în stânga bazinului. D = 4,8 cm (Pl. 5, 12);
13. Scoică marină *Cyprea*. L = 6,5 cm (Pl. 6A, 13);
14. Scoică marină *Murex*. L = 6 cm (Pl. 6A, 14);

Piese de la numerele 3, 5-11 și 13-14 erau grupate între genunchi, fiind depuse cu probabilitate într-o pungă de pânză sau de piele.

15. Cană romană din pastă fină cărămizie cu gura trilobată, toartă din bandă relativ lată având o carenă longitudinală mediană la exterior, nervură sub buză, caneluri în partea superioară a corpului și fund inelar. A fost descoperită lângă umărul stâng și craniu în poziție culcată spre acesta. $\hat{I} = 18$ cm (Pl. 6A, 15);

16. Oală mică lucrată la roată, din pastă fină cenușie cu corpul sferoidal, având o nervură pe gât, decor lustruit format din două linii în zigzag pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 6A, 16).

Mormântul 3. Înhumăție (Pl. 6B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa nu a fost sesizată. Scheletul, descoperit în poziția pe spate, cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă sub bazin, a fost deranjat parțial în zona toracelui. A aparținut unei persoane de sex feminin de 30-35 ani. Tipul antropologic nu a putut fi precizat.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 cataramă, 1 cană și 1 amforetă din pastă fină cenușie, 2 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 oală din pastă grosieră și 1 piesă de silex.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort deteriorat format din două segmente și două corzi trecute pe sub arc. A fost descoperită pe umărul stâng. $L = 4$ cm (Pl. 6B, 1);

2. Fibulă de bronz cu portagrafa fixă și resortul deteriorat, lucrat din două sau trei segmente. A fost găsită în zona claviculei drepte, în dreapta bărbiei. $L = 4,5$ cm (Pl. 6B, 2);

3. Cataramă de bronz cu veriga ovală, circulară în secțiune, descoperită pe oasele bazinului. $Dd = 2,7 \times 1,8$ cm (Pl. 6B, 3);

4. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie cu corpul globular, având gura ruptă, gât cilindric, toartă circulară în secțiune, nervură la baza gâtului și fund inelar. A fost descoperită împreună cu alte trei recipiente în stânga picioarelor, toate fiind culcate cu gura spre schelet. $\hat{I} = 18$ cm (Pl. 6B, 4);

5. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu gura largă și gâtul scurt, cu două nervuri, una pe gât și una pe partea superioară a corpului, cu toartă circulară în secțiune și fund inelar. $\hat{I} = 26$ cm (Pl. 7A, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă cu corpul aproximativ sferoidal și fundul inelar. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 7A, 6);

7. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu umăr rotunjit, trei caneluri fine pe gât și fund plat. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 7A, 7);

8. Oală fragmentară lucrată cu mâna din pastă grosieră, ușor barbotinată, cu buza evazată și fundul plat. A fost descoperită la 0,40 m deasupra fundului gropii, în umplutura gropii mormântului, alături de resturi de cărbune, provenind ca și vasul, probabil de la un mormânt de incinerăție. $\hat{I} = 18,8$ cm (Pl. 7A, 8);

9. Piesă de silex de Nistru, cu utilizare de percutor sau amnar, descoperit în umplutura gropii mormântului. $L = 6,7$ cm (Pl. 7A, 9).

Mormântul 4. Înhumăție (Pl. 7B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate, cu mâna dreaptă pe bazin și cea stângă pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40 ani). Tipul antropologic este mediteranoid, la care se adaugă unele influențe protoeuropoide și alpinoide. Fără inventar.

Mormântul 5. Incinerăție în urnă cu capac (Pl. 7C). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Ca urnă a fost folosită partea inferioară a unei oale din pastă zgrunțuroasă, iar pentru capac au servit fragmente provenind de la castroane din pastă fină cenușie. Oasele mediu calcinate (circa 140 fragmente) au aparținut unei femei de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 fusaiolă, 1 urnă din pastă zgrunțuroasă, 1 fragment de castron, 1 fragment dintr-o cană și 1 picior de cupă din pastă fină și 20 de fragmente ceramice din capac.

1. Fragment dintr-un pieptene de os lucrat din trei rânduri de plăcuțe, prinse cu nituri de bronz, descoperit în urnă printre oasele calcinate. $\hat{I} = 2,6$ cm (Pl. 7C, 1);

2. Fusaiolă de lut având formă bitronconică aplatizată, găsită în urnă. $D = 3,5$ cm (Pl. 7C, 2);

3. Urna reprezentată de fragmente din partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă și cu fundul plat. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 7C, 3);
4. Fragment de cupă lucrată la roată din pastă fină cenușie, găsită între fragmentele ceramice folosite drept capac. $\hat{I} = 12,4$ cm (Pl. 7C, 4);
5. Fragment dintr-un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie folosit drept capac. $\hat{I} = 4$ cm (Pl. 7C, 5);
6. Fragment dintr-o cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, folosit drept capac. $\hat{I} = 4$ cm (Pl. 7C, 6);
7. Capacul era reprezentat în total de 20 de fragmente, provenind de la castroane și oale lucrate la roată din pastă fină cenușie.

Mormântul 6. Incinerare în urnă cu capac (Pl. 8A). Adâncimea 0,25 m. Distrus de lucrările agricole și împrăștiat pe o suprafață de circa 1 m². Drept urnă a fost folosită o oală din pastă grosieră, iar capacul era format din câteva fragmente ceramice. Oasele incinerate moderat, puține la număr (6 fragmente mari), se găseau încă pe fundul urnei și au aparținut unei femei de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde 1 urnă și 1 oală din pastă grosieră, 1 fragment de oală din pastă zgrunțuroasă și alte 16 fragmente de vase folosite drept capac.

1. Urna este reprezentată de fragmente dintr-o oală înaltă din pastă grosieră, lucrată cu mâna, cu marginea trasă spre interior și fundul plat, având urme evidente ale trecerii prin foc. $\hat{I} = 22,8$ cm (Pl. 8A, 1);
2. Oală scundă fragmentară, lucrată cu mâna din pastă grosieră, cu marginea trasă spre interior și fundul plat, reconstituită din resturi găsite din capac. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 8A, 2);
3. Fragment dintr-o oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fundul plat profilat, găsit între fragmentele ceramice din capac. $\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 8A, 3);
4. Capacul mai era reprezentat și prin 6 fragmente provenind de la castroane lucrate la roată din pastă fină, 3 fragmente de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă și 7 fragmente provenind de la oale din pastă grosieră cu marginea trasă spre interior.

Mormântul 7. Înhumare (Pl. 8B). Adâncimea 0,90 m. Orientarea NNE 10% - SSV 190%. Groapa trapezoidală cu colțuri puternic rotunjite. Scheletul aflat pe spate, cu mâinile pe lângă corp, deranjat la torace, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (50-55 ani). Tipul antropologic este mediteranoid cu slabe influențe nordice.

Inventarul mormântului cuprinde 2 castroane din pastă fină cenușie.

1. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu buza îndoită orizontal și fundul inelar, aflat în dreapta craniului și parțial peste acesta. $\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 8B, 1);
2. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, depus în dreapta craniului, parțial sub primul recipient. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 8B, 2).

Mormântul 8. Înhumare (Pl. 8C). Adâncimea 0,90 m. Orientarea și groapa nesesizate. Mormântul a fost deranjat din vechime. Oasele scheletului, aruncate doar parțial în groapă, unele peste altele, au aparținut unei femei de vârstă matură (40 ani). Tipul antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde resturi de la ofrandă alimentară.

1. Resturi osoase de la un *Ovis* de circa 3 luni, găsite printre cele ale scheletului uman.

Mormântul 9. Incinerare în groapă cu capac (Pl. 8D). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Capacul format din fragmente ceramice. Oasele prezintă o incinerare moderată, fiind multe la număr (circa 145) și depuse pe fundul gropii. A aparținut unei femei adulte (20-25 ani).

Inventarul este format din: 1 ac de fibulă, 2 aplice de bronz, 39 de fragmente ceramice folosite drept capac și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Ac de fibulă de argint, topit la incinerare, găsit între oasele incinerate. $L = 4,2$ cm (Pl. 8D, 1).
- 2-3. Două aplice de bronz în formă de X, având la capete nituri de bronz. $L = 4,5$ cm la fiecare exemplar (Pl. 8D, 2-3);
4. Oală fragmentară lucrată cu mâna din pastă grosieră, cu marginea trasă spre interior și fundul plat, găsită între fragmentele ceramice din capac. $\hat{I} = 10,4$ cm (Pl. 8D, 4);

5. Capacul mai era format din alte 30 de fragmente provenind de la castroane și căni lucrate la roată din pastă fină cenușie, 8 de la oale din pastă grosieră cu marginea trasă la interior și 1 fragment ceramic din perioada culturii Noua;

6. Resturi osoase de la un ovicaprin, găsite între oasele incinerate.

Mormântul 10. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 9A). Adâncimea 0,60 m. Groapa nesesizată. Capacul alcătuit din fragmente ceramice și un silex. Oasele incinerate mijlociu în mare cantitate (aproape 300 fragmente osoase) umpleau urna (pentru care a fost folosit un fragment dintr-un vas așezat cu gura în jos), fiind răspândite și în jurul acesteia, împreună cu fragmente de cărbuni. Oasele incinerate au aparținut unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 fragment de pandantiv de os, 1 urnă din pastă grosieră, 2 fragmente de castroane din pastă fină cenușie, 1 fragment dintr-o oală lucrată din pastă grosieră cu mâna, 1 fragment de *dolia* din pastă zgrunțuroasă, alte 23 de fragmente ceramice și 1 silex din capac.

1. Cataramă de bronz, executată prin turnare, cu veriga de formă rectangulară și cu spinul fixat pe o axă centrală subțiată în locul de prindere. A fost găsită lângă urnă, sub fragmentele ceramice ale capacului. L = 3,1 cm (Pl. 9A, 1);

2. Fragment dintr-un pandantiv (?) de os calcinat. Î = 2,7 cm (Pl. 9A, 2);

3. Urna, cu urme de ardere secundară, reprezentată de resturi dintr-o cană lucrată cu mâna din pastă grosieră, având toarta ovală în secțiune, care lipsește în cea mai mare parte și fundul plat. Î = 11,6 cm (Pl. 9A, 3);

4. Fragment de oală lucrată cu mâna din pastă grosieră, cu marginea trasă spre interior și fundul plat, reconstituită din fragmentele ceramice din capac. Î = 6,8 cm (Pl. 9A, 4);

5. Fragment dintr-un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, descoperit între fragmentele folosite drept capac. Î = 5,2 cm (Pl. 9A, 5);

6. Fragment dintr-un castron înalt lucrat la roată din pastă fină cenușie, decorat cu nervură pe gât, descoperit între fragmentele folosite drept capac. Î = 6,4 cm (Pl. 9A, 6);

7. Fragment dintr-o *dolia* lucrat la roată din pastă zgrunțuroasă cu marginea în formă de T, descoperit între fragmentele folosite drept capac. Î = 2,8 cm (Pl. 9A, 7);

8. Capacul mai era reprezentat de 20 fragmente provenind de la oale și castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie, 3 fragmente lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă și 1 silex.

Mormântul 11. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 9B). Adâncimea 0,70 m. Groapa nesesizată. Capacul este format din fragmente ceramice. Oasele, puține (circa 19 fragmente) și cu grad de incinerare mijlociu, au aparținut cu probabilitate unui copil de vârstă infans I, al cărui sex nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment de pieptene, 2 fragmente de castroane din pastă fină cenușie și alte 31 de fragmente ceramice provenind din vasele folosite drept capac.

1. Fragment de pieptene de os lucrat din trei rânduri de plăcuțe, prinse cu nituri de bronz, găsit între oasele incinerate. Î = 2,8 cm (Pl. 9B, 1);

2. Castron fragmentar lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă tronconică cu arcuire scurtă sub buză, reconstituit din fragmentele ceramice folosite drept capac. Î = 4,4 cm (Pl. 9B, 2);

3. Fragment dintr-un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, descoperit tot între fragmentele folosite drept capac. Î = 4 cm (Pl. 9B, 3);

4. Capacul era format din 22 de fragmente provenind de la castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie, 8 de la castroane lucrate la roată din pastă fină cărămie și 1 fragment de la o oală din pastă grosieră cu marginea trasă spre interior.

Mormântul 12. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 9C). Adâncimea 0,70 m. Groapa nesesizată. Capacul format din fragmente ceramice. Oasele, puternic incinerate și relativ puține ca număr (78 fragmente osoase), erau amestecate cu cărbuni și multă cenușă. Au aparținut unui copil de 6-7 ani (infans I), al cărui sex nu a putut fi precizat.

Inventarul mormântului cuprinde 2 castroane fragmentare din pastă fină și 40 de fragmente ceramice, toate folosite drept capac.

1. Castron lucrat la roată din pastă fină cărămie (ars secundar ?), de formă bitronconică cu umărul rotunjit, nervură pe umăr și fundul inelar, reconstituit din fragmentele ceramice folosite drept

capac. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 9C, 1);

2. Fragment dintr-un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, descoperit între fragmentele ceramice din capac. $\hat{I} = 2,8$ cm (Pl. 9C, 2);

3. Capacul mai era format din alte 35 de fragmente provenind de la castroane și oale, între care un castron cu trei torți din pastă fină cenușie și 5 fragmente de la castroane din pastă romană fină cărămizie, lucrate la roată.

Mormântul 13. Incineratie în groapă cu capac (Pl. 9D). Adâncimea 0,65 m. Groapa nesesizată. S-au descoperit doar câteva fragmente osoase minuscule, calcinate, cu multă cenușă și cărbuni, acoperite de capacul format din numeroase fragmente ceramice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fusaioală, 1 fragment dintr-un obiect de sticlă, 1 castron fragmentar din pastă fină și alte 46 de fragmente ceramice din capac.

1. Fusaioală bitronconică de lut, cu câte șapte fațete pe fiecare parte. $D = 4$ cm (Pl. 9D, 1);

2. Fragment dintr-un obiect (?) de sticlă, sub forma unei tije arcuite la un capăt și circulară în secțiune. $L = 2,2$ cm (Pl. 9D, 2);

3. Fragment dintr-un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie folosit drept capac. $\hat{I} = 4$ cm (Pl. 9D, 3);

4. Capacul mai era format din alte 40 de fragmente provenind de la oale, castroane și căni lucrate la roată din pastă fină cenușie și 6 fragmente provenind de la oale din pastă grosieră cu marginea trasă spre interior.

Mormântul 14. Înhumatie (Pl. 10). Adâncimea 0,90 m. Orientarea SSV 190% - NNE 10%. Groapa aproximativ trapezoidală cu colțuri rotunjite, cu prag înalt de 0,20 m pe latura de est. Scheletul, puternic deranjat, din care s-au păstrat fragmente din craniu și picioare, a aparținut unui copil de 3-4 ani (infans I); sexul nedeterminat.

Inventarul este alcătuit din: 1 fibulă, 1 pieptene, 1 ac, 1 fusaioală, 1 clopoțel, 2 castroane din pastă fină cenușie, 1 oală din pastă grosieră, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 1 cuțit de silex.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, purtată probabil pe umărul stâng. $L = 5,2$ cm (Pl. 10, 1);

2. Pieptene fragmentar de os cu mâner semicircular și trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, găsit pe genunchi. $\hat{I} = 5$ cm (Pl. 10, 2);

3. Fragment dintr-un ac de cusut (?) de bronz, cu urechea lipsă, găsit lângă pieptene. $L = 2,7$ cm (Pl. 10, 3);

4. Fusaioală bitronconică de lut, găsită în stânga peroneelor. $D = 2,5$ cm (Pl. 10, 4);

5. Clopoțel de bronz având slabe urme de aurire, decorat cu 3 grupe de câte 3 cercuri concentrice, având în centru câte o perforație și câte două incizii orizontale paralele la partea superioară, respectiv inferioară. Lipsește limba. Descoperit lângă pieptene. $D = 4,5$ cm (Pl. 10, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică, cu nervură pe umăr și fund inelar, descoperit pe locul în care a fost toracele. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 10, 6);

7. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fundul plat, descoperită pe prag. $\hat{I} = 8,4$ cm (Pl. 10, 7);

8. Vas borcan lucrat cu mâna din pastă grosieră foarte friabilă, barbotinat și cu fundul plat. S-a dezintegrat la dezvelirea mormântului;

9. Castron miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică și cu fundul plat, descoperit în vasul 7. $\hat{I} = 4$ cm (Pl. 10, 9);

10. Cuțit curb de silex de Nistru (Krummesser), aparținând culturii Noua, descoperit în umplutura gropii mormântului. $L = 7,5$ cm (Pl. 10, 10).

Mormântul 15. Incineratie în urnă cu capac (Pl. 11A). Adâncimea 0,60 m. Groapa nesesizată. În urna așezată cu gura în jos, pentru care a fost folosit un castron din pastă fină, nu s-a găsit decât cenușă și cărbuni. Capacul era format din numeroase fragmente ceramice și 1 silex.

Inventarul mormântului era format din: 1 urnă; 1 supieră și 1 castron fragmentar din pastă fină cenușie, împreună cu alte 42 de fragmente ceramice și 1 silex erau folosite drept capac; 1 os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Urna este reprezentată de un castron miniatural din pastă fină gălbui-cenușie, lucrată la roată, de formă ușor bitronconică și cu fundul plat. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 11A, 1);

2. Supieră bitronconică din pastă fină cărămizie (arsă secundar ?), cu nervură pe umăr și fundul inelar, reconstituită din fragmentele ceramice folosite drept capac. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 11A, 2);
3. Fragment dintr-un castron din pastă fină cenușie, descoperit printre fragmentele de vase folosite drept capac. $\hat{I} = 2,4$ cm (Pl. 11A, 3);
4. Capacul mai era format din alte 4 fragmente provenind de la castroane din pastă fină, 34 fragmente de la castroane din pastă romană fină cărămizie lucrate la roată, 4 fragmente de la oale din pastă grosieră cu marginea trasă la interior și un fragment de silex;
5. Fragment de vertebră de ovicaprin, descoperit în interiorul urnei.

Mormântul 16. Înhumăție (Pl. 11B). Adâncimea 1 m. Orientarea VNV 285% - ESE 105%. Groapa, aproximativ trapezoidală cu colțurile rotunjite, a fost ulterior deranjată și lărgită oblic de o intervenție ulterioară. Aceasta, în loc să afecteze toracele, ca de obicei în cadrul ritualului funerar al deshumării, a greșit locul și a afectat craniul, pe care l-a deplasat cu circa 0,80 m de la locul inițial, cu excepția mandibulei. Scheletul, aflat pe spate, cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani). Tipul antropologic este mediteranoid cu unele elemente dinarice și nordice. Fără inventar.

Mormântul 17. Înhumăție (Pl. 12). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa aproximativ ovală. Scheletul, aflat pe spate, cu mâinile pe lângă corp, a fost deranjat în zona toracelui și la craniu. A aparținut unei femei mature (35-40 ani), al cărei tip antropologic a fost determinat ca mediteranoid de nuanță pontică.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 3 mărgel, 1 fusaiolă, 1 supieră și 4 castroane din pastă fină cenușie, 3 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort executat din trei bucăți de sârmă, descoperită pe clavicula stângă. L = 4,2 cm (Pl. 11C, 1);
 2. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort executat din trei bucăți de sârmă, descoperită pe umărul drept. L = 4,2 cm (Pl. 11C, 2);
 3. Pieptene de os cu mâner semicircular, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, găsit lângă umărul stâng. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 12, 3);
 4. Mărgică de sticlă sferoidală applatizată de culoare neagră. D = 1,7 cm (Pl. 11C, 4);
 5. Mărgică de sticlă discoidală de culoare albă. D = 2,1 cm (Pl. 11C, 5);
 6. Mărgică de sticlă de culoare verde de formă cilindrică, decorată cu cinci linii în val. D = 1,5 cm (Pl. 11C, 6);
- Toate cele trei mărgel au fost decoperite sub bărbie.
7. Fusaiolă bitronconică de lut descoperită în vasul 12. D = 3 cm (Pl. 11C, 7);
 8. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit în stânga craniului. $\hat{I} = 9,4$ cm (Pl. 11C, 8);
 9. Oală fragmentară lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, de formă sferoidală, cu șanțuire pe gât și fund ușor concav, descoperită lângă antebrațul stâng. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 12, 9);
 10. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, de formă sferoidală, cu trei caneluri pe umăr și fund ușor concav profilat, descoperită lângă vasul 9. $\hat{I} = 16,4$ cm (Pl. 12, 10);
 11. Supieră bitronconică lucrată la roată, din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperită lângă vasul 10. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 12, 11);
 12. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fundul ușor concav profilat, descoperită în castronul 11. $\hat{I} = 14$ cm (Pl. 12, 12);
 13. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu partea superioară cilindrică și fundul inelar, descoperit în colțul sud-estic al gropii mormântului. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 13A, 13);
 14. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu partea superioară cilindrică și cu fundul inelar, descoperit în partea sudică a gropii mormântului. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 13A, 14);
 15. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fundul inelar. A fost descoperit lângă genunchiul drept. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 12, 15);
 16. Printre oasele scheletului a fost descoperit și un fragment de falangă de eqvid.

Mormântul 18. Înhumăție (Pl. 13B). Adâncimea 0,70 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa rectangulară, cu colțuri rotunjite. Scheletul, culcat pe partea dreaptă, cu mâna dreaptă îndoită, cu cea stângă lipsă și piciorul drept îndoit din genunchi, a aparținut unei femei mature (circa 35 ani). Tipul antropologic este mediteranoid în amestec cu unele elemente protoeuropeice. Fără inventar.

Mormântul 19. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 13C). Adâncimea 0,50 m. Groapa rotundă (singura care a fost sesizată în necropolă pentru mormintele de incinerație). Capacul era format din fragmente ceramice numeroase. Oasele incinerate, puține la număr (8 fragmente) și găsite pe fundul gropii, au aparținut unui copil de vârstă infans II, al cărui sex nu a putut fi determinat.

Inventarul cuprinde următoarele obiecte: 1 fusaiolă, 1 castron miniatural, 1 fragment de castron, 1 picior de cupă și 1 fragment de castron cu trei torți din pastă fină cenușie și alte 25 de fragmente ceramice, toate provenind din capac.

1. Fusaiolă bitronconică de lut. D = 2,4 cm (Pl. 13C, 1);
2. Castron miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fundul plat, în care s-a găsit cenușă. Î = 4,8 cm (Pl. 13C, 2);
3. Picior de cupă lucrată la roată din pastă fină cenușie cu nuanțe cărămizii (ars secundar ?). Î = 6,2 cm (Pl. 13C, 3);
4. Fragment de castron cu trei torți din pastă fină cenușie, cu marginea în formă de T, prevăzută cu o verigă de lut atârnată de toartă. Î = 8 cm (Pl. 13C, 4);
5. Fragment dintr-un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, decorat pe gât cu o nervură, descoperit între fragmentele ceramice din capac. Î = 6 cm (Pl. 13C, 5);
6. Capacul mai era format, în afară de resturile de vase menționate mai sus, din alte 10 fragmente provenind de la castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie, 6 fragmente de la castroane lucrate la roată din pastă fină cărămizie și 9 fragmente de la oale din pastă grosieră cu marginea trasă spre interior.

Mormântul 20. Înhumăție (Pl. 13D). Adâncimea 0,80 m. Orientarea și groapa nesesizate. Mormântul este dublu.

20A. Scheletul incomplet, este reprezentat de o parte a unei calote craniene, aparținând unui bărbat de vârstă matură (35-40 ani). Tipul antropologic este mediteranoid.

20B. Din schelet s-au păstrat doar câteva fragmente osoase, care au aparținut unui copil de 10-12 luni (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 fusaiolă, 4 castroane din pastă fină cenușie, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul alcătuit din 3 bucăți, descoperită între oasele de copil. L = 5,3 cm (Pl. 13D, 1);
2. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită între craniu și vasul 3. D = 3,4 cm (Pl. 13D, 2);
3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică, cu nervură pe gât, linie vălurită pe umăr executată în tehnica lustrului și fund inelar. Î = 10 cm (Pl. 14A, 3);
4. Castron miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică și cu fundul inelar, descoperit în vasul 3. Î = 5,2 cm (Pl. 14A, 4);
5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, de formă sferoidală aplatizată și cu fundul plat. Î = 10,4 cm (Pl. 14A, 5);
6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică și fund inelar. Î = 9,4 cm (Pl. 14A, 6);
7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică, cu nervură pe gât și fund inelar. Î = 6 cm (Pl. 14A, 7);
8. Printre oasele scheletului a fost descoperit și un fragment de craniu de la un taurin.

Mormântul 21. Înhumăție. (Pl. 14B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa ovală. Scheletul, aflat pe pe spate, cu mâinile pe lângă corp, cu marea majoritate a oaselor toracelui lipsă, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente nordice și ostice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 cataramă, 1 pieptene, 2 fusaiole, 3 supiere, 2 castroane, 1 castron cu trei torți și 1 pahar din pastă fină cenușie, 2 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 silex și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, resortul lipsind în cea mai mare parte, găsită pe clavicula stângă. L = 5 cm (Pl. 14B, 1);
 2. Cataramă de bronz cu veriga ovală îngroșată, garnitură semicirculară cu trei nituri de bronz și spin circular în secțiune. A fost descoperită pe oasele bazinului. L = 4,5 cm (Pl. 14B, 2);
 3. Pieptene de os cu mâner semicircular executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, decorat cu o linie incizată continuă pe marginile plăcilor exterioare, aflat lângă peretele vestic al gropii mormântului. Î = 7,4 cm (Pl. 15, 3);
 4. Fusaioală bitronconică de lut. D = 3,3 cm (Pl. 15, 4);
 5. Fusaioală bitronconică de lut, găsită împreună cu precedenta între craniu și peretele nordic al gropii mormântului. D = 4,5 cm (Pl. 15, 5);
 6. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fundul inelar. Î = 11 cm (Pl. 15, 6);
 7. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fundul inelar. Î = 8 cm (Pl. 15, 7);
 8. Supieră bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu angobă neagră, cu prag pe umăr și fund inelar. Î = 12,8 cm (Pl. 15, 8);
 9. Oală de mici dimensiuni lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu canelură pe umăr și fund plat, găsită în vasul 8. Î = 6,8 cm (Pl. 15, 9);
 10. Castron cu trei torți lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu marginea în formă de T, toartă din bandă lată și fund inelar. Î = 14,4 cm (Pl. 16A, 10);
 11. Pahar miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură crestată oblic sub buză și fundul rotunjit, găsit în vasul 10. Î = 6 cm (Pl. 14B, 11);
 12. Oală bitronconică lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fundul plat. Î = 12,4 cm (Pl. 14B, 12);
 13. Supieră bitronconică cu umărul rotunjit, lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură sub buză și fundul inelar, găsită în stare fragmentară. Î = 13 cm (Pl. 16A, 13);
 14. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu două caneluri fine pe umăr și fund inelar, găsită în stare fragmentară. Î = 18,8 cm (Pl. 16A, 14);
- Cu excepția vasului 6, găsit la picioarele scheletului, toate celelalte vase au fost găsite în zona părții superioare a scheletului, înșirate lângă peretele vestic al gropii mormântului.
15. Silex de culoare alburie, găsit în umplutura gropii mormântului. L = 6,5 cm (Pl. 16A, 15);
 16. În dreapta bazinului au fost descoperite grupat resturi osoase de la un *ovis* mascul în vârstă de 7-8 luni.

Mormântul 22. Incineratie în groapă cu capac (Pl. 16B). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Capacul format din câteva fragmente provenind de la castroane lucrată la roată din pastă fină cenușie, unele dintre ele având urme de ardere secundară. Pe fundul gropii a fost descoperită o cantitate mică de cenușă, fără oase calcinate.

Inventarul mormântului cuprinde 3 castroane fragmentare din pastă fină și alte 23 de fragmente ceramice folosite drept capac.

1. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o canelură fină pe umăr și un decor incizat între carenă și margine, sub formă de linii paralele dispuse în zigzag. A fost reconstituit din fragmente ceramice folosite drept capac. Î = 12 cm (Pl. 16B, 1);
2. Fragment dintr-un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, folosit drept capac. Î = 3,2 cm (Pl. 16B, 2);
3. Fragment dintr-un castron lucrat la roată din pastă cenușie, folosit drept capac. Î = 4 cm (Pl. 16B, 3);
4. Capacul mai era format din alte 23 de fragmente provenind de la castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie.

Mormântul 23. Incineratie în groapă cu capac (Pl. 16C). Adâncimea 0,60 m. Groapa nesesizată. Capacul format din câteva fragmente ceramice, unele având evidente semne de ardere secundară. Pe fundul gropii au fost descoperite fragmente de cărbuni și cenușă.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment dintr-o piesă de bronz, 1 pahar din pastă fină cenușie și alte 38 de fragmente ceramice folosite drept capac.

1. Fragment dintr-o piesă de bronz, de întrebuințare neprecizată, descoperit în cenușa de pe fundul gropii. $\hat{I} = 2,7$ cm (Pl. 16C, 1);

2. Pahar miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu caneluri orizontale paralele pe corp și fund inelar, puternic ars secundar, găsit între fragmentele ceramice folosite drept capac. $\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 16C, 2);

3. Capacul mai era format din alte 35 de fragmente provenind de la oale și castroane din pastă fină cenușie, lucrate la roată și 3 fragmente de la oale din pastă grosieră lucrate cu mâna.

Mormântul 24. Înhumăție (Pl. 17A). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapă rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a fost deranjat în zona toracelui și a aparținut unui bărbat de vârstă matură (30-35 ani). Tipul antropologic este un amestec de elemente nordice și dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 oală din pastă grosieră, 2 căni din pastă fină cenușie, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Pieptene de os, executat din trei rânduri de plăcuțe prinse cu nituri de bronz, găsit în dreapta craniului în stare fragmentară. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 17A, 1);

2. Oală bitronconică de mici dimensiuni, din pastă grosieră lucrată cu mâna, având un ornament format din trei butoni pe umăr și fund plat. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 17A, 2);

3. Cană mică cu corp bitronconic și gât cilindric, lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toarta rectangulară în secțiune și fundul plat. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 17A, 3);

4. Oală sferoidală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri incizate pe umăr și fund plat. $\hat{I} = 14,8$ cm (Pl. 17A, 4);

5. Cană bitronconică cu umărul rotunjit și gâtul cilindric, lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă rectangulară în secțiune și fund inelar. $\hat{I} = 14$ cm (Pl. 17 A, 5);

Vasul 4 a fost găsit între antebrațul drept și peretele gropii mormântului, iar celelalte vase în jurul craniului.

6. Printre oasele umane au fost descoperite câteva fragmente din maxilarul superior ale unui porc mistreț.

Mormântul 25. Înhumăție (Pl. 17B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea V-E. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul aflat pe spate, cu mâna dreaptă pe bazin și cu cea stângă pe lângă corp, a fost deranjat în zona toracelui. A aparținut unui bărbat de vârstă juvenis (15-16 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu caractere alpine. Fără inventar.

Mormântul 26. Înhumăție (Pl. 18). Adâncimea 1,60 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțurile de la nord mai rotunjite. Scheletul, aflat pe spate și cu mâinile pe lângă corp, a fost deranjat în zona cutiei toracice și a craniului și a aparținut cu probabilitate unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani). Tipul antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 fusaiolă, 1 cupă din pastă fină cenușie, 1 cană din pastă fină cenușie, 5 castroane din pastă fină cenușie, 1 oală din pastă grosieră, 1 cuțit de silex și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Pieptene de os cu mâner trapezoidal și alveolare sub baza mică, executat din trei rânduri de plăcuțe prinse cu nituri de bronz, descoperit în stânga craniului. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 18, 1);

2. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită în stânga craniului. $D = 2,3$ cm (Pl. 18, 2);

3. Cupă cu picior și corp bitronconic, lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură sub buză, prag pe umăr, canelură pe carenă și picior tronconic înalt. $\hat{I} = 13,2$ cm. (Pl. 18, 3);

4. Cană mică lucrată la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică, cu toarta rectangulară în secțiune și fundul plat. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 18, 4);

5. Castron miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică și cu fundul ușor concav profilat. $\hat{I} = 4,8$ cm (Pl. 18, 5);

6. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 18, 6);

7. Fragment dintr-o oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu marginea trasă spre interior, barbotinată și cu urme de ardere secundară pe partea interioară, provenind probabil de la o urnă de incinerăție. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 18, 7);

8. Fragmente dintr-un castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și un decor lustruit în zigzag pe umăr. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 18, 8);

9. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 6,4$ cm (Pl. 19A, 9);

10. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fundul ușor concav profilat. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 18, 10);

Vasele 9 și 10 au fost descoperite în stânga craniului, vasul 6 între gambe, iar celelalte în stânga picioarelor, vasul 3 fiind culcat cu gura spre N-E.

11. Cuțit curb de silex de Nistru, intens șlefuit, probabil o piesă de ritual aparținând cu probabilitate culturii Noua, descoperit în umplutura gropii mormântului. $L = 7,3$ cm (Pl. 19A, 11);

12. Între oasele toracelui au fost descoperiți doi dinți de taurin.

Mormântul 27. Înhumăție (Pl. 19B). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a fost găsit deranjat la torace și cu craniul deplasat din poziția anatomică. A aparținut unei femei adulte, al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină cenușie și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu umăr coborât și fund inelar, găsit în dreapta craniului. $\hat{I} = 7,4$ cm (Pl. 19B, 1);

2. În stânga gambelor au fost găsite câteva fragmente osoase provenind de la un ovicaprin.

Mormântul 28. Înhumăție (Pl. 19C). Adâncimea 1,15 m. Orientarea N-S. Groapa trapezoidală, mai largă la cap și mai îngustă la picioare. Scheletul, întins pe spate, avea mâna dreaptă întinsă, depărtată de corp, cea stângă și cutia toracică fiind deranjate parțial. A aparținut unei femei mature (40-45 ani), al cărei tip antropologic este mediteranoid cu unele elemente nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 1 fragment dintr-un vas de sticlă, 1 supieră și 2 castroane din pastă fină cenușie, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. $L = 3,5$ cm (Pl. 19C, 1);

2. Pieptene de os cu mâner trapezoidal cu alveolare, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, găsit în vasul 5. $\hat{I} = 7,3$ cm (Pl. 20A, 2);

3. Un fragment dintr-un recipient de sticlă găsit în vasul 5. $\hat{I} = 2,5$ cm (Pl. 19C, 3);

4. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fundul plat. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 19C, 4);

5. Supieră înaltă lucrată la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică, cu un decor în zigzag executat prin lustruire, amplasat între o nervură pe gât și un prag pe umăr și fundul inelar. Pe fundul vasului au fost descoperite resturi de cărbune. $\hat{I} = 17,6$ cm (Pl. 20A, 5);

6. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund inelar. $\hat{I} = 18,8$ cm (Pl. 20A, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 9,4$ cm (Pl. 19C, 7);

Vasul 7 a fost găsit în dreapta femurelor, iar celelalte vase între craniu și peretele vestic al gropii mormântului.

8. Fragmente osoase de la un ovicaprin, descoperite în apropierea mâinii drepte.

Mormântul 29. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 20B). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală zgrunțuroasă, iar capacul era format din câteva fragmente provenind de la vase din pastă zgrunțuroasă și fină cenușie lucrate la roată. Oasele puternic calcinate, relativ numeroase (105 fragmente), au aparținut unei tinere de 15-20 ani (juvenis).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 spin de cataramă, 1 garnitură de bronz, 2 cuțite de fier, 1 urnă din pastă zgrunțuroasă și 11 fragmente ceramice folosite drept capac.

1. Spin de cataramă de bronz, rectangular în secțiune. $L = 1,8$ cm (Pl. 20B, 1);

2. Garnitură de bronz cu nituri de același material. $\hat{I} = 3,8$ cm (Pl. 20B, 2);

3. Vârf de cuțit de fier. $L = 4,7$ cm (Pl. 20B, 3);

4. Cuțit de fier descoperit lângă urnă, lipit de aceasta. $L = 9,4$ cm (Pl. 20B, 4);

5. Urna reprezentată de fragmentele unei oale din pastă zgrunțuroasă galben-cenușie lucrată la roată, cu prag pe umăr și fund plat. Î = 20,8 cm (Pl. 20B, 5);

6. Capacul era format din 5 fragmente provenind de la oale lucrate la roată din pastă fină cenușie și 6 fragmente de la oale din pastă zgrunțuroasă lucrate la roată.

Mormântul 30. Înhumăție (Pl. 21A). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, cu oasele toracelui și ale coloanei vertebrale deranjate și azvârlite în stânga craniului, a aparținut unei femei adulte (18-20 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 4 castroane și 1 cană din pastă fină.

1. Partea inferioară a unui castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, profilat. Î = 3,2 cm (Pl. 21A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică, cu nervură pe umăr și fund inelar. Î = 6,4 cm (Pl. 21A, 2);

3. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică, cu toartă ovală în secțiune, nervură pronunțată pe gât și fund concav. A fost găsită în poziție culcată. Î = 14 cm (Pl. 21A, 3);

4. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat profilat. Î = 9 cm (Pl. 21A, 4);

5. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat. Î = 10,8 cm (Pl. 21A, 5);

Vasul 1 a fost găsit în zona toracelui, vasul 2 pe antebrațul drept, iar celelalte în dreapta picioarelor.

Mormântul 31. Înhumăție (Pl. 21B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa aproximativ trapezoidală cu colțuri rotunjite, mai largă la cap. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp și deranjat în zona claviculelor, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (circa 55 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente protoeuropoid.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă și 1 cuțit de fier.

1. Cataramă de fier cu veriga ovală, găsită într-o stare proastă de conservare pe oasele bazinului. Dd = 2,9 x 2,3 cm (Pl. 21B, 1);

2. Fragment de cuțit de fier, găsit în partea stângă pe oasele bazinului. L = 6,5 cm (Pl. 21A, 2).

Mormântul 32. Înhumăție (Pl. 21C). Adâncimea 0,60m. Orientarea NNE 15% - SSV 195%. Groapa ovală. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, deranjat la torace și având lipsă antebrațul drept, cu picioarele îndoite, a aparținut unui bărbat de vârstă matură avansată (peste 60 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente nordice, dinarice și ostice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină.

1. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică, cu un decor pe umăr lustruit în zigzag și fund inelar, aflat în stânga femurelor. Î = 7,6 cm (Pl. 21C, 1).

Mormântul 33. Înhumăție (Pl. 22A). Adâncimea 0,90 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet s-au găsit doar resturi ale segmentului cefalic și fragmente de claviculă, omoplat și coaste. A aparținut unui copil de 7-12 luni, al cărui sex nu a putut fi stabilit.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină.

1. Castron din pastă fină cenușie, de formă bitronconică și cu fund inelar, aflat la nord de craniu. Î = 6,8 cm (Pl. 22A, 1).

Mormântul 34. Înhumăție (Pl. 22B). Adâncimea 0,80 m. După poziția craniului, orientarea pare să fi fost N-S. Groapa nesesizată. S-au descoperit numai fragmente din calota craniană a unui infans I (2-3 ani). Fără inventar.

Mormântul 35. Înhumăție (Pl. 22C). Adâncimea 0,65 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, puternic macerat și deranjat, a fost găsit în poziția pe spate cu mâinile pe lângă corp și a aparținut unui infans I (2-3 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 cană din pastă fină, 1 oală din pastă grosieră și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Pieptene de os, cu probabilitate de tipul cu mâner semicircular și cu aripi laterale ridicate albiat, executat din trei rânduri de plăcuțe, decorat cu câte 3 rânduri de caneluri paralele la baza plăcilor exterioare și pe colțurile aripilor, descoperit în stânga oaselor bazinului. $\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 22C, 1);

2. Fragment dintr-o oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă și cu fundul plat, găsit în dreapta craniului. $\hat{I} = 4,4$ cm (Pl. 22C, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu patru caneluri pe umăr și fundul concav profilat, găsită împreună cu vasul 4 în dreapta picioarelor. $\hat{I} = 15,6$ cm (Pl. 22C, 3);

4. Fragmente din partea superioară a unei oale lucrată cu mâna din pastă fină neagră, găsită lângă vasul 3. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 22C, 4);

5. Cană mică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă ovală în secțiune și fund inelar, găsită în stânga picioarelor. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 22C, 5).

Mormântul 36. Înhumăție (Pl. 22D). Adâncimea 1,65 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat matur (40-45 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 5 castroane, 1 castron cu 3 torți și 1 cană din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, găsit lângă antebrațul stâng. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 23, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă tronconică, cu prag pe umăr și fundul inelar, găsit cu vasele 3 și 8 lângă craniu. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 23, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 23, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 23, 4);

5. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 23, 5);

6. Cană cu corp bitronconic și gât tronconic răsturnat, lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură sub margine, toarta rectangulară în secțiune și fund inelar. $\hat{I} = 22$ cm (Pl. 23, 6);

7. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu trei caneluri pe umăr și fund ușor concav profilat, aflată în poziție culcată în apropierea tibiei drepte. $\hat{I} = 14$ cm (Pl. 23, 7);

Vasele 4, 5 și 6 au fost găsite grupat lângă tibia stângă.

8. Castron cu trei torți lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu toarta din bandă lată, buza în formă de T și fundul inelar. $\hat{I} = 17$ cm (Pl. 23, 8);

9. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit lângă vasul 7. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 23, 9);

10. Resturi osoase de la ofrandă de ovicaprin găsite în vasul 5.

Mormântul 37. Înhumăție (Pl. 24). Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa aproximativ ovală. Scheletul aflat pe spate cu mâna stângă pe lângă corp, parțial deranjat, a fost găsit în poziție oblică în partea superioară a gropii mormântului. A aparținut unui copil de vârstă infans I (12-13 luni).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 3 mărgel, 1 ac de cusut, 1 fusaioară, 2 castroane și 1 pahar din pastă fină și 1 fragment dintr-un obiect de bronz.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul stâng. $L = 6,3$ cm (Pl. 24, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. $L = 5,9$ cm (Pl. 24, 2);

3. Mărgică inelară de sticlă albastră. $D = 1$ cm (Pl. 24, 3);

4. Mărgică sferoidală de calcar alb. $D = 1,2$ cm (Pl. 24, 4);

5. Mărgică sferoidală de sticlă neagră cu decor intarsiat cu o pastă sticloasă gălbuie. $D = 1,7$ cm (Pl. 24, 5);

Cele trei mărgel au fost găsite în zona antebrațului drept.

6. Ac de cusut de bronz, circular în secțiune, descoperit în dreapta craniului. $L = 8,3$ cm (Pl. 24, 6);

7. Fusaiolă bitronconică de lut, decorată cu caneluri largi oblice, găsită în dreapta craniului. D = 4 cm (Pl. 24, 7);

8. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit în stânga craniului. Î = 8 cm (Pl. 24, 8);

9. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6 cm (Pl. 24, 9);

10. Pahar bitronconic din pastă fină cenușie lucrat la roată, cu caneluri oblice pe umăr și fund plat. Î = 6,8 cm. (Pl. 24, 10);

Vasele 9 și 10 au fost descoperite pe oasele gambelor.

11. Fragment dintr-un obiect de bronz, de întrebuințare neprecizată, descoperit în umplutura gropii mormântului. Î = 5,6 cm (Pl. 24, 11).

Mormântul 38. Înhumăție (Pl. 25A). Adâncimea 1,20 m. Orientarea V-E. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a fost deranjat în zona toracelui, lipsind o parte din coaste și din coloana vertebrală. A aparținut unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani), al cărui tip antropologic este nordic în amestec cu elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Resturi de oase de ovicaprin au fost descoperite sub oasele toracelui.

Mormântul 39. Înhumăție (Pl. 25B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea și groapa nesesizate. S-au păstrat doar câteva fragmente din scheletul unui copil de 1 an (infans I); sexul nedeterminat.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 castroane din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar. Î = 14,8 cm (Pl. 25B, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6 cm (Pl. 25B, 2);

3. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6,8 cm (Pl. 25B, 3);

4. Oală bitronconică lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 14 cm (Pl. 25B, 4).

Vasele au fost descoperite grupat la nord de oase.

Mormântul 40. Înhumăție (Pl. 25C). Adâncimea 1,30 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, deranjat și cu oase lipsă în zona toracelui, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic era nordoid în amestec cu elemente mediteranoide.

Inventarul mormântului era compus din: 1 pieptene, 1 cuțitaș de toaletă, 1 fusaiolă, 1 castron din pastă fină, 1 scoică marină și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, găsit în dreapta femurelor. Î = 8,1 cm (Pl. 26A, 1);

2. Cuțitaș de toaletă de bronz, descoperit pe partea dreaptă a oaselor bazinului. L = 11,8 cm (Pl. 25C, 2);

3. Fusaiolă discoidală de lut, descoperită în stânga gambelor. D = 3,7 cm (Pl. 25C, 3);

4. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit și prag pe umăr, găsit în dreapta genunchilor. Î = 8,8 cm (Pl. 26A, 4);

5. Scoică marină *Cypreea*, cu o verigă de bronz pentru atârănare, descoperită între oasele celor două gambe. Î = 7,5 cm (fără verigă) (Pl. 25C, 5);

6. Resturi de ofrandă de la un porc au fost descoperite în dreapta craniului.

Mormântul 41. Înhumăție (Pl. 26B). Adâncimea 0,35 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, culcat pe stânga cu brațele aduse sub bărbie, deranjat în zona toracelui, lipsind câteva coaste și parte din vertebre, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35 ani). Tipul antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 împungător de os și 1 fragment dintr-un recipient de sticlă.

1. Împungător șlefuit executat dintr-un fragment de epifiză superioară a unui metatars de taurin. L = 10,6 cm (Pl. 26B, 1);

2. Fragment de la un recipient de sticlă cu pereții subțiri găsit în umplutura gropii mormântului. Î = 1,5 cm (Pl. 26B, 2).

Mormântul 42. Înhumăție (Pl. 26C). Adâncimea 0,5 m. Orientarea NNE 15% - SSV 195%. Groapa nesesizată. Scheletul aflat pe spate, cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă îndoită și adusă la umăr, a aparținut unei bărbat de vârstă matură (25-30ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă de fier.

1. Fibulă de fier cu piciorul înfășurat, găsită într-o stare proastă de conservare pe umărul stâng. L = 8 cm (Pl. 27A, 1).

Mormântul 43. Înhumăție (Pl. 27B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa trapezoidală, cu colțuri rotunjite și un prag de 0,20 m în partea stângă a mormântului. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a fost puternic afectat în zona toracelui, lipsind majoritatea oaselor. A aparținut unui bărbat matur (45 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 cană și 3 castroane din pastă fină cenușie și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale, executat din trei rânduri de plăcuțe prinse cu nituri de bronz și fier, descoperit în stânga gambelor. Î = 6,8 cm (Pl. 27B, 1);

2. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu gât cilindric decorat cu trei nervuri, prag pe umăr, toartă circulară în secțiune și fund plat. Î = 12,8 cm (Pl. 27B, 2);

3. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund ușor concav. Î = 8,4 cm (Pl. 27B, 3);

4. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 7,2 cm (Pl. 27B, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund plat. Î = 14,8 cm (Pl. 27B, 5);

6. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 8,8 cm (Pl. 27B, 6).

Vasele 2, 3 și 6 au fost găsite lângă craniu, iar vasele 4 și 5 în stânga gambelor, unul din ele fiind descoperit chiar pe prag; vasele 2 și 5 au fost găsite în poziție culcată.

Mormântul 44. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 28A). Adâncimea 0,60 m. Groapa nesesizată. Capacul format din mai multe fragmente ceramice și vase întregi, drept urnă fiind folosit un castron din pastă fină cenușie. Oasele în număr redus (33 fragmente) și cu un grad slab de incinerare, au aparținut unui copil de 2-3 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment de pieptene, 1 cuțitaș de toaletă, 1 mărgică, 1 fragment dintr-un recipient de sticlă, 1 urnă, 2 castroane din pastă fină, 1 oală din pastă grosieră, 1 picior de cupă și alte 19 fragmente ceramice din vase folosite drept capac, precum și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Fragment dintr-un pieptene de os, păstrând un nit de bronz, găsit în urnă. Î = 2,3 cm (Pl. 28A, 1);

2. Cuțitaș de toaletă de bronz, găsit între oasele incinerate din urnă. L = 8,2 cm (Pl. 28A, 2);

3. Mărgică sferoidală aplatizată de sticlă de culoare albastră, găsită în urnă. D = 1,2 cm (Pl. 28A, 3);

4. Fragment dintr-un pahar (?) de sticlă de culoare verzuie, descoperit între oasele incinerate. Î = 1,5 cm (Pl. 28A, 4);

5. Urna reprezentată de un castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat. Î = 8 cm (Pl. 28A, 5);

6. Castron bitronconic cu umerii rotunjiți, lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 5,2 cm (Pl. 28A, 6);

7. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, reconstituit din fragmentele ceramice folosite drept capac. Î = 7,2 cm (Pl. 28A, 7);

8. Oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, ușor cărămizie, cu marginea trasă spre interior și fund plat, având urme de ardere secundară. Î = 8 cm (Pl. 28A, 8). Este posibil ca vasele 6 și 8 să fi fost

folosite ca vase de ofrandă, având în vedere poziția în care au fost găsite, cu gura în sus și acoperite de fragmentele ceramice din capac.

9. Picior de cupă lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu două linii vălurite executate în pasta moale a vasului. Î = 10 cm (Pl. 28A, 9);

10. Capacul mai era format din alte 19 fragmente ceramice provenind de la oale și castroane din pastă fină cenușie, lucrate la roată;

11. În urnă au mai fost descoperite resturi osoase incinerate provenind de la un ovicaprin.

Mormântul 45. Înhumăție (Pl. 28B). Adâncimea 0,90 m. Orientarea NNV 340% - SSE 160%. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, deranjat la torace, lipsind câteva coaste și antebrațul stâng, a aparținut unui copil de 5-6 ani (infans I), al cărui sex nu a putut fi precizat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene și 7 castroane din pastă fină.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular și cu aripi ridicate albiat, lucrat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în dreapta femurelor. Î = 7 cm (Pl. 29A, 1);

2. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat. Î = 8 cm (Pl. 28B, 2);

3. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar. Î = 6 cm (Pl. 28B, 3);

4. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit pe umăr și fund inelar. Î = 10 cm (Pl. 28B, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6,4 cm (Pl. 28B, 5);

6. Castron tronconic din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 5,2 cm (Pl. 28B, 6);

7. Fragmente dintr-un castron bitronconic din pastă fină cenușie, lucrat la roată. Î = 6,8 cm (Pl. 28B, 7);

8. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură sub buză și fund inelar. Î = 7,6 cm (Pl. 28B, 8).

Vasele 6 și 7 au fost descoperite lângă peretele estic al gropii mormântului, iar celelalte lângă peretele vestic, toate cu gura în sus.

Mormântul 46. Înhumăție (Pl. 29B). Adâncimea 1,05 m. Orientarea NNE 15% - SSV 185%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a fost deranjat la torace, lipsind câteva coaste și claviculele. A aparținut unui bărbat matur (50-55 ani), al cărui tip antropologic era nordic cu elemente protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 47. Înhumăție (Pl. 29C). Adâncimea 1,05 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp, a fost deranjat în zona cutiei toracice, lipsind coaste și claviculele. A aparținut unei adolescente (juvenis) de circa 15-16 ani, al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 2 fusaiole, 3 castroane din pastă fină, 1 oală din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu portagrafa fixă și cu resortul executat din două bucăți, fiind decorată pe arc cu un X incizat, iar pe picior cu motiv ornamental în rețea. A fost găsită pe umărul drept. L = 4,5 cm (Pl. 29C, 1);

2. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită lângă peretele nordic al gropii mormântului. D = 3,5 cm (Pl. 29C, 2);

3. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită în stânga femurelor. D = 3,5 cm (Pl. 30A, 3);

4. Partea inferioară a unui castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 3,6 cm (Pl. 30A, 4);

5. Fragment dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat Î = 2,8 cm (Pl. 30A, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav profilat. Î = 14,8 cm (Pl. 30A, 6);

7. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 7,6 cm (Pl. 30A, 7);

8. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 8 cm (Pl. 30A, 8);

9. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit pe gât și fund plat profilat. $\hat{I} = 16,8$ cm (Pl. 30A, 9).

Vasele 4 și 5 au fost descoperite lângă peretele nordic al gropii, 6 și 7 pe cutia toracică, iar cele de la numerele 8 și 9 în stânga scheletului.

Mormântul 48. Înhumăție (Pl. 30B). Adâncimea 0,55 m. Orientarea și groapa nesesizate. S-au descoperit doar câteva fragmente din partea cefalică și postcefalică a scheletului unui copil de 3-6 luni (infans I). Fără inventar.

Mormântul 49. Înhumăție (Pl. 30C). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, cea dreaptă fiind mai depărtată, a fost deranjat în zona cutiei toracice, coastele și vertebrele lipsind în totalitate. A aparținut unei femei mature (50-55 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 castroane din pastă fină și 1 os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Castron bitronconic cu umărul rotunjit, lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în stânga craniului. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 30C, 1);

2. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit lângă humerusul stâng. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 30C, 2);

3. Între femure a fost descoperit un fragment osos provenind de la un taurin.

Mormântul 50. Înhumăție (Pl. 30D). Adâncimea 0,50m. S-a descoperit doar un craniu fragmentar aparținând unui bărbat de vârstă matură avansată (60 ani), pe temelia de piatră a unei construcții, presupus a fi un lăcaș de cult. Craniul, din care s-au mai păstrat o calotă craniană incompletă, fără partea posterioară a occipitalului și fără temporale, provenea de la un mormânt distrus. Din masivul facial era prezent un fragment din jumătatea stângă a bolții palatine (regiunea molarilor), iar mandibula era reprezentată doar printr-un fragment din ramul vertical stâng.

Inventarul mormântului cuprindea probabil resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Alături de craniul ajuns în poziție secundară au fost descoperite câteva fragmente osoase provenind de la un taurin.

Mormântul 51. Înhumăție (Pl. 30E). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE 15% - SSV 185%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite, tăia groapa mormântului 52. Scheletul aflat pe spate, cu mâinile ușor depărtate de corp și deranjat în zona cutiei toracice și la craniu, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 52. Înhumăție (Pl. 31). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE 15% - SSV 185%. Groapa, de formă ovală, a fost secționată de groapa mormântului 51. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile ușor depărtate de corp, a fost deranjat în zona toracelui, lipsind majoritatea coastelor. A aparținut unei femei de vârstă matură de circa 50-55 ani. Tipul antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 5 mărgel și 2 castroane din pastă fină.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort alcătuit din trei bucăți, descoperită în zona centrală a toracelui, aproape de bărbie, nefiind exclusă deranjarea de la locul inițial. L = 5,2 cm (Pl. 31, 1);

2. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort alcătuit din trei bucăți, descoperită pe umărul drept. L = 5,7 cm (Pl. 31, 2);

3. Pieptene de os cu mâner trapezoidal, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit lângă humerusul drept. $\hat{I} = 6,2$ cm (Pl. 31, 3);

4-8. Cinci mărgel plate de sticlă maro descoperite în zona gâtului, de lungimi diferite, toate având lățimea de 0,7 cm (Pl. 31, 4-8);

9. Castron bitronconic cu umărul rotunjit, lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 31, 9);

10. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, decor lustruit în zigzag pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 31, 10).

Mormântul 53. Înhumăție (Pl. 32A). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâna stângă pe lângă corp, deranjat în zona cutiei toracice și având lipsă o parte din coaste, vertebre, antebrațul drept și oasele gambei drepte, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Fragment dintr-o fibulă de bronz cu semidisc (și placă pentagonală la picior ?), cu resort simplu și cu un singur orificiu la baza arcului, din care s-a păstrat doar partea superioară, descoperită sub bărbie, în partea stângă. L = 2,7 cm (Pl. 32A, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, din care lipsește aproape jumătate, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în stânga gambelor. Î = 6,3 cm (Pl. 32A, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, descoperită lângă pieptene în poziție culcată. Î = 17,6 cm (Pl. 32A, 3).

Mormântul 54. Înhumăție (Pl. 32B). Adâncimea 0,65 m. Orientarea NNE 15% - SSV 185%. Groapa ovală. Scheletul, aflat pe spate în ușoară poziție chircită, cu mâinile pe lângă corp, a fost deranjat la torace și craniu. A aparținut unei femei de vârstă matură (40-45 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 supieră din pastă fină.

1. Supieră bitronconică, lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu umărul rotunjit, nervură pe gât și fund inelar, descoperită în dreapta craniului, în poziție culcată. Î = 13,2 cm (Pl. 32B, 1).

Mormântul 55. Înhumăție (Pl. 32C). Adâncimea 1,30 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (25-30 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron și 1 cană din pastă fină cenușie, 1 fragment de oală din pastă zgrunțuroasă și 1 os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit împreună cu o cană între femure. Î = 6,4 cm (Pl. 32C, 1);

2. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pronunțată sub buză, cu toartă rectangulară în secțiune și cu fund plat profilat, găsită în poziție culcată sub castronul 1. Î = 20,4 cm (Pl. 32C, 2);

3. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat, găsită lângă antebrațul stâng. Î = 3,6 cm (Pl. 32C, 3);

4. Fragment de femur provenind de la o găină domestică găsit sub coaste.

Mormântul 56. Înhumăție (Pl. 33A). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, parțial deranjat la torace, a aparținut unui bărbat matur (55-60 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente alpine.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală și 2 castroane din pastă fină cenușie și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală sferoidală aplatizată lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperită pe umărul stâng. Î = 18,8 cm (Pl. 33A, 1);

2. Castron bitronconic cu umărul rotunjit lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o linie în val lustruită deasupra unei nervuri pe gât și fund inelar. Î = 12 cm (Pl. 33A, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund plat. Î = 14 cm (Pl. 33A, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6,8 cm (Pl. 33A, 4);

Vasele 2-4 au fost găsite în stânga picioarelor.

5. În umplutura gropii s-a descoperit o oală fragmentară lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe gât și fund plat. Î = 18,9 cm (Pl. 33A, 5).

Mormântul 57. Înhumăție (Pl. 33B). Adâncimea 0,65 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, descoperit cu fața în jos și cu mâna stângă pe lângă corp, a fost deranjat în zona cutiei toracice, lipsind parte din coaste și antebrățul drept. Craniul deranjat, întors cu calota spre clavicule. A aparținut unei femei adulte de 25-30 ani, al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 58. Înhumăție (Pl. 34). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a fost deranjat la torace, lipsind parte din coaste. A aparținut unei femei adulte (25-30 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid cu unele elemente nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 2 fragmente de obiecte de fier cu întrebuințare neprecizată, 3 castroane și 1 cană din pastă fină și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul alcătuit din 3 bucăți, descoperită pe umărul stâng. L = 5,2 cm (Pl. 34, 1);

2. Fibulă de fier, în stare proastă de conservare, descoperită între genunchi. L = 5,5 cm (Pl. 34, 2);

3. Pieptene de os, păstrat incomplet, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de fier și decorat cu cercuri concentrice incizate, găsit între labele picioarelor. Î = 5,3 cm (Pl. 33C, 3);

4. Fragment de obiect de fier, de întrebuințare neprecizată, descoperit pe oasele bazinului. Î = 9,5 cm (Pl. 34, 4);

5. Castron înalt lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 12,4 cm (Pl. 34, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit împreună cu vasul 5 în dreapta craniului. Î = 6 cm (Pl. 34, 6);

7. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fațete verticale în partea superioară a corpului și cu fund inelar, având lipsă gâtul și toarta. Î = 22,8 cm (Pl. 34, 7);

8. Castron bitronconic cu umărul înalt lucrat la roată din pastă fină cenușie și fund inelar, găsit împreună cu cana în stânga gambelor. Î = 9,2 cm (Pl. 34, 8);

9. Fragment dintr-un obiect de fier, de întrebuințare neprecizată, găsit lângă genunchiul stâng. Î = 2,7 cm (Pl. 34, 9);

10. Printre coaste au fost descoperite fragmente de coaste de la un taurin.

Mormântul 59. Incinerație în urnă (Pl. 35A). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă, în care se aflau oase foarte puține (14 fragmente) cu un grad redus de incinerare, care au aparținut unui copil de 3-5 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 urnă din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat și urme de ardere secundară. Î = 13,4 cm (Pl. 35A, 1).

Mormântul 60. Înhumăție (Pl. 35B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, deranjat parțial în zona toracelui, a aparținut unei femei de vârstă matură (40-45 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 1 așchie de silex.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat și profilat, găsită în stânga craniului. Î = 14,8 cm (Pl. 35B, 1);

2. Așchie microlitică de silex de Nistru, descoperită în umplutura gropii mormântului. L = 2,8 cm (Pl. 35B, 2).

Mormântul 61. Înhumăție (Pl. 35C). Adâncimea 0,60 m. Orientarea S-N. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate în ușoară poziție chirchită și deranjat, a aparținut unui bărbat de vârstă senilă (60-65 ani), al cărui tip antropologic era dinaric în amestec cu unele elemente mediteranoide. Fără inventar.

Mormântul 62. Incinerație în urnă cu capac (?) (Pl. 35D). Adâncimea între 0,30-0,50 m. Mormânt distrus de lucrările agricole, din care s-au descoperit fragmente de vase cu resturi de cenușă

pe pereții interiori, ca și câteva fragmente de vase din pastă fină cenușie și zgrunțuroasă lucrate la roată (ceea ce ne facem să credem că urna a avut și capac), precum și obiecte în strat lângă mormântul 60. A fost distrus poate chiar de cei care au săpat groapa mormântului 61. Nu s-au găsit resturi osoase incinerate.

Au fost recuperate următoarele obiecte: 1 cuțitaș de toaletă, 1 brățară, 1 pandantiv de fier, 1 fragment de recipient de sticlă și 42 de fragmente ceramice din capac.

1. Cuțitaș de toaletă de bronz. L = 8,2 cm (Pl. 35D, 1);
2. Brățară de bronz. D = 4,3 cm (Pl. 35D, 2);
3. Pandantiv în formă de căldărușă de formă cilindrică de fier, găsit într-o stare precară de conservare. Î = 2,1 cm (Pl. 35D, 3);
4. Fragment dintr-un recipient (pahar ?) de sticlă. Î = 2 cm (Pl. 35D, 4);
5. Capacul era format din 20 de fragmente provenind de la oale și castroane din pastă fină cenușie, lucrate la roată și 22 de fragmente de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 63. Incinerație în urnă (Pl. 35E). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Oase foarte puține (24 fragmente), cu grad slab de incinerare, care au aparținut unui copil de 12-14 ani (infans II), al cărui sex nu a putut fi precizat. Câteva fragmente de oase incinerate erau răspândite și în afara urnei.

Inventarul mormântului cuprinde 1 urnă din pastă fină.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale (?) din pastă fină cenușie lucrată la roată, cu fund inelar profilat. Î = 5,2 cm (Pl. 35E, 1).

Mormântul 64. Înhumăție (Pl. 35F). Adâncimea 0,50 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, culcat pe partea dreaptă și deranjat în zona toracelui, la mâini și la bazin, cu picioarele îndoite din genunchi, a aparținut unui juvenis de 18-20 ani. Tipul antropologic nu a putut fi identificat.

Inventarul mormântului cuprinde resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. În stânga craniului au fost descoperite resturi osoase provenind de la un ovicaprin și un taurin.

Mormântul 65. Înhumăție (Pl. 36A). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (50-60 ani), al cărui tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 fragment de inel și 1 fragment de sticlă topită.

1. Cataramă de fier ovală, găsită într-o stare precară de conservare pe oasele bazinului. Dd = 3,4x2,8 cm (Pl. 36A, 1);
2. Fragment dintr-un inel de fier, descoperit pe degetul inelar al mâinii drepte. Î = 2,9 cm (Pl. 36A, 2);
3. Fragment dintr-o mărgică (?) de sticlă topită, găsit în dreapta femurului. Î = 2 cm (Pl. 36A, 3).

Mormântul 66. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 36B). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era format din două fragmente ceramice provenind de la oale lucrate din pastă fină cenușie. Oasele, slab incinerate (172 fragmente) și amestecate cu multă cenușă, au aparținut unui copil de 12-14 ani (infans II), al cărui sex nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 urnă din pastă zgrunțuroasă și 2 fragmente ceramice din capac.

1. Urna reprezentată de fragmente dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă cu fund inelar profilat. Î = 17,2 cm (Pl. 36B, 1);
2. Capacul era format din două fragmente provenind de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 67. Incinerație în urnă (Pl. 36C). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă așezată cu gura în jos. Oasele numeroase (456 fragmente), care umpleau urna, au aparținut unui bărbat de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 urnă din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă cărămizie zgrunțuroasă, cu fund ușor concav. Î = 19 cm (Pl. 36C, 1).

Mormântul 68. Incinerare în urnă cu capac (Pl. 36D). Adâncimea 0,35 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul era format din mai multe fragmente de oale din pastă fină cărămizie lucrate la roată. Oasele (circa 100 fragmente), cu grad mijlociu de incinerare, au aparținut unui copil de 6-7 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 urnă din pastă zgrunțuroasă și 8 fragmente ceramice din capac.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă de culoare cenușie-cărămizie, cu fund inelar, căreia îi lipsește marginea. Î = 12 cm (Pl. 36D, 1);

2. Capacul era format din 8 fragmente provenind de la o oală lucrată la roată din pastă fină cărămizie.

Mormântul 69. Înhumare (Pl. 36E). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NNE 17% - SSV 193%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite, având un prag foarte larg de pământ cruțat în partea dreaptă a scheletului, înalt de 0,16 m. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat matur de 40-45 ani. Tipul antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 3 castroane din pastă fină cenușie, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă de carne.

1. Fragment de pieptene, cu mâner semicircular și aripi laterale, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în vasul 5. Î = 7,4 cm (Pl. 37A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6 cm (Pl. 37A, 2);

3. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 7,6 cm (Pl. 37A, 3);

4. Fragmente de oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 13,2 cm (Pl. 37A, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar. Î = 6,4 cm (Pl. 37A, 5);

Toate vasele au fost descoperite pe pragul din dreapta scheletului.

6. Resturi osoase provenind de la un ovicaprin au fost descoperite tot pe prag, lângă vase.

Mormântul 70. Înhumare (Pl. 37B). Adâncimea 1,30 m. Orientarea NNE 10% - SSV 190%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani). Tipul antropologic era nordic în amestec cu elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 amforetă din pastă fină cenușie și 4 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, găsit în stânga craniului. Î = 7,1 cm (Pl. 37B, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri fine pe gât și fund plat, găsită în poziție culcată pe genunchiul drept. Î = 13,2 cm (Pl. 38A, 2);

3. Oală sferoidală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită lângă gamba dreaptă. Î = 12 cm (Pl. 38A, 3);

4. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă ovală în secțiune, cu trei registre de linii în zigzag lustruite în partea superioară a corpului și sub margine, cuprinse între nervuri și fund inelar, găsită pe oasele gambei drepte. Î = 24,4 cm (Pl. 38A, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită în poziție culcată pe oasele gambei stângi. Î = 16,4 cm (Pl. 38A, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu prag la treimea inferioară a corpului și fund inelar, găsită pe femurul drept. Î = 16,4 cm (Pl. 38A, 6).

Mormântul 71. Înhumare (Pl. 38B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa trapezoidală, cu colțuri rotunjite, a fost intersectată de groapa mormântului 72, distrugând și o parte

din schelet și inventar. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp, având lipsă majoritatea coastelor și mâna stângă, a aparținut unei femei de vârstă matură (55-60 ani), al cărei tip antropologic este mediteranoid de nuanță pontică.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 supieră și 2 castroane din pastă fină cenușie și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat, în stare precară de conservare, găsită lângă umărul drept. L = 3,9 cm (Pl. 38B, 1);

2. Castron de mici dimensiuni lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în poziție culcată lângă peretele vestic al gropii mormântului. Î = 5,2 cm (Pl. 38B, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două praguri pe umăr și fund plat și profilat, găsită la nord de craniu. Î = 10,4 cm (Pl. 38B, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit lângă gamba stângă. Î = 8,8 cm (Pl. 38B, 4);

5. Fragmente dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, spartă de cei care au săpat groapa mormântului 72, găsite lângă vasul 4. Î = 9,2 cm (Pl. 38B, 5);

6. Supieră fragmentară lucrată la roată din pastă cenușie, de formă bitronconică cu umărul rotunjit, nervură pe gât și fund inelar, descoperită lângă vasul 2. Î = 16 cm (Pl. 38B, 6).

Mormântul 72. Înhumăție (Pl. 39A). Adâncimea 1,30 m. Orientarea N-S. Groapa, ușor trapezoidală cu colțuri rotunjite, intersectează groapa mormântului 71. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe bazin, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (55-60 ani). Tipul antropologic este mediteranoid cu unele elemente nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 oale, 1 castron și 1 cană din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsită lângă peretele nordic al gropii mormântului. Î = 16,4 cm (Pl. 39A, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri adânci pe umăr și fund ușor concav, descoperită lângă antebrațul drept. Î = 16 cm (Pl. 39A, 2);

3. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu gât cilindric având două perforații, trei praguri la baza gâtului, decor lustruit în zigzag pe umăr și fund inelar, descoperită ca și vasul 4 pe oasele mâinii stângi și ale toracelui, în poziție culcată. Î = 22 cm (Pl. 39A, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund plat, descoperită în poziție culcată. Î = 21,2 cm (Pl. 39A, 4);

5. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsită lângă piciorul drept. Î = 10 cm (Pl. 39A, 5);

6. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit în zigzag pe umăr și fund inelar, descoperit lângă humerusul drept. Î = 9,6 cm (Pl. 39A, 6);

7. Resturi de ofrandă de ovicaprin provenind de la doi indivizi, descoperite pe oasele bazinului.

Mormântul 73. Înhumăție (Pl. 39B). Adâncimea 0,75 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe bazin, deranjat la torace și craniu, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (circa 35 ani). Tipul antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cană din pastă fină cenușie și un os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Cană bitronconică cu umărul rotunjit lucrată la roată din pastă fină cenușie, având lipsă gâtul și toarta, cu cinci nervuri pe umăr și fund inelar, găsită în stânga oaselor bazinului. Î = 14,4 cm (Pl. 39B, 1);

2. Între coaste s-a descoperit o așchie osoasă aparținând cu probabilitate unui taurin.

Mormântul 74. Înhumăție (Pl. 40). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei mature (35-40 ani). Tipul antropologic era alpinoid în amestec cu unele elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 3 castroane, 1 supieră, 1 castron cu trei torți, 1 oală, 1 cană și 1 amforetă din pastă fină cenușie și 4 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de argint cu placă pentagonală și cu semidisc, dublu resort și portagrafă fixă pe jumătatea superioară a plăcii, descoperită pe umărul stâng. L = 5,9 cm (Pl. 41, 1);
2. Fibulă identică cu precedentă, găsită pe umărul drept. L = 6 cm (Pl. 41, 2);
3. Oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu șanțuire pe umăr și fund concav. Î = 14,8 cm (Pl. 40, 3);
4. Castron de formă sferoidală ușor aplatizat, lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar. Î = 15,6 cm (Pl. 40, 4);
5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 15,6 cm (Pl. 42A, 5);
6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag și decor lustruit în zigzag pe umăr și fund inelar. Î = 10 cm (Pl. 42A, 6);
7. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toarta circulară în secțiune și fund inelar, găsită în poziție culcată. Î = 24 cm (Pl. 41, 7);
8. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toarta circulară în secțiune, nervură la baza gâtului și trei registre de linii în zigzag lustruite sub margine și pe corp, găsită în poziție culcată. Î = 29,2 cm (Pl. 40, 8);
9. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund inelar. Î = 18,8 cm (Pl. 41, 9);
10. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar. Î = 6,4 cm (Pl. 42A, 10);
11. Castron înalt cu trei torți din bandă lată și marginea în formă de T, decorat cu mai multe caneluri sub margine și pe partea superioară teșită și fund inelar. Î = 18,8 cm (Pl. 40, 11);
12. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund plat, găsită în stare fragmentară. Î = 18 cm (Pl. 41, 12);
13. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar puternic profilat. Î = 13,2 cm (Pl. 42A, 13);
14. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund concav profilat. Î = 8 cm (Pl. 42A, 14).

Toate vasele au fost descoperite în partea sudică a gropii mormântului.

Mormântul 75. Înhumăție (Pl. 42B). Adâncimea 0,70 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet s-au mai păstrat câteva fragmente din craniu și 12 coaste care au aparținut unui copil de circa 2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 3 castroane din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală fragmentară lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 9,6 cm (Pl. 42B, 1);
2. Oală fragmentară din pastă zgrunțuroasă cărămidie lucrată cu mâna, cu fund ușor concav. Î = 8,8 cm (Pl. 42B, 2);
3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu 3 nervuri pe umăr și fund inelar. Î = 8 cm (Pl. 42B, 3);
4. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie și fund inelar. Î = 8,8 cm (Pl. 42B, 4);
5. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar. Î = 6 cm (Pl. 42B, 5).

Mormântul 76. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 42C). Adâncimea 0,55 m. Groapa nesesizată. Mormântul a fost deranjat probabil de lucrări agricole. Fragmentele ceramice din capac și fragmentul de urnă păstrat, împreună cu resturile cinerare au fost găsite pe o suprafață de circa 0,70 m². Oasele, incinerate mijlociu (circa 100 bucăți), au aparținut unei femei de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 urnă din pastă zgrunțuroasă, alte 2 fragmente ceramice și o piatră folosite drept capac.

1. Din urnă s-a mai păstrat doar partea superioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă. Î = 7,6 cm (Pl. 42C, 1).
2. Capacul era format din 2 fragmente provenind de la oale din pastă zgrunțuroasă, lucrate la roată și o piatră.

Mormântul 77. Înhumăție (Pl. 43). Adâncimea 1,25 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa dreptunghiulară, cu două colțuri rotunjite și două în unghi drept. Scheletul, în poziție șezândă, cu coloana vertebrală în poziție oblică față de orizontală, cu genunchii ridicați la 45% și deranjat la torace, a aparținut unui copil de vârstă infans I (6-7 ani). Vasele 5, 8 și 9 au fost descoperite sub schelet.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 1 fusaiolă, 2 castroane și 2 căni din pastă fină și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort dintr-o singură bucată, decorată pe arc cu un X incizat, descoperită, ca și cealaltă fibulă, între coastele răscolite ale scheletului. L = 5,2 cm (Pl. 43, 1);

2. Fibulă de bronz cu portagrafa fixă și resortul dintr-o singură bucată. L = 6,1 cm (Pl. 43, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit lângă craniu. Î = 7,5 cm (Pl. 43, 3);

4. Fusaiolă bitronconică din calcar alb, descoperită în stânga craniului. D = 3 cm (Pl. 44A, 4);

5. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 10 cm (Pl. 43, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu un decor lustruit în zigzag pe umăr și fund inelar, găsit în stânga gambelor. Î = 8,8 cm (Pl. 43, 6);

7. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă ovală în secțiune, nervură pe gât și fund plat. Î = 10,4 cm (Pl. 43, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav profilat. Î = 15,2 cm (Pl. 44A, 8);

9. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6,4 cm (Pl. 44A, 9);

10. Cană bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă rectangulară în secțiune, nervură pe gât și fund plat, descoperită în stânga bazinului. Î = 12,8 cm. (Pl. 44A, 10);

11. Oală de mici dimensiuni lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită lângă vasul 10. Î = 8,8 cm (Pl. 43, 11).

Mormântul 78. Incinerăție în groapă cu capac (Pl. 44B). Adâncimea 0,45 m. Groapa nesesizată. Capacul format dintr-o aglomerație de fragmente ceramice provenind de la oale și castroane din pastă fină cărămizie și zgrunțuroasă. Oasele, multe și cu un grad slab de incinerare, au aparținut unei femei de vârstă adultă.

Inventarul mormântului cuprinde 1 fragment de pieptene de os, precum și 36 fragmente ceramice și 2 pietre folosite drept capac.

1. Fragment de pieptene de os trecut prin foc, păstrând și un nit de bronz, descoperit între resturile cinerare. Î = 2,4 cm (Pl. 44B, 1);

2. Capacul era format din 3 fragmente provenind de la oale și castroane din pastă fină cărămizie, 33 fragmente de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă și 2 pietre.

Mormântul 79. Înhumăție (Pl. 44C). Adâncimea 1,25 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna stângă pe lângă corp și cea dreaptă pe bazin, a fost puternic deranjat la torace și a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani). Tipul antropologic era mediteranoid în amestec cu multe elemente protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 80. Înhumăție (Pl. 44D). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NNE 34% - SSV 212%. Groapa rectangulară cu colțurile rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă senilă (60-65 ani). Tipul antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cuțit, 3 castroane, 1 oală și 1 pahar din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fragment de cuțit de fier, găsit într-o stare precară de conservare, în stânga gambelor. L = 6,7 cm (Pl. 45A, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund concav, descoperită împreună cu vasele 3 și 8 în dreapta părții superioare a scheletului. Î = 13,2 cm (Pl. 44D, 2);

3. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar. Î = 10 cm (Pl. 45A, 3);

4. Pahar lucrat la roată din pastă fină cenușie, decorat cu două registre de ove adâncite și fund inelar, descoperit împreună cu vasele 5 și 6 în stânga părții superioare a scheletului. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 45A, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 45A, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. $\hat{I} = 16,8$ cm (Pl. 45A, 6);

7. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, căruia îi lipsește marginea, descoperit în stânga gambelor. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 45A, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu marginea lipsă și fundul inelar. $\hat{I} = 18,2$ cm (Pl. 45A, 8).

Mormântul 81. Înhumăție (Pl. 45B). Adâncimea 1,30 m. Orientarea N-S. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a fost deranjat în zona toracică, lipsind toate coastele. A aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente alpine și protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fusaiolă, 2 castroane din pastă fină, 2 oale și 1 amforetă din pastă zgrunțuroasă.

1. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită în vasul 3. $D = 4$ cm (Pl. 45B, 1);

2. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă craniu, ca și vasele 3, 4 și 5. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 46A, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 16,8$ cm (Pl. 45B, 3);

4. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 45B, 4);

5. Amforetă lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu prag pe umăr, toartă din bandă lată rectangulară în secțiune și fund ușor concav, așezată în poziție culcată. $\hat{I} = 19,6$ cm (Pl. 46A, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit în dreapta femurelor. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 46A, 6).

Mormântul 82. Înhumăție (Pl. 46B). Adâncimea 0,90 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet s-au mai păstrat doar câteva fragmente osoase aparținând unui copil de 1,5-2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 mărgică, 3 castroane din pastă fină și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Mărgică discoidală de chihlimbar, găsită între oase. $D = 1,4$ cm (Pl. 46B, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 46B, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 46B, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund inelar, căreia îi lipsește marginea superioară. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 46B, 4);

5. Oală de mici dimensiuni lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor convex. $\hat{I} = 11,6$ cm (Pl. 46B, 5);

6. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 46B, 6). Vasele 2-6 au fost descoperite grupat, înșirate de-a lungul părții drepte a scheletului.

7. Oală de mici dimensiuni, lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită în poziție culcată la nord de craniu. $\hat{I} = 10,8$ cm (Pl. 46, 7).

Mormântul 83. Înhumăție (Pl. 46C). Adâncimea 0,60 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cu cea stângă pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic era alpinoid. Fără inventar.

Mormântul 84. Înhumăție (Pl. 47A). Adâncimea 1,30 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe bazin, a aparținut unei femei mature (45-50 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente alpine.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă fină cenușie și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit în zigzag pe umăr între două caneluri și fund inelar, descoperită în dreapta craniului. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 47A, 1);

2. Câteva resturi osoase de la un *Ovis* acornut au fost găsite în dreapta femurelor.

Mormântul 85. Înhumăție (Pl. 47B). Adâncimea 0,70 m. Orientarea și groapa nesesizate. Scheletul lipsește în întregime.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină, 1 amforetă romană și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu o canelură lată pe umăr și fund ușor concav profilat descoperită împreună cu celelalte vase într-un șir în linie dreaptă pe axa de la N la S. Î = 14 cm (Pl. 47B, 1);

2. Amforetă romană din pastă cărămizie, cu caneluri dese orizontale grupate câte 5-7 pe corp, torți ovale în secțiune și fund inelar, găsită în poziție culcată. Î = 14,8 cm (Pl. 47B, 2);

3. Oală miniaturală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 6 cm (Pl. 47B, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6,4 cm (Pl. 47B, 4).

Mormântul 86. Înhumăție (Pl. 47C). Adâncimea 0,70 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mîna dreaptă pe lângă corp și cu cea stîngă pe toracele deranjat, a aparținut unui bărbat matur (50-55 ani). Tipul antropologic era protoeuropoid cu unele influențe mediteranoide.

Inventarul mormântului este compus din: 1 cataramă, 1 castron și 1 cană din pastă fină.

1. Fragment dintr-o cataramă de fier cu veriga ovală, găsită pe bazin. Dd = 4,3 x 3 cm (Pl. 47C, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie și fund inelar, găsit în dreapta craniului. Î = 8,8 cm (Pl. 47C, 2);

3. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu canelură și prag pe umăr, decorată cu două registre de linii verticale executate în tehnica lustruitului, cu toarta lipsă și fund inelar, descoperită în stînga craniului. Î = 17,6 cm (Pl. 47C, 3).

Mormântul 87. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 48A). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Capacul, alcătuit din fragmente ceramice, acoperea oasele slab incinerate, puține la număr (42 fragmente osoase), aparținând unui copil de 13-14 ani (infans II).

Inventarul mormântului era compus din 40 fragmente ceramice folosite drept capac.

1. Capacul era format din 6 fragmente provenind de la castroane din pastă fină cenușie, 3 de la castroane din pastă fină cărămizie lucrată la roată și 31 de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 88. Incinerație în urnă (Pl. 48B). Adâncimea 0,55 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele (138 fragmente), cu incinerare mijlocie, au aparținut unui bărbat de vîrstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment de pahar de sticlă și 1 urnă din pastă zgrunțuroasă.

1. Fragment dintr-un pahar de sticlă cu pereții groși, parțial topit, găsit la 0,20 m nord de urnă. Î = 2,1 cm (Pl. 48B, 1);

2. Urna reprezentată de o oală de formă sferoidală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor convex, profilat. Î = 16 cm (Pl. 48B, 2).

Mormântul 89. Înhumăție (Pl. 48C). Adâncimea 0,90 m. Orientarea și groapa nesesizate. Scheletul lipsește.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron și 1 cupă din pastă fină cenușie.

1. Castron din pastă fină cenușie, lucrat la roată, cu fund inelar. Î = 10 cm (Pl. 48C, 1);

2. Cupă bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, decorată prin ștampilare cu motive geometrice, cu fund convex. Î = 6 cm (Pl. 48C, 2).

Mormântul 90. Înhumăție (Pl. 48D). Adâncimea 1,30 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa ușor trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mîinile pe lângă corp, cea dreaptă îndoită din cot, deranjat în zona toracică și a cutiei craniene, a aparținut unei femei de vîrstă adultă (20-30 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid de nuanță pontică.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment de pieptene, 1 mărgică, 1 fusaiolă, 2 castroane din pastă fină, 1 fragment de oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fragment de pieptene, păstrând un nit de bronz, găsit în dreapta craniului, probabil distrus odată cu practicarea ritualului deshumării. $\hat{I} = 4,3$ cm (Pl. 48D, 1);
2. Mărgică triunghiulară de carneol alb cu striatii roz, găsită în umplutura gropii mormântului, la 0,30 m deasupra fundului gropii. $1,7 \times 1,5$ cm (Pl. 48D, 2);
3. Fusaioală bitronconică de lut ars, găsită în dreapta cutiei craniene. $D = 3,5$ cm (Pl. 48D, 3);
4. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe gât, canelură pe umăr și fund inelar, găsit în dreapta craniului. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 49A, 4);
5. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund concav, descoperit sub oasele mâinii stângi în stare fragmentară. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 49A, 5);
6. Fragmente dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, găsite între cutia craniană și perețele nordic al gropii mormântului. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 48D, 6);
7. În vasul 4 au fost descoperite și câteva resturi osoase provenind de la un ovicaprin.

Mormântul 91. Înhumatie (Pl. 49B). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Din schelet s-au păstrat doar câteva fragmente osoase aparținând unui copil de vârstă infans I.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pahar și 1 cană din pastă fină cenușie, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 1 cană din pastă grosieră.

1. Pahar bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar și un decor de motive geometrice executate prin șampilare. $\hat{I} = 8,4$ cm (Pl. 49B, 1);
2. Oală miniaturală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 49B, 2);
3. Cană miniaturală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu toarta lipsă și fund plat. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 49B, 3);
4. Cană miniaturală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură și decor în zigzag lustruit pe umăr, toartă rectangulară în secțiune și fund inelar. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 49B, 4).

Mormântul 92. Înhumatie (Pl. 49C). Adâncimea 0,75 m. Orientarea NNV 345% - SSE 165%. Groapa ovală cu un spațiu lateral (nișă?) executat pentru depunerea ofrandelor, fără a avea însă și prag. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă adultă (30 ani), al cărui tip antropologic era nordic cu influențe mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 1 castron din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resortul deteriorat, decorată pe picior cu două linii în zigzag incizate pe marginile lungi, găsită pe umărul drept. $L = 5$ cm (Pl. 49C, 1);
2. Pieptene de os cu mâner semicircular, lucrat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, găsit lângă humerusul drept. $\hat{I} = 6,2$ cm (Pl. 50A, 2);
3. Fragmente din partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită în dreapta oaselor bazinului. $\hat{I} = 10,8$ cm (Pl. 49C, 3);
4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, găsită ca și vasul 5 în spațiul lateral al gropii mormântului. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 49C, 4);
5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr, decor în zigzag lustruit și fund inelar. $\hat{I} = 11,2$ cm (Pl. 49C, 5).

Mormântul 93. Înhumatie (Pl. 50B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NNE 10% - SSV 190%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate și deranjat, a aparținut unui copil de 2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 2 mărgel, 2 pandantive de os, 1 fusaioală, 1 cană și 2 castroane din pastă fină, precum și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort dintr-o singură bucată, găsită pe umărul drept. $L = 3,5$ cm (Pl. 50B, 1);
2. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort dintr-o singură bucată, găsită la gât. $L = 3,8$ cm (Pl. 50B, 2);
- 3-4. Două mărgel sferoidale de sticlă albă, găsite în zona gâtului. $D = 0,5$ cm (Pl. 50B, 3-4);
- 5-6. Două pandantive piramidale de os, dreptunghiulare în secțiune și decorate cu cercuri concentrice incizate, prevăzute cu gaură pentru atârănare, descoperite între oasele picioarelor.

L = 6,4 respectiv 7 cm (Pl. 50B, 5-6);

7. Fusaioală bitronconică de lut, găsită în dreapta genunchilor. D = 3,8 cm (Pl. 51A, 7);

8. Cană miniaturală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu două praguri, pe gât și pe umăr, cu toartă ovală în secțiune și fund plat, găsită lângă umărul drept. Î = 8,8 cm (Pl. 50B, 8);

9. Oală miniaturală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu prag pe umăr și fund concav. Î = 8 cm (Pl. 51A, 9);

10. Oală miniaturală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită în dreapta oaselor bazinului. Î = 8,8 cm (Pl. 51A, 10);

11. Castron miniatural bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit împreună cu vasul 12 la picioare. Î = 6 cm (Pl. 51A, 11);

12. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat. Î = 10,4 cm (Pl. 51A, 12);

13. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stare fragmentară între oasele deranjate din zona cutiei toracice. Î = 4,8 cm (Pl. 51A, 13).

Mormântul 94. Înhumăție (Pl. 51B). Adâncimea 1,50 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani), al cărui tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cuțit, 1 cană și 1 castron din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Cuțit de fier, căruia îi lipsește vârful, descoperit pe partea dreaptă a oaselor bazinului. L = 13,8 cm (Pl. 51B, 1);

2. Cană bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă rectangulară în secțiune și fund inelar, descoperită în poziție culcată la picioare. Î = 20,8 cm (Pl. 51B, 2);

3. Jumătatea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită lângă vasul 2. Î = 10 cm (Pl. 51B, 3);

4. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, decorat cu linii în rețea executate în tehnica lustrului, găsit în stânga craniului. Î = 10 cm (Pl. 51B, 4).

Mormântul 95. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 52A). Adâncimea 0,30 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul format numai dintr-un fragment ceramic. Oase puține (14 fragmente), depuse pe fundul urnei, cu incinerare mijlocie, care au aparținut unui copil până la 1 an (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 urnă din pastă zgrunțuroasă și 1 fragment ceramic din capac.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. Î = 11,2 cm (Pl. 52A, 1);

2. Capacul era format dintr-un fragment de castron din pastă fină (ars secundar), lucrat la roată.

Mormântul 96. Înhumăție (Pl. 52B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea V-E. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe bazin și deranjat la torace, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35-40 ani), al cărui tip antropologic era protoeuropoid. Fără inventar.

Mormântul 97. Înhumăție (Pl. 52C). Adâncimea 1,15 m. Orientarea VNV 295% - ESE 115%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâna stângă pe bazin și cu cea dreaptă pe lângă corp, a aparținut unei femei adulte (25-30 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid cu unele influențe nordice. Fără inventar.

Mormântul 98. Înhumăție (Pl. 52D). Adâncimea 0,70 m. Orientarea VNV 295% - ESE 115%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate, parțial macerat și distrus de rozătoare, a aparținut unui copil de 9-12 luni (infans I). Fără inventar.

Mormântul 99. Înhumăție (Pl. 52E). Adâncimea 1,45 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară, cu colțuri rotunjite, a avut praguri din pământ cruțat pe laturile lungi, de 0,20 m înălțime. A fost intersectat de groapa mormântului 100. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, având

lipsă oasele gambei stângi, a aparținut unei femei adulte (25 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului cuprinde: 9 mărgele, 8 pandantive în formă de căldărușe de fier, 1 fusaioală, 1 supieră, 1 castron, 1 cană și 1 pahar din pastă fină cenușie, 1 oală din pastă grosieră și 1 os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Mărgică discoidală de sticlă verzuie. D = 3 cm (Pl. 52E, 1);
2. Mărgică discoidală de sticlă maronie. D = 2,3 cm (Pl. 52E, 2);
3. Mărgică discoidală de sticlă verzuie. D = 1,7 cm (Pl. 52E, 3);
4. Mărgică discoidală de chihlimbar. D = 1,2 cm (Pl. 52E, 4);
5. Mărgică discoidală de sticlă transparentă. D = 1,6 cm (Pl. 52E, 5);
6. Mărgică polifațetată de carneol. D = 1,2X1,2 cm (Pl. 53, 6);
7. Mărgică polifațetată de carneol. D = 1,2X1,4 cm (Pl. 53, 7);
8. Mărgică polifațetată de carneol. D = 1,2X1,6 cm (Pl. 53, 8);
9. Mărgică sferoidală de calcar alburui. D = 1,5 cm (Pl. 53, 9);

Toate mărgelile, împreună cu pandantivele în formă de căldărușă enumerate mai jos, au fost găsite în jurul antebrațului mâinii stângi.

10-17. 8 pandantive în formă de căldărușă de fier, grupate de două ori câte trei, câte două semisferice și una cilindrică (Pl. 53, 10-12, 13-15), una cilindrică (\hat{I} = 1,8 cm; Pl. 53, 16) și una semisferică descoperită în stare fragmentară (\hat{I} = 1,4 cm Pl. 53, 17);

18. Fusaioală bitronconică de lut, găsită în vasul 21. D = 36 cm (Pl. 53, 18);

19. Oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu fund plat, găsită în stare fragmentară pe pragul din dreapta. \hat{I} = 12,4 cm (Pl. 53, 19);

20. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă vasul 19, pe prag. \hat{I} = 6,8 cm (Pl. 53, 20);

21. Supieră bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar și decor în zigzag lustruit pe umăr, delimitat sus de o nervură și jos de o canelură. \hat{I} = 18,8 cm (Pl. 53, 21);

22. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată având o ușoară alveolare longitudinală, decor lustruit pe umăr sub o nervură și fund inelar, descoperită alături de vasul 21 pe pragul din dreapta scheletului. \hat{I} = 23,6 cm (Pl. 53, 22);

23. Pahar miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu un decor executat cu roțița dințată, inclusiv două linii încrucișate pe fundul inelar, descoperit pe vasul 19. \hat{I} = 6 cm (Pl. 53, 23);

24. Un fragment osos provenind de la un taurin a fost găsit în vasul 19.

Mormântul 100. Înhumăție (Pl. 54A). Adâncimea 1,45 m. Orientarea NNV 340% - SSE 160%. Groapa de formă ovală intersectează mormântul 99. Scheletul întins pe spate și deranjat, a aparținut unui copil cu sexul nedeterminat în vârstă de 2-3 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 3 castroane din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, găsit în stânga bazinului. \hat{I} = 4,7 cm (Pl. 54A, 1);

2. Castron bitronconic miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu două caneluri pe umăr și fund inelar. \hat{I} = 6 cm (Pl. 54A, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. \hat{I} = 7,2 cm (Pl. 54A, 3);

4. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. \hat{I} = 5,2 cm (Pl. 54A, 4);

5. Partea inferioară a unei oale lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. \hat{I} = 7,2 cm (Pl. 54A, 5);

6. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, cu o nervură pe gât și un registru de linii în rețea executate în tehnica lustrului pe umăr. \hat{I} = 10,8 cm (Pl. 54A, 6).

Toate vasele au fost găsite grupat între craniu și peretele nordic al gropii mormântului.

Mormântul 101. Înhumăție (Pl. 54B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, din care s-au păstrat doar câteva fragmente, a aparținut unei femei de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment dintr-un obiect de fier, 3 pandantive în formă de căldărușă, 1 amnar (?), 1 supieră și 1 cană din pastă fină.

1. Fragment dintr-un obiect de fier de întrebuințare neprecizată, găsit împreună cu alte câteva obiecte, tot de fier, în zona bazinului, probabil într-o pungă. L = 5,5 cm (Pl. 54B, 1);
2. Pandativ de fier în formă de căldărușă cilindrică. Î = 3,5 cm (Pl. 54B, 2);
3. Pandativ de fier în formă de căldărușă cilindrică. Î = 3,2 cm (Pl. 54B, 3);
4. Resturi dintr-un pandativ de fier în formă de căldărușă cilindrică. Î = 1,2 cm (Pl. 54B, 4);
5. Fragment dintr-un obiect de fier, probabil un amnar. Î = 7,3 cm (Pl. 55A, 5);
6. Supieră bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe umăr și fund inelar, așezată la picioare. Î = 16,8 cm (Pl. 55A, 6);
7. Cană bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă rectangulară în secțiune și fund inelar, aflată în poziția culcat în dreapta tibiilor. Î = 19 cm (Pl. 55A, 7).

Mormântul 102. Înhumăție (Pl. 55B). Adâncimea 1,35 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul lipsește.

Inventarul mormântului cuprinde: 4 castroane, 1 oală și 1 cană din pastă fină, 3 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 7,2 cm (Pl. 55B, 1);
 2. Fragmente dintr-o oală lucrată la roată din pastă fină cenușie. Î = 10 cm (Pl. 55B, 2);
 3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu o canelură pe umăr și fund plat. Î = 12,8 cm (Pl. 56A, 3);
 4. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată și fund inelar, găsită în poziție culcată. Î = 15,2 cm (Pl. 56A, 4);
 5. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar. Î = 8 cm (Pl. 56A, 5);
 6. Fragmente dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, având un decor în zigzag incizat pe umăr între două caneluri fine și fund plat. Î = 12,8 cm (Pl. 56A, 6);
- Vasele 1-6 au fost grupate în partea de nord a gropii mormântului, în stânga locului unde probabil a fost craniul.
7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 7,6 cm (Pl. 55B, 7);
 8. Fragmente de oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar. Î = 10,8 cm (Pl. 56A, 8);
 9. Castron miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar, găsit, ca și vasele 7-8, în stânga zonei unde probabil au fost picioarele. Î = 4,4 cm (Pl. 54A, 9);
 10. În mai multe zone de pe fundul gropii mormântului au fost descoperite oase provenind de la un ovicaprin.

Mormântul 103. Înhumăție (Pl. 56B). Adâncimea 0,70 m. Orientarea și groapa nesesizate. S-au descoperit doar câteva fragmente din scheletul unui copil în vârstă de până la 1 an (infans I). Fără inventar.

Mormântul 104. Înhumăție (Pl. 56C). Adâncimea 0,65 m. Orientarea și groapa nesesizate. Scheletul, deranjat complet și cu oase lipsă, a aparținut unui copil de 2-3 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pandativ în formă de căldărușă.

1. Pandativ de bronz în formă de căldărușă cilindrică cu fundul semisferic. Î = 1,5 cm (Pl. 56C, 1).

Mormântul 105. Înhumăție (Pl. 56D). Adâncimea 1,15 m. Orientarea NNV 294% - SSE 114%. Groapa nesesizată. Scheletul întins pe spate, cu mâinile pe lângă corp și deranjat la torace, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35-40 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid cu unele influențe protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Un fragment osos provenind de la un taurin a fost descoperit pe humerusul stâng.

Mormântul 106. Cenotaf (Pl. 56E). Adâncimea 1,30 m. Orientarea N-S. Groapa ovală. Fără inventar.

Mormântul 107. Înhumăție (Pl. 57A). Adâncimea 0,45 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna stângă pe bazin și cea dreaptă adusă pe umărul drept, a aparținut unui bărbat matur (45-50 ani), al cărui tip antropologic este nordic în amestec cu unele elemente caracteristice protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 castroane din pastă fină.

1. Fragmente dintr-un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fundul inelar, descoperit în stânga humerusului. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 57A, 1);

2. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga oaselor bazinului. $\hat{I} = 6,4$ cm (Pl. 57A, 2).

Mormântul 108. Înhumăție (Pl. 57B). Adâncimea 1,90 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară, cu prag în partea de nord a mormântului cu înălțimea de 0,10 m. Scheletul, întins pe spate și deranjat, a aparținut unui copil de 1-2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 2 mărgel, 4 castroane și 1 oală din pastă fină, 1 cană romană și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort dintr-o bucată, găsită în zona umărului drept. $L = 4,3$ cm (Pl. 57B, 1);

2-3. Două mărgel de sticlă albastră, una sferoidală și alta polifațetată, descoperite în zona gâtului. $D = 0,6$ cm (Pl. 57B, 2-3);

4. Castron scund lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit împreună cu vasele 5, 9-11 pe prag. $\hat{I} = 4,4$ cm (Pl. 57B, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 57B, 5);

6. Oală bitronconică lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund ușor concav, descoperită împreună cu vasele 7 și 8 în stânga picioarelor. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 57B, 6);

7. Cană romană cu gura trilobată din pastă cărămie, cu toartă din bandă lată, cu o șanțuire fină sub margine și două pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 14,8$ cm (Pl. 57B, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 57B, 8);

9. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 57B, 9);

10. Castron miniatural bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 4$ cm (Pl. 57B, 10);

11. Castron miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 57B, 11).

Mormântul 109. Înhumăție (Pl. 58A). Adâncimea 0,65 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet s-au păstrat doar craniul și un fragment de claviculă, care au aparținut unui copil în vârstă de până la 1 an (infans I). Fără inventar.

Mormântul 110. Înhumăție (Pl. 58B). Adâncimea 0,85 m. Orientarea N-S. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite, mult mai largă la picioare. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp și picioarele îndoite din genunchi, cu toracele deranjat, lipsind mai multe coaste, a aparținut unei femei de vârstă matură (55-60 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid, în amestec cu unele elemente caracteristice nordoizilor.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 colier din șasesprezece mărgel, 1 castron și 1 cană din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1-16. Colier format din șasesprezece mărgel sferoidale de sticlă albastră, dintre care două grupe îngemănate câte două și câte patru (cu diametrul cuprins între 3-5 mm), descoperit în zona gâtului (Pl. 58B, 1-16);

17. Fragmente dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită împreună cu vasul 18 lângă peretele nordic al gropii mormântului. $\hat{I} = 15,2$ cm (Pl. 58B, 17);

18. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată, nervură pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 25,2$ cm (Pl. 58B, 18);

19. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit împreună cu vasul 20 în stânga craniului. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 58B, 19);

20. Oală fragmentară lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund plat. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 58B, 20).

Mormântul 111. Înhumăție (Pl. 58C). Adâncimea 0,45 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet s-au păstrat doar cutia craniană și alte câteva fragmente de oase, care au aparținut unui copil de vârstă infans I. Fără inventar.

Mormântul 112. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 58D). Adâncimea 0,30 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a servit o oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era format din câteva fragmente ceramice. Oasele slab incinerate și numeroase (446 fragmente) au aparținut unei femei de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 7 fragmente ceramice din capac.

1. Urna este reprezentată de o oală înaltă fragmentară lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav. $\hat{I} = 19,2$ cm (Pl. 58D, 1);

2. Capacul era format dintr-un fragment, provenind de la o oală din pastă fină cărămizie și 6 fragmente de oale din pastă zgrunțuroasă lucrate la roată.

Mormântul 113. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 59A). Adâncimea 0,35 m. Groapa nesesizată. Capacul reprezentat de numeroase fragmente ceramice grupate deasupra oaselor în mai multe straturi, unele cu urme evidente de ardere secundară. Oasele, puține la număr (42 fragmente), cu incinerație medie, au aparținut unui copil (juvenis) de sex feminin.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cuțitaș de toaletă, 2 mărgel, 1 cuțit, 2 fusaiole și 61 de fragmente ceramice din capac.

1. Cuțitaș de toaletă de bronz. L = 8 cm (Pl. 59A, 1);

2. Fragment dintr-o mărgică polifațetată de carneol trecută prin foc. D = 3,4X1,8 cm (Pl. 59A, 2);

3. Fragment dintr-o mărgică polifațetată de carneol trecută prin foc. D = 1,8X1,5 cm (Pl. 59A, 3);

4. Cuțit de fier. L = 8,8 cm (Pl. 59A, 4);

5. Fusaiole bitronconică de lut. D = 3,8 cm (Pl. 59A, 5);

6. Fusaiole bitronconică de lut decorată cu roțița dințată. D = 3,4 cm (Pl. 59A, 6);

7. Capacul era format din 19 fragmente provenind de la castroane din pastă fină cenușie lucrate la roată, 35 de la oale din pastă fină cărămizie și 7 de la oale din pastă grosieră lucrate cu mâna.

Mormântul 114. Înhumăție (Pl. 60). Adâncimea 1,50 m. Orientarea gropii mormântului N-S. Groapa aproximativ rectangulară cu două colțuri mai puternic rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, depus în poziție oblică în mormânt pe direcția NE-SV, a aparținut unei femei adulte (18-20 ani). Tipul antropologic era mediteranoid cu unele influențe nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 cataramă, 1 colier alcătuit din 42 mărgel, 1 castron cu trei torți, 3 castroane și 2 cupe din pastă fină cenușie, 3 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort alcătuit din trei bucăți, descoperită pe umărul drept. L = 3,8 cm (Pl. 60, 1);

2. Fibulă de argint cu picior înfășurat și resort format din două segmente și două corzi, descoperită pe umărul stâng. L = 3,1 cm (Pl. 60, 2);

3. Cataramă de bronz cu veriga de formă ovală, circulară în secțiune, având trei caneluri fine paralele incizate la baza spinului și resturi de la o garnitură, descoperită aproape de marginea inferioară a cutiei toracice. D = 2,5x2,5 cm (Pl. 60, 3);

4-45. Colier format din 42 mărgel: 4-28, douăzeci și cinci de mărgel sferoidale de sticlă albastră, cu dimensiuni cuprinse între 2-6 mm (Pl. 61A, 4-28); 29-42, patrusprezece mărgel de carneol polifațetate de diverse dimensiuni D = 1x1; 1,2x0,7; 1x0,7; 1,2x1; 1,4x0,8; 1,2x0,8; 1,4x0,7; 1x0,7; 1,8x1,2; 1,8x1,2; 2x1,5; 2x1,3; 1,7x1; 1,4x1 cm (Pl. 61A, 29-42); 43-45, trei mărgel executate din cochiliile de scoici de diverse dimensiuni: D = 1,7x1; 1,2x1; 1x0,9 cm (Pl. 61A, 43-45);

46. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu trei torți din bandă lată și fund inelar, descoperit împreună cu celelalte vase din mormânt grupate în dreapta scheletului. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 60, 46);

47. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 60, 47);

48. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 59B, 48);
49. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu patru caneluri pe umăr și fund concav. $\hat{I} = 14,4$ cm (Pl. 59B, 49);
50. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 59B, 50);
51. Oală lucrată cu mână din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 59B, 51);
52. Cupă miniaturală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, descoperită în vasul 54. $\hat{I} = 4,8$ cm (Pl. 59B, 52);
53. Cupă miniaturală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, descoperită în vasul 54. $\hat{I} = 4,4$ cm (Pl. 59B, 53);
54. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe umăr și un registru de linii în rețea executate în tehnica lustrului și fund inelar, descoperit în vasul 46. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 59B, 54);
55. În dreapta oaselor bazinului au fost descoperite oase provenind de la un ovicaprin.

Mormântul 115. Incinerație în urnă (Pl. 61B). Adâncimea 0,35 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele (168 fragmente), cu incinerare puternică, au aparținut unei femei de vârstă adultă.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat și profilat. $\hat{I} = 10,8$ cm (Pl. 61B, 1).

Mormântul 116. Incinerație în urnă (Pl. 61C). Adâncimea 0,35 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele (83 fragmente), puternic incinerate, au aparținut unui copil de 2-3 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 61C, 1);
2. În urnă au fost descoperite și resturi foarte mici de la un ovicaprin.

Mormântul 117. Înhumatie. (Pl. 62) Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu praguri laterale de pământ cruțat, înalte de 0,10 m. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat matur în vârstă de 40-45 ani. Tipul antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 cuțit, 4 castroane, 1 cană și 1 oală din pastă fină cenușie, 1 castron și 1 cană din pastă fină neagră, 2 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 pahar de sticlă, coji de ouă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular și cu aripi laterale drepte, din care lipsește o bucată, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în dreapta craniului. $\hat{I} = 6,5$ cm (Pl. 62, 1);
2. Cuțit de fier descoperit între oasele de pasăre din vasul 10. $L = 12,5$ cm (Pl. 62, 2);
3. Castron bitronconic miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în vasul 4. $\hat{I} = 4,8$ cm (Pl. 62, 3);
4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în vasul 5. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 63, 4);
5. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit ca și vasele 11 și 12 în stânga gambelor. $\hat{I} = 10,4$ cm (Pl. 63, 5);
6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat, găsită împreună cu vasele 7-9 la picioare. $\hat{I} = 13,6$ cm (Pl. 62, 6);
7. Cană bitronconică cu gura trilobată lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată și fund inelar. $\hat{I} = 24$ cm (Pl. 63, 7);
8. Castron înalt bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu două nervuri pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 14,8$ cm (Pl. 63, 8);
9. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav și profilat. $\hat{I} = 18,8$ cm (Pl. 63, 9);
10. Castron scund din pastă fină neagră, cu o nervură pe corp și fund inelar, descoperit în stânga craniului. $\hat{I} = 4,8$ cm (Pl. 63, 10);

11. Cană din pastă fină neagră lucrată la roată cu fațete verticale și oblice pe corp, cu o nervură pronunțată pe gât, decorată cu un șir de fațete romboidale, toartă rectangulară în secțiune și fund inelar. $\hat{I} = 29,2$ cm (Pl. 62, 11);

12. Oală de mari dimensiuni lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu un decor în rețea executat în tehnica lustrului și fund concav și profilat. $\hat{I} = 33,6$ cm (Pl. 63, 12);

13. Pahar de sticlă cu pereții groși, de formă conică, decorat cu patru registre de ove, descoperit în vasul 9. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 62, 13);

14. În vasul 10 au fost descoperite resturi osoase de la ofrande alimentare relativ bogate, de la un mascul și o femelă de găină domestică, de la un ovicaprin, precum și coji de ouă.

Mormântul 118. Incinerare în urnă (Pl. 64A). Adâncimea 0,60 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, numeroase (233 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unei femei de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 1 os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Urna reprezentată de o oală fragmentară lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav și profilat. $\hat{I} = 13,6$ cm (Pl. 64A, 1);

2. Între resturile cinerare a fost descoperit și un fragment de os de la un ovicaprin.

Mormântul 119. Înhumare (Pl. 64B). Adâncimea 0,65 m. Orientarea și groapa nesesizate. Scheletul, cu puține resturi păstrate, a aparținut unui copil de 1-2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment de fibulă (?), 1 mărgică, 1 pandantiv și 2 castroane din pastă fină.

1. Fragment de fibulă (?) de fier. L = 4,3 cm (Pl. 64B, 1);

2. Mărgică inelară de sticlă maron. D = 0,9 cm (Pl. 64B, 2);

3. Pandantiv din colț de animal rozător, având la un capăt gaură pentru atârănare. L = 4,2 cm (Pl. 64B, 3);

4. Castron scund lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 4,4$ cm (Pl. 64B, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 4,4$ cm (Pl. 64B, 5).

Mormântul 120. Înhumare (Pl. 64C). Adâncimea 1,40 m. Orientarea N-S. Groapa aproximativ ovală, având un prag de pământ cruțat în stânga picioarelor înalt de 0,10 m. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40 ani), al cărui tip antropologic era nordic în amestec cu unele elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 castroane din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și un os de animal.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită împreună cu celelalte două vase în stânga scheletului. $\hat{I} = 17,2$ cm (Pl. 64C, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu partea superioară cilindrică și fund inelar. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 64C, 2);

3. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 64C, 3);

4. Printre coaste s-a descoperit un astragal provenind de la un eqvid.

Mormântul 121. Înhumare (Pl. 65). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară, cu colțuri ușor rotunjite. Scheletul, puternic deranjat și cu multe oase lipsă, a aparținut unei femei mature (40-45 ani). Tipul antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente caracteristice protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 obiect de fier, 1 castron cu trei torți și 2 castroane din pastă fină, 1 amforă romană și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fragment dintr-un obiect de fier, de întrebuințare neprecizată, găsit în stânga craniului. L = 4 cm (Pl. 65, 1);

2. Castron înalt lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu trei torți din bandă lată și fund inelar. $\hat{I} = 15,6$ cm (Pl. 66A, 2);

3. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu un decor format dintr-un șir de ove mărunte pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 65, 3);

4. Amforă din pastă cărămizie, cu toartă rectangulară în secțiune, fund ascuțit și corp acoperit cu caneluri largi orizontale, descoperită în stare fragmentară. $\hat{I} = 40$ cm (Pl. 65, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, o nervură pe gât și o linie în zigzag pe umăr, găsit în vasul 2. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 65, 5);

6. Resturi osoase provenind de la un taurin și ovicaprin, au fost găsite în amestec cu oasele umane.

Mormântul 122. Înhumăție (Pl. 66B). Adâncimea 1,45 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa rectangulară. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, cu capul pe umărul drept, în poziția cu orbitele spre stânga, probabil deranjat, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani). Tipul antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente caracteristice protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 123. Înhumăție (Pl. 66C). Adâncimea 1,55 m. Orientarea N-S. Groapa ovală. Scheletul, puternic deranjat (inclusiv o parte din inventar) și cu multe oase lipsă, a aparținut unui copil de circa 7 ani, probabil fetiță (infans I) (inițial am apreciat cu probabilitate că scheletul ar aparține unei adolescente; Șovan, 1987, p. 227), al cărui tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule de argint, 1 fibulă de bronz, 1 cataramă, 1 pieptene, 22 mărgel, 3 medalioane de sticlă, 1 pandantiv de os, 1 fusaioară, 1 cuțit, 4 castroane, 1 cană, 3 oale și 1 amforetă din pastă fină cenușie, 4 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 pahar din pastă fină cenușie cu angobă neagră, 1 fragment dintr-un vas din pastă grosieră, 1 vas de sticlă, coji de ouă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de argint cu semidisc și placă pentagonală, resort având o singură spirală, lucrat din două bucăți de sârmă, din fiecare realizându-se o parte din spirală și o coardă. Fibula a fost găsită în zona unde s-a aflat inițial cutia toracică, în partea stângă. $L = 6,1$ cm (Pl. 67, 1);

2. Fibulă similară cu precedenta, descoperită mai spre dreapta, aproape de zona oaselor bazinului. $L = 6,2$ cm (Pl. 67, 2);

3. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort dintr-o singură bucată, găsită în umplutura gropii mormântului, la 0,10 m deasupra fundului gropii. $L = 5$ cm (Pl. 66C, 3);

4. Cataramă de bronz cu veriga ovală, circulară în secțiune, găsită în vasul 47; $2,2 \times 1,3$ cm (Pl. 66C, 4);

5. Pieptene cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci, asamblate cu nituri de fier, găsit în stânga craniului. Plăcile laterale au fost lucrate din câte două bucăți. $\hat{I} = 7$ cm. (Pl. 67, 5).

6-27. Colier format din douăzeci și două de mărgel, descoperite, cu o singură excepție, în zona toracelui: 6-16, unsprezece mărgel sferoidale mici de sticlă albastră cu diametre de 3-4 mm (Pl. 68, 6-16); 17-18, două mărgel de sticlă albastră, polifațetate, cu colțuri tăiate: $0,8 \times 0,8$; $0,7 \times 0,7$ cm (Pl. 68, 17-18); 19-21, trei mărgel cilindrice de sticlă verzui: $L = 0,7$ cm, $1,2$ cm și respectiv 1 cm (Pl. 68, 19-21); 22, o mărgică din sticlă albastră în formă de coșuleț: $\hat{I} = 1,6$ cm (Pl. 68, 22); 23-24, două mărgel inelare cu câte un colț prelungit, prima din sticlă transparentă cu nuanțe verzui iar a doua de sticlă poroasă, maronie: $L = 2,2$ cm respectiv $1,7$ cm (Pl. 68, 23-24); 25, o mărgică de formă aproximativ cilindrică din pastă sticloasă maronie, decorată cu o bandă încrustată în val cu alb și negru: $1 \times 1,5$ cm (Pl. 68, 25); 26, o mărgică bitronconică de sticlă neagră, decorată cu linii albe și "ochi" galbeni cu puncte negre: $1,8 \times 1,4$ cm (Pl. 68, 26); 27, o mărgică inelară de sticlă albastră, găsită aproape de vasul 47: $D = 0,9$ cm (Pl. 68, 27).

28. Medalion de sticlă de culoare oliv de formă circulară, cu diametrul de $1,8$ cm, grosimea de $0,4$ cm și înălțimea totală de $2,4$ cm (cu veriga de atârnare), având ca motiv o broască țestoasă văzută de deasupra, înscrisă în interiorul unui cerc (nervură subțire în relief), cu diametrul de $1,1$ cm, în afara căruia rămâne o bordură de $0,35$ cm. Descoperită în vasul 43, fiind evident deplasată din regiunea în care se afla tot colierul (Pl. 68, 28);

29. Medalion de sticlă albastră, aflat într-o stare avansată de corodare, de formă circulară, cu diametrul de $1,3$ cm, grosimea de $0,3$ cm și înălțimea totală de $2,1$ cm (împreună cu veriga de atârnare). Pe una din părți a fost realizat un bust feminin văzut din față, încadrat într-un cerc (nervură

subțire în relief) cu diametrul de 0,9 cm, în afara căruia a rămas o bordură de 0,2 cm. A fost descoperit ca și medalionul următor în zona gâtului, împreună cu majoritatea mărgelilor (Pl. 58, 29);

30. Medalion de sticlă de culoare oliv, de formă circulară cu diametrul de 1,8 cm, grosimea de 0,35 cm și înălțimea totală de 2,6 cm (cu veriga de atârănare). Motivul reprezentat pe una din părți, *Daniel în groapa cu lei*, este inspirat din iconografia paleocreștină. Daniel, văzut din față, stă în picioare, între doi lei, cu brațele ridicate în atitudine de rugăciune. Leiul se află în poziția cu spatele spre Daniel, doar cu capetele întoarse spre acesta. Scena este înscrisă, ca și la celelalte două medalioane într-un cerc (nervură subțire în relief) cu diametrul de 1,2 cm, în exterior rămânând o bordură de 0,3 cm (Pl. 68, 30);

31. Pandantiv prismatic de os, dreptunghiular în secțiune, având pe două fețe un ornament incizat, format din cercuri concentrice cu puncte la mijloc, aflat în regiunea femurului drept. L = 7,3 cm (Pl. 68, 31);

32. Fusaiolă bitronconică de lut, descoperită la nord de craniu. D = 3,4 cm (Pl. 68, 32);

33. Cuțit de fier, descoperit la sud de picioare. L = 13,1 cm (Pl. 69, 33);

34. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit la nord de craniu. Î = 6 cm (Pl. 69, 34);

35. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă rectangulară din bandă lată, două nervuri pe gâtul cilindric și fund inelar, găsită în poziție culcată în dreapta craniului. Î = 10,8 cm (Pl. 69, 35);

36. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu o canelură pe umăr și fund concav profilat, descoperită în poziție culcată în stânga craniului. Î = 19,2 cm (Pl. 69, 36);

37. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, decorată cu mai multe caneluri orizontale și două registre de linii oblice și în zigzag obținute în tehnica lustrului, găsită lângă peretele vestic al gropii mormântului. Î = 8 cm (Pl. 69, 37);

38. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit pe umăr și fund plat, găsit lângă vasul 37. Î = 6 cm (Pl. 69, 38);

39. Castron bitronconic înalt lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit lângă vasul 38. Î = 12 cm (Pl. 69, 39);

40. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu nervură pe umăr și fund ușor concav, găsită în dreapta picioarelor. Î = 10,8 cm (Pl. 69, 40);

41. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie cu nervură pe umăr și fund plat profilat, găsită lângă vasul 39. Î = 12 cm (Pl. 69, 41);

42. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu nervură pe gât și fund concav, găsită lângă vasul 41. Î = 13,2 cm (Pl. 69, 42);

43. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu mult pietriș în compoziție, cu nervură pe gât și fund plat, găsită lângă vasul 42. Î = 14 cm (Pl. 69, 43);

44. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură lată pe gât, toartă rectangulară în secțiune și fund inelar, găsită lângă vasul 43. Î = 13,6 cm (Pl. 69, 44);

45. Oală cu marginea lipsă, lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, găsită în stânga picioarelor. Î = 12,8 cm (Pl. 69, 45);

46. Partea inferioară a unui castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în dreapta picioarelor. Î = 6 cm (Pl. 70, 46);

47. Pahar tronconic cu fund ușor concav, lucrat la roată din pastă fină cenușie și angobă neagră la exterior, decorat sub margine cu fațete lenticulare orizontale, iar pe restul corpului cu fațete verticale ușor canelate, unele din ele decorate cu motive lustruite în rețea. A fost descoperit în poziție culcată între gambe. Î = 17,6 cm (Pl. 70, 47);

48. Fragment dintr-un vas din pastă grosieră lucrat cu mâna, decorat cu brâu alveolar (sec. IV-III a. Chr.), descoperit la nord-est de craniu. Î = 8,8 cm (Pl. 70, 48);

49. Vas de sticlă transparentă cu pereții subțiri, corp globular și gură largă, găsit în poziție culcată în stânga craniului. Î = 4,4 cm (Pl. 70, 49);

50. Resturi osoase de ovicaprin și de găină în partea de sud a gropii și coji de ouă în vasul 39.

Mormântul 124. Înhumatie (Pl. 70B). Adâncimea 0,80 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet s-au păstrat doar o parte din calota craniană și alte câteva fragmente, care au aparținut unui copil de 1-1,5 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 125. Înhumăție (Pl. 70C). Adâncimea 0,85 m. Orientarea NNV 350% - SSE 170%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cu cea stângă pe lângă corp, deranjat în zona toracelui și la craniu, a aparținut unei femei tinere (18-20 ani), al cărui tip antropologic nu a putu fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină cenușie și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită, ca și celelalte două vase, în stânga gambelor. $\hat{I} = 10,4$ cm (Pl. 70C, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fundul ușor convex. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 70C, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav și profilat. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 70C, 3).

Toate cele trei vase au fost depuse lângă piciorul stâng.

Mormântul 126. Înhumăție (Pl. 70D). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a fost distrus aproape complet în zona toracelui și la craniu. A aparținut unei femei de vârstă matură (40-50 ani), al cărui tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 oală din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, resort dintr-o singură bucată și axul executat din fier, descoperită pe umărul stâng. $L = 6$ cm (Pl. 71A, 1);

2. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită lângă peretele sudic al gropii mormântului. $\hat{I} = 4,8$ cm (Pl. 71A, 2);

3. Oală din pastă fină cenușie lucrată la roată, cu decor în rețea lustruit pe umăr și fund plat profilat, găsită la picioare. $\hat{I} = 17,6$ cm (Pl. 71A, 3).

Mormântul 127. Înhumăție (Pl. 71B). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui copil de 7-8 ani (infans II).

Inventarul mormântului este format din: 2 fibule, 1 amforetă romană, 3 castroane din pastă fină și 8 pietricele.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, găsită pe umărul stâng. $L = 5,1$ cm (Pl. 71B, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, găsită pe umărul drept. $L = 5$ cm (Pl. 71B, 2);

3. Amforetă romană din pastă cărămizie, cu caneluri paralele orizontale pe corp, torți rectangulare în secțiune și fund ușor concav, găsită în poziție culcată în stânga picioarelor, împreună cu vasele 4 și 6. $\hat{I} = 20,8$ cm (Pl. 71B, 3);

4. Castron înalt lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o canelură pe umăr și fund inelar, pe care au fost incizate înainte de ardere două linii întretăiate în formă de X. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 71B, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, găsit pe genunchi. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 71B, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 71B, 6);

7-14. Între antebrațul drept și cutia toracică au fost descoperite 8 pietricele, grupate într-o grămadă.

Mormântul 128. Înhumăție (Pl. 72A). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NNV 300% - SSE 120%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, ușor deranjat, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani). Tipul antropologic era nordic în amestec cu unele elemente caracteristice mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. În stânga oaselor bazinului au fost descoperite resturi osoase provenind de la ofrande de taurin, eqvid și porc.

Mormântul 129. Înhumăție (Pl. 72B). Adâncimea 1,15 m. Orientarea NNE 10% - SSV 190%. Groapa dreptunghiulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe bazin, a aparținut unui bărbat adult (25-30 ani), al cărui tip antropologic consta dintr-un amestec de elemente protoeuropoide și dinarice.

Inventarul mormântului este format din: 1 pieptene, 1 castron din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale ridicate albiat, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în dreapta gambelor, lângă peretele vestic al gropii mormântului. Î = 6,9 cm (Pl. 72B, 1);

2. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe umăr și fund inelar, descoperit, împreună cu vasul 3, în dreapta oaselor gambei. Î = 6,8 cm (Pl. 72B, 2);

3. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 7,2 cm (Pl. 72B, 3);

Mormântul 130. Înhumăție (Pl. 73). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei mature (45-50 ani). Tipul antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 28 mărgel, 1 scoică marină, 2 castroane, 1 cană, 1 cupă, 1 supieră și 1 oală din pastă fină cenușie, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și boabe de soc.

1. Fibulă de argint cu picior înfășurat și resort alcătuit din trei bucăți, descoperită pe umărul drept. L = 3,5 cm (Pl. 73, 1);

2-29. Colier format din douăzeci și opt mărgel: 2-19, optsprezece mărgel cilindrice de coral, cu dimensiuni cuprinse între 0,3x0,7 și 0,7x1 cm (Pl. 73, 2-19); 20, mărgică discoidală de chihlimbar: 2,2x0,7 cm. (Pl. 73, 20); 21, mărgică discoidală de sticlă maron: 2,1x0,9 cm (Pl. 73, 21); 22, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă albastră: 1,8x1 cm (Pl. 73, 22); 23, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă verde: 1,5x1,1 cm (Pl. 73, 23); 24, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă transparentă: 1,5x0,7 cm (Pl. 73, 24); 25, mărgică discoidală de sticlă transparentă: 1,4x0,7 cm (Pl. 73, 25); 26-27, mărgel polifațetate de carneol: 0,8x0,5, respectiv 0,8x0,7 cm (Pl. 73, 26-27); 28, mărgică plată de carneol: 0,8x0,4 cm (Pl. 73, 28); 29, mărgică cilindrică de sticlă albastră: 0,4x1 cm (Pl. 73, 29);

30. Scoică marină *Cypreea*, găsită între oasele bazinului și peretele estic al gropii mormântului. Î = 7,4 cm (Pl. 73, 30);

31. Oală mare lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, descoperită împreună cu toate vasele din mormânt în stânga picioarelor. Î = 19 cm (Pl. 74, 31);

32. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar. Î = 10 cm (Pl. 74, 32);

33. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat. Î = 8,8 cm (Pl. 74, 33);

34. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar. Î = 20 cm (Pl. 74, 34);

35. Cupă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe umăr și fund inelar, descoperită în vasul 34. Î = 6 cm (Pl. 74, 35);

36. Oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 13,6 cm (Pl. 74, 36);

37. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă frântă, decorată vertical pe exterior cu trei caneluri, cu o nervură pe gât și două incizii pe umăr între care se află o linie lustruită în zigzag și ove adâncite de mici dimensiuni. Fundul inelar. Găsită în poziție culcată. Î = 13,6 cm (Pl. 74, 37);

38. Oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 16,4 cm (Pl. 74, 38).

39. În vasul 34 au fost descoperite boabe de soc din specia *Sambucus Nigra*.

Mormântul 131. Înhumăție (Pl. 75A); Adâncimea 1,70 m. Orientarea NNE 10% - SSV 190%. Groapa rectangulară. Mormânt dublu. Scheletele dezmembrate, majoritatea oaselor fiind azvârlite în dezordine după deshumare până la 0,60 m deasupra fundului gropii, împreună cu oase de animale. S-au descoperit și resturi de cărbune, pe fundul gropii, lângă castronul 1.

Scheletul A a aparținut cu probabilitate unei femei subadulte de 17-18 ani, cu probabile caractere mediteranoide.

Scheletul B a aparținut cu probabilitate unui bărbat de vârstă adultă.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, decor lustruit în zigzag pe umăr și o nervură pe gât, descoperit în stare fragmentară. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 75A, 1);

2. Au fost descoperite și resturi osoase de taurin, ovicaprin și găină domestică în amestec cu cele umane.

Mormântul 132. Înhumăție (Pl. 75B). Adâncimea 1,50 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei tinere de 20-25 ani. Tipul antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 colier alcătuit din 6 mărgel, 1 amforetă, 1 castron și 2 oale din pastă fină, 4 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de coji de ouă și oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fragment dintr-o fibulă de bronz, cu resortul probabil dintr-o singură bucată, descoperit pe umărul drept. $L = 2$ cm (Pl. 75B, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, având resortul deteriorat, lucrat probabil dintr-o singură bucată, găsită pe umărul stâng. $L = 4$ cm (Pl. 75B, 2);

3-8. Colier format din șase mărgel de sticlă (5 albastre și una verzuie) sferoidale, cu diametre variind între 4-6 mm (Pl. 75B, 3-8);

9. Amforetă romană din pastă fină cărămizie, cu torți dreptunghiulare în secțiune (lipsesc o toartă și marginea), caneluri pe umăr și fund plat, găsită în colțul nord-estic al gropii, în poziție culcată. $\hat{I} = 23,2$ cm (Pl. 75B, 9);

10. Oală bitronconică lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită împreună cu celelalte vase în stânga picioarelor. $\hat{I} = 12,4$ cm (Pl. 76A, 10);

11. Castron lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 76A, 11);

12. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu două praguri pe umăr și fund ușor concav. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 76A, 12);

13. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit în zigzag pe umăr între două caneluri și fund inelar. $\hat{I} = 20$ cm (Pl. 76A, 13);

14. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 76A, 14);

15. Oală fragmentară lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav. $\hat{I} = 19,2$ cm (Pl. 76A, 15);

16. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri fine pe umăr și fund plat, descoperită în vasul 13. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 76A, 16);

17. În vasul 11 au fost găsite resturi osoase de ovicaprin, precum și coji de ouă.

Mormântul 133. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 76B). Adâncimea 0,45 m. Groapa nesesizată. Capacul era format din fragmente ceramice de la mai multe vase, așezate compact peste oasele grupate într-o grămadă cu diametrul de 0,20 m. Oasele numeroase (227 fragmente) și incinerate mijlociu au aparținut unei femei de vârstă adultă.

Inventarul mormântului este format din: 1 fragment de pieptene, 1 oală fragmentară din pastă zgrunțuroasă și 47 fragmente ceramice folosite drept capac.

1. Fragment dintr-un pieptene de os trecut prin rug, care mai păstrează un nit de bronz. $\hat{I} = 2$ cm (Pl. 76B, 1);

2. Fragment dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperit între fragmentele de capac. $\hat{I} = 4$ cm (Pl. 76B, 2);

3. Capacul era format din 9 fragmente provenind de la oale din pastă fină cenușie, 2 de la oale din pastă fină cărămizie, lucrate la roată și 36 de la oale din pastă zgrunțuroasă lucrate la roată.

Mormântul 134. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 76C). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Capacul era reprezentat de fragmente de la diverse vase. Oasele, relativ numeroase (55 fragmente) și slab incinerate, se găseau împrăștiate neuniform și în afara suprafeței acoperite de capac. Au aparținut unei femei de vârstă adultă.

Inventarul mormântului cuprinde: resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară și 61 fragmente ceramice folosite drept capac.

1. Resturi osoase provenind de la un ovicaprin, descoperite între și pe lângă oasele umane;
2. Capacul era format din 3 fragmente provenind de la oale din pastă fină cenușie, 2 de la oale din pastă fină cărămizie lucrate la roată și 56 de la oale din pastă grosieră lucrate cu mână.

Mormântul 135. Înhumăție (Pl. 76D). Adâncimea 1,60 m. Orientarea NNE 10% - SSV 190%. Groapa rectangulară, de mici dimensiuni. Scheletul, aflat pe spate și deranjat, a aparținut unui copil de 1-2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron, 1 amforetă și 2 oale din pastă fină cenușie și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit în zigzag pe umăr între două caneluri și fund inelar, descoperită împreună cu vasele 2-5 în dreapta scheletului. Î = 8 cm (Pl. 76D, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri fine pe umăr și fund plat. Î = 8 cm (Pl. 76D, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 10 cm. (Pl. 76D, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. Î = 11,2 cm (Pl. 76D, 4);

5. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă rectangulară în secțiune și fund inelar. Î = 11,2 cm (Pl. 76D, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit împreună cu vasul 7 în stânga gambelor, ambele în poziție culcată. Î = 6,8 cm (Pl. 76D, 6);

7. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 8,8 cm (Pl. 76D, 7).

Mormântul 136. Înhumăție (Pl. 77A). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NNE 30% - SSV 210%. Groapa trapezoidală, mai largă la cap. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, deranjat la torace, a aparținut unui adolescent (juvenis) de 16-17 ani. Tipul antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cuțit, 1 castron din pastă fină cenușie, 1 cană romană și 1 silex.

1. Cuțit de fier, descoperit sub femurul stâng. L = 8 cm (Pl. 77A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu caneluri pe partea inferioară și fund inelar, descoperit în dreapta craniului. Î = 8 cm (Pl. 77A, 2);

3. Cană romană din pastă fină cărămizie, cu angobă roșie, toartă ovală în secțiune cu două șanțuri longitudinale, canelură pe umăr, semn incizat pe umăr în dreapta torții (Pl. 77A, 5; sc. 1/1) și fund plat. Î = 29,2 cm (Pl. 77A, 3);

4. Silex în poziția lipit de cuțit; 3x3 cm (Pl. 77A, 4).

Mormântul 137. Înhumăție (Pl. 77B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (50-55 ani). Tipul antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și protoeuropoide.

Inventarul mormântului este compus din: 2 fibule, 1 fusaiolă, 1 castron din pastă fină, 3 oale din pastă zgrunțuroasă și boabe de soc.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. L = 3,7 cm (Pl. 77B, 1);

2. Fragment de fibulă de bronz cu picior înfășurat, având resortul lipsă, găsită pe umărul stâng. L = 3,5 cm (Pl. 77B, 2);

3. Fusaiolă bitronconică de lut ars, găsită în stânga gambelor. D = 3,9 cm. (Pl. 78A, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, descoperită în dreapta craniului. Î = 14 cm (Pl. 78A, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, din care lipsește partea superioară, descoperită în dreapta craniului. Î = 13,2 cm (Pl. 78A, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în dreptul gambelor, lângă peretele estic al gropii mormântului. Î = 6 cm (Pl. 78A, 6);

7. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, găsită în stânga genunchilor. Î = 6 cm (Pl. 78A, 7);

8. Boabe de soc din specia *Sambucus Nigra*, descoperite pe partea dreaptă a toracelui.

Mormântul 138. Înhumăție (Pl. 78B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri mult rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei sub 20 ani, al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 cataramă, 1 pieptene, 1 mărgică, 2 fusaiole, 1 scoică marină, 1 castron și 1 cană din pastă fină și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort format din două sau trei segmente, descoperită pe umărul drept. L = 4,2 cm (Pl. 78B, 1);

2. Cataramă de bronz cu verigă ovală și placă rectangulară, găsită pe torace; 2,6x3 cm (cu tot cu placă) (Pl. 78B, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit pe umărul drept. Î = 7,2 cm (Pl. 79, 3);

4. Mărgică sferoidală aplatizată de sticlă maron, găsită lângă cotul stâng. D = 1,1x0,6 cm (Pl. 78B, 4);

5. Fusaiole bitronconică de lut ars, descoperită în dreapta gambelor. D = 2,8 cm (Pl. 79, 5);

6. Fusaiole lucrată dintr-un fragment de vas, găsită în stânga humerusului stâng. D = 4,1 cm (Pl. 79, 6);

7. Scoică marină *Cypreea*, găsită între femure. Î = 7,3 cm (Pl. 78B, 7);

8. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu caneluri paralele pe umăr și fund concav, găsită lângă craniu. Î = 12 cm (Pl. 79, 8);

9. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită împreună cu vasele 10-12 în dreapta picioarelor. Î = 86 cm (Pl. 79, 9);

10. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav. Î = 16 cm (Pl. 79, 10);

11. Cană bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă rectangulară în secțiune, nervură pe gât, prag pe umăr, canelură în zigzag pe corp și fund inelar, găsită în poziție culcată. Î = 20,4 cm (Pl. 79, 11);

12. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6,8 cm (Pl. 79, 12).

Mormântul 139. Înhumăție (Pl. 80A). Adâncimea 0,80 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet s-au păstrat doar craniul și câteva fragmente osoase postcraniene care au aparținut unui copil de 1-1,5 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cană din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită împreună cu alte două vase grupate lângă craniu. Î = 9,6 cm (Pl. 80A, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund plat. Î = 13,2 cm (Pl. 80A, 2);

3. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă circulară în secțiune, o nervură și o linie lustruită în zigzag pe umăr și fund inelar. Î = 12,8 cm (Pl. 80A, 3).

Mormântul 140. Înhumăție (Pl. 80B). Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu calota craniană deranjată și așezată cu maxilarul orientat spre nord-vest, mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă îndoită în unghi drept și picioarele îndoite din genunchi, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului este compus din: 1 castron din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată neglijent la roată, cu fundul ușor concav, descoperită lângă craniu, împreună cu cel de-al doilea vas. Î = 11,6 cm (Pl. 80B, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar. Î = 5,6 cm (Pl. 80B, 2).

Mormântul 141. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 80C). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul era reprezentat de fragmente ceramice provenind de la castroane din pastă fină cărămidă și oale din pastă zgrunțuroasă. Oasele, relativ puține (73 fragmente) și slab incinerate, au aparținut unei femei de vârstă matură avansată.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă, 1 castron din pastă fină și alte 17 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav. $\hat{I} = 17,2$ cm (Pl. 80C, 1);

2. Castron reconstituit din fragmentele capacului, lucrat la roată din pastă fină cărămizie, cu pereți arcuiți, tortițe perforate, decor cu roțița dințată și fund inelar. Circa jumătate din fragmentele vasului au fost arse puternic secundar. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 80C, 2);

3. Capacul mai era format din 11 fragmente provenind de la castroane din pastă fină (arse secundar) și 6 de la oale din pastă zgrunțuroasă, lucrate la roată.

Mormântul 142. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 80D). Adâncimea 0,40 m. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul este reprezentat de câteva fragmente ceramice. Oasele, puține (7 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unui copil de 4-5 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 oale din pastă zgrunțuroasă și 10 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat. $\hat{I} = 6,4$ cm (Pl. 80D, 1);

2. Fragment dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, descoperit între fragmentele ceramice folosite drept capac. $\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 80D, 2);

3. Capacul mai era format din 9 fragmente provenind de la oale din pastă zgrunțuroasă, lucrate la roată și un fragment de la un vas hallstattian.

Mormântul 143. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 80E). Adâncimea 0,55 m. Groapa nesesizată. Ca urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, până la jumătatea urnei (circa 100 fragmente) și slab incinerate, au aparținut unei femei de vârstă adultă.

Inventarul mormântului este compus din: 2 fragmente de pieptene și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1-2. Două fragmente dintr-un pieptene de os, care mai păstrează câte un nit de bronz. $\hat{I} = 3,2$ cm (Pl. 80E, 1-2);

3. Urna reprezentată de o oală fragmentară lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund plat profilat, găsită cu marginile prăbușite în interior. $\hat{I} = 17,6$ cm (Pl. 80E, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă și cu fundul inelar, găsită în urnă peste oase, cu gura în sus, fiind folosită probabil drept capac. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 80E, 4).

Mormântul 144. Înhumăție (Pl. 81A). Adâncimea 1,25 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui tânăr de 15 ani (juvenis). Tipul antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 145. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 81B). Adâncimea 0,45 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosit un castron din pastă fină cărămizie. Capacul era format din mai multe fragmente, provenind de la oale și castroane din pastă fină și zgrunțuroasă, precum și de la amfore romane. Oasele, relativ puține la număr (circa 80 fragmente) și incinerate mijlociu, au aparținut unui copil de vârstă infans II.

Inventarul mormântului conține: 1 castron din pastă fină și 29 de fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de mai multe fragmente dintr-un castron din pastă cărămizie (ars secundar ?) lucrat la roată, cu trei torți rectangulare în secțiune, caneluri largi oblice pe umăr și fund plat. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 81B, 1);

2. Capacul era format din 11 fragmente ceramice provenind de la castroane din pastă fină cenușie, 14 de la castroane lucrate la roată din pastă fină cărămizie și 4 de la amfore romane.

Mormântul 146. Înhumăție (Pl. 81C). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NE-SV. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cu antebrațul stâng lipsă, a aparținut unui bărbat de vârstă senilă (60-65 ani), al cărui tip antropologic prezintă caractere alpinoide asociate cu elemente mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 vas din pastă fină.

1. Vas (afumătoare?) din pastă fină cenușie lucrat cu mâna, cu o linie în zigzag și puncte incizate pe marginea lată și un semn de formă apropiată literei H pe fundul plat, descoperit în dreapta femurelor. $\hat{I} = 9,4$ cm (Pl. 81C, 1).

Mormântul 147. Înhumăție (Pl. 81D). Adâncimea 0,90 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet s-au păstrat doar craniul și câteva fragmente din scheletul postcranian. A aparținut unei fetițe de 12-13 ani (infans II).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 colier alcătuit din 19 mărgelă, 1 pandantiv în formă de căldărușă, 1 verigă de tâmplă și un os de animal de la ofrandă alimentară.

1-19. Colier format din 19 mărgelă: 1-5, cinci mărgelă de formă aproximativ cilindrică de sticlă verzuie, cu diametrul de 6-7 mm (Pl. 81D, 1-5); 6-19, patrusprezece mărgelă sferoidale mici de sticlă albastră, cu diametrul în jur de 3-4 mm (Pl. 81D, 6-19);

20. Fragment de pandantiv de fier în formă de căldărușă, găsit lângă verigă: 1,2x1,2 cm (Pl. 81D, 20);

21. Verigă de tâmplă de argint cu capetele înfășurate, executată din sârmă subțire, găsită în stânga craniului. D = 1,6 cm (Pl. 81D, 21);

22. Un fragment de maxilar de la un porc a fost descoperit între oasele umane.

Mormântul 148. Înhumăție (Pl. 81E). Adâncimea 0,85 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe partea stângă cu antebrațele aduse la bărbie, fața în jos și picioarele îndoit din genunchi, a aparținut unei femei de vârstă matură 30-35 ani), al cărei tip antropologic era dinaric în amestec cu elemente mediteranoide. Fără inventar.

Mormântul 149. Înhumăție (Pl. 82). Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate, a fost puternic deranjat la torace și craniu, lipsind majoritatea coastelor și oaselor brațelor. A aparținut unei femei de vârstă matură (45-50 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 pieptene, 1 mărgică, 3 fusaiole, 1 tub de os, 1 fragment dintr-un obiect de fier, 3 castroane și 1 cană din pastă fină și 4 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Cataramă de bronz cu veriga ovală și plăcuță rectangulară, prinsă la curea cu două nituri, unul de bronz și altul de fier, descoperită lângă vertebrele apropiate de oasele bazinului. 2,6x2,9 cm (Pl. 82, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, decorat pe mâner cu cercuri concentrice incizate, descoperit în dreapta craniului. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 82, 2);

3. Mărgică aproximativ sferoidală de sticlă verzuie, descoperită în zona claviculelor; 0,7x0,8 cm (Pl. 82, 3);

4. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită în dreapta genunchilor, lângă peretele vestic al gropii mormântului. D = 4,2 cm (Pl. 82, 4);

5. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită lângă antebrațul drept. D = 3,6 cm. (Pl. 83, 5);

6. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită în stânga femurelor. D = 3,2 cm. (Pl. 83, 6);

7. Tub de os de pasăre, găsit în stânga gambelor. L = 10,5 cm (Pl. 82, 7);

8. Fragment dintr-o placă de fier de la un obiect de întrebuințare neprecizată, descoperit între femure. $\hat{I} = 6,3$ cm (Pl. 83, 8);

9. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe gât și fund plat, găsit la nord de craniu. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 83, 9);

10. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit împreună cu vasele 11 și 12 lângă mâna stângă. $\hat{I} = 8,4$ cm (Pl. 83, 10);

11. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, găsită în poziție aproape culcată. $\hat{I} = 17,2$ cm (Pl. 83, 11);

12. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă rectangulară în secțiune, nervură pe umăr, caneluri oblice pe corp și fund inelar, găsită în poziție culcată. $\hat{I} = 27,6$ cm (Pl. 83, 12);

13. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită în poziție culcată în stânga gambelor. $\hat{I} = 14,4$ cm (Pl. 83, 13);

14. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, găsită lângă vasul 13. Î = 14,8 cm (Pl. 83, 14);

15. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav și profilat, găsită în colțul sud-estic al gropii mormântului. Î = 14 cm (Pl. 83, 15);

16. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit lângă vasul 15. Î = 7,2 cm (Pl. 83, 16).

Mormântul 150. Înhumăție (Pl. 84A). Adâncimea 1,50 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa rectangulară, cu două colțuri rotunjite și praguri din pământ cruțat de 0,10 m înălțime pe trei laturi. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (20 ani). Tipul antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente nordice. Fără inventar.

Mormântul 151. Înhumăție (Pl. 84B). Adâncimea 0,80 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aparținând unui copil în vârstă de până la 1 an (infans I), a fost distrus aproape în totalitate.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și un os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită peste fragmentele de craniu. Î = 12,4 cm (Pl. 84B, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat. Î = 8,4 cm (Pl. 84B, 2);

3. Fragment osos provenind de la un taurin, găsit în amestec cu fragmentele păstrate ale scheletului.

Mormântul 152. Înhumăție. (Pl. 84C). Orientarea și groapa nesesizate. Scheletul lipsește în întregime.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron și 1 cană din pastă fină și 1 pahar din pastă grosieră.

1. Castron scund de mari dimensiuni, lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 8 cm (Pl. 84C, 1);

2. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă frântă și fund inelar. Î = 14,8 cm (Pl. 84C, 2);

3. Pahar din pastă grosieră lucrat cu mâna, de formă tronconică, cu fund plat, găsit în vasul 1. Î = 10,8 cm (Pl. 84C, 3).

Mormântul 153. Înhumăție (Pl. 85A). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe bazin, a aparținut unei femei mature (35-40 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului este compus din: 1 tub de os, 1 fusaiolă, 1 amnar, 2 castroane din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Tub din os de pasăre, găsit pe oasele bazinului. L = 8,8 cm (Pl. 85A, 1);

2. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită între femure. D = 3,5 cm (Pl. 85A, 2);

3. Amnar de fier, găsit pe partea stângă a oaselor bazinului. L = 7,1 cm (Pl. 85A, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită lângă cotul drept. Î = 16 cm (Pl. 85A, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, găsit în dreapta femurelor. Î = 10,4 cm (Pl. 85A, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, descoperit pe oasele gambei stângi.

Î = 8,8 cm (Pl. 85A, 6).

Mormântul 154. Înhumăție (Pl. 86A). Adâncimea 0,80 m. Orientarea și groapa nesesizate. Mormânt distrus aproape în totalitate. Scheletul lipsește, păstrându-se doar 4 vase grupate unul lângă altul.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cană din pastă fină, 2 amforete romane și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, găsită în poziție culcată. Î = 16,8 cm (Pl. 86A, 1);

2. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă ovală în secțiune și fund inelar, descoperită în poziție culcată. $\hat{I} = 11,2$ cm (Pl. 86A, 2);

3. Amforetă romană din pastă fină cărămizie, cu torți rectangulare din bandă lată, striuri paralele horizontale, grupate câte 3-5 pe corp și fund inelar. $\hat{I} = 28$ cm. (Pl.85B, 3);

4. Amforetă romană din pastă fină cărămizie, cu torți ovale în secțiune, decor incizat din striuri paralele grupate și fund inelar. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 86A, 4).

Mormântul 155. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 86B). Adâncimea 0,35 m. Groapa nesesizată. Mormântul distrus parțial de lucrările agricole. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Din capac s-a păstrat doar fundul unui vas din pastă cărămizie lucrat la roată. Oasele, puține la număr (12 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unui copil de 2-3 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 6 fragmente ceramice din capac.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat. $\hat{I} = 3,6$ cm (Pl. 86B, 1);

2. Capacul era format din 6 fragmente provenind de la castroane din pastă fină cenușie (arse secundar).

Mormântul 156. Înhumatie (Pl. 86C). Adâncimea 0,40 m. Orientarea și groapa nesesizate. S-au păstrat doar părți din craniul unui bărbat de vârstă matură (30-35 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid cu influențe nordice. Fără inventar.

Mormântul 157. Înhumatie. (Pl. 86D). Adâncimea 1,30 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei tinere de 13-14 ani (infans II).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 cataramă, 1 colier alcătuit din 30 mărgel, 2 scoici marine, 3 castroane și 1 cană din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 lamă de silix și un os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, găsită pe umărul drept. L = 4,5 cm (Pl. 86D, 1);

2. Cataramă de bronz cu veriga ovală și placa rectangulară, găsită pe oasele bazinului. Dd = 2,5x2,4 cm (Pl. 86D, 2);

3-33. Colier format din 31 mărgel, descoperit pe oasele cutiei toracice: 3, mărgică de lut bitronconică, cu alveole de o parte și alta a corpului. D = 2,4 cm (Pl. 87, 3); 4, mărgică de sticlă verzuie în formă de coșuleț. $\hat{I} = 2$ cm; D = 1,3 cm (Pl. 87, 4); 5, mărgică cilindrică de sticlă verzuie cu un decor de caneluri longitudinale întretăiate de caneluri oblice paralele. L = 1,4; D = 1,7 cm (Pl. 87, 5); 6, mărgică de lut sferoidală. D = 1,2 cm (Pl. 87, 6); 7, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă albastră. D = 1,3 cm; L = 1 cm (Pl. 87, 7); 8, mărgică de sticlă albastră de formă lobată în secțiune. D = 1,1 cm; L = 1 cm (Pl. 87, 8); 9-14, șase mărgel polifațetate de carneol de diverse dimensiuni: 1,7x1,4; 1,7x0,9; 1,7x,1; 1,5x0,8; 0,8x0,7; 0,6x0,5 cm (Pl. 87, 9-14); 15, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă gălbuie cu un decor în zigzag intarsiat din pastă sticloasă de culoare albă. D = 1,5 cm; L = 1 cm (Pl. 87, 15); 16, mărgică tubulară de sticlă cenușie, cu o bandă în zigzag argintie. D = 1,5 cm; L = 1,4 cm (Pl. 87, 16); 17, mărgică aproximativ în formă de butoi de sticlă albastră. D = 1,4; L = 1,4 cm (Pl. 87, 17); 18, mărgică cilindrică de sticlă alburie cu striatii paralele intarsiate albastre. D = 1,3 cm; L = 1,7 cm (Pl. 87, 18); 19, mărgică aproximativ sferoidală de sticlă gălbuie cu decor în zigzag incizat D = 1,2; L = 1,2 cm (Pl. 87, 19); 20, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă albastră. D = 1 cm; L = 0,8 cm (Pl. 87, 20); 21-24, patru mărgel poliedrice de sticlă albastră: 0,6x0,6; 0,6x0,5; 0,5x0,4; 0,6x0,5 (Pl. 87, 21-24); 25-26, două mărgel plate polifațetate de sticlă albastră. 1x0,8; 0,7x0,7 cm (Pl. 87, 25-26); 27-29, trei mărgel cilindrice de coral, cu diametrele de 0,4 cm (Pl. 87, 27-29); 30, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă albastră. D = 1 cm; L = 0,5 cm (Pl. 87, 30); 31, mărgică cilindrică de sticlă albastră, decorată cu caneluri incizate orizontale paralele întretăiate de caneluri oblice. D = 1,3 cm; L = 1,5 cm (Pl. 87, 31); 32, mărgică fragmentară de sticlă ușor verzuie, cu colț prelungit. $\hat{I} = 1,5$ cm (Pl. 87, 32); 33, mărgică inelară de sticlă ușor verzuie. D = 2 cm (Pl. 87, 33);

34-35. Două scoici marine *Murex*, cu orificiu pentru verigă, una din ele păstrând și o verigă de bronz, descoperite între femure. L = 5,9, respectiv 5,3 cm (Pl. 86, 34-35);

36. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în vasul 37. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 88A, 36);

37. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat și profilat, găsit în stânga craniului.

$\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 88A, 37);

38. Cană cu corp bitronconic, din pastă fină cenușie lucrată la roată, cu două nervuri pe gâtul cilindric, toartă din bandă lată rectangulară în secțiune și fund inelar, găsită la nord de craniu. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 88A, 38);

39. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat și profilat, găsită lângă vasul 38. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 88A, 39);

40. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe gât și decor în zigzag lustruit pe umăr și fund inelar, găsit în dreapta labelor picioarelor. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 88A, 40);

41. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri fine pe umăr și fund plat, găsită în stânga labelor picioarelor. $\hat{I} = 15,2$ cm (Pl. 88A, 41);

42. Lamă masivă de silex de Nistru, cu retușe directe și inverse pe ambele laturi, aparținând paleoliticului superior, găsită lângă vasul 41. $L = 8,3$ cm (Pl. 88A, 42);

43. Vertebra cervicală provenind de la un ovicaprin, descoperită între coaste.

Mormântul 158. Înhumăție (Pl. 88B). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapă rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe torace și cea stângă având lipsă oasele antebrațului, a aparținut unui bărbat matur (35-40 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente caracteristice ostice și protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 159. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 88C). Adâncimea 0,35 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosit un fund de oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era format din numeroase fragmente ceramice. Resturile osoase, numeroase (148 fragmente) și incinerate mijlociu, au aparținut unui copil de vârstă infans II.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 mărgică, 2 oale fragmentare din pastă zgrunțuroasă și 73 de fragmente ceramice de la vase folosite drept capac.

1. Mărgică sferoidală de sticlă trecută prin foc, cu decor intarsiat din pastă sticloasă albă. $D = 1,6$ cm; $L = 1,3$ cm (Pl. 88C, 1);

2. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 3,2$ cm (Pl. 88C, 2);

3. Fragment dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, descoperit între fragmentele de vase folosite drept capac. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 88C, 3).

4. Capacul mai era format din alte 65 de fragmente provenind de la castroane și castroane cu trei torți, lucrate la roată din pastă fină cenușie, unele trecute prin foc și 8 fragmente de la oale din pastă zgrunțuroasă, lucrate la roată.

Mormântul 160. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 89A). Adâncimea 0,30 m. Groapa nesesizată. Capacul format din câteva fragmente de la o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține (11 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unui copil de 1-3 luni (infans I).

Inventarul mormântului este compus din: 1 oală din pastă zgrunțuroasă folosită drept capac.

1. Din fragmentele ceramice ale capacului s-a reconstituit o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 10,4$ cm (Pl. 89A, 1).

Mormântul 161. Incinerație în urnă (Pl. 89B). Adâncimea 0,30 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține (46 fragmente) și incinerate mijlociu, au aparținut unui copil de 3-5 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 89B, 1);

2. S-au descoperit între oasele incinerate și câteva fragmente osoase de la o găină domestică.

Mormântul 162. Incinerație în urnă (Pl. 89C). Adâncimea 0,30 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Resturile osoase, foarte puține (12 fragmente) și slab incinerate, au aparținut unui copil de 2-5 ani (infans I).

Inventarul mormântului este compus din: 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 89C, 1).

Mormintele 161 și 162 erau așezate pe o platformă de incinerație (ustrinum), fiind probabil distruse la partea superioară cu ocazia lucrărilor agricole.

Mormântul 163. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 89D). Adâncimea 0,35 m. Groapa nesesizată. Capacul împăștiat de lucrările agricole, ca și oasele, din care s-au găsit puține la număr (24 fragmente), incinerate moderat aparținând unui copil de vârstă infans I.

Inventarul mormântului cuprinde 7 fragmente ceramice folosite drept capac.

1. Capacul era format din 7 fragmente ceramice, provenind de la castroane din pastă fină cărămie, lucrate la roată.

Mormântul 164. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 89E). Adâncimea 0,35 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosit un fragment dintr-o oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era format din fragmente ceramice de la vase aparținând unor epoci diferite. Oasele, relativ numeroase (99 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unui bărbat matur.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 33 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale din pastă zgrunțuroasă de culoare cenușiu-cărămie, lucrată cu mâna, cu fund ușor concav. $\hat{I} = 3,6$ cm. (Pl. 89E, 1);

2. Capacul era format din 11 fragmente provenind de la oale din pastă zgrunțuroasă, lucrate la roată, 9 fragmente de la amfore romane și 13 fragmente de la vase hallstattiene negre, canelate.

Mormântul 165. Înhumăție (Pl. 89F). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NNW 340° - SSE 160°. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (55-60 ani), al cărui tip antropologic era protoeuropoid în amestec cu elemente mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 castron din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Cataramă masivă de fier, cu veriga de formă ovală, circulară în secțiune, căreia îi lipsește spinul, descoperită între oasele bazinului și ale toracelui. $D = 6,3 \times 3$ cm (Pl. 89F, 1);

2. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit pe oasele gambei drepte. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 89F, 2);

3. Fragment dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 89F, 3).

Mormântul 166. Înhumăție (Pl. 90A). Adâncimea 0,65 m. Orientarea S-N. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe bazin, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid. Mormântul a fost descoperit sub prima platformă de incinerare (P1).

Inventarul mormântului este compus din: 1 castron din pastă fină, 1 oală și 1 amforetă din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat, găsită în poziție culcată pe umărul stâng. $\hat{I} = 19,2$ cm (Pl. 90A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe umăr și fund inelar, găsit pe oasele celor două gambe. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 90A, 2);

3. Amforetă lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu mult pietriș în compoziție, nervură la baza gâtului, torți ovale în secțiune și fund plat, descoperită în stânga gambelor în poziție culcată.

$\hat{I} = 22$ cm (Pl. 90A, 3).

Mormântul 167. Înhumăție (Pl. 90B). Adâncimea 0,90 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe bazin, a aparținut unei femei de vârstă matură (45-50 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule și 1 cataramă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, găsită alături de o altă fibulă pe umărul drept. L = 5,3 cm (Pl. 90B, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată. L = 4,9 cm (Pl. 90B, 2);

3. Cataramă de fier, în stare proastă de conservare, găsită pe oasele bazinului. 2,5x3,1 cm (Pl. 90B, 3).

Mormântul 168. Înhumăție (Pl. 91A). Adâncimea 0,90 m. Orientarea V-E. Groapa ușor trapezoidală, rotunjită la două colțuri și mai largă la cap. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe bazin și coastele parțial distruse, a aparținut unei femei mature (35-40 ani) al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente alpine. Fără inventar.

Mormântul 169. Înhumăție (Pl. 91B). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat adult (20-25 ani), al cărui tip antropologic era nordic.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 verigă, 1 obiect de os, 1 inel, 1 cuțit, 1 sabie, 1 pumnal, 1 castron și 1 cană din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 lamă și 1 gratoar de silex.

1. Cataramă de bronz cu verigă ovală, circulară în secțiune, găsită pe oasele bazinului. 3x2,5 cm (Pl. 91B, 1);

2. Verigă de fier ovală, aflată în dreapta oaselor bazinului, lângă un pumnal de fier. 5,1x6 cm (Pl. 91B, 2);

3. Obiect de os semisferic perforat, găsit între coastele din stânga toracelui. D = 2,3 cm (Pl. 91B, 3);

4. Inel de metal (?) de formă ovală, găsit pe osul degetului arătător al mâinii drepte. 3,4x2,4 cm (Pl. 91B, 4);

5. Cuțit de fier găsit lângă humerusul drept. L = 15,4 cm (Pl. 91B, 5);

6. Sabie (?) de fier îndoită și ruptă în 5 bucăți, găsite una peste alta, descoperită între oasele bazinului și antebrațului drept. L = 15 cm (Pl. 92, 6);

7. Pumnal de fier (?) circular în secțiune, găsit în stare precară de conservare lângă sabie. L = 17,8 cm (Pl. 92, 7);

8. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu gât cilindric, nervură pronunțată sub margine, toartă din bandă lățită la capătul superior și fund inelar. Î = 26 cm (Pl. 92, 8);

9. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat și profilat. Î = 15,2 cm (Pl. 92, 9);

10. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu o șanțuire fină pe umăr și fund plat. Î = 15,2 cm (Pl. 92, 10);

11. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit împreună cu celelalte vase grupate la picioare. Î = 8,4 cm. (Pl. 92, 11);

12-13. Lamă retușată și gratoar pe lamă retușată, amândouă de silex de Prut, aparținând epocii bronzului, găsite în umplutura gropii mormântului. L = 4,7 respectiv 4,2 cm (Pl. 92, 12-13).

Mormântul 170. Incinerație în urnă (Pl. 93A). Adâncimea 0,25 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține la număr (32 fragmente), au aparținut unui copil de 6-7 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment dintr-o oală zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat. Î = 5,2 cm (Pl. 93A, 1).

Mormântul 171. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 93B). Adâncimea 0,35 cm. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul format din două fragmente ceramice. Oasele (90 fragmente) au aparținut unui bărbat adult.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment de oală din pastă zgrunțuroasă și 2 fragmente ceramice din capac.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 93B,1);

2. Capacul era format dintr-un fragment provenind de la un castron din pastă fină cenușie, lucrat la roată și un fragment de la un vas aparținând culturii Noua.

Mormântul 172. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 93C). Adâncimea 0,35 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o urnă din pastă zgrunțuroasă. Capacul este format din două fragmente mici dintr-un vas din pastă zgrunțuroasă, așezate peste oase. Oasele, destul de puține ca număr (61 fragmente) și cu grad slab de incinerare, umpleau urna pe trei sferturi și se găseau și sub urnă. Au aparținut unei femei de vârstă adultă.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 2 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund concav profilat. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 93C, 1);

2. Capacul era format din 2 fragmente provenind de la o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 173. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 93D). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul, format din partea inferioară a unui vas din pastă fină cenușie, era așezat peste oase. Oasele (66 fragmente) umpleau o treime din urnă, erau puternic incinerate și aparțineau unui bărbat de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 4 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de o oală din pastă zgrunțuroasă, lucrată la roată, cu fund plat. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 93D, 1);

2. Capacul era format din 4 fragmente ceramice provenind de la fundul unui castron lucrat la roată din pastă fină cenușie.

Mormântul 174. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 93E). Adâncimea 0,35 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul format din câteva fragmente. Oasele, puține la număr (49 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unui copil de 4-5 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 oale din pastă zgrunțuroasă și 13 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 93E, 1);

2. Din fragmentele ceramice folosite drept capac s-a putut reconstitui partea superioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 93E, 2);

3. Capacul mai era format dintr-un fragment ceramic provenind de la un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, 11 fragmente de oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă și 1 fragment de la un vas hallstattian.

Mormântul 175. Înhumăție (Pl. 93F). Adâncimea 1,45 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă lipsă și cu toracele deranjat, a aparținut cu probabilitate unui bărbat adult, tipul antropologic nu a putut fi precizat, cu excepția prezenței cel puțin a unor caractere protoeuropoide. Lângă vasul 8 au fost descoperite resturi de cărbuni.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 cataramă, 1 pieptene, 1 cuțit, 2 tuburi din femure de pasăre, 1 verigă, 2 castroane, 1 castron cu trei torți, 1 oală și 1 cană din pastă fină cenușie, 1 cană romană, 3 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 pahar de sticlă și resturi de oase de animale de la ofrande alimentare.

1. Fibulă de bronz cu portagrafa fixă și resortul dintr-o singură bucată, găsită pe partea stângă a oaselor bazinului. L = 5,1 cm (Pl. 94, 1);

2. Cataramă de argint cu verigă ovală, având o garnitură ovală cu trei nituri, găsită pe osul sacru. 2,6x2,6 cm (Pl. 94, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi ridicate albiat, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, dispuse ca un decor, descoperit în stânga craniului. Î = 7 cm (Pl. 94, 3);

4. Cuțit de fier descoperit lângă humerusul drept. L = 7 cm (Pl. 94, 4);

5. Tub din femur de pasăre, descoperit între gambe. L = 6,3 cm (Pl. 94, 5);

6. Tub din femur de pasăre găsit lângă precedentul. L = 7,4 cm (Pl. 93F, 6);

7. Verigă de fier circulară, provenind probabil de la harnașamentul unui cal (zăbală), găsită în dreapta gambelor; 5,5x6,8 cm (Pl. 94, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri fine pe umăr și fund plat, găsită lângă humerusul stâng. Î = 14,8 cm (Pl. 95, 8);

9. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu trei nervuri pe umăr și decor lustruit în zigzag, având fund inelar, găsită în poziție culcată lângă vasul 8. Î = 28 cm (Pl. 95, 9);

10. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund plat, găsită în stânga oaselor bazinului. Î = 15,2 cm (Pl. 95, 10);

11. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în stare fragmentară sub coloana vertebrală. Î = 7,6 cm (Pl. 95, 11);

12. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă rectangulară în secțiune și fund inelar, descoperită parțial tot sub coloana vertebrală. Î = 18,8 cm (Pl. 95, 12);

13. Cană romană cu gura trilobată din pastă cărămie, toartă din bandă lată și fund inelar, găsită între antebrațul drept și peretele vestic al gropii mormântului. Î = 30,8 cm (Pl. 95, 13);

14. Fragmente dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă cu fund plat, găsite lângă humerusul drept. Î = 6,8 cm (Pl. 94, 14);

15. Castron cu trei torți lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu torți în forma cifrei opt, caneluri late oblice pe umăr și fund inelar. Decorat cu trei figuri identice de împărat roman (?), incizate pe partea superioară a vasului, în spațiile dintre torți, la egală distanță de acestea. Una din figuri s-a păstrat în întregime, a doua numai pe jumătate, iar din cea de-a treia a rămas doar un segment din cercul în care a fost înscrisă imaginea. Ele au fost realizate prin incizie pe vas, după arderea în cuptor. Vasul a fost descoperit în stare fragmentară, unele fragmente aflându-se pe pe fundul gropii, între vasele 13 și 14, altele în umplutura gropii mormântului, iar o parte din ele în afara gropii, la nivelul antic de călcare pe o suprafață de aproximativ 2 m². Î = 22,4 cm (Pl. 95, 15, 15a, 15b);

16. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie cu prag pe umăr și fund inelar, găsit în stânga genunchilor. Î = 6,8 cm (Pl. 94, 16);

17. Pahar conic cu pereții groși de sticlă verzuie, decorat cu două caneluri largi, iar între acestea cu trei registre de fațete hexagonale verticale, delimitate spre margine de un rând de ove mici dispuse orizontal. Găsit între femure. Î = 25,2 cm (Pl. 95, 17);

18. S-au găsit depuse ca ofrande oasele provenind de la două exemplare de ovicaprin (pe partea dreaptă a toracelui) și de la două exemplare de găină domestică (între femure).

Mormântul 176. Înhumăție (Pl. 96A). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cea stângă pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (50-55 ani), al cărui tip antropologic era protoeuropoid.

Inventarul mormântului este compus din: 1 cataramă și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Cataramă de fier cu verigă ovală, găsită într-o stare precară de conservare lângă mâna stângă. 4,1x3,4 cm (Pl. 96A, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită în dreapta craniului. Î = 18,4 cm (Pl. 96A, 2).

Mormântul 177. Înhumăție (Pl. 96B). Adâncimea 0,75 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet au mai rămas doar câteva fragmente din craniu, humerusurile și tibiile, fiind evident deranjat ulterior și macerat. A aparținut unui copil de 1,5-2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cuțit, 1 castron din pastă fină și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fragment dintr-un cuțit de fier. L = 4,9 cm (Pl. 96B, 1);
 2. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată neglijent la roată, cu fundul plat. Î = 8 cm (Pl. 96B, 2);
 3. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat. Î = 6,8 cm (Pl. 96B, 3);
 4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 7,6 cm (Pl. 96B, 4);
 5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 14,4 cm. (Pl. 96B, 5);
- Vasele au fost găsite grupat, cele de la numerele 4 și 5 în poziție culcată.

Mormântul 178. Înhumăție (Pl. 96C). Adâncimea 1,25 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cea stângă pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 5 mărgel, 1 cuțit, 4 castroane și 1 cană din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, având resortul și piciorul deteriorate, găsită pe umărul stâng. L = 5,3 cm (Pl. 97, 1);
2. Fragment din resortul unei fibule de bronz, descoperită pe umărul drept. L = 4,4 cm (Pl. 97, 2);
- 3-7. Cinci mărgel, inelare de sticlă, două cenușii și trei ușor verzui, găsite la antebrațul stâng. D = 1; 0,7; 1,1; 1 respectiv 0,9 cm (Pl. 97, 3-7);
8. Cuțit de fier găsit pe cutia toracică. L = 14,9 cm (Pl. 97, 8);
9. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită pe oasele toracelui. Î = 16,4 cm (Pl. 97, 9);
10. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în dreapta bazinului. Î = 7,6 cm (Pl. 97, 10);
11. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit între femurul drept și peretele vestic al gropii mormântului. Î = 8 cm (Pl. 97, 11);
12. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, toată rectangulară în secțiune și fund inelar, descoperită între oasele gambei drepte și peretele vestic al gropii mormântului. Î = 9,6 cm (Pl. 97, 12);
13. Castron miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit între oasele gambelor. Î = 6 cm (Pl. 97, 13);
14. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit sub oasele cutiei toracice și ale coloanei vertebrale. Î = 10,8 cm (Pl. 97, 14);
15. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit în zigzag pe umăr și fund concav, descoperit sub cutia toracică, lângă vasul 14. Î = 8,8 cm. (Pl. 97, 15);
16. Tot sub oasele toracelui au fost descoperite resturi osoase de la un ovicaprin.

Mormântul 179. Înhumăție (Pl. 98). Adâncimea 1,70 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară.

S-au mai descoperit din schelet doar câteva resturi osoase provenind de la un copil de 5-6 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 castron, 1 cană și 1 oală din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri tubulare de bronz. Î = 7 cm (Pl. 98, 1);
2. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsită, ca și celelalte vase, în colțul nord-vestic al gropii mormântului. Î = 11,2 cm (Pl. 98, 2);
3. Castron scund lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund ușor concav. Î = 4,4 cm (Pl. 98, 3);
4. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, toată rectangulară în secțiune și fund plat profilat. Î = 10 cm (Pl. 98, 4);
5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu o canelură pe umăr și fund concav. Î = 14 cm (Pl. 98, 5);
6. S-au descoperit și resturi osoase de la un ovicaprin și un mistreț.

Mormântul 180. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 99A). Adâncimea 0,30 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosit un castron din pastă zgrunțuroasă. Capacul era format din fragmente ceramice provenind de la oale din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține (13 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unui copil de 1-3 luni (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment de pieptene, 1 fusaiolă, 1 castron din pastă zgrunțuroasă și 4 fragmente ceramice folosite drept capac.

1. Fragment dintr-un pieptene de os, care mai păstrează un nit de bronz. $\hat{I} = 2,3$ cm (Pl. 99A, 1);
2. Fusaiolă bitronconică de lut. $D = 3,2$ cm (Pl. 99A, 2);
3. Urna reprezentată de un castron bitronconic lucrat la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 99A, 3);
4. Capacul era format din 4 fragmente, provenind de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 181. Înhumăție (Pl. 99B). Adâncimea 0,80 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (50-55 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 cataramă, 1 castron și 1 cană din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită la partea inferioară a oaselor din partea dreaptă a cutiei toracice. $L = 5,1$ cm (Pl. 99B, 1);
2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe partea inferioară stângă a oaselor cutiei toracice. $L = 4,2$ cm. (Pl. 99B, 2);
3. Cataramă de fier cu veriga de formă ovală, descoperită pe ultimele oase de la partea inferioară a cutiei toracice. $2,7 \times 3,5$ cm (Pl. 99B, 3);
4. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat, găsită în colțul de nord-vest al gropii mormântului. $\hat{I} = 10,4$ cm (Pl. 99B, 4);
5. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu patru caneluri pe umăr și trei registre de linii lustruite în zigzag, toartă din bandă lată și fund inelar, găsită pe oasele gambei. $\hat{I} = 20$ cm (Pl. 99B, 5);
6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, căruia îi lipsesc porțiuni din margine, găsit lângă vasul 5. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 99B, 6).

Mormântul 182. Incinerație în urnă (Pl. 100A). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, foarte multe (circa 830 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unei femei adulte.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 mărgică, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Mărgică polifațetată de carneol trecută prin foc. $1,1 \times 0,8$ cm (Pl. 100A, 1);
2. Urna reprezentată de o oală bitronconică lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe corp și fund plat. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 100A, 2);
3. În urnă au fost descoperite și resturi mici de oase de la un ovicaprin și de la o găină domestică.

Mormântul 183. Înhumăție (Pl. 100B). Adâncimea 0,80 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, deranjat, a aparținut unui copil de 1-1,5 ani (infans I).

Inventarul mormântului era compus din: 3 castroane din pastă fină.

1. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe gât și fund inelar, descoperit, împreună cu alte două vase, în dreapta scheletului. $\hat{I} = 8,4$ cm (Pl. 100B, 1);
2. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 100B, 2);
3. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit în zigzag pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 11,2$ cm (Pl. 100B, 3).

Mormântul 184. Înhumăție (Pl. 100C). Adâncimea 1,10 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa trapezoidală, mai largă la cap. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp

și cu cea stângă pe bazin, a aparținut unei femei mature, al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 185. Înhumăție (Pl. 100D). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa triunghiulară, cu colțuri rotunjite. Scheletul, puternic deranjat, a aparținut unui copil de 1,5 - 2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 colier din 7 mărgel, 1 fusaiolă, 4 castroane din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul păstrat parțial, găsită în zona umărului stâng. L = 4,3 cm (Pl. 100D, 1);

2-8. Colier alcătuit din 7 mărgel descoperit în zona gâtului: 2, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă verde. D = 2,3 cm (Pl. 100D, 2); 3-8, șase mărgel cilindrice de culoare mov, polifațetate, având diametrele de 0,4x0,5 cm (Pl. 100D, 3-8);

9. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită pe cutia toracică. D = 3,7 cm. (Pl. 101A, 9);

10. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu două nervuri pe umăr și fund inelar, descoperit între craniu și peretele nordic al gropii mormântului. Î = 10 cm (Pl. 101A, 10);

11. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în vasul 12. Î = 7,2 cm (Pl. 101A, 11);

12. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură sub margine, prag pe umăr și fund inelar, găsit lângă vasul 10. Î = 5,6 cm (Pl. 101A, 12);

13. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie și fund inelar, descoperit pe schelet. Î = 11,6 cm (Pl. 101A, 13);

14. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund inelar, descoperită lângă vasul 13. Î = 13,2 cm (Pl. 101A, 14).

Mormântul 186. Înhumăție (Pl. 101B). Adâncimea 1,15 m. Orientarea NNV 350 % - SSE 170%. Groapa, aproximativ trapezoidală, cu prag în partea dreaptă, înalt de 0,15 m. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cea stângă pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură avansată (50-55 ani), al cărui tip antropologic era nordic în amestec cu unele caractere protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cuțit și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Cuțit de fier, găsit în dreapta oaselor bazinului. L = 11 cm (Pl. 101B, 1);

2. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat și profilat, găsită în dreapta gambelor. Î = 8,8 cm (Pl. 101B, 2);

3. Oală lucrată destul de neglijent la roată din pastă zgrunțuroasă, cu pietricele în compoziție și fund plat, găsită pe prag. Î = 10 cm (Pl. 101B, 3).

Mormântul 187. Înhumăție (Pl. 102A). Adâncimea 1 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet au mai fost descoperite doar câteva fragmente osoase minuscule provenind de la un copil.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 11,2 cm (Pl. 102A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 7,2 cm (Pl. 102A, 2).

Mormântul 188. Înhumăție (Pl. 102B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat adult (25-30 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 tub de os, 1 pumnal, 2 castroane, 1 cană și 1 castron cu trei torți din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Pieptene de os cu aripi laterale drepte, lucrat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de fier, decorat pe marginea mânerului cu două linii incizate în zigzag paralele, descoperit lângă cotul mâinii drepte. Î = 5,7 cm (Pl. 102B, 1);

2. Tub de os de pasăre, găsit lângă pieptene. L = 7 cm (Pl. 102B, 2);

3. Pumnal de fier, găsit lângă mâna dreaptă. L = 14,8 cm (Pl. 103A, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu trei torți din bandă lată și fund inelar, descoperit la capătul oaselor picioarelor, alături de vasele 5 și 6. Î = 18 cm (Pl. 103A, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu canelură pe umăr și fund plat. $\hat{I} = 17,6$ cm (Pl. 102B, 5);

6. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 103B, 6);

7. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă humerusul stâng. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 103A, 7);

8. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă vasul 7. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 103A, 8);

9. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lățită la atașul superior, cu nervură pe gât și fund inelar, găsită între gambe. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 102B, 9);

10. Lângă femurul stâng au fost descoperite oase de ovicaprin acornut și de la o găină domestică.

Mormântul 189. Înhumăție (Pl. 103B). Adâncimea 0,50 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe bazin, cu piciorul drept sub cel stâng, deranjat puternic în zona cutiei toracice și la mâna stângă, a aparținut unui tânăr de 17-18 ani, al cărui tip antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 190. Înhumăție (Pl. 104A). Adâncimea 1 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet s-au mai păstrat doar fragmente din calota craniană a unui copil de 2-3 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 191. Înhumăție (Pl. 104B). Adâncimea 0,60 m. Orientarea NNE 30% - SSV 210%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate, puternic deranjat și cu multe oase lipsă, a aparținut unei femei adulte (20-25 ani), al cărei tip antropologic era protoeuropoid în amestec cu unele elemente mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 fusaiolă și 2 castroane din pastă fină.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în dreapta craniului. $\hat{I} = 6,3$ cm (Pl. 104B, 1);

2. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită în stânga toracelui. $D = 16$ cm (Pl. 104B, 2);

3. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit peste oasele toracelui. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 104B, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în dreapta gambelor. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 104B, 4).

Mormântul 192. Înhumăție (Pl. 105A). Adâncimea 1,10 m. Orientarea V-E. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei adulte (20 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid. Fără inventar.

Mormântul 193. Înhumăție (Pl. 105B). Adâncimea 1,40 m. Orientarea V-E. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp și deranjat, a aparținut unui copil de 2-3 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 194. Înhumăție (Pl. 105C). Adâncimea 0,90 m. Orientarea NNE - 30% - SSV 210%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, deranjat la torace și mâna dreaptă, cu picioarele îndoite din genunchi, a aparținut unei femei de vârstă matură, al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 195. Înhumăție (Pl. 105D). Adâncimea 1,30 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani), al cărui tip antropologic era protoeuropoid. Fără inventar.

Mormântul 196. Înhumăție (Pl. 105E). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna stângă pe bazin și cea dreaptă pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 cataramă, 1 colier format din 7 mărgel, 1 fusaolă și 1 cană din pastă fină.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. L = 3,9 cm (Pl. 105E, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul stâng. L = 4,2 cm (Pl. 105E, 2);

3. Cataramă de bronz cu veriga aproximativ circulară, găsită între oasele toracelui și ale bazinului. 2,1x2,2 cm (Pl. 106A, 3);

4-10. Colier format din 7 mărgel: 4, mărgică de carneol polifațetată. 2x1,3 cm (Pl. 106A, 4); 5, mărgică discoidală de sticlă mov. D = 1,5 cm (Pl. 106A, 5); 6, mărgică inelară de sticlă galbenă. D = 0,7 cm (Pl. 106 A, 6); 7-10, patru mărgel cilindrice de coral, cu lungimi cuprinse între 0,9-2 cm (Pl. 106A, 7-10);

11. Fusaolă bitronconică de lut, găsită în dreapta umărului. D = 3 cm. (Pl. 106A, 11);

12. Cană bitronconică cu cioc lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă rectangulară în secțiune, lățită la atașul superior și fund inelar. Î = 18,4 cm (Pl. 106A, 12).

Mormântul 197. Înhumatie (Pl. 106B). Adâncimea 0,95 m. Orientarea V-E. Groapa, rectangulară cu colțuri rotunjite, intersectează groapa mormântului 198. Scheletul, întins pe spate cu mâna stângă pe bazin și cu cea dreaptă adusă sub bărbie, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35-40 ani), al cărui tip antropologic era nordic cu unele influențe dinarice. Fără inventar.

Mormântul 198. Înhumatie (Pl. 106C). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa, rectangulară cu colțuri rotunjite, a fost intersectată ulterior de groapa mormântului 197. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente alpine și mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 1 colier format din 24 mărgel, 1 amforetă din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul executat din trei segmente, descoperită pe umărul drept. L = 5,3 cm (Pl. 106C, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul format cu probabilitate din două sau trei segmente, descoperită pe partea stângă a cutiei toracice, sub claviculă. L = 4,9 cm (Pl. 107A, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale oblice, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în stânga craniului. Î = 7,2 cm (Pl. 107A, 3);

4-27. Colier format din douăzecișipatru de mărgel sferoidale de sticlă albastră cu diametrul cuprins între 2-4 mm (Pl. 107A, 4-27);

28. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, găsită lângă pieptene. Î = 14 cm (Pl. 107A, 28);

29. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu torți din bandă lată și fund inelar, descoperită pe humerusul stâng. Î = 20,4 cm (Pl. 107A, 29);

30. Un inel subțire de metal, dezintegrat la recoltare, a fost descoperit pe degetul arătător al mâinii drepte.

Mormântul 199. Incineratie în urnă cu capac (Pl. 107B). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul era format din mai multe fragmente ceramice, care acopereau oasele din urnă, puține la număr (circa 30 fragmente) și slab incinerate, aparținând unui copil de 6-7 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pandantiv, 1 mărgică, 1 cheie de bronz, 1 fusaolă, 1 fragment de oală din pastă zgrunțuroasă și 33 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Pandantiv de fier în formă de căldărușă cilindrică. Î = 3,4 cm (Pl. 108A, 1);

2. Mărgică sferoidală aplatizată de sticlă albastră D = 1,2 cm ; L = 0,6 cm (Pl. 107B, 2);

3. Cheie de bronz. L = 12 cm (Pl. 108A, 3);

4. Fusaolă bitronconică de lut. D = 2,5 cm (Pl. 107B, 4). Toate piesele se aflau în interiorul urnei;

5. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav. Î = 8 cm (Pl. 107B, 5);

6. Capacul era format din 4 fragmente ceramice provenind de la oale lucrate la roată din pastă fină cenușie, 11 de la castroane lucrate la roată din pastă fină cărămizie (arse secundar) și 17 de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 200. Înhumăție (Pl. 108B). Adâncimea 0,30 m. Orientarea NNE 30% - SSV 210%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe bazin, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic era nordoid. Fără inventar.

Mormântul 201. Înhumăție (Pl. 108C). Adâncimea 0,80 m. Groapa și orientarea neprecizate. Din schelet, macerat aproape complet, s-au păstrat doar câteva fragmente osoase provenind de la un copil de 2-3 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 202. Înhumăție (Pl. 108D). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară, cu un prag înalt de 0,10 m în partea estică și nordică. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe bazin, a aparținut unei femei de vârstă senilă (60-65 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 1 pensetă, 1 fusaiolă, 1 castron, 1 castron cu trei tortițe și 1 vas bitronconic din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, găsită pe partea dreaptă inferioară a cutiei toracice. L = 6,4 cm (Pl. 109A, 1);

2. Fragment de pieptene de os executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, cu un decor format din câte două linii paralele incizate pe marginea inferioară a mânerului, descoperit pe prag, în partea nordică a gropii. Î = 14 cm (Pl. 109A, 2);

3. Pensetă de bronz, descoperită pe partea dreaptă a cutiei toracice. Î = 7,2 cm (Pl. 108D, 3);

4. Fusaiolă bitronconică de lut descoperită pe partea stângă inferioară a cutiei toracice. D = 5 cm (Pl. 109A, 4);

5. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit pe prag, alături de celelalte vase grupate în șir. Î = 9,6 cm (Pl. 109A, 5);

6. Castron cu trei tortițe circulare în secțiune, lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund concav. Î = 6,4 cm (Pl. 109A, 6);

7. Vas bitronconic cu gât cilindric lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în poziție culcată. Î = 22 cm (Pl. 109A, 7);

8. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat. Î = 8,4 cm (Pl. 109A, 8).

Mormântul 203. Înhumăție (Pl. 110A). Adâncimea 0,80 m. Orientarea NE-SV. Groapa nesesizată. Din schelet s-au păstrat doar câteva fragmente osoase, care au aparținut unui copil de 1-1,5 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 castroane din pastă fină și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu caneluri pe umăr și fund plat, găsită împreună cu vasul 2 la nord de craniu. Î = 14,4 cm (Pl. 110A, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. Î = 14,4 cm (Pl. 109B, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită împreună cu vasele 4 și 5 în partea sudică a mormântului. Î = 11,2 cm (Pl. 109B, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6 cm (Pl. 109B, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6,8 cm (Pl. 110A, 5).

Mormântul 204. Înhumăție (Pl. 110B). Adâncimea 0,70 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a fost deranjat, lipsind cutia toracică (cu excepția câtorva coaste), ca și coloana vertebrală și antebrațul drept. A aparținut unei femei de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 colier format din 5 mărgel, 1 castron și 1 cană din pastă fină.

1-5. Colier format din 5 mărgel, descoperite în jurul craniului: 1, mărgică sferoidală aplatizată de piatră. D = 2,7 cm (Pl. 110B, 1); 2, mărgică poliedrică de carneol. 1,7x1,3 cm (Pl. 110B, 2); 3, mărgică discoidală de sticlă verzuie. D = 1,5 cm (Pl. 110B, 3); 4, mărgică discoidală de calcar alb cu un decor intarsiat de sticlă grenă. D = 1,4 cm (Pl. 110B, 4); 5, mărgică aproximativ tubulară de sticlă albastră. L = 0,8 cm (Pl. 110B, 5);

6. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit între femure. Î = 8,4 cm (Pl. 110B, 6);

7. Cană bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă rectangulară în secțiune, decor lustruit sub margine și fund inelar, descoperită în dreapta genunchilor. Î = 15,6 cm (Pl. 110B, 7).

Mormântul 205. Înhumatie (Pl. 110C). Adâncimea 0,80 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate, distrus complet în zona toracelui și a bazinului, a aparținut unui copil de 4-5 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 206. Înhumatie (Pl. 111). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe bazin, a aparținut unei femei de vârstă matură (50-55 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 verigă, 1 colier format din 64 mărgel, 1 pandantiv de os, 1 cuțit, 2 tuburi de os, 1 fusaiolă, 1 scoică marină, 2 castroane din pastă fină cenușie, 1 amforetă romană, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, piciorul lățit, decorat pe margine cu linii incizate în zigzag, descoperită pe umărul stâng. L = 4,2 cm (Pl. 111, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, având piciorul decorat pe margini cu linii incizate în zigzag, descoperită pe umărul drept. L = 4,5 cm (Pl. 111, 2);

3. Verigă circulară de fier, descoperită împreună cu alte obiecte între femure. D = 5,2 cm (Pl. 111, 3);

4-67. Colier format din 64 mărgel: 4-36, treizeci și trei mărgel cilindrice de coral de lungimi diferite, cu diametrul între 2-4 mm (Pl. 111, 4-36); 37-62, douăzeci și șase mărgel sferoidale de sticlă albastră, cu diametre cuprinse între 4-7 mm (Pl. 111, 37-62); 63, mărgică de chihlimbar polifațetată. 1,2x0,8 cm (Pl. 111, 63); 64, mărgică de chihlimbar prismatică. 1,2x0,8 cm (Pl. 111, 64); 65-67, trei mărgel de carneol fațetate. 1,5x1; 1,2x0,7 respectiv 1,5x0,8 cm (Pl. 111, 65-67);

68. Pandantiv de os de formă neregulată, descoperit între femure împreună cu alte obiecte. 3,3x3,8 cm (Pl. 112, 68);

69. Cuțit de fier, găsit de asemenea între femure. L = 15 cm (Pl. 112, 69);

70. Tub din os de pasăre, găsit între femure. Î = 9 cm (Pl. 112, 70);

71. Tub din os de pasăre, retezat la un capăt și găurit pe centru (posibil pandantiv), găsit de asemenea între femure. L = 5,6 cm (Pl. 111, 71);

72. Fusaiolă sferoidală de lut decorată cu caneluri largi oblice, descoperită între gambe. D = 2,8 cm (Pl. 112, 72);

73. Scoică marină *Murex*, găsită între femure. Î = 5,5 cm (Pl. 112, 73);

74. Amforetă romană din pastă fină cărămizie, cu torți ovale în secțiune, caneluri paralele fine pe corp și fund inelar, găsită la nord de craniu. Î = 20 cm (Pl. 112, 74);

75. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu caneluri pe umăr și fund inelar, găsit lângă vasul 74. Î = 11,5 cm (Pl. 112, 75);

76. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și gât și fund concav, găsită în poziție culcată în dreapta femurelor. Î = 15,6 cm (Pl. 112, 76);

77. Castron din pastă fină neagră lucrat la roată, cu o nervură lată pe gât, decorată cu ove lungi orizontale și fund inelar, găsit pe femurul drept. Î = 7,2 cm (Pl. 112, 77);

78. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu o canelură pe partea inferioară și fund plat, găsită pe labele picioarelor. Î = 10 cm (Pl. 112, 78);

79. Resturi osoase de la o găină au fost descoperite pe gamba dreaptă.

Mormântul 207. Înhumatie (Pl. 113A). Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cu cea stângă sub bazin, a aparținut

unei femei mature (35-40 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente dinarice și nordice.

Inventarul mormântului era format din: 1 cataramă și 2 castroane din pastă fină.

1. Cataramă de fier cu veriga aproximativ circulară, *descoperită în gura înhumatului*. Dd = 3,9x3,8 cm (Pl. 113A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit pe oasele gambei drepte. Î = 7,6 cm (Pl. 113, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în stânga craniului. Î = 8 cm (Pl. 113, 3).

Mormântul 208. Înhumăție (Pl. 113B). Adâncimea 0,90 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată, dar intersectată de groapa mormântului 207, ceea ce a dus la distrugerea metatarsienelor de la ambele picioare. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp, antebrațul stâng lipsind (ca și cea mai mare parte a coastelor și vertebrelor), cu picioarele ușor îndoite din genunchi, a aparținut unui bărbat matur (25-30 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente caracteristice protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 209. Înhumăție (Pl. 113C). Adâncimea 1,30 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cu cea stângă pe lângă corp, a aparținut unei femei mature (30-35 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid. Fără inventar.

Mormântul 210. Înhumăție (Pl. 113D). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, deranjat la torace, cu majoritatea coastelor și oaselor coloanei vertebrale lipsă, a aparținut unei femei tinere de 18-20 ani (juvenis), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 tuburi de os, 1 castron, 1 supieră și 1 cană din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Tub din femur de pasăre, descoperit împreună cu un altul pe oasele bazinului. L = 10,5 cm (Pl. 114A, 1);

2. Tub din femur de pasăre. L = 10 cm (Pl. 114A, 2);

3. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit pe umăr între două praguri și fund inelar, descoperită în poziție culcată, împreună cu vasele 4 și 6, în stânga gambelor. Î = 15,2 cm (Pl. 114A, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu prag pe umăr și fund ușor concav profilat, descoperită în poziție culcată. Î = 12 cm (Pl. 114A, 4);

5. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă circulară în secțiune, prag pe umăr și fund concav, descoperită în poziție culcată pe oasele bazinului. Î = 12 cm (Pl. 114A, 5);

6. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat. Î = 6,4 cm (Pl. 114A, 6).

Mormântul 211. Înhumăție (Pl. 114B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea V-E. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat adult (25-30 ani), al cărui tip antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 212. Înhumăție (Pl. 114C). Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp și deranjat la torace, a aparținut unei femei de vârstă adultă (35-40 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 3 castroane, 1 oală, 1 cană și 1 amforetă din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată, decor în zigzag lustruit pe umăr, situat între o nervură și un prag și fund inelar, descoperită în dreapta oaselor picioarelor, împreună cu celelalte vase din mormânt. Î = 21,6 cm (Pl. 115A, 1);

2. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată neglijent la roată, cu fund concav. $\hat{I} = 10,8$ cm (Pl. 115A, 2);
3. Cană bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă ovală în secțiune și fund inelar. $\hat{I} = 24$ cm (Pl. 115A, 3);
4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 114C, 4);
5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund plat profilat. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 115A, 5);
6. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor în rețea lustruit pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 18$ cm (Pl. 114C, 6);
7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar descoperit în vasul 6. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 115A, 7).

Mormântul 213. Înhumăție (Pl. 115B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, deranjat, a aparținut unui copil de 3-4 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 4 castroane și 1 cană din pastă fină cenușie, 1 cană romană și 4 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită împreună cu celelalte vase din mormânt, grupate în partea sudică a gropii. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 115B, 1);
2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 115B, 2);
3. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu canelură pe gât, decor lustruit în zigzag pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 115B, 3);
4. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, prag pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 115B, 4);
5. Castron înalt lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 116A, 5);
6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în vasul 5. $\hat{I} = 4,4$ cm (Pl. 115B, 6);
7. Cană romană cu gura trilobată din pastă fină cărămizie, cu toartă ovală în secțiune, având canelură longitudinală exterioară, șanțuiri pe gât și umăr și fund inelar. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 116A, 7);
8. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu gât tronconic și gură îngustă, toartă circulară în secțiune și fund plat. $\hat{I} = 21,6$ cm (Pl. 116A, 8);
9. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund plat. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 116A, 9);
10. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 12,7$ cm (Pl. 116A, 10).

Mormântul 214. Înhumăție (Pl. 116B). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE 30% - SSV 210%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei mature (50 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 colier format din 30 mărgel, 1 castron din pată fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul lucrat din trei segmente, descoperită pe partea dreaptă superioară a toracelui. $L = 5,9$ cm (Pl. 117A, 1);
2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul executat din trei segmente, descoperită pe partea stângă superioară a toracelui. $L = 6$ cm (Pl. 117A, 2);
- 3-32. Colier format din treizeci de mărgel de sticlă albastră aproximativ sferoidale, cu diametrul de circa 4-5 mm, descoperite în zona claviculelor. (Pl. 116B, 3-32);
33. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei praguri pe umăr și fund concav, descoperită în stânga gambelor. $\hat{I} = 16,4$ cm (Pl. 116B, 33);
34. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, puternic înnegrită în interior și cu urme de cenușă, descoperită pe gamba dreaptă. $\hat{I} = 4$ cm (Pl. 117A, 34);
35. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit la capătul labelor picioarelor. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 116B, 35).

Mormântul 215. Înhumăție (Pl. 117B). Adâncimea 1,30 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei fete de 10-11 ani (infans II). Craniul prezintă o trepanație în regiunea frontoparietală dreaptă

(Botezatu, Miu 1991, p. 9-12, Fig.1). Tipul antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 tub de os, 1 fragment dintr-un obiect de fier, 4 castroane și 1 cană din pastă fină, 3 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fragmente dintr-un pieptene de os cu mâner semicircular, ansamblat cu nituri de fier, găsit în dreapta craniului. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 117B, 1);

2. Tub de femur de pasăre, descoperit între antebrațul drept și torace. $L = 7,5$ cm (Pl. 117B, 2);

3. Fragment dintr-un obiect de fier, de întrebuințare neprecizată, descoperit lângă tub; $8,2 \times 5,5$ cm (Pl. 117B, 3);

4. Cană bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă ovală în secțiune și fund inelar, descoperită în dreapta femurelor. $\hat{I} = 11$ cm (Pl. 118A, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit sub oasele gambei drepte. $\hat{I} = 8,4$ cm (Pl. 118A, 5);

6. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu două caneluri fine pe gât, prag pe umăr și fund plat, descoperită pe etichetele picioarelor. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 118A, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit sub femurul stâng. $\hat{I} = 4,8$ cm (Pl. 117B, 7);

8. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în vasul 6. $\hat{I} = 4,4$ cm (Pl. 118A, 8);

9. Castron bitronconic din pastă fină cenușie, lucrat la roată, cu nervură pe gât și prag pe umăr, descoperit în stânga craniului. $\hat{I} = 4,4$ cm (Pl. 118A, 9);

10. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată neglijent la roată, cu fund plat, descoperită în dreapta maxilarelor. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 117B, 10);

11. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund plat, descoperită în dreapta craniului. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 118A, 11);

12. În vasul 11 și pe bazin au fost descoperite resturi osoase de la un taurin și de la trei găini domestice.

Mormântul 216. Înhumatie (Pl. 118B). Adâncimea 1,40 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu un prag înalt de 0,10 m, care ocupă jumătatea estică a gropii. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei mature (45-50 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de caractere alpine și mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 2 mărgeli, 1 fusaiolă, 1 ac de bronz, 2 castroane, 1 castron cu trei torți, 1 oală și 1 amforetă din pastă fină cenușie și 1 cană romană.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. $L = 4,8$ cm (Pl. 118B, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular și cu aripi laterale, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în stânga gambelor. $\hat{I} = 6,2$ cm (Pl. 119, 2);

3. Mărgică de carneol fațetată, descoperită împreună cu o alta pe clavicula stângă. $1,6 \times 1$ cm (Pl. 118B, 3);

4. Mărgică de carneol fațetată. $1,3 \times 1$ cm (Pl. 118B, 4);

5. Fusaiolă bitronconică de lut descoperită lângă pieptene. $D = 4,8$ cm (Pl. 119, 5);

6. Ac cu cap discoidal de bronz, descoperit pe prag. $L = 4$ cm (Pl. 118B, 6);

7. Cană romană cu gura trilobată din pastă fină cărămizie, cu toartă aproximativ rectangulară în secțiune și fund inelar, găsită în poziție culcată în dreapta craniului. $\hat{I} = 26,4$ cm (Pl. 119, 7);

8. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr, toartă rectangulară în secțiune și fund inelar, descoperită în stânga toracelui. $\hat{I} = 2,2$ cm (Pl. 119, 8);

9. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperită în stânga genunchilor. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 119, 9);

10. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga gambelor. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 119, 10);

11. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu trei torți din bandă lată și fund inelar, descoperit lângă vasul 10. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 119, 11);

12. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în vasul 11. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 119, 12).

Mormântul 217. Înhumăție (Pl. 120A). Adâncimea 0,65 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu majoritatea oaselor lipsă, a aparținut unui bărbat de vârstă matură. Fără inventar.

Mormântul 218. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 120B). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era format din câteva fragmente ceramice. Oasele din urnă, destul de numeroase (225 fragmente) și incinerate mijlociu, aparțineau unei femei de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 mărgel, 2 oale fragmentare din pastă zgrunțuroasă, precum și alte 4 fragmente din vase folosite drept capac.

1-2. Două mărgel de carneol polifațetate, de culoare albicioasă datorită trecerii prin foc. 0,9x0,7 cm., respectiv 1,4x1,2 cm (Pl. 120B, 1-2);

3. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 6 cm (Pl. 120B, 3);

4. Fragment dintr-o oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, descoperit între cioburile folosite drept capac. Î = 8 cm (Pl. 120B, 4);

5. Capacul mai era format din alte 2 fragmente provenind de la o oală lucrată la roată din pastă fină cenușie și 2 de la oale din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 219. Incinerație în urnă (Pl. 120C). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele (76 fragmente), cu grad redus de incinerare și amestecată cu multă cenușă, au aparținut unei femei de vârstă matură avansată.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna este reprezentată de partea inferioară a unei oale din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 11,6 cm (Pl. 120C, 1).

Mormântul 220. Înhumăție (Pl. 120D). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, puternic macerat și deranjat, găsit pe spate și cu mâna stângă pe lângă corp, a aparținut unui copil de 7-8 ani (infans II), al cărui sex era cu probabilitate masculin.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pandantiv, 3 castroane din pastă fină, 1 cană romană și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de fier cu piciorul înfășurat, descoperită în stare precară de conservare în dreapta femurelor. L = 12 cm (Pl. 121A, 1);

2. Pandantiv din colț de mistreț cu gaură pentru atârnare, descoperit lângă fibulă. L = 10 cm (Pl. 121A, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și decor lustruit în zigzag pe gât, cu perforații în pereți executate cu ocazia reparării și fund inelar, descoperit pe oasele gambei drepte.

Î = 5,6 cm (Pl. 120D, 3);

4. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită pe oasele gambei stângi. Î = 4 cm (Pl. 120D, 4);

5. Castron tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund concav profilat, descoperit pe oasele gambei drepte. Î = 8 cm (Pl. 120D, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, căreia îi lipsește marginea, cu fund plat, descoperită în vasul 5. Î = 16 cm (Pl. 120D, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit lângă craniu. Î = 7,2 cm (Pl. 120D, 7);

8. Cană romană din pastă fină cărămidie, cu toarta din bandă lată, caneluri în spirală pe corp și fund inelar, descoperită în poziție culcată în dreapta craniului. Î = 20 cm (Pl. 120D, 8).

Mormântul 221. Înhumăție (Pl. 121B). Adâncimea 1 m. Orientarea NE-SV. Groapa trapezoidală, mai îngustă la picioare. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (50-55 ani), al cărui tip antropologic era nordoid în amestec cu elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină.

1. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în dreapta craniului. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 121B, 1).

Mormântul 222. Înhumăție (Pl. 121C). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, din care s-au mai păstrat doar câteva fragmente, fiind puternic deranjat, a aparținut unui copil de 3 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pahar, 1 castron și 1 castron cu trei torți din pastă fină cenușie, 3 oale din pastă zgrunțuroasă și un os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul executat din trei bucăți; cea mai mare parte a piciorului lipsește. $L = 3,8$ cm (Pl. 122A, 1);

2. Pahar lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu prag sub margine și fund concav, descoperit în vasul 7. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 122A, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 122A, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 122A, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu caneluri pe umăr și gât și fund concav. $\hat{I} = 13,6$ cm (Pl. 122A, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 122A, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, de formă bitronconică, cu trei torți din bandă lată și fund inelar. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 122A, 7);

8. S-a descoperit și un fragment de os de taurin lângă vasul 7.

Mormântul 223. Înhumăție (Pl. 122B). Adâncimea 1 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri ușor rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (40-45 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 224. Înhumăție (Pl. 122C). Adâncimea 1 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa rectangulară cu colțuri ușor rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile și cutia toracică deranjate, a aparținut unui copil de 1-1,5 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 225. Înhumăție (Pl. 123A). Adâncimea 0,80 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet s-au mai păstrat doar câteva fragmente osoase de la un copil de 3-5 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron și 1 cană din pastă fină și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală de mici dimensiuni lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu patru caneluri pe corp și fund concav profilat, descoperită în vasul 2 împreună cu celelalte vase depuse pe o linie N-S. $\hat{I} = 9$ cm (Pl. 123A, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. $\hat{I} = 20,8$ cm (Pl. 123A, 2);

3. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată și fund plat. $\hat{I} = 17,6$ cm (Pl. 123A, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 123A, 4);

5. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. $\hat{I} = 8,4$ cm (Pl. 123A, 5).

Mormântul 226. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 123B). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Capacul era format din fragmente ceramice provenind de la vase din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține la număr (44 fragmente) și cu un grad puternic de incinerare, au aparținut unui copil de 12-14 ani (infans II).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment de mărgică, 1 verigă de tâmplă, oase de animal de la ofrandă alimentară și 10 fragmente ceramice din capac.

1. Fragment dintr-o mărgică de sticlă verzuie de formă tubulară. $1 \times 0,6$ cm (Pl. 123B, 1);

2. Verigă de tâmplă de argint. $2,5 \times 2,1$ cm (Pl. 123B, 2);

3. Între oase s-au descoperit și resturi de oase de la un taurin;

4. Capacul era format din 10 fragmente, provenind de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 227. Înhumăție (Pl. 123C). Adâncimea 0,40 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, lipsind aproape în totalitate, a aparținut unui copil de vârstă infans I.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cană și 1 castron din pastă fină.

1. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură la baza gâtului cilindric, toartă rectangulară în secțiune și fund inelar. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 123C, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 123C, 2).

Mormântul 228. Înhumăție (Pl. 124A). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NNV 340% - SSE 160%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe bazin, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic era dinaric în amestec cu elemente mediteranoide. Fără inventar.

Mormântul 229. Înhumăție (Pl. 124B). Adâncimea 1,90 m. Orientarea NNV 330% - SSE 150%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (30 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente nordoide.

Inventarul mormântului cuprinde 1 oală din pastă fină.

1. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperită în dreapta craniului. $\hat{I} = 14,8$ cm (Pl. 124B, 1).

Mormântul 230. Înhumăție (Pl. 124C). Adâncimea 1 m. Orientarea V-E. Groapa ușor trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe bazin, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35-40 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 231. Înhumăție (Pl. 124D). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite, mai îngustă la picioare. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente protoeuropoide și mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 obiect de fier și 2 castroane din pastă fină.

1. Fibulă de fier cu piciorul înfășurat, descoperită în stare precară de conservare pe partea dreaptă a oaselor bazinului. $L = 9,1$ cm (Pl. 125A, 1);

2. Obiect de fier rectangular în secțiune, de întrebuințare neprecizată, descoperit pe oasele bazinului. $L = 10,5$ cm (Pl. 124D, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit în stânga craniului. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 125A, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit sub oasele gambei stângi. $\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 125A, 4).

Mormântul 232. Înhumăție (Pl. 125B). Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp și puternic macerat sau distrus, a aparținut unui copil în vârstă de 1-1,5 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cană din pastă fină și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Cană bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu gât cilindric, nervură pe umăr, toartă ovală în secțiune și fund plat, descoperită în stânga craniului. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 125B, 1);

2. Oală mică din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund plat, descoperită pe locul oaselor piciorului stâng. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 125B, 2);

3. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată neglijent la roată, cu fund plat, din care s-a păstrat partea inferioară retușată pe margine, descoperită lângă vasul 2. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 125B, 3);

4. Oală mică lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă vasul 3. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 125B, 4).

Mormântul 233. Înhumăție (Pl. 125C). Adâncimea 1,45 m. Orientarea NE-SV. Groapa rectangulară cu prag din pământ cruțat înalt de 0,40 m pe trei din laturile gropii mormântului. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cu cea stângă sub oasele bazinului, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 amforetă și 1 castron din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și o lamă de silex.

1. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată și fund plat profilat, descoperită în poziție culcată în stânga craniului. $\hat{I} = 27,2$ cm (Pl. 126A, 1);

2. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă vasul 1. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 126A, 2);

3. Oală din pastă zgrunțuroasă cărămizie-cenușie lucrată la roată, cu fund plat, descoperită între labele picioarelor. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 126A, 3);

4. Silex descoperit în umplutura gropii mormântului. $\hat{I} = 4,7$ cm (Pl. 125C, 4).

Mormântul 234. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 126B). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Capacul, format din mai multe fragmente ceramice, acoperea oasele relativ numeroase (circa 200 fragmente) și cu grad mijlociu de incinerare, care au aparținut unei femei adulte (20-30 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 53 de fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Din fragmentele ceramice din capac s-a reconstituit o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 14$ cm (Pl. 126B, 1);

2. Capacul mai era format din 3 fragmente ceramice provenind de la un castron lucrat la roată din pastă fină cărămizie (ars secundar ?) și 50 de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 235. Înhumăție (Pl. 126C). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură avansată (45-50 ani), al cărui tip antropologic era dinaric în amestec cu elemente protoeuropeide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită pe partea stângă a oaselor toracelui. $\hat{I} = 14$ cm (Pl. 126C, 1).

Mormântul 236. Înhumăție (Pl. 126D). Adâncimea 1,05 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 corn de cornut.

1. Corn de cornut tânăr, posibil pandantiv, descoperit pe oasele bazinului. $L = 7$ cm (Pl. 126D, 1).

Mormântul 237. Înhumăție (Pl. 126E). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente protoeuropeide și mediteranoide. Fără inventar.

Mormântul 238. Înhumăție (Pl. 127A). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Din schelet s-au păstrat doar câteva oase de la mâini și coaste aparținând unui bărbat de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină, 1 castron roman din pastă fină, 2 amforete romane și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit împreună cu celelalte vase în dreapta scheletului. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 127A, 1);

2. Castron roman din pastă fină cărămizie lucrat la roată, cu fund inelar. $\hat{I} = 4,4$ cm (Pl. 127A, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 12,4$ cm (Pl. 127A, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat. $\hat{I} = 12,4$ cm (Pl. 127A, 4);

5. Partea inferioară dintr-o amforetă romană din pastă fină cărămizie, cu caneluri orizontale paralele pe corp și fund inelar. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 127, 5);

6. Amforetă romană din pastă fină cărămizie, cu caneluri paralele orizontale pe corp și fund inelar. $\hat{I} = 20,4$ cm (Pl. 127A, 6).

Mormântul 239. Înhumăție (Pl. 127B). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (40-45 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente protoeuropeide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 1 colier alcătuit din 31 mărgel, 3 castroane, 1 pahar și 1 cană din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul format din două segmente și două corzi, descoperită pe umărul drept. L = 3,8 cm (Pl. 127B, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat deteriorată, descoperită pe umărul stâng. L = 3,6 cm (Pl. 127B, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular și alveolare laterală, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit lângă antebrațul drept. Î = 7,7 cm (Pl. 128, 3);

4-34. Colier compus din 31 mărgel: 4, mărgică de carneol polifațetată. 2,1x1, 2 cm (Pl. 129A, 4); 5, mărgică discoidală de sticlă verzuie. 0,7x0,9 cm (Pl. 129A, 5); 6-34, douăzeci și nouă mărgel cilindrice de coral, cu diametre variind între 0,4 - 0,8 cm (Pl. 129A, 6-34);

35. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în dreapta craniului.

Î = 8,8 cm (Pl. 127B, 35);

36. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în dreapta femurelor, împreună cu vasele 37 și 38. Î = 6,8 cm (Pl. 128, 36);

37. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 13,2 cm (Pl. 127B, 37);

38. Pahar tronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag sub margine și fund plat. Î = 8 cm (Pl. 128, 38);

39. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în dreapta gambelor. Î = 4,8 cm (Pl. 128, 39);

40. Cană bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu gât cilindric, nervuri paralele pe gât și corp, decorată cu registre de linii lustruite dispuse oblic sau în rețea, toartă din bandă mult lățită la atașul superior și fund inelar, descoperită în stânga gambelor. Î = 35 cm (Pl. 128, 40);

41. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă vasul 40. Î = 5,2 cm (Pl. 128, 41);

42. Resturi osoase provenind de la un ovicaprin, descoperite în vasul 39.

Mormântul 240. Înhumatie (Pl. 129B). Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente dinarice, alpine și mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 colier format din zece mărgel, 1 cuțit, 1 fusaiolă, 1 supieră și 2 castroane din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Pieptene de os cu mâner înalt, trapezoidal, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în stânga craniului. Î = 8 cm (Pl. 129B, 1);

2-4. Zece mărgel inelare de sticlă neagră, dintre care două grupe îngemănate câte patru și respectiv cinci bucăți, toate având diametrul de 1,2 cm, descoperite pe clavicula dreaptă. D = 1,2 cm (Pl. 129B, 2-4);

5. Cuțit de fier, găsit în dreapta oaselor bazinului. L = 11,7 cm (Pl. 130A, 5);

6. Fusaiolă bitronconică de lut, descoperită în stânga gambelor. D = 4 cm (Pl. 130A, 6);

7. Supieră bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperită în stânga humerusului. Î = 16,4 cm (Pl. 130A, 7);

8. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit în stânga gambelor. Î = 9,6 cm (Pl. 129B, 8);

9. Fragment de oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperit lângă vasul 8. Î = 4,8 cm (Pl. 129B, 9);

10. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu două nervuri pe gât și fund inelar, descoperit în vasul 7. Î = 7,2 cm (Pl. 129B, 10).

Mormântul 241. Înhumatie (Pl. 130B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NNV 350% - SSE 170%. Groapa rectangulară cu colțurile rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de caractere mediteranoide și protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 2 mărgeli, 1 rozetă de corn, 2 pandantive, 1 fusaiolă, 1 castron și 1 oală din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de argint cu semidisc și placă pentagonală la picior și resort dublu, descoperită pe umărul stâng. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 130B, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în dreapta craniului. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 131, 2);

3. Mărgică sferoidală ușor aplatizată de sticlă verde, descoperită pe oasele bazinului. $D = 2,8$ cm (Pl. 131, 3);

4. Mărgică discoidală de chihlimbar, descoperită în stânga humerusului stâng. $D = 1,4$ cm (Pl. 131, 4);

5. Rozetă de corn de cerb, descoperită între femure. $D = 9,5$ cm (Pl. 131, 5);

6. Pandativ în formă de căldărușă cilindrică de fier, găsit în stare precară de conservare lângă rozetă. $\hat{I} = 2$ cm (Pl. 130B, 6);

7. Pandativ executat dintr-un fragment de scoică, având gaură pentru atârnare, descoperit lângă rozetă și pandativul în formă de căldărușă. $\hat{I} = 3$ cm (Pl. 131, 7);

8. Fusaiolă discoidală executată dintr-o vertebră de animal, găsită pe oasele bazinului. $D = 3,7$ cm (Pl. 132A, 8);

9. Fragment de oală din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în dreapta femurului. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 132A, 9);

10. Fragment de oală fragmentară lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă vasul 9. $\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 132A, 10);

11. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit între oasele gambelor. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 131, 11);

12. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund plat profilat, descoperită în stânga oaselor gambei. $\hat{I} = 17,2$ cm (Pl. 132A, 12);

13. La capătul picioarelor s-au descoperit oase de ovicaprin și găină domestică.

Mormântul 242. Înhumăție (Pl. 132B). Adâncimea 1,30 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe torace și cea stângă pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (40-45 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule și 1 cană din pastă fină.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. $L = 4,3$ cm (Pl. 132B, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul stâng. $L = 4,5$ cm (Pl. 132B, 2);

3. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă rectangulară în secțiune și fund inelar, descoperită la capătul picioarelor. $\hat{I} = 22$ cm (Pl. 132B, 3).

Mormântul 243. Înhumăție (Pl. 133). Adâncimea 1,40 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide, protoeuropoide și ostice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 castroane, 1 cană romană, 1 cană din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Cană lucrată la roată din pastă neagră, cu gura trilobată, fațete verticale pe gât, decorate cu benzi de rețea lustruită, toartă din bandă lată și fund inelar, descoperită, împreună cu celelalte vase, la capătul sudic al gropii mormântului. $\hat{I} = 32$ cm (Pl. 133, 1);

2. Cană romană din pastă fină cărămizie, cu un manșon circular sub margine, toartă din bandă lată rectangulară în secțiune și fund inelar, descoperită în poziție culcată. $\hat{I} = 40$ cm (Pl. 133, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 18,4$ cm (Pl. 133, 3);

4. Castron bitronconic lucrat la roată, din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 133, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 133, 5).

Mormântul 244. Înhumăție (Pl. 134A). Adâncimea 0,90 m. Orientarea NNE 30% - SSV 210%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (40-45 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă și 1 cană din pastă fină.

1. Cataramă de bronz de formă ovală, circulară în secțiune, descoperită pe oasele bazinului. Dd = 2,9x2 cm (Pl. 134A, 1);

2. Cană bitronconică cu gât cilindric, lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fațete verticale pe corp și fund inelar, descoperită în dreapta gambelor. $\hat{I} = 24,8$ cm (Pl. 134A, 2).

Mormântul 245. Înhumăție (Pl. 134B). Adâncimea 1,05 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite, îngustată la picioare. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură avansată (60 ani), al cărui tip antropologic era dinaric în amestec cu elemente nordoide. Fără inventar.

Mormântul 246. Înhumăție (Pl. 134C). Adâncimea 1 m. Orientarea NE-SV. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate, puternic macerat și distrus, a aparținut unui copil de 1-2 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 247. Înhumăție (Pl. 134D). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat adult (25-30 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente nordoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă.

1. Cataramă de fier cu veriga ovală, circulară în secțiune, descoperită pe oasele bazinului. Dd = 4,2x1,7 cm (Pl. 134D, 1).

Mormântul 248. Înhumăție (Pl. 135). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NE-SV. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, deranjat la partea superioară, având craniul lângă oasele bazinului și picioarele încrucișate, a aparținut unei femei de vârstă matură (55-60 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente nordoide și ostice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 1 ac de cusut, 4 castroane din pastă fină, 1 amforă romană, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de argint cu piciorul înfășurat, căreia îi lipsește resortul, descoperită între câteva coaste. L = 4 cm (Pl. 135, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de fier, descoperit în vasul 5. $\hat{I} = 6,5$ cm (Pl. 135, 2);

3. Ac de cusut de bronz, circular în secțiune, descoperit în vasul 6. L = 6,8 cm (Pl. 135, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, descoperit lângă peretele vestic al gropii mormântului. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 135, 4);

5. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit împreună cu alte vase lângă peretele estic al gropii mormântului. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 135, 5);

6. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund plat profilat, descoperit în vasul 7. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 135, 6);

7. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar. $\hat{I} = 11,2$ cm (Pl. 135, 7);

8. Amforă romană din pastă cărămizie, cu torți ovale în secțiune, caneluri pe corp și fund inelar, descoperită în poziție culcată. $\hat{I} = 44,8$ cm (Pl. 136A, 8);

9. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. $\hat{I} = 16,8$ cm (Pl. 136A, 9);

10. În vasele 5 și 7 s-au descoperit resturi osoase provenind de la un porc domestic.

Mormântul 249. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 136B). Adâncimea 0,60 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Câteva fragmente ceramice

alcătuiau capacul. Oasele, numeroase (peste 700 fragmente) și puternic arse, umpleau urna și aparțineau unui copil (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă, 1 omoplat de os și 7 fragmente de vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, dar rebutată, cu fundul plat. $\hat{I} = 17,2$ cm (Pl. 136B, 1);

2. Omoplat de os cu creștături din epoca bronzului, netrecut prin foc, găsit între oase, unde a ajuns probabil din întâmplare. $L = 8,2$ cm (Pl. 136B, 2);

3. Capacul era format din 5 fragmente provenind de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă, 1 fragment de la o amforă romană și 1 fragment de la un vas aparținând culturii Noua.

Mormântul 250. Înhumăție. (Pl. 137A) Adâncimea 1,35 m. Orientarea NE-SV. Groapa rectangulară, cu colțuri rotunjite, cu prag de pământ cruțat înalt de 0,15 m în partea dreaptă a scheletului și de 0,30 m între craniu și peretele nordic al gropii mormântului. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35-40 m), al cărui tip antropologic era nordic în amestec cu elemente dinarice și protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 pieptene, 2 castroane din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Cataramă de fier cu veriga ovală, descoperită pe oasele bazinului. $Dd = 4,4 \times 2,5$ cm (Pl. 137A, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit lângă vasele 3 și 4. $\hat{I} = 6,2$ cm (Pl. 137A, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit împreună cu alte două vase pe pragul din partea nordică a mormântului. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 137A, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 137A, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund plat. $\hat{I} = 17,6$ cm (Pl. 137A, 5);

6. Fragmente osoase provenind de la un ovicaprin, aflate lângă cele 3 vase.

Mormântul 251. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 137B). Adâncimea 0,55 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul era reprezentat de fragmente ceramice de oale din pastă zgrunțuroasă. Oasele (circa 90 fragmente) erau slab incinerate și au aparținut unui bărbat de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 oale din pastă zgrunțuroasă și alte 7 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de o oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund ușor concav. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 137B, 1);

2. Oală fragmentară lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, decorată cu canelură pe umăr și cu fundul plat, descoperită între fragmentele de vase folosite drept capac. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 137B, 2);

3. Capacul mai era format și din alte 7 fragmente, provenind de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 252. Înhumăție (Pl. 138). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NE-SV. Groapa rectangulară, intersectată de groapa 11. Scheletul, întins pe spate și răscolit la partea superioară anterior intersectării lui de către groapa 11, a aparținut unei femei mature (40-45 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 cuțit, 1 obiect de fier, 1 supieră și 4 castroane din pastă fină cenușie și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort format din două sau trei segmente, evident deranjată de la locul inițial. $L = 5,3$ cm (Pl. 138, 1);

2. Cuțit de fier descoperit în vasul 4. $L = 5,5$ cm (Pl. 138, 2);

3. Fragment dintr-un obiect de fier de întrebuințare neprecizată, descoperit în stânga femurelor.

$\hat{I} = 3,2$ cm (Pl. 138, 3);

4. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperită în stânga oaselor bazinului. $\hat{I} = 18,4$ cm (Pl. 138, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit în stânga femurelor. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 138, 5);

6. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit lângă vasul 5. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 138, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit în stânga genunchilor. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 138, 7);

8. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag și decor în zigzag pe umăr și fund inelar, descoperit pe oasele gambelor. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 138, 8);

9. Resturi osoase provenind de la o femelă de *ovis* au fost descoperite lângă vasul 7.

Mormântul 253. Înhumatie (Pl. 139). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NE-SV. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a fost deranjat puternic în zona toracelui, lipsind majoritatea oaselor ca și osul gambei drepte, descoperit în groapa 12. A aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente nordoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 ac de os, 2 castroane din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu portagrafă fixă, picior pentagonal și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. $L = 3,9$ cm (Pl. 139, 1);

2. Fibulă de bronz similară cu precedentă, descoperită pe umărul stâng. $L = 4$ cm (Pl. 139, 2);

3. Ac de os, cu perforație, descoperit în dreapta femurelor. $L = 7,8$ cm (Pl. 139, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită împreună cu celelalte vase în stânga oaselor picioarelor. $\hat{I} = 12,4$ cm (Pl. 139, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 11,2$ cm (Pl. 139, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund concav. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 139, 6);

7. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 14,8$ cm (Pl. 139, 7);

8. Resturi de oase provenind de la un ovicaprin și de la o găină domestică, au fost descoperite în dreapta craniului.

Mormântul 254. Înhumatie (Pl. 140). Adâncimea 1,35 m. Orientarea N-S. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite și un prag îngust de pământ cruțat în dreapta scheletului, înalt de 0,12 m. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat adult (20-25 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente protoeuropeide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 obiect de fier (?), 4 castroane, 1 cană cu gura trilobată și 1 oală din pastă fină, 1 amforă romană, 4 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de coji de ouă și oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Cataramă de bronz cu veriga ovală, circulară în secțiune, descoperită pe oasele bazinului. $Dd = 2,8 \times 1,8$ cm (Pl. 140, 1);

2. Obiect de fier de întrebuințare neprecizată, descoperit pe craniu. $L = 6$ cm (Pl. 140, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar, descoperit pe maxilar. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 140, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, descoperită în poziție culcată pe antebrațul stâng. $\hat{I} = 14,4$ cm (Pl. 140, 4);

5. Castron lucrat la roată, din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit pe torace. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 141A, 5);

6. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund plat, descoperită în poziție culcată pe antebrațul stâng. $\hat{I} = 10,4$ cm (Pl. 140, 6);

7. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită în poziție culcată în stânga femurelor. $\hat{I} = 14,4$ cm (Pl. 140, 7);

8. Cană cu gura trilobată lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, toartă ovală în secțiune și fund inelar, descoperită în poziție culcată lângă vasul 7. $\hat{I} = 20$ cm (Pl. 140, 8);

9. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar, descoperită sub oasele gambei stângi. $\hat{I} = 23,6$ cm (Pl. 141A, 9);

10. Amforă romană din pastă nisipoasă cărămie, cu caneluri largi pe corp, torți ovale în secțiune având nervură exterioară longitudinală și fund inelar, descoperită în poziție culcată pe labele picioarelor. $\hat{I} = 48$ cm (Pl. 140, 10);

11. Castron din pastă fină neagră lucrat la roată, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit în vasul 9, deasupra labelor picioarelor. $\hat{I} = 4$ cm (Pl. 141A, 11);

12. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat, descoperită în dreapta craniului. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 140, 12);

13. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar, descoperit în vasul 3. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 141A, 13);

14. Resturi de coji de ouă în vasul 13. Resturi de oase foarte sfărâmate, în cantitate mică, provenind cu probabilitate de la un ovicaprin, găsite în vasul 12.

Mormântul 255. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 141B). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată, situată peste groapa mormântului 254. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era format din fragmente de la oale și castroane din pastă fină și zgrunțuroasă. Oasele, puternic incinerate și numeroase (450 fragmente), găsite și lângă urnă, au provenit de la o femeie a cărei vârstă nu a putut fi precizată.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 22 de fragmente ceramice folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 3,6$ cm (Pl. 141B, 1);

2. Capacul era format din 11 fragmente, provenind de la castroane și castroane cu trei torți, lucrate la roată din pastă fină (arse secundar) și 11 fragmente de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 256. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 141C). Adâncimea 0,80 m. Groapa nesesizată, situată peste groapa mormântului 258. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era reprezentat de fragmente ceramice de la oale din pastă zgrunțuroasă. Oasele, care umpleau urna până la gură (circa 1000 fragmente), fiind puternic incinerate, aparțineau unei femei de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 mărgel, 1 fusaiolă, 1 oală din pastă zgrunțuroasă, oase de animal de la ofrandă alimentară, 2 fragmente de oale din pastă zgrunțuroasă și alte 6 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1-2. Două mărgel de carneol polifațetate, trecute prin foc, descoperite în urnă. $1,5 \times 1,2$ cm, respectiv $1,6 \times 1$ cm (Pl. 141C, 1-2);

3. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită între oasele din urnă. $D = 3,2$ cm (Pl. 141C, 3);

4. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. $\hat{I} = 16,4$ cm (Pl. 141C, 4);

5. Fragment dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, descoperit între fragmentele ceramice folosite drept capac. $I = 6$ cm (Pl. 141C, 5);

6. Fragment dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, descoperit între fragmentele ceramice din capac. $I = 4$ cm (Pl. 141C, 6);

7. S-au găsit câteva oase trecute prin foc provenind de la un ovicaprin, în urnă;

8. Capacul mai era format din alte 6 fragmente, provenind de la oale lucrate la roată, din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 257. Înhumatie (Pl. 142A). Adâncimea 1,40 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite, suprapune groapa mormântului 258. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă adultă (20 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid, observându-se și elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 toartă de vas aparținând culturii Noua.

1. Toartă de la un vas din epoca bronzului (cultura Noua), descoperită pe fundul gropii, la limita dintre mormintele 257 și 258. $\hat{I} = 11,2$ cm (Pl. 142A, 1).

Mormântul 258. Înhumăție (Pl. 142B). Adâncimea 1,80 m. Orientarea N-S. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite (sc.1/40), era suprapusă parțial de groapa mormântului 257. Scheletul lipsește.

Inventarul mormântului cuprinde: resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. S-au descoperit, pe fundul gropii, două fragmente osoase de la un taurin, motiv pentru care nu considerăm mormântul ca un cenotaf.

Mormântul 259. Înhumăție (Pl. 141D). Adâncimea 1,20 m. Orientarea V-E. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (55-60 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente alpine și protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 260. Înhumăție (Pl. 142). Adâncimea 2,10 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, care a aparținut unei femei mature (30 ani), era deranjat și din el s-au păstrat doar puține oase, amestecate cu oase de animale.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cute, 1 tub de os, 1 ac de bronz, 1 pumnal de fier, 1 castron și 1 cană din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Cute de gresie rectangulară în secțiune. L = 5,8 cm (Pl. 143, 1);
2. Tub de femur de pasăre. L = 8,1 cm (Pl. 143, 2);
3. Ac de cusut de bronz descoperit în tubul de femur de pasăre. L = 8,8 cm (Pl. 143, 3);
4. Pumnal de fier, rupt în două bucăți, descoperit lipit de tubul cu ac de bronz. L = 9,3 cm (Pl. 143, 4);
5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 14,8 cm (Pl. 142C, 5);
6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 5,6 cm (Pl. 143, 6);
7. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 15,6 cm (Pl. 143, 7);
8. Cană din pastă neagră fină lucrată la roată, cu gura trilobată, toartă din bandă lată, decor lustruit în rețea pe gât și fațete verticale pe partea superioară a corpului, având fund inelar, descoperită în stare fragmentară și împrăștiată între oase. Î = 32 cm (Pl. 143, 8);
9. Oase de taurin, porc, ovicaprin și găină domestică, găsite în amestec cu cele umane.

Mormântul 261. Înhumăție (Pl. 144). Adâncimea 2,20 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate, cu mâna dreaptă pe lângă corp și cu cea stângă pe bazin, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (30-35 ani). Tipul antropologic era nordoid în amestec cu elemente dinarice și ostice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 obiect de bronz, 2 căni, 2 castroane și 1 castron cu trei torți din pastă fină, 1 amforetă și 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Cataramă de bronz cu veriga circulară, descoperită pe oasele bazinului. D = 2,5 cm (Pl. 144, 1);
2. Obiect de bronz de întrebuințare neprecizată, găsit la 0,40 m deasupra fundului gropii, în umplutură. Î = 1,9 cm (Pl. 144, 2);
3. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă tubulară în secțiune, nervuri pe gât și umăr, decor în rețea lustruit și fund inelar, descoperită în stânga femurelor. Î = 16 cm (Pl. 144, 3);
4. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată, nervură sub margine și la baza gâtului și fund inelar, descoperită în stânga gambelor. Î = 31,2 cm (Pl. 144, 4);
5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund concav, descoperită în stânga labelor picioarelor. Î = 21,2 cm (Pl. 144, 5);
6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu nervură pe gât și fund ușor concav, găsită între femure. Î = 18 cm (Pl. 144, 6);
7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit sub oasele bazinului. Î = 7,2 cm (Pl. 145A, 7);
8. Castron din pastă neagră fină lucrat la roată, cu un brâu de ove și caneluri oblice pe mijlocul corpului și fund inelar, descoperit ca și vasul 7 sub oasele bazinului. Î = 5,2 cm (Pl. 145A, 8);

9. Castron cu trei torți din bandă lată, lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu marginea în formă de "T", nervuri pe gât și fund inelar, descoperit în stânga humerusului. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 145A, 9);

10. Amforetă lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu toartă rectangulară în secțiune, nervură pe gât și fund plat, descoperită lângă antebratul stâng. $\hat{I} = 24,8$ cm (Pl. 145A, 10);

11. Resturi de ofrande de ovicaprin și găină domestică, găsite sub oasele gambei drepte.

Mormântul 262. Înhumăție. (Pl. 145). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat adult (20-25 ani), al cărui tip antropologic era nordoid în amestec cu elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 3 castroane din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat, descoperită ca și vasele 2 și 3 în stânga humerusului. $\hat{I} = 14,8$ cm (Pl. 145B, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu patru caneluri pe gât și umăr și fund plat profilat. $\hat{I} = 11,6$ cm (Pl. 145B, 2);

3. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 145B, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit în stânga femurelor, alături de vasul 5. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 145B, 4);

5. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund ușor concav. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 145B, 5);

6. În vasul 4 au fost descoperite resturi de oase de la un porc.

Mormântul 263. Înhumăție (Pl. 146). Adâncimea 1,30 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice și ostice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 colier format din 10 mărgel, 1 fusaiolă, 2 castroane, 1 castron cu trei torți, 1 cupă și 1 cană din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort alcătuit din trei bucăți, descoperită pe umărul stâng. L = 3,9 cm (Pl. 146, 1);

2. Fibulă de fier cu piciorul înfășurat, găsită sub bărbie. L = 4,3 cm (Pl. 146, 2);

3-12. Colier format din zece mărgel tubulare polifațetate de sticlă mov, cu lungimi cuprinse între 1-1,5 cm (Pl. 146, 3-12);

13. Fusaiolă bitronconică de lut, descoperită în umplutura gropii. D = 3,5 cm (Pl. 146, 13);

14. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată și fund inelar, descoperită în stânga humerusului. $\hat{I} = 21,6$ cm (Pl. 146, 14);

15. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund concav, descoperită lângă vasul 14. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 146, 15);

16. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit în zigzag între două praguri pe umăr și fund inelar, descoperit într-un grup de 5 vase în stânga picioarelor. $\hat{I} = 11,2$ cm (Pl. 146, 16);

17. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund plat profilat. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 146, 17);

18. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 147A, 18);

19. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu trei torți din bandă lată, decor în rețea lustruit la nivelul torților și fund inelar. $\hat{I} = 18,8$ cm (Pl. 147A, 19);

20. Cupă din pastă fină cu angobă neagră lucrată la roată, decorată cu roțița dințată și caneluri, având trei ove imprimate pe partea inferioară a corpului, fund ușor convex, pe care a fost imprimată de asemenea o ovă, descoperită în vasul 19. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 147A, 20);

21. Lângă vasul 16 au fost descoperite resturi de ofrandă de la o găină domestică.

Mormântul 264. Înhumăție (Pl. 147). Adâncimea 1,35 m. Orientarea N-S. Groapa dreptunghiulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe oasele bazinului, a aparținut unei femei de vârstă matură, al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 3 mărgel, 1 pieptene, 2 castroane din pastă fină, 1 castron și 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, descoperită pe umărul stâng; resortul lipsește. L = 3,8 cm (Pl. 147B, 1);

2. Fibulă de argint cu piciorul înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. L = 2,9 cm (Pl. 147B, 2);

3-5. Trei mărgel sferoidale de sticlă albastră, cu diametrul de 0,3 cm, descoperite sub bărbie. (Pl. 147B, 3-5);

6. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în stânga humerusului. Î = 7,1 cm (Pl. 148A, 6);

7. Castron din pastă zgrunțuroasă lucrat la roată, cu fund plat profilat, descoperit în stânga craniului. Î = 8,8 cm (Pl. 148A, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu o canelură pe umăr și fund plat profilat, descoperită la stânga humerusului. Î = 12,5 cm (Pl. 148A, 8);

9. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit aproape de peretele estic al gropii mormântului. Î = 8 cm (Pl. 148A, 9);

10. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit lângă vasul 9. Î = 7,3 cm (Pl. 148A, 10);

11. Între vasele 8 și 9-10 au fost descoperite resturi de ofrandă de la două exemplare de găini domestice.

Mormântul 265. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 148B). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era reprezentat de fragmente ceramice provenind din două vase din pastă zgrunțuroasă, unul lucrat cu mâna și altul la roată. Oasele, puține la număr (54 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unui bărbat de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 oale din pastă zgrunțuroasă și 6 fragmente ceramice din vasele folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de o oală fragmentară din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund concav. Î = 16,4 cm (Pl. 148B, 1);

2. Fragmente dintr-o oală din pastă zgrunțuroasă lucrată cu *mâna* și cu fund plat, descoperite între fragmentele ceramice folosite drept capac. Î = 7 cm (Pl. 148B, 2);

3. Capacul mai era format din alte 6 fragmente dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 266. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 149A). Adâncimea 0,70 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era format din numeroase fragmente ceramice provenind de la oale și castroane din pastă fină și zgrunțuroasă. Oasele, puternic incinerate și puține la număr (132 fragmente), au fost descoperite și lângă urnă, acoperite de capac și au aparținut unei persoane tinere de vârstă juvenis (14-20 ani), cu sexul nedeterminat. Alături de oase s-a găsit multă cenușă și pământ ars.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cuțitaș de toaletă, 2 castroane din pastă fină, 1 fragment dintr-o oală din pastă zgrunțuroasă, precum și 27 fragmente ceramice folosite drept capac.

1. Fragment dintr-un cuțitaș de toaletă de bronz, descoperit în urnă. L = 5,9 cm (Pl. 149A, 1);

2. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 5,6 cm (Pl. 149A, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu canelură pe umăr și fund inelar, reconstituit din fragmentele ceramice folosite drept capac. Î = 12 cm (Pl. 149A, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, ars puternic secundar la roșu, reconstituit din fragmentele ceramice folosite drept capac. Î = 6,8 cm (Pl. 149A, 4);

5. Capacul mai era format din alte 20 fragmente de castroane din pastă fină cenușie, 5 fragmente din pastă fină cărămizie, probabil romane, lucrate la roată și 2 fragmente din oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 267. Incinerare în urnă cu capac (?) (Pl. 149B). Adâncimea 0,30 m. Groapa nesesizată. A fost distrus de plug și răspândit pe o suprafață de circa 1 m². În urna distrusă s-au găsit doar resturi de cenușă. După cantitatea destul de mare de fragmente ceramice descoperite avea probabil și capac.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă fină cenușie și 1 oală din pastă zgrunțuroasă și circa 20 de fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de o oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu caneluri pe gât și fund plat. Î = 14 cm (Pl. 149B, 1);

2. Oală miniaturală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fațete verticale pe partea inferioară a corpului și fund plat, descoperită lângă urnă. Î = 4,8 cm (Pl. 149B, 2);

3. Capacul era format din 20 fragmente ceramice de la oale din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 268. Înhumare (Pl. 149C). Adâncimea 1,45 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite și prag de pământ cruțat pe partea stângă a scheletului, înalt de 0,10 m. Scheletul, întins pe spate, cu mâna stângă pe bazin și picioarele ușor îndoite din genunchi, a fost deranjat în partea dreaptă a toracelui și a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic era alpin în amestec cu elemente mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 1 colier format din 12 mărgel, 3 pandantive, 1 tub de os, 1 fusaiolă, 1 scoică marină, 1 supieră din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de coji ouă și oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort din două segmente, având două corzi, descoperită pe umărul drept. L = 5 cm (Pl. 150, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, decorat cu câte trei rânduri de cercuri concentrice cu punct la mijloc, descoperit pe prag lângă vasul 23. Î = 5,8 cm (Pl. 150, 2);

3-14. Colier format din 1 mărgică cilindrică și 11 mărgel aproximativ sferoidale de sticlă albastră, cu diametrul de 0,3-0,4 cm (Pl. 149 C, 3-14);

15. Pandativ (?) de corn de animal, cu perforație pentru atârnare. L = 6 cm (Pl. 150, 15);

16. Pandativ perforat din metapod de porc tânăr. L = 5 cm (Pl. 150, 16);

17. Pandativ perforat din metapod de porc tânăr. L = 4,5 cm (Pl. 150, 17);

18. Tub din femur de pasăre. L = 6,8 cm (Pl. 149C, 18);

19. Fusaiolă bitronconică de lut, descoperită pe prag, în dreptul cotului mâinii stângi. D = 3,5 cm (Pl. 150, 19);

20. Scoică marină *Cypreea* cu perforație pentru atârnare, descoperită împreună cu piesele de la numerele 15-18 în stânga genunchilor. Î = 8 cm (Pl. 150, 20);

21. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperită în poziție culcată pe prag, în dreptul craniului. Î = 17,6 cm (Pl. 150, 21);

22. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund concav profilat, găsită lângă vasul 21. Î = 12 cm (Pl. 150, 22);

23. Resturi de oase provenind de la un taurin și coji de ouă au fost descoperite pe prag.

Mormântul 269. Înhumare (Pl. 151A). Adâncimea 0,80 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, macerat și deranjat, a aparținut cu probabilitate unei fete de 6-7 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină, 1 castron din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Castron deformat din pastă zgrunțuroasă lucrat la roată, cu fund inelar, descoperit lângă craniu. Î = 8 cm (Pl. 151A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, căruia îi lipsește marginea, cu fund inelar, descoperit în stânga scheletului. Î = 6 cm (Pl. 151A, 2);

3. Resturi osoase de la un porc, găsite în dreapta scheletului.

Mormântul 270. Incinerare în urnă (Pl. 151B). Adâncimea 0,70 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține la număr (17 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unei femei de vârstă matură.

Inventarul mormântului este compus din: 1 fusaiolă și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită între oasele din urnă. D = 3,4 cm (Pl. 151B, 1);
2. Urna reprezentată de o oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund ușor concav. Î = 19,2 cm (Pl. 151B, 2).

Mormântul 271. Înhumăție (Pl. 151C). Adâncimea 1,25 m. Orientarea N-S. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. A fost surprinsă groapa rectangulară cu care s-a intervenit ulterior în cadrul ritualului deshumării, singura de acest fel observată în cadrul necropolei, care a deranjat partea inferioară a scheletului, oasele picioarelor fiind reîngropate în poziție verticală. Scheletul avea mâna dreaptă pe lângă corp și a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice și protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fragment osos de la un taurin, descoperit în groapa săpată pentru deshumare.

Mormântul 272. Incinerație în groapă cu capac (?) (Pl. 151D). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Parțial a fost distrusă de plug. S-au găsit oase răspândite pe circa 1 m², puternic incinerate și puține la număr (20 fragmente), care au aparținut unui copil de vârstă infans II. Câteva fragmente ceramice din pastă fină și zgrunțuroasă răspândite la același nivel ne fac să credem că mormântul a avut și capac.

Inventarul mormântului cuprinde: 13 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Capacul era format din 4 fragmente, provenind de la castroane lucrate la roată din pastă fină cărămizie și 9 fragmente de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 273. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 152A). Adâncimea 0,70 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era format din câteva fragmente ceramice din pastă fină. Oasele numeroase (700 fragmente), răspândite în jurul urnei și puternic incinerate, au aparținut unei femei de vârstă adultă.

Inventarul mormântului cuprinde: fragmente dintr-un pieptene, 1 oală din pastă zgrunțuroasă, 1 supieră din pastă fină și alte 11 fragmente ceramice din capac.

1. Fragmente dintr-un pieptene de os trecut prin foc, lucrat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz. Î = 5,5 cm (Pl. 152A, 1);

2. Urna reprezentată de o oală din pastă zgrunțuroasă cărămizie (arsă secundar?), lucrată la roată, cu fund plat. A fost descoperită cu gura în jos. Î = 15,2 cm (Pl. 152A, 2);

3. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr, reconstituită din fragmentele ceramice folosite drept capac. Î = 8 cm (Pl. 152A, 3);

4. Capacul mai era format din alte 3 fragmente provenind de la oale și castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie și 8 fragmente provenind de la castroane din pastă fină cărămizie (arse secundar).

Mormântul 274. Înhumăție (Pl. 152B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NE-SV. Groapa rectangulară cu colțurile rotunjite. Scheletul, macerat și deranjat, a aparținut cu probabilitate unei fete de vârstă infans I (2-2,5 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 colier format din douăzeci și opt mărgel, 2 pendentive de os, 1 scoică marină, 1 supieră și 2 castroane din pastă fină, 3 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1-28. Colier format din douăzeci și opt mărgel. 1-26, douăzeci și șase mărgel sferoidale de sticlă albastră, cu diametrul de 0,4 cm (Pl. 152B, 1-26); 27, mărgică spiralată de sticlă albastră. D = 0,5 cm L = 1,2 cm (Pl. 152B, 27); 28, mărgică cilindrică de coral. D = 0,5; L = 0,4 cm (Pl. 152B, 28);

29. Pendentiv piramidal de os, decorat cu cercuri concentrice cu punct la mijloc și cu perforație pentru atârnat, rectangular în secțiune, descoperit în zona picioarelor. L = 6,5 cm (Pl. 152B, 29);

30. Pendentiv piramidal de os, decorat cu cercuri concentrice cu punct la mijloc și rectangular în secțiune, descoperit lângă pendentivul de la nr. 29. L = 5,9 cm (Pl. 152B, 30);

31. Scoică marină *Murex*, care păstrează și veriga de bronz folosită pentru atârnat, descoperită lângă pendentivele de os. Î = 4,6 cm (fără verigă) (Pl. 153A, 31);

32. Oală deformată lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat, descoperită în stânga craniului. $\hat{I} = 14$ cm (Pl. 153A, 32);

33. Oală deformată lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă vasul 32. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 152B, 33);

34. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă vasul 33. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 153A, 34);

35. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar, descoperită în stânga femurelor. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 153A, 35);

36. Oală deformată lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită în poziție culcată în stânga bazinului. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 153A, 36);

37. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, având perforații pentru lipirea unui fragment desprins din vas, descoperit în vasul 35. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 153A, 37);

38. Resturile osoase ale unui ovicaprin aproape întreg au fost descoperite lângă vasul 32.

Mormântul 275. Înhumăție (Pl. 153B). Adâncimea 0,80 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, cu un os al antebrațului stâng deplasat probabil de rozătoare între femure, a aparținut unui copil în vârstă de 6-9 luni (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 colier alcătuit din 6 mărgelă, 1 obiect de fier, 1 castron și 1 cană din pastă fină, 3 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 oală din pastă grosieră și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1-6. Colier format din 6 mărgelă, descoperit pe clavicule: 1-2, două mărgelă în formă de butoiăș de sticlă galbuie. $D = 0,7$ cm; $L = 1$ cm (Pl. 153B, 1-2); 3, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă albastră. $D = 1$ cm (Pl. 153B, 3); 4, mărgică inelară de sticlă albastră. $D = 1,2$ cm (Pl. 153B, 4); 5, mărgică discoidală de sticlă albastră. $D = 1,2$ cm (Pl. 153B, 5); 6, mărgică inelară de chihlimbar. $D = 0,8$ cm (Pl. 153B, 6);

7. Obiect de fier cu întrebuințare neprecizată, descoperit în dreapta humerusului. $\hat{I} = 3,3$ cm (Pl. 153B, 7);

8. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga craniului. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 153B, 8);

9. Oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu fund plat profilat, descoperită în stânga gambelor. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 153B, 9);

10. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită lângă vasul 9. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 153B, 10);

11. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită lângă vasul 10. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 153B, 11);

12. Cană deformată lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toarta din bandă lată, nervură și décor din trei linii în zigzag lustruite pe umăr și fund inelar, descoperită lângă vasul 11. $\hat{I} = 11,2$ cm (Pl. 153B, 12);

13. Oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită peste vasul 12. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 153B, 13);

14. Resturi osoase de taurin, porc și eqvid, găsite lângă vasul 8.

Mormântul 276. Înhumăție (Pl. 154A). Adâncimea 0,85 m. Orientarea NV-SE. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe torace, a aparținut unui bărbat de vârstă adultă (30 ani), al cărui tip antropologic era nordoid cu unele elemente dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Resturi osoase de la un ovicaprin, descoperite în stânga oaselor bazinului.

Mormântul 277. Înhumăție (Pl. 154B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, depus în poziție diagonală în groapa mormântului, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era dinaric în amestec cu elemente mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 fusaiolă, 1 castron din pastă fină, 1 castron, 1 cană și 2 oale din pastă zgrunțuroasă și coji de ouă de la ofrandă alimentară.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de fier, descoperit lângă craniu. $\hat{I} = 7,7$ cm (Pl. 155A, 1);

2. Fusaiolă bitronconică de lut, descoperită lângă oasele gambei stângi. $D = 4,1$ cm (Pl. 154, 2);

3. Cană lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu toarta lipsă și fund plat, descoperită în dreapta craniului. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 154B, 3);

4. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, găsită în dreapta femurului. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 154B, 4);

5. Oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă vasul 4. $\hat{I} = 14,4$ cm (Pl. 154B, 5);

6. Castron deformat lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, găsit în dreapta gambelor. $\hat{I} = 8,4$ cm (Pl. 154B, 6);

7. Castron bitronconic din pastă zgrunțuroasă, lucrat la roată, cu fund plat profilat, găsit lângă vasul 6. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 154B, 7);

8. Coji de ouă, descoperite în vasul 6.

Mormântul 278. Înhumăție (Pl. 155B). Adâncimea 1,30 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară, cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (20-25 ani), al cărei tip antropologic era nordoid în amestec cu elemente mediteranoide.

Inventarul mormântului este compus din: 1 os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fragment osos provenind de la o găină domestică, descoperit în stânga craniului.

Mormântul 279. Înhumăție (Pl. 155C). Adâncimea 1,30 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200 %. Groapa rectangulară, cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă juvenis (16-18 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid cu elemente alpine.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 1 colier format din 82 mărgel, 1 cuțit, 2 castroane din pastă fină, 3 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu portagrafa fixă, picior pentagonal și resort executat din două bucăți, descoperită pe umărul stâng. $L = 4,2$ cm (Pl. 155C, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, lucrat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în vasul 89. $\hat{I} = 6,5$ cm (Pl. 156A, 2);

3-85. Colier format din 83 mărgel, descoperit în zona claviculelor: 3, mărgică de carneol poliedrică. $1,5 \times 0,8$ cm (Pl. 156A, 3); 4-84, optzeci de mărgel de sticlă albastră, aproximativ sferoidale, cu diametrele de 0,2-0,3 cm, două având diametrele de 0,6 cm (Pl. 156A, 4-84); 85, mărgică cilindrică de coral. $D = 0,5$ cm (Pl. 156A, 85);

86. Cuțit de fier, descoperit între oasele de animal, pe gamba stângă. $L = 9,7$ cm (Pl. 156A, 86);

87. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită împreună cu celelalte vase în stânga picioarelor. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 156B, 87);

88. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 4,8$ cm (Pl. 156A, 88);

89. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată neglijent la roată, cu fund plat. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 156A, 89);

90. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu două praguri pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 155C, 90);

91. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 155C, 91);

92. Resturi osoase provenind de la un taurin și un ovicaprin, găsite pe gamba stângă.

Mormântul 280. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 156B). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține la număr, cu un grad puternic de incinerare și aparținând unui copil de 2-3 ani (infans I), erau acoperite cu câteva fragmente ceramice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment de pieptene, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și 16 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Fragment de pieptene de os trecut prin foc, găsit între oasele calcinate din urnă. $\hat{I} = 2$ cm (Pl. 156B, 1);

2. Urna reprezentată de o oală fragmentară din pastă zgrunțuroasă, lucrată neglijent la roată, cu două caneluri pe umăr și fund plat. $\hat{I} = 12,4$ cm (Pl. 156B, 2);

3. Oală mică lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită între fragmentele ceramice care formau capacul. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 156B, 3);

4. Capacul mai era format din 5 fragmente provenind de la o cană lucrată la roată din pastă fină cenușie și 11 fragmente de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 281. Înhumăție (Pl. 157A). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NNV 340% - SSE 160%. Groapa nesesizată. Scheletul, puternic macerat și deranjat, a aparținut unui copil de 1,5-2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 1 colier format din 4 mărgel, 1 fusaiolă, 2 castroane, 1 pahar și 1 oală din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 1 oală din pastă grosieră.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, descoperită pe locul umărului drept. $L = 4$ cm (Pl. 157A, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale cu alveolare, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în dreapta craniului. $\hat{I} = 5,1$ cm (Pl. 157A, 2);

3-6. Colier format din 4 mărgel: 3, mărgică cilindrică de sticlă cenușie, cu decor din puncte intarsiate albe. $0,6 \times 0,8$ cm (Pl. 157A, 3); 4, mărgică de sticlă cenușie de formă aproximativ sferoidală. $1 \times 0,7$ cm (Pl. 157A, 4); 5, mărgică inelară de sticlă, cu colț prelungit, de culoare verzuie. $L = 1,8$ cm (Pl. 157A, 5); 6, mărgică inelară de sticlă cu colț prelungit de culoare verzuie. $L = 2,1$ cm (Pl. 157A, 6);

7. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită lângă vasul 10. $D = 2,3$ cm (Pl. 157A, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperită în poziție culcată într-o grupare de vase situate la capătul picioarelor. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 157A, 8);

9. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 157A, 9);

10. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 157A, 10);

11. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fundul inelar, găsit în poziție pe o parte. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 157A, 11);

12. Oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu fund ușor concav profilat, găsită în poziție culcat. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 157A, 12);

13. Pahar din pastă fină neagră lucrat la roată, decorat cu un registru de ove între două caneluri și cu registru de motive în formă de X, executat cu roțița dințată, având fund inelar. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 157A, 13).

Mormântul 282. Înhumăție (Pl. 157B). Adâncimea 1,50 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară, cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate, cu mâna stângă pe bazin și cea dreaptă pe lângă corp și coastele deranjate, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35 ani), al cărui tip antropologic era ostic în amestec cu unele elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 cuțit, 1 castron și 1 cană cu gura trilobată din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri tubulare de bronz, descoperit în dreapta craniului. $\hat{I} = 6,4$ cm (Pl. 158A, 1);

2. Cuțit de fier, descoperit pe oasele bazinului. $L = 17,2$ cm (Pl. 158A, 2);

3. Castron din pastă fină neagră lucrat la roată, cu fund inelar, descoperit în dreapta gambelor. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 158A, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită pe laba piciorului stâng. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 158A, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat, descoperită lângă peretele nordic al gropii mormântului. $\hat{I} = 11,6$ cm (Pl. 158A, 5);

6. Cană romană cu gura trilobată, din pastă fină cărămizie, cu marginea lipsă, toartă ovală în secțiune și fund inelar, descoperită în dreapta humerusului în poziție culcată. $\hat{I} = 19,2$ cm (Pl. 158A, 6).

Mormântul 283. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 158B). Adâncimea 0,30 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era format din numeroase fragmente ceramice mici de la mai multe vase din pastă fină și zgrunțuroasă. Oasele, puține la număr (16 fragmente), prezentând un grad puternic de incinerare, au aparținut unei femei de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 24 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna este reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 158B, 1);

2. Capacul era format dintr-un fragment de castron fin cenușiu, 2 fragmente de la castroane din pastă fină cărămizie lucrate la roată și 21 fragmente de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 284. Înhumăție (Pl. 158C). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei adolescente de 14-16 ani, al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 285. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 158D). Adâncimea 0,60 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul era format din câteva fragmente ceramice din pastă fină cărămizie și zgrunțuroasă. Oasele, numeroase (peste 300 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unui copil de 3-4 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și alte 14 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna este reprezentată de partea inferioară a unei oale din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund concav. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 158D, 1);

2. Din fragmentele ceramice folosite drept capac s-a reconstituit un castron din pastă fină cărămizie lucrat la roată, cu nervură pe gât și fund inelar. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 158D, 2);

3. Capacul mai era format din alte 5 fragmente provenind de la castroane lucrate la roată din pastă fină cărămizie (arse secundar?) și 9 fragmente de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 286. Înhumăție (Pl. 159A). Adâncimea 1,20 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani), al cărui tip antropologic era nordoid în amestec cu elemente mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Resturi osoase de ovicaprin, porc și pește (*Carasius carasius*), descoperite între coaste.

Mormântul 287. Incinerație în urnă (Pl. 159B). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține la număr (15 fragmente) și cu grad puternic de incinerare, au aparținut unui copil de 1-2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cuțitaș de toaletă și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Cuțitaș de toaletă de bronz, descoperit între oase. $L = 7,8$ cm (Pl. 159B, 1);

2. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat, căreia îi lipsește marginea. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 159B, 2).

Mormântul 288. Incinerație în urnă (Pl. 159C). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține la număr (70 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unui bărbat de vârstă adultă.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de o oală din pastă zgrunțuroasă, lucrată la roată, cu trei caneluri pe umăr și fund plat profilat. Î = 12,8 cm (Pl. 159C, 1).

Mormântul 289. Înhumăție (Pl. 159D). Adâncimea 1,65 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul a fost deranjat, o parte din oase rămânând în groapă, celelalte fiind descoperite la nord de groapă, la circa 1,20 m adâncime; el a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35-40 ani), al cărui tip antropologic era nordic în amestec cu unele elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și resort dintr-o singură bucată, evident deplasată de la locul ei inițial. L = 4,2 cm (Pl. 159D, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită în poziție culcat în colțul sud-vestic al gropii. Î = 17,2 cm (Pl. 159D, 2);

3. Resturi osoase de ovicaprin și găină domestică au fost descoperite printre oasele umane din afara gropii mormântului.

Mormântul 290. Incinerație în urnă (Pl. 160A). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține la număr (circa 60 fragmente) și cu grad de incinerare mijlociu, au aparținut unei femei de vârstă adultă.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită cu gura în jos. Î = 6 cm (Pl. 160A, 1);

2. Resturi de oase de ovicaprin și găină domestică, trecute prin foc, descoperite printre oasele calcinate din urnă.

Mormântul 291. Înhumăție (Pl. 160B). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NNV 330% - SSE 150%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice. Fără inventar.

Mormântul 292. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 160C). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosit un castron din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era reprezentat de câteva fragmente ceramice provenind de la castroane din pastă fină, zgrunțuroasă și grosieră. Oasele, numeroase (344 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unei femei adulte (20-30 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină, 1 castron din pastă zgrunțuroasă, 8 fragmente ceramice din vase folosite drept capac și resturi osoase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Urna reprezentată de un castron din pastă zgrunțuroasă lucrat la roată, cu fund plat profilat. Î = 10 cm (Pl. 160C, 1);

2. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, reconstituit din fragmentele ceramice folosite drept capac. Î = 7,2 cm (Pl. 160C, 2);

3. Resturi de la o găină domestică, găsite între oasele incinerate din urnă;

4. Capacul mai era format dintr-un fragment provenind de la 1 castron din pastă fină cărămizie, 6 fragmente de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă și unul de la un vas aparținând culturii Noua.

Mormântul 293. Înhumăție. (Pl. 160D) Adâncimea 0,55 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe partea stângă, cu genunchii îndoiți și cu mâinile întinse în față, a aparținut unei femei de circa 18 ani (juvenis), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cană din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu trei nervuri pe umăr și gât, toartă din bandă lată și fund concav profilat, descoperită lângă craniu în poziție culcată. Î = 21,2 cm (Pl. 160D, 1);

2. Oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în poziție culcată lângă vasul 1. Î = 16,8 cm (Pl. 160D, 2).

Mormântul 294. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 160E). Adâncimea 0,55 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era format din fragmente ceramice. Oasele, puține la număr și cu incinerație medie, au aparținut unui copil de vârstă infans II (7-13 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 obiect de fier, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 3 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Obiect de fier de întrebuințare neprecizată. L = 9 cm (Pl. 160E, 1);
2. Urna reprezentată de o oală fragmentară din pastă zgrunțuroasă cenușiu-roșcată lucrată la roată, cu fund plat. Î = 15,6 cm (Pl. 160E, 2);
3. Capacul era format dintr-un fragment provenind de la un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie și 2 fragmente de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 295. Înhumăție (Pl. 161A). Adâncimea 1,50 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă juvenis (18-20 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 296. Înhumăție (Pl. 161B). Adâncimea 2 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară. Scheletul, deranjat și împrăștiat prin groapă, a aparținut unui bărbat matur (35 ani), al cărui tip antropologic era nordoid în amestec cu elemente dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 pieptene, 3 castroane, 1 oală și 1 cană din pastă fină cenușie, 1 cană și 1 amforă romană, 1 castron din pastă fină neagră, 4 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 pahar de sticlă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Cataramă de argint cu verigă ovală, circulară în secțiune, spin decorat cu nervuri spre capăt și garnitură ovală, găsită lângă antebrațul stâng, probabil deplasat de la locul inițial. Î = 4,5 cm (cu placă) (Pl. 162, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci, prinse cu nituri de fier, descoperit la capătul picioarelor. Î = 6,5 cm (Pl. 161B, 2);

3. Oală din pastă zgrunțuroasă, lucrată la roată, având marginea lipsă, cu o canelură pe umăr și fund inelar, descoperită sub un humerus deplasat din locul său. Î = 14,4 cm (Pl. 163A, 3);

4. Cană romană cu gura trilobată din pastă fină cărămizie, cu șanțuri fine paralele pe corp grupate câte 4-6, toartă rectangulară în secțiune și fund inelar, descoperită în poziție culcată, în stânga picioarelor. Î = 20 cm (Pl. 161B, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, decorată cu o linie în zigzag lustruită între două praguri pe umăr și fund plat profilat, descoperită lângă vasul 4. Î = 14,4 cm (Pl. 162, 5);

6. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund plat profilat, descoperită lângă peretele vestic al gropii mormântului. Î = 13,2 cm (Pl. 161B, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, decorat cu două rânduri de ove și fund inelar, descoperit lângă vasul 6. Î = 6 cm (Pl. 161B, 7);

8. Castron din pastă fină neagră lucrat la roată, decorat cu o nervură și un registru de ove pe umăr, cu fund inelar, găsit lângă vasul 7. Î = 7,2 cm (Pl. 161B, 8);

9. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit la capătul picioarelor. Î = 8 cm (Pl. 163A, 9);

10. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă vasul 9. Î = 6 cm (Pl. 161B, 10);

11. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei șanțuri pe umăr și fund plat, descoperită în zona unde ar fi trebuit să fie oasele bazinului. Î = 15,6 cm (Pl. 163A, 11);

12. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 8,8 cm (Pl. 162, 12);

13. Amforă romană din pastă fină cărămizie, cu benzi de striuri orizontale și în val, torți din bandă lată și fund ascuțit, descoperită lângă craniu în poziție culcată. Î = 43,20 cm (Pl. 162, 13);

14. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă circulară în secțiune, două nervuri pe gât, un registru de benzi în zigzag lustruite, două praguri pe umăr și decor în zigzag lustruit între ele și fund inelar, descoperită în stânga craniului, în poziție culcată. Î = 28,8 cm (Pl. 162, 14);

15. Pahar de sticlă verzuie cu pereții groși, de formă conică, cu patru registre de ove, delimitate la nivelul superior de un șir de ove mai mici, în poziție culcată, distanțate între ele, descoperit între oasele femurului. Î = 14,4 cm (Pl. 162, 15);

16. Resturi osoase de taurin, ovicaprin și găină domestică, descoperite între oasele umane.

Mormântul 297. Înhumăție (Pl. 163B). Adâncimea 0,80 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Prag de pământ cruțat în stânga scheletului, înalt de 0,15 m, constatat doar datorită diferenței de nivel a scheletului față de vasele de ofrandă. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (20-25 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 1 colier format din 149 mărgel, 2 pandative, 1 obiect de fier, 1 scoică marină, 4 castroane, 2 căni și 1 oală din pastă fină cenușie, 2 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 castron din pastă zgrunțuroasă, resturi de la un vas de sticlă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de argint cu semidisc și placă pentagonală, cu resort scurt, având o singură spirală, ax de fier și portagrafă în formă de teacă, descoperită în partea dreaptă a toracelui. L = 6,2 cm (Pl.163B, 1);

2. Fibulă de argint cu semidisc și placă pentagonală, cu aceleași caracteristici ca precedenta, axul resortului fiind însă din argint, descoperită în partea stângă superioară a toracelui. L = 6,3 cm (Pl.163B, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit lângă două vase sfărâmate (165 și 166). Î = 7,3 cm (Pl. 164, 3);

4-152. Colier format din 149 mărgel: 4-103, una sută de mărgel de sticlă albastră, cu diametrul de 0,3-0,4 cm, trei dintre ele având diametre de 0,7-0,8 cm (Pl. 164, 4-103); 104-141, treizeci și opt de mărgel cilindrice de coral, cu diametrul de 0,3-0,5 cm (Pl. 164, 104-141); 142-143, două mărgel de coral de dimensiuni mai mari. 1,8x1,4 cm, respectiv 1,6x1,5 cm (Pl. 164, 142-143); 144, mărgică din cochilie de scoică. 1,3x1 cm (Pl. 164, 144); 145, mărgică din cochilie de scoică. 1,1x1 cm (Pl. 164, 145); 146-152, șapte mărgel de carneol polifațetate. 1,3x1 cm; 1,1x1 cm; 1,2x0,9 cm; 1x1 cm; 1,2x1 cm; 1,2x0,8 cm; 1x0,8 cm (Pl. 164, 146-152);

153. Pandativ de fier în formă de căldărușă cilindrică, descoperit între genunchi. Î = 2,5 cm (Pl. 165, 153);

154. Pandativ de fier, în formă de căldărușă triunghiulară, descoperit lângă cel precedent. Î = 2,6 cm (Pl. 165, 154);

155. Obiect de fier de întrebuințare neprecizată, descoperit la NE de craniu. L = 6,9 cm (Pl. 163B, 155);

156. Scoică marină *Cypraea*, descoperită lângă pandantivele-căldărușă. Î = 6,5 cm (Pl. 164, 156);

157. Castron din pastă fină cenușie lucrat la roată, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit pe umărul drept. Î = 6 cm (Pl. 165, 157);

158. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată fațetată, fațete verticale pe corp și fund inelar, descoperită în poziție culcată pe prag, în șir, alături de vasele 159-164. Î = 23,6 cm (Pl. 165, 158);

159. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fundul inelar, găsită în poziție culcată. Î = 20,8 cm (Pl. 165, 159);

160. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, toarta lipsă și fund concav. Î = 21 cm (Pl. 165, 160);

161. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei șanțuri pe umăr și fund concav profilat. Î = 15,5 cm (Pl. 165, 161);

162. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit, prag pe umăr și fund inelar, găsit în poziție culcată. Î = 12,8 cm (Pl. 165, 162);

163. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund ușor concav, găsit în vasul 159. Î = 6,4 cm (Pl. 165, 163);

164. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit spart în bucăți sub vasul 162. Î = 6,4 cm (Pl. 165, 164);

165. Castron din pastă fină cenușie lucrat la roată, cu o nervură pe gât, o canelură și un șir de ove pe umăr și fund inelar, descoperit spart în bucăți tot pe prag, în partea nord-estică a mormântului, ca și vasul 166. Î = 9,2 cm (Pl. 165, 165);

166. Fragmente de oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat. $\hat{I} = 18$ cm (Pl. 165, 166);

167. Resturi sfărâmate foarte mărunț provenind de la un vas cu pereții subțiri de sticlă, descoperite între genunchi alături de o scoică și de două pandantive;

168. Resturi osoase de taurin și ovicaprin, descoperite pe prag, lângă vasul 162.

Mormântul 298. Înhumatie (Pl. 166A). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâna stângă pe bazin și cea dreaptă pe lângă corp, a fost deranjat la torace și antebrațul drept. A aparținut unei femei de vârstă adultă (20-25 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 299. Înhumatie (Pl. 166B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NV-SE. Groapa trapezoidală, cu colțuri rotunjite și mai îngustă la picioare. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei mature (40-45 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Resturi osoase de ovicaprin și porcine, găsite pe torace.

Mormântul 300. Înhumatie (Pl. 166C). Adâncimea 1,55 m. Orientarea N-S. Groapa ovală. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (20 ani), al cărei tip antropologic nu a fost determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 cataramă, 1 pieptene, 1 colier format din 13 mărgel, 1 pandativ de os, 1 cuțit, 1 fusaiolă, 2 castroane, 2 oale, 1 cupă și 1 cană din pastă fină cenușie, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi osoase de la ofrandă alimentară.

1. Fragment dintr-o fibulă de bronz cu resort dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. $L = 2,2$ cm (Pl. 167, 1);

2. Fragment dintr-o fibulă de bronz cu portagrafa fixă și picior pentagonal, cu urme vizibile de ciocănire, descoperită pe umărul stâng. $L = 3,5$ cm (Pl. 167, 2);

3. Cataramă de bronz cu veriga circulară și placă semicirculară, descoperită pe bazin. $L = 4$ cm (cu placă) (Pl. 167, 3);

4. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în colțul sud-estic al gropii mormântului. $\hat{I} = 6,7$ cm (Pl. 166C, 4);

5-17. Colier format din 13 mărgel: 5-12, opt mărgel cilindrice de sticlă verzuie cu diametrul de 0,4-0,5 cm (Pl. 166C, 5-12); 13-17, cinci mărgel cilindrice de coral, cu diametrul de 0,4-0,5 cm (Pl. 166C, 13-17);

18. Pandativ din colț de mistreț cu perforație, descoperit pe oasele bazinului. $L = 8,9$ cm (Pl. 167, 18);

19. Cuțit de fier, descoperit pe oasele bazinului. $L = 5,1$ cm (Pl. 167, 19);

20. Fusaiolă sferoidală aplatizată de lut, descoperită pe femurul stâng. $D = 4,2$ cm (Pl. 167, 20);

21. Fragment dintr-un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr, descoperit în vasul 22. $\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 166C, 21);

22. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit sub un prag pe umăr și fund inelar, descoperită în stânga craniului. $\hat{I} = 21,2$ cm (Pl. 167, 22);

23. Cupă lucrată la roată din pastă fină cenușie, având decor cu rotița dințată și caneluri verticale și fund plat, descoperită pe antebrațul stâng. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 168A, 23);

24. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fundul inelar, descoperit pe femurul stâng. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 168A, 24);

25. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, descoperită în stânga femurelor. $\hat{I} = 17,2$ cm (Pl. 167, 25);

26. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu trei caneluri pe umăr și fund inelar, descoperită în stânga gambelor. $\hat{I} = 15,2$ cm (Pl. 168A, 26);

27. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu corp sferoidal și gât tronconic, nervură pe gât, toartă din bandă lată și fund inelar, descoperită în stânga gambelor. $\hat{I} = 24,4$ cm (Pl. 167, 27);

28. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperită lângă vasul 27. $\hat{I} = 15,2$ cm (Pl. 167, 28);

29. Oase de ovicaprin, descoperite pe torace.

Mormântul 301. Înhumăție (Pl. 168B). Adâncimea 0,95 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate și deranjat, a aparținut unui copil în vârstă de 2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 colier format din 32 mărgel, 1 castron și 1 castron cu trei torți din pastă fină, 1 amforetă romană și 4 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu portagrafă fixă și resort executat din două segmente, descoperită pe umărul drept. $L = 3,5$ cm (Pl. 168B, 1);

2. Fibulă de bronz cu portagrafă fixă și resort executat din două segmente, descoperită pe umărul stâng. $L = 3,5$ cm (Pl. 168B, 2);

3-34. Colier format din 32 mărgel: 3-29, douăzecișisapte mărgel de coral cilindrice, cu diferite lungimi și diametre cuprinse între 0,3-0,7 cm (Pl. 168B, 3-29); 30, mărgică de carneol polifațetată. $1,7 \times 1,1$ cm (Pl. 168B, 30); 31, mărgică de os. $1,6 \times 0,9$ cm (Pl. 168B, 31); 32, mărgică sferoidală aplatizată de lut, decorată cu șiruri paralele de împunsături. $D = 1,3$ cm (Pl. 168B, 32); 33, mărgică în formă de butoiș de sticlă neagră. $D = 0,6$ cm (Pl. 168B, 33); 34, mărgică sferoidală de sticlă albă. $D = 0,4$ cm (Pl. 168B, 34);

35. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă craniu. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 168B, 35);

36. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie de formă bitronconică, cu trei torți din bandă lată și fund inelar, descoperit în stânga craniului. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 169A, 36);

37. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu nervură pe umăr și fund plat, descoperită în stânga craniului. $\hat{I} = 8,4$ cm (Pl. 168B, 37);

38. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund ușor concav, descoperită în stânga scheletului. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 168B, 38);

39. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund plat profilat, descoperită în stânga femurului. $\hat{I} = 15,6$ cm (Pl. 169A, 39);

40. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă vasul 39. $\hat{I} = 13,6$ cm (Pl. 169A, 40);

41. Amforetă romană din pastă fină cărămizie, cu torți rectangulare în secțiune, striuri orizontale paralele grupate câte 2-3 și fund inelar, descoperită lângă vasul 40. $\hat{I} = 15,2$ cm (Pl. 169A, 41).

Mormântul 302. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 169B). Adâncimea 0,55 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă, iar capacul era format din fragmente ceramice. Oasele, relativ numeroase, dar mărunțite și puternic incinerate, au aparținut unei femei de vârstă adultă (20-30 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 oale din pastă zgrunțuroasă și alte 46 de fragmente ceramice folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de o oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu nervură pe gât și fund ușor concav profilat. $\hat{I} = 18,4$ cm. (Pl. 169B, 1);

2. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund concav profilat, reconstituită din fragmentele ceramice folosite drept capac. $\hat{I} = 15,6$ cm. (Pl. 169B, 2);

3. Capacul mai era format dintr-un fragment provenind de la un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie și 45 fragmente de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 303. Înhumăție (Pl. 169C). Adâncimea 1,35 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (circa 40 ani), al cărei tip antropologic era protoeuropoid în amestec cu elemente mediteranoide. Fără inventar.

Mormântul 304. Înhumăție (Pl. 169D). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa dreptunghiulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat adult (20-25 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente alpine.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în stânga femurelor. Î = 16 cm (Pl.169D, 1).

Mormântul 305. Înhumăție (Pl. 170). Adâncimea 1,30 m. Orientarea N-S. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, cu humerusul drept deplasat și picioarele întinse, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era nordic în amestec cu elemente mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule 1 pieptene, 1 colier format din șasezecișisapte mărgel, 1 aplică de bronz, 1 fusaiolă, 1 castron și 1 amforetă din pastă fină cenușie, 1 castron și 3 oale din pastă zgrunțuroasă lucrate la roată și 1 oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită între genunchi. L = 5,3 cm (Pl. 170, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul stâng. L = 5,3 cm (Pl. 170, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit între femure. Î = 6,6 cm (Pl. 170, 3);

4-70. Colier format din șasezeci și șapte mărgel discoidale de sticlă albastră, cu diametre între 0,4-0,7 cm (Pl. 171A, 4-70);

71. Aplică de bronz cu două nituri, descoperită lângă antebratul stâng. L = 4 cm (Pl. 170, 71);

72. Fusaiolă executată dintr-un fragment de amforă romană din pastă cărămizie. D = 4,2 cm (Pl. 171A, 72);

73. Castron lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat, descoperit în colțul nord-vestic al gropii mormântului. Î = 8,4 cm (Pl. 170, 73);

74. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu două caneluri pe umăr, o nervură pe gât și fund concav, descoperită pe humerusul stâng. Î = 19,6 cm (Pl. 171A, 74);

75. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund concav profilat, descoperită lângă vasul 74, spartă în bucăți. Î = 16 cm (Pl. 171A, 75);

76. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu o singură toartă din bandă lată, câteva caneluri pe umăr și fund ascuțit, descoperită în poziție culcată în dreapta gambelor. Î = 20 cm (Pl. 171A, 76);

77. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită în stânga gambelor. Î = 9,2 cm (Pl. 170, 77);

78. Oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în stânga gambelor. Î = 16 cm (Pl. 171A, 78);

79. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în colțul sud-vestic al gropii mormântului. Î = 8 cm (Pl. 171A, 79).

Mormântul 306. Înhumăție (Pl. 171B). Adâncimea 1,40 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, puternic macerat și deranjat, a aparținut unui copil de circa 2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 colier format din 86 mărgel, 2 garnituri de fier, 4 castroane, 1 pahar și 1 cană din pastă fină, 3 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 oală din pastă grosieră, 5 pietricele și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort executat din două segmente, având două corzi, descoperită pe locul umărului drept. L = 4,4 cm (Pl. 171B, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort executat din două segmente, având două corzi, descoperită pe locul umărului stâng. L = 4,2 cm (Pl. 171B, 2);

3-88. Colier format din 86 mărgel sferoidale, dintre care 73 de sticlă albastră și 13 galbene, cu diametre între 0,3-0,5 cm (Pl. 172, 3-88);

89-90. Două garnituri de tablă de fier îndoit și prinse cu nituri de fier și un nit de bronz, descoperite în vasul 97. 4,5x3,6 și respectiv 4,5x4,5 cm (Pl. 172, 89-90);

91. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat, descoperită lângă peretele nordic al gropii mormântului. Î = 13,2 cm (Pl. 172, 91);

92. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă craniu. Î = 7,6 cm (Pl. 172, 92);

93. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu striții verticale pe partea inferioară a corpului și fund concav, descoperită în stânga craniului. Î = 11,6 cm (Pl. 172, 93);

94. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă vasul 93. Î = 7,2 cm (Pl. 172, 94);

95. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund ușor concav, descoperită în stânga corpului. Î = 15,2 cm (Pl. 172, 95);

96. Oală din pastă grosieră cărămidie lucrată cu mâna, cu fund plat, descoperită în stare fragmentară în poziție culcată pe torace. Î = 12 cm (Pl. 172, 96);

97. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga gambelor. Î = 6 cm (Pl. 173A, 97);

98. Pahar lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund ușor concav, descoperit pe femurul stâng. Î = 4 cm (Pl. 173A, 98);

99. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit în stânga gambelor. Î = 6 cm (Pl. 173A, 99);

100. Cană bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu gât cilindric, toartă circulară în secțiune și fund inelar, descoperită în partea sudică a gropii mormântului. Î = 21,2 cm (Pl. 172, 100);

101-105. În partea dreaptă a corpului au fost găsite cinci pietricele;

106. Resturi de oase de la o găină domestică, descoperite în vasul 92.

Mormântul 307. Înhumatie (Pl. 173B). Adâncimea 1,05 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa ovală. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui tânăr de 18-20 ani (juvenis). Fără inventar.

Mormântul 308. Incineratie în urnă cu capac (?) (Pl. 173C). Adâncimea 0,80 m. Mormântul deranjat de groapa 16, în care au fost azvârlite resturile urnei și probabil ale capacului, precum și oasele, care, puține la număr (15 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unei femei de vârstă adultă.

Inventarul mormântului este format din: 1 oală din pastă zgrunțuroasă, alte 10 fragmente ceramice și 1 piatră provenind cu probabilitate din capac și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Urna reprezentată de fragmente dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 8 cm (Pl. 173C, 1);

2. Capacul era format cu probabilitate din 2 fragmente provenind de la castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie, 8 de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă și o piatră;

3. Între oasele umane a fost descoperită și o falangă de ovicaprin.

Mormântul 309. Înhumatie (Pl. 173D). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa dreptunghiulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani). Tipul antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente alpine și dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 1 colier format din 77 mărgel, 1 cuțit, 1 fusaiolă, 1 obiect de fier, 2 castroane, 1 amforetă, 1 oală și 1 pahar din pastă fină cenușie, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort format din două segmente, având două corzi, descoperit pe partea dreaptă a toracelui. L = 4,7 cm (Pl. 173D, 1);

2. Fragmente dintr-o fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, descoperită pe umărul stâng. L = 3,7 cm (Pl. 173D, 2);

3. Pieptene de os bilateral, executat din trei rânduri de plăci, prinse cu nituri de fier, decorat pe plăcile laterale cu linii întrerupte incizate, drepte și în val, descoperit în vasul 84. Î = 4,2 cm (Pl. 174, 3);

4-80. Colier format din 77 mărgel, descoperit în zona claviculelor și pe torace: 4-69, cincizecișase mărgel discoidale de sticlă albastră și 10 albe, cu diametrul între 0,3-0,6 cm (Pl. 174, 4-69); 70-76, șapte mărgel de coral cu diametre între 0,3-0,6 cm (Pl. 174, 70-76); 77-80, patru mărgel de carneol polifațetate. 1,2x0,5 cm; 0,7x0,5 cm; 0,6x0,5 cm; 0,8x0,5 cm (Pl. 174, 77-80);

81. Cuțit de fier, descoperit în colțul sud-estic al gropii mormântului. L = 4,4 cm (Pl. 173D, 81);

82. Fusaiolă executată dintr-un fragment ceramic din pastă fină cenușie, descoperită lângă vasul 87. D = 4,5 cm (Pl. 174, 82);

83. Fragment dintr-un obiect de fier, de întrebuințare neprecizată, găsit pe torace, care păstrează urme de țesătură. Î = 4,2 cm (Pl. 174, 83);

84. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund plat profilat, descoperit în dreapta craniului. Î = 7,2 cm (Pl. 174, 84);

85. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată și fund inelar, descoperită în dreapta femurelor, în poziție culcată. Î = 23,2 cm (Pl. 174, 85);

86. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu canelură pe umăr și fund plat, descoperită în dreapta gambelor. Î = 14 cm (Pl. 174, 86);

87. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund inelar, descoperită lângă vasul 86. Î = 16,4 cm (Pl. 1075A, 87);

88. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în colțul sud-vestic al gropii. Î = 6,8 cm (Pl. 175A, 88);

89. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperită pe oasele gambei stângi. Î = 17,2 cm (Pl. 175A, 89);

90. Pahar lucrat la roată din pastă fină cenușie, decorat cu un registru de linii în rețea lustruite, între o canelură și o nervură, având fund ușor concav. Circa jumătate din peretele exterior era înegrit datorită arderii secundare. A fost descoperit în vasul 89. Î = 8 cm (Pl. 175A, 90);

91. Oase de la o găină domestică, descoperite lângă peretele sudic al gropii mormântului.

Mormântul 310. Înhumăție (Pl. 175B). Adâncimea 0,50 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate, macerat și în mare parte distrus, a aparținut unui copil în vârstă de 1 an (infans I). Fără inventar.

Mormântul 311. Înhumăție (Pl. 175C). Adâncimea 0,90 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna stângă pe bazin și cea dreaptă pe torace, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani), al cărui tip antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 312. Înhumăție (Pl. 175D). Adâncimea 1,30 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe bazin a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era dinaric, în amestec cu unele trăsături mediteranoide. Fără inventar.

Mormântul 313. Înhumăție (Pl. 175E). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa, ușor trapezoidală cu colțuri rotunjite, mai îngustă la picioare. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic era alpinoid cu unele caractere mediteranoide și dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 5 mărgel, 1 fusaiolă, 5 castroane, 1 cupă și 1 supieră din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă, 1 oală din pastă grosieră și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort executat din trei segmente, descoperită pe umărul stâng. L = 5 cm (Pl. 176, 1);

2. Pieptene de os având mâner trapezoidal cu alveolare la partea superioară a mânerului, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, decorat cu grupe de cercuri incizate cu punct la mijloc, descoperit lângă humerusul stâng. Î = 6,2 cm (Pl. 176, 2);

3. Mărgică aproximativ cilindrică de chihlimbar. D = 0,5 cm; L = 1 cm (Pl. 176, 3);

4. Mărgică de carneol polifațetată. 0,6x0,8 cm (Pl. 176, 4);

5. Mărgică de sticlă albastră, rectangulară în secțiune. 0,8x0,4 cm (Pl. 176, 5); Toate cele trei mărgi au fost descoperite în zona gâtului.

6. Mărgică polifațetată de sticlă albastră, descoperită în umplutura gropii mormântului. 1x0,5 cm (Pl. 176, 6);

7. Mărgică cilindrică de sticlă neagră cu o bandă intarsiată de sticlă albă, descoperită între humerusul stâng și peretele estic al gropii mormântului. D = 0,5 cm; L = 1,7 cm (Pl. 176, 7);

8. Fusaolă bitronconică de lut, decorată cu linii și șiruri de puncte incizate, descoperită în apropierea antebrațului stâng. D = 3,4 cm (Pl. 176, 8);

9. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar, descoperită pe maxilare. Î = 18 cm (Pl. 176, 9);

10. Partea inferioară dintr-o oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu fund plat, descoperită în dreapta craniului. Î = 6 cm (Pl. 176, 10);

11. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit lângă pieptene. Î = 11,2 cm (Pl. 175E, 11);

12. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit împreună cu vasele 13-16 în stânga gambelor. Î = 10 cm (Pl. 176, 12);

13. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 7,6 cm (Pl. 176, 13);

14. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund concav. Î = 12 cm (Pl. 176, 14);

15. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 7,7 cm (Pl. 176, 15);

16. Castron înalt lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar. Î = 12 cm (Pl. 175E, 16);

17. Cupă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor stampilat și fund plat, descoperit în vasul 9. Î = 7,6 cm (Pl. 176, 17);

18. Oase de crap (*Cyprinus carpio*) și de porc domestic, descoperite sub vasul 15.

Mormântul 314. Înhumăție (Pl. 177A). Adâncimea 0,60 m. Orientarea SV-NE. Groapa nesesizată. Scheletul, puternic macerat și deranjat, a aparținut unui copil de 3-4 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 315. Incinerăție în urnă (Pl. 177B). Adâncimea 0,30 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține și cu un grad mijlociu de incinerare, au aparținut unui copil de 0-1 an (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 verigă, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Verigă de tâmplă (?) din sârmă de argint. 1,2x1,7 cm (Pl. 177B, 1);

2. Urna reprezentată de o oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu trei caneluri pe umăr și fund plat profilat. Î = 10 cm (Pl. 177B, 2);

3. Resturi osoase de la un ovicaprin și o găină domestică, descoperite între oasele din urnă.

Mormântul 316. Înhumăție (Pl. 177C). Adâncimea 0,80 m. Orientarea NNE 30% - SSV 210%. Groapa nesesizată. Scheletul, așezat pe partea dreaptă și cu picioarele îndoite, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani), al cărui tip antropologic era nordic în amestec cu elemente mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă de fier.

1. Cataramă de fier cu veriga ovală, găsită în stare precară de conservare la bazin. Dd = 2,8x2,4 cm (Pl. 177C, 1).

Mormântul 317. Înhumăție (Pl. 177D). Adâncimea 1,55 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate și puternic deranjat, a aparținut unui copil de 6-7 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 pieptene, 2 cuțite, 2 castroane, 2 căni și 1 amforetă din pastă fină cenușie, 1 cană romană, 4 oale din pastă zgrunțuroasă, resturi de la un recipient de sticlă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Cataramă de argint cu verigă de formă ovală și garnitură rectangulară, descoperită pe locul oaselor bazinului. Dd = 1,7x1 cm; L = 1,8 cm (Pl. 177D, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular aplatizat și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit lângă craniu. Î = 5,2 cm (Pl. 178, 2);
3. Cuțit de fier, descoperit în dreapta femurelor. L = 8 cm (Pl. 177D, 3);
4. Cuțit (?) de fier, descoperit lângă humerusul stâng. L = 5,4 cm (Pl. 177D, 4);
5. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga craniului. Î = 6 cm (Pl. 178, 5);
6. Oală miniaturală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund inelar, descoperită în zona toracelui. Î = 6,8 cm (Pl. 178, 6);
7. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, toartă rectangulară în secțiune și fund inelar, descoperită în stânga bazinului. Î = 19,2 cm (Pl. 178, 7);
8. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund concav profilat, descoperită pe femurul stâng. Î = 13,2 cm (Pl. 178, 8);
9. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu canelură pe umăr și fund concav profilat, descoperită în dreapta femurelor. Î = 11,8 cm (Pl. 178, 9);
10. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită pe femurul stâng. Î = 12 cm (Pl. 177D, 10);
11. Cană romană din pastă fină cărămizie, cu manșon circular sub buză, toartă din bandă lată și fund inelar, descoperită în colțul nord-vestic al gropii mormântului. Î = 37,5 cm (Pl. 178, 11);
12. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu torți având secțiunea circulară pe mijloc și pătrată în partea superioară și fund inelar, descoperită în poziție culcată în dreapta craniului. Î = 11,6 cm (Pl. 178, 12);
13. Cană bitronconică lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu gât cilindric, nervură pe gât, toartă rectangulară în secțiune și fund convex, descoperită în dreapta craniului. Î = 16 cm (Pl. 178, 13);
14. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar, descoperit pe umărul drept. Î = 6,8 cm (Pl. 178, 14);
15. Resturi sfărâmate foarte mărunte ale unui recipient de sticlă, descoperite sub vasul 7;
16. Resturi osoase de la un ovicaprin, descoperite printre oasele umane.

Mormântul 318. Înhumăție (Pl. 179A). Adâncimea 0,80 m. Orientarea NE-SV. Groapa nesesizată. Scheletul, macerat și deranjat, a aparținut unui copil de 1-2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. S-au descoperit fragmente osoase de taurin și ovicaprin lângă craniu.

Mormântul 319. Înhumăție (Pl. 179B). Adâncimea 1 m. Orientarea NE-SV. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (50-55 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid cu influențe nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 6 mărgelile, 2 pandantive, 1 obiect de bronz, 1 verigă, 2 fragmente de scoică marină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu buton la capul arcului, portagrafă fixă, placă pentagonală și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. L = 5,3 cm (Pl. 179B, 1);
 - 2-7. Șase mărgelile inelare de sticlă albastră, cu diametre între 0,5-0,8 cm (Pl. 179B, 2-7);
 8. Pandativ piramidal de os rectangular în secțiune și cu perforație pentru atârnare. L = 5,4 cm (Pl. 179B, 8);
 9. Pandativ prismatic de os, decorat pe ambele părți cu patru grupe de cercuri concentrice incizate, cu punct la mijloc. L = 7,4 cm (Pl. 179B, 9);
 10. Fragment dintr-un obiect de bronz cu perforație la unul din capete, de întrebuințare neprecizată. L = 2,7 cm (Pl. 179B, 10);
 11. Verigă circulară de bronz. D = 2,6 cm (Pl. 179B, 11);
 - 12-13. Două fragmente de scoică marină *Cypraea*, fiecare prezentând o perforație la partea superioară. Î = 6,6 respectiv 6,5 cm (Pl. 179, 12-13);
 14. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită în colțul nord-estic al gropii mormântului. Î = 5,2 cm (Pl. 179, 14);
- Obiectele de la numerele 2-13 au fost grupate între femure, unde au fost depuse probabil într-o pungă de piele sau pânză, împodobită cu mărgelile de la numerele 2-7.

Mormântul 320. Înhumăție (Pl. 180A). Adâncimea 0,80 m. Orientarea VNV 330% - ESE 150%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (30-35 ani), al cărui tip antropologic era dinaric cu unele influențe ostice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă fină.

1. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperită la picioare. Î = 12,8 cm (Pl. 180A, 1).

Mormântul 321. Înhumăție (Pl. 180B). Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aproape complet macerat, a aparținut unui copil de 1 an (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 mărgică.

1. Mărgică sferoidală aplatizată de sticlă albastră. D = 1,1 cm (Pl. 180B, 1).

Mormântul 322. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 180C). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul reprezentat de fragmente ceramice din pastă grosieră, zgrunțuroasă și pastă fină cenușie. Oasele, puține la număr (50 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unui bărbat de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 4 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 6,3 cm (Pl. 180C, 1);

2. Capacul era format dintr-un fragment provenind de la o cană lucrată la roată din pastă fină, 2 de la o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă și 1 de la un vas hallstattian.

Mormântul 323. Incinerație în urnă (Pl. 180D). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține la număr și cu un grad slab de incinerare, au aparținut unui bărbat de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar. Î = 15,2 cm (Pl. 180D, 1).

Mormântul 324. Înhumăție (Pl. 180E). Adâncimea 0,95 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, parțial macerat și deranjat, a aparținut unui copil de 2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Printre coaste s-au găsit resturi de oase de la un ovicaprin.

Mormântul 325. Înhumăție (Pl. 180F). Adâncimea 0,80 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cea stângă pe lângă corp și picioarele ușor îndoite din genunchi, a aparținut unui bărbat de vârstă adultă (20-25 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid cu influențe nordice. Fără inventar.

Mormântul 326. Înhumăție (Pl. 181A). Adâncimea 1,55 m. Orientarea NE-SV. Groapa rectangulară. Din scheletul unui copil de 1-2 ani (infans I) nu s-au păstrat decât două fragmente din oasele parietale și unul din diafiza femurului drept, restul fiind macerat și deranjat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 2 castroane, 1 cană și 3 oale din pastă fină, 1 amforetă romană, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte cu alveolare, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în zona unde a fost craniul. Î = 4,4 cm (Pl. 181A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit lângă pieptene. Î = 4,4 cm (Pl. 181A, 2);

3. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, nervuri pe gât, prag pe umăr, toartă ovală în secțiune și fund inelar, descoperită în poziție culcată lângă peretele vestic al gropii mormântului. Î = 8 cm (Pl. 181A, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, nervură pe gât, două praguri pe umăr și fund inelar, descoperită pe locul unde a fost mâna dreaptă. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 181A, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe gât, prag pe umăr și fund inelar, descoperită în poziție culcată lângă vasul 4. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 181A, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr, nervură pe gât și fund inelar, descoperit împreună cu vasele 7-9 în zona picioarelor. $\hat{I} = 4,8$ cm (Pl. 181A, 6);

7. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu canelură pe umăr și fund concav. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 181A, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund ușor concav profilat. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 181A, 8);

9. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu canelură pe umăr și fund ușor concav. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 181A, 9);

10. Amforetă romană din pastă fină cărămizie, cu torți ovale în secțiune, decor format din grupe de 3-4 caneluri orizontale paralele, având fund inelar, descoperită în stânga locului unde a fost inițial craniul. $\hat{I} = 20$ cm (Pl. 181A, 10);

11. Resturi osoase de la un ovicaprin și o găină domestică, găsite printre oasele umane.

Mormântul 327. Înhumăție (Pl. 181B). Adâncimea 0,60 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu două colțuri rotunjite. Scheletul, cu fața în jos și mâinile așezate sub oasele bazinului, a aparținut unei femei de vârstă matură (35 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 os de animal.

1. Lângă femurul stâng a fost descoperit un os provenind de la un eqvid.

Mormântul 328. Înhumăție (Pl. 182A). Adâncimea 0,80 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară. Scheletul, aproape complet distrus, a aparținut unui copil de 1-1,5 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 2 castroane și 1 cană din pastă fină, 1 oală din pastă grosieră și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort executat din trei segmente, descoperită pe umărul stâng. $L = 4,8$ cm (Pl. 182A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga locului unde au fost oasele bazinului. $\hat{I} = 4,8$ cm (Pl. 182A, 2);

3. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu două nervuri pe gât și umăr, toartă circulară în secțiune și fund inelar, descoperită lângă peretele vestic al gropii mormântului. $\hat{I} = 12,1$ cm (Pl. 182A, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit lângă vasul 4. $\hat{I} = 8,9$ cm (Pl. 182A, 4);

5. Oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu fund plat, descoperită lângă vasul 2. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 182A, 5);

6. Resturi osoase provenind de la o găină domestică, descoperite lângă vasul 2.

Mormântul 329. Înhumăție (Pl. 182B). Adâncimea 0,80 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară. Scheletul, întins pe spate, cu mâinile pe bazin și picioarele îndoite din genunchi, puternic deranjat la torace și bazin, a aparținut unei femei de vârstă matură (circa 40 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină.

1. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar, descoperit în dreapta craniului. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 182B, 1).

Mormântul 330. Înhumăție (Pl. 182C). Adâncimea 0,75 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe bazin, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (circa 40 ani), al cărui tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Resturi osoase de la un ovicaprin și o găină domestică, descoperite pe torace.

Mormântul 331. Înhumăție (Pl. 183). Adâncimea 1,55 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp, cea stângă deplasată de la locul ei și picioarele încrucișate în zona gambelor, a aparținut unui tânăr de 17-18 ani (juvenis), al cărui tip antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 catarama, 2 verigi, 1 cuțit, 1 obiect de fier, 4 castroane și 1 vas înalt cu două torți din pastă fină, 3 oale din pastă zgrunțuroasă, coji de ouă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Cataramă de bronz cu veriga ovală și cu placă semicirculară, descoperită în stânga toracelui. 2,1x2 cm (Pl. 183, 1);

2. Verigă de fier de formă ovală, descoperită în stânga toracelui. Dd = 3,4x2,8 cm (Pl. 183, 2);

3. Cataramă (?) de fier, cu verigă de formă circulară, găsită lângă piesa precedentă. D = 3,2 cm (Pl. 183, 3);

4. Verigă de fier, de formă ovală, găsită lângă piesele precedente. Dd = 5,8x4,9 cm (Pl. 183, 4);

5. Cuțit (?) de fier, descoperit în același loc cu verigile. L = 12,7 cm (Pl. 183, 5);

6. Fragment dintr-un obiect de fier cu perforație, de întrebuințare neprecizată, descoperit lângă verigele de fier. L = 5 cm (Pl. 183, 6);

7. Vas cilindric înalt cu două torți lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură lată și două caneluri pe corp, torți rectangulare în secțiune și fund inelar, descoperit în colțul sud-estic al gropii mormântului. Î = 24 cm (Pl. 184A, 7);

8. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu angobă neagră și fund inelar, descoperit pe vasul 7. Î = 4,8 cm (Pl. 183, 8);

9. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită între femure. Î = 12,8 cm (Pl. 183, 9);

10. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită în dreapta gambelor. Î = 12,2 cm (Pl. 183, 10);

11. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită sub oasele gambelor. Î = 13,5 cm (Pl. 184A, 11);

12. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe gât, canelură pe umăr și fund inelar, descoperit sub gamba stângă. Î = 11,6 cm (Pl. 184A, 12);

13. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat profilat, descoperit în stânga gambelor. Î = 6,4 cm (Pl. 184A, 13);

14. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga gambelor. Î = 8 cm (Pl. 184A, 14);

15. Resturi de oase de la un taurin și coji de ouă, descoperite în partea stângă a toracelui.

Mormântul 332. Înhumăție (Pl. 184B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a fost deranjat la torace și la mâna dreaptă, humerusul drept fiind găsit între genunchi. A aparținut unei femei de vârstă matură avansată (55-60 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat. Fără inventar.

Mormântul 333. Înhumăție (Pl. 184C). Adâncimea 1,60 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei în vârstă de 16-18 ani (juvenis), al cărei tip antropologic era alpin în amestec cu caractere mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 colier format din 7 mărgel, 2 castroane, 1 castron cu trei torți și 2 căni din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de argint cu piciorul înfășurat și resort alcătuit din trei segmente, descoperită în partea dreaptă a toracelui. L = 3,9 cm (Pl. 185, 1);

2. Fibulă de argint cu piciorul înfășurat și resort alcătuit din trei segmente, descoperită pe clavicula stângă. L = 4 cm (Pl. 185, 2);

3-9. Colier format din 7 mărgel: 3-5, două mărgel cilindrice și una fațetată de coral. 0,8x0,6; 1,8x0,5 respectiv 1,2x0,2 cm (Pl. 185, 3-5); 6-7, două mărgel de sticlă mov. 0,9x0,7 respectiv 0,7x0,6 cm (Pl. 185, 6-7); 8, mărgică discoidală de sticlă verde. D = 2,6 cm (Pl. 185, 8); 9, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă verde, decorată cu linii drepte roșii-aurii paralele și linii în zigzag albe. D = 2,8 cm (Pl. 185, 9);

10. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în dreapta craniului. Î = 15,6 cm (Pl. 185, 10);

11. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, toartă ovală în secțiune și fund inelar, descoperită în stânga umărului. Î = 11,9 cm (Pl. 184C, 11);

12. Castron din pastă fină neagră lucrat la roată, cu decor executat cu roțița dințată, nervură pe gât, prag pe umăr și fund inelar, descoperit în stânga humerusului. Î = 10,8 cm (Pl. 185, 12);

13. Castron cu trei torți din bandă lată cu două șanțuri longitudinale și fund inelar, descoperit în stânga femurelor. Î = 15,5 cm (Pl. 185, 13);

14. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în vasul 13. Î = 5 cm (Pl. 184C, 14);

15. Cană din pastă neagră fină, lucrată la roată, cu decor pe umăr în zigzag incizat între două nervuri, toartă din bandă lată și fund inelar. Î = 14,5 cm (Pl. 185, 15-15 a);

16. Resturi osoase de la un porc, descoperite lângă vasele 15 și 16.

Mormântul 334. Înhumăție (Pl. 186A). Adâncimea 1,30 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cea stângă pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (40 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide, dinarice și protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 3 castroane și 1 amforetă din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. L = 4 cm (Pl. 186A, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, descoperită pe clavicula stângă. L = 4 cm (Pl. 186A, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperită împreună cu celelalte vase, în partea sudică a gropii mormântului. Î = 8 cm (Pl. 186A, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar. Î = 16,8 cm (Pl. 186A, 4);

5. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar. Î = 4,8 cm (Pl. 186A, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr, decor în zigzag lustruit pe gât și fund inelar. Î = 10 cm (Pl. 186A, 6);

7. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu torți ovale în secțiune, nervură pe gât și fund inelar. Î = 16,4 cm (Pl. 186A, 7).

Mormântul 335. Înhumăție (Pl. 186B). Adâncimea 1,50 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (55-60 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide, dinarice și protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 336. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 186C). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul era format din fragmente ceramice din pastă fină. Oasele, relativ numeroase și puternic incinerate, au aparținut unui bărbat de vârstă matură. Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă, 1 castron din pastă fină cenușie și alte 6 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar. Î = 14 cm (Pl. 186C, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, reconstituit din fragmentele ceramice din capac. Î = 6 cm (Pl. 186C, 2);

3. Capacul mai era format din alte 6 fragmente provenind de la un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie.

Mormântul 337. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 187A). Adâncimea 0,35 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul era format din câteva fragmente ceramice depuse peste oase, care, puține la număr (circa 50), au aparținut cu probabilitate unei femei adulte.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 18 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 9,6 cm (Pl. 187A, 1);

2. Capacul era format din 8 fragmente provenind de la castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie și 10 de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 338. Înhumăție (Pl. 187B). Adâncimea 1,40 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de 18-20 ani, al cărui tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 339. Incinerație în urnă cu capac (Pl. 187C). Adâncimea 0,35 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Capacul era format din mai multe fragmente ceramice lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă. Oasele, relativ numeroase, au aparținut cu probabilitate unei femei adulte.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă și 7 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. Î = 14 cm (Pl. 187C, 1);

2. Capacul era format din 3 fragmente provenind de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă și 4 de la vase din epoca hallstattiană.

Mormântul 340. Înhumăție (Pl. 187D). Adâncimea 1,40 m. Orientarea N-S. Groapa ovală. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe torace, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 2 castroane și 1 supieră din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de argint cu semidisc și placă pentagonală la picior, având o singură spirală, descoperită pe umărul stâng. Î = 5,2 cm (Pl. 187D, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga gambelor, sfărâmat în bucăți. Î = 7,2 cm (Pl. 188A, 2);

3. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit în zigzag între două praguri pe gât și fund convex, descoperită la capătul sudic al gropii mormântului lângă vasele 4 și 5. Î = 15,2 cm (Pl. 187D, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, din care s-a descoperit doar partea superioară a corpului, sub vasul 3. Î = 7,6 cm (Pl. 188A, 4);

5. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund concav, descoperită lângă vasul 3. Î = 13,2 cm (Pl. 188A, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar, descoperit în stânga gambelor. Î = 8,2 cm (Pl. 188A, 6);

7. Resturi osoase de la un eqvid, descoperite sub vasul 3.

Mormântul 341. Incinerație în urnă (Pl. 188B). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține (circa 13 fragmente) și slab incinerate, au aparținut unui copil de vârstă infans II.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 mărgică și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Fragment de mărgică polifațetată de carneol, trecut prin foc, descoperită între oasele din urnă. 2,2x0,8 cm (Pl. 188B, 1);

2. Urna reprezentată de o oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu două caneluri pe umăr și fund plat. Î = 14 cm (Pl. 188B, 2).

Mormântul 342. Înhumăție (Pl. 188C). Adâncimea 1,10 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate și deranjat, a aparținut unui copil de 7-8 ani (infans II). Fără inventar.

Mormântul 343. Înhumăție (Pl. 188D). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate, aproape complet distrus, a aparținut unui copil de 0-1 an (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cană, 1 castron și 1 pahar din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, toartă rectangulară în secțiune și fund inelar, descoperită în stânga locului unde a fost inițial craniul. Î = 8,8 cm (Pl. 188D, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită lângă vasul 1. Î = 11,2 cm (Pl. 188D, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu o nervură pe gât și fund inelar, descoperit lângă vasul 1. Î = 6 cm (Pl. 188D, 3);

4. Pahar lucrat la roată din pastă fină cenușie, decorat prin incizare înainte de ardere cu linii verticale și orizontale ondulate, între care au fost incizate linii întretăiate, având fund inelar, descoperit lângă vasul 3. Î = 9,2 cm (Pl. 188D, 4);

5. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund inelar, descoperită în stânga gambelor. Î = 12,8 cm (Pl. 188D, 5).

Mormântul 344. Înhumăție (Pl. 189A). Adâncimea 0,80 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate, parțial macerat, dar și deranjat, a aparținut unui copil de circa 2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 supieră și 1 castron din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu două perforații pe umăr executate cu ocazia reparării și fund inelar, descoperită pe umărul stâng. Î = 14,4 cm (Pl. 189A, 1);

2. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga picioarelor. Î = 9,2 cm (Pl. 189A, 2);

3. Fragment de oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr, descoperită în stânga oaselor bazinului. Î = 8,4 cm (Pl. 189A, 3).

Mormântul 345. Incinerație în urnă (Pl. 189B). Adâncimea 0,30 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită partea inferioară a unei oale din pastă zgrunțuroasă. Oasele, puține și puternic incinerate, amestecate cu multă cenușă și fragmente de cărbuni, au aparținut unui copil sub 7 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 7,6 cm (Pl. 189B, 1).

Mormântul 346. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 189C). Adâncimea 0,45 m. Groapa nesesizată. Capacul era reprezentat din câteva fragmente ceramice din pastă fină cenușie. Oasele, puține (circa 20 fragmente) și amestecate cu cărbuni, au aparținut unui copil sub un an (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment dintr-un recipient de sticlă și 1 castron din pastă fină cenușie.

1. Fragment dintr-un recipient de sticlă, topit în rugul funerar, 2,5x4 cm (Pl. 189C, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, reconstituit din fragmentele ceramice folosite drept capac. Î = 8,4 cm (Pl. 189C, 2).

Mormântul 347. Înhumăție (Pl. 189D). Adâncimea 1,60 m. Orientarea NE-SV. Groapa rectangulară. Scheletul, aflat pe spate, puternic deranjat la partea superioară, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani), al cărei tip antropologic era nordoid în amestec cu elemente protoeuropeide și ostice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 cataramă, 1 pieptene, 1 mărgică, 1 pandantiv de os, 1 verigă, 1 obiect de fier, 1 scoică marină, 3 castroane și 1 cană din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de argint cu semidisc și placă pentagonală, resort dublu și portagrafă fixă, descoperită pe torace, probabil deranjată de la locul inițial. L = 6,9 cm (Pl. 190, 1);

2. Fibulă de argint cu semidisc și placă pentagonală, probabil resort dublu și portagrafă fixă, descoperită pe partea dreaptă a oaselor bazinului. L = 6,9 cm (Pl. 190, 2);

3. Cataramă de fier cu veriga de formă ovală, descoperită în vasul 14, D = 3,4x3 cm (Pl. 191, 3);

4. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte cu alveolare, decorat cu o linie incizată la baza ambelor plăci exterioare ale mânerului, descoperit în colțul nord-estic al gropii mormântului. Î = 5,6 cm (Pl. 190, 4);

5. Mărgică de carneol polifațetată, descoperită sub bărbie. 1,5x0,9 cm (Pl. 189D, 5);

6. Pandantiv prismatic de os, rectangular în secțiune, cu decor pe două laturi din cercuri concentrice incizate, cu punct la mijloc, descoperit în dreapta oaselor bazinului. L = 5,1 cm (Pl. 189D, 6);

7. Verigă de bronz descoperită între genunchi. D = 2,6 cm (Pl. 189D, 7);

8. Fragment dintr-un obiect de fier, de întrebuințare neprecizată, descoperit pe oasele bazinului. 5,1x4,4 cm (Pl. 191, 8);

9. Scoică marină *Cypraea*, descoperită între genunchi. Î = 9,2 cm (Pl. 191, 9);

10. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fațete verticale pe partea superioară, unele decorate cu linii în rețea în tehnica lustrului și fund inelar, descoperită în poziție culcată în stânga craniului. Î = 7,9 cm (Pl. 191, 10);

11. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit sub femurul stâng. Î = 6,4 cm (Pl. 191, 11);

12. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu patru caneluri pe umăr și fund concav, descoperită parțial sub femurul stâng. Î = 13,1 cm (Pl. 191, 12);

13. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag executat în tehnica lustrului pe umăr și fund inelar, descoperit în dreapta femurelor. Î = 7,2 cm (Pl. 191, 13);

14. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, prag pe umăr și fund inelar, descoperit între oasele bazinului și cele ale mâinii drepte. Î = 8,8 cm (Pl. 191, 14);

15. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în partea dreaptă a toracelui. Î = 15 cm (Pl. 191, 15);

16. Oase de ovicaprin și găină domestică, descoperite în dreapta femurelor.

Mormântul 348. Incinerare în urnă (Pl. 192A). Adâncimea 0,50 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, relativ numeroase (250 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unui bărbat de vârstă matură.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 16 cm (Pl. 192A, 1).

Mormântul 349. Cenotaf (Pl. 192B). Adâncimea 1,40 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Fără inventar.

Mormântul 350. Înhumare (Pl. 192C). Adâncimea 1,60 m. Orientarea N - S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui copil de 5-6 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 5 castroane, 1 supieră, 1 castron cu trei torți, 1 cană și 1 cupă din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Cataramă de bronz cu veriga ovală, având placă prinsă cu trei nituri de bronz cu floarea semisferică. 2x3,3 cm (Pl. 192C, 1);

2. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga corpului, împreună cu vasele 3-5 și 12, înșirate de-a lungul scheletului. Î = 7,2 cm (Pl. 192C, 2);

3. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu canelură pe gât și fund inelar. Î = 6,4 cm (Pl. 192C, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6,8 cm (Pl. 193A, 4);

5. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 8 cm (Pl. 193A, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat, descoperită împreună cu vasele 7-9 și 11 în partea sudică a gropii mormântului. Î = 11,6 cm (Pl. 193A, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor executat cu roțița dințată și prin ștampilare și fund inelar. $\hat{I} = 6,4$ cm (Pl. 193A, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă cu patru caneluri pe umăr și fund concav profilat.

$\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 193A, 8);

9. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, toartă ovală în secțiune și fund inelar. $\hat{I} = 17,2$ cm (Pl. 192C, 9);

10. Cupă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund concav. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 192C, 10);

11. Castron cu trei torți din bandă lată, cu două nervuri pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 11,6$ cm (Pl. 192C, 11);

12. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 15,8$ cm (Pl. 193A, 12);

13. Resturi osoase provenind de la un porc, descoperite în colțul sud-estic al gropii mormântului.

Mormântul 351. Înhumăție (Pl. 193B). Adâncimea 1,10 m. Orientare N-S. Groapa ovală. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat matur (55-60 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide, protoeuropoide și nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 cataramă, 1 pieptene, 1 cuțit și 4 castroane din pastă fină.

1. Cataramă de fier cu veriga de formă ovală, descoperită în dreapta osului sacru. $D = 4,4 \times 3,5$ cm (Pl. 193B, 1);

2. Cataramă de fier cu veriga de formă ovală, descoperită între oasele bazinului. $Dd = 3,5 \times 3,1$ cm (Pl. 193B, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, decorat pe fiecare parte a plăcilor exterioare cu 5 caneluri orizontale, descoperit în vasul 5, lângă craniu. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 194A, 3);

4. Cuțit de fier, descoperit în dreapta femurelor. $L = 18$ cm (Pl. 193A, 4);

5. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit parțial sub craniu. $\hat{I} = 6,4$ cm (Pl. 194A, 5);

6. Castron înalt lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga gambelor împreună cu vasele 7 și 8. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 194A, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu două praguri pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 194A, 7);

8. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 6,4$ cm (Pl. 194A, 8).

Mormântul 352. Înhumăție (Pl. 194B). Adâncimea 1 m. Orientarea NE-SV. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe torace și cea stângă pe bazin, a aparținut unei femei de vârstă adultă (20 - 25 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 cataramă, 1 pandantiv și 1 obiect de bronz.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, căreia îi lipsește resortul, descoperită pe umărul drept. $L = 4,5$ cm (Pl. 194B, 1);

2. Cataramă de fier cu veriga de formă ovală, descoperită în stânga osului sacru. $D = 4,6 \times 4,4$ cm (Pl. 194B, 2);

3. Pandantiv de fier în formă de căldărușă cilindrică, descoperit în dreapta femurelor. $\hat{I} = 1,9$ cm (Pl. 194B, 3);

4. Obiect de bronz de întrebuințare neprecizată, descoperit în umplutura gropii mormântului. $0,8 \times 0,9$ cm. (Pl. 194B, 4).

Mormântul 353. Înhumăție (Pl. 195). Adâncimea 1,30 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. În colțul nord-estic, un prag din pământ cruțat, înalt de 0,20 m, a fost identificat prin diferența dintre fundul gropii mormântului și nivelul la care a fost descoperit un grup de vase depuse cu ofrande alimentare. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 2 fusaiole, 1 scoică marină, 3 castroane, 2 oale și 1 ulcior din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de argint cu semidisc și placă pentagonală la picior, având resort dublu și portagrafă fixă, descoperită în dreapta craniului. L = 5,7 cm (Pl. 195, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit pe partea stângă a toracelui. Î = 6,3 cm (Pl. 196A, 2);

3. Fusaiole de lut, descoperită în dreapta gambelor. D = 3,4 cm (Pl. 195, 3);

4. Fusaiole bitronconice de lut, descoperită alături de precedentele. D = 3,6 cm (Pl. 195, 4);

5. Scoică marină *Cypraea*, descoperită între femure. Î = 7 cm (Pl. 195, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit în zigzag între două nervuri pe umăr și fund inelar, descoperită în poziție culcată pe prag. Î = 20,8 cm (Pl. 196A, 6);

7. Ulcior lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund concav, descoperit în poziție culcată pe prag. Î = 21,6 cm (Pl. 196A, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperită pe prag. Î = 15,2 cm (Pl. 196A, 8);

9. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în vasul 8. Î = 5,6 cm (Pl. 195, 9);

10. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, descoperit sfărâmat pe prag. Î = 5,6 cm (Pl. 195, 10);

11. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund inelar, descoperită pe prag. Î = 13,2 cm (Pl. 195, 11);

12. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit pe craniu. Î = 5,6 cm (Pl. 196A, 12);

13. Resturi osoase de la un ovicaprin, descoperite pe prag.

Mormântul 354. Înhumăție (Pl. 196B). Adâncimea 0,95 m. Orientarea NE-SV. Groapa nesesizată. Scheletul, parțial macerat și deranjat, a aparținut unui copil de 0-6 luni (infans I). Fără inventar.

Mormântul 355. Înhumăție (Pl. 196C). Adâncimea 1,90 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (30-35 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente nordice, dinarice și protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fragmente osoase de la un ovicaprin, descoperite în stânga femurelor.

Mormântul 356. Înhumăție (Pl. 197A). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe partea dreaptă cu mâna stângă pe torace, cu antebrațul drept descoperit în poziție verticală și picioarele îndoite, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 colier format din 10 mărgelă, 4 castroane din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, parțial deteriorată, descoperită pe umărul drept. L = 3,5 cm (Pl. 197A, 1);

2-11. Colier format din 10 mărgelă: 2-9, opt mărgelă sferoidale de sticlă albastră, cu diametrul între 0,3-0,5 cm (Pl. 197A, 2-9); 10, mărgică cilindrică de sticlă maron. D = 0,6 cm (Pl. 197A, 10); 11, mărgică inelară de sticlă galbenă. D = 0,7 cm (Pl. 197A, 11);

12. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit împreună cu celelalte vase în stânga părții superioare a scheletului. Î = 6,4 cm (Pl. 197A, 12);

13. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 7,2 cm (Pl. 197A, 13);

14. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat. Î = 11,6 cm (Pl. 197A, 14);

15. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu două caneluri pe umăr și fund inelar. Î = 16 cm (Pl. 197A, 15);

16. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar. $\hat{I} = 7,7$ cm (Pl. 197A, 16);

17. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 8,4$ cm (Pl. 197A, 17).

Mormântul 357. Înhumatie (Pl. 197B). Adâncimea 0,80 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul lipsește.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 supieră, 3 castroane și 1 amforetă din pastă fină, 1 oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, 1 oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată cu mâna, cu fund plat, descoperită în zona unde a fost inițial craniul alături de vasele 2-4. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 197B, 1);

2. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, fund inelar și două orificii pentru repararea vasului. $\hat{I} = 17,6$ cm (Pl. 197B, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 198A, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stare fragmentară. $\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 198A, 4);

5. Amforetă din pastă fină cenușie lucrată la roată, cu nervură pe gât, torți din bandă lată și fund inelar, descoperită împreună cu vasele 6-7 în capătul sudic al gropii mormântului. $\hat{I} = 17,6$ cm (Pl. 198A, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, căreia îi lipsește marginea, cu fund inelar. $\hat{I} = 14,4$ cm (Pl. 198A, 6);

7. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu două caneluri pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 8,3$ cm (Pl. 198A, 7);

8. Resturi osoase provenind de la un ovicaprin, descoperite între cele două grupări de vase.

Mormântul 358. Înhumatie (Pl. 198B). Adâncimea 1,40 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe bazin, a aparținut unei femei de vârstă adultă (20-25 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 1 colier format din 122 mărgel, 1 pandantiv, 1 fusaiolă, 1 cană și 1 castron din pastă fină și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu portagrafa fixă și resortul dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. L = 4,9 cm (Pl. 198B, 1);

2. Fibulă de bronz cu portagrafa fixă și resortul executat din trei segmente, descoperită pe umărul stâng. L = 3,5 cm (Pl. 198B, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte cu alveolare, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în stânga humerusului. $\hat{I} = 5,7$ cm (Pl. 198B, 3);

4-125. Colier format din 122 mărgel: 4, mărgică discoidală de chihlimbar. D = 1,4 cm (Pl. 199, 4); 5-125, 117 mărgel discoidale de sticlă albastră cu diametre între 0,3-0,6 cm și patru mărgel polifațetate de sticlă albastră cu lungimi cuprinse între 0,4-0,7 cm (Pl. 199, 5-125);

126. Pandantiv prismatic de os executat dintr-un corn de animal, rectangular în secțiune și cu perforație pentru atârnat, decorat pe două laturi cu cercuri concentrice incizate și cu punct la mijloc, descoperit între femure. L = 6,9 cm (Pl. 199, 126);

127. Fusaiolă bitronconică de lut, descoperită în stânga craniului. D = 2,6 cm (Pl. 199, 127);

128. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit în capătul nordic al gropii mormântului. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 199, 128);

129. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, descoperită în stânga craniului, peste vasul 130. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 199, 129);

130. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, toartă rectangulară în secțiune și fund inelar, descoperită în stânga craniului. $\hat{I} = 17,6$ cm. (Pl. 199, 130);

131. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund plat profilat descoperită lângă vasul 130. $\hat{I} = 14,8$ cm (Pl. 199, 131);

132. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită lângă vasul 132. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 199, 132).

Mormântul 359. Înhumăție (Pl. 200). Adâncimea 1,40 m. Orientarea N-S. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, depus lângă peretele vestic al gropii mormântului, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente alpine, mediteranoide și protoeuropeide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fusaioală, 2 castroane, 1 castron cu trei torți și 1 cană din pastă fină cenușie, 2 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 fragment dintr-un pahar de sticlă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fusaioală executată dintr-un fragment de amforă romană din pastă cărămie, descoperită lângă vasul 6, în partea sudică a gropii mormântului. D = 4 cm (Pl. 200, 1);

2. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită împreună cu vasele 3-4 în dreapta femurelor. Î = 6,8 cm (Pl. 200, 2);

3. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată și fund inelar. Î = 16,8 cm (Pl. 200, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat. Î = 17,6 cm (Pl. 200, 4);

5. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă gamba dreaptă, în poziția pe o parte. Î = 5,2 cm (Pl. 200, 5);

6. Castron cu trei torți din bandă lată cu câte două caneluri longitudinale și fund inelar, descoperit la capătul sudic al gropii mormântului. Î = 18,4 cm (Pl. 200, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă craniu. Î = 6,8 cm (Pl. 200, 7);

8. Fragment dintr-un pahar de sticlă decorat cu ove, cu fund inelar profilat. Î = 1,4 cm (Pl. 200, 8);

9. Resturi osoase de la o găină domestică și de la un ovicaprin, descoperite în și lângă vasul 5, precum și lângă peretele nordic al gropii mormântului.

Mormântul 360. Incinerație în urnă (Pl. 201A). Adâncimea 0,45 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Deranjat de lucrările agricole. Oasele, puține (s-au recuperat doar 4 fragmente), au aparținut probabil unui copil (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de un fragment din partea superioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr. Î = 6 cm (Pl. 201A, 1).

Mormântul 361. Înhumăție (Pl. 201B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (30-35 ani), al cărui tip antropologic era nordoid.

Inventarul mormântului cuprinde 1 castron din pastă fină.

1. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit lângă craniu. Î = 8 cm (Pl. 201B, 1).

Mormântul 362. Înhumăție (Pl. 201C). Adâncimea 2,40 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei adulte (20-25 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid. Fără inventar.

Mormântul 363. Înhumăție (Pl. 201D). Adâncimea 1,10 m. Orientarea VNV 340% - ESE 160%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile aduse pe umărul drept, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente dinarice, mediteranoide și ostice. Fără inventar.

Mormântul 364. Înhumăție. (Pl. 201E). Adâncimea 1,10 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei adulte (25-30 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice. Fără inventar.

Mormântul 365. Înhumăție (Pl. 202A). Adâncimea 1,20 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară. Scheletul, aflat pe spate, deranjat la cutia toracică și la oasele mâinilor, a

aparținut unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide, alpine și protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 366. Înhumăție (Pl. 202B). Adâncimea 0,70 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile aduse pe umeri, a aparținut unei femei adulte (25-30 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule de bronz, un colier format din 16 mărgel și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort format din două segmente, având două corzi, descoperită pe umărul drept. L = 4,5 cm (Pl. 202B, 1);

2. Fibulă de bronz identică cu precedenta, descoperită pe umărul stâng. L = 4,5 cm (Pl. 202B, 2);

3-18. Colier format din șasesprezece mărgel albastre de sticlă, dintre care 13 îngemănate câte două, câte trei sau câte patru. D = 3-4 mm (Pl. 202B, 3-18);

19. Fragmente osoase provenind de la un taurin și un ovicaprin, descoperite în stânga părții inferioare a toracelui.

Mormântul 367. Înhumăție (Pl. 202C). Adâncimea 1,20 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei adulte (25-30 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și dinarice. Fără inventar.

Mormântul 368. Înhumăție (Pl. 202D). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat adult (25-30 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente alpine, nordice și protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 obiect de fier și 1 cuțit.

1. Obiect de fier cu utilizare neprecizată, descoperit între femure. L = 7,7 cm (Pl. 202D, 1);

2. Cuțit de fier, descoperit pe partea dreaptă a oaselor bazinului. L = 15,7 cm (Pl. 202D, 2).

Mormântul 369. Înhumăție (Pl. 203). Adâncimea 2 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară de mari dimensiuni, cu prag de pământ cruțat de 0,30 m înălțime de-a lungul celor patru laturi. Mormânt cu cistă, păstrându-se doar câteva din pietrele folosite, fasonate în forme regulate. Pe prag au fost puse pe cant câteva lespezi care sprijineau altele așezate pe orizontală. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era caracterizat printr-un amestec de elemente alpine, dinarice și nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 1 colier din 12 mărgel, 1 castron cu trei torți, 1 castron și 1 cană din pastă fină cenușie, 1 cană romană, 1 castron și 4 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 pahar de sticlă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de argint cu semidisc și placă pentagonală la picior, cu resort dublu și portagrafă fixă, descoperită pe partea dreaptă a toracelui. L = 8,2 cm (Pl. 204, 1);

2. Fibulă de argint cu semidisc și placă pentagonală la picior, cu resort dublu și portagrafă fixă, descoperită pe partea stângă a toracelui. L = 8 cm (Pl. 204, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale ridicate albiat, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în dreapta craniului. Î = 5,5 cm (Pl. 205, 3);

4-15. Colier format din douăsprezece mărgel de sticlă albastră polifațetate cu lungimi cuprinse între 0,5 - 0,8 cm (Pl. 205, 4-15);

16. Castron lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, aflat parțial sub craniu. Î = 8,8 cm (Pl. 204, 16);

17. Cană romană din pastă cărămizie, cu gura trilobată, toartă din bandă lată cu șanțuire longitudinală exterioară și fund inelar, descoperită în poziție culcată în partea dreaptă a craniului. Î = 28,8 cm (Pl. 205, 17);

18. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu brâu lat sub margine, toartă ovală în secțiune și fund inelar, descoperită lângă vasul 16. Î = 28 cm (Pl. 205, 18);

19. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu trei torți din bandă lată, profilul marginii în formă de T decorată cu o rețea de linii executate prin tehnica lustrului și fund inelar, descoperit în stânga humerusului. Î = 16,8 cm (Pl. 205, 19);

20. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit între antebrațul stâng și peretele vestic al gropii mormântului. Î = 5,6 cm (Pl. 204, 20);

21. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu prag pe umăr și fund concav, descoperită împreună cu vasele 22-23 între picioare și peretele estic al gropii mormântului. Î = 11,6 cm (Pl. 204, 21);

22. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. Î = 19,2 cm (Pl. 206A, 22);

23. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar profilat. Î = 18,4 cm (Pl. 206A, 23);

24. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat, descoperită lângă peretele vestic al gropii mormântului. Î = 16 cm (Pl. 206A, 24);

25. Pahar de sticlă verzuie cu pereții groși, decor format din patru registre de ove verticale pe corp delimitate la partea superioară de un registru de ove mai mici orizontale, distanțate între ele, descoperit în vasul 19. Î = 13 cm (Pl. 206A, 25);

26. Resturi osoase provenind de la un taurin, un ovicaprin și o găină domestică, descoperite între humerusul stâng și vasul 19, precum și lângă vasul 22.

Mormântul 370. Înhumatie (Pl. 206B). Adâncimea 1,50 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (45-50 ani), al cărei tip antropologic era caracterizat de un amestec de elemente mediteranoide și protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 371. Înhumatie (Pl. 207A). Adâncimea 1,50 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani), al cărui tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 castroane și 1 castron cu trei torți din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă humerusul stâng. Î = 7,2 cm (Pl. 207A, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund ușor concav, descoperită lângă vasul 1. Î = 14 cm (Pl. 207A 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu trei torți din bandă lată, prag pe umăr și fund inelar, descoperit în stânga picioarelor. Î = 24 cm (Pl. 207A, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund concav, descoperit lângă vasul 3. Î = 11,6 cm (Pl. 207A, 4);

5. Oase de ovicaprin, descoperite sub vasul 3.

Mormântul 372. Înhumatie (Pl. 206C). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei adulte (25-30 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 373. Înhumatie (Pl. 206D). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NE-SV. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat cu fața în jos și cu antebrațele aduse pe lângă umeri, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide, dinarice și nordice. Fără inventar.

Mormântul 374. Înhumatie (Pl. 208A). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară, cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (45-50 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 1 pahar din pastă fină, 1 castron și 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. L = 2,8 cm (Pl. 208A, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executate din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în dreapta gambelor. Î = 7,8 cm (Pl. 207B, 2);

3. Pahar lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură și canelură sub marginea ușor evazată și fund inelar, descoperit în vasul 4. Î = 9,6 cm (Pl. 208A, 3);

4. Castron lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, descoperit lângă craniu. Î = 8 cm (Pl. 208A, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat, descoperit în colțul nord-vestic al gropii mormântului. Î = 15,2 cm (Pl. 208A, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund concav, descoperit lângă vasul 4. Î = 14 cm (Pl. 208A, 6);

7. Resturi osoase de la un porc, descoperite între coaste.

Mormântul 375. Înhumăție (Pl. 208B). Adâncimea 1,30 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite și prag din pământ cruțat înalt de 0,20m în stânga scheletului. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic era nordic în amestec cu elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 cataramă, 1 pieptene, 1 cuțit, 1 castron din pastă fină și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fragment de fibulă de fier, descoperită pe umărul drept. L = 2,8 cm (Pl. 208B, 1);

2. Cataramă de fier de formă ovală aplatisată, descoperită pe oasele bazinului. Dd = 6x2,6 cm (Pl. 209A, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de fier, descoperit lângă peretele nordic al gropii mormântului. Î = 7 cm (Pl. 209A, 3);

4. Cuțit de fier, descoperit pe oasele bazinului și ale antebrațului stâng. L = 21 cm (Pl. 208B, 4);

5. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu două caneluri pe umăr și fund inelar, descoperită în colțul nord-vestic al gropii mormântului. Î = 15,2 cm (Pl. 208B, 5);

6. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit împreună cu vasele 7-8 între humerusul drept și peretele vestic al gropii mormântului. Î = 11,2 cm (Pl. 209A, 6);

7. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund concav. Î = 14 cm (Pl. 209A, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, căreia îi lipsește marginea. Î = 14,8 cm (Pl. 209A, 8).

Mormântul 376. Înhumăție (Pl. 210). Adâncimea 2 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate, cu mâinile pe lângă corp, picioarele încrucișate în zona gambelor și deranjat la cutia toracică, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente dinarice și mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 cataramă, 1 cuțit, 1 castron, 1 castron cu trei torți și 1 oală din pastă fină cenușie, 1 amforă romană, 1 cană din pastă neagră fină, 3 oale și 1 castron din pastă zgrunțuroasă, 1 pahar de sticlă și resturi de oase de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de argint cu portagrafa fixă, resortul dintr-o singură bucată și axul de fier, descoperită în stânga femurelor, probabil deplasată de la locul inițial. L = 4,4 cm (Pl. 209B, 1);

2. Cataramă de argint cu veriga ovală și placă rectangulară, descoperită pe osul sacral. 3,8x4,8 cm (Pl. 209B, 2);

3. Cuțit de fier, descoperit lângă antebrațul drept. L = 12,5 cm (Pl. 211, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat, descoperită lângă antebrațul stâng. Î = 14 cm (Pl. 211, 4);

5. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit pe umăr și fund inelar, descoperit în dreapta genunchilor. $\hat{I} = 10,8$ cm (Pl. 210, 5);

6. Castron cu trei torți din bandă lată, cu decor între torți obținut prin canelare și cu roțița dințată și fund inelar, descoperit la capătul picioarelor. $\hat{I} = 22,4$ cm (Pl. 211, 6, 6a-6b, sc. 1:2);

7. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat, descoperită lângă vasul 6. $\hat{I} = 16,8$ cm (Pl. 211, 7);

8. Amforă romană din pastă cărămizie, cu torți ovale în secțiune, șanțuri paralele orizontale pe corp și fund ascuțit, descoperită în poziție culcată în colțul sud-estic al gropii mormântului. $\hat{I} = 54,4$ cm (Pl. 210, 8);

9. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperită lângă amforă. $\hat{I} = 14,2$ cm (Pl. 210, 9);

10. Cană din pastă neagră fină, cu toartă ovală în secțiune și gât cilindric, decorată cu un registru de ove între două caneluri, fațete verticale pe gât și umăr și fund inelar, descoperită lângă mâna dreaptă. $\hat{I} = 30,4$ cm (Pl. 210, 10);

11. Castron din pastă zgrunțuroasă lucrat la roată, cu fund plat profilat, descoperit pe partea dreaptă a toracelui. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 211, 11);

12. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu o șanțuire pe corp și fund inelar, descoperită sub oasele bazinului și ale antebrăului stâng. $\hat{I} = 15,2$ cm (Pl. 211, 12);

13. Pahar de sticlă transparentă cu pereți subțiri și decor de caneluri orizontale late paralele pe corp, descoperit în poziție culcată în stânga femurelor. $\hat{I} = 19$ cm (Pl. 210, 13);

14. Resturi osoase de la un ovicaprin, descoperite lângă peretele nordic al gropii mormântului.

Mormântul 377. Înhumăție (Pl. 212A). Adâncimea 0,50 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul puternic macerat și deranjat, a aparținut unui copil de 1,5-2 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 378. Înhumăție (Pl. 212B). Adâncimea 1,60 m. Orientarea NNE 30% - SSV 210%. Groapa rectangulară. Scheletul, macerat și deranjat, a aparținut unui copil de circa 2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 cataramă, 1 pieptene, 1 colier format din 13 mărgel, 4 castroane, 3 oale și 1 pahar din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de argint cu portagrafa fixă, având resortul lipsă, descoperită pe vasul 19. L = 3,5 cm (Pl. 212B, 1);

2. Fibulă de argint cu portagrafa fixă, căreia îi lipsește resortul, descoperită lângă vasul 22, fiind evident deranjată ca și precedenta de la locul ei inițial. L = 3,5 cm (Pl. 212B, 2);

3. Cataramă de argint cu verigă ovală și placă ovală, descoperită între mărgel. 2,1x2,8 cm (Pl. 213A, 3);

4. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, decorat pe una din plăci cu două grupe de cercuri concentrice incizate și punct la mijloc, descoperit lângă vasul 18. $\hat{I} = 7,5$ cm (Pl. 212B, 4);

5-17. Colier format din 13 mărgel, descoperit pe locul unde a fost toracele, fiind evident deranjat de la locul inițial: 5, mărgică sferoidală aplatizată de chihlimbar. D = 1,5 cm (Pl. 212B, 5); 6, mărgică bitronconică de sticlă verde. D = 3 cm (Pl. 213A, 6); 7-8, două mărgel lobate de sticlă verde. D = 1,5 cm (Pl. 212B, 7-8); 9, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă verde. D = 0,9 cm (Pl. 212B, 9); 10, mărgică lobată de sticlă albastră. D = 1,4 cm (Pl. 212B, 10); 11-13, trei mărgel inelare de sticlă albastră cu diametre de 1,3; 1 respectiv 1,2 cm (Pl. 212B, 11-13); 14, mărgică inelară de sticlă albastră. D = 0,8 cm (Pl. 212B, 14); 15, mărgică poliedrică de sticlă albastră. 0,5x0,5 cm (Pl. 212B, 15); 16, mărgică inelară de sticlă albastră. D = 0,8 cm (Pl. 212B, 16); 17, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă albastră. D = 1,1 cm (Pl. 212B, 17);

18. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu caneluri pe umăr și gât și fund inelar, descoperită în poziție culcată lângă pieptene. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 213A, 18);

19. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperită lângă pieptene. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 213A, 19);

20. Pahar lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe corp și fund plat profilat, descoperit în vasul 19. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 213A, 20);

21. Oală din pastă fină neagră lucrată la roată, cu fund concav profilat, descoperită în dreapta locului toracelui. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 213A, 21);

22. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga locului toracelui. $\hat{I} = 5,5$ cm (Pl. 213A, 22);

23. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit sub oasele bazinului și sub vertebre. $\hat{I} = 6,4$ cm (Pl. 213A, 23);

24. Fragmente dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă vasul 23. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 213A, 24);

25. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit între două caneluri fine pe umăr și fund inelar, descoperită în poziție culcată pe marginea vasului 23. $\hat{I} = 8,4$ cm (Pl. 213A, 25);

26. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în poziție culcată lângă fragmentele vasului 24. $\hat{I} = 13,6$ cm (Pl. 213A, 26);

27. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, descoperit lângă vasul 26. $\hat{I} = 4,4$ cm (Pl. 213A, 27);

28. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit lângă vasul 18. $\hat{I} = 8,3$ cm (Pl. 213A, 28);

29. Resturi osoase de ovicaprin și găină domestică, descoperite în și alături de vasul 22.

Mormântul 379. Înhumatie (Pl. 213B). Adâncimea 0,70 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa nesesizată. Scheletul, parțial macerat și deranjat de rozătoare, a aparținut unui copil de 0-6 luni (infans I). Fără inventar.

Mormântul 380. Înhumatie (Pl. 214). Adâncimea 0,80 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 pieptene, 2 castroane, 1 supieră și 1 cupă din pastă fină, 1 castron și 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort executat din trei segmente, având axul de fier, descoperită pe partea dreaptă a oaselor bazinului. $L = 4,3$ cm (Pl. 214, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în stânga femurelor. $\hat{I} = 5,9$ cm (Pl. 214, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit lângă humerusul drept. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 214, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat, descoperită între antebrațul drept și peretele vestic al gropii mormântului. $\hat{I} = 12,4$ cm (Pl. 214, 4);

5. Castron din pastă zgrunțuroasă lucrat la roată, cu fund plat profilat, descoperit lângă humerusul stâng. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 214, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă vasul 5. $\hat{I} = 7,7$ cm (Pl. 214, 6);

7. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperită în colțul nord-vestic al gropii mormântului. $\hat{I} = 17,6$ cm (Pl. 214, 7);

8. Cupă din pastă neagră fină lucrată la roată, cu decor executat prin ștampilare și cu rotița dințată, având fund ușor concav, descoperit în vasul 7. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 214, 8);

9. Resturi osoase de la un ovicaprin, descoperite în stânga femurelor.

Mormântul 381. Înhumatie (Pl. 215A). Adâncimea 1,30 m. Orientarea VNV 280% - ESE 100%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă senilă (65-70 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi precizat. Fără inventar.

Mormântul 382. Înhumăție (Pl. 215B). Adâncimea 0,55 m. Orientarea NV-SE. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna stângă pe torace și cea dreaptă lipsind în cea mai mare parte, a aparținut unei femei de vârstă adultă (20-25 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice. Fără inventar.

Mormântul 383. Incinerăție în urnă (Pl. 215C). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, numeroase (circa 200 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unei femei de vârstă adultă.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund inelar. Î = 15,6 cm (Pl. 215C, 1).

Mormântul 384. Înhumăție (Pl. 215D). Adâncimea 1,40 m. Orientarea VNV 320% - ESE 140%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (40-45 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 colier format din 18 mărgelile și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu portagrafa fixă și resort executat din două bucăți, având coardă dublă, descoperită pe partea dreaptă a toracelui. L = 4,9 cm (Pl. 216A, 1);

2. Fibulă de bronz cu portagrafa fixă și resort executat din două segmente, având coardă dublă, descoperită pe mijlocul toracelui. L = 5,1 cm (Pl. 216A, 2);

3-20. Colier format din optsprezece mărgelile polifațetate de sticlă albastră, cu lungimi cuprinse între 0,5 - 0,8 cm (Pl. 215D, 3-20);

21. Oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuroasă, decorată cu trei butoni și având fund plat profilat, descoperită pe umărul drept. Î = 19,2 cm (Pl. 215D, 21);

22. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu prag pe umăr și fund concav, descoperită pe umărul stâng. Î = 16 cm (Pl. 215D, 22).

Mormântul 385. Înhumăție (Pl. 216B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide, alpine și protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 colier format din 6 mărgelile, 1 castron din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort format din două segmente, având coardă dublă, descoperită pe umărul stâng. L = 16 cm (Pl. 216B, 1);

2-7. Colier format din 6 mărgelile: 2, mărgică de carneol polifațetată. 1,2x0,9 cm (Pl. 216B, 2); 3, mărgică de carneol polifațetată. 1,1x0,5 cm (Pl. 216B, 3); 4, mărgică sferoidală de sticlă albastră. D = 0,8 cm (Pl. 216B, 4); 5-7, trei mărgelile de coral cu diametre cuprinse între 0,4-0,5 cm (Pl. 216B, 5-7);

8. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar, descoperit lângă antebrațul stâng. Î = 8,8 cm (Pl. 216B, 8);

9. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă vasul 8. Î = 12,4 cm (Pl. 216B, 9).

Mormântul 386. Înhumăție (Pl. 217). Adâncimea 1,50 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate și deranjat, a aparținut unui copil de 6 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 pieptene, 1 mărgică, 1 cuțit, 4 castroane, 1 oală și 1 cană din pastă fină, 4 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Cataramă de argint cu verigă ovală și placă dreptunghiulară, descoperită în vasul 12. 2,5x2,7 cm (Pl. 217, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte cu alveolare, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit între craniu și peretele nordic al gropii mormântului. Î = 6 cm (Pl. 217, 2);

3. Mărgică sferoidală aplatizată de sticlă albastră, descoperită la gât. D = 1 cm (Pl. 217, 3);

4. Cuțit de fier, descoperit între ofrande. L = 13,8 cm (Pl. 218A, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu două caneluri pe umăr și fund inelar, descoperită în poziție culcată la capătul picioarelor. Î = 12 cm (Pl. 217, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit pe umăr și fund inelar, descoperit sub oasele gambei stângi. Î = 8,8 cm (Pl. 217, 6);

7. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat profilat, descoperit lângă vasul 6. Î = 6,8 cm (Pl. 218A, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund concav, descoperită lângă vasul 7. Î = 16,4 cm (Pl. 217, 8);

9. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, toartă lărgită la partea superioară și fund inelar, descoperită în stânga femurelor. Î = 12 cm (Pl. 218A, 9);

10. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat, descoperită lângă craniu. Î = 12,3 cm (Pl. 217, 10);

11. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu canelură fină pe umăr, decorat cu registru de linii scurte paralele verticale obținute prin tehnica lustruitului și fund inelar, descoperit în dreapta toracelui. Î = 6,4 cm (Pl. 218A, 11);

12. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit pe oasele bazinului. Î = 6,4 cm (Pl. 218A, 12);

13. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund concav, descoperită în poziție culcată în dreapta genunchilor. Î = 16,8 cm (Pl. 217, 13);

14. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită în vasul 9. Î = 8 cm (Pl. 218A, 14);

15. Resturi osoase de la un ovicaprin, descoperite lângă vasul 10.

Mormântul 387. Înhumăție. (Pl. 218B). Adâncimea 1 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (50-55 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente dinarice și mediteranoide. Fără inventar.

Mormântul 388. Înhumăție (Pl. 218C). Adâncimea 0,90 m. Orientarea NV-SE. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente nordice. Fără inventar.

Mormântul 389. Înhumăție (Pl. 219A). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NNE 30% - SSV 210%. Groapa dreptunghiulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui copil de 12-13 ani (infans II) de sex feminin.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 1 colier format din 7 mărgeli, 2 castroane și 1 amforetă din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de coji de ouă de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. L = 4 cm (Pl. 219A, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe partea dreaptă a toracelui. L = 3,9 cm (Pl. 219A, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte cu alveolare, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit între vasele grupate în partea sudică a gropii mormântului. Î = 3,7 cm (Pl. 219A, 3);

4-10. Colier format din 7 mărgeli: 4, mărgică tronconică de sticlă verde. L = 1,5 cm (Pl. 219A, 4); 5-10, șase mărgeli de sticlă albastră îngemănate, cu diametrul între 0,4-0,5 cm (Pl. 219A, 5-10);

11. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită alături de celelalte vase în partea sudică a gropii mormântului. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 219A, 11);

12. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund concav profilat. $\hat{I} = 5,2$ cm (Pl. 219A, 12);

13. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 219A, 13);

14. Amforetă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu torți ovale în secțiune și fund concav profilat. $\hat{I} = 11,2$ cm (Pl. 219A, 14);

15. Coji de ouă, descoperite între vase.

Mormântul 390. Incinerare în urnă (Pl. 219B). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Drept urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. În urnă au fost descoperite doar cărbuni și cenușă.

Inventarul mormântului cuprinde 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat. $\hat{I} = 8,4$ cm (Pl. 219B, 1).

Mormântul 391. Înhumare (Pl. 220). Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp și deranjat la torace, a aparținut unui bărbat tânăr (18-20 ani), al cărui tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fragment de pieptene, 1 pandantiv, 1 cuțit, 2 oale din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fragment de pieptene cu trei rânduri de plăci, ansamblat cu nituri de bronz, descoperit în zona toracelui. $\hat{I} = 2,3$ cm (Pl. 220, 1);

2. Pandantiv de fier în formă de căldărușă cilindrică, descoperit pe oasele bazinului. $\hat{I} = 1,8$ cm (Pl. 220, 2);

3. Cuțit de fier descoperit pe oasele gambei drepte. $L = 12$ cm (Pl. 220, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, decorată cu o linie în zigzag executată în tehnica lustrului între două caneluri pe umăr și fund inelar, descoperită într-un grup de vase situat la capătul picioarelor. $\hat{I} = 19,2$ cm (Pl. 220, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în poziție culcată. $\hat{I} = 15,8$ cm (Pl. 220, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, descoperită în vasul 4. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 220, 6);

7. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag executat în tehnica lustrului între două caneluri pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 9,2$ cm (Pl. 220, 7);

8. Printre oasele toracelui au fost descoperite și resturi osoase de la un ovicaprin.

Mormântul 392. Înhumare (Pl. 221A). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, din care s-au păstrat doar câteva fragmente, a aparținut unui copil de 5 ani (infans I).

Inventarul mormântului este compus din: 1 amforetă romană, 2 castroane din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Amforetă romană din pastă cărămie, cu torți ovale în secțiune, benzi de câte patru striuri orizontale și fund inelar, descoperită în grup cu vasele 2-4. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 221A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 221A, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. $\hat{I} = 10,4$ cm (Pl. 221A, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit pe gât deasupra unei nervuri și fund inelar. $\hat{I} = 5,6$ cm (Pl. 221A, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, descoperită în partea sudică a gropii mormântului. $\hat{I} = 16,8$ cm (Pl. 221A, 5).

Mormântul 393. Înhumare (Pl. 221B). Adâncimea 1,55 m. Orientarea V-E. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâna stângă pe bazin și cea dreaptă pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (circa 60 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de caractere nordice, protoeuropoide și ostice. Fără inventar.

Mormântul 394. Înhumăție (Pl. 221C). Adâncimea 0,90 m. Orientarea și groapa nesesizate. Scheletul, din care s-au păstrat doar câteva fragmente de craniu, a aparținut unui copil de vârstă infans I.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 oale din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu canelură pe gât și fund ușor concav, descoperită în grup împreună cu alte două vase. Î = 8,8 cm (Pl. 221C, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu prag și nervură pe umăr și fund inelar. Î = 7,6 cm (Pl. 221C, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu prag și nervură pe umăr și fund inelar. Î = 8 cm (Pl. 221C, 3).

Mormântul 395. Înhumăție (Pl. 221D). Adâncimea 1,20 m. Orientarea E-V. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui copil de circa 5-6 ani (infans I), probabil de sex feminin. Fără inventar.

Mormântul 396. Înhumăție (Pl. 222A). Adâncimea 0,80 m. Orientarea V-E. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate și deranjat, a aparținut unui copil de 3 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 397. Înhumăție (Pl. 222B). Adâncimea 0,70 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe partea dreaptă, parțial deranjat la coaste de animale, cu mâna stângă pe torace și cea dreaptă pe lângă corp, având picioarele îndoite, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (50-55 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: resturi de os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Între oase a fost descoperit un fragment osos de la un ovicaprin.

Mormântul 398. Înhumăție (Pl. 222C). Adâncimea 1,50 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (25-30 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide, nordoide și protoeuropeide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 4 castroane și 1 supieră din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în stânga craniului. Î = 6,8 cm (Pl. 222C, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga craniului. Î = 9,2 cm (Pl. 223A, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, decorat cu o rețea executată în tehnica lustrului pe umăr și fund inelar, descoperit lângă peretele estic al gropii mormântului. Î = 9,6 cm (Pl. 223A 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, descoperită în stare fragmentară lângă vasul 3. Î = 12,8 cm (Pl. 222C, 4);

5. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperită lângă vasul 4. Î = 16,2 cm (Pl. 223A, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, decorat cu roțița dințată sub margine și fund inelar, descoperit în vasul 5. Î = 6 cm (Pl. 222C, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă umărul drept. Î = 6 cm (Pl. 222C, 7).

Mormântul 399. Înhumăție (Pl. 223B). Adâncimea 1,30 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui copil de 3-4 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 400. Înhumăție (Pl. 223C). Adâncimea 1,70 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna stângă pe oasele bazinului și cea dreaptă pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă, al cărei tip antropologic era mediteranoid cu influențe protoeuropeide și nordoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 colier format din 41 mărgel.

1-41. Colier format din patruzeci și una de mărgel de sticlă albastră polifațetate, cu dimensiuni variind între 0,6x0,5 cm și 0,6x0,8 cm (Pl. 223C, 1- 41).

Mormântul 401. Înhumăție (Pl. 224A). Adâncimea 0,70 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat cu fața în jos și mâinile sub bazin, a aparținut unei femei de vârstă matură (50-55 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de caractere mediteranoide, protoeuropoide și ostice. Fără inventar.

Mormântul 402. Înhumăție (Pl. 224B). Adâncimea 1 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp și parțial distrus, a aparținut unui copil de 1-2 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 403. Înhumăție (Pl. 224C). Adâncimea 1,20 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură 45-50 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide, dinarice și protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 404. Înhumăție (Pl. 224D). Adâncimea 1,50 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară, cu praguri de pământ cruțat înalte de 0,30 m pe laturi. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui copil de vârstă infans II. Fără inventar.

Mormântul 405. Înhumăție (Pl. 224E). Adâncimea 1,20 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (45-50 ani). Tipul antropologic era dinaric în amestec cu elemente mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă și 1 pahar de sticlă.

1. Fibulă de argint cu piciorul înfășurat și resortul format din două segmente, având coardă dublă, descoperită pe umărul stâng. L = 3,2 cm (Pl. 225A, 1);

2. Pahar de sticlă de culoare gălbuie cu pereții groși, decorat cu patru registre de ove și fund rotunjit, descoperit în poziție culcată în dreapta craniului. Î = 12,6 cm (Pl. 225A, 2).

Mormântul 406. Înhumăție (Pl. 225B). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară, cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cea stângă pe lângă corp, a aparținut unei femei adulte (25-30 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide, nordice și ostice. Fără inventar.

Mormântul 407. Înhumăție (Pl. 225C). Adâncimea 1,70 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe partea dreaptă cu mâinile îndoite și aduse în față, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, având două perforații pentru repararea vasului fragmentat, descoperit în dreapta bazinului. Î = 9,2 cm (Pl. 225C, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită în stare fragmentară în dreapta labelor picioarelor. Î = 14,4 cm (Pl. 225C, 2).

Mormântul 408. Înhumăție (Pl. 225D). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă senilă (60 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi precizat.

Inventarul mormântului este format din 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în stânga gambelor. Î = 11,2 cm (Pl. 225D, 1);

2. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în stare fragmentară lângă vasul 1. Î = 2,4 cm (Pl. 225D, 2).

Mormântul 409. Înhumăție (Pl. 226). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură avansată (55-60 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice și ostice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 cataramă, 1 pieptene, 1 colier format din 83 mărgel, 1 fusaiolă, 1 castron, 1 supieră și 1 cană din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul stâng. L = 5,7 cm (Pl. 226, 1);

2. Cataramă de bronz cu veriga îngroșată, descoperită pe partea stângă a oaselor bazinului. Dd = 2,7x3,3 cm (Pl. 226, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de fier, decorat pe fiecare parte cu câte trei caneluri orizontale paralele pe umăr, descoperit în vasul 88. Î = 6,2 cm (Pl. 226, 3);

4-86. Colier format din 83 mărgel: 4-6, trei mărgel de coral, cu diametrele de 0,4 cm (Pl. 226, 4-6); 7-8, două mărgel cilindrice de sticlă albicioasă. L = 0,6 cm, respectiv 0,3 cm (Pl. 226, 7-8); 9, mărgică polifațetată de sticlă albastră. 0,5x0,4 cm (Pl. 226, 9); 10-86, șaptezeci și șapte mărgel discoidale de sticlă alburie, cu diametre de circa 0,2 cm (Pl. 226, 10-86);

87. Fusaiolă bitronconică de lut, găsită pe antebrațul stâng. D = 3,8 cm (Pl. 227A, 87);

88. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât, toartă ovală în secțiune și fund inelar, descoperită în poziție culcată lângă craniu. Î = 15,2 cm (Pl. 226, 88);

89. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperită lângă craniu. Î = 18,8 cm (Pl. 227A, 89);

90. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, căreia îi lipsește partea superioară, cu fund ușor concav, descoperită în stânga craniului. Î = 12,8 cm (Pl. 226, 90);

91. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat, descoperită pe vasul 90. Î = 16 cm (Pl. 226, 91);

92. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga gambelor. Î = 8 cm (Pl. 227A, 92);

93. Între vasele 88 și 89 au fost descoperite resturi osoase de la un ovicaprin.

Mormântul 410. Înhumăție (Pl. 227B). Adâncimea 1,60 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă senilă (peste 60 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 3 cataram, 1 pieptene, 1 colier format din 7 mărgel, 1 cuțit, 1 obiect de fier, 1 castron din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă, coji de ouă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Cataramă de argint cu veriga ovală și placă semicirculară, descoperită pe partea dreaptă a oaselor bazinului. Dd = 3,1 x 1,8 cm (Pl. 227B, 1);

2. Cataramă de fier cu veriga ovală, descoperită, alături de următoarea, între craniu și colțul nord-vestic al gropii mormântului. Dd = 2,7x2,1 cm (Pl. 227B, 2);

3. Cataramă de fier cu veriga circulară. D = 2,5 cm (Pl. 227B, 3);

4. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, decorat cu câte trei caneluri pe fiecare parte a mânerului, descoperit în stânga craniului. Î = 7 cm (Pl. 228A, 4);

5-11. Colier format din 7 mărgel: 5, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă verde. D = 1,7 cm (Pl. 227B, 5); 6-7, două mărgel de coral. 0,8x1,2 cm, respectiv 0,7x0,5 cm (Pl. 227B, 6-7); 8-11, patru mărgel polifațetate de sticlă albastră cu lungimi cuprinse între 0,3-0,8 cm (Pl. 227B, 8-11);

12. Cuțit de fier, descoperit în dreapta craniului. L = 10,6 cm (Pl. 228A, 12);

13. Obiect de fier cu utilizare neprecizată, descoperit în colțul nord-vestic al gropii mormântului. 1,7x3,5 cm (Pl. 228A, 13);

14. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în colțul nord-estic al gropii mormântului. Î = 8,4 cm (Pl. 228A, 14);

15. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, descoperită lângă vasul 14. Î = 16,4 cm (Pl. 228A, 15);

16. Între craniu și peretele nordic al gropii mormântului s-au descoperit coji de ouă și resturi osoase provenind de la un ovicaprin.

Mormântul 411. Înhumăție (Pl. 228B). Adâncimea 1,70 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură. Fără inventar.

Mormântul 412. Înhumăție (Pl. 229A). Adâncimea 1,25 m. Orientarea V-E. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei tinere (18 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice. Fără inventar.

Mormântul 413. Înhumăție (Pl. 229B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară, cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (30-35 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 414. Înhumăție. (Pl. 229C). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă senilă (65-70 ani), al cărui tip antropologic era nordoid în ameste cu elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 cataramă, 1 pieptene, 1 cuțit, 1 castron și 3 oale din pastă zgrunțuoasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Cataramă de bronz cu veriga ovală, descoperită pe partea stângă a oaselor bazinului. Dd = 2,3x1,6 cm (Pl. 229C, 1);

2. Cataramă de fier cu veriga ovală, descoperită pe partea dreaptă a oaselor bazinului. Dd = 2,6x2 cm (Pl. 229C, 2);

3. Fragmente dintr-un pieptene de os, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de fier, descoperit lângă vasul 6. Î = 2,8 cm (Pl. 229C, 3);

4. Cuțit de fier, descoperit între vasele 5 și 6. L = 8,6 cm (Pl. 229C, 4);

5. Castron din pastă zgrunțuoasă lucrat la roată cu canelură pe umăr și fund plat profilat, descoperit în partea de nord a gropii mormântului. Î = 17,2 cm (Pl. 230A, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuoasă, cu fund concav, descoperită la nord de craniu. Î = 15,2 cm (Pl. 230A, 6);

7. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuoasă, cu fund concav, descoperită în dreapta craniului. Î = 7,2 cm (Pl. 229C, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuoasă, cu fund inelar, descoperită în vasul 5. Î = 5,2 cm (Pl. 230A, 8);

9. Lângă cuțit au fost găsite resturi osoase de la o găină domestică.

Mormântul 415. Înhumăție (Pl. 230B). Adâncimea 1,30 m. Orientarea VNV 280° - ESE 100°. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe bazin, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani), al cărei tip antropologic era caracterizat printr-un amestec de elemente dinarice, mediteranoide și nordoide. Fără inventar.

Mormântul 416. Înhumăție (Pl. 230C). Adâncimea 0,65 m. Orientarea NE-SV. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate și deranjat, a aparținut unui copil de 1-1,5 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 3 castroane din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuoasă.

1. Oală lucrată cu mâna din pastă zgrunțuoasă, căreia îi lipsește marginea, cu fund plat profilat, descoperită în stânga craniului, împreună cu vasele 2-4. Î = 10,4 cm (Pl. 230C, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 46 cm (Pl. 230C, 2);

3. Oală din pastă zgrunțuoasă lucrată neglijent la roată, cu fund plat. Î = 8 cm (Pl. 230C, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit în stare fragmentară. Î = 5,2 cm (Pl. 230C, 4);

5. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit în stânga femurelor. Î = 6,8 cm (Pl. 230C, 5).

Mormântul 417. Înhumăție (Pl. 231A). Adâncimea 1,40 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente protoeuropoide și nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fusaioală, 1 castron din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fusaioală bitronconică de lut, descoperită în stânga genunchilor. $D = 4,2$ cm (Pl. 231A, 1);
2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită la capătul picioarelor. $\hat{I} = 15,2$ cm (Pl. 231A, 2);
3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat, descoperită lângă vasul 2. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 231A, 3);
4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit sub oasele gambelor. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 231A, 4);
5. Pe oasele toracelui au fost descoperite resturi osoase de la un ovicaprin.

Mormântul 418. Înhumăție (Pl. 231B). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NNE 30% - SSV 210%. Groapa nesensizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă adultă (20-25 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene și 4 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, decorat cu cercuri concentrice incizate cu punct la mijloc, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de fier, descoperit sub vasul 4. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 232A, 1);
2. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă craniu. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 231B, 2);
3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, căreia îi lipsește marginea, cu fund plat, descoperită în stânga antebrațului stâng. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 231B, 3);
4. Partea inferioară a unei oale lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund ușor concav, descoperită în dreapta gambelor. $\hat{I} = 6,2$ cm (Pl. 231B, 4);
5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu prag pe umăr și fund plat, descoperită lângă vasul 2. $\hat{I} = 13,2$ cm (Pl. 231B, 5).

Mormântul 419. Înhumăție (Pl. 232B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, parțial macerat, a aparținut unui copil de 3-4 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 colier format din 3 mărgel, 4 castroane, 1 supieră, 1 cană și 1 pahar din pastă fină, 4 oale din pastă zgrunțuroasă și rășină.

1. Cataramă de bronz cu verigă circulară, descoperită pe bazin. $D = 2,2$ cm (Pl. 232B, 1);
- 2-4. Colier format din trei mărgel sferoidale de sticlă albastră, cu diametrul de 0,4 cm (Pl. 232B, 2-4);
5. Castron miniatural lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, descoperit între craniu și peretele vestic al gropii mormântului. $\hat{I} = 4,2$ cm (Pl. 232B, 5);
6. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă ovală în secțiune și fund plat profilat, descoperită în partea de sud a gropii mormântului, împreună cu vasele 7-10. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 232B, 6);
7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 232B, 7);
8. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund plat. $\hat{I} = 6$ cm (Pl. 232B, 8);
9. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar. $\hat{I} = 4,4$ cm (Pl. 232B, 9);
10. Pahar lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag sub buză și fund plat. $\hat{I} = 10$ cm (Pl. 232B, 10);

11. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat, descoperită în vasul 13, împreună cu vasele 12-15, între craniu și peretele nordic al gropii mormântului. Î = 8,8 cm (Pl. 232B, 11);

12. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat. Î = 8 cm (Pl. 233A, 12);

13. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit între două praguri pe umăr și fund inelar. Î = 16 cm (Pl. 233A, 13);

14. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 14 cm (Pl. 233A, 14);

15. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată neglijent la roată, cu fund ușor concav. Î = 6,4 cm (Pl. 233A, 15);

16. Bucată de rășină, descoperită în stânga toracelui. 3,1x3,4 cm (Pl. 233A, 16).

Mormântul 420. Cenotaf (Pl. 233B). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NNE 30% - SSV 210%. Groapa rectangulară (sc. 1/40). Fără inventar.

Mormântul 421. Înhumăție (Pl. 233C). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (45-50 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și nordoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul dintr-o singură bucată, descoperită pe partea dreaptă superioară a toracelui. L = 2,5 cm (Pl. 233C, 1).

Mormântul 422. Înhumăție (Pl. 234A). Adâncimea 1,50 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (peste 40 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente dinarice, nordoide și ostice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron și 1 oală din pastă fină, 4 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită între cotul mâinii drepte și peretele vestic al gropii mormântului. Î = 12,6 cm (Pl. 234A, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în dreapta genunchilor. Î = 16 cm (Pl. 234A, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund ușor concav profilat, descoperită lângă humerusul stâng. Î = 14 cm (Pl. 234A, 3);

4. Castron lucrat la roată, din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga femurelor. Î = 5,6 cm (Pl. 234A, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit între două nervuri pe umăr și fund inelar, descoperită în stânga gambelor. Î = 20 cm (Pl. 234A, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu nervură pe umăr și fund concav, descoperită sub oasele gambelor. Î = 18,2 cm (Pl. 234A, 6);

7. În partea sudică a gropii mormântului au fost descoperite resturi osoase de la un ovicaprin.

Mormântul 423. Înhumăție (Pl. 234B). Adâncimea 1,30 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp și picioarele încrucișate în regiunea gambelor, a aparținut unei femei de vârstă matură (40-45 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente nordoide. Fără inventar.

Mormântul 424. Înhumăție (Pl. 235A). Adâncimea 0,70 m. Orientarea NE-SV. Groapa nesesizată. Scheletul, parțial macerat și deranjat de rozătoare, a aparținut unui copil de 1 an (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 colier format din 3 mărgel.

1-3. Colier format din trei mărgel sferoidale de sticlă albastră, cu diametrele de 0,5 cm, descoperit în stânga maxilarului. (Pl. 235A, 1-3).

Mormântul 425. Înhumăție (Pl. 235B). Adâncimea 0,90 m. Orientarea VNV 280% - ESE 100%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate, parțial macerat și distrus de rozătoare, a aparținut unui copil de 2-3 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 426. Înhumăție (Pl. 235C). Adâncimea 1,50 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (50-60 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente caracteristice mediteranoide, dinarice și nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pahar de sticlă.

1. Pahar de sticlă cu pereții groși, de culoare galben-verzuie, decorat cu cinci registre de ove încadrate între caneluri, descoperit în poziție culcată în dreapta craniului. Î = 15 cm (Pl. 235C, 1).

Mormântul 427. Înhumăție (Pl. 236). Adâncimea 1,30 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 1 mărgică, 1 fusaiolă, 2 castroane, 1 oală și 1 cană din pastă fină și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort parțial păstrat, executat din două sau trei segmente, descoperită pe umărul drept. L = 4,3 cm (Pl. 235D, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort executat din două segmente, având coardă dublă, descoperită pe umărul stâng. L = 4,4 cm (Pl. 235D, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular, decorat cu câte două caneluri la baza mânerului, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în stânga craniului. Î = 6,4 cm (Pl. 237A, 3);

4. Mărgică sferoidală aplatizată de sticlă albastră, descoperită lângă oasele bazinului, între femure. D = 1,1 cm (Pl. 236, 4);

5. Fusaiolă bitronconică de lut, descoperită în stânga craniului. D = 3,3 cm (Pl. 236, 5);

6. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund plat, descoperită în poziție culcată în dreapta craniului. Î = 16 cm (Pl. 236, 6);

7. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu brâu lat pe gât, toartă din bandă lată și fund inelar, descoperită în poziție culcată lângă vasul 6. Î = 24 cm (Pl. 236, 7);

8. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în dreapta humerusului. Î = 11,8 cm (Pl. 236, 8);

9. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor în rețea lustruit pe umăr între două caneluri și fund inelar, descoperită în partea sudică a gropii mormântului, alături de vasele 10-12. Î = 18 cm (Pl. 236, 9);

10. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6 cm (Pl. 236, 10);

11. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și cinci striuri pe partea inferioară a corpului și fund plat. Î = 20 cm (Pl. 236, 11);

12. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund concav. Î = 16 cm (Pl. 236, 12).

Mormântul 428. Înhumăție (Pl. 237B). Adâncimea 1 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (55-60 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide, protoeuropoide și nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: resturi osoase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Câteva oase de ovicaprin, descoperite pe oasele toracelui.

Mormântul 429. Înhumăție (Pl. 237C). Adâncimea 1 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cea stângă pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35-40 ani), al cărui tip antropologic era dinaric în amestec cu elemente nordice. Fără inventar.

Mormântul 430. Înhumăție (Pl. 237D). Adâncimea 1 m. Orientarea NNE -20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate, parțial macerat și distrus de rozătoare, a aparținut unui copil de circa 2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 castroane din pastă fină.

1. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit împreună cu vasul 2 în partea dreaptă a corpului. Î = 6 cm (Pl. 237D, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit pe umăr și fund inelar. Î = 6,2 cm (Pl. 237D, 2).

Mormântul 431. Înhumăție (Pl. 238A). Adâncimea 1,35 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite.

Mormânt dublu.

A. Schelet întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, aparținând unui bărbat de vârstă adultă (25-30 ani).

B. În dreapta gambelor primului schelet a fost descoperit scheletul parțial macerat, întins pe spate, cu mâinile pe lângă corp, al unui copil nou născut. Fără inventar.

Mormântul 432. Înhumăție (Pl. 238B). Adâncimea 1,30 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite și prag din pământ cruțat pe trei laturi, înalt de 0,20 m. Scheletul, depus în poziție diagonală în groapă, întins pe spate și cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente nordoide și alpine. Fără inventar.

Mormântul 433. Înhumăție (Pl. 238C). Adâncimea 1,70 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic nu a putut fi precizat.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 cataramă, 1 castron și 1 oală din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi osoase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, decorat cu câte o canelură pe ambele fețe ale mânerului, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de fier, descoperit în dreapta craniului. Î = 7,3 cm (Pl. 239A, 1);

2. Cataramă de bronz cu verigă ovală și placă dreptunghiulară, descoperită pe oasele bazinului. 2,9x2,5 cm (Pl. 238C, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund concav profilat, descoperit sub oasele toracelui. Î = 7,6 cm (Pl. 238C, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu prag pe umăr și fund plat, descoperită sub femurul stâng. Î = 12,4 cm (Pl. 238C, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și două praguri pe umăr, având fund inelar, descoperită în poziție culcată în dreapta gambelor. Î = 24,4 cm (Pl. 238C, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită sub antebrațul drept. Î = 13,2 cm (Pl. 238C, 6);

7. Pe partea dreaptă a oaselor toracelui s-au descoperit câteva resturi osoase provenind de la un ovicaprin.

Mormântul 434. Înhumăție (Pl. 239B). Adâncimea 0,70 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate parțial distrus de rozătoare și macerat, a aparținut unui copil în vârstă de 3 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 435. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 239C). Adâncimea 0,45 m. Groapa nesesizată. Capacul format din câteva fragmente ceramice de la vase din pastă fină cenușie și din pastă zgrunțuroasă. Oasele, relativ puține (circa 100 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut cu probabilitate unei femei de vârstă juvenis (14-18 ani).

Inventarul mormântului cuprindea 14 fragmente ceramice din capac.

1. Capacul era format din 10 fragmente provenind de la castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie și 4 de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 436. Incinerare în urnă (Pl. 239D). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Ca urnă a fost folosită o oală din pastă zgrunțuroasă. Oasele, foarte puține (9 fragmente), au aparținut unui copil de vârstă infans I.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Urna reprezentată de partea inferioară a unei oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar. $\hat{I} = 6,5$ cm (Pl. 239D, 1).

Mormântul 437. Înhumare (Pl. 239E). Adâncimea 0,70 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe oasele bazinului, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide, alpine și nordice. Fără inventar.

Mormântul 438. Înhumare (Pl. 239F). Adâncimea 1 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp a aparținut unui copil de 3-4 ani (infans I), probabil de sex feminin. Fără inventar.

Mormântul 439. Înhumare (Pl. 240A). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate, cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe bazin, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă și 1 castron din pastă fină.

1. Fibulă de fier, aflată în stare precară de conservare, descoperită pe partea stângă superioară a toracelui. $L = 5,2$ cm (Pl. 240A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe umăr și fund inelar, descoperit în dreapta craniului. $\hat{I} = 11,2$ cm (Pl. 240A, 2).

Mormântul 440. Înhumare (Pl. 240B). Adâncimea 1 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna stângă pe lângă corp și antebrațul drept lipsă, a aparținut unui copil de 9-10 ani (infans II). Fără inventar.

Mormântul 441. Înhumare (Pl. 240C). Adâncimea 0,90 m. Orientarea V-E. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp și deranjat la picioare, a aparținut unui copil de circa 10 ani, de sex masculin. Fără inventar.

Mormântul 442. Înhumare (Pl. 240D). Adâncimea 1,50 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate și deranjat, a aparținut unui copil de 1-1,5 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 443. Înhumare (Pl. 240E). Adâncimea 1 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 444. Înhumare (Pl. 240F). Adâncimea 1,30 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe bazin, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic nu a putut fi precizat. Fără inventar.

Mormântul 445. Înhumare (Pl. 241A). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic nu a putut fi determinat.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 castroane din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă, coji de ouă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în dreapta genunchilor.

Î = 8 cm (Pl. 241A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit în dreapta gambelor. Î = 8,2 cm (Pl. 241A, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în dreapta labelor picioarelor. Î = 6,4 cm (Pl. 241A, 3);

4. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund concav profilat, descoperită pe oasele labei piciorului stâng. Î = 16 cm (Pl. 241A, 4);

5. Resturi de oase de la o găină domestică și coji de ouă au fost descoperite lângă femure.

Mormântul 446. Înhumăție (Pl. 241B). Adâncimea 1,50 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui copil de circa 3 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 447. Înhumăție (Pl. 241C). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (18-20 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente nordoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 colier format din 17 mărgel, 2 castroane din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort păstrat parțial, executată din două sau trei segmente, descoperită pe umărul drept. L = 4,9 cm (Pl. 241C, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort executat dintr-o singură bucată, descoperită pe partea stângă superioară a toracelui. L = 3,7 cm (Pl. 241C, 2);

3-19. Colier format din 17 mărgel: 3-5, trei mărgel de carneol polifațetate. 1,2x0,7; 1,1x0,8 respectiv 1x0,8 cm (Pl. 242A, 3-5); 6-10, cinci mărgel sferoidale de sticlă albastră, cu diametrele de 0,4 cm (Pl. 242A, 6-10); 11-19, nouă mărgel cilindrice de coral, cu lungimi și diametre diferite (Pl. 242A, 11-19);

20. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund inelar, descoperită în stânga femurelor. Î = 16,8 cm (Pl. 242A, 20);

21. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperită în stânga genunchilor. Î = 8,4 cm (Pl. 242A, 21);

22. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, descoperit în stânga gambelor. Î = 5 cm (Pl. 242A, 22);

23. În stânga labei piciorului stâng au fost descoperite resturi osoase de la o găină domestică.

Mormântul 448. Înhumăție (Pl. 242B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35-40 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente mediteranoide și protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă.

1. Cataramă de fier cu verigă ovală, descoperită pe partea stângă a oaselor bazinului. Dd = 2,5x2,2 cm (Pl. 242B, 1).

Mormântul 449. Înhumăție (Pl. 243). Adâncimea 1,30 m. Orientarea NNV 340% - SSE 160%. Groapa rectangulară, cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cea stângă pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (30 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 fusaiolă, 2 castroane și 1 cană din pastă fină, 3 oale din pastă zgrunțuroasă și un os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu portagrafă fixă, picior pentagonal, resort executat din două segmente, având coardă dublă, descoperită pe umărul drept. L = 4,1 cm (Pl. 243, 1);

2. Fibulă identică cu precedentă, descoperită pe umărul stâng. L = 4,1 cm (Pl. 243, 2);

3. Fusaiolă bitronconică de lut, descoperită în colțul nord-estic al gropii mormântului. D = 3,5 cm (Pl. 243, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit în dreapta corpului într-un șir cu celelalte vase (5-9). Î = 8,8 cm (Pl. 243, 4);

5. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă circulară în secțiune și fund plat, descoperită în poziție culcată. Î = 11,6 cm (Pl. 243, 5);

6. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu prag pe umăr și fund concav profilat. Î = 13,2 cm (Pl. 243, 6);

7. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav. Î = 9,6 cm (Pl. 243, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu nervură pe gât și fund plat. Î = 15,2 cm (Pl. 243, 8);

9. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 11,2 cm (Pl. 243, 9);

10. Coastă de la un ovicaprin, descoperită pe oasele toracelui.

Mormântul 450. Înhumăție (Pl. 244). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45-50 ani), al cărui tip antropologic era nordoid în amestec cu elemente protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 2 cataramă, 1 cuțit, 1 obiect de bronz, 1 castron din pastă fină cenușie, 1 castron din pastă fină neagră, 1 amforă romană, 1 castron și 2 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 pahar de sticlă și resturi osoase de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, având resortul lipsă, descoperită pe umărul stâng. L = 3,8 cm (Pl. 244, 1);

2. Cataramă de bronz cu verigă ovală și garnitură rectangulară, descoperită pe oasele bazinului. 3,1x4 cm (Pl. 244, 2);

3. Cataramă de bronz cu verigă ovală, descoperită între femure. Dd = 2,9x2,5 cm (Pl. 244, 3);

4. Cuțit de fier, descoperit între oasele de animale de lângă craniu. L = 17 cm (Pl. 244, 4);

5. Obiect de bronz cu urme de aurire, de întrebuințare neprecizată, descoperit lângă humerusul stâng. 2,3x3,4 cm (Pl. 244, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit sub coloana vertebrală.

Î = 7,2 cm (Pl. 244, 6);

7. Castron din pastă zgrunțuroasă lucrat la roată, cu fund inelar, descoperit sub antebrațul stâng.

Î = 8,8 cm (Pl. 245A, 7);

8. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă vasul 7. Î = 12,4 cm (Pl. 245A, 8);

9. Fragmente dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă antebrațul drept. Î = 14 cm (Pl. 244, 9);

10. Castron din pastă fină neagră lucrat la roată, decorat cu două registre de ove pe corp, cu fund inelar, descoperit sub oasele bazinului. Î = 8 cm (Pl. 245A, 10);

11. Amforă romană din pastă cărămizie, cu torți din bandă lată, caneluri largi orizontale paralele pe tot corpul și fund inelar, descoperită în colțul nord-vestic al gropii mormântului. Î = 64 cm (Pl. 245A, 11);

12. Pahar conic cu pereții groși de sticlă verzuie, decorat cu cinci registre de fațete hexagonale și ovale pe corp, descoperit pe torace, în poziție culcată. Î = 16 cm (Pl. 245A, 12);

13. Lângă craniu au fost descoperite resturi osoase provenind de la o femelă de ovicaprin acornut.

Mormântul 451. Înhumăție (Pl. 245B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă avansată (55-60 ani), al cărei tip antropologic era dinaric în amestec cu elemente mediteranoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 pieptene, 1 colier format din 17 mărgel, 1 cui, 2 castroane și 1 castron cu trei torți din pastă fină, 1 castron din pastă zgrunțuroasă și un os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort format din două segmente, având coardă dublă, descoperită pe umărul drept. L = 5,3 cm (Pl. 246, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort executat din două segmente, având dublă coardă, descoperită pe umărul stâng. L = 4 cm (Pl. 246, 2);

3. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în stânga genunchilor. Î = 5,7 cm (Pl. 246, 3);

4-20. Colier format din 17 mărgel: 4-5, două mărgel de carneol fațetate. 1,3x0,7 respectiv 1,4x0,8 cm (Pl. 246, 4-5); 6-8, trei mărgel sferoidale de sticlă albastră cu diametre între 0,4-0,6 cm (Pl. 246, 6-8); 9-20, douăsprezece mărgel cilindrice de coral, cu diametre între 0,3-0,5 cm (Pl. 246, 9-20);

21. Cui de fier, descoperit în stânga craniului. L = 3 cm (Pl. 245B, 21);

22. Castron lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, descoperit grupat împreună cu alte vase în stânga corpului. Î = 9,6 cm (Pl. 246, 22);

23. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat. Î = 12,2 cm (Pl. 246, 23);

24. Castron de formă bitronconică lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu trei torți din bandă lată și fund inelar. Î = 13,2 cm (Pl. 245B, 24);

25. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură lată pe umăr și fund inelar. Î = 8 cm (Pl. 246, 25);

26. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit pe umăr și fund concav profilat. Î = 8,8 cm (Pl. 246, 26);

27. Printre oasele toracelui a fost descoperit un femur provenind de la un porc.

Mormântul 452. Înhumăție (Pl. 247A). Adâncimea 1,50 m. Orientarea V-E. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (40-45 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid. Fără inventar.

Mormântul 453. Înhumăție (Pl. 247B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară cu colțuri ușor rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40-45 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente dinarice, nordoide și ostice. Fără inventar.

Mormântul 454. Înhumăție (Pl. 247C). Adâncimea 1,60 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (30-35 ani), al cărui tip antropologic era dinaric în amestec cu elemente nordoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în stânga femurelor. Î = 4,3 cm (Pl. 247C, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav profilat, descoperită în dreapta femurelor. Î = 15,2 cm (Pl. 247C, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, căreia îi lipsește marginea, descoperită în dreapta genunchilor. Î = 12 cm (Pl. 247C, 3);

4. Partea inferioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită între femure. Î = 4,8 cm (Pl. 247C, 4).

Mormântul 455. Înhumăție (Pl. 248A). Adâncimea 0,60 m. Orientarea SV-NE. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe oasele bazinului, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de elemente nordoide, mediteranoide și dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 fusaiolă și oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu corpul și resortul dintr-o singură bucată, având piciorul înfășurat, descoperită pe partea dreaptă a oaselor bazinului. L = 6 cm (Pl. 248A, 1);
2. Fusaioală bitronconică de lut, descoperită în dreapta toracelui. D = 3,7 cm (Pl. 248A, 2);
3. Între femure s-au descoperit oase de la o găină domestică.

Mormântul 456. Înhumăție (Pl. 248B). Adâncimea 0,65 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate, în mare parte macerat și distrus de rozătoare, a aparținut unui copil de 1,5-2 ani (infans).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fragmente dintr-un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund concav, descoperit în dreapta craniului. Î = 4,4 cm (Pl. 248B, 1);
2. Printre oasele scheletului s-au descoperit și oase provenind de la un porc.

Mormântul 457. Înhumăție (Pl. 248C). Adâncimea 1 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui copil de 6-7 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 458. Înhumăție (Pl. 248D). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NV-SE. Groapa dreptunghiulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, cu craniul aflat pe femure, fără maxilarul inferior, descoperit pe locul inițial, a aparținut unui tânăr de 15-16 ani (juvenis). Pe oasele gambelor a fost descoperită o lespede de piatră nefasonată. Fără inventar.

Mormântul 459. Înhumăție (Pl. 248E). Adâncimea 1,40 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut cu probabilitate unei adolescente de 18 ani (juvenis). Fără inventar.

Mormântul 460. Înhumăție (Pl. 249A). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui copil de 1,5 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 461. Înhumăție (Pl. 249B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa ovală. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui tânăr de 17-18 ani (juvenis). Fără inventar.

Mormântul 462. Înhumăție (Pl. 249C). Adâncimea 0,90 m. Orientarea NV-SE. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate, puternic macerat și distrus de rozătoare, a aparținut unui copil de 4-5 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 463. Înhumăție (Pl. 249D). Adâncimea 0,80 m. Orientarea NE-SV. Groapa nesesizată. Scheletul, aproape complet macerat și distrus de rozătoare, a aparținut unui copil de 1 an (infans I). Fără inventar.

Mormântul 464. Înhumăție (Pl. 249E). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NE-SV. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente alpine.

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 cataramă, 1 pieptene, 1 oală din pastă fină, 1 cană romană, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul drept. L = 4,3 cm (Pl. 249E, 1);
2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, căreia îi lipsește resortul, descoperită pe umărul stâng. L = 4,4 cm (Pl. 249E, 2);
3. Cataramă de bronz cu veriga ovală, descoperită pe oasele bazinului. Dd = 2,9x1,8 cm (Pl. 249E, 3);

4. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri tubulare de bronz, care se constituie în același timp prin aranjamentul lor ca un decor, descoperit între craniu și peretele nordic al gropii mormântului. $\hat{I} = 7,3$ cm (Pl. 250A, 4);

5. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund plat, descoperită lângă craniu. $\hat{I} = 15,6$ cm (Pl. 249E, 5);

6. Cană romană din pastă cărămizie fină, cu două perforații la partea superioară de la o reparație și fund inelar, descoperită în dreapta craniului. $\hat{I} = 21,2$ cm (Pl. 250A, 6);

7. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit în zigzag pe umăr și fund inelar, descoperită lângă vasul 6. $\hat{I} = 12$ cm (Pl. 250A, 7);

8. Resturi osoase provenind de la un ovicaprin, descoperite lângă humerusul stâng.

Mormântul 465. Înhumăție (Pl. 250B). Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe bazin, a aparținut unui bărbat de vârstă adultă (25-30 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid cu influențe nordice. Fără inventar.

Mormântul 466. Înhumăție (Pl. 250C). Adâncimea 0,95 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate, distrus parțial de rozătoare, a aparținut unui copil de 10-11 ani (infans II).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pahar de sticlă.

1. Pahar tronconic de sticlă subțire, cu trei caneluri late pe corp, dintre care două mai pronunțate, descoperit în dreapta toracelui. $\hat{I} = 18,8$ cm (Pl. 250C, 1).

Mormântul 467. Înhumăție (Pl. 251A). Adâncimea 1 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp și deranjat la torace, a aparținut unui copil de 11-12 ani (infans II). Fără inventar.

Mormântul 468. Înhumăție (Pl. 251B). Adâncimea 0,80 m. Orientarea N-S. Groapa trapezoidală, cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile întinse pe lângă corp și deranjat, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 cuțit și 1 obiect de fier.

1. Cataramă de fier cu veriga probabil circulară, descoperită pe oasele bazinului. $D = 2,5$ cm (Pl. 251B, 1);

2. Cuțit de fier, descoperit între femure. $L = 12,9$ cm (Pl. 251B, 2);

3. Fragment dintr'un obiect de fier cu utilizare neprecizată, descoperit în stânga oaselor bazinului. $\hat{I} = 2,9$ cm (Pl. 251B, 3).

Mormântul 469. Înhumăție (Pl. 252). Adâncimea 0,70 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (25-30 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 2 cataramă, 1 colier format din 22 mărgelă și 2 medalioane de metal, 1 pandantiv de fier, 1 pandantiv de os, 1 fusaiolă, 1 obiect de fier, 2 scoici marine, 4 castroane și 1 cană din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort format din două segmente, având două corzi, descoperită pe umărul drept. $L = 3,9$ cm (Pl. 251C, 1);

2. Fibulă de bronz asemănătoare cu precedenta, descoperită pe umărul stâng. $L = 4$ cm (Pl. 251C, 2);

3-26. Colier format din 22 mărgelă și 2 medalioane: 3-4, două mărgelă de carneol polifațetate. $1,1 \times 0,7$ respectiv $1,6 \times 1,2$ cm (Pl. 252, 3-4); 5-6, două mărgelă sferoidale de sticlă albastră cu diametrele de 0,5 cm (Pl. 252, 5-6); 7-23, șaptesprezece mărgelă cilindrice de coral, cu diametre între 0,2-0,7 cm (Pl. 252, 7-23); 24, mărgică sferoidală aplatizată de sticlă verde. $D = 2,5$ cm (Pl. 252, 24); 25-26, două medalioane de metal: primul medalion, de formă circulară și cu înălțimea de 2,2 cm (cu veriga de atârnare), are ștanțată pe o parte o grupare circulară de 9 proeminențe rotunde și o a zecea proeminență de același fel în poziție centrală; al doilea medalion, de formă romboidală și cu înălțimea de 2,1 cm (cu veriga de atârnare), are incizată o cruce pe una din părți (Pl. 252, 25-26);

27. Pandativ de fier în formă de căldărușă cilindrică. $\hat{I} = 1,8$ cm (Pl. 253, 27);
 28. Pandativ din colț de mistreț, cu perforație. $L = 10$ cm (Pl. 252, 28);
 29. Fusaiolă executată dintr-un fund de amforă, descoperită în vasul 35. $D = 4$ cm (Pl. 252, 29);
 30. Placă rectangulară de fier cu două orificii (armătură de la încuietorea unei casete ?). $\hat{I} = 7,8$ cm (Pl. 253, 30);
 31. Cataramă (?) de fier cu verigă ovală, descoperită lângă vasul 40. $Dd = 4 \times 3,4$ cm (Pl. 252, 31);
 32. Cataramă de bronz cu veriga îngroșată, descoperită în stânga femurelor, lângă peretele estic al gropii mormântului. $Dd = 2,5 \times 2,7$ cm (Pl. 252, 32);
 33. Scoică marină *Cypraea*, cu verigă de argint. $\hat{I} = 8,3$ cm (Pl. 253, 33);
 34. Fragment dintr-o scoică marină *Cypraea*. $\hat{I} = 3,8$ cm (Pl. 253, 34);
- Pieșele de la numerele 27-28, 30 și 33-34 au fost descoperite grupate între genunchi.
35. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în colțul nord-estic al gropii mormântului. $\hat{I} = 8,8$ cm (Pl. 253, 35);
 36. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu două nervuri pe gât, toartă ovală în secțiune și fund inelar, descoperită între humerusul stâng și peretele gropii mormântului. $\hat{I} = 20$ cm (Pl. 253, 36);
 37. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund concav, descoperită lângă vasul 36. $\hat{I} = 17,2$ cm (Pl. 253, 37);
 38. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit în stânga femurelor, lângă peretele gropii. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 253, 38);
 39. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga femurelor. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 253, 39);
 40. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga gambelor. $\hat{I} = 9,5$ cm (Pl. 253, 40).

Mormântul 470. Înhumăție (Pl. 254A). Adâncimea 0,80 m. Orientarea NE-SV. Groapa ovală. Scheletul, parțial macerat și distrus de rozătoare, a aparținut unui copil de 5-6 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 471. Înhumăție (Pl. 254B). Adâncimea 0,80 m. Orientarea VNV 290° - ESE 110°. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui copil de 2-3 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 472. Înhumăție (Pl. 254C). Adâncimea 0,45 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet s-au mai păstrat doar câteva fragmente din oasele neurocraniului, care au aparținut unui copil de 1-1,5 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 473. Înhumăție (Pl. 254D). Adâncimea 1,10 m. Orientarea NNE 20° - SSV 200°. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp și picioarele încrucișate în zona gambelor, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de caractere nordice, mediteranoide și ostice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină și 1 oală din pastă zgrunțuroasă.

1. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund plat, descoperită în dreapta craniului. $\hat{I} = 14$ cm (Pl. 254D, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat profilat, descoperit în stânga gambelor. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 254D, 2).

Mormântul 474. Înhumăție (Pl. 254E). Adâncimea 0,40 m. Orientarea și groapa nesesizate. Resturile din scheletul distrus au aparținut unui copil în vârstă de 0-1 an (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 obiecte de bronz.

1-2. Două fragmente de tablă de bronz îndoită, cu utilizare neprecizată, descoperite lângă oasele păstrate. $\hat{I} = 1,1$ cm (Pl. 254E, 1-2).

Mormântul 475. Înhumăție (Pl. 254F). Adâncimea 1 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe bazin și cea stângă pe lângă corp, a aparținut unei femei tinere (18-20 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 obiect de bronz.

1. Obiect de bronz cu utilizare neprecizată, descoperit pe oasele bazinului. Î = 2 cm (Pl. 254F, 1).

Mormântul 476. Înhumăție (Pl. 255A). Adâncimea 0,90 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa trapezoidală cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (circa 35 ani), al cărei tip antropologic era ostic în amestec cu unele elemente dinarice și protoeuropoide. Fără inventar.

Mormântul 477. Înhumăție (Pl. 255B). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, deranjat și macerat, a aparținut unui copil de 1,5-2 ani (infans I).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 colier format din 14 mărgel, 1 pandantiv de os, 1 fusaioară, 3 castroane, 3 oale și 1 cană din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale drepte, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, descoperit în dreapta craniului. Î = 5,7 cm (Pl. 255B, 1);

2-15. Colier format din 14 mărgel: 2. mărgică de carneol polifațetată. 1,5x1,3 cm (Pl. 255B, 2); 3. mărgică sferoidală aplatizată de sticlă albastră. D = 1,4 cm (Pl. 255B, 3); 4-7, patru mărgel polifațetate de sticlă albastră, având fiecare lungimea de 0,8 cm (Pl. 255B, 4-7); 8, mărgică cilindrică de sticlă albastră. D = 0,6 cm (Pl. 255B, 8); 9, mărgică cilindrică de sticlă albastră. D = 0,8 cm (Pl. 255B, 9); 10, mărgică sferoidală aplatizată de calcar alb. D = 0,4 cm (Pl. 255B, 10); 11, mărgică cilindrică de coral. D = 0,5 cm (Pl. 255B, 11); 12-13, două mărgel cilindrice de sticlă albă și albastră cu diametrele de 0,4 respectiv 0,5 cm (Pl. 255B, 12-13); 14, mărgică spiralată de sticlă mov. D = 0,4 cm (Pl. 255B, 14); 15, mărgică discoidală de chihlimbar. D = 1,4 cm (Pl. 255B, 15);

16. Pandantiv prismatic de os, rectangular în secțiune, decorat cu cercuri incizate cu punct la mijloc, descoperit în stânga toracelui. Î = 6,5 cm (Pl. 256A, 16);

17. Fusaioară bitronconică de lut, descoperită lângă vasul 20. D = 3,5 cm (Pl. 256A, 17);

18. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu nervură pe gât și fund inelar, descoperit în stânga craniului. Î = 6 cm (Pl. 256A, 18);

19. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit între torace și peretele estic al gropii mormântului. Î = 8,4 cm (Pl. 256A, 19);

20. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund plat profilat, descoperită în colțul sud-estic al gropii mormântului. Î = 14 cm (Pl. 256A, 20);

21. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperită lângă vasul 20. Î = 14 cm (Pl. 256A, 21);

22. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu două nervuri pe gât, toartă ovoidală în secțiune și fund inelar, descoperită în poziție culcată lângă vasul 21. Î = 8,2 cm (Pl. 256A, 22);

23. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu prag pe umăr și fund plat profilat, descoperită în poziție culcată în dreapta oaselor bazinului. Î = 12,4 cm (Pl. 256A, 23);

24. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, descoperită lângă vasul 23. Î = 8,8 cm (Pl. 256A, 24);

25. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, descoperită lângă vasul 24. Î = 8 cm (Pl. 256A, 25);

26. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit peste vasul 25. Î = 6,6 cm (Pl. 256A, 26);

27. Între oasele scheletului au fost descoperite și resturi osoase provenind de la un ovicaprin.

Mormântul 478. Cenotaf (Pl. 256B). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NNV 350% - SSE 170%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Fără inventar.

Mormântul 479. Cenotaf (Pl. 257A). Adâncimea 1,50 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Fără inventar.

Mormântul 480. Înhumăție (Pl. 257B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea V-E. Groapa rectangulară. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui copil de 5-6 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 481. Înhumăție (Pl. 257C). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâna stângă pe bazin și cea dreaptă pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (30-35 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de caractere nordice și protoeuropoide.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron din pastă fină.

1. Partea inferioară a unui castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, descoperit între umărul drept și peretele gropii mormântului. $\hat{I} = 4,8$ cm (Pl. 257C, 1).

Mormântul 482. Înhumăție (Pl. 257D). Adâncimea 1,40 m. Orientarea V-E. Groapa ovală. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură avansată (55 ani). Fără inventar.

Mormântul 483. Înhumăție (Pl. 257E). Adâncimea 0,70 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate, cu genunchii îndoiți, parțial distrus de rozătoare, a aparținut unui copil de circa 2 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 484. Incinerație în groapă cu capac (Pl. 258A). Adâncimea 0,40 m. Groapa nesesizată. Capacul format din câteva fragmente ceramice. Oasele, puține (24 fragmente) și puternic incinerate, au aparținut unui copil de vârstă infans I.

Inventarul mormântului cuprinde 6 fragmente ceramice din vase folosite drept capac.

1. Capacul era format din 3 fragmente provenind de la castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie și 3 fragmente de la oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă.

Mormântul 485. Înhumăție (Pl. 258B). Adâncimea 1,40 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite și prag de pământ cruțat înalt de 0,20 m în dreapta scheletului. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (circa 40 ani), al cărui tip antropologic era protoeuropoid în amestec cu elemente nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 castron și 1 oală din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă, coji de ouă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit sub oasele bazinului și ale antebrăului stâng. $\hat{I} = 8$ cm (Pl. 258B, 1);

2. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor din două registre de linii lustruite în zigzag între două praguri pe gât și fund concav profilat, descoperit în stânga femurelor. $\hat{I} = 16,8$ cm (Pl. 258B, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită în stânga femurelor. $\hat{I} = 19,6$ cm (Pl. 258B, 3);

4. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu o canelură pe umăr și fund ușor concav, descoperită sub genunchiul stâng. $\hat{I} = 12,8$ cm (Pl. 258B, 4);

5. Sub partea stângă a toracelui au fost descoperite oase de la un ovicaprin și o găină domestică, precum și coji de ouă.

Mormântul 486. Înhumăție (Pl. 258C). Adâncimea 0,50 m. Orientarea NNV 330% - SSE 150%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate și deranjat în zona toracelui, lipsind și oasele mâinilor, a aparținut unui copil de vârstă juvenis (16 ani) de sex feminin, al cărei tip antropologic era un amestec de caractere mediteranoide și ostice. Fără inventar.

Mormântul 487. Înhumăție. (Pl. 259A). Adâncimea 1,10 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară cu prag de pământ cruțat înalt de 0,20 m în stânga scheletului. Scheletul, deranjat, a aparținut unui copil în vârstă de 1 an (infans I). Fără inventar.

Mormântul 488. Înhumăție. (Pl. 259B). Adâncimea 1,30 m. Orientarea NNV 330% - SSE 150%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite și prag de pământ cruțat înalt de 0,25 m în stânga gropii mormântului (posibil să fi fost chiar nișă). Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 cataramă, 1 pieptene, 1 colier format din 11 mărgel, 1 fusaiolă, 1 tub de os, 1 scoică marină, 4 castroane și 1 castron cu trei torți din pastă fină, 5 oale din pastă zgrunțuroasă și un os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat, căreia îi lipsește resortul, descoperită în partea dreaptă superioară a toracelui. L = 3,8 cm (Pl. 259B, 1);

2. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resort executat din trei segmente, descoperită pe umărul stâng. L = 4,6 cm (Pl. 259B, 2);

3. Cataramă de bronz cu veriga ovală, descoperită pe partea stângă a oaselor bazinului. Dd = 2,9x2,2 cm (Pl. 259B, 3);

4. Pieptene de os cu mâner semicircular și aripi laterale ridicate albiat, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz, decorat la baza mânerului cu câte două șiruri de puncte incizate, descoperit în dreapta craniului. Î = 6,4 cm (Pl. 260, 4);

5-15. Colier format din 11 mărgel: 5-7, trei mărgel de carneol polifațetate. 1,8x0,8; 1,7x0,9 respectiv 0,7x0,6 cm (Pl. 259B, 5-7); 8-15, opt mărgel cilindrice de coral, cu diametre între 0,2-0,3 cm (Pl. 259B, 8-15);

16. Fusaiolă bitronconică de lut, descoperită în colțul sud-estic al gropii mormântului. D = 4 cm (Pl. 259B, 16);

17. Tub din femur de pasăre, descoperit lângă cotul stâng. L = 7,5 cm (Pl. 260, 17);

18. Scoică marină *Cypraea*, descoperită între oasele gambelor. Î = 8,4 cm (Pl. 260, 18);

19. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit pe humerusul stâng. Î = 8 cm (Pl. 260, 19);

20. Castron cu trei torți din bandă lată, executat la roată din pastă fină cenușie, cu decor lustruit pe gât din linii în rețea și fund inelar, descoperit pe prag. Î = 22,4 cm (Pl. 260, 20);

21. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în vasul 20. Î = 6,8 cm (Pl. 260, 21);

22. Oală fragmentară lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu caneluri pe umăr și fund inelar, descoperită pe prag. Î = 15,2 cm (Pl. 260, 22);

23. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund plat, descoperită pe prag. Î = 18 cm (Pl. 260, 23);

24. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu o canelură pe umăr și fund plat profilat, descoperită pe prag. Î = 10 cm (Pl. 261A, 24);

25. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat, descoperită pe prag. Î = 11,2 cm (Pl. 261A, 25);

26. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu două caneluri pe umăr și fund plat profilat, cu două linii incizate încrucișate, descoperită pe prag. Î = 14,2 cm (Pl. 261A, 26);

27. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit pe prag. Î = 3,6 cm (Pl. 260, 27);

28. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund concav profilat, descoperit în stânga femurelor. Î = 8 cm (Pl. 261A, 28);

29. În dreapta toracelui a fost descoperit un fragment osos provenind de la un porc (probabil un mistreț).

Mormântul 489. Înhumăție (Pl. 261B). Adâncimea 0,60 m. Orientarea SV-NE. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și antebrațul stâng lipsă, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40 ani), al cărui tip antropologic era un amestec de elemente ostice, dinarice și mongoloide.

Inventarul mormântului cuprinde un os de animal de la ofrandă alimentară.

1. Un fragment de femur aparținând unui taurin, descoperit în stânga bazinului.

Mormântul 490. Înhumăție (Pl. 261C). Adâncimea 0,75 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa trapezoidală, mai largă la picioare și cu colțurile rotunjite, intersectată de groapa

mormântului 489. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35-40 ani). Fără inventar.

Mormântul 491. Înhumăție (Pl. 261D). Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (40 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 castron, 1 supieră și 1 pahar din pastă fină, 2 oale din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Cataramă de fier cu veriga circulară, descoperită lângă antebrațul drept. D = 3cm (Pl. 262A, 1);

2. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit între humerusul stâng și peretele estic al gropii mormântului. Î = 8,8 cm (Pl. 262A, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, căreia îi lipsește marginea, descoperită parțial sub antebrațul drept. Î = 12 cm (Pl. 262A, 3);

4. Partea superioară dintr-o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, descoperită în dreapta femurelor. Î = 7,6 cm (Pl. 262A, 4);

5. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit pe umăr și fund inelar, descoperită în poziție culcat în stânga femurelor. Î = 16 cm (Pl. 262A, 5);

6. Pahar din pastă fină cenușie lucrat la roată, cu decor punctat pe un prag sub margine și fund concav, descoperit lângă vasul 2. Î = 10,2 cm (Pl. 262A, 6);

7. Resturi osoase provenind de la un ovicaprin, descoperite în dreapta gambelor.

Mormântul 492. Înhumăție (Pl. 262B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35-40 ani), al cărui tip antropologic era mediteranoid în amestec cu unele elemente nordice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă.

1. Cataramă de fier cu veriga ovală, descoperită pe partea stângă a oaselor bazinului. Dd = 2,8x1,8 cm (Pl. 262B, 1).

Mormântul 493. Înhumăție (Pl. 262C). Adâncimea 0,85 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, întins pe spate cu mâna stângă pe bazin și antebrațul drept lipsă, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 cataramă, 1 colier format din 49 mărgel, 1 verigă de tâmplă, 1 fusaiolă, 1 castron și 1 oală din pastă fină.

1. Fibulă de bronz cu semidisc și placă pentagonală, portagrafă fixă și resort cu o singură spirală, descoperită în stânga humerusului stâng. L = 4,2 cm (Pl. 263, 1);

2. Fibulă de fier, în stare precară de conservare, descoperită pe umărul drept. L = 2,9 cm (Pl. 263, 2);

3. Cataramă de bronz cu veriga circulară, descoperită pe oasele bazinului. D = 2,2 cm (Pl. 262C, 3);

4. Mărgică cilindrică de sticlă neagră, cu decor de linii intarsiate de culoare roșie, descoperită în stânga femurelor. D = 1,8 cm; L = 1,5 cm (Pl. 263, 4);

5-52. Colier format din 48 mărgel: 5-6, două mărgel sferoidale aplatizate de sticlă albastră, cu diametrele de 0,6 cm (Pl. 263, 5-6); 7-28, douăzecișidouă de mărgel sferoidale aplatizate de sticlă neagră, cu diametre între 0,6-0,8 cm (Pl. 263, 7-28); 29-52, douăzecișipatru de mărgel cilindrice de coral, cu diametre între 0,2-0,4 cm (Pl. 263, 29-52);

53. Verigă de tâmplă de bronz, descoperită în dreapta craniului. D = 2,3 cm (Pl. 263, 53);

54. Fusaiolă executată dintr-un fragment de amforă romană, descoperită în stânga bazinului. D = 4,3 cm (Pl. 263, 54);

55. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu decor în zigzag lustruit între două praguri pe umăr și fund inelar, descoperită în stânga gambelor. Î = 16,8 cm (Pl. 263, 55);

56. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu două caneluri pe umăr și fund inelar, descoperit în stânga oaselor gambelor. Î = 11,2 cm (Pl. 263, 56).

Mormântul 494. Înhumăție (Pl. 264A). Adâncimea 0,90 m. Orientarea NNV 330% - SSE 150%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp și deranjat la torace, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35-40 ani), al cărui tip antropologic era protoeuropoid cu unele influențe ostice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cuțit de fier.

1. Fragment dintr-un cuțit de fier, descoperit între torace și humerusul drept. L = 4,6 cm (Pl. 264A, 1).

Mormântul 495. Înhumăție (Pl. 264B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea VNV 280% - ESE 100%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (circa 35 ani). Fără inventar.

Mormântul 496. Înhumăție (Pl. 264C). Adâncimea 0,75 m. Orientarea N-S. Groapa ovală. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp și deranjat la torace, a aparținut unei femei de vârstă juvenis (18-20 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid cu unele influențe dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 colier format din 10 mărgel, 1 fusaiolă, 1 cană din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1-10. Colier format din 10 mărgel, descoperit în zona cutiei toracice, evident deranjat: 1-2, două mărgel de carneol polifațetate. 1,8x1,3 respectiv 0,9x0,7 cm (Pl. 265A, 1-2); 3-9, șapte mărgel cilindrice de coral, cu diametre între 0,3-0,5 cm (Pl. 265A, 3-9); 10, mărgică sferoidală de sticlă albastră. 0,6x0,5 cm (Pl. 265A, 10);

11. Fusaiolă bitronconică de lut, descoperită lângă vertebre. D = 3,4 cm (Pl. 264C, 11);

12. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund inelar, găsită pe antebrațul stâng. Î = 18 cm (Pl. 265A, 12);

13. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund inelar, descoperită pe antebrațul stâng.

Î = 14,4 cm (Pl. 264C, 13);

14. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu brâu lat sub buză, toartă ovală în secțiune și fund plat, descoperită în poziție culcată în stânga femurelor. Î = 22 cm (Pl. 264C, 14).

Mormântul 497. Înhumăție. (Pl. 265B) Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite, mai îngustă la mijloc. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-40 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid cu influențe dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 colier format din 10 mărgel, 1 scoică marină, 1 supieră și 1 castron din pastă fină, 1 oală din pastă zgrunțuroasă, coji de ouă și resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1-10. Colier format din 10 mărgel: 1, mărgică discoidală de chihlimbar. D = 1,2 cm (Pl. 265B, 1); 2-10, nouă mărgel tubulare de coral, cu diametre cuprinse între 0,4-0,6 cm (Pl. 265B, 2-10);

11. Scoică marină *Cypraea*, descoperită între genunchi. Î = 7,9 cm (Pl. 265B, 11);

12. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund inelar, descoperită în stânga femurelor. Î = 16 cm (Pl. 265B, 12);

13. Supieră lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperită în stânga genunchilor. Î = 14 cm (Pl. 265B, 13);

14. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga gambelor.

Î = 8,4 cm (Pl. 265B, 14);

15. În și lângă vasul 14 au fost descoperite resturi osoase de la un ovicaprin și o găină domestică, precum și coji de ouă.

Mormântul 498. Înhumăție (Pl. 266A). Adâncimea 1 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de caractere nordoide, mediteranoide și dinarice. Fără inventar.

Mormântul 499. Înhumăție (Pl. 266B). Adâncimea 1 m. Orientarea NE-SV. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, întins pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-40 ani), al cărei tip antropologic era mediteranoid în amestec cu elemente dinarice. Fără inventar.

Mormântul 500. Înhumăție (Pl. 266C). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa aproximativ rectangulară, cu două colțuri rotunjite, puțin mai îngustă la picioare. Scheletul aflat pe spate, cu mâna stângă pe lângă corp, toracele deranjat și antebrațul drept lipsă, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani), al cărei tip antropologic era un amestec de caractere mediteranoide, nordice și dinarice.

Inventarul mormântului cuprinde: 1 pieptene, 1 cuțit, 1 oală din pastă zgrunțuroasă și resturi de oase de animal de la ofrandă alimentară.

1. Pieptene de os cu mâner semicircular, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de fier, cu plăcile laterale din câte două bucăți, decorate cu linii în zigzag și în valuri incizate, descoperit pe oasele gambelor. Î = 7,8 cm (Pl. 267A, 1);

2. Cuțit de fier, descoperit lângă craniu. L = 7,3 cm (Pl. 266C, 2);

3. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu două caneluri pe umăr și fund plat, descoperit în stânga gambelor. Î = 16 cm (Pl. 266C, 3);

4. Resturi osoase de găină domestică, descoperite în stânga femurelor.

Mormântul 501. Înhumăție (Pl. 268A). Adâncimea 0,95 m. Orientarea N-S. Groapa, trapezoidală cu colțuri rotunjite, a fost intersectată de groapa mormântului 502. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp și deranjat la torace, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 colier format din 17 mărgel, 1 fusaiolă, 2 castroane din pastă fină și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul lipsă, descoperită pe partea inferioară a toracelui. L = 4,2 cm (Pl. 268A, 1);

2-18. Colier format din 17 mărgel: 2, mărgică cilindrică de coral. L = 1,7 cm (Pl. 268A, 2); 3-18, șasesprezece mărgel sferoidale de sticlă albastră, cu diametre cuprinse între 0,5 - 0,6 cm (Pl. 268A, 3-18);

19. Fusaiolă bitronconică de lut, decorată cu caneluri ondulate (Welenriefelung), descoperită în dreapta oaselor gambelor. D = 3,2 cm (Pl. 268A, 19);

20. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită la nord de craniu. Î = 12 cm (Pl. 267B, 20);

21. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit între craniu și peretele vestic al gropii mormântului. Î = 8 cm (Pl. 267B, 21);

22. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat profilat, descoperit sub femurul stâng. Î = 13 cm (Pl. 267B, 22);

23. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund plat, descoperită în stânga labelor picioarelor. Î = 14,8 cm (Pl. 267B, 23).

Mormântul 502. Înhumăție (Pl. 268B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea VNV 290% - ESE 110%. Groapa, rectangulară cu colțuri rotunjite, a intersectat groapa mormântului 501. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35 ani). Tipul antropologic este caracterizat de un amestec de elemente mediteranoide și ostice. Fără inventar.

Mormântul 503. Înhumăție (Pl. 268C). Adâncimea 0,70 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate și parțial macerat, a aparținut unui copil de 6-9 luni (infans I). Fără inventar.

Mormântul 504. Înhumăție (Pl. 269A). Adâncimea 0,80 m. Orientarea NE-SV. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă adultă (circa 25 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 fibulă, 1 colier format din 32 mărgel, 1 garnitură de fier și 1 cui (?).

1. Fibulă de bronz cu piciorul înfășurat și resortul executat dintr-o singură bucată, descoperită pe umărul stâng. L = 4,1 cm (Pl. 269A, 1);

2-33. Colier format din 32 mărgel: 2-31, treizeci de mărgel discoidale de sticlă albastră, având diametre între 0,3 - 0,5 cm (Pl. 269A, 2-31); 32, mărgică sferoidală de sticlă galbenă. 0,5x0,4 cm (Pl. 269A, 32); 33, mărgică inelară de sticlă verde, cu diametrul de 0,5 cm (Pl. 269A, 33);

34. Garnitură de fier, descoperită pe partea stângă a toracelui. Î = 4 cm (Pl. 269A, 34);

35. Cui (?) de fier, descoperit lângă umărul drept. L = 2,7 cm (Pl. 269A, 35).

Mormântul 505. Înhumăție (Pl. 269B). Adâncimea 1 m. Orientarea N-S. Groapa, rectangulară cu colțuri rotunjite, a avut un prag lat din pământ cruțat înalt de 0,05 m pe latura de est. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (45 ani).

Inventarul mormântului este format din: 1 cataramă, 1 pieptene, 1 cuțit, 3 castroane din pastă fină și 3 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Cataramă de fier cu veriga de formă circulară, descoperită în dreapta femurelor. D = 2,5 cm (Pl. 270A, 1);

2. Pieptene de os cu mâner semicircular, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz și de fier, descoperit în partea de nord a pragului. Î = 5,2 cm (Pl. 270A, 2);

3. Fragment dintr-un cuțit de fier, descoperit pe prag, lângă vasul 9. L = 7,2 cm (Pl. 270A, 3);

4. Castron înalt lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit pe prag, lângă pieptene. Î = 17,6 cm (Pl. 269B, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund plat, descoperită în poziție culcată pe prag, lângă vasul 4. Î = 23,5 cm (Pl. 270A, 5);

6. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit pe prag. Î = 10 cm (Pl. 270A, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă vasul 6 pe prag. Î = 7,7 cm (Pl. 270A, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită pe prag, spartă în bucăți.

Î = 15,2 cm (Pl. 270A, 8);

9. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită pe prag, lângă cuțitul de fier. Î = 16,8 cm (Pl. 270A, 9).

Mormântul 506. Înhumăție (Pl. 270B). Adâncimea 1,10 m. Orientarea VNV 300% - ESE 120%. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (35-40 ani).

Tipul antropologic era nordoid în amestec cu unele caractere mediteranoide. Fără inventar.

Mormântul 507. Înhumăție (Pl. 271A). Adâncimea 0,70 m. Orientarea NV-SE. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate și evident deranjat, a aparținut unui copil de 2-3 ani (infans I). Fără inventar.

Mormântul 508. Înhumăție (Pl. 271B). Adâncimea 0,90 m. Orientarea N-S. Groapa de formă ușor trapezoidală cu colțurile rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (circa 45 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 1 cataramă, 1 cuțit, 1 castron cu trei torți, 2 castroane și 1 cană din pastă fină cenușie și 2 oale din pastă zgrunțuroasă.

1. Cataramă de bronz cu veriga circulară îngroșată, descoperită pe partea stângă a oaselor bazinului. Dd = 2,1x2,3 cm (Pl. 271B, 1);

2. Fragment dintr-un cuțit de fier, descoperit în dreapta femurelor. L = 7,4 cm (Pl. 271B, 2);

3. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu trei torți din bandă lată, nervură pe gât și fund inelar, descoperit la nord de craniu. Î = 16 cm. (Pl. 271B, 3);

4. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit lângă vasul 3. Î = 6,5 cm (Pl. 271B, 4);

5. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund concav, descoperită în dreapta craniului. Î = 15,6 cm (Pl. 271B, 5);

6. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu două nervuri pe gât și umăr, toartă ovală în secțiune, gât cilindric evazat la gură și fund inelar, descoperită lângă umărul drept. $\hat{I} = 24,8$ cm (Pl. 271B, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit pe humerusul drept. $\hat{I} = 9,6$ cm (Pl. 271B, 7);

8. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă antebrațul drept. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 271B, 8).

Mormântul 509. Înhumăție (Pl. 272A). Adâncimea 0,65 m. Orientarea NE-SV. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile aduse sub bărbie și picioarele aduse cu genunchii în stânga toracelui, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani). Tipul antropologic era un amestec de elemente dinarice și nordoide. Fără inventar.

Mormântul 510. Înhumăție (Pl. 272B). Adâncimea 1,20 m. Orientarea N-S. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unui bărbat de vârstă matură (circa 40 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 cataramă, 1 verigă, 1 cuțit, 1 oală din pastă zgrunțuroasă, 1 cană și 3 castroane din pastă fină cenușie și coji de ouă.

1. Cataramă de bronz cu veriga ovală, descoperită între femure. $Dd = 2,2 \times 1,7$ cm (Pl. 272B, 1);

2. Cataramă de fier cu veriga ovală, descoperită pe partea dreaptă a oaselor bazinului. $Dd = 3 \times 2,7$ cm (Pl. 272B, 2);

3. Verigă de bronz de formă circulară, descoperită în colțul nord vestic al gropii mormântului. $D = 3$ cm (Pl. 272B, 3);

4. Cuțit de fier, descoperit lângă verigă. $L = 14$ cm (Pl. 272B, 4);

5. Oală din pastă zgrunțuroasă lucrată la roată, cu fund concav profilat, descoperită în stânga craniului. $\hat{I} = 16$ cm (Pl. 272B, 5);

6. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu două nervuri pe gât și umăr, gât cilindric, toartă rectangulară în secțiune și fund plat profilat, descoperită în poziție culcată pe umărul stâng și maxilar. $\hat{I} = 30,6$ cm (Pl. 272B, 6);

7. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat profilat, descoperit în dreapta craniului. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 273A, 7);

8. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr și fund inelar, descoperit în dreapta femurelor. $\hat{I} = 6,8$ cm (Pl. 273A, 8);

9. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga gambelor. $\hat{I} = 7,6$ cm (Pl. 273A, 9);

10. Coji de ouă, descoperite în stânga craniului.

Mormântul 511. Înhumăție (Pl. 273B). Adâncimea 0,50 m. Orientarea N-S. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe piept și picioarele îndoite ridicate aproape vertical, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani). Tipul antropologic era mediteranoid. Fără inventar.

Mormântul 512. Înhumăție (Pl. 273C). Adâncimea 1 m. Orientarea NV-SE. Groapa rectangulară cu colțuri rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp și deranjat la torace, a aparținut unei femei de vârstă matură (circa 40 ani). Tipul antropologic prezenta un amestec de elemente mediteranoide și dinarice. Fără inventar.

Mormântul 513. Înhumăție (Pl. 273D). Adâncimea 0,80 m. Orientarea NNE 20% - SSV 200%. Groapa rectangulară cu colțurile rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâna dreaptă pe lângă corp și cea stângă pe oasele bazinului, a aparținut unei femei de vârstă adultă (25-30 ani). Fără inventar.

Mormântul 514. Înhumăție (Pl. 273E). Adâncimea 1,20 m. Orientarea NE-SV. Groapa ovală. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe lângă corp, a aparținut unei femei de vârstă matură (30-35 ani).

Inventarul mormântului cuprinde: 2 fibule, 1 colier format din 42 mărgel, 1 cuțit, 1 amforă, 3 oale din pastă zgrunțuroasă, 1 cană cu gura trilobată, 1 oală, 1 castron cu trei torți și 2 castroane din pastă fină cenușie și oase de ovicaprin.

1. Fibulă de argint cu semidisc și placă pentagonală, portagrafă pe partea superioară a piciorului și resort dublu, descoperită pe umărul drept. L = 7,4 cm (Pl. 274, 1);

2. Fibulă de argint de același tip ca cea precedentă, descoperită pe umărul stâng. L = 7,5 cm (Pl. 274, 2);

3-44. Colier format din 42 mărgel: 3-4, două mărgel sferoidale aplatizate de chihlimbar, cu diametrele de 1 și respectiv 1,2 cm (Pl. 275, 3-4); 5-7, trei mărgel sferoidale de sticlă albastră, cu diametre între 0,2-0,4 cm (Pl. 275, 5-7); 8-44, treizeci și șapte mărgel cilindrice și sferoidale de coral cu diametre între 0,2-1,2 cm (Pl. 275, 8-44);

45. Cuțit de fier descoperit între femure. L = 11,2 cm (Pl. 275, 45);

46. Cană cu gura trilobată lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu trei nervuri pe gâtul tronconic, gură în formă de pâlnie, toartă ovală în secțiune și fund inelar, descoperită în stânga craniului. Î = 23,2 cm (Pl. 275, 46);

47. Amforă romană din pastă fină roșie, cu torți din bandă lată, caneluri ondulate (Welenriefelung) pe corp și fund ascuțit, descoperită în poziție culcată lângă mâna stângă. Î = 52 cm (Pl. 275, 47);

48. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat profilat, căreia îi lipsește marginea, descoperită lângă vasul 47. Î = 13,2 cm (Pl. 274, 48);

49. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu o canelură și o nervură pe gât și fund inelar, descoperită în stânga femurelor. Î = 16 cm (Pl. 275, 49);

50. Oală lucrată la roată din pastă fină cenușie, decorată cu o linie în zigzag lustruită între două caneluri pe umăr, cu fund inelar, descoperită în stânga genunchilor. Î = 10,8 cm (Pl. 274, 50);

51. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în stânga gambelor. Î = 7,2 cm (Pl. 275, 51);

52. Castron cu trei torți din bandă lată, decorat în tehnica lustrului pe umăr, cu fund inelar, descoperit în stânga labelor picioarelor. Î = 18 cm (Pl. 276A, 52);

53. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund plat, descoperit în vasul 52. Î = 6 cm (Pl. 275, 53);

54. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu fund plat, descoperită lângă antebrațul drept. Î = 13,5 cm (Pl. 274, 54);

55. Resturi de oase provenind de la un ovicaprin, descoperite în stânga craniului.

Mormântul 515. Înhumăție (Pl. 276B). Adâncimea 0,65 m. Orientarea NE-SV. Groapa rectangulară cu colțurile rotunjite. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe oasele bazinului și craniul distrus aproape în totalitate, a aparținut unui bărbat de vârstă matură. Fără inventar.

Mormântul 516. Înhumăție (Pl. 276C). Adâncimea 0,50 m. Orientarea NNV 340% - SSE 160%. Groapa nesesizată. Scheletul, aflat pe spate cu mâinile pe piept, a aparținut unei femei de vârstă matură (35-40 ani). Fără inventar.

Mormântul 517. Înhumăție (Pl. 276D). Adâncimea 0,25 m. Orientarea și groapa nesesizate. Din schelet, care a aparținut unui bărbat de vârstă matură, s-au păstrat doar câteva fragmente osoase.

Inventarul mormântului cuprinde: resturi de oase de animale de la ofrandă alimentară.

1. Între oasele scheletului s-au descoperit și câteva resturi osoase, provenind de la un taurin și un ovicaprin.

Mormântul 518. Înhumăție. Adâncimea circa 1 m. Nu am primit detalii privind forma gropii și orientarea mormintelor 518, 519 și 520, descoperite în 1982 (Șadurschi, Șovan 1983).

Mormântul 519. Înhumăție. Adâncimea 0,53 m.

Mormântul 520. Înhumăție. Adâncimea circa 1 m.

Din ultimele trei morminte s-au recuperat doar câteva fragmente de oase și 5 vase, fără a se putea preciza din care morminte provin.

a. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 6,4 cm (Pl. 276E, a);

b. Partea inferioară a unei oale din pastă grosieră lucrată cu mâna, barbotinată, cu fund plat și doi butoni slab reliefați. $\hat{I} = 12,4$ cm (Pl. 276E, b);

c. Oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă, cu trei caneluri pe umăr și fund plat. $\hat{I} = 12,4$ cm (Pl. 276E, c);

d. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. $\hat{I} = 7,2$ cm (Pl. 276E, d);

e. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu trei torți din bandă lată și fund inelar. $\hat{I} = 13,6$ cm (Pl. 276E, e).

B. GROPI

În necropola de la Mihălășeni au fost descoperite 27 de gropi. Dintre acestea 22 sunt contemporane cu necropola, fiind folosite în cadrul ritualului funerar. Celelalte 5 gropi au avut alte destinații și provin din alte epoci.

Groapa 1 (Pl. 289, G₁). Adâncimea 1 m. Diametrul 0,60 m. Formă cilindrică cu fundul rotunjit. Pe fundul gropii a fost descoperită, într-un strat compact, o cantitate relativ mare de fragmente ceramice provenind de la oale lucrate cu mâna din pastă grosieră datate în epoca Latène (Pl.289,1-2), precum și resturi nesemnificative de cărbuni.

Groapa 2 (Pl. 289, G₂). Adâncimea 0,90 m. Diametrul 0,80 m. Formă circulară cu fundul rotunjit. În umplutura gropii a fost descoperit un fragment ceramic lucrat cu mâna din epoca Latène.

Groapa 3 (Pl. 289, G₃). Adâncimea 1,60 m. Diametrul 1,60 m. Formă aproximativ circulară, cu fundul drept. În umplutura gropii au fost descoperite patru fragmente ceramice provenind de la vase lucrate la roată din pastă fină cenușie din sec. IV d. Hr., două bucăți de silex și o piatră.

Groapa 4 (Pl. 290, G₄). Adâncimea 1,40 m. Diametrul 1 m. Formă aproximativ circulară, cu fundul drept, ușor rotunjit la margini. Fără inventar.

Groapa 5 (Pl. 290, G₅). Adâncimea 1,83 m. Diametrul maxim 1 m. Forma ovală, cu fundul drept, ușor rotunjit la margini. Fără inventar.

Groapa 6 (Pl. 290, G₆). Adâncimea 1,40 m. Diametrul maxim 1,60. Formă ovală, cu fundul drept. S-au descoperit câteva fragmente ceramice din epoca bronzului. La adâncimea de 1,10 m a fost remarcat un strat de arsură puternică, neagră și pe alocuri roșie, cu fragmente ceramice minuscule lucrate la roată din pastă fină cenușie și bucăți de piatră împreună cu resturi de coaste și oase ale membrilor anterioare și posterioare de la o capră, cu urme de ardere. Între 1,10 și 1,40 m s-a găsit pământ negru și urme de arsură.

Groapa 7 (Pl. 290, G₇). Adâncimea 1,25 m. Diametrul 1,10 m. Formă aproximativ circulară, cu fundul rotunjit. Pe fundul gropii au fost descoperite urme de arsură și cărbuni și o piatră, iar în pământul de umplutură, o altă piatră.

Groapa 8 (Pl. 291, G₈). Adâncimea 1,50 m. Diametrul 1,10 m. Formă ușor ovală, cu fundul rotunjit. Groapa era arsă puternic până la 0,60 m deasupra fundului. Arsura avea culoare roșie, producându-se o crustă groasă de 15-20 cm la fundul gropii. Fără inventar.

Groapa 9 (Pl. 291, G₉). Adâncimea 1,20 m. Diametrul 1,30 m. Formă aproximativ circulară, cu fundul plat. În centrul gropii a fost descoperită o oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu o nervură pe gât și fund plat, care s-a dezintegrat parțial, fiind datată în epoca bronzului. $\hat{I} = 30$ cm (Pl. 291, 1). În umplutura gropii au mai fost descoperite câteva resturi nesemnificative de la un individ nematur de *Bos taurus*.

Groapa 10 (Pl. 291, G₁₀). Adâncimea 1,75 m. Diametrul 1,60 m. Formă circulară, cu fundul rotunjit. Au fost descoperite câteva fragmente ceramice din epoca bronzului și Hallstatt, precum și o piatră.

Groapa 11 (Pl. 292, G₁₁). Adâncimea 1,80 m. Diametrul 1,45 m. Formă circulară, cu fundul ușor rotunjit. În pământul de umplutură au fost descoperite șase fragmente ceramice din vase lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă și din pastă fină cenușie.

Groapa 12 (Pl. 292, G₁₂). Adâncimea 1,80 m. Diametrul 1,40 m. Formă circulară, cu fundul rotunjit. Au fost descoperite câteva fragmente ceramice atipice din pastă fină cenușie, iar la circa 1,30 m adâncime a fost descoperit un castron întreg lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fundul inelar ($\hat{I} = 8$ cm; Pl. 285, 99 și 292, 1), alături de un neurocraniu de la un taurin de circa 7-8 ani. Deasupra acestuia se afla o tibie întreagă, împreună cu o parte din peroneu, aparținând scheletului din mormântul 253, o altă parte din aceasta aflându-se la circa 20 cm depărtare. Groapa 12 se găsea foarte aproape (15 cm) de mormântul 253, la al cărui schelet s-a constatat lipsa unor oase din zona toracelui, precum și a tibiei și a peroneului găsite în G₁₂. O verificare imediată a permis constatarea că cele două tibii și peronee, din groapa 12 și din mormântul 253 au aceeași lungime și provin cu certitudine de la același înhumat, fapt confirmat ulterior și de investigația antropologică. De asemenea, au mai fost semnalate fragmente sporadice de cărbuni la diverse adâncimi.

Groapa 13 (Pl. 293, G₁₃). Adâncimea 1,60 m. Diametrul 1,50 m. Formă circulară, cu fundul rotunjit. În pământul de umplutură au fost găsite câteva fragmente din vase lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă și din pastă fină cenușie și cărămizie, un fragment dintr-o toartă de amforă romană și trei fragmente de vase hallstattiene. Pe fundul gropii s-a semnalat un strat de pământ ars la negru.

Groapa 14 (Pl. 292, G₁₄). Adâncimea 0,65 m. Diametrul 0,85 m. Formă circulară cu fundul ușor rotunjit. Fundul gropii era ars la cărămiziu, având o crustă de circa 10 cm grosime. Fără inventar.

Groapa 15 (Pl. 293, G₁₅). Adâncimea 1,90 m. Diametrul 1,50 m. Formă circulară, cu fundul drept, ușor rotunjit la margini. Fără inventar.

Groapa 16 (Pl. 293, G₁₆). Adâncimea 1,65 m. Diametrul 1,35 m. Formă circulară, cu fundul ușor rotunjit. În umplutura gropii s-au descoperit câteva fragmente ceramice atipice lucrată la roată din pastă fină cenușie și urme de cărbuni.

Groapa 17 (Pl. 293, G₁₇). Adâncimea 1,90 m. Diametrul 1 m. Formă circulară cu fundul rotunjit. În umplutura gropii au fost descoperite o fusaiolă de lut (Pl. 283, 87) și câteva resturi osoase provenind de la un taurin și probabil de la un ovicaprin.

Groapa 18 (Pl. 294, G₁₈). Adâncimea 1,83 m. Diametrul 0,80 m. Formă circulară cu fundul drept, ușor rotunjit la margini, pe care s-au descoperit un strat de cărbuni compact, iar deasupra acestuia 9 piese de lut ars de formă cilindrică, unele ovale în secțiune, unele cu un orificiu ce tranșează longitudinal piesa, altele numai cu câteva perforații scurte la capete. L = 14,8 cm; 16 cm; 12 cm; 12 cm; 14 cm; 11,6 cm; 2 cm; 16,8 cm (Pl. 294, 1-6; Pl. 295, 7-8). Una dintre aceste piese s-a dezintegrat la recoltare.

Groapa 19 (Pl. 294, G₁₉). Adâncimea 1,85 m. Diametrul 1 m. Formă circulară, cu fundul ușor rotunjit. La 0,45 m deasupra fundului gropii s-au descoperit un strat de arsură și cărbuni împreună cu trei oase de taurin și două de ovicaprin.

Groapa 20 (Pl. 295, G₂₀). Adâncimea 1,50 m. Diametrul 0,90 m. Formă circulară cu fundul ușor rotunjit. La circa 0,20 m deasupra fundului gropii s-au descoperit un strat de cărbuni și circa 40

resturi de oase, unele având urme de ardere, provenind de la *Bos taurus* și *Ovis aries*, ca și câteva pietre.

Groapa 21 (Pl. 295, G₂₁). Adâncimea 1,90 m. Diametrul 0,80 m. Formă circulară, cu fundul rotunjit. În umplutura gropii au fost descoperite 10 fragmente osoase provenind de la *Bos taurus*, *Equus caballus* și ovicaprin, precum și câteva pietre.

Groapa 22 (Pl. 295, G₂₂). Adâncimea 2 m. Diametrul 1 m. Formă circulară cu fundul rotunjit. În umplutura gropii au fost descoperite 55 resturi osoase, unele cu urme de ardere, provenind de la două exemplare de *Ovis* și fragmente ceramice de la o oală de dimensiuni mai mari din epoca bronzului, precum și un fragment de la un castron din Hallstatt.

Groapa 23 (Pl. 295, G₂₃). Adâncimea 1,60 m. Diametrul 1,10 m. Formă circulară, cu fundul drept, ușor rotunjit la margini. Au fost descoperite 8 resturi osoase de la trei specii diferite: *Bos Taurus*, *Sus scrofa* și ovicaprin, o piatră și două fragmente ceramice din epoca bronzului și Hallstatt.

Groapa 24 (Pl. 296, G₂₄). Adâncimea 1,90 m. Diametrul 1,20 m. Intersectată de groapa mormântului 454. Forma circulară cu fundul ușor rotunjit la margini. În umplutura gropii au fost găsite câteva pietre și unele fragmente osoase provenind de la trei specii de animale: *Bos taurus*, *Ovis aries* și *Cervus Elaphus*.

Groapa 25 (Pl. 296, G₂₅). Adâncimea 2,50 m. Diametrul 1,30 m. Forma circulară cu fundul rotunjit. Au fost descoperite două pietre și șase resturi osoase de la două specii: *Bos Taurus* și *Ovis aries*, iar un calcanu de la un taurin prezintă urme de ardere.

Groapa 26 (Pl. 296, G₂₆). Adâncimea 2,40 m. Diametrul 1,35 m. Formă circulară cu fundul ușor rotunjit. Fără inventar.

Groapa 27 (Pl. 296, G₂₇). Adâncimea 2,40 m. Diametrul 2 m. Formă cilindrică, cu fundul drept rotunjit la margini. Fără inventar.

C. LĂCAȘ DE CULT

În partea sud-vestică a necropolei a fost descoperită temelia unei construcții de piatră, amenajată din lespezi de gresie nisipoasă mai mari și mai mici, aduse probabil din malurile Prutului, aflat la circa 5 km spre est (Pl. 297 și 298). Temelia, de formă dreptunghiulară, a fost deplasată parțial de alunecările de teren produse de ridicarea nivelului pânzei freatice, ca urmare a colmatării albiei majore a râului Bașeu, precum și a deplasării unei mari mase de pământ, cauzată de panta destul de accentuată a terenului pe care se afla necropola. Orientarea era pe direcția NE - SV, iar dimensiunile inițiale de 6,8x8 m. Adâncimea la care a fost săpată groapa temeliei era de 0,50-0,60 m față de nivelul actual de călcare a solului, iar grosimea temeliei era de 10-15 cm. În partea de nord-est temelia era întreruptă, descoperindu-se doar o concentrare de lespezi de dimensiuni mai mari, foarte probabil și ea deplasată de la locul inițial, aproximativ pe mijlocul laturii de nord-nord-est. Nu s-au descoperit resturi de chirpici arși sau alte elemente care să ateste distrugerea construcției prin incendiere. Pe segmentul dinspre nord-vest al temeliei a fost descoperit ceea ce noi am considerat ca fiind mormântul 50 (Pl. 2; 297).

D. PLATFORME DE INCINERARE

În partea estică a necropolei, la adâncimea de 0,35 m și respectiv 0,45 m au fost descoperite două platforme de incinerare, parțial distruse de lucrările agricole. Din platforma 1 (Pl. 299), orientată VNV - ESE, s-au mai păstrat doar două bucăți, situate în colțurile de nord-vest și nord-est. Platforma avea probabil o formă dreptunghiulară, fiind construită dintr-un strat gros de lut de circa 4-5 cm, depus pe lespezi de mici dimensiuni și pietre așezate neregulat, la distanțe variabile de 20-30 cm una de alta. La dezvelire, fragmentele din platformă se prezentau sub forma unei suprafețe lucioase plate, puternic arse, cenușie la suprafață și cărămie la straturile inferioare, prezentând o rețea de crăpături fine. În câteva locuri s-a observat că au existat două sau chiar trei straturi de lipituri de lut, ceea ce dovedește că a fost reparată de mai multe ori de cei care au folosit-o. O reconstituire aproximativă ne permite să credem că platforma 1 avea dimensiunile de circa 3,50/2 m. Menționăm că sub platforma 1 a fost descoperit un mormânt de înhumatie (M 166) și pe platformă fragmentele din partea inferioară a urnelor lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă ale mormintelor 161 și 162.

Din platforma 2 (Pl. 300), situată la est de prima, s-a păstrat o singură bucată compactă, de dimensiuni mai mari, orientată se pare pe aceeași direcție, aproximativ de la vest la est și având aceleași caracteristici constructive ca și platforma 1. Menționăm că pe ambele platforme și în zona imediat apropiată lor nu au fost descoperite decât urme sporadice de cărbune, provenind probabil de la rugul funerar, ceea ce presupune că după fiecare folosire platforma era curățată cu grijă de cei care își incineraseră persoanele decedate.

E. OBIECTE DIN STRAT

În perimetrul necropolei au mai fost descoperite la diferite adâncimi și în diverse secțiuni, precum și în gropi, următoarele obiecte:

1. Fibulă de bronz cu picior înfășurat și lătit, căreia îi lipsește resortul. L = 4,5 cm (Pl. 277, 1);
2. Fibulă de bronz cu picior înfășurat, căreia îi lipsește resortul. L = 8,5 cm (Pl. 277, 2);
3. Fragment dintr-o fibulă de fier. L = 2,8 cm (Pl. 277, 3);
4. Cataramă de bronz cu veriga ovală îngroșată. Dd = 3,7x2,7 cm (Pl. 277, 4);
5. Cataramă de bronz cu veriga circulară îngroșată. D = 2,7 cm (Pl. 277, 5);
6. Cataramă de bronz cu veriga ovală îngroșată. Dd = 3,2x2,9 cm (Pl. 277, 6);
7. Cataramă de fier cu veriga ovală îngroșată. Dd = 3,8x2,9 cm (Pl. 277, 7);
8. Cataramă de fier cu veriga ovală îngroșată. Dd = 4,1x2,6 cm (Pl. 277, 8);
9. Cataramă de fier cu veriga ovală îngroșată. Dd = 2,8x2,9 cm (Pl. 277, 9);
10. Fragment dintr-o cataramă de fier cu veriga ovală. Dd = 4,3x2,7 cm (Pl. 277, 10);
11. Cataramă de fier cu veriga ovală, căreia îi lipsește spinul. Dd = 3,4x2,5 cm (Pl. 277, 11);
12. Pieptene de os cu mâner semicircular și două alveole laterale, executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz. Î = 5,3 cm (Pl. 278, 12);
13. Fragment dintr-un pieptene de os executat din trei rânduri de plăci prinse cu nituri de bronz. Î = 4,4 cm (Pl. 278, 13);
14. Mărgică bitronconică de opal. D = 2,4 cm; L = 3,5 cm (Pl. 278, 14);
- 15-30. Șasesprezece mărgele sferoidale de sticlă albastră cu diametre între 0,3-0,5 cm (Pl. 278, 15-30);
31. Mărgică sferoidală ușor aplatizată de sticlă maronie, decorată cu trei linii în val de culoare albă și galbenă. D = 2,6 cm; L = 2 cm (Pl. 278, 31);
32. Mărgică sferoidală aplatizată de sticlă verde, cu decor încrustat de culoare cărămie și galbenă. D = 1,8 cm (Pl. 278, 32);
33. Mărgică de carneol polifațetată; 2,2x1,8 cm (Pl. 278, 33);
34. Mărgică de carneol polifațetată; 1,7x0,9 cm (Pl. 278, 34);
35. Mărgică de carneol polifațetată; 1,5x1,3 cm (Pl. 278, 35);
36. Mărgică de sticlă albastră polifațetată; 0,8x0,6 cm (Pl. 278, 36);
- 37-40. Patru mărgele de carneol polifațetate, trecute prin foc; 2,2x1,4 cm; 0,5x0,8 cm; 1,2x1 cm; 1,3x0,7 cm (Pl. 278, 37-40);

- 41-52. Douăsprezece mărgelile cilindrice de coral cu diametre variind între 0,3-0,9 cm (Pl. 278, 41-52);
53. Mărgică de carneol fațetată trecută prin foc; 1,4x0,9 cm (Pl. 278, 53);
54. Mărgică fațetată de sticlă verde; 1x0,6 cm (Pl. 278, 54);
55. Pandantiv de colț de mistreț. L = 8,4 cm (Pl. 279, 55);
56. Pandantiv de colț de mistreț. L = 8,5 cm (Pl. 279, 56);
- 57-58. Două pandantive de os cu perforație. L = 5,8 cm respectiv 6,5 cm (Pl. 279, 57-58);
- 59-60. Două bucăți de corn de animal, dintre care prima cu perforație pe orizontală. L = 8,8 cm respectiv 10,5 cm (Pl. 279, 59-60);
61. Fragment dintr-un pandantiv prismatic de os foarte lustruit și decorat cu cercuri concentrice incizate cu punct la mijloc pe fiecare latură. L = 2,9 cm (Pl. 279, 61);
62. Rozetă de corn de cerb. D = 8x6,5 cm (Pl. 280, 62);
63. Vârf de săgeată de fier cu tub de înmănușare. L = 9,8 cm (Pl. 280, 63);
64. Cuțit de fier. L = 11,6 cm (Pl. 260, 64);
65. Cuțit de fier. L = 13,2 cm (Pl. 280, 65);
66. Cuțit de fier. L = 12,1 cm (Pl. 280, 66);
67. Cuțit de fier. L = 16,1 cm (Pl. 281, 67);
68. Cuțit de fier. L = 11 cm (Pl. 281, 68);
69. Cuțit de fier. L = 19,4 cm (Pl. 280, 69);
70. Tub de femur de pasăre. L = 6,7 cm (Pl. 281, 70);
71. Fusaiole executată dintr-o rotulă. D = 4,8 cm (Pl. 281, 71);
72. Fusaiole dintr-un fragment ceramic cărămiziu din pastă fină. D = 4,7 cm (Pl. 281, 72);
- 73-90. Optsprezece fusaiole de lut cu diametrele de 3,6; 3,8; 3,2; 3,7; 4,1; 3,8; 2,3; 2,5; 3,2; 3,7; 5; 4,2; 4,4; 3,2; 5,3; 2,7; 2,3 respectiv 2,2 cm (Pl. 282, 73-81; 283, 82-83, 86-90; 284, 84-85);
91. Rondea lucrată dintr-un fragment de vas din pastă cenușie lucrat cu mâna. D = 3,3 cm (Pl. 284, 91);
92. Castron cu trei torți din bandă lată lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor canelat vertical pe umăr și fund inelar. Î = 17,6 cm (Pl. 284, 92);
93. Cană lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toarta lipsă și gâtul cilindric, decorată cu roțița dințată, iar pe fundul plat cu două linii încrucișate incizate în pasta moale, înainte de ardere. Î = 14,4 cm (Pl. 284, 93);
94. Cană bitronconică, fără gât, lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu toartă din bandă lată, prag pe umăr, două nervuri pe corp și fund inelar. Î = 20,8 cm (Pl. 284, 94);
95. Cupă semisferică având fundul concav, lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu angobă neagră pe partea exterioară, canelură pe gât și decor cu roțița dințată. Î = 6 cm (Pl. 285, 95);
96. Pahar cilindric cu fund plat, lucrat la roată din pastă fină cenușie, având decor executat cu roțița dințată și prin stampilare. Î = 7 cm (Pl. 285, 96);
97. Pahar cilindric cu fund concav, lucrat la roată din pastă fină cenușie, decorat cu roțița dințată. Î = 6,4 cm (Pl. 285, 97);
98. Cupă lucrată la roată din pastă fină cenușie, cu prag pe umăr, caneluri verticale pe partea inferioară a corpului și fund plat. Î = 5,2 cm (Pl. 285, 98);
99. Castron bitronconic lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar, descoperit în groapa 12. Î = 8 cm (Pl. 285, 99 și 292, 1);
100. Castron roman din pastă fină cărămizie lucrat la roată, cu fund inelar. Î = 6,8 cm (Pl. 285, 100);
101. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu fund inelar. Î = 4,4 cm (Pl. 285, 101);
102. Castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, cu decor realizat prin împunsături în pasta moale înainte de ardere și fund inelar. Î = 4,8 cm (Pl. 285, 102);
103. Castron din pastă zgrunțuroasă lucrat la roată, cu fund inelar. Î = 6,8 cm (Pl. 285, 103);
104. Oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu marginea arcuită spre interior și fundul plat. Î = 16 cm (Pl. 285, 104);
105. Oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu marginea evazată și fundul plat. Î = 14,4 cm (Pl. 285, 105);
106. Oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu marginea arcuită spre interior și fundul plat. Î = 10 cm (Pl. 285, 106);

107. Oală din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu marginea arcuită spre interior și fundul plat. $\hat{I} = 10,4$ cm (Pl. 285, 107);
108. Vas miniatural din pastă fină cenușie lucrat cu mâna, decorat cu linii incizate și fund plat. $\hat{I} = 4,8$ cm (Pl. 285, 108);
109. Cuțit curb (Krummesser) de silex de Nistru, aparținând culturii Noua. L = 10 cm (Pl. 286, 109);
110. Cuțit curb de silex de Nistru aparținând culturii Noua. L = 10 cm (Pl. 286, 110);
111. Cuțit curb de silex de Nistru aparținând culturii Noua. L = 10,8 cm (Pl. 286, 111);
112. Nucleu epuizat tip tardenoisian foarte tipic de silex de Prut. L = 3,7 cm (Pl. 286, 112);
113. Lamă de silex de Prut, neretușată, tip paleolitic superior. L = 4,9 cm (Pl. 286, 113);
- 114-115. Percutoare de silex de Nistru, aparținând neoliticului sau epocii bronzului, cu diametre de 5,5 cm respectiv 5 cm (Pl. 286, 114-115);
116. Daltă de marnă silicoasă, aparținând neoliticului sau epocii bronzului. L = 8,5 cm (Pl. 286, 116);
117. Seceră de bronz cu cârlig tip Micăsasa - Drajna 1 (bronzul târziu). L = 12,7 cm (Pl. 287, 117) (Ioniță, Șovan 1995, p. 257, fig.1, 9);
118. Ferăstrău bilateral de bronz, aparținând bronzului târziu. L = 18,6 cm (Pl. 287, 118) (Ioniță, Șovan 1995, fig. 1, 12);
119. Brățară de bronz cu secțiune rectangulară și capetele subțiate, aparținând foarte probabil bronzului târziu. D = 5,8 cm (Pl. 287, 119) (Ioniță, Șovan 1995, p.256, fig. 1, 8);
120. Ac de bronz cu cap lătit și rulat (Rollenkopfnadel), datând foarte probabil din bronzul târziu. L = 10,7 cm (Pl. 287, 120) (Ioniță, Șovan 1995, p.255, fig.1, 1);
121. Fragment dintr-un ac de bronz. L = 8 cm (Pl. 287, 121) (Ioniță, Șovan 1995, p. 256, fig. 1, 2);
122. Daltă de bronz, aparținând probabil bronzului târziu. L = 8,8 cm (Pl. 287, 122), (Ioniță, Șovan 1995, fig. 1, 3);
123. Daltă mică de bronz, parțial deteriorată, aparținând probabil bronzului târziu. L = 9 cm (Pl. 288, 123) (Ioniță, Șovan 1995, fig. 1, 5);
124. Daltă de bronz cu corpul fațetat și capetele ascuțite, aparținând probabil bronzului târziu. L = 3,7 cm (Pl. 288, 124) (Ioniță, Șovan 1995, fig. 1, 6);
125. Daltă de bronz cu tăiș șlefuit și ascuțit, aparținând probabil bronzului târziu. L = 8,9 cm (Pl. 288, 125) (Ioniță, Șovan 1995, fig. 1, 4);
126. Psalie piramidală din corn de cerb. Pe una din fețe se află un orificiu de formă ovală alungită, iar alte două orificii rotunde corespund cu canalele aflate în zona celor două capete ale piesei. Pare să aparțină tipului Füzesabony, dar ca o variantă locală, databilă în bronzul târziu. L = 8,8 cm (Pl. 288, 126) (Ioniță, Șovan 1995, p. 257, fig. 1, 10);
127. Partea inferioară a unei psalii de os cu două proeminente opuse pe laturile înguste (tip Vatin), databilă cu probabilitate în bronzul târziu. L = 6,3 cm (Pl. 288, 127) (Ioniță, Șovan 1995, fig. 1, 11);
128. Vârf de săgeată de os aparținând bronzului târziu. L = 5,9 cm (Pl. 288, 128) (Ioniță, Șovan 1995, p. 256, fig. 1, 7);
129. Amforă romană din sec. I-II d. Chr. $\hat{I} = 59$ cm (Pl. 288, 129) (Șovan 1984, p. 123-124, Pl. I, 1);
130. Sabie de fier, databilă cu probabilitate în sec. IV d. Chr. L = 43,6 cm (Pl. 288, 130).

III. TIPOLOGIA INVENTARULUI

Inventarul descoperit în necropola de la Mihălășeni, totalizând 3522 obiecte, poate fi grupat în următoarele categorii: A. Accesorii vestimentare; B. Obiecte de toaletă; C. Obiecte de podoabă; D. Pandantive, amulete, clopoțel; E. Obiecte de uz casnic; F. Obiecte diverse; G. Recipiente de sticlă; H. Recipiente de lut; I. Ofrande alimentare.

A. ACCESORII VESTIMENTARE

Din această grupă fac parte următoarele categorii de piese: 1. Fibule; 2. Catarama.

1. Fibule

În necropola de la Mihălășeni s-au descoperit 155 de fibule (117 exemplare de bronz, 27 de argint și 11 de fier), din care 152 au fost găsite în morminte și 3 în strat. Un număr de 111 fibule se aflau într-o stare de conservare satisfăcătoare, putând fi incluse în opt tipuri, din care unele cu variante.

Tip 1. Fibule cu piciorul înfășurat și spirala resortului dintr-o singură bucată. Spirala, pornind de lângă baza arcului, se înfășoară pe ax către un capăt al său, de unde se întoarce sub formă de coardă până la cealaltă extremitate a axului, revenind apoi tot prin înfășurare pe ax, până la baza arcului. Axul prezintă la ambele capete câte o verigă cu un buton de siguranță atașat mecanic. În cadrul acestui tip pot fi stabilite două variante:

1a. Fibule cu corpul îngust (Pl. 301, 1). Au fost descoperite 24 de exemplare în mormintele 14 (1), 28 (1), 37 (1-2), 93 (1-2), 108 (1), 123 (1), 137 (1), 157 (1), 242 (1-2), 264 (2), 289 (1), 305 (1-2), 334 (1), 374 (1), 389 (1-2), 421 (1), 447 (1), 464 (1) și 504 (1) (Pl. 325, 1a).

1b. Fibule cu corpul lat (Pl. 301, 2). Au fost descoperite 14 exemplare în mormintele 77 (1), 126 (1), 127 (1-2), 167 (1-2), 181 (1-2), 196 (1-2), 206 (1-2), 216 (1) și 409 (1). S-au aflat răspândite în partea vestică a necropolei (Pl. 325, 1b).

Fibulele cu resortul dintr-o singură bucată se găsesc în mod frecvent în arealul culturii Sântana de Mureș – Černjachov (Ioniță 1992). Se consideră că acest tip de fibule are o origine nord-pontică, fiind vehiculate de sarmați și adoptate apoi și de alte grupuri de populații. Au fost datate în a doua jumătate a secolului III și la începutul celui următor (Ioniță 1998, cu principala bibliografie).

Tip 2. Fibule cu piciorul înfășurat și spirala resortului executată din trei bucăți de sârmă, din care numai partea centrală este activă. Este realizată la fel ca resortul fibulelor de tip 1, dar mai scurtă decât axul, având de obicei 2-3 spire de fiecare parte a corpului. Celelalte două segmente de spirală de la capetele resortului, cu un număr de spire mai mare sau mai mic, au doar un rol decorativ. Axul se termină la capete cu verigi sau butoane de siguranță atașate mecanic. Au fost stabilite trei variante:

2a. Fibule cu corpul îngust și arcul triunghiular în secțiune (Pl. 301, 3), din care au fost descoperite 5 exemplare în mormintele 2 (1), 20 (1), 52 (1-2) și 328 (1) (Pl. 326, 2a).

2b. Fibule cu corpul îngust și arcul dreptunghiular în secțiune sau în formă de segment de cerc (Pl. 301, 4). Au fost descoperite 11 exemplare în mormintele 17 (1-2), 58 (1), 114 (1), 130 (1), 263 (1), 313 (1), 333 (1-2), 380 (1) și 488 (2) (Pl. 326, 2b).

2c. Fibule cu corpul lat dreptunghiular sau în formă de segment de cerc în secțiune (Pl. 301, 5). Au fost descoperite 2 exemplare în mormântul 214 (1-2).

Fibulele tip 2a și 2b erau răspândite mai ales în partea sud-vestică a necropolei (Pl. 326).

Fibulele de tip 2 se găsesc pe întregul areal al culturii Sântana de Mureș - Černjachov, cum ar fi în necropolele de la Târgșor (Diaconu 1965, p. 92-94, Pl. XCVII, 4-5; CIV, 9; CXI, 6), Dănceni (Rafalovič 1986, p. 29, 36, Pl. XVII, 6; XIX, 12), Kosanovo (Kravčenko 1967a, Pl. IX, 2-3, 6, 18, 22) sau Černjachov (Symonovič 1967a, Fig. 7, 15).

În necropola de la Prodana, unde au fost descoperite fibule de acest tip, ele sunt puse pe seama primelor manifestări ale culturii Sântana de Mureș în spațiul dacic (Ioniță 1982, p. 91, Fig. 27, 1, 5). Asemenea fibule apar și în cadrul culturii Wielbark, ca de exemplu în necropola de la Pruszcz Gdansk (Pietrzak, Tuszyńska 1988, PL370 (1); PL371 (2-5), datată la sfârșitul secolului III și începutul celui următor.

Departajarea celor trei variante ale fibulelor de tip 2, făcută după forma corpului, este dificilă de cele mai multe ori, întrucât ilustrația pentru fibule nu redă de obicei toate detaliile.

Tip 3. Fibule cu piciorul înfășurat și spirala resortului executată din două bucăți. Ambele segmente ale resortului sunt active. Segmentul central are aceeași construcție ca la fibulele tipului 2. Al doilea segment pleacă de la extremitatea axului, dublează coarda, continuându-se pe cealaltă parte a axului, până la capăt. Și la acest tip de fibulă axul se termină la capete cu câte o verigă sau un buton de siguranță atașat mecanic.

3a. Fibule cu corpul îngust, cu variantele:

3a1. Fibule cu corpul îngust, triunghiular în secțiune (Pl. 301, 6). Au fost descoperite 2 exemplare în mormintele 268 (1) și 385 (1) (Pl. 327, 3a1). Se remarcă și în acest caz că acest tip de piese este printre cele mai vechi, ca și tipul 2a, având în comun secțiunea triunghiulară a arcului.

Asemenea fibule au fost descoperite în mormântul 129 din necropola de la Miorcani (Ioniță 1977, R50a, 1-2). Ca și în cazul fibulelor de tip 2, identificarea exactă după desen, departajarea în variante și după forma corpului este foarte dificilă la această grupă de fibule. Identificarea este îngreunată și datorită faptului că, de multe ori, una din corzi fiind ruptă și neapărând în desene sau fotografii, fibulele de tip 3a1 pot fi foarte ușor confundate cu tipul 2, ale căror exemplare au resortul executat din trei segmente.

3a2. Fibule cu corp îngust și secțiunea în formă de segment de cerc (Pl. 302, 7). Au fost descoperite 8 exemplare în mormintele 3 (1), 114 (2), 306 (1-2), 309 (1-2) și 366 (1-2) (Pl. 327, 3a2).

Analogii pentru această variantă se găsesc în necropolele de la Hănești (Zaharia, Zaharia, Șovan 1993, p. 163, Fig. 23A, 1; 28, 35), Bârlad - Valea Seacă (Palade 1986, R84, 12), Independența (Mitrea, Preda 1966, p. 137-138, Fig. 107, 3-4) și Kosanovo (Kravčenko 1967a, Pl. IX, 15).

3b. Fibule cu corpul lat (Pl. 302, 8). Au fost descoperite 9 exemplare în mormintele 221 (1), 239 (1-2), 405 (1), 427 (2), 451 (1-2) și 469 (1-2) (Pl. 327, 3b).

Întrucât sunt deteriorate, nu au putut fi incluse în tipologie fibulele cu picior înfășurat din mormintele 9 (1), 21 (1), 71 (1), 92 (1), 198 (1-2), 132 (1-2), 137 (2), 138 (1), 178 (1-2), 185 (1), 202 (1), 248 (1), 252 (1), 264 (1), 281 (1), 300 (1), 334 (2), 352 (1), 356 (1), 427 (1), 447 (1), 450 (1), 464 (2), 488 (1), 501 (1), ca și P1 și P2 din strat. Menționăm că în categoria fibulelor cu piciorul înfășurat au fost incluse atât exemplarele executate din bronz, cât și cele din argint.

Tip 4. Fibule cu semidisc și placă pentagonală la picior, care pot fi separate în două variante:

4a. Fibule având resort simplu, cu o singură spirală (Pl. 302, 9). Au fost descoperite 4 exemplare în mormintele 53 (1), 297 (1-2) și 493 (1) (Pl. 328, 4a). Aceste fibule au portagrafa fixată pe jumătatea superioară a plăcii (mormântul 493) sau în formă de teacă pe trei sferturi din lungimea plăcii (mormântul 297). Baza arcului are un singur orificiu prin care trece axul resortului și care este format din trei segmente, dintre care unul central, activ, cu agrafă și coardă pe dedesubt și două laterale, cu rol decorativ. Fibula 1 din mormântul 297 are axul de fier, iar fibula 2 din același mormânt are axul executat dintr-un tub lucrat din tablă de argint. Fragmentul de fibulă din mormântul 53 și fibula din mormântul 493 sunt lucrate din bronz.

Această variantă de fibule este, se pare, răspândită mai ales în aria vestică a culturii. Au fost descoperite în Transilvania, la Sântana de Mureș (Kovács 1912, Fig. 62, 3a-3c; 66, a-c), la est și sud de Carpați, la Ivești-Vaslui (Palade 1970, p. 75) și Mogoșani (Diaconu 1970, Fig. 12, 7, 13). La Izvorul (Cacaleți), o fibulă de acest tip era de fier, cu axul și portagrafa de bronz, o parte a fibulei fiind placată cu foiță de aur, pe care au fost montate două pietre semiprețioase (Rădulescu, Ionescu 1963, p. 179, Fig. 4, 1-2).

4b. Fibule având resortul cu spirală dublă (Pl. 302, 10). Au fost descoperite 13 exemplare în mormintele 74 (1-2), 123 (1-2), 241 (1), 340 (1), 347 (1-2), 353 (1), 369 (1-2) și 514 (1-2), situate mai ales în zonele marginale ale necropolei (Pl. 328, 4b). Ele au portagrafa pe jumătatea superioară a plăcii piciorului, două segmente de sârmă decorate prin crestare atașate la capetele arcului, buton fixat mecanic pe un ac executat prin turnare deasupra semidiscului și placa pentagonală cu lățimea maximă la jumătatea inferioară. Resort dublu. Axul spiralelor este executat din tub de tablă de argint, unite la

capete cu una sau două bucăți de sârmă de argint pentru consolidarea sistemului, ca la fibula de argint din mormântul 353, iar la celelalte sunt de fier. Tot de fier este și axul fibulei din mormântul 340. Pe cele două sau patru capete ale axelor sunt fixate mecanic butoane de argint.

Această variantă are o răspândire largă și se găsește mai frecvent decât precedentă. Este atestată în Transilvania, la Sântana de Mureș (Kovács 1912, Fig. 52, 3c, 4c) și Fântânele (Marinescu, Gaiu 1989, p. 139, Fig. 7A, 1-2), la est și sud de Carpați, la Bârlad-Valea Seacă (Palade 1986, R91b, 18-19), Izvorul (Mitrea, Preda 1966, p. 138, Fig. 206, 1, 4), Mogoșani (Diaconu 1970, Fig. 12, 14), Boanca-Călărași (Munteanu, Rădulescu 1992, p. 127, Fig. 2, 1), precum și la est de Prut, la Slobozia-Chișcăreni (Brujako, Levinskij, Rosochatskij 1992, p. 153-154, Fig. 3, 3-4), Ranževoe (Symonovič 1967b, Fig. 15, 1-2), Nikolaevka (Rikman, Rafalovič, Hynku 1971, Fig. 4, 4), Belenkoe (Gudkova 1991, Fig. 1, 5-6), Gavrilovka (Symonovič 1960, Pl. XIII, 12-13), sau Černjachov (Petrov 1964, Fig. 11, 17-18), ca și în Dobrogea, la Piatra Frecăței (Petre 1987, p. 24, Fig. 61d). Ele au circulat și în afara arealului culturii Sântana de Mureș - Černjachov, așa cum spre exemplu o atestă descoperirile de la Tiszadob - Sziget (Istvánovits 1993, Fig. 6, 7; 8, 2). Unele observații și o cartare a fibulelor cu semidisc și placă pentagonală la picior în România se găsesc la K. Horedt (1982, p. 131-133, Fig. 53) și Gh. Diaconu (1973, Pl. IV-VI). Aceste tipuri de fibule au fost clasificate de Ambroz în grupa 21, subgrupa I, cu patru variante, fiind datate în secolul IV și la începutul secolului V (Ambroz 1966, p. 77, 82).

Tip 5. Fibule cu portagrafa fixă, având trei variante.

5a. Fibule cu corp din bandă relativ îngustă și rectangulară în secțiune, având aceeași lățime la cap și picior și resort executat din trei segmente, din care partea centrală este activă, iar cele două laterale cu rol decorativ (Pl. 302, 11). A fost descoperit un singur exemplar în mormântul 358 (2).

5b. Fibule cu resort executat din două bucăți, din care una centrală, activă, iar a doua, pornind dintr-o extremitate a axului, dublând coarda și terminându-se în cealaltă extremitate. Două subgrupe:

5b1. Fibule cu corpul îngust (Pl. 302, 12), din care au fost descoperite 5 exemplare, în mormintele 47 (1), 301 (1-2) și 384 (1-2).

5b2. Fibule cu picior pentagonal (Pl. 302, 13). Au fost descoperite 3 exemplare în mormintele 279 (1) și 449 (1-2).

5c. Fibule cu resortul executat dintr-o singură bucată, spirala plecând de la baza arcului pe ax spre o extremitate, întorcându-se sub formă de coardă spre cealaltă extremitate și apoi reîntorcându-se pe ax, la baza acestuia. (Pl. 302, 14). Au fost descoperite 6 exemplare, având însă corpul și portagrafa de construcție diferită, în mormintele 77 (2), 175 (1), 253 (1-2) și 358 (1).

Nu au fost incluse în această tipologie, datorită stării precare de conservare, fibulele cu portagrafa fixă din următoarele morminte: 2 (3), 3 (2), 300 (2) și 378 (1-2).

Fibulele cu portagrafa fixă se găsesc frecvent în arealul culturii, dar o identificare a variantelor precizate mai sus este dificilă, datorită ilustrației deficitare.

Tip 6. Fibulă cu buton, arc triunghiular în secțiune, placă pentagonală la picior, portagrafa fixă pe jumătatea superioară a plăcii și resort dintr-o singură bucată (Pl. 303, 15). A fost descoperit un singur exemplar în mormântul 319 (1). Se pare că acest tip de fibulă este unicat în cadrul culturii Sântana de Mureș - Černjachov.

Tip 7. Fibulă cu corpul și resortul dintr-o singură bucată, piciorul înfășurat, lătit și decorat cu un ornament de linii incizate (Pl. 303, 16), descoperită în mormântul 455 (1).

Acest tip de fibulă (Almgren 1923, Fig. 158; Ambroz 1966, grupa 16, subgrupa I, seria Europa Centrală, p. 58, Fig. 3, cu trei variante), ce se regăsește și în cadrul culturii Przeworsk (Kaczanowski 1987, Pl. II, 1; VI, 4), în mediile sarmatice din vest (Vaday 1989, p. 86-87) și pe Tisa superioară (Kotigoroško 1995, p. 156, variantele A, B, C, D, E), cu datări între sfârșitul secolului III și în secolul IV, a fost descoperit și în necropola de la Fântânele (Marinescu, Gaiu 1989, p. 139, Fig. 3A, 1-2; 3B, 2; 4A, 1). Exemplare asemănătoare au fost descoperite și în cimitirul 1 de la Bratei (tip 2 cu variantele a și b, lucrate din fier), cu analogii la fibule descoperite în Ungaria, la Csonopad, Orosháza și Szentes-Kajan (Bârzu 1973, p. 63, Pl. XXV, 3-4). Foarte numeroase sunt fibulele de acest tip în Moravia (Peškař 1970, p. 110 și urm., Fig. 21 și urm.; Tejral 1975, Fig. 2, 10, 11; 3, 3; 7, 9).

Tip 8. Fibule de fier cu piciorul înfășurat (Pl. 303, 17). Tipul de resort nu a putut fi identificat. S-au descoperit 2 exemplare în mormintele 220 (1) și 231 (1), cu dimensiuni relativ mari, de 12, 5 și respectiv 9, 3 cm.

Datorită stării proaste de conservare, nu au putut fi incluse în tipologie fragmentele de fibule de fier din mormintele 2 (2), 42 (1), 58 (2), 119 (1), 263 (2), 375 (1), 439 (1), 493 (2) și din strat (P3).

2. Catarama

În necropola de la Mihălășeni a fost descoperit un număr de 69 de catarama, dintre care 31 de bronz, 7 de argint și 31 de fier. Un număr de 65 de catarama au fost găsite în morminte și 4 în strat. Ele au putut fi încadrate în următoarele tipuri și variante:

Tip 1. Catarama cu veriga circulară, având trei variante:

1a. Catarama cu veriga circulară îngroșată (Pl. 303, 18). Au fost descoperite 7 exemplare în mormintele 196 (3), 261 (1), 409 (2), 419 (1), 469 (32) și 508 (1), în zone marginale din nordul și estul necropolei (Pl. 329, 1a), precum și în strat (P5).

1b. Catarama cu veriga circulară îngroșată și placă semicirculară (Pl. 303, 19). Au fost descoperite 2 exemplare în mormintele 21 (2) și 300 (3).

1c. Cataramă cu veriga circulară îngroșată, placă rectangulară și nituri cu floare semisferică (Pl. 303, 19A). A fost descoperit un exemplar în mormântul 350 (1).

Tip 2. Catarama cu veriga ovală, având patru variante:

2a. Catarama cu veriga ușor ovală (Pl. 303, 20; 329, 2a). Au fost descoperite 5 exemplare în mormintele 169 (1), 450 (3), 488 (3), 493 (3) (Pl. 329, 2a) și în strat (P6).

2b. Catarama cu veriga ovală de dimensiuni mai reduse (Pl. 303, 21). Au fost descoperite 8 exemplare în mormintele 3 (3), 123 (4), 244 (1), 254 (1), 414 (1), 464 (3) și 510 (1), precum și în strat (P4), mai ales în zonele marginale ale necropolei (Pl. 329, 2b).

2c. Catarama cu veriga ovală și placă dreptunghiulară (Pl. 304, 22). Au fost descoperite 8 exemplare în mormintele 138 (2), 149 (1), 157 (2), 317 (1), 376 (2), 386 (1), 433 (2) și 450 (2), răspândite, ca și precedentele, mai ales în zonele marginale ale necropolei (Pl. 329, 2c).

2d. Catarama cu veriga ovală și placă ovală (Pl. 304, 23). Au fost descoperite 5 exemplare în mormintele 175 (2), 296 (1), 331 (1), 378 (3) și 410 (1), grupate mai ales în partea nord-estică a necropolei (Pl. 330, 2d).

Nu a fost inclusă în această tipologie, datorită stării precare de conservare, catarama din mormântul 114 (3).

Catarama tipului 2, cu variantele respective, au fost descoperite în tot arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov. Este un tip comun, cu circulație în toată Europa.

Tip 3. Catarama cu verigă rectangulară și ax central (Pl. 304, 4). A fost descoperit un exemplar în mormântul 10 (1). Catarama de acest tip își au originea în mediul cultural germanic. Asemenea catarama se găsesc în necropola de la Görzig, lângă Halle (Laser 1965, p. 127, Fig. 28, 4) și în așezarea de la Moosberg bei Murnau din sudul Bavariei (Keller 1971, Fig. 57, 18). Acest tip de catarama a fost clasificat de Renata Madyda-Legutko în grupa J, tipul 2. Catarama identice ca formă cu cele de la Mihălășeni au fost descoperite în necropolele de la Rakovec (Vinokur, Ostrovskij 1967, Fig. 8, 7) și Dănceni (Rafalovič 1986, p. 182, Pl. 3). Catarama cu ax central scurt au fost descoperite și la Skalistoe, aici descoperindu-se forme mai evolute (Vejmarn, Ajbabin 1993, p. 40, 72, Fig. 22, 41; 48, 15).

Tipurile de catarama prezentate mai sus sunt realizate din bronz și argint.

Tip 4. Catarama de fier cu veriga circulară (Pl. 304, 25). Au fost descoperite 8 exemplare în mormintele 167 (3), 181 (3), 207 (1), 352 (2), 410 (3), 468 (1), 491 (1) și 505 (1), aflate în zonele marginale ale necropolei (Pl. 330, 4).

Tip 5. Catarama de fier cu veriga ovală (Pl. 304, 26). Au fost descoperite 18 exemplare în mormintele 31 (1), 65 (1), 86 (1), 316 (1), 331 (2), 351 (1-2), 410 (2), 414 (2), 448 (1), 469 (31), 492 (1), 510 (2) (Pl. 330, 5) și în strat (P7-11).

Tip 6. Catarama de fier cu veriga ovală aplatizată (Pl. 304, 27). Au fost descoperite 5 exemplare în mormintele 165 (1), 247 (1), 250 (1), 347 (3) și 375 (2), aflate în partea estică a necropolei (Pl. 330, 6).

Catarama de fier sunt frecvente în arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov. Mai rare sunt cele cu veriga ovală aplatizată (tip 6), ca cele descoperite la Sântana de Mureș (Kovács 1912, Fig. 90, 4) și Mogoșani (Diaconu 1970, Fig. 13, 9, 16). În afara arealului culturii amintite mai sus au fost identificate exemplare asemănătoare în cimitirul 1 de la Bratei (Bârză 1973, Pl. XXXIV, 3), în

necropola romano-bizantină de la Callatis (exemplare datate în secolele IV-V) și de asemenea în Pannonia și în regiunea Rinului (Preda 1980, p. 42-43, Pl. 16).

B. OBIECTE DE TOALETĂ

Din această grupă fac parte următoarele categorii de obiecte: 1. piepteni; 2. cuțișase de toaletă; 3. pensete.

1. Piepteni

Pieptenii, executați din coarne de cerb în ateliere specializate precum cele de la Bârlad -Valea Seacă (Palade 1981; Palade 1985, p. 186, Fig. 1; 2, 1-7; 6-11; Palade 2004, 44-73, 167-171, 208-209), Fedești - Vaslui, Dodești și Ivești (Palade 1971b), au avut o largă răspândire în cadrul culturii. Au fost descoperite 91 de exemplare (89 în morminte și 2 în strat), dintre care 74 au fost încadrate în următoarele tipuri și variante:

Tip 1. Piepteni cu mâner semicircular, cuprinzând 3 variante:

1a. Piepteni cu mâner semicircular și marginile plăcilor cu dinți verticale (Pl. 304, 28). Au fost descoperite 9 exemplare în mormintele 14, 17, 24, 36, 52, 92, 100, 138 și 277, grupate mai ales în partea sud-vestică a necropolei (Pl. 331, 1a).

Piepteni de tip 1a se cunosc și în perioada anterioară în așezarea de tip Chilia - Militari de la Târgșor (Bichir 1984, p. 52, Pl. LV, 4) datați în secolul III d. Chr., ca și în cultura Wielbark, cum ar fi la Pruszcz - Gdańsk 7 (Pietrzak, Tuszyńska 1988, PL371, 13). În arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov nu sunt atestați, se pare, decât în partea sa vestică, în necropolele de la Miorcani (Ioniță 1977, R49a, 8), Spanțov, Independența, Alexandru Odobescu (Mitrea, Preda 1966, p. 96-103, 140, Fig. 89, 1; 117, 10, 125; 238, 8-9) și Târgșor (Diaconu 1965, p. 102-104, Pl. XCVI, 7; XCVIII, 8; CXXVI, 11). De asemenea, au mai fost descoperiți în necropola de la Fântânele (Marinescu, Gaiu 1989, p. 141, Fig. 2A, 1).

1b. Piepteni cu mâner semicircular și marginile exterioare ale plăcilor cu dinți tăiate oblic (Pl. 304, 29). Au fost descoperite 11 exemplare în mormintele 21, 191, 239, 248, 297, 305, 353, 380, 398, 427 și 505 (Pl. 331, 1b). Această variantă de piepteni este folosită mai puțin decât precedenta, regăsindu-se atât la Fântânele (Marinescu, Gaiu 1989, p. 141, Fig. 6A, 2), cât și la Târgșor (Diaconu 1965, p. 102-104, Pl. LXXIX, 10; CIX, 12).

1c. Piepteni cu mâner semicircular foarte înalt și marginile laterale ale plăcilor cu dinți oblice (Pl. 305, 29A). S-a descoperit un exemplar în mormântul 240.

Tip 2. Piepteni cu mâner trapezoidal și alveolare sub baza mică (Pl. 305, 30). Au fost descoperite 3 exemplare în mormintele 26, 28 și 313 (Pl. 331, 2). Cu evidentă origine în culturile Przeworsk și Wielbark, asemenea piepteni au avut o evoluție scurtă în cadrul culturii Sântana de Mureș - Černjachov și au fost folosiți în etapa de început a necropolelor de la Rakovec (Vinokur, Ostrovskij 1967, Fig. 3, 3; 7, 6, 8), Kosanovo (Kravcenko 1967a, Pl. XI, 2) și Černjachov (Petrov 1964, Fig. 13, 9).

Tip 3. Piepteni cu mâner semicircular și aripi laterale, cuprinzând următoarele variante:

3a. Piepteni cu mâner semicircular, având înălțimea mai mică decât baza (Pl. 305, 31). Au fost descoperite 4 exemplare în mormintele 35, 40, 264 și 268, grupate în zona sud-vestică a necropolei (Pl. 332, 3a). Această variantă de piepteni este destul de rară în arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov, fiind în uz mai mult în Muntenia, cum ar fi în necropolele de la Căscioarele, Alexandru Odobescu, Izvorul și Spanțov (Mitrea, Preda 1966, p. 28, 72, 99, 108, Fig. 47, 3; 183, 6; 238, 4; 251, 12), dar și în regiunile estice ale aceleiași culturi (Cnotliwy 1996, Fig. 3). Piese asemănătoare au fost descoperite și în necropola de tip Wielbark de la Gródek nad Bugiem (Kokowski 1993, II, Fig. 18h).

3b. Piepteni cu mâner semicircular aplatizat și aripi laterale drepte (Pl. 305, 32). Au fost descoperite 2 exemplare în mormintele 317 și 418.

3c. Piepteni cu mâner semicircular și aripi laterale albiate, având două variante:

3c1. Piepteni cu mânerul mai înalt și aripi laterale ușor albiate (Pl. 305, 33). Au fost găsite 3 exemplare în mormintele 175, 369 și 488 (Pl. 332, 3c1).

3c2. Piepteni cu mânerul mai scund și alveolarea laterală mai pronunțată (Pl. 305, 34).

Au fost descoperite 2 exemplare în mormintele 2 și 45, aflate în partea sud-vestică a necropolei (Pl. 332, 3c2).

Pieseile aparținând acestei variante se găsesc mai rar în cadrul culturii. Se cunosc câteva exemplare la Bârlad - Valea Seacă (Palade 1986, R76b, 16), Independența, Spanțov (Mitrea, Preda 1966, p. 34, 48, 49, Fig. 73, 3; 107, 11; 115, 3) și Dănceni (Rafalovič 1986, Pl. XLI, 10). Un pieptene de acest tip a fost descoperit și în Bulgaria, la Iatrus (Gomolka-Fuchs 1995, p. 93, Fig. 2, 12).

3d. Piepteni cu mâner semicircular și margini laterale drepte cu alveolare (Pl. 305, 35). Au fost descoperite 9 exemplare în mormintele 70, 129, 281, 326, 347, 358, 374, 386 și 389, răspândite mai ales în zona nord-estică a necropolei (Pl. 332, 3d). Pieseile aparținând acestei variante au o răspândire generalizată, fiind atestate pe întregul areal al culturii, cum ar fi cele de la Sântana de Mureș (Kovács 1912, Fig. 26), Miorcani (Ioniță 1977, R47a, 1), Drăgușeni - Săveni (Zaharia, Zaharia, Aprotosoiaie 1973, Fig. 10, 2), Târgșor (Diaconu 1965, p. 102-104, Pl. LXXXV, 2; XCI, 2; CXII, 4), Spanțov, Independența și Izvorul (Mitrea, Preda 1966, p. 141, Fig. 11, 1-2; 36; 40; 61, 7; 111; 176, 5; 210, 2), precum și în partea estică a culturii la Černjachov (Petrov 1964, Fig. 13, 15).

3e. Piepteni cu mâner semicircular prelungit oblic spre aripile laterale drepte. (Pl. 305, 36) Au fost descoperite 10 exemplare în mormintele 198, 216, 241, 250, 279, 282, 351, 410, 464 și 477 (Pl. 333, 3e). S-au găsit piese de acest tip la Sântana de Mureș (Kovács 1912, Fig. 12), Hănești (Zaharia, Zaharia, Șovan 1993, p. 156, Fig. 12B, 4), Bârlad - Valea Seacă (Palade 1986, R89a, 4), Martinești (Bobi 1981, p. 105, Fig. 14, 7), Dănceni (Rafalovič 1986, Pl. XXXII, 11), Ranževoe (Symonovič, 1967b, Fig. 15, 9) și Černjachov (Petrov 1964, Fig. 13, 17, 19).

3f. Piepteni cu mâner semicircular formând unghiuri drepte cu aripile laterale drepte (Pl. 306, 37). Au fost descoperite 14 exemplare în mormintele 43, 53, 69, 77, 117, 149, 179, 300, 375, 378, 409, 433, 451 și 454 (Pl. 333, 3f). Pieptenii aparținând acestei variante se găsesc în număr mare pe întregul spațiu ocupat de cultura Sântana de Mureș - Černjachov, după cum indică, printre altele, descoperirile de la Sântana de Mureș (Kovács 1912, Fig. 40, 3), Gródek nad Bugiem (Kokovski 1993, II, Fig. 56m), Mălăești (Fedorov 1960, Fig. 17, 1), Holmskoe (Gudkova, Fokeev 1984, p. 63, Fig. 20, 13), Kosanovo (Kravčenko 1967a, Pl. XI, 1, 8, 9) sau Černjachov (Petrov 1964, Fig. 13, 7, 8). O hartă a răspândirii acestei variante de piepteni a fost recent publicată de A. Kokovski (1995, p. 285).

Tip 4. Piepteni cu mânerul semicircular sprijinit pe o bază dreptunghiulară și plăcile laterale realizate din două bucăți (Pl. 306, 38). Au fost descoperite 5 exemplare în mormintele 123, 188, 215, 296 și 500, situate în zonele marginale ale necropolei (Pl. 333, 4). Acest tip de pieptene a fost destul de rar utilizat în mediul culturii Sântana de Mureș - Černjachov, câteva exemplare provenind din necropolele de la Lețcani (Bloșiu 1975, p. 220, Fig. 6, 1; 8, 14; 15, 4), Bârlad - Valea Seacă (Palade 1986, R88b, 19), Independența (Mitrea, Preda 1966, p. 140, Fig. 122, 4) și Calyc (Ščerbakova 1990, Fig. 2, 9). Se regăsește și în mediile târzii din zona Tisei superioare (Kotigoroško 1995, p. 161, Fig. 125, 43).

Tip 5. Piepteni bilaterali având plăcuțele cu dinți prinse între două plăci dreptunghiulare, ornamentate cu linii drepte și în zig-zag incizate (Pl. 306, 39). A fost descoperit un exemplar în mormântul 309.

Acest tip de pieptene este destul de rar întâlnit. Îl găsim în Transilvania la Fântânele (Marinescu, Gaiu 1989, p. 141, Fig. 4A, 5) și în Muntenia la Spanțov (Mitrea, Preda 1966, p. 141, Fig. 33, 2) și Copuzu (Mușețeanu 1986, p. 216, Fig. 4, 14). Au mai fost descoperite asemenea exemplare și în complexul romano-bizantin de la Troesmis (Baumann 1980, p. 189, Pl. 19, 5), la Piatra Frecăței (Petre 1987, p. 64-65, Fig. 175c). Apare în lumea romană, generalizându-se în secolele următoare - fără ca prezența lui să aibă o valoare cronologică deosebită - până în vestul Europei, apărând în mediile germanice din secolele IV-VII la Hockenheim (Clauss 1986, p. 340, 350-351, Fig. 21, 1; 29, 2; 30, 15), Graben-Neudorf (Boosen 1986, p. 288, Fig. 7, 5; 8, 1) sau în necropola germanică de la Vron (Somme) (Seillier, 1992, Fig. 8, 4).

Nu au fost incluse în tipologie, datorită stării precare de conservare, fragmentele de piepteni din mormintele 5, 11, 44, 58, 78, 90, 133, 143 (1-2), 180, 202, 273, 280, 391, 414, precum și cele din strat (P12-13).

2. Cuțitașe de toaletă

Au fost realizate din bronz, având tăișul și vârful ascuțite, ceafa groasă și mânerul obținut prin îngustarea simetrică a lamei (Pl. 306, 40). Au fost descoperite 7 exemplare în mormintele 1, 40, 44,

62, 113, 266 și 287 (Pl. 334, 1). Cu excepția exemplarului din mormântul 40, de înhumăție, celelalte au fost descoperite în morminte de incinerăție.

Cuțitașele de toaletă apar numai în prima fază a necropolei, aria lor de răspândire fiind limitată la partea vestică a arealului culturii Sântana de Mureș - Černjachov (Kokowski 1995, p. 293). Ele se întâlnesc și în cultura Przeworsk (Jasnoz 1951, p. 173, 189, Fig. 250, 5; 278, 31). Un exemplu al felului în care erau purtate aceste obiecte îl oferă mormântul VIII de la Izvoare, unde a fost descoperit un exemplar într-o teacă de piele, între genunchii scheletului, pedunculul păstrând urme de fibre lemnoase provenind de la teacă. A fost găsit împreună cu un ac de cusut de bronz, probabil în aceeași teacă (Vulpe 1957, Fig. 326, 1).

3. Pensete

Acestei grupe de obiecte îi aparține un singur exemplar, descoperit în mormântul 202 (Pl. 306, 41). Piesa a fost lucrată din tablă de bronz, rectangulară, îndoită, formând două brațe simple.

Pensetele apar destul de rar în cadrul culturii, la Izvoare (Vulpe 1957, p. 310, Fig. 329, 4; 330, 1; 331, 2), Botoșani (Ioniță 1966, Fig. 8, 2), Huțani (Marcu, Ungureanu 1989, Fig. 6, 5) sau Mălăești (Fedorov, 1960a, Fig. 19, 9), ca și în lumea romană, la Callatis (Preda 1980, p. 62, Pl. XXIX, *passim* 2). Asemenea piese au fost descoperite și în necropola de la Vron (Somme) (Seillier 1992, Fig. 7, 4-5). Originea acestor piese trebuie căutată în secolele anterioare, ele fiind găsite atât în cadrul culturii Przeworsk, la Drochlin (Kaczanowski 1987, Fig. II, 9; XV, 8), cât și la est și sud de Carpați, în necropola dacilor liberi de la Podeni - Bunești (Ignat 1980, p. 63, Fig. 3, 2) sau la Mătășaru, pe Argeș, unde au fost descoperite 3 exemplare, fiind considerate ca instrumente folosite în medicină (Bichir 1984, p. 59, Pl. LVII, 6, 7, 8).

C. OBIECTE DE PODOABĂ

Din această grupă fac parte următoarele categorii de obiecte: 1. mărgеле; 2. medalioane; 3. verigi de tâmplă; 4. inele.

1. Mărgеле

Cercetările din necropola de la Mihălășeni au dus la descoperirea unui mare număr de mărgеле de sticlă, carneol, chihlimbar, calcar, piatră, os, cochilii de scoici, lut, opal și coral. Din cele 1604 mărgеле, 1564 provin din morminte - atât de înhumăție, cât și de incinerăție - și 40 din strat. Aceste piese, care cunosc o largă răspândire în așezările și necropolele culturii Sântana de Mureș - Černjachov, au fost încadrate în următoarelor tipuri și variante:

a. Mărgеле de sticlă

Au fost descoperite 1165 exemplare de diverse forme și culori:

Tip 1. Mărgеле sferoidale, având două variante:

1a. Mărgеле cu diametrul cuprins între 2-5 mm (Pl. 306, 42). Au fost descoperite 563 exemplare în mormintele 93, 108, 110, 114, 123, 132, 147, 206, 214, 264, 268, 274, 279, 297, 301, 306, 356, 366, 409, 419, 447, 514 și în strat (P15-30).

1b. Mărgеле sferoidale cu diametrul cuprins între 5-7 mm (Pl. 306, 43). Au fost descoperite 28 exemplare în mormintele 385, 424, 451, 469, 493, 496 și 501.

Tip 2. Mărgеле sferoidale aplatizate, cuprinzând două variante:

2a. Mărgеле de dimensiuni medii (Pl. 306, 44). Au fost descoperite 56 exemplare în mormintele 17, 44, 130, 138, 157, 178, 199, 275, 281, 319, 321, 356, 378, 386, 410, 427 și 477.

2b. Mărgеле de dimensiuni mai mari, cele mai multe cu intarsii de pastă sticloasă de diverse culori (Pl. 306, 45). Au fost descoperite 11 exemplare în mormintele 37, 130, 159, 185, 241, 333, 469, 493, precum și în strat (P31-32).

Tip 3. Măgele discoidale, în două variante:

3a. Măgele cu diametrul cuprins între 3-15 mm (Pl. 306, 46). Au fost descoperite 284 exemplare în mormintele 239, 305, 309, 358, 477 și 504.

3b. Măgele cu diametrul peste 15 mm (Pl. 306, 47). Au fost descoperite 8 exemplare în mormintele 17, 99, 130, 196 și 333.

Tip 4. Măgele inelare, cuprinzând trei variante:

4a. Măgele inelare cu dimensiuni medii (Pl. 306, 48). Au fost descoperite 11 exemplare în mormintele 37, 119, 123, 196, 240, 275 și 378.

4b. Măgele îngemănate, cu dimensiuni medii (Pl. 306, 49). Au fost descoperite 9 exemplare în mormântul 240.

4c. Măgele inelare cu diametrul de 20 mm (Pl. 306, 50). A fost descoperit 1 exemplar în mormântul 157.

Tip 5. Măgele polifațetate (Pl. 307, 51). Au fost descoperite 114 exemplare în mormintele 123, 157, 185, 263, 313, 333, 358, 369, 378, 384, 400, 409, 410, 477, precum și în strat (P54).

Tip 6. Măgele cilindrice, cu două variante:

6a. Măgele cilindrice de mici dimensiuni (Pl. 307, 52). Au fost descoperite 59 exemplare în mormintele 52, 123, 130, 147, 149, 198, 204, 226, 268, 297, 300, 313, 356, 477 și 504.

6b. Măgele cilindrice de dimensiuni mai mari, cu sau fără decor, realizat prin intarsiere cu pastă sticloasă (Pl. 307, 53). Au fost descoperite 11 exemplare în mormintele 17, 123, 157 și 281.

Tip 7. Măgele lobate (Pl. 307, 54). Au fost descoperite 4 exemplare în mormintele 157 și 138.

Tip 8. Măgele în formă de “coșuleț” (Pl. 307, 55). Au fost descoperite 2 exemplare în mormintele 123 și 157. Aceste piese sunt atestate cu totul sporadic în cultura Sântana de Mureș - Černjachov, cum ar fi, de exemplu, la Hănești (Zaharia, Zaharia, Șovan 1993, p. 152, Fig. 3C, 4; 4B, 2-3), Târgșor (Diaconu 1965, p. 109, Pl. CXVI, 20-21), Mogoșani (Diaconu 1970, Fig. 17, 1, 3) sau în necropola de la Bălțata, în Basarabia (Fedorov, Rošal’ 1981, Fig. 5). Obiecte de podoață asemănătoare au fost descoperite și la Cecele (Jaskanis 1972, Fig. 11d), precum și în cimitirul 1 de la Bratei, în Transilvania (Bârză 1973, p. 71, Pl. XXVI, 12).

Tip 9. Măgele bitronconice “cu ochi” (Pl. 307, 56). A fost descoperit 1 exemplar în mormântul 123.

Tip 10. Măgele bitronconice simple (Pl. 307, 57). A fost descoperit 1 exemplar în mormântul 378.

Tip 11. Măgele cu colț prelungit (Pl. 307, 58). Au fost descoperite 5 exemplare în mormintele 123, 157 și 281. Ele sunt foarte rare în cadrul culturii, analogii găsindu-se la Hănești (Zaharia, Zaharia, Șovan 1993, Fig. 29, 80-83) și Černjachov (Petrov 1964, Fig. 14, 21).

Tip 12. Măgele în formă de “butoiaș” (Pl. 307, 59). Au fost descoperite 3 exemplare în mormintele 275 și 301.

Tip 13. Măgele tronconice (Pl. 307, 60). Au fost descoperite 2 exemplare în mormintele 313 și 389.

Tip 14. Măgele spiralate (Pl. 307, 61). Au fost descoperite 3 exemplare în mormintele 274, 389 și 477. Acest tip de măgele este, de asemenea, foarte rar atestat în cadrul complexelor culturii respective, ca, de exemplu, la Miorcani (Ioniță, informații amabile) și Černjachov (Symonovič 1967a, Fig. 7, 24). Nu este exclus ca numărul lor să fie totuși mult mai mare, însă, datorită desenelor sau fotografiilor incorecte sau neclare, ele pot fi ușor confundate cu măgelele îngemănate.

b. Măgele de carneol

Tip 15. Măgele de diverse forme și dimensiuni, polifațetate (Pl. 307, 62). Au fost descoperite 80 de exemplare în mormintele 90, 99, 113, 114, 130, 157, 182, 196, 204, 206, 216, 218, 239, 256, 279, 297, 301, 309, 313, 341, 347, 385, 447, 451, 469, 477, 488, 496 și în strat (P33-35, P37-40 și P53).

Cu origini în Persia sau Egipt, ele au fost descoperite și în secolele anterioare, la dacii liberi din Moldova (Bichir 1973, p. 124), folosirea lor generalizându-se în secolul IV. Se găsesc sporadic și în complexele romane târzii de la Callatis sau din Pannonia (Preda 1980, p. 59-60, Pl. XXVI, M331, 335, 351; LII, M12).

c. Mărgele de coral

Tip 16. Mărgelele incluse în acest tip au diverse mărimi și forme, de regulă cilindrice (Pl. 307, 63). Au fost descoperite 319 exemplare în mormintele 130, 157, 196, 197, 206, 239, 274, 279, 297, 300, 301, 309, 333, 385, 409, 410, 447, 451, 469, 488, 493, 496, 501, 514 și în strat (P41-52). Ajunse în zonă tocmai din Golful Persic, mărgelele de coral au fost utilizate anterior și de către dacii liberi de la est de Carpați (Bichir 1973, p. 124).

d. Mărgele de chihlimbar

Tip 17. Discoidale, sferoidale aplatizate sau chiar polifațetate, mărgelele de chihlimbar au fost repartizate la o singură grupă (Pl. 307, 64). Au fost descoperite 14 exemplare în mormintele 82, 99, 130, 206, 241, 275, 313, 358, 378, 477 și 497.

Vehiculate din zona Balticii, mărgelele de chihlimbar sunt relativ rare în arealul culturii Sântana de Mureș.

În afara mărgelilor prezentate mai sus, lucrate din materiale utilizate frecvent în acest scop, au mai fost descoperite și câteva mărgeli executate din alte materiale: 5 mărgeli din cochilii de scoici în mormintele 114 și 297; 2 mărgeli de lut în mormântul 157; 4 mărgeli de calcar în mormintele 37, 99, 204 și 477; o mărgică de coral în strat (P14); 2 mărgeli de os în mormântul 301 și o mărgică de piatră în mormântul 204.

2. Medalioane

Au fost descoperite 5 exemplare, dintre care 3 de sticlă și 2 de metal.

a. Medalioane de sticlă

Au fost găsite 3 exemplare în mormântul 123:

1. Medalion de culoare oliv, de formă circulară, cu diametrul de 1, 8 cm, grosimea de 0, 4 cm și înălțimea totală de 2, 4 cm (cu veriga de atârnare). Pe o parte a fost ștanțată o broască țestoasă, văzută de deasupra, care se înscrie în interiorul unui cerc subțire în relief, cu diametrul de 1, 1 cm, în afara căruia rămâne o bordură de 0, 35 cm.

2. Medalion de sticlă de culoare albastră, aflat într-o stare avansată de corodare, de formă circulară, cu diametrul de 1, 3 cm, grosimea de 0, 3 cm și înălțimea totală de 2, 1 cm (împreună cu veriga de atârnare). Pe una din părți a fost realizat un bust feminin văzut din față, încadrat într-un cerc subțire în relief, cu diametrul de 0, 9 cm, în afara căruia a rămas o bordură de 0, 2 cm (Pl. 307, 65).

3. Medalion de culoare oliv, de formă circulară, cu diametrul de 1, 8 cm, grosimea de 0, 35 cm și înălțimea totală de 2, 6 cm (cu veriga de atârnare). Motivul reprezentat pe una din părți - Daniel în groapa cu lei - este inspirat din iconografia paleocreștină. Daniel, văzut din față, stă în picioare între doi lei, cu brațele ridicate în atitudine de rugăciune. Leiul se află în poziția cu spatele spre Daniel, dar cu capetele întoarse spre acesta. Scena este înscrisă, ca și la celelalte două medalioane, într-un cerc subțire în relief, cu diametrul de 1, 2 cm, în exterior rămânând o bordură de 0, 3 cm.

Asemenea medalioane de sticlă sunt extrem de rare în complexele culturii Sântana de Mureș - Černjachov. Sorgintea lor este, fără îndoială, romană, fiind executate în anumite centre meșteșugărești din Siria și Egipt (Dalton 1901, p. 136-140, nr. 697-700). Reprezentări umane sau zoomorfe, realizate pe sticlă sau alte materiale, au circulat în zonele din nordul Mării Negre și în secolele anterioare. Astfel, scarabei pe faianță au fost descoperiți în curganul 6 din necropola sarmată de la Soročinska (Železčikov, Pjatych 1981, p. 274, Fig. 3, 8); figurine umane pe medalioane din faianță egipteană au fost găsite în spațiul nord-pontic (Alekseeva 1972, Fig. 1, 1-4, 7-9).

Cele mai apropiate analogii pentru asemenea medalioane se găsesc în necropola de la Callatis, unde un medalion de sticlă cu un bust feminin văzut din față a fost descoperit în mormântul 236 (Preda 1980, p. 104, Pl. XXVI, M 236, 2), iar un altul având ca simbol o broască țestoasă în mormântul 351 (Preda 1980, p. 113, Pl. XXVI, M 351, 1; XC, M 351, 1). Alte șase medalioane fără urechiușă de atârnare, reprezentând fiecare câte o mască, au fost găsite în mormântul 228 (Preda 1980, p. 103,

Pl. LXXVI, M 228, 1). Trebuie remarcat faptul că, în toate cele trei cazuri menționate, medalioanele se aflau în cuprinsul unor coliere (Șovan 1987a, p. 232). Tot în Dobrogea s-au mai semnalat medalioane de sticlă la Tulcea (Aegyssus), cu un cap de bărbat în profil spre dreapta (Opaiț 1984, p. 337, 696, Pl. 1) și la Babadag - Topraichioi, acesta din urmă având ca reprezentare pe Proorocul Daniel străjuit de o parte și de alta de câte un leu (Opaiț 1984, p. 337-338, 696, Pl. 2), datat la mijlocul secolului V, imagini asemănătoare cu aceea de pe medalionul de la Mihălășeni.

Pe teritoriul României au mai fost descoperite încă două reprezentări cu Daniel, una la Poienesti (Mircea Babeș, informație amabilă) și alta la Izvoarele, jud. Constanța, pe un sigiliu de plumb din secolul V (Culică 1976, p. 777, Fig. 1, 7).

Asemenea medalioane au mai fost descoperite în Pannonia, în necropola de la Keszthely - Dobogó (Sági 1981, p. 30, Fig. 14, Grab 56, 13a), un leu mergând; 15, Grab 56, 13b, o broască întinsă), ca și în alte regiuni ale Imperiului roman (Cambi 1976), unele având reprezentări de certă factură creștină, cum ar fi diferite tipuri de cruci, arborele vieții, pești, cocoși, păuni, porumbei, ramură de măslin sau scena Bunului Păstor (Teodor 1991, p. 79) sau în regiunile germanice (Tempelmann - Mačyńska 1985, p. 131, n. 402).

b. Medalioane de metal

Au fost descoperite două medalioane:

1. Medalion de formă circulară, cu diametrul de 1, 5 cm și înălțimea de 2, 2 cm (inclusiv veriga de atârănare), având ștanțată pe o parte o grupare circulară de 9 perle și o a zecea în poziție centrală;

2. Medalion de formă romboidală, cu înălțimea de 2, 1 cm (inclusiv veriga de atârănare), având incizată pe una din părți o cruce. Ambele medalioane au fost descoperite în mormântul 469 (Pl. 307, 66).

Aceste medalioane sunt unicat, din câte cunoaștem, în arealul culturii. Ele se găsesc însă în epocile anterioare în cultura Wielbark, în necropola de la Pruszcz Gdąnsk 7, unde au fost descoperite 2 exemplare, din bronz și respectiv din argint, datate la sfârșitul secolului III și începutul celui următor (Pietrzak, Tuszyńska 1988, PL371, 86), la Nijnyj Djulat, într-o necropolă sarmatică (Abramova 1968, p. 118, Fig. 6, 9) sau în regiunea Donețului, unde, într-un mormânt din curganul 1, datat în secolele II-I î. Chr. de la Vasilevka, au fost descoperite 2 medalioane de aur cu efigia Afroditei, cu analogii în nordul Mării Negre, la Tanais, Neapolis și Tiritake (Michlin 1975, Fig. 2, 3-4).

3. Verigi de tâmplă

Au fost descoperite 4 exemplare, două în mormintele de incinerare 226 și 315 și două în mormintele de înhumare 147 și 493 (Pl. 307, 67). Au fost lucrate din sârmă subțire de argint rotundă în secțiune și răsucită la capete, cu excepția exemplarului din mormântul 493, lucrat din bronz.

Verigile de tâmplă sunt podoabe destul de rar întâlnite pe teritoriul culturii. Asemenea piese au fost descoperite în necropolele de la Fântânele (Marinescu, Gaiu 1989, p. 125-126, Fig. 2A, 6-12), Târgșor (Diaconu 1965, p. 98, Pl. XXXVII, 4; LXXVIII, 3; CXXII, 5; CXXIV, 7), ca și în alte stațiuni. Ele se întâlnesc și în mediul dacic și daco-roman din secolele II-III, la Sopor de Câmpie (Protase 1976, p. 65), Locusteni (Popilian 1980, p. 95) sau Văleni (Ioniță, Ursachi 1988, p. 64).

4. Inele

Au fost descoperite 3 exemplare în mormintele 65 și 169 (Pl. 307, 68) și 198, ultimul dezintegrat la recoltare. Celelalte două păstrate au fost găsite pe degetul arătător al mâinii drepte. Inelul din mormântul 5 a fost lucrat din fier, păstrându-se doar partea superioară. Cel din mormântul 169 a fost executat dintr-un metal moale, probabil plumb, având forma ovală, circulară în secțiune, mai groasă în partea superioară, unde de altfel este și secționat.

Și inelele sunt foarte rare în arealul culturii. Câteva exemplare s-au descoperit la Târgșor (Diaconu 1965, p. 97-98, Pl. LXXII, 1; CXXVI, 10; CXXXVI, 10, 16). Ele sunt probabil de sorginte romană, dovadă numeroasele inele descoperite în necropolele provinciale romane din Dobrogea,

Pannonia, Noricum și Raetia (Preda 1980, p. 53-54). Asemenea inele (patru exemplare) au fost descoperite și în necropola de la Văleni din secolele II-III, în cultura dacilor liberi ele formând o categorie de podoabe rar întâlnită (Ioniță, Ursachi 1988, p. 62).

D. PANDANTIVE, AMULETE, CLOPOȚEL

În necropola de la Mihălășeni au fost descoperite diverse pandantive și amulete lucrate din os, fier și bronz, tuburi de femure de pasăre, precum și un clopoțel de bronz.

1. Pandantive și amulete

Cele 76 de pandantive și amulete au fost separate în următoarele tipuri:

Tip 1. Pandantive din rozetă de corn de cerb (Pl. 307, 69). Au fost descoperite 2 exemplare în mormântul 241 și în strat (P62). Piese de acest tip sunt destul de rare, fiind atestate, printre altele, la Lețcani (Bloșiu 1975, p. 214, Fig. 9, 2), Lunca - Galați (Dragomir 1971, p. 63, Fig. 7, 17), Târgșor (Diaconu 1965, Pl. CLXVI, 2), Bârlad - Valea Seacă (Palade 1986, R92a, 3) sau Dănceni (Rafalovič 1986, p. 76, Pl. XXXIX, 3).

Tip 2. Pandantive din scoici, cu două variante:

2a. Pandantive din specia *Cypraea*. Au fost descoperite 15 exemplare în mormintele 2, 40, 130, 138, 241, 268, 297, 319 (două fragmente), 347, 353, 469 (un exemplar întreg și un fragment), 488 și 497 (Pl. 308, 70).

2b. Pandantive din specia *Murex*. Au fost descoperite 5 exemplare în mormintele 2, 157 (două exemplare), 206 și 274 (Pl. 308, 71). Unele exemplare au mai păstrat veriga de atârnare executată din sârmă de bronz.

Pandantivele din scoici marine se găsesc relativ rar. Ele au fost vehiculate din regiunile Golfului Persic până în centrul Europei. Scoici marine au fost identificate la Lețcani (Bloșiu 1975, p. 214, Fig. 11, 5; 30, 6), Lunca - Galați (Dragomir 1971, p. 63, Fig. 7, 16), Dănceni (Rafalovič 1986, Pl. XXXII, 5; XXXVI, 7; XXXIX, 1-2), ca și în mediile sarmatice din Ungaria (Vadaj 1989, p. 267, 281, 288, Pl. 91, 13; 153, 6; 149, 8) sau în Germania, unde sunt în uz până în secolele VI-VII, așa cum atestă descoperirile din necropolele de la Kirckheim am Ries sau Güttingen (Clauss 1987, p. 497, 502, Fig. 5; 9).

Tip 3. Pandantive din colți de animale și rozătoare.

Pandantive din colți de mistreț (Pl. 308, 72). Au fost descoperite 6 exemplare în mormintele 119, 220, 300, 469 și în strat (P55-56). Exemplare perforate au fost descoperite în necropola sarmatică de la Nijnyj Djulat (Abramova 1968, p. 118, Fig. 6, 5). Un exemplar care păstrează o verigă de bronz cu capetele răsucite, folosită pentru atârnare, a fost descoperită în necropola de la Kosanovo (Kravčenko 1967a, Pl. XIV, 9).

Tip 4. Pandantive din corn (Pl. 308, 73). S-au descoperit 4 exemplare în mormintele 236, 268 și în strat (P59-60). Se pare că unora din pandantivele lucrate sau provenind de la diverse animale le erau atribuite virtuți apotropaice (Zugravu 1997, p. 330).

Tip 5. Pandantive din oase de animale perforate (Pl. 308, 74). Au fost descoperite 6 exemplare în mormintele 10, 206, 268 (două bucăți) și în strat (P57-58).

Tip 6. Pandantive prismatice de os (*Herkuleskeule*), cuprinzând două variante:

6a. Pandantive pătrate în secțiune, unele decorate cu cercuri concentrice cu punct în mijloc (Pl. 308, 75). S-au găsit 5 exemplare în mormintele 274 (două exemplare), 319, 358 și în strat (P61) (Pl. 334, 6a).

6b. Pandantive dreptunghiulare în secțiune, decorate pe fiecare față cu cercuri concentrice incizate cu un punct în mijloc (Pl. 308, 76). Au fost descoperite 6 exemplare în mormintele 93 (două exemplare), 123, 319, 347 și 477, grupate mai ales în sectorul nord-estic al necropolei (Pl. 334, 6b).

Pandantivele prismatice, de certă tradiție germanică, interpretate ca simbol (preluat de la romani) al zeului Donar - Thor din mitologia germană (Werner 1972; Ioniță 1982, p. 111), se găsesc relativ frecvent în aria culturii Sântana de Mureș - Černjachov, după cum atestă descoperirile de la Miorcani (Ioniță 1974, Fig. 3, 5), Târgșor (Diaconu 1965, p. 104-106, Pl. LXVI, 3; LXXXIV, 4; CXI, 7; CXVI, 9), Slobozia - Chișcăreni (A. N. Levinskij 1999, p. 141, Fig. 23, 3), Furmanovka, Nagornoe III (Gudkova 1991, Fig. 1, 28-29; 2, 27), Kosanovo (Kravčenko 1967a, Pl. XIV, 34) sau Černjachov (Petrov 1964, Fig. 14, 11).

Tip 7. Pandantive în formă de căldărușă, lucrate din fier și bronz, cilindrice și triunghiulare cu fundul plat sau albiat (Pl. 308, 77). Au fost descoperite 27 de exemplare în mormintele 2, 62, 99, 101, 147, 199, 241, 297, 352, 391, 469 (toate de fier) și 104 (de bronz).

Pandantivele în formă de căldărușă au pătruns încă din secolele precedente din aria culturii Przeworsk, unde se întâlnesc în mod frecvent, cum ar fi, de exemplu, în necropola de la Drochlin (Kaczanowski 1987, Pl. II, 10, 32; VI, 8). Ele au fost descoperite și în necropolele dacilor liberi din Moldova de la Podeni - Bunești (Ignat 1980, p. 64, Fig. 2, 5-6), Zvorâștea (Ignat, 1999, p. 55), Bărboasa - Gălănești, Poienești, Pădureni; în Transilvania, la Soporul de Câmpie sau la Cristian și Morești; la sud de Carpați, la Mătăsaru sau Fărcașele - Olt (Bichir 1973, p. 119, Pl. CLXIV, 7-10; CLXXXII, 13-14). La Văleni apar atât căldărușe de fier, cât și de bronz (Ioniță, Ursachi 1988, p. 65), iar la Locusteni sunt lucrate din argint și decorate cu proeminente conice și granulații, atât pe corp cât și pe tortițe (Popilian 1980, p. 93, Pl. XXIV, M 177).

În arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov aceste pandantive sunt numeroase, găsindu-se la Miorcani (Ioniță 1977, R50b, 9), Bârlad - Valea Seacă, atât în așezare cât și în necropolă (Palade 1985, Fig. 9, 6; Palade 1986, R74, 3-5; R77, 6; R86, 1; R87, 4), la Pietroasele (Diaconu 1986, Fig. 2, 3), Târgșor (Diaconu 1965, p. 95, Pl. CXXIV, 5), Dănceni (Rafalovič 1986, p. 88, Pl. XLV, 1-10), Holmskoe (Gudkova, Foleev 1984, p. 10, Fig. 2, 16-18) și Kosanovo (Kravčenko 1967a, Pl. XVI, 2-7, 13).

2. Tuburi de os

În necropola de la Mihălășeni au fost descoperite 15 exemplare (Pl. 309, 82) în mormintele 2, 149, 153, 175 (două exemplare), 188, 206 (două exemplare), 210 (două exemplare), 215, 260, 268, 488 și în strat (P70). Ele au fost confecționate din femure de pasăre și aveau diverse lungimi și diametre.

Obiceiul de a depune tuburi de os în morminte, cu sau fără ace, este, se pare, cunoscut puțin la dacii liberi din Moldova. Este atestat doar la Stânca (Ioniță, Șovan 1984, p. 92, Fig. 9, 29), dar trebuie luat în considerare și faptul că incinerarea distrugea și eventualele asemenea piese depuse pe rugul funerar. Acest obicei este atestat în necropolele de la Sântana de Mureș (Kovács 1912, Fig. 46, 14), Hănești (Zaharia, Zaharia, Șovan 1993, p. 152, Fig. 5C, 9), Lețcani (Bloșiu 1975, p. 222, Fig. 31, 2), Bârlad - Valea Seacă (Palade 1986, R76b, 14), Târgșor (Diaconu 1965, p. 101-102, Pl. LXXV, 9), Independența, Izvorul (Mitrea, Preda 1966, p. 143, Fig. 117, 9; 138; 176, 3; 183, 3), Lunca (Dragomir 1971, p. 63, Fig. 7, 14) și Černjachov (Petrov 1964, Fig. 15, 11).

3. Clopoțel de bronz

A fost descoperit un singur exemplar în mormântul 14 (Pl. 309, 78). Lucrată din bronz, piesa este decorată cu trei grupe de cercuri concentrice trasate la intervale egale între ele, cu un punct în centru, care perforează metalul și un grup de două cercuri concentrice în jurul perforației prin care trece veriga de bronz pentru atârnat. De asemenea, sunt trasate două caneluri fine paralele pe orizontală, în partea inferioară. Prezintă slabe urme de aurire.

Cu o evidentă origine romană, clopoțelii de bronz au avut o largă răspândire în teritoriile din afara limesului, până în nordul Europei, fiind descoperiți în complexe aparținând dacilor liberi, dar mai ales în cele sarmatice. Cea mai apropiată analogie în mediile provinciale romane o găsim la Intercisa (Sági 1954, p. 100-101, Pl. XXIV, 8), unde un asemenea exemplar a fost datat în a doua jumătate a secolului III și în secolul IV. Un alt exemplar asemănător a fost semnalat în cadrul culturii Sântana de Mureș - Černjachov, în necropola de la Ružičanka (Vinokur 1979, p. 117, Fig. 12, 6; vezi și aria de răspândire în cadrul culturii la Nowakowski 1988, Fig. 19).

E. OBIECTE DE UZ CASNIC

Din această grupă fac parte următoarele categorii de piese: 1. ace de cusut; 2. fusaiole; 3. amnare; 4. cuțite de fier.

1. Ace de cusut

Au fost descoperite 3 exemplare întregi în mormintele 37, 248 și 260, precum și unul fragmentar în mormântul 14 (Pl. 309, 79). Ele au fost lucrate din bronz și au la unul din capete o urechiușă. De asemenea, un ac de os cu perforație de dimensiuni mai mari a fost descoperit în mormântul 253.

Acele de cusut apar în morminte uneori în tuburi din femure de pasăre. Ele sunt folosite în cultura Przeworsk (Śmiszko 1932, Pl. III, 4), un exemplar fiind descoperit și în necropola de la Drochlin (Kaczanowski 1987, Pl. X, 8), ca și de către dacii liberi din Moldova, la Văleni (Ioniță, Ursachi 1988, p. 59), Bărboasa - Gălănești (Căpitanu 1975, Fig. 2, 8; 9, 4) sau la Locusteni (Popilian 1980, p. 21, Pl. IX, M 57). În cadrul culturii Sântana de Mureș - Černjachov ele au fost găsite în aproape toate stațiunile cunoscute.

2. Fusaiole

La Mihălășeni au fost descoperite 84 de fusaiole lucrate din lut (Pl. 309, 80) în mormintele 2, 5, 13, 14, 17, 19, 20, 21, 26, 37, 40, 47, 81, 90, 93, 99, 113, 123, 137, 138, 149, 153, 180, 185, 191, 196, 199, 202, 206, 216, 240, 256, 263, 268, 270, 277, 281, 300, 305, 309, 313, 353, 358, 359, 409, 417, 427, 449, 455, 477, 488, 496, 501 și în strat (P73-90); din fragmente ceramice în mormintele 305, 309, 493 și în strat (P72); din calcar în mormântul 77; dintr-o vertebră de animal în mormântul 241 și dintr-un fragment de rotulă în strat (P71). Fusaiolele au fost modelate în diverse forme: bitronconice cu bazele drepte sau concave, sferoidale aplatizate, cilindrice etc. Depunerea acestora în morminte a devenit un obicei generalizat în întreaga arie a culturii Sântana de Mureș - Černjachov, fiind, se pare, preluat din lumea nordică (Ignat 1999, p. 62).

3. Amnare

În necropola de la Mihălășeni au fost descoperite 9 amnare de fier, dintre care doar unul de tip clasic în mormântul 153 (Pl. 309, 81). După locul unde au fost descoperite este posibil să fi fost folosite ca amnare 8 obiecte de fier, descoperite în mormintele 58 (4), 101 (5), 215 (3), 231 (2), 309 (83), 347 (8), 368 (1) și 469 (30).

Amnarele se găsesc cu totul sporadic în arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov. Amnare clasice de forma cunoscută, cu un capăt îndoit, realizate după model roman, se găsesc în număr foarte mare în mediul cultural Przeworsk, cum ar fi în necropolele de la Drochlin (Kaczanowski 1987, Pl. 10, 15) și Luboszyca (Domański 1982, Pl. 2j). Se cunosc amnare de acest tip la Mogoșani, în mormântul 15 de incinerare, alături de un umbo de scut și un vârf de lance (Diaconu 1970, Fig. 4, 3) și la Târgșor (Diaconu 1965, p. 71, Pl. CXXVII, 7). Au fost descoperite și în nordul Moldovei, la Podeni și Zvorâștea (Ignat 1999, p. 113). Ca și în necropola de la Mihălășeni, au existat destule piese de fier care nu aveau forma cunoscută de amnar, dar puteau fi utilizate în același scop. La Callatis, în mormântul 113, o asemenea piesă de forma unei lame, cu extremitatea arcuită și ascuțită, găsită lângă antebrațul stâng al scheletului, a fost considerată amnar (Preda 1980, p. 63, Pl. XXXIV, M137. 4). Un amnar de fier a fost descoperit și în necropola romană târzie de la Keszthely - Dobogó (Sági 1981, p. 51, Fig. 33, 13).

4. Cuțite de fier

În necropola de la Mihălășeni au fost descoperite 47 de exemplare (Pl. 309, 83) în mormintele 2, 29, 31, 80, 94, 113, 117, 123, 136, 169, 175, 177, 178, 186, 206, 240, 252, 279, 282, 300, 309, 317, 331, 351, 368, 375, 376, 386, 391, 410, 414, 450, 468, 494, 500, 505, 508, 510, 514 și în strat (P64-69). Datorită stării avansate de deteriorare a celor mai multe dintre piese, este dificilă realizarea unei tipologii credibile.

F. OBIECTE DIVERSE

În necropola de la Mihălășeni au mai fost descoperite 107 piese, după cum urmează: 7 verigi, dintre care 4 de bronz în mormintele 62 (2), 319 (11), 347 (7) și 510 (3) și 3 de fier în mormintele 169 (2), 206 (3) și 331 (4); 3 aplici de bronz în mormintele 9 (1-2) și 305 (71); o garnitură de bronz în mormântul 29 (2) și 3 garnituri de fier în mormintele 306 (89, 90) și 504 (34); o cheie de bronz în mormântul 199; 2 cuie de fier în mormintele 451 (21) și 504 (35) și un cui (?) de bronz în mormântul 216 (6); un fragment de sticlă de forma unei tije arcuite la un capăt și circulară în secțiune în mormântul 13 (2); un împungător de os în mormântul 41 (1); un obiect de os în mormântul 169 (3); un omoplat crestat de os din epoca bronzului în mormântul 249 (2); un fragment de vas din secolele IV-III î. Chr. în mormântul 123 (48); 8 pietricele în mormântul 127 (7-14) și 5 pietricele în mormântul 306 (101-105); un fragment de rășină în mormântul 419 (16); 2 săbii de fier în mormântul 169 (6) și în strat (P130); 3 pumnale în mormintele 169 (7), 188 (3) și 260 (4); o toartă de la un vas aparținând culturii Noua în mormântul 257 (1); o cute de gresie în mormântul 260(1); 17 obiecte de silex în mormintele 3 (9), 14 (11), 21 (15), 26 (11), 60 (2), 136 (4), 157 (42), 169 (12-13), 233 (4) și în strat (P 109 -115), datând din mai multe epoci; o daltă din marnă silicoasă, aparținând neoliticului sau epocii bronzului, în strat (P116); un vârf de săgeată de fier în strat (P63); o rondea ceramică lucrată cu mâna din pastă fină cenușie în strat (P91).

Acestora li se adaugă o serie de 12 obiecte descoperite în strat (P117-128), datate în Bronzul târziu și anume: seceră de bronz cu cârlig tip Micăsasa - Drajna 1; fierăstrău bilateral de bronz; brățară de bronz; 2 ace de bronz, unul întreg, cu cap, celălalt fragmentar; 4 dălți de bronz; o psalie piramidală din corn de cerb; un fragment dintr-o psalie de bronz tip Vatin; un vârf de săgeată de os (Ioniță, Șovan 1995). De asemenea, în groapa 18 au fost descoperite 8 piese de lut de formă cilindrică, unele ovale în secțiune.

În afara obiectelor enumerate mai sus, au mai fost descoperite și altele a căror utilizare nu o cunoaștem sau este incertă. Astfel, au fost găsite 23 de asemenea piese de bronz în mormintele 23 (1), 37 (11), 261 (2), 319 (10), 352 (4), 450 (5), 474 (1-2) și 475 (1) și de fier în mormintele 58 (9), 101 (1), 121 (1), 149(8), 175 (7), 252 (3), 254 (2), 275 (7), 294 (1), 297 (155), 331 (6), 410 (13) și 468 (3).

Originea armamentului descoperit la Mihălășeni trebuie căutată în mediile culturii Przeworsk, războiniciei vandali având în dotarea lor scuturi, lăncii, săbii, topoare și pumnale (Godlowski 1994; Kazanski 1994).

Tot în arealul culturii Przeworsk au fost descoperite numeroase chei de fier sau bronz la Przeworsk (Śmiszko 1932, p. 13, Pl. III, 18), Luboszyce (Domanski 1982, Pl. XIII, a), Strobín (Abramek, Gedl 1987, Pl.358, 7) sau Nowe Dobra (Grabarczyk 1983, Pl. XII, A, w, x, y, z, ż). Analogii în arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov se găsesc în necropola de la Spanțov (Mitrea, Preda 1966, p. 139, Fig. 83, 1) sau în așezarea de la Leski (Brajčevskaja, Brajčevskij 1959, Pl. II, 7).

Menționăm că obiceiul de a pune pietricele în morminte a fost atestat la Miorcani, unde, în zona centrală a mormântului 115, au fost descoperite 5 pietricele, împreună cu urme de arsură și cenușă (Ioniță 1977, R49b, 18).

Ritualul depunerii cutelor de piatră în morminte este atestat în cultura Lipica (Śmiszko 1932, p. 166, Pl. XII, 10-12; XIV, 9), în necropole scitice (Šramko 1973), sarmatice (Moškova 1972b, p. 34, Fig. 4, 4; Șovan, Chirica 1984, p. 81), dar și în cele ale dacilor liberi, ca de exemplu la Stânca (Ioniță, Șovan 1984, p. 90, Fig. 8, 11).

G. RECIPIENTE DE STICLĂ

În necropola de la Mihălășeni au fost descoperite 20 recipiente de sticlă, dintre care au putut fi incluse în clasificarea tipologică doar exemplarele din mormintele 117, 123, 175, 296, 369, 376, 405, 426, 450 și 466. Celelalte, găsite în stare de pulbere sau fragmente minuscule, provin din mormintele 28, 41, 44, 62, 65, 88, 297, 317, 346 și 359. Paharele de sticlă au putut fi încadrate în următoarele tipuri:

Tip 1. Pahare conice de sticlă cu pereții groși de culoare verzuie, decorate cu ove sau fațete hexagonale și ove (Pl. 310, 84). Au fost descoperite 5 exemplare în mormintele 117, 175, 296, 369 și 450, grupate în zone marginale ale necropolei (Pl. 334, 1).

Acest tip de pahare este bine cunoscut în arealul culturii, după cum o atestă descoperirile de la Târgșor (Diaconu 1965, p. 106, Pl. CIX, 7), Slobozia - Chișcăreni (Brujako, Levinskij, Rosochatskij 1992, p. 154, Fig. 3, 1) sau Ranževoe (Symonovič 1967b, Fig. 16, 1). Asemenea pahare cu pereți groși au fost lucrate pe plan local, după cum o atestă descoperirea unui centru pentru prelucrarea sticlei la Komarov (Ioniță 1982, p. 105). Pahare de acest fel, descoperite și în Pannonia, Germania, Danemarca, Peninsula Scandinavă și insulele din Marea Baltică, au fost încadrate de U. Näsman (1984, p. 158-159) în tipurile 5 și 6 și considerate mai timpurii pe continent și mai târzii în regiunile nordice (până pe la mijlocul secolului V).

Tip 2. Pahare conice cu pereții subțiri, decorate cu caneluri dispuse pe partea superioară a corpului (Pl. 310, 85). Au fost descoperite 2 exemplare în mormintele 376 și 466.

Acest tip de pahare este atestat mai frecvent pe teritoriul culturii, cum ar fi la Sântana de Mureș (Kovács 1912, Fig. 108), Lețcani (Bloșiu 1975, p. 229-230, Fig. 20, 12), Bârlad - Valea Seacă (Palade 1986, R88a, 8), Martinești - Vrancea (Bobi 1981, p. 105, Fig. 13, 4), Târgșor (Diaconu 1965, p. 106, Pl. CXVI, 8), Mogoșani (Diaconu 1970, p. 18, Fig. 5, 10, 13), Mitreni (Mitrea, Preda 1966, p. 82, Fig. 216), Mălăești (Fedorov 1960a, Fig. 12), Dănceni (Rafalovič 1986, p. 43, Pl. XXII, 9), Slobozia - Chișcăreni, Nagornoe II (Brujako, Levinskij, Rosochatskij 1992, p. 152-154, Fig. 2, 1, 4) și Ranževoe (Symonovič 1967b, Fig. 16, 2). Câteva exemplare au fost descoperite și în necropola romană târzie de la Keszthely - Dobogó în Pannonia (Sági 1981, p. 25, 35, Fig. 11, 2; 20, 2).

Tip 3. Pahare cilindrice cu fundul rotunjit, ornamentate cu registre de ove (Pl. 310, 86). Au fost descoperite 2 exemplare în mormintele 405 și 426. Exemplare asemănătoare au mai fost descoperite la Spanțov, Alexandru Odobescu (Mitrea, Preda 1966, p. 99, 143, Fig. 20; 94, 3; 238, 7), în Pannonia, Polonia, Danemarca și în zona scandinavă (Näsman 1984, p. 156).

Tip 4. Recipient roman de import de sticlă transparentă subțire, cu corpul globular, marginea răsfântă la exterior și fundul ușor concav (Pl. 310, 87). A fost descoperit un singur exemplar în mormântul 123. Două asemenea piese, cu unele mici deosebiri în ceea ce privește forma marginii, au fost descoperite la Callatis (Preda 1980, p. 34, Pl. XIII, M148) și la Tomis (Lungu, Chera-Mărgineanu 1982, p. 190, Pl. V, 22). În arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov, un exemplar aproape asemănător a fost descoperit în necropola de la Mogoșani (Diaconu 1970, p. 18, Fig. 5, 18). Analogii se găsesc în Ungaria și Germania, la Ságvar și Augsburg (Preda 1980, p. 34).

H. RECIPIENTE DE LUT

În necropola de la Mihălășeni a fost descoperit un număr impresionant de recipiente de lut și anume 1219 vase întregi și fragmentare, în afara unui număr foarte mare de fragmente ceramice, majoritatea atipice. Din această grupă fac parte următoarele categorii de piese:

1. Vase din pastă grosieră lucrate cu mâna;
2. Vase lucrate cu mâna din pastă fină cenușie;
3. Vase lucrate cu mâna din pastă zgrunțuroasă;
4. Vase din pastă fină cenușie lucrate la roată;
5. Vase lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă;
6. Vase romane de import.

1. Vase din pastă grosieră, lucrate cu mâna

Au fost descoperite 24 de exemplare, dintre care 20 în morminte, atât de incinerare cât și de înhumare și 4 în strat. Ele au fost departajate în următoarele tipuri și variante:

a. Oale

Tip 1. Oale cu marginea arcuită spre interior, mai scunde sau mai înalte, unele, precum exemplarul din mormântul 26 și un altul din strat (P107), fiind barbotinate (Pl. 310, 88). Au fost

descoperite 10 exemplare în mormintele 1 (2), 6 (1-2), 9 (4), 10 (4), 26 (7) și 44 (8), precum și în strat (P104, P106-107), grupate în zona sud-vestică a necropolei (Pl. 335, 1).

Asemenea recipiente, mai frecvente în etapa mai timpurie a culturii Sântana de Mureș - Černjachov, au fost cunoscute anterior de populațiile culturilor Przeworsk (Śmiszko 1932, Pl. I, 4), Wielbark (Kucharenko 1980, Pl. VII, 7, z; XIV, 42, a; XV, 44, a) și Lipica (Cygylyk 1975, p. 83, Fig. 24, 13-14; 35, 1-8). În cadrul culturii Sântana de Mureș - Černjachov ele apar, spre exemplu, în așezările de la Lepesovka (Tichanova 1971, Fig. 2, 5-6) și Bašmačka (Smilenko 1992, Fig. 20, 1, 3, 5) și în necropolele de la Rakovec (Vinokur, Ostrovskij 1967, Fig. 8, 1) și Gavrilovka (Symonovič 1960, Pl. II, 1).

Tip 2. Oale cu marginea răsfântă, cuprinzând 4 variante:

2a. Oale scunde, cu înălțimea mai mică decât diametrul maxim, cu corpul rotunjit și fundul plat (Pl. 310, 89). A fost descoperit un exemplar în mormântul 328 (5).

2b. Oale cu pereții arcuiți, marginea evazată, fundul plat sau concav. Un exemplar din mormântul 24 (2) era ornamentat cu trei butoni pe umăr (Pl. 311, 90). Au fost descoperite 5 exemplare, în mormintele 3 (8), 24 (2), 35 (4), 281 (12), precum și în strat (P105). Obiceiul de a decora vasele lucrate cu mâna cu 3-4 butoni este întâlnit și în cadrul culturii Lipica, unde au fost descoperite atât în necropole cât și în așezări (Śmiszko 1932, Pl. VIII, 4, 11; Cygylyk 1975, p. 80, Fig. 20, 4-6; 21, 4, 6), precum și în necropola dacilor liberi de la Stânca (Ioniță, Șovan 1984, p. 96, Fig. 2, 4-5). În arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov ele apar sporadic, cum ar fi la Bârlad -Valea Seacă (Palade 1981, Fig. 30, 4-6; Palade 1986, R87, 2) sau la Târgșor (Diaconu 1965, p. 39, Pl. XXIII, 3).

2c. Oale cu corpul globular, marginea ușor evazată și fundul plat, puternic profilat (Pl. 311, 91). A fost descoperit un exemplar în mormântul 275 (9).

2d. Oale înalte, cu marginea dreaptă, pereții ușor arcuiți și fundul plat (Pl. 311, 92). A fost descoperit un exemplar în mormântul 306 (96).

Nu au intrat în această tipologie, din cauza stării precare de conservare, oalele lucrate cu mâna din mormintele 99 (19), 313 (10) și 518-520 (b).

b. Căni

Tip 1. Căni de mici dimensiuni, cu gura largă, evazată și fundul plat (Pl. 311, 93). A fost descoperit un exemplar în mormântul 91 (3).

Tip 2. Căni cu corpul aproximativ sferic, marginea scurtă și dreaptă, toarta ovală în secțiune și fundul plat (Pl. 311, 94). A fost descoperit un exemplar în mormântul 10 (3).

c. Pahare

Tip 1. Pahare tronconice, cu marginea teșită și fundul plat (Pl. 311, 95). A fost descoperit un exemplar în mormântul 152 (3).

2. Vase lucrate cu mâna, din pastă fină cenușie

Au fost descoperite doar 2 exemplare în mormintele 146 (1) și în strat (P108).

Tip 1. Vas - opaiț cu marginea teșită, ornamentată cu o linie în zig-zag și puncte incizate, având fundul plat (Pl. 311, 95). A fost descoperit 1 exemplar în mormântul 146 (1).

Asemenea recipiente au avut, se pare, rolul de opaiț, fiind tipice pentru populațiile sarmatice. Ele sunt cunoscute încă din secolele IV-II î. Chr. în bazinul Ilekului, în morminte în curgane (Smirnov 1975, p. 70, 72, Fig. 23, 2, 9; p. 72, Fig. 23, 9), la care, chiar dacă forma diferă, motivul liniei în zig-zag de pe buza vasului este ușor de recunoscut. În spațiul dintre Prut și Nistru ele sunt datate în secolele I-II (Grosu 1990, p. 141). Două exemplare au fost descoperite în mormântul 1 de la "Curțile Domnești" - Vaslui (Andronic 1963, p. 350, Fig. 3, 6; 4, 4), datate în secolele II-III. Două exemplare au fost găsite și în necropola sarmatică de la Zavetnoe - Bahčysaraj (Bogdanova 1963, Fig. 4, 21, 22).

Tip 2. Vas miniatural cu marginea ușor arcuită spre interior, decorat cu linii fine incizate în val (Pl. 311, 97), descoperit în strat (P108).

3. Vase lucrate cu mâna, din pastă zgrunțuroasă

Au fost descoperite 15 exemplare, separate în următoarele categorii și tipuri:

a. Oale

A fost descoperit un număr de 19 exemplare, dintre care cele din mormintele 35 (2), 75 (2), 100 (5), 164 (1) și 416 (1) nu au putut fi incluse în clasificarea tipologică.

Tip 1. Oale cu corpul bitronconic rotunjit, având două variante:

1a. Oale cu umărul rotunjit ridicat, gâtul scurt, marginea ușor evazată și fundul plat sau ușor concav (Pl. 311, 98). Au fost descoperite 9 exemplare, în mormintele 59 (1), 93 (10), 114 (51), 130 (36; 38), 265 (2), 275 (13), 277 (5) și 357 (1).

1b. Oale cu umărul și gâtul puternic arcuite, marginea dreaptă și fundul plat sau convex (Pl. 311, 99). Au fost descoperite 2 exemplare, în mormântul 82 (5; 7).

Tip 2. Oale înalte, cu pereții ușor arcuiți, marginea evazată și fundul plat profilat (Pl. 311, 100). Au fost descoperite 3 exemplare, în mormintele 293 (2), 305 (78) și 384 (21), ultimul fiind ornamentat cu trei butoni.

b. Căni

Tip 1. Cană deformată la ardere, având toarta lipsă, peretele drept în sectorul torții și arcuit în partea opusă, cu marginea evazată și fundul plat (Pl. 311, 100A), descoperită în mormântul 277 (3).

4. Vase din pastă fină lucrate la roată

În necropola de la Mihălășeni au fost descoperite 708 exemplare, lucrate din pastă fină cenușie, uneori având o angobă neagră. Ele au putut fi incluse în următoarele grupe, tipuri și variante:

a. Cupe cu picior

Tip 1. Cupe cu picior înalt, decorat cu șanțuri orizontale, cu corpul bitronconic, arcuit și marginea ușor evazată (Pl. 311, 101). Au fost descoperite 4 exemplare în mormintele 5 (4), 19 (3), 26 (3) și 44 (9), grupate în marginea sud-vestică a necropolei (Pl. 335, 1).

Această grupă de vase are analogii în cultura Lipica, cum ar fi în așezările de la Remezivcy și Lipica (Cygylyk 1975, Fig. 45, 8, 10; 47, 1-11) și în necropola de la Lipica (Śmiszko 1932, Pl. VII, 5, 7, 13; VIII, 2), precum și în cadrul culturii Przeworsk, în necropolele de la Sandomierz din secolele I-II (Kokowski, Ścibior 1990, PL385, 51-P) și Witaszewice din secolele I-III (Kaszewska, Rajewski, Ząbkiewicz-Koszańska 1971, PL167, 15).

b. Oale

Au fost descoperite 64 de exemplare, din pastă fină, cenușie, lucrate la roată. Dintre acestea, 6 vase din mormintele 63 (1), 80 (8), 218 (4), 267 (2), 320 (1) și 326 (8) nu au fost incluse în tipologia de mai jos, datorită stării precare de conservare.

Tip 1. Oale cu diametrul maxim aflat în partea superioară a corpului, cu mai multe variante.

1a. Oale înalte și zvelte, de mari dimensiuni, cu marginea ușor teșită și fundul inelar sau plat profilat (Pl. 311, 102). Au fost descoperite 5 exemplare, în mormintele 175 (9), 241 (12), 300 (22), 427 (9) și 433 (5) (Pl. 335, 1a).

1b. Oale mai rotunjite, cu marginea evazată și fundul inelar (Pl. 311, 103). Au fost descoperite 9 exemplare, în mormintele 56 (1), 72 (1), 102 (2), 123 (36), 254 (9), 297 (159), 313 (9), 353 (6) și 493 (55) (Pl. 335, 1b).

1c. Oale cu gâtul cilindric și marginea dreaptă, fundul inelar sau plat profilat (Pl. 311, 104). Au fost descoperite 3 exemplare, în mormintele 84 (1), 123 (41) și 126 (3).

Tip 2. Oale cu corpul globular, având diametrul maxim la mijlocul corpului, cu gâtul scurt arcuit, marginea evazată și fundul plat sau inelar (Pl. 312, 105). Au fost descoperite 25 exemplare, în mormintele 47 (9), 74 (13), 130 (31; 34), 132 (12; 13), 179 (2), 212 (6), 216 (9), 229 (1), 238 (4), 296 (5), 300 (28), 309 (89), 340 (3), 353 (8), 376 (9), 378 (19), 386 (5), 391 (4), 422 (5), 464 (7), 477 (21), 485 (2) și 514 (50), răspândite în aproape toate sectoarele necropolei (Pl. 336, 2).

Tip 3. Oale de mici dimensiuni cu diametrul maxim aflat la mijlocul corpului, cu două variante.

3a. Oale cu gâtul scurt, arcuit, marginea evazată și fundul plat sau inelar (Pl. 312, 106). Au fost descoperite 9 exemplare, în mormintele 2 (16), 108 (8), 135 (1; 7), 378 (21; 25), 391 (7), 477 (24; 25) (Pl. 336, 3a).

3b. Oale cu gâtul oblic sau cilindric, marginea evazată scurt și fundul inelar (Pl. 312, 107). Au fost descoperite 4 exemplare, în mormintele 326 (4; 5) și 394 (2; 3).

Tip 4. Oală de mari dimensiuni, cu corpul înalt, gâtul scurt, marginea dreaptă îngroșată și fundul concav profilat (Pl. 312, 108), descoperită în mormântul 117 (12).

Tip 5. Oală bitronconică cu corpul rotunjit, gâtul cilindric, marginea dreaptă și fundul plat profilat (Pl. 312, 109), descoperită în mormântul 123 (37).

Tip 6. Oală de formă globular-aplatizată, cu gâtul scurt puternic arcuit, marginea evazată și fundul inelar (Pl. 312, 110), descoperită în mormântul 505 (4).

c. Căni, ulcioare

De o mare varietate, ceea ce a făcut dificilă alegerea criteriilor tipologice, cămile din pastă fină cenușie, unele având și angobă neagră, au fost descoperite în număr de 92 de exemplare, dintre care 90 în morminte și 2 în strat. A fost descoperit și 1 ulcior în mormântul 353 (7). Dintre acestea nu au putut fi incluse în tipologie cele din mormintele 5 (6), 73 (1), 58 (7), 244 (2) și 297 (158). Celelalte au putut fi departajate în următoarele tipuri și variante:

Tip 1. Căni miniaturale, cu corpul bitronconic rotunjit, având următoarele variante.

1a. Căni scunde, cu gâtul arcuit, marginea dreaptă și fundul plat sau inelar (Pl. 312, 111). Au fost descoperite 6 exemplare, în mormintele 26 (4), 35 (5), 91 (4), 232 (1), 275 (12) și 477 (22), răspândite în jumătatea sudică a necropolei (Pl. 337, 1a).

1b. Căni înalte, cu gâtul arcuit, marginea dreaptă și fundul plat sau inelar (Pl. 312, 112). Au fost descoperite 4 exemplare, în mormintele 24 (3), 154 (2), 333 (11) și 343 (1), grupate în centru necropolei (Pl. 337, 1b).

Tip 2. Căni de mici dimensiuni, cu diametrul maxim în partea inferioară a corpului, cu următoarele variante.

2a. Căni cu carena joasă, gâtul oblic, înalt, marginea dreaptă sau ușor evazată și fundul plat sau inelar (Pl. 312, 113). Au fost descoperite 8 exemplare, în mormintele 30 (3), 77 (7; 10), 93 (8), 178 (12), 326 (3), 328 (3) și 409 (88) (Pl. 337, 2a).

2b. Căni cu gâtul mai scurt, ușor arcuit, marginea dreaptă și fundul inelar (Pl. 312, 114). Au fost descoperite 3 exemplare, în mormintele 130 (77), 139 (3) și 157 (38).

2c. Căni având gâtul cilindric, marginea dreaptă și fundul plat sau inelar (Pl. 312, 115). Au fost descoperite 7 exemplare, în mormintele 24 (5), 43 (2), 123 (35), 179 (4), 210 (5), 419 (6) și 449 (5) (337, 2c).

Tip 3. Căni înalte, cu carenă joasă, gât lung arcuit, marginea dreaptă și fundul inelar (Pl. . 313, 116) . Au fost descoperite 2 exemplare, în mormintele 263 (14) și 197 (160).

Tip 4. Căni bitronconice sau globulare, înalte, cu gâtul lung, cuprinzând 3 variante.

4a. Căni cu corpul mai scurt decât gâtul, marginea dreaptă și fundul plat inelar. (Pl. 313, 117) Au fost descoperite 9 exemplare, în mormintele 36 (6), 99 (22, 101 (7), 117 (11), 152 (2), 300 (27), 350 (9), 469 (36) și 496 (14), grupate aproximativ pe centrul necropolei (Pl. 338, 4a).

Asemenea căni, unele cu angobă neagră și cu fațete verticale, imită vasele metalice romane. Ele se găsesc fracvent în arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov, la Bârlad - Valea Seacă (Palade, 1986, R89b, 18), Mogoșani (Diaconu, 1970, Fig. 9, 12), Mitreni (Mitrea, Preda, p. 82, Fig. 214, 4), Gavrilovka (Symonovič, 1964, Fig. 23, 4) sau Čistilov (Gereta, Charitonov, 1979, Fig. 4, 1).

4b. Căni cu gâtul mai scurt decât corpul, marginea dreaptă și fundul plat sau inelar (Pl. 313, 118). Au fost descoperite 12 exemplare, în mormintele 55 (2), 72 (3), 74 (8), 94 (2), 102 (4), 138 (11), 169 (8), 293 (1), 359 (3), 369 (18), 376 (10) și 508 (6) (Pl. 338, 4b).

4c. Căni cu gâtul lung, cilindric, marginea dreaptă și fundul plat sau inelar (Pl. 313, 119). Au fost descoperite 3 exemplare, în mormintele 227 (1), 239 (40) și 510 (6). Exemplare asemănătoare s-au găsit în necropole din Muntenia, la Spanțov (Mitrea, Preda, 1966, p. 133, Fig. 95), Cetatea Veche - Șpanțov (idem, p. 83, Fig. 217, 6) sau Mitreni (idem, p. 81, Fig. 214, 4).

Tip 5. Căni înalte, cu corpul zvult, rotunjit, diametrul maxim la mijlocul corpului, gâtul scurt, arcuit, marginea dreaptă și fundul plat sau inelar (Pl. 313, 120). Au fost descoperite 9 exemplare, în mormintele 86 (3), 110 (18), 149 (12), 175 (12), 242 (3), 261 (4), 296 (14), 358 (130) și în strat (P 93) (Pl. 338, 5).

Tip 6. Căni cu corpul globular, gâtul scurt, cilindric, gura îngustă și fundul plat sau inelar (Pl. 313, 121). Au fost descoperite 3 exemplare, în mormintele 3 (4), 213 (8) și 317 (7).

Tip 7. Căni bitronconice, cu diametrul maxim în partea inferioară a corpului, cuprinzând două variante.

7a. Căni cu gâtul scurt, marginea evazată și fundul plat sau inelar (Pl. 313, 122). Au fost descoperite 2 exemplare, în mormintele 215 (4) și 225 (3).

7b. Căni cu gâtul înalt, cilindric, marginea dreaptă și fundul inelar (Pl. 313, 123). Au fost descoperite 6 exemplare, în mormintele 202 (7), 204 (7), 212 (3), 306 (100), 317 (13) și 427 (7).

Tip 8. Căni cu gura trilobată, cu două variante.

8a. Căni piriforme cu gâtul scurt, marginea evazată și fundul inelar (Pl. 314, 124). Au fost descoperite 4 exemplare, în mormintele 117 (7), 196 (12), 254 (8) și 514 (46) (Pl. 338, 8a).

8b. Căni înalte, cu corpul zvult, decorate la partea superioară cu fațete verticale, fundul inelar, profilat (Pl. 314, 125). Au fost descoperite 3 exemplare în mormintele 243 (1), 260 (8) și 347 (10).

Acest tip de recipient este de origine romană, fiind imitat după cămile romane din pastă roșie. Ca și cele din pastă fină, roșie, de import, au fost descoperite numai la vest de Nistru (Ioniță 1982, p. 105).

Tip 9. Căni scunde, bitronconice, cu umărul coborât, gura largă și fundul inelar (Pl. 314, 126). Au fost descoperite 2 exemplare, în mormântul 181 (5) și în strat (P 94).

Tip 10. Cană cu corpul bitronconic, umărul ridicat gâtul scurt, cilindric, marginea dreaptă și fundul inelar (Pl. 314, 127), descoperită în mormântul 188 (9).

Tip 11. Cană scundă, cu corpul bitronconic rotunjit, gâtul scurt, cilindric, gura largă, marginea dreaptă și fundul inelar (Pl. 314, 128), descoperită în mormântul 386 (9).

Tip 12. Cană cu corpul bitronconic applatizat, gâtul cilindric, marginea dreaptă și fundul inelar (Pl. 314, 129), descoperită în mormântul 333 (15).

Tip 13. Cană bitronconică cu gâtul înalt, cilindric, marginea dreaptă, având toarta tubulară, cu un orificiu larg, cilindric și fundul inelar (Pl. 315, 130), descoperită în mormântul 261 (3).

Asemenea căni sunt cunoscute în secolele anterioare în zona râului Kuban, în curganul 32 de la Ust'-Labinskaja, ca și în necropola de la Podkumska (Guščina, Zascaja 1994, p. 66, Pl. 382).

Tot în acest context menționăm descoperirea unui vas, cu corpul bitronconic și gâtul îngustat spre partea superioară, fără toartă, descoperit în mormântul 353 (7). Vase asemănătoare au fost descoperite în mormântul 21 din necropola de la Miorcani (I. Ioniță, informații amabile) și în mormântul 88 din necropola de la Dănceni (Rafalovič, 1984, Fig. XXIII, 4).

d. Amforete

Au fost descoperite 15 exemplare. Având în vedere asemănările până la identitate a amforetelor din pastă zgrunțuroasă cu cele din pastă fină cenușie - trei exemplare în mormintele 81 (5), 166 (3) și 261 (10) - ele au fost tratate împreună tipologic, fiind evidențiate ca număr la categoria ceramică corespunzătoare:

Tip 1 Amforete bitronconice cu umărul ridicat, gura largă și fundul inelar.

(Pl. 315, 131). Au fost descoperite 2 exemplare, în mormintele 135 (5) și 357 (5).

Tip 2. Amforete cu corpul oval, gura largă și fundul inelar (Pl. 315, 132). Au fost descoperite 3 exemplare, în mormintele 81 (5), 198 (29) și 216 (8).

Tip 3. Amforete înalte, cu gura îngustă, marginea dreaptă și fundul plat, profilat sau inelar (Pl. 315, 133). Au fost descoperite 4 exemplare, în mormintele 3 (5), 74 (7), 166 (3) și 233 (1).

Tip 4. Amforete de mici dimensiuni, cu corpul zvelt, gâtul scurt, marginea dreaptă sau ușor evazată și fundul inelar (Pl. 315, 134). Au fost descoperite 4 exemplare, în mormintele 123 (44), 317 (12), 334 (7) și 389 (14) (Pl. 339).

Tip 5. Amforete cu gura în formă de pâlnie, marginea dreaptă și fundul plat sau inelar (Pl. 315, 135). Au fost descoperite 3 exemplare, în mormintele 70 (4), 212 (1) și 261 (1).

Tip 6. Amforetă cu corpul oval puternic bombat, gâtul foarte scurt și fundul inelar (Pl. 315, 136), descoperită în mormântul 309 (85).

Amforetele cenușii cunoscute în așezările și necropolele dacilor liberi din secolele II-III sunt, evident, la originea celor din cultura Sântana de Mureș - Černjachov, unde sunt destul de rare, apărând numai în arealul vestic al culturii.

În mormântul 305 (76) a fost descoperit un vas asemănător unei amforete, dar cu o singură toartă, gâtul scurt, cilindric și fundul ascuțit. Tot în acest context menționăm descoperirea în mormântul 331 (7) a unui vas mare, cilindric, cu două torți ovale în secțiune și fundul inelar.

e. Pahare

Au fost descoperite 20 exemplare, dintre care 18 în morminte și două în strat. Ele au putut fi departajate în următoarele tipuri și variante:

Tip 1. Pahare cilindrice, cu trei variante.

1a. Pahare cilindrice de dimensiuni medii, cu marginea dreaptă, rotunjite la partea inferioară și fundul inelar sau concav (Pl. 315, 137). Au fost descoperite 7 exemplare, în mormintele 21 (11), 23 (2), 80 (4), 99 (23), 306 (98), 309 (90) și 398 (6) (Pl. 339, 1a).

1b. Pahare cilindrice de dimensiuni mai mari decât precedentele, cu fundul plat sau concav (Pl. 315, 139). Au fost descoperite 2 exemplare, în strat (P 96-97).

1c. Pahare cu mijlocul rotunjit, marginea ușor evazată și fundul plat sau inelar (Pl. 315, 138). Au fost descoperite 2 exemplare, în mormintele 37 (10) și 91 (1).

Tip 2. Pahare tronconice cu gura largă și fundul plat sau inelar (Pl. 316, 140). Au fost descoperite 9 exemplare, în mormintele 123 (47), 222 (2), 239 (38), 281 (13), 343 (4), 374 (3), 378 (20), 419 (10) și 491 (6) (Pl. 339, 2).

Paharele de lut având formă tronconică sunt destul de rare. Cunoaștem câteva exemplare la Miorcani (Ioniță, informații amabile), Izvoare (Vulpe 1957, Fig. 303, 2) sau Târgșor, unde sunt mai numeroase (Diaconu 1965, p. 83, Pl. XX, 2; XLIX, 3; LVIII, 2; CXIX, 1; CXXXIII, 4).

f. Cupe

Au fost descoperite 11 exemplare, dintre care 9 în morminte și 2 în strat. Ele au fost incluse în două tipuri:

Tip 1. Cupe largi, cu pereții arcuiți, marginea dreaptă sau evazată și fundul plat sau concav (Pl. 316, 141). Au fost descoperite 8 exemplare, în mormintele 89 (2), 130 (35), 263 (20), 300 (23), 313 (17), 380 (8) și în strat (P 95, P 98) (Pl. 339, 1).

Tip 2. Cupe miniaturale, tronconice, cu pereții rotunjiți, marginea dreaptă și fund plat sau concav (Pl. 316, 142). Au fost descoperite 3 exemplare, în mormintele 114 (52; 53) și 350 (10).

Recipientele în formă de cupă realizate în maniera celor megariene, au fost folosite în mediile geto-dacice târzii, în special între Dunăre și Carpați, unul din centrele lor de producere fiind la Popești (Preda 1986, p. 59, Pl. XXXVIII, 1). Ele au fost folosite și în Moldova, la Brad (Ursachi 1969, p. 112, Fig. 5) și Poiana (Vulpe 1957, p. 155, Fig. 9, 3, 6). Deși au ieșit din uz în secolele următoare, ele apar și devin frecvente în cadrul culturii Sântana de Mureș - Černjachov, având, probabil, o sorginte romană. Utilizate și în cadrul culturii Wielbark (Wolagiewicz 1993, Pl. 36, 3, grupa XVIIIc), ele se regăsesc și în cadrul culturii Przeworsk (Godlowski 1977, p. 84, Fig. XXII, 7-9). Cupe asemănătoare au fost descoperite în necropolele de la Izvoare (Vulpe 1957, Fig. 303, 3; Alexianu, Ellis 1987, p. 130, Fig. 9, 1), Târgșor (Diaconu 1965, Pl. XLVII, 3), Dănceni (Rafalovič 1986, p. 34, Pl. XIX, 3; p. 36, Fig. XIX, d; p. 106, Fig. LIX, 1), Kosanovo (Kravčenko 1967a, Pl. III, 4, 6, 12) și Černjachov (Petrov 1964, Fig. 9, 5), multe dintre aceste exemplare fiind decorate prin ștampilare, tehnică a cărei origine nu poate fi găsită decât în ceramica provincial romană (Ioniță 1982, p. 104).

g. Castroane

În necropola de la Mihălășeni au fost descoperite 446 de castroane, din care 19 exemplare, provenind din mormintele 5 (5), 10 (5;6), 11 (3), 12 (2), 13 (3), 15 (3), 19 (5), 22 (2;3), 30 (1), 47 (4), 80 (7), 123 (46), 165 (2), 181 (6), 269 (2), 456 (1) și 481 (1), aflate în stare fragmentară, nu au putut fi utilizate pentru tipologie. 443 castroane au fost descoperite în morminte, 2 în strat și 1 în groapa 12, fiind departajate în următoarele tipuri și variante:

Tip 1. Castroane de formă generală tronconică, având șase variante.

1a. Castroane înalte, cu umărul ridicat (Pl. 317, 153). Au fost descoperite 5 exemplare, în mormintele 30 (5), 43 (3), 45 (2), 72, (6) și 264 (1).

Originea acestui tip de vase trebuie căutată în aria culturii Wielbark (Wolagiewicz, 1993, p. 51-59, Pl. 27, 2-6, grupa XaA). În cadrul grupului Brest- Trișin asemenea vase iau forme mai înalte (Kuharenko 1980, Pl. VI, 1d, XI, 26g, XVI, 45d), aria utilizării lor cuprinzând și culturile Lipica (Śmiszko 1932, 36, 75, 78 și 120, Pl. I, 6, 7 și V, 14), Przeworsk (Kozak 1984, 19-20, Fig. 19, 13-14), a tumulilor carpatici (Śmiszko 1960, Pl. V, 4; Vakulenko 1977, 23-24, Pl. V, 14), limita sudică fiind constatată în necropola de la Zvorâștea (Ignat 1999, p. 109-112, Fig. 18). Au fost descoperite în partea sudică a necropolei, în perimetrul mormintelor din faza I (Pl. 340, 1a).

1b. Castroane înalte cu umărul mai reliefat, gâtul ușor arcuit și marginea dreaptă. (Pl. 317, 154) Au fost descoperite 13 exemplare, în mormintele 36 (2), 47 (8), 102 (1), 110 (9), 185 (13), 252 (7), 296 (7; 8; 12;), 300 (21), 356 (13), 371 (1) și 386 (11), majoritatea grupate în partea sudică a necropolei (Pl. 340, 1b).

1c. Castroane cu umărul coborât, pereții oblici și marginea dreaptă (Pl. 317, 155). Au fost descoperite 2 exemplare, în mormintele 45 (6) și 185 (12).

1d. Castroane cu gura mai largă decât la cele precedente, umărul mai puțin reliefat și marginea dreaptă. (Pl. 317, 156) Au fost descoperite 18 exemplare, în mormintele 17 (15), 26 (9), 37 (9), 89 (1), 90 (5), 93 (13), 99 (20), 108 (4), 114 (48), 119 (4), 220 (5), 231 (4), 239 (4), 266 (4), 328 (2), 359 (5; 7) și în strat (P 101) grupate, în marea lor majoritate în partea sudică a necropolei (Pl. 340, 1d).

1e. Castroane cu gura largă, pereții mai oblici ca la celelalte variante, umărul slab reliefat și marginea răsfântă, ușor evazată sau îngroșată (Pl. 317, 157). Au fost descoperite 16 exemplare, în mormintele 11 (2), 55 (1), 107 (2), 117 (4), 123 (34), 138 (12), 149 (10), 169 (11), 175 (11), 188 (8), 207 (2; 3), 212 (4), 277 (6), 417 (4) și 488 (27), grupate în zonele de sud și de est ale necropolei (Pl. 340, 1e).

1f. Castroane scunde, cu umărul ridicat și marginea evazată (Pl. 317, 158). Au fost descoperite 24 exemplare, în mormintele 36 (3), 56 (4), 114 (47), 117 (5), 137 (6), 153 (6), 203 (4), 254 (5), 263 (18), 281 (9), 297 (164), 305 (79), 306 (92; 97), 309 (88), 331 (13), 369 (20), 378 (23), 427 (10), 450 (6), 469 (35), 508 (4), 510 (9) și 514 (51) (Pl. 341, 1f).

Tip 2. Castroane cu partea superioară cilindrică, având patru variante.

2a. Castroane scunde, cu umărul coborât și marginea dreaptă. (Pl. 317, 159) Au fost descoperite 16 exemplare, în mormintele 36 (5; 9), 81 (6), 117 (10), 166 (2), 179 (3), 206 (77), 225 (4), 254 (11; 13), 261 (8), 297 (165), 331 (8), 334 (5), 419 (9) și 450 (10), majoritatea grupate în partea estică a necropolei (Pl. 341, 2a).

2b. Castroane scunde, cu umărul ridicat și marginea dreaptă sau evazată. (Pl. 317, 160). Au fost descoperite 38 exemplare, în mormintele 21 (7), 28 (4), 39 (2), 58 (6), 77 (9), 82 (3), 85 (4), 120 (2), 127 (6), 130 (33), 132 (11), 136 (2), 149 (16), 157 (37), 175 (16), 178 (11), 187 (2), 215 (7), 221 (1), 239 (39), 248 (5), 250 (4), 260 (6), 262 (5), 296 (9), 300 (24), 340 (2), 343 (3), 347 (11), 350 (4; 5), 357 (4), 378 (22), 398 (7), 409 (92), 433 (3), 505 (7) și 510 (7), majoritatea grupate în partea sudică și estică a necropolei (Pl. 342, 2b).

2c. Castroane mai înalte, cu diametrul maxim la mijlocul corpului și marginea dreaptă teșită. (Pl. 318, 161) Au fost descoperite 15 exemplare, în mormintele 17 (13; 14), 43 (4), 69 (3), 71 (4), 114 (54), 191 (3), 202 (5), 206 (75), 239 (35), 262 (4), 274 (34), 333 (12), 347 (14) și 491 (2), grupate mai ales în partea de sud a necropolei (Pl. 342, 2c).

2d. Castroane cu umărul rotunjit și marginea mai îngroșată (Pl. 318, 162). Au fost descoperite 3 exemplare, în mormintele 7 (1), 191 (4) și 215 (8).

Tip 3. Castroane bitronconice de mici dimensiuni, cu șase variante.

3a. Castroane miniaturale cu corp înalt și strâmt și umărul rotunjit (Pl. 318, 163). Au fost descoperite 8 exemplare, în mormintele 14 (9), 15 (1), 19 (2), 20 (4), 26 (5), 45 (5) și 336 (2) situate în partea sud-estică a necropolei (Pl. 343, 3a) și în strat (P 102).

3b. Castroane cu corpul înalt și gura mai largă (Pl. 318, 164). Au fost descoperite 9 exemplare, în mormintele 20 (1), 26 (6), 37 (8), 151 (2), 177 (3), 183 (2), 185 (11), 240 (10) și 301 (35).

3c. Castroane mai scunde, cu gura largă și marginea dreaptă sau ușor evazată (Pl. 318, 165). Au fost descoperite 29 exemplare, în mormintele 20 (6), 30 (2), 33 (1), 36 (4), 39 (3), 44 (5; 6), 45 (3; 8), 74 (10), 75 (3), 100 (2), 102 (9), 108 (11), 121 (5), 178 (13), 183 (1), 203 (5), 212 (7), 274 (37), 306 (99), 326 (2; 6), 392 (4), 416 (2; 4; 5) și 419 (8) (Pl. 343, 3c).

3d. Castroane înalte cu umărul reliefat, rotunjit, gâtul bine conturat și marginea evazată sau dreaptă (Pl. 318, 166). Au fost descoperite 25 exemplare, în mormintele 7 (2), 17 (8), 26 (10), 30 (4), 44 (7), 52 (9, 10), 75 (4), 77 (6), 80 (3), 102 (5), 108 (8; 10), 120 (3), 127 (4), 135 (6), 250 (3), 252 (6), 275 (8), 281 (8), 328 (4), 333 (14), 386 (6), 392 (2) și 477 (19) (Pl. 344, 3d).

3e. Castroane scunde cu umărul puternic rotunjit și marginea dreaptă sau ușor evazată (Pl. 318, 167). Au fost descoperite 35 exemplare, în mormintele 69 (2), 71 (2), 75 (5), 82 (2), 93 (11), 100 (3), 119 (5), 123 (28), 125 (2), 127 (5), 140 (2), 210 (6), 213 (6), 216 (12), 248 (4), 262 (3), 281 (11), 282 (3), 285 (2), 297 (163), 309 (84), 329 (1), 350 (3), 351 (5), 353 (9), 357 (7), 378 (27), 389 (13), 419 (5), 430 (1; 2), 445 (3), 477 (18; 26) și 518 - 520 a (Pl. 344, 3e).

3f. Castroane scunde cu gura largă, gâtul scurt și marginea dreaptă sau evazată (Pl. 318, 168). Au fost descoperite 13 exemplare, în mormintele 20 (7), 69 (5), 117 (3), 157 (40), 213 (3), 220 (7), 243 (5), 292 (2), 350 (2), 351 (8), 356 (12), 386 (7) și 488 (21) (Pl. 344, 3f).

Tip 4. Castroane bitronconice, înalte, cu gâtul bine conturat și marginea dreaptă sau teșită. (Pl. 318, 169) Au fost descoperite 4 exemplare, în mormintele 100 (6), 108 (9), 183 (3) și 252 (8).

Tip 5. Castroane bitronconice mari, cu marginea dreaptă, având patru variante.

5a. Castroane cu umărul puternic reliefat și rotunjit (Pl. 318, 170). Au fost descoperite 2 exemplare, în mormintele 178 (14) și 376 (5).

5b. Castroane înalte, cu partea superioară oblică și marginea dreaptă (Pl. 318, 171). Au fost descoperite 8 exemplare, în mormintele 12 (1), 28 (7), 185 (10), 253 (5), 297 (162), 313 (16), 419 (7) și 501 (22) (Pl. 345, 5b).

5c. Castroane apropiate ca formă de precedentele dar având umărul mai coborât, pereții la partea inferioară mai arcuiți și marginea ușor răsfântă (Pl. 318, 172). Au fost descoperite 23 exemplare, în mormintele 14 (6), 40 (4), 45 (4), 47 (7), 74 (6), 82 (6), 86 (2), 90 (4), 130 (32), 227 (2), 231 (3), 261 (7), 263 (16), 346 (2), 361 (1), 371 (4), 398 (2; 3), 451 (25), 469 (38), 488 (19), 493 (56) și 505 (6) (Pl. 345, 5c).

5d. Castroane cu umărul ridicat și partea superioară a corpului scundă (Pl. 318, 173). Au fost descoperite 2 exemplare, în mormintele 58 (5) și 351 (6).

Tip 6. Castroane bitronconice mari, cu marginea evazată, având trei variante.

6a. Castroane înalte, cu umărul rotunjit și gâtul scurt (Pl. 318, 174). Au fost descoperite 31 exemplare, în mormintele 20 (3), 21 (6), 22 (1), 26 (8), 45 (7), 92 (5), 94 (4), 107 (1), 153 (5), 178 (15), 204 (6), 212 (5), 216 (10), 233 (2), 248 (7), 252 (5), 264 (10), 266 (3), 279 (90), 313 (11; 12), 333 (16), 334 (6), 385 (8), 439 (2), 447 (21; 22), 485 (1), 497 (14), 501 (21) (Pl. 347, 6a) și în groapa 12 (P 99).

6b. Castroane mai scunde decât precedentele, cu umărul rotunjit și marginea evazată (Pl. 319, 175). Au fost descoperite 40 exemplare în mormintele 32 (1), 43 (6), 49 (1), 80 (5), 81 (2), 102 (7), 131 (1), 141 (2), 157 (36), 188 (6), 202 (6), 220 (3), 222 (4), 254 (3), 264 (9), 313 (13; 15), 317 (5; 14), 331 (14), 334 (3), 340 (6), 347 (13), 350 (7), 351 (7), 353 (10; 12), 356 (16), 357 (3), 358 (128), 378 (28), 386 (12), 389 (12), 407 (1), 422 (4), 449 (4), 451 (26), 469 (39; 40) și 488 (28) (Pl. 347, 6b).

6c. Castroane scunde, cu umărul ridicat și marginea puternic arcuită (Pl. 319, 6c). Au fost descoperite 15 exemplare, în mormintele 58 (8), 74 (14), 214 (35), 215 (5), 243 (4), 279 (91), 306 (94), 356 (17), 380 (3; 6), 410 (14), 445 (2), 473 (2), 510 (8) și 518 - 520 d.

Tip 7. Castroane globulare-aplatizate, cu marginea dreaptă, uneori îngroșată (Pl. 319, 177). Au fost descoperite 18 exemplare, în mormintele 56 (2), 117 (8), 123 (39), 213 (5), 331 (12), 449 (9), 514 (50; 53).

Tip 8. Castroane bitronconice, cu umărul carenat și marginea ușor evazată sau dreaptă (Pl. 319, 178). Au fost descoperite 10 exemplare, în mormintele 49 (2), 121 (3), 238 (1), 240 (8), 241 (11), 248 (6), 344 (2), 375 (6), 427 (8) și 508 (7).

Tip 9. Castroane bitronconice cu umărul coborât și marginea dreaptă sau ușor evazată (Pl. 319, 179). Au fost descoperite 3 exemplare în mormintele 129 (2), 213 (4) și 215 (9).

Tip 10. Castron mai scund, cu umărul rotunjit, gâtul scurt și marginea evazată (Pl. 319, 180). A fost descoperit 1 exemplar în mormântul 145 (1).

Tip 11. Castron de mari dimensiuni, cu umărul ridicat, gura largă și marginea teșită (Pl. 319, 181). A fost descoperit 1 exemplar în mormântul 152 (1).

h. Castroane cu trei torți

Au fost descoperite 25 exemplare, dintre care 24 în morminte și unul în strat. Ele au putut fi departajate în următoarele tipuri și variante:

Tip 1. Castron cu partea superioară cilindrică și cea inferioară cu pereții arcuiți și fundul inelar, ca de altfel la toate tipurile și variantele. A fost descoperit 1 exemplar în mormântul 33 (13) (Pl. 316, 143).

Tip 2. Castron cu partea superioară ușor tronconică și cea inferioară mai zveltă. A fost descoperit 1 exemplar în mormântul 369 (19) (Pl. 316, 144).

Tip 3. Castroane bitronconice, cu umărul bine evidențiat, având diametrul maxim puțin mai sus de mijlocul corpului.

3a. Castroane cu pereții la partea inferioară oblici. Au fost descoperite 9 exemplare, în mormintele 21 (10), 36 (8), 114 (46), 222 (7), 301 (36), 350 (11), 451 (24), 508 (3) grupate mai ales în partea sudică a necropolei (Pl. 349, 3a) și în strat (P 92) (Pl. 316, 145).

3b. Castroane mai scunde și cu pereții arcuiți la partea inferioară. Au fost descoperite 3 exemplare, în mormintele 74 (11), 261 (9) și 376 (6) (Pl. 316, 146).

Tip 4. Castron bitronconic cu umărul foarte ridicat și marginea teșită. A fost descoperit 1 exemplar în mormântul 216 (11) (Pl. 316, 147).

Tip 5. Castron globular aplatizat. A fost descoperit 1 exemplar în mormântul 514 (52) (Pl. 316, 148).

Tip 6. Castron bitronconic cu umărul rotunjit, marginea teșită și profilul torților de forma cifrei 8. A fost descoperit 1 exemplar, în mormântul 175 (15) (Pl. 317, 149). La toarta obișnuită s-a adăugat încă o volută, dându-i-se astfel forma amintită. Cunoaștem un singur caz pentru o asemenea execuție a torții, și anume pe o cană descoperită la Kaborga 4 (Magomedov, 1979, Fig. VI, 5). De remarcat este și figura incizată în pasta vasului, după arderea vasului în cuptor, figură ce reprezintă chipul unui împărat, care, după caracteristicile coafurii, îmbrăcăminții și podoabelor, pare să fie o copie după o monedă romană din a doua jumătate a secolului IV. Portretul este un unicat în cadrul culturii Sântana de Mureș - Černjachov. Asemenea motive decorative mai apar pe unele vase, fiind realizate prin imprimarea în pasta moale a unor figuri de pe monede, ca la Cozia-Iași (Ciocea 1983, p. 200-203, Fig. 1 și 2) sau la Sopor de Câmpie, unde pe un castron roman cenușiu a fost imprimat de mai multe ori aversul unei monede romane imperiale de argint (Protase 1976, Pl. XL, 1, 2). O figură umană a fost incizată, după ardere, pe un opaiț fragmentar, descoperit la Boguslavsk (Brajčevski 1959, p. 234, Fig. 3).

Tip 7. Castron cu partea superioară a corpului cilindrică, umărul foarte coborât și atașul superior al torților pe mijlocul vasului. A fost descoperit un exemplar în unul din mormintele 518-520 e (Pl. 317, 150).

Tip 8. Castron bitronconic cu umărul rotunjit și torțile prevăzute cu verigi de lut. A fost descoperit doar un fragment dintr-un asemenea exemplar în mormântul 19 (4) (Pl. 317, 151).

Tip 9. Castroane bitronconice, cu umărul rotunjit, aflat în partea superioară a corpului (Pl. 317, 152). Au fost descoperite 6 exemplare, în mormintele 121 (2), 188 (4), 263 (19), 359 (6), 371 (3) și 488 (20) (Pl. 349, 9).

Castroanele cu trei torți sunt frecvente în așezările și necropolele culturii Sântana de Mureș - Černjachov. Originea lor este considerată ca probabilă din mediile romane, locale și germanice. Astfel de vase au fost folosite încă din Latène-ul dacic (Vulpe 1957, p. 312). Vase asemănătoare au fost descoperite și în săpăturile de la Brad (Ursachi 1995, Pl. 114) și le întâlnim sporadic în așezările și

necropolele dacilor liberi de la est de Carpați, la Butnărești și Bărboasa (Bichir 1973, p. 85, Pl. CVIII, 1, 3) sau la Sohodor (V. Căpitanu, informații amabile). Un castron cu trei torți a fost descoperit în așezarea de la Remezivcy, aparținând culturii Lipica (Cygylyk 1975, Fig. 45, 1). Pe de altă parte, numeroase sunt descoperirile de această factură în cadrul diferitelor culturi germanice din nord-estul continentului (Ioniță 1982, p. 104).

i. Supiere

Au fost descoperite 29 exemplare. Criteriile după care au fost separate de castroane sunt dimensiunile și forma. Astfel, la castroane, înălțimea trebuie să fie mai mică sau cel mult egală cu diametrul gurii. Supierele au putut fi separate în următoarele tipuri:

Tip 1. Supiere înalte, zvelte, cu umărul ridicat și marginea dreaptă, teșită sau îngroșată (Pl. 319, 182). Au fost descoperite 10 exemplare, în mormintele 21 (14), 28 (5), 71 (6), 99 (21), 240 (7), 268 (21), 313 (9), 357 (2), 380 (7) și 409 (89), majoritatea grupate în partea sudică a necropolei (Pl. 348, 1).

Originea acestui tip de vas o găsim în mediile germanice, în vasele lucrate cu mâna din cultura Przeworsk, ca cele descoperite în necropolele de la Zawada 1 (Chomentowska, Michalski 1988, Pl. 362. 2, 1), Choyne 2 (Kaszewska, Rajewski, Zabkiewicz-Koszańska 1971, Pl. 166. 3, 36, 42), datată în secolul II, Piaski 1 (Horbacz, Oledzki 1983, Pl. 310. 1, 1), datată în a doua jumătate a secolului II, Pulavi 1 (Gajewski, Gurba 1981, Pl. 279. 2, 2), datată în secolele II-III, sau în necropola gotică de la Brest - Trišin (Kucharenko 1980, Pl. IX, 17v; XIX, 62b). În arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov asemenea vase au analogii la Hănești (Zaharia, Zaharia, Șovan 1993, Fig. 9A, 1), Spanțov (Mitrea, Preda 1966, Fig. 259, 4), Târgșor (Diaconu 1965, Pl. XXX, 2; XL, 2; XLIV, 3; LVII, 1) sau Gavrilovka (Symonovič 1964, Fig. 15, 9).

Tip 2. Supiere globulare, cu diametrul maxim pe mijlocul corpului și marginea ușor evazată (Pl. 319, 183). Au fost descoperite 5 exemplare, în mormintele 74 (4), 130 (34), 210 (3), 340 (3) și 419 (13) (Pl. 348, 2).

Tip 3. Supiere mai scunde, cu umărul ușor ridicat, puternic rotunjit și marginea dreaptă sau teșită (Pl. 320, 184). Au fost descoperite 10 exemplare, în mormintele 15 (2), 17 (11), 21 (13), 101 (6), 252 (4), 273 (3), 274 (35), 350 (12), 491 (5) și 497 (13) grupate mai ales în partea centrală și sud-estică a necropolei (Pl. 348, 3).

Tip 4. Supiere mai scunde, cu umărul pe mijlocul corpului sau mai coborât, gura largă și marginea dreaptă sau evazată. (Pl. 320, 185) Au fost descoperite 4 exemplare, în mormintele 21 (8), 54 (1), 344 (1) și 398 (5).

5. Vase lucrate la roată, din pastă zgrunțuroasă

În necropola de la Mihălășeni a fost descoperit un număr impresionant de vase din pastă zgrunțuroasă - respectiv 436 de exemplare - dintre acestea 435 provenind din morminte și 1 din strat. Ele au fost incluse în următoarele grupe, tipuri și variante:

a. Amforete

Au fost descoperite 3 exemplare, în mormintele 81 (5), 166 (3) și 261 (10). Aceste vase apar în tipologia noastră împreună cu amforetele din pastă fină cenușie, lucrate la roată.

b. Castroane

Au fost descoperite 16 exemplare, departajate în următoarele tipuri și variante:

Tip 1. Castroane bitronconice:

1a. Castroane înalte, tip supieră, cu umărul ridicat și marginea evazată (Pl. 320, 186). A fost descoperit 1 exemplar, în mormântul 414 (5).

1b. Castroane scunde, cu umărul ridicat, gâtul scurt și marginea ușor îngroșată (Pl. 320, 187). A fost descoperit 1 exemplar în mormântul 277 (7).

1c. Castroane scunde, cu umărul puternic rotunjit și marginea dreaptă sau evazată (Pl. 320, 188). Au fost descoperite 2 exemplare, în mormintele 297 (157) și 369 (16).

1d. Castroane înalte, bitronconice, cu umărul ridicat și marginea dreaptă. (Pl. 320, 189) Au fost descoperite 2 exemplare, în mormintele 180 (3) și 305 (73).

Tip 2. Castroane de formă generală tronconică. Două variante:

2a. Castroane înalte, cu partea superioară cilindrică scundă și marginea răsfrântă (Pl. 320, 190). Au fost descoperite 4 exemplare, în mormintele 264 (7), 376 (11), 450 (7) și 451 (22).

2b. Castroane mai scunde decât precedentele, dar cu partea superioară mai dezvoltată și marginea arcuită spre exterior (Pl. 320, 191). Au fost descoperite 6 exemplare, în mormintele 253 (6), 269 (7), 292 (1), 374 (4), 380 (5), precum și în strat (P103).

c. Oale

Au fost descoperite 417 exemplare, aparținând la mai multe tipuri și variante. Dintre acestea, 14 oale prezintă deformări, datorită neglijenței în execuție, fapt pentru care nu le-am mai inclus în clasificarea tipologică. Ele au fost descoperite în mormintele 140 (1), 177 (2), 186 (3), 212 (2), 215 (10), 232 (3), 249 (1), 274 (32; 33; 36), 279 (89), 280 (2), 416 (3) și 419 (5). De asemenea, nu au fost incluse în tipologie, datorită stării lor fragmentare, 101 oale descoperite în mormintele 5 (3), 6 (3), 14 (7), 47 (5), 55 (3), 66 (1), 68 (1), 71 (5), 72 (5), 75 (1; 2), 76 (1), 77 (5), 81 (4), 82 (4), 90 (6), 92 (3), 94 (3), 100 (4), 115 (1), 123 (45), 126 (2), 129 (3), 133 (2), 137 (5; 7), 142 (1, 2), 155 (1), 159 (2, 3), 161 (1), 162 (1), 165 (3), 170 (1), 171 (1), 172 (1), 174 (1), 175 (14), 181 (4), 185 (14), 186 (2), 199 (5), 202 (8), 214 (34), 218 (3), 219 (1), 220 (4; 6), 225 (5), 232 (2), 239 (36), 240 (9), 241 (9; 10), 251 (2), 254 (12), 255 (1), 256 (5, 6), 265 (1), 266 (2), 277 (4), 279 (88), 280 (3), 283 (1), 285 (1), 287 (2), 290 (1), 296 (3; 10), 308 (1), 319 (14), 322 (1), 336 (1), 337 (1), 340 (4), 344 (3), 345 (1), 348 (1), 357 (6), 359 (2), 360 (1), 375 (8), 386 (10), 390 (1), 391 (6), 408 (2), 409 (90), 410 (15), 418 (2; 3; 4), 436 (1), 445 (1), 449 (7), 450 (8), 454 (3; 4), 491 (3; 4) și 514 (48).

Tip 1. Oale globulare - aplatizate, cu gât bine conturat și marginea evazată (Pl. 320, 192). Au fost descoperite 4 exemplare, în mormintele 20 (5), 143 (4), 253 (4) și 268 (22), grupate în partea sudică a necropolei (Pl. 349 , 1).

Tip 2. Oale sferoidale, cuprinzând două variante.

2a. Oale cu gâtul scurt și marginea dreaptă, uneori îngroșată sau ușor evazată (Pl. 320, 193). Au fost descoperite 39 exemplare, în mormintele 3 (6), 17 (9; 10), 28 (6), 69 (4), 70 (2), 85(1), 88 (2), 92 (4), 114 (49), 117 (6), 118 (1), 123 (42), 138 (8), 139 (2), 149 (13), 198 (28), 225 (1), 238 (3), 251 (1), 253 (7), 262 (1), 263 (17), 288 (1), 296 (6), 301 (38; 40), 333 (10), 339 (1), 371 (2), 378 (18), 383 (1), 409 (91), 422 (3), 447 (20), 488 (22; 26), 508 (5) și 518-520 (c) , răspândite în toate zonele necropolei (Pl. 350, 2a).

2b. Oale cu gâtul mai strâmt și marginea puternic evazată (Pl. 321, 194). Au fost descoperite 20 exemplare, în mormintele 24 (4), 70 (3), 149 (14; 15), 213 (9), 238 (4), 296 (11), 302 (2), 306 (91; 93), 350 (8), 356 (15), 358 (131), 374 (5), 376 (4), 445 (4), 454 (2), 488 (23), 500 (3) și 501 (23) (Pl. 350, 2b).

Tip 3. Oale miniaturale, cu două variante:

3a. Oale zvelte, cu gâtul scurt, gura largă și marginea dreaptă sau evazată. (Pl. 321, 195) Au fost descoperite 15 exemplare, în mormintele 21 (9), 71 (3), 77 (11), 174 (2), 222 (6), 232 (4), 282 (4), 326 (7; 9), 358 (129), 378 (24), 394 (1), 414 (8), 419 (12) și 488 (24) (Pl. 351, 3a).

3b. Oale globulare, cu gâtul scurt și strâmt și marginea dreaptă sau evazată (Pl. 321, 196). Au fost descoperite 10 exemplare, în mormintele 85 (3), 91 (2), 93 (9), 132 (16), 135 (2), 275 (10), 301(37), 317 (6), 386 (14) și 419 (11) (Pl. 351, 3b).

Tip 4. Oale de mari dimensiuni, având trei variante.

4a. Oale sferoidale scunde, cu diametrul maxim la mijlocul corpului, gâtul scurt și marginea evazată (Pl. 321, 197) . Au fost descoperite 15 exemplare, în mormintele 29 (5), 108 (6), 123 (40), 125 (1), 206 (78), 210 (4), 222 (3), 262 (2), 264 (8), 275 (11), 281 (10), 305 (77), 350 (6), 389 (11) și 408 (1) , grupate în partea sudică și de est a necropolei (Pl. 351, 4a).

4b. Oale mai zvelte, piriforme, cu marginea scurtă și răsfrântă (Pl. 321, 198). Au fost descoperite 15 exemplare, în mormintele 95 (1), 108 (5), 114 (50), 116 (1), 135 (3), 139 (1), 151 (1), 160 (1), 177 (5), 234 (1), 279 (87), 343 (2), 385 (9), 398 (4) și 485 (4) (Pl. 352, 4b).

4c. Oale cu corpul bombat, de formă ușor bitronconică și marginea evazată sau îngroșată (Pl. 321, 199). Au fost descoperite 27 exemplare, în mormintele 17 (2), 93 (12), 102 (8), 135 (4), 173 (1), 174 (1), 177 (4), 178 (10), 187 (1), 203 (3), 213 (1), 233 (3), 239 (37), 254 (6), 282 (5), 313 (14), 315 (2), 317 (9; 10), 331 (9), 356 (14), 358 (132), 392 (3), 451 (23), 477 (23), 488 (25) și 501 (20) (Pl. 352, 4c).

Tip 5 Oale bitronconice, cu două variante.

5a. Oale cu umărul ridicat, bine profilat, gâtul strâmt și marginea dreaptă (Pl. 321, 200). Au fost descoperite 5 exemplare, în mormintele 56 (3), 132 (15), 169 (10), 340 (5) și 369 (22) (Pl. 353, 5a).

5b. Oale cu umărul la mijlocul corpului, bine evidențiat și marginea dreaptă (Pl. 321, 201). Au fost descoperite 4 exemplare, în mormintele 21 (12), 132 (10; 14) și 182 (2).

Tip 6. Oale înalte și zvelte, cu umărul ridicat, având două variante.

6a. Oale cu umărul atenuat, gâtul foarte scurt și marginea ușor evazată, uneori îngroșată (Pl. 321, 202). Au fost descoperite 13 exemplare, în mormintele 43 (5), 67 (1), 81 (3), 102 (6), 110 (17), 120 (1), 141 (1), 157 (41), 188 (7), 341 (2), 419 (14), 427 (6) și 469 (37), grupate mai ales în partea estică a necropolei (Pl. 353, 6a).

6b. Oale cu umerii proeminenți și ridicați și marginea evazată (Pl. 321, 203). Au fost descoperite 23 exemplare, în mormintele 71 (2; 4), 77 (8), 112 (1), 117 (9), 175 (8; 10), 178 (9), 179 (5), 188 (5), 203 (1), 215 (11), 225 (2), 261 (5), 289 (2), 305 (74), 334 (4), 386 (8; 13), 427 (11; 12), 496 (12) și 505 (5), grupate, ca și precedentele, mai ales în partea estică a necropolei (Pl. 353, 6b).

Tip 7. Oale înalte, cu diametrul maxim la mijlocul corpului, gura îngustă și marginea dreaptă sau evazată (Pl. 321, 204). Au fost descoperite 15 exemplare, în mormintele 74 (5), 110 (20), 243 (3), 248 (9), 254 (4), 260 (5), 261 (6), 294 (2), 300 (26), 302 (1), 375 (7), 414 (7), 450 (9), 473 (1) și 505 (8) (Pl. 354, 7).

Tip 8. Oale înalte, cu corpul puternic bombat, gâtul scurt și marginea dreaptă sau ușor evazată (Pl. 321, 205). Au fost descoperite 26 exemplare, în mormintele 39 (1), 56 (5), 70 (5), 80 (6), 143 (4), 154 (1), 213 (2), 248 (9), 250 (5), 260 (7), 270 (2), 297 (166), 300 (25), 301 (39), 305 (75), 306 (95), 343 (5), 376 (7), 380 (4), 384 (22), 392 (5), 477 (20), 505 (9), 508 (8), 510 (5) și 514 (49) (Pl. 354, 8).

Tip 9. Oale înalte, zvelte, cu diametrul maxim la mijlocul corpului, fundul strâmt și marginea dreaptă sau evazată (Pl. 322, 206). Au fost descoperite 17 exemplare, în mormintele 39 (4), 60 (1), 70 (6), 74 (9; 12), 123 (43), 166 (1), 206 (76), 213 (10), 214 (33), 256 (4), 273 (2), 304 (1), 369 (23), 422 (2), 485 (3) și 497 (12), (Pl. 354, 9).

Tip 10. Oale înalte, zvelte, cu umerii atenuați la mijlocul corpului și marginea evazată (Pl. 322, 207). Au fost descoperite 5 exemplare, în mormintele 149 (11), 176 (2), 317 (8), 323 (1) și 359 (4).

Tip 11. Oale de dimensiuni medii, cu umărul ridicat, gâtul scurt și marginea evazată (Pl. 322, 208). Au fost descoperite 27 exemplare, în mormintele 36 (7), 47 (6), 53 (3), 80 (2), 102 (3), 137 (4), 138 (10), 153 (4), 203 (2), 215 (6), 222 (5), 235 (1), 267 (1), 297 (161), 309 (87), 331 (11), 347 (12; 15), 369 (21), 374 (6), 376 (12), 378 (26), 417 (3), 422 (1), 433 (4), 449 (6) și 496 (13) (Pl. 355, 11).

Tip 12. Oale de dimensiuni medii, cu diametrul maxim pe mijlocul corpului și marginea dreaptă, evazată sau teșită (Pl. 322, 209). Au fost descoperite 23 exemplare, în mormintele 3 (7), 35 (3), 74 (3), 125 (3), 138 (9), 157 (39), 169 (9), 254 (7), 263 (15), 309 (86), 331 (10), 353 (11), 369 (24), 375 (5), 391 (5), 407 (2), 414 (6), 417 (2), 422 (6), 433 (6), 449 (8), 464 (5) și 514 (54) (Pl. 355, 12).

Tip 13. Vas de provizii, tip "*dolia*". A fost descoperit 1 fragment în capacul mormântului 10 (7) de incinerare.

6. Vase de import romane

În necropola de la Mihălășeni au fost descoperite 34 de vase de import, dintre care 32 în morminte și 2 în strat. Nu a fost inclusă în clasificarea tipologică cana din mormântul 464 (6), fiind găsită cu gâtul și gura lipsă. Aceste recipiente au putut fi separate în următoarele grupe, tipuri și variante:

a. Căni

Au fost descoperite 13 exemplare, după cum urmează:

Tip 1. Căni cu gura trilobată, cu patru variante:

1a Căni scunde, cu gura largă, torți rectangulare în secțiune, caneluri fine, paralele pe corp și fundul inelar (Pl. 322, 210). Au fost descoperite 2 exemplare în mormintele 2 (15) și 108 (7).

1b. Căni zvelte, înalte, cu gâtul strâmt, uneori decorate cu caneluri paralele pe corp și fundul inelar (Pl. 322, 211). Au fost descoperite 3 exemplare, în mormintele 213 (7), 282 (6) și 296 (4), grupate în marginea nord-estică a necropolei (Pl. 356, 1b).

1c. Căni înalte, masive, cu torți ovale în secțiune, care prezintă șanțuri longitudinale, fundul inelar (Pl. 322, 212). Au fost descoperite 2 exemplare, în mormintele 175 (13) și 369 (17) (Pl. 356, 1c).

1d. Căni mai scunde decât precedentele, masive, cu gura mai largă, torți ovale în secțiune și fundul inelar (Pl. 322, 213). A fost descoperit 1 exemplar în mormântul 216 (7).

Acest tip de recipiente își are zona de răspândire în partea vestică a culturii Sântana de Mureș - Černjachov, până la râul Nistru (Ioniță 1982, p. 105). Cănilor romane sunt relativ numeroase, fiind găsite la Lețcani (Bloșiu 1975, p. 229, Fig. 14, 10), Mogoșani (Diaconu 1970, p. 28, Fig. 81; p. 23, Fig. 8, 2), Izvorul (Mitrea, Preda 1966, p. 70, Fig. 178, 3), Mălăiești (Fedorov 1960, Fig. 30, 2), Slobozia - Chișcăreni (Levinskij, informații amabile) sau Cholmskoe (Gudkova, Fokeev 1984, p. 64, Fig. 22, 14).

Tip 2. Căni înalte, zvelte, cu manșon circular sub margine, torți rectangulare în secțiune și fundul inelar (Pl. 323, 214). Au fost descoperite 2 exemplare, în mormintele 243 (2) și 317 (11) (Pl. 356, 2).

Exemplare identice celor de la Mihălășeni nu se cunosc în aria culturii Sântana de Mureș - Černjachov. Singurele analogii ce se pot face sunt cu exemplare descoperite la Șpanțov (Mitrea, Preda 1966, p. 30, Fig. 56, 2; 96, 3), Independența (Mitrea, Preda 1966, p. 48, Fig. 110, 5) sau Mogoșani (Diaconu 1970, p. 29, Fig. 9, 13), care însă sunt mai puțin zvelte, iar manșonul circular este fixat chiar pe marginea gurii, spre deosebire de cele de la Mihălășeni, al căror manșon este o prelungire a atașului superior al torții și fixat la 2-3 cm sub buză.

Tip 3. Căni cu corpul alungit, gâtul cilindric, marginea dreaptă, toartă rectangulară în secțiune, având caneluri în spirală pe corp și fundul inelar (Pl. 323, 215). A fost descoperit 1 exemplar, în mormântul 220 (8).

Singurele analogii apropiate pentru acest tip de cană sunt cele din necropola de la Callatis (Preda, 1980, p. 25 - 27, Pl. IX - XI), considerate ca fiind "urcioare". Ele sunt însă mai zvelte decât cele de la Mihălășeni, având partea inferioară a corpului și fundul mai înguste. Acest tip de vas este specific Scythiei Minor și are o mare frecvență de-a lungul coastei de vest a Mării Negre, coborând spre sud până în Peloponez (Preda 1980, p. 26).

Tip 4. Cană cu corpul bombat, gâtul scurt, marginea dreaptă, toartă ovală în secțiune, având nervură la exterior, angobă roșie, linii incizate în dreapta torții și fundul plat. (Pl. 323, 216) A fost descoperit 1 exemplar, în mormântul 136 (3).

b. Amforete

Au fost descoperite 11 exemplare, care au putut fi departajate în următoarele tipuri:

Tip 1. Amforete de mici dimensiuni, având corpul cilindric, gâtul tronconic sau cilindric, marginea dreaptă, torți ovale în secțiune și fund inelar și grupe de caneluri fine, paralele. (Pl. 323, 217) Au fost descoperite 8 exemplare, în mormintele 85 (2), 154 (4), 206 (74), 238 (5; 6), 301 (41), 326 (10) și 392 (1) (Pl. 356, 1).

Tip 2. Amforete cu corpul ovoidal, marginea dreaptă, torți rectangulare în secțiune și fundul inelar sau concav, decorate cu caneluri fine, paralele (Pl. 323, 218). Au fost descoperite 2 exemplare, în mormintele 127 (3) și 154 (3).

Tip 3. Amforete cu corpul înalt, cilindric, torți rectangulare în secțiune și fundul plat, fiind decorate cu caneluri fine, paralele (Pl. 323, 219). A fost descoperit 1 exemplar, în mormântul 132 (9).

Nu cunoaștem analogii pentru amforetele descoperite la Mihălășeni. Singurele apropiate sunt vasele descoperite în mormântul 115 de la Miorcani (Ioniță, informații amabile) și la Mogoșani (Diaconu 1970, p. 30, Fig. 8, 7).

c. Amfore

Au fost descoperite 7 exemplare, după cum urmează:

Tip 1. Amfore de mari dimensiuni, cu corpul cilindric sau mai larg la partea inferioară, gura îngustă, gâtul scurt, torți rectangulare sau ovale în secțiune, caneluri ondulate (*Welenriefelung*) pe corp (Pl. 324, 220). Au fost descoperite 4 exemplare, în mormintele 121 (4), 376 (8), 450 (11) și 514 (47), din care trei grupate în partea nord - estică a necropolei (Pl. 356, 1).

Cunoscute la Tyras (Karyškovskij, Klejman 1985, p. 136, Fig. 44) și Kersones (Belov 1969, p. 83, Fig. 24), aceste amfore se găsesc în cadrul culturii Sântana de Mureș - Černjachov, la Bârlad - Valea Seacă (Palade 1986, R76a, 9; R90, 7), Lunca (Dragomir 1971, p. 58, Fig. 5, 6) sau la Frunzovka (Kravčenko 1967b, Fig. 1, 3). Folosite ca element de datare, apar relativ târziu în cadrul culturii; la Iatrus (tipul I, 3) ele au fost datate în perioada cuprinsă între a doua jumătate a secolului IV și anul 408 (Böttger 1982, p. 42 - 43, Pl. 11, c).

Tip 2. Amforă cu corpul ovoidal, gâtul scurt și îngust, torți ovale în secțiune și fundul ascuțit, fiind decorată cu benzi de caneluri fine, paralele sau în val (Pl. 324, 221). A fost descoperit 1 exemplar, în mormântul 296 (13).

Tip 3. Amforă înaltă, cu umărul ridicat, gura largă, torți ovale în secțiune și fundul inelar, fiind decorate cu șanțuiri (*Rilung*) pe corp (Pl. 324, 222). A fost descoperit 1 exemplar, în mormântul 248 (8).

Tip 4. Amforă înaltă și zveltă, cu gâtul lung, cilindric, torți ovale în secțiune, având nervuri longitudinale exterioare și fundul inelar, decorată cu caneluri largi pe corp (Pl. 324, 223). A fost descoperit 1 exemplar, în mormântul 254 (10). Spre deosebire de ceramica romană de toate tipurile, prezentată mai sus, lucrată din pastă cărămie, dură și lucioasă, uneori cu angobă, amforele de tip 4 au în compoziția pastei mult nisip.

Acest tip de amforă are o largă circulație în arealul culturii, fiind atestată prin descoperirile de la Izvoare (Vulpe 1957, p. 296, Fig. 315, 1), Barcea (Țau, Nicu 1986, p. 177, Fig. 4, 2), Târgșor (Diaconu 1965, p. 83 - 84, Pl. CXXVI, 1), Spanțov (Mitrea, Preda, 1966, p. 38, Fig. 89, 3), Independența (Mitrea, Preda, 1966, p. 134, Fig. 140, 1), Copuzu (Mușețeanu 1986, p. 215, Fig. 4, 7), Slobozia - Chișcăreni (Levinskij, informații amabile), Viktorovka (Symonovič 1967, 2, Fig. 5, 1-2). Amfore de acest tip apar și la Piatra - Frecăței (Petre 1987, p. 19, Fig. 43 d), Sacidava (Scorpan 1975, p. 267 - 268, Pl. 4, 4) sau în Crimeea (Brajčevskaja 1957, p. 111 - 112, Fig. 1). Interesant este faptul că acest tip de amforă este cunoscut la Histria și în spațiul răsăritean de la mijlocul secolului III până în secolul V. La Capidava și Sacidava au apărut fragmente de acest tip, datate în secolul V, la fel ca la Atena (Scorpan 1975, p. 268). A. Opaiț le datează în secolul II - IV și consideră posibilă o origine cosiană (Opaiț 1980, p. 302 - 304, Fig. VII, 6).

Menționăm că în afara amforelor descrise mai sus, în necropola de la Mihălășeni a mai fost descoperit în strat (P129) un exemplar de formă înaltă, zveltă, cu umărul ridicat, torți ovale în secțiune, având nervuri longitudinale exterioare. Pasta este dură, cu mult nisip în compoziție.

Acest tip de amforă este datat în secolele I - II (Șovan 1983, p. 123 - 124, Pl. I, 1). Analogii se găsesc la Vetrișoia - Vaslui (Sanie 1968, p. 346, Fig. 1), Barboși (Sanie 1981, p. 133, Pl. 32, 6), Răcățu, Lungoci - Galați (Ursachi 1968, p. 176, Fig. 2, 1-4) și, în număr mare, în zona nord-pontică, la Panticapaeum și Phanagoria (Zeest 1960, p. 110).

d. Castroane

Tip 1. Castron cu gura largă, umărul puțin reliefat și marginea dreaptă. (Pl. 324, 224). A fost descoperit un singur exemplar, în mormântul 238(2).

Tip 2. Castron bitronconic înalt, cu gura îngustă, cu umărul proeminent și fund inelar (Pl. 325, 225). A fost descoperit un singur exemplar, în strat (P100).

I. OFRANDE ALIMENTARE

În necropola de la Mihălășeni au fost descoperite ofrande alimentare, constând din: 1. oase de animale și coji de ouă; 2. boabe de soc (*Sambucus Nigra*).

1. Oase de animale și coji de ouă

Ofrandele provenind de la animale au fost descoperite sub formă de oase de ovicaprine, equide, taurine, porcine, găini domestice și pești, precum și coji de ouă provenind de la găini domestice. Ele au fost găsite în 14 morminte de incinerare și 122 morminte de înhumare (tabelul 1). Trebuie să precizăm că nu toate oasele descoperite în aceste morminte pot fi socotite ca atare, unele dintre ele purtând o altă semnificație sau ajungând întâmplător în umplutura mormintelor (Haimovici 1994, p. 222).

După cum se știe, obiceiul depunerii ofrandelor alimentare în morminte este tipic tuturor necropolelor culturii Sântana de Mureș - Černjachov, această grupă de inventar funerar fiind sesizată în proporții diferite de la o necropolă la alta, atât în ceea ce privește numărul de morminte, cât și cantitatea de ofrande depuse. El este documentat la populațiile dacice încă din Hallstattul final, regăsindu-se mai târziu la Zvorâștea (Ignat 1999, p. 58), Văleni (Ioniță, Ursachi 1988, p. 74, 89) sau la Lipica (Śmiszko 1932, p. 113).

2. Boabe de soc (*Sambucus Nigra*)

Boabe de soc din specia *Sambucus Nigra* au fost descoperite în mormintele 130 și 137 (Monah 1994, p. 421-422, Fig. 1). Obiceiul depunerii boabelor de soc în morminte este atestat pentru prima oară în aria culturii Sântana de Mureș - Černjachov, prin descoperirile de la Mihălășeni. În zonă acest ritual va fi reîntâlnit abia în secolele XIV-XV, în necropola medievală de la Hudum - Botoșani (Monah 1988, p. 307).

Tabel 1. Mihălășeni. Ofrande alimentare

Morminte	Ovicaprine	Equs caballus	Bos taurus	Sus scrofa domesticus	Gallus domesticus	Ouă	Ciprinide
8	•						
9	•						
15	•						
17		•					
20			•				
21	•						
24				• ?			
26			•				
27	•						
28	•						
36	•						
38	•						
40				•			
44	•						
49			•				
50			•				
55					•		
58			•				
64	•		•				
69	•						
72	•						
73			•				
84	•						
90	•						

Morminte	Ovicaprine	Equus caballus	Bos taurus	Sus scrofa domesticus	Gallus domesticus	Ouă	Ciprinide
99			•				
102	•						
105			•				
114	•						
116	•						
117	•				•	•	
118	•						
120		•					
121	•		•				
123	•				•	•	
128		•	•	•			
131	•		•		•		
132	•					•	
134	•						
147				•			
151			•				
157	•						
161					•		
175	•				•		
178	•						
179	•			• ?			
182	•				•		
188	•				•		
206					•		
215			•		•		
222			•				
226			•				
239	•						
241	•				•		
248				•			
250	•						

Morminte	Ovicaprine	Equus caballus	Bos taurus	Sus scrofa domesticus	Gallus domesticus	Ouă	Ciprinide
252	•						
253	•				•		
254	•					•	
256	•						
258			•				
260	•		•	•	•		
261	•				•		
262				•			
263					•		
264					•		
268			•			•	
271			•				
274	•						
275		•	•	•			
276	•						
277						•	
278					•		
279	•		•				
286	•			•			•
289	•				•		
290	•				•		
292					•		
299	•			•			
300	•						
306					•		
308	•						
309					•		
313				•			•
315	•				•		
317	•						
318	•		•				

Morminte	Ovicaprine	Equus caballus	Bos taurus	Sus scrofa domesticus	Gallus domesticus	Ouă	Ciprinide
324	•						
326	•				•		
327		•					
328					•		
330	•				•		
331			•			•	
333				•			
340		•					
347	•				•		
350				•			
353	•						
355	•						
357	•						
359	•				•		
366	•		•				
369	•		•		•		
371	•						
374				•			
376	•						
378	•				•		
380	•						
386	•						
389						•	
391	•						
397	•						
409	•						
410	•					•	
414					•		
417	•						
422	•						
433	•						

Morminte	Ovicaprine	Equus caballus	Bos taurus	Sus scrofa domesticus	Gallus domesticus	Ouă	Ciprinide
445					•	•	
449	•						
450	•						
451				•			
455					•		
456				•			
464	•						
477	•						
485	•				•	•	
488				• ?			
489			•				
491	•						
497	•				•	•	
500					•		
510						•	
514	•						
517	•		•				
Total	84	6	28	18	37	14	2
%	44,44	3,74	14,81	9,52	19,57	7,40	1,05

IV. CRONOLOGIA RELATIVĂ ȘI ABSOLUTĂ A NECROPOLEI

Pentru stabilirea cronologiei interne a necropolei de la Mihălășeni am întocmit o diagramă a incidențelor dintre seriile tipologice de obiecte descoperite în morminte. În diagramă au fost incluse 93 de serii tipologice de obiecte, după cum urmează: 9 pentru fibule (tipurile 1a, 1b, 2a, 2b, 3a1, 3a2, 3b, 4a și 4b), 8 pentru catarama (tipurile 1a, 2a, 2b, 2c, 2d, 4, 5 și 6), 10 pentru piepteni (tipurile 1a, 1b, 2, 3a, 3c1, 3c2, 3d, 3f, 3e și 4), 1 pentru cuțitașe de toaletă, 2 pentru pandantive prismatice (tipurile 6a și 6b), 1 pentru pahare de sticlă, 1 pentru oale din pastă grosieră lucrate cu mâna, 4 pentru oale din pastă fină lucrate la roată (tipurile 1a, 1b, 2 și 3a), 8 pentru căni din pastă fină lucrate la roată (tipurile 1a, 1b, 2a, 2c, 4a, 4b, 5 și 8a) 1 pentru amforete cenușii lucrate la roată (tipul 4), 2 pentru pahare din pastă fină lucrate la roată (tipurile 1a și 2), 1 pentru cupe lucrate la roată din pastă fină cenușie, 18 pentru castroane din pastă fină lucrate la roată (tipurile 1b, 1d, 1e, 1f, 2, 2b, 2c, 3a, 3c, 3d, 3e, 3f, 5b, 5c, 6a, 6b, 7 și 8), 3 pentru supiere lucrate la roată din pastă fină cenușie (tipurile 1,2 și 3), 2 pentru castroane cu trei torți (tipurile 3a și 9), 16 pentru oale din pastă zgrunțuroasă lucrate la roată (tipurile, 1, 2a, 2b, 3a, 3b, 4a, 4b, 4c, 5a, 6a, 6b, 7, 8, 9, 11 și 12), 3 pentru căni romane (tipurile 1b, 1c și 2), 1 pentru amforete romane (tipul 1) și 1 pentru amfore romane (tipul 1).

După cum se poate observa, nu toate mormintele și nici toate obiectele cuprinse într-o serie tipologică au intrat în diagramă. Unele morminte sunt lipsite de inventar, iar altele au câte o singură piesă de inventar, ceea ce este prea puțin pentru situarea corectă a mormântului în diagramă, dar pe planul necropolei s-a indicat în fiecare caz totalitatea mormintelor care conțin respectivele tipuri de obiecte.

Sucesiunea incidențelor seriilor tipologice de obiecte din diagramă indică - de la stânga la dreapta - desfășurarea în timp a acestora, pornind de la primele serii de tipuri folosite în necropolă. Pe de altă parte, fiecare serie tipologică de obiecte luată pe verticală indică, în cadrul cronologiei interne a necropolei, perioada în care respectivele obiecte au fost folosite de către membrii comunității, în funcție de fluctuația modei, a gusturilor estetice sau a conservatorismului manifestat de-a lungul timpului.

Pornind tocmai de la această durată limitată în timp a folosirii acestor serii/tipuri de obiecte, am făcut departajarea cronologică internă a necropolei în trei faze (I, II și III): faza I cu 19 morminte, faza II cu 52 morminte și faza III cu 63 morminte. În total, au intrat în diagramă 134 morminte. Totodată, un grup de morminte caracterizate prin orientarea generală V-E (cu unele deviații) și lipsa aproape totală a inventarului funerar, pot indica o a patra fază a necropolei, care este după toate probabilitățile, contemporană cu faza a III-a și parțial posibil chiar cu faza a II-a.

Faza I. Mormintele din această fază se caracterizează prin prezența exclusivă a următoarelor tipuri de obiecte: oale grosiere lucrate cu mâna tip 1, cuțitașe de toaletă de bronz tip 1, cupe cu picior lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 1, oale din pastă zgrunțuroasă lucrate la roată tip 1 (Pl. 357), fibule cu picior înfășurat tip 2a și 3a1, piepteni cu mâner semicircular și aripi laterale tip 3a (Pl. 358) și 3c2 (Pl. 359) și castroane din pastă fină cenușie tip 3a (Pl. 358). Tot în această etapă de înmormântări își încep evoluția următoarele serii tipologice de obiecte: cămile din pastă fină lucrate la roată tip 1a și 2a (Pl. 359), pieptenii cu mâner semicircular tip 1a (Pl. 360) și cu mâner trapezoidal tip 2 (Pl. 359), castroanele din pastă fină lucrate la roată tip 1d, 3c, 3d (Pl. 360) și 5c, 6a, oalele lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 3a (Pl. 361), supierele lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 1 și 3, oalele din pastă zgrunțuroasă lucrate la roată tip 4a (Pl. 362) și 4b și fibulele cu picior înfășurat tip 1a (Pl. 363).

Faza II. Singurele tipuri de obiecte care se găsesc numai în mormintele din această fază sunt: cămile din pastă fină lucrate la roată tip 1b și amforetele romane tip 1 (Pl. 365). În această fază își încheie evoluția următoarele serii tipologice de obiecte care au apărut încă din faza precedentă: pieptenii cu mâner trapezoidal tip 2 (Pl. 359), castroanele din pastă fină lucrate la roată tip 1d (Pl. 360) și 6a (Pl. 361), oalele lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 3a (Pl. 361), supierele lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 1 și 3 (Pl. 362), oalele din pastă zgrunțuroasă lucrate la roată tip 4b (Pl. 363) și cămile lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 1a și 2a (Pl. 359).

De asemenea, în această etapă își încep evoluția următoarele serii tipologice de obiecte: paharele din pastă fină lucrate la roată tip 1a și 2 (Pl. 365), fibulele cu picior înfășurat tip 1b, 2b, 3a2 și 3b (Pl. 366), castroanele din pastă fină lucrate la roată tip 1b, 1f, 2a (Pl. 367), 2b, 2c (Pl. 368), 3e, 3f, 5b (Pl. 369), 6b și 8, oalele din pastă zgrunțuroasă lucrate la roată tip 2a (Pl. 370), 2b, 3a, 3b (Pl. 371), 4c, 6a, 6b (Pl. 372), 8, 9, 11 și 12 (Pl. 373), pandantivele prismatice tip 6a și 6b, cupele din pastă fină lucrate la roată tip 1, pieptenii cu mâner semicircular tip 1b (Pl. 374) și cu mâner semicircular și aripi laterale tip 3d, 3e și 3f, castroanele cu 3 torți tip 3a (Pl. 375) și 9, amforetele cenușii tip 4, cămile din pastă fină lucrate la roată tip 2c și 4a (Pl. 376), supierele lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 2, oalele lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 1b și 2 și cataramele de bronz cu veriga îngroșată tip 1a și de fier cu veriga ovală aplatizată tip 6 (Pl. 377).

Faza III. În această fază se găsesc în exclusivitate următoarele serii tipologice de obiecte: fibulele cu semidisc și placă pentagonală la picior tip 4a și 4b, cămile romane tip 1b, 1c (Pl. 379) și 2, cataramele de bronz cu veriga ovală tip 2a, 2b, 2c, 2d (Pl. 380) și de fier tip 4 și 5, oalele din pastă zgrunțuroasă lucrate la roată tip 5a și 7, amforele romane tip 1 (Pl. 381), pieptenii cu mâner semicircular și aripi laterale tip 3c1 și cu plăcile laterale din două bucăți tip 4, cămile din pastă fină lucrate la roată tip 4b, 5 (Pl. 382) și 8a, castroanele din pastă fină lucrate la roată tip 1e și 7, oalele lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 1a și paharele de sticlă tip 1 (Pl. 383).

În această fază mai apar câte un exemplar de pieptene cu mâner semicircular tip 1a și de oală zgrunțuroasă lucrată la roată tip 4a și două exemplare de fibule cu picior înfășurat tip 1a, serii ce au apărut încă din faza I, dar care își au punctul de greutate în faza II. Totodată, din cele apărute în faza II, continuă să apară în faza III următoarele serii tipologice de obiecte: castroanele lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 1b, 1f, 2a, 2b, 2c, 3c, 3d, 3e, 3f, 5b, 5c, 6b și 8, fibulele cu picior înfășurat tip 1a, 1b, 2b, 3a2 și 3b, oalele din pastă zgrunțuroasă lucrate la roată tip 2a, 2b, 3a, 3b, 4a, 4c, 6a, 6b, 8, 9, 11 și 12, pieptenii cu mâner semicircular tip 1a, 1b și cei cu mâner semicircular și aripi laterale tip 3d, 3e, și 3f, paharele din pastă fină lucrate la roată tip 1a și 2, pandantivele prismatice tip 6a și 6b, cupele din pastă fină lucrate la roată tip 1, castroanele cu 3 torți tip 3a și 9, amforetele romane tip 4, cămile din pastă fină lucrate la roată tip 2c și 4a, supierele lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 2, oalele lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 1b și 2 precum și cataramele de bronz cu veriga circulară tip 1a și cele de fier cu veriga ovală aplatizată tip 6.

Un număr de trei morminte (nr. 37, 108 și 231) au în inventarul lor obiecte care se întâlnesc atât în prima cât și în a doua fază, ceea ce atestă apartenența lor fie la faza I, fie la faza II. De asemenea, o grupă de 22 de morminte (nr. 36, 43, 47, 49, 58, 69, 70, 137, 179, 203, 222, 281, 305, 306, 309, 319, 356, 374, 389, 419, 422 și 451) cuprind obiecte caracteristice fazelor II și III, ceea ce presupune că ele aparțin sigur uneia din aceste faze.

Grupele de morminte aparținând celor 3 faze de înmormântări apar în planul necropolei destul de bine delimitate. Astfel, cele 16 morminte din faza I sunt grupate aproape în exclusivitate în partea sud-vestică a necropolei. Din cele 3 morminte aparținând fazei I sau II, mormintele 37 și 108 se găsesc în aceeași zonă, iar mormântul 231 se află la o distanță relativ mare de această grupare, marcând, ca și mormântul 385, un început de extindere a înmormântărilor față de arealul de bază inițial (Pl. 364).

Mormintele din faza a II-a se întâlnesc într-un număr redus în arealul mormintelor din faza I-a, apoi se extind, fiind grupate aproximativ în centrul necropolei, cu unele extinderi izolate înspre nord-est și est (Pl. 378). Mormintele din faza a III-a, cu câteva excepții au fost descoperite grupat pe marginile necropolei, mai ales în zona nord-estică și sud-vestică. Mormintele aparținând fazei II sau III se găsesc răspândite în special în partea de nord-est și sud a necropolei (Pl. 384).

Pe lângă cele trei faze de înmormântări determinate pe baza inventarului, am mai distins, pe baza altor caracteristici, încă un grup de morminte, încadrate în așa-zisa fază a IV-a.

Faza IV (?). În cadrul necropolei de la Mihălășeni au fost descoperite circa 100 morminte care se caracterizează prin două aspecte esențiale: orientarea V-E, cu unele deviații ale mormintelor și lipsa aproape totală a inventarului funerar. Ele sunt grupate în marea lor majoritate în partea nord-vestică a necropolei, o grupare destul de însemnată fiind descoperită și în partea ei estică (Pl. 385).

În acest context este necesară clarificarea situației topocronologice a mormintelor de incinerare în cadrul necropolei. Separarea în plan a acestora ne permite o serie de constatări interesante. Cu excepția mormintelor 435, 436 și 484, aflate în zona în care predominau mormintele orientate V-E, considerate a fi creștine, majoritatea mormintelor de incinerare erau răspândite în partea de sud-vest, sud-est și est a necropolei. Această situație ar putea sugera că ritul incinerării, după

o evoluție destul de îndelungată în timp, ar fi dispărut din uz spre finalul necropolei. Totuși, practicarea incinerăției concomitent cu înhumările pînă în finalul necropolei nu trebuie respinsă, întrucât există unele indicii în acest sens. Astfel, în mormântul 256 de incinerăție, care suprapunea mormântul 258 de înhumăție lipsit de inventar, s-a descoperit o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă tip 9, care în diagramă se regăsește mai ales în faza III. De asemenea, mormântul 255 de incinerăție suprapune mormântul 254 de înhumăție, care aparține fără nici o îndoială fazei III de înmormântări. În sfârșit, sub platforma de incinerare nr. 1 se afla mormântul de înhumăție 166, care aparține foarte probabil fazei III, întrucât castronul lucrat la roată din pastă fină cenușie tip 2a și oala lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă tip 9 din inventarul lui își au centrul de greutate în faza III. În același timp, peste platforma de incinerare amintită au mai fost descoperite două morminte de incinerăție (161 și 162), situație stratigrafică ce le plasează spre finalul necropolei, întrucât intervalul de timp de la ieșirea din uz a platformei și pînă la înmormântarea unor incinerăți peste platformă ar fi trebuit să fie suficient de mare pentru ca existența acestora să fie uitată de către localnici.

Alte modalități de evaluare a situației cronologice a mormintelor de incinerăție se pot determina în funcție de tipologia pieselor de inventar și poziția în plan a mormintelor. Folosind acest sistem am putut stabili succesiunea incidentelor seriilor tipologice de obiecte într-o diagramă, care cuprinde toate mormintele de incinerăție cu obiecte intrate în clasificarea tipologică, inclusiv cele în inventarul cărora se găsește o singură piesă (Pl. 388). Cartarea pe planul necropolei și a acestor morminte (Nr. 6, 9, 10, 62, 113, 287, 5, 143 și 336) lărgeste substanțial aria de extindere a necropolei în faza I. Exceptând noile morminte grupate în sud-vestul necropolei, 3 dintre morminte (143, 113 și 287) marchează în zona de est și nord-est (alături de mormântul 234) extinderea înmormântărilor față de arealul inițial (Pl. 390).

De asemenea, patru serii de tipuri de obiecte (castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 6a și 1d, supiere tip 3 și oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă tip 4b) se întîlnesc în fazele I și II ale necropolei (Pl. 388), inclusiv în mormintele 22, 273, 95, 116, 160 și 234, care n-au intrat în diagrama generală. Pe planul necropolei se poate observa o extindere spre nord-est a acestor morminte de incinerăție (116, 160, 234 și 273) (Pl. 390). În același timp se pot observa în mormântul 44 două tipuri de vase (castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 3d și 3c), care în diagrama generală se regăsesc și în fazele II și III. La fel, o oală lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă tip 8 din mormântul 143 se regăsește și ea în fazele II și III, ceea ce nu înseamnă că mormintele respective nu aparțin fazei I, ci doar că cele 3 tipuri de vase își încep evoluția îndelungată încă din această fază (pînă la finalul necropolei) (Pl. 388).

Câteva serii de tipuri de obiecte (castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 3d, 3c, 5b și 5c, oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă tip 4a și pahare tip 1a) își au centrul de greutate în faza II, iar mormintele în care se află ele se regăsesc (cu excepția mormântului 346) în partea de sud-vest a necropolei (mormintele 12, 23 și 29). Alte tipuri de obiecte (oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă tip 2b, 11, 6a și 9 și castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 3f) au, din punct de vedere numeric, centrul de greutate în faza III, iar mormintele respective (267, 67, 341, 256 și 292) sunt situate în nord-estul necropolei. În sfârșit, alte serii tipologice de obiecte (oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă tip 4c, 2a, 3a, 8 și 6b și castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 3c și 6b) se repartizează proporțional în fazele II și III, iar mormintele respective (nr. 173, 174, 315, 88, 118, 251, 288, 339, 270, 112 și 141) se găsesc grupate (cu excepția mormintelor 285 și 383) mai ales în centrul și estul necropolei, între cele două grupări amintite mai sus. Această grupă de morminte cu obiecte de inventar din faza II sau III, prin numărul lor mare și prin extinderea generală spre centrul, estul și nord-estul necropolei (Pl. 390), constituie o dovadă certă a prelungirii practicării ritului incinerării, concomitent cu cel al înhumării, pînă spre finalul necropolei. Mai mult, între tipurile de obiecte care în diagrama generală apar exclusiv în faza III se remarcă castroanele din pastă fină cenușie tip 1e și oale din pastă zgrunțuroasă tip 7, care se regăsesc în mormintele 11 și 294, situate în marginile de sud-vest (lângă mormântul 12 din faza II sau III) și de nord-est ale necropolei, într-o grupare puternică de morminte de incinerăție aparținând ultimelor două faze de înmormântări din necropolă (Pl. 390). Tot fazei III îi aparține și mormântul 302, în care s-a descoperit o oală zgrunțuroasă tip 7.

Majoritatea mormintelor de incinerăție (cu excepția celor din faza I sau II) sunt grupate în zona centrală, estică și nord-estică a necropolei, iar în partea nordică și nord-vestică a necropolei majoritatea mormintelor sunt creștine. Prezența acestora nu exclude continuarea incinerăției, dovadă

fiind mormintele 435, 436 și 484, aparținând cu cea mai mare probabilitate fazei finale a necropolei.

Luând în considerare toate elementele de mai sus, se poate afirma că în necropola de la Mihălășeni au fost sesizate trei faze sigure de înmormântări. O eventuală a patra fază, cea numită impropriu a mormintelor creștine este problematică, deoarece în finalul necropolei se practica înhumarea în proporții diferite în variantele păgână (orientarea generală N-S și ofrande alimentare) și creștină (orientarea V-E și lipsa ofrandelor alimentare). Întrucât este greu de crezut că spre finalul necropolei toată populația din zonă a trecut la religia creștină, considerăm că așa-zisa fază a patra este în realitate contemporană cu faza a treia și parțial probabil și cu faza a doua, având în vedere că activitatea misionară a început în zonă cu deosebire după ce religia creștină a devenit religie oficială în Imperiul roman.

Situația de la Mihălășeni confirmă astfel opinii mai recente asupra evoluției culturii Sântana de Mureș - Černjachov, pentru care au fost identificate patru etape (Ioniță 1986). Prima etapă a fost considerată ca având numai morminte de incinerare, neexcluzându-se totuși și practicarea înhumării. A doua etapă consemnează un proces rapid de schimbare a ritului de incinerare prin cel de înhumare, cu morminte în care apar foarte des ofrande de alimente, iar gropile sunt orientate pe direcția N-S. În cea de a treia etapă, cu mai puține morminte de incinerare, apar primele morminte ce ar putea fi puse în legătură cu răspândirea creștinismului, iar în etapa a patra, deși se continuă sporadic incinerarea și vechile practici păgâne, în ceea ce privește înhumarea, mormintele creștine devin mai numeroase (Ioniță 1995, p. 259-260). Se consideră că, din punct de vedere cronologic, primele două etape ar trebui situate până la jumătatea secolului IV, următoarea etapă în cea de a doua jumătate a secolului IV, probabil, până la invazia hunilor, iar etapa a patra se plasează în ultimele două decenii ale secolului IV și în secolul următor (Ioniță 1995, p. 261).

*
* * *

Pentru fixarea limitei cronologice inferioare a necropolei luăm în considerație inventarul descoperit în mormintele din faza I. În primul rând ne referim la oalele din pastă grosieră, lucrate cu mâna, având marginea arcuită spre interior, găsite întregi sau fragmentare și folosite ca urne sau capace în mormintele de incinerare. Asemenea vase au o tradiție îndelungată în culturile Przeworsk (Godłowski 1981, Pl. II, 3; III, 6) și Wielbark (Jaskanis, Okulicz 1981, Pl. XXV, 7 pentru fazele C 1 și C 2-3; pl. XXVI, 5, 21 pentru fazele C/D și D; pentru cronologia generală vezi diagrama de la pagina 52 din același volum, realizată de K. Godłowski și Z. Wozniak).

O altă grupă ceramică importantă pentru problema în discuție este cea a cupeilor cu picior din pastă fină cenușie, lucrate la roată, găsite întregi sau fragmentare în mormintele 5, 19, 26 și 28. Cupe și fructiere cu picior înalt au fost folosite în cultura Lipica (Śmiszko 1932, Pl. VII, 5, 7-13; VIII, 2), cât și în arealul culturii Przeworsk (Godłowski 1981, Pl. IV, 8, 9). Fructiere și cupe cu picior înalt au fost descoperite în număr mare mai ales în mediile dacilor liberi de la est de Carpați, însă modul cum sunt lucrate picioarele cupeilor descoperite la Mihălășeni le singularizează până în prezent în cadrul ariilor culturale amintite mai sus.

Un alt element util pentru determinarea începuturilor necropolei de la Mihălășeni îl constituie catarama de bronz cu verigă rectangulară și cu ax central pe care culisează spinul, descoperită în mormântul 10, situat în arealul fazei I. Sorginta lor este în cultura Wielbark (Madyda-Legutko 1986, p. 81, Pl. 23, tip J 2) În arealul culturilor Przeworsk și Wielbark își au originea și cuțitașele de toaletă de bronz, precum și cheile de bronz sau fier.

În sfârșit, să observăm că seria de fibule tip 3a1, cu spirala executată din două bucăți reprezintă cea mai veche grupă de fibule folosită în necropolă, fiind caracteristică numai fazei I. Acest tip de fibulă se caracterizează însă și prin secțiunea triunghiulară a arcului, ca și la fibulele tip 2a, aparținând aceleiași etape de înmormântări. Or, fibulele tip 2 au fost puse pe seama primelor manifestări ale culturii Sântana de Mureș Černjachov în spațiul dacic (Ioniță 1982, p. 91), ele apărând și în cadrul culturii Wielbark și fiind datate la sfârșitul sec. III și începutul sec. IV (Pietrzak, Tuszyńska 1988, PL370, 2, 3; PL371, 1, 2-5;). Varianta 3a1, care apare numai în faza I, va evolua prin variantele 3a2 și 3b, la care secțiunea arcului este sub formă de segment de cerc.

Un loc aparte îl ocupă mormântul 26, de înhumăție, în care, pe lângă o cupă întreagă cu picior înalt, au mai fost găsite un fragment dintr-o oală din pastă grosieră, barbotinată, cu marginea arcuită spre interior și un pieptene trapezoidal cu alveolare sub baza mică. Asemenea piepteni, cu origini mai ales în cultura Wielbark (Jaskanis, Okulicz 1981, Pl. XXIV, 21), au mai fost descoperiți și în mormintele 28 și 313, care se numără printre mormintele timpurii din necropolă. Acest tip de pieptene, cu mâner trapezoidal, a fost datat în a doua jumătate a secolului III și la începutul secolului IV (Kazanski, Legoux 1988, p. 13, Pl. I, 5).

Luând în considerare toate elementele prezentate mai sus, opinăm că limita cronologică inferioară a necropolei de la Mihălășeni ar putea fi fixată la sfârșitul secolului III sau, mai probabil, la începutul secolului IV, când un grup redus de populație vandalică, eventual în asociere și cu elemente din alte populații din zonă, a coborât spre sud, întemeind aici o așezare, care avea să se dezvolte în așa măsură încât a generat o necropolă de mari dimensiuni. Contactul cu populația locală și cu lumea romană a dus la stabilirea unor relații de schimb reciproce cu acestea, care vor fi intensificate pe tot parcursul secolului IV. Dovadă este apariția în mormintele din faza I a vaselor lucrate la roată din pastă fină și zgrunțuroasă, precum și a cânilor romane cu gura trilobată descoperite în mormintele 2 și 108, care atestă cuprinderea acestei așezări în sfera schimburilor comerciale ale vremii.

Pentru fixarea limitei cronologice superioare a necropolei de la Mihălășeni dispunem de argumente mai numeroase. Unul dintre elementele frecvente de datare a siturilor arheologice din această epocă este fibula de argint cu semidisc și placă pentagonală. O mențiune specială trebuie făcută pentru fibulele din mormântul 123, cu latura plăcii pentagonale dinspre arcul fibulei mai lată decât acesta, variantă care a fost datată în perioada 375-425 (Schulze 1977, Pl. 27).

O altă grupă de obiecte, date destul de precis pentru spații largi din Europa, este reprezentată de paharele de sticlă. În necropola de la Mihălășeni au fost descoperite 3 tipuri de pahare, care se regăsesc și în zona scandinavă. Paharele de tip 2 și 3 de la Mihălășeni nu s-au putut insera în diagrama combinatorie. În schimb, cele de tip 1 apar ca penultima serie tipologică din diagramă. Din cele 5 pahare de acest tip, descoperite în mormintele 117, 175, 296, 369 și 450, au putut fi incluse în diagramă 4 exemplare. Seria este mică și apare doar în ultimele secvențe ale fazei III. Tipurile 1 și 3 de la Mihălășeni corespund tipurilor VII-A și VII-B, respectiv tipului VI din Scandinavia (Straume 1987, Pl. 6-7), date în fazele C3-D1, adică până la începutul secolului V ((Straume 1987, p. 46-47). Unii autori consideră paharele tronconice cu pereții groși decorate cu ove și fațete hexagonale mai timpurii pe continent, pe când în nord ele își prelungesc existența până la mijlocul secolului V (Näsman 1984, p. 158-159). În ceea ce privește paharele de tip 2, de formă tronconică și cu pereții subțiri, ele sunt contemporane cu cele de tip 1 și 3 de la Mihălășeni.

Datarea târzie a cânilor din ceramică fațetate, așa-zise de tip "Čistilov" (Kazanski, Legoux 1988, p. 53, Pl. V, 75), se confirmă și în necropola de la Mihălășeni. Ele au fost date la sfârșitul secolului IV și la începutul secolului V și considerate imitații după recipiente metalice romane (Kropotkin 1973). Un exemplar asemănător a fost descoperit la Mihălășeni în mormântul 376 (împreună cu o amforă romană tip 1 și cu un pahar tronconic de sticlă cu pereții subțiri) și inclus în seria cânilor din pastă fină tip 4b (clasificare care nu ține seama de decor, ci de forma vaselor). În diagramă apare în faza a III-a, în ultimele ei secvențe, având după el doar cataramele tip 2b, oalele lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă tip 5a, paharele de sticlă tip 1 și câmile romane tip 1c.

O altă grupă de obiecte care se datează în perioada hunică a culturii Sântana de Mureș - Černjachov este cea a pieptenilor cu plăcile laterale ale mânerului lucrate din două bucăți. Cele 5 exemplare descoperite la Mihălășeni apar în diagramă tot în faza a III-a a necropolei, după amforele romane tip 1. Acest tip de piepteni a fost datat între a doua treime a secolului IV și prima jumătate a secolului V (Kazanski, Legoux 1988, p. 27, Pl. III, 51).

Majoritatea amforelor romane descoperite în necropolă se datează în aceeași perioadă târzie. Încadrate în tipul 1, ele se plasează în diagramă tot în faza a III-a a necropolei. Amforele cu corpul mai larg la partea inferioară, ca cele descoperite în mormintele 121, 450 și 514, au fost date în secolul IV târziu și secolul V în situri din bazinul mediteranean și în cel al Mării Negre (Robinson 1959, Pl. 29, M 273; 32, M 328).

Având în vedere elementele luate în considerare mai sus, opinăm că limita cronologică superioară a necropolei de la Mihălășeni se situează probabil în ultimul sfert al secolului IV și poate chiar la începutul secolului V, într-o etapă care va putea fi precizată doar după descoperirea unor situri cu posibilități mai exacte de datare, bazate în special pe monede. Primele morminte de incinerăție apar

în necropolă la sfârșitul secolului III sau mai probabil la începutul secolului IV, iar numărul mare de morminte descoperite la Mihălășeni sugerează o folosire îndelungată a acesteia.

Diagrama combinatorie evidențiază câteva constatări. Faza I pare să fie mai scurtă decât celelalte două, aceasta datorându-se faptului că grupul de germanici așezat în această zonă a Câmpiei Moldovei a fost destul de redus ca număr. Luând în considerare caracteristicile inventarului, s-ar părea că faza a II-a se încheie aproximativ pe la mijlocul secolului al IV-lea, iar faza a III-a acoperă ultima parte a necropolei. Din diagramă rezultă că faza a III-a cuprinde un număr mai mare de morminte decât faza a II-a. La aceasta mai trebuie adăugate și mormintele din așa-zisa fază a IV-a, care se suprapune, probabil, fazei a III-a și peste ultimele etape ale fazei a II-a.

O problemă destul de dificilă este și datarea construcției cu temelie de piatră din sectorul sud-vestic al necropolei. Faptul că în interiorul ei nu a fost descoperit nici un mormânt ar putea sugera faptul că ea a fost folosită într-o fază mai veche a necropolei. În același timp ne putem pune întrebarea dacă, la vremea respectivă, comunitatea păgână de aici, destul de redusă numeric, simțea nevoia ridicării unei construcții de dimensiuni așa de mari (55 m²) pentru oficierea ceremonialului funerar. Cel mai probabil, această construcție ar trebui datată într-o perioadă târzie (faza III?) a necropolei. Temelia a fost îngropată la circa 0,30 m față de nivelul de călcare antic. În imediata apropiere a extremității nord-estice a temeliei, în interiorul construcției, la adâncimea de 0,50 m, a fost descoperit un ac de bronz cu cap lățit și rulat (Rollenkopfnadel) aparținând foarte probabil bronzului târziu (Pl. 287, 120; Ioniță, Șovan 1995, p. 256, Pl. 1, 1). În același timp descoperirea rămășițelor mormântului 50 pe temelie, care cu certitudine au ajuns aici din imediata apropiere, dintr-un mormânt distrus probabil cu prilejul deshumării ulterioare, ar putea fi o dovadă că această construcție nu este ulterioară necropolei.

V. RITURI FUNERARE

Săpăturile de la Mihălășeni au dus la descoperirea a 520 de morminte de incinerare și de înhumare. Dintre acestea, 429 de morminte erau de înhumare (mormintele 2-4, 7, 8, 14, 16-18, 20, 21, 24-28, 30-43, 45-58, 60, 61, 64, 65, 69-75, 77, 79-86, 89-94, 96-111, 114, 117, 119-132, 135-140, 144, 146-154, 156-158, 165-169, 175-179, 181, 183-198, 200-217, 220-225, 227-233, 235-248, 250, 252-254, 257-264, 268, 269, 271, 274-279, 281, 282, 284, 286, 289, 291, 293, 295-301, 303-307, 309-314, 316-321, 324-335, 338, 340, 342-344, 347, 349-359, 361-382, 384-389, 391-434, 437-483, 485-520) și 91 de morminte erau de incinerare (mormintele 1, 5, 6, 9-13, 15, 19, 22, 23, 29, 44, 59, 62, 63, 66-68, 76, 78, 87, 88, 95, 112, 113, 115, 116, 118, 133, 134, 141-143, 145, 155, 159-164, 170-174, 180, 182, 199, 218, 219, 226, 234, 249, 251, 255, 256, 265-267, 270, 272, 273, 280, 283, 285, 287, 288, 290, 292, 294, 302, 308, 315, 322, 323, 336, 337, 339, 341, 345, 346, 348, 360, 383, 390, 435, 436, și 484), ceea ce reprezintă o proporție de 82,5% pentru înhumați și respectiv de 17,5% pentru incinerări.

Riturile funerare folosite la Mihălășeni erau incinerarea și înhumarea, în cadrul cărora s-au folosit mai multe variante, care se regăsesc în întregul areal al culturii Sântana de Mureș - Černjachov.

În ceea ce privește mormintele de incinerare, s-au putut stabili trei categorii:

- 27 morminte de incinerare în urnă (mormintele 1, 59, 63, 67, 88, 115, 116, 118, 143, 161, 162, 170, 182, 219, 270, 287, 288, 290, 315, 323, 341, 345, 348, 360, 383, 390, 436);

- 44 morminte de incinerare în urnă cu capac (mormintele 5, 6, 10, 15, 29, 44, 62, 66, 68, 76, 95, 112, 141, 142, 145, 155, 159, 164, 171-174, 180, 199, 218, 249, 251, 255, 256, 265-267, 273, 280, 283, 285, 292, 294, 302, 308, 322, 336, 337, 339);

- 20 morminte de incinerare în groapă cu capac (mormintele 9, 11-13, 19, 22, 23, 78, 87, 113, 133, 134, 160, 163, 226, 234, 272, 246, 435, 484).

O privire sumară asupra poziției în plan a mormintelor de incinerare ne indică faptul că, exceptând mormintele 435, 436 și 484, aflate într-o poziție izolată în partea de NV a necropolei, marea lor majoritate erau grupate în partea sudică, iar un grup de 14 morminte în sectorul nord-estic (Pl. 2). Un mic grup de morminte situat în extremitatea de SV a necropolei marchează de altfel, în conformitate cu poziția lor în diagrama cu incidența seriilor tipologilor de obiecte (Pl. 387), faza de început a necropolei (Pl. 364; 378; 386).

Gropile mormintelor de incinerare nu s-au putut observa din cauza stratului gros de pământ negru cu excepția mormântului 19 (Pl. 13C), a cărui groapă era circulară și cu fundul drept. Adâncimea mormintelor de incinerare (de la suprafața actuală a solului) variază între 0,25 m (mormintele 6 și 170) și 0,80 m (mormântul 256). Adâncimile nu sunt cele din perioada în care s-au făcut înmormântările, întrucât pe terenul necropolei situat la poalele unei pante (pe care se întinde așezarea corespunzătoare necropolei) s-a depus în decursul timpului un strat destul de gros de pământ negru aluvionar, fapt observat cu ușurință mai ales pentru mormintele de înhumare. Majoritatea mormintelor de incinerare au însă adâncimi cuprinse între 0,40-0,60 m.

S-a constatat că majoritatea urnelor, adică 62 din totalul de 71, erau oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă. Din cele 62 de exemplare, doar două urne au fost găsite întregi (în mormintele 59 și 323), iar 28 de urne au avut numai partea inferioară a vasului. Aceasta se poate datora în unele cazuri și faptului că au fost tăiate de plug, dar în marea lor majoritate au fost depuse chiar de la început incomplete, situație pentru care pledează adâncimea mare a gropilor în care au fost depuse. La 29 de morminte urnele au fost găsite fragmentate, nelipsind nici un fragment ceramic, ceea ce denotă că fiind depuse întregi, ele au fost sfărâmate de presiunea solului și de alunecările lente de teren.

În afară de urnele executate la roată din pastă zgrunțuroasă, oasele incinerate au mai fost depuse în oale din pastă grosieră lucrată cu mâna, cu marginea trasă la interior (mormintele 1 și 6), într-o cană din pastă grosieră lucrată cu mâna (mormântul 10), într-o oală din pastă fină cenușiu-cărmizie lucrată la roată, reprezentată numai de partea inferioară a corpului (mormântul 63), în două castroane lucrată la roată din pastă fină cenușie (mormintele 15 și 44), într-un castron cu trei tortițe lucrat la roată din pastă fină cărmizie (mormântul 145) și în două castroane lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă (mormintele 180 și 292).

Majoritatea urnelor au fost depuse cu gura în sus, dar s-a constatat și obiceiul de a pune urnele cu gura în jos (mormintele 10, 15, 67, 174 și 273).

În ceea ce privește capacele mormintelor de incinerare, s-a constatat că ele au fost depuse cu scopul evident de a proteja resturile cinerare, fiind alcătuite din fragmente ceramice, depuse peste urne sau oasele incinerate. Ele erau formate din fragmente ceramice provenind de la vase diferite, iar unele din alte epoci. Astfel au fost folosite fragmente de vase din pastă fină cenușie sau cărămidie, lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă și din pastă grosieră lucrată cu mâna. La aceste fragmente ceramice din secolul IV se mai adaugă - mai puține la număr - și altele din epoca bronzului (mormintele 9, 171, 249 și 292), Hallstatt (mormintele 142, 164, 174, 322 și 339), precum și fragmente de amfore din secolele II-III și IV (mormintele 145, 164 și 249). Între fragmentele din capace s-au mai găsit silexuri (mormintele 10, 15, 255) și pietre (mormintele 76, 78 și 308).

Cantitatea de fragmente ceramice variază de la 1 (mormântul 95), 2 fragmente (mormintele 160, 171, 172 și 267) și 3 fragmente (mormintele 66, 294 și 322), depuse mai mult în mod simbolic, până la mari cantități, cuprinzând de la circa 40 la 76 fragmente (mormintele 12, 13, 87, 113, 133, 134, 234 și 302).

Referitor la proveniența acestor fragmente ceramice depuse sub formă de capace, este posibil ca ele să provină de la ospețele funerare, când se puteau sfărâma în mod ritual vasele folosite cu această ocazie (din fragmentele ceramice provenind de la unele capace au putut fi reconstituite vase întregi) sau au fost culese și depuse fragmente ceramice de la suprafața solului din zona înconjurătoare mormântului (în acest sens pledează faptul că între resturile de capace au fost descoperite și fragmente de vase aparținând unor epoci anterioare sau chiar pietre și silexuri).

La aceasta trebuie să mai adăugăm că fragmentele ceramice au mai putut proveni și din vase de ofrandă depuse pe rugurile funerare și care, sfărâmându-se în timpul arderii, au fost depuse drept capace (între fragmentele ceramice din capace au fost găsite și unele evident trecute prin foc: mormintele 22, 23, 113, 141 și 159). Menționăm că și la trei urne au fost sesizate arderi secundare (mormintele 6, 10 și 59).

Majoritatea mormintelor aveau oase puține, indiferent dacă erau în urnă, în urnă cu capac sau în groapă cu capac. În mormintele în groapă cu capac ele au fost așezate grupat în centrul și pe fundul gropii, cu excepția mormintelor 163 și 272, în care oasele au fost împrăștiat în strat, împreună cu fragmentele ceramice care alcătuiau capacul, probabil cu prilejul lucrărilor agricole.

În cazul mormintelor în urnă sau în urnă cu capac, în cantitate mai mare sau mai mică, oasele incinerate se găseau în urnă, uneori însă, pentru că acestea erau în cantitate mare, au umplut urna împrăștiindu-se și în jurul ei, ca în mormintele 10, 29, 255, 266 și 273. În mormântul 172 s-au descoperit resturi de oase calcinate și sub urnă, deși aceasta era umplută doar pe trei sferturi cu oase.

O sumară privire asupra poziției în plan a mormintelor de incinerare ne indică faptul că exceptând mormintele 435, 436 și 484 care se aflau într-o poziție izolată în partea de nord-vest a necropolei marea lor majoritate se aflau grupate în partea sudică iar un grup de 14 morminte în sectorul nord-estic al necropolei. Un mic grup de morminte situat în extremitatea de sud-vest marchează, de altfel, în conformitate cu poziția lor în diagrama cu incidența seriilor tipologice de obiecte (Pl. 387), faza de început a necropolei.

Au fost descoperite și câteva morminte deranjate (62, 76, 308 și 360), în care oasele au fost împrăștiat sau din care au mai rămas doar câteva fragmente minuscule păstrate pe pereții interiori ai urnelor distruse și împrăștiat în sol.

Un număr destul de însemnat dintre morminte aveau o cantitate mai mare de oase incinerate, peste 100 de fragmente mari, mijlocii sau mici, ajungând uneori la 830 (mormântul 182) sau chiar circa 1000 (mormântul 256), cantitatea nefiind însă dată de număr, ci de gradul de incinerare, puternic, mediu sau slab, altfel spus, în relație directă cu mărimea resturilor de oase incinerate. De altfel, s-a putut observa de către antropologi că, în majoritatea mormintelor, oasele erau puternic incinerate, urmând cele mediu și apoi cele slab incinerate.

În câteva cazuri s-a constatat că pe lângă oase au fost depuse în morminte cenușă și cărbuni, uneori împreună (mormintele 13, 23 și 345), alteori numai cenușă (mormintele 22, 29 și 219) sau numai cărbuni (mormântul 346). La alte morminte s-a observat existența între oasele incinerate a unor fragmente ceramice (mormântul 29) sau bucăți de pământ ars (mormântul 266; observate de antropologi), probabil fragmente din platforma de incinerare luate odată cu oasele incinerate și depuse în urnă, (în mormântul 283 am putut departaja asemenea fragmente). Uneori, este de reținut

observația, au fost depuse în morminte numai cantități mai mari sau mai mici de cenușă și cărbune (mormintele 15 și 390) sau chiar numai de cenușă (mormântul 267).

Astfel, au fost descoperite resturi cinerare de la copii aparținând vârstei infans I (mormintele 12, 44, 59, 68, 95, 116, 142, 155, 160, 161, 162, 163, 170, 174, 180, 199, 249, 280, 285, 287, 315, 345, 346, 360, 436 și 484) sau infans II (mormintele 19, 63, 66, 87, 145, 159, 226, 272, 294 și 341, juvenis (mormintele 1, 29, 113, 266 și 435), precum și de la bărbați adulți (mormintele 10, 67, 88, 164, 171, 173, 218, 251, 256, 265, 270, 288, 322, 323, 336 și 348) și femei adulte (mormintele 5, 6, 9, 76, 78, 112, 115, 118, 133, 134, 143, 172, 182, 234, 255, 273, 283, 290, 292, 302, 308, 337, 339 și 383) sau femei de vârstă matură avansată (mormintele 141 și 219).

Deși s-au descoperit oase, nu s-a putut determina vârsta și sexul la mormântul 13. La juvenis, cu excepția mormântului 1, toate celelalte morminte aveau oase provenind de la persoane de sex feminin. În 6 morminte (15, 22, 23, 62, 267 și 390) nu s-au descoperit oase.

Mormintele de înhumatie descoperite în necropola de la Mihălășeni, în număr de 429, sunt orientate în marea lor majoritate pe direcțiile N-S și V-E, cu anumite deviații, mai mari sau mai mici. Din cauza stratului gros de pământ negru, în cazul în care mormintele au fost deranjate masiv, nu s-a putut stabili forma și orientarea gropilor. În această situație au fost descoperite 31 de morminte cu orientarea neprecizată (mormintele 8, 20, 33, 34, 39, 48, 50, 75, 82, 85, 89, 103, 104, 109, 111, 119, 124, 139, 147, 152, 154, 156, 177, 187, 190, 201, 225, 394, 472, 474 și 517). De asemenea, pentru orientarea mormintelor 518-520 nu am primit date de la descoperitorii necropolei. Au fost observate următoarele orientări:

- 151 morminte cu orientarea N-S (mormintele 3, 4, 17, 21, 24, 26, 28, 35- 37, 40, 49, 53, 55, 56, 58, 60, 65, 71, 72, 74, 81, 91, 94, 99, 101, 106-108, 110, 114, 117, 120, 121, 123, 127, 130, 132, 138, 140, 148, 149, 151, 153, 157, 175, 176, 178, 179, 181, 185, 188, 195, 196, 198, 202, 207, 212, 215, 216, 220, 222, 227, 231, 232, 237-240, 243, 247, 254, 258, 261, 264, 268, 269, 271, 277, 289, 293, 296, 297, 300, 305, 306, 310, 313, 317, 321, 325, 327-331, 333, 340, 343, 344, 349-351, 353, 356- 359, 368, 369, 371, 374-377, 385, 391, 392, 398, 401, 407, 408, 414, 417, 419, 421, 422, 427, 433, 439, 445, 447, 451, 456, 460, 465, 468, 469, 477, 481, 491-493, 496, 497, 500, 501, 505, 508, 510 și 511);

- 27 morminte cu orientarea NE-SV (mormintele 146, 203, 221, 233, 246, 248, 250, 252, 253, 274, 318, 319, 326, 347, 352, 354, 373, 416, 424, 463, 464, 470, 499, 504, 509, 514 și 515);

- 87 morminte cu orientarea NNE-SSV (mormintele 7, 27, 30, 31, 32, 41, 42, 43, 46, 47, 51, 52, 54, 57, 64, 69, 70, 73, 77, 80, 83, 84, 86, 90, 93, 102, 126, 129, 131, 135, 136, 137, 158, 167, 169, 183, 189, 191, 194, 200, 204, 205, 206, 208, 210, 213, 214, 217, 235, 236, 242, 244, 260, 262, 263, 275, 279, 282, 284, 298, 301, 304, 307, 309, 311, 316, 332, 334, 361, 366, 378, 380, 386, 389, 397, 406, 409, 410, 418, 420, 430, 434, 450, 454, 473, 485 și 513);

- 20 morminte cu orientarea NNW-SSE (mormintele 2, 45, 92, 100, 105, 125, 128, 165, 186, 228, 229, 241, 281, 291, 449, 478, 486, 488, 494 și 516);

- 47 morminte cu orientarea VNW-ESE (mormintele 16, 18, 97, 98, 122, 144, 150, 184, 209, 224, 286, 295, 303, 312, 320, 324, 335, 338, 342, 363, 364, 365, 379, 381, 384, 387, 399, 402, 415, 423, 425, 428, 438, 443, 446, 461, 466, 467, 471, 475, 476, 483, 487, 490, 495, 502 și 506);

- 20 morminte cu orientarea NV-SE (mormintele 276, 278, 299, 362, 370, 372, 382, 388, 432, 437, 440, 448, 453, 457, 458, 462, 498, 503, 507 și 512);

- 36 morminte cu orientarea V-E (mormintele 25, 38, 79, 96, 168, 192, 193, 197, 211, 223, 230, 245, 257, 259, 355, 367, 393, 396, 400, 403, 404, 405, 411, 412, 413, 426, 429, 431, 441, 442, 444, 452, 459, 479, 480 și 482).

La aceasta se adaugă următoarele morminte cu orientări care se detașează net de cele arătate mai sus:

- 1 mormânt cu orientarea E-V (mormântul 395);

- 2 morminte cu orientarea S-N (mormintele 61 și 166);

- 1 mormânt cu orientarea SSV-NNE (mormântul 14);

- 3 morminte cu orientarea SV-NE (mormintele 314, 455 și 489).

Se poate observa cu ușurință în plan că majoritatea mormintelor cu orientarea V-E, VNW-ESE și NV-SE (de regulă lipsite de inventar) erau situate în zona nord-vestică a necropolei, o grupare destul de însemnată fiind descoperită și în partea ei estică. Aceste morminte datează din ultimele faze ale necropolei și aparțin probabil creștinilor (Pl. 385). În zona amintită nu lipsesc însă nici mormintele

păgâne cu orientarea N-S, NE-SV, NNE-SSV și NNV-SSE (cu sau fără inventar), ceea ce presupune o coabitare a creștinilor cu păgânii (Pl. 386). Prezența mormintelor creștine în partea de sud a necropolei nu reprezintă decât intruziuni ulterioare izolate în această zonă, în care marea majoritate a mormintelor datează din primele două etape ale necropolei.

Orientările pe direcția generală N-S sau V-E sunt frecvente în arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov. În schimb, cele pe direcția S-N, SSV-NNE sau SV-NE sunt foarte rare, evidențiind poate conotații etnice, care ar trebui studiate. Asemenea morminte au mai fost descoperite la Târgșor (Diaconu 1965, p. 64, M 177), Ocnița (Marinescu, Dănilă 1976, p. 270), Pietroasele (Diaconu, Tzony, Constantinescu, Drâmbocianu 1977, p. 208) și Fântânele (Marinescu, Gaiu 1989, p. 125-143).

Adâncimea mormintelor de înhumare variază între 0,25 m (mormântul 517, care a fost distrus probabil de lucrările agricole) și 2,40 m (mormântul 362). S-au descoperit 194 de morminte cu adâncimi de până la 1 m, 6 morminte cu adâncimi peste 2 m, iar 229 au avut gropi cu adâncimea cuprinsă între 1 și 2 m. Menționăm că nivelul antic de călcare nu a fost sesizat, iar adâncimea a fost luată de la nivelul actual de călcare al solului, deci este relativă. Pe locul necropolei s-au scurs cantități destul de însemnate de aluviuni de pe pantele aflate la nord-est de aceasta. Alte depuneri aluvionare au fost aduse de apele Bășului în perioadele de inundații, frecvente până în ultimele decenii. În acest sens pledează și faptul că cinci din cele șase morminte cu adâncimi de peste doi metri sunt situate în zona cea mai ridicată a pantei pe care se află necropola (mormintele 260, 261, 296, 369 și 376). O excepție o constituie mormântul 362, cu orientare NV-SE și fără inventar, aflat la o adâncime de 2,40 m în centrul necropolei.

În ceea ce privește forma gropilor de morminte, s-a putut observa că la 179 morminte groapa a fost rectangulară, la 23 morminte groapa a fost ovală, iar la 48 morminte groapa a fost trapezoidală cu colțurile rotunjite. La un număr de 176 de morminte forma gropii nu a putut fi sesizată.

Și în necropola de la Mihălășeni s-au observat praguri din pământ cruțat, lăsate pentru depunerea vaselor și ofrandelor alimentare. În fazele târzii ale necropolei, ele nu au mai fost folosite în acest scop, fiind reminiscențe ale acestui obicei. Mai mult, ele au fost descoperite și în morminte cu orientare V-E, unde de regulă nu se depuneau ofrande. Astfel, din totalul de 25 morminte cu praguri, patru (mormintele 150, 404, 432 și 487) aveau această orientare și erau lipsite de inventar. Nu este exclus ca în mormintele 92 și 488 să fi existat nișe.

Aceste praguri de pământ cruțat aveau înălțimi cuprinse între 0,10 și 0,40 m, fiind situate în stânga înhumatului (mormintele 14, 43, 120, 216, 268, 297, 375, 487 și 488), la dreapta (mormintele 69, 186, 254, 485 și 505), la stânga și la dreapta (mormintele 99, 117 și 404), la craniu (mormintele 108 și cu probabilitate 353), în stânga sau dreapta corpului, precum și la craniu (mormintele 202 și 250) sau pe trei laturi (exceptând cea de la picioare) a gropii (mormintele 150, 233 și 432).

Un caz deosebit îl prezintă mormântul 369, care se singularizează între mormintele descoperite până în prezent în necropolele culturii Sântana de Mureș - Černjachov, situate la distanțe mai mari de Dunăre și litoralul pontic. În acest mormânt, cu groapa săpată îngrijit, de formă rectangulară, s-a lăsat pe toate laturile un prag de pământ de 0,30 m înălțime. Pe acest prag au fost așezate pe cant lespezi de piatră îngrijit fasonate, unele dreptunghiulare, care sprijineau alte lespezi așezate pe orizontală. Din păcate, deși scheletul și inventarul nu au avut de suferit de-a lungul timpului, marea majoritate a lespezilor puse inițial au fost probabil extrase ulterior pentru alte folosințe, deși nu au fost sesizate indicii clare privind o asemenea intervenție.

Acest mormânt ar putea face parte din categoria așa-numitelor morminte de tip "cistă", cu analogii în lumea romano-bizantină de la sud de Dunăre, precum cele din necropola de la Callatis, unde ele alcătuiau circa 60 % din totalul mormintelor descoperite (Preda 1980, p. 15). Se mai pot semna și la Intercisa, în Pannonia, în zona orașului Odessos, mormintele din zona pontică fiind datate în secolele II-IV (Preda 1980, p. 16). Asemenea morminte-cistă, însă cu lespezi de piatră nefasonate, au mai fost descoperite în necropola sarmatică de la Lechkő Kort (Vinogradov, Petrenko 1974, p. 171-174, Fig. 1, 1-3, 5, 6) sau în necropolele de la Koblevo și Ranževoe (Symonovič 1979, Fig. 11, I, V; 20, I-II; 26, III), în care lespezile nefinisate erau așezate numai transversal, sprijinite direct peste pragurile de pământ cruțate. În necropola de la Kamenka - Ančekrak s-a folosit însă un sistem de construcție întrucâtva asemănător celui de la Mihălășeni, cu lespezi orizontale relativ finisate, sprijinite pe lespezi așezate vertical (Magomedov 1987, Fig. 14, 3).

Folosirea pietrelor sub această formă în morminte are probabil o sorginte romană și reprezintă o încercare de protejare a înhumatului (similară cu încercarea de protejare a oaselor din mormintele de incinerare prin folosirea capacelor, uneori simbolic, printr-unul sau câteva fragmente de vase). De altminteri practici asemănătoare se întâlnesc în zonă și în secolele anterioare, ca în marea necropolă a dacilor liberi din secolele II-III de la Văleni (Ioniță, Ursachi 1988, p. 86, Fig. 16, 15, 16, 21, 22; 17, 2-7, 11, 12, 15, 16, 18), unde, mai ales în cazul mormântului 70 din necropola II, se poate observa clar (prin așezarea unor pietre pe partea plată, sprijinite parțial pe trei pietre puse pe cant) intenția de construire a unui spațiu funerar special (Ioniță, Ursachi 1988, p. 58, Fig. 16, 22). Unele amenajări mai simple cu pietre se întâlnesc de altfel și în alte complexe ale culturii Sântana de Mureș - Černjachov (Ioniță 1966, p. 223).

În mormintele la care s-a sesizat forma gropilor, înhumații au fost depuși în marea lor majoritate pe mijlocul fundului gropii. La această constatare facem abstracție de praguri. În câteva cazuri însă înhumații au fost depuși lângă peretele din partea dreaptă (mormintele 17, 110, 130, 132, 198, 202, 263, 264, 313, 359, 371 și 500) sau din cea stângă (mormintele 21, 27, 74, 317 și 353), iar uneori în poziție diagonală (mormintele 45, 114, 248, 252, 277, 375 și 477). Modul de depunere în groapă a înhumaților ar putea fi întâmplător, dar în unele situații ar putea fi legat de obiceiul sarmatic de a depune înhumații în diagonală (Ioniță 1974, p. 91).

De asemenea, s-a constatat că marea majoritate a înhumaților au fost așezați în poziția pe spate, cu unele excepții: în 3 morminte (41, 148 și 293) scheletele se aflau pe partea stângă, în 6 morminte (18, 64, 316, 356, 397 și 407) pe partea dreaptă, iar în 4 morminte (57, 327, 373 și 401) scheletele erau așezate cu fața în jos.

S-a observat de asemenea că mâinile se aflau de obicei pe lângă corp, cu unele excepții: mâna stângă sub bazin (mormintele 3, 207, 233, 327 și 401), pe torace (mormintele 276, 340, 356, 382, 397, 511 și 516), la umăr (mormintele 2, 41, 42, 148, 363, 366, 373 și 509), îndoită (mormintele 140, 293, 316 și 407) sau pe bazin (mormintele 72, 73, 84, 86, 96, 97, 129, 153, 166, 167, 168, 184, 196, 197, 200, 202, 206, 228, 230, 261, 264, 268, 282, 298, 311, 312, 329, 330, 352, 358, 393, 400, 415, 437, 439, 444, 455, 465, 483, 513 și 515); mâna dreaptă pe torace (mormintele 158, 242, 276, 311, 352, 511 și 516), îndoită (mormintele 18, 293, 356 și 407), la umăr (mormintele 41, 107, 148, 197, 363, 366, 373 și 509), sub bazin (mormintele 327 și 401) sau pe bazin (mormintele 4, 25, 73, 83, 84, 96, 125, 167, 168, 176, 178, 186, 202, 207, 209, 264, 312, 325, 329, 330, 334, 406, 415, 429, 449, 455, 465, 475 și 515). În ceea ce privește picioarele, ele erau de obicei întinse, uneori în poziție încrucișată (mormintele 2, 189, 248, 331, 376, 423 și 473) sau îndoite din genunchi (mormintele 18, 32, 41, 61, 64, 110, 140, 148, 293, 316, 329, 356, 397, 483, 490, 504 și 511). Un caz mai deosebit a fost constatat în mormântul 77, în care înhumatul a fost depus în poziția șezând, cu spatele aproape vertical și cu picioarele îndoite vertical, în unghi de 45°.

În sfârșit, între cele 429 de morminte de înhumație există trei morminte în care au fost depuse câte două persoane. Astfel, în mormântul 20 s-a descoperit doar craniul unui bărbat de vârstă matură și câteva fragmente osoase din scheletul unui copil de vârstă infans I (10-12 luni); în mormântul 131 se aflau scheletele unei femei subadulte (17-18 ani) și ale unui bărbat de vârstă adultă. Amândouă mormintele erau puternic deranjate, din mormântul 20 lipsind chiar majoritatea oaselor. În mormântul 431, singurul păstrat intact dintre mormintele în discuție, s-au descoperit scheletele unui bărbat de vârstă adultă și ale unui nou născut, care a fost așezat lângă picioarele adultului.

Un loc aparte îl ocupă mormintele în care nu s-au descoperit nici schelete și nici obiecte depuse ritual sau ofrande, considerate cenotafe. S-au descoperit cinci asemenea cenotafe (mormintele 106, 349, 420, 478 și 479). La primele patru morminte orientarea era pe axa nord-sud (2 morminte N-S și 2 morminte NNE-SSV), iar la ultimul orientarea era V-E. În cazul mormântului 258, din care lipsește scheletul, nu credem că este vorba de un cenotaf, întrucât s-au găsit și câteva fragmente osoase de la un taurin, reprezentând ofrande depuse cu ocazia înhumării. De altfel, nu este singurul mormânt din care lipsesc scheletele, dar la care se păstrează însă diverse obiecte depuse la înmormântare.

VI. RITUALURI FUNERARE

Numărul mare de morminte și piese de inventar descoperite la Mihălășeni ne-a permis observarea și evidențierea unor variate și interesante practici funerare, unele fiind sesizate chiar pentru prima dată.

Obiceiurile de înmormântare în epocă porneau de la credința comună majorității religiilor mai vechi sau mai noi în existența unei vieți ulterioare morții. Pentru a intra în această presupusă nouă fază a existenței, conform acestei credințe, celui decedat îi erau necesare o serie de obiecte folosite în viață. Din acest motiv în mormintele de *incinerație* au fost descoperite și numeroase obiecte, altele decât accesoriile vestimentare și podoabele, care au fost depuse în morminte în cadrul ritualului specific epocii. Astfel au fost descoperite cuțitașe de toaletă, fusaiole, resturi de pieptene trecute prin foc, cuțite, fragmente de pahare de sticlă, precum și un obiect de bronz de întrebuințare neprecizată.

Cuțitașele de toaletă au fost descoperite în două morminte de incinerație în urnă (mormintele 1 și 287), în trei morminte în urnă cu capac (mormintele 44, 62 și 266) și într-un mormânt în groapă cu capac (mormântul 113). Ele au fost găsite între oasele incinerate, dar nu suntem în măsură să știm dacă au fost depuse direct în morminte sau au trecut mai întâi prin rugul cinerar. Să mai observăm doar că un cuțitaș de toaletă a fost descoperit și într-un mormânt de înhumație (mormântul 40) aparținând unei femei mature. Cele din mormintele de incinerație au fost depuse în două morminte de copii infans I (44 și 287), două de juvenis, la care sexul nu a fost determinat (mormintele 1 și 266) și la o adolescentă (mormântul 113). Adăugând la aceasta faptul că în mormântul 44 a mai fost descoperită o mărgică, în mormântul 113 două mărgice și două fusaiole și având în vedere că aceste obiecte erau folosite ca obiecte de toaletă, putem considera că ele erau depuse numai la persoane de sex feminin.

Fusaiolele au fost descoperite în opt morminte și anume câte două exemplare în mormintele 5, 13, 19 și 113 și un singur exemplar în mormintele 180, 199, 256 și 270. Ele au fost depuse în majoritatea cazurilor între oasele incinerate și într-un singur caz între fragmentele ceramice care alcătuiau capacul (mormântul 19), în morminte care aparțin tuturor celor trei categorii de incinerație. Asociația lor cu alte obiecte de inventar pledează pentru ideea că au fost depuse în morminte conținând resturi incinerate de la persoane de sex feminin, copii, juvenis sau mature.

Printre obiectele descoperite în mormintele de incinerație se numără și pieptenii, găsiți în mormintele 5, 11, 44, 78, 133, 143, 180, 273 și 280. Toți pieptenii din aceste morminte au fost trecuți prin foc, aflându-se în stare fragmentară și mai păstrând uneori și niturile de bronz cu care au fost ansamblați. De asemenea, cu excepția a patru morminte de copii (infans I), oasele calcinate de la celelalte 5 morminte proveneau de la femei adulte, ceea ce ar trebui să ne arate că, de regulă, pieptenii erau depuși la persoane de sex feminin.

Obiceiul de a depune cuțite de fier în morminte de incinerație este întâlnit și în necropola de la Mihălășeni. Ele au fost descoperite în mormintele 29 (un cuțit lângă urnă și un vârf de cuțit în urnă) și 113. Există probabilitatea ca fragmentele de cuțit din mormântul 29 să provină de la un singur exemplar, după cum un alt fragment descoperit în mormântul 294 să provină de fapt de la un obiect cu altă destinație.

Fragmente de recipiente de sticlă (cu probabilitate din pahare) au fost descoperite în mormintele 62, 88 și 346. Nu este exclus ca fragmentul de sticlă atribuit mormântului 62, ale cărui obiecte de inventar au fost descoperite împrăștiate în strat, fiind distrus de groapa mormântului 61, să nu provină de fapt din mormântul 62. Celelalte două fragmente de sticlă deformate de foc, descoperite între oasele incinerate din mormintele 88 și 346, au fost trecute evident prin rugul cinerar. Ele au avut în acest caz aceeași destinație ca și vasele de lut de mici dimensiuni depuse în mormintele de incinerație și anume rolul de recipiente de băut.

Asemenea vase de lut au fost descoperite în mormintele 23 (pahar mic lucrat la roată din pastă fină cenușie, trecut prin foc), 44 (oală din pastă grosieră lucrată cu mâna cu marginea trasă la interior), 143 (oală mică lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă), 267 (oală miniaturală lucrată la roată din pastă fină cenușie, găsită lângă urnă) și 280 (oală mică, fragmentată probabil ca și urna de presiunea solului).

Un alt aspect al ritualurilor funerare practicate la Mihălășeni îl constituie depunerea de ofrande alimentare, descoperindu-se cantități mai mari sau mai mici de resturi osoase de animale.

Resturile osoase de ofrande alimentare descoperite la incinerări sunt de două categorii: trecute prin rugul funerar sau depuse direct pe sau lângă resturile cinerare din morminte. Astfel, s-au descoperit resturi osoase nearse în mormintele 9 (două fragmente mici de ovicaprin), 15 (o vertebră lombară de ovicaprin), 116 (resturi foarte mici de mandibulă, vertebra dorsală și metapod de la un ovicaprin), 118 (fragment de epifiză inferioară a unui metapod de ovicaprin), 134 (resturi nesemnificative de oase lungi de la un ovicaprin), 161 (resturi mici de coastă și de tibiotars de la o găină domestică), 182 (fragmente mici de la un ovicaprin și de la o găină domestică), 226 (rest de femur de taurin), 292 (fragmente de humerus și femur de la o găină domestică) și 315 (fragmente de centrotars de la un ovicaprin și de tibiotars și tarsometatars de la o găină domestică).

Resturi de oase de la ofrande incinerate odată cu indivizii arși pe rugul funerar și apoi depuse în morminte au fost descoperite în mormintele 44 (resturi foarte mici de la un ovicaprin), 256 (resturi de la un ovicaprin), 290 (resturi de falangă de la un ovicaprin și tibiotars de la o găină domestică) și 308 (falangă de la un ovicaprin).

Totalizând, rezultă că ofrande netrecute prin foc și depuse direct în morminte au fost descoperite în 10 morminte. Dintre acestea 5 sunt morminte de incinerare în urnă și anume mormintele 116 (infans I), 118 (femeie matură), 161 (infans I), 182 (femeie adultă) și 315 (infans I). Alte două sunt morminte de incinerare în urnă cu capac: mormintele 15 (fără oase incinerate) și 292 (femeie adultă). În sfârșit, trei sunt morminte de incinerare în groapă cu capac, acestea fiind mormintele 9 (femeie adultă), 134 (femeie adultă) și 226 (infans II).

Ofrandele trecute prin rugul funerar au fost descoperite în patru morminte și anume în mormintele de incinerare în urnă 290 (femeie adultă) și în urne cu capac 44 (infans I), 256 (bărbat matur) și 308 (femeie adultă).

O primă constatare care se impune este aceea că, indiferent dacă oasele erau sau nu trecute prin foc, majoritatea ofrandelor erau depuse în morminte de femei (7), urmând în ordine copii de vârstă infans I și II (5) și doar un singur bărbat matur.

Vom vedea în urma analizei mormintelor de înhumare dacă această situație este valabilă pentru întreaga necropolă. Ceea ce putem afirma acum este că nu se poate distinge în nici un caz o departajare în ceea ce privește preferința depunerii ofrandelor numai la un anumit tip de morminte și nici la depuneri de ofrande de la o anumită categorie; ovicaprine, găini etc, numai la anumite categorii de morminte, de sex sau de vârstă.

Menționăm că între oasele incinerate depuse în cantitate mare (peste 700 de fragmente) în mormântul 249 am găsit și un fragment de os cu creștături specifice epocii bronzului, netrecut prin foc. Nu putem crede că a ajuns întâmplător în mormânt, întrucât a fost descoperit între oasele depuse în urnă, ceea ce ne poate sugera că a fost descoperit în zona înconjurătoare mormântului și depus cu un scop precis. După cum arată urna, un vas întreg rebutat, n-ar fi exclus ca – la fel ca în cazul depunerii de ofrande din părți necomestibile ale corpului animalelor (extremitățile membrelor) constatate la unele morminte de înhumare - acest scop să fie chiar depunerea ca ofrandă, practică economică de respectare a ritualului, constatată de altfel și în alte necropole (Bolomey 1967, p. 32; Haimovici 1989, p. 253).

Comparativ cu numărul mai redus al mormintelor de incinerare, cele de înhumare ne permit o investigare mai largă cu rezultate concludente pentru înțelegerea ritualurilor folosite.

Un loc aparte îl ocupă, ca și la incinerări, obiceiul depunerii în morminte a unor obiecte destinate a fi folosite în “viața de dincolo”, așa cum și-au imaginat-o cei care au practicat acest ritual. Astfel, în afara obiectelor de vestimentație și de podoabă, în morminte au fost descoperite numeroase vase de lut, piepteni, pahare de sticlă, cuțite de fier, un cuțitaș de toaletă, fusaiole, ace de cusut și tuburi de femure de pasăre, arme și alte piese, în număr mai redus.

Vasele de ceramică au fost descoperite într-un număr impresionant, de la un singur exemplar într-un mormânt până la peste 10 vase în mormintele 74 (12 vase), 123 (14 vase), 254 (11 vase), 350 (11 vase), 378 (11 vase) și 419 (11 vase), în total peste 1200 de vase.

Lucrate cu mâna sau la roată, pe plan local sau din import, vasele au fost executate din pastă grosieră, pastă fină sau zgrunțuroasă și prezintă un evantai larg de forme: câni, castroane, castroane cu trei torti, oale, pahare, amfore, amforete ș. a. Rostul lor evident în cadrul ritualului era de a asigura celor decedați alimentele și băuturile necesare.

Unele vase, cum ar fi cămile, paharele, amforele și amforetele, erau folosite cu certitudine ca recipiente pentru lichide, la fel ca paharele de sticlă.

În ceea ce privește poziția lor în morminte, am putut remarca faptul că au fost depuse peste tot, neexistând, în principiu, o regulă anume. Totuși, se poate observa că deseori, mai ales când erau în număr redus sau chiar într-un singur exemplar, exista grija de a depune câte un vas chiar lângă cap. De asemenea, s-a putut observa o grijă în a depune vasele grupat, în stânga sau dreapta corpului sau la picioare. Nu rareori aceste vase au fost depuse chiar pe corpul defunctului, uneori chiar sub schelete. Majoritatea vaselor au fost depuse cu gura în sus, altele, care au fost găsite în poziția răsturnată, probabil că au fost deranjate din poziția lor inițială de pământul azvârlit în groapa mormântului cu prilejul înmormântării.

Ca și în cazul anumitor categorii ceramice, paharele de sticlă au fost folosite ca recipiente pentru băut. Ele au fost depuse în vase (de altfel, au fost găsite și vase mici depuse în vase mai mari) în mormintele 117 și 369, pe torace în mormântul 450, în stânga sau dreapta craniului în mormintele 123, 405 și 426, între femure în mormintele 296 și 175, în stânga femurului în mormântul 376 și în dreapta humerusului în mormântul 466.

O altă grupă numeroasă de obiecte depuse în morminte o constituie pieptenii. Nici la aceștia nu am putut observa o anumită regulă în ceea ce privește locul lor de depunere, fiind găsiți peste tot, inclusiv în vase sau pe schelete. De asemeni, s-a putut constata că pieptenii au fost depuși atât la femei cât și la bărbați.

În afară de fusaiiolele găsite în strat, un mare număr de exemplare au fost descoperite în morminte. Ca și la alte categorii de obiecte, s-a constatat lipsa oricăror reguli în ceea ce privește depunerea lor în morminte. Sunt obiecte depuse numai în mormintele de femei, ca și în cazul acelor de cusut. Acestea au fost găsite doar în cinci morminte. Patru din ele s-au descoperit în mormintele 14 (depus pe genunchi împreună cu un cuțit), 37 (în dreapta craniului), 248 (găsit în vasul 6) și 260 (singurul găsit într-un tub din femur de pasăre). În mormântul 253, între piciorul drept și peretele vestit al gropii mormântului, a fost descoperit un ac de os, ascuțit la un capăt și cu perforație la celălalt, folosit probabil pentru cusut piei de animale, plase de pescuit etc.

Printre piesele depuse ritual în morminte se numără și cuțitele de fier. Trebuie să facem precizarea că aceste piese au fost găsite în număr relativ mare și în două situații: ca obiecte purtate de defuncți în timpul vieții, aflate de obicei pe oasele bazinului, pe torace sau între femure și depuse ritual, fapt sesizat pentru prima dată de I. Ioniță (Ioniță 1966, p. 238-239). Unele au fost descoperite în morminte deranjate (mormintele 121, 123, 317, 331, 375, 376, 494 și 500), neputându-se stabili locul exact al depunerii inițiale. Altele, cu certitudine depuse ritual, au fost găsite nederanjate în mormintele 80 (în stânga picioarelor), 117 (între oase de animal în vasul 10), 169, 177, 252, 279 (între oase de animale la picioare), 309 (sub oasele picioarelor, foarte aproape de oasele de animale), 414, 450 (între oase de animale), 505 (pe prag) și 510 (lângă cap). O parte din cuțite au fost descoperite între sau lângă oasele de animale, rezultând posibilitatea ca și celelalte să fi fost depuse alături de bucăți de carne fără oase, acestea nemaiputând fi depistate arheologic.

În afară de cuțitele purtate la brâu de cei înhumați și care puteau fi eventual utilizate și ca arme, la Mihălășeni nu s-au descoperit decât puține obiecte pe care le putem încadra în categoria armament. Între acestea ar putea fi amintite cele trei pumnale de fier, dintre care unul circular în secțiune (mormântul 169) și două cu lamă lată, pedunculată (mormintele 188 și 260). În mormântul 169 a fost descoperită și o sabie de fier, aflată ca și pumnalul din același mormânt în partea dreaptă a bazinului. Sabia, la fel ca și pumnalul din mormântul 260, care era rupt în două bucăți, a fost îndoită și ea în patru bucăți. Această practică ar putea fi o reminiscență a ritualurilor de înmormântare a vandalilor, care depuneau arme îndoite în morminte. Oricum, din punct de vedere antropologic, s-a constatat că bărbatul înhumat în mormântul 169 este unul din cei trei înhumați cu caractere exclusiv nordice (mormintele 169, 200 și 361).

În mod izolat sau în puține exemplare au mai fost descoperite și alte obiecte depuse ritual: clopoțel de bronz în mormântul 14, pensetă de bronz în mormântul 202, cuțitaș de toaletă de bronz în mormântul 40, cute de gresie în mormântul 260 și o bucată de rășină în mormântul 419. În sfârșit, în mormintele 28 (în vasul 5), 131 (lângă vasul 1) și 175 (în stânga craniului și umărului) s-au descoperit resturi sporadice de cărbuni; în mormântul 3, resturile de cărbune proveneau probabil de la un mormânt de incinerare distrus. În mormântul 127 opt pietricele erau așezate în jurul antebrațului drept, iar în mormântul 306 cinci pietricele se aflau în dreapta scheletului.

Un loc aparte în cadrul ritualului funerar practicat în necropola de la Mihălășeni îl ocupă depunerile de ofrande alimentare și la înhumați. Nu lipseau dintre ofrande carnea, peștele și ouăle, atestate de descoperirea a numeroase resturi osoase de faună și coji de ouă, precum și boabele de soc. Din numărul total de 429 morminte de înhumație, la Mihălășeni s-au descoperit resturi osoase și de ouă în 123 de morminte de la următoarele specii, pe care le prezentăm în ordinea descrescătoare a frecvenței lor în morminte:

Ovicaprine. Sunt cele mai numeroase, fiind găsite în 73 de morminte. Majoritatea lor aparțin speciei *Ovis aries* (ovinele), în câteva cazuri putându-se delimita și *Capra hircus* (caprinele). Reprezentând o specie de talie relativ mică, ele au fost mai accesibile, după opinia celui care a determinat și studiat resturile de faună descoperite la Mihălășeni (Haimovici 1989, p. 253), din punct de vedere economic (ca și găina și purceii mai tineri) și folosite în număr mai mare în ritualul funerar.

Gallus domesticus (găina domestică) a fost descoperită în 31 de morminte.

Bos taurus (taurinele) au fost descoperite în 29 de morminte, însă cu puține fragmente de oase, relativ ne semnificative. Există și posibilitatea, cu o mare doză de probabilitate, ca unele resturi care apar, somatoscopic, mai masive, să provină de la *Bos primigenius* (bourul).

Sus scrofa domesticus (porcine) a fost descoperită în 18 morminte și prezintă în majoritatea cazurilor fragmente puține și ne semnificative de oase. Unele resturi, foarte puține, ar putea proveni, tot cu o mare probabilitate, de la *Sus scrofa ferrus* (mistrețul).

Equus caballus (calul) a fost descoperit în 6 morminte, cu resturi foarte puține și care reprezintă în general segmente osoase neacoperite de obicei pe viu de carne.

Ciprinizi (pești teleosteenii) s-au găsit în două morminte (286 și 313), provenind de la un caras (*Carasius carasius*) și de la un crap (*Cyprinus carpio*), amândoi de talie mică.

Ouăle descoperite în necropolă, provenind din 10 morminte, sunt aproape cu siguranță de la *Gallus domesticus*. Cu excepția mormintelor 389 și 510, ele au fost găsite împreună cu resturi osoase provenind de la ofrande de carne. Ca și la mormintele de incinerare, majoritatea ofrandelor au fost depuse în morminte de femei mature (52), însă proporția la celelalte categorii de înhumați se schimbă, în sensul că pe locul următor se situează mormintele de bărbați maturi (43), infans I (18), infans II (3), adolescenți (2) și adolescente (2). În trei morminte (102, 258 și 357), deși au fost descoperite resturi de ofrande, scheletele lipsesc.

O problemă sesizată și de autorul studiului materialului paleofaunistic de la Mihălășeni este aceea dacă toate resturile de faună găsite în morminte reprezintă într-adevăr ofrande de carne. O singură piesă fragmentară, o așchie, un dinte, un corn, un os mic cu suprafețele articulare roase, arătând că a fost dezgolit de părțile moi (carne, ligamente) și depus sub această formă nu credem că pot fi considerate ca ofrande cu rol comestibil, ca de altfel și alte oase, care nu au fost acoperite niciodată cu carne, cum ar fi tarsometatarsul de pasăre. Ca și în cazul mormintelor de incinerare, credem că existența acestor fragmente de oase în morminte reprezintă doar o practică la care domină caracterul economic și nu unul religios. Aceasta doar în cazurile în care asemenea fragmente nu au ajuns doar întâmplător în groapă.

Procentul de morminte din necropolă în care s-au constatat depuneri de ofrande ar putea fi aleatoriu și din alt motiv. Numărul acestor morminte putea fi mult mai mare, având în vedere și faptul că puteau fi depuse și ofrande din carne fără oase, care evident că nu au lăsat urme depistabile arheologic. Acest fapt îl demonstrează prezența cuțitelor de fier, altele decât cele descoperite între oase de animale și în zona bazinului și care nu puteau avea alt rost decât acela de a însoți ofrandele din carne fără oase.

Referitor la modul de depunere a acestor ofrande, am putut constata că ele au fost găsite fie în vasele de ofrandă, fie în diverse zone ale fundului gropii mormintelor, deci nu am sesizat reguli anume pentru depunere nici în acest caz. Probabil că ele erau depuse odată cu consumarea praznicului funerar, când parte din animalele sacrificate erau consumate de către cei ce participau la ritual, parte erau depuse în mormânt și în același timp ajungeau în morminte și o parte din oasele dezgolite de părțile moi în timpul ospățului funerar. Aceeași logică ne duce la presupunerea că ofrandele respective erau depuse în morminte după ce au fost preparate (fierte sau fripte).

În majoritatea cazurilor, s-a constatat că în morminte au fost depuse resturi faunistice aparținând unei singure specii. S-au descoperit însă și morminte în care s-au depus ofrande de la două (mormintele 64, 117, 121, 123, 175, 179, 188, 215, 241, 261, 279, 289, 297, 299, 313, 318, 326, 330, 347, 359, 366, 378, 485, 497 și 517), trei (mormintele 128, 131, 275, 286, 296 și 389) sau chiar patru

specii (mormântul 260), găsiindu-se un os și mergând până la exemplare de animale depuse în totalitate, cum este cazul mormântului 175, în care au fost depuse oasele de la două ovicaprine și de la două găini. Nu am putut însă depista, în afara scheletelor de pește, nici un singur mormânt în care scheletul animalelor depuse să fie găsite intact, adică depus întreg. Acest fapt presupune obligatoriu că respectivele animale au fost dezintegrate sau tăiate în timpul ospățului funerar și depuse astfel în gropile mormintelor.

În două morminte au fost descoperite boabe de soc. Astfel, în vasul 35 din mormântul 130 au fost descoperite boabe, destul de puține la număr, din specia *Sambucus Nigra*, iar în mormântul 137 boabe de același fel, înșirate pe întreaga parte dreaptă a toracelui.

Sambucus Nigra este un arbust ce produce fructe mici succulente de culoare neagră, comestibile, folosite și astăzi în unele sate la dulceață sau prepararea unui suc. Mai rar sunt conservate în zahăr și consumate în sezonul rece. De asemenea, în unele zone montane din județele Vrancea, Bacău și Suceava se folosesc în prepararea unui sort de vin. În așezările preistorice din zona Alpilor au fost descoperite frecvent semințe de soc necarbonizate, ca și în Germania și Anglia (Monah 1988, p. 307-309). Mai recent, au fost găsite semințe de soc în cantitate mare în mormintele 159 și 161 din necropola din sec. XIV-XV de la Hudum, jud. Botoșani (Monah 1988, p. 306).

După toate probabilitățile, depunerea în morminte a boabelor de soc avea un rol exclusiv de ofrandă rituală. Este cunoscut însă faptul că în practicile funerare din anumite zone s-au folosit și boabe de mei, dar se pare că acestea îndeplineau un rol apotropaic, obiceiul perpetuându-se până la începutul secolului al XX-lea (Vulcănescu 1985, p. 551).

Un aspect esențial al ritualului funerar practicat la Mihălășeni, ca și în alte necropole ale culturii Sântana de Mureș-Černjachov, îl constituie răvășirea mormintelor prin deshumarea parțială sau totală a scheletelor.

Modul în care s-a practicat acest ritual la Mihălășeni ni-l exemplifică singurul mormânt (271) la care s-a putut surprinde intervenția ulterioară, prin săparea unei gropi dreptunghiulare, care a dus la răvășirea scheletului exact în zona la care a ajuns această groapă (Pl. 151C).

Majoritatea mormintelor descoperite nu au fost deranjate (peste 240 de morminte). Este posibil de asemenea ca unele din mormintele pe care noi le considerăm deranjate ritual să fi fost de fapt deranjate de rozătoare.

S-a putut observa în cadrul acestui obicei că majoritatea mormintelor (circa 65) au fost deranjate în zona toracelui, deseori fiind atinse și brațele, craniul și oasele bazinului. În unele cazuri, oasele au putut fi regăsite în groapă, dar alteori ele nu au fost reînhumate.

O altă categorie (24 morminte) o constituie cele în care scheletul a fost total răvășit, fiind reînhumate, fie majoritatea oaselor, fie doar câteva fragmente osoase. În 8 morminte s-a observat lipsa totală a scheletelor (mormintele 85, 89, 102, 119, 152, 154, 258 și 357), regăsiindu-se în schimb vasele depuse cu ofrande sau, ca în cazul mormintelor 102, 258 și 357, numai fragmente osoase de la ofrande de carne.

Un capitol aparte îl constituie, când vorbim de acest ritual, scheletele copiilor de diferite vârste. Datorită fragilității, oasele, fie din cauza acidității solului, fie din cauza activității rozătoarelor, au dispărut deseori în mare parte. Din acest motiv, uneori nu putem pune pe seama deshumării lipsa sau răvășirea unor fragmente din aceste schelete. Din cele peste 70 de morminte aflate în această situație, considerăm că doar la patru (mormintele 123, 378, 477 și 507) putem distinge aproape fără putință de tăgadă intervenția umană. În celelalte cazuri este greu să ne pronunțăm, din cauza motivelor arătate mai sus. Aici este locul să arătăm că din cele 30 de morminte de tineri între 14-20 de ani, 13 au fost afectate mai mult sau mai puțin de deshumările ulterioare.

În unele morminte lipseau oase de la mâini și de la picioare (mormintele 99, 146, 158, 382, 489, 493), fără a mai fi afectate și alte zone ale scheletului, situație în care, cel puțin în parte, putem considera că înhumății au fost înmormântați cu respectivele părți lipsă. La alte 5 morminte (16, 122, 140, 458 și 515) a fost afectat de deshumare numai craniul, care, fie că a fost distrus parțial, fie că a fost reînhumat în alte zone sau alte poziții (mormintele 16, 122, 140, 458). Curios este cazul mormântului 458, în care, lângă craniul depus sau mutat ulterior pe oasele picioarelor, s-a depus și o piatră rectangulară de dimensiuni destul de mari. Un caz similar am mai întâlnit în necropola de la Piatra Frecăței, unde o asemenea piatră a fost depusă peste picioare, în mormântul E 175, orientat V-E (Petre 1987, fig. 32 a).

O mare parte din oase nu au mai fost reînhumate. În același timp, nu am putut depista în strat resturi de schelete care să fi putut proveni din mormintele în care lipsesc numeroase părți sau chiar toate oasele din morminte. Întrebarea firească pe care ne-o punem este ce s-a întâmplat cu acestea, dar în actualul stadiu al cercetărilor nu putem decât să emitem diverse supoziții fără acoperire. Având în vedere eventualitatea incinerării acestor oase, eventual chiar lângă mormintele în care s-au practicat deshumările, am urmărit cu atenție posibilele resturi de la ruguri funerare în care ar fi putut fi incinerate aceste oase, dar nu am descoperit nimic. De asemenea, în aceeași idee, ne-a preocupat să observăm dacă nu am putea găsi în perimetrul necropolei cantități mari de oase incinerate care nu au fost depuse în mormintele de incinerație (cantitățile de oase depuse în aceste morminte fiind uneori insignifiante), dar nu am putut descoperi nici o urmă. Trebuie să mai menționăm un aspect important și anume că mormintele cu orientarea generală V-E, uneori cu unele deviații și în care nu au fost descoperite piese de inventar (mormintele 16, 25, 38, 61, 79, 96, 122, 365, 382, 458, 467, 507 și 512), au fost și ele deranjate încă din antichitate, cu rezerva că o parte din ele puteau fi totuși deranjate de animale. Nu am luat în calcul mormintele de copii cu aceeași orientare și fără inventar, întrucât, așa cum am mai arătat, nu putem fi siguri că răvășirea oaselor a rezultat ca urmare a activității rozătoarelor sau a ritualului practicat în necropolă ca și la adulți. Este o dovadă a faptului că obiceiul deshumării mormintelor s-a perpetuat și în perioada finală a necropolei. Trebuie amintit faptul că acest ritual, al deshumării morților, se practica încă din epoca bronzului, chiar în zonă. Săpăturile întreprinse în necropolele Noua de la Brăești și Crasnaleuca din județul Botoșani au relevat existența acestui ritual (Dascălu 1994, pl. VI, X, XI). Sarmații au practicat și ei acest obicei în secolele anterioare, după cum o atestă descoperirile de la Cioinagi - Balintești (Zaharia 1959, p. 897-898, fig. 1), Vaslui (Andronic 1963, p. 348-350, fig. 2), Râmnicelu (Harțuche 1980, p. 202), Mitoc - Malul Galben și Albești (Șovan, Chirica 1983, p. 80-88, fig. 1, 1, 3; 3, 1), dacă ne referim numai la teritoriul Moldovei. Ritualul a fost practicat și de sarmații din nordul pontic, după cum o atestă descoperirile frecvente de acest gen de la Zavetnoe (Guščina 1967, p. 40-51, fig. 1, 2, 3; Bogdanova 1963, p. 95-109, fig. 2), Rybnyj (Skripkin 1980, p. 273-275, fig. 1, 2) și Nižnyj Džulut (Abramova 1968, p. 114-130, fig. 1, 1, 4, 7).

Asemenea obiceiuri nu sunt străine nici populațiilor germanice, după cum o atestă descoperirile de acest gen din arealul culturii Wielbark (Wolagiewicz 1981, p. 169, fig. 49 și 50). Prin urmare, considerăm firească opinia că acest ritual este o practică mult mai veche, preluată și folosită și de o parte din membrii comunităților sătești din cadrul culturii Sântana de Mureș - Černjachov, inclusiv a celeia de la Mihălășeni. Ea nu pare să fi fost folosită pe criterii etnice, așa după cum o dovedește corelația cu tipurile antropologice determinate pentru mormintele în care s-a folosit deshumarea. Analogii găsim în toate necropolele culturii Sântana de Mureș - Černjachov. Menționăm necropola de la Dănceni, unde au fost descoperite morminte în care s-a practicat acest ritual, inclusiv pentru mormintele cu orientare creștină (Rafalovič 1980, mormântul 69, VNV, p. 41, Pl. IV, 1; mormântul 70, VSV, p. 42, Pl. IV, 2; mormântul 145, VNV, p. 58, Pl. VII, 3), la fel ca la Piatra Frecăței, unde deshumările s-au practicat încă din secolele II-III (Petre 1987, p. 14, Fig. 23a, mormântul D259d, V-E) sau în secolul IV (Petre 1987, p. 23, Fig. 56a, mormânt cu două pahare de sticlă și o brătară, orientare V-E; p. 19, Fig. 44a, mormânt datat în secolul IV, cu monedă, orientare E-V). Obiceiul se perpetuează în timp și spațiu, schelete deranjate descoperindu-se și în necropola avarică de la Pécs - Nagyárpád, din Pannonia (Nagy 1990, Fig. 4, 6-7, 11-12; 5, 26, 51; 6, 28, 29) sau în cea germanică de la Vron (Seillier 1992, Fig. 6; 9).

Obiceiul deshumării se regăsește și mult mai târziu, în epoca modernă, cu respectarea aceluiași datini ca și la înmormântare, inclusiv a ospățului funerar (Marian 1995, p. 266-269). Acest obicei nu este întâlnit la creștinii de rit ortodox din Transilvania și Banat (Palade 1982, p. 187, nota 35). Obiceiul deshumărilor la 7 ani după înhumare se practică în mai multe comune și din județul Botoșani, dar nu de toți creștinii ortodocși. Săpăturile întreprinse în necropola de la Joldești (com. Vorona, jud. Botoșani) din sec. XV-XIX, unde au fost dezvelite 52 de morminte, atestă și ele acest obicei (Șovan, Mihăilescu-Bârliba 1995, fig. 3-4; 5-6).

Credem că de acest ritual se leagă în mod nemijlocit o serie de descoperiri efectuate în numeroase necropole aparținând culturii amintite și anume gropile care au fost observate în număr mai mare sau mai mic, răspândite printre morminte sau uneori grupate în anumite segmente din necropole, ca la Brăviceni, unde majoritatea celor 52 de gropi erau grupate separat (Informații Gh. Grosu).

La Mihălășeni au fost descoperite 27 de gropi, dintre care majoritatea au fost folosite în cadrul unui ritual pe care îl considerăm ca fiind practicat concomitent cu deshumarea și răvășirea scheletelor

din morminte. Numărul acestor gropi rituale a fost însă cu siguranță mult mai mare, multe dintre ele neputând fi sesizate pentru că având adâncimi relativ mici, nu au putut fi surprinse în stratul gros de pământ negru, caracteristic unei mari zone din necropolă. Din cele 27 de gropi descoperite, 5 nu pot fi luate în considerație, întrucât provin din alte epoci. Astfel, groapa 1, în care s-au descoperit numeroase fragmente ceramice din Latène, poate fi considerată o groapă menajeră. Gropile 8 și 14, cu o crustă groasă pe fund de culoare cărămizie, provenind de la o ardere puternică, le putem considera eventual gropi pentru depozitarea cerealelor, datând din epoci anterioare. În groapa 9 a fost descoperită o oală întreagă din epoca bronzului (care parțial s-a dezintegrat), care de asemenea nu intră în discuție. În sfârșit, în groapa 18 s-au descoperit, clădite pe un strat compact de cărbune, nouă piese de lut ars cilindrice sau ovale în secțiune, străbătute longitudinal de un orificiu, iar altele având câte un orificiu scurt de 1-1,5 cm. Unul din exemplare are pe lângă orificiul central și cinci orificii scurte pe fiecare capăt, așezate în jurul celui central, care străbate în întregime piesa în lungime. Întrucât nu avem elemente de datare, putem atribui groapa oricăreia din epocile sesizate prin materiale recoltate din straturile necropolei (epoca bronzului, Hallstatt, Latène).

Pentru restul gropilor, câteva elemente sunt comune; toate au aceeași formă cilindrică cu fundul ușor rotunjit, semisferic. În unele dintre ele nu s-a descoperit nici un fel de inventar, dar în majoritatea lor au fost găsite fragmente ceramice, oase de animale, unele arse, pietre, iar în câteva s-au sesizat urme de arsură și cărbune, care pot fi puse, eventual, ca și în cazul mormintelor de înhumare în care au fost descoperite urme de cărbuni, în seama reminiscentelor ritului de incinerare cu semnificațiile sale purificatoare, coborând din credințele solare (Zugravu 1997, p. 328).

Între aceste gropi se detașează net prin inventar groapa 12, aflată la numai 15 cm distanță de mormântul 253. Inventarul era compus dintr-un castron lucrat la roată din pastă fină cenușie, un neurocraniu de la un taurin de 5-7 ani și câteva fragmente ceramice ne semnificative. Remarcabil însă este faptul că deasupra neurocraniului se aflau o tibie întreagă și două fragmente de la un peroneu, ambele provenind (tibia și peroneul) de la scheletul din mormântul 253.

Această situație, pe care am studiat-o cu atenție, groapa și mormântul fiind dezvelite în același timp, ne permite să presupunem că existența numeroaselor gropi descoperite în necropolă nu este întâmplătoare și ea poate fi legată numai de existența unui ritual concomitent cu acela al deshumării mormintelor. În ce constă sau care erau obiceiurile practicate cu această ocazie nu mai putem ști. Cert este că descoperirea în multe din gropi a unor oase de animale presupune consumarea unui praznic funerar, resturile de la acest praznic fiind apoi cu totul întâmplător aruncate în groapă odată cu pământul scos cu ocazia săpării gropii.

În același sens pledează și faptul că asemenea gropi au fost observate pe lângă morminte în care oasele au fost deshumate și răvășite. Situațiile în care nu am putut sesiza asemenea morminte pe lângă gropi (gropile 2, 10, 16, 25 și 27) nu pot fi un contraargument, întrucât, după cum am putut constata, uneori osemintele din morminte au dispărut în întregime, ele putând fi sesizate doar prin existența inventarului funerar rămas. Situațiile în care unele morminte au fost lipsite de inventar și scheletul a fost deshumat în întregime, nemaifiind apoi reînhumat ar fi putut fi relativ numeroase și în aceste cazuri, evident că nu am mai putut sesiza existența acestor morminte.

Faptul că în aceste gropi au fost găsite și fragmente ceramice din alte epoci nu poate fi un argument împotriva folosirii acestora în ritualul amintit, întrucât în întreaga necropolă s-a descoperit o impresionantă cantitate de ceramică din această categorie și ele au putut să ajungă aici absolut întâmplător. Asemenea gropi de cult sunt cunoscute în Europa de est și nu numai în aria culturii Sântana de Mureș - Černjachov. Ele au fost utilizate și în cultura Wielbark (Kropotkin 1972, p. 255-257; Kucharenko 1980, p. 29, Fig. 5). Gropi cilindrice sau conice, adânci până la 1 m, în care s-au descoperit cărbuni, cenușă, oase și resturi ceramice, au fost identificate la Mălăești, Bălțați sau Ivancăuți (Fedorov 1960, p. 88-89), fiind legate de cultul pomenirii morților. Ele au fost descoperite și la Budești (14 gropi) sau la Dănceni, unde, în cele 45 de gropi s-au găsit cărbuni, cenușă, cantități mici de ceramică arsă secundar și oase de animale care nu au fost supuse acțiunii focului (Rafalovič 1986, p. 11). În necropola de la Brăviceni, cele 52 de gropi descoperite erau grupate separat în marginea necropolei (Gh. Grosu, informații amabile).

VII. OBICEIURI DE PORT

La numărul impresionant de morminte descoperite la Mihălășeni s-a găsit și un mare număr de obiecte. Un loc aparte îl ocupă accesoriile vestimentare, obiectele de podoabă, pandantivele și amuletele.

A. ACCESORII VESTIMENTARE

În mormintele de incinerație, în număr de 91, ceea ce reprezintă 17,5% din totalul mormintelor din necropolă, asemenea piese sunt destul de rare, motivul fiind însuși ritul de înmormântare, cu caracter distructiv, arderea defunctului pe rug ducând la distrugerea unui mare număr de obiecte. În același timp, probabila depunere simbolică a resturilor cinerare în morminte, făcându-se din diverse zone ale corpului celui ars pe rug, zone care pot fi stabilite cu siguranță de către analiza antropologică sau cu probabilitate după obiectele găsite printre oasele depuse în morminte, a micșorat sensibil numărul acestor obiecte în morminte.

Între resturile de accesorii vestimentare descoperite în mormintele de incinerație din necropola de la Mihălășeni se numără și un fragment de fibulă de argint trecut prin foc. El a fost descoperit în mormântul 9, împreună cu două aplice de bronz în formă de "X", având fiecare la cele patru capete câte un nit, provenind probabil de la o casetă de lemn. O garnitură de bronz s-a descoperit în mormântul 29, împreună cu un spin de cataramă de bronz. O singură cataramă întreagă a fost găsită în mormântul 10.

Comparativ cu mormintele de incinerație, cele de inhumație conțin în inventarul lor un număr foarte mare de piese, între care și fibule. Purtate câte una sau câte două, erau confecționate din fier, bronz și argint. Doar în două cazuri au fost descoperite câte trei fibule într-un mormânt. În mormântul 2, pe lângă o fibulă de bronz găsită pe umărul stâng și una fragmentară de fier găsită pe umărul drept, a mai fost descoperită o fibulă de argint între genunchii înhumatului, alături de alte obiecte, unele dintre ele fiind purtate probabil într-o pungă de piele sau pânză. Probabil că fibula avea rolul de a închide gura pungii. În mormântul 123, alături de două fibule de argint a mai fost descoperită și o fibulă de bronz, deformată, în umplutura gropii mormântului, la 10 cm deasupra fundului gropii, ceea ce ne indică faptul că prezența ei în mormânt este întâmplătoare.

Locul în care au fost descoperite fibulele în morminte arată evident modul și locul în care acestea prindeau îmbrăcămintea. Câte una sau două, în majoritatea mormintelor, fibulele au fost găsite pe umărul stâng sau drept în primul caz, respectiv pe amândoi umerii în cel de al doilea.

În cazul mormântului 167 au fost descoperite două fibule de bronz pe umărul drept. În mormântul 181 ambele fibule au fost găsite în partea de jos a toracelui, de o parte și de alta. În mormântul 389, una din fibule se găsea pe partea dreaptă a toracelui, sub cealaltă fibulă, aflată pe umăr. În mormântul 297 o fibulă se găsea pe torace, iar alta pe umăr, în mormântul 309 ambele erau pe torace. În mormântul 493, una din fibule se afla lângă humerusul stâng, iar cealaltă sub clavicula dreaptă.

Situațiile în care fibulele au fost descoperite pe umeri ar putea indica folosirea de către cei înhumați a unei mantii așezate pe spate cu colțurile aduse în față și prinse cu fibule în locurile în care au fost descoperite în morminte. Nu este exclus ca unele fibule, mai ales cele de argint cu semidisc și placă pentagonală la picior, să fi avut rol decorativ ca piese de podoabă, după cum poate fi acceptată și dubla funcționalitate a acestor piese.

Au fost descoperite însă și fibule în alte locuri decât cele obișnuite, enumerate mai sus (nu luăm în considerație fibulele descoperite în mormintele deranjate). Este vorba de mormintele 175, 202, 231, 380, 455 și 501, în care fibulele au fost găsite pe oasele bazinului sau pe torace. Această poziție indică posibilitatea prinderii veșmântului despre care am amintit mai sus și în alte locuri decât cele obișnuite, adică în zona umerilor sau claviculelor.

Un alt aspect care trebuie subliniat este acela că majoritatea fibulelor descoperite câte două în morminte sunt de același tip, fiind în general identice ca formă și chiar dimensiuni. Aceasta este o dovadă a faptului că ele au fost achiziționate astfel intenționat, pentru a fi purtate împreună. Rareori se

constată abateri de la această regulă. Astfel, în mormintele 2, 58, 263 și 493 au fost descoperite câte o fibulă de bronz și respectiv de fier, în mormintele 3, 77 și 358 au fost descoperite fibule cu piciorul înfășurat pe dedesubt și, respectiv, cu portagrafă fixă, în mormântul 114 câte o fibulă de bronz și una de argint, iar în cazul mormintelor 52, 132, 181, 198, 264, 300, 309, 427, 447, 451 și 488, fibule diferite ca mărime și ca formă, chiar dacă erau de același tip.

În sfârșit, este cazul să menționăm și faptul că există și numeroase morminte în care nu au fost descoperite fibule, fapt frecvent de altfel în toate necropolele culturii Sântana de Mureș-Černjachov (Ioniță 1966, p. 234).

Introducând în tabelul 2 tipurile principale ale accesoriilor vestimentare descoperite în necropolă se pot trage anumite concluzii, în funcție de sex, vârstă și etapele de înmormântare. Menționăm că nu am inclus în tabel fibulele care au fost evident deranjate, cu unele excepții lesne de înțeles (câte două fibule din mormintele 123 și 347), precum și cele din mormintele 9, 119 și cea de bronz din mormântul 123. Nu am inclus în tabel nici fibulele descoperite între genunchi în mormintele 58 și 305, care aveau probabil același rost ca și cea descoperită în mormântul 2. De asemenea nu au fost incluse în tabelul 2 mormintele 167, 181, 297, 309, 389 și 493, dar au fost luate în considerație în tabelul 4, care sintetizează accesoriile vestimentare în funcție de etapele de înmormântare, după cum tabelul 3 sintetizează accesoriile vestimentare în funcție de vârstă și sex. Menționăm că, deși în mormântul 305 au fost descoperite două fibule, una pe umărul stâng și alta între genunchi, am considerat că este vorba de o înhumată care a purtat o fibulă pe umărul stâng. Nu este exclus totuși, având în vedere faptul că s-a constatat că scheletul a fost deranjat parțial, prin deplasarea humerusului drept, ca și a doua fibulă să fi ajuns cu ocazia practicării ritualului deshumării în zona situată între genunchi.

Așadar, luând în considerare elementele rezumate în tabelul 3 pentru cele patru modalități de purtare a fibulelor, prima constatare care se poate face este aceea că marea majoritate a fibulelor (68 exemplare) au fost descoperite la persoanele având peste 18 ani, comparativ cu grupele de vârstă 0-7 ani (11 exemplare), 8-14 ani (2 exemplare), respectiv 15-18 ani (3 exemplare), cu un total de 16 fibule. Cifra este semnificativă și departe de a fi aleatorie, având în vedere faptul că din numărul total de 520 de morminte descoperite în necropolă, aproape o treime au aparținut ultimelor trei vârste.

A doua constatare care se poate face folosind tabelele 2 și 3 este aceea că marea majoritate a fibulelor au fost utilizate ca accesorii ale vestimentației feminine. Excepție fac mormintele 42, 439 și 450, în care s-au descoperit câte o fibulă pe umărul stâng și mormintele 92, 138 și 375, cu câte o fibulă pe umărul drept. Interesantă este însă situația mormintelor în care a fost descoperită câte o fibulă pe bazin sau pe partea inferioară a toracelui. Astfel, în două dintre morminte (202 și 501) fibulele găsite în dreapta, respectiv stânga toracelui erau purtate de femei. În schimb, fibulele purtate pe bazin au aparținut în trei cazuri din patru unor bărbați (mormintele 175, 231 și 380), doar în mormântul 455 constatându-se o excepție. Portul fibulelor perechi este însă o caracteristică exclusivă pentru persoanele de sex feminin, indiferent dacă erau purtate pe umeri sau în alte poziții, ca cele amintite mai sus pentru mormintele 167, 181, 297, 309, 389 și 493.

Dacă pentru modul în care au fost folosite fibulele purtate pe umeri sau claviculă ne dau ideile monumentele sculpturale și monedele lumii romane sau provincial romane, mai dificilă ni se pare explicarea sistemului de utilizare a fibulelor descoperite câte una sau două pe torace sau oasele bazinului (în cazul mormântului 493, una din fibule a fost descoperită lângă humerusul stâng).

Semnificativă ni se pare evoluția modei vestimentare de-a lungul perioadei în care a fost utilizată necropola, reflectată în tabelul 4, care sintetizează principalele tipuri ale accesoriilor vestimentare pe etape de înmormântări. Menționăm că în acest tabel nu sânt cuprinse decât mormintele din tabelul 2 cu fibule și cataramă care se regăsesc în diagrama incidențelor seriilor tipologice de obiecte pe faze sau etape de înmormântări (Pl. 387). De asemenea, am inclus și cele 6 morminte cu câte două fibule amintite mai sus. Repartiția pe etape de înmormântări a mormintelor cu cele 5 categorii de fibule ne permite să evidențiem cu claritate un lucru semnificativ și anume că în prima etapă de înmormântări fibulele apar în număr redus (cele 6 morminte cu câte două fibule descoperite în alte poziții decât pe umeri nici nu apar în această fază), pentru ca în etapele II și III portul lor să devină un obicei relativ frecvent. Astfel, dacă în etapa I putem număra doar 10 morminte cu fibule de diferite tipuri, în etapa a II-a au fost descoperite în 25 de morminte, iar în etapa a III-a în 29 de morminte.

Folosirea cataramelor de către cei înhumați este atestat și în necropola de la Mihălășeni. Executate din fier, bronz și argint, ele au fost descoperite în majoritatea cazurilor în zona oaselor bazinului, indicând clar folosirea lor la curele. Au fost însă și situații în care cataramele au fost descoperite și în alte părți și chiar câte două-trei exemplare într-un mormânt. Astfel, în mormintele 123 și 347 au fost descoperite în vasele 47, respectiv 14, fiind evident deranjate și deplasate odată cu deshumarea mormântului. Evident deranjate au fost și cataramele din mormintele 296, 331 (două exemplare) și 378. În mormântul 176, catarama a fost descoperită lângă mâna stângă, iar în mormântul 491, lângă mâna dreaptă. Un caz curios îl prezintă mormântul 207, în care o cataramă de fier a fost descoperită în gura înhumatului.

S-au descoperit și câte două cataramे, în mormintele 351, 450 și 510, în care una din cataramе era situată pe oasele bazinului și una între femure, ceea ce ridică întrebarea rostului utilizării celui de-al doilea exemplar. Tot două exemplare au fost descoperite în mormintele 414 (amândouă pe oasele bazinului) și 469 (amândouă în stânga picioarelor). Trei exemplare au fost descoperite în mormintele 331 (situate în stânga mâinilor) și 410 (una din bronz pe bazin și două din fier între craniu și limita nordică a gropii mormântului).

Evident că existența celei de-a doua și chiar a treia cataramе în morminte nu poate fi legată decât, exceptând posibilitatea ajungerii întâmplătoare în morminte, de folosirea lor ca auxiliare pentru alte obiecte, cum ar fi curelele de care atârnau cuțite sau alte obiecte purtate la brâu, de genul pungilor sau a unor pandantive.

În ceea ce privește cataramele, în etapa I de înmormântări portul acestora nu este atestat (cu excepția mormântului 10, care, deși nu apare în diagrama amintită mai sus de la pl. 387, știm cu certitudine că aparține acestei faze), în etapa II apar în 7 morminte, iar în etapa III în 30 de morminte. Este o situație care probabil că este caracteristică cel puțin pentru arealul vestic al culturii Sântana de Mureș-Černjachov, după cum o atestă și analiza combinatorie făcută pentru necropola de la Independența (Ioniță 1971, Fig.13-14).

Dacă analiza efectuată în baza diagramelor frecvenței accesoriilor vestimentare (tabelele 2 și 3) în funcție de vârstă și sex indică pentru fibule preponderența folosirii acestora de către persoanele de sex feminin, în ceea ce privește cataramele se poate observa o situație diferită. Astfel, dacă luăm în considerație faptul că sexul înhumaților din mormintele 123, 419 și 378 nedeterminate de antropologi și aparținând vârstei infans I nu poate fi decât feminin, având în vedere că în respectivele morminte au fost descoperite și coliere de mărgel (tabel 5), se constată că proporția dintre femei și bărbați în ceea ce privește utilizarea cataramelor este aproape egală. Evident că rostul acestor cataramе era acela de a îmbina capetele curelelor pentru strângerea în jurul brâului a unui vestmânt, care la femei nu putea fi decât o fustă sau poate un pantalon.

Să mai amintim aici și faptul că s-au mai descoperit și alte obiecte de fier și bronz, pe care, având în vedere locul în care au fost descoperite, le putem considera drept accesorii vestimentare, deși nu le putem preciza utilitatea. Astfel de piese au fost descoperite în mormintele 58 (obiect de fier în stânga femurului), 252 (obiect de fier în stânga bazinului), 275 (obiect de fier lângă umărul drept), 306 (două piese de bronz găsite în vasul 97, dar care se pare că au ajuns aici pentru că mormântul era deranjat), 309 (pe partea stângă a toracelui un obiect de fier care păstrează și urme din țesătura vestmântului), 347 (obiect de fier descoperit pe oasele bazinului, constituind un bloc compact de oxid de fier), 474 (două fragmente dintr-un obiect de bronz), 475 (obiect de bronz pe bazin) și 504 (două obiecte de fier).

Tot ca accesoriu vestimentar poate fi considerat și un buton de os semisferic cu un orificiu, care a fost descoperit pe partea inferioară a toracelui din mormântul 169.

În șase dintre morminte au fost descoperite și verigi de fier și bronz, care, după locul în care au fost găsite, au folosit probabil pentru susținerea tecii unui pumnal (mormântul 169) sau a unui cuțit (mormântul 510), ori pentru a prinde pe ele o serie de pandantive și amulete (ca în mormintele 319 și 347) sau pandantive, inclusiv câte un cuțit în mormintele 206 și 331.

Tabel 2. Accesorii vestimentare

Morminte	1 Fibulă stânga	2 Fibule	Catarame	1 Fibulă dreapta	1 Fibulă bazin/torace	Brățări măgele	Brățări căldărușă	Sex nedeterminat	Sex feminin	Sex bărbătesc	Etapa	Vârsta
14	•							•			I	0-7 ani
185	•							•				
328	•							•			I	
77		•						•			II	
93		•						•			II	
127		•						•			II	
301		•						•			II	
306		•						•			II	
123		•	•					•			III	
317			•					•			III	
350			•					•			II	
378			•					•			II	
386			•					•			III	
419			•					•			II	
108				•				•			I	
281				•				•			II	
37		•						•			I	8-14 ani
157			•	•					•		III	15-18 ani
279	•								•			
333		•							•		II	
331			•							•	III	
29			•						•			
47				•					•		III	Peste 18 ani
313	•								•		II	
305	•								•		II	
385	•								•		I	
504	•								•			
42	•									•		
53	•								•		III	
58	•								•		II	
26	•								•			
340	•								•		III	

Morminte	1 Fibulă stânga	2 Fibule	Catarama	1 Fibulă dreapta	1 Fibulă bazin/torace	Brățări măgele	Brățări căldărușă	Sex nedeterminat	Sex feminin	Sex bărbătesc	Etapă	Vârsta
405	•								•			Peste 18 ani
439	•									•		
241	•		•						•		III	
21	•								•		II	
450	•		•							•	III	
409	•		•						•		II	
17		•							•		II	
52		•							•		I	
132		•							•			
198		•							•			
214		•							•			
239		•							•		II	
263		•							•		II	
264		•							•		I	
366		•							•			
369		•							•		III	
384		•							•		II	
447		•							•			
451		•							•		II	
514		•							•		III	
206		•							•		II	
2		•							•		I	
74		•							•		III	
137		•							•		II	
242		•							•			
253		•							•			
334		•							•		II	
427		•							•		III	
449		•							•		III	
358		•							•		III	
114		•	•						•		II	
196		•	•						•		III	
300		•	•						•		III	
469		•	•						•		III	

Morminte	1 Fibulă stânga	2 Fibule	Catarame	1 Fibulă dreapta	1 Fibulă bazin/torace	Brățări mărgel	Brățări căldărușă	Sex nedeterminat	Sex feminin	Sex bărbătesc	Etapa	Vârsta
488		•	•						•		III	Peste 18 ani
347		•	•						•			
3		•	•						•		III	
464		•	•						•		III	
178		•				•			•		II	
410			•						•		III	
10			•							•		
31			•							•		
65			•							•		
86			•							•		
149			•						•		III	
165			•							•		
167			•						•		III	
169			•							•	III	
181			•						•		III	
244			•						•			
247			•							•		
250			•							•	II	
254			•							•	III	
261			•							•	III	
296			•							•	III	
316			•							•		
351			•							•	III	
376			•							•	III	
414			•							•	III	
433			•							•	III	
448			•							•		
492			•							•		
505			•							•	III	
510			•							•	III	
352			•	•					•			
375			•	•						•	III	
138			•	•						•	III	
175			•		•					•	III	

Morminte	1 Fibulă stânga	2 Fibule	Catarama	1 Fibulă dreapta	1 Fibulă bazin/torace	Brățări mărgel	Brățări căldărușă	Sex nedeterminat	Sex feminin	Sex bărbătesc	Etapă	Vârsta
216				•					•		II	Peste 18 ani
356				•					•		III	
268				•					•		I	
319				•					•		II	
353				•					•		III	
28				•					•		II	
71				•					•			
92				•						•		
374				•					•		II	
421				•					•			
501					•				•			
202					•				•			
231					•					•	I	
380					•					•	II	
455					•				•			
99						•	•		•		II	

Tabel 3. Accesorii vestimentare, în funcție de vârsta și sex

Categorii obiecte	0 - 7 ani	8 - 14 ani	15 - 18 ani	Peste 18 ani	Total	Sex nedeterminat	Sex feminin	Sex bărbătesc
1 fibula stânga	3	-	1	15	19	3	13	3
2 fibule pe umeri	6	1	1	33	41	7	34	-
Catarama	6	1	2	40	49	6	18	25
1 fibula dreapta	2	1	1	13	17	2	12	3
1 fibula bazin/torace	-	-	-	6	6	-	3	3
Total	17	3	5	107	132	18	80	34

Tabel 4. Accesorii vestimentare, pe etape

Etapă	1 fibulă stânga	2 fibule pe umeri	Catarama	1 fibulă dreapta	1 fibulă bazin/torace		Total
I	3	4	-	2	1	-	10
II	5	16	7	2	1	1	32
III	4	13	30	6	1	5	59
Total	12	33	37	10	3	6	101

B. OBIECTE DE PODOABĂ, PANDANTIVE, AMULETE

Comparativ cu accesoriile vestimentare, obiectele de podoabă și amuletele prezintă o diversitate mai largă, inclusiv în cazul mormintelor de incinerare.

Cele mai numeroase dintre obiectele de podoabă descoperite în mormintele de incinerare sînt mărgelile. În număr de 12, ele au fost descoperite în 9 morminte și anume: 44 (o mărgică de sticlă de culoare cenușie închisă), 113 (două mărgelile de carneol), 159 (mărgică de sticlă), 182 (mărgică de carneol), 199 (mărgică inelară de sticlă albastră), 218 (două mărgelile de carneol), 226 (fragment dintr-o mărgică de sticlă verzuie), 256 (două mărgelile de carneol) și 341 (mărgică fragmentară de carneol). Cu excepția a două mărgelile de sticlă din mormintele 44 și 199, care par să nu fi trecut prin rugul cinerar, celelalte prezintă urme clare de trecere prin foc.

În mormântul 10 a fost descoperit și un fragment dintr-un obiect de os, care, prin urmele clare de prelucrare, poate sugera faptul că a fost un pandantiv. De asemeni au mai fost descoperite două pandantive în formă de căldărușă de fier în mormintele 62 și 199, o verigă de bronz cu capetele ascuțite și suprapuse în mormântul 62 și două verigi de tâmplă de argint în mormintele 226 și 315.

În cazul mormintelor de înhumare, obiectele de podoabă au fost descoperite într-un număr de-a dreptul impresionant. Astfel, s-au descoperit trei inele, unul de fier în mormântul 65 și altul de plumb (?) în mormântul 169, ambele descoperite pe degetul arătător al mâinii drepte; un al treilea inel din mormântul 198, executat tot din fier, s-a dezintegrat. Primele două au fost purtate de persoane de sex masculin, iar al treilea de o femeie adultă. Două verigi de tâmplă descoperite în mormintele 147 (lucrată din argint) și 493 (lucrată din bronz), se aflau în stînga, respectiv în dreapta craniului, ambele fiind persoane de sex feminin.

Ca și la incinerare, categoria cea mai numeroasă a obiectelor de podoabă descoperite în mormintele de înhumare din necropola de la Mihălășeni o constituie mărgelile. Lucrate din sticlă, carneol, chilimbar, calcar, piatră, cochilii de scoică, coral, lut și chiar un exemplar din opal (găsit în strat - P14), mărgelile erau de o mare varietate. Exceptând situațiile în care au fost deranjate de la locul inițial, mărgelile au fost descoperite între maxilare și torace, uneori (mormântul 157) chiar pe oasele toracelui, ceea ce denotă că șnurul pe care erau înșirate era mai lung. Este clar că erau purtate sub formă de coliere, uneori în număr mare, ca în cazul mormintelor 114 (42 exemplare), 279 (83 exemplare), 297 (149), 305 (67), 306 (73), 309 (67), 358 (122), 400 (41), 409 (83), 493 (49) și 514 (42).

În mormintele 99 și 178, mărgelile au fost descoperite pe oasele antebrațului stîng (în primul caz alături de pandantive de fier în formă de căldărușă), ceea ce sugerează că au fost cusute pe mîneca vestimentelor în scop decorativ sau au fost folosite ca brățări.

O situație deosebită o prezintă mormântul 319, în care șase mărgelile de sticlă au fost descoperite între genunchii înhumatei, alături de cinci pandantive (două de os, două din fragmente de scoică marină și unul de bronz, împreună cu o verigă de bronz). În acest caz este de presupus că mărgelile erau cusute pe o pungă, prinsă pe o verigă, în care se păstrau cel puțin o parte din piesele amintite. De altfel, această situație nu este exclusă nici în alte morminte în care s-au găsit asemenea grupe de obiecte între femure.

Între mărgelile descoperite în mormântul 123 s-au descoperit și trei medalioane romane de sticlă, care au completat colierul format din 22 de mărgelile. O situație asemănătoare a fost evidențiată în mormântul 469, unde alături de 22 de mărgelile au fost găsite și două medalioane de plumb, unul circular și altul rectangular.

Pandantive în formă de căldărușă de fier sau bronz au fost descoperite în 10 morminte. De obicei, ele se aflau depuse între femure, împreună cu alte obiecte, ca în mormintele 2 (5 exemplare), 101 (3), 297 (2) și 469 (1). Există posibilitatea ca aceste pandantive să fi fost depuse într-o pungă sau să fi fost înșirate pe un șnur și atârinate de brâu.

Alte obiecte găsite împreună cu pandantivele în formă de căldărușă, și anume scoicile, pandantivele din colți de animale perforate, rozetele din corn de cerb și amnarele de fier erau probabil atârinate de brâu și purtate în acest mod.

În mormintele 104 și 147, pandantivele au fost evident deranjate de la locul lor încă din antichitate. În mormintele 352 și 391, pandantivele găsite în dreapta femurului, respectiv pe oasele bazinului, erau atârinate, ca și cele descoperite între oasele picioarelor.

Tabel 5. Obiecte de podoabă, amulete

Morminte	Coliere	Verigi tâmplă	Pand. căldărușă	Pand. prismatice	Scoici marine	Pand. colț animal	Pand. amulete os	Pand. corn animal	Medalioane sticlă	Clopoțel	Medalioane metal	Rozetă corn	Inele	Sex nedeterminat	Sex feminin	Sex bărbătesc	Etapa	Vârsta
185	•													•				0-7 ani
275	•													•			II	
301	•													•			II	
306	•													•			II	
378	•													•			II	
419	•													•			II	
108	•													•			II	
44	•													•			II	
281	•														•		II	
93	•			•										•			II	
477	•			•										•			II	
123	•			•					•					•			III	
274	•				•									•			II	
199	•		•											•				
104			•											•				
119						•								•				
220						•								•				
14										•				•				
389	•														•		II	8-14 ani
341	•													•				
159	•													•				
157	•				•										•		III	
226	•	•												•				
147		•	•												•			
279	•														•			15-18 ani
333	•														•		II	
113	•														•			
305	•														•		II	Peste 18 ani
385	•														•		I	
504	•														•			
409	•														•		II	
17	•														•		II	
52	•														•		I	
132	•														•			
198	•														•			
214	•														•			

Morminte	Coliere	Verigi tâmplă	Pand. căldărușă	Pand. prismatice	Scoici marine	Pand. colț animal	Pand. amulete os	Pand. corn animal	Medalioane sticlă	Clopoțel	Medalioane metal	Rozetă corn	Inele	Sex nedeterminat	Sex feminin	Sex bărbătesc	Etapa	Vârsta
239	•														•		II	Peste 18 ani
263	•														•		II	
264	•														•		I	
366	•														•			
369	•														•		III	
384	•														•		II	
447	•														•			
451	•														•		II	
514	•														•		III	
410	•														•		III	
114	•														•		II	
196	•														•		III	
216	•														•		II	
356	•														•		III	
110	•														•		III	
182	•														•			
204	•														•			
218	•														•			
240	•														•			
256	•														•			
309	•														•		III	
400	•														•			
496	•														•			
501	•														•			
101			•												•			
352			•												•			
391			•													•		
313	•	•													•		II	
493	•	•													•		III	
297	•		•		•										•		III	
300	•					•									•		III	
358	•			•											•		III	
488	•				•										•		III	
130	•				•										•		II	
497	•				•										•			
347	•			•	•										•			
206	•			•	•		•								•		II	

Morminte	Coliere	Verigi tâmplă	Pand. căldărușă	Pand. prismatice	Scoici marine	Pand. colț animal	Pand. amulete os	Pand. corn animal	Medalioane sticlă	Clopoțel	Medalioane metal	Rozetă corn	Inele	Sex nedeterminat	Sex feminin	Sex bărbătesc	Etapă	Vârsta
268	•						•	•							•		I	Peste 18 ani
236								•							•			
469	•		•		•	•					•				•		III	
2			•		•										•		I	
352			•												•			
138					•										•		III	
319				•	•										•		II	
353					•										•		III	
40					•										•		I	
241			•									•			•		III	
65													•			•		
169													•			•	III	
198													•		•			

Un caz deosebit îl prezintă mormântul 99, la care au fost descoperite 8 pandantive-căldărușe de fier în regiunea antebrațului stâng, acolo unde se afla mâneca vestmântului. Interesant este că tot aici au fost găsite și 9 mărgelile de dimensiuni medii din sticlă, chihlimbar, carneol și calcar. Faptul că pandantivele de fier din acest mormânt au fost descoperite în două grupe a câte trei, alături de altele două și asocierea lor cu mărgelile arată clar că toate aceste piese au fost cusute la mânecă sau înșirate pe un șnur ca o brățară, fiind folosite cu rol decorativ. O situație asemănătoare a fost semnalată și în mormântul 19 de la Independența (Mitrea, Preda 1966, p.52). Având în vedere faptul că au fost găsite împreună cu scoici marine, care uneori au fost considerate ca amulete pentru fertilitate, nu ar fi exclus să fi fost folosite în practici rituale asemănătoare.

Scoicile marine din speciile *Murex* și *Cypreea sp.*, cu excepția exemplarului descoperit în mormântul 130, aflat la distanță în stânga oaselor bazinului, au fost atârinate de brâu. De altfel, unele dintre ele au fost găsite cu verigi din sârmă de bronz, pentru a fi atârinate, sau în alte cazuri aveau un orificiu utilizat în același scop. Asemenea scoici marine au fost descoperite în 14 morminte, majoritatea întregi, dar și unele în stare fragmentară. Au fost găsite și câte două exemplare în mormintele 157, 319 (ambele fragmentare) și 469 (una întreagă și una fragmentară).

Printre obiectele purtate de obicei la brâu se numără și pandantivele prismatice de os (măciuca lui Hercule), descoperite în 7 morminte, câte unul sau câte două exemplare. Au fost găsite între femure (cu excepția exemplarului din mormântul 477, evident dislocat datorită distrugerii scheletului) în mormintele 93 (2 exemplare), 123 (1 exemplar), 274 (2 exemplare, împreună cu o scoică marină), 319 (2 exemplare, împreună cu 2 scoici marine, un pandantiv de bronz și o verigă), 358 (1 exemplar) și 477 (1 exemplar) și în dreapta bazinului, probabil atârnat la brâu, în mormântul 347. În aceleași poziții au fost găsite și pandantivele din colți de mistreț sau rozătoare, sau din altfel de oase: în mormântul 119, un colț de rozător a fost găsit deranjat din locul lui inițial, din cauza deshumării; în mormântul 206 un pandantiv de os cu orificiu pentru atârnat (o rotulă a unui animal) a fost găsit împreună cu două tuburi din femure de pasăre, o scoică, o verigă și un cuțit între femure; în mormântul 220, un pandantiv din colț de mistreț a fost descoperit lângă femurul drept; în mormântul 241, o rozetă circulară de la un corn de cerb a fost găsită între femure împreună cu un pandantiv în formă de căldărușă de fier și o scoică marină fragmentară; în mormântul 300 un pandantiv din colț de mistreț a

fost găsit pe partea stângă a oaselor bazinului; în mormântul 469 un pandantiv identic a fost găsit între genunchi împreună cu un pandantiv în formă de căldărușă, un obiect din tablă de fier de formă dreptunghiulară, o scoică și un fragment de scoică marină.

Tabel 6. Obiecte de podoabă și amulete, în funcție de vârstă și sex

Categorii de obiecte	0 - 7 ani	8 - 14 ani	15 - 18 ani	Peste 18 ani	Total	Sex nedeterminat	Sex feminin	Sex bărbătesc
Coliere	14	5	3	45	67	16	51	-
Verigi tâmplă	-	2	-	2	4	1	3	-
Pand. caldarusa	2	1	-	8	11	2	8	1
Pand. prismatice	3	-	-	4	7	3	4	-
Scoici marine	1	1	-	12	14	1	13	-
Pand. colț animal	2	-	-	2	4	2	2	-
Pand. amulete os	-	-	-	2	2	-	2	-
Pand. corn animal	-	-	-	2	2	-	2	-
Medalioane sticla	1	-	-	-	1	1	-	-
Clopotel	1	-	-	-	1	1	-	-
Medalion metal	-	-	-	1	1	-	1	-
Rozeta corn	-	-	-	1	1	-	1	-
Inele	-	-	-	3	3	-	1	2
Total	24	9	3	82	118	27	88	3

Tabel 7. Obiecte de podoabă și amulete, pe etape de înmormântări

Etapă	Coliere	Verigi tâmplă	Pand. căldărușă	Pand. prismatice	Scoici marine	Pand. colți animal	Pand. amulete os	Pand. corn animal	Medalioane sticlă	Medalioane metal	Rozete corn	Inele	Total
I	4	-	1	-	2	-	1	1	-	-	-	-	9
II	25	1	-	4	4	-	1	-	-	-	-	-	35
III	14	1	2	2	5	1	-	-	1	1	1	1	29
Total	43	2	3	6	11	1	2	1	1	1	1	1	73

Câte un corn de animal tânăr au fost descoperite în mormintele 236 (pe partea dreaptă a oaselor bazinului, fără a avea vreo perforație pentru atârnat) și 268 (acesta cu perforație, împreună cu două pandantive din metapod de porc, un tub din femure de pasăre și o scoică marină, toate aflate în stânga oaselor picioarelor, întregul grup de obiecte fiind și în acest caz atârnat de brâu). Un pandantiv de os a mai fost descoperit și în mormântul 206, iar în mormântul 14 un clopoțel de bronz.

Pentru o imagine mai cuprinzătoare asupra portului obiectelor de podoabă am introdus în tabelul 5, ca și pentru accesoriile vestimentare, toate datele legate de sex, vârstă și etapele de înmormântări, defalcându-le apoi, pentru o înțelegere corectă, în tabelele 6 și 7, în funcție de sex și vârstă, pe de o parte și etape de înmormântări, pe de altă parte. Nu am introdus în tabel decât mormintele cu mărgelile la care am avut certitudinea că acestea au fost folosite sub formă de coliere (inclusiv mormintele de incinerare). De asemenea, nu am introdus mormântul 62 de incinerare cu pandantiv-căldărușă, mormânt distrus și fără resturi osteologice, precum și mormântul 10 cu o piesă de os, pentru a cărei funcție de pandantiv păstrăm rezerve.

Prima observație care se poate face este aceea că majoritatea obiectelor de podoabă au fost folosite de persoane având vârsta peste 18 ani, pentru celelalte vârste mai semnificative ca număr fiind colierele de mărgelile. De remarcat este faptul că numărul colierelor este mult mai mare ca al tuturor

celorlalte obiecte de podoabă, pandantive și amulete luate la un loc. De asemenea, trebuie făcută precizarea că în afară de coliere (inclusiv medalioanele de sticlă și de metal), verigi de tâmplă și inele, toate celelalte categorii de obiecte luate în discuție aici au putut să aibă cu cea mai mare probabilitate diferite rosturi în practicarea unor varii ritualuri, chiar dacă unele dintre ele se găseau inclusiv la copii de vârstă infans I (2 pandantive-căldărușă, 3 pandantive prismatice sau 1 scoică marină).

A doua observație care trebuie făcută este aceea că toate obiectele de podoabă și pandantivele au fost purtate aproape în exclusivitate de către femei. Face excepție mormântul 391, la care un pandantiv-căldărușă a fost găsit pe oasele bazinului, în condițiile în care mormântul a fost deranjat puternic (prilej cu care a fost distrus și un pieptene, din care s-au mai găsit câteva fragmente). În ceea ce privește inelele, două din cele trei exemplare descoperite au fost purtate de bărbați.

Luând în considerare, ca și în cazul accesoriilor vestimentare, frecvența obiectelor de podoabă și a pandantivelor în funcție de etapele de înmormântări, se poate constata cu ușurință (conform tabelului 7) că în etapa I acestea erau mai puțin utilizate (9 morminte), pentru ca în etapa II să se constate 35 de morminte, iar în etapa III numai 28 de morminte cu astfel de obiecte. Prezența obiectelor în morminte, inclusiv a celor care au fost utilizate în ritualurile funerare, a fost influențată de faptul că o mare parte a mormintelor (circa 1/5) au aparținut creștinilor, mai ales în etapa finală a necropolei, ceea ce a determinat reducerea substanțială a procentului mormintelor cu inventar din etapa III a necropolei.

O altă categorie de piese este cea a tuburilor din femure de pasăre, de regulă atârinate la brâu. Ca și piesele despre care am discutat până acum, majoritatea acestora au fost descoperite în același loc, de regulă grupate între femure. Aceste tuburi sunt considerate în general ca fiind folosite pentru păstrarea acelor de cusut, întrucât, uneori, s-au descoperit în aceste tuburi și ace. În necropola de la Lețcani, un asemenea tub din femur de pasăre avea în interior un împungător de fier (Bloșiu 1975, p. 222, Pl. 31/2).

Situațiile întâlnite la Mihălășeni ne duc însă la ipoteza că asemenea tuburi nu erau folosite numai în acest scop. Din cele 14 tuburi găsite în 11 morminte, doar într-unul singur a fost găsit și un ac de bronz. Or, este greu de crezut că aceste tuburi din femure de pasăre, destinate păstrării acelor, erau purtate sau depuse fără ace în ele. Mai mult, am putut constata că din cele 5 ace descoperite la Mihălășeni, din care unul de os, unul singur a fost descoperit într-un asemenea tub, iar celelalte 4 exemplare au fost depuse în morminte, împreună cu alte obiecte. Concluzia la care se ajunge este că, în situații rare, aceste tuburi au fost folosite și pentru păstrarea acelor, dar destinația lor principală a fost alta, probabil păstrarea unor anumite substanțe.

Analizând situația unor asemenea piese descoperite în necropola de la Mihălășeni, am putut constata că în 7 morminte acestea erau atârinate de brâu. Astfel, în mormântul 2 un tub a fost găsit între genunchi, împreună cu obiectele pe care le-am mai enumerat, în mormântul 153 pe partea stângă a oaselor bazinului, în mormântul 175 două tuburi au fost găsite între tibii, în mormântul 206 două tuburi au fost descoperite între femure împreună cu alte obiecte, în mormântul 210, două tuburi au fost găsite pe oasele bazinului, în mormântul 215 un tub a fost găsit între bazin și antebrațul drept, iar în mormântul 268 un tub a fost găsit la genunchiul stâng, împreună cu obiecte a căror poziție sugerează că erau atârinate la brâu (pentru ilustrarea modalităților de purtare a accesoriilor vestimentare, podoabelor, pandantivelor, amuletelor și tuburilor de os vezi fig. 389).

În celelalte morminte în care s-au găsit asemenea piese am putut constata că erau deranjate sau se aflau în situație neclară în ceea ce privește funcționalitatea lor. Astfel, în mormântul 149 tubul a fost descoperit în stânga tibiilor, poate fiind atârnat de brâu cu o sfoară mai lungă, în mormântul 188 exemplarul descoperit în dreapta antebrațului a fost găsit în stare fragmentară și putea să fi ajuns întâmplător în mormânt. Singurul tub în care a fost găsit un ac de bronz este cel din mormântul 260, într-un mormânt deranjat și cu multe oase lipsă, ceea ce nu ne permite să știm cu exactitate locul în care s-a aflat inițial. Am constatat, de asemenea, că în cele 11 morminte cu tuburi de os erau înhumate, de regulă, femei (în mormântul 215 o fetiță de 10-11 ani) și numai în două cazuri au fost înhumați bărbați (mormintele 175 și 188). Acest fapt certifică încă o dată că piesele respective aveau și alte rosturi decât acela de a păstra acele.

VIII. CONCLUZII

Prin cele 520 de morminte descoperite, necropola de la Mihălășeni se numără printre cele mai mari din arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov, cum ar fi acelea de la Bârlad - Valea Seacă, Târgșor, Budești, Dănceni sau Černjachov. Materialul arheologic descoperit, precum și riturile și ritualurile funerare practicate o încadrează, fără discuție, în marele complex cultural amintit din secolul IV d. Chr., așadar într-o epocă în care valuri succesive de migratori s-au pendulat pe întinse regiuni ale Europei, marcând profund harta lor politică și etnică.

Inventarul deosebit de bogat descoperit în morminte, gropi și în strat cuprinde 155 fibule, 69 cataramă, 91 piepteni, 1604 mărgelă, 90 pandantive și amulete, 20 recipiente de sticlă și 1219 recipiente de lut (din care 32 de import romane). La acestea se mai adaugă și alte diverse obiecte, numărul total al pieselor de inventar ajungând la 3521.

Corpusul descoperirilor include datele complete asupra tuturor mormintelor și inventarului acestora, precum și informațiile privind riturile și ritualurile de înmormântare folosite în necropolă, constituind astfel o importantă bază de date pentru cercetările viitoare. La acestea se adaugă 22 gropi legate direct de necropolă, 2 platforme de incinerare și o construcție de cult.

Pentru obiectele de inventar s-au stabilit un mare număr de tipuri și variante tipologice, folosind criteriul funcționalității pentru a face o primă clasificare. Grupele de obiecte au fost clasificate apoi conform criteriilor formale în tipuri, variante și subvariante.

În ceea ce privește cronologia relativă, pe baza combinației seriilor tipologice, mormintele cu un număr mai mare de obiecte de inventar au fost cuprinse într-o diagramă, în care au putut intra 134 de morminte. Nu au putut fi incluse în diagramă majoritatea mormintelor situate în marginea de nord și nord-vest a necropolei, morminte cu orientare generală V-E și fără inventar. Mormintele astfel departajate au putut fi delimitate după mai multe criterii în trei grupe, care reprezintă în mare 3 etape de înmormântări, prima etapă fiind, evident, cea mai veche. Pentru mormintele creștine, în funcție de poziția în cadrul necropolei, s-a încercat datarea lor în faza a IV-a, neexcluzându-se totuși apariția lor încă din faza a II-a.

În ceea ce privește cronologia absolută am încercat să fixez datele de început și de sfârșit ale necropolei în funcție de datarea general acceptată pentru anumite tipuri de obiecte, limita inferioară fiind fixată la sfârșitul sec. III sau mai probabil la începutul sec. IV, iar cea superioară sfârșitul secolului IV sau probabil chiar în prima jumătate a sec. V, într-o etapă care nu poate fi deocamdată fixată cu siguranță deplină, în lipsa unor elemente de datare mai precisă, cum ar fi monedele.

În economia lucrării, capitole importante se ocupă de analiza riturilor și ritualurilor funerare, precum și de prezentarea obiceiurilor de port, întregind imaginea asupra comunității care și-a înmormântat semenii în cadrul necropolei.

Un aspect important discutat îl constituie apartenența etnică a populației din această zonă a culturii Sântana de Mureș - Černjachov. În acest sens este în afară de orice îndoială faptul că necropola de la Mihălășeni a fost utilizată de la început de către un grup germanic stabilit în zonă la sfârșitul secolului III sau mai curând la începutul secolului IV. Materialele arheologice descoperite în cele mai vechi morminte atestă acest lucru. Între acestea sunt de menționat câteva exemplare de oale din pastă grosieră lucrate cu mâna, cu marginea arcuită spre interior, supiere cu umărul ridicat (tip 1), cupele cu picior, piepteni cu mâner trapezoidal, cataramă rectangulară din mormântul 10, cheia de bronz din mormântul 199, cuțitașele de toaletă de bronz și pandantivele prismatice de os; toate au fost folosite frecvent de către comunitățile culturilor Przeworsk și Wielbark.

În cadrul elementelor germanice din necropolă s-ar putea detașa și o componentă vandalică datorită prezenței în faza I a 5 morminte de incinerare, rit practicat de vandali în exclusivitate. Totuși, având în vedere că celelalte 14 morminte din faza I sunt de înhumare, concluzia care se impune este că vandalii se aflau în asociere cu alte elemente etnice germanice, în speță cu goții din cadrul culturii Wielbark, care practicau ambele rituri.

Pe de altă parte săbiile și pumnalele descoperite în mormintele de la Mihălășeni, unele dintre ele rupte în mai multe bucăți, reflectă un obicei specific vandal. Descoperirea lor în mormintele de

inhumație, cum ar fi sabia din mormântul 169, face dovada conservatorismului unor ritualuri, despre care am mai amintit deja; ruperea sau îndoirea pieselor de armament de către vandali era practică cu scopul precis de a putea fi introduse în urnele de incinerare. Prezența în mormântul de inhumație amintit a unei săbii îndoită este semnificativă și prin faptul că acesta datează din faza III, fiind deci unul din cele mai târzii morminte din necropolă.

S-a afirmat deseori că o componentă etnică importantă în cadrul culturii Sântana de Mureș – Černjachov o constituie populația dacică, locală, care în secolele anterioare își dezvoltase la est de Carpați o cultură materială înfloritoare, puternic influențată de lumea romană, populație atestată în numeroasele așezări și necropole cercetate temeinic și cu rezultate remarcabile. Dacă în ceea ce privește cuptoarele de olărie din cadrul culturii Sântana de Mureș se constată corespondențe care merg până la identitate cu cele folosite în cultura dacică (Ioniță 1982, p. 109), nu același lucru se poate spune despre ceramica lucrată la roată din pastă fină cenușie. Amintim aici că din cele 1219 recipiente de lut descoperite în necropola de la Mihălășeni, marea majoritate, respectiv 709 exemplare, era reprezentată de această grupă ceramică, cu numeroasele ei tipuri și variante, ceea ce confirmă continuitatea producției pe plan local a ceramicii lucrate la roată. Motivele ornamentale de pe această ceramică, mai ales cele realizate în tehnica lustrului, își au originea în aceeași arie culturală amintită mai sus.

Nu trebuie uitat însă că în cadrul culturii Sântana de Mureș – Černjachov se cunoaște un larg proces de aculturație. Putem remarca faptul că în cadrul necropolei de la Mihălășeni, spre deosebire de necropolele din Muntenia și în cea de la Bârlad – Valea Seacă în special, lipsesc tipurile ceramice lucrate cu mâna de tradiție dacică, ca și formele de vase lucrate la roată din pastă fină cenușie caracteristice dacilor liberi, fapt explicabil prin densitatea foarte redusă a acestora în nordul Moldovei. Pe de altă parte, faptul că unele din tipurile ceramice lucrate la roată din pastă fină cenușie și chiar din pastă zgrunțuroasă se identifică cu forme ce se regăsesc în mediul cultural germanic, mai ales în cadrul culturii Przeworsk, atestă că, în drumul lor spre sud și sud-est, grupurile germanice au preluat tehnica roții olarului și a producerii ceramicii din pastă fină.

Elementele aparținând componentei sarmatice sunt destul de puține, fiind reprezentate prin unele obiecte descoperite în necropolă (vasul afumătoare din mormântul 146), cât și prin gropile de morminte cu praguri (Ioniță 1979, p. 91). Vasul afumătoare amintit era tipic pentru populațiile sarmatice încă din secolele IV-II î. Chr. (Smirnov 1975, p. 70, 72, Fig. 23,1; 23,9). Penetrația acestora în zona nordică a Moldovei a fost destul de masivă (Șovan, Chirica 1983) încă de la începutul sec. II d. Chr. și prezența acestui vas în necropolă nu trebuie să ne mire. Deși nu a putut fi încadrat cronologic, datorită sărăciei inventarului, situarea mormântului 146 în marginea nord-estică a necropolei, între mormintele aparținând fazei a III-a, permite atribuirea lui probabil fazei finale a necropolei, ceea ce dovedește rezistența îndelungată a acestei forme de vas sarmatice, lucrat cu mâna dintr-o excelentă pastă fină cenușie. Cu toată probabilitatea, acest mormânt a aparținut unui sarmat; diagnoza antropologică indică un bărbat de vârstă senilă (60-65 ani), care prezintă caractere alpinoide asociate cu elemente mediteranoide, alpinii fiind puși în legătură cu triburile sarmatice (informații Dan Botezatu). Astfel, deși amestecul etnic între diferite populații în contact îndelungat este inevitabil, nu trebuie exclusă întotdeauna și păstrarea identității etnice a unor mici grupe de indivizi în masa majoritară a altor etnii.

Posibilitatea ca acest mormânt să aparțină fazei finale a necropolei este confirmată de numărul mare de morminte cu praguri aparținând fazei a III-a. De asemenea, acest obicei se regăsește și la 4 dintre mormintele fără inventar și orientate vest-est. Astfel, 14 din cele 25 morminte cu praguri au putut fi incluse în cele trei faze de înmormântări (Pl. 387) și anume: 2 morminte (108 și 268) în faza I, 3 morminte (99, 216 și 250) în faza II și 9 morminte (43, 69, 117, 254, 297, 353, 369, 375 și 505) în faza III. Mărirea numărului mormintelor cu praguri în fazele finale ale necropolelor a fost observată și în alte necropole ale culturii Sântana de Mureș - Černjachov (informații Ion Ioniță).

Încercarea de a surprinde componente etnice numai prin analiza riturilor funerare nu poate fi însă întotdeauna concludentă. Se știe că incinerarea a fost practică atât de daci, cât și de populațiile germanice, iar inhumația a fost practică în exclusivitate de către sarmați, dar în mai mică măsură și de populațiile gotice. La dacii liberi inhumația a fost practică numai la copii. La acestea mai trebuie să adăugăm puternica influență a lumii romane în procesul de generalizare a ritului inhumației la populațiile de dincolo de granițele Imperiului.

Structura etnică a populației a constituit unul dintre aspectele disputate în cadrul problemelor ridicate de cultura Sântana de Mureș - Černjachov. Nu este aici locul să trecem în revistă toate opiniile exprimate, bine cunoscute de specialiști, dar amintim că acestea au fost uneori total diferite, reflectând stadiul cercetării la un anume moment dat și, uneori, subiectivism.

Încă de la începutul secolului trecut, V. V. Chvojko, ca și alți cercetători mai târziu, în special din școala de la Kiev, au atribuit această cultură slavilor. După Conferința de arheologie slavă de la Kiev din 1957 au apărut și alte opinii, care au făcut tot mai mult legătura dintre această cultură și populațiile gotice. De asemenea, s-a afirmat că în componența culturii s-ar regăsi scito-sarmați în nordul Mării Negre, triburi slave în Volhynia și în regiunea Niprului mijlociu, geto-daci în regiunea Nistrului și a Dunării și triburi germanice, care au migrat la sfârșitul secolului II și începutul celui următor din locurile lor de origine (Mitrea, Preda 1966, p.153). Alte păreri au atribuit cultura Sântana de Mureș - Černjachov goților, stabilindu-se sfârșitul acesteia odată cu plecarea lor în anul 375 la sud de Dunăre, în împrejurările provocate de invazia hunică. Mai recent, V. Bierbrauer admite totuși prelungirea unor necropole ale acestei culturi și în faza D1 (circa 370/380–400/410) (Bierbrauer 1994, p. 133). De asemenea, s-a afirmat că în componența culturii s-ar regăsi scito-sarmați în nordul Mării Negre, triburi slave în Volhynia și în regiunea Niprului mijlociu, geto-daci în regiunea Nistrului și a Dunării și triburi germanice, care au migrat la sfârșitul secolului II și începutul celui următor din locurile lor de origine (Mitrea, Preda 1966, p. 153).

Pentru arealul vestic al culturii, opiniile cercetătorilor români au fost, de asemenea, diferit nuanțate. Ultimele lucrări subliniază caracterul eterogen, din punct de vedere etnic, al populației din teritoriul culturii Sântana de Mureș, principalii purtători fiind considerați dacii, goții și sarmații, la care s-ar mai putea adăuga probabil și alte grupe mai mici de populații, aflați cu toții sub puternica influență a civilizației și culturii romane (Ioniță 1982, p. 112). O solidă argumentare, bazată pe analiza complexă atât a materialului arheologic descoperit, cât și a riturilor și a ritualurilor funerare, pledează pentru această opinie (Ioniță 1982, p. 99-113).

Diagnoza antropologică stabilită pentru seria de schelete descoperite la Mihălășeni, cea mai numeroasă până în prezent din aria culturii Sântana de Mureș - Černjachov, (Botezatu, 2001, p. 465-470), împreună cu aceea a seriilor de schelete provenind din alte necropole similare, oferă unele date interesante referitoare la componentele etnice din zona vestică a acestui complex cultural. Astfel, în ceea ce privește frecvența tipurilor antropologice (stabilite pentru Europa de K. von Eickstedt) din necropola de la Mihălășeni (Tabelul 8) se remarcă, în ordinea preponderenței lor, următoarea situație: mediteranoizi, nordoizi, protoeuropoizi, dinarici, alpini și ostici. Într-un singur caz (mormântul 489) apare și un element mongoloid. Caracteristicile biometrice conformativ, morfologice și tipologice arată în primul rând că există foarte puține cazuri de indivizi cu trăsături tipice, din toate punctele de vedere, pentru un singur tip antropologic. Pentru mediteranoizi sunt consemnate 23 de cazuri (scheletele din mormintele 17, 20A, 36, 71, 90, 99, 136, 140, 153, 166, 167, 178, 181, 192, 209, 244, 331, 340, 358, 362, 449, 452 și 511), dintre care numai patru de sex masculin; alți trei indivizi (mormintele 17, 71 și 90) prezintă caracteristici de nuanță pontică. Alte tipuri sunt sporadic reprezentate: tipul nordic prin trei cazuri (mormintele 169, 200 și 361), cel protoeuropoid, de asemenea, prin trei cazuri (mormintele 96, 176 și 195) și cel alpin printr-un singur individ (mormântul 83). Se constată, deci, că, din totalul de 216 înhumați determinați din punct de vedere antropologic, numai 30 de indivizi prezintă toate caracteristicile definitorii pentru același tip antropologic. Celelalte 186 de schelete diagnosticate prezintă un amestec diferit de caracteristici, indicând o mare variabilitate tipologică pentru populația de la Mihălășeni (Tabel 8).

Luând în considerare toate scheletele (implicit cele amintite mai sus), se observă că, din numărul total de 1296 de puncte (câte 6 pentru fiecare schelet), 632 aparțin mediteranoizilor (48,76%), 221 nordoizilor (17,05%), 169 protoeuropoizilor (13,04%), 158 dinaricilor (12,19%), 75 alpinilor (5,78%), 40 est-europoizilor (3,08%) și doar 1 mongoloizilor (0,07%). Aceste date oferă, din punct de vedere antropologic, o sinteză asupra variabilității structurii populației de la Mihălășeni, evidențiind elementele etnice care au contribuit la această structură. Se observă că grupa cea mai numeroasă o formează scheletele cu caractere mediteranoide sau majoritar mediteranoide, care au fost puse în legătură cu populația dacică autohtonă (Miu, Botezatu, Cantemir 1988, p. 8). Urmează grupa cu caractere nordoide, care nu pot fi puse decât în legătură cu populațiile germanice, respectiv cu vandalii și goții veniți din nordul continentului, unde tipul nordic reprezintă, din neolitic și până astăzi, “zona principală de concentrație” (Čeboksarov 1936, apud Cristescu, Klüger și Gramatopol-Roșca 1969, p.

160). În ceea ce privește cea de a treia componentă importantă a tipurilor antropologice, protoeuropeizii, se consideră că aceasta aparține vechiului tip uman de Cromagnon, care s-a perpetuat în Europa până în această vreme, fiind prezentă în zonă și în medii anterioare epocii migrațiilor. Dinaricii și osticii (est-europeizii) au fost puși în legătură cu sarmații, ca și alpinii, de altfel, care, din punct de vedere antropologic, reprezintă un amestec de mongoloizi cu forme brahicranii de dinarici (Dan Botezatu, informații amabile). Pentru elementele mongoloide din structura populației culturii Sântana de Mureș - Černjachov s-a exprimat opinia că ar putea aparține sarmaților, având în vedere frecvența acestora în seriile de schelete sarmate (Cristescu, Klüger, Gramatopol-Roșca 1969, p. 164). Interesantă este și dinamica structurii antropologice în procente și pe faze a seriei de schelete de la Mihălășeni, unde situația surprinsă (Tabel nr. 9) indică doar aproximativ evoluția simbiozei etnice, având în vedere faptul că mormintele din așa zisă faza a IV aparțin aproape fără îndoială fazelor II și mai ales III, iar cele care n-au putut fi incluse în combinația seriilor tipologice au și ele o pondere însemnată în numărul total al mormintelor cu diagnoza antropologică (88 morminte din totalul de 216 înhumați). Oricum, dacă urmărim situația din primele trei faze, se constată o creștere a procentajului caracterelor nordice în simbioza biologică a populației (faza I: 11,11%; faza II: 14,94%; faza III: 17,98%).

Tabel 8. Structura antropologică a seriei de schelete de la Mihălășeni.

Mormîntul	Mediteranoid	Protoeuropoid	Alpin	Dinaric	Nordic	Ostic	Mongoloid
2	4			2			
4	4	1	1				
7	5				1		
16	3			2	1		
17	6 (p)						
18	4	2					
20A	6						
21	3				2	1	
24				3	3		
25	4		2				
28	5				1		
30	4			2			
31	4	2					
32	2			1	2	1	
36	6						
38		3			3		
40	2				4		
42	4	2					
43	4			2			
46		2			4		
49	4	2					
54	4	2					
55	4	2					
56	4		2				
58	4				2		
61	2			4			
70		2			4		
71	6 (p)						
72	3				3		
74		2	4				
79	4	2					
80	4	2					
81		2	4				
83			6				
84	4		2				
86	2	4					
90	6 (p)						
92	2				4		
96		6					
97	4				2		
99	6						

Mormintul	Mediterraneanoid	Protoeuropoid	Alpin	Dinaric	Nordic	Ostic	Mongoloid
105	4	2					
107		2			4		
110	4				2		
114	4				2		
120		2			4		
121	4	2					
122	5	1					
128	3				3		
129		4		2			
130	4	2					
132	5	1					
136	6						
137	4	2					
140	6						
146	2		4				
148	3			3			
150	4				2		
153	6						
156	5				1		
158	3	1				2	
165	2	4					
166	6						
167	6						
168	4		2				
169					6		
176		6					
178	6						
181	6						
186		2			4		
188	4				2		
191	2	4					
192	6						
195		6					
197				2	4		
198	1		5				
200					6		
202	4				2		
206	4				2		
207	4			1	1		
208	4	2					
209	6						
212	5				1		

Mormîntul	Mediteranoid	Protoeuropoid	Alpin	Dinaric	Nordic	Ostic	Mongoloid
214	4			2			
216	1		5				
221		3			3		
228	2			4			
229	3				3		
230	3	3					
231	2	4					
235		2		4			
237	2	4					
239	5	1					
240	1		2	3			
241	5	1					
242	4			2			
243	4	1				1	
244	6						
245				4	2		
247	4				2		
248	3				2	1	
250		1		2	3		
253	4				2		
254	4	2					
257	4	2					
259	3	1	2				
261				2	2	2	
262		2				4	
263	4			1		1	
268	2		4				
271	3	1		2			
276				2	4		
277	2			4			
278	3				3		
279	4		2				
282		2				4	
286	2				4		
289		2			4		
291	4			2			
296				2	4		
297	4			2			
304	4		2				
305	2				4		
309	4		1	1			
312	3			3			

Mormîntul	Mediteranoid	Protoeuropoid	Alpin	Dinaric	Nordic	Ostic	Mongoloid
313	2		2	2			
316	1				5		
319	5				1		
320				4		2	
325	4				2		
331	6						
333	3		3				
334	3	1		2			
335	3	1		2			
338	3	3					
340	6						
347		2			3	1	
351	3	2			1		
352	3			3			
353	4				2		
355		1		2	3		
356	5			1			
358	6						
359	2	1	3				
361					6		
362	6						
363	2			3		1	
364	4			2			
365	3	1	2				
367	3			3			
368		1	3		2		
369			3	2	1		
370	4	2					
372	4	2					
373	3			2	1		
374	4			2			
375		3			3		
376	2			4			
380	3			3			
382	4			2			
385	3	1	2				
387	2			4			
388	4				2		
393		2			3	1	
398	3	1			2		
401	3	2				1	
403	4	1		1			

Mormîntul	Mediteranoid	Protoeuropoid	Alpin	Dinaric	Nordic	Ostic	Mongoloid
405	2			4			
406	3				2	1	
407	3			3			
409	3			2		1	
412	5			1			
413	4	2					
414		3			3		
415	2			3	1		
417	4	1			1		
418	4				2		
421	5				1		
422				3	2	1	
423	3				3		
426	4			1	1		
427	4			2			
428	4	1			1		
429				4	2		
432	2		2		2		
437	3		2		1		
443	4	2					
447	4				2		
448	4	2					
449	6						
450		2			4		
451	2			4			
452	6						
453				3	2	1	
454				3	3		
455	2			1	3		
464	3		3				
465	4				2		
473	1				4	1	
476		1		2		3	
481		3			3		
485		4			2		
486	4					2	
489				1		4	1
492	4				2		
494		4				2	
496	5			1			
497	5			1			
498	2			1	3		

Mormântul	Mediterranoid	Protoeuropoid	Alpin	Dinaric	Nordic	Ostic	Mongoloid
499	5			1			
500	2			2	2		
502	5					1	
506	2				4		
509	4				2		
511	6						
512	4			2			
Total	632	169	75	158	221	40	1
%	48,76	13,04	5,78	12,19	17,05	3,08	0,07

O analiză detaliată asupra diagnozei tipologice pentru scheletele provenind din mormintele fazei I permite constatarea unor fapte care ar trebui să pună în evidență contribuția inițială a diferitelor etnii la dezvoltarea comunității locale de la Mihălășeni.

Astfel, din totalul celor 19 morminte ale diagramei aparținând primei faze numai 5 sunt de incinerare și anume mormintele 1, 15, 19, 44 și 266. Ele aparțin fără nici un dubiu unei populații germanice, poate vandalice, așa după cum bine se cunoaște, ritul practicat în exclusivitate de vandali fiind incinerarea. Dovadă a acestei apartenențe o constituie inventarul: în mormântul 1 s-a descoperit un cuțitaș de toaletă de bronz și o oală din pastă grosieră cu marginea arcuită la interior; în mormântul 15 din fragmentele ceramice din capac s-a reconstituit în întregime o supieră înaltă; în mormântul 19 s-a descoperit un fragment de cupă cu picior din pastă fină cenușie; în mormântul 44 s-au descoperit un cuțitaș de toaletă și un fragment de cupă cu picior; în mormântul 266 un cuțitaș de toaletă de bronz. Toate obiectele menționate mai sus sunt tipice pentru populațiile din cadrul culturii Przeworsk, dar și pentru alte grupuri de populații germanice.

În afara celor cinci morminte amintite mai sus, considerăm că și alte morminte de incinerare din zona fazei de început a necropolei aparțin aceluiași populații, chiar dacă nu au intrat în diagramă datorită sărăciei inventarului. Astfel, în mormântul 5 s-a descoperit un fragment dintr-o cupă cu picior; în mormintele 6, 9, 10, 11 și 13 s-au descoperit o urnă și fragmente ceramice de la oale din pastă grosieră cu marginea arcuită la interior; în mormântul 62 de asemenea un cuțitaș de toaletă de bronz. Tipică este catarama cu verigă rectangulară și spinul fixat pe o axă centrală din mormântul 10, prezentă mai ales în aria culturii Wielbark (Madyda-Legutko 1987, p. 81). Să mai reținem faptul că toate mormintele amintite mai sus, alcătuind nucleul inițial al necropolei, se găsesc grupate, cu excepția mormintelor 62 și 266 (situate la câteva zeci de metri spre est) în marginea sud-vestică a necropolei.

În imediata apropiere s-au găsit și mormintele de inhumație aparținând fazei I, grupate, cu excepția mormântului 385, într-un perimetru restrâns și separat de cel al mormintelor de incinerare, ceea ce face ca argumentul topocronologic să întărească situația surprinsă prin diagrama incidenței seriilor tipologice de obiecte (Pl. 387). Dintre cele 14 morminte de inhumație din faza I, doar la șase morminte a fost posibilă o diagnoză tipologică și anume la mormintele 2 (mediteranoid 4 + dinaric 2), 20 (mediteranoid 6), 40 (mediteranoid 2 + nordoid 4), 231 (mediteranoid 2 + protoeuropoid 4), 268 (mediteranoid 2 + alpin 4) și 385 (mediteranoid 3 + protoeuropoid 1 + alpin 2).

O simplă privire asupra diagnozei ne arată însă faptul că din cele șase morminte de inhumație amintite doar la unul singur se pot deosebi patru caractere nordice (11,11%) pe când la mediteranoizi există un total de 19 caractere (52,77%), la protoeuroipoizi 5 caractere (13,88%), la alpini 6 caractere (16,66%) și la dinarici 2 caractere (5,55%). Cu excepția celor 11,11% atribuite unui înhumat germanic, restul procentelor ar putea fi considerate ca aparținând populației locale: 1 mediteranoid 100% și 4 cu caractere amestecate de mediteranoizi și protoeuroipoizi aparținând, după antropologi,

populației dacice, cu dinarici și alpini aparținând sarmaților. Or, dacă mormântul 40 îl putem atribui cu certitudine unei înhumate provenind dintr-o familie germanică (atribuire confirmată și de inventarul care cuprinde și un cuțitaș de toaletă), celelalte 5 morminte ar trebui să aparțină conform diagnozei antropologice, populației dacice amestecată cu sarmații.

Tabel nr. 9. Structura antropologică în procente și pe faze a seriei de schelete de la Mihălășeni

Faza	Mediterranoid	Protoeuropoid	Alpin	Dinaric	Nordoid	Ostic	Mongoloid
I	52,77	13,88	16,66	5,55	11,11		
II	59,19	5,74,	5,74	12,06	14,94	2,29	
III	48,68	12,28	5,70	11,40	17,98	3,94	
IV	49,69	12,12	3,63	16,66	16,01	1,81	
Fază nedeterminată	45,83	15,53	6,43	9,65	18,37	3,97	0,18

În sfârșit să luăm în discuție și un ultim grup de morminte din faza I, cele la care nu s-a putut face diagnoza antropologică. Este vorba de mormintele 14, 26, 37, 45, 52, 108, 264 și 328. În mormântul 26 s-au descoperit, pe lângă altele și obiecte tipice pentru populațiile germanice: o cupă cu picior întreagă, un fragment dintr-o oală din pastă grosieră cu marginea arcuită la interior și chiar un pieptene cu mâner trapezoidal și alveolare sub baza mică (tip 2), cu evidentă origine în culturile Przeworsk și Wielbark. Și în celelalte morminte amintite mai sus anumite tipuri ceramice sau de fibule își au originea în regiunile nordice și își continuă evoluția în cadrul necropolei până spre finalul acesteia. În această situație, se pare că apartenența etnică a mormintelor de înhumare din prima fază este dificil de stabilit, coroborarea datelor arheologice cu cele antropologice nu duce la clarificarea acestui aspect. Mai mult de atât s-a dovedit că și la populațiile din cadrul culturii Wielbark se regăsesc elemente mediteranoide, puse de cercetători pe seama migrării unor populații germanice spre sud-est și apoi a reîntoarcerii lor în zonele de plecare (Gładykowska-Rzeczycka 1981, p. 181; Rożnowski 1981, p. 191).

În ceea ce privește următoarele două faze ale necropolei, deși se pare că din punct de vedere antropologic majoritatea elementelor sunt mediteranoide, coloratura etnică a populației este greu de descifrat, având în vedere variabilitatea tipologică care rezultă din tabelele prezentate mai sus, procesul de aculturație care deja ajunsese la forme mult mai avansate, precum și contradicția dintre diagnoza antropologică și mare parte a inventarului din necropolă.

Revenind la problemele ridicate de necropola de la Mihălășeni este necesar să insistăm asupra unui aspect important pentru istoria teritoriului est-carpatic, acela al relațiilor cu lumea romană. Aceste relații au antecedente în epocile anterioare și în secolele IV-V nu fac decât să perpetueze o tradiție a schimburilor comerciale în primul rând. Nu este întâmplător faptul că în necropolă au fost descoperite vase de import romane, câni, amfore și amforete, pahare de sticlă, mărgelile, medalioane romane de sticlă și metal.

Influenței provincial-romane i se datorează și pătrunderea la est de Carpați a tehnologiei ceramicii lucrată din pastă zgrunțuroasă, la Mihălășeni descoperindu-se nu mai puțin de 451 de exemplare de castroane și oale executate prin această tehnică. Olăria romană a influențat și ceramica

locală, unele modele de câni și castroane fiind imitate de către meșterii locali. Trebuie remarcat faptul că pătrunderea tehnologiei ceramicii lucrate din pastă zgrunțuroasă se observă încă din etapa I a necropolei în mormintele de înhumatie 14, 20, 108, 264, 266 și 385 și mai puțin în cele de incineratie, în mormintele 6 și 10.

Influența romană este reflectată și în procesul înlocuirii ritului incineratiei cu cel al înhumatiei. Mormântul-cistă arată fără îndoială aceeași influență a riturilor de înmormântare practicate în necropolele romano-bizantine din Imperiu. Elemente noi apar și în ceea ce privește arhitectura din zonă. Astfel este semnificativă construirea lăcașului de cult din necropolă, probabil de către creștinii din comunitatea locală, lăcaș edificat pe o *temelie de piatră*. Descoperirea nu este izolată pentru partea de nord a Moldovei, cunoscute fiind și construcțiile de piatră cu coloane, acoperiș de țigle și cu geamuri de sticlă din Basarabia de nord, într-o zonă în care se construiau cu predilecție bordeie sau locuințe de suprafață ce nu au ca suport temelii de piatră.

În sfârșit, tot influenței romane îi datorează spațiul de la est de Carpați apariția creștinismului, realitățile arheologice de la Mihălășeni probând concludent schimbarea ce se produce începând cu prezența primilor misionari creștini în zonă, probabil la sfârșitul primei jumătăți a secolului IV, dacă nu și mai devreme (Ioniță 1995, p. 261; Ioniță 1997, p. 165).

În acest sens pledează descoperirea în mormântul 123 de la Mihălășeni a unui medalion roman de sticlă cu reprezentarea lui Daniel în groapa cu lei. Cu excepția descoperirilor creștine de la Barboși, datate în secolul III, medalionul de la Mihălășeni și cu cel fragmentar descoperit la Poienești (informații Mircea Babeș) reprezintă, până în prezent, singurele piese paleocreștine și în același timp cele mai vechi din regiunile de la est de Carpați. Orientarea N-S a mormântului, precum și inventarul foarte bogat, cuprinzând printre altele numeroase vase de lut și oase de animale de la ofrande de carne, reprezintă practici funerare ale unei populații care nu adoptase încă religia creștină. Totuși, situarea mormântului 123 într-o zonă cu morminte lipsite de inventar și orientate V-E, așadar înmormântări după rit creștin, arată că la acea dată creștinismul pătrunsese deja la o parte a populației din regiunile de nord ale Moldovei. Situația de la Mihălășeni, în care morminte de rit păgân și acelea de rit creștin coexistă pe același spațiu al necropolei și în care aceeași persoană poartă asupra sa piese cu reprezentări păgâne și creștine, este de natură să dezvăluie conviețuirea vechilor credințe și practici păgâne cu creștinismul incipient, precum și o toleranță foarte largă la vremea respectivă (Șovan 1987, p. 233).

Schimbarea de religie este atestată masiv de prezența în anumite sectoare ale necropolei a mormintelor cu orientarea generală V-E și de regulă fără inventar și ofrande alimentare. Practicarea acestui rit funerar și a ritualurilor legate de acesta este fără îndoială caracteristică noii religii, care pătrunde și dincolo de granițele Imperiului roman. Trecerea la noua religie s-a făcut fie în cadrul unui proces destul de îndelungat, prin acțiunea lentă, dar stăruitoare a misionarilor creștini, așa cum se întâmplă pe teritoriul vechii Dacii, fie prin schimbarea forțată și totală a religiei, așa cum s-a întâmplat în Galia în secolul V, unde, de altfel, până la creștinarea lui Clovis și a triburilor france, efervescența misionară creștină convertise deja o parte a populației galo-romane la noua religie.

Numărul mormintelor considerate creștine de la Mihălășeni este deosebit de mare comparativ cu alte necropole. Trebuie să precizăm că am luat în considerație în primul rând 82 de morminte care au orientarea V-E sau VNV-ESE și anume mormintele: 16, 18, 25, 38, 79, 96, 97, 98, 122, 144, 150, 168, 184, 192, 193, 197, 209, 211, 223, 224, 230, 245, 257, 259, 286, 295, 303, 312, 320, 324, 335, 338, 342, 355, 363, 364, 365, 367, 379, 381, 387, 393, 396, 399, 400, 402, 403, 404, 405, 411, 412, 413, 415, 423, 425, 426, 428, 429, 431, 438, 441, 442, 443, 444, 446, 452, 459, 461, 466, 467, 471, 475, 476, 479, 480, 482, 483, 487, 490, 495, 502 și 506. Dintre acestea, în mormintele 38, 286, 324, 355 și 428 au fost descoperite oase de animale provenind de la ofrande. De asemenea, în mormântul 320 a fost descoperit un fragment dintr-o oală din pastă fină lucrată la roată, în mormântul 400 un colier de mărgelile de sticlă polifațetate, în mormântul 405 o fibulă și un pahar de sticlă, în mormântul 426 un pahar de sticlă și în mormântul 475 un obiect de bronz a cărei utilizare nu am putut să o determinăm. Remarcăm de asemenea că în mormântul 479 nu a fost descoperit scheletul celui înhumat și în acest caz l-am considerat cenotaf. Orientarea VNV-ESE o are și mormântul 384, dar având un inventar alcătuit din 22 de obiecte, între care și două vase de lut ce presupun ofrande de alimente, nu poate fi inclus între mormintele creștine.

Mormintele de mai sus au o orientare V-E și VNV-ESE, în cazul din urmă cu o deviație foarte mică față de axa V-E. Există însă un grup de 20 de morminte cu orientarea NV-SE (mormintele 276,

278, 299, 362, 370, 372, 382, 388, 432, 437, 440, 448, 453, 457, 458, 462, 498, 503, 507 și 512), dintre care în mormintele 276, 278 și 299 au fost descoperite oase de la ofrande alimentare, precum și o cataramă în mormântul 448. Apreciem că și acest grup de morminte ar putea fi inclus în categoria celor considerate creștine, având în vedere orientarea, chiar dacă deviația de la axa V-E este mai mare. Nu am luat în calcul mormintele orientate pe axa NNV-SSE, care, deși nu au avut inventar, aparțin totuși ritului păgân de înmormântare, cum este firesc să le considerăm și pe cele cu orientarea N-S, fără inventar.

Mormintele cu orientarea generală V-E și cu ofrande alimentare ar putea aparține totuși unor creștini din comunitatea sătească locală. Cu atât mai mult, mormintele în care s-au descoperit piese de podoabă, pahare de sticlă și o oală fragmentară - folosită, evident, pentru depunerea de alimente în mormânt - aparțin aceluiași rit funerar.

Astfel de înmormântări s-au mai practicat și în alte zone ale culturii Sântana de Mureș - Černjachov. În necropola de la Călărași, mormântul 1, orientat V-E, avea un inventar format dintr-o amforă descoperită pe piept, o fibulă și 7 mărgelile (Munteanu, Rădulescu 1992, p. 132, Fig. 4). În necropola de la Boanca - Călărași, un mormânt orientat VSV-ENE avea ca inventar un pahar conic de sticlă și o amforă romană (Munteanu, Rădulescu 1992, p. 127, Fig. 3, M9). Analogii găsim și în necropola de la Argamum, unde, în mormântul 4, orientat V-E și datat în prima jumătate a secolului V, au fost descoperite, în afară de 2 fibule și 1 cerceș, oase provenind de la ofrande alimentare, practică ce a fost considerată drept reminescentă barbară "în atitudinea religioasă a unor indivizi recent creștinați" (Adameșteanu 1980, p. 317). În necropolele culturii Sântana de Mureș - Černjachov asemenea situații sunt totuși destul de rar întâlnite. Motivul ar putea fi creștinarea treptată a unor grupe de persoane din comunitățile respective, care au putut fi convinse să adopte temeinic dogmele și ritualurile de înmormântare impuse de biserica creștină. Reține atenția faptul că în mormintele considerate creștine persistă obiceiul, destul de rar întâlnit însă, al depunerii de vase folosite pentru băut, mai ales lângă partea superioară a corpului, în special la cap.

Merită amintită aici o situație interesantă în necropola germanică descoperită la Vron, în extremitatea vestică a continentului, datată în secolele IV-VII, unde există o delimitare clară în două sectoare, cel de vest cu 110 morminte (9 de incinerare și 101 de înhumare), acestea din urmă fiind orientate aproape exclusiv pe direcția N-S și cel de est, numai cu morminte de înhumare orientate aproape exclusiv V-E (cu excepția a 3 morminte). Sectorul de vest a fost datat între sfârșitul secolului IV și mijlocul secolului V, iar cel de est între secolul V și sfârșitul secolului VII (Seillier 1992). Această situație se explică prin creștinarea rapidă, în masă, a populației, fapt reflectat în necropolă prin schimbarea bruscă a unui rit funerar tradițional. Această schimbare de religie nu a afectat însă și depunerea de inventar funerar în morminte, astfel că în sectorul de est al necropolei de la Vron întâlnim ritualul păgân al depunerii de monede ca "obolul lui Charon". De asemenea, prezența în morminte a fibulelor, cataramelor, paharelor de sticlă, pieptenilor, pensetelor, mărgelilor, topoarelor, vârfurilor de săgeți și a altor obiecte ne atestă un anumit conservatorism, mult mai accentuat decât în cazul culturii Sântana de Mureș - Černjachov, care indică un fenomen al rezistenței îndelungate ale vechilor cutume păgâne în creștinism (Zugravu 1997, p. 45-54).

Menționăm că diferența între modurile de creștinare din cele două zone ale Europei - adică cel treptat în est și cel rapid și poate uneori forțat în vest - se reflectă și în modul de dispunere a mormintelor în necropole. Astfel, dacă la Vron mormintele creștine sunt grupate în zona estică, delimitate foarte clar de cea a grupei de morminte utilizate de către germanicii păgâni, în arealul culturii Sântana de Mureș - Černjachov, deși există în necropole zone de concentrare masivă a mormintelor creștine, acestea se găsesc în număr mai mare sau mai mic și în alte sectoare ale necropolelor, amestecate cu cele de tradiție păgână, cazul cel mai elocvent fiind cel al necropolei de la Mihălășeni. La Lețcani mormintele creștine sunt puține la număr (3) și se află grupate în centrul necropolei (Bloșiu 1975, p. 232, Fig. 2). La Budești, deși o grupare de morminte caracteristice apare concentrată în sectorul estic, există destule morminte creștine amestecate cu cele orientate N-S în alte sectoare. De remarcat este și faptul că la Budești mormintele de incinerare se găseau în jumătatea vestică a necropolei (Rikman 1960, Fig. 20).

Cele peste 100 de morminte, reprezentând aproape o cincime din totalul mormintelor descoperite, dovedesc existența unei comunități creștine destul de numeroasă. Ritul creștin se generalizează în a doua jumătate a secolului IV și acum probabil se resimte necesitatea construirii unui edificiu de cult, utilizat probabil tot în a doua jumătate a secolului IV. Faptul că pe temelia de piatră a

construcției au fost descoperite craniul și alte fragmente osoase, provenind de la un mormânt la care s-a practicat ritualul deshumării, nu poate decât să demonstreze că această construcție fie a fost lăsată în paragină, fie a fost demolată cu destul timp înainte de finalul necropolei, pentru a se construi un nou lăcaș, poate chiar în așezare, mai spațios, pe măsura creșterii necesităților de cult ale unei populații creștine din ce în ce mai numeroasă.

Considerăm că dimensiunile destul de mari ale construcției, cu o suprafață de circa 55 m², indică prezența unui lăcaș de cult folosit de membrii comunității locale, care și-a înhumat morții aici. O construcție asemănătoare a fost descoperită pe teritoriul necropolei de la Masłomecz din Polonia (Kokowski 1991, Pl. 93) și a fost folosită de către membrii păgâni ai comunității. Este posibil ca și la Mihălășeni să se fi întâmplat același lucru, dar noi considerăm că mai convingătoare este ipoteza folosirii acestui lăcaș de cult de către membrii comunității creștine de aici.

În legătură cu existența lăcașurilor de cult de la est de Carpați s-a avansat ideea că n-ar fi exclus ca locuința A1 din așezarea de la Iași - Nicolina (Ioniță 1985, p. 40, 43, Fig. 3b) să fi fost destinată tocmai acestui scop (Teodor 1991, p. 83-84). O asemenea eventualitate este posibilă, având în vedere și alte descoperiri similare de la est de Carpați (Teodor 1991, p. 82) care ar fi putut fi utilizate de către creștini.

De altfel, o organizare incipientă a bisericii creștine în această parte a Europei, cu ritualurile ei specifice, folosite mai întâi în Imperiu, nu putea exclude utilizarea în cult a bisericilor, după modelul celor din sudul Dunării. Evident că ele nu puteau fi decât de mici dimensiuni și construite din lemn sau chirpici. Acest fapt este confirmat și de informații antice scrise, care vorbesc despre practicarea cultului creștin chiar și în corturi. Fericitul Ieronimus spune că “armata roșcată și blondă a geților înconjoară corturile bisericilor” (Hieronymus, *Epistole*, CVII, 2 (XXII, 679, col. 870). Este posibil ca termenul “cort” să însemne totuși o extrapolare uzitată frecvent pentru lăcașurile de cult în termenii bisericesti folosiți de clericii vremii (Stoian 1994, p. 68).

Izvoarele scrise consemnează în secolul IV d. Chr. o realitate istorică de netăgăduit în ceea ce privește spiritualitatea creștină pe teritoriul fostei Dacii (Coman 1979). Pentru spațiul est-carpatic răspândirea credinței creștine a fost facilitată și de faptul că după anul 332, în urma înfrângerii goților de către Constantin cel Mare, se încheie un tratat de pace stipulând că, în calitate de foederati, aveau și obligația de a asigura - printre alte condiții - și libertate pentru creștini (Păcurariu 1991, p. 107). Așa cum arăta Radu Vulpe, “ordinea asigurată de goți pe acest teritoriu, timp de peste un secol, a fost prielnică și unei sporiri a activității comerciale cu lumea romană din sud” (Vulpe 1957, p. 325) și a permis și penetrarea misionarilor creștini, care au răspândit noua religie pe spații largi. Izvoarele scrise vorbesc despre existența în zona râului Buzău (Musaeos) a unor biserici în “sate” și “orașe”, unde slujeau preoți cum ar fi Sansala și Guththicos.

Este bine cunoscută și activitatea episcopului got Ulfila, care a tradus și Biblia în limba gotă. Istoricul Filostorgiu scria că Ulfila a fost hirotonisit episcop pentru “toți creștinii din țara getică” (Păcurariu 1991, p. 107). De aceea nu este de mirare că misionarii creștini au pătruns până departe în nord, întemeind comunități creștine numeroase, precum cea de la Mihălășeni și care au utilizat în practicarea cultului un lăcaș special construit pentru aceasta.

Încă din prima jumătate a secolului III, clarificarea dogmelor (prin contribuția primilor “părinți” ai bisericii, Tertullianus, Cyprianus, Hypolitus, Clemens și Origenes) și precizarea ritualului religios au pretins un loc stabil pentru desfășurarea cultului (Curinschi-Vorona 1966, p. 160). Istoria arhitecturii consemnează că încă din jurul anului 200 adunările comunității și exercitarea cultului aveau loc în locuințele unor credincioși, care erau denumite “domus ecclesiae”, la Quirqbize (în Siria de Nord) un asemenea lăcaș fiind adăpostit într-o casă rurală. Acest tip de locuință adaptat cultului a fost folosit în Imperiu până către anul 400 paralel cu apariția unei arhitecturi eclesiastice monumentale (Curinschi-Vorona 1966, p. 161) și el amintește de spațioasa locuință de la Iași - Nicolina, care ar fi putut îndeplini același rol.

Oricum, construcția descoperită în necropola de la Mihălășeni amintește de locul ocupat în ritualul creștin de cultul morților ce a determinat încă din vremea lui Constantin cel Mare edificarea unor săli destinate slujbelor comemorative și banchetelor funerare. Este cunoscut faptul că în “cadrul unor preocupări minime pentru aspectul plastic, aceste săli aveau forme *dreptunghiulare* în plan, fiind atestate și în diferite provincii europene ale Imperiului roman” (Curinschi-Vorona 1966, p. 171-172).

Orientarea pe axa nord-est-sud-vest a acestui lăcaș este explicabilă prin legătura genetică a creștinismului din această zonă cu cea din provinciile orientale ale Imperiului. La Troesmis și Callatis

au fost descoperite bazilici de tip sirian, care aveau orientarea altarului spre sud, datate, ca și majoritatea edificiilor de cult din Scythia Minor, în a doua jumătate a secolului IV (Curinschi-Vorona 1966, p. 183-184).

Concluzionând, peste realitatea polimorfismului antropologic de la Mihălășeni nu se poate trece, chiar dacă procentele de participare ale diferitelor etnii la geneza structurii biologice a populației existente aici în finalul necropolei sunt modificabile. Surprinzătoare pare a fi la prima vedere prezența sarmată în cadrul acestui polimorfism antropologic. Totuși, nu trebuie uitate numeroasele descoperiri de factură sarmatică în zonă (Șovan, Chirica 1983, p. 79-88) și în general la est de Carpați, începând încă din secolul II d. Chr., o istorie comună de circa trei secole a populațiilor dacice și sarmatice favorizând evident amestecurile etnice, până la urmă sarmații integrându-se în cultura Sântana de Mureș - Černjachov.

Elementele relevate de descoperirile din necropola de la Mihălășeni, alături de celelalte din arealul culturii, sunt de natură să precizeze o serie de realități istorice și etnice care pun într-o nouă lumină situația teritoriilor est-carpătice din secolele IV-V. Stăpânirea gotică a favorizat prin unitatea ei politico-militară o dezvoltare fără precedent în zonă și o creștere numerică a populației, evidențiată de numeroasele descoperiri de așezări și necropole. Impactul hunic și plecarea în masă a goșilor la sud de Dunăre nu a oprit procesul evolutiv firesc al comunităților locale, care, în mare parte, mai ales spre sfârșitul secolului IV și începutul celui următor, adoptă o nouă religie - creștinismul.

RÉSUMÉ

I. INTRODUCTION

La nécropole de Mihălășeni était située dans une région propice aux habitats humains, les recherches effectuées jusqu'au présent témoignant de l'existence des traces d'habitation à partir déjà du paléolithique et jusqu'au bas âge féodal. Le développement des communautés humaines dans la région, favorisé par la riche réseau hydrographique et par le sol tchernoziom lévigé, supposait un vie sédentaire et une économie appuyée sur la culture de la terre, l'élevage du bétail et une abondante manufacturière.

Géographiquement, la microrégion fait partie de la Plaine de Moldavie (Câmpia Moldovei), limitée au sud du Plateau Central de Moldavie (Podișul Central Moldovenesc), à l'ouest par le Plateau de Suceava avec ses sous-divisions à gauche du Siret, et vers le nord et l'est par la rivière de Prut, qui ne constitue pas une frontière géomorphologique proprement-dite: présentant les mêmes caractéristiques à l'est du Prut, les deux Plaines, de Moldavie et Bălților, font partie de la région géomorphologique de la Plaine d'érosion du Prut moyen (Băcăuanu, 1968, p. 9).

Les conditions naturelles favorables à l'habitations humaine dans la Plaine de Moldavie sont attestées par les nombreuses découvertes archéologiques datant des IVe - Ve siècles, habitats et nécropoles connues par l'intermédiaire des recherches de surface ou bien des fouilles systématiques. Il s'agit des habitats de Corlăteni, Botoșani-Dealul Cărmidăriei, Trușești, Ionășeni, Glăvăneștii Vechi, Iași - les quartiers Fabrica de cărămizi, Ciurchi et Nicolina, Băiceni, Holboca, Drăgușeni, tout comme les nécropoles de Horlești, Nichiteni, Hănești, Cucorăni, Iacobenii Vechi, Erbiceni, Botoșani - Dealul cărămidăriei, Lețcani, Miorcani et Tocileni (Ioniță, 1966, p. 189-259; Zaharia, Petrescu - Dîmbovița, Zaharia, 1970; Ioniță, 1982; Păunescu, Șadurschi, Chirica, 1976; Chirica, Tănăsachi, 1984 - 1985).

La nécropole de Mihălășeni a été découverte en 1982, à l'occasion d'une série de travaux de drainage du terrain situé entre la rivière de Bașeu et le chemin vicinal Mihălășeni - Negrești, dans le point nommé par les gens de l'endroit la *Plaine de Bașeu (Câmpia Bașeului)*, situé à mi-chemin entre les villages de Mihălășeni et de Negrești. A cette occasion, on a découvert trois tombes à inhumation, dont on a récupéré trois vases: un pot non tourné en terre grossière, un pot tourné en terre negreuse, et aussi trois bols tournés en terre fine grise, dont un à trois anses (Șadurschi, Șovan, 1983, p. 840-846). Une première évaluation de la configuration topographique du terrain nous a convaincu de la possibilité de l'existence d'une nécropole avec un important nombre de tombes, vu le fait que, excepté les trois tombes détruites par les travaux de drainage, on n'a remarqué point de facteurs qui eussent déterminé le désordre des tombes, or, les fouilles ont produit la découverte de 520 tombes à incinération et à inhumation (y compris les trois découvertes en 1982).

Etant donné l'importance de l'objectif, en 1983 on a démarré la campagne des fouilles, que l'on a continuée chaque été, pendant six ans. jusqu'en 1988, quand on a finalement épuisé la nécropole. Les fouilles ont été exécutées, pour la plupart, dans des conditions difficiles, vu le niveau élevé de la nappe phréatique, qui nous a obligé, dans la moitié sud-ouest de la nécropole, à creuser en permanence des fosses et des canaux pour l'évacuation de l'eau, pour la découverte des tombes et pour l'entreprise des observations correctes et la récupération des matériaux. En même temps, dans la moitié nord-est, les tombes ont été découvertes très en profondeur, parfois au-delà de 2 m, grâce à l'écroulement, au niveau du terrain en pente, d'une grande quantité de terre sur le sol de la nécropole.

La recherche de la nécropole a suivi des sections parallèles, de 2m en largeur et de longueur variable, orientées dans la direction de la pente qui abritait la nécropole. 56 sections ont été exécutés, la surface totale soumise à la recherche mesurant plus de 8700 m².

En ce qui concerne la stratigraphie de la nécropole, il faut dire que, sous la strate de sol arable, épaisse de 0,30 - 0,40 m environ, il y avait une autre, de terre noire, homogène sur toute la surface de

la nécropole, à dimensions variables, de 0,60 - 0,70 m à approximativement 1,80m, avec de nombreux restes de matériaux archéologiques de l'âge du bronze, Hallstatt, Latène et des IVe - Ve siècles.

L'homogénéité du sol entier, jusqu'à l'argile jaune, a été le résultat, d'une côté, des écoulements de terre noire de la pente collinaire dont l'extrémité abritait la nécropole et, de l'autre côté, des dépôts alluviaux de la rivière de Bașeu, dans les périodes d'inondation, fréquentes à cause du colmatage du bassin de crue de la rivière.

Dans les temps anciens, celle-ci coulait dans la proximité de la nécropole, mais, avec le temps, elle a changé plusieurs fois de cours.

L'habitat correspondant à la nécropole est situé à 50m environ de son extrémité est et s'étend, selon les recherches périégétiques, sur approximativement 30 ha, du côté gauche du chemin vicinal Mihălășeni - Negreni. Les deux sections exécutées après 1990 dans l'habitat (130/1,5m et 1201,5m) ont mené à la découverte de deux demeures de surface avec des restes sporadiques de torchis brûlé. Au même endroit on a examiné aussi deux urnes cinéraires Noua (fin de l'âge de bronze), avec de nombreux os d'animaux et quelques outils en os, spécifiques de l'époque.

L'étude complète des restes ostéologiques humains des tombes de Mihălășeni a été entreprise de Section d'Anthropologie de la Filiale Iași de l'Académie Roumaine (Botezatu, 2001). L'étude des restes de paléofaune a été réalisée de Laboratoire de Morphologie Animale de la Faculté de Biologie, Université *Al.I.Cuza* de Iași (Haimovici 1989; Haimovici 1994) et l'étude portant sur les graines de sureau de l'Institut d'Archéologie de Iași (Monah 1988; Monah 1994).

Cet ouvrage a été élaboré et soutenu comme thèse de doctorat sous la direction du dr. Ion Ioniță, chercheur principal I, à l'Université "Al. I. Cuza" de Iași. Nous tenons aussi à exprimer notre gratitude pour le support accordé par dr. Ion Ioniță, qui nous a initié aux difficiles secrets du travail sur les chantiers archéologiques dans l'habitation des Daces libres d'Ipotești et aussi dans les nécropoles des IIe - IIIe siècles de Stânca - Botoșani et des IVe - Ve siècles de Tocileni - Botoșani. C'est toujours lui qui a mis avec générosité à notre disposition sa propre bibliothèque, sans laquelle on n'aurait pas avoir accès à l'information nécessaire pour comprendre le phénomène compliqué nommé la culture Sântana de Mureș - Černjachov.

Nous remercions également l'Institut d'Archéologie de Iași, prof. dr. doc. Mircea Petrescu - Dîmbovița, prof. dr. Dan Teodor et dr. Virgil Mihăilescu – Bârliba, pour les informations offertes et pour les généreux encouragements à l'égard de la rédaction de notre ouvrage.

Nous remercions spécialement Madame Gisela Höhn, qui, dans le Cabinet de dessin de l'Institut für Vor-und Frühgeschichtliche Archäologie de l'Université de Bonn, a réalisé dans les conditions graphiques excellentes la forme définitive du plan général de la nécropole.. Nous sommes très reconnaissants à Madame dr. Gudrun Gomolka-Fuchs de Römisch-Germanische Kommission de Frankfurt am Main pour les dessins et les reconstitutions des récipients en verre de Mihălășeni réalisées pour une monographie spéciale sur cette catégorie de trouvailles qu'elle nous a mis à la disposition en vue de la publication.

Il faut enfin ajouter que le matériel archéologique a été restauré dans le laboratoire du Musée Départemental de Botoșani, par V. Buinoschi et V. Iuriet, la technoredaction a été réalisée par nous, L. Dascălu et D. Puiu, la reconstitution graphique de la sainte demeure et des vêtements féminins de l'époque a été l'oeuvre de cond. architecte M. Mihăilescu, et les dessins ont été exécutés par E. Rusu, N. Cornea, A. Ciuraru et I. Cantemir - tous, nos collègues de Musée Départemental de Botoșani, qui méritent nos plus vifs remerciements.

II. CORPUS DES DÉCOUVERTES

Le grand volume de matériaux découvert dans la nécropole de Mihălășeni - dans les tombes, ainsi que dans la strate - nous a déterminé à chercher des solutions des plus adéquates pour la judicieuse rédaction du corpus des découvertes. Ainsi, nous avons éliminé, dans la description, les détails évidents déjà dans l'illustration, et mentionné les éléments que l'on ne pourrait pas déduire de l'illustration, tels le matériaux utilisé pour l'exécution des pièces et la technique de l'exécution. Les dessins des tombes sont conçus à l'échelle de 1:20 (excepté le tombe 258, réduit à l'échelle de 1:40), ceux de la poterie à l'échelle de 1:4, et ceux des autres pièces à l'échelle de 1:1. En même temps,

quelques pièces de petites dimensions ont été dessinées, pour mieux saisir certains détails de décor, à l'échelle de 2:1, et d'autres, de grandes dimensions, ont été représentées à l'échelle de 1:8. D'ailleurs, les dimensions de chaque objet en partie sont notées dans le texte.

L'illustration est groupée par complexes et réunit les dessins des tombes et les pièces découvertes. Les pièces trouvées dans la strate sont mentionnées à la fin de corpus. La partie finale comprend également la description des fosses et leur mobilier. Les trois tombes découvertes en 1982 sont celles notées 518-520, et complètent ainsi le nombre des 517 tombes découvertes à la suite des fouilles.

L'illustration est organisée en trois parties. La première comprend une carte avec la position de la nécropole de Mihălășeni dans la région de la culture Sântana de Mureș - Černjachov, le plan général de la nécropole, et aussi une esquisse avec l'élévation topographique du terrain où se situent la nécropole et l'habitation correspondant à la nécropole, avec les quadrillages respectifs, utilisés dans l'examen de l'habitation. La deuxième partie regroupe les plans des tombes avec mobilier découvert, les dessins des pièces trouvées dans la strate, le dessin de la fondation, la reconstitution graphique de la sainte demeure découverte dans le périmètre de nécropole et les plans des deux plates-formes d'incinération. Enfin, dans la troisième partie se retrouvent les séries typologiques d'objets et la répartition de ceux-ci dans la région de la nécropole.

A la fin de l'illustration nous avons annexé le diagramme combinatoire des séries des objets utilisées en vue de l'élaboration de la chronologie interne de la nécropole, et aussi la répartition générale des tombes selon les périodes chronologiques. D'autre part, l'illustration s'achève par le diagramme combinatoire de la répartition des tombes d'après les phases chronologiques et par la reconstitution de l'habitat des femmes de ce temps-là.

Dans la rédaction du corpus on a employé certains abréviations. Ainsi, L=longueur, I=hauteur, D=diamètre maximal, d= petit diamètre. Pour ce qui est de l'orientation des tombes, le premier point cardinal désigne la direction d'orientation du crâne, et le second la direction d'orientation des pieds de l'inhumé. La situation est expliquée graphiquement à l'aide d'une flèche qui indique le nord. Quant aux tombes à incinération, elles ont été dessinées, sans exception, sur l'axe N - S.

Pour décrire les os incinérés on a utilisé les termes "*à incinération forte, moyenne ou faible*", empruntés aux anthropologues et indiquant le degré d'incinération des squelettes. Par la suite, dans le cas d'une incinération forte, les os présentent une coloration blanchâtre, quelque peu vitreuse, le plupart des restes ayant des fissures transversales qui suivent la direction de leur déformation, et il n'y a plus aucune trace du tissu spongieux osseux. Avec l'incinération moyenne, les os sont gris-blanchâtres, présentant quelques déformations légères par rapport à la position anatomique normales, et la calcination a pénétré en profondeur, dans la région médullaire de l'os (plat, ou bien long). Avec l'incinération faible, les os sont noirs, d'un aspect fumé ou marron-gris (éclat métallique). Dans ce dernier cas, l'incinération n'a pas pénétré en profondeur dans la région de la charpente osseuse, mais la région périostique est entièrement affectée, et le tissu spongieux y est présent.

Dans le *Corpus des découvertes* on a spécifié les types anthropologiques des individus inhumés, établis par les spécialistes. Selon que, dans les recherches sur le vif (conformément aux méthodes établies par J. Weninger, G. Olivier et E. von Eickstedt), on emploie un certain nombre de points pour chaque type pris en considération, dans les recherches de paléanthropologie on calcule aussi un nombre de points dont la portée est quantitative. On considère 6 points valables pour chaque individu étudié, c'est à dire un point pour chaque type anthropologique qui fait partie de la diagnose typologique, plus précisément : nordique, méditerranéenne, dinarique, est-européenne, alpin et protoeuropéenne, (si l'on observe des caractères mongoloïdes, on réduit le point affecté au caractère est-européen). Ces points sont notés pour chaque individu dont on a pu établir le type anthropologique. Il est à remarquer que, pour l'identification du tableau typologique - c'est à dire la diagnose - le complexe des caractères pris en considération porte sur une série de données métriques, morphologiques et biostatistiques qui déviennent, dans l'analyse typologique, des aspects quantitatifs.

Pour ce qui est du mobilier des tombes, nous précisons que par *tasce* on comprend les vases avec une seule anse, et par *bols* tous les vases sans anses, dont le diamètre maximal est plus grand que la hauteur. En fonction de ce critère, on a pu départager certains vases qui à première vue pourraient entrer dans la catégorie des *vases* et qui, évalués strictement par la mesure, sont en effet des *jarres* ou *soupières*.

Nous ajoutons, enfin, que dans la description du mobilier des tombes on a utilisé l'ordre de présentation suivant: fibules, boucles de ceintures, peignes, petits couteaux de toilette, pincettes, perles, pendentifs, amulettes, épingles, disques perforés, tuyaux en fémurs d'oiseaux, lames, récipients en verre, récipients en argile et restes des os d'animaux provenus des offrandes alimentaires.

A. LES TOMBES

Tombe 1. Incinération en urne (Pl. 4A). – 0,45 m. Fosse non décelée. Fragments d'os provenant d'un individu jeune, probablement juvenis.

Mobilier: 1. Petit couteau de toilette en bronze (Pl. 4A,1); 2. Urne représentée par une jarre non tournée en terre grossière (Pl. 4A,2).

Tombe 2. Inhumation (Pl. 4B). – 1,10 m. NNO 350% - SSE 170%. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (50 ans). Type anthropologique combinant des caractères méditerranéens et dinariques.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 4B,1); 2. Fragment d'un arc de fibule en fer (Pl. 4B,2); 3. Fibule en argent avec portagrafe fixe (Pl. 4B,3); 4. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 4B,4); 5-9. Pendentifs en fer (Pl. 5,5-9); 10. Couteau en fer (Pl. 5,10); 10. Tuyau en os d'oiseau (Pl. 5,11); 12. Fusaïole en terre glaise (Pl. 5,12); 13. Coquillage marin *Cypreea* (Pl. 6A,13); 14. Coquillage marin *Murex* (Pl. 6A,14); 15. Tasse romaine (Pl. 6A,15); 16. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 6A,16).

Tombe 3. Inhumation (Pl. 6B). – 1,20 m. N – S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'une personne de sexe féminin (30-35 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 6B,1); 2. Fibule en bronze avec portagrafe fixe (Pl. 6B,2); 3. Boucle de ceinture ovale en bronze (Pl. 6B,3); 4. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 6B,4); 5. Petite amphore tournée en terre fine (Pl. 7A,5); 6-7. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 7A,6-7); 8. Jarre fragmentaire en terre grossière (Pl. 7A,8); 9. Pièce en silex de Dniestr (Pl. 7A,9).

Tombe 4. Inhumation (Pl. 7B). – 1,10 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (40 ans). Type anthropologique méditerranéen avec influences protoeuropéens et alpins. Mobilier absent.

Tombe 5. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 7C). – 0,50 m. Fosse non décelée. Femme adulte.

Mobilier: 1. Fragment d'un peigne en os. (Pl. 7C,1); 2. Fusaïole en terre glaise (Pl. 7C,2); 3. Urne représentée par fragments de la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 7C,3); 4. Fragment de coupe tournée en terre fine grise (Pl. 7C,4); 5. Couvercle formé de fragments provenant de bols et jarres tournés en terre fine grise.

Tombe 6. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 8A). – 0,25 m. Femme adulte.

Mobilier: 1. Urne représentée par fragments d'une jarre non tournée en terre grossière (Pl. 8A,1); 2. Jarre non tournée en terre grossière (Pl. 8A,2); 3. Couvercle formé de fragments provenant de bols en terre fine, jarres tournées en terre rugueuse et jarres tournés en terre grossière.

Tombe 7. Inhumation (Pl. 8B). – 0,90 m. NNE 10% - SSO 190%. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (50-55 ans). Type anthropologique méditerranéen avec faibles influences nordiques.

Mobilier: 1-2. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 8B,1-2).

Tombe 8. Inhumation. (Pl. 8C). – 0,90 m. Orientation et fosse non décelées. Femme adulte (40 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Restes osseux d'un *Ovis*.

Tombe 9. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 8D). – 0,50 m. Fosse non décelée. Femme adulte (20-25 ans).

Mobilier: 1. Ardillon de fibule en argent (Pl. 8D,1); 2-3. Deux appliques en bronze (Pl. 8D,2-3); 4. Jarre non tournée en terre grossière (Pl. 8D,4); 5. Couvercle formé de fragments provenant de bols et tasses tournés en terre fine grise, de jarres tournés en terre grossière, plus un fragment céramique de la période de la culture Noua; 6. Restes osseux d'un ovicaprin.

Tombe 10. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 9A). – 0,60 m. Fosse non décelée. Os provenant d'un homme adulte (40-45 ans).

Mobilier: 1. Boucle de ceinture en bronze (Pl. 9A,1); 2. Fragment d'un pendentif en os (Pl. 9A,2); 3. Urne représentée par un fragment de tasse non tournée en terre grossière (Pl. 9A,3); 4. Fragment de jarre non tournée en terre grossière (Pl. 9 A,4); 5. Couvercle formé de fragments provenant de jarres et bols tournés en terre fine grise, d'un *dolia* (?) en terre rugueuse, de jarres en terre grossière et d'un silex.

Tombe 11. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 9B). – 0,70 m. Fosse non décelée. Enfant d'âge infans I. Sexe indéterminé.

Mobilier: 1. Fragment de peigne en os (Pl. 9B,1); 2. Bol fragmentaire tourné en terre fine grise (Pl. 9B,2); 3. Couvercle formé de fragments provenant de bols en terre fine grise, de bols tournés en terre fine rougeâtre et d'une jarre en terre grossière.

Tombe 12. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 9C). – 0,70 m. Fosse non décelée. Enfant de 6-7 ans (infans I). Sexe non identifié.

Mobilier: 1. Bol tournés en terre fine rougeâtre (Pl. 9C,1); 2. Couvercle formé de fragments provenant de jarres et bols, d'un bol à trois anses et bols tournés en terre romaine fine rougeâtre.

Tombe 13. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 9D). – 0,65 m. Fosse non décelée. Fragments osseux minuscules, avec beaucoup de charbons et cendres.

Mobilier: 1. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 9D,1); 2 Fragment d'un objet (?) en verre (Pl. 9D,2); 3. Couvercle formé de fragments provenant de jarres, bols et tasses en terre fine grise et de jarres en terre grossière.

Tombe 14. Inhumation (Pl. 10). – 0,90 m. SSO 190% - NNE 10%. Fosse quasi trapézoïdale. . Enfant de 3-4 ans (infans I). Sexe non déterminable.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 10,1); 2. Peigne fragmentaire en os (Pl. 10,2); 3. Fragment d'une aiguille à coudre en bronze (Pl. 10,3); 4. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 10,4); 5. Clochette en bronze (Pl. 10,5); 6. Bols tourné en terre fine grise (Pl. 10,6); 7. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 10,7); 8. Vase-bocal non tourné en terre grossière (Pl. 10,8); Microvase tourné en terre fine grise (Pl. 10,9); 10. Couteau en silex de Dniestr (Krummesser), appartenant à la culture Noua (Pl. 10,11).

Tombe 15. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 11A). – 0,60 m. Fosse non décelée. Dans l'urne renversée on n'a trouvé que cendres et charbons.

Mobilier: 1. Urne représentée par un bol tourné en terre fine jaune-grise (Pl. 11A,1); 2. Urne bitronconique en terre fine rougeâtre (Pl. 11A,2); 3. Couvercle formé de fragments céramiques provenant de bols tournés en terre fine grise et romaine rougeâtre, de jarres en terre grossière et d'un fragment de silex; 4. Fragment de vertèbre d'ovicaprin.

Tombe 16. Inhumation (Pl. 11B). – 1 m. ONO 285% - ESE 105%. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (40-45 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments dinariques et nordiques. Mobilier absent.

Tombe 17. Inhumation (Pl. 12). – 1,20 m. N-S. Fosse ovale. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec nuance pontique.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 11C,1); 2. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 11C,2); 3. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 12,3); 4. Perle sphéroïdale aplatie en verre noir (Pl. 11C,4); 5. Perle discoïdale en verre blanc (Pl. 11C,5); 6. Perle en verre vert (Pl. 11C,6); 7. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 11C,7); 8. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 11C,8); 9-10. Jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 12,9-10); 11. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 12,11); 12. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 12,12); 13-15. Trois bols tournés en terre fine grise (Pl. 13A, 13-15); 16. Fragment de phalange d'équidé.

Tombe 18. Inhumation (Pl. 13B). – 0,70 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le côté droit. Femme adulte (environ 35 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropéïdes. Mobilier absent.

Tombe 19. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 13C). – 0,50 m. Fosse circulaire. Enfant d'âge infans II. Sexe indéterminé.

Mobilier: 1. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 13C,1); 2. Microvase tourné en terre fine grise (Pl. 13C,2); 3. Pied de coupe tournée en terre fine grise avec nuances rougeâtres (Pl. 13C,3);

4. Fragment de bol à trois anses en terre fine grise (Pl. 13C,3); 5. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine grise et rougeâtre et de jarres en terre grossière.

Tombe 20. Inhumation (Pl. 13D). – 0,80 m. Fosse non décelée. Tombe double.

20A. Squelette incomplet. Homme adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéoïde.

20B. Fragments osseux provenant d'un enfant de 10-12 mois (infans I).

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 13D,1); 2. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 13D,2); 3-4. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 14A, 3-4); 4 Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 14A,5); 6-7. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 14A, 6-7); 8. Fragment de crâne d'un taurin.

Tombe 21. Inhumation (Pl. 14B). – 1,20 m. N-S. Fosse ovale. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments nordiques et ostiques.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 14B,1); 2. Boucle de ceinture en bronze (Pl. 14B,2); 3. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 15,3); 4-5. Fusaïoles bitronconiques en terre glaise (Pl. 15,4-5); 6. Bols tournés en terre fine grise (Pl. 15,6-8); 9. Jarre minuscule tournée en terre rugueuse (Pl. 15,9); 10. Bol à trois anses tourné en terre fine grise (Pl. 16A,10); 11. Verre miniature tourné en terre fine grise (Pl. 14B,11); 12. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 14B,12); 13-14. Bol et jarre tournés en terre fine grise (Pl. 16A, 13-14); 15. Silex blanchâtre (Pl. 16A, 15); 16. Restes osseux d'un *Ovis*.

Tombe 22. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 16B). – 0,50 m. Fosse non décelée. Sur le fond de la fosse on a découvert une petite quantité de cendres, sans os calcinés.

Mobilier: 1. Bol bitronconique tourné en terre fine (Pl. 16B,1); 2. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine grise.

Tombe 23. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 16C). – 0,60 m. Fosse non décelée. Sur le fond de la fosse on a découvert des cendres et des charbons.

Mobilier: 1. Fragment d'une pièce en bronze (Pl. 16C,1); 2. Verre miniature tourné en terre fine grise (Pl. 16C,2); 3. Couvercle formé de fragments de jarrees et bols tournés en terre fine grise et de jarres en terre grossière.

Tombe 24. Inhumation (Pl. 17A). – 1,10 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (30-35 ans). Le type anthropologique est un mélange d'éléments nordiques et dinariques.

Mobilier: 1. Peigne en os (Pl. 17A,1); 2. Jarre minuscule bitronconique non tournée en terre grossière (Pl. 17A,2); 3. Petite tasse bitronconique au col cylindrique (Pl. 17A,3); 4. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 17A,4); 5. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 17A, 5); 6. Fragments de la mâchoire supérieure d'un sanglier.

Tombe 25. Inhumation (Pl. 17B). – 1,10 m. O-E. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge juvenis (15-16 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec caractères alpins. Mobilier absent.

Tombe 26. Inhumation (Pl. 18). – 1,60 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (40-45 ans). Type anthropologique indéterminé.

Mobilier: 1. Peigne en os à manche trapézoïdale (Pl. 18,1); 2. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 18,2); 3- 6. Coupe, tasse miniature et deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 18,3-6); 7. Fragment d'une jarre non tournée en terre grossière (Pl. 18,7); 8-10. Bols tournés en terre fine grise (Pl. 18,8-10); 11. Lame courbe en silex de Dniestr appartenant à la culture Noua (Pl. 19A,11); 12. Deux dents de taurin découvertes entre les os du thorax.

Tombe 27. Inhumation (Pl. 19B). – 1 m. NNE 20% - SSO 200%. Squelette en décubitus dorsal provenant d'une femme adulte dont on n'a pas pu identifier le type anthropologique.

Mobilier: 1. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 19B,1); 2. Fragments osseux provenant d'un ovicaprin.

Tombe 28. Inhumation (Pl. 19C). – 1,15 m. N-S. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'une femme adulte (40-45 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments nordiques.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 19C,1); 2. Peigne en os à manche trapézoïdal lobé (Pl. 20A,2); 3. Fragment d'un récipient en verre (Pl. 19C,3); 4-5. Bols tournés en terre fine grise (Pl. 19C,4;20A,5); 6. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 20A,6); 7. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 19C,7); 8. Fragments osseux d'un ovicaprin.

Tombe 29. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 20B). – 0,50 m. Fosse non décelée. Os à forte incinération provenant d'une jeune fille de 15-20 ans (juvenis).

Mobilier: 1. Ardillon d'une boucle de ceinture rectangulaire en section (Pl. 20B,1); 2. Garniture de ceinturon en bronze avec rivets du même matériau (Pl. 20B,2); 3. Pointe de couteau en fer (Pl. 20B,3); 4. Urne représentée par fragments d'une jarre tournée en terre rugueuse jaune-grise (Pl. 20B,5); 5. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre fine grise et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 30. Inhumation (Pl. 21A). – 1 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal provenant d'une femme adulte (18-20 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments dinariques.

Mobilier: 1-5. Quatre bols et une tasse tournés en terre fine (Pl. 21A,1-5).

Tombe 31. Inhumation (Pl. 21B). – 1,10 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse quasi rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal provenant d'un homme adulte (environ 55 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1. Boucle de ceinture ovale en bronze (Pl. 21B,1); 2. Fragment de couteau en fer (Pl. 21A,2).

Tombe 32. Inhumation (Pl. 21C). – 0,60. m. NNE 15% - SSO 195%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal provenant d'un homme d'âge adulte avancé (plus de 60 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments nordiques, dinariques et ostiques.

Mobilier: 1. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 21C,1).

Tombe 33. Inhumation (Pl. 22A). – 0,60 m. NNE 15% - SSO 195%. Orientation et fosse non décelées. Squelette provenant d'un enfant de 7-12 mois dont on n'a pas pu identifier le sexe.

Mobilier: 1. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 22A,1).

Tombe 34. Inhumation (Pl. 22B). – 0,80 m. Orientation et fosse non décelées. On y a découvert des fragments de la calotte crânienne d'un infans I (2-3 ans). Mobilier absent.

Tombe 35. Inhumation (Pl. 22C). – 0,65 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal provenant d'un infans I (2-3 ans).

Mobilier: 1. Peigne en os (Pl. 22C,1); 2-3. Deux jarres non tournées et tournées en terre rugueuse (Pl. 22C,2-3); 4. Fragments de la partie supérieure d'une jarre non tournée en terre noire (Pl. 22C,4); 5. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 22C,5).

Tombe 36. Inhumation (Pl. 36D). – 1,65 m. N- S. Squelette en décubitus dorsal provenant d'un homme adulte (40-45 ans). Type anthropologique méditerranéoïde.

Mobilier: 1. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 23,1); 2-6. Quatre bols et une tournés en terre fine grise (Pl. 23, 8-9); 10. Restes osseux d'un ovicaprin.

Tombe 37. Inhumation (Pl. 24). – 0,90 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal provenant d'un enfant d'âge infans I (12-13 mois).

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 24,1); 2. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 24,2); 3. Perle annulaire en verre bleue (Pl. 24,3); 4. Perle sphéroïdale en calcaire blanc (Pl. 24,4); 5. Perle sphéroïdale en verre noir (Pl. 24,5); 6. Aiguille à coudre en bronze (Pl. 24,6); 7. Fusaïole bicontronique en terre glaise (Pl. 24,7); 8-9. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 24,8-9); 10. Verre bicontronique en terre fine grise (Pl. 24,10); 11. Fragment d'un objet en bronze (Pl. 24,11).

Tombe 38. Inhumation (Pl. 25A). – 1,20 m. N- S. Squelette en décubitus dorsal provenant d'un homme adulte (40-45 ans). Type anthropologique méditerranéoïde nordique avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 39. Inhumation (Pl. 25A). – 1,20 m. O-E. Squelette provenant d'un enfant d'un an (infans I), sexe indéterminable.

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 25B,1); 2-3. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 25B,2-3); 4. Jarre bicontronique tournée en terre rugueuse (Pl. 25B,4).

Tombe 40. Inhumation (Pl. 25C). – 1,30 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (30-35 ans). Type anthropologique nordoïde avec éléments méditerranéoïdes.

Mobilier: 1. Peigne en os (Pl. 26A,1); 2. Petit couteau de toilette en bronze (Pl. 25C,2); 3. Fusaïole discoïdale en terre glaise (Pl. 25C,3); 4. Bol bicontronique tourné en terre fine grise (Pl. 26A,4); 5. Coquillage marin *Cypreea* (Pl. 25C,5); 6. Restes d'offrande d'un porc.

Tombe 41. Inhumation (Pl. 26B). – 0,35 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le côté gauche. Homme adulte (35 ans). Le type anthropologique n'a pas pu être identifié.

Mobilier: 1. Percerette (Pl. 26B,1); 2. Fragments d'un récipient en verre (Pl. 26B,2).

Tombe 42. Inhumation (Pl. 26C). – 0,5 m. NNE 15% - SSO 195%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (25-30 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 27A,1).

Tombe 43. Inhumation (Pl. 27B). – 1,10 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (45 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments dinariques.

Mobilier: 1. Peigne en os (Pl. 27B,1); 2. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 27B,2); 3-4. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 27B,3-4); 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 27B,5); 6. Bol bicontrorique en terre fine grise (Pl. 27B,6).

Tombe 44. Incinération en urne à couvercle. (Pl. 44A,1). – 0,60 m. Fosse non décelée. Os à incinération faible provenant d'un enfant de 2-3 ans (infans I).

Mobilier: 1. Fragment d'un peigne en os (Pl. 44A,1); 2. Petit couteau de toilette en bronze (Pl. 28A,2); 3. Perle sphéroïdale aplatie en verre bleu (Pl. 28A,3); 4. Fragment d'un gobelet en verre vert (Pl. 28A,5); 6-7. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 28A,6-7); 8. Jarre non tournée en terre grossière (Pl. 28A,8); 9. Couvercle formé de fragments de jarres et bols tournés en terre fine; 11. Restes osseux d'un ovicaprin.

Tombe 45. Inhumation (Pl. 28B). – 0,90 m. NN 340% - SSE 160%. Fosse quasi trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Enfant de 5-6 ans (infans I), sexe non identifié.

Mobilier: 1. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes en forme d'auge (Pl. 29A,1); 2-8. Sept bols tournés en terre fine grise (Pl. 28B,2-8).

Tombe 46. Inhumation (Pl. 29B). – 1,05 m. NNE 15% - SSO 185%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (50-55 ans). Type anthropologique nordique avec éléments protoeuropoïdes. Mobilier absent.

Tombe 47. Inhumation (Pl. 29C). – 1,05 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Adolescente (juvenis), environ 15-16 ans. Le type anthropologique n'a pas pu être déterminé.

Mobilier: 1. Fibule en bronze (Pl. 29C,1); 2-3. Deux fusaïoles bitronconiques en terre glaise (Pl. 29C,2-3); 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 30A,4); 5-6. Fragment de jarre tournée et jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 30A,5-6); 7-9. Deux bols et une jarre tournés en terre fine grise et au fond annulaire. H=7,6 cm (Pl. 30A, 7-9).

Tombe 48. Inhumation. (Pl. 30B). – 0,55 m. Orientation et fosse non décelées. Fragments de la partie céphalique et postcéphalique du squelette d'un enfant de 3-6 mois (infans I). Mobilier absent.

Tombe 49. Inhumation (Pl. 30C). – 1,10 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (50-55 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments nordiques.

Mobilier: 1-2. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 30C,1-2); 3. Fragment osseux provenant d'un taurin.

Tombe 50. Inhumation. (Pl. 30D). – 0,50 m. Orientation et fosse non décelées. On n'y a découvert qu'un crâne fragmentaire provenant d'un homme adulte (60 ans)..

Mobilier: 1. Fragments osseux provenant d'un taurin.

Tombe 51. Inhumation (Pl. 30E). – 1 m. NNE 15% - SSO 185%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (30-35 ans). Type anthropologique non identifié. Mobilier absent.

Tombe 52. Inhumation (Pl. 31). – 1 m. NNE 15% - SSO 185%.. Fosse ovale. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (environ 50-55 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 31,1-2); 3. Peigne en os (Pl. 31,3); 4-8. Cinq perles plates en verre marron (Pl. 31,4-8); 9-10. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 31, 9-10).

Tombe 53. Inhumation (Pl. 32A). – 1,20 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal provenant d'une femme adulte (30-35 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Fragment de fibule en bronze avec semidisque et plaque pentagonale décorant le pied (Pl. 32A,1); 2. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 32A,2); 3. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 32A,3).

Tombe 54. Inhumation (Pl. 32B). – 0,65 m. NNE 15% - SSO 185%. Fosse ovale. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (40-45 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 32B,1).

Tombe 55. Inhumation (Pl. 32C). – 1,30 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal provenant d'un homme adulte (25-30 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1-2. Bol et jarre tournés en terre fine grise (Pl. 32C,1-2); 3 Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 32C,3); 3. Fragment de fémur provenant d'une poule domestique.

Tombe 56. Inhumation (Pl. 33A). – 1 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal provenant d'un homme adulte (55-60 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments alpins.

Mobilier: 1-2. Jarre et bols tournés en terre fine grise (Pl. 33A,1-2); 3 Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 33A,3); 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 33A,4); 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 33A,5).

Tombe 57. Inhumation (Pl. 33B). – 0,65 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus ventral, les mains le long du corps. Femme adulte de 25-30 ans. Type anthropologique non identifié. Mobilier absent.

Tombe 58. Inhumation (Pl. 34). – 1,20 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal provenant d'une femme adulte (25-30 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments nordiques caractéristiques.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 34,1); 2. Fibule en bronze (Pl. 34,2); 3. Peigne en os (Pl. 33C,3); 4. Fragment d'objet en fer, à utilisation non précisée (Pl. 34,4); 5-8. Trois bols et une jarre tournés en terre fine grise (Pl. 34,5-8); 9. Fragment d'objet en fer, à utilisation non précisée (Pl. 34, 9); 10. Fragments de côtes de taurin.

Tombe 59. Incinération en urne (Pl. 35A). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération faible, provenant d'un enfant de 3-5 ans (infans I).

Mobilier: 1. Urne représentée par une jarre non tournée en terre rugueuse (Pl. 35A,1).

Tombe 60. Inhumation (Pl. 35B). – 1,20 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal provenant d'une femme adulte (40-45 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 35B,1); 2. Éclat microlithique en silex de Dniestr (Pl. 35B,2).

Tombe 61. Inhumation (Pl. 61C). – 0,60 m. S-N. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le côté gauche. Homme d'âge (60-65 ans). Type anthropologique dinarique avec éléments méditerranéens. Mobilier absent.

Tombe 62. Incinération en urne à couvercle (Pl. 35D). – 0,30-0,50 m. Tombe ravagée par les travaux agricoles.

Mobilier: 1. Petit couteau de toilette en bronze (Pl. 35D,1); 2. Anneau en bronze (Pl. 35D,2); 3. Pendentif de fer en forme de seau (Pl. 35D,3); 4. Fragment d'un récipient en verre (Pl. 35D,4); 5. Couvercle formé de fragments de jarres et bols tournés en terre fine grise et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 63. Incinération en urne (Pl. 35D). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération très faible. Enfant de 12-14 ans (infans II), à sexe non identifié.

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre fine grise (Pl. 35E,1).

Tombe 64. Inhumation (Pl. 35F). – 0,50 m. S-N. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le côté droit. Juvenis de 18-20 ans. Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Restes osseux provenant d'un ovicaprin et d'un taurin.

Tombe 65. Inhumation (Pl. 36A). – 1 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (50-60 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Boucle de ceinture ovale en fer (Pl. 36A,1); 2. Fragment d'un anneau en fer (Pl. 36A,2); 3. Fragment d'une perle (?) de verre fondu (Pl. 36A,3).

Tombe 66. Incinération en urne à couvercle (Pl. 36B). – 0,50 m. Fosse non décelée. Os faiblement incinérés et couverts de cendres en grande quantité. Enfant de 12-14 ans (infans II), à sexe non identifié.

Mobilier: 1. Urne représentée par fragments d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 36B,1); 2. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 67. Incinération en urne (Pl. 36C). – 0,50 m. Fosse non décelée. Os nombreux provenant d'un homme adulte.

Mobilier: 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse rougeâtre (Pl. 36C,1).

Tombe 68. Incinération en urne à couvercle (Pl. 36D). – 0,35 m. Fosse non décelée. Os à incinération moyenne provenant d'un enfant de 6-7 ans (infans I).

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 36D,1); 2. Couvercle formé de fragments d'une jarre tournée en terre fine rougeâtre.

Tombe 69. Inhumation (Pl. 36E). – 1,40 m. NNE 17% - SSO 193%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte de 40-45 ans. Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Peigne en os (Pl. 37A,1); 2-3. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 37A,2-3); 4. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 37A,4); 5. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 37A,5); 6. Restes osseux provenant d'un ovicaprin.

Tombe 70. Inhumation (Pl. 37B). – 1,30 m. NNE 10% - SSO 190%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (45-50 ans). Type anthropologique nordique avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales (Pl. 37B,1); 2-3. Deux jarres tournés en terre rugueuse (Pl. 38A,2-3); 4. Petite amphore tournée en terre fine grise (Pl. 38A,4); 5-6. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 38A,5-6).

Tombe 71. Inhumation (Pl. 38B). – 1,10 m. N-S. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (55-60 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec nuance pontique.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 38B,1); 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 38B,2); 3. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 38B,3); 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 38B,5); 5. Fragments d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 38B,5); 6. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 38B,6).

Tombe 72. Inhumation (Pl. 39A). – 1,30 m. N-S. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (55-60 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments nordiques.

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 39A,1); 2. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 39A,2); 3. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 39A,3); 4. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 39A,4); 5-6. Jarre et bol tournés en terre fine grise (Pl. 39A,5-6); Restes d'offrande d'ovicaprin.

Tombe 73. Inhumation (Pl. 39B). – 0,75 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (environ 35 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 39B,1); 2. Éclat osseux provenant d'un taurin.

Tombe 74. Inhumation (Pl. 40). – 1,20 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (35-40 ans). Type anthropologique alpinoïde avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1-2. Deux fibules en argent avec plaques pentagonales et semidisque (Pl. 41,1-2); 3. Jarre non tournée en terre rugueuse (Pl. 40,3); 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 40,4); 5. Jarre non tournée en terre rugueuse (Pl. 42A,5); 5. 6-8. Bol, petite amphore et tasse tournés en terre fine grise (Pl. 42A,6-8); 9. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 41,9); 10-11. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 42A,10-11); 12. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 41,12); 13-14. Jarre et bol tournés en terre fine grise (Pl. 42A,13-14).

Tombe 75. Inhumation (Pl. 42B). – 0,70 m. Orientation et fosse non décelées. Du squelette sont restés des fragments du crâne et 12 côtes provenant d'un enfant d'environ 2 ans (infans I).

Mobilier: 1-2. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 42B,1-2); 3-5. Trois bols tournés en terre fine grise (Pl. 42B,3-5).

Tombe 76. Incinération en urne à couvercle (Pl. 42C). – 0,55 m. Fosse non décelée. Os à incinération moyenne provenant d'une femme adulte.

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie supérieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 42C,1); 2. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre rugueuse et une pierre.

Tombe 77. Inhumation (Pl. 43). – 1,25 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette en position assise. Enfant d'âge infans I (6-7 ans).

Mobilier: 1-2. Deux fibules en bronze (Pl. 43,1-2); 3. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 43,3); 4. Fusaïole bitronconiques en calcaire blanc (Pl. 44A,4); 5. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 43,5); 6-7. Bol et tasse tournés en terre fine grise (Pl. 43,6-7); 8. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 44A,8); 9-10. Bol et tasse tournés en terre fine grise (Pl. 44A,9-10); 11. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 43,11).

Tombe 78. Incinération en urne à couvercle (Pl. 44B). – 0,45 m. Fosse non décelée. Os nombreux, à incinération faible, provenant d'une femme adulte.

Mobilier: 1. Fragment de peigne en os (Pl. 44B,1); 2. Couvercle formé de fragments de jarres et bols tournés en terre fine rougeâtre, jarres tournées en terre rugueuse et plusieurs pierres.

Tombe 79. Inhumation (Pl. 44C). – 1,25 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéenne avec de nombreux éléments protoeuropéens. Mobilier absent.

Tombe 80. Inhumation (Pl. 44D). – 1,10 m. NNE 34% - SSO 214%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge sénile (60-65 ans). Type anthropologique méditerranéenne avec éléments protoeuropéens.

Mobilier: 1. Fragment de couteau en fer (Pl. 45A,1); 2. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 44D,2); 3-4. Bol et verre tournés en terre fine grise (Pl. 45A,3-4); 5. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 45A,5); 6. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 45A,6); 7-8. Bol et jarre tournés en terre fine grise (Pl. 45A,7-8).

Tombe 81. Inhumation (Pl. 45B). – 1,30 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (30-35 ans). Le type anthropologique était un mélange d'éléments alpins et protoeuropéens.

Mobilier: 1. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 45B,1); 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 46A,2); 3-4. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 45B,3-4); 5. Petite amphore tournée en terre rugueuse (Pl. 46A,5); 6. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 46A,6).

Tombe 82. Inhumation (Pl. 46B). – 0,90 m. Orientation et fosse non décelées. Du squelette ne sont restés que quelques fragments osseux provenant d'un enfant de 1,5-2 ans (infans I).

Mobilier: 1. Perle discoïdale en ambre (Pl. 46B,1); 2-3. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 46B,2-3); 4-5. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 46B,4-5); 6. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 46B,6); 6. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 46,7).

Tombe 83. Inhumation (Pl. 46C). – 0,60 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (45-50 ans). Type anthropologique alpin. Mobilier absent.

Tombe 84. Inhumation (Pl. 47A). – 1,30 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (45-50 ans). Type anthropologique méditerranéenne avec éléments alpins.

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 47A,1); 2. Restes osseux d'offrande d'un *Ovis* sans cornes.

Tombe 85. Inhumation (Pl. 47B). – 0,70 m. Orientation et fosse non décelées. Squelette complètement absent.

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 47B,1); 2. Petite amphore romaine en terre rougeâtre (Pl. 47B,2); 3. Jarre miniature tournée en terre rugueuse (Pl. 47B,3); 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 47B,4).

Tombe 86. Inhumation (Pl. 47C). – 0,70 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (50-55 ans). Type anthropologique protoeuropéen avec influences méditerranéennes.

Mobilier: 1. Fragment d'une boucle de ceinture ovale en fer (Pl. 47C,1); 2-3. Bol et jarre tournés en terre fine grise (Pl. 47C,2-3).

Tombe 87. Incinération en urne à couvercle (Pl. 48A). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os à incinération faible provenant d'un enfant de 13-14 ans (infans II).

Mobilier: 1. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine grise, bols tournés en terre fine rougeâtre et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 88. Incinération en urne (Pl. 48B). – 0,55 m. Fosse non décelée. Os à incinération moyenne provenant d'un homme adulte.

Mobilier: 1. Fragment d'un gobelet de verre partiellement fondu (Pl. 48B,1); 2. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 48B,2).

Tombe 89. Inhumation (Pl. 48C). – 0,90 m. Orientation et fosse non décelées. Squelette absent.

Mobilier: 1. Bol et coupe tournés en terre fine grise (Pl. 48C,1-2).

Tombe 90. Inhumation (Pl. 48D). – 1,30 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (20-30 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec nuance pontique.

Mobilier: 1. Fragment de peigne avec rivet de bronze (Pl. 48D,1); 2. Perle triangulaire en carnéol blanc avec striations roses (Pl. 48D,2); 3. Fusaïole bitronconique en terre cuite (Pl. 48D,3); 4-5. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 49A,4-5); 6. Jarre tournée en terre rugueuse, trouvée entre la boîte crânienne et la paroi nordique de la fosse tombale. H=6 cm (Pl. 48D,6); 7. Restes osseux provenant d'un ovicaprin.

Tombe 91. Inhumation (Pl. 49B). – 1 m. N-S. Fosse rectangulaire. Fragments osseux provenant d'un enfant d'âge infans I.

Mobilier: 1. Verre tourné en terre fine grise (Pl. 49B,1); 2. Jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 49B,2); 3. Tasse non tournée en terre grossière (Pl. 49B,3); 4. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 49B,4).

Tombe 92. Inhumation (Pl. 49C). – 0,75 m. NNO 345% - SSE 165%. Fosse ovale. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (30 ans). Type anthropologique nordique avec influences méditerranéoïdes.

Mobilier: 1. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 49C,1); 2. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 50A,2); 3-4. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 44A,4); 5 Bol tourné en terre fine grise (Pl. 49C,5).

Tombe 93. Inhumation (Pl. 50B). – 1,10 m. NNE 10% - SSO 190%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Enfant de 2 ans (infans I).

Mobilier: 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 50B,1-2); 3-4. Deux perles sphéroïdales en verre blanc (Pl. 50B,3-4); 5-6. Deux pendentifs pyramidaux en os (Pl. 50B,5-6); 7. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 51A,7); 8. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 50B,8); 9-10. Deux jarres tournées et non tournées en terre rugueuse (Pl. 51A,9-10); 11 Bol tourné en terre fine grise (Pl. 51A,11); 12. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 51A,11); 13. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 51A,13).

Tombe 94. Inhumation (Pl. 51B). – 1,50 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (40-45 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Couteau de fer (Pl. 51B,1); 2. Tasse bitronconique tournée en terre fine grise (Pl. 51B,2); 3. Fragment de jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 51B,3); 4. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 51B,4).

Tombe 95. Incinération en urne à couvercle (Pl. 52AA). – 0,30 m. Fosse non décelée. Os à incinération moyenne provenant d'un enfant de moins d'un an (infans I).

Mobilier: 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 52A,1); 2. Couvercle formé d'un fragment de bol tourné en terre fine grise.

Tombe 96. Inhumation (Pl. 52B). – 1,10 m. O-E. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique protoeuropéoïde. Mobilier absent.

Tombe 97. Inhumation (Pl. 52C). – 1,15 m. ONO 285% - ESE 115%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (25-30 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec influences nordiques. Mobilier absent.

Tombe 98. Inhumation (Pl. 52D). – 1,15 m. ONO 285% - ESE 115%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal provenant d'un enfant de moins de 9-12 mois (infans I). Mobilier absent.

Tombe 99. Inhumation (Pl. 52E). – 1,45 m. N-S. Fosse pentagonale. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (25 ans). Type anthropologique méditerranéoïde.

Mobilier: 1. Perle discoïdale en verre vert (Pl. 52E,1); 2. Perle discoïdale en verre marron (Pl. 52E,2); 3. Perle discoïdale en verre vert (Pl. 52E,3); 4. Perle discoïdale en ambre (Pl. 52E,4); 5.

Perle discoïdale en verre transparent (Pl. 52E,5); 6-8. Perles polyfacettées en carnéol (Pl. 53,6-8); 9. Perle sphéroïdale en calcaire blanchâtre (Pl. 53,9); 10-17. 8 pendentifs de fer en forme de seau (Pl. 53,18); 19. Jarre non tournée en terre grossière (Pl. 53, 19); 20-23. Deux bols, une tasse et un verre tournés en terre fine grise (Pl. 51A,13); 24. Fragment osseux d'un taurin.

Tombe 100. Inhumation (Pl. 54A). – 1,45 m. NNE 340% - SSO 160%. Fosse ovale. Squelette en décubitus dorsal. Enfant de 2-3 ans (infans I), sexe non identifié.

Mobilier: 1. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 54A,1); 2-3. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 54A,2-3); 4-5. Jarres tournées et non tournées en terre rugueuse (Pl. 54A,4-5); 5 Bol tourné en terre fine grise (Pl. 54A,6).

Tombe 101. Inhumation (Pl. 54B). – 1,20 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette provenant d'une femme adulte.

Mobilier: 1. Fragment d'un objet en fer à utilisation non précisée (Pl. 54B,1); 2-3. Deux pendentifs de fer en forme de seau cylindrique (Pl. 54B,2-3); 4. Restes d'un pendentif de fer en forme de seau cylindrique (Pl. 54B,4); 5. Fragment d'un objet en fer, probablement un briquet (Pl. 55A,5); 6-7. Bol et tasse tournés en terre fine grise, avec nervure sur l'épaule et fond annulaire. H=16,8 cm (Pl. 55A,6-7).

Tombe 102. Inhumation (Pl. 55B). – 1,35 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette absent.

Mobilier: 1-2. Bol et fragment de jarre tournés en terre fine grise (Pl. 55B,1-2); 3. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 56A,3); 4-5. Tasse et bol tournés en terre fine grise (Pl. 56A,4-5); 6. Fragment de jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 56A,6); 7. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 55B,7); 8. Fragment de jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 56A,8); 9. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 54A,9); 10. Os provenant d'un ovicaprin.

Tombe 103. Inhumation (Pl. 56B). – 0,70 m. Orientation et fosse non décelées. Fragment du squelette d'un enfant de 0-1 an (infans I). Mobilier absent.

Tombe 104. Inhumation (Pl. 56C). – 0,65 m. Orientation et fosse non décelées. Squelette provenant d'un enfant de 2-3 ans (infans I).

Mobilier: 1. Pendentif de fer en forme de seau cylindrique (Pl. 56C,1).

Tombe 105. Inhumation (Pl. 56D). – 1,15 m. NNO 294% - SSE 114%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéenne avec influences protoeuropéennes.

Mobilier: 1. Fragment osseux provenant d'un taurin.

Tombe 106. Cénotaphe (Pl. 56E). – 1,30 m. Orientation N-S. Fosse trapézoïdale. Mobilier absent.

Tombe 107. Inhumation (Pl. 57D). – 0,45 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique nordique avec éléments protoeuropéens caractéristiques.

Mobilier: 1. Fragment de bol tourné en terre fine grise (Pl. 57A,1); 3. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 57A,2).

Tombe 108. Inhumation (Pl. 57B). – 1,90 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Enfant de 1-2 ans (infans I).

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 57B,1); 2-3. Deux perles en verre bleu (Pl. 57B,2-3); 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 57B,4); 5-6. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 57B,5); 7. Tasse romaine en terre rougeâtre (Pl. 57B,7); 8-11. Une jarre et trois bols tournés en terre fine grise (Pl. 57B,8-11).

Tombe 109. Inhumation (Pl. 58A). – 0,65 m. Orientation et fosse non décelées. Squelette provenant d'un enfant de 0-1 an (infans I). Mobilier absent.

Tombe 110. Inhumation (Pl. 58B). – 0,85 m. N-S. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (55-60 ans). Type anthropologique méditerranéenne avec éléments caractéristiques des nordiques.

Mobilier: 1-16. Collier formé de 16 perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 58B,1-16); 17. Fragments de jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 58B,17); 18-19. Tasse et bol tournés en terre fine grise (Pl. 58B,18-19); 20. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 58B,20).

Tombe 111. Inhumation (Pl. 58C). – 0,45 m. Orientation et fosse non décelées. Squelette provenant d'un enfant d'âge infans I. Mobilier absent.

Tombe 112. Incinération en urne à couvercle (Pl. 58D). – 0,30 m. Fosse non décelée. Os nombreux à incinération faible. Femme d'âge adulte.

Mobilier: 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 58D,1); 2. Couvercle formé de fragments d'une jarre tournée en terre fine rougeâtre et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 113. Incinération en urne à couvercle (Pl. 59A). – 0,35 m. Fosse non décelée. Os à incinération moyenne. Enfant (juvenis) de sexe féminin.

Mobilier: 1. Petit couteau de toilette en bronze (Pl. 59A,1); 2-3. Deux perles polyfacettées en carnéol (Pl. 59A,2-3); 4. Couteau en fer (Pl. 59A,4); 5-6. Deux fusaïoles en argile. D=3,8 cm (Pl. 59A,5-6); 7. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine grise, jarres tournées et non tournées en terre fine rougeâtre et de jarres tournées et non tournées en terre rugueuse.

Tombe 114. Inhumation (Pl. 60). – 1,50 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (20 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec influences nordiques.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 60,1); 2. Fibule en argent au pied enroulé (Pl. 60,2); 3. Boucle de ceinture ovale en bronze (Pl. 60,3); 4. Collier formé de 42 perles; 4-28. 25 perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 61A,4-28); 29-42. 14 perles polyfacettées en carnéol (Pl. 61A,29-42); 43-45. Trois perles en coquillages (Pl. 61A,43-45); 46. Bol à trois anses tourné en terre fine grise (Pl. 60,46); 47. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 60,47-48); 49-50. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 59B,49-50); 51. Jarre non tournée en terre rugueuse (Pl. 59B,51); 52-54. Deux coupes et un bol tournés en terre fine grise (Pl. 59B,52-54); Os d'ovicaprin.

Tombe 115. Incinération en urne (Pl. 61B). – 0,35 m. Fosse non décelée. Os à incinération forte provenant d'une femme adulte.

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 61B,1).

Tombe 116. Incinération en urne (Pl. 61C). – 0,35 m. Fosse non décelée. Os à incinération forte. Enfant de 2-3 ans (infans I).

Mobilier: 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 61C,1); Restes d'un ovicaprin.

Tombe 117. Inhumation (Pl. 62). – 0,90 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte de 40-45 ans. Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 62,1); 2. Couteau de fer (Pl. 62,2); 3. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 62,3); 4-5. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 63,4-5); 6. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 62,6); 7-8. Tasse et bol tournés en terre fine grise (Pl. 63,7-8); 9. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 63,9); 10. Bol en terre fine noire (Pl. 63,10); 11. Tasse tournée en terre fine noire (Pl. 62,11); 12. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 63,12); 13. Gobelet en verre (Pl. 62,13); 14. Restes osseux d'un mâle et d'une femelle de volaille domestique, d'un ovicaprin, plus coquilles d'œuf.

Tombe 118. Incinération en urne (Pl. 64A). – 0,60 m. Fosse non décelée. Os à incinération forte provenant d'une femme adulte.

Mobilier: 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 61B,1); 2. Fragment d'os d'ovicaprin.

Tombe 119. Inhumation (Pl. 64B). – 0,65 m. Orientation et fosse non décelées. Squelette provenant d'un enfant de 1-2 ans (infans I).

Mobilier: 1. Fragment de fibule (?) en bronze (Pl. 64B,1); 2. Perle annulaire en verre marron (Pl. 64B,2); 3. Pendentif en incisive de rongeur (Pl. 64B,3); 4-5. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 64B,4-5).

Tombe 120. Inhumation (Pl. 64C). – 1,40 m. N-S. Fosse ovale. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (40 ans). Type anthropologique nordique avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 64C,1); 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 64C,2); 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 64C,3); 4. Astragal provenant d'un équidé.

Tombe 121. Inhumation (Pl. 65). – 1,10 m. N-S. Fosse rectangulaire. Femme adulte (40-45 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropoïdes caractéristiques.

Mobilier: 1. Fragment d'objet en fer (Pl. 65,1); 2. Urne à trois anses tournée en terre fine grise (Pl. 66A,2); 3. Bol à trois anses tourné en terre fine grise (Pl. 65,3); 4. Amphore en terre rougeâtre (Pl. 65,4); 5. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 65,5); 6. Restes osseux de taurin et d'ovicaprin.

Tombe 122. Inhumation (Pl. 66B). – 1,45 m. ONO 290 - ESE 110%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropoïdes caractéristiques. Mobilier absent.

Tombe 123. Inhumation (Pl. 66C). – 1,55 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette avec beaucoup d'os absents. Enfant d'environ 7 ans (infans I). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1-2. Deux fibules en argent avec semidisque et plaque pentagonale (Pl. 67,1-2); 3. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 66C,3); 4. Boucle de ceinture ovale en bronze (Pl. 66C,4); 5. Peigne à manche semi-circulaire (Pl. 67,5); 6-27. Collier formé de 22 perles; 6-16. 11 perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 68,6-16); 17-18. Deux perles polyfacettées en verre bleu (Pl. 68,17-18); 19-21. Trois perles cylindriques en verre verdâtre (Pl. 68,19-21); 22. Perle en verre bleu en forme de ciste (Pl. 68,22); 23-24. Deux perles annulaires, la première en verre transparent et la seconde en verre marron poreux (Pl. 68,23-24); 25. Perle quasi cylindrique en pâte de verre marron (Pl. 68,25); 26. Perle bitronconique en verre noir (Pl. 68,26); 27. Perle annulaire en verre bleu (Pl. 68,27); 28. Médaille en verre olive (Pl. 68,28); 28. Médaille en verre bleu (Pl. 68,29); 30. Médaille en verre olive (Pl. 68,30); 31. Pendentif prismatique en os (Pl. 68,31); 32. Fusaiole bitronconique en terre glaise (Pl. 68,32); 33. Couteau de fer (Pl. 68,33); 34-39. Trois bols, une tasse et deux jarres tournés en terre fine grise (Pl. 69,34-39); 40. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 69,40); 41. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 69,41); 42-43. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 69,42-43); 44. Petite amphore tournée en terre fine grise (Pl. 69,44); 45. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 69,45); 46-47. Tasse et bol tronconique tournés en terre fine grise (Pl. 70,46-47); 48. Fragment d'un vase non tourné en terre grossière (Pl. 70,48); 49. Vase de verre transparent (Pl. 70,49); 50. Restes osseux d'ovicaprin et de volaille.

Tombe 124. Inhumation (Pl. 70B). – 0,80 m. Orientation et fosse non décelées. Squelette provenant d'un enfant de 1-1,5 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 125. Inhumation (Pl. 70C). – 0,85 m. NNO 350% - SSE 170%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Jeune femme (18-20 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 70C,1); 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 70C,2); 3. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 70C,3).

Tombe 126. Inhumation (Pl. 70D). – 1 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (40-50 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 71A,1); 2. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 71A,2); 3. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 71A,3).

Tombe 127. Inhumation (Pl. 71B). – 1 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Enfant de 7-8 ans (infans I).

Mobilier: 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 71B,1-2); 3. Petite amphore romaine en terre rougeâtre (Pl. 71B,3); 4-6. Trois bols tournés en terre fine grise (Pl. 71B,4-6); 7-14. On a trouvé un ensemble de 8 cailloux.

Tombe 128. Inhumation (Pl. 72A). – 1,40 m. NNO 300% - SSE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (45-50 ans). Type anthropologique nordique avec éléments méditerranéoïdes caractéristiques.

Mobilier: 1. Restes osseux d'offrandes de taurin, équidé et porc.

Tombe 129. Inhumation (Pl. 72B). – 1,15 m. NNE 10% - SSO 190%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (25-30 ans). Type anthropologique: mélange d'éléments protoeuropoïdes et dinariques.

Mobilier: 1. Peigne en os à manche semi-circulaire avec ailes en forme d'auge (Pl. 72B,1); 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 72B,2); 3. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 72B,3).

Tombe 130. Inhumation (Pl. 73). – 1,20 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (45-50 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1. Fibule en argent au pied enroulé (Pl. 73,1); 2-29. Collier formé de 28 perles; 2-18. 18 perles cylindriques en corail (Pl. 73,2-19); 20. perle discoïdale aplatie en verre bleu (Pl. 73,22); 23. perle sphéroïdale aplatie en verre vert (Pl. 73,23); 24. perle sphéroïdale aplatie en verre transparent (Pl. 73,24); 25. perle discoïdale en verre transparent (Pl. 73,25); 26-27. perles polyfacettées en carnelé (Pl. 73,26-27); 28. perle plate en carnelé (Pl. 73,28); 29. perle cylindrique en verre bleu (Pl. 73,29); 30. Coquillage marin *Cypreea* (Pl. 73,30); 31-35. Deux jarres, deux bols et une

coupe tournés en terre fine grise (Pl. 74,31-35); 36. Jarre non tournée en terre rugueuse (Pl. 74,36); 37. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 74,37); 38. Jarre non tournée en terre rugueuse (Pl. 74,38); 39. Grains de saureau de l'espèce *Sambucus Nigra*.

Tombe 131. Inhumation (Pl. 75A). – 1,70 m. NNE 10% - SSO 190%. Fosse rectangulaire. Tombe double. Squelettes démembrés. On y a découvert également des restes de charbons.

Squelette A. Femme subadulte de 17-18 ans, avec caractères méditerranéens probables.

Squelette B. Homme d'âge adulte.

Mobilier: 1. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 75A,1); 2. Mélange de restes osseux de taurin, ovicaprin et poule domestique et de restes humains.

Tombe 132. Inhumation (Pl. 75B). – 1,50 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Jeune femme de 20-25 ans. Type anthropologique: mélange d'éléments méditerranéens et protoeuropéens.

Mobilier: 1. Fragment d'une fibule en bronze (Pl. 75B,1); 2. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 75B,2); 3-8. Collier sphéroïdale formé de 6 perles en verre (5 bleues et une verdâtre) (Pl. 75B,3-8); 9. Petite amphore romaine tournée en terre fine rougeâtre (Pl. 75B,9); 10. Jarre bitronconique tournée en terre rugueuse (Pl. 76A,10); 11-13. Un bol et deux jarres tournés en terre fine grise (Pl. 76A,11-13); 14-16. Trois jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 76A,14-16); 17. Restes osseux d'ovicaprin et coquilles d'œuf.

Tombe 133. Incinération en urne à couvercle (Pl. 76B). – 0,45 m. Fosse non décelée. Os à incinération moyenne. Femme d'âge adulte.

Mobilier: 1. Fragment d'un peigne en os brûlé sur le bûcher (Pl. 76B,1); 2. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre fine grise, jarres tournées en terre fine rougeâtre et jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 134. Incinération en urne à couvercle (Pl. 76C). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os à incinération faible. Femme d'âge adulte.

Mobilier: 1. Restes osseux d'ovicaprin; 2. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre fine grise, jarres tournées en terre fine rougeâtre et jarres non tournées en terre grossière.

Tombe 135. Inhumation (Pl. 76D). – 1,60 m. NNE 10% - SSO 190%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Enfant de 1-2 ans (infans I).

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 76D,1); 2-4. Trois jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 76D,2-4); 5. Petite amphore tournée en terre fine grise (Pl. 76D,5); 6-7. Bol et jarre tournés en terre fine grise (Pl. 76A,6-7).

Tombe 136. Inhumation (Pl. 77A). – 1,20 m. NNE 30% - SSO 210%. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Adolescent (juvenis) de 16-17 ans. Type anthropologique méditerranéen.

Mobilier: 1. Couteau de fer (Pl. 77A,1); 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 77A,2); 5. Tasse romaine en terre fine rougeâtre (Pl. 77A,3); 4. Silex (Pl. 77A,4).

Tombe 137. Inhumation (Pl. 77B). – 1,10 m. NNE 20% - SSO 220%. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (50-55 ans). Type anthropologique: mélange d'éléments méditerranéens et protoeuropéens.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 77B,1); 2. Fragment de fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 77B,2); 5. Fusaïole bitronconique en terre cuite (Pl. 78A,3); 4-5. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 78A,4-5); 6. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 78A,6); 7. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 78A,7); 8. Grains de saureau de l'espèce *Sambucus Nigra*.

Tombe 138. Inhumation (Pl. 78B). – 1,10 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme de moins de 20 ans. Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 78B,1); 2. Boucle de ceinture ovale en bronze avec plaque rectangulaire (Pl. 78B,2); 3. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 79,3); 4. Perle sphéroïdale aplatie en verre marron (Pl. 78B,4); 5. Fusaïole bitronconique en terre cuite (Pl. 79,5); 6. Fusaïole obtenu d'un fragment céramique (Pl. 79,6); 7. Coquillage marin *Cypreea* (Pl. 78B,7); 8-10. Trois jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 79,8-10); 11-12. Tasse et bol tournés en terre fine grise (Pl. 79,11-12).

Tombe 139. Inhumation (Pl. 80A). – 0,80 m. Orientation et fosse non décelées. Fragments osseux postcrâniens provenant d'un enfant de 1-1,5 ans (infans I).

Mobilier: 1-2. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 80A,1-2); 3. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 80A,3).

Tombe 140. Inhumation (Pl. 80B). – 0,90 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéenne.

Mobilier: 1. Jarre tournée négligemment en terre rugueuse (Pl. 80B,1); 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 80B,2).

Tombe 141. Incinération en urne à couvercle (Pl. 80C). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os à incinération faible, provenant d'une femme d'âge adulte avancé.

Mobilier: 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 80C,1); 2. Bol reconstitué des fragments du couvercle tourné en terre fine rougeâtre (Pl. 80C,2); 3. Couvercle formé de fragments d'un bol tourné en terre fine rougeâtre et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 142. Incinération en urne à couvercle (Pl. 80D). – 0,40 m. Os à incinération forte, provenant d'un enfant de 4-5 ans (infans I).

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 80D,1); 2. Couvercle formé de fragments d'une jarre tournée en terre rugueuse et d'un fragment de Hallstatt.

Tombe 143. Incinération en urne (Pl. 80E). – 0,55 m. Fosse non décelée. Os, jusqu'à la moitié de l'urne et à incinération faible, provenant d'une femme d'âge adulte.

Mobilier: 1. Deux fragments d'un peigne en os (Pl. 80E, 1-2); 3. Urne représentée par une jarre fragmentaire tournée en terre rugueuse (Pl. 80E,3); 4. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 80E,4).

Tombe 144. Inhumation (Pl. 81A). – 1,42 m. ONO 300 - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Jeune de 15 ans (juvenis). Type anthropologique non identifié. Mobilier absent.

Tombe 145. Incinération en urne à couvercle (Pl. 81B). – 0,45 m. Os à incinération moyenne, provenant d'un enfant d'âge infans II.

Mobilier: 1. Urne représentée par plusieurs fragments d'un bol tourné en terre rougeâtre (Pl. 80B,1); 2. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine grise, bols tournés en terre fine rougeâtre et d'une amphore romaine.

Tombe 146. Inhumation (Pl. 81C). – 1,10 m. NE-SO. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge sénile (60-65 ans). Type anthropologique alpin avec éléments méditerranéens.

Mobilier: 1. Vase (fumoir à viande?) non tourné en terre fine grise (Pl. 81C,1).

Tombe 147. Inhumation (Pl. 81D). – 0,90 m. Orientation et fosse non décelées. Du squelette ne sont restés que le crâne et quelques fragments du squelette postcrânien. Jeune fille de 12-13 ans (infans I).

Mobilier: 1-19. Collier formé de 19 perles: 1-15. 5 perles quasi cylindriques en verre vert (Pl. 81D,1-5); 6-19. 14 petites perles sphéroïdales en verre bleu vert (Pl. 81D,6-19); 20. Fragment de pendentif en fer, en forme de seau (Pl. 81D,20); 21. Bague de tempe en argent (Pl. 81D,21); 22. Fragment d'une mâchoire de porc.

Tombe 148. Inhumation (Pl. 81E). – 0,85 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le côté gauche. Type anthropologique dinarique avec éléments méditerranéens caractéristiques. Mobilier absent.

Tombe 149. Inhumation (Pl. 82). – 0,90 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Boucle de ceinture ovale en bronze avec plaque rectangulaire (Pl. 82,1); 2. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 82,2); 3. Perle quasi sphéroïdale en verre vert (Pl. 82,3); 4-6. Trois fusaïoles en terre glaise (Pl. 82,4-6); 7. Tuyau en os d'oiseau (Pl. 82,7); 8. Fragment d'une plaque en fer d'un objet à utilisation non précisée (Pl. 83,8); 9-10. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 83,9-10); 11. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 83,11); 12. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 83,12); 13-15. Trois jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 83,13-15); 16. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 83,16).

Tombe 150. Inhumation (Pl. 84A). – 1,50 m. ONO 290 - ESE 110%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (20 ans). Type anthropologique méditerranéenne avec éléments nordiques caractéristiques. Mobilier absent.

Tombe 151. Inhumation (Pl. 84B). – 0,80 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette d'enfant de 0-1 an (infans I).

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 84B,1); 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 84B,2); 3. Fragment osseux provenant d'un taurin.

Tombe 152. Inhumation (Pl. 84C). Orientation et fosse non décelées. Squelette complètement absent.

Mobilier: 1-2. Bol et jarre tournés en terre fine grise (Pl. 84C,1-2); 2. Verre non tourné en terre grossière (Pl. 84C,3).

Tombe 153. Inhumation (Pl. 85A). – 1 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéenne.

Mobilier: 1. Tuyau en os d'oiseau (Pl. 85A,1); 2. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 85A,2); 3. Briquet en fer (Pl. 85A,3); 4. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 85A,4); 5-6. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 85A,5-6).

Tombe 154. Inhumation (Pl. 86A). 0,80 m. Orientation et fosse non décelées. Squelette absent.

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 86A,1); 2. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 86A,2); 3. Petite amphore romaine en terre fine rougeâtre (Pl. 85B,3); 4. Petite amphore romaine en terre fine rougeâtre (Pl. 86A,4).

Tombe 155. Incinération en urne à couvercle (Pl. 86B). – 0,35 m. Fosse non décelée. Tombe ravagée. Os à incinération forte, provenant d'un enfant de 2-3 ans (infans I).

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 86B,1); 2. Couvercle formé de fragments d'un bol en terre fine.

Tombe 156. Inhumation (Pl. 86C). 0,40 m. Orientation et fosse non décelées. On n'a trouvé que des parties du crâne d'un homme d'âge adulte (30-35 ans). Type anthropologique méditerranéenne avec influences nordiques. Mobilier absent.

Tombe 157. Inhumation (Pl. 86D). – 1,30 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Jeune fille de 13-14 ans (infans II).

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 86D,1); 2. Boucle de ceinture ovale en bronze avec plaque rectangulaire (Pl. 86D,2); 3-33. Collier formé de 30 perles: 3. perle bitronconique en terre glaise (Pl. 87,3); 4. perle cylindrique en verre verdâtre, en forme de ciste (Pl. 87,4); 5. perle cylindrique en verre verdâtre (Pl. 87,5); 6. perle sphéroïdale en terre glaise (Pl. 87,6); 7. perle sphéroïdale aplatie en verre bleu (Pl. 87,7); 8. perle lobée en verre bleu (Pl. 87,8); 9-14. 6 perles facettées en carnelé (Pl. 87,9-14); 15. perle en verre jaunâtre avec décor impressionné en pâte de verre blanc (Pl. 87,15); 16. perle tubulaire en verre gris avec décor à bande argentée en zigzag (Pl. 87,16); 17. perle sphéroïdale aplatie en verre bleu (Pl. 87,17); 18. perle sphéroïdale en verre blanchâtre avec striations parallèles bleues impressionnées (Pl. 87,18); 19. perle sphéroïdale en verre jaunâtre avec décor incisé en zigzag (Pl. 87,19); 20. perle sphéroïdale aplatie en verre bleu (Pl. 87,20); 21-24. quatre perles plates polyédriques en verre bleu (Pl. 87,21-24); 25-26. deux perles plates polyfacettées en verre bleu (Pl. 87,25-26); 27-29. trois perles cylindriques en corail (Pl. 87,27-29); 30. perle sphéroïdale aplatie en verre bleu (Pl. 87,30); 31. perle cylindrique en verre bleu décorée de cannelures horizontales parallèles incisées croisées de cannelures obliques (Pl. 87,31); 32. perle fragmentaire en verre faiblement verdâtre (Pl. 87,32); 33. perle annulaire en verre faiblement verdâtre (Pl. 87,33); 34-35. Deux coquillages marins *Murex* (Pl. 87,34-35); 36-38. Deux bols et une tasse tournés en terre fine grise (Pl. 88A,36-38); 39. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 88A,39); 40. Bol bitronconique en terre fine grise (Pl. 88A,40); 41. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 88A,41); 42. Lame massive en silex de Dniestr (Pl. 88A,42); 43. Vertèbre cervicale d'ovicaprin.

Tombe 158. Inhumation (Pl. 88B). – 1 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéenne avec éléments ostiques et protoeuropéens caractéristiques. Mobilier absent.

Tombe 159. Incinération en urne à couvercle (Pl. 88C). – 0,35 m. Fosse non décelée. Restes osseux nombreux, à incinération moyenne, provenant d'un enfant d'âge infans II.

Mobilier: 1. Perle sphéroïdale passée au feu, avec décor impressionné en pâte de verre blanc (Pl. 88C,1); 2. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 88C,2); 2. Couvercle formé de fragments de bols, bols à trois anses tournés en terre fine grise et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 160. Incinération en urne à couvercle (Pl. 89A). – 0,30 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération forte, provenant d'un enfant de 1-3 mois (infans I).

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 89A,1).

Tombe 161. Incinération en urne (Pl. 89B). – 0,30 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération moyenne, provenant d'un enfant de 3-5 ans (infans I).

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 89B,1); 2. Fragments osseux de poule domestique.

Tombe 162. Incinération en urne (Pl. 89C). – 0,30 m. Fosse non décelée. Restes osseux très peu nombreux, à incinération faible, provenant d'un enfant de 2-5 ans (infans I).

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 89C,1).

Tombe 163. Incinération en urne à couvercle (Pl. 89D). – 0,35 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération modérée, provenant d'un enfant d'âge infans I.

Mobilier: 1. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine rougeâtre.

Tombe 164. Incinération en urne à couvercle (Pl. 89E). – 0,35 m. Fosse non décelée. Os nombreux, à incinération forte, provenant d'un homme adulte.

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 89E,1); 2. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre rugueuse, d'amphores romaines et de vases hallsstattiens noirs cannelés.

Tombe 165. Inhumation (Pl. 89F). – 1,20 m. NNO 340% - SSE 160%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (55-60 ans). Type anthropologique protoeuropoïde avec éléments méditerranéens.

Mobilier: 1. Boucle de ceinture en fer (Pl. 89F,1); 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 89F,2); 3. Fragment d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 89F,3).

Tombe 166. Inhumation (Pl. 90A). – 0,65 m. S-O. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (30-35 ans). Type anthropologique méditerranéen.

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 90A,1); 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 90A,2); 3. Petite amphore tournée en terre rugueuse (Pl. 90A,3).

Tombe 167. Inhumation (Pl. 90B). – 1 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (45-50 ans). Type anthropologique méditerranéen.

Mobilier: 1-2. Fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 90B,1-2); 3. Boucle de ceinture en bronze (Pl. 90B,3).

Tombe 168. Inhumation (Pl. 91A). – 0,90 m. V-O. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéen avec quelques éléments alpins. Mobilier absent.

Tombe 169. Inhumation (Pl. 91A). – 0,90 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (20-25 ans). Type anthropologique nordique.

Mobilier: 1. Boucle de ceinture ovale en bronze (Pl. 91B,1); 2. Anneau ovale en fer (Pl. 91B,2); 3. Objet semi-sphérique perforé en os (Pl. 91B,3); 4. Bague ovale en métal (?) (Pl. 91B,4); 5. Couteau de fer (Pl. 91B,5); 6. Épée de fer (Pl. 92,6); 7. Coup-de-poing en fer (Pl. 92,7); 8. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 92,8); 9-10. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 92,9-10); 11. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 92,11); 12-13. Lame retouchée et grattoir à lame retouchée, tous les deux en silex de Prut (Pl. 92, 12-13).

Tombe 170. Incinération en urne (Pl. 93A). – 0,25 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux provenant d'un enfant de 6-7 ans (infans I).

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 93A,1).

Tombe 171. Incinération en urne à couvercle (Pl. 93B). – 0,35 m. Fosse non décelée. Os relativement peu nombreux provenant d'un homme adulte.

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 93B,1); 2. Couvercle formé d'un fragment de bol tourné en terre fine grise et d'un vase appartenant à la culture Noua.

Tombe 172. Incinération en urne à couvercle (Pl. 93C). – 0,35 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux à incinération faible. Femme adulte.

Mobilier: 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 93C,1); 2. Couvercle formé de fragments d'une jarre tournée en terre rugueuse.

Tombe 173. Incinération en urne à couvercle (Pl. 93D). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux à incinération forte. Homme adulte.

Mobilier: 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 93D,1); 2. Couvercle formé de fragments du fond d'un bol tourné en terre fine grise.

Tombe 174. Incinération en urne à couvercle (Pl. 93E). – 0,35 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux à incinération forte provenant d'un enfant de 4-5 ans (infans I).

Mobilier: 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 93E,1); 2. Partie supérieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 93E,2); 3. Couvercle formé d'un fragment de bol tourné en terre fine grise, de jarres tournées en terre rugueuse et un fragment d'un vase hallsstattien.

Tombe 175. Inhumation (Pl. 93F). – 1,45 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte. Type anthropologique non identifié. On y a découvert des restes de charbons.

Mobilier: 1. Fibule en bronze avec portagrafe fixe (Pl. 94,1); 2. Boucle de ceinture ovale en argent (Pl. 94,2); 3. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales en forme d'auge (Pl. 94,3); 4. Couteau en fer (Pl. 94,4); 5. Tuyau en fémur d'oiseau (Pl. 93F,5); 6. Tuyau en fémur d'oiseau (Pl. 93F,6); 7. Anneau circulaire en fer (Pl. 94,7); 8. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 95,8); 9. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 95,9); 10. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 95,10); 11-12. Bol et tasse tournés en terre fine grise (Pl. 95,11-12); 13. Cruche romaine trilobée en terre rougeâtre (Pl. 95,13); 14. Fragment de jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 94,14); 15. Bol à trois anses tourné en terre fine grise, décoré de trois figures identiques d'empereur romain (?), incisées sur la partie supérieure du vase (Pl. 95,15,15a,15b); 16. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 94,16); 17. Gobelet conique en verre verdâtre (Pl. 95,17); 18. Os d'ovicaprin et de deux exemplaires de poule domestique.

Tombe 176. Inhumation (Pl. 96A). – 1,20 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (50-55 ans). Type anthropologique protoeuropoïde.

Mobilier: 1. Boucle de ceinture ovale en fer (Pl. 96A,1); 2. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 96A,2).

Tombe 177. Inhumation (Pl. 96B). – 0,75 m. Orientation et fosse non décelées. Quelques fragments du crâne. Enfant de 1,5-2 ans (infans I).

Mobilier: 1. Fragment d'un couteau en fer (Pl. 96B,1); 2. Jarre négligemment tournée en terre rugueuse (Pl. 96B,2); 3. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 96B,3); 4-5. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 96B,4-5).

Tombe 178. Inhumation (Pl. 96C). – 1,25 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (25-30 ans). Type anthropologique méditerranéoïde.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 97,1); 2. Fragment du ressort d'une fibule en bronze (Pl. 97,2); 3-7. Cinq perles annulaires en verre, deux vertes et trois légèrement verdâtres (Pl. 97,3-7); 8. Couteau de fer (Pl. 97,8); 9-10. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 97,9-10); 11-15. Quatre bols et un tasse tournés en terre fine grise (Pl. 97,11-15); 16. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 179. Inhumation (Pl. 98). N-S. Fosse rectangulaire. Du squelette ne sont restés que quelques restes osseux provenant d'un enfant de 5-6 ans (infans I).

Mobilier: 1. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 98,1); 2-4. Jarre, bol et tasse tournés en terre fine grise (Pl. 98,2-4); 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 98,5); 6. Restes osseux d'ovicaprin et de sanglier.

Tombe 180. Incinération en urne à couvercle (Pl. 99A). – 0,30 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération forte, provenant d'un enfant de 1-3 mois (infans I).

Mobilier: 1. Fragment de peigne en os (Pl. 99A,1); 2. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 99A,2); 3. Urne représentée par un bol tourné en terre rugueuse (Pl. 99A,3); 2. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 181. Inhumation (Pl. 99B). – 0,80 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (50-55 ans). Type anthropologique méditerranéoïde.

Mobilier: 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 99B,1-2); 3. Boucle de ceinture ovale en fer (Pl. 99B,3); 4. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 99B,4); 5-6. Tasse et bol tournés en terre fine grise (Pl. 99B,5-6).

Tombe 182. Incinération en urne (Pl. 100A). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os nombreux, à incinération forte, provenant d'une femme adulte.

Mobilier: 1. Perle polyfacettée en carnéol (Pl. 100A,1); 2. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 100A,2); 3. Restes d'os d'ovicaprin et de poule domestique.

Tombe 183. Inhumation (Pl. 100B). – 0,8 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette fortement macéré provenant d'un enfant de 1-1,5 ans (infans I).

Mobilier: 1-3. Trois bols tournés en terre fine grise (Pl. 100B,1-3).

Tombe 184. Inhumation (Pl. 100C). – 1,10 m. ONO 290 %- ESE 110%. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte. Type anthropologique non identifié. Mobilier absent.

Tombe 185. Inhumation (Pl. 100D). – 1,10 m. N-S. Fosse triangulaire. Squelette fortement macéré provenant d'un enfant de 1,5-2 ans (infans I).

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 100D,1); 2. Collier formé de 7 perles découvert dans la région du cou: 2. perle sphéroïdale aplatie en verre vert (Pl. 100D,2); 3-8. 6 perles mauve polyfacettées (Pl. 100D,3-8); 9. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 101A,9); 10-13. Quatre bols tournés en terre fine grise (Pl. 101A,10-13); 14. (Pl. 101A,14).

Tombe 186. Inhumation (Pl. 101B). – 1,15 m. NNO 350% - SSE 170%. Fosse quasi trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte avancé (50-55 ans). Type anthropologique nordique avec quelques caractères protoeuropoïdes.

Mobilier: 1. Couteau en fer (Pl. 101B,1); 2. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 101B,2); 3. Jarre tournée assez négligemment en terre rugueuse (Pl. 101B,3).

Tombe 187. Inhumation (Pl. 102A). – 1 m. Orientation et fosse non décelées. Du squelette ne sont restés que quelques fragments minuscules provenant d'un enfant.

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 102A,1); 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 102A,2).

Tombe 188. Inhumation (Pl. 102B). – 1,10 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (25-30 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments nordiques.

Mobilier: 1. Peigne en os avec ailes latérales rectilignes (Pl. 102B,1); 2. Tuyau en os d'oiseau (Pl. 102B,2); 3. Coup-de-poing en fer (Pl. 102B,3); 4. Bol à trois anses tourné en terre fine grise (Pl. 102B,4); 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 102B,5); 6. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 103B,6); 7. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 103A,7); 6. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 103A,8); 9. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 102B,9); 10. Os d'ovicaprin sans cornes et de poule domestique.

Tombe 189. Inhumation (Pl. 103B). – 0,50 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Jeune homme de 17-18 ans. Type anthropologique non identifié. Mobilier absent.

Tombe 190. Inhumation (Pl. 104A). – 1 m. Orientation et fosse non décelées. Du squelette ne sont restés que des fragments de la calotte crânienne d'un enfant de 2-3 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 191. Inhumation (Pl. 104B). – 0,60 m. NNE 30% - SSO 210%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (20-25 ans). Type anthropologique protoeuropoïde avec quelques éléments méditerranéoïdes.

Mobilier: 1. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 104B,1); 2. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 104B,2); 2-3. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 104B,3-4).

Tombe 192. Inhumation (Pl. 105A). – 1,10 m. O-E. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (20 ans). Type anthropologique méditerranéoïde. Mobilier absent.

Tombe 193. Inhumation (Pl. 105B). – 1,40 m. O-E. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Enfant de 2-3 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 194. Inhumation (Pl. 105C). – 0,90 m. NNE 30% - SSO 210%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte. Type anthropologique non identifié. Mobilier absent.

Tombe 195. Inhumation (Pl. 105D). – 1,30 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (40-45 ans). Type anthropologique protoeuropoïde. Mobilier absent.

Tombe 196. Inhumation (Pl. 105E). – 1 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 105E,1-2); 3. Boucle de ceinture en bronze (Pl. 106E,3); 4-10. Collier formé de 7 perles: 4. perle polyfacettée en carnéol (Pl. 106A,4); 5. perle discoïdale en verre mauve (Pl. 106A,5); 6. perle annulaire en verre jaune (Pl. 106A,6); 7-10. 4

perles cylindriques en corail (Pl. 106A,7-10); 11. Fusaïole en terre glaise (Pl. 106A,11); 12. Tasse bitronconique tournée en terre fine grise (Pl. 106A,12).

Tombe 197. Inhumation (Pl. 106B). – 0,950 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (35-40 ans). Type anthropologique nordique avec influences dinariques. Mobilier absent.

Tombe 198. Inhumation (Pl. 106C). – 1,10 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (25-30 ans). Type anthropologique: mélange d'éléments alpins et méditerranéens.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 106C,1); 2. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 107A,2); 3. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 107A,3); 4-27. Collier formé de 24 perles en verre bleu (Pl. 107A,4-27); 28. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 107A,28); 29. Petite amphore tournée en terre fine grise (Pl. 107A,29).

Tombe 199. Incinération en urne à couvercle (Pl. 107B). – 0,50 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux à incinération faible, provenant d'un enfant de 6-7 ans (infans I).

Mobilier: 1. Pendentif en fer en forme de seau cylindrique (Pl. 108A,1); 2. Perle sphéroïdale aplatie en verre bleu (Pl. 107B,2); 3. Clef de bronze (Pl. 108A,3); 4. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 107B,4); 5. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre (Pl. 107B,5); 2. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre fine grise, de bols en terre fine rougeâtre et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 200. Inhumation (Pl. 108B). – 0,30 m. NNE 30% - SSO 210%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (45-50 ans). Type anthropologique nordique. Mobilier absent.

Tombe 201. Inhumation (Pl. 108C). – 0,80 m. NNE 30% - SSO 210%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (45-50 ans). Quelques fragments osseux provenant d'un enfant de 2-3 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 202. Inhumation (Pl. 108D). – 1,10 m. N-S Fosse non décelée. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge sénile (60-65 ans). Type anthropologique méditerranéenne avec éléments nordiques.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 109A,1); 2. Fragment de peigne en os (Pl. 109A,1); 3. Pince à épiler en bronze (Pl. 108D,3); 4. Fusaïole en terre glaise (Pl. 109A,4); 5-7. Bol, bol à trois anses et vase bitronconique à col cylindrique tournés en terre fine grise (Pl. 109A, 5-7); 8. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 109A,8).

Tombe 203. Inhumation (Pl. 110A). – 0,80 m. NE-SO. Fosse non décelée. On n'a trouvé que quelques fragments osseux provenant d'un enfant de 1-1,5 ans (infans I).

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 110A,1); 2-3. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 109B,2-3); 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 109B, 4); 5. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 110A, 4)

Tombe 204. Inhumation (Pl. 110B). – 0,70 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte.

Mobilier: 1. Collier formé de 5 perles découvertes autour du crâne: 1. perle sphéroïdale aplatie en pierre (Pl. 110B,1); 2. perle polyédrique en carnel (Pl. 110B,2); 3. perle discoïdale en verre verdâtre (Pl. 110B,3); 4. perle discoïdale en calcaire blanc avec décor impressionné en verre grenat (Pl. 110B,4); 5. perle quasi tubulaire en verre bleu (Pl. 110B,5); 6-7. Bol et tasse tournés en terre fine grise (Pl. 110B,6-7).

Tombe 205. Inhumation (Pl. 110C). – 0,80 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Enfant de 4-5 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 206. Inhumation (Pl. 111). – 1 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (50-55 ans). Type anthropologique méditerranéenne avec éléments nordiques.

Mobilier: 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 111,1-2); 3. Anneau circulaire en fer (Pl. 111,3); 4-67. Collier formé de 64 perles: 4-36. 33 perles cylindriques en corail de longueurs différentes (Pl. 111,4-37); 37-62. 26 perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 111,38-62); 63. perle polyfacettée en ambre (Pl. 111,63); 64. perle prismatique en ambre (Pl. 111,64); 65-67. trois perles facettées en carnel (Pl. 111, 65-67); 68. Pendentif en os de forme irrégulière (Pl. 112,68); 69. Couteau en fer (Pl. 112,69); 70. Tuyau en os d'oiseau (Pl. 112,70); 71. Tuyau en os d'oiseau (Pl.

112,71); 72. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 112,72); 73. Coquillage marin *Murex* (Pl. 112,73); 74. Petite amphore romaine en terre fine rougeâtre (Pl. 112,74); 75. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 112,75); 76. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 112,76); 77. Bol tourné en terre fine noire (Pl. 112,77); 78. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 112,78); 79. Restes osseux de poule.

Tombe 207. Inhumation (Pl. 113A). – 0,90 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments dinariques et nordiques.

Mobilier: 1. Boucle de ceinture quasi ovale (Pl. 113A,1); 2-3. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 113,2-3).

Tombe 208. Inhumation (Pl. 113B). – 0,90 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (25-30 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropoïdes caractéristiques. Mobilier absent.

Tombe 209. Inhumation (Pl. 113C). – 1,30 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (30-35 ans). Type anthropologique méditerranéoïde. Mobilier absent.

Tombe 210. Inhumation (Pl. 113D). – 1 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Jeune femme de 18-20 ans (juvenis). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1-2. Tuyaux en fémurs d'oiseau (Pl. 114A,1-2); 3. Urne tournée en terre fine grise (Pl. 114A,3); 4. Jarre tournée en terre rugueuse grise (Pl. 114A,4); 5-6. Tasse et bol tournés en terre fine grise (Pl. 114A,5-6).

Tombe 211. Inhumation (Pl. 114B). – 1,10 m. O-E. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (25-30 ans). Type anthropologique non identifié. Mobilier absent.

Tombe 212. Inhumation (Pl. 114C). – 0,90 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments nordiques.

Mobilier: 1. Petite amphore tournée en terre fine grise (Pl. 115A,1); 2. Jarre tournée en terre rugueuse grise (Pl. 115A,2); 3. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 115A,3); 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 115A,4); 5. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 115A,5); 6. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 115A,6); 7. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 115A,7).

Tombe 213. Inhumation (Pl. 115B). – 1,10 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette fortement macéré. Enfant de 3-4 ans (infans I).

Mobilier: 1-2. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 115B,1-2); 3. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 115B,2); 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 115B,4); 5. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 116A,5); 6. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 115B,6); 7. Tasse romaine à bord trilobé en terre fine rougeâtre (Pl. 116A,7); 8. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 116A,8); 9-10. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 116A,9-10).

Tombe 214. Inhumation (Pl. 116B). – 1 m. NNE 30% - SSO 210%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (50 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec quelques éléments dinariques.

Mobilier: 1-2. Fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 117A,1-2); 3-32. Collier formé de 30 perles quasi sphéroïdales en verre bleu (Pl. 116B,3-32); 33. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 116B,33); 34. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 117A,34); 35. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 116B,35).

Tombe 215. Inhumation (Pl. 117B). – 1,30 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Jeune fille de 10-11 ans (infans II). Le crâne présente une trépanation dans la région frontopariétale droite. Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Fragment de peigne en os (Pl. 117B,1); 2. Tuyau en fémur d'oiseau (Pl. 117B,2); 3. Fragment d'un objet en fer, à utilisation non précisée (Pl. 117B,3); 4-5. Tasse et bol tournés en terre fine grise (Pl. 118A,4-5); 6. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 118A,6); 7. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 117B,7); 8-9. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 118A,8-9); 10. Jarre négligemment tournée en terre rugueuse (Pl. 117B,10); 11. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 118A,11); 12. Restes osseux d'un taurin et de trois poules domestiques.

Tombe 216. Inhumation (Pl. 118B). – 1,40 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (45-50 ans). Type anthropologique: mélange de caractères alpins et méditerranéens.

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 118B,1); 2. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 119,2); 3-4. Deux perles en carnéol facettées (Pl. 118B,3-4); 5. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 119,5); 6. Aiguille à tête discoïdale en bronze (Pl. 118B,6); 7. Tasse romaine à bord trilobé en terre fine rougeâtre (Pl. 119,7); 8-12. Petite amphore, jarre, deux bols et bol à trois anses tournés en terre fine grise (Pl. 119,8-12).

Tombe 217. Inhumation (Pl. 120A). – 0,65 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte. Mobilier absent.

Tombe 218. Incinération en urne à couvercle (Pl. 120B). – 0,50 m. Fosse non décelée. Os nombreux à incinération moyenne, provenant d'une femme adulte.

Mobilier: 1-2. Deux perles en carnéol polyfacettées (Pl. 120B,1-2); 3. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 120B,3); 4. Couvercle formé de fragments d'une jarre tournée en terre fine et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 219. Incinération en urne à couvercle (Pl. 120C). – 0,50 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux à incinération faible, mais avec une grande quantité de cendres, provenant d'une femme d'âge adulte avancé.

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 120C,1).

Tombe 220. Inhumation (Pl. 120D). – 1,10 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Enfant de 7-8 ans (infans I). Sexe probablement masculin.

Mobilier: 1. Fibule en fer au pied enroulé (Pl. 121A,1); 2. Pendentif en défense de sanglier (Pl. 121A,2); 3. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 120D,3); 4. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 120D,4); 5. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 120D,5); 6. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 120D,6); 7. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 120D,7); 8. Tasse romaine en terre fine rougeâtre (Pl. 120D,7).

Tombe 221. Inhumation (Pl. 121B). – 1 m. NE-SO. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (50-55 ans). Type anthropologique nordoïde avec éléments protoeuropéides.

Mobilier: 1. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 121B,1).

Tombe 222. Inhumation (Pl. 121C). – 1 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette provenant d'un enfant de 3 ans (infans I).

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 122A,1); 2. Verre tourné en terre fine grise (Pl. 122A,2); 3. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 122A,3); 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 122A,4); 5-6. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 122A,5-6); 7. Bol à trois anses tourné en terre fine grise (Pl. 122A,7); 8. Fragment d'os de taurin.

Tombe 223. Inhumation (Pl. 122B). – 1 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (40-45 ans). Type anthropologique non identifié. Mobilier absent.

Tombe 224. Inhumation (Pl. 122C). – 1 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (30-35 ans). Enfant de 1-1,5 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 225. Inhumation (Pl. 123A). – 0,80 m. Orientation et fosse non décelées. Du squelette sont restés quelques fragments osseux d'un enfant de 3-5 ans (infans I).

Mobilier: 1-2. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 123A,1-2); 3-4. Tasse et bol tournés en terre fine grise (Pl. 123A,3-4); 5. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 123A,5).

Tombe 226. Incinération en urne à couvercle (Pl. 123B). – 0,50 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux à incinération forte, provenant d'un enfant de 12-14 ans (infans II).

Mobilier: 1. Fragment d'une perle tubulaire en verre verdâtre (Pl. 123B,1); 2. Bague de tempe en argent (Pl. 123B,2); 3. Restes d'un taurin; 4. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 227. Inhumation (Pl. 123C). – 0,40 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette provenant d'un enfant d'âge infans I.

Mobilier: 1. Tasse et bol tournés en terre fine grise (Pl. 123C,1-2).

Tombe 228. Inhumation (Pl. 124A). – 1,10 m. NNO 340% - SSE 160%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique dinarique avec éléments méditerranéens. Mobilier absent.

Tombe 229. Inhumation (Pl. 124B). – 1,90 m. NNO 330% - SSE 150%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (30 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments nordoïdes.

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 124B,1).

Tombe 230. Inhumation (Pl. 124C). – 1 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropoïdes. Mobilier absent.

Tombe 231. Inhumation (Pl. 124D). – 1,10 m. N-S. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique mélangeant des éléments protoeuropoïdes et méditerranéoïdes.

Mobilier: 1. Fibule en fer au pied enroulé (Pl. 125A,1); 2. Objet en fer à utilisation non précisée (Pl. 124D,2); 3-4. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 125A,3-4).

Tombe 232. Inhumation (Pl. 125B). – 0,90 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Enfant de 1-1,5 ans (infans I).

Mobilier: 1. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 125B,1); 2-4. Trois jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 125B,2-4).

Tombe 233. Inhumation (Pl. 125C). – 1,45 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Petite amphore tournée en terre fine grise (Pl. 125B,1); 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 126A,2); 3. Jarre tournée en terre rugueuse grise-rougeâtre (Pl. 126A,3); 4. Silex (Pl. 125C,4).

Tombe 234. Incinération en urne à couvercle (Pl. 126B). – 0,50 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux à incinération moyenne, provenant d'une femme adulte (20-30 ans).

Mobilier: 1. Du couvercle on a reconstitué une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 126B,1); 2. Couvercle formé de fragments céramiques de jarres tournées en terre fine rougeâtre et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 235. Inhumation (Pl. 126C). – 1,10 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte avancé (50-50 ans). Type anthropologique dinarique avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 126C,1).

Tombe 236. Inhumation (Pl. 126D). – 1,05 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique non identifié.

Mobilier: 1. Bois de bête à cornes jeune, possiblement pendentif (Pl. 126D,1).

Tombe 237. Inhumation (Pl. 126E). – 1,10 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique: mélange d'éléments protoeuropoïdes et méditerranéoïdes. Mobilier absent.

Tombe 238. Inhumation (Pl. 127A). – 1 m. N-S. Fosse non décelée. Du squelette ne sont restés que quelques os des jambes et côtes provenant d'un homme d'âge adulte.

Mobilier: 1. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 127A,1); 2. Bol romain tourné en terre fine rougeâtre (Pl. 127A,2); 3-4. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 127A,3-4); 5-6. Deux petites amphores romaines en terre fine rougeâtre (Pl. 127A,5-6).

Tombe 239. Inhumation (Pl. 127B). – 1 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (4-45 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 127B,1-2); 3. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 128,3); 4-34. Collier formé de 31 perles: 4. perle polyfacettée en carnel (Pl. 129A,4); 5. perle discoïdale en verre verdâtre (Pl. 129A,5); 6-34. 29 perles cylindriques en corail (Pl. 129A,6-34); 35. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 127B,35); 36. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 128,36); 37. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 128,37); 38. Verre tronconique tourné en terre fine grise (Pl. 128,38); 39-41. Deux bols et une tasse tournés en terre fine grise (Pl. 128,39-41); 42. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 240. Inhumation (Pl. 129B). – 0,90 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (25-30 ans). Type anthropologique: mélange d'éléments dinariques, alpins et méditerranéoïdes.

Mobilier: 1. Peigne en os à manche trapézoïdal (Pl. 129B,1); 2-4. 10 perles annulaires en verre (Pl. 129B,2-4); 5. Couteau en fer (Pl. 130A,5); 6. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 130A,6); 7. Urne bitronconique en terre fine grise (Pl. 130A,7); 8. Bol bitronconique en terre fine grise (Pl. 129B,8); 9. Fragment de jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 129B,9); 10. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 129B,10).

Tombe 241. Inhumation (Pl. 130B). – 1,20 m. NNO 350% - SSE 170%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (30-35 ans). Type anthropologique: mélange d'éléments méditerranéens et protoeuropéens.

Mobilier: 1. Fibule en argent avec semi-disque et plaque pentagonale (Pl. 130B,1); 2. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 131,2); 3. Perle sphéroïdale aplatie en verre vert (Pl. 131,3); 4. Perle discoïdale en ambre (Pl. 131,4); 5. Roulette en bois de cerf (Pl. 131,5); 6. Pendentif de fer en forme de petit seau cylindrique (Pl. 130B,6); 7. Pendentif façonné dans un fragment de coquillage (Pl. 131,7); 8. Fusaïole discoïdale façonné dans une vertèbre d'animal (Pl. 132A,8); 9. Fragment de jarre en terre rugueuse (Pl. 132A,9); 10. Fragment de jarre fragmentaire tournée en terre rugueuse (Pl. 132A,10); 11. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 131,11); 12. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 132A,12); 13. Os d'ovicaprin et de poule domestique.

Tombe 242. Inhumation (Pl. 132B). – 1,30 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (40-45 ans). Type anthropologique: mélange d'éléments méditerranéens et dinariques.

Mobilier: 1. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 132B,1-2); 3. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 132B,2).

Tombe 243. Inhumation (Pl. 133). – 1,40 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique: mélange d'éléments méditerranéens, protoeuropéens et ostiques.

Mobilier: 1. Tasse tournée en terre noire (Pl. 133,1); 2. Tasse romaine tournée en terre fine rougeâtre (Pl. 133,2); 3. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 133,3); 4-5. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 133,4-5).

Tombe 244. Inhumation (Pl. 134A). – 0,90 m. NNE 30% - SSO 210%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (40-45 ans). Type anthropologique méditerranéen.

Mobilier: 1. Boucle de ceinture ovale en fer (Pl. 134A,1); 2. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 134A,2).

Tombe 245. Inhumation (Pl. 134B). – 1,05 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte avancé (60 ans). Type anthropologique dinarique avec éléments nordiques. Mobilier absent.

Tombe 246. Inhumation (Pl. 134C). – 1 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Enfant de 1-2 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 247. Inhumation (Pl. 134D). – 1,20 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (25-30 ans). Type anthropologique méditerranéen avec éléments nordiques.

Mobilier: 1. Boucle de ceinture ovale en fer (Pl. 134D,1).

Tombe 248. Inhumation (Pl. 135). – 1,40 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette provenant d'une femme adulte (55-60 ans). Type anthropologique méditerranéen avec quelques éléments nordiques et ostiques.

Mobilier: 1. Fibule en argent au pied enroulé (Pl. 135,1); 2. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 135,2); 3. Aiguille à coudre en bronze (Pl. 135,3); 4-7. Quatre bols tournés en terre fine grise (Pl. 135,4-7); 8. Amphore romaine en terre rougeâtre (Pl. 136A,8); 9. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 136A,9); 10. Restes osseux provenant d'un porc domestique.

Tombe 249. Incinération en urne à couvercle (Pl. 136B). – 0,60 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux à incinération forte. Enfant infans I.

Mobilier: 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 136B,1); 2. Omoplate en os avec incisions (Pl. 136B,2); 3. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre rugueuse, d'amphore romaine et d'un vase appartenant à la culture Noua.

Tombe 250. Inhumation (Pl. 137A). – 1,35 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (35-40 ans). Type anthropologique nordique avec éléments dinariques et protoeuropoïdes.

Mobilier: 1. Boucle de ceinture ovale en fer (Pl. 137A,1); 2. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 137A,2); 3-4. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 137A,3-4); 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 137A,5); 6. Fragments osseux provenant d'un ovicaprin.

Tombe 251. Incinération en urne à couvercle (Pl. 137B). – 0,55 m. Fosse non décelée. Os à incinération faible provenant d'un homme adulte.

Mobilier: 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 137B,1); 2. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 252. Inhumation (Pl. 138). – 1,40 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal provenant d'une femme adulte (40-45 ans).

Mobilier: 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 138,1); 2. Couteau en fer (Pl. 138,2); 3. Fragment d'objet en fer à utilisation non précisée (Pl. 138,3); 4-8. Cinq bols tournés en terre fine grise (Pl. 138,4-8); 9. Restes osseux provenant d'une femelle d'*ovis*.

Tombe 253. Inhumation (Pl. 139). – 1,40 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal provenant d'une femme adulte (30-35 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments nordoïdes.

Mobilier: 1-2. Deux fibules en bronze à portagrafe fixe (Pl. 139,1-2); 3. Aiguille en os (Pl. 139,3); 4. Jarre tournée en terre rugueuse os (Pl. 139,4); 5-7. Trois bols tournés en terre fine grise (Pl. 139,5-7); 8. Restes osseux d'ovicaprin et de poule domestique.

Tombe 254. Inhumation (Pl. 140). – 1,35 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme adulte (20-25 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1. Boucle de ceinture ovale en bronze avec section circulaire (Pl. 140,1); 2. Objet en fer à utilisation non précisée (Pl. 140,2); 3. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 140,3); 4. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 140,4); 5. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 141A,5); 6-7. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 140,6-7); 8. Tasse au bord trilobé tournée en terre fine grise (Pl. 140,8); 9. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 141A,9); 10. Amphore romaine tournée en terre sablonneuse rougeâtre (Pl. 140,10); 11. Bol tourné en terre fine noire (Pl. 141A,11); 12. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 140,12); 13. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 141A,13); 14. Restes de coquillages d'œuf et restes d'os d'ovicaprin.

Tombe 255. Incinération en urne à couvercle (Pl. 141B). – 0,50 m. Fosse non décelée. Os en grand nombre, à incinération forte, provenant d'une femme d'âge non identifié.

Mobilier: 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre en terre rugueuse (Pl. 141B,1); 2. Couvercle représenté par des fragments de bols et des bols à trois anses, tournés en terre fine grise et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 256. Incinération en urne à couvercle (Pl. 141C). – 0,80 m. Fosse non décelée. Os à incinération forte, provenant d'un homme d'âge adulte.

Mobilier: 1-2. Deux perles polyfacettées en carneléol (Pl. 141C, 1-2); 3. Fusaïole en terre glaise (Pl. 141C,3); 4. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 141C,4); 5. Os provenant d'un ovicaprin; 6. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 257. Inhumation (Pl. 142A). – 1,40 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette sur le dos. Homme d'âge adulte (20 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments protoeuropoïdes.

Mobilier: 1. Anse d'un vase de l'âge du bronze (culture Noua) (Pl. 142A,1).

Tombe 258. Inhumation (Pl. 142B). – 1,80 m. N-S. Fosse trapézoïdale. Squelette absent.

Mobilier: 1. Deux fragments osseux d'un taurin.

Tombe 259. Inhumation (Pl. 141D). – 1,20 m. O-E. Fosse non décelée. Squelette sur le dos. Femme d'âge adulte (55-60 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments alpins et protoeuropoïdes.

Tombe 260. Inhumation (Pl. 142). – 2,10 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Du squelette, provenant d'une femme adulte (30 ans), on n'a trouvé qu'un certain nombre d'os.

Mobilier: 1. (Pl. 143,1); 2. Tuyau en fémur d'oiseau (Pl. 143,2); 3. Aiguille en bronze (Pl. 143,3); 4. Coup-de-poing en fer (Pl. 143,4); 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 142C,5); 6. Bol

turné en terre fine grise (Pl. 143,6) ; 7. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 143,7) ; 8. Tasse tournée en terre fine noire au bord trilobé (Pl. 143,8) ; 9. Os de taurin, porc, ovicaprin et poule domestique mélangés avec des os humains.

Tombe 261. Inhumation (Pl. 144). – 2,20 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette sur le dos. Homme d'âge adulte (30-35 ans). Type anthropologique nordois avec éléments dinariques et ostiques.

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en bronze avec anneau circulaire (Pl. 143,1) ; 2. Objet en bronze à utilisation non précisée (Pl. 144,2) ; 3-4. Deux tasses tournées en terre fine grise (Pl. 144,3-4) ; 5-6. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 144,5-6) ; 7. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 145A,7) ; 8. Bol tourné en terre fine noire (Pl. 145A,8) ; 9. Bol à trois anses tourné en terre fine grise (Pl. 145A,9) ; 10. Petite amphore tournée en terre rugueuse (Pl. 145A,10) ; 11. Restes d'offrandes d'ovicaprin et de poule domestique.

Tombe 262. Inhumation (Pl. 145). – 1 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette sur le dos. Homme adulte (20-25 ans). Type anthropologique nordois avec éléments protoeuropéens.

Mobilier : 1-2. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 145B, 1-2) ; 3-5. Trois bols tournés en terre fine grise (Pl. 145B, 3-5) ; 6. Restes d'os d'un porc.

Tombe 263. Inhumation (Pl. 146). – 1,30 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette sur le dos. Homme adulte (20-25 ans). Femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéen avec éléments dinariques et ostiques.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 146,1) ; 2. Fibule de fer au pied enroulé (Pl. 146,2) ; 3-12. Collier formé de dix perles polyfacettées en verre mauve (Pl. 146,3-12) ; 13. Fusaïole en terre glaise (Pl. 146,13) ; 14. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 146,14) ; 15. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 146,15) ; 16. Bol bitronconique tourné en terre fine grise H = 11,2 cm (Pl. 146,16) ; 17. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 146,17) ; 18-19. Bol et bol à trois anses tournés en terre fine grise (Pl. 147A,18-19) ; 20. Coupe tournée en terre fine avec angobe noire (Pl. 147A,20) ; 21. Restes d'offrande d'une poule domestique.

Tombe 264. Inhumation (Pl. 147). – 1,35 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette sur le dos. Femme d'âge adulte. Type anthropologique non identifié.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 147B,1) ; 2. Fibule d'argent au pied enroulé (Pl. 147B,2) ; 3-5. Trois perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 147B,3-5) ; 6. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes en forme d'auge (Pl. 148A,6) ; 7-8. Bol et jarre tournés en terre rugueuse (Pl. 148A,7-8) ; 9-10. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 148A,9-10) ; 11. Restes d'offrande de deux exemplaires de poule domestique.

Tombe 265. Incinération en urne à couvercle (Pl. 148B). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux et fortement incinérés provenant d'un homme d'âge adulte.

Mobilier : 1. Urne représentée par une jarre fragmentaire tournée en terre rugueuse (Pl. 148B,1) ; 2. Couvercle formé de fragments d'une jarre tournée en terre rugueuse.

Tombe 266. Incinération en urne à couvercle (Pl. 149A). – 0,70 m. Fosse non décelée. Os fortement incinérés et peu nombreux provenant d'une personne jeune, d'âge juvenis (14-20 ans), sexe non déterminé. À côté des os on a découvert une grande quantité de cendres et de la terre brûlée.

Mobilier : 1. Fragment d'un petit couteau de toilette en bronze (Pl. 149A,1) ; 2. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 149A,2) ; 3-4. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 149A,3-4) ; 5. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine grise et rougeâtre et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 267. Incinération en urne à couvercle (Pl. 149B). – 0,30 m. Fosse non décelée. Dans l'urne détruite on n'a trouvé que des restes de cendres. Il y avait aussi probablement un couvercle.

Mobilier : 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 149B,1) ; 2. Jarre miniature tournée en terre fine grise (Pl. 149B,2).

Tombe 268. Inhumation (Pl. 149C). – 1,45 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette sur le dos. Femme d'âge adulte (30-35 ans). Type anthropologique alpin avec éléments méditerranéens.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 150,1) ; 2. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales (Pl. 150,2) ; 3-14. Collier formé d'une petite perle cylindrique et de 11 perles quasi sphéroïdales en verre bleu (Pl. 149C,3-14) ; 15. Pendentif en bois de cervidé (Pl. 150,15) ; 16-17. Deux pendentifs perforés en métapode de porc jeune. L = 5 cm (Pl. 150,16-17) ; 9-

10. Tuyau en fémur d'oiseau (Pl. 149C,18) ; 19. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 150,19) ; 20. Coquillage marin *Cypreea* (Pl. 150,20) ; 21. Bol haut tourné en terre fine grise (Pl. 150,21) ; 22. Jarres tournée en terre rugueuse (Pl. 150,22) ; 23. Restes d'os d'un taurin et coquilles d'œuf.

Tombe 269. Inhumation (Pl. 151A). – 0,80 m. N-S. Squelette macéré et écartelé provenant probablement d'une fillette de 6-7 ans (infans I).

Mobilier : 1. Bol déformé tourné en terre rugueuse (Pl. 151A,1) ; 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 151A,2) ; 3. Restes osseux d'un porc.

Tombe 270. Incinération en urne (Pl. 151B). – 0,70 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux et fortement incinérés provenant d'une femme adulte.

Mobilier : 1. Fusaïole en terre glaise (Pl. 151B,1) ; 2. Urne représentée par une jarre en terre rugueuse (Pl. 151B,2).

Tombe 271. Inhumation (Pl. 151C). – 1,25 m. N-S. Fosse trapézoïdale ravagée rituellement par une fosse rectangulaire. La main droite du squelette le long du corps. Femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéenne avec éléments dinariques et protoeuropéens.

Mobilier : 1. Fragment osseux d'un taurin.

Tombe 272. Incinération en urne à couvercle (Pl. 151D). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os fortement incinérés et peu nombreux. Enfant d'âge infans II.

Mobilier : 1. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine rougeâtre et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 273. Incinération en urne à couvercle (Pl. 152A). – 0,70 m. Fosse non décelée. Os nombreux, disposés autour de l'urne, fortement incinérés, provenant d'une femme d'âge adulte..

Mobilier : 1. Fragments d'un peigne en os (Pl. 152A,1) ; 2. Urne représentée par une jarre en terre rugueuse rougeâtre (Pl. 152A,2) ; 3. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 152A,3) ; 4. Couvercle formé de fragments de jarres et bols tournés en terre fine grise et de bols tournés en terre fine rougeâtre.

Tombe 274. Inhumation (Pl. 152B). – 1,20 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette provenant probablement d'une fillette d'âge infans I (2-2,5 ans).

Mobilier : 1-28. Collier formé de vingt-huit perles. 1-26. vingt-six perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 152B,1-26) ; 27. perle spiralée en verre bleu (Pl. 152B,27) ; 28. Perle cylindrique en corail (Pl. 152B,28) ; 29-30. Deux pendentifs pyramidaux en os (Pl. 152B,29-30) ; 31. Coquillage marin *Murex* (Pl. 153A,31) ; 32. Jarre déformée tournée en terre rugueuse (Pl. 152B,33) ; 34-35. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 153A,34-35) ; 36. Jarre déformée tournée en terre rugueuse (Pl. 153A,36) ; 37. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 153A,37) ; 38. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 275. Inhumation (Pl. 153B). – 0,80 m. NNE 20% - SSO 200%.. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Enfant âgé de 6-9 mois (infans I).

Mobilier : 1-6. Collier formé de six perles. 1-2. deux perles de verre jaunâtre en forme de tonneau (Pl. 153B,1-2) ; 3. perle sphéroïdale aplatie en verre bleu (Pl. 153B,3) ; 4. perle annulaire en verre bleu (Pl. 153B,5) ; 6. perle annulaire en ambre (Pl. 153B,6) ; 7. Objet en fer, à utilisation non précisée (Pl. 153B,7) ; 8. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 153B,8) ; 9. Jarre non tournée en terre grossière (Pl. 153B,9) ; 10-11. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 153B,10-11) ; 12. Tasse déformée tournée en terre fine grise (Pl. 153B,12) ; 13. Jarre non tournée en terre grossière (Pl. 153B,9) ; 14. Restes osseux de taurin, porc et équidé.

Tombe 276. Inhumation (Pl. 154A). – 0,85 m. NO-SE. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (30 ans). Type anthropologique nordique avec éléments dinariques.

Mobilier : 1. Restes osseux d'un ovicaprin.

Tombe 277. Inhumation (Pl. 154B). – 1,20 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique dinarique avec éléments méditerranéens.

Mobilier : 1. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 155A,1) ; 2. Fusaïole en terre glaise (Pl. 154,2) ; 3. Tasse tournée en terre rugueuse (Pl. 154B,3) ; 4. Fragment de jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 154B,4) ; 5. Jarre non tournée en terre rugueuse (Pl. 154B,5) ; 6. Bol déformé tourné en terre fine grise (Pl. 154B,6) ; 7. Bol bitronconique tourné en terre rugueuse (Pl. 154B,7) ; 8. Coquilles d'œuf.

Tombe 278. Inhumation (Pl. 155B). – 1,30 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (20-25 ans). Type anthropologique nordoïde avec éléments méditerranéens.

Mobilier : 1. Fragment osseux provenant d'une poule domestique.

Tombe 279. Inhumation (Pl. 155C). – 1,30 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge juvénile (16-18 ans). Type anthropologique méditerranéen avec éléments alpins.

Mobilier : 1. Fibule en bronze avec portagrafe fixe (Pl. 155C,1) ; 2. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 156A,2) ; 3-85. Collier formé de 82 perles : 3. perle polyédrique en carnelé (Pl. 156A,3) ; 4-84. quatre-vingt perles en verre bleu (Pl. 156A,4-84) ; 85. perle en corail (Pl. 156A,85) ; 86. Couteau de fer (Pl. 156A,86) ; 87. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 156B,87) ; 88-89. Jarses tournées en terre rugueuse (Pl. 156B,88-89) ; 90-91. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 155C,90-91) ; 92. Restes osseux de taurin et d'ovicaprin.

Tombe 280. Incinération en urne à couvercle (Pl. 156B). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os à incinération forte. Enfant de 2-3 ans (infans I).

Mobilier : 1. Fragments de peigne en os (Pl. 156B,1) ; 2. Urne représentée par une jarre fragmentaire en terre rugueuse (Pl. 156B,2) ; 3. Petite jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 156B,3) ; 4. Couvercle formé de fragments d'une tasse tournée en terre fine grise et de jarses tournées en terre rugueuse.

Tombe 281. Inhumation (Pl. 157A). – 1,20 m. NNO 340% - SSE 160%. Fosse non décelée. Provenant d'un enfant de 1,5-2 ans (infans I).

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 157A,1) ; 2. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 157A,2) ; 3-6. Collier formé de 4 perles : 3. perle cylindrique en verre gris, avec décor de points blancs incisés (Pl. 176A,3) ; 4. perle quasi sphéroïdale en verre gris (Pl. 157A,4) ; 5. perle annulaire en verre verdâtre, avec angle allongé (Pl. 157A,5) ; 6. perle annulaire en verre verdâtre, avec angle allongé (Pl. 157A,6) ; 7. Fusaïole en terre glaise (Pl. 157A,7) ; 8-9. Jarre et bol tournés en terre fine grise (Pl. 157A,8-9) ; 10. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 157A,10) ; 11. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 157A,11) ; 12. Jarre non tournée en terre grossière (Pl. 157A,12) ; 13. Verre tourné en terre fine noire (Pl. 157A,13).

Tombe 282. Inhumation (Pl. 157B). – 1,50 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (35 ans). Type anthropologique ostique avec éléments protoeuropéens.

Mobilier : 1. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 158A,1) ; 2. Couteau de fer (Pl. 158A,2) ; 3. Bol tourné en terre fine noire (Pl. 158A,3) ; 4-5. Deux jarses tournées en terre rugueuse (Pl. 158A,4-5) ; 6. Tasse romaine en terre fine rougeâtre au bord trilobé (Pl. 158A,6).

Tombe 283. Incinération en urne à couvercle (Pl. 158B). – 0,30 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération forte, provenant d'une femme d'âge adulte.

Mobilier : 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 158B,1) ; 2. Couvercle formé d'un fragment de bol fin gris, fragments de bols tournés en terre fine rougeâtre et jarses tournées en terre rugueuse.

Tombe 284. Inhumation (Pl. 158C). – 1,10 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Adolescente de 14-16 ans. Type anthropologique non identifié. Mobilier absent.

Tombe 285. Incinération en urne à couvercle (Pl. 158D). – 0,60 m. Fosse non décelée. Os nombreux, à incinération forte, provenant d'un enfant de 3-4 ans (infans I).

Mobilier : 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 158D,1) ; 2. A partir des fragments céramiques du couvercle on a reconstitué un bol tourné en terre fine rougeâtre rugueuse (Pl. 158D,2) ; 3. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine rougeâtre et de jarses tournées en terre rugueuse.

Tombe 286. Inhumation (Pl. 159A). – 1,20 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal. Homme d'âge adulte (40-45 ans). Type anthropologique nordoïde avec éléments méditerranéens.

Mobilier : 1. Restes osseux d'un ovicaprin, porc et poisson (*Carasius carasius*).

Tombe 287. Incinération en urne (Pl. 159B). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération forte, provenant d'un enfant de 1-2 ans (infans I).

Mobilier : 1. Petit couteau de toilette en bronze (Pl. 159B,1) ; 2. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 159B,2).

Tombe 288. Incinération en urne (Pl. 159C). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération forte, provenant d'un homme d'âge adulte.

Mobilier : 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 159C,1).

Tombe 289. Inhumation (Pl. 159D). – 1,65 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette provenant d'un homme d'âge adulte (35-40 ans), dont le type anthropologique nordique présentait des éléments protoeuropéens.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 159D,1) ; 2. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 159D,2) ; 3. Restes osseux d'ovicaprin et de poule domestique.

Tombe 290. Incinération en urne (Pl. 160A). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération moyenne, provenant d'une femme adulte.

Mobilier : 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 160A,1) ; 2. Restes osseux d'un ovicaprin et de poule domestique.

Tombe 291. Inhumation (Pl. 160B). – 1,40 m. NNO 330% - SSE 150%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéen avec éléments dinariques. Sans mobilier.

Tombe 292. Incinération en urne à couvercle (Pl. 160C). – 0,50 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération forte, provenant d'une femme adulte (20-30 ans).

Mobilier : 1. Urne représentée par un bol tourné en terre rugueuse (Pl. 160C,1) ; 2. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 160C,2) ; 3. Restes d'une poule domestique ; 4. Couvercle formé d'un fragment de bol tourné en terre fine rougeâtre, de jarres tournées en terre rugueuse et d'un vase appartenant à la culture Noua.

Tombe 293. Inhumation (Pl. 160D). – 0,55 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le côté gauche. Femme d'approximativement 18 ans (juvenis), dont on n'a pas pu déterminer le type anthropologique.

Mobilier : 1. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 160D,1) ; 2. Jarre non tournée en terre rugueuse (Pl. 160D,2).

Tombe 294. Incinération en urne à couvercle (Pl. 160E). – 0,55 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération moyenne, provenant d'un enfant d'âge infans II (7-13 ans).

Mobilier : 1. Objet de fer (Pl. 160C,1) ; 2. Urne représentée par une jarre fragmentaire en terre rugueuse (Pl. 160E,2) ; 3. Couvercle formé d'un fragment de bol tourné en terre fine grise et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 295. Inhumation (Pl. 161A). – 1,50 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge juvenis, dont on n'a pas pu déterminer le type anthropologique. Mobilier absent.

Tombe 296. Inhumation (Pl. 161B). – 2 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette provenant d'un homme adulte (35 ans). Type anthropologique nordique avec influences dinariques.

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en argent avec anneau ovale (Pl. 162,1) ; 2. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 161B,2) ; 3. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 163A,3) ; 4. Tasse romaine en terre fine rougeâtre au bord trilobé (Pl. 161B,4) ; 5. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 162B,5) ; 6. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 161B,6) ; 7. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 161B,7) ; 8. Bol tourné en terre fine noire (Pl. 161B,8) ; 9. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 161B,9) ; 10. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 161B,10) ; 11. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 163A,11) ; 12. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 162,12) ; 13. Amphore romaine en terre fine rougeâtre (Pl. 162,13) ; 14. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 162,14) ; 15. Vase en verre verdâtre (Pl. 162,15) ; 16. Restes osseux d'un ovicaprin, porc et de poule domestique.

Tombe 297. Inhumation (Pl. 163B). – 0,80 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (20-25 ans). Type anthropologique méditerranéen avec éléments dinariques.

Mobilier : 1-2. Fibules en argent avec semidisque et plaque pentagonale (Pl. 163B,1-2) ; 3. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 164,3) ; 4-152. Collier formé de 149 perles : 4-103. 100 perles en verre bleu (Pl. 164,4-103) ; 104-141. trente-huit perles cylindriques en corail (Pl. 164,104-

141); 142-143. deux perles en corail (Pl. 164,142-143); 144. petite perle en coquillage (Pl. 164,144); 145. petite perle en coquillage (Pl. 164,145); 146-152. sept perles polyfacettées en carneléol (Pl. 164,146-152); 153. Pendentif de fer, en forme de seau cylindrique (Pl. 165,153); 153. Pendentif de fer, en forme de seau triangulaire (Pl. 165,154); 155. Objet de fer, à utilisation non précisée (Pl. 163B, 155); 156. Coquillage marin *Cypreea* (Pl. 164,156); 157-160. Bol, deux tasses et jarre tournés en terre fine grise (Pl. 165,157-160); 161. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 165,161); 162-165. Quatre bols tournés en terre fine grise (Pl. 165,162-165); 166. Fragments de jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 165,166); 167. Restes brisés d'un vase en verre aux murs fins; 168. Restes osseux de taurin et d'ovicaprin.

Tombe 298. Inhumation (Pl. 166A). – 1 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (40-45 ans), dont on n'a pas pu déterminer le type anthropologique. Mobilier absent.

Tombe 299. Inhumation (Pl. 166B). – 1,10 m. NO-SE. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal. Femme adulte (40-45 ans), dont on n'a pas pu déterminer le type anthropologique.

Mobilier : 1. Restes osseux d'ovicaprin et de porc.

Tombe 300. Inhumation (Pl. 166C). – 1,55 m. N-S. Fosse ovale. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (20 ans), dont on n'a pas pu déterminer le type anthropologique.

Mobilier : 1-2. Deux fragments de fibules en bronze (Pl. 167,1-2); 3. Boucle de ceinture avec anneau circulaire et plaque ovale (Pl. 167,3); 4. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 166C,4); 5-17. Collier formé de 13 perles : 5-12. huit perles cylindriques en verre verdâtre (Pl. 166C,5-12); 13-17. cinq perles cylindriques en corail (Pl. 166C,13-17); 18. Pendentif en défense de sanglier (Pl. 167,18); 19. Couteau de fer (Pl. 167,19); 20. Fusaïole aplati en terre glaise (Pl. 167,20); 21. Fragment de bol tourné en terre fine grise (Pl. 166C,21); 22. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 167,22); 23-24. Coupe et bol tournés en terre fine grise (Pl. 168A,23-24); 25. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 167,25); 26. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 168A,26); 27-28. Tasse et jarre tournées en terre fine grise (Pl. 167,27-28); 29. Os d'ovicaprin.

Tombe 301. Inhumation (Pl. 168B). – 0,95 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal. Enfant âgé de 2 ans (infans I).

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze avec portagrafe fixe et ressort exécuté de deux segments (Pl. 168B,1-2); 3-34. Collier formé de 32 perles : 3-29. vingt-sept perles en corail sphéroïdales et cylindriques (Pl. 168B,3-29); 30. perle polyfacettée en carneléol (Pl. 168B,30); 31. perle en os (Pl. 168B,31); 32. perle sphéroïdale aplatie en terre glaise (Pl. 168B,32); 33. perle en verre noir en forme de tonneau (Pl. 168B,33); 34. perle sphéroïdale en verre blanc (Pl. 168B,34); 35. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 168B,35); 36. Bol bitronconique à trois anses (Pl. 169A,39-40); 37-38. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 168B,37-38); 39-40. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 169A,39-40); 41. Petite amphore romaine en terre fine rougeâtre (Pl. 169A,41).

Tombe 302. Incinération en urne à couvercle (Pl. 169B). – 0,55 m. Fosse non décelée. Os relativement nombreux, à incinération forte, provenant d'une femme d'âge adulte (20-30 ans).

Mobilier : 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 169B,1); 2. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 169B,2); 3. Couvercle formé d'un fragment de bol tourné en terre fine grise et de fragments de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 303. Inhumation (Pl. 169C). – 1,35 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (environ 40 ans). Type anthropologique protoeuropéide avec éléments méditerranéens. Sans mobilier.

Tombe 304. Inhumation (Pl. 169D). – 1,40 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme adulte (20-25 ans). Type anthropologique méditerranéen avec éléments alpins.

Mobilier : 1. Jarre fragmentaire tournée en terre rugueuse (Pl. 169D,1).

Tombe 305. Inhumation (Pl. 170). – 1,30 m. N-S. Fosse trapézoïdale. Squelette avec la partie supérieure allongée sur le côté gauche, les pieds en décubitus dorsal et les mains le long du corps. Femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique nordique avec éléments méditerranéens.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé et ressort en une seule pièce (Pl. 170,1-2); 3. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 170,3); 4-70. Collier formé de soixante-six perles discoïdales en verre bleu (Pl. 171A,4-70); 71. Plaquette de bronze avec deux rivets (Pl. 170,71); 72. Fusaïole exécutée d'un fragment céramique en terre fine rougeâtre (Pl. 171A,72); 73.

Bol tourné en terre rugueuse (Pl. 170,73) ; 74-75. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 171A,74-75) ; 76. Petite amphore tournée en terre fine grise (Pl. 171A,76) ; 77. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 170,77) ; 78. Jarre non tournée en terre rugueuse (Pl. 171A,78) ; 79. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 171A,78).

Tombe 306. Inhumation (Pl. 171B). – 1,40 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette fortement macéré et ravagé par les rongeurs, provenant d'un enfant d'environ 2 ans (infans I).

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 171B,1-2) ; 3-88. Collier formé de 86 perles sphéroïdales en verre bleu et jaune (Pl. 172,3-88) ; 89-90. Deux plaquettes en tôle de fer pliées et attachées avec des rivets de fer, et un rivet de bronze (Pl. 172,89-90) ; 91. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 172,91) ; 92. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 172,92) ; 93. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 172,93) ; 94. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 172,94) ; 95. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 172,95) ; 96. Jarre non tournée en terre grossière rougeâtre (Pl. 172,96) ; 97-99. Deux bols et un verre tournés en terre fine grise (Pl. 173A,97-99) ; 100. Tasse bitronconique tournée en terre fine grise à col cylindrique (Pl. 172,100). 101-105. Du côté droit du corps on a trouvé cinq cailloux. 106. Restes osseux d'une poule domestique.

Tombe 307. Inhumation (Pl. 137B). – 1,05 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse ovale. Squelette allongé sur le dos. Jeune homme de 18-20 ans (juvenis). Mobilier absent.

Tombe 308. Incinération en urne à couvercle (Pl. 173C). - 0,80 m. Tombe dérangée par la fosse 16. Os à incinération forte provenant d'une femme adulte.

Mobilier : 1. Urne représentée par fragments d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 173C,1) ; 2. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine grise, jarres tournées en terre rugueuse et une pierre. 3. Phalange d'ovicaprin.

Tombe 309. Inhumation (Pl. 137D). – 1,40 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (25-30 ans). Type anthropologique méditerranéenne avec éléments alpins et dinariques.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 173D,1) ; 2. Fragments d'une fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 173D,2) ; 3. Peigne en os bilatéral (Pl. 173D,3) ; 4-80. Collier formé de 77 perles : 4-69. cinquante-six perles discoïdales en verre bleu et 10 blanches (Pl. 174,4-69) ; 70-76. sept perles en corail (Pl. 174,70-76) ; 77-80. quatre perles polyfacettées en carneléol (Pl. 174,77-80) ; 81. Couteau de fer (Pl. 173D,81) ; 82. Fusaïole exécuté à partir d'un fragment céramique en terre fine grise (Pl. 174,82) ; 83. Fragment d'un objet en fer, à utilisation non précisée (Pl. 174,83) ; 84-85. Bol et petite amphore tournés en terre fine grise (Pl. 174,84-85) ; 86. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 174,86) ; 87. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 175A,87) ; 88. Bol tourné en terre fine grise, avec fond annulaire, découvert dans le coin sud-ouest de la fosse. H = 6,8 cm (Pl. 175A,88) ; 89-90. Jarre et verre tournés en terre fine grise (Pl. 175A,89-90) ; 91. Os d'une poule domestique.

Tombe 310. Inhumation (Pl. 175B). – 0,50 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant âgé d'un an (infans I). Sans mobilier.

Tombe 311. Inhumation (Pl. 175C). – 0,90 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (40-45 ans). Type anthropologique non déterminé. Mobilier absent.

Tombe 312. Inhumation (Pl. 175D). – 1,30 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique dinarique avec certains traits méditerranéens. Mobilier absent.

Tombe 313. Inhumation (Pl. 175E). – 1,10 m. N-S. Fosse légèrement trapézoïdale. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (30-35 ans). Type anthropologique alpine avec quelques caractères méditerranéens et dinariques.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 176,1) ; 2. Peigne en os à manche trapézoïdale (Pl. 176,2) ; 3. Perle quasi cylindrique en ambre (Pl. 176,3) ; 4. Perle polyfacettée en carneléol (Pl. 176,4) ; 5. Perle en verre bleu, carrée en section (Pl. 176,5) ; 6. Perle polyfacettée en verre bleu (Pl. 176,6) ; 7. Perle cylindrique en verre noir avec bande incisée en verre blanc (Pl. 176,7) ; 8. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 176,8) ; 9. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 176,9) ; 10. Partie inférieure d'une jarre non tournée en terre grossière (Pl. 176,10) ; 11. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 176,11) ; 12-13. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 176,12-13) ; 14. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 176,14) ; 15. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 176,15) ; 16. Bol haut tourné en

terre fine grise (Pl. 176,16) ; 17. Coupe tournée en terre fine grise (Pl. 176,17) ; 18. Os de carpe (*Cyprinus carpio*) et de cochon.

Tombe 314. Inhumation (Pl. 177A). – 0,60 m. SO-NE. Fosse non décelée. Squelette fortement macéré et dérangé par les rongeurs, provenant d'un enfant de 3-4 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 315. Incinération en urne (Pl. 177B). – 0,30 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération moyenne, provenant d'un enfant de 0-1 an (infans I)..

Mobilier : 1. Anneau de tempe en fil d'argent (Pl. 177B,1) ; 2. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 177B,2) ; 2. Restes osseux de ovicaprin et de poule domestique.

Tombe 316. Inhumation (Pl. 177C). – 0,80 m. NNE 30% - SSO 210%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le côté droit et les pieds pliés. Homme d'âge adulte (40-45 ans). Type anthropologique nordique avec éléments méditerranéens.

Mobilier : 1. Boucle de ceinture avec anneau ovale (Pl. 177C,1).

Tombe 317. Inhumation (Pl. 177D). – 1,55 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Enfant de 6-7 ans (infans I).

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en argent avec anneau ovale et plaquette rectangulaire (Pl. 177D,1) ; 2. Peigne en os à manche semi-circulaire aplatie (Pl. 178,2) ; 3-4. Deux couteaux de fer (Pl. 177D,3-4) ; 5. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 178,5) ; 6. Jarre miniature tournée en terre rugueuse (Pl. 178,6) ; 7. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 178,7) ; 8-9. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 178,8-9) ; 10. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 177D,10) ; 11. Tasse romaine en terre fine rougeâtre (Pl. 178,11) ; 12. Petite amphore tournée en terre fine grise (Pl. 178,12) ; 13. Tasse bitronconique tournée en terre fine grise, au col cylindrique (Pl. 178,13) ; 14. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 178,14) ; 15. Eclats minuscules d'un récipient en verre. 16. Restes osseux d'un ovicaprin.

Tombe 318. Inhumation (Pl. 179A). – 0,80 m. NE-SO. Fosse non décelée. Squelette, presque macéré, provenant d'un enfant de 1-2 ans (infans I).

Mobilier : Fragment osseux de taurin et d'ovicaprin.

Tombe 319. Inhumation (Pl. 179B). – 1 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (50-55 ans). Type anthropologique méditerranéen avec éléments nordiques.

Mobilier : 1. Fibule en bronze avec bouton au bout de l'arc (Pl. 179B,1) ; 2-7. Six perles annulaires en verre bleu (Pl. 179B,2-7) ; 8. Pendentif pyramidal en os (Pl. 179B,8) ; 9. Pendentif prismatique en os (Pl. 179B,9) ; 10. Fragment d'un objet en bronze (Pl. 179B,10) ; 11. Anneau circulaire de bronze (Pl. 179B,11) ; 12-13. Deux fragments de coquillage marin *Cypreea* (Pl. 179, 12-13) ; 14. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 179, 14).

Tombe 320. Inhumation (Pl. 180A). – 0,80 m. ONO 330% - ESE 150%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (30-35 ans). Type anthropologique dinarique avec des influences ostiques.

Mobilier : Partie inférieure d'une jarre tournée en terre fine grise (Pl. 180A, 1).

Tombe 321. Inhumation (Pl. 180B). – 0,90 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette quasi complètement macéré, provenant d'un enfant d'un an (infans I).

Mobilier : 1. Perle sphéroïdale aplatie en verre bleu (Pl. 180B, 1).

Tombe 322. Incinération en urne à couvercle (Pl. 180C). – 0,50 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération forte, provenant d'un homme d'âge adulte.

Mobilier : 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 180C,1) ; 2. Couvercle formé d'un fragment de tasse tournée en terre fine, fragments d'une jarre tournée en terre rugueuse et d'un vase datant de la période Hallsstatt.

Tombe 323. Incinération en urne (Pl. 180D). – 0,50 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération faible, provenant d'un homme d'âge adulte.

Mobilier : 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 180D,1).

Tombe 324. Inhumation (Pl. 180E). – 0,95 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Enfant de 2 ans (infans I).

Mobilier : 1. Restes d'os d'un ovicaprin.

Tombe 325. Inhumation (Pl. 180F). – 0,80 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (20-25 ans). Type anthropologique méditerranéen avec influences nordiques. Mobilier absent.

Tombe 326. Inhumation (Pl. 181A). – 1,55 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette d'un enfant de 1-2 ans (infans I).

Mobilier : 1. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes avec alvéolaires (Pl. 181A,1) ; 2-6. Deux bols, une tasse et deux jarres tournés en terre fine grise (Pl. 181A,2-6) ; 7. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 181A,7) ; 8. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 181A,8) ; 9. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 181A,9) ; 10. Petite amphore romaine en terre fine rougeâtre (Pl. 181A,10) ; 11. Restes osseux d'un ovicaprin et d'une poule domestique.

Tombe 327. Inhumation (Pl. 181B). – 0,60 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé ventre contre terre, les mains sous les os du bassin. Femme d'âge adulte (35 ans). Type anthropologique non déterminé.

Mobilier : 1. Un os provenant d'un équidé.

Tombe 328. Inhumation (Pl. 182A). – 0,80 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette quasi complètement macéré, provenant d'un enfant de 1-1,5 ans (infans I).

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 182A,1) ; 2-4. Deux bols et une tasse tournés en terre fine grise (Pl. 182A,2-4) ; 5. Jarre non tournée en terre rugueuse (Pl. 182A,5) ; 6. Restes osseux provenant d'une poule domestique.

Tombe 329. Inhumation (Pl. 182B). – 0,75 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (environ 40 ans), dont on n'a pas pu déterminer le type anthropologique.

Mobilier : 1. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 182B,1).

Tombe 330. Inhumation (Pl. 182C). – 0,75 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (environ 40 ans), dont on n'a pas pu déterminer le type anthropologique.

Mobilier : 1. Restes osseux d'un ovicaprin et d'une poule domestique.

Tombe 331. Inhumation (Pl. 183). – 1,55 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Jeune de 17-18 ans (juvenis), dont le type anthropologique était méditerranéoïde.

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en bronze avec anneau ovale et plaque semi-circulaire (Pl. 183,1) ; 2. Anneau ovale en fer (Pl. 183,2) ; 3. Boucle de ceinture en fer (Pl. 183,3) ; 4. Anneau ovale en fer (Pl. 183,4) ; 5. Couteau de fer (Pl. 183,5) ; 6. Fragment d'un objet de fer à utilisation non précisée (Pl. 183,6) ; 7. Vase cylindrique haut à deux anses tourné en terre fine grise (Pl. 183,7) ; 8. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 183,8) ; 9-10. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 183,9-10) ; 11. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 183,11) ; 12-14. Trois bols tournés en terre fine grise (Pl. 184A,12-14) ; 15. Restes osseux d'un taurin et coquilles d'œuf.

Tombe 332. Inhumation (Pl. 184B). – 1,20 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge adulte avancé (55-60 ans) dont on n'a pas pu déterminer le type anthropologique. Mobilier absent.

Tombe 333. Inhumation (Pl. 184C). – 1,60 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme âgée de 16-18 ans (juvenis), dont le type anthropologique était alpin avec des caractères méditerranéoïdes.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 185,1-2) ; 3-9. Collier formé de 7 perles : 3-5. deux perles cylindriques et une facettée en corail (Pl. 185,3-5) ; 6-7. deux perles en verre mauve (Pl. 185,6-7) ; 8. perle discoïdale en verre vert (Pl. 185,8) ; 9. perle sphéroïdale aplatie en verre vert décorée de lignes droites parallèles rouges-dorées et de lignes blanches en zigzag (Pl. 185,9) ; 10. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 185,10) ; 11. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 184C,11) ; 12. Bol tourné en terre fine noire (Pl. 185,12) ; 13. Bol à trois anses faites d'une bande large avec deux incisions longitudinales et fond annulaire (Pl. 185,13) ; 14. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 184C,14) ; 15. Tasse tournée en terre fine noire (Pl. 185,15 – 15 a) ; 16. Restes osseux d'un porc.

Tombe 334. Inhumation (Pl. 186A). – 1,30 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (40 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéoïdes, dinariques et protoeuropoïdes.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 186A,1-2) ; 3. Bol tourné en terre fine noire (Pl. 186A,3) ; 4. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 186A,4) ; 5-7. Deux bols et une petite amphore tournés en terre fine grise (Pl. 186A, 5-7).

Tombe 335. Inhumation (Pl. 186B). – 1,50 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (55-60 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéoïdes, dinariques et protoeuropoïdes. Mobilier absent.

Tombe 336. Incinération en urne à couvercle (Pl. 186C). - 0,40 m. Fosse non décelée. Os relativement nombreux, à incinération forte, provenant d'un homme d'âge adulte.

Mobilier : 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 186C,1) ; 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 186C,2) ; 3. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine grise.

Tombe 337. Incinération en urne à couvercle (Pl. 187A). - 0,35 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération forte, provenant probablement d'une femme adulte.

Mobilier : 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 187A,1) ; 2. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine grise et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 338. Inhumation (Pl. 187B). - 1,40 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme de 18-20 ans. Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens et protoeuropéens. Mobilier absent.

Tombe 339. Incinération en urne à couvercle (Pl. 187C). - 0,35 m. Fosse non décelée. Os relativement nombreux, provenant probablement d'une femme adulte.

Mobilier : 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 187C,1) ; 2. Couvercle formé de fragments de jarres tournées en terre rugueuse et de vases de l'époque Hallsstatt.

Tombe 340. Inhumation (Pl. 187D). - 1,40 m. N-S. Fosse ovale. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (25-30 ans). Type anthropologique méditerranéen.

Mobilier : 1. Fibule en argent avec semidisque et plaque pentagonale au pied (Pl. 187D,1) ; 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 188A,2) ; 3. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 187D,3) ; 4-5. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 188A,4-5) ; 6. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 188A,6) ; 7. Restes osseux d'un équidé.

Tombe 341. Incinération en urne (Pl. 188B). - 0,40 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération faible, provenant d'un enfant d'âge infans II.

Mobilier : 1. Fragment de perle polyfacettée en carnéol (Pl. 188B,1) ; 2. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 188B,2).

Tombe 342. Inhumation (Pl. 188C). - 1,10 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos provenant d'un enfant de 7-8 ans (infans II). Mobilier absent.

Tombe 343. Inhumation (Pl. 188D). - 1 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Enfant de 0-1 an (infans I).

Mobilier : 1. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 188D,1) ; 2. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 188D,2) ; 3-4. Bol et verre tournés en terre fine grise (Pl. 188D,3-4) ; 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 188D,5).

Tombe 344. Inhumation (Pl. 189A). - 0,80 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Enfant d'environ 2 ans (infans I).

Mobilier : 1-2. Bols tournés en terre fine grise (Pl. 189A,1-2) ; 3. Fragment de jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 189A,3).

Tombe 345. Incinération en urne (Pl. 189B). - 0,30 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération forte, mélangés avec cendres et fragments de charbon, provenant d'un enfant de moins d'un an (infans I).

Mobilier : 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 189B,1).

Tombe 346. Incinération en urne à couvercle (Pl. 189C). - 0,45 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, mélangés avec des charbons, provenant d'un enfant de moins d'un an (infans I).

Mobilier : 1. Fragment d'un récipient en verre fondu sur le bûcher funéraire (Pl. 189C,1) ; 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 189C,2).

Tombe 347. Inhumation (Pl. 189D). - 1,60 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (25-30 ans). Type anthropologique nordique avec éléments protoeuropéens et ostiques.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en argent (Pl. 190,1-2) ; 3. Boucle de ceinture en fer avec anneau ovale (Pl. 191,3) ; 4. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes avec alvéoles (Pl. 190,4) ; 5. Perle polyfacettée en carnéol (Pl. 189D,5) ; 6. Pendentif prismatique en os (Pl. 189D,6) ; 7. Anneau de bronze (Pl. 189D,7) ; 8. Fragment d'un objet de fer, à utilisation non précisée (Pl. 191,8) ; 9. Coquillage marin *Cypreea* (Pl. 191,9) ; 10-11. Tasse et bol tournés en terre fine grise

(Pl. 191,10-11) ; 12. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 191,12) ; 13-14. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 191,13-14) ; 15. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 191,15) ; 16. Os d'ovicaprin et de poule domestique.

Tombe 348. Incinération en urne (Pl. 192A). - 0,50 m. Fosse non décelée. Os relativement nombreux, à incinération forte, provenant d'un homme d'âge adulte.

Mobilier : 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 192A,1).

Tombe 349. Cénotaphe (Pl. 192B). - 1,40 m. Fosse rectangulaire. Mobilier absent.

Tombe 350. Inhumation (Pl. 192C). - 1,60 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Enfant de 5-6 ans (infans I).

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en bronze avec anneau ovale (Pl. 192C,1) ; 2-3. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 192C,2-3) ; 4-5. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 193A,4-5) ; 6. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 193A,6) ; 7. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 193A,7) ; 8. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 193A,8) ; 9-11. Tasse, coupe et bol à trois anses tournés en terre fine grise (Pl. 192C,9-11) ; 12. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 193A,12) ; 13. Restes osseux provenant d'un porc.

Tombe 351. Inhumation (Pl. 193B). - 1,10 m. N-S. Fosse ovale. Squelette allongé sur le dos. Homme adulte (55-60 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens, protoeuropéens et nordiques.

Mobilier : 1-2. Deux boucles de ceinture en fer (Pl. 193B,1-2) ; 3. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 194A,3) ; 4. Couteau de fer (Pl. 193A,4) ; 5-8. Quatre bols tournés en terre fine grise (Pl. 194A,5-8).

Tombe 352. Inhumation (Pl. 194B). - 1 m. NE-SO. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (20-25 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens et dinariques.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 194B,1) ; 3. Boucle de ceinture en fer avec anneau ovale (Pl. 194B,2) ; 3. Pendentif de fer en forme de seau cylindrique (Pl. 194B,3) ; 4. Objet en bronze, à utilisation non précisée (Pl. 194B,4).

Tombe 353. Inhumation (Pl. 195). - 1,30 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (25-30 ans). Type anthropologique méditerranéen avec éléments nordiques.

Mobilier : 1. Fibule d'argent avec semidisque et plaque pentagonale au pied (Pl. 195,1) ; 2. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 196A,2) ; 3-4. Deux fusaioles en terre glaise (Pl. 195,3-4) ; 5. Coquillage marin *Cypreea* (Pl. 195,5) ; 6-8. Deux jarres et une cruche tournés en terre fine grise (Pl. 196A,6-8) ; 9-10. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 195,9-10) ; 11. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 195,11) ; 12. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 196A,12) ; 13. Restes osseux d'un ovicaprin.

Tombe 354. Inhumation (Pl. 196B). - 0,95 m. NE-SO. Fosse non décelée. Squelette provenant d'un enfant de 0-6 mois (infans I). Sans mobilier.

Tombe 355. Inhumation (Pl. 196C). - 1,90 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (30-35 ans). Type anthropologique combinant des éléments nordiques, dinariques et protoeuropéens.

Mobilier : 1. Fragments osseux d'un ovicaprin.

Tombe 356. Inhumation (Pl. 197A). - 1,20 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le côté droit. Femme d'âge adulte (35 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens et dinariques.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 197A,1) ; 2-11. Collier formé de 10 perles : 2-9. huit perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 197A,2-9) ; 10. perle cylindrique en verre marron (Pl. 197A,10) ; 11. perle annulaire en verre jaune (Pl. 197A,11) ; 12-13. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 197A,12-13) ; 14-15. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 197A,14-15) ; 16-17. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 197A,12-13).

Tombe 357. Inhumation (Pl. 197B). - 0,80 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette absent.

Mobilier : 1. Jarre non tournée en terre rugueuse (Pl. 197B,1) ; 2. Bol haut tourné en terre fine grise (Pl. 197B,2) ; 3-5. Deux bols et une petite amphore tournés en terre fine grise (Pl. 198A,3-5) ; 6.

Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 198A,6) ; 7. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 198A,7) ; 8. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 358. Inhumation (Pl. 198B). – 1,40 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le côté droit. Femme d'âge adulte (35 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens et dinariques.

Mobilier : 1-2. Deux fibules de bronze avec portagrafe fixe (Pl. 198B,1-2) ; 3. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes avec alvéoles (Pl. 198B,3) ; 4-125. Collier formé de 122 perles : 4. perle discoïdale en ambre (Pl. 199,4) ; 5-125. 117 perles discoïdales en verre bleu et quatre perles polyfacettées en verre bleu (Pl. 199,5-125) ; 126. Pendentif prismatique en os exécuté à partir d'un corne d'animal (Pl. 199,126) ; 127. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 199,127) ; 128. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 199,128) ; 129. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 199,128) ; 130. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 199,130) ; 131-132. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 199,131-132).

Tombe 359. Inhumation (Pl. 200). – 1,40 m. N-S. Fosse trapézoïdale. Squelette allongé sur le côté droit. Femme d'âge adulte (30-35 ans). Type anthropologique combinant des éléments alpins, méditerranéens et protoeuropéens.

Mobilier : 1. Fusaïole exécuté d'un fragment céramique rougeâtre (Pl. 200,1) ; 2. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 200,2) ; 3. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 200,3) ; 4. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 200,4) ; 5-7. Deux bols et bol à trois anses tournés en terre fine grise (Pl. 200,5-7) ; 8. Fragment d'un récipient en verre (Pl. 200,8) ; 9. Restes d'une poule domestique et d'un ovicaprin.

Tombe 360. Incinération en urne (Pl. 201A). - 0,45 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, provenant probablement d'un enfant (infans I).

Mobilier : 1. Urne représentée par un fragment de la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 201A,1).

Tombe 361. Inhumation (Pl. 201B). – 1,20 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (30-35 ans). Type anthropologique nordique.

Mobilier : 1. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 201B,1).

Tombe 362. Inhumation (Pl. 201C). – 2,40 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme adulte (20-25 ans). Type anthropologique méditerranéen. Sans mobilier.

Tombe 363. Inhumation (Pl. 201D). – 1,10 m. ONO 340% - ESE 160%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique combinant des éléments dinariques, méditerranéens et ostiques. Mobilier absent.

Tombe 364. Inhumation (Pl. 201E). – 1,20 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme adulte (25-30 ans) dont le type anthropologique méditerranéen présentait des éléments dinariques. Mobilier absent.

Tombe 365. Inhumation (Pl. 202A). – 1,20 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (40-45 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens, alpins et protoeuropéens. Mobilier absent.

Tombe 366. Inhumation (Pl. 202B). – 0,70 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, les mains près des épaules, provenant d'une femme adulte (25-30 ans) dont on n'a pas pu déterminer le type anthropologique.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 202B,1-2) ; 3-18. Collier formé de seize perles en verre bleu (Pl. 202B,3-18) ; 9. Fragments osseux d'un taurin et d'un ovicaprin.

Tombe 367. Inhumation (Pl. 202C). – 1,20 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme adulte (25-30 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens et dinariques. Sans mobilier.

Tombe 368. Inhumation (Pl. 202D). – 1,10 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme adulte (25-30 ans). Type anthropologique combinant des éléments alpins, nordiques et protoeuropéens.

Tombe 369. Inhumation (Pl. 203). – 2 m. N-S. Fosse rectangulaire. Tombe avec ciste, dont on n'a trouvé qu'une partie des pierres utilisées, façonnées dans des formes irrégulières. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique combinant des éléments alpins, dinariques et nordiques.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en argent avec semidisque et plaque pentagonale au pied (Pl. 204,1-2) ; 3. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 205,3) ; 4-15. Collier formé de douze perles polyfacettées en verre bleu (Pl. 205,4-15) ; 16. Bol tourné en terre rugueuse (Pl. 204,16) ; 17. Tasse romaine en terre rougeâtre, au bord trilobé (Pl. 204,17) ; 18-19. Tasse et bol tournés en terre fine grise (Pl. 204,18-19) ; 20. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 204,20) ; 21. Jarre tournée en terre rugueuse, avec seuil sur l'épaule et fond concave, découverte à côté des vases 22-23, entre les pieds et la paroi est de la fosse tombale. H = 11,6 cm (Pl. 204,21) ; 22-24. Trois jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 206A,22-24) ; 25. Gobelet en verre verdâtre (Pl. 206A,25) ; 26. Restes osseux de taurin, ovicaprin et poule domestique.

Tombe 370. Inhumation (Pl. 206B). – 1,50 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens et protoeuropéens. Sans mobilier.

Tombe 371. Inhumation (Pl. 207A). – 1,50 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique non déterminé.

Mobilier : 1. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 207A,1) ; 2. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 207A,2) ; 3-4. Bol à trois anses et bol tournés en terre fine grise (Pl. 207A,3-4) ; 5. Os d'ovicaprin.

Tombe 372. Inhumation (Pl. 206C). – 1,20 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme adulte (25-30 ans) dont le type anthropologique combinait des éléments méditerranéens et protoeuropéens. Sans mobilier.

Tombe 373. Inhumation (Pl. 206D). – 1,50 m. NE-SO. Fosse non décelée. Squelette allongé ventre contre terre. Homme d'âge adulte (35 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens, dinariques et nordiques. Sans mobilier.

Tombe 374. Inhumation (Pl. 208A). – 1,20 m. N-S. Fosse trapézoïdale. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique méditerranéen avec éléments dinariques.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 208A,1) ; 2. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 207B,2) ; 3. Verre tourné en terre fine grise (Pl. 208A,3) ; 4-6. Bol et deux jarres tournés en terre rugueuse (Pl. 208A,4-6) ; 7. Restes osseux d'un porc.

Tombe 375. Inhumation (Pl. 208B). – 1,30 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé ventre contre terre. Homme d'âge adulte (45-50 ans) dont le type anthropologique nordique présentait des éléments protoeuropéens.

Mobilier : 1. Fragment de fibule en fer (Pl. 208B,1) ; 2. Boucle de ceinture en fer de forme ovale aplatie (Pl. 209A,2) ; 3. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 209A,3) ; 4. Couteau de fer (Pl. 208B,4) ; 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 208B,5) ; 6. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 209A,6) ; 7-8. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 209A,7-8).

Tombe 376. Inhumation (Pl. 210). – 2 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le ventre. Homme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique combinant des éléments dinariques et méditerranéens.

Mobilier : 1. Fibule en argent avec portagrafe fixe (Pl. 209B,1) ; 2. Boucle de ceinture en argent avec anneau ovale et plaque rectangulaire (Pl. 209B,2) ; 3. Couteau de fer (Pl. 211,3) ; 4. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 211,4) ; 5-6. Bol et bol à trois anses tournés en terre fine grise (Pl. 210,5 ; Pl. 211,6, 6a-6b) ; 7. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 211,7) ; 8. Amphore romaine en terre rougeâtre (Pl. 210,8) ; 9. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 210,9) ; 10. Tasse en terre fine noire, avec anse ovale en section (Pl. 210,10) ; 11-12. Bol et jarre tournés en terre rugueuse (Pl. 211,11-12) ; 13. Gobelet en verre fin transparent (Pl. 210,13) ; 14. Restes osseux d'un ovicaprin.

Tombe 377. Inhumation (Pl. 212A). – 0,50 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette provenant d'un enfant de 1,5-2 ans (infans I). Sans mobilier.

Tombe 378. Inhumation (Pl. 212B). – 1,60 m. NNE 30% - SSO 210%. Fosse rectangulaire. Squelette provenant d'environ 2 ans (infans I).

Mobilier : 1-2. Deux fibules en argent avec portagrafe fixe (Pl. 212B,1-2) ; 3. Boucle de ceinture en argent avec anneau ovale et plaque ovale (Pl. 213A,3) ; 4. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 212B,4) ; 5-17. Collier formé de 13 perles : 5. perle sphéroïdale aplatie en ambre (Pl. 212B,5) ; 6. perle bitronconique en verre vert (Pl. 213A,6) ; 7-8. deux perles lobées en verre vert (Pl. 212B,7-8) ; 9. perle sphéroïdale aplatie en verre vert (Pl.

212B,9) ; 10. perle lobée en verre bleu (Pl. 212B,10) ; 11-13. trois perles annulaires en verre bleu (Pl. 212B,11-13) ; 14. perle annulaire en verre bleu (Pl. 212B,14) ; 15. perle polyédrique en verre bleu (Pl. 212B,15) ; 16. perle annulaire en verre bleu (Pl. 212B,16) ; 17. perle sphéroïdale aplatie en verre bleu (Pl. 212B,17) ; 18. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 213A,18) ; 19-20. Jarre et verre tournés en terre fine grise (Pl. 213A,19-20) ; 21. Jarre tournée en terre fine noire (Pl. 213A,21) ; 22-23. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 213A,22-23) ; 24. Fragment d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 213A,24) ; 25. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 213A,25) ; 26. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 213A,26) ; 27-28. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 213A,27-28) ; 29. Restes osseux d'ovicaprin et de poule domestique.

Tombe 379. Inhumation (Pl. 213B). – 0,70 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse non décelée. Squelette provenant d'un enfant de 0-6 mois (infans I). Mobilier absent.

Tombe 380. Inhumation (Pl. 214). – 0,80 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (40-45 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens et dinariques.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 214,1) ; 2. Peigne en os (Pl. 214,2) ; 3. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 214,3) ; 4-5. Jarre et bol tournés en terre rugueuse (Pl. 214,4-5) ; 6-7. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 214,6-7) ; 8. Coupe tournée en terre fine noire (Pl. 214,8) ; 9. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 381. Inhumation (Pl. 215A). – 1,30 m. ONO 280% - ESE 100%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge sénile (65-70 ans) dont on n'a pas pu identifier le type anthropologique. Sans mobilier.

Tombe 382. Inhumation (Pl. 215B). – 0,55 m. NO-SE. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (20-25 ans) dont le type anthropologique méditerranéen présentait des éléments dinariques. Sans mobilier.

Tombe 383. Incinération en urne (Pl. 215C). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os nombreux, à incinération forte, provenant d'une femme d'âge adulte.

Mobilier : 1. Urne représentée par une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 215C,1).

Tombe 384. Inhumation (Pl. 215D). – 1,40 m. ONO 320% - ESE 140%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (40-45 ans) dont on n'a pas pu identifier le type anthropologique.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze (Pl. 216A,1-2) ; 3-20. Collier formé de dix-huit perles polyfacettées en verre bleu (Pl. 215D,3-20) ; 21-22. Deux jarres tournées et non tournées en terre rugueuse (Pl. 215D,21-22).

Tombe 385. Inhumation (Pl. 216B). – 1,10 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens, alpins et protoeuropéens.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 216B,1) ; 2-7. Collier formé de 6 perles : 2. perle polyfacettée en carnel (Pl. 216B,2) ; 3. perle polyfacettée en carnel (Pl. 216B,3) ; 4. perle sphéroïdale en verre bleu (Pl. 216B,4) ; 5-7. trois perles en corail (Pl. 216B,5-7) ; 8. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 216B,8) ; 9. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 216B,9).

Tombe 386. Inhumation (Pl. 217). – 1,50 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse trapézoïdale. Squelette allongé sur le dos. Enfant de 6 ans (infans I).

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en argent avec anneau ovale et plaque rectangulaire (Pl. 217,1) ; 2. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 217,2) ; 3. Perle sphéroïdale aplatie en verre bleu (Pl. 217,3) ; 4. Couteau de fer (Pl. 218A,4) ; 5-6. Jarre et bol tournés en terre fine grise (Pl. 217,5-6) ; 7. Bol bitronconique en terre fine grise (Pl. 217,7) ; 8. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 217,8) ; 9. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 217,9) ; 10. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 217,10) ; 11-12. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 218A,11-12) ; 13. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 217,13) ; 14. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 218A,14) ; 15. Restes osseux d'un ovis.

Tombe 387. Inhumation (Pl. 218B). – 1 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (50-55 ans) dont le type anthropologique combinait des éléments dinariques et méditerranéens. Sans mobilier.

Tombe 388. Inhumation (Pl. 218C). – 0,90 m. NO-SE. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (30-35 ans) dont le type anthropologique méditerranéoïde présentait des éléments nordiques. Sans mobilier.

Tombe 389. Inhumation (Pl. 219A). – 1,40 m. NNE 30% - SSO 210%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Enfant de 12-13 ans (infans II) de sexe féminin.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 219A,1-2) ; 3. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes avec alvéoles (Pl. 219A,3) ; 4. Collier formé de 7 perles : 4. perle en verre vert (Pl. 219A,4) ; 5-10. six perles collées en verre bleu (Pl. 219A,5-10) ; 11. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 219A,11) ; 12-14. Deux bols et une petite amphore tournés en terre fine grise (Pl. 219A,12-14) ; 15. Coquilles d'œuf.

Tombe 390. Incinération en urne (Pl. 219B). – 0,40 m. Fosse non décelée. Dans l'urne on n'a découvert que des charbons et des cendres.

Mobilier : 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 219B,1).

Tombe 391. Inhumation (Pl. 220). – 0,90 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Jeune homme (18-20 ans) dont on n'a pas pu identifier le type anthropologique.

Mobilier : 1. Fragment de peigne en os avec trois rangées de plaques (Pl. 220,1) ; 2. Pendentif de fer en forme de seau cylindrique (Pl. 220,2) ; 3. Couteau de fer (Pl. 220,3) ; 4. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 220,4) ; 5-6. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 220,5-6) ; 7. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 220,7) ; 8. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 392. Inhumation (Pl. 221A). – 1 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette provenant d'un enfant de 5 ans (infans I).

Mobilier : 1. Petite amphore romaine en terre rougeâtre (Pl. 221A,1) ; 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 221A,2) ; 3. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 221A,3) ; 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 221A,4) ; 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 221A,5).

Tombe 393. Inhumation (Pl. 221B). – 1,55 m. O-E. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (environ 60 ans). Type anthropologique combinant des éléments nordiques, protoeuropoïdes et ostiques. Mobilier absent.

Tombe 394. Inhumation (Pl. 221C). – 0,90 m. Orientation et fosse non décelées. Squelette provenant d'un enfant d'âge infans I.

Mobilier : 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 221C,1) ; 4. Deux jarres tournées en terre fine grise (Pl. 221C,2-3).

Tombe 395. Inhumation (Pl. 221D). – 1,20 m. E-O. Fosse non décelée. Squelette, en décubitus dorsal, provenant d'un enfant d'environ 5-6 ans (infans I), probablement de sexe féminin. Mobilier absent.

Tombe 396. Inhumation (Pl. 222A). – 0,80 m. O-E. Fosse non décelée. Squelette, en décubitus dorsal, provenant d'un enfant de 3 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 397. Inhumation (Pl. 222B). – 0,70 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le côté droit. Homme d'âge adulte (50-55 ans).

Mobilier : 1. Fragment osseux d'ovicaprin.

Tombe 398. Inhumation (Pl. 222C). – 1,50 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (25-30 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéoïdes, nordiques et protoeuropoïdes.

Mobilier : 1. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 222C,1) ; 2-3. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 222A,2-3) ; 4. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 222C,4) ; 5. Bol haut tourné en terre fine grise (Pl. 222A,5) ; 6-7. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 222C,6-7).

Tombe 399. Inhumation (Pl. 223B). – 1,30 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 3 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 400. Inhumation (Pl. 223C). – 1,70 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte. Type anthropologique méditerranéoïde avec influences protoeuropoïdes et nordiques.

Mobilier : 1-41. Collier formé de quarante et une perles polyfacettées en verre bleu (Pl. 223C,1-41).

Tombe 401. Inhumation (Pl. 224A). – 0,70 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le ventre. Femme d'âge adulte (50-55 ans) dont le type anthropologique combinait des éléments méditerranéens, protoeuropéens et ostiques. Mobilier absent.

Tombe 402. Inhumation (Pl. 224B). – 1 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 1-2 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 403. Inhumation (Pl. 224C). – 1,20 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (45-50 ans) dont le type anthropologique combinait des éléments méditerranéens, dinariques et protoeuropéens. Mobilier absent.

Tombe 404. Inhumation (Pl. 224D). – 1,50 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant d'âge infans II. Mobilier absent.

Tombe 405. Inhumation (Pl. 224E). – 1,20 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique dinarique avec éléments méditerranéens.

Mobilier : 1. Fibule d'argent au pied enroulé (Pl. 225A,1) ; 2. Gobelet en verre jaunâtre, avec parois épaisses, décoré de quatre registres d'oves et fond arrondi (Pl. 225A,2).

Tombe 406. Inhumation (Pl. 225B). – 1 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme adulte (25-30 ans) dont le type anthropologique combinait des éléments méditerranéens, nordiques et ostiques. Mobilier absent.

Tombe 407. Inhumation (Pl. 225C). – 1,70 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le côté droit. Femme d'âge adulte avancé (55-60 ans) dont le type anthropologique méditerranéen présentait des éléments dinariques.

Mobilier : 1. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 225C,1) ; 2. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 225C,2).

Tombe 408. Inhumation (Pl. 225D). – 1 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge sénile (60 ans) dont on n'a pas pu préciser le type anthropologique.

Mobilier : 1. Jarre et partie inférieure d'une jarre tournées en terre rugueuse (Pl. 225D,1-2).

Tombe 409. Inhumation (Pl. 226). – 1,20 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte avancé (55-60 ans) dont le type anthropologique méditerranéen présentait des éléments dinariques et ostiques.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 226,1) ; 2. Boucle de ceinture en bronze avec anneau grossi (Pl. 226,2) ; 3. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 226,3) ; 4-86. Collier formé de 83 perles : 4-6. trois perles en corail (Pl. 226,4-6) ; 7-8. deux perles cylindriques en verre blanchâtre (Pl. 226,7-8) ; 9. perle polyfacettée en verre bleu (Pl. 226,9) ; 10-86. soixante dix-sept perles discoïdales en verre blanchâtre (Pl. 226,10-86) ; 87. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 227A,87) ; 88. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 226,88) ; 89. Bol haut tourné en terre fine grise (Pl. 227A,89) ; 90-91. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 226,90-91) ; 92. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 227A,92) ; 93. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 410. Inhumation (Pl. 227B). – 1,60 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge sénile (plus de 60 ans).

Mobilier : 1-3. Trois boucles de ceinture, dont une en argent et deux en fer (Pl. 227B,1-3) ; 4. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 228A,4) ; 5-11. Collier formé de 7 perles : 5. perle sphéroïdale aplatie en verre vert (Pl. 227B,5) ; 6-7. deux perles en corail (Pl. 227B,6-7) ; 8-11. quatre perles polyfacettées en verre bleu (Pl. 227B,8-11) ; 12. Couteau de fer (Pl. 228A,12) ; 13. Objet de fer (Pl. 228A,13) ; 14. Bol bitronconique tourné en terre fine grise (Pl. 228A,14) ; 15. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 228A,15) ; 16. Coquilles d'œuf et restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 411. Inhumation (Pl. 228B). – 1,70 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un homme d'âge adulte. Mobilier absent.

Tombe 412. Inhumation (Pl. 229A). – 1,70 m. O-E. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (18 ans) dont le type anthropologique méditerranéen présentait des éléments dinariques. Mobilier absent.

Tombe 413. Inhumation (Pl. 229b). – 1,20 m. O-E. Fosse trapézoïdale. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (30-35 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens et protoeuropéens. Mobilier absent.

Tombe 414. Inhumation (Pl. 229C). – 1,10 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge sénile (65-70 ans) dont le type anthropologique nordoïde présentait des éléments protoeuropoïdes.

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en bronze avec anneau ovale (Pl. 229C,1) ; 2. Boucle de ceinture en fer avec anneau ovale (Pl. 229C,2) ; 3. Fragment d'un peigne en os (Pl. 229C,3) ; 4. Couteau de fer (Pl. 229C,4) ; 5-6. Bol et jarre tournés en terre rugueuse (Pl. 230A,5-6) ; 7. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 229C,7) ; 8. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 230A,8) ; 9. Restes osseux d'une poule domestique.

Tombe 415. Inhumation (Pl. 230B). – 1,30 m. ONO 280% - ESE 100%. Fosse trapézoïdale. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (18 ans) dont le type anthropologique se caractérisait par un mélange d'éléments dinariques, méditerranéoïdes et nordoïdes. Mobilier absent.

Tombe 416. Inhumation (Pl. 230C). – 0,65 m. NE-SO. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 1-1,5 ans (infans I).

Mobilier : 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 230C,1) ; 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 230C,2) ; 3. Jarre tournée négligemment en terre rugueuse (Pl. 230C,3) ; 4-5. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 230C,4-5).

Tombe 417. Inhumation (Pl. 231A). – 1,40 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (30-35 ans) dont le type anthropologique méditerranéoïde présentait des éléments protoeuropoïdes et nordiques.

Mobilier : 1. Fusaïole en terre glaise (Pl. 231A,1) ; 2-3. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 231A,2-3) ; 4. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 231A,4) ; 5. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 418. Inhumation (Pl. 213B). – 1,40 m. NNE 30% - SSO 210%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (20-25 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéoïdes et nordoïdes.

Mobilier : 1. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 232A,1) ; 2-5. Quatre jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 231B,2-5).

Tombe 419. Inhumation (Pl. 232B). – 1,10 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 3-4 ans (infans I).

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en bronze (Pl. 232B,1) ; 2-4. Collier formé de trois perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 232B,2-4) ; 5-10. Quatre bols, une tasse et un verre tournés en terre fine grise (Pl. 232B,5-10) ; 11. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 232B,11) ; 12. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 232B,12) ; 13. Bol haut tourné en terre fine grise (Pl. 232B,13) ; 14.-15. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 232B,14-15) ; 16. Morceau de résine (Pl. 233A,16).

Tombe 420. Cénotaphe (Pl. 233B). – 1,40 m. NNE 30% - SSO 210%. Fosse rectangulaire. Mobilier absent.

Tombe 421. Inhumation (Pl. 233C). – 1 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéoïdes et nordoïdes.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 233C,1).

Tombe 422. Inhumation (Pl. 234A). – 1,50 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (plus de 40 ans). Type anthropologique combinant des éléments dinariques, nordoïdes et ostiques.

Mobilier : 1. Trois jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 234A,1-3) ; 4-5. Bol et jarre tournés en terre fine grise (Pl. 234A,4-5) ; 6. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 234A,6) ; 7. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 423. Inhumation (Pl. 234B). – 1,30 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (40-45 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec quelques éléments nordoïdes. Mobilier absent.

Tombe 424. Inhumation (Pl. 235A). – 0,70 m. NE-SO. Fosse non décelée. Squelette provenant d'un enfant d'un an (infans I).

Mobilier : 1-3. Collier formé de trois perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 235A,1-3).

Tombe 425. Inhumation (Pl. 235B). – 0,90 m. ONO 280% - ESE 100%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos provenant d'un enfant de 2-3 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 426. Inhumation (Pl. 235C). – 1,50 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (50-60 ans) dont le type anthropologique combinait des caractéristiques méditerranéennes, dinariques et nordiques.

Mobilier : 1. Gobelet en verre avec parois épaisses, de couleur jaune-verdâtre, décoré de cinq registres d'oves délimitées par des cannelures (Pl. 235C,1).

Tombe 427. Inhumation (Pl. 236). – 1,30 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (30-35 ans) dont le type anthropologique méditerranéen présentait des éléments dinariques.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 235D,1-2) ; 3. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 237A,3) ; 4. Perle sphéroïdale aplatie en verre bleu (Pl. 236,4) ; 5. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 236,5) ; 6. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 236,6) ; 7-10. Tasse, deux bols et jarre tournés en terre fine grise (Pl. 236,7-10) ; 11-12. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 236,11-12).

Tombe 428. Inhumation (Pl. 237B). – 1 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (55-60 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens, protoeuropéens et nordiques.

Mobilier : 1. Os d'ovicaprin.

Tombe 429. Inhumation (Pl. 237C). – 1 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique dinarique avec éléments nordiques. Mobilier absent.

Tombe 430. Inhumation (Pl. 237D). – 1 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant d'environ 2 ans (infans I).

Mobilier : 1-2. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 237D,1-2).

Tombe 431. Inhumation (Pl. 238A). – 1,35 m. O-E. Fosse rectangulaire.

Tombe double

A. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un homme d'âge adulte (25-30 ans).

B. Squelette partiellement macéré, allongé sur le dos, provenant d'un nouveau-né.

Sans mobilier.

Tombe 432. Inhumation (Pl. 238B). – 1,30 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge adulte (25-30 ans) dont le type anthropologique méditerranéen présentait des éléments nordiques et alpins. Mobilier absent.

Tombe 433. Inhumation (Pl. 238C). – 1,70 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (45-50 ans). Le type anthropologique n'a pas été identifié.

Mobilier : 1. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 239A,1) ; 2. Boucle de ceinture en bronze avec anneau ovale et plaque rectangulaire (Pl. 238C,2) ; 3. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 238C,3) ; 4. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 238C,4) ; 5. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 238C,5) ; 6. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 238C,6) ; 7. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 434. Inhumation (Pl. 239B). – 0,70 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant âgé de 3 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 435. Incinération en urne à couvercle (Pl. 239C). - 0,45 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération forte, provenant probablement d'une femme d'âge juvenis (14-20 ans)..

Mobilier : 1. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine grise et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 436. Incinération en urne (Pl. 239D). - 0,40 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération forte, provenant d'un enfant d'âge infans I.

Mobilier : 1. Urne représentée par la partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 239D,1).

Tombe 437. Inhumation (Pl. 239E). – 0,70 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (25-30 ans) dont le type anthropologique combinait des éléments méditerranéens, alpins et nordiques. Mobilier absent.

Tombe 438. Inhumation (Pl. 239F). – 1 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 3-4 ans (infans I), probablement de sexe féminin. Mobilier absent.

Tombe 439. Inhumation (Pl. 240A). – 1,10 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (45-50 ans).

Mobilier : 1. Fibule de fer (Pl. 240A,1) ; 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 240A,2).

Tombe 440. Inhumation (Pl. 240B). – 1 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 9-10 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 441. Inhumation (Pl. 240C). – 0,90 m. O-E. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant d'environ 10 ans de sexe masculin. Mobilier absent.

Tombe 442. Inhumation (Pl. 240D). – 1,50 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 1-1,5 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 443. Inhumation (Pl. 240E). – 1 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (35-40 ans) dont le type anthropologique méditerranéen présentait des éléments protoeuropéens. Mobilier absent.

Tombe 444. Inhumation (Pl. 240F). – 1,30 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge adulte (30-35 ans) dont on n'a pas pu préciser le type anthropologique. Mobilier absent.

Tombe 445. Inhumation (Pl. 241A). – 1,10 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (45-50 ans) dont on n'a pas pu préciser le type anthropologique.

Mobilier : 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 241A,1) ; 2-3. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 241A,2-3) ; 4. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 241A,4) ; 5. Restes d'os d'une poule domestique et coquilles d'œuf.

Tombe 446. Inhumation (Pl. 241B). – 1,50 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, les mains le long du corps, provenant d'un enfant d'environ 3 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 447. Inhumation (Pl. 241C). – 1,10 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (18-20 ans). Type anthropologique méditerranéen avec des éléments nordiques.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 241C,1-2) ; 3-19. Collier formé de 17 perles : 3-5. trois perles polyfacettées en carnelé (Pl. 242A,3-5) ; 6-10. cinq perles sphériques en verre bleu (Pl. 242A,6-10) ; 11-19. neuf perles cylindriques en corail (Pl. 242A,11-19) ; 20. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 242A,20) ; 21-22. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 242A,21-22) ; 23. Restes osseux d'une poule domestique.

Tombe 448. Inhumation (Pl. 242B). – 1,20 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens et protoeuropéens.

Mobilier : 1. Boucle de ceinture avec anneau ovale (Pl. 242B,1).

Tombe 449. Inhumation (Pl. 243). – 1,30 m. NNO 340% - SSE 160%. Fosse trapézoïdale. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (30 ans). Type anthropologique méditerranéen.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze (Pl. 243,1-2) ; 3. Fusaiole bitronconique en terre glaise (Pl. 243,3) ; 4-5. Bol et tasse tournés en terre fine grise (Pl. 243,4-5) ; 6-8. Deux jarres et partie inférieure d'une jarre tournées en terre rugueuse (Pl. 243,6-8) ; 9. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 243,9) ; 10. Côte d'ovicaprin.

Tombe 450. Inhumation (Pl. 244). – 1,20 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (45-50 ans). Type anthropologique nordique avec éléments protoeuropéens.

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 244,1) ; 2. Boucle de ceinture en bronze avec anneau ovale et plaque rectangulaire (Pl. 244,2) ; 3. Boucle de ceinture en bronze avec anneau ovale (Pl. 244,3) ; 4. Couteau de fer (Pl. 244,4) ; 5. Objet de fer avec traces de dorure (Pl. 244,5) ; 6. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 244,6) ; 7-8. Bol et partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 245A,7-8) ; 9. Fragments d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 244,9) ; 10. Bol tourné en terre fine noire (Pl. 245A,10) ; 11. Amphore romaine en terre rougeâtre (Pl. 245A,11) ; 12. Gobelet conique en verre verdâtre avec parois épaisses (Pl. 245A,12) ; 13. Restes osseux d'une femelle d'ovicaprin sans cornes.

Tombe 451. Inhumation (Pl. 245B). – 1,10 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge avancé (55-60 ans), dont le type anthropologique dinarique présentait des éléments méditerranéens.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 246,1-2) ; 3. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 246,3) ; 4-20. Collier formé de 17 perles : 4-5.

deux perles facettées en carnéol (Pl. 246,4-5) ; 6-8. trois perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 246,6-8) ; 9-20. douze perles cylindriques en corail (Pl. 246,9-20) ; 21. Clou de fer (Pl. 245B,21) ; 22-23. Bol et jarre tournés en terre rugueuse (Pl. 246,22-23) ; 24. Bol à trois anses tourné en terre fine grise (Pl. 245B,24) ; 25-26. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 246,25-26) ; 27. Fémur d'un porc.

Tombe 452. Inhumation (Pl. 247A). – 1,50 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (40-45 ans), dont le type anthropologique était méditerranéoïde. Mobilier absent.

Tombe 453. Inhumation (Pl. 247B). – 1,50 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (40-45 ans). Type anthropologique combinant des éléments dinariques, nordiques et ostiques. Mobilier absent.

Tombe 454. Inhumation (Pl. 247C). – 1,60 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Homme d'âge adulte (30-35 ans). Type anthropologique dinarique avec éléments nordiques.

Mobilier : 1. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 247C,1) ; 2-4. Deux jarres et partie inférieure d'une jarre tournées en terre rugueuse (Pl. 247C,2-4).

Tombe 455. Inhumation (Pl. 248A). – 0,60 m. SO-NE. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique combinant des éléments nordiques, méditerranéoïdes et dinariques.

Mobilier : 1. Fibule en bronze avec corps et ressort en une seule pièce (Pl. 248A,1) ; 2. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 248A,2) ; 3. Os d'une poule domestique.

Tombe 456. Inhumation (Pl. 248B). – 0,65 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 1,5-2 ans (infans I).

Mobilier : Fragments d'un bol tourné en terre fine grise (Pl. 248B,1) ; 2. Os provenant d'un porc.

Tombe 457. Inhumation (Pl. 248C). – 1 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, les mains le long du corps, provenant d'un enfant de 6-7 ans (infans I). Sans mobilier.

Tombe 458. Inhumation (Pl. 248D). – 1,10 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Jeune homme de 15-16 ans (juvenis). Sur les os des jambes on a découvert une dalle de pierre non façonnée. Sans mobilier.

Tombe 459. Inhumation (Pl. 248E). – 1,40 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant probablement d'une adolescente de 18 ans (juvenis). Sans mobilier.

Tombe 460. Inhumation (Pl. 249A). – 1,10 m. N-S. Fosse trapézoïdale. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 1,5 ans (infans I). Sans mobilier.

Tombe 461. Inhumation (Pl. 249B). – 1,20 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un jeune homme de 17-18 ans (juvenis). Mobilier absent.

Tombe 462. Inhumation (Pl. 249C). – 0,90 m. NO-SE. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 4-5 ans (infans I). Sans mobilier.

Tombe 463. Inhumation (Pl. 249D). – 0,80 m. NE-SO. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant d'un an (infans I). Sans mobilier.

Tombe 464. Inhumation (Pl. 249E). – 1,10 m. NE-SO. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (35-40 ans), dont le type anthropologique méditerranéoïde présentait des éléments alpins.

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 249E,1-2) ; 3. Boucle de ceinture en bronze avec anneau ovale (Pl. 249E,3) ; 4. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 249E,3) ; 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 249E,5) ; 6. Tasse romaine en terre fine rougeâtre (Pl. 250A,6) ; 7. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 250A,7) ; 8. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 465. Inhumation (Pl. 250B). – 0,90 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (25-30 ans) dont le type anthropologique méditerranéoïde présentait des influences nordiques. Sans mobilier.

Tombe 466. Inhumation (Pl. 250C). – 0,95 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 10-11 ans (infans II).

Mobilier : 1. Gobelet tronconique en verre fin (Pl. 250C,1).

Tombe 467. Inhumation (Pl. 251A). – 1 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 11-12 ans (infans II). Mobilier absent.

Tombe 468. Inhumation (Pl. 251B). – 0,80 m. N-S. Fosse trapézoïdale. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un homme d'âge adulte (40 ans).

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en fer avec anneau probablement circulaire (Pl. 251B,1) ; 2. Couteau de fer (Pl. 251B,2) ; 3. Objet de fer à utilisation non précisée (Pl. 251B,3).

Tombe 469. Inhumation (Pl. 252). – 0,70 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge adulte (25-30 ans).

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze (Pl. 251C,1-2) ; 3. Collier formé de 22 perles et 2 médaillons ; 3-4. deux perles en carnéol (Pl. 252,3-4) ; 5-6. deux perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 252,5-6) ; 7-23. dix-sept perles cylindriques en corail (Pl. 252,7-23) ; 24. perle sphéroïdale aplatie en verre vert (Pl. 252,24) ; 25-26. deux médaillons en métal (Pl. 252,25-26) ; 27. Pendentif de fer, en forme de seau cylindrique (Pl. 253,27) ; 28. Pendentif en défense de sanglier, avec perforation. L = 10 cm (Pl. 252,28) ; 29. Fusaïole exécuté à partir d'un fond d'amphore (Pl. 252,29) ; 30. Plaque rectangulaire en fer (Pl. 253,30) ; 31. Boucle de ceinture en fer avec anneau ovale (Pl. 252,31) ; 32. Boucle de ceinture en fer avec anneau grossi (Pl. 252,32) ; 33. Coquillage marin *Cypreea* (Pl. 253,33) ; 34. Fragment d'un coquillage marin *Cypreea* (Pl. 253,34) ; 35-36. Bol et tasse tournés en terre fine grise (Pl. 253,35-36) ; 37. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 253,37) ; 38-40. Trois bols tournés en terre fine grise (Pl. 253,38-40).

Tombe 470. Inhumation (Pl. 254A). – 0,80 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette provenant d'un enfant de 5-6 ans (infans I). Sans mobilier.

Tombe 471. Inhumation (Pl. 254B). – 0,80 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant de 2-3 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 472. Inhumation (Pl. 254C). – 0,45 m. Orientation et fosse non décelées. Du squelette sont restés seulement des fragments du neurocrâne, provenant d'un enfant de 1-1,5 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 473. Inhumation (Pl. 254D). – 1,10 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge adulte (30-35 ans) dont le type anthropologique combinait des éléments nordoïdes, méditerranéoïdes et ostiques.

Mobilier : 1. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 254D,1) ; 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 254D,2).

Tombe 474. Inhumation (Pl. 254E). – 0,40 m. Orientation et fosse non décelées. Restes du squelette (macéré et ravagé par les rongeurs) provenant d'un enfant de 0-1 ans (infans I).

Mobilier : 1-2. Deux fragments pliés de tôle de bronze, à utilisation non précisée (Pl. 254E,1-2).

Tombe 475. Inhumation (Pl. 254F). – 1 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une jeune femme (18-20 ans).

Mobilier : 1. Objet en bronze, à utilisation non précisée (Pl. 254F,1).

Tombe 476. Inhumation (Pl. 255A). – 0,90 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse trapézoïdale. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge adulte (environ 35 ans), dont le type anthropologique ostique présentait quelques éléments protoeuropoïdes. Mobilier absent.

Tombe 477. Inhumation (Pl. 255B). – 1 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette provenant d'un enfant de 1,5-2 ans (infans I).

Mobilier : 1. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales rectilignes (Pl. 255B,1) ; 2-15. Collier formé de 14 perles : 2. perle polyfacettée en carnéol (Pl. 255B,2) ; 3. perle sphéroïdale aplatie en verre bleu (Pl. 255B,3) ; 4-7. quatre perles polyfacettées en verre bleu (Pl. 255B,4-7) ; 8. perle cylindrique en verre bleu (Pl. 255B,8) ; 9. perle cylindrique en verre bleu (Pl. 255B,9) ; 10. perle annulaire en calcaire blanc (Pl. 255B,10) ; 11. perle cylindrique en corail (Pl. 255B,11) ; 12-13. perles cylindriques en verre blanc et bleu (Pl. 255B,12-13) ; 14. perle spiralée en verre mauve (Pl. 255B,14) ; 15. perle discoïdale en ambre (Pl. 255B,15) ; 16. Pendentif prismatique en os (Pl. 256A,16) ; 17. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 256A,17) ; 18-19. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 256A,18-19) ; 20. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 256A,20) ; 21-22. Jarre et tasse tournées en terre fine grise (Pl. 256A,21-22) ; 23. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 256A,23) ; 24. Deux jarres et bol tournés en terre fine grise (Pl. 256A,24-26). 27. Restes osseux d'ovicaprin.

Tombe 478. Cénotaphe (Pl. 256B). – 1,40 m. NNO 350% - SSE 170%. Fosse rectangulaire. Mobilier absent.

Tombe 479. Cénotaphe (Pl. 257A). – 1,50 m. O-E. Fosse rectangulaire. Mobilier absent.

Tombe 480. Inhumation (Pl. 257B). – 1,10 m. O-E. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'un enfant de 5-6 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 481. Inhumation (Pl. 257C). – 1 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (30-35 ans) dont le type anthropologique combinait des caractères nordoïdes et protoeuropoïdes.

Mobilier : 1. Partie inférieure d'un bol tourné en terre fine grise (Pl. 257C,1).

Tombe 482. Inhumation (Pl. 257D). – 1,40 m. O-E. Fosse ovale. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'une femme d'âge adulte avancé (55 ans). Mobilier absent.

Tombe 483. Inhumation (Pl. 257E). – 0,70 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant d'environ 2 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 484. Incinération en urne à couvercle (Pl. 258A). – 0,40 m. Fosse non décelée. Os peu nombreux, à incinération forte, provenant d'un enfant d'âge infans I.

Mobilier : 1. Couvercle formé de fragments de bols tournés en terre fine grise et de jarres tournées en terre rugueuse.

Tombe 485. Inhumation (Pl. 258B). – 1,40 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un homme d'âge adulte (environ 40 ans). Type anthropologique protoeuropoïde avec éléments nordoïdes.

Mobilier : 1-2. Bol et jarre tournés en terre fine grise (Pl. 258B,1-2) ; 3-4. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 258B,3-4) ; 5. Os d'ovicaprin et de poule domestique et coquilles d'œuf.

Tombe 486. Inhumation (Pl. 258C). – 0,50 m. NNO 330% - SSE 150%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un enfant d'âge juvenis (16 ans) de sexe féminin, dont le type anthropologique était un mélange de caractères méditerranéoïdes et ostiques. Mobilier absent.

Tombe 487. Inhumation (Pl. 259A). – 1,10 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette provenant d'un enfant âgé d'un an (infans I). Mobilier absent.

Tombe 488. Inhumation (Pl. 259B). – 1,30 m. NNO 330% - SSE 150%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge adulte (35-40 ans).

Mobilier : 1-2. Deux fibules en bronze au pied enroulé (Pl. 259B,1-2) ; 3. Boucle de ceinture en bronze avec anneau ovale (Pl. 259B,3) ; 4. Peigne en os à manche semi-circulaire et ailes latérales élevées en forme d'auge (Pl. 260,4) ; 5-15. Collier formé de 11 perles et 2 médaillons : 5-7. deux perles polyfacettées en carnéol (Pl. 259B,5-7) ; 8-15. huit perles cylindriques en corail (Pl. 259B,8-15) ; 16. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 259B,16) ; 17. Tuyau en fémur d'oiseau (Pl. 260,17) ; 18. Coquillage marin *Cypreea* (Pl. 260,18) ; 19-21. Deux bols et bol à trois anses tournés en terre fine grise (Pl. 260,19-21) ; 22-23. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 260,22-23) ; 24-26. Trois jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 260,24-26) ; 27. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 260,27) ; 28. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 260,28) ; 29. Fragment osseux de porc (probablement sanglier).

Tombe 489. Inhumation (Pl. 261B). – 0,60 m. SO-NE. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (40 ans). Type anthropologique combinant des éléments ostiques, dinariques et mongoloïdes.

Mobilier : 1. Fragment de fémur appartenant à un taurin.

Tombe 490. Inhumation (Pl. 261C). – 0,75 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse trapézoïdale. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un homme d'âge adulte (35-40 ans). Mobilier absent.

Tombe 491. Inhumation (Pl. 261D). – 0,90 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (40 ans).

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en fer avec anneau circulaire (Pl. 262A,1) ; 2. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 262A,2) ; 3-4. Jarre et partie inférieure d'une jarre tournées en terre rugueuse (Pl. 262A,3-4) ; 5-6. Jarre et verre tournés en terre fine grise (Pl. 262A,5-6) ; 7. Restes osseux d'ovicaprin, découverts du côté droit des jambes.

Tombe 492. Inhumation (Pl. 262B). – 1,10 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec quelques éléments nordoïdes.

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en fer avec anneau ovale (Pl. 262B,1).

Tombe 493. Inhumation (Pl. 262C). – 0,85 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (25-30 ans).

Mobilier : 1. Fibule en bronze avec semidisque et plaque pentagonale (Pl. 263,1) ; 2. Fibule de fer (Pl. 263,2) ; 3. Boucle de ceinture en bronze avec anneau circulaire (Pl. 262C,3) ; 4. Perle

cylindrique en verre noir (Pl. 263,4) ; 5-52. Collier formé de 48 perles: 5-6. deux perles sphéroïdales aplaties en verre bleu (Pl. 263,5-6) ; 7-28. vingt-deux perles sphéroïdales aplaties en verre noir (Pl. 263,7-38) ; 29-52. vingt-quatre perles cylindriques en corail (Pl. 263,29-52) ; 53. Anneau de tempe en bronze (Pl. 263,53) ; 54. Fusaïole exécuté dans un fragment provenant d'une amphore romaine (Pl. 263,54) ; 55-56. Jarre et bol tournés en terre fine grise (Pl. 263,55-56).

Tombe 494. Inhumation (Pl. 264A). – 0,90 m. NON 330% - SES 150%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos. Homme d'âge adulte (35-40 ans).). Type anthropologique protoeuropoïde avec des influences ostiques.

Mobilier : 1. Fragment d'un couteau de fer (Pl. 264A,1).

Tombe 495. Inhumation (Pl. 264B). – 1,20 m. ONO 280% - ESE 100%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge adulte environ (35 ans). Mobilier absent.

Tombe 496. Inhumation (Pl. 264C). – 0,75 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge juvenis (18-20 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec influences dinariques.

Mobilier : 1-10. Collier formé de 10 perles: 1-2. deux perles polyfacettées en carnel (Pl. 265A,1-2) ; 3-9. sept perles cylindriques en corail (Pl. 265A,3-9) ; 10. perle en verre bleu (Pl. 265A,10) ; 11. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 264C,11) ; 12. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 265A,12) ; 13. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 265A,13) ; 14. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 265A,14).

Tombe 497. Inhumation (Pl. 265B). – 0,90 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (30-40 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec influences dinariques.

Mobilier : 1-10. Collier formé de 10 perles: 1. perle discoïdale en ambre (Pl. 265B,1) ; 2-10. neuf perles tubulaires en corail (Pl. 265B,2-10) ; 11. Coquillage marin *Cypreea* (Pl. 265B,11) ; 12. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 265B,12) ; 13-14. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 265B,13-14) ; 15. Restes osseux d'ovicaprin et de poule domestique, et des coquilles d'œuf.

Tombe 498. Inhumation (Pl. 266A). – 1 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (25-30 ans) dont le type anthropologique était un mélange de caractères nordoïdes, méditerranéoïdes et dinariques. Mobilier absent.

Tombe 499. Inhumation (Pl. 266B). – 1 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos. Femme d'âge adulte (30-40 ans). Type anthropologique méditerranéoïde avec éléments dinariques. Mobilier absent.

Tombe 500. Inhumation (Pl. 266C). – 1,20 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique combinant des caractères méditerranéoïdes, nordoïdes et dinariques.

Mobilier : 1. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 267A,1) ; 2. Couteau de fer (Pl. 266C,2) ; 3. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 266C,3) ; 4. Restes osseux d'une poule domestique.

Tombe 501. Inhumation (Pl. 268A). – 0,95 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge adulte (25 ans).

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 268A,1) ; 2-18. Collier formé de 17 perles: 2. perle cylindrique en corail (Pl. 268A,2) ; 3-18. seize perles en verre bleu (Pl. 268A,3-18) ; 19. Fusaïole bitronconique en terre glaise (Pl. 268A,19) ; 20. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 267B,20) ; 21-22. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 267B,21-22) ; 23. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 267B,23).

Tombe 502. Inhumation (Pl. 268B). – 1,20 m. ONO 290% - ESE 110%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un homme d'âge adulte (35 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéoïdes et ostiques. Mobilier absent.

Tombe 503. Inhumation (Pl. 268C). – 0,70 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'un enfant de 6-9 mois (infans I). Mobilier absent.

Tombe 504. Inhumation (Pl. 269A). – 0,80 m. NE-SO. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'une femme d'âge adulte (environ 25 ans).

Mobilier : 1. Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 269A,1) ; 2-33. Collier formé de 32 perles: 2-31. trente perles discoïdales en verre bleu (Pl. 269A,2-31) ; 32. perle sphéroïdale en verre bleu (Pl. 269A,32) ; 33. perle annulaire en verre vert (Pl. 269A,33) ; 34. Plaquette en fer (Pl. 269A,34) ; 35. Clou de fer (Pl. 269A,35).

Tombe 505. Inhumation (Pl. 269B). – 1 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'un homme d'âge adulte (45 ans).

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en fer avec anneau circulaire (Pl. 270A,1) ; 2. Peigne en os à manche semi-circulaire (Pl. 270A,2) ; 3. Fragment d'un couteau de fer (Pl. 270A,3) ; 4. Bol haut tourné en terre fine grise (Pl. 269B,4) ; 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 270A,5) ; 6-7. Deux bols tournés en terre fine grise (Pl. 270A,6-7) ; 8-9. Deux jarres tournées en terre rugueuse (Pl. 270A,8-9).

Tombe 506. Inhumation (Pl. 270B). – 1,10 m. ONO 300% - ESE 120%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'un homme d'âge adulte (35-40 ans). Type anthropologique nordoïde avec quelques caractères méditerranéens. Mobilier absent.

Tombe 507. Inhumation (Pl. 271A). – 0,70 m. NO-SE. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'un enfant de 2-3 ans (infans I). Mobilier absent.

Tombe 508. Inhumation (Pl. 271B). – 0,90 m. N-S. Fosse trapézoïdale. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'un homme d'âge adulte (environ 45 ans).

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en bronze (Pl. 271B,1) ; 2. Fragment d'un couteau de fer (Pl. 271B,2) ; 3-4. Bol à trois anses et bol tournés en terre fine grise (Pl. 271B,3-4) ; 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 271B,5) ; 6-7. Tasse et bol tournés en terre fine grise (Pl. 271B,6-7) ; 8. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 271B,8).

Tombe 509. Inhumation (Pl. 272A). – 0,65 m. NE-SO. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'une femme d'âge adulte (25-30 ans). Type anthropologique combinant des éléments dinariques et nordoïdes (4+2). Mobilier absent.

Tombe 510. Inhumation (Pl. 272B). – 1,20 m. N-S. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'un homme d'âge adulte (environ 40 ans).

Mobilier : 1. Boucle de ceinture en bronze avec anneau ovale (Pl. 272B,1) ; 2. Boucle de ceinture en bronze avec anneau ovale (Pl. 272B,2) ; 3. Anneau circulaire en bronze (Pl. 272B,3) ; 4. Couteau de fer (Pl. 272B,4) ; 5. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 272B,5) ; 6. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 272B,6) ; 7-9. Trois bols tournés en terre fine grise (Pl. 273A,7-9) ; 10. Coquilles d'œuf.

Tombe 511. Inhumation (Pl. 273B). – 0,50 m. N-S. Fosse non décelée. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'une femme d'âge adulte (25-30 ans). Type anthropologique méditerranéenne. Mobilier absent.

Tombe 512. Inhumation (Pl. 273C). – 1 m. NO-SE. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'une femme d'âge adulte (environ 40 ans). Type anthropologique combinant des éléments méditerranéens et dinariques. Mobilier absent.

Tombe 513. Inhumation (Pl. 273D). – 0,80 m. NNE 20% - SSO 200%. Fosse rectangulaire. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge adulte (25-30 ans). Mobilier absent.

Tombe 514. Inhumation (Pl. 273E). – 1,20 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'une femme d'âge adulte (30-35 ans).

Mobilier : 1-2. Deux fibules d'argent avec semidisque et plaque pentagonale (Pl. 274,1-2) ; 3-44. Collier formé de 42 perles : 3-4. deux perles sphéroïdales aplaties en ambre (Pl. 275,3-4) ; 5-7. trois perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 275,5-7) ; 8-44. trente sept perles cylindriques en corail (Pl. 275,8-44) ; 45. Couteau de fer (Pl. 275,45) ; 46. Tasse au bord trilobé tournée en terre fine grise (Pl. 275,46) ; 47. Amphore romaine en terre fine rouge (Pl. 275,47) ; 48. Partie inférieure d'une jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 275,48) ; 49. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 275,49) ; 50. Jarre tournée en terre fine grise (Pl. 275,50) ; 51. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 275,51) ; 52. Bol à trois anses en terre fine grise (Pl. 276A,52) ; 53. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 275,53) ; 54. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 274,54) ; 55. Restes d'os d'ovicaprin.

Tombe 515. Inhumation (Pl. 276B). – 0,65 m. NE-SO. Fosse rectangulaire. Squelette en décubitus dorsal, provenant d'un homme d'âge adulte. Mobilier absent.

Tombe 516. Inhumation (Pl. 276C). – 0,50 m. NNO 340% - SSE 160%. Fosse non décelée. Squelette allongé sur le dos, provenant d'une femme d'âge adulte (35-40 ans). Mobilier absent.

Tombe 517. Inhumation (Pl. 276D). – 0,25 m. Orientation et fosse non décelées. Du squelette, provenant d'un homme d'âge adulte, on n'a trouvé que des fragments osseux.

Mobilier : 1. Restes osseux de taurin et d'ovicaprin.

Tombe 518. Inhumation. – 1 m.

Tombe 519. Inhumation. – 0,53 m.

Tombe 520. Inhumation. – 1 m.

Des trois dernières tombes on a récupéré seulement quelques fragments d'os et 5 vases, sans pouvoir préciser de quelles tombes ils proviennent.

a. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 276E,a) ; b. Partie inférieure d'une jarre non tournée en terre rugueuse (Pl. 276E,b) ; c. Jarre tournée en terre rugueuse (Pl. 276E,c) ; d-e. Bol et bol à trois anses tournés en terre fine grise (Pl. 276E,d-e).

B. FOSSES

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert 27 fosses. 22 sont de la même période que la nécropole, étant utilisées dans le cadre du rite funéraire. Les autres 5 fosses avaient d'autres destinations et proviennent d'autres époques.

Fosse 1 (Pl. 289,G1). Profondeur 1 m. Diamètre 0,60 m. Forme cylindrique avec fond arrondi. Sur le fond de la fosse on a découvert, dans une strate compacte, une quantité relativement grande de fragments céramiques provenant de jarres non tournées en terre grossière datées de l'époque Latène (Pl. 289,1-2), et aussi des restes insignifiants de charbons.

Fosse 2 (Pl. 289,G2). Profondeur 0,90 m. Diamètre 0,80 m. Forme circulaire avec fond arrondi. Dans le remplissage de la fosse on a découvert un fragment céramique non tourné de l'époque Latène.

Fosse 3 (Pl. 289,G3). Profondeur 1,60 m. Forme quasi circulaire, avec fond droit. Dans le remplissage de la fosse on a découvert quatre fragments céramiques provenant de vases tournés en terre fine grise du IVe siècle apr.J.-C., deux morceaux de silex et une pierre.

Fosse 4 (Pl. 290,G4). Profondeur 1,40 m. Diamètre 1 m. Forme quasi circulaire, avec fond droit, légèrement arrondi vers les extrémités. Mobilier absent.

Fosse 5 (Pl. 290,G5). Profondeur 1,83 m. Diamètre maximal 1 m. Forme ovale, avec fond droit, légèrement arrondi vers les extrémités. Mobilier absent.

Fosse 6 (Pl. 290,G6). Profondeur 1,40 m. Diamètre maximal 1,60 m. Forme ovale, avec fond droit. On a découvert des fragments céramiques de l'âge du bronze. A 1,10 m de profondeur on a remarqué une strate fortement brûlée, noire et par endroits rouge, avec des fragments céramiques minuscules tournés en terre fine grise et des fragments de pierres mélangés avec des restes de côtes et os des membres antérieurs et postérieurs d'une chèvre, portant des traces de brûlure. Entre 1,10 et 1,40 m on a trouvé de la terre noire et des traces de brûlure.

Fosse 7 (Pl. 290,G7). Profondeur 1,25 m. Diamètre 1,10 m. Forme quasi circulaire, avec fond arrondi. Sur le fond de la fosse on a découvert des traces de brûlure, des charbons et une pierre, et dans la terre de remplissage, une autre pierre.

Fosse 8 (Pl. 290,G8). Profondeur 1,50 m. Diamètre 1,10 m. Forme légèrement ovale, avec fond arrondi. La fosse était fortement brûlée jusqu'à 0,60 m au-dessus du fond. La brûlure était de couleur rouge et sur le fond de la fosse il y avait une croûte de 15-20 cm d'épaisseur. Mobilier absent.

Fosse 9 (Pl. 291,G9). Profondeur 1,20 m. Diamètre 1,30 m. Forme quasi circulaire, avec fond plat. Au centre de la fosse on a découvert une jarre non tournée en terre rugueuse, avec une nervure au col et fond plat, le dernier partiellement désintégré, datant de l'âge du bronze. H = 30 cm (Pl. 291,1). Dans le remplissage de la fosse on a découvert aussi des restes insignifiants d'un individu subadulte de Bos taurin.

Fosse 10 (Pl. 291,G10). Profondeur 1,75 m. Diamètre 1,60 m. Forme circulaire, avec fond arrondi. On a découvert aussi des fragments céramiques de l'âge du bronze et de l'époque Hallstatt, et une pierre.

Fosse 11 (Pl. 291,G11). Profondeur 1,80 m. Diamètre 1,45 m. Forme circulaire, avec fond légèrement arrondi. Dans la terre de remplissage on a découvert six fragments céramiques tournés en terre rugueuse et en terre fine grise.

Fosse 12 (Pl. 292,G12). Profondeur 1,80 m. Diamètre 1,40 m. Forme circulaire, avec fond arrondi. On a découvert des fragments céramiques atypiques en terre fine grise, et à environ 1,30 m de profondeur on a découvert un bol entier tourné en terre fine grise, avec fond annulaire (Pl. 292,1), à côté d'un neurocrâne d'un taurin d'environ 7-8 ans. Au-dessus de celui-ci il y avait une tibia entière, avec une partie du péroné, appartenant au squelette de la tombe 253, et une autre partie de celui-ci se trouvait à une distance d'approximativement 20 cm. La fosse 12 se trouvait dans l'étroite proximité

(15 cm) de la tombe 253, où, quant au squelette, il y avait quelques os absents dans la région du thorax, de la tibia et du péroné trouvés dans G12. Une vérification immédiate a permis de constater que les deux tibias et péronés de la fosse 12 et de la tombe 253 avaient la même longueur et provenaient avec certitude du même inhumé, fait confirmé ultérieurement par l'investigation anthropologique. En même temps, on a signalé des fragments sporadiques de charbons à diverses profondeurs.

Fosse 13 (Pl. 293,G13). Profondeur 1,60 m. Diamètre 1,50 m. Forme circulaire, avec fond arrondi. Dans la terre de remplissage on a découvert des fragments céramiques de vases tournés en terre rugueuse et en terre fine grise et rougeâtre, un fragment d'une anse d'amphore romaine et trois fragments de vases hallsstattiens. Sur le fond de la fosse on a signalé une strate de terre brûlée au noir.

Fosse 14 (Pl. 292,G14). Profondeur 0,65 m. Diamètre 0,85 m. Forme circulaire, avec fond légèrement arrondi. Le fond de la fosse était brûlé au rougeâtre et avait une croûte épaisse d'environ 10 cm. Sans mobilier.

Fosse 15 (Pl. 293,G15). Profondeur 1,90 m. Diamètre 1,50 m. Forme circulaire, avec fond droit, légèrement arrondi vers les extrémités. Sans mobilier.

Fosse 16 (Pl. 293,G16). Profondeur 1,65 m. Diamètre 1,35 m. Forme circulaire, avec fond légèrement arrondi. Dans la terre de remplissage on a découvert des fragments céramiques atypiques tournés en terre fine grise et des traces de charbons.

Fosse 17 (Pl. 293,G17). Profondeur 1,90 m. Diamètre 1 m. Forme circulaire, avec fond arrondi. Dans la terre de remplissage on a découvert un fusaïole en terre glaise (Pl. 283,87) et des restes osseux provenant d'un taurin et probablement d'un ovicaprin.

Fosse 18 (Pl. 294,G18). Profondeur 1,83 m. Diamètre 0,80 m. Forme circulaire, avec fond droit, légèrement arrondi vers les extrémités, où l'on a découvert une strate compacte de charbons et, en dessus de celle-ci, 9 pièces cylindriques en terre cuite, en forme cylindrique, dont une partie ovales en section, une partie avec un orifice tranchant longitudinalement la pièce, et d'autres enfin avec seulement quelques perforations courtes aux extrémités. L = 14,8 cm ; 16 cm ; 12 cm ; 14 cm ; 11,6 cm ; 2 cm ; 2 cm et 16,8 cm. (Pl. 294,1-6 et Pl. 195,7-8). L'une de ces pièces s'est désintégrée au moment de la récolte.

Fosse 19 (Pl. 294,G19). Profondeur 1,85 m. Diamètre 1 m. Forme circulaire, avec fond légèrement arrondi. A 0,45 m en dessus du fond de la fosse on a découvert une strate de brûlure et de charbons avec trois os de taurin et deux d'ovicaprin.

Fosse 20 (Pl. 295,G20). Profondeur 1,50 m. Diamètre 0,90 m. Forme circulaire, avec fond légèrement arrondi. A approximativement 0,20 m en dessus du fond de la fosse on a découvert une strate fine de charbons et environ 40 restes d'os, une partie avec des traces de brûlure, provenant de Bos taurus et d'Ovis aries, et aussi un certain nombre de pierres.

Fosse 21 (Pl. 295,G21). Profondeur 1,90 m. Diamètre 0,80 m. Forme circulaire, avec fond arrondi. Dans le remplissage de la fosse on a découvert 10 fragments osseux provenant de Bos taurus, Equus caballus et d'ovicaprin, et aussi un certain nombre de pierres.

Fosse 22 (Pl. 295,G22). Profondeur 2 m. Diamètre 1 m. Forme circulaire, avec fond arrondi. Dans le remplissage de la fosse on a découvert 55 restes osseux, une partie avec des traces de brûlure, provenant de deux exemplaires d'Ovis et des fragments céramiques d'une jarre de grandes dimensions de l'âge du bronze, plus un fragment d'un bol de l'époque Hallstatt.

Fosse 23 (Pl. 295,G23). Profondeur 1,60 m. Diamètre 1,10 m. Forme circulaire, avec fond droit, légèrement arrondi vers les extrémités. On a découvert 8 restes osseux de trois espèces différentes : Bos taurus, Sus scrofa et d'ovicaprin, une pierre et un fragment céramique de l'âge du bronze et de l'époque Hallstatt.

Fosse 24 (Pl. 296,G24). Profondeur 1,90 m. Diamètre 1,20 m. Croisée par la fosse de la tombe 454. Forme circulaire, avec fond légèrement arrondi vers les extrémités. Dans le remplissage de la fosse on a découvert un certain nombre de pierres et des fragments osseux provenant de trois espèces d'animaux : Bos taurus, Ovis aries et Cervus Elaphus.

Fosse 25 (Pl. 296,G25). Profondeur 2,50 m. Diamètre 1,30 m. Forme circulaire, avec fond arrondi. On a découvert deux pierres et six restes osseux de deux espèces: Bos taurus et Ovis aries. Un calcanéum de taurin présente des traces de brûlure.

Fosse 26 (Pl. 296,G26). Profondeur 2,40 m. Diamètre 1,35 m. Forme circulaire, avec fond légèrement arrondi. Sans mobilier.

Fosse 27 (Pl. 296,G27). Profondeur 2,40 m. Diamètre 2 m. Forme cylindrique, avec fond droit, arrondi aux extrémités. Sans mobilier.

C. LA SAINTE DEMEURE

Dans la partie sud-ouest de la nécropole, dans la zone des funérailles de la première période, on a découvert la fondation d'une construction en dalles de grès sablonneux de grandes et petites dimensions (Pl. 297 et 298). La fondation, en forme triangulaire, a été partiellement déplacée par les glissements de terrain produits par l'élévation du niveau de la nappe phréatique, à la suite du colmatage du lit de la rivière de Bașeu, tout comme par le déplacement d'une grande masse de terrain à cause de la pente assez accentuée de la région où se trouvait la nécropole. L'orientation suivait la direction NE - SO, et les dimensions initiales étaient de 8 x 6,8 m. La fosse de la fondation a été creusée à 0,50 – 0,60 m de profondeur par rapport au niveau actuel du sol, et la fondation avait 10 – 15 cm d'épaisseur. Dans la partie nord-est, la fondation s'interrompait, de sorte qu'on n'y a découvert qu'une concentration de dalles de très grandes dimensions, très probablement déplacée elle aussi de l'endroit initial, approximativement à mi-chemin entre les extrémités de la fondation vers le nord-est. On n'a pas découvert de restes de torchis cuit ou d'autres éléments qui attestent la destruction de la construction par un incendie.

D. PLATES-FORMES D'INCINÉRATION (USTRINUM)

Dans la partie est de la nécropole on a découvert, à 0,35 et, respectivement, à 0,45 m de profondeur, deux plates-formes d'incinération, partiellement ravagées par les travaux agricoles. De la plate-forme 1 (Pl. 299), orientée ONO – ESE, ne sont restés que deux segments des coins latéraux. Cette plate-forme avait probablement une forme rectangulaire et était construite d'une strate épaisse de terre glaise d'environ 4-5 cm déposée sur des dalles de petites dimensions et de pierres disposées irrégulièrement à une distance variable de 20-30 cm entre elles. Au moment de la découverte, les fragments de la plate-forme se présentaient sous la forme d'une surface luisante et plate, fortement brûlée, grise à la surface et rougeâtre dans les strates inférieures, avec un réseau de fissures fines. Dans quelques endroits on a observé qu'il y avait deux ou même trois strates de « soudures » en argile, ce qui prouve qu'elle a été réparée plusieurs fois par ceux qui l'ont utilisée. Une reconstitution approximative nous permet de croire que les dimensions de la plate-forme 1 étaient d'environ 3,50/2 m. Sous la plate-forme 1 on a découvert une tombe à inhumation (M 166) et sur la plate-forme, les fragments de la partie inférieure des urnes tournées en terre rugueuse des tombes 161 et 162.

De la plate-forme 2 (Pl. 300), située à l'est de la première, est resté un seul segment compact, de dimensions plus grandes, suivant apparemment la même direction E-O et ayant les mêmes caractéristiques de construction que la plate-forme 1. Enfin, sur les deux plates-formes et dans l'immédiate proximité on n'a trouvé que des traces sporadiques de charbons provenant probablement du bûcher funéraire, ce qui signifiait que, après chaque utilisation, la plate-forme était nettoyée avec attention par ceux qui y avaient incinéré leur morts.

E. OBJETS TROUVÉS DANS L'AIRE DE LA NÉCROPOLE

Dans la région de la nécropole on a encore découvert à différents niveaux et dans diverses sections, ainsi que dans les tombes, les objets suivants :

- 1.Fibule en bronze au pied enroulé et élargi (Pl. 277,1) ;
- 2.Fibule en bronze au pied enroulé (Pl. 277,2) ;
- 3.Fragment d'une fibule en fer (Pl. 277,3) ;
4. Boucle de ceinture avec anneau ovale grossi (Pl. 277,4) ;
- 5.Boucle de ceinture avec anneau circulaire grossi (Pl. 277,5) ;
- 6.Boucle de ceinture avec anneau ovale grossi (Pl. 277,6) ;
7. Boucle de ceinture avec anneau ovale grossi (Pl. 277,7) ;
8. Boucle de ceinture avec anneau ovale grossi (Pl. 277,8) ;
9. Boucle de ceinture avec anneau ovale grossi (Pl. 277,9) ;

10. Fragment d'une boucle de ceinture avec anneau ovale grossi (Pl. 277,10) ;
11. Boucle de ceinture avec anneau ovale grossi (Pl. 277,11) ;
12. Peigne en os à manche semi-circulaire et deux alvéoles latérales (Pl. 278,12) ;
13. Fragment d'un peigne en os (Pl. 278,13) ;
14. Perle bitronconique en cristal de rocher (Pl. 278,14) ;
- 15-30. Seize perles sphéroïdales en verre bleu (Pl. 278,15-30) ;
31. Perle sphéroïdale aplatie en verre marron avec décor blanc et jaune de trois lignes en vague (Pl. 278,31) ;
32. Perle sphéroïdale aplatie en verre vert, avec décor incisé rougeâtre et jaune (Pl. 278,32) ;
33. Perle polyfacettée en carnéol (Pl. 278,33) ;
34. Perle polyfacettée en carnéol (Pl. 278,34) ;
35. Perle polyfacettée en carnéol (Pl. 278,35) ;
36. Perle polyfacettée en verre bleu (Pl. 278,36) ;
- 37-40. Quatre perles polyfacettées en carnéol, passées au feu (Pl. 278,37-40) ;
- 41-52. Douze perles cylindriques en corail (Pl. 278,41-52) ;
53. Perle facettée en carnéol, passée au feu (Pl. 278,53) ;
54. Perle facettée verre vert (Pl. 278,54) ;
55. Pendentif en défense de sanglier (Pl. 279,55) ;
56. Pendentif en défense de sanglier (Pl. 279,56) ;
- 57-58. Deux pendentifs en os avec perforation (Pl. 279,57-58) ;
- 59-60. Deux pendentifs en corne d'animal, dont le premier avec perforation horizontale (Pl. 279,59-60) ;
61. Fragment d'un pendentif prismatique en os (Pl. 279,61) ;
62. Roulette en bois de cervidé (Pl. 280,62) ;
63. Pointe de flèche en fer avec tuyau d'étuyage (Pl. 280,63) ;
- 64-69. Couteaux de fer (Pl. 280,64-66 ; Pl. 281,67-69) ;
70. Tuyau en fémur d'oiseau (Pl. 281,70) ;
71. Fusaïole exécuté à partir d'une rotule (Pl. 281,71) ;
72. Fusaïole exécuté à partir d'un fragment céramique rougeâtre en terre fine (Pl. 281,72) ;
- 73-90. Dix-huit fusaïoles en terre glaise (Pl. 282,73-81 ; Pl. 283,82-83,86-90 ; Pl. 284,84-85) ;
91. Rondelle exécutée à partir d'un fragment de vase non tourné en terre fine grise (Pl. 284,91) ;
92. Bol à trois anses d'une bande large tournée en terre fine grise (Pl. 284,92) ;
93. Tasse tournée en terre fine grise (Pl. 284,93) ;
94. Tasse bitronconique, sans col, tournée en terre fine grise (Pl. 284,94) ;
95. Coupe tournée en terre fine grise, avec angobe noire sur la partie extérieure (Pl. 285,95) ;
96. Verre cylindrique tourné en terre fine grise (Pl. 285,96) ;
97. Verre cylindrique tourné en terre fine grise (Pl. 285,97) ;
98. Coupe tournée en terre fine grise (Pl. 285,98) ;
99. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 285,99 et 292,1) ;
100. Bol romain tourné en terre fine rougeâtre (Pl. 285,100) ;
101. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 285,101) ;
102. Bol tourné en terre fine grise (Pl. 285,102) ;
103. Bol tourné en terre rugueuse (Pl. 285,103) ;
- 104-107. Jarres non tournées en terre grossière (Pl. 285,104-107) ;
108. Vase miniature non tourné en terre fine grise (Pl. 285,108) ;
109. Couteau courbe (*Krummesser*) en silex de Dniestr, appartenant à la culture Noua (Pl. 286,109) ;
110. Couteau courbe en silex de Dniestr, appartenant à la culture Noua (Pl. 286,110) ;
111. Couteau courbe en silex de Dniestr, appartenant à la culture Noua (Pl. 286,111) ;
112. Noyau épuisé type tardénoisien très typique en silex de Prut (Pl. 286,112) ;
113. Lame en silex de Prut, non retouchée, du type paléolithique supérieur (Pl. 286,113) ;
- 114-115. Percuteurs en silex de Dniestr, appartenant au néolithique ou à l'âge du bronze (Pl. 286,114-115) ;
116. Ciseau en marne silicieuse appartenant au néolithique ou à l'âge du bronze (Pl. 286,116) ;

117. Faucille en bronze avec crochet type *Micasasa - Drajna 1* (bronze récent). (Pl. 287,117). (Ioniță, Șovan, 1995, p. 257, fig.9);
118. Scie bilatérale en bronze (*Beitseitige Säge*), appartenant au bronze récent (Pl. 287,118), (idem, fig. 12) ;
119. Bracelet en bronze avec section rectangulaire et bouts amincis, appartenant très probablement au bronze récent (Pl. 287,119), (idem, p. 256, fig. 8) ;
120. Aiguille en bronze avec tête (*Rollenkopfnadel*) aplatie dans la zone de la tête et roulée, datant très probablement du bronze récent (Pl. 287,120), (idem, p. 255, fig. 1) ;
121. Fragment d'une aiguille en bronze (Pl. 287,121), (idem, p. 256, fig. 2) ;
122. Ciseau en bronze, appartenant probablement au bronze récent (Pl. 287,122), (idem, fig. 3) ;
123. Petit ciseau en bronze, partiellement détérioré, appartenant probablement au bronze récent (Pl. 288,122), (idem, fig. 5) ;
124. Ciseau en bronze, avec corps facetté et bouts pointus, appartenant probablement au bronze récent (Pl. 288,124), (idem, fig. 6) ;
125. Ciseau en bronze, avec tranchant poli et affilé, appartenant probablement au bronze récent (Pl. 288,125), (idem, fig. 4) ;
126. Branche de mors pyramidale en bois de cervidé. Sur l'une des faces il y a un orifice en forme ovale allongée ; deux autres orifices ronds correspondent avec les canaux situés dans la région des deux bouts de la pièce. Appartenant apparemment au type Füzesabony mais, comme variante locale, datable à l'âge du bronze récent (Pl. 288,126), (idem, p. 257, fig. 10) ;
127. Partie inférieure d'une branche de mors en os avec deux proéminences opposées sur les côtés étroits, datable avec probabilité à l'âge du bronze récent (du type Vatin) (Pl. 288,127), (idem, p. 257, fig. 11) ;
128. Pointe de flèche en os appartenant au bronze récent (Pl. 288,128), (idem, p. 256, fig. 7) ;
129. Amphore romaine des Ier-IIe s. apr. J.-C. (Pl. 288,129); (Șovan, 1983, p. 123-124, Pl.1) (Pl. 288,129) ;130. Epée en fer, datable avec probabilité au IVe s. apr. J.-C. (Pl. 288,130).

III. TYPOLOGIE ET CHRONOLOGIE DU MOBILIER

Le mobilier découvert dans la nécropole de Mihălășeni, totalisant 3521 objets, peut être groupé dans les catégories suivantes: A. Accessoires vestimentaires; B. Objets de toilette; C. Objets de parure; D. Pendentifs, amulettes, clochette; E. Objets servant à des usages domestiques; F. Objets divers; G. Récipient en verre; H. Récipient en argile; I. Offrandes alimentaires.

A. ACCESSOIRES VESTIMENTAIRES

Ce groupe comprend les catégories d'objets suivantes: 1) fibules; 2) boucles de ceinture.

1. Fibules

. Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert 155 fibules - 117 en bronze, 27 d'argent et 11 en fer - dont 152 exemplaires ont été trouvés dans les tombes et 3 dans la strate. Un nombre de 111 fibules se trouvaient dans un état de conservation satisfaisant, pouvant être rangées parmi les 8 types suivantes, dont certains comportent des variantes.

Type 1. Fibules avec pied enroulé et la spirale du ressort d'une seule pièce. La spirale commence à la base de l'arc, s'enroule sur l'axe vers l'une de ses extrémités, d'où elle revient sous forme de corde jusqu'à l'autre bout de l'axe, revenant ensuite, toujours enroulée, à la base de l'arc. L'axe présente aux deux bouts un anneau de sûreté attaché mécaniquement.

Dans le cadre de ce type on peut identifier deux variantes:

1a. Fibules au corps étroit (Pl. 301,1). On a découvert 24 exemplaires dans les tombes 14(1), 28(1), 37(1-2), 93(1-2), 108(1), 123(1), 137(1), 157(1), 242(1-2), 264(2), 289(1), 305(1-2), 334(1), 374(1), 389(1-2), 421(1), 447(1), 464(1) et 50491 (Pl.325, 1a).

1b. Fibules au corps large (Pl. 301, 1a). On a découvert 14 exemplaires dans les tombes 77(1), 126(1), 127(1-2), 167(1-2), 181(1-2), 196(1-2), 206(1-2), 216(1) et 409(1). Elles étaient éparpillées dans la partie ouest de la nécropole (pl. 325,1b).

Type 2. Fibules avec pied enroulé et spirale du ressort formé de trois fils de fer, dont seule la partie centrale est active, étant réalisée de la même manière que le ressort des fibules de type 1, mais plus courte que l'axe, ayant d'habitude 2-3 spires de chaque partie du corps. Les deux autres segments de spirale qui se trouvent aux extrémités du ressort, avec un nombre de spires plus grand ou bien plus petit, ont un rôle purement décoratif. L'axe finit, aux bouts, avec des anneaux ou des boutons de sûreté attachés mécaniquement.

2a. Fibules au corps étroit avec arc triangulaire en section (Pl. 301,3). On a découvert 5 exemplaires dans les tombes 2(1), 20(1), 52(1-2), 328(10), (Pl.326,2a).

2b. Fibules au corps étroit avec arc rectangulaire ou en forme de segment de cercle en section (Pl. 326, 2b). On a découvert 11 exemplaires dans les tombes 17(1-2), 58(1), 114(1), 130(1), 263(1), 313(1), 333(1-2), 380(1) et 488(2) (Pl. 326, 2b).

2c. Fibules au corps large et rectangulaire ou en forme de segment de cercle en section (Pl. 301,5). On a découvert 2 exemplaires dans la tombe 214(1-2).

Les fibules du type 2a et 2b étaient répandues notamment dans la partie sud-ouest de la nécropole (P. 326).

Type 3. Fibules avec pied enroulé et spirale du ressort formée de deux pièces. Les deux segments du ressort sont actifs. Le segment central a la même construction que les fibules du type 2. Le second segment part de l'extrémité de l'axe, redouble la corde, traverse de l'autre côté de l'axe, jusqu'au bout. L'axe de ce type de fibule finit également aux extrémités avec un anneau ou un bouton de sûreté attaché mécaniquement.

3a. Fibules au corps étroit, avec les variantes suivantes:

3a1. Fibules au corps triangulaire en section (Pl. 301,6). On a découvert 2 exemplaires dans les tombes 268(1) et 385(1) (Pl. 327,3a1). Dans ce cas aussi on remarque que ce type de pièces est parmi les plus anciens, tout comme le type 2a, ayant en commun la section triangulaire de l'arc.

3a2. Fibules avec corps étroit et section en forme de segment de cercle (Pl. 302,7). On a découvert 8 exemplaires dans les tombes 3(1), 114(2), 306(1-2), 309(1-2) et 366 (1-2) (Pl. 327, 3a2).

3b. Fibules au corps larges (Pl.302,8). On a découvert 9 exemplaires dans les tombes 221(1), 239(1-2), 405(1), 427(2), 451(1-2) et 469(1-2) (Pl. 327,3b).

Puisqu'elles sont détériorées, on n'a pu inclure dans cette typologie ni les fibules au pied enroulé des tombes 9(1), 21(1), 71(1), 92(1), 198(1-2), 132(1-2), 137(2), 138(1), 178(1-2), 185(1), 202(1), 248(1), 252(1), 264(1), 281(1), 300(1), 334(2), 352(1), 356(1), 427(1), 447(1), 464(2), 488(1), 501(1), ni P1 et P2 de la strate. Dans la catégorie des fibules au pied enroulé on a inclus les exemplaires de bronze aussi bien que ceux d'argent.

Type 4. Fibules avec semidisque et plaque pentagonale au pied, que l'on peut diviser en deux variantes:

4a. Fibules avec ressort simple (une seule spirale) (Pl. 302,a). On a découvert 4 exemplaires dans les tombes 53(1), 297(1-2) et 493(1) (Pl. 328,4a). Ces fibules ont le portagrafe fixé sur la partie supérieure de la plaque (tombe 493) ou bien en forme de gaine sur trois quarts de la longueur de la plaque (tombe 297). La base de l'arc a un seul orifice servant d'entrée pour l'axe du ressort et qui est formé de trois segments, dont l'un central, actif, avec agrafe et corde en dessous et deux latéraux, à rôle décoratif. L'axe de la fibule 1 de la tombe 297 est en fer, et celui de la fibule 2 de la même tombe provient d'un tuyau fait de rôle d'argent. Le fragment de fibule de la tombe 53 et la fibule de la tombe 493 sont exécutés en bronze.

4b. Fibules à spirale double (Pl. 302,10). On a découvert 13 exemplaires dans les tombes 74(1-2), 123(1-2), 241(1), 340(1), 347(1-2), 353(1), 369(1-2) et 514(1-2). Elles étaient éparpillées notamment dans les zones marginales de la nécropole (Pl. 328,4b). Elles ont le portagrafe fixé sur la moitié supérieure de la plaque, deux segments de fil de fer décoré à entailles attachés aux bouts de l'arc, un bouton fixé mécaniquement sur une aiguille exécutée par coulage au-dessus du semidisque et la plaque pentagonale dont la largeur est maximale à la moitié inférieure. Le ressort est double, la

partie supérieure étant réalisée d'une seule pièce avec corde ou bien de deux pièces sans corde, et la partie inférieure de trois segments, dont l'un central, actif, point de départ pour l'agrafe et la corde en dessous de l'agrafe et deux segments latéraux décoratifs. Les fibules des tombes 123 et 340 ont toujours deux orifices à la base d'arc, sauf que le ressort de la fibule de la tombe 123 est formé de deux pièces. L'agrafe continue avec deux spirales sur l'axe, qui ne sont pourtant pas liées aux spirales qui partent du centre vers les extrémités et de là se transforment en corde qui passe par le second orifice de la base de l'arc. La fibule 2 de la tombe 123 et celle de la tombe 340 ont un ressort formé de deux parties: l'une centrale, active, avec corde en dessous de l'agrafe, et l'autre, qui part et s'arrête à côté du segment central, passe par les bouts de l'axe et par le second orifice de la base de l'arc.

Les axes sont exécutés en tuyaux de tôle d'argent unis aux bouts avec un ou deux fils d'argent pour la consolidation du système, comme pour la fibule d'argent de la tombe 353, et pour les autres ils sont de fer. Toujours de fer est l'axe de la fibule de la tombe 340. Sur les deux on quatre bouts des axes sont fixés mécaniquement des boutons d'argent.

Type 5. Fibules à portagrafe fixe, avec deux variantes:

5a. Fibules avec corps formé d'une bande relativement étroite et rectangulaire en section, ayant la même largeur à la tête et au pied et ressort exécuté de trois segments, dont la partie centrale est active, et les deux latérales ont un rôle décoratif (Pl. 302,11). On a trouvé un seul exemplaire, dans la tombe 358(2).

5b. Fibules avec ressort formé de deux pièces, dont l'une centrale, active, et la seconde, partant d'une extrémité de l'axe, redoublant la corde et s'arrêtant dans l'autre extrémité.

5b1. Fibules au corps étroit (Pl. 302,12) dont on a découvert 5 exemplaires, dans les tombes 47(1), 301(1-2) et 384(1-2).

5b2. Fibules au pied pentagonal (Pl. 302,13). On a découvert 3 exemplaires dans les tombes 279(1) et 449(1-2).

5c. Fibules avec ressort exécuté d'une seule pièce, dont la spirale part de la base de l'arc, le long de l'axe, vers une extrémité et revient finalement le long de l'axe, à la base de celui-ci (Pl. 302,14). On a découvert 6 exemplaires, avec pourtant arcs et portagrafes de construction différente, dans les tombes 77(1-2), 175(1), 253(1-2) et 358(1).

On n'a pas inclus dans cette typologie, vu la précarité de leur état de conservation, les fibules avec portagrafe fixe des tombes suivantes : 2(3), 3(2), 300(2) et 378(1-2).

Type 6. Fibule avec bouton attaché mécaniquement, arc triangulaire en section, plaque pentagonale au pied, portagrafe fixe sur la moitié supérieure de la plaque et ressort d'une seule pièce (Pl. 303,15). On a découvert un seul exemplaire, dans la tombe 319(1).

Type 7. Fibule avec corps et ressort d'une seule pièce, au pied enroulé, élargi et décoré d'un ornement de lignes incisées (Pl. 303,16), découverte dans la tombe 455(1).

Type 8. Fibules de fer au pied enroulé (Pl. 303,17). On n'a pas pu identifier le type du ressort. On a découvert 2 exemplaires dans les tombes 220(1) et 230(1), de dimensions assez grandes: 12,5, respectivement 9,3 cm.

En raison du mauvais état de conservation, on n'a pas pu inclure dans cette typologie les fragments de fibules de fer des tombes 2(2), 42(1), 58(2), 119(1), 263(2), 375(1), 439(2), 493(2) et de la strate (P3).

2. Boucles de ceinture

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert un nombre de 69 boucles de ceinture, dont 31 de bronze, 7 d'argent et 31 de fer. 65 ont été trouvées dans les tombes et 4 dans la strate. On pourrait les encadrer dans les types et variantes suivantes:

Type 1. Boucles avec anneau circulaire, dont on connaît trois variantes:

1a. Boucles avec anneau circulaire grossi (Pl. 303,18). On a découvert 7 exemplaires dans les tombes 196(3), 261(1), 409(2), 419(1), 469(32), 508(1), dans des aires marginales du nord et de l'est de la nécropole (Pl. 329,1a), ainsi que dans la strate (P5).

1b. Boucles avec anneau circulaires grossi et plaque semicirculaire (Pl. 303,19). On a découvert 2 exemplaires dans les tombes 21(2) et 300(3).

1c. Boucles avec anneau circulaires grossi, plaque rectangulaire et rivets à tête semisphérique (Pl. 303, 19A). On a découvert un exemplaire dans la tombe 350(1).

Type 2. Boucles avec anneau ovale, divisées en quatre variantes:

2a. Boucles avec anneau légèrement ovale (P. 303,2a; 329,2a). On a découvert 5 exemplaires dans les tombes 169(1), 450(3), 488(3), 493(3) (P.329,2a) et dans la strate (P6).

2b. Boucles avec anneau ovale aplati (Pl. 303,21). On a découvert 8 exemplaires dans les tombes 3(3), 123(4), 244(1), 254(1), 414(1), 464(3), 510(1) ainsi que dans la strate (P4), surtout dans les régions marginales de la nécropole (Pl. 329,2b).

2c. Boucles avec anneau ovale et plaque rectangulaire (Pl. 304,22). On a découvert 8 exemplaires dans les tombes 138(2), 149(1), 157(2), 317(1), 376(2), 386(1), 433(2) et 450(2), éparpillés, tout comme les précédents, surtout dans les zones marginales de la nécropole (Pl. 329,2c).

2d. Boucles avec anneau ovale et plaque ovale (Pl. 304,23). On a découvert 5 exemplaires dans les tombes 175(2), 296(1), 331(1), 378(3) et 410(1), groupés notamment dans la partie nord-est de la nécropole (Pl. 330,2d).

A cause de l'état précaire de conservation, on n'a pas inclus dans cette typologie la boucle de la tombe 114(3).

Type 3. Boucles avec anneau rectangulaires et axe central (Pl. 304,24). On a découvert un exemplaire dans la tombe 10. Les types de boucles présentés ci-dessous sont réalisés en bronze et en argent.

Type 4. Boucles de fer avec anneau ovale (Pl. 304,25). On a découvert 8 exemplaires dans les tombes 167(3), 181(3), 207(1), 352(2), 410(3), 468(1), 491(1) et 505(1), situés dans les aires marginales de la nécropole (Pl. 330,4).

Type 5. Boucles de fer avec anneau ovale (Pl. 304,26). On a découvert 18 exemplaires dans les tombes 31(1), 65(1), 86(1), 316(1), 331(1), 351(1-2), 410(2), 448(1), 469(31), 492(1), 510(2) (Pl. 330,5) et dans la strate (P7-11).

Type 6. Boucles de fer avec anneau ovale aplati (Pl. 304, 27). On a découvert 5 exemplaires dans les tombes 165(1), 247(1), 250(1), 347(3) et 375(2), situées dans la partie est de la nécropole (Pl. 330,6).

B. OBJETS DE TOILETTE

Ce groupe comprend les catégories d'objets suivantes: 1. peignes; 2. petits couteaux de toilette; 3. pinces.

1. Peignes.

On a découvert 91 exemplaires (89 dans les tombes et 2 dans la strate), dont 74 ont été encadrés dans les types et variantes suivantes:

Type 1. Peignes à manche semi-circulaire, avec 3 variantes:

1a. Peignes à manche semi-circulaire et extrémités verticales des plaques à dents (Pl. 304,28). On a découvert 9 exemplaires dans les tombes 14, 17, 24, 36, 52, 92, 100, 138 et 277, groupées surtout dans la partie sud-ouest de la nécropole (Pl. 331,1a).

1b. Peignes à manche semi-circulaire et extrémités obliques des plaques à dents (Pl. 304, 29). On a découvert 11 exemplaires dans les tombes 21, 191, 239, 248, 297, 305, 353, 380, 398, 427 et 505 (Pl. 304, 29).

1c. Peignes à manche semi-circulaires très élevés et extrémités latérales obliques des plaques à dents (Pl. 305, 29 A). On a découvert un exemplaire dans la tombe 240.

Type 2. Peignes à manche trapézoïdal et alvéolaire sous la petite base (P. 305,30). On a découvert 3 exemplaires dans les tombes 26, 28 et 313 (P. 331,2).

Type 3. Peignes à manche semi-circulaire et ailes latérales:

3a. Peignes à manche semi-circulaires, ayant la hauteur plus petite que la base (Pl. 305,31). On a découvert 4 exemplaires (tombes 35, 40, 264 et 268) groupés dans la zone sud-ouest de la nécropole (Pl. 332,3a).

3b. Peignes à manche semi-circulaire aplati et ailes latérales droites (Pl. 305, 32). On a découvert 2 exemplaires dans les tombes 317 et 418.

3c. Peignes à manche semi-circulaire et ailes latérales en forme d'angle, avec deux variantes:

3c1. Peignes à manche plus élevé et ailes latérales légèrement en forme d'ange (Pl. 305, 33). On a découvert 3 exemplaires dans les tombes 175, 369 et 488 (Pl. 332, 3c1).

3c2. Peignes à manche plus bas et base des plaques plus épaisse, avec alvéoles latérales plus marquées (Pl. 305, 34). On a découvert 2 exemplaires (tombes 2 et 45) dans la partie sud-ouest de la nécropole (P. 332, 3c2).

3d. Peignes à manche semi-circulaire et extrémités latérales droites alvéolées (Pl. 305,35). On a découvert 9 exemplaires (tombes 70, 129, 281, 326, 347, 358, 374, 386 et 389), répandus surtout dans la zone nord-est de la nécropole (Pl. 332, 3d).

3e. Peignes à manche semi-circulaire prolongé obliquement vers les ailes latérales droites (Pl. 305,36). On a découvert 10 exemplaires dans les tombes 198, 216, 241, 250, 279, 282, 351, 410, 464 et 477 (Pl. 333, 3e).

3f. Peignes à manche semi-circulaire formant des angles droits avec les ailes latérales droites (Pl. 306, 37). On a découvert 14 exemplaires dans les tombes 43, 53, 69, 77, 117, 149, 179, 300, 375, 378, 409, 433, 451 et 454 (P. 333, 3f).

Type 4. Peignes à plaques latérales réalisées de deux pièces: manche semi-circulaire appuyé sur une base rectangulaire (Pl. 306, 38). On a découvert 5 exemplaires (tombes 123, 188, 215, 296 et 500) dans les zones marginales de la nécropole (Pl. 333, 4).

Type 5. Peignes bilatéraux ayant les plaquettes à dents fixées entre deux plaques rectangulaires, ornementées des lignes droites et en zigzag incisées (Pl. 306,39). On a découvert un exemplaire dans la tombe 309.

On n'a pas pu inclure dans la typologie ci-dessus, dû à l'état précaire de conservation, les fragments de peignes des tombes 5, 11, 44, 58, 78, 90, 133, 143 (1-2), 180, 202, 273, 280, 391, 414, ainsi que ceux trouvés dans la strate (P12-13).

2. Petits couteaux de toilette

Ils étaient réalisés en bronze, ayant le tranchant et la pointe effilés, la nuque épaisse et le manche obtenu par le rétrécissement symétrique de la lame (Pl. 306,40). On a découvert 7 exemplaires dans les tombes 1, 40, 44, 62, 113, 266 et 287 (Pl. 334, 1). A l'exception de l'exemplaire de la tombe 40, à inhumation, les autres ont été découverts dans les tombes à incinération. A Izvoare on a découvert un exemplaire dans un étui de cuir, entre les genoux du squelette, dont la péduncule gardait des traces de fibres ligneuses de l'étui. A côté du couteau on a trouvé une aiguille à condre, de bronze, *probablement dans le même étui*. (n. soul.) (Vulpe, 1957, fig. 326,1).

3. Pinces

Un seul exemplaire, découvert dans la tombe 202 (Pl. 306, 41). La pièce a été travaillée en tôle de bronze, rectangulaire, pliée, formant deux bras simples.

C. OBJETS DE PARURE

Ce groupe comprend les catégories d'objets suivantes: 1.perles; 2. médaillons; 3. boucles de tempe; 4. bagues.

1. Perles.

On a découvert un grand nombre de perles de verre, carnéol, ambre, calcaire, os, coquillages, terre glaise, opale et corail sur 1604 perles, 1564 proviennent des tombes - tant à inhumation qu'à incinération - et 40 de la strate. Ces pièces, largement répandues dans les habitats et les nécropoles de la culture de Sântana de Mureș - Černjachov, ont été encadrées dans les types et variantes suivantes:

a. Perles en verre

On a découvert 1165 exemplaires de diverses formes et couleurs.

Type 1. Perles sphéroïdes, avec deux variantes:

1a. Perles au diamètre compris entre 2-5 mm (Pl. 306,42). On a découvert 563 exemplaires dans les tombes 93, 108, 110, 114, 123, 132, 147, 206, 214, 264, 268, 274, 279, 297, 301, 306, 356, 366, 409, 419, 447, 514 et dans la strate (P15-30).

1b. Perles au diamètre compris entre 5-7 mm (Pl. 306,43). On a découvert 28 exemplaires dans les tombes 385, 424, 451, 469, 493, 496 et 501.

Type 2. Perles sphéroïdes aplaties, avec deux variantes:

2a. Perles de dimensions moyennes (Pl. 306, 44). On a découvert 56 exemplaires dans les tombes 17, 44, 130, 138, 157, 178, 199, 275, 281, 319, 321, 356, 378, 386, 410, 427 et 477.

2b. Perles de dimensions plus grandes, la plupart avec adjonction de pâte de verre en diverses couleurs (Pl. 306, 45). On a découvert 11 exemplaires dans les tombes 37, 130, 159, 185, 241, 333, 469, 493, ainsi que dans la strate (P 31-32).

Type 3. Perles discoïdes, en deux variantes:

3a. Perles au diamètre compris entre 3-15 mm (Pl. 306,46). On a découvert 284 exemplaire dans les tombes 239, 305, 309, 358, 477 et 504.

3b. Perles au diamètre dépassant 15 mm (Pl. 306,47). On a découvert 8 exemplaires dans les tombes 17, 99, 130, 196 et 333.

Type 4. Perles annulaires, comprenant trois variantes:

4a. Perles annulaires de dimensions moyennes (Pl. 306, 48). On a découvert 11 exemplaires dans les tombes 37, 119, 123, 196, 240, 275 et 378.

4b. Perles jumelés, de dimensions moyennes (P. 306, 49). On a découvert 9 exemplaires dans la tombe 240.

4c. Perles annulaires au diamètre de 20 mm (Pl. 306, 50). On a découvert 1 exemplaire dans la tombe 157.

Type 5. Perles polyfacettées (P. 307, 51). On a découvert 114 exemplaires dans les tombes 123, 157, 185, 263, 313, 333, 358, 369, 378, 384, 400, 409, 410, 477, ainsi que dans la strate (P54).

Type 6. Perles cylindriques, avec deux variantes:

6a. Perles cylindriques de petit diamètre (Pl. 307,52). On a découvert 59 exemplaires dans les tombes 52, 123, 130, 147, 149, 198, 204, 226, 268, 297, 300, 313, 356, 477 et 504.

6b. Perles cylindriques de grand diamètre, avec ou sans décor, réalisé par adjonction de pâte de verre (Pl. 307, 53). On a découvert 11 exemplaires dans les tombes 17, 123, 157 et 281.

Type 7. Perles lobées (P. 307, 54). On a découvert 4 exemplaires dans les tombes 157 et 138.

Type 8. Perles en forme de *panier* (Pl. 307, 55). On a découvert 2 exemplaires dans les tombes 123 et 157.

Type 9. Perles bitronconiques avec des *yeux* (Pl. 307, 56). On a découvert 1 exemplaire dans la tombe 123.

Type 10. Perles bitronconiques (Pl. 307, 57). On a découvert 1 exemplaire dans la tombe 378.

Type 11. Perles avec denticule allongé (Pl. 307, 57). On a découvert 5 exemplaires dans les tombes 123, 157 et 281.

Type 12. Perles en forme de *tonneau* (Pl. 307, 59). On a découvert 3 exemplaires dans les tombes 275 et 301.

Type 13. Perles tronconiques effilées (Pl. 307, 60). On a découvert 2 exemplaires dans les tombes 313 et 389.

Type 14. Perles spiralées (Pl. 307, 61). On a découvert 3 exemplaires dans les tombes 174, 389 et 477.

b. Perles de carnéol

Type 15. Perles de diverses formes et dimensions, polyfacettées (Pl.307, 61). On a découvert 80 exemplaires dans les tombes 90, 99, 113, 114, 130, 157, 182, 196, 204, 206, 216, 218, 239, 256, 279, 297, 301, 309, 313, 341, 347, 385, 447, 451, 469, 477, 488, 496 et dans la strate (P33-35, P37-40 et P53).

c. Perles de corail

Type 16. Les perles incluses dans ce type ont diverses dimensions et formes, de règle cylindriques (P. 307, 63). On a découvert 319 exemplaires dans les tombes 130, 157, 196, 197, 206, 239, 274, 279, 297, 300, 301, 309, 333, 385, 409, 410, 447, 451, 469, 488, 493, 496, 501, 514 et dans la strate (P41-52).

d. Perles d'ambre

Type 17. Discoïdes, sphéroïdes aplaties ou même polyfacettées, les perles d'ambre ont été réparties dans un seul groupe (Pl. 307, 64). On a découvert 14 exemplaires dans les tombes 82, 99, 206, 241, 275, 313, 358, 378, 477 et 497.

A part les perles présentées ci-dessus, travaillées en matériaux fréquemment utilisés dans ce but, on a découvert encore quelques perles réalisées en d'autres matériaux: 5 perles provenant de coquillages, dans les tombes 114 et 297; 2 perles de terre glaise, dans la tombe 157; 4 perles de calcaire, dans les tombes 37, 99, 204 et 477; une perle d'opale, dans la strate (P14); 2 perles d'os, dans la tombe 301 et une perle de pierre, dans la tombe 204.

2. Médaillons

On a découvert 5 exemplaires, dont 3 de verre et 2 de métal.

a. Médaillons de verre

On a trouvé 3 exemplaires dans la tombe 123:

1. Médaillon de verre olive, de forme circulaire, 1,8 cm de diamètre, 0,4 cm d'épaisseur et 2,4 de hauteur. Sur un côté on a estampé une tortue, vue d'en haut, qui s'inscrit à l'intérieur d'un cercle filiforme en relief.

2. Médaillon de verre bleue, dans un état avancé de corrosion, de forme circulaire, 1,3 cm de diamètre, 0,3 cm d'épaisseur et 2,1 cm de hauteur. Sur un côté on a réalisé un buste féminin vu de face, encadré dans un cercle filiforme en relief.

3. Médaillon de verre olive, de forme circulaire, 1,3 cm de diamètre, 0,35 cm d'épaisseur et 2,6 cm de hauteur. Le motif représenté sur un côté, Daniel dans la fosse aux lions, est puisé dans l'iconographie paléochrétienne. Daniel, vu de face, se trouve debout entre deux lions, les bras levés pour la prière. Les lions sont positionnés le dos vers Daniel, mais les têtes tournées vers celui-ci. La scène est inscrite, comme pour les deux autres médaillons, dans un cercle filiforme en relief, au diamètre de 1,2 cm.

Ces médaillons de verre sont extrêmement rares dans les complexes de la culture Sântana de Mureș-Černjachov. Leur origine est, sans doute, romaine; ils étaient exécutés dans les centres artisanaux de la Syrie et de l'Égypte (Dalton, 1902, p. 136-140, m. 697-700). Des représentations humaines ou zoomorphes, réalisées sur verre ou sur autres matériaux, avaient déjà circulé dans les zones du nord de la mer Noire dans les siècles antérieurs (Jeleznikov, Pjatyč, 1981, p. 274, fig. 3,8; Alexeeva, 1972, fig. 1,1-4,7-9).

Les analogies les plus proches pour ces médaillons se trouvent dans la nécropole de Callatis, où on a découvert un médaillon de verre avec un buste féminin vu de face dans la tombe 236 (Preda, 1980, p. 104, pl. XXVI, M236,2), un deuxième avec une tortue comme symbole dans la tombe 351 (idem, p. 113, pl. XXVI, M351,1; XC, M351,1) et six autres sans crochet d'attache, représentant chacun un masque, ont été découverts dans la tombe 228 (idem, p. 103, pl. LXXVI, M228,1). Tous les médaillons mentionnés ci-dessus se trouvaient dans la composition de plusieurs colliers (Șovan, 1987, p. 232). C'est toujours en Dobroudja, à Tulcea (Aegyssus) qu'on a signalé un médaillon de verre ayant une tête d'homme de profil, vers la droite (Opaïț, 1984, p. 337, pl. 1). A Babadag-Topraichioi on a découvert un autre exemplaire, daté au milieu du Ve siècle, ayant comme représentation le prophète Daniel encadré de deux lions (idem, p. 337-338, pl. 2), image rappelant celle du médaillon de Mihălășeni.

Sur le territoire de la Roumanie on a découvert encore deux représentations de Daniel, l'une à Poieniști (Mircea Babeș, information aimable) et l'autre à Izvoarele, département de Constanța, sur un sceau de plomb du Ve siècle (Culică, 1976, p. 777, fig. 1,7).

On a découvert des médaillons pareils en Panonie, dans la nécropole de Keszthely-Dobogó (Sági, 1981, p. 30, fig. 14,13a, avec un lion marchant; 15,13b, une tortue allongée) et aussi dans d'autres régions de l'Empire romain (Cambi, 1976, p. 139-157), certains ayant des représentations de facture certainement chrétienne, tels divers types de croix, l'arbre de la vie, poissons, coqs, paons,

pigeons, rameau d'olivier, la scène de Bon Pasteur, etc (Teodor, 1991, p. 79), ou dans les régions germaniques (Tempelmann-Mačyńska, 1985, p. 131, m. 402).

b. Médaillons de métal

On a découvert deux exemplaires:

a) le premier exemplaire, circulaire, a la diamètre de 1,5 cm et la hauteur de 2,2 cm (y compris le cruchet d'attache) sur une face on a estampé une réunion circulaire de 9 perles et la dixième en position centrale; b) le second médaillon, en forme de losange, avec une hauteur de 2,1 cm (y compris le crochet d'attache), avait une croix sur une face. Les deux médaillons ont été découverts dans la tombe 469 (Pl. 307, 66).

Ces médaillons sont, à ce que nous savons, uniques dans l'aire de la cultura Sântana de Mureș.

3. Boucles de tempe

On a découvert 4 exemplaires, deux dans les tombes à incinération 226 et 315 et deux dans les tombes à inhumation 147 et 493 (Pl. 307, 67). Ils ont été fabriqués avec du fil fin d'argent, à l'exception de celui de la tombe 493, qui était de bronze.

4. Bagues

On a découvert 3 exemplaires dans les tombes 65, 169 (Pl. 307, 68) et 198. La dernière s'est désintégrée pendant la récolte. Les deux premières ont été trouvées sur l'index de la main droite.

La bague de la tombe 65 était de fer; seulement la partie supérieure s'est conservée. La bague de la tombe 169 était fabriquée d'un métal moelleux, probablement plomb, ayant une forme ovale, circulaire en section, plus épaisse dans la partie supérieure, où elle est, d'ailleurs, sectionnée.

D. PENDENTIFS, AMULETTES, CLOCHETTE

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert 75 pendentifs et amulettes, réalisés en os, fer et bronze, 15 tuyaux de fémurs d'oiseaux et une clochette de bronze

1. Pendentifs et amulettes

Type 1. Pendentifs travaillés dans une molette de bois de cervidé (Pl. 307, 69). On a découvert 2 exemplaires dans la tombe 241 et dans la strate (P. 62).

Type 2. Pendentifs de coquillages, avec deux variantes:

2a. Pendentifs de l'espèce *Cypraea sp.* On a découvert 15 exemplaires dans les tombes 2, 40, 130, 138, 241, 268, 297, 319 (2 fragments provenant d'exemplaires différents) 347, 353, 469 (1 exemplaire entier et fragment d'un second exemplaire), 488 et 497 (Pl. 308, 70).

2b. Pendentifs de l'espèce **Murex**. On a découvert 5 exemplaires dans les tombes 2, 157 (2 exemplaires), 206 et 274 (Pl. 308, 71). Certains exemplaires ont conservé leur crochet d'attache exécuté en fil de bronze.

Type 3. Pendentifs fabriqués avec des canines d'animaux et des incisives de rongeurs.

Pendentifs fabriqués avec des défenses de sanglier (Pl. 308, 72). On a découvert 6 exemplaires dans les tombes 119, 220, 300, 469 et dans la strate (P55-56). On a trouvé également un exemplaire qui conserve un crochet d'attache de bronze aux extrémités enroulées dans la nécropole de Kosanovo (Kravčenko, 1967, 1, fig. XIX, 9).

Type 4. Pendentifs fabriqués avec du bois de bêtes à cornes (Pl. 308, 73). On a découvert 4 exemplaires dans les tombes 236, 268 et dans la strate (P. 59-60).

Type 5. Pendentifs fabriqués avec des os d'animaux perforés (Pl. 308, 74). On a découvert 6 exemplaires dans les tombes 10, 206, 268 (deux pièces) et dans la strate (P. 57-58).

Type 6. Pendentifs prismatiques d'os (Herskuleskeule), comprenant deux variantes:

6a. Pendentifs carrés en section, dont certains décorés de cercles concentriques avec un point au centre (Pl. 308, 75). On a découvert 5 exemplaires dans les tombes 274 (deux pièces), 319, 358 et dans la strate (P. 61) (Pl. 334, 6a).

6b. Pendentifs rectangulaires en section, décorés sur chaque face de cercles concentriques incisés avec un point au centre (Pl. 308, 76). On a découvert 5 exemplaires dans les tombes 93 (deux pièces), 123, 319, 347 et 477, groupés surtout dans le secteur nord-est de la nécropole (Pl. 334, 6b).

Type 7. Pendentifs-amulettes en forme de seau réalisés en fer et en bronze, cylindriques et prismatiques avec la base triangulaire, avec le fond plat ou en forme d'auge (Pl. 308, 77). On a découvert 27 exemplaires, dans les tombes 2, 62, 99, 101, 147, 199, 241, 297, 352, 391, 469 (tous de fer) et 104 (de bronze).

2. Tuyaux de fémures d'oiseaux

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert 15 exemplaires (Pl. 309, 82), dans les tombes 2, 149, 153, 175 (deux pièces), 188, 206 (deux pièces), 210 (deux pièces), 215, 260, 268, 488 et dans la strate (P70). Ils étaient fabriqués à partir des fémures d'oiseaux et avaient diverses longueurs et diamètres.

3. Clochette

On a découvert un seul exemplaire dans la tombe 14 (Pl. 309, 78). Réalisée en bronze, la pièce est décorée de trois groupes de cercles concentriques tracés à des intervalles égaux entre eux, avec un point au centre, qui perce le métal, et un groupe de deux cercles concentriques, autour de la perforation par où passe la bélière. Il y a aussi deux cannelures fines parallèles tracées horizontalement, dans la partie inférieure. La clochette présente de vagues traces de dorure.

E. OBJETS À UTILISATION DOMESTIQUE

Ce groupe comprend les catégories de pièces suivantes: 1. aiguilles à coudre; 2. fusaïoles; 3. briquets; 4. couteaux de fer.

1. Aiguilles à coudre

On a découvert 3 exemplaires entiers dans les tombes 37, 248 et 260, et un exemplaire fragmentaire dans la tombe 14 (Pl. 309, 79). Ils étaient réalisés en bronze et l'un des deux bouts présentait un chas. On a également trouvé une aiguille d'os avec perforation de dimensions plus grandes dans la tombe 253.

2. Fusaïoles

A Mihălășeni on a découvert 84 fusaïoles, réalisés en terre glaise (Pl. 309, 80), dans les tombes 2, 5, 13, 14, 17, 19, 20, 21, 26, 27, 37, 40, 47, 81, 90, 93, 99, 113, 123, 137, 138, 149, 153, 180, 185, 191, 196, 199, 202, 206, 216, 240, 256, 263, 268, 270, 277, 281, 300, 305, 309, 313, 353, 358, 359, 409, 417, 427, 449, 455, 477, 488, 496, 501 et dans la strate (P73-90); de fragments céramiques, dans les tombes 305, 309, 493 et dans la strate (P72); de calcaire, dans la tombe 77; d'une vertèbre d'animal, dans la tombe 241 et d'un fragment de rotule, dans la strate (P71). Les fusaïoles ont des formes diverses; le plus souvent, ils sont bitronconiques avec les bases plates ou concaves, sphéroïdes ou cylindriques.

3. Briquettes

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert 1 exemplaire classique (Pl. 509, 81) et 8 objets en fer susceptibles d'être des briquets dans les tombes 58(4), 101(5), 215(3), 231(2), 309(83), 347(8), 368(1), 469(30).

4. Couteaux de fer

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert 47 exemplaires (Pl. 309, 83) dans les tombes 2, 29, 31, 80, 94, 113, 117, 123, 136, 169, 175, 177, 178, 186, 206, 240, 252, 279, 282, 300, 309, 317, 331, 351, 368, 375, 376, 386, 391, 410, 414, 450, 468, 494, 500, 505, 508, 510, 514 et dans la strate (P64-69). Dû à l'état de dégradation avancée de la plupart des pièces, il est difficile de réaliser une typologie cohérente.

F. OBJETS DIVERS

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert aussi 107 pièces, à savoir: 7 anneau viroles, dont 4 de bronze - dans les tombes 62(2), 319(11), 347(7), 510(3) - et 3 de fer, dans les tombes 169(2), 206(3) et 331(4); 3 appliques de bronze, dans les tombes 9(1-2) et 305(71); une garniture de bronze, dans la tombe 29(2) et 3 garnitures de fer, dans les tombes 306(89,90) et 504(34); une clef de bronze dans la tombe 199; 2 clous de fer, dans les tombes 451(21) et 504(35); une aiguille de bronze servant à agraffer les vêtements, dans la tombe 216(6), un fragment de verre en forme de tige courbé à extrémité et circulaire en section, dans la tombe 13(2); une percerette d'os dans la tombe 41(1); un objet en os dans la tombe 169(3); une omoplate d'os entaillé de l'âge du bronze, dans la tombe 249(2); un fragment de vase des IVe -IIIe siècles av.J.-C. dans la tombe 123(48); 8 cailloux dans la tombe 127(7-14) et 5 cailloux dans la tombe 306(101-105); un fragment de résine dans la tombe 419(16); 2 épées de fer dans la tombe 169(6) et dans la strate (P130); 3 coups-de-poing dans les tombes 169(7), 188(3) et 260(4); une anse d'un vase appartenant à la culture Noua dans la tombe 260(1); 17 objets de silex dans les tombes 3((9), 14(11), 21(15), 26(11), 60(2), 136(4), 157(42), 169(12-13), 233(4) et dans la strate (P109-115), datant de plusieurs époques; un ciseau en marne siliceuse, appartenant au néolithique ou à l'âge du bronze, dans la strate (P116); une pointe de flèche en fer, dans la strate (P63); un disque céramique non tourné, en terre fine grise, dans la strate (P91).

A cela s'ajoute une série de 12 objets, découverts dans la strate (P117-128), datés Bronze final, à savoir: faucille de bronze avec virole, type Micăsasa-Drajna; scie bilatérale en bronze; bracelet de bronze; 2 aiguilles de bronze, l'une entière, avec tête, l'autre fragmentaire; 4 ciseaux de bronze; une branche de mors pyramidal en bois de cervidé; un fragment d'une branche de mors en bronze, type Vatin; une pointe de flèche en os (Ioniță, Șovan, 1995, p. 255-260). En-même temps, dans la fosse 18 on a découvert 8 pièces en terre glaise, de forme cylindrique, dont certains ovales en section.

A part les objets énumérés ci-dessus, on a découvert d'autres dont l'utilisation reste inconnue ou incertaine. Ainsi, on a découvert 23 telles pièces de bronze dans les tombes 23(1), 37(11), 261(2), 319(10), 352(4), 450(5), 474(1-2) et 475(1), et de fer dans les tombes 58(9), 101(1), 121(1), 149(8), 175(7), 252(3), 254(2), 275(7), 294(1), 297(155) 331(6), 410(13) et 468(3).

G. RÉCIPIENTS EN VERRE

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert 20 récipients en verre, dont on n'a pu identifier typologiquement que ceux des tombes 117, 123, 175, 296, 369, 376, 405, 426, 450 et 466. Les autres, trouvés en état de poussière ou de fragments minuscules, proviennent des tombes 28, 41, 44, 62, 65, 88, 297, 317, 346 et 359. On a pu encadrer les verres dans les catégories suivantes:

Type 1. Verres tronconiques en verre épaisse, verdâtre, décorés d'oves ou de facettes hexagonales et ovales (Pl. 310, 84). On a découvert 5 exemplaires dans les tombes 117, 175, 296, 369 et 450, groupés dans les zones marginales de la nécropole (Pl. 334, 1).

Type 2. Verres tronconiques aux parois fines, décorées de cannelures disposées sur la partie supérieure du corps (P. 310, 85). On a découvert 2 exemplaires dans les tombes 376 et 466.

Type 3. Verres cylindriques au fond arrondi, ornements de registres d'oves (Pl. 310(86)). On a découvert 2 exemplaires dans les tombes 405 et 426.

Type 4. Récipient romain, d'importation, du type nommé **unguentarium**, en verre transparent, peu épais, au corps globuleux, le bord rabattu vers l'extérieur et le fond légèrement concave (P. 310(87)). On a découvert un exemplaire dans la tombe 123.

H. RÉCIPIENTS EN TERRE CUITE

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert un nombre impressionnant de récipients en terre cuite, à savoir 1219 vases entiers et fragmentaires, à côté d'un très grand nombre de fragments céramiques, la plupart atypiques. Dans ce groupe entrent les catégories de pièces suivantes:

1. Vases en terre grossière, non tournés;
2. Vases non tournés, en terre fine grise;
3. Vases non tournés, en terre rugueuse;
4. Vases tournés, en terre fine grise;
5. Vases non tournés, en terre rugueuse;
6. Vases d'importation, romains.

1. Vases non tournés en terre grossière

On a découvert 24 exemplaires, dont 20 dans les tombes, tant à incinération qu'à inhumation, et 4 dans la strate. On les a classés dans les types et variantes suivantes:

a. Jarres

Type 1. Jarres au bord arrondi vers l'intérieur, plus basses ou plus hautes, dont certains, comme l'exemplaire de la tombe 26 et un autre de la strate (P107) étaient barbotinées (Pl. 310, 88). On a découvert 10 exemplaires, dans les tombes 1(2), 6(1-2), 9(4), 10(4), 26(7), 44(8), et aussi dans la strate (P104, P106-107), groupés dans la zone sud-ouest de la nécropole (Pl. 335,1).

Type 2. Jarres au bord rabattu, comprenant 4 variantes:

2a. Jarres basses, avec la hauteur plus petite que le diamètre maximal, au corps arrondi et fond plat (Pl. 310, 89). On a découvert un exemplaire dans la tombe 328(5).

2b. Jarres au corps arrondi, bord évasé et fond plat ou concave. Un exemplaire de la tombe 24(2) était orné de trois boutons sur l'épaule (Pl. 311, 90). On a découvert 5 exemplaires dans les tombes 3(8), 24(2), 35(4), 281(12), et aussi dans la strate (P105).

2c. Jarres au corps globuleux, bord légèrement évasé et fond plat (Pl. 311,91). On a découvert un exemplaire dans la tombe 275(9).

2d. Jarres hautes, au bord rectiligne, corps légèrement arrondi et fond plat (Pl. 311,92). On a découvert un exemplaire dans la tombe 306(96).

On n'a pas inclus dans cette typologie, dû à l'état précaire de conservation, les jarres non tournées des tombes 99(19), 313(10) et 518-20b.

b. Tasses

Type 1. Tasses de petites dimensions, à ouverture large, évasé, et fond plat (Pl. 311,93). On a découvert un exemplaire dans la tombe 91(3).

Type 2. Tasses au corps approximativement sphérique, bord court et rectiligne, anse ovale en section et fond plat (P. 311,94). On a découvert un exemplaire dans la tombe 10(3).

c. Verres

Type 1. Verres tronconiques, au bord retroussé et fond plat (Pl. 311,95). On a découvert un exemplaire dans la tombe 152(3).

2. Vases non tournés en terre fine grise

On n'a découvert que 2 exemplaires dans les tombes 146(1) et dans la strate (P108).

Type 1. Vase-veilleuse, au bord retroussé orné d'une ligne en zigzag et de points incisés, ayant le fond plat (Pl. 311,96). On a découvert 1 exemplaire dans la tombe 146(1).

Type 2. Vase miniature, au bord légèrement arrondi vers l'intérieur, décoré de lignes fines incisées en vague (Pl. 311,97), découvert dans la strate (P108).

3. Vases non tournés en terre rugueuse

On a découvert un nombre de 15 exemplaires, séparés dans les catégories et types suivantes:

a. Jarres.

On a découvert un nombre de 14 exemplaires, dont ceux des tombes 35(2), 75(2), 100(5), 164(1) et 416(1) n'ont pas pu être inclus dans la classification typologique.

Type 1. Jarres au corps bitronconique arrondi, avec deux variantes:

1a. Jarres à l'épaule arrondi élevé, col court, bord légèrement évasé et fond plat ou légèrement concave (Pl. 311,98). On a découvert 9 exemplaires dans les tombes 59(1), 93(10), 114(51), 130(36,38), 265(2), 275(13), 277(5) et 357(1).

1b. Jarres à l'épaule et col fortement courbé, bord rectiligne et fond plat ou convexe (Pl. 311,99). On a découvert 2 exemplaires, dans la tombe 82(5,7).

Type 2. Jarres hautes, à paroi légèrement courbé, bord évasé et fond profilé (Pl. 311,100). On a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 293(2), 305(78) et 384(21), le dernier étant orné de trois boutons.

b. Tasses

Type 1. Tasse déformée pendant la cuisson, ayant l'anse absente, paroi rectiligne dans la section de l'anse et courbée dans la partie opposée, bord évasé et fond plat (Pl. 311,100A), découvert dans la tombe 277(3).

4. Vases tournés en terre fine

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert 708 exemplaires, tournés en terre fine grise, rougâtre, ayant parfois de l'engobe noir. On a pu identifier les groupes, types et variantes suivantes:

a. Coupes avec pied

Type 1. Coupes au pied haut, corps bitronconique, courbé, bord légèrement évasé, décorés d'entailles horizontales (Pl. 311,101). On a découvert 4 exemplaires, dans les tombes 5(4), 19(3), 26(3) et 44(9), groupés à l'extrémité sud-ouest de la nécropole (Pl. 335,1).

b. Jarres

On a découvert 63 exemplaires, tournés en terre fine grise. Parmi ceux-ci, 6 vases des tombes 63(1), 80(8), 218(4), 267(2), 320(1) et 326(8) n'ont pas été inclus dans la typologie, étant donné leur état précaire de conservation.

Type 1. Jarres dont le diamètre maximal est atteint dans la partie supérieure du corps, avec plusieurs variantes:

1a. Jarres hautes et sveltes, de grandes dimensions, au bord légèrement retroussé et fond annulaire ou plat profilé (Pl. 311,102). On a découvert 5 exemplaires, dans les tombes 175(9), 241(12), 300(22), 427(9) et 433(5) (Pl. 335,1a).

1b. Jarres au corps plus courbé, bord évasé et fond annulaire (Pl. 311,103). On a découvert 9 exemplaires dans les tombes 56(1), 72(1), 102(2), 123(36), 254(9), 297(159), 313(9), 353(6) et 493(55) (Pl. 335,1b).

1c. Jarres au col cylindrique et bord rectiligne, fond annulaire ou plat profilé (Pl. 311,104). On a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 84(1), 123(41) et 126(3).

Type 2. Jarres au corps globulaire, col court, bord évasé et fond plat ou annulaire (Pl. 312,105). On a découvert 25 exemplaires, dans les tombes 47((9), 74(13), 130(31;34), 132(12;13), 179(2),

212(6), 216(9), 229(1), 238(4), 296(5), 300(28), 309(89), 340(3), 353(8), 376(9), 378(19), 386(5), 391(4), 422(5), 464(7), 477(21) , 485(2) et 514(50), répandus dans presque tous les secteurs de la nécropole (Pl. 336,2).

Type 3. Jarres de petites dimensions dont le diamètre maximal est atteint à mi-corps, avec deux variantes:

3a. Jarres au col court, bord évasé et fond plat ou annulaire (Pl. 312,106). On a découvert 9 exemplaires, dans les tombes 2(16), 108(8), 135(1;7), 378(21;25), 391(7), 477(24-25)(Pl. 336,3a).

3b. Jarres au col tronconique ou cylindrique, bord évasé sans ampleur et fond annulaire (Pl. 312,107). On a découvert 4 exemplaires, dans les tombes 326(4;5) et 394(2;3).

Type 4. Jarre de grandes dimensions, au corps haut, col court, bord rectiligne grossi et fond concave profilé (Pl. 312,108), découverte dans la tombe 117(12).

Type 5. Jarre bitronconique aplatie au corps arrondi, col cylindrique, bord rectiligne et fond plat profilé (Pl. 312,109), découvert dans la tombe 123(37).

Type 6. Jarre de forme globulaire-aplatie, au col court, bord évasé et fond annulaire (Pl. 312,110), découvert dans la tombe 505(4).

c. Tasses

Extrêmement variées, les tasses en terre fine grise, dont certaines avec angobe noir, ont été découvertes en nombre de 92 exemplaires (90 dans les tombes et 2 dans la strate). On a trouvé aussi 1 cruche dans la tombe 353(7). Parmi celles-ci, on n'a pas pu inclure dans la typologie les exemplaires des tombes 5(6), 58(7), 73(1), 244(2) et 297(158).

Type 1.

Tasses miniatures, au corps bitronconique arrondi, avec les variantes suivantes:

1a. Tasses basses, au bord rectiligne évasé et fond plat ou annulaire (Pl. 312,111). On a découvert 6 exemplaire dans les tombes 26(4), 35(5), 91(4), 232(1), 275(12) et 477(22), répandus dans la moitié sud de la nécropole (Pl. 337,1a).

1b. Tasses hautes, au bord rectiligne évasé et fond plat ou annulaire (Pl. 312,112). On a découvert 4 exemplaires, dans les tombes 24(3), 154(2), 333(11) et 343(1), groupés dans la centre de la nécropole(Pl. 337,1b).

Type 2. Tasses de petites dimensions, dont le diamètre maximal est atteint dans la partie inférieure du corps, avec les variantes suivantes:

2a. Tasses bitronconiques à carène basse, bord rectiligne ou légèrement évasé et fond plat ou annulaire Pl. 312,113). On a découvert 8 exemplaire dans les tombes 30(3), 77(7;10), 93(8), 178(12), 326(3) 328(3) et 409(88) (Pl. 337,2a).

2b. Tasses au corps bitronconique, col haut, bord rectiligne et fond annulaire (Pl. 312, 114). On a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 130(77), 139(3) et 157(38).

2c. Tasses au col cylindrique, bord rectiligne et fond plat ou annulaire (Pl. 312,115). On a découvert 7 exemplaires, dans les tombes 24(5), 43(2), 123(35), 179(4), 210(5), 419(6) et 449(5) (Pl. 337,2c).

Type 3. Tasses hautes, piriformes, au col haut et fond annulaire (Pl. 313,116). On a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 263(14) et 197(160).

Type 4. Tasses bitronconiques ou globulaires, hautes, au col long, avec trois variantes:

4a. Tasses au corps plus court que le col, bord rectiligne et fond annulaire (Pl. 313,117). On a découvert 9 exemplaires dans les tombes 36(6), 99(22), 101(7), 117(11), 152(2), 300(27), 350(9), 469(36) et 496(14), groupés approximativement dans le centre de la nécropole (Pl. 338,4a).

4b. Tasses au col plus court que le corps, bord rectiligne et fond plat ou annulaire (Pl. 313,18). On a découvert 12 exemplaires, dans les tombes 55(2), 72(3), 74(8), 94(2), 102(4), 138(1), 169(8), 293(1), 359(3), 369(18), 376(10) et 508(6) (Pl. 338,4b).

4c. Tasses au col haut, cylindrique, bord rectiligne et fond plat ou annulaire (Pl. 313,119). On a découvert 3 exemplaires dans les tombes 227(1), 239(40) et 510(6).

Type 5. Tasses hautes, au corps svelte, arrondi, diamètre maximal à mi-corps, col court, bord rectiligne évasé et fond plat ou annulaire (Pl. 33,120). On a découvert 9 exemplaires, dans les tombes 86(3), 110(18), 149(12), 175(12), 242(3), 261(4), 296(14), 358(130) et dans la strate (P93) (Pl. 338,5).

Type 6. Tasses à panse globulaire, col court cylindrique, ouverture étroite et fond plat ou annulaire (Pl. 313, 121). On en a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 3 (4), 213 (8) et 317 (7).

Type 7. Tasses bitronconiques, à diamètre maximal dans la partie inférieure de la panse, avec deux variantes.

7a. Tasses à col court, bord évasé et fond plat ou annulaire (Pl. 313, 122). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 215 (4) et 225 (3).

7b. Tasses à col long, cylindrique, bord droit et fond annulaire (Pl. 313, 123). On en a découvert 6 exemplaires, dans les tombes 202 (7), 204 (7), 212 (3), 306 (100), 317 (13) et 427 (7).

Type 8. Tasses à ouverture trilobée, avec deux variantes.

8a. Tasses piriformes, à col court, bord évasé et fond annulaire (Pl. 314, 124). On en a découvert 4 exemplaires, dans les tombes 117 (7), 196 (12), 254 (8) et 514 (46) (Pl. 338, 8a).

8b. Tasses hautes, au corps svelte, décoré dans la partie supérieure de facettes verticales, au fond annulaire, profilé (Pl. 314, 125). On en a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 243 (1), 260 (8) et 347 (10).

Type 9. Tasses basses, tronconiques, à épaule évasée, ouverture large et fond annulaire (Pl. 314, 126). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 181 (5) et dans la strate (P 94).

Type 10. Tasse à panse bitronconique, épaule élevée, col court, cylindrique, bord rectiligne et fond annulaire (Pl. 314, 127), découverte dans la tombe 188 (9).

Type 11. Tasse basse, à panse bitronconique arrondie, col court, cylindrique, ouverture large, bord rectiligne et fond annulaire (Pl. 314, 128), découverte dans la tombe 386 (9).

Type 12. Tasse basse, à panse bitronconique aplatie, col cylindrique, bord rectiligne et fond annulaire (Pl. 314, 129), découverte dans la tombe 333 (15).

Type 13. Tasse bitronconique à col long, cylindrique, bord rectiligne, à anse tubulaire, avec un orifice large, cylindrique et fond annulaire (Pl. 315, 130), découverte dans la tombe 261 (3).

Dans le même contexte il faut mentionner la découverte d'un vase à panse bitronconique et col redressé vers la partie supérieure, sans anse, découvert dans la tombe 353 (7).

d. Petits amphores

On en a découvert 15 exemplaires. Ayant en vue les ressemblances allant jusqu'à l'identité entre les petites amphores en pâte rugueuse et celles en pâte fine grise (trois exemplaires dans les tombes 81/5, 166/3 et 261/10), on les a traitées ensemble typologiquement et on les a mises en évidence comme nombre dans la catégorie céramique correspondante:

Type 1. Petites amphores bitronconiques à épaule élevée, ouverture large et fond annulaire (Pl. 315, 131). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 135 (5) et 357 (5).

Type 2. Petites amphores à panse ovale, ouverture large et fond annulaire (Pl. 315, 132). On en a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 81 (5), 198 (29) et 216 (8).

Type 3. Petites amphores hautes, à ouverture étroite et fond plat profilé ou annulaire (Pl. 315, 133). On en a découvert 4 exemplaires, dans les tombes 3 (5), 71 (7), 166 (3) et 233 (1).

Type 4. Amphores de petites dimensions, à corps svelte, col court, bord rectiligne ou légèrement évasé et fond annulaire (Pl. 315, 134). On en a découvert 4 exemplaires, dans les tombes 123 (44), 317 (12), 334 (7) et 389 (14). (Pl. 339).

Type 5. Petites amphores à ouverture en forme d'entonnoir, bord rectiligne et fond plat ou annulaire (Pl. 315, 135). On en a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 70 (4), 212 (1) et 261 (1).

Type 6. Petite amphore à panse ovale fortement bombée, col très court, cylindrique et fond annulaire (Pl. 315, 165), découverte dans la tombe 309 (85).

Dans la tombe 305 (76) on a découvert un vase ressemblant à une petite amphore, mais à une seule anse, col court, cylindrique et fond pointu. Dans le même contexte il faut mentionner la découverte, dans la tombe 331 (7), d'un vase grand, cylindrique, à deux anses ovales en section et fond annulaire.

e. Verres

On en a découvert 20 exemplaires, dont 18 dans les tombes et deux dans la strate. Ils ont été groupés selon les types et variantes qui suivent:

Type 1. Verres cylindriques, avec trois variantes.

1a. Verres cylindriques de dimensions moyennes, au bord rectiligne, arrondis dans la partie inférieure du corps et à fond annulaire ou concave (Pl. 315, 137). On en a découvert 7 exemplaires, dans les tombes 21 (11), 23 (2), 80 (4), 99 (23), 306 (98), 309 (90) et 398 (6) (Pl. 339, 1a).

1b. Verres cylindriques de dimensions plus grandes que les précédents, au bord rectiligne, à fond plat ou concave (Pl. 315, 139). On en a découvert 2 exemplaires, dans la strate (P 96-97).

1c. Verre à partie médiane arrondie, bord légèrement évasé et fond plat ou annulaire (Pl. 315, 138). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 37 (10) et 91 (1).

Type 2. Verres tronconiques à ouverture large et fond plat ou annulaire (Pl. 316, 140). On en a découvert 9 exemplaires, dans les tombes 123 (47), 222 (2), 239 (38), 281 (13), 343 (4), 374 (3), 378 (20), 419 (10) et 491 (6) (Pl. 339, 2).

f. Coupes

On en a découvert 11 exemplaires, dont 9 dans les tombes et 2 dans la strate. Ils ont été inclus dans les deux types suivants:

Type 1. Coupes larges, aux flancs courbés, bord rectiligne ou évasé et fond plat ou concave (Pl. 316, 141). On en a découvert 8 exemplaires, dans les tombes 89 (2), 130 (35), 263 (20), 300 (23), 313 (17), 380 (8) et dans la strate (Pl. 339, 1).

Type 2. Coupes miniature, tronconiques, aux flancs légèrement arrondis, bord rectiligne et fond plat ou concave (Pl. 316, 142). On en a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 114 (52; 53) et 350 (10).

g. Bols (Schalen, Schüsseln)

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert 446 bols, dont 19 exemplaires, provenant des tombes 5 (5), 10 (5; 6), 11 (3), 12 (2), 13 (3), 15 (3), 19 (5), 22 (2; 3), 30 (1), 47 (4), 80 (7), 123 (46), 165 (2), 181 (6), 269 (2), 456 (1) et 481 (1), en état fragmentaire, n'ont pas pu être utilisés pour la typologie. 443 bols ont été découverts dans les tombes, 2 dans la strate et 1 dans la fosse 12, étant groupés dans les types et variantes qui suivent:

Type 1. Bols en forme générale tronconique, avec six variantes.

1a. Bols hauts, à épaule élevée (Pl. 317, 153). On en a découvert 5 exemplaires, dans les tombes 30 (5), 43 (3), 45 (2), 72 (6) et 24 (1).

1b. Bols à épaule plus en relief, col légèrement courbé et bord rectiligne (Pl. 317, 154). On en a découvert 13 exemplaires, dans les tombes 36 (2), 47 (8), 102 (1), 110 (9), 185 (13), 252 (7), 296 (7; 8; 12), 300 (21), 356 (13), 371 (1) et 386 (11), la plupart groupés dans la partie sud de la nécropole (Pl. 340, 1b).

1c. Bols à épaule abaissée, flancs obliques et bord rectiligne (Pl. 317, 155). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 45 (6) et 185 (12).

1d. Bols à ouverture plus large que les précédents, épaule moins en relief et bord rectiligne (Pl. 317, 156). On en a découvert 18 exemplaires, dans les tombes 17 (15), 26 (9), 37 (9), 89 (1), 90 (5), 93 (13), 99 (20), 108 (4), 114 (48), 119 (4), 220 (5), 231 (4), 239 (4), 266 (4), 328 (2), 359 (5; 7) et dans la strate (P 101), la plupart groupés dans la partie sud de la nécropole (Pl. 340, 1d).

1e. Bols à ouverture large, flancs plus obliques que pour les autres variantes, épaule moins en relief et bord éversé, légèrement évasé ou épais (Pl. 317, 157). On en a découvert 16 exemplaires, dans les tombes 11 (2), 55 (1), 107 (2), 117 (4), 123 (34), 138 (12), 149 (10), 169 (11), 175 (11), 188 (8), 207 (2; 3), 212 (4), 277 (6), 417 (4) et 488 (27), groupés dans les zones sud et est de la nécropole (Pl. 340, 1e).

1f. Bols bas, à épaule élevée et bord évasé (Pl. 317, 158). On en a découvert 24 exemplaires, dans les tombes 36 (3), 56 (4), 114 (47), 117 (5), 137 (6), 153 (6), 203 (4), 254 (5), 263 (18), 281 (9), 297 (164), 305 (79), 306 (92; 97), 309 (88), 331 (13), 369 (20), 378 (23), 427 (10), 450 (6), 469 (35), 508 (4), 510 (9) et 514 (51) (Pl. 341, 1f).

Type 2. Bols à partie supérieure cylindrique, avec quatre variantes.

2a. Bols bas, à épaule élevée et bord rectiligne ou évasé (Pl. 317, 160). On en a découvert 38 exemplaires, dans les tombes 36 (5; 9), 81 (6), 117 (10), 166 (2), 179 (3), 206 (77), 225 (4), 254 (11);

13), 261 (8), 297 (165), 331 (8), 334 (5), 419 (9) et 450 (10), la plupart groupés dans la partie est de la nécropole (Pl. 341, 2a).

2b. Bols bas, à épaule abaissée et bord rectiligne (Pl. 317, 159). On en a découvert 16 exemplaires, dans les tombes 21 (7), 28 (4), 39 (2), 58 (6), 77 (9), 82 (3), 85 (4), 120 (2), 127 (6), 130 (33), 132 (11), 136 (2), 149 (16), 157 (37), 175 (16), 178 (11), 187 (2), 215 (7), 221 (1), 239 (39), 248 (5), 250 (4), 260 (6), 262 (5), 296 (9), 300 (24), 340 (2), 343 (3), 347 (11), 350 (4; 5), 357 (4), 378 (22), 398 (7), 409 (92), 433 (3), 505 (7) et 510 (7), la plupart groupés dans la partie sud et est de la nécropole (Pl. 342, 2b).

2c. Bols plus hauts, au diamètre maximal dans la partie médiane du corps et bord rectiligne aplati (Pl. 317, 160). On en a découvert 15 exemplaires, dans les tombes 17 (13; 14), 43 (4), 69 (3), 71 (4), 114 (54), 191 (3), 202 (5), 206 (75), 239 (35), 262 (4), 274 (34), 333 (12), 347 (14) et 491 (2), groupés surtout dans la partie sud de la nécropole (Pl. 342, 2c).

2d. Bols à épaule arrondie et bord plus épais (Pl. 318, 162). On en a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 7 (1), 191 (4) et 215 (8).

Type 3. Bols bitronconiques de petites dimensions, avec six variantes.

3a. Bols miniature à corps haut et étroit et épaule arrondie (Pl. 318, 163). On en a découvert 8 exemplaires, dans les tombes 14 (9), 15 (1), 19 (2), 20 (4), 26 (50), 45 (5) et 336 (2), situés dans la partie sud-est de la nécropole (Pl. 343, 3a) et dans la strate (P 102).

3b. Bols à corps haut et ouverture plus large (Pl. 318, 164). On en a découvert 9 exemplaires, dans les tombes 20 (1), 26 (6), 37 (8), 151 (2), 177 (3), 183 (2), 185 (11), 240 (10) et 301 (35).

3c. Bols plus bas, à ouverture large et bord rectiligne ou légèrement évasé (Pl. 318, 165). On en a découvert 29 exemplaires, dans les tombes 20 (6), 30 (2), 33 (1), 36 (4), 39 (3), 44 (5; 6), 45 (3; 8), 74 (10), 75 (3), 100 (2), 102 (9), 108 (11), 121 (5), 178 (13), 183 (1), 203 (5), 212 (7), 274 (37), 306 (99), 326 (2; 6), 392 (4), 416 (2; 4; 5) et 419 (8) (Pl. 343, 3c).

3d. Bols hauts à épaule moins en relief, arrondie, col bien esquissé et bord évasé ou rectiligne (Pl. 318, 166). On en a découvert 25 exemplaires, dans les tombes 7 (2), 17 (8), 26 (10), 30 (4), 44 (7), 52 (9), 75 (4), 77 (6), 80 (30), 102 (5), 108 (8; 10), 120 (3), 127 (4), 135 (6), 250 (3), 252 (6), 275 (8), 281 (8), 328 (4), 333 (14), 386 (6), 392 (2) et 477 (19) (Pl. 344, 3d).

3e. Bols bas à épaule fortement arrondie et bord rectiligne ou légèrement évasé (Pl. 318, 167). On en a découvert 35 exemplaires, dans les tombes 69 (2), 71 (2), 75 (5), 82 (2), 93 (11), 100 (3), 119 (5), 123 (28), 125 (2), 127 (5), 140 (2), 210 (6), 213 (6), 216 (12), 248 (4), 262 (3), 281 (11), 282 (3), 285 (2), 297 (163), 309 (84), 329 (1), 350 (3), 351 (5), 353 (9), 357 (7), 378 (27), 389 (13), 419 (5), 430 (1; 2), 445 (3), 477 (18; 26) et 518 - 520 a (Pl. 344, 3e).

3f. Bols bas à ouverture large, carène pointue et bord rectiligne ou évasé (Pl. 318, 168). On en a découvert 13 exemplaires, dans les tombes 20 (7), 69 (5), 117 (3), 157 (40), 213 (3), 220 (7), 243 (5), 292 (2), 350 (2), 351 (8), 356 (12), 386 (7) et 488 (21) (Pl. 344, 3f).

Type 4. Bols bitronconiques hauts, à col bien esquissé et bord rectiligne ou aplati (Pl. 318, 169). On en a découvert 4 exemplaires, dans les tombes 100 (6), 108 (9), 183 (3) et 252 (8).

Type 5. Bols bitronconiques grands, au bord rectiligne, avec quatre variantes.

5a. Bols à épaule fortement en relief et arrondie (Pl. 318, 170). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 178 (14) et 376 (5).

5b. Bols hauts, à partie supérieure oblique et bord rectiligne (Pl. 318, 171). On en a découvert 8 exemplaires, dans les tombes 12 (1), 28 (7), 185 (10), 253 (5), 297 (162), 313 (16), 419 (7) et 501 (22) (Pl. 345, 5b).

5c. Bols ressemblant comme forme aux précédents, mais à épaule plus abaissée, flancs plus courbés dans la partie inférieure et bord légèrement évasé (Pl. 318, 172). On en a découvert 23 exemplaires, dans les tombes 14 (6), 40 (40), 45 (4), 47 (7), 74 (6), 82 (6), 86 (2), 90 (4), 130 (32), 227 (2), 231 (3), 261 (7), 263 (16), 346 (2), 361 (1), 371 (4), 398 (2; 3), 451 (25), 469 (38), 488 (19), 493 (56) et 505 (6) (Pl. 345, 5c).

5d. Bols à épaule élevée et la partie supérieure du corps basse (Pl. 318, 173). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 58 (5) et 351 (6).

Type 6. Bols bitronconiques grands, au bord évasé, avec trois variantes.

6a. Bols hauts, à épaule arrondie et col court (Pl. 318, 174). On en a découvert 31 exemplaires, dans les tombes 20 (3), 21 (6), 22 (1), 26 (8), 45 (7), 92 (5), 94 (4), 107 (1), 153 (5), 178 (15), 204 (6),

212 (5), 216 (10), 233 (2), 248 (7), 252 (5), 264 (10), 266 (3), 279 (90), 313 (11; 12), 333 (16), 334 (6), 385 (8), 439 (2), 447 (21; 22), 485 (1), 497 (14), 501 (21) (Pl. 347, 6a) et dans la fosse 12 (P 99).

6b. Bols plus bas que les précédents, à épaule arrondie et bord évasé (Pl. 319, 175). On en a découvert 40 exemplaires, dans les tombes 32 (1), 43 (6), 49 (1), 80 (5), 81 (2), 102 (70), 131 (1), 141 (2), 157 (36), 188 (6), 202 (6), 220 (3), 222 940, 254 (3), 264 (9), 313 (13; 15), 317 (5; 14), 331 (14), 334 (3), 340 (6), 347 (13), 347 (13), 350 (7), 351 (7), 353 (10; 12), 356 (16), 357 (3), 358 (128), 378 (28), 386 (12), 389 (12), 407 (1), 422 (4), 449 (4), 451 (26), 469 (39; 40) et 488 (28) (Pl. 347, 6b).

6c. Bols bas, à épaule élevée et bord fortement courbé (Pl. 319, 6c). On en a découvert 15 exemplaires, dans les tombes 58 (8), 74 (14), 214 (35), 215 (5), 243 (4), 279 (91), 306 (94), 356 (17), 380 (3; 6), 410 (14), 445 (2), 473 (2), 510 (8) et 518 – 520 d.

Type 7. Bols globulaires-aplatis, au bord rectiligne, parfois épais (Pl. 319, 177). On en a découvert 18 exemplaires, dans les tombes 56 (2), 117 (8), 123 (39), 213 95), 331 (12), 449 (9), 514 (50; 53).

Type 8. Bols bitronconiques à épaule carénée et bord légèrement évasé ou rectiligne (Pl. 319, 178). On en a découvert 10 exemplaires, dans les tombes 49 (2), 121 (3), 238 (1), 240 (8), 241 (11), 248 (6), 344 (2), 375 (6), 427 (8) et 508 (7).

Type 9. Bols bitronconiques à épaule abaissée et bord rectiligne ou légèrement évasé (Pl. 319, 179). On en a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 129 (2), 213 (4) et 215 (9).

Type 10. Bol plus bas, à épaule arrondie, col court et bord évasé (Pl. 319, 180). On en a découvert 1 exemplaire dans la tombe 145 (1).

Type 11. Bol de grandes dimensions, à épaule élevée, ouverture large et bord aplati (Pl. 319, 181). On en a découvert 1 exemplaire dans la tombe 152 (1).

h. Bols à trois anses (Dreihenkelsschüsseln)

On en a découvert 25 exemplaires, dont 24 dans les tombes et un dans la strate. Ils ont été groupés dans les types et variantes qui suivent:

Type 1. Bol à partie supérieure cylindrique et à partie inférieure avec flancs courbés et fond annulaire, comme, d'ailleurs, pour tous les types et variantes. On en a découvert 1 exemplaire dans la tombe 33 (13) (Pl. 316, 143).

Type 2. Bol à partie supérieure légèrement tronconique et à partie inférieure plus svelte. On en a découvert 1 exemplaire dans la tombe 369 (19) (Pl. 316, 144).

Type 3. Bols bitronconiques, à épaule bien en relief, avec le diamètre maximal un peu plus haut que la mi-hauteur du corps.

3a. Bols à flancs obliques dans la partie inférieure. On en a découvert 9 exemplaires, dans les tombes 21 (10), 36 (8), 114 (46), 222 (7), 301 (36), 350 (11), 451 (24), 508 (3), groupés surtout dans la partie sud de la nécropole (Pl. 349, 3a) et dans la strate (P 92) (Pl. 316, 145).

3b. Bols plus bas et à flancs courbés dans la partie inférieure. On en a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 74 (11), 261 (9) et 376 (6) (Pl. 316, 146).

Type 4. Bol bitronconiques, à épaule très élevée et bord aplati. On en a découvert 1 exemplaire dans la tombe 216 (Pl. 316, 147).

Type 5. Bol globulaire aplati. On en a découvert 1 exemplaire dans la tombe 514 (52) (Pl. 316, 148).

Type 6. Bol bitronconique, à épaule arrondie, bord aplati et profil des anses en forme de 8. On en a découvert 1 exemplaire dans la tombe 175 (15) (Pl. 317, 149). À l'anse habituelle on a ajouté encore une volute, pour obtenir la forme mentionnée. On connaît un seul cas pour une telle exécution de l'anse, sur une tasse découverte à Kaborga 4 (Magomedov, 1979, fig. IV, 5). On peut aussi remarquer la figure incisée dans la pâte du vase, après sa cuisson au four, figure qui représente une tête d'empereur, qui, selon les caractéristiques de la coiffure, des vêtements et des parures, semble être une copie d'une monnaie romaine de la seconde moitié du IVe siècle. Ce portrait est unique dans la culture de Sântana de Mureș – Černjachov. Des motifs décoratifs pareils apparaissent sur d'autres vases, étant réalisés par l'impression dans la pâte molle de certaines figures présentes sur les monnaies, comme à Cozia-Iași (Ciocea, 1983, p. 200-203, fig. 1 et 2) ou à Sopor de Câmpie, où sur un bol romain gris on a imprimé plusieurs fois la croix d'une monnaie romaine impériale d'argent

(Protase, 976, pl. XL, 1, 2). Une autre figure humaine a été incisée, après la cuisson, sur un bougeoir fragmentaire, découvert à Boguslavsk (Brajčevski, 1959, p. 234, fig. 3).

Type 7. Bol avec la partie supérieure du corps cylindrique, épaule très abaissée et attache supérieure des anses à mi-corps du vase. On en a découvert 1 exemplaire dans la tombe 518 – 520 e (Pl. 317, 150).

Type 8. Bol bitronconique, à épaule arrondie et anses munies d’anneaux en argile. On a découvert un fragment d’un tel exemplaire dans la tombe 19 (4) (Pl. 317, 151).

Type 9. Bols bitronconiques, à épaule arrondie, située dans la partie supérieure du corps (Pl. 317, 152). On en a découvert 6 exemplaires, dans les tombes 121 (2), 188 (4), 263 (19), 359 (6), 371 (3) et 488 (20) (Pl. 349, 9).

i. Soupières

On en a découvert 29 exemplaires. Les critères selon lesquels on les a séparées des bols sont les dimensions et la forme. Ainsi, pour les bols, la hauteur doit être plus petite ou tout au plus égale avec le diamètre de l’ouverture. Les soupières ont été groupées dans les groupes suivants:

Type 1. Soupières hautes, sveltes, à épaule élevée et bord rectiligne, aplati ou épais (Pl. 319, 182). On en a découvert 10 exemplaires, dans les tombes 21 (14), 28 (5), 71 (6), 99 (21), 240 (7), 268 (21), 313 (9), 357 (2), 380 (7) et 409 (89), la plupart groupés dans la partie sud de la nécropole (Pl. 348, 1).

Type 2. Soupières globulaires, à diamètre maximal à mi-corps et bord légèrement évasé (Pl. 319, 183). On en a découvert 5 exemplaires, dans les tombes 74 (4), 130 (34), 210 (3), 340 (3) et 419 (13) (Pl. 348, 2).

Type 3. Soupières plus basses, à épaule légèrement élevée, fortement arrondie et bord rectiligne ou aplati (Pl. 320, 184). On en a découvert 10 exemplaires, dans les tombes 15 (2), 17 (11), 21 (13), 101 (6), 252 (4), 273 (3), 274 (35), 350 (12), 491 (5) et 497 (13), groupés surtout dans la partie centrale et sud-est de la nécropole (Pl. 348, 3).

Type 4. Soupières plus basses, à épaule à mi-corps ou plus bas, ouverture large et bord rectiligne ou évasé (Pl. 320, 185). On en a découvert 4 exemplaires, dans les tombes 21 (8), 54 (1), 344 (1) et 398 (5).

5. Vases tournés en terre rugueuse

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert un nombre impressionnant de vases en terre rugueuse – plus précisément, 436 exemplaires –, dont 435 provenaient des tombes et 1 de la strate. On les a inclus dans les groupes, types et variantes qui suivent:

a. Petites amphores

On en a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 81 (5), 166 (3) et 261 (10). Ces vases apparaissent, dans notre typologie, à côté des petites amphores tournées en terre fine grise.

b. Bols

On en a découvert 16 exemplaires, groupés dans les types et variantes qui suivent:

Type 1. Bols bitronconiques

1a. Bols hauts, du type soupière, à épaule élevée et bord légèrement évasé (Pl. 320, 186). On en a découvert 1 exemplaire, dans la tombe 414 (5).

1b. Bols bas, à épaule élevée et bord légèrement épais (Pl. 320, 187). On en a découvert 1 exemplaire, dans la tombe 277 (7).

1c. Bols bas, à épaule fortement arrondie, col court, courbé et bord rectiligne ou évasé (Pl. 320, 188). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 297 (157) et 369 (16).

1d. Bols hauts, à épaule élevée et bord rectiligne (Pl. 320, 189). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 180 (3) et 305 (73).

Type 2. Bols en forme générale tronconique

2a. Bols hauts, à partie supérieure cylindrique basse et bord évasé (Pl. 320, 109). On en a découvert 4 exemplaires, dans les tombes 264 (7), 376 (11), 450 (7) et 451 (22).

2b. Bols plus bas que les précédents, mais à partie supérieure plus développée et au bord courbé vers l'extérieur (Pl. 320, 191). On en a découvert 6 exemplaires, dans les tombes 253 (6), 269 (7), 292 (1), 374 (4), 380 (5) et dans la strate (P 103).

c. Jarres

On en a découvert 417 exemplaires appartenant à plusieurs types et variantes. Parmi ceux-ci, 14 jarres présentent des déformations, dû à la négligence dans l'exécution, raison pour laquelle on ne les a plus incluses dans la classification typologique. Elles ont été découvertes dans les tombes 140 (1), 177 (2), 186 (3), 212 (2), 215 (10), 232 (3), 249 (1), 274 (32; 33; 36), 279 (89), 280 (2), 416 (3) et 419 (5). En même temps, on n'a pas inclus dans la typologie, à cause de l'état fragmentaire, 101 jarres découvertes dans les tombes 5 (3), 6 (30, 14 (7), 47 (5), 55 (3), 66 (1), 68 (1), 71 (5), 72 (5), 75 (1; 2), 76 (1), 77 (5), 81 (4), 82 (4), 90 (6), 92 (3), 94 (3), 100 (4), 115 (1), 123 (45), 126 (2), 129 (3), 133 (2), 137 (5; 7), 142 (1, 2), 155 (1), 159 (2, 3), 161 (1), 162 (1), 165 (93), 170 (1), 171 (1), 172 (1), 174 (1), 175 (14), 181 (4), 185 (14), 186 (2), 199 (5), 202 (8), 214 (34), 218 (3), 219 (1), 220 (4; 6), 225 (5), 232 (2), 239 (36), 240 (9), 241 (9; 10), 251 (2), 254 (12), 255 (1), 256 (5; 6), 265 (1), 266 (2), 277 (4), 279 (88), 280 (3), 283 (1), 285 (1), 287 (2), 290 (1), 296 (3; 10), 308 (1), 319 (14), 322 (1), 336 (1), 337 (1), 340 (4), 344 (3), 345 (1), 348 (1), 357 (6), 359 (2), 360 (1), 375 (8), 386 (10), 390 (1), 391 (6), 408 (2), 409 (90), 410 (15), 418 (2; 3; 4), 436 (1), 445 (1), 449 (7), 450 (8), 454 (3; 4), 491 (3; 4) et 514 (48).

Type 1. Jarres globulaires – aplaties, à col bien esquissé et bord évasé (Pl. 320, 192). On en a découvert 4 exemplaires, dans les tombes 20 (5), 43 (4), 253 (4) et 268 (22), groupés dans la partie sud de la nécropole (Pl. 349, 1).

Type 2. Jarres sphéroïdales, avec deux variantes.

2a. Jarres à col court et bord rectiligne, parfois épais ou légèrement évasé (Pl. 320, 193). On en a découvert 39 exemplaires, dans les tombes 3 (6), 17 (9; 10), 28 (6), 69 (4), 70 (2), 85 (1), 88 (2), 92 (4), 114 (49), 117 (6), 118 (1), 123 (42), 138 (8), 139 (2), 149 (13), 198 (28), 225 (1), 238 (3), 251 (1), 253 (7), 262 (1), 263 (17), 288 (1), 296 (6), 301 (38; 40), 333 (10), 339 (1), 371 (2), 378 (18), 383 (1), 409 (91), 422 (3), 447 (20), 488 (22; 26), 508 (5) et 518-520 (c), éparpillés dans toutes les zones de la nécropole (Pl. 350, 2a).

2b. Jarres à col plus étroit et bord fortement évasé (Pl. 321, 194). On en a découvert 20 exemplaires, dans les tombes 24 (4), 70 (30, 149 (14; 15), 213 (9), 238 (4), 296 (11), 302 (2), 306 (91; 93), 350 (8), 356 (15), 358 (131), 374 (5), 376 (4), 445 (4), 454 (2), 488 (23), 500 (3) et 501 (23) (Pl. 350, 2b).

Type 3. Jarres miniature, avec deux variantes.

3a. Jarres sveltes, à col court, ouverture large et bord rectiligne ou évasé (Pl. 321, 195). On en a découvert 15 exemplaires, dans les tombes 21 (9), 71 (3), 77 (11), 174 (2), 222 (6), 232 (4), 282 (4), 326 (7; 9), 358 (129), 378 (24), 394 (1), 414 (8), 419 (12) et 488 (24) (Pl. 351, 3a).

3b. Jarres globulaires, à col court et étroit et bord rectiligne ou évasé (Pl. 321, 196). On en a découvert 10 exemplaires, dans les tombes 85 (3), 91 (2), 93 (9), 132 (16), 135 (2), 275 (10), 301 (37), 317 (6), 386 (14) et 419 (11) (Pl. 351, 3b).

Type 4. Jarres de grandes dimensions, avec trois variantes.

4a. Jarres sphéroïdales basses, au diamètre maximal à mi-corps, col court et bord évasé (Pl. 321, 197). On en a découvert 15 exemplaires, dans les tombes 29 (5), 108 (6), 123 (40), 125 (1), 206 (78), 210 (4), 222 (3), 262 (2), 264 (8), 275 (11), 281 (10), 305 (77), 350 (6), 389 (11) et 408 (1), groupés dans la partie sud et est de la nécropole (Pl. 351, 4a).

4b. Jarres plus sveltes, piriformes, au bord court et évasé (Pl. 321, 198). On en a découvert 15 exemplaires, dans les tombes 95 (1), 108 (5), 114 (50), 116 (1), 135 (3), 139 (1), 151 (1), 160 (1), 177 (5), 234 (1), 279 (87), 343 (2), 385 (9), 398 (4) et 485 (4) (Pl. 352, 4b).

4c. Jarres à panse bombée, de forme légèrement bitronconique et au bord évasé ou épais (Pl. 321, 199). On en a découvert 27 exemplaires, dans les tombes 17 (2), 93 (12), 102 (8), 135 (4), 173 (1), 174 (1), 177 (4), 178 (10), 187 (1), 203 (3), 213 (1), 233 (3), 239 (37), 254 (6), 282 (5), 313 (14), 315 (2), 317 (9; 10), 331 (9), 356 (14), 358 (132), 392 (3), 451 (23), 477 (23), 488 (25) et 501 (20) (Pl. 352, 4c).

Type 5. Jarres bitronconiques, avec deux variantes.

5a. Jarres à épaule élevée, bien profilée, col étroit et bord rectiligne (Pl. 321, 200). On en a découvert 5 exemplaires, dans les tombes 56 (3), 132 (15), 169 (10), 340 (5) et 369 (22) (Pl. 353, 5a).

5b. Jarres à épaule à mi-corps, bien mise en évidence et bord rectiligne (Pl. 321, 201). On en a découvert 4 exemplaires, dans les tombes 21 (12), 132 (10; 14) et 182 (2).

Type 6. Jarres hautes et sveltes, à épaule élevée, avec deux variantes.

6a. Jarres à épaule atténuée, à col très court et bord légèrement évasé, parfois épais (Pl. 321, 202). On en a découvert 13 exemplaires, dans les tombes 43 (5), 67 (1), 81 (3), 102 (6), 110 (17), 120 (1), 141 (1), 157 (41), 188 (7), 341 (2), 419 (14), 427 (6) et 469 (37), groupés surtout dans la partie est de la nécropole (Pl. 353, 6a).

6b. Jarres aux épaules proéminentes et élevées et bord évasé (Pl. 321, 203). On en a découvert 23 exemplaires, dans les tombes 71 (2; 4), 77 (8), 112 (1), 117 (9), 175 (8; 10), 178 (9), 179 (5), 188 (5), 203 (1), 215 (11), 225 (2), 261 (5), 289 (2), 305 (74), 334 (4), 386 (8; 13), 427 (11; 12), 496 (12) et 505 (5), groupés, comme les précédentes, surtout dans la partie est de la nécropole (Pl. 353, 6b).

Type 7. Jarres hautes, au diamètre maximal à mi-corps, ouverture étroite et bord rectiligne ou évasé (Pl. 321, 204). On en a découvert 15 exemplaires, dans les tombes 74 (5), 10 (20), 243 (3), 248 (9), 254 (4), 260 (5), 261 (6), 294 (2), 300 (26), 302 (1), 375 (7), 414 (7), 450 (9), 473 (1) et 505 (8) (Pl. 354, 7).

Type 8. Jarres hautes, à panse bombée, col court et bord rectiligne ou légèrement évasé (Pl. 321, 205). On en a découvert 26 exemplaires, dans les tombes 39 (1), 56 (5), 70 (5), 80 (6), 143 (4), 154 (1), 213 (2), 248 (9), 250 (5), 260 (7), 270 (2), 297 (166), 300 (25), 301 (39), 305 (75), 306 (95), 343 (5), 376 (7), 380 (4), 384 (22), 392 (5), 477 (20), 505 (9), 508 (8), 510 (5) et 514 (49) (Pl. 354, 8).

Type 9. Jarres hautes, sveltes, au diamètre maximal à mi-corps, fond étroit et bord rectiligne ou évasé (Pl. 322, 206). On en a découvert 17 exemplaires, dans les tombes 39 (4), 60 (1), 70 (6), 74 (9; 12), 123 (43), 166 (1), 206 (76), 213 (10), 214 (33), 256 (4), 273 (2), 304 (1), 369 (23), 422 (2), 485 (3) et 497 (12) (Pl. 354, 9).

Type 10. Jarres hautes, sveltes, aux épaules atténuées à mi-corps et bord évasé (Pl. 322, 207). On en a découvert 5 exemplaires, dans les tombes 149 (11), 176 (2), 317 (8), 323 (1) et 359 (4).

Type 11. Jarres de dimensions moyennes, à épaule élevée, col court et bord évasé (Pl. 322, 208). On en a découvert 27 exemplaires, dans les tombes 36 (7), 47 (6), 53 (3), 80 (2), 102 (3), 137 (4), 138 (10), 153 (4), 203 (2), 215 (6), 222 (5), 235 (1), 267 (1), 297 (161), 309 (87), 331 (11), 347 (12; 15), 269 (21), 374 (6), 376 (12), 378 (26), 417 (3), 422 (1), 433 (4), 449 (6) et 496 (13) (Pl. 355, 11).

Type 12. Jarres de dimensions moyennes, au diamètre maximal à mi-corps et bord rectiligne, évasé ou aplati (Pl. 322, 209). On en a découvert 23 exemplaires, dans les tombes 3 (7), 35 (3), 74 (3), 125 (3), 138 (9), 157 (39), 169 (9), 254 (7), 263 (15), 309 (86), 331 (10), 353 (11), 369 (24), 375 (5), 391 (5), 407 (2), 414 (6), 417 (2), 422 (6), 433 (6), 449 (8), 464 (5) et 514 (54) (Pl. 355, 12).

Type 13. Vase de provisions, du type "dolia". On en a découvert 1 fragment dans le couvercle de la tombe 10 (7) d'incinération.

4. Vases d'importation, romains.

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert 34 vases d'importation, dont 32 dans les tombes et 2 dans la strate. On n'a pas inclus dans la classification typologique la tasse de la tombe 464 (6), vu que celle-ci n'avait pas de col et d'ouverture. Ces récipients ont été séparés dans les groupes, types et variantes qui suivent:

a. Tasses

On en a découvert 13 exemplaires, comme il suit:

Type 1. Tasses à ouverture trilobée, avec quatre variantes.

1a. Tasses basses, à ouverture large, anses rectangulaires en section, cannelures fines, parallèles sur la panse et fond annulaire (Pl. 322, 210). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 2 (15) et 108 (7).

1b. Tasses sveltes, hautes, à col étroit, parfois décorées de cannelures parallèles sur l'anse et fond annulaire (Pl. 322, 211). On en a découvert 3 exemplaires, dans les tombes 213 (7), 282 (6) et 296 (4), groupés vers la frontière nord-est de la nécropole (Pl. 356, 1b).

1c. Tasses hautes, massives, aux anses ovales en section, présentant des fosses longitudinales, au fond annulaire (Pl. 322, 212). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 175 (13) et 369 (17) (Pl. 356, 1c).

1d. Tasses plus basses que les précédentes, à ouverture plus large, anses ovales en section et fond annulaire (Pl. 322, 213). On en a découvert 1 exemplaire, dans la tombe 216 (7).

Type 2. Tasses hautes, sveltes, à manchon circulaire au-dessus du bord, anses rectangulaires en section et fond annulaire (Pl. 323, 214). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 243 (2) et 317 (11) (Pl. 356, 2).

Type 3. Tasses au corps oblongue, col cylindrique, bord rectiligne, anse rectangulaire en section, cannelures en spirale sur la panse et fond annulaire (Pl. 323, 215). On en a découvert 1 exemplaire, dans la tombe 220 (8).

Type 4. Tasse à panse bombée, col court, bord rectiligne, anse ovale en section, avec nervure à l'extérieur, engobe rousse, lignes incisées à droite de l'anse et fond plat (Pl. 323, 216). On en a découvert 1 exemplaire, dans la tombe 136 (3).

b. Petites amphores

On en a découvert 11 exemplaires, qu'on a pu départager dans les types suivants:

Type 1. Petites amphores de petites dimensions, au corps cylindrique, col tronconique ou cylindrique, bord rectiligne, anses ovales en section et fond annulaire et groupes de cannelures fines, parallèles (Pl. 323, 217). On en a découvert 8 exemplaires, dans les tombes 85 (2), 154 (4), 206 (74), 238 (5; 6), 301 (41), 326 (10) et 392 (1) (Pl. 356, 1).

Type 2. Petites amphores au corps ovoïdal, bord rectiligne, anses rectangulaires en section et fond annulaire ou concave, décoré de cannelures fines, parallèles (Pl. 323, 218). On en a découvert 2 exemplaires, dans les tombes 127 (3) et 154 (3).

Type 3. Petites amphores au corps haut, cylindrique, anses rectangulaires en section et fond plat, décorées de cannelures fines, parallèles (Pl. 323, 219). On en a découvert 1 exemplaire, dans la tombe 132 (9).

c. Amphores

On en a découvert 7 exemplaires, comme il suit:

Type 1. Amphores de grandes dimensions, au corps cylindrique ou plus large dans la partie inférieure, ouverture étroite, col court, anses rectangulaires ou ovales en section, cannelures ondulées (Welenriefelung) sur la panse (Pl. 324, 220). On en a découvert 4 exemplaires, dans les tombes 121 (4), 376 (8), 450 (11) et 54 (47), dont trois groupés dans la partie nord-est de la nécropole (Pl. 356, 1).

Type 2. Amphore au corps ovoïdal, col court et étroit, anses ovales en section et fond pointu, décorée de cannelures fines, parallèles ou en forme de vague (Pl. 324, 221). On en a découvert 1 exemplaire, dans la tombe 296 (13).

Type 3. Amphore haute, à épaule élevée, ouverture large, anses ovales en section et fond annulaire, décorée de fosses (Rilung) sur la panse (Pl. 324, 222). On en a découvert 1 exemplaire, dans la tombe 248 (8).

Type 4. Amphore haute et svelte, à col long, cylindrique, anses ovales en section, avec nervures longitudinales et fond annulaire, décorée de cannelures larges sur la panse (Pl. 324, 223). On en a découvert 1 exemplaire, dans la tombe 254 (10). À la différence de la céramique romaine de tous les types, présenté plus haut, travaillé en terre fine rouge-brique, dure et luisante, parfois avec engobe, les amphores du type 4 contiennent beaucoup de sable dans la composition de la pâte.

On peut mentionner que, à part les amphores décrites plus haut, dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert aussi, dans la strate (P 129), un exemplaire de forme haute, svelte, à épaule élevée, anses ovales en section, avec nervures longitudinales extérieures. La pâte est dure, avec beaucoup de sable dans sa composition.

Ce type d'amphore est daté aux siècles I-II. (Șovan, 1983, p. 123-124, pl. I, 1).

d. Bols

Type 1. Bol à l'ouverture large, à l'épaule peu accentué et au bord droit (Pl. 324, 224). On a mis au jour un seul exemplaire dans la tombe 238 (2).

Type 2. Bol bi tronconique haut, à l'ouverture étroite, à l'épaule proéminent et au fond annulaire (Pl. 325, 225). On a mis au jour un seul exemplaire dans la couche archéologique (P100).

I. OFFRANDES ALIMENTAIRES

Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert des offrandes alimentaires représentant: 1. os d'animaux et coquilles d'œuf; 2. grains de sureau (*Sambucus Nigra*).

1. Os d'animaux, coquilles d'œuf

Les offrandes provenant d'animaux ont été découvertes sous forme de os d'ovicaprinés, taurins, porcins, poules domestiques et poissons, mais aussi de coquilles d'œuf provenant de poules domestiques. On les a trouvées dans 14 tombes à incinération et 122 tombes à inhumation (tableau 1). Il faut mentionner que tous les os découverts dans ces tombes ne peuvent pas être considérés comme tels, vu qu'une partie d'entre eux ont une autre signification ou bien ils ont été inclus par hasard dans le remplissage des tombes (Haimovici, 1994, p. 222).

Comme on le sait bien, la coutume de déposer des offrandes alimentaires dans les tombes est typique de toutes les nécropoles de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov, ce groupe du mobilier funéraire étant saisi dans des proportions différentes d'une nécropole à l'autre, à l'égard aussi bien du nombre des tombes que de la quantité d'offrandes déposées.

2. Grains de sureau (*Sambucus Nigra*)

Des grains de sureau de l'espèce *Sambucus Nigra* ont été découverts dans les tombes 130 et 137 (Monah, 1994, p. 421 – 422, fig. 1). La coutume de déposer des grains de sureau dans les tombes est attestée pour la première fois dans la zone de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov, par les découvertes de Mihălășeni. Dans cette région, le même rituel ne sera de nouveau rencontré qu'aux XIVe-XVe siècles, dans la nécropole médiévale de Hudum – Botoșani (Monah, 1998, p. 307).

IV. CHRONOLOGIE RELATIVE ET ABSOLUE DE LA NÉCROPOLE

Les corrélations entre les différents types de mobilier funéraire de Mihălășeni d'une part et les ensembles clos d'autre ont permis de constater dans le tableau l'existence de concentrations d'objets. En associant les bandes de longévité de ces objets, nous avons réussi à démarquer trois groupes de tombes qui correspondent aux trois phases suivantes, auxquelles s'ajoute une quatrième, qui par son absence de mobilier funéraire avait été exclue a priori de l'analyse de *permutation matricielle*.

La phase I.

La concentration typologique, qui est caractéristique pour les sépultures de cette phase, présente la combinaison suivante: pots grossiers façonnés à la maine (typ 1), petits couteaux de toilette en bronze (type 1), les coupes à la pied (typ 1), les pots à pâte grumeleuse faits au tour (typ 1), les fibules (typ 2a,3a1), les peignes (3a,3c) et les bols à pâte fine gris (3a). C'est dans les tombes appartenant à cette étape qu'on mis à jour certains types à existence plus longue, retrouvés dans les tombes de la II-ème ou même de la III-ème phase de la nécropole: tasses à pâte fine, faites au tour (types 1a, 2a), peignes (types 1,2), bols à pâte fine, faits au tour (types 1d,3c,3d, 5c,6a), pots à pâte fine grise, faits au tour (typ 3a), soupières à pâte fine grise, faites au tour (types 1,3), pots à pâte grumeleuse (types 4a, 4b), fibules (type 1a).

La phase II.

Il n'existe pas que deux types d'objets, qui n'aient été découvert uniquement dans les sépultures attribuée à ce segment chronologique du cimetière: tasses à pâte fine, faits au tour (type 1b) et amphorettes romaines (type 1).

On doit également rappeler que parmi les mobiliers funéraires de cette phase se trouvent pour la dernière fois: des peignes (type 2), des bols à pâte fine, faits au tour (types 1d,6a), des pots à pâte fine grise, faits au tour (type3a), des soupières à pâte fine grise, faites au tour (types 1, 3), des pots à pâte grumeleuse faits au tour (type 4a), des tasses à pâte fine grise, faites au tour (types 1a, 2a).

C'est maintenant qu'on peut établir por la première fois l'existence de plusieurs catégories nouvelles d'objets: gobelets à pâte fine, faits au tour (types 1a, 2), fibules (types 1b,2b,3a2,3b), bols à pâte fine, faits au tour (types 1b, 1f, 2a, 2b, 2c, 3e, 3f, 5b, 6b, 8), pots à pâte grumeleuse, faits au tour (types 2a, 2b, 3a, 3b, 4c, 6a, 6b, 8,9,11,12), pendentifs prismatiques (types 6a,6b), coupes à pâte fine, faits au tour (type 1), peignes (types 1b, 3d, 3e,3f), bols à trois anses (types 3a, 9), amphorettes à pâte grise (type 4), tasses à pâte fine, faits au tour (types2c, 4a) soupières à pâte fine grise, faites au tour (type2), pots à pâte fine grise, faits au tour (types 1b,2), boucles (types 1a,6).

La phase III.

En exclusivité caractéristiques de cette phase sont les types suivantes: fibules (types 4a, 4b), cruches romaines (types 1b,1c, 2), boucles (types2a, 2b, 2c, 2d, 4, 5), pots à pâte grumeleuse faits au tour (types 5a, 7), amphorettes romaines (typ 1), peignes (types 3c1, 4), tasses à pâte fine grise, faits au tour (types 4b, 5, 8), bols à pâte fine grise, faits au tour (types 1e, 7) et gobelets en verre (typ 1).

Par contre, c'est dans les tombes de cette phase, qu'on voit déposer les derniers bols à pâte fine grise, faits au tour (types 1b, 1f, 2a, 2b, 2c, 3c, 3d, 3e, 3f, 5b, 5c, 6b, 8), fibules (types 1a, 1b, 2b, 3a2, 3b), pots à pâte grumeleuse, faits au tour (types 2a, 2b, 3a, 3b, 4a, 4c, 6a, 6b, 8,9, 11, 12), peignes (types 1a, 1b, 3d, 3e, 3f), gobelets à pâte fine grise, faits au tour (types 1a, 2), pendentifs prismatiques (types 6a, 6b), coupes à pâte fine grise, faits au tour (type1), bols à trois anses (types 3a, 9), amphorettes romaines (type 4), tasses à pâte fine grise, faits au tour (types 2c, 4a), soupières à pâte fine grise, faits au tour (type2), pots à pâte fine (types 1b, 2), boucles (types 1a, 6).

En partant de la concentration des types d'objets et en continuant l'analyse de longévité, on a réussi à départager trois groupes de tombes qui suggèrent l'existence de trois phases chronologique relative à l'intérieure de notre nécropole. Un nombre total de 134 tombes restées dans le tableau définitif, sont réparties comme il suit: 19 à la I-ère, 52 à la II-ème et 63 à la III-ème phase.

Le mobilier funéraire des tombes 37, 108, 231 comporte de typ apparaissent également dans I-ère et dans la II-ème phase de la nécropole. Si leur rattachement en exclusivité à l'une des deux première phases laisse place à l'incertitude, il n'est pas moins sûr qu'un rattachement à la III-ème phase soit exclu. Un incertitude similaire régné – à la seule différence qu'il s'agit de la II-ème et la III-ème phases – au sujet des tombes 36, 43, 47, 49, 58, 69, 70, 137, 179, 203, 222, 281, 305, 306, 309, 319, 356, 374, 389, 419, 422 et 451 où l'on pourrait envisager une double appartenance.

La distribution sur le territoire de la nécropole des trois groupes de tombes attribuées aux trois étapes principales d'enterrement ne pose pas de difficultés, car ils présentent chorologiquement très bien délimités. En effet, les 16 sépultures de la I-ère phase sont groupées presque en exclusivité dans la partiesud-ouest de la nécropole. Deux tombes (37, 108) du petit groupe dont l'attribution incertaine hésite entre la I-ère et la II-ème ont été mises au jour dans la même zone, tandis que la troisième (231) se trouvait à une distance relativement grande marquant, tout comme la tombe 385, une tendance d'éloignement de l'aréal initial (Pl.364).

Les tombes assignées à la II-ème phase sont concentrées aproximativement au centre de la nécropole, se situent parfois de façon isolée dans le nord-est et dans l'est, et par conséquent ne se trouvent que très rarement dans l'aréal occupé, lui, massivement par les tombes de la I-ère phase. On peut constater que les tombes attribuées à la III-ème phase constituent – à quelques exceptions près – les extrémités nord-est et sud-ouest de la nécropole. Les sépultures qui peuvent appartenir soit à la II-ème phase, soit à la III-ème phase se trouvent dispersées dans la nord-est et le sud de nécropole (Pl. 384).

La phase IV (?).

Environ 100 tombes témoignent de l'existence d'une quatrième concentration, dont les traits caractéristiques seraient l'orientation ouest-est (avec certaines déviations) et l'absence presque totale du mobilier funéraire. Ces tombes sont pour la plupart concentrées dans l'aréal nord-ouest du cimetière, un groupe non négligeable étant mis au jour de son côté estique (Pl. 385).

Dans ce contexte, il est nécessaire d'expliquer la situation topo-chronologique des tombes à incinération et à inhumation appartenant à la nécropole. Leur séparation dans le plan nous permet une série de constatations intéressantes. À l'exception des tombes 435, 436 et 484, situées dans la zone où prédominaient les tombes orientées O-E, considérées chrétiennes, la plupart des tombes d'incinération étaient répandues dans la partie sud-ouest, sud-est et est de la nécropole. Cette situation pourrait suggérer que le rite d'incinération, après une évolution assez longue dans le temps, aurait disparu de l'usage vers la fin de la nécropole. Cependant, la pratique de l'incinération en même temps avec les inhumations jusqu'à la fin de la nécropole ne doit pas être rejetée, car il y a des indices dans ce sens. Ainsi, dans la tombe 256 à incinération, qui superposait la tombe 258 d'inhumation, on a découvert une jarre tournée en pâte rugueuse du type 9 qui, dans le diagramme, se retrouve surtout dans la phase III. En même temps, la tombe 255 d'incinération superpose la tombe 254 à inhumation, qui appartient, sans aucun doute, à la phase III d'enterrements. Enfin, sous le terre-plein d'incinération no. 1 se trouvait la tombe à inhumation 166, qui appartient, très probablement, à la phase III, car le bol tourné en terre fine grise du type 2a et la jarre tournée en terre rugueuse du type 9 du mobilier de celle-ci atteignent leur « apogée » dans la phase III. Outre cela, sur le terre-plein d'incinération mentionnée on a encore découvert deux tombes à incinération (161 et 162), situation stratigraphique qui place celles-ci vers la fin de la nécropole, car l'intervalle de temps entre la sortie de l'usage du terre-plein et l'enterrement des incinérés sur le terre-plein aurait dû être suffisamment grand pour que son existence soit oubliée par les habitants.

Les tombes ont été réparties dans les phases suivantes: phase I, phase I ou II, phase II, phase II ou III et phase III. Dans la phase I, le marquage dans le plan de toutes les tombes contenant des pièces qui appartiennent aux 5 séries typologiques élargit considérablement la zone d'extension dans le cadre de la nécropole, à la suite de l'inclusion des tombes 6, 9, 10, 62, 113, 287, 5, 143 et 336. À l'exception des nouvelles tombes groupées dans le sud-ouest de la nécropole, trois de ces tombes (no. 143, 113 et 287) marquent dans la zone est et nord-est (à côté de la tombe 234) l'extension des enterrements par rapport à la zone initiale (Pl. 390). En même temps, on peut observer, dans la tombe 44, deux types de vases (bols tournés en terre fine grise du type 3d et 3c), qui, dans le diagramme général, se retrouvent aussi dans les phases II et III. De plus, une jarre tournée en terre rugueuse du type 8 de la tombe 143 se retrouve elle aussi dans les phases II et III, ce qui ne signifie pas que les tombes respectives n'appartiennent pas à la phase I, mais seulement que dans cette phase commencent leur longue évolution (jusqu'à la fin de la nécropole) les 3 types de vases mentionnés (Pl. 388).

Une autre série de 4 types d'objets (bols tournés en terre fine grise du type 6a et 1d, soupières du type 3 et jarres tournées en terre rugueuse du type 4b) se rencontrent dans les phases I et II de la nécropole (Pl. 387), y compris dans les tombes 22, 273, 95, 116, 160 et 234, qui ne sont pas inclus dans le diagramme. Dans le plan de la nécropole on peut observer une extension vers le nord-est de ces tombes d'incinération (no. 116, 160, 234 et 273) (Pl. 390).

Il y a aussi une autre série de types d'objets, qui sont plus nombreux dans la phase II (bols tournés en terre fine grise du type 3d, 3c, 5b et 5c, jarres tournées en terre rugueuse du type 4a et verres du type 1a), et les tombes avec de tels objets se trouvent (à l'exception de la tombe 346) dans la partie sud-ouest de la nécropole (tombes 12, 23 et 29). D'autres types d'objets se trouvent en nombre plus grand dans la phase III (jarres tournées en terre rugueuse du type 2b, 11, 6a et 9 et bols tournés en terre fine grise du type 3f), et les tombes respectives sont situées dans le nord-est de la nécropole. Enfin, une autre série de types d'objets se répartit proportionnellement dans les phases II et III (jarres

tournées en terre rugueuse du type 4c, 2a, 3a, 8 et 6b et bols tournés en terre fine grise du type 3c et 6b), les tombes contenant ces objets se trouvant (à l'exception des tombes 285 et 383) surtout dans le centre et l'est de la nécropole (tombes 173, 174, 315, 88, 118, 251, 288, 229, 270, 112 et 141), dans les deux groupements mentionnés ci-dessus. Cette phase II ou III offre, par le grand nombre des tombes et par l'extension générale vers le centre, l'est et le nord-est de la nécropole, la preuve certaine de la prolongation, jusqu'à la fin de la nécropole, de la pratique du rite de l'incinération, simultanément avec celui de l'inhumation (Pl. 390). De plus, entre les types d'objets qui, dans le diagramme général, apparaissent exclusivement dans la phase III on peut remarquer les bols tournés en terre fine grise du type 1e et les jarres tournées en terre rugueuse du type 7, qui se retrouvent dans les tombes 11 et 294 situées à la frontière du sud-ouest (à côté de la tombe 12 de la phase II ou III) et du nord-est (dans un fort groupement de tombes d'incinération appartenant aux deux dernières phases d'enterrements de la nécropole) (Pl. 390). C'est toujours à la phase III qu'appartient la tombe 302, dans laquelle on a découvert une jarre rugueuse du type 7.

La plupart des tombes à incinération (à l'exception de celles de la phase I ou II) sont groupées dans la zone centrale, est et nord-est de la nécropole, dans la partie nord et nord-ouest de la nécropole les tombes étant, pour la plupart, chrétiennes. La présence de celles-ci n'exclut, cependant, pas la continuation de l'incinération, la preuve en étant les tombes 435, 436 et 484, qui appartiennent, le plus probablement, à la phase finale de la nécropole.

Tenant compte de tous ces éléments, on peut affirmer que dans la nécropole de Mihălășeni on a saisi trois phases certaines d'enterrements. Une éventuelle quatrième phase, appelée improprement des tombes chrétiennes, est problématique, car à la fin de la nécropole on pratiquait l'inhumation, dans des proportions différentes dans les variantes païenne (orientation générale N-S et offrandes alimentaires) et chrétienne (orientation O-E et offrandes alimentaires absentes). Vu qu'on pourrait difficilement imaginer que, vers la fin de la nécropole, toute la population de la région est passée à la religion chrétienne, on considère que la soi-disant quatrième phase est, en réalité, contemporaine de la troisième et, partiellement, de la deuxième.

* * *

Pour fixer la limite chronologique inférieure de la nécropole, on a en vue le mobilier découvert dans les tombes de la phase I. On se rapporte, premièrement, aux jarres non tournées en terre rugueuse, avec le bord courbé vers le dedans, trouvées entières ou fragmentaires et utilisées comme urnes ou couvercles dans les tombes d'incinération. Ces vases ont une longue tradition dans les cultures de Przeworsk (Godlowski, 1981, pl. II, 3; III, 6) et Wielbark (Jaskonis, Okulicz, 1981, pl. XXV, 7, pour les phases C 1, C 2-3; pl. XXVI, 5, 21, pour les phases C/D, D; pour la chronologie générale, voir le diagramme de la page 52 du même volume, réalisé par K. Godlowski et Z. Wozniak), étant présents aussi dans la culture de Lipița (Šmiszko, 1932, pl. I, 4; VIII, 8).

Un autre groupe céramique important pour le problème en question est celui des coupes à pied tournées en terre fine grise, trouvées entières ou fragmentaires dans les tombes 5, 19, 26 et 28. Des coupes et des vases à fruits au pied haut ont été utilisées aussi dans la culture de Lipița (Šmiszko, 1932, pl. VII, 5, 7-13; VIII, 2). Celles-ci ne sont pas inconnues non plus la culture de Wielbark (Wolagiewicz, 1981, pl. XXII, 18-19). Des vases à fruits et des coupes au pied haut ont été découvertes aussi dans les zones des Daces libres, à l'est des Carpates, mais l'exécution des pieds des coupes découvertes à Mihălășeni singularisent, jusqu'à présent celles-ci dans les régions culturelles mentionnées ci-dessus.

Un autre élément utile dans la détermination des débuts de la nécropole de Mihălășeni est représenté par la boucle en bronze à anneau rectangulaire et axe central coulissé par l'ardillon, découverte dans la tombe 10, située dans la région de la phase I.

Leur origine semble être la culture de Wielbark (Madyda-Legutko, 1986, p. 81, pl. 23, groupe J, type 2). De la région des cultures de Przeworsk et Wielbark proviennent également les petits couteaux de toilette en bronze (Jasnoz, 1951, p. 173) et les clés de bronze ou de fer.

Enfin, la série de fibules du type 3a1, à spirale exécutée de deux pièces, représente le groupe le plus vieux de fibules utilisées dans la nécropole, n'étant caractéristique que de la phase I. Ce type de fibule se caractérise aussi par la forme triangulaire en section de l'arc, tout comme pour les fibules du type 2a, appartenant à la même étape d'enterrements. Or, les fibules du type 2 ont été expliquées par

les premières manifestations de la culture de Sântana de Mureș - Černjachov dans l'espace dace (Ioniță, 1982, p. 91), bien qu'elles apparaissent aussi dans la culture de Wielbark, étant datées à la fin du IIIe siècle et au début du IVe (Pietrzak, Tuszynska, 1988, pl. 370, 2, 3; 371, 1, 2-5). La variante 3a1, qui n'apparaît que dans la phase I, évoluera dans les phases suivantes de la nécropole par les variantes 3a2 et 3b, pour lesquelles la section de l'arc est en forme de segment de cercle.

Un lieu à part revient à la tombe 26, d'inhumation, où, à côté d'une coupe entière, au pied haut, on a trouvé un fragment de jarre en terre rugueuse, à la barbotine, au bord courbé vers le dedans, et un peigne trapézoïde, avec alvéoles en-dessus de la petite base. Ces peignes, originaires des milieux nordiques (Jaskonis, Okulicz, 1981, pl. XXIV, 21), ont été découverts également dans les tombes 28 et 313, qui figurent parmi les premières de la nécropole. Ce type de peigne, à manche trapézoïde, a été daté par Kazanski dans la phase I de son système chronologique, correspondant à la seconde moitié du IIIe siècle et au début du IVe siècle (Kazanski, Legoux, 1988, p. 13, pl. I, 5).

Prenant en considération tous les éléments présentés ci-dessus, nous sommes d'avis que la limite inférieure de la nécropole de Mihălășeni pourrait être fixée à la fin du IIIe siècle ou, plus probablement, au début du IVe siècle, quand un groupe peu nombreux de population vandالية ou d'autre origine de la région des cultures mentionnées est descendu vers le sud, où il a fondé un habitat.

Pour fixer la limite chronologique supérieure de la nécropole de Mihălășeni, on dispose de nombreux arguments. L'un des fréquents éléments de datation des sites archéologiques de cette époque est la fibule d'argent à semi-disque et plaque pentagonale. Une mention spéciale est due aux fibules de la tombe 123, dont le côté de la plaque pentagonale vers l'arc de la fibule est plus épais que celui-ci, variante qu'on a datée dans la période 375-425 (Schultze, 1977, pl. 27).

Un autre groupe d'objets, datés avec assez de précision pour des zones larges de l'Europe, est représenté par les verres de verre. Dans la nécropole de Mihălășeni on a découvert 3 types de verres, qui se retrouvent aussi dans la zone scandinave. Les verres du type 2 et 3 de Mihălășeni n'ont pas pu être insérés dans le diagramme combinatoire. En revanche, ceux du type 1 apparaissent comme la pénultième série typologique. Des 5 verres de ce type, découvert dans les tombes 117, 175, 296, 369 et 450, on n'a pu inclure dans le diagramme que 4 exemplaires. La série est restreinte et apparaît seulement dans les dernières séquences de la phase III. Les types 1 et 3 de Mihălășeni correspondent aux types VII-A et VII-B, respectivement au type VI de la Scandinavie (Straume, 1987, pl. 6 et 7), datés dans les phases C3-D1, c'est-à-dire jusque dans la première moitié du Ve siècle (idem, p.46-47). Näsman considère que les verres tronconiques aux flancs épais décorés d'oves et facettes sont apparus plus tôt sur notre continent, tandis que dans le nord ils prolongent leur existence jusqu'au milieu du Ve siècle (Näsman, 1984, 158-159).

Nous considérons que les verres du type 2, tronconiques et aux flancs peu épais, sont contemporains de ceux du type 1 et 3 de Mihălășeni

Les tasses à facettes verticales (Kazanski, Legoux, 1988, p. 53, pl. V, 75), datées à la fin du IVe et au début du Ve siècle et considérées comme des imitations des récipients métalliques romains (Kropotkin, 1973, p. 240-243), ont été également découvertes à Mihălășeni, dans la tombe 376. Cet exemplaire (tasse du type 4b) apparaît, à côté d'une amphore romaine du type 1 et d'un verre tronconique aux flancs de verre peu épais, dans la phase III, dans les dernières séquences de celles-ci.

La plupart des amphores romaines découvertes dans la nécropole sont datées dans la même période tardive. Encadrées dans le type 1, elles sont placées dans le diagramme toujours dans la phase III de la nécropole. Les amphores au corps plus large dans la partie inférieure, tout comme celles découvertes dans les tombes 121, 450 et 514, ont été datées au bas IVe siècle et au Ve siècle dans des sites du bassin méditerranéen et dans celui de la mer Noire (Robinson, 1959, pl. 29, M 273; pl. 32, M 328).

Ayant en vue les éléments mentionnés plus haut, on peut avancer l'idée que la limite chronologique supérieure de la nécropole de Mihălășeni se situe probablement dans le dernier quart du IVe siècle et même au début du Ve siècle.

Les premières tombes à incinération apparaissent dans la nécropole à la fin du IIIe siècle ou, plus probablement, au début du IVe siècle et le grand nombre des tombes découvertes à Mihălășeni suggère leur usage prolongé.

Le diagramme combinatoire met en évidence quelques constatations. La phase I paraît plus courte que les deux autres, dû au fait que le groupe de Germaniques établi dans cette zone de la Plaine de Moldavie a été assez peu nombreux. Prenant en considération les caractéristiques de l'inventaire,

on pourrait dire que la phase II s'achève vers le milieu du IVe siècle et la phase III couvre la dernière partie de l'existence de la nécropole. Le diagramme laisse voir que la phase III comprend un nombre plus grand de tombes que la phase II. À cela il faut ajouter encore les tombes de la soi-disant phase IV, qui superpose, probablement, la phase III et les dernières étapes de la phase II.

Un problème assez difficile est aussi la datation de la construction à fondements de pierres du secteur sud-ouest de la nécropole. Le fait qu'à l'intérieur de cette construction on n'a pas découvert aucune tombe pourrait suggérer le fait qu'elle a été utilisée dans une phase plus ancienne de la nécropole. En même temps, on peut se poser la question si, à ce temps-là, la communauté païenne d'ici, numériquement assez réduite, sentait le besoin d'ériger une construction de dimensions si grandes (55 m²) pour officier le cérémonial funéraire. Le plus probablement, cette construction devrait être datée dans une période tardive (phase III ?) de la nécropole. Les fondements ont été enterrés à environ 0,30 m par rapport au niveau antique. A proximité de l'extrémité nord-est des fondements, à l'intérieur de la construction, à 0,50 m de profondeur, on a mis au jour une aiguille en bronze de type *Rollenknopfnadel* appartenant très probablement au Bronze tardif (Pl. 287, 120; Ioniță, Șovan 1995, p. 256, Pl. 1,1). En même temps, la mise au jour des restes de la tombe 50 sur les fondements qui certainement sont arrivés ici de proximité, d'une tombe détruite probablement à l'occasion de la l'exhumation ultérieure pourrait constituer une preuve que cette construction n'est pas ultérieure à la nécropole

V. RITES FUNÉRAIRES

Les fouilles de Mihălășeni ont mené à la découverte de 520 tombes à incinération et à inhumation. Entre celles-ci, 429 étaient à inhumation (tombes 2-4, 7, 8, 14, 16-18, 20, 21, 24-28, 30-43, 45-58, 60, 61, 64, 65, 69-75, 77, 79-86, 89-94, 96-111, 114, 117, 119-132, 135-140, 144, 146-154, 156-158, 165-169, 175-179, 181, 183-198, 200-217, 220-225, 227-233, 235-248, 250, 252-254, 257-264, 268, 269, 271, 274-279, 281, 282, 284, 286, 289, 291, 293, 295-301, 303-307, 309-314, 316-321, 324-335, 338, 340, 342-344, 347, 349-359, 361-382, 384-389, 391-434, 437-483, 485-520) et 91 tombes à incinération (tombes 1, 5, 6, 9-13, 15, 19, 22, 44, 59, 62, 63, 66-68, 76, 78, 87, 88, 95, 112, 113, 115, 116, 118, 133, 134, 141-143, 145, 155, 159-164, 170-174, 180, 182, 199, 218, 219, 226, 234, 249, 251, 255, 256, 265-267, 270, 272, 273, 280, 283, 285, 287, 288, 290, 292, 294, 302, 308, 315, 322, 323, 336, 337, 339, 341, 345, 346, 348, 360, 383, 390, 435, 436 et 484), ce qui représente, proportionnellement, 82,5%, respectivement 17,5% du total des tombes.

Les rites funéraires utilisés à Mihălășeni étaient l'incinération et l'inhumation, pour lesquelles on employait plusieurs variantes, qui sont à retrouver dans toute la région de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov.

En ce qui concerne les tombes à incinération, on a pu établir trois catégories:

- 27 tombes à incinération en urne (tombes 1, 59, 63, 67, 88, 115, 116, 118, 143, 161, 162, 170, 182, 219, 270, 287, 288, 290, 315, 323, 341, 345, 438, 360, 383, 390, 436);
- 44 tombes à incinération en urne à couvercle (tombes 5, 6, 10, 15, 29, 44, 62, 66, 76, 95, 112, 141, 142, 145, 155, 159, 164, 171-174, 180, 199, 218, 249, 251, 255, 256, 265-267, 273, 280, 283, 285, 292, 294, 302, 308, 322, 336, 337, 339);
- 20 tombes à incinération en fosse à couvercle (tombes 9, 11-13, 19, 22, 23, 78, 87, 113, 133, 134, 160, 163, 226, 234, 272, 246, 435, 484).

Un regard rapide jeté au positionnement dans le plan des tombes d'incinération indique le fait que, à l'exception des tombes 435, 436 et 484, située dans une position isolée dans la partie de N-O de la nécropole, la plupart d'entre elles étaient groupées vers le sud, et un groupe de 14 tombes – dans le secteur N-O (Pl. 2). Un petit groupe de tombes situé dans l'extrémité S-O de la nécropole marque, d'ailleurs, conformément à la position de celles-ci dans le diagramme de l'incidence des séries typologiques d'objets (Pl. 387), la phase de début de la nécropole (Pl. 364; 378; 386).

Les fosses des tombes d'incinération n'ont pas pu être observées à cause de la strate épaisse de terre noire, à l'exception de la tombe 19 (Pl. 13C), dont la fosse était circulaire et à fond rectiligne. La profondeur des tombes d'incinération (de la surface actuelle du sol) varie entre 0, 25 m (tombes 6 et 170) et 0, 80 m (tombe 256). Les profondeurs ne sont pas celles de la période où l'on a fait les enterrements, car, sur le terrain de la nécropole situé au pied d'une pente (où se trouve l'habitat

correspondant à la nécropole), s'est déposée, avec le temps, une strate assez épaisse de terre noire alluvionnaire, fait aisément observé surtout pour les tombes à inhumation. La profondeur de la plupart des tombes d'incinération se situe, en revanche, entre 0,40 – 0,60 m.

On a constaté que la plupart des urnes, c'est-à-dire 62 du total de 71, étaient des jarres tournées en terre rugueuse. Sur 62 exemplaires, on n'a trouvé entières que deux urnes (dans les tombes 59 et 323), et de 28 urnes est restée seulement la partie inférieure du vase. Dans certains cas, cela peut être dû aussi au fait qu'elles ont été brisées par la charrue, mais dans leur plupart on les a déposées incomplètes dès le début, situation pour laquelle plaide la profondeur considérable des fosses où elles ont été déposées. Dans 29 tombes, les urnes trouvées étaient fragmentées et sans aucun morceau céramique manquant, ce qui dénote que, étant déposées entières, elles ont été brisées par la pression du sol et les glissements lents de terrain.

À part les urnes tournées en terre rugueuse, les os incinérés ont été déposés dans des jarres non tournées en terre grossière, à bord tourné vers le dedans (tombes 1 et 6), dans une tasse non tournée en terre grossière (tombe 10), dans une jarre tournée en terre fine grise, représentée seulement par la partie inférieure du corps (tombe 63), dans deux bols tournés en terre fine grise (tombes 15 et 44), dans un bol à trois anses petites tourné en terre rouge-brique (tombe 145) et dans deux bols tournés en terre rugueuse (tombes 180 et 292).

La plupart des urnes ont été déposées l'ouverture vers le haut, mais on connaît aussi la coutume de les déposer renversées (le fond vers le haut) (tombes 10, 15, 67, 174 et 273).

Pour ce qui est des couvercles des tombes à incinération, on a constaté que ceux-ci ont été déposés dans le but évident de protéger les restes cinéraires, étant composés de fragments céramiques déposés au-dessus des urnes ou des os incinérés. Ils étaient formés de fragments céramiques provenant de divers vases et quelques-uns – d'autres époques. Ainsi, on a utilisé des fragments de vases tournés en terre fine grise ou rouge-brique et non tournés en terre grossière. A ces fragments céramiques du IVe siècle s'ajoutent – bien que moins nombreux – ceux de l'âge du bronze (tombes 9, 171, 249 et 292), Hallstatt (tombes 142, 164, 174, 322 et 339), ainsi que des fragments d'amphores des IIe-IIIe et IVe siècles (tombes 145, 164 et 249). Parmi les fragments de couvercles on a trouvé aussi des silex (tombes 10, 15, 255) et des pierres (tombes 76, 78 et 308).

La quantité de fragments céramiques varie de 1 (tombe 95), 2 fragments (tombes 160, 171, 172 et 267) et 3 fragments (tombes 66, 294 et 322), déposés plutôt symboliquement, aux grandes quantités, comprenant environ de 40 à 76 fragments (tombes 12, 13, 87, 113, 133, 134, 234 et 302).

À l'égard de la provenance de ces fragments céramiques déposés sous forme de couvercle, il est possible que ceux-ci proviennent des repas funéraires, quand on pouvait briser rituellement les vases utilisés à cette occasion (à partir des fragments céramiques provenant de certains couvercles on a pu reconstituer des vases entiers), ou bien qu'on eût cueilli et déposé des fragments céramiques de la surface du sol de la région autour de la tombe (cela est prouvé par le fait que parmi les tessons des couvercles on a découvert aussi des fragments de vases appartenant à des époques antérieures ou même des pierres et des silex).

À cela il faut ajouter que les fragments céramiques pouvaient également provenir des vases d'offrande déposés sur les bûchers funéraires, qui, se brisant sous l'action de la flamme, ont été déposés en tant que couvercles (entre les fragments céramiques des couvercles on en a trouvé qui avaient, de toute évidence, été passés au feu) (tombes 22, 23, 113, 141 et 159). On doit mentionner que, dans le cas de trois urnes, on a saisi des cuissons secondaires (tombes 6, 10 et 59).

La plupart des tombes avaient des os peu nombreux, que ceux-ci fussent en urne, en urne à couvercle ou bien en fosse à couvercle.

Dans les tombes en fosse à couvercle, les os étaient groupés dans le centre et sur le fond de la fosse, à l'exception des tombes 163 et 272, où ils étaient éparpillés dans la strate, à côté des fragments céramiques qui composaient le couvercle, probablement à l'occasion des travaux agricoles.

Dans le cas des tombes en urne ou en urne à couvercle, dans une quantité plus petite ou bien plus grande, les os incinérés se trouvaient en urne; cependant, lorsqu'ils étaient en grande quantité, comme ils remplissaient parfois l'urne, se répandant aussi autour d'elle, comme dans les tombes 10, 29, 255, 266 et 273. Dans la tombe 172 on a trouvé également des restes d'os calcinés sous l'urne, bien que celle-ci ne fût remplie d'os qu'à trois quarts.

On a découvert aussi quelques tombes dérangées (62, 76, 308 et 360), où les os étaient dispersés ou dont n'a trouvé qu'un nombre de fragments minuscules restés sur les flancs intérieurs des urnes détruites et éparpillées dans le sol.

Un nombre assez important de tombes avaient une quantité plus grande d'os incinérés, plus de 100 fragments grands, moyens ou petits, arrivant parfois à 830 (tombe 182) ou même à environ 1000 (tombe 256), la quantité n'étant pas pourtant donnée par le nombre, mais par le degré d'incinération, fort, moyen ou faible, autrement dit, en relation directe avec la dimension des os incinérés. D'ailleurs, les anthropologues ont pu observer que, pour la plupart des tombes, les os étaient fortement incinérés, ensuite à incinération moyenne et enfin faible.

Dans quelque cas on a constaté que, à côté des os, dans les tombes on a déposé aussi des cendres et des charbons, des fois ensemble (tombes 13, 23 et 345), des fois seulement des cendres (tombes 22, 29 et 219) ou seulement des charbons (tombe 346). Pour d'autres tombes on a observé l'existence, entre les os incinérés, des fragments céramiques (tombe 29) ou des morceaux de terre cuite (tombe 266; observés par les anthropologues), probablement des fragments du terre-plein d'incinération pris avec les os incinérés et déposés dans l'urne (dans le cas de la tombe 283 on a pu départager de tels fragments). Parfois - il faut retenir cette observation -, dans les tombes on n'a déposé que des quantités plus grandes ou plus petites de cendres et de charbons (tombes 15 et 390) ou bien seulement des cendres (tombe 267).

Ainsi, on a découvert des restes cinéraires d'enfants appartenant à l'âge infans I (tombes 12, 44, 59, 68, 95, 116, 142, 155, 160, 161, 162, 163, 170, 174, 180, 199, 249, 280, 285, 287, 315, 345, 346, 360, 436 et 484), infans II (tombes 19, 63, 66, 87, 145, 159, 226, 272, 294 et 341) ou juvenis (tombes 1, 29, 113, 266 et 435) ou bien d'hommes adultes (tombes 10, 67, 88, 164, 171, 173, 218, 251, 256, 270, 288, 322, 323, 336 et 348) et de femmes adultes (tombes 5, 6, 9, 76, 78, 112, 115, 118, 133, 134, 143, 172, 182, 234, 255, 273, 283, 290, 292, 302, 308, 337, 339 et 383) ou des femmes d'âge adulte avancé (tombes 141 et 219).

Quoiqu'on eût découvert des os, on n'a pas pu déterminer l'âge et le sexe pour la tombe 13. Dans le cas de juvenis, à l'exception de la tombe 1, toutes les autres tombes avaient des os provenant de personnes de sexe féminin. Dans 6 tombes (15, 22, 23, 62, 267 et 390) on n'a pas trouvé d'os.

Les tombes à inhumation découvertes dans la nécropole de Mihălășeni, en nombre de 429, sont orientées, dans leur plupart, dans les directions N-S et O-E, avec certaines déviations, plus petites ou bien plus grandes. À cause de la strate épaisse de terre noire, dans le cas où les tombes étaient dérangées massivement, on n'a pas pu établir la forme et l'orientation des fosses. Dans cette situation on a découvert 31 tombes à orientation non précisée (tombes 8, 20, 33, 34, 39, 48, 50, 75, 82, 85, 89, 103, 104, 109, 111, 119, 124, 139, 147, 152, 154, 156, 177, 187, 190, 201, 225, 394, 472, 474 et 517). En même temps, pour l'orientation des tombes 518-520 nous n'avons pas reçu d'informations de la part des découvreurs de la nécropole. On a observé les orientations suivantes:

- 151 tombes à orientation N-S (tombes 3, 4, 17, 21, 24, 26, 28, 35-37, 40, 49, 53, 55, 56, 58, 60, 65, 71, 72, 74, 81, 91, 94, 99, 101, 106-108, 110, 114, 117, 120, 121, 123, 127, 130, 132, 138, 140, 148, 149, 151, 157, 175, 176, 178, 179, 181, 185, 188, 195, 196, 198, 202, 207, 212, 215, 216, 220, 227, 231, 232, 237-240, 243, 247, 254, 261, 264, 268, 269, 271, 277, 289, 293, 296, 297, 300, 305, 306, 310, 313, 317, 321, 325, 327-331, 333, 340, 343, 344, 349-351, 353, 356-359, 368, 369, 371, 374-377, 385, 391, 392, 398, 401, 407, 408, 414, 417, 419, 421, 422, 427, 433, 439, 445, 447, 451, 456, 460, 465, 468, 469, 477, 481, 491-493, 496, 497, 500, 501, 505, 508, 510 et 511);

- 27 tombes à orientation NE-SO (tombes 146, 203, 221, 233, 246, 248, 250, 252, 253, 274, 318, 319, 326, 347, 352, 354, 373, 416, 424, 463, 464, 470, 499, 504, 509, 514 et 515);

- 87 tombes à orientation NNE-SSO (tombes 7, 27, 30, 31, 32, 41, 42, 43, 46, 47, 51, 52, 54, 57, 64, 69, 70, 73, 77, 80, 83, 84, 86, 90, 102, 126, 129, 131, 135, 136, 137, 158, 167, 169, 183, 189, 191, 194, 200, 204, 205, 206, 208, 210, 213, 214, 217, 235, 236, 242, 244, 260, 262, 263, 275, 279, 282, 284, 298, 301, 304, 307, 309, 311, 316, 332, 334, 361, 366, 378, 380, 386, 389, 397, 406, 409, 410, 418, 420, 430, 434, 450, 454, 473, 485 et 513);

- 20 tombes à orientation NNO-SSE (tombes 2, 45, 92, 100, 105, 125, 165, 186, 228, 229, 241, 281, 291, 449, 478, 486, 494 et 516);

- 47 tombes à orientation ONO-ESE (tombes 16, 18, 97, 98, 122, 144, 150, 184, 209, 224, 286, 295, 303, 312, 320, 324, 335, 338, 342, 363, 364, 365, 379, 381, 384, 387, 399, 402, 415, 423, 425, 428, 438, 443, 446, 461, 466, 467, 471, 475, 476, 483, 487, 490, 495, 502 et 506);

- 20 tombes à orientation NO-SE (tombes 276, 278, 299, 362, 370, 372, 382, 388, 432, 437, 440, 448, 453, 457, 458, 462, 498, 503, 507 et 512);
- 36 tombes à orientation O-E (tombes 25, 38, 79, 96, 168, 192, 193, 197, 211, 223, 230, 245, 257, 259, 355, 367, 393, 396, 400, 404, 405, 411, 412, 413, 426, 429, 431, 441, 442, 444, 452, 459, 479, 480 et 482).

À cela on ajoute les tombes suivantes, à orientations qui se détachent nettement de ce qui est mentionné ci-dessus:

- 1 tombe à orientation E-O (tombe 395);
- 2 tombes à orientation S-N (tombes 61 et 166);
- 1 tombe à orientation SSO-NNE (tombe 14);
- 3 tombes à orientation SO-NE (tombes 314, 455 et 489).

On peut facilement observer dans le plan que la plupart des tombes à orientation O-E, ONO-ESE et NO-SE (en général sans mobilier) étaient situées dans la zone nord-ouest de la nécropole, un groupement assez important étant aussi découvert dans sa partie est. Ces tombes datent des dernières phases de la nécropole et appartiennent probablement aux chrétiens (Pl. 385). Dans la zone mentionnée ne sont pas absentes, elles non plus, les tombes païennes, à orientation N-S, NE-SO, NNE-SSO et NNO-SSE (avec ou sans mobilier), ce qui suppose une cohabitation des chrétiens et des païens (Pl. 386). La présence des tombes chrétiennes dans la partie sud de la nécropole ne représente que des intrusions ultérieures isolées dans cette zone, où la plupart des tombes datent des deux premières étapes de la nécropole.

Les orientations dans la direction générale N-S ou O-E sont fréquentes dans la région de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov. En revanche, celles dans la direction S-N, SSO-NNE ou SO-NE sont très rares, mettant peut-être en évidence des connotations ethniques, qui mériteraient d'être étudiées. De telles tombes ont été découvertes également à Târgșor (Diaconu, 1965, p. 64, M 177), Ocnița (Marinescu, Dănilă, 1976, p. 270), Pietroasele (Diaconu, Tzony, Constantinescu, Drâmbocianu, 1977, p. 208) et Fântânele (Marinescu, Gaiu, 1989, p. 125-143).

La profondeur des tombes à inhumation varie de 0, 25 m (tombe 517, qui a été détruite probablement par les travaux agricoles) et 2, 40 m (tombe 362). On a découvert 194 tombes à profondeurs de jusqu'à 1 m, 6 tombes à profondeurs de plus de 2 m et 229 ont eu des fosses à profondeurs entre 1 et 2 m. Il faut mentionner que le niveau antique de fouillage n'a pas été saisi et la profondeur a été considérée par rapport au niveau actuel de fouillage du sol, étant, par conséquent, relative. Dans l'emplacement de la nécropole se sont accumulées des quantités importantes d'alluvions des pentes situées à l'est de celle-ci. D'autres dépôts alluvionnaires ont été apportés par les eaux du Bașeu dans les périodes des inondations, fréquentes jusqu'aux dernières décennies. Cela est prouvé par le fait que cinq des six tombes à profondeurs de plus de deux mètres se situent dans la zone la plus élevée de la pente où se trouve la nécropole (tombes 260, 261, 296, 369 et 376). Une exception est constituée par la tombe 362, à orientation NO-SE et sans mobilier, située à 2,40 m de profondeur, dans le centre de la nécropole.

En ce qui concerne la forme des fosses des tombes, on a pu observer que, pour 179 tombes, la fosse était rectangulaire, pour 23 la fosse était ovale et pour 48 tombes la fosse était trapézoïde et aux coins arrondis. Pour un nombre de 176 tombes on n'a pas pu saisir la forme de la fosse.

C'est dans la nécropole de Mihălășeni qu'on a saisi également des talus d'argile crue, laissés pour le dépôt des vases et des offrandes alimentaires. Dans les phases tardives de la nécropole, ils n'étaient plus utilisés dans ce but, représentant des réminiscences de cette coutume. En outre, on en a découvert aussi dans des tombes à orientation O-E, où en général on ne déposait pas d'offrandes. Ainsi, du total de 25 tombes à talus, quatre (tombes 150, 404, 432 et 487) avaient cette orientation et étaient sans mobilier. Il est probable que dans les tombes 92 et 488 il y eût des niches.

Ces talus d'argile crue avaient des hauteurs entre 0,10 et 0,40 m, étant situés à gauche de l'inhumé (tombes 14, 43, 120, 216, 268, 297, 375, 487 et 488), à droite (tombes 69, 186, 254, 485 et 505), à gauche et à droite (tombes 99, 117 et 404), à côté du crâne (tombes 108 et probablement 353), à gauche ou à droite du corps et à côté du crâne (tombes 202 et 250) ou sur trois côtés (à l'exception de celui des jambes) de la fosse (tombes 150, 233 et 432).

Un cas à part revient à la tombe 369, qui se singularise entre les tombes découvertes jusqu'à présent dans les nécropoles de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov, situées à distances plus grandes du Danube et du littoral pontique. Dans cette tombe, à fosse attentivement creusée, en forme

rectangulaire, on a laissé sur tous les côtés un talus de terre haut de 0,30 m. Sur ce talus on a déposé de chant des dalles de pierre soigneusement façonnées, les unes rectangulaires, qui supportaient d'autres dalles disposées horizontalement. Malheureusement, quoique les squelettes et l'inventaire n'aient pas été détériorés dans le temps, la plupart des dalles déposées initialement ont été probablement retirées ultérieurement pour d'autres usages, bien qu'on n'eût saisi aucun indice témoignant d'une telle intervention.

Cette tombe pourrait bien faire partie de la catégorie des soi-disant tombes du type « ciste », avec des analogies dans le monde romano-byzantin du sud du Danube, telles celles de la nécropole de Callatis, où elles représentaient environ 60% du total des tombes découvertes (Preda, 1980, p. 15). On en peut signaler aussi, à Intercisa, en Pannonie, dans la région de la ville d'Odessos, les tombes de la zone pontique étant datées aux IIe-IVe siècles (idem, p. 16). De telles tombes-cistes, mais à dalles de pierre non façonnées, ont été découvertes encore dans la nécropole sarmatique de Lechkč-Kort (Vinogradov, Petrenko, 1974, p. 171-174, fig. 1, 1-3, 5, 6) ou dans les nécropoles de Ranževoe (Symonovič, 1979, fig. 20, I – II; 26, III) et Koblevo (idem, fig. 11, I, V), où les dalles non façonnées n'étaient disposées que transversalement, appuyées directement sur les talus d'argile crue. Dans la nécropole de Kamenka – Ančekrak on a utilisé un système de construction quelque peu similaire à celui de Mihălășeni, à dalles horizontales relativement façonnées, appuyées sur des dalles disposées verticalement (Magomedov, 1987, fig. 14, 3).

L'utilisation en cette forme des pierres dans les tombes est probablement d'origine romaine et constitue un essai de protéger l'inhumé (similaire à l'essai de protection des os des tombes à incinération à travers l'utilisation des couvercles, parfois symbolique, par un ou plusieurs fragments de vases). D'ailleurs, des pratiques pareilles sont à retrouver dans cette région à des époques antérieures, comme dans la grande nécropole des Daces libres des IIe-IIIe siècles de Văleni (Ioniță, 1988, p. 86, fig. 16, 15, 16, 21, 22; 17, 2-17, 11, 12, 15, 16, 18), où, surtout dans le cas de la tombe 70 de la nécropole II, on peut facilement observer (par la disposition de certaines pierres sur le côté plat appuyées partiellement sur trois pierres rangées de chant) l'intention de construire un espace funéraire spécial (idem, p. 58, fig. 16, 22). Des arrangements plus simples de pierres se retrouvent d'ailleurs dans d'autres complexes de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov (Ioniță, 1988, p. 223).

Dans les tombes dont on a saisi la forme des fosses, les inhumés étaient déposés, dans leur plupart, au milieu du fond de la fosse. Dans cette constatation on fait abstraction des talus. Pourtant, dans quelques cas les inhumés étaient déposés près de la paroi de la partie droite (tombes 17, 110, 130, 132, 198, 202, 263, 264, 313, 359, 371 et 500) ou de la partie gauche (tombes 21, 27, 74, 317 et 353) et parfois en position diagonale (tombes 45, 114, 248, 252, 277, 375 et 477). La manière de disposer les inhumés dans la fosse pourrait donc être aléatoire, mais dans certaines situations elle pourrait être liée à la coutume sarmatique de déposer les inhumés en diagonale (Ioniță, 1974, p. 91).

En même temps on a constaté que la plupart des inhumés étaient allongés sur le dos, à quelques exceptions près: dans 3 tombes (41, 148 et 293), les squelettes étaient allongés sur le côté gauche, dans 6 tombes (18, 64, 316, 356, 397 et 407) les squelettes étaient allongés sur le côté droit et dans 4 tombes (57, 327, 373 et 401) les squelettes étaient allongés sur le ventre.

On a également observé que les mains se trouvaient d'habitude le long du corps, avec quelques exceptions: la main gauche sous le bassin (tombes 3, 207, 233, 327 et 401), sur le thorax (tombes 276, 340, 356, 382, 397, 511 et 516), à l'épaule (tombes 2, 41, 42, 148, 363, 366, 373 et 509), pliée (tombes 140, 293, 316 et 407) ou sur le bassin (tombes 72, 73, 84, 86, 96, 97, 129, 153, 166, 167, 168, 184, 196, 197, 200, 202, 206, 228, 230, 261, 264, 268, 282, 298, 311, 312, 329, 330, 352, 358, 393, 400, 415, 437, 439, 444, 455, 465, 483, 513 et 515); la main droite sur le thorax (tombes 158, 242, 276, 311, 352, 511 et 516), pliée (tombes 18, 283, 356 et 407), à l'épaule (tombes 41, 107, 148, 197, 363, 366, 373 et 509), sous le bassin (tombes 327 et 401) ou sur le bassin (tombes 4, 25, 73, 83, 84, 96, 125, 167, 168, 176, 178, 186, 202, 207, 209, 264, 312, 325, 329, 330, 334, 406, 415, 429, 449, 455, 465, 475 et 515). En ce qui regarde les jambes, ceux-ci étaient d'habitude allongées, parfois croisées (tombes 2, 189, 248, 331, 376, 423 et 473) ou pliées au niveau des genoux (tombes 18, 32, 41, 61, 64, 110, 140, 148, 293, 316, 329, 356, 397, 483, 490, 504 et 511). Un cas à part est celui de la tombe 77, où l'inhumé était déposé en position assise, le dos presque vertical et les jambes pliées verticalement, en angle de 45°.

Enfin, entre les 429 tombes d'inhumation il y a trois contenant chacune deux personnes. Ainsi, dans la tombe 20 on n'a découvert que le crâne d'un homme d'âge adulte et quelques fragments

osseux du squelette d'un enfant d'âge infans I (10-12 mois); dans la tombe 131 se trouvaient le squelette d'une femme subadulte (17-18 ans) et d'un homme d'âge adulte. Ces deux tombes étaient fortement dérangées et dans la tombe 20 manquaient même la plupart des os. Dans la tombe 431, la seule restée intacte entre les tombes en discussion, on a découvert les squelettes d'un homme d'âge adulte et d'un nouveau-né, qui se trouvait à côté des jambes de l'adulte.

Un lieu à part revient aux tombes où l'on n'a découvert ni squelettes, ni objets déposés rituellement, ni offrandes, considérées comme des cénotaphes. On a découvert cinq pareils cénotaphes (tombes 106, 349, 420, 478 et 479). Pour les quatre premières tombes, l'orientation était sur l'axe nord-sud (2 tombes N-S et 2 tombes NNE-SSO) et pour la dernière l'orientation était O-E. Dans le cas de la tombe 258, où le squelette est absent, nous ne croyons pas qu'il s'agisse d'un cénotaphe, car on a trouvé aussi quelques fragments osseux d'un taurin, représentant des offrandes déposées à l'occasion de l'inhumation. D'ailleurs, ce n'était pas la seule tombe dépourvue de squelettes, mais gardant divers objets.

VI. RITUELS FUNÉRAIRES

Le grand nombre de tombes et de pièces de mobilier découvertes à Mihălășeni nous a permis l'observation et la mise en évidence de variantes et de pratiques funéraires intéressantes, dont certaines saisies même pour la première fois.

Les coutumes d'enterrement de l'époque portaient de la croyance commune de la majorité des religions plus anciennes ou bien plus nouvelles en l'existence d'une vie ultérieure à la mort. Pour entrer dans cette supposée nouvelle étape de l'existence, conformément à cette croyance, le décédé avait besoin d'une série d'objets utilisés dans la vie. Pour cette raison, dans les tombes à *incinération* on a découvert aussi de nombreux objets, autres que les accessoires vestimentaires et les parures, qui étaient déposées dans les tombes dans le cadre du rituel spécifique de l'époque. Ainsi, on a découvert de petits couteaux de toilette, des fusaïoles, des débris de peignes passés au feu, des couteaux, des fragments de verres de verre et un objet non-identifié en bronze à emploi non-précisé.

Les petits couteaux de toilette ont été découverts dans deux tombes d'incinération en urne (tombes 1 et 287), dans trois tombes en urne à couvercle (tombes 44, 62 et 266) et dans une tombe en fosse à couvercle (tombe 113). Ils se trouvaient parmi les os incinérés, mais nous ne sommes pas en mesure de savoir s'ils ont été déposés directement dans les tombes ou bien ils ont été d'abord passés au bûcher cinéraire. Observons seulement qu'un petit couteau de toilette a été découvert aussi dans une tombe à inhumation (tombe 40) appartenant à une femme adulte. Ceux des tombes à incinération étaient déposés dans deux tombes d'enfants infans I (44 et 287), deux de juvenis (tombe 113). Si à cela l'on ajoute le fait que dans la tombe 44 on a encore découvert une perle, dans la tombe 113 deux perles et deux fusaïoles et ayant en vue que ces objets étaient utilisés en tant qu'objets de toilette, on peut considérer qu'ils n'étaient déposés que pour les personnes de sexe féminin.

Les fusaïoles ont été découvertes dans huit tombes, à savoir deux exemplaires dans chacune des tombes 5, 13, 19 et 113 et un seul exemplaire dans les tombes 180, 199, 256 et 270. Elles étaient déposées, dans la plupart des cas, entre les os incinérés et dans un seul cas entre les fragments céramiques qui composaient le couvercle (tombe 19), dans des tombes qui appartiennent à toutes les trois catégories d'incinérés. Leur association à d'autres objets d'inventaire plaide pour l'idée qu'elles étaient déposées dans des tombes contenant des restes incinérés de personnes de sexe féminin, enfants, juvenis ou adultes.

Parmi les objets découverts dans les tombes à incinération on enregistre aussi les peignes, trouvés dans les tombes 5, 11, 44, 78, 133, 143, 180, 273 et 280. Tous les peignes de ces tombes étaient passés au feu, se trouvant dans un état très fragmentaire et gardant parfois les rivets de bronze qui avaient servi à leur assemblage. En même temps, à l'exception de quatre tombes d'enfants (infans I), les os calcinés des autres 5 tombes provenaient de femmes adultes, ce qui témoignerait du fait que, en général, les peignes étaient déposés pour des personnes de sexe féminin.

La coutume de déposer des couteaux de fer dans des tombes à incinération se retrouve aussi dans la nécropole de Mihălășeni. Ceux-ci ont été découverts dans les tombes 29 (un couteau près de l'urne et une pointe de couteau dans l'urne) et 113. Il existe la possibilité que les fragments de couteau

de la tombe 29 proviennent d'un seul exemplaire, tout comme un autre fragment découvert dans la tombe 294 pourrait provenir en fait d'un objet à destination différente.

Des fragments de contenants en verre (probablement des verres) ont été découverts dans les tombes 62, 88 et 346. Il est possible que le fragment de verre attribué à la tombe 62, dont les objets de mobilier ont été découverts éparpillés dans la strate, à la suite de la destruction provoquée par la fosse de la tombe 61, ne provienne pas, en réalité, de la tombe 62. Les autres fragments en verre déformés par le feu, découverts entre les os incinérés des tombes 88 et 346, ont été évidemment passés au bûcher cinéraire. Ils avaient, dans ce cas, la même destination que les vases en argile de petites dimensions déposés dans les tombes à incinération, à savoir le rôle de contenants à boire.

De tels vases d'argile ont été découverts dans les tombes 23 (gobelet tourné en terre fine grise, passé au feu), 44 (jarre non tournée en terre grossière, à bord rentrant), 143 (petite jarre non tournée en terre rugueuse), 267 (jarre miniature tournée en terre fine grise, trouvée près de l'urne) et 280 (petite jarre, fragmentée probablement, tout comme l'urne, par la pression du sol).

Un autre aspect des rites funéraires pratiqué à Mihălășeni est constitué par le dépôt d'offrandes alimentaires, avec la découverte de quantités plus grandes ou plus petites de restes osseux d'animaux.

Les restes osseux d'offrandes alimentaires découverts pour les incinérés sont de deux catégories: passé au bûcher funéraire ou bien déposés directement ou près des restes cinéraires des tombes. Ainsi, on a découvert des restes osseux non brûlés dans les tombes 9 (deux petits fragments d'ovicapriné), 15 (une vertèbre lombaire d'ovicapriné), 116 (restes très petits de mandibule, vertèbre dorsale et métapode d'un ovicapriné), 118 (fragment d'épiphyse inférieure d'un métapode d'ovicapriné), 134 (restes insignifiants d'os longs d'un ovicapriné), 161 (petites restes de côte et de tibiotarse d'une poule domestique), 182 (de petits fragments d'un ovicapriné et d'une poule domestique), 226 (reste de fémur de taurin), 292 (fragments d'humérus et de fémur d'une poule domestique) et 315 (fragments de centrotarse d'un ovicapriné et de tibiotarse et de tarsométatarse d'une poule domestique).

Des restes d'os ou d'offrandes alimentaires incinérées avec les individus brûlés au bûcher funéraire et ensuite déposés dans les tombes ont été découverts dans les tombes 44 (restes très petits d'un ovicapriné), 256 (restes d'un ovicapriné), 290 (restes de phalange d'un ovicapriné et tibiotarse d'une poule domestique) et 308 (phalange d'un ovicapriné).

En totalisant, il résulte que les offrandes qui n'étaient pas passées au feu mais déposées directement dans les tombes ont été découvertes dans 10 tombes. Sur celles-ci, 5 sont des tombes à incinération en urne, à savoir les tombes 116 (infans I), 118 (femme adulte), 161 (infans I), 182 (femme adulte) et 315 (infans I). Deux autres sont des tombes à incinération en urne à couvercle, les tombes 15 (sans os incinérés) et 292 (femme adulte). Enfin, trois en sont des tombes à incinération en fosse à couvercle: il s'agit des tombes 9 (femme adulte), 134 (femme adulte) et 226 (infans II).

Les offrandes passées au bûcher funéraire ont été découvertes dans 4 tombes, à savoir les tombes d'incinération en urne 290 (femme adulte), en urne à couvercle 44 (infans I), 256 (homme adulte) et 308 (femme adulte).

Une première constatation qui s'impose est que, indépendamment du fait si les os étaient ou non passés au feu, la plupart des offrandes étaient déposées dans les tombes de femmes (7); suivent, en ordre, les enfants d'âge infans I et II (5) et un seul homme adulte.

Nous verrons dans l'analyse des tombes à inhumation si cette situation est valable pour toute la nécropole. Ce que nous pouvons affirmer maintenant c'est que l'on ne saurait distinguer aucune démarcation ni à l'égard de la préférence du dépôt des offrandes pour un seul type de tombes, ni pour ce qui est des dépôts des offrandes d'une catégorie particulière: ovicaprinés, poules, etc. pour des catégories déterminées de tombes, de sexe ou d'âge.

Il faut mentionner que parmi les os incinérés déposés en grande quantité (plus de 700 fragments) de la tombe 249 on a trouvé aussi un fragment d'os avec des incrustations spécifiques de l'âge du bronze, non passé au feu. On ne peut pas croire que celui-ci est arrivé par hasard dans la tombe, vu qu'il a été découvert entre les os déposés dans l'urne, ce qui peut suggérer qu'on l'a découvert aux environs de la tombe et qu'il avait été déposé dans un but précis. Selon l'état de l'urne, un vase entier rebuté, il est possible – tout comme dans le cas du dépôt d'offrandes de parties non-comestibles du corps des animaux (les extrémités des membres), constaté pour certaines tombes à inhumation – que ce but fût le dépôt-même d'offrande, pratique économique de respect du rituel,

enregistrée également, d'ailleurs, dans d'autres nécropoles (Bolomey, 1967, p. 32; Haimovici, 1989, p. 253).

Par rapport au nombre plus réduit des tombes à incinération, les tombes à inhumation permettent une recherche plus vaste, avec des résultats concluants pour la compréhension des rites pratiqués.

Un lieu à part revient, tout comme pour les incinérés, à la coutume de déposer dans les tombes des objets destinés à être utilisés dans la « vie d'au-delà », telle que celle-ci était imaginée par les individus qui pratiquaient ce rituel. Ainsi, à côté des objets vestimentaires et de parure, dans les tombes on a découvert de nombreux vases en argile, des peignes, des verres de verre, de couteaux de fer, un petit couteau de toilette, des fusaïoles, des aiguilles à coudre et des tuyaux en fémur d'oiseau, des armes et d'autres pièces, dans un nombre plus réduit.

Des vases de céramique on en a découvert en nombre impressionnant, d'un seul exemplaire dans une tombe jusqu'à plus de 10 vases dans les tombes 74 (12 vases), 123 (14 vases), 254 (11 vases), 350 (11 vases), 378 (11 vases) et 419 (11 vases), au total plus de 1200 vases.

Tournés ou non tournés, exécutés localement ou d'importation, en terre grossière, terre fine ou rugueuse, les vases présentent une large gamme de formes: tasses, bols, bols à trois anses, jarres, verres, amphores, petites amphores et autres. Leur rôle évident dans le cadre du rituel était d'assurer, pour les décédés, les aliments et les boissons nécessaires.

Certains vases, tels les gobelets, les tasses, les amphores et les petites amphores, étaient certainement utilisés en tant que récipients pour les liquides, tout comme les verres de verre.

Pour ce qui est de leur position dans les tombes, on a pu remarquer qu'ils étaient déposés partout, sans, en principe, une règle préétablie. Pourtant, on peut observer que, surtout lorsqu'ils étaient en nombre réduit ou même à un seul exemplaire, il existait parfois la préoccupation de déposer un vase près de la tête. En même temps, on a pu observer une préoccupation quant à déposer les vases de façon groupée, à gauche ou à droite du corps ou bien aux pieds. Assez fréquemment, ces vases étaient déposés l'ouverture vers le haut; d'autres, trouvés renversés, ont été probablement dérangés de leur position initiale par la terre jetée dans la fosse de la sépulture à l'occasion de l'enterrement.

Comme dans le cas de certaines catégories céramiques, les verres de verre étaient utilisés en tant que contenants à boire. Ils étaient déposés dans des vases (on a, d'ailleurs, trouvé des vases petits déposés dans des vases plus grands) dans les tombes 117 et 369, sur le thorax dans la tombe 450, à gauche ou à droite du crâne dans les tombes 123, 405 et 426, entre les fémurs dans les tombes 296 et 175, à gauche du fémur dans la tombe 376 et à droite de l'humérus dans la tombe 466.

Un autre groupe nombreux d'objets déposés dans les tombes est constitué par les peignes. Dans leur cas non plus on ne saurait parler d'une règle à l'égard de l'emplacement de leur dépôt: on en a trouvé partout, y compris dans les vases ou sur les squelettes. En même temps, on a pu constater que les peignes étaient déposés pour les femmes ainsi que pour les hommes.

À part les fusaïoles trouvées dans la strate, on en a découvert un grand nombre d'exemplaires dans les tombes. Comme pour d'autres catégories d'objets, on a constaté l'absence de toute règle au sujet de leur dépôt dans les tombes. Ce sont des objets déposés uniquement dans les tombes des femmes, tout comme pour les aiguilles à coudre. De ces dernières, on n'en a trouvé que dans cinq tombes. Quatre d'entre elles ont été découvertes dans les tombes 14 (déposée sur les genoux, à côté d'un couteau), 37 (à droite du crâne), 248 (trouvée dans le vase 6) et 260 (la seule trouvée dans un tuyau en fémur d'oiseau). Dans la tombe 253, entre la jambe gauche et la paroi ouest de la fosse de la sépulture, on a trouvé une aiguille en os, pointue à un bout et percée à l'autre, probablement utilisée pour coudre des peaux d'animaux, des filets de pêche, etc.

Parmi les pièces déposées rituellement dans les tombes on enregistre les couteaux de fer. On doit préciser que ces pièces ont été trouvées en nombre relativement élevé et dans deux situations: en tant qu'objets portés par les défunts le long de leur vie, situés d'habitude sur les os du bassin, sur le thorax ou bien entre les fémurs et déposés rituellement, fait saisi pour la première fois par I. Ioniță, 1966, p. 238-239). Les unes ont été découvertes dans des tombes dérangées (tombes 121, 123, 317, 331, 375, 376, 494 et 500), sans pouvoir établir le lieu exact du dépôt initial. D'autres, certainement déposées rituellement, ont été trouvées non dérangées dans les tombes 80 (à gauche des jambes), 117 (entre des os d'animal dans le vase 10), 169, 177, 252, 279 (entre des os d'animaux, aux pieds), 309 (sous les os des jambes, très près des os d'animaux), 414, 450 (entre des os d'animaux), 505 (sur le talus) et 510 (près de la tête). Une partie des couteaux ont été découverts entre ou à côté des os

d'animaux, d'où la possibilité que les autres fussent, à leur tour, déposés à côté des morceaux de viande sans os, qui n'ont pu plus être saisis archéologiquement.

À part les couteaux portés attachés à la taille par les inhumés, et qui pouvaient éventuellement être utilisés aussi en tant qu'armes, à Mihălășeni on n'a découvert que peu d'objets à encadrer dans la catégorie armement. Entre ceux-ci on pourrait rappeler les trois poignards de fer, dont l'un circulaire en section (tombe 169) et deux à lame épaisse, pédonculée (tombes 188 et 260). Dans la tombe 169 on a découvert aussi une épée de fer, située, tout comme le poignard de la même tombe, du côté droit du bassin. L'épée, tout comme le poignard de la tombe 260, qui était brisé en deux, était pliée en quatre. Cette pratique pourrait être une réminiscence des rituels d'enterrement des Vandales, qui déposaient dans les tombes des armes pliées. De toute manière, du point de vue anthropologique, on a constaté que l'homme enterré dans la tombe 169 était l'un des trois inhumés à traits exclusivement nordiques (tombes 169, 200 et 361).

De façon isolée ou à exemplaires peu nombreux on a découvert d'autres objets déposés rituellement: clochette de bronze dans la tombe 14, pincette de bronze dans la tombe 202, petit couteau de toilette de bronze dans la tombe 40, grès à aiguiser dans la tombe 260 et morceau de résine dans la tombe 419. Enfin, dans les tombes 28 (dans le vase 5), 131 (à côté du vase 1) et 175 (à gauche du crâne et de l'épaule) on a découvert des traces sporadiques de charbons; dans la tombe 3, les traces de charbons provenaient probablement d'une tombe à incinération détruite. Dans la tombe 127, huit cailloux étaient disposés autour de l'avant-bras droit et dans la tombe 136 cinq cailloux se trouvaient à droite du squelette.

Un lieu à part dans le cadre du rite funéraire pratiqué dans la nécropole de Mihălășeni revient aux dépôts d'offrandes alimentaires pour les inhumés. Entre les offrandes ne manquaient pas la viande, le poisson et les œufs, attestés par la découverte des nombreux restes osseux de faune et des coquilles d'œuf, ainsi que des grains de sureau. Dans 123 tombes du nombre total de 429 tombes à inhumation, à Mihălășeni on a découvert des restes osseux et d'œuf des espèces suivantes:

Ovicaprinés. Ceux-ci sont les plus nombreux, étant trouvés dans 73 tombes. La plupart appartiennent à l'espèce *Ovis aries* (les ovins) et dans quelques cas on a pu également délimiter *Capra hircus* (les caprinés). Représentant une espèce à taille relativement petite, ils étaient plus accessibles, selon l'avis de celui qui a déterminé et étudié les restes de faunes découverts à Mihălășeni (Haimovici, 1989, p. 253), du point de vue économique (tout comme la poule et les porceaux plus jeunes), et utilisés en nombre plus grand dans le rituel funéraire.

Gallus domesticus (la poule domestique): découverte dans 31 tombes.

Bos taurus (les taurins): découverts dans 29 tombes, mais avec peu de fragments d'os, relativement insignifiants. Il est aussi fort probable que certains restes qui, somatoscopiquement, s'avèrent plus massifs, proviennent de *Bos primigenius* (l'aurochs).

Sus scrofa domesticus (porcins): découverts dans 18 tombes et présentant dans la plupart des cas des fragments peu nombreux et insignifiants d'os. Certains restes, très peu nombreux, pourraient provenir, de nouveau fort probablement, de *Sus scrofa ferrus* (le sanglier).

Equus caballus (le cheval): découvert dans 6 tombes, avec des restes très peu nombreux et qui représente en général des segments osseux d'habitude non couverts, à l'état vivant, de viande.

Vairons (poissons téléostéens): découverts dans deux tombes (286 et 313), provenant d'un carassin (*Carasius carasius*) et d'une carpe (*Cyprinus carpio*), les deux à taille petite.

Les œufs découverts dans la nécropole, provenant de 10 tombes, sont presque assurément de *Gallus domesticus*. À l'exception des tombes 389 et 510, ils ont été trouvés à côté des restes osseux provenant d'offrandes de viande. Tout comme pour les tombes d'incinération, la plupart des offrandes étaient déposées dans des tombes de femmes adultes (52), mais la proportion des autres catégories d'inhumés change, dans le sens que celles qui suivent ce sont les tombes des hommes adultes (43), infans I (18), infans II (3), adolescents (2) et adolescentes (2). Dans trois tombes (102, 258 et 357), bien qu'on y eût découvert des restes d'offrandes, les squelettes manquent.

Un problème saisi, à son tour, par l'auteur de l'étude du matériel paléo-faunistique de Mihălășeni est si tous les restes de faune trouvés dans les tombes représentent vraiment des offrandes de viande. Une seule pièce fragmentaire, un éclat, une dent, une corne, un petit os aux surfaces articulaires rongées, témoignant du fait qu'on en a enlevé les parties molles (viande, ligaments) et on l'a déposé sous cette forme, ne peuvent pas, dans notre opinion, être considérés comme des offrandes à rôle comestible, tout comme d'autres os, qui n'ont jamais été couverts de viande, tel le

tarsométatarses d'oiseau. Comme dans le cas des tombes à incinération, nous croyons que l'existence de ces fragments d'os dans les tombes ne représente qu'une pratique dominée par le caractère économique, et non par celui religieux. Cela, seulement dans les cas où ces fragments ne sont arrivés dans la fosse que par hasard.

Le pourcentage des tombes de la nécropole où l'on a constaté des dépôts d'offrandes pourrait être aléatoire pour une autre raison aussi. Le nombre de ces tombes pouvait être plus grand encore, ayant en vue le fait que l'on pouvait déposer également des offrandes de viande sans os, qui n'ont évidemment pas laissé de traces archéologiquement saisissables. Ce fait est démontré par la présence des couteaux de fer, autres que ceux découverts entre les os d'animaux et dans la zone du bassin et qui ne pouvaient avoir un autre rôle que celui d'accompagner les offrandes de viande sans os.

Pour ce qui est de la manière de déposer ces offrandes, on a pu constater qu'elles ont été découvertes soit dans les vases d'offrande, soit dans diverses zones du fond de la fosse des sépultures, donc dans ce cas aussi on n'a pas saisi non plus de règles particulières pour le dépôt. Les offrandes étaient probablement déposées simultanément avec la consommation du repas funéraire, lorsqu'une quantité des animaux sacrifiés était consommée par les participants aux rituels et une autre quantité était déposée dans la terre et, en même temps, les tombes recevaient également une partie des os décharnés des parties molles pendant le repas funéraire. La même logique nous conduit à la supposition que les offrandes respectives étaient déposées dans les tombes après avoir été préparées (bouillies ou rôties).

Dans la plupart des cas, on a constaté que dans les tombes on a déposé des restes faunistiques appartenant à une seule espèce. On a, pourtant, découvert aussi des sépultures où l'on avait déposé des offrandes de deux (tombes 64, 117, 121, 123, 175, 179, 188, 215, 241, 261, 279, 289, 297, 299, 313, 318, 326, 330, 347, 359, 366, 378, 485, 497 et 517), trois (tombes 128, 131, 275, 286, 296 et 389) ou même de quatre espèces (tombe 260), en y trouvant d'un os jusqu'à des exemplaires d'animaux déposés entiers, comme il arrive pour la tombe 175, où l'on avait déposé les os de deux ovicaprinés et de deux poules. On n'a, cependant, pu trouver, à part les squelettes de poissons, aucune tombe où le squelette des animaux déposés soit trouvé intact, c'est-à-dire déposé entier. Cela suppose obligatoirement que les animaux respectifs ont été désintégrés ou tranchés lors du repas funéraire et déposés ainsi dans les fosses des sépultures.

Dans deux tombes on a trouvé des grains de sureau. Le vase 35 de la tombe 130 contenait des grains, assez peu nombreux, de l'espèce *Sambucus Nigra* et la tombe 137 – des grains du même type, éparpillés sur l'entier côté droit du thorax.

Sambucus Nigra est un arbuste qui produit de petits fruits succulents de couleur noire, utilisés aujourd'hui encore dans certains villages pour la fabrication de la confiture ou la préparation des jus. Plus rarement, ils sont conservés en sucre et consommés pendant la saison froide. En même temps, dans certaines régions montagneuses des départements de Vrancea, Bacău et Suceava on les emploie pour préparer une espèce de vin. Dans les habitats préhistoriques de la région des Alpes on a fréquemment découvert des graines de sureau non carbonisées, tout comme en Allemagne et en Angleterre (Monah, 1988, p. 307-309). Plus récemment, on a trouvé des graines de sureau dans une grande quantité dans les tombes 159 et 161 de la nécropole des XIVe-XVe siècles de Hudum, dans le département de Botoșani (idem, p. 306).

Selon toute probabilité, le dépôt des grains de sureau dans les tombes avait exclusivement un rôle d'offrande rituelle. On sait, pourtant, aussi que dans les pratiques funéraires de certaines régions on a également utilisé les grains de millet, mais il paraît que ceux-ci remplissaient un rôle apotropaïque, avec la perpétuation de cette coutume jusqu'au début du XXe siècle (Vulcănescu, 1985, p. 551).

Un aspect essentiel du rite funéraire pratiqué à Mihălășeni, tout comme dans d'autres nécropoles de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov, est représenté par la dévastation des tombes, à travers l'exhumation partielle ou totale des squelettes.

La manière dont ce rituel était pratiqué à Mihălășeni est exemplifiée par la seule tombe, 271, où l'on a pu surprendre l'intervention ultérieure, celle de creuser une fosse rectangulaire, qui a mené à la dévastation du squelette précisément dans la région dans laquelle cette fosse est arrivée (Pl. 151C).

La plupart des tombes découvertes n'ont pas été dérangées (plus de 240 tombes). Il est également possible que certaines des tombes que nous ne tenons pas pour rituellement dérangées aient en fait été dérangées par les rongeurs.

Au sujet de cette coutume, on a pu observer que la plupart (environ 65) des tombes étaient dérangées dans la région du thorax, souvent avec atteinte des bras, du crâne et des os du bassin. Dans certains cas, les os ont été retrouvés dans la fosse, mais souvent ils n'ont plus été réinhumés.

Une autre catégorie (24 tombes) est celle où le squelette était totalement ravagé, avec réinhumation soit de la plupart des os, soit uniquement de quelques fragments osseux. Dans 8 tombes on a observé l'absence totale des squelettes (tombes 85, 89, 102, 119, 152, 154, 258 et 357), mais on a retrouvé les vases déposés avec offrandes ou, comme dans le cas des tombes 102, 258 et 357, seulement des fragments osseux d'offrandes de viande.

Un chapitre à part revient, lorsqu'on parle de ce rituel, aux squelettes des enfants de divers âges. Dû à leur fragilité, les os ont souvent disparu en grande partie, à cause soit de l'acidité du sol, soit de l'activité des rongeurs. Pour cette raison, on ne saurait parfois attribuer à l'exhumation l'absence ou bien la dévastation de certains fragments de ces squelettes. Sur plus de 70 tombes trouvées dans cette situation, nous considérons que seulement quatre (tombes 123, 378, 477 et 507) témoignent presque sans recours de l'intervention humaine. Dans les autres cas, il serait difficile de nous prononcer, pour les raisons exposées plus haut. Dans ce contexte, il faut rappeler que sur 30 tombes de jeunes entre 14-20 ans, 13 ont été plus ou moins affectées par les exhumations ultérieures.

Dans certaines tombes manquaient les os des mains et des jambes (tombes 99, 146, 158, 382, 489, 493), sans que d'autres parties du squelette soient affectées, cas où, du moins partiellement, on peut considérer que les inhumés ont été enterrés sans les parties respectives. Pour d'autres 5 tombes (16, 122, 140, 458 et 515), l'exhumation n'a affecté que le crâne, que l'on a soit partiellement détruit, soit ré-inhumé dans d'autres zones ou positions (tombes 16, 122, 140, 458). Un cas curieux est celui de la tombe 458, où, à côté du crâne déposé ou déplacé ultérieurement sur les os des jambes, on a également déposé une pierre rectangulaire de dimensions assez grandes. Un cas similaire est celui de la nécropole de Pietra Frecăței, où une telle pierre était déposée sur les jambes, dans la tombe E 175, orientée O-E (Petre, 1987, fig. 32 a).

Une grande partie des os n'ont plus été réinhumés. En même temps, on n'a pas pu trouver dans la strate des restes de squelettes qui puissent provenir des tombes où manquent de nombreuses parties ou même tous les os. La question logique qui en surgit est liée au sort de ces éléments, mais l'état actuel des recherches ne nous permet que d'émettre diverses suppositions, sans pouvoir les prouver. Vu la possibilité à incinérer ces os, éventuellement à côté même des tombes où l'on a pratiqué les exhumations, on a attentivement suivi les possibles restes de bûchers funéraires où l'on aurait pu incinérer ces os, mais sans rien découvrir. En outre, on a essayé d'observer, dans le même but, si l'on ne pourrait pas trouver dans le périmètre de la nécropole les grandes quantités d'os incinérés qui n'avaient pas été déposées dans les tombes à incinération (les quantités d'os déposées dans ces tombes étant parfois insignifiantes), mais on n'a pu découvrir aucune urne. Il faut mentionner encore un aspect important, à savoir le fait que les tombes à orientation générale O-E, parfois avec certaines déviations et où l'on n'a pas découvert de pièces de mobilier (tombes 16, 25, 38, 61, 79, 96, 122, 365, 382, 458, 467, 507 et 512), ont été elles aussi dérangées dès l'antiquité, sous la réserve qu'une partie en pouvaient être ravagées par les animaux. On n'a pas pris en considération les tombes d'enfants avec la même orientation et sans mobilier, car, comme on a d'ailleurs démontré, on ne saurait pas affirmer avec certitude que la dévastation des os a été produite par la l'activité des rongeurs ou par le rituel pratiqué dans la nécropole comme pour les adultes. Cela prouve le fait que la coutume de l'exhumation des tombes s'est perpétuée dans la période finale de la nécropole. Il faut rappeler que ce rituel de l'exhumation des morts était pratiqué dès l'âge du bronze, dans cette région même. Les fouilles entreprises dans les nécropoles de Noua de Brăești et de Crasnaleuca, dans le département de Botoșani, ont témoigné de l'existence de ce rituel (Dascălu, 1994, pl. VI, X, XI). Les Sarmates ont pratiqué, eux aussi, cette coutume dans les siècles antérieurs, comme l'attestent les découvertes de Cioinagi-Balintești (Zaharia, 1959, p. 897-898, fig. 1), Vaslui (Andronic, 1963, p. 348-350, fig. 2), Râmnicelu (Harțușe, 1980, p. 202), Mitoc-Malul Galben (Șovan, Chirica, 1983, p. 80-88, fig. 1,1 et 1,3) et Albești (idem, p. 81, fig. 3,1), si l'on ne se rapporte qu'au territoire de la Moldavie. Le rituel a été pratiqué aussi par les Sarmates du Nord pontique, fait attesté par les fréquentes découvertes de ce genre de Zavetnoe (Guščina, 1967, p. 40-51, fig. 1,2 et 1,3; Bogdanova, 1963, p. 95-109, fig. 2), Rybnyj (Skripkin, 1980, p. 273-275, fig. 1,2), Nižnyj Džulat (Abramova, 1968, p. 114-130, fig. 1,1, 4, 7) et autres.

Ces coutumes ne sont étrangères ni aux populations germaniques, comme l'attestent les découvertes de ce genre de la région de la culture de Wielbark (Wolagiewicz, 1981, p. 169, fig. 49 et 50). Par conséquent, on prend pour naturelle l'opinion suivant laquelle ce rituel est une pratique beaucoup plus ancienne, reprise et employée aussi par une partie des membres des communautés villageoises de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov, y compris de celle de Mihălășeni. Elle ne semble pas avoir été employée à base de critères ethniques, comme le prouve la corrélation avec les types anthropologiques déterminés pour les tombes où l'on a utilisé l'exhumation. Les analogies sont à trouver dans toutes les nécropoles de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov. On peut en mentionner la nécropole de Dănceni, dans laquelle on a découvert des tombes où l'on avait pratiqué ce rituel, y compris pour les tombes à orientation chrétienne (Rafalovič, 1980, tombe 69, ONO, p. 41, fig. IV,1; tombe 70, OSO, p. 42, fig. IV,2; tombe 145, ONO, p. 58, fig. VV,3, etc.), tout comme à Piatra Frecăței, où les exhumations étaient pratiquées dès les IIe-IIIe siècles (Petre, 1987, p. 14, fig. 23a, tombe D259d, O-E) ou au IVe siècle (idem, p. 23, fig. 5a, tombe avec deux verres de verre et un bracelet, orientation O-E; p. 19, fig. 44a, tombe datée au IVe siècle, avec monnaie, orientation E-O). La coutume se perpétue dans le temps et dans l'espace, avec la découverte de squelettes dérangés dans la nécropole avare de Pécs – Nagyárpád, dans la Pannonie (Nagy, 1990, fig. 4, 6-7; 11-12, 18; 5, 26, 51; 6, 28, 29, etc.) ou bien dans la nécropole germanique de Vron (Seillier, 1992, fig. 6; 9).

La coutume de l'exhumation se retrouve aussi beaucoup plus tard, à l'époque moderne, avec le respect des mêmes traditions que pour l'enterrement, y compris le repas funéraire (Marian, 1995, p. 266-269). Cette coutume ne se rencontre pas chez les chrétiens de rite orthodoxe de Transylvanie et de Banat (Palade, 1982, p. 187, note 35). La coutume des exhumations 7 ans après l'inhumation est pratiquée aussi dans plusieurs communes du département de Botoșani, mais non chez tous les chrétiens orthodoxes. Les fouilles entreprises dans la nécropole de Joldești (commune Vorona, département de Botoșani) des XVe-XIXe siècles, où l'on a découvert 52 tombes, attestent à leur tour cette coutume (Șovan, Mihăilescu-Bârliba, 1995, fig. 3-4; 5-6).

Nous croyons qu'à ce rituel est liée une série de découvertes effectuées dans de nombreuses nécropoles appartenant à la culture mentionnée, à savoir les fosses observées dans un plus grand ou plus petit nombre, éparpillées parmi les sépultures ou parfois groupées dans certains segments des nécropoles, comme à Brăviceni, où la plupart des 52 fosses étaient groupées séparément (Informations Gh. Grosu).

À Mihălășeni on a découvert 27 fosses, dont la plupart étaient utilisées dans le cadre d'un rituel considéré comme étant pratiqué en même temps que l'exhumation et la dévastation des squelettes des tombes. Le nombre de ces fosses rituelles a été assurément beaucoup plus grand, bien d'entre elles ne pouvant pas être saisies car, se situant à des profondeurs relativement petites, elles n'ont pas été comprises dans la strate épaisse de terre noire, caractéristique d'une grande zone de la nécropole. Sur 27 fosses découvertes, 5 ne peuvent pas être prises en considération, vu leur provenance d'autres époques. Ainsi, la fosse 1, où l'on a découvert de nombreux fragments céramiques de la Tène, peut être considérée comme une fosse ménagère. Les fosses 8 et 14, avec, sur le fond, une croûte rouge-brique épaisse provoquée par une action forte des flammes, on les peut considérer éventuellement des fosses pour le dépôt des céréales, datant d'époques antérieures. Dans la fosse 9 on a découvert une jarre entière de l'âge du bronze (qui s'est partiellement désintégrée), qui n'entre pas non plus en discussion. Enfin, dans la fosse 18 on a découvert, aménagées sur une strate compacte de charbons, neuf pièces d'argile cuite cylindriques ou ovales en section, percées longitudinalement par un orifice, et d'autres ayant un orifice court de 1-1,5 cm. Un exemplaire est pourvu, à côté de l'orifice central, de cinq orifices courts à chaque bout, disposés autour de l'orifice central, qui traverse la pièce en longueur. Comme on n'a pas d'éléments de datation, on peut attribuer la fosse à une époque quelconque de celles saisies à l'aide des matériels ramassés des strates de la nécropole (l'âge du bronze, Hallstatt, la Tène).

Pour le reste des fosses, il y a certains éléments communs: elles ont toutes la même forme cylindrique à fond légèrement arrondi, semi-sphérique. Dans une partie d'entre elles on n'a découvert aucun mobilier, mais dans la majorité on a trouvé des fragments céramiques, des os d'animaux (dont certains brûlés), des pierres et dans quelques-unes on a saisi des traces d'action du feu et de charbons, qui peuvent éventuellement associées, comme dans le cas des tombes à inhumation où l'on a découvert des traces de charbons, aux réminiscences du rite d'incinération avec ses significations purificatrices, descendant des croyances solaires (Zugravu, 1997, p. 328).

De ces fosses se détache nettement, par son inventaire, la fosse 12, située à seulement 15 cm distance de la tombe 253. Le mobilier était composé d'un bol tourné en terre fine grise, un neurocrâne d'un taurin de 5-7 ans et quelques fragments céramiques insignifiants. Ce qui est remarquable c'est qu'au-dessus du crâne il y avaient un tibia entier et deux fragments d'un péroné, provenant les deux du squelette de la tombe 253.

Cette situation, attentivement étudiée, la fosse et la tombe étant découvertes en même temps, nous permet de supposer que l'existence des nombreuses fosses découvertes dans la nécropole n'est pas fortuite et qu'elle ne saurait être liée qu'à l'existence d'un rituel concomitant avec celui de l'exhumation des tombes. En quoi consistaient ou quels étaient les coutumes pratiquées à cette occasion on ne peut plus savoir. Ce qui est certain est que la découverte, dans beaucoup de fosses, d'os d'animaux suppose la consommation d'un repas funéraire, dont les restes ont été tout à fait fortuitement jetés dans la fosse avec la terre enlevée lorsqu'on avait creusé la fosse.

Cela est suggéré aussi par le fait que ces fosses se trouvaient à côté de tombes dont les os ont été exhumés et ravagés. Les cas où l'on n'a pas pu saisir de telles fosses à côté de tombes (fosses 2, 10, 16, 25 et 27) ne peut pas être un contre-argument car, comme on l'a pu constater, les ossements des tombes ont parfois disparu entièrement, ne pouvant être prouvés que par l'existence du mobilier funéraire qui s'est conservé. Les situations où certaines tombes étaient dépourvues du mobilier et dont le squelette a été exhumé entièrement, sans être plus réinhumé par la suite auraient pu s'avérer relativement nombreuses et dans ces cas on n'a évidemment pu plus saisir l'existence de ces tombes.

Le fait que dans ces tombes on a trouvé aussi des fragments céramiques d'autres époques ne peut pas constituer un argument contre leur emploi dans le rituel mentionné, car dans toute la nécropole on a découvert une quantité impressionnante de céramique de cette catégorie et, d'ailleurs, ils ont pu arriver ici tout à fait par hasard. De telles fosses de culte sont connues dans l'Europe de l'Est et non seulement dans la région de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov. Elles étaient également utilisées dans la culture de Wielbark (Kropotkin, 1972, p. 255-257; Kucharenko, 1980, p. 29, fig. 5). Des fosses cylindriques ou coniques, avec des profondeurs de jusqu'à 1 m, où l'on a découvert des charbons, des cendres, des os et des restes céramiques ont été identifiés à Mălăești, Bălțați ou Ivancăuți (Feodorov, 1960, p. 88-89), étant liées au culte de la commémoration des morts. On en a découvert aussi à Budești (14 fosses) ou à Dănceni, où dans les 45 fosses on a trouvé des charbons, des cendres, de petites quantités de céramique cuite secondairement et des os d'animaux non passés au feu (Rafalovič, 1986, p. 11). Dans la nécropole de Brăviceni, les 52 fosses découvertes étaient groupées séparément à la frontière de la nécropole (Gh. Grosu, informations aimables).

VII. COUTUMES VESTIMENTAIRES

Dans le nombre impressionnant de tombes découvertes à Mihălășeni on a également trouvé un grand nombre d'objets. Un lieu à part revient aux accessoires vestimentaires et aux parures.

A. ACCESOIRES VESTIMENTAIRES

En ce qui concerne les tombes à incinération, en nombre de 91, ce qui représente 17, 5% du total des tombes de la nécropole, ces pièces sont plutôt rares, la raison en étant le rite d'enterrement même, à caractère destructif, le fait de brûler le défunt sur le bûcher déterminant la destruction d'un grand nombre d'objets. En même temps, le dépôt symbolique probable de restes cinéraires dans les tombes, fait de diverses zones du corps de celui qui était brûlé au bûcher (zones à établir avec certitude à travers l'analyse anthropologique ou avec probabilité selon les objets trouvés parmi les os déposés dans les tombes), a diminué considérablement le nombre de ces objets dans les tombes.

Parmi les restes d'accessoires vestimentaires découverts dans les tombes à incinération de la nécropole de Mihălășeni figure un fragment de fibule d'argent passé au feu. On l'a découvert dans la tombe 9, à côté de deux appliques en bronze en forme de « X », ayant un rivet à chacun de leurs quatre bouts, provenant probablement d'une cassette de bois. Une attache de bronze a été trouvée dans la tombe 29, à côté d'une aiguille de boucle en bronze. Une seule boucle entière a été trouvée dans la tombe 10.

Par rapport aux tombes à incinération, les tombes à inhumation contiennent dans leur inventaire un très grand nombre de pièces.

Dans la catégorie des accessoires vestimentaires figurent, entre autres, les fibules. On en portait une ou bien deux à la fois et elles étaient fabriquées en fer, bronze et argent. Dans un seul cas on a découvert trois fibules dans la même sépulture. Dans la tombe 2, à côté d'une fibule de bronze trouvée sur l'épaule gauche et d'une fibule fragmentaire trouvée sur l'épaule droite, on a trouvé une fibule d'argent entre les genoux de l'inhumé, à côté d'autres objets, dont certains portés probablement dans un sac en cuir ou de toile. La fibule avait probablement le rôle de renfermer l'ouverture du sac. Dans la tombe 123, à côté de deux fibules d'argent on a trouvé une fibule de bronze, déformée, dans le remplissage de la fosse de la tombe, à 10 cm au-dessus du fond de la fosse, ce qui indique que sa présence dans la tombe était due au hasard.

L'emplacement où l'on a découvert les fibules dans les tombes témoigne évidemment aussi de la manière et du lieu où celles-ci fixaient les vêtements. À une ou bien à deux, les fibules ont été trouvées sur l'épaule gauche ou droite, dans le premier cas, respectivement sur les deux épaules.

Dans le cas de la tombe 167, on a découvert deux fibules de bronze sur l'épaule droite. Dans la tombe 181, les deux fibules ont été trouvées dans la partie inférieure du thorax, d'un côté et de l'autre. Dans la tombe 389, l'une des fibules se trouvait sur le côté droit du thorax, sous l'autre fibule, située sur l'épaule. Dans la tombe 297, une fibule se trouvait sur le thorax, et l'autre fibule sur l'épaule. Dans la tombe 309, les deux fibules sont sur le thorax. Dans la tombe 493, l'une des fibules se trouvait à côté de l'humérus gauche, et l'autre sous la clavicule droite.

Les situations où l'on a découvert les fibules sur l'épaule pourraient indiquer l'utilisation de la part des inhumés d'un manteau mis sur le dos, les coins rabattus vers le devant et fixés à l'aide des fibules dans les lieux découverts dans les tombes. Il est possible que certaines fibules, surtout celles d'argent à semi-disque et plaque pentagonale au pied, eussent un rôle décoratif comme pièces de parure, tout comme on peut accepter la double fonctionnalité de ces pièces.

Cependant, on a découvert aussi des fibules dans d'autres endroits que ceux habituels, énumérés plus haut (on ne tient pas compte des fibules découvertes dans les tombes dérangées). Il s'agit des tombes 175, 202, 231, 380, 455 et 501, où les fibules ont été trouvées sur les os du bassin ou sur le thorax. Cette position indique la possibilité de fixer le vêtement dont on vient de parler dans d'autres endroits que ceux habituels, c'est-à-dire dans la région des épaules ou des clavicules.

Un autre aspect à souligner c'est le fait que la plupart des fibules découvertes à deux dans les tombes sont du même type, étant en général identiques comme forme et même comme dimensions. Cela prouve qu'elles ont été achetées ainsi exprès, pour être portées ensemble. On constate rarement des écarts par rapport à cette règle. Ainsi, dans chacune des tombes 2, 58, 263 et 493 on a découvert une fibule de bronze et respectivement de fer, dans les tombes 3, 77 et 358 on a découvert des fibules au pied enroulé par-dessous et, respectivement, à porte-agrafe fixe, dans la tombe 114 une fibule de bronze et une fibule d'argent, et dans le cas des tombes 52, 132, 181, 198, 264, 300, 309, 427, 447 et 488, des fibules différentes comme forme et comme dimensions, bien que du même type.

Enfin, il faut mentionner aussi le fait qu'il y a de nombreuses tombes où l'on n'a pas découvert de fibules, fait d'ailleurs fréquent dans toutes les nécropoles de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov (Ioniță, 1966, p. 234).

En introduisant dans le tableau 2 les principaux types d'accessoires vestimentaires découverts dans la nécropole, on peut tirer certaines conclusions, en fonction du sexe, de l'âge et des étapes d'enterrement. Nous précisons que nous n'avons pas inclus dans le tableau les fibules qui avaient été évidemment dérangées, avec quelques exceptions facilement explicables (deux fibules de chacune des tombes 123 et 347), ou bien les fibules des tombes 9, 119 et celle de bronze de la tombe 123. On n'a pas inclus non plus dans le tableau les fibules découvertes entre les genoux dans les tombes 58 et 305, qui avaient probablement le même rôle que celle découverte dans la tombe 2. On n'a toujours pas inclus dans le tableau 2 les tombes 167, 181, 297, 309, 389 et 493, mais on les a pris en considération dans le tableau 3, qui synthétise les accessoires vestimentaires en fonction des étapes d'enterrement, tout comme le tableau 2 synthétise les accessoires vestimentaires en fonction de l'âge et du sexe. Précisons que, bien que dans la tombe 305 on ait découvert deux fibules, une sur l'épaule gauche et l'autre entre les genoux, on a considéré qu'il s'agissait d'une inhumée qui avait porté une fibule sur l'épaule gauche. Il est pourtant possible, vu que l'on a constaté que le squelette était partiellement

dérangé, par le déplacement de l'humérus droit, que la seconde fibule y soit arrivée à l'occasion de la pratique du rituel de l'exhumation dans la zone située entre les genoux.

Par conséquent, tenant compte des éléments résumés dans le tableau 3 pour les quatre manières de porter les fibules, la première constatation que l'on pourrait faire est que la plupart des fibules (68 exemplaires) ont été découvertes sur des personnes âgées de plus de 18 ans, par rapport aux groupes d'âge 0-7 ans (11 exemplaires), 8-14 ans (2 exemplaires), respectivement 15-18 ans (3 exemplaires), avec un total de 16 fibules. Le nombre est significatif et loin d'être aléatoire, vu que, sur le total de 520 tombes découvertes dans la nécropole, presque un tiers appartenaient aux trois derniers âges.

La deuxième constatation encouragée par les tableaux 2 et 3 est que la grande majorité des fibules étaient utilisées comme des accessoires vestimentaires féminins. Exception font les tombes 439 et 450, chacune avec une fibule sur l'épaule gauche, et les tombes 138 et 375, chacune avec une fibule sur l'épaule droite. Ce qui est intéressant c'est, pourtant, la situation des tombes où l'on a découvert une fibule sur le bassin ou sur la partie inférieure du thorax. Ainsi, dans deux des tombes, 202 et 501, les fibules trouvées à droite, respectivement à gauche du thorax étaient portées par les femmes. En revanche, les fibules portées sur le bassin appartenaient sur trois des quatre cas à des hommes (tombes 175, 231 et 380), avec une seule exception, dans la tombe 455. Le fait de porter des paires de fibules est, pourtant, une caractéristique exclusive des personnes de sexe féminin, qu'on les portât sur les épaules ou bien dans d'autres positions, telles celles mentionnées plus hauts pour les tombes 167, 181, 297, 309, 389 et 493.

Si de la manière dont on utilisait les fibules portées sur les épaules ou sur la clavicule on peut avoir une idée à partir des monuments sculpturaux et des monnaies du monde romain ou provincial romain, plus difficile nous paraît l'explication du système d'utilisation des fibules découvertes à une ou à deux sur le thorax ou sur les os du bassin (dans le cas de la tombe 493, on a découvert l'une des fibules à côté de l'humérus gauche).

Ce qu'on trouve significatif c'est l'évolution de la mode vestimentaire le long de la période d'utilisation de la nécropole, reflétée dans le tableau 4, qui synthétise les principaux types d'accessoires vestimentaires suivant les étapes d'enterrements. Il faut mentionner que ce tableau ne contient que les tombes du tableau 1 avec des fibules et des boucles qui se retrouvent dans le diagramme des incidences des séries typologiques d'objets suivant les phases ou les étapes d'enterrements (Pl. 387). En même temps, on y a inclus aussi les 6 tombes avec deux fibules chacune mentionnées plus haut. La répartition suivant les étapes d'enterrements des tombes avec les 5 catégories de fibules permet la mise en évidence d'un fait significatif, à savoir que, dans la première étape d'enterrements, les fibules apparaissent en nombre réduit (les 6 tombes avec deux fibules chacune découvertes dans d'autres positions que sur les épaules n'apparaissent même pas dans cette phase), pour que, aux étapes II et III, on les porte assez fréquemment. Ainsi, si dans la 1ère étape on peut compter seulement 10 tombes avec des fibules de différents types, dans la 2e étape on en a découvert dans 25 tombes et dans la 3e étape - dans 29 tombes.

Leur utilisation des boucles de ceintures par les inhumés est attestée aussi dans la nécropole de Mihălășeni. Exécutées en fer, bronze et argent, on les a découvert surtout dans la région des os du bassin, ce qui indique avec clarté leur emploi aux ceintures. On a enregistré aussi des situations où les boucles ont été découvertes dans d'autres parties et même à deux-trois exemplaires dans une tombe. Ainsi, dans les tombes 123 et 347 on en a découvert dans les vases 47, respectivement 14, étant évidemment dérangées et déplacées à l'occasion de l'exhumation de la tombe. Évidemment dérangées étaient également les boucles des tombes 296, 331 (deux exemplaires) et 378. Dans la tombe 176, la boucle a été découverte à côté de la main droite et, dans la tombe 491, à côté de la main gauche. Un cas curieux est représenté par la tombe 207, où on a découvert une boucle de fer dans la bouche de l'inhumé.

On a également découvert deux boucles dans chacune des tombes 351, 450 et 510, où l'une des boucles était située sur les os du bassin et l'autre entre les fémurs, ce qui soulève la question du sens de l'utilisation du second exemplaire. Ce sont toujours deux exemplaires que l'on a découvert dans les tombes 414 (les deux sur les os du bassin) et 469 (les deux à gauche des jambes). Trois exemplaires on a découvert dans les tombes 331 (situés à gauche des mains) et 410 (une en bronze sur le bassin et deux en fer entre la crâne et la limite nordique de la fosse de la sépulture).

Il est évident que l'existence de la deuxième et même de la troisième boucle ne saurait, à l'exception de la possibilité de leur inclusion fortuite dans les tombes, être liée à leur utilisation

comme auxiliaires pour d'autres objets, telles les ceintures dont pendaient des couteaux ou bien d'autres objets portés à la ceinture, comme les sacs ou certains pendentifs.

Pour ce qui est des boucles, dans la 1ère étape d'enterrements leur existence n'est pas attestée (à l'exception de la tombe 10, qui, bien qu'elle n'apparaisse pas dans le diagramme mentionné plus haut de pl. 387, appartient à coup sûr à cette phase), dans la 2e étape elles apparaissent dans 7 tombes et dans la 3e étape dans 30 tombes. C'est une situation probablement caractéristique du moins de la région ouest de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov, fait attesté aussi par l'analyse combinatoire faite pour la nécropole d'Independența (Ioniță, 1971, fig. 13 et 14).

Si l'analyse effectuée sur la base du diagramme de la fréquence des accessoires vestimentaires (tableaux 2 et 3) selon l'âge et le sexe indique pour les fibules leur utilisation prédominante par les personnes de sexe féminin, en ce qui concerne les boucles on peut observer une situation différente. Ainsi, si l'on prend en considération le fait que le sexe des inhumés des tombes 123, 419 et 378 non déterminées par les anthropologues et appartenant à l'âge infans I ne peut être que féminin, vu que dans les tombes respectives on a découvert aussi des colliers de perles (tableau 5), on constate que la proportion entre les femmes et les hommes au sujet de l'utilisation des boucles est presque égale. Évidemment, le rôle de ces boucles était celui d'unir les bouts des ceintures pour fixer autour de la taille un vêtement qui, pour les femmes, ne pouvait être qu'une jupe ou bien un pantalon.

Il faut également mentionner ici le fait que l'on a découvert encore d'autres objets de fer et de bronze, qui, vu l'endroit où on les a découverts, peuvent être considérés comme des accessoires vestimentaires, sans pouvoir préciser leur utilité. De telles pièces ont été découvertes dans les tombes 58 (objet de fer à gauche du fémur), 252 (objet de fer à gauche du bassin), 275 (objet de fer à côté de l'épaule droite), 306 (deux pièces de bronze trouvées dans le vase 97, mais qui sont probablement arrivées ici parce que la tombe était dérangée), 309 (sur le côté gauche du thorax un objet de fer qui garde des traces du tissu du vêtement), 347 (objet de fer découvert sur les os du bassin, constituant un bloc compact d'oxyde de fer), 474 (deux fragments d'un objet de bronze), 475 (objet de bronze sur le bassin) et 504 (deux objets de fer).

Toujours un accessoire vestimentaire peut être considéré un bouton d'os semi-sphérique avec un orifice, découvert sur la partie inférieure du thorax de la tombe 169.

Dans six tombes on a découvert aussi des anneaux de fer et de bronze qui, selon l'endroit où on les a trouvés, servaient probablement à supporter l'étui d'un poignard (tombe 169) ou d'un couteau (tombe 510) ou pour servir de base de fixation à des pendentifs et amulettes, comme dans les tombes 319 et 347, ou des pendentifs, y compris un couteau dans chacune des tombes 206 et 331.

B. OBJETS DE PARURE, PENDENTIFS, AMULETTES

Par rapport avec aux accessoires vestimentaires, les objets de parure et les amulettes présentent une gamme plus large, y compris dans le cas des tombes à incinération.

Des objets de parure trouvés dans les tombes à incinération, les plus nombreuses sont les perles. En nombre de 1 ou 2, on en a découvert dans 9 tombes, à savoir: 44 (une perle de verre de couleur gris foncé), 113 (deux perles de carnéol), 159 (une perle de verre), 182 (perle de carnéol), 199 (perles annulaire de verre bleu), 218 (deux perles de carnéol), 226 (fragment d'une perle de verre verdâtre), 256 (deux perles de carnéol) et 341 (perle fragmentaire de carnéol). À l'exception de deux perles de verre des tombes 44 et 199, qui semblent ne pas avoir été passées au bûcher funéraire, les autres présentent des traces évidentes de passage au feu.

Dans la tombe 10 on a découvert aussi un fragment d'un objet d'os qui, par les traces évidentes de polissage, peut suggérer qu'il avait rempli le rôle de pendentif. En même temps, on a découvert deux pendentifs en forme de petit seau de fer dans les tombes 62 et 199, un anneau de bronze aux bouts pointus et superposés dans les tombes 62 et deux bagues de tempe en argent dans les tombes 226 et 315.

Dans le cas des tombes à inhumation, les objets de parure ont été découverts dans un nombre vraiment impressionnant. Ainsi, on a découvert trois bagues, une de fer dans la tombe 65 et une autre de plomb (?) dans la tombe 169, les deux découvertes sur l'annulaire de la main droite; une troisième bague de la tombe 198, exécutée toujours en fer, s'est désintégrée. Les premières deux ont été portées par des personnes de sexe masculin et la troisième – par une femme adulte. Deux bagues de tempe

découvertes dans les tombes 147 (exécutée en argent) et 493 (exécutée en bronze) se trouvaient à gauche, respectivement à droite du crâne, les deux personnes étant de sexe féminin.

Comme pour les incinérés, la catégorie la plus nombreuse des objets de parure découverts dans les tombes à inhumation de la nécropole de Mihălășeni est constituée par les perles. Exécutées en verre, carnéol, ambre, calcaire, pierre, coquillages, corail, argile et, un exemplaire, même en opale (trouvé dans la strate – P 14), les perles étaient d'une grande variété. Exceptant les situations où elles ont été déplacées de leur location initiale, les perles ont été trouvées entre les mâchoires et le thorax, parfois (tombe 157) même sur les os du thorax, ce qui dénote que le fil qui les unissait était plus long. Ce qui est évident est qu'on les portait sous forme de colliers, parfois en grand nombre, comme dans les tombes 114 (42 exemplaires), 279 (83 exemplaires), 297 (149 exemplaires), 305 (67 exemplaires), 306 (73 exemplaires), 309 (67 exemplaires), 358 (122 exemplaires), 400 (41 exemplaires), 409 (83 exemplaires), 493 (49 exemplaires) et 514 (42 exemplaires).

Dans les tombes 99 et 178, les perles ont été découvertes sur les os de l'avant-bras gauche (dans le premier cas, à côté de pendentifs de fer en forme de petit seau), ce qui suggère qu'on les avait cousues sur les manches des vêtements pour des raisons décoratives ou bien on les utilisait comme bracelets.

Une situation à part est représentée par la tombe 319, où six perles de verre ont été découvertes entre les genoux de l'inhumée, à côté de cinq pendentifs (deux en os, deux en fragments de coquillage marin et un autre en bronze, plus un anneau de bronze). Dans ce cas on peut supposer que les perles étaient cousues sur un sac attaché à un anneau, où l'on gardait du moins une partie des pièces mentionnées. D'ailleurs, cette situation n'est exclue ni pour d'autres tombes où l'on a de nouveau trouvé de tels groupes d'objets entre les fémurs.

Parmi les perles découvertes dans la tombe 123 on a trouvé aussi trois médaillons romains de verre, qui complétaient le collier formé de 22 perles. Une situation similaire s'est enregistrée dans la tombe 469, où, à côté de 22 perles, on a trouvé deux médaillons de plomb, l'un circulaire et l'autre rectangulaire.

Des pendentifs en forme de petit seau de fer ou de bronze on a découvert dans 10 tombes. D'habitude, ils étaient déposés entre les fémurs, à côté d'autres objets, comme dans les tombes 2 (5 exemplaires), 101 (3 exemplaires), 297 (2 exemplaires) et 469 (1 exemplaire). Il est possible que ces pendentifs aient été déposés dans un sac ou bien enfilés sur un cordonnet et suspendus à la ceinture.

D'autres objets trouvés à côté des pendentifs en forme de petit seau, à savoir les coquillages, les pendentifs en incisives perforés d'animaux, les rosettes en corne de cerf et les briquets de fer, étaient probablement suspendus à la ceinture et portés de cette manière.

Dans les tombes 104 et 147, les pendentifs ont évidemment été dérangés de leur endroit dès l'antiquité. Dans les tombes 352 et 391, les pendentifs trouvés à droite du fémur, respectivement sur les os du bassin, étaient pendus, tout comme ceux découverts entre les os des jambes.

Un cas à part est représenté par la tombe 99, où on a découvert 8 pendentifs - petit seau de fer, dans la région de l'avant-bras gauche, là où se trouvait la manche du vêtement. Ce qui est intéressant c'est qu'ici on a encore trouvé 9 perles de dimensions moyennes de verre, ambre, carnéol et calcaire. Le fait que les pendentifs de fer de cette tombe ont été découverts à trois dans deux groupes, à côté de deux autres, et leur association aux perles prouvent sans doute que toutes ces pièces ont été cousues sur les manches ou bien enfilées sur un cordonnet comme un bracelet, ayant un but décoratif (une situation pareille a été signalée dans la tombe 19 d'Independența; Mitrea, Preda, 1966, p. 52). Vu qu'on les a trouvées à côté de coquillages marins, qui étaient parfois considérés comme des amulettes pour la fertilité, elles pouvaient très bien être présentes dans de telles pratiques rituelles.

Les coquillages marins des espèces *Murex* et *Cypreea sp.*, à l'exception de l'exemplaire découvert dans la tombe 130, trouvé à distance à gauche des os du bassin, étaient suspendus à la ceinture. D'ailleurs, on en a trouvé une partie munis d'anneaux en fil de bronze, qui les aidaient à la suspension, ou bien avec un orifice utilisé dans le même but. De tels coquillages marins ont été découverts dans 14 tombes, la plupart entiers, mais aussi en état fragmentaire. On en a trouvé deux exemplaires dans chacune des tombes 157, 319 (les deux fragmentaires) et 469 (l'un entier et l'autre fragmentaire).

Parmi les objets portés d'habitude à la ceinture il y avait des pendentifs prismatiques en os (la massue d'Hercule), découverts dans 7 tombes, à un ou à deux exemplaires. On en a trouvé entre les fémurs (à l'exception de l'exemplaire de la tombe 477, évidemment disloqué dû à la destruction du

squelette) dans les tombes 93 (2 exemplaires), 123 (1 exemplaire), 274 (2 exemplaires, plus un coquillage marin), 319 (2 exemplaires, plus 2 coquillages marins, un pendentif de bronze et un anneau), 358 (1 exemplaire) et à droite du bassin, probablement suspendu à la ceinture, dans la tombe 437. Dans les mêmes positions on a trouvé les pendentifs en incisives de sanglier ou de rongeurs ou en d'autres types d'os: dans la tombe 119, une incisive de rongeur a été trouvée dérangée de son endroit initial, à cause de l'exhumation; dans la tombe 206 un pendentif en os avec un orifice de suspension (la rotule d'un animal) a été trouvé à côté de deux tuyaux en fémurs d'oiseau, un coquillage, un anneau et un couteau entre les fémurs; dans la tombe 220, un pendentif en os de sanglier a été trouvé à côté du fémur droit; dans la tombe 241, une rosette circulaire d'une corne de cerf a été découverte entre les fémurs à côté d'un pendentif en forme de petit seau de fer et un coquillage marin fragmentaire; dans la tombe 300, un pendentif en os de sanglier a été trouvé sur le côté gauche des os du bassin; dans la tombe 469, un pendentif identique a été trouvé entre les genoux à côté d'un pendentif en forme de petit seau, un objet en tôle de fer en forme rectangulaire, un coquillage et un fragment de coquillage marin.

Une corne d'animal jeune a été découverte dans la tombe 236, sur le côté droit des os du bassin, sans présenter aucune perforation de suspension, et dans la tombe 268, mais ici avec perforation, à côté de deux pendentifs en métapode de porc, un tuyau en fémurs d'oiseau et un coquillage marin, tous à gauche des os des jambes, le groupe entier d'objet étant, dans ce cas encore, pendu à la ceinture. Un pendentif en os a été trouvé aussi dans la tombe 206, et dans la tombe 14 on a découvert une clochette de bronze.

Pour une image complète des objets de parure portés, on a introduit, dans le tableau 5, tout comme pour les accessoires vestimentaires, toutes les données liées au sexe, à l'âge et aux étapes d'enterrements, en les défalquant ensuite, pour une correcte compréhension, dans les tableaux 6 et 7, suivant le sexe et l'âge, d'un côté, et les étapes d'enterrements, de l'autre côté. Dans le tableau on n'a introduit que les tombes avec perles pour lesquelles on a eu la certitude que celles-ci étaient utilisées sous forme de colliers (y compris les tombes d'incinération). En même temps, on n'y a introduit ni la tombe 62 à incinération avec pendentif-petit seau, tombe détruite et sans restes ostéologiques, ni la tombe 10, avec un pendentif considéré tel quel avec réserves.

La première observation qui s'impose est que la plupart des objets de parure étaient utilisés par des personnes âgées de plus de 18 ans, pour les autres âges les colliers de perles étant plus significatifs comme nombre. On peut remarquer aussi que le nombre des colliers est plus grand que le nombre de tous les autres objets de parure, amulettes et pendentifs considérés ensemble. En même temps, il faut préciser qu'à part les colliers (y compris les médaillons de verre et de métal), les bagues de tempe et les bagues, toutes les autres catégories d'objets considérés ici pouvaient avoir avec la plus grande probabilité divers rôles dans la pratique des différents rituels, même si certaines d'entre eux se trouvaient y compris pour les enfants d'âge infans I (2 pendentifs-petit seau, 3 pendentifs prismatiques, 1 coquillage marin, etc.).

Une deuxième observation qui se détache est que tous les objets de parure et les pendentifs étaient portés presque exclusivement par les femmes. Exception fait la tombe 391, dans laquelle un pendentif-petit seau a été trouvé sur les os du bassin, dans les circonstances où la tombe avait été fortement ravagée, avec la destruction d'un peigne dont ne sont restés que quelques fragments. En ce qui concerne les bagues, des trois exemplaires découverts, deux étaient portés par des hommes.

Vu, comme pour les accessoires vestimentaires, la fréquence des objets de parure et des pendentifs en fonction des étapes d'enterrements, on peut facilement constater (conformément au tableau 7) que dans la 1ère étape ceux-ci étaient moins utilisés (9 tombes), pour que dans la 2e étape l'on constate 35 tombes et dans la 3e – seulement 28 tombes avec de tels objets. La présence des objets dans les tombes, y compris de ceux que l'on utilisait dans les rituels funéraires, a été directement influencée par le fait qu'une grande partie des tombes (environ 1/5) appartenaient aux chrétiens, surtout dans l'étape finale de la nécropole, ce qui a déterminé la réduction considérable du pourcentage des tombes avec inventaire de la 3e étape de la nécropole.

Une autre catégorie de pièces sont les tuyaux en fémurs d'oiseaux, en général suspendus à la ceinture. Tout comme les pièces dont on vient de parler, la plupart de ceux-ci ont été découverts dans le même endroit, d'habitude groupés entre les fémurs. Ils sont généralement considérés comme étant utilisés pour conserver les aiguilles à coudre, car à l'intérieur de ces tuyaux on a parfois découvert

aussi des aiguilles. Dans la nécropole de Lețcani, un tel tuyau en fémur d'oiseau avait à l'intérieur une pointe de fer (Bloșiu, 1975, p. 222, pl. 31/2).

Les situations rencontrées à Mihălășeni nous conduisent, pourtant, à l'hypothèse que ces tuyaux n'étaient pas utilisés seulement dans ce but. Sur 14 tuyaux trouvés dans 11 tombes, dans un seul tuyau on a également trouvé une aiguille de bronze. Or, il est difficile à croire que ces tuyaux en fémur d'oiseau, destinés à conserver les aiguilles, étaient portés ou déposés sans aiguilles à l'intérieur. De plus, on a pu constater que, des 5 aiguilles découvertes à Mihălășeni, dont une en os, une seule aiguille a été trouvée dans un tuyau pareil et les autres 4 exemplaires étaient déposés dans les tombes, à côté d'autres objets. La conclusion est que, dans de rares situations, ces tuyaux étaient également utilisés pour conserver les aiguilles, mais qu'ils avaient une autre destination principale, probablement celle de contenir diverses substances.

En analysant la situation de ces pièces découvertes dans la nécropole de Mihălășeni, on a pu constater que dans 7 tombes elles pendaient à la ceinture. Ainsi, dans la tombe 2 on a trouvé un tuyau entre les genoux, à côté des objets énumérés, dans la tombe 153 sur le côté gauche des os du bassin, dans la tombe 175 on a trouvé deux tuyaux entre les tibias, dans la tombe 206 on a trouvé deux tuyaux entre les fémurs à côté d'autres objets, dans la tombe 210 on a trouvé deux tuyaux sur les os du bassin, dans la tombe 215 on a trouvé un tuyau entre le bassin et l'avant-bras droit et dans la tombe 268 on a trouvé un tuyau au genou gauche, à côté d'objets dont la position suggère qu'ils pendaient à la ceinture (pour l'illustration des manières de porter les accessoires vestimentaires, les parures, les pendentifs, les amulettes et les tuyaux d'os, voir Pl. 389).

Dans les autres tombes où l'on a trouvé de telles pièces on a pu constater qu'elles étaient ravagées ou bien se trouvaient dans une situation incertaine au sujet de leur fonctionnalité. Ainsi, dans la tombe 149 le tuyau a été découvert à gauche des tibias, peut-être pendant à la ceinture à l'aide d'une ficelle plus longue, dans la tombe 188 l'exemplaire découvert à droite de l'avant-bras a été trouvé en état fragmentaire et son inclusion dans la tombe pouvait être due au hasard. Le seul tuyau dans lequel on a trouvé une aiguille de bronze est celui de la tombe 260, dans une tombe ravagée et où beaucoup d'os manquaient, ce qui ne nous permet pas de connaître avec exactitude l'endroit où elle se trouvait initialement. D'habitude, dans les 11 tombes avec des tuyaux d'os étaient enterrées des femmes (dans la tombe 215, une petite fille de 10-11 ans) et seulement dans deux cas on y a inhumé des hommes (tombes 175 et 188). Cela certifie encore une fois le fait que ces pièces avaient aussi d'autres rôles que celui de conserver les aiguilles.

VIII. CONCLUSIONS

Par ses 520 tombes découvertes, la nécropole de Mihălășeni s'inscrit parmi les plus grandes de la région de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov, entre lesquelles les nécropoles de Bârlad – Valea Seacă, Târgșor, Budești, Dănceni ou Černjachov. Le matériel archéologique découvert, tout comme les rites et les rituels funéraires pratiqués ici la rangent, sans doute, dans le grand complexe culturel mentionné du IVe siècle apr. J.-C., à savoir à une époque où des vagues successives de migrants se sont succédées à travers une grande partie de l'Europe, avec des traces profondes sur leur carte politique et ethnique.

L'inventaire considérablement riche découvert dans les tombes, dans les fosses et dans la strate comprend 155 fibules, 69 boucles, 91 peignes, 1604 perles, 90 pendentifs et amulettes, 20 récipients de verre et 1219 récipients d'argile (dont 32 d'importation romaine). À tout cela s'ajoutent encore des objets divers, de sorte que le nombre total des pièces de l'inventaire monte à 3521.

Le corpus des découvertes inclut également les dates complètes concernant toutes les tombes et leurs objets, ainsi que les informations relatives aux rites et rituels d'enterrements et les coutumes vestimentaires, représentant ainsi une importante base de données pour les recherches futures. On peut y ajouter les 22 fosses directement liées à la nécropole, 2 terre-pleins d'incinération et une construction de culte.

Pour les objets du mobilier on a établi un grand nombre de types et variantes typologiques, en s'appuyant sur le critère de la fonctionnalité pour réaliser une première classification. Les groupes d'objets ont été ensuite classifiés selon des critères formels dans des types, variantes et sous-variantes.

En ce qui concerne la chronologie relative, on a utilisé un logiciel qui, à partir du système d'évidence des séries typologiques, a ordonné les tombes avec un plus grand nombre d'objets dans l'ordre de leur vieillesse. Ainsi, on a pu inclure dans le diagramme 134 tombes, à l'exception de celles situées, pour la plupart, du côté nord et nord-est de la nécropole, tombes à orientation générale nord et nord-ouest et sans mobilier, considérées chrétiennes. Les tombes départagées de cette manière ont été délimitées selon plusieurs critères dans trois groupes qui représentent, en grandes lignes, trois étapes d'enterrements, la première étant, évidemment, la plus ancienne. Pour les tombes chrétiennes, en fonction de leur position à l'intérieur de la nécropole, on a essayé une datation dans la phase IV, sans exclure leur apparition déjà dans la phase II.

Pour ce qui est de la chronologie absolue, on a essayé de fixer les dates de début et de fin de la nécropole en fonction de la datation généralement acceptée pour certains types d'objets, la limite inférieure étant fixée à la fin du IIIe siècle ou plus probablement au début du IVe siècle, et la limite supérieure – probablement dans la première moitié du Ve siècle, à une époque qu'on ne saurait pour l'instant fixer avec précision, faute d'éléments précis de datation, telles les monnaies.

Dans l'économie de cet ouvrage, des chapitres importants s'occupent de l'analyse des rites et les rituels funéraires, ainsi que de la présentation des coutumes vestimentaires, pour compléter l'image de la communauté qui a enterré ses semblables au sein de la nécropole.

Un aspect important traité ici c'est l'appartenance ethnique de la population de cette zone de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov. Dans ce sens, on peut affirmer sans aucun doute que la nécropole de Mihălășeni a été utilisée dès le début par un groupe germanique établi dans la région à la fin du IIIe siècle ou au début du IVe siècle. Le matériel archéologique découvert dans les tombes les plus vieilles l'attestent. Parmi ceux-ci il faut mentionner quelques exemplaires de jarres non tournées en terre grossière, à bord rentrant, les souches et les bols tournés en terre fine grise à carène large et ouverture plus rétrécie, les coupes à pied, les peignes à poignée trapézoïdale, la boucle rectangulaire de la tombe 10, la clef de bronze de la tombe 199, les petits couteaux de toilette et les pendentifs prismatiques en os: tous ont été fréquemment utilisés par les communautés des cultures de Przeworsk et Wielbark.

Entre les éléments germaniques de la nécropole se détache une composante vandale due à la présence, dans la phase I, de 5 tombes d'incinération, rite pratiqué exclusivement par les Vandales. Cependant, vu que les autres 14 tombes de la phase I sont à inhumation, la conclusion qui s'impose est que les Vandales étaient associés à d'autres éléments ethniques germaniques, à savoir les Goths de la culture de Wielbark, qui pratiquaient les deux rites funéraires.

De l'autre côté, les épées et les poignards découverts dans les tombes de Mihălășeni, dont certains brisés en plusieurs morceaux, reflètent une coutume vandale spécifique. Leur découverte dans les tombes à inhumation, telle l'épée de la tombe 169, fait la preuve du caractère conservateur de certains rituels, dont on a déjà parlé; les pièces d'armement étaient parfois brisées ou courbées par les Vandales dans le but précis d'être ensuite introduites dans les urnes d'incinération. La présence dans la tombe à inhumation mentionnée d'une épée courbée est significative aussi par le fait que cette tombe date de la phase III, étant l'une des tombes les plus tardives de la nécropole.

On a souvent affirmé qu'une composante ethnique importante de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov est la population dace locale qui, dans les siècles antérieurs, avait développé à l'est des Carpates une culture matérielle florissante, fortement influencée par le monde romain, population attestée dans les nombreux habitats et nécropoles étudiées assidûment et avec des résultats remarquables. Si, en ce qui concerne les fours de poterie de la culture de Sântana de Mureș, on constate des correspondances qui vont jusqu'à l'identité avec ceux qu'on utilisait dans la culture dace (Ioniță, 1982, p. 109), on ne pourrait pas dire la même chose à l'égard de la céramique tournée en terre fine grise. On rappelle ici que, sur 1219 récipients d'argile découverts dans la nécropole de Mihălășeni, la plupart, respectivement 708 exemplaires, étaient représentés par ce groupe céramique, avec ses nombreux types et variantes, ce qui confirme la continuité de la production locale de la céramique tournée en terre fine grise. Les motifs ornementaux de cette céramique, surtout ceux qui étaient réalisés dans la technique du lustre, ont leur origine dans la même région culturelle mentionnée plus haut.

En même temps, il ne faut pas oublier que, à l'intérieur de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov, on connaît un vaste processus d'acculturation. On peut remarquer le fait que, dans la nécropole de Mihălășeni, à la différence surtout des nécropoles de la Valachie et de celle de Bârlad –

Valea Seacă, on trouve pas les types céramiques non tournés, de tradition dace, et ni les formes de vases tournés en terre fine grise, caractéristiques des Daces libres, fait explicable par leur densité très réduite dans le nord de la Moldavie. De l'autre côté, le fait que certains types céramiques tournés en terre fine grise et même en terre rugueuse s'identifient avec des formes qui se retrouvent dans les régions culturelles nordiques (bols et soupières à carène large et ouverture plus rétrécie) atteste que, dans leur chemin vers le sud et sud-est, les groupes germaniques ont emprunté la technique de la roue de potier et de la production de la céramique en terre fine grise.

Les éléments appartenant à la composante sarmatique sont assez peu nombreux, étant représentés par quelques objets découverts dans la nécropole (le vase encensoir de la tombe 146, les fosses de tombes à seuil) (Ioniță, 1979, p. 91). Le vase encensoir mentionné était déjà typique des populations sarmatiques aux IVe-IIe siècles av. J.-C. (Smirnov, 1975, p. 70, fig. 23 ; p. 72, fig. 23, 9). La pénétration de celles-ci dans la zone nord de la Moldavie fut assez massive (Șovan, Chirica, 1983) dès le début du IIe siècle apr. J.-C., donc la présence de ce vase dans la nécropole ne doit pas étonner. Bien qu'on n'eût pas pu l'encadrer chronologiquement, à cause de la pauvreté de mobilier, le positionnement de la tombe 146 à la frontière nord-est de la nécropole, parmi les tombes appartenant à la phase III, permet l'attribution probable de celle-ci à la phase finale de la nécropole, ce qui prouve la résistance prolongée de cette forme de vase sarmatique non tourné en une excellente terre fine grise. Avec grande probabilité, la diagnose anthropologique indique un homme d'âge sénile (60-65 ans), qui présente des traits alpiñoïdes associés à des éléments méditerranéoïdes), les Alpains étant mis en rapport avec les tribus sarmatiques (informations Dan Botezatu). Ainsi, bien que le mélange ethnique entre les différentes populations en contact prolongé soit inévitable, il ne faut pas toujours exclure la préservation de l'identité ethnique de quelques petits groupes d'individus dans la masse majoritaire des autres ethnies.

La possibilité liée à l'appartenance de cette tombe à la phase finale de la nécropole est confirmée par le grand nombre de tombes à fosses à seuil provenant de la phase III. En outre, cette coutume se répète pour quatre des tombes sans mobilier et orientées ouest-est. Ainsi, on a pu inclure 14 des 25 tombes à talus dans les trois phases d'enterrements (Pl. 387), à savoir: 2 tombes (108 et 268) dans la phase I, 3 tombes (99, 216 et 250) dans la phase II et 9 tombes (43, 69, 117, 254, 297, 353, 369, 375 et 505) dans la phase III. Le nombre plus élevé de tombes à fosses à seuil dans les phases finales des nécropoles a été observé aussi pour d'autres nécropoles de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov (informations Ion Ioniță).

L'essai de surprendre des composantes ethniques seulement à travers l'analyse des rites funéraires ne saurait être toujours édifiant. On sait bien que l'incinération était pratiquée en égale mesure par les Daces et par les populations germaniques, et que l'inhumation était pratiquée exclusivement par les Sarmatiques, mais moins par les populations gothiques. Chez les Daces libres, l'inhumation n'était pratiquée que pour les enfants. A tout cela il faut ajouter l'influence forte du monde romain dans le processus de généralisation du rite de l'inhumation pour les populations au-delà des frontières de l'Empire.

La structure ethnique de la population a constitué l'un des éléments disputés entre les problèmes relatifs à la culture de Sântana de Mureș – Černjachov. On ne passera, évidemment, pas en revue toutes les opinions avancées à cet égard (elles sont, d'ailleurs, très bien connues aux spécialistes), mais il faut rappeler que celles-ci ont été parfois totalement différentes, reflétant la situation de la recherche à une époque particulière et étant, des fois, subjectives.

Dès le début du XXe siècle, V. V. Chvojko, tout comme, plus tard, d'autres chercheurs, surtout de l'école de Kiev, ont attribué cette culture aux Slaves. Après la Conférence d'archéologie slave de Kiev, en 1957, on a commencé à avancer d'autres opinions, qui faisaient de plus en plus la liaison entre cette culture et les populations gothiques. On a également affirmé que cette culture comprend des Scythes-Sarmates au nord de la mer Noire, des tribus slaves en Volhynie et dans la région du Dniepr moyen, des Géo-Daces dans la région du Dniestr et du Danube et des tribus germaniques qui ont migré, à la fin du IIe siècle et au début du siècle suivant, de leur lieux d'origine (Mitrea, Preda, 1966, p. 153). D'autres avis ont attribué la culture de Sântana de Mureș – Černjachov au Goths, associant la fin de celle-ci au départ des Goths, en 375, au sud du Danube, à l'occasion de l'invasion hunique. Plus récemment, V. Bierbrauer admet, pourtant, la prolongation de l'existence de certaines nécropoles dans la phase D1 (cc 370/380 – 400/410) (Bierbrauer, 1994, p. 133). Pour la partie ouest de cette culture, les opinions des chercheurs roumains ont été, à leur tour, différemment nuancées. Les

derniers ouvrages soulignent le caractère hétérogène, du point de vue ethnique, de la population du territoire de la culture de Sântana de Mureș, ses porteurs principaux étant considérés les Daces, les Goths et le Sarmates, auxquels on pourrait probablement ajouter des groupes plus petits de populations, tous sous l'influence forte de la civilisation et la culture romaines (Ioniță, 1982, p. 112).

Ainsi, en ce qui concerne la fréquence des types anthropologiques (établis pour l'Europe par K. von Eickstedt) de la nécropole de Mihălășeni (voir le tableau 8) on peut remarquer, dans l'ordre de leur prépondérance, la situation suivante: Méditerranéoïdes, Nordoïdes, Protoeuropoïdes, Dinariques, Alpains et Ostiques (Botezatu, 2001, p. 465-470). Dans un seul cas (la tombe 489) il y a un élément mongoloïde. La diagnose établie à partir des traits biométriques conformatifs, morphologiques et typologiques prouve premièrement qu'il y a des cas très peu nombreux d'individus aux traits typiques, de tous les points de vue, pour un seul type anthropologique. Par conséquent, pour les Méditerranéoïdes on enregistre 23 cas – dans les tombes 17, 20A, 36, 71, 90, 99, 136, 140, 153, 166, 167, 178, 181, 192, 209, 244, 331, 340, 358, 362, 449, 452 et 511 – dont quatre seulement de sexe masculin; trois individus (tombes 17, 71 et 90) présentent des traits de nuance pontique. D'autres types sont représentés d'une manière discontinue, respectivement: le type nordique par trois cas (tombes 169, 200 et 361), le type protoeuropoïde – toujours par trois cas (tombes 96, 176 et 195) et le type alpin – par un seul individu (tombe 83). On constate donc que, sur le total de 216 inhumés déterminés du point de vue anthropologique, seulement 30 individus présentent tous les traits définitoires du même type anthropologique. Les autres 186 squelettes soumis à la diagnose présentent un mélange différent de traits, indiquant une variabilité typologique pour la population de Mihălășeni (voir le tableau 8).

Prenant en considération tous les squelettes (implicitement ceux qui ont été mentionnés plus haut), on observe que, du nombre total de 1296 points (6 pour chaque squelette), 632 appartiennent aux Méditerranéoïdes (48,76%), 221 aux Nordoïdes (17,05%), 169 aux Protoeuropoïdes (13,04%), 158 aux Dinariques (12,19%), 75 aux Alpains (5,78%), 40 aux Est-europoïdes (3,08%) et 1 seulement aux Mongoloïdes (0,07%). Ces données offrent, du point de vue anthropologique, une synthèse sur la variabilité de la structure de la population de Mihălășeni, avec une mise en évidence des éléments ethniques qui ont contribué à cette structure. On observe que le groupe le plus nombreux est formé par les squelettes avec traits méditerranéoïdes ou pour la plupart méditerranéoïdes, qui ont été mis en rapport avec la population dace autochtone (Miu, Botezatu, Cantemir, 1988, p. 8). Suit le groupe avec traits nordoïdes, qui ne peuvent être mis en rapport qu'avec les populations germaniques, respectivement les Vandales et les Goths venus du nord du continent, où le type nordique représente, du néolithique jusqu'à nos jours, la « zone principale de concentration » (Čeboksarov, 1936, apud Cristescu, Klüger et Gramatopol – Roșca, 1969, p. 160). Pour ce qui est de la troisième composante importante des types anthropologiques, les Protoeuropoïdes, on considère que celle-ci appartient au vieux type humain de Cromagnon, qui s'est perpétué en Europe jusqu'à cette époque, étant présente aussi dans la zone des époques antérieures à l'ère des migrations. Les Dinariques et les Ostiques (les Est-europoïdes) ont été mis en rapport avec les Sarmates, tout comme les Alpains, d'ailleurs, qui, du point de vue anthropologique, représentent un mélange de Mongoloïdes avec des formes brachycrâniennes de Dinariques (Dan Botezatu, informations aimables). Pour les éléments mongoloïdes de la structure de la population de la culture de Sântana de Mureș – Černjachov, on a avancé l'opinion que ceux-ci pourraient appartenir aux Sarmates, étant donné leur fréquence dans les séries de squelettes sarmatiques (Cristescu, Klüger et Gramatopol – Roșca, 196, p. 164).

Intéressante est aussi la dynamique de la structure anthropologique (par pourcentage et par phases) de la série de squelettes de Mihălășeni où la situation présentée (Tableau no. 9) indique d'une manière approximative l'évolution de la symbiose ethnique, compte tenu du fait que les tombes de la soi disant phase IV appartiennent presque sans doute à la phase II et surtout à la phase III et celles qui n'ont pas pu être incluses dans la combinaison des séries typologiques présentent elles aussi un poids important dans le nombre total des tombes à diagnose anthropologique (88 tombes sur un total de 216 inhumés). De toute façon, pour ce qui concerne la situation des premières trois phases, on constate une augmentation du pourcentage des caractères nordoïdes dans la symbiose biologique de la population (phase I: 11,11%, phase II: 14,94%; phase III: 17,98%).

Une analyse détaillée de la diagnose typologique pour les squelettes provenant des tombes de la phase I permet de constater quelques faits qui devraient mettre en évidence la contribution initiale des différentes ethnies au développement de la communauté locale de Mihălășeni.

Ainsi, sur le total de 19 tombes du diagramme de la première phase, il y a que 5 à incinération (tombes no. 1, 15, 19, 44, 266). Celles-ci appartiennent sans aucun doute à une population germanique, (peut-être Vandales) car on sait bien que les Vandales pratiquaient exclusivement l'incinération. La preuve de cette appartenance est fournie par le mobilier: dans la tombe no.1 on a mis au jour un petit couteau de toilette en bronze et une cruche à pâte grossière; dans la tombe no.15 d'après les fragments céramiques du couvercle on a reconstitué une soupière haute; dans la tombe no. 19 on a mis au jour un fragment de coupe à pied en pâte fine grise; dans la tombe no.44 on a découvert un petit couteau de toilette et un fragment de coupe à pied; dans la tombe 266 un petit couteau de toilette en bronze. Tous ces objets sont spécifiques des populations de la culture Przeworsk, mais aussi des autres groupes de populations germaniques.

Sauf les cinq tombes mentionnées, nous considérons que d'autres tombes à incinération de la zone de la phase initiale de la nécropole appartiennent aux mêmes populations, même si celles-ci n'ont pas été incluses dans le diagramme à cause de la pauvreté du mobilier. Ainsi, dans la tombe no.5 on a mis au jour un fragment d'une coupe à pied; dans les tombes 6, 9, 10, 11 et 13 on a mis au jour une urne et fragments céramiques des pots en pâte grossière, dans la tombe no.62 on a mis au jour un petit couteau de toilette en bronze. Typique est la boucle de ceinture à l'anneau rectangulaire et à l'aiguillon fixé sur une axe centrale, présente surtout dans l'aire de la culture Wielbark (Madyda-Legutko 1987, p. 81). A retenir le fait que toutes les tombes mentionnées, qui constituent le noyau initial de la nécropole, sont groupées (excepté les tombes 62 et 266 situées à quelques dizaines de mètres vers est) dans l'extrémité sud-ouest de la nécropole.

A proximité on a trouvé aussi les tombes à inhumation appartenant à la phase I groupées (excepté la tombe no.385) dans un périmètre restreint et séparé de celui des tombes à incinération, ce qui fait que l'argument topographique confirme la situation présentée par le diagramme de l'incidence des séries typologiques d'objets (Pl. 387). Sur les 14 tombes à inhumation de la phase I, uniquement pour 6 tombes a été possible une diagnose typologique; il s'agit des tombes 2 (méditerranéoïde 4 + dinarique 2), 20 (méditerranéoïde 6), 40 (méditerranéoïde 2 + nordoïde 4), 231 (méditerranéoïde 2 + protoeuropoïde 4), 268 (méditerranéoïde 2 + alpin 4) et 385 (méditerranéoïde 3 + protoeuropoïde 1 + alpin 2).

Un simple regard sur la diagnose nous montre que sur les cinq tombes à inhumation mentionnées seulement une présente quatre caractères nordoïdes (11,11%) tandis que chez les méditerranéoïdes il y a un total de 19 caractères (52,77%), chez les protoeuropoïdes 5 caractères (13,88%), chez les alpins 6 caractères (16,66%) et chez les dinariques 2 caractères (5,55%). Excepté le pourcentage de 11,11% attribué à un inhumé germanique, le reste des pourcentages pourrait être considéré comme appartenant à la population locale: 1 méditerranéoïde 100% et 4 à caractères mélangés de méditerranéoïdes et de protoeuropoïdes appartenant, selon l'avis des anthropologues, à la population dace, avec des dinariques et alpins appartenant aux Sarmates. Or, si la tombe 40 peut être attribuée avec certitude à une inhumée provenant d'une famille germanique (attribution confirmée par le mobilier qui comprend aussi un petit couteau de toilette), toutes les autres 5 tombes devraient appartenir, d'après la diagnose anthropologique, à la population dace mélangée avec les Sarmates.

Enfin, prenons en discussion un dernier groupe de tombes de la phase I, c'est-à-dire celles pour lesquelles on n'a pas pu faire la diagnose anthropologique. Il s'agit des tombes 14, 26, 37, 45, 52, 108, 264 et 328. Dans la tombe 26 on a mis au jour, entre autres, des objets typiques pour les populations germaniques: une coupe à pied intacte, un fragment de cruche en pâte grossière et même un peigne à manche trapézoïdale et alvéoles sous la base petite (type 2) dont l'origine des cultures Przeworsk et Wielbark est évidente. Aussi, dans les autres tombes mentionnées certains types céramiques ou certains types de fibules trouvent leur origine dans les régions nordiques et continuent leur évolution dans le cadre de la nécropole jusqu'à la fin de celle-ci. Dans cette situation, l'appartenance ethnique des tombes à inhumation de la première phase est difficile à établir et la corroboration des données archéologiques avec celles anthropologiques ne mène à la clarification de cet aspect. En plus, on a prouvé que chez les populations de la culture Wielbark on retrouve des éléments méditerranéoïdes que les chercheurs les expliquent par la migration de quelques populations germaniques vers sud-est et puis par leur retour dans les zones de départ (Gładykowska-Rzeczycka 1981, p.181; Rożnowski 1981, p.191).

En ce qui concerne les deux phases suivantes de la nécropole, bien que du point de vue anthropologique la plupart des éléments soient, semble-t-il, méditerranéoïdes, la coloration ethnique de

la population est difficile à établir, compte tenu de la variabilité typologique qui résulte des tableaux présentés plus avant, du processus d'acculturation qui avait atteint déjà des formes beaucoup plus avancées, ainsi que de la contradiction entre la diagnose anthropologique et une grande partie du mobilier de la nécropole.

Revenant aux problèmes relatifs à la nécropole de Mihălășeni, il faut insister sur un aspect important pour l'histoire du territoire est-carpathique celui des relations avec le monde romain. Ces relations ont des antécédents dans les époques antérieures et, au IVe-Ve siècles, elles ne font que perpétuer une tradition des échanges avant tout commerciales. Ce n'est pas par hasard que dans cette nécropole on a découvert des vases d'importation romaine, des tasses, des amphores et petites amphores, des verres de verre, des perles, des médaillons romains de verres et de métal.

À l'influence provinciale-romaine on doit aussi la pénétration à l'est des Carpates de la technologie de la céramique en terre rugueuse, avec, comme preuve, la découverte de pas moins de 451 exemplaires de bols et jarres exécutés dans cette technique. La poterie romaine a influencé également la céramique locale, certains modèles de tasses et de bols étant imités par les artisans autochtones. On doit remarquer le fait que la pénétration de la technologie de la céramique en terre rugueuse est déjà signalée dans la 1ère étape de la nécropole dans les tombes à inhumation 14, 20, 108, 264, 266, et 385 et moins dans les tombes à incinération, 6 et 10.

L'influence romaine est reflétée aussi dans le processus du remplacement du rite d'incinération par celui de l'inhumation. La tombe-ciste témoigne sans doute de la même influence des rites d'enterrement pratiqués dans les nécropoles romano-byzantines de l'Empire. Des éléments nouveaux apparaissent également à l'égard de l'architecture de la région. Ainsi, un moment significatif c'est la construction de la sainte demeure de la nécropole, probablement par les chrétiens de la communauté locale, sainte demeure élevée sur une *fondation de pierre*. La découverte n'est pas isolée pour la partie nord de la Moldavie: sont connues, par exemple, les constructions en pierre, toit de tuiles et fenêtres de verres de Sobari, dans une zone où l'on élevait de préférence des huttes et des demeures de surface, sans fondation de pierre.

Enfin, à la même influence romaine on doit l'apparition du christianisme, dans l'espace à l'est des Carpates. Les réalités archéologiques de Mihălășeni témoignent d'une manière édifiante du changement qui se produit à partir de la présence des premiers chrétiens dans la région, probablement à la fin de la première moitié du IVe siècle, sinon plus tôt (Ioniță, 1995, p. 261 ; idem, 1997, p. 165).

Pour la même idée plaide la découverte dans la tombe 123 de Mihălășeni d'un médaillon de verre avec la représentation de Daniel dans la fosse aux lions. À l'exception des découvertes chrétiennes de Barboși, datées au IIIe siècle, le médaillon de Mihălășeni et le médaillon découvert à Poieniști (informations Mircea Babeș) représentent, jusqu'à présent, les seules pièces paléochrétiennes et en même temps les plus vieilles des régions à l'est des Carpates. L'orientation N-S de la tombe, ainsi que l'inventaire très riche, comprenant, entre autres, de nombreux vases d'argile et des os d'animaux provenant d'offrandes de viande, représentent des pratiques funéraires d'une population qui n'avait pas encore adopté la religion chrétienne. Cependant, le positionnement de la tombe 123 dans une zone avec tombes dépourvues de mobilier et orientées, toutes, O-E, par conséquent tombes selon le rite chrétien, prouve qu'à cette époque le christianisme avait déjà été adopté par une partie de la population des régions du nord de la Moldavie. La situation de Mihălășeni, où des tombes de rite païen et des tombes de rite chrétien coexistent dans le même espace de la nécropole et où la même personne est accompagnée de pièces avec des représentations païennes et chrétiennes, est de nature à dévoiler la cohabitation des vieilles croyances ou pratiques païennes et du christianisme incipient, ainsi qu'une grande tolérance pour l'époque respective (Șovan, 1987, p. 233).

Le changement de la religion est massivement attesté par la présence dans certains secteurs de la nécropole des tombes à orientation générale O-E et, en règle générale, sans inventaire et offrandes alimentaires. La pratique de ce rite funéraire et des rituels qui y sont liés est, sans doute, caractéristique de la nouvelle religion, qui pénètre également au-delà des frontières de l'Empire romain. Le passage à la nouvelle religion a été fait soit à l'intérieur d'un processus assez long, par l'action lente, mais persévérante des missionnaires chrétiens, comme pour le territoire de la vieille Dacie, soit par le changement forcé et total de la religion, comme en Gaule, au Ve siècle, où, jusqu'à la christianisation de Clovis et des tribus franciques, l'effervescence missionnaire chrétienne avait déjà converti une partie de la population gallo-romaine à la nouvelle religion.

Le nombre des tombes chrétiennes découvertes à Mihălășeni est sensiblement grand par rapport à d'autres nécropoles.

Un nombre d'environ 82 tombes (plus exactement les nos. 16, 18, 25, 38, 79, 96, 97, 98, 122, 144, 150, 168, 184, 192, 193, 197, 209, 211, 223, 224, 230, 245, 257, 259, 286, 295, 303, 312, 320, 324, 335, 338, 342, 355, 363, 364, 365, 367, 379, 381, 387, 393, 396, 399, 400, 402, 403, 404, 405, 411, 412, 413, 415, 423, 425, 426, 428, 429, 431, 438, 441, 442, 443, 444, 446, 452, 459, 461, 466, 467, 471, 475, 476, 479, 480, 482, 483, 487, 490, 495, 502 et 506) attestent une orientation O-E ou ONO-ESE. Quant au mobilier funéraire, il ne fait pas en totalité défaut, car dans cinq de ces tombes (38, 286, 324, 355 et 428) les os d'animal démontrent l'existence de l'offrande alimentaire. Le mobilier funéraire pouvait comporter en outre les catégories habituelles: le fragment d'un pot à pâte fine, fait au tour (tombe 320), un colier de perles en verre, taillées à fécettes (tombe 400), une fibule et un gibelet en verre (tombe 405), un gobelet en verre (tombe 426) et un objet en bronze, dont l'utilisation est difficile à préciser (tombe 475). L'absence dans la tombe no. 479 de toute trace de squelette humain, nous permet d'envisager l'existence d'un cénotaphe. L'orientation ONO-ESE de la tombe no. 384 reste impuissante comme argument pour le rite chrétien d'enterrement face au mobilier funéraire composé de 22 objets.

Un orientation encore plus différente (NO-SE) est commune à 20 tombes (276, 278, 299, 362, 370, 372, 382, 388, 432, 437, 440, 448, 453, 457, 458, 462, 498, 503, 507 et 512, où l'on trouvé parfois (tombes 276, 278, 299) les os des offrandes alimentaires et, dans un seul cas, un boucle (tombe 448). Quoique la déviation de l'orientation fût assez considérable, les sépultures de ce petit groupe pourraient rapprochées des autres monuments chrétiens. Quoiqu'elles n'aient pas été pourvues de mobilier funéraire, on ne doit pas manquer de citer les tombes orientées NNO-SSE et N-S parmi les manifestations du rite païen d'enterrement.

Les plus de 100 tombes, représentant presque la cinquième partie du total des tombes découvertes, dénote l'existence d'une communauté chrétienne assez nombreuse. Le rite chrétien se généralise dans la seconde moitié du IVe siècle. Le fait que sur la fondation de pierre de la construction on a trouvé le crâne et d'autres fragments osseux provenant d'une tombe pour laquelle on avait pratiqué le rituel de l'exhumation ne peut que prouver que cette construction a été soit abandonnée, soit démolie, longtemps avant la fin de la nécropole, pour élever ensuite une nouvelle demeure, peut-être dans l'habitat-même, plus vaste, à la mesure des nécessités de culte plus demandantes d'une population chrétienne, de plus en plus nombreuse.

À côté des autres découvertes de la région de la même culture, les découvertes de la nécropole de Mihălășeni sont de nature à préciser une série de réalités historiques et ethniques qui mettent dans une lumière nouvelle la situation des territoires est-carpathiques des IVe-Ve siècles. La dominance gothique a favorisé par son unité politico-militaire un développement sans précédent dans la région et une croissance numérique de la population, mise en évidence par les nombreuses découvertes d'habitats et de nécropoles. L'impacte hunique et le départ massif des Visigoths au sud du Danube n'a pas signifié la disparition totale de la population dans la région et n'a pas arrêté le processus évolutif naturel des communautés locales, qui, en grande partie, surtout vers la fin du IVe siècle et au début du siècle suivant, adoptèrent une nouvelle religion, le christianisme.

Traduit par

Marius Alexianu
Dana Nica

LISTA PRESCURTĂRILOR

- Acta Arch. Hung.: Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae, Budapesta.
Ant. Nat.: Antiquités Nationales, Paris.
Arch. Issled. Moldova: Archeologičeskie Issledovanija v Moldavij, Chișinău (Kișinev).
ArhKiev: Arheologija Kiev, Institut Arheologii Kiev.
Arch. Méd.: Archéologie Médiévale, Paris.
Arch. Vestnik: Archeološki Vestnik. Acta Archaeologica, Split.
ArhMold: Arheologia Moldovei, Institutul de Arheologie, Iași.
Carpica: Carpica. Muzeul de istorie și artă, Bacău.
CercIst: Cercetări Istorice. Serie Nouă, Iași.
Dacia: Dacia. Revue d'archéologie et d'histoire ancienne. Nouvelle série, București.
Fundberichte: Fundberichte aus Baden-Württemberg, Stuttgart.
Hierasus: Hierasus. Anuarul Muzeului Județean Botoșani.
Iatrus-Krivina: Iatrus-Krivina. Spätantike Befestigung und frühmittelalterliche Siedlung an der unteren Donau.
InvArch: Inventaria Archaeologica.
Jarhb. RGZM: Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, Mainz.
KS: Kratkie Soobščeniia Instituta Arheologii SSSR, Moskva.
KS Kiev : Kratkie Soobščeniia Instituta Arheologija, Kiev.
Materiale : Materiale și cercetări arheologice, București.
Symonovič, Mogil'niki : È. A. Symonovič (Red.), Mogil'niki černjachovskoj kul'tury, Moskva, 1979.
MemAntiq : Memoria Antiquitatis, Piatra Neamț.
MIA : Materialy i Issledovanija po Arheologii SSSR, Moskva.
Pontica : Pontica. Muzeul Național de Arheologie și Istorie, Constanța.
Sov. Arch. : Sovetskaja Archeologija, Moscova.
SCIV(A) : Studii și Cercetări de Istorie Veche (și Arheologie), București.
Stud. Cerc. Antr. : Studii și Cercetări de Antropologie, București.
Suceava : Suceava. Anuarul Muzeului Județean Suceava.

BIBLIOGRAFIE

- Abramek, Gedl 1987: B. Abramek, M. Gedl, *Bronze I-II (Mont.) et la période romaine*, *InvArch*, LVII (PL353-PL358), Warszawa - Łódź, 1987.
- Abramova 1968: M. P. Abramova, *Novye pogrebenia sarmatskogo vremeni iz Kabardino-Balkarii*, în *Sov. Arch.*, 3, 1968, p. 114-130.
- Alekseeva 1972: E. M. Alekseeva, *Predmety iz egipetskogo fajansa VI v. do n. é. - IV v. n. é. v severnom Pričernomor'e*, în *KS*, 130, 1972, p. 3-11.
- Alexianu, Ellis 1987: M. Alexianu, L. Ellis, *Date noi asupra necropolei de tip Sântana de Mureș de la Izvoare - Piatra Neamț*, în *MemAntiq*, XV-XVII, 1983-1985 (1987), p. 127-149.
- Almgren 1923: O. Almgren, *Studien über nordeuropäische Fibelformen der ersten nachchristlichen Jahrhunderte mit Berücksichtigung der provinzial-römischen und südrussischen Formen*, ediția a 2-a, Leipzig, 1923.
- Ambroz 1966: A. K. Ambroz, *Fibuly juga evropejskoj časti SSSR II v. do n. é. - IV v. n. é.* *Archeologija SSSR. Svod archeologičeskikh istočnikov*, D1-30, Moscova, 1966.
- Ambroz 1971: A. K. Ambroz, *Problemy rannesrednevekovoj chronologii vostočnoj Evropy*, în *Sov. Arch.*, 2, 1971, p. 96-123.
- Andronic 1963: Al. Andronic, *Un mormânt sarmatic descoperit la Vaslui*, în *SCIV*, 14, 1963, 2, p. 347-360.
- Andronic 1984: M. Andronic, *Sondajul arheologic din așezarea de secol IV e. n. de la Podeni (jud. Suceava)*, în *Suceava*, XI-XII, 1984-1985, p. 397-410.
- Andronic 1993: M. Andronic, *Cercetări arheologice în așezarea de secol IV d. C. de la Podeni (com. Bunești, jud. Suceava)*, în *Suceava*, XX, 1993, p.45-69.
- Antoniu, Onofrei 1975: S. Antoniu, M. Onofrei, *Studiul antropologic al scheletelor din necropola din secolul al IV-lea e. n. de la Lețcani (jud. Iași)*, în *ArhMold*, VIII, 1975, p. 281-285.
- Baumann 1980: V. H. Baumann, *Observații topo-stratigrafice asupra locuirii de la Troesmis (Casetele 1-40)*, în *Peuce*, VIII, 1980, p. 159-196.
- Băcăuanu 1968: V. Băcăuanu, *Câmpia Moldovei (studiu geomorfologic)*, București, 1968.
- Bârză 1973: L. Bârză, *Continuitatea populației autohtone în Transilvania în secolele IV-V (cimitirul 1 de la Bratei)*, București, 1973.
- Belov 1969: G. D. Belov, *Steklodelatel'naja masterskaja v Chersonese*, în *KS*, 116, 1969, p. 80-84.
- Bichir 1973: Gh. Bichir, *Cultura carpică*, București, 1973.
- Bichir 1984: Gh. Bichir, *Geto-dacii din Muntenia în epoca romană*, București, 1984.
- Bierbrauer 1980: V. Bierbrauer, *Zur chronologischen, soziologischen und regionalen Gliederung des ostgermanischen Fundstoffs des 5. Jahrhunderts in Sudosteuroopa*, în H. Wolfram, F. Daim (Hrsg.), *Die Völker an der mitleren und unteren Donau im fünften und sechsten Jahrhundert. Berichte des Symposions der Kommission für Frühmittelalterforschung 24. bis 27. Oktober 1978*, Stift Zwettl, Niederösterreich, Wien, 1980, p. 131-142, Abb. 1-20.
- Bierbrauer 1989: V. Bierbrauer, *Ostgermanische Oberschichtsgräber der römischen Kaiserzeit und des frühen Mittelalters*, în *Peregrinatio Gothica II (Archeologia Baltica 8)*, Łódź, 1989, p. 40-106.
- Bierbrauer 1994: V. Bierbrauer, *Archäologie und Geschichte der Goten vom 1.-7. Jahrhundert. Versuch einer Bilanz*, în *Frühmittelalterliche Studien*, 28, 1994, p. 51-171.
- Bloșiu 1975: C. Bloșiu, *Necropola din secolul al IV-lea e.n. de la Lețcani (jud. Iași)*, în *ArhMold*, VIII, 1975, p. 203-280.
- Bobi 1981: V. Bobi, *Contribuții la repertoriul arheologic al județului Vrancea (Dovezi ale continuității de locuire din secolele II - VII e. n.)*, în *Vrancea. Studii și comunicări*, IV, Focșani, 1981, p. 97-140.
- Bogdanova 1963: N. O. Bogdanova, *Mogyl'nyk I st. do n. e. - III st. n. e., bilja s. Zavitne, Bahčysarajs'kogo rajony*, în *ArhKiev*, XV, 1963, p. 95-109.
- Bogdanova, Guščina, Loboda 1976: N. A. Bogdanova, I. I. Guščina, I. I. Loboda, *Mogil'nik Skalistoe III v jugo-zapadnom Krymu (I-III vv.)*, în *Sov. Arch*, 4, 1976, p. 121-152.
- Bolomey 1967: A. Bolomey, *Ofrande de animale în necropole din secolul al IV-lea e. n.*, în *Stud. Cerc. Antr.*, 4, 1967, 1, p. 25-35.
- Boosen 1986: J. D. Boosen, *Ein alamanisches Frauengrab des 5. Jahrhunderts von Graben-Neudorf, Kreis Karlsruhe*, în *Fundberichte*, 10, 1985 (1986), p. 281-317.
- Botezatu 2001: D. Botezatu, *Studiul antropologic, paleodemografic și paleopatologic al scheletelor din necropola de la Mihălășeni (jud. Botoșani) datând din secolele IV-V d. Chr.*, în *Hierasus*, XI, 2001, p. 131-483.

- Botezatu, Miu 1991: D. Botezatu și G. Miu, *Studiul unui craniu trepanat de copil descoperit în necropola de la Mihălășeni (sec. III-IV e.n)*, în *Stud. Cerc. Antr.*, 28, 1991, p. 9-12.
- Botezatu, Miu, Cantemir 1990: D. Botezatu, G. Miu, P. Cantemir, *Considerații noi paleoantropologice asupra originii și diversificării populațiilor purtătoare a culturii Sântana de Mureș, pe teritoriul Moldovei*, în *Symposia Thracologica*, 8, Satu Mare – Carei, 1990, p. 207-209.
- Böttger 1982: B. Böttger, *Die Gefäßkeramik aus dem Kastell Iatrus*, în *Iatrus-Krivina*, II, Berlin, 1982, p. 33-148.
- Brajčevs'ka 1957: A. T. Brajčevs'ka, *Dejaki arheologični dani pro trgovlju drevnih slov'jan z kryms'kymy mistamy*, în *ArhKiev*, X, 1957, p. 111-121.
- Brajčevskaja, Brajčevskij 1959: A. T. Brajčevskaja, M. Ju. Brajčevskij, *Raskopki v s. Les'kach bliz Čerkass*, în *KSIA*, 8, 1959, p. 46-54.
- Brajčevskij 1959: M. Ju. Brajčevskij, *Materialy kul'tury polej pogrebenij iz srednego Poros'ja*, în *Sov. Arch.*, 4, 1959, p. 230-235.
- Brujako, Levinskij, Rosochatskij 1992: I. V. Brujako, A. N. Levinskij, A. A. Rosochatskij, *Novye nachodki stekljannyh kubkov iz mogil'nikov černjachovskoj kul'tury Dnestrovsko-Prut'skogo mezhdureč'ja*, în V. I. Grosu ș. a. (red.), *Materialy i issledovanija po archeologii i etnografii Moldovy*, Chișinău (Kișinev), 1992, p. 149-159.
- Cambi 1976: N. Cambi, *Neki kasnoantički predmeti od stakla s figuralnim prikazima u Archeološkom muzeju u Splitu*, în *Arch. Vestnik*, 25, 1974 (1976), p. 139-157.
- Căpitanu 1975: V. Căpitanu, *Contribuții la cunoașterea populației autohtone în secolele II-III e. n. în județul Bacău*, în *Muzeul Național*, 2, 1975, p.293-334.
- Chirica 1979: V. Chirica, *Morminte sarmatice descoperite la Mitoc (jud. Botoșani)*, în *SCIVA*, 30, 1979, 4, p. 631-636.
- Chirica, Tanasachi 1984-1985: V. Chirica, M. Tanasachi, *Repertoriul arheologic al județului Iași, I-II*, Iași, 1984-1985.
- Chomentowska, Michalski 1988: B. Chomentowska, J. Michalski, *Période romaine: les sépultures du village Zawada, dép. de Tarnobrzeg, InvArch, LVIII (PL359-PL362)*, Warszawa – Łódź, 1988.
- Čeboksarov 1936: A. N. Čeboksarov, *Iz istorii rasovyh tipov Evrazij*, în *Antropologičeskij Žurnal*, 2, Moscova, 1936.
- Ciocea 1983: E. Ciocea, *Reprezentări umane pe un fragment ceramic aparținând culturii Sântana de Mureș Černjachov*, în *Stud. Antiq. Arch, I (Corolla memoriae Nicolai Gostar dedicata)*, Iași, 1983, p. 200-205, Fig. 1-2.
- Clauss 1986: G. Clauss, *Ein neuer Reihengraberfriedhof bei Hockenheim, Rhen-Neckar-Kreis*, în *Fundberichte*, 11, 1986, p. 313-358.
- Clauss 1987: G. Clauss, *Die Tragsitte von Bügelfibeln. Eine Untersuchung zur Frauentracht im frühen Mittelalter*, în *Jahrb. RGZM*, 34/2, 1987, p. 491-603.
- Cnotliwy 1996: E. Cnotliwy, *Der Herkunftsprung der Kämme aus Bitola (Heraclea Lyncestis) in der Republik Makedonija*, în *Studia Gothica*, I, 1996, p. 101-109.
- Coman 1979: I. G. Coman, *Scriitori bisericești din epoca străromână*, București, 1979.
- Cristescu, Klüger, Gramatopol-Roșca 1969: M. Cristescu, R. Klüger, E. M. Gramatopol-Roșca, *Contribuții la cunoașterea structurii antropologice a populației din cultura Sântana de Mureș-Cerneahov*, în *ArhMold*, VI, 1969, p. 149-166.
- Culică 1976: V. Culică, *Antichitățile creștine de la Izvoarele (jud. Constanța)*, în *Biserica Ortodoxă Română*, XCIV, București, 1976, 7-8.
- Curinschi-Vorona 1966: Gh. Curinschi-Vorona, *Istoria universală a arhitecturii ilustrată*, III, București, 1966.
- Cygylyk 1975: V. M. Cygylyk, *Naselenija verhn'ogo Podnistrov'ja peršych stolit' našoji ery*, Kiev, 1975.
- Dalton 1901: O. M. Dalton, *Catalogue of early christian antiquities and objects from the christian East in the departament of British and Mediaeval antiquities and ethnography of the British Museum*, London, 1901.
- Dascălu 1994: L. Dascălu, *Probleme ale bronzului târziu din nord-estul României. Rit și ritual funerar în cultura Noua*, în *Hierasus*, IX, 1994, p. 135-165.
- Debec 1948: G. F. Debec, *Paleoantropologija SSSR, Trudy Instituta etnografii AN SSSR*, IV, 1948.
- Diaconu 1965: Gh. Diaconu, *Târgșor. Necropola din secolele III-IV e. n.*, București, 1965.
- Diaconu 1970: Gh. Diaconu, *Mogoșani. Necropola din sec. IV e.n.*, Târgoviște, 1970.
- Diaconu 1973: Gh. Diaconu, *Über die Fibel mit halbkreisförmiger Kopfplatte und rautenförmigem Fuss aus Dazien*, în *Dacia N.S.*, XVII, 1973, p. 257-275.
- Diaconu 1986: Gh. Diaconu, *Gräber des V. Jhs. u. Z. von Pietroasele*, în *Dacia N.S.*, XXX, 1986, p. 177-180.
- Diaconu, Tzony, Constantinescu, Drâmbocianu 1977: Gh. Diaconu, M. Tzony, M. Constantinescu, V. Drâmbocianu, *L'ensemble archéologique de Pietroasele*, în *Dacia N.S.*, 21, 1977, p. 199-220.
- Domański 1982: G. Domański, *Cmentarzysko w Luboszycach (II-IV w.)*, Wrocław, 1982.

- Dragomir 1971: I. T. Dragomir, *Necropola din sec. IV e.n. de la Lunca (Județul Galați)*, în *Sesiunea de comunicări a muzeelor de istorie 1964*, II, București, 1971, p. 55-80.
- Fedorov 1960a: G. B. Fedorov, *Malaeštiskij mogil'nik*, în *MIA*, 1960, p. 253-302.
- Fedorov 1960b: G. B. Fedorov, *Naselenie Prutsko-Dnestrovskogo meždureč'ja v I tysjačeleții n. é.* (MIA, 89), Moscova, 1960.
- Fedorov, Roșal' 1981: G. B. Fedorov, M. G. Roșal', *Raskopki černjachovskogo mogil'nika u s. Balcata*, în *Arch. Issled. Moldava*, Chișinău, 1981, p. 89-106.
- Gajewski, Gurba 1981: L. Gajewski, J. Gurba, *Civilisation de Przeworsk dans le région de Lublin*. *InvArch*, XLV (PL274-PL279), Warszawa - Łódź, 1981.
- Gedl 1976: B. et M. Gedl, *Période romain - Civilisation de Przeworsk*. *InvArch*, XXXVI (PL225-PL230), Warszawa, 1976.
- Gereta, Charitonov 1979: I. P. Gereta, E. A. Charitonov, *Čistilovskij mogil'nik*, în Ė. A. Symonovič (Red.), *Mogil'niki černjachovskoj kul'tury*, Moscova, 1979, p. 136-141.
- Gładykowska-Rzeczycka 1981: J. Gładykowska-Rzeczycka, *Ludność kultury wielbarskiej w świetle dotychczasowych badań antropologicznych*, în, T. Malinowski (Red.), *Problemy kultury Wielbarskiej*, Słupsk, 1981, p. 163-181.
- Godłowski 1977: K. Godłowski *Materiały do poznania kultury Przeworskiej na Górnym Śląsku (Część II)*, în, *Materiały Starożytne*, I, Wczesnośredniowieczne, IV, 1977, p. 7-237.
- Godłowski 1981: K. Godłowski, *Kultura przeworska*, în *Prahistoria ziem Polskich* V, p. 57-135.
- Godłowski 1994: K. Godłowski, *Die Chronologie der germanischen Waffengräber in der jüngeren und späten Kaiserzeit*, în C. von Carnap-Bornheim (Hrsg.), *Beiträge zu römischer und barbarischer Bewaffnung in den ersten vier nachchristlichen Jahrhunderten. Acten des 2. Internationalen Kolloquiums in Marburg a. d. Lahn, 20. Bis 24. Februar 1994*, Lublin - Marburg, 1994, p. 169-178.
- Godłowski, Woźniak 1981: K. Godłowski, Z. Woźniak, *Chronologia*, în *Prahistoria ziem Polskich*, V, p. 51-57.
- Gomolka-Fuchs 1995: G. Gomolka-Fuchs, *Die Kleinfunde und ihre Aussagen zur Bevölkerung von Iatrus*, în *Iatrus-Krivina*, V, 1995, p. 81-105.
- Grabarczyk 1983: T. Grabarczyk, *Metalowe rzemiosło artystyczne na Pomorzu w okresie rzymskim*, Wrocław, 1983.
- Grosu 1990: V. I. Grosu, *Chronologija pamjatnikov sarmatskoj kul'tury Dnestrovsko-Prutskogo meždureč'ja*, Chișinău, 1990.
- Gudkova 1991: A. V. Gudkova, *Černjachovskie pamjatniki Budžakskoj stepi*, în *Drevnosti jugo-zapada SSSR (I seredina II tysjačeleťja n. é.)*, Chișinău, 1991.
- Gudkova, Fokeev 1984: A. V. Gudkova, M. M. Fokeev, *Zemledel'cy i kočevniki v nizov'jach Dunaja I-IV vv. n. é.*, Kiev, 1984.
- Guščina 1967: I. I. Guščina, *O sarmatach v iugo-zapadanom Krymu*, în *Sov. Arch.*, 1, 1967, p. 40-51.
- Guščina, Zaseckaja 1994: I. I. Guščina, I. P. Zaseckaja, *"Zolotoe Kladbišče" rimskoj epochi v Prikuban'e*, Sankt -Peterburg, 1994.
- Haimovici 1989: S. Haimovici, *Studiul materialului paleofaunistic depus ca ofrande în mormintele din necropola birituală de la Mihălășeni (jud. Botoșani) aparținând culturii Sântana de Mureș (sec. IV e.n.)*, în *Hierasus*, VII-VIII, 1988 (1989), p. 235-258.
- Haimovici 1994: S. Haimovici, *Studiul materialului paleofaunistic depus ca ofrande în mormintele din necropola birituală de la Mihălășeni (jud. Botoșani) aparținând culturii Sântana de Mureș (sec. IV e.n.) - partea a doua*, în *Hierasus*, IX, 1994, p. 195-228.
- Hartuche 1980: N. Hartuche, *Descoperiri sarmatice din zona Brăilei*, în *Istros*, I, 1980, p. 191-251.
- Horbacz, Olędzki 1983: T. J. Horbacz, M. Olędzki, *Cimetière de la période romaine à Piaski (Pologne Centrale)*. *InvArch*, LI (PL307-PL312), Warszawa - Łódź, 1983.
- Horedt 1982: K. Horedt, *Siebenbürger in spätrömischer Zeit*, București, 1982.
- Ignat 1980: M. Ignat, *Un cimitir dacic de epocă romană la Podeni-Bunești (județul Suceava)*, în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980, p. 61-75.
- Ignat 1999: M. Ignat, *Dacii liberi din Moldova. Contribuții arheologice. Necropolele de la Podeni și Zvorâștea*, Iași, 1999.
- Iljukov, Vlaskin 1992: L. S. Iljukov, M. V. Vlaskin, *Sarmaty meždureč'ja Sala i Manyčja*, Rostov pe Don, 1992.
- Ioniță 1966: I. Ioniță, *Contribuții cu privire la cultura Sântana de Mureș - Cerneahov*, în *ArhMold*, IV, 1966, p. 189-259.
- Ioniță 1971: I. Ioniță, *Das Gräberfeld von Independența (Walachei)*, Bonn, 1971.
- Ioniță 1974: I. Ioniță, *Necropola din secolul IV e. n. de la Miorcani, jud. Botoșani*, în *CercIst*, N.S., 1974, p. 81-92.

- Ioniță 1975: I. Ioniță, *The social-economic structure of society during the Goths' migration in the Carpatho-Danubian area*, în M. Constantinescu, Șt. Pascu, P. Diaconu (Edts.), *Relations between the autochthonous population and the migratory populations on the territory of Romania*, București, 1975, p. 77-89.
- Ioniță 1977: I. Ioniță, *La nécropole du IV-e siècle de n.è. à Miorcani*. *InvArch*, VIII (R42-R51), Bucarest, 1977.
- Ioniță 1979: I. Ioniță, *Eine Siedlung der Jüngerer Römischen Kaiserzeit und der Völkerwanderungszeit in Iași - Nicolina (Rumänien). Ein Beispielfür die Möglichkeiten chronologischer Gliederungen von Siedlungsmaterial*, în *Palast und Hütte. Beiträuzum Bauen und Wohnen im Altertum. Tagungsbeiträge eines Symposiums der Alexander von Humboldt-Stiftung, Bonn-Bad Godesberg, veranstaltet vom 25.-30. November 1979 in Berlin*, Mainz 1982, p. 567-586.
- Ioniță 1982: I. Ioniță, *Din istoria și civilizația dacilor liberi*, Iași, 1982.
- Ioniță 1985: I. Ioniță, *Importante descoperiri arheologice din perioada de formare a poporului român în așezarea de la Iași - Nicolina*, în *ArhMold*, X, 1985, p. 30-49.
- Ioniță 1986: I. Ioniță, *Chronologie der Sântana-de-Mureș-Černjachov-Kultur (I)*, în J. Kmiecinski (Hrsg.), *Peregrinatio Gothica I (Archaeologia Baltica VII)*, Łódź, 1986, p. 295 - 351.
- Ioniță 1992a: I. Ioniță, *Die Fibel als Kleidungszubehör in der Tracht der Daker (2-3. Jh. u. Z.)*, în *Folia Archaeologica*, (Festschrift J. Kmiecinski), 1992, p. 179-189.
- Ioniță 1992b: I. Ioniță, *Die Fibeln mit ungeschlagenem Fuss in der Sântana-de-Mureș-Černjachov-Kultur*, în E. Straume, E. Skar (Hrsg.), *Peregrinatio Gothica III*, Oslo, 1992, p. 77-90.
- Ioniță 1995: I. Ioniță, *Elemente creștine în practica riturilor de înmormântare din Moldova în secolele IV-V e.n.*, în S. Dumitrașcu ș. a. (Red.), *Din istoria Europei romane*, Oradea, 1995, p. 253-262.
- Ioniță 1997: I. Ioniță, *Archéologie des Goths en Roumanie: paganisme et christianisme*, în M. Rouche (Réd), *Clovis. Histoire et mémoire. Actes du Colloque international d'histoire de Reims. Vol. I: Clovis et son temps, l'événement*, Presses de l'Université de Paris – Sorbonne, Paris, 1997, p. 159-170.
- Ioniță 1998: I. Ioniță, *Die Fibeln mit umgeschlagenem Fuß Almgren Gruppe VI,1*, în: J. Kunow (Hrsg.), *100 Jahre Fibelformen nach Oscar Almgren. Internationale Arbeitstagung 25.-28. Mai 1997 in Kleinmachnow, Land Brandenburg*, Wünsdorf 1998, p. 231-240.
- Ioniță, Șovan 1983: I. Ioniță, O. L. Șovan, *Necropola dacică de la Stânca (comuna Ștefănești, județul Botoșani)*, în *Hierasus*, V, 1983 (1984), p. 89-121.
- Ioniță, Șovan 1995: I. Ioniță, O. L. Șovan, *Einzelne Bronzefunde aus der Moldau und Siebenbürgen*, în T. Soroceanu (Red.), *Bronzefunde aus Rumänien. Prähistorische Archäologie in Südosteuropa*, 10, Berlin, 1995, p. 255-260.
- Ioniță, Ursachi 1988: I. Ioniță, V. Ursachi, *Văleni, o mare necropolă a dacilor liberi*, Iași, 1988.
- Istvánovits 1993: E. Istvánovits, *Das Gräberfeld aus dem 4.-5. Jahrhundert von Tiszadob-Sziget*, în *Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae*, 45, 1993, p. 91-146.
- Jaskanis 1972: J. Jaskanis, *Cmentarzysko z okresu rzymskiego w Cecelach, pow. Siemiatycze, w świetle badań z lat 1966-1970*, în *Sprawozdania Archeologiczne*, XXIV, 1972, p. 81-102.
- Jaskanis, Okulicz 1981: J. Jaskanis, J. Okulicz, *Kultura wielbarska (faza cecelska)*, în *Prahistoria ziem Polskich*, V, p. 178-190.
- Jasnoz 1952: S. Jasnoz, *Cmentarzysko z okresu późnolateńskiego i rzymskiego w Wymyslowie, pow. Gostyń. Fontes Praehistorici Poznań*, II, 1952, p. 1-284.
- Kaczanowski 1987: P. Kaczanowski, Drochlin. *Ciatopalne cmentarzysko kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich*, Kraków, 1987.
- Karyškovskij, Klejman 1985: P. O. Karyškovskij, I. B. Klejman, *Drevnij gorod Tira*, Kiev, 1985.
- Kaszewska, Rajewski, Ząbkiewicz-Koszańska 1971: E. Kaszewska, Z. A. Rajewski, H. A. Ząbkiewicz-Koszańska, *Bronze II/III (Mont.) - Période romaine*. *InvArch*, XXVII (PL165-PL167), Warszawa, 1971.
- Kazanski 1991: M. Kazanski, *Les Germains de l'Elbe-Oder-Vistule et la Gaule au Bas-Empire*, în *Ant. Nat.*, 22-23, 1990-1991, p. 111-127.
- Kazanski 1992: M. Kazanski, *Les Goths et les Huns. À propos des relations entre les Barbares sédentaires et les nomades*, în *Arch. Med.*, XXII, 1992, p. 191-229.
- Kazanski 1994: M. Kazanski, *Les éperons, les umbo, les manipules des boucliers et les haches de l'époque romaine tardive dans la région pontique: origine et diffusion*, în C. von Carnap-Bornheim (Hrsg.), *Beiträge zu römischer und barbarischer Bewaffnung in den ersten vier nachchristlichen Jahrhunderten*, Lublin-Marburg, 1994, p. 429-485.
- Kazanski, Legoux 1988: M. Kazanski, R. Legoux, *Contribution à l'étude des témoignages archéologiques des Goths en Europe orientale à l'époque des Grandes Migrations: la chronologie de la culture de Černjachov récente*, în *Arch. Med.*, XVIII, 1988, p. 7-53.
- Keller 1971: E. Keller, *Die spätrömischen Grabfunde in Südbayern*, München, 1971.

- Kokowski 1991: A. Kokowski, *Lubelszczyzna w młodszyim okresie przedrzymskim i w okresie rzymskim*, Lublin, 1991.
- Kokowski 1993: A. Kokowski, *Gródek nad Bugiem. Cmentarzysko grupy Masłomęckiej*, Lublin, 1993.
- Kokowski 1995: A. Kokowski, *Grupa Masłomęcka. Z badań nad przemianami kultury gotów w młodszyim okresie rzymskim*, Lublin, 1995.
- Kokowski, Šcibior 1990: A. Kokowski, J. Šcibior, *Tombe princière de Sandomierz-Krakówka, période romaine précoce*. *InvArch*, LXIII (PL385), Warszawa - Łódź, 1990.
- Kotigoroško 1995: V. Kotigoroško, *Ținuturile Tisei superioare în veacurile III-VI e. n. (Perioadele La Tène și romană)*, București, 1995.
- Kovács 1912: I. Kovács, *A marosszentannai népvándorlaskari temető*, în *Dolgozatok. Travaux de la Section numismatique et archéologique du Musée National de Transylvanie*, III, Cluj, 1912, p. 250-342.
- Kozak 1984: D. N. Kozak, *Mogyl'nyk počatku našoji ery u.s. Zvenygorodi na L'vivščyni*, în *ArhKiev*, 25, 1978, p. 96-107.
- Kravčenko 1967a: A. A. Kravčenko, *Kosanovskij mogil'nik*, în *MIA*, 139, 1967, p. 77-135.
- Kravčenko 1967b: A. A. Kravčenko, *Mogil'nik černjachovskoj kul'tury v sele Frunzovka*, în *MIA*, 139, 1967, p. 160-164.
- Kropotkin 1972: V. V. Kropotkin, *Novyj mogil'nik pomorsko-mazoveckoj kul'tury u s. Gorodok Rovenskoj oblasti*, în *Sov Arch.*, 4, 1972, p. 255-256.
- Kropotkin 1973: V. V. Kropotkin, *O datirovke kuvšina iz Čistilovskogo mogil'nika (Ternopol'skaja oblast')*, în *Sov. Arch.*, 3, 1973, p. 240-243.
- Kucharenko 1980: I. V. Kucharenko, *Mogil'nik Brest-Trišin*, Moscova, 1980.
- Laser 1965: R. Laser, *Die Brandgräber der spätrömischen Kaiserzeit im nördlichen Mitteldeutschland*, Berlin, 1965.
- Levinskij 1999: A. N. Levinskij, *Lazo – mogil'nik final'noj fazy černjachovskoj kul'tury Moldove*, în *Stratum plus*, 4, 1999, p. 121-166.
- Lungu, Chera-Mărgineanu 1982: V. Lungu, C. Chera-Mărgineanu, *Contribuții la cunoașterea unei necropole creștine a Tomisului (I)*, în *Pontica*, XV, 1982, p. 175-199.
- Magomedov 1979: B. V. Magomedov, *Kaborga IV (raskopki 1973-1974 gg.)*, în Symonovič, *Mogil'niki*, Moscova, 1979, p. 24-62.
- Magomedov 1987: B. V. Magomedov, *Černjachovskaja kul'tura severo-zapadnogo Pričernomor'ja*, Kiev, 1987.
- Madyda-Legutko 1987: R. Madyda-Legutko, *Die Gürtelschnallen der römischen Kaiserzeit und der frühen Völkerwanderungszeit im mitteleuropäischen Barbaricum*, Oxford, 1986.
- Marcu, Ungureanu 1989: M. Marcu, N. Ungureanu, *Cercetările arheologice de la Huțani (județul Botoșani)*, în *Hierasus*, VII-VIII, 1989, p. 222-234.
- Marian 1995: S. Fl. Marian, *Înmormântări la români*, Buc., 1995.
- Marinescu, Dănilă 1976: G. Marinescu, Șt. Dănilă, *Cercetări și descoperiri arheologice în județul Bistrița-Năsăud*, în *File de istorie*, 4, 1976, p. 24-56.
- Marinescu, Gaiu 1989: G. Marinescu, C. Gaiu, *Die Nekropole bei Fântânele "Rîț", Gem. Matei, jud. Bistrița-Năsăud aus dem 4. Jahrhundert u. Z.*, în *Dacia N.S.*, XXXIII, 1989, p. 125-143.
- Mănucu Adameșteanu 1980: M. Mănucu Adameșteanu, *Un mormînt germanic din necropola cetății Argamum*, în *SCIVA*, 31, 1980, 2, p. 311-320.
- Michlin 1975: B. Ju. Michlin, *Sarmatskoe pogrebenie v južnom Donbasse*, în *Sov. Arch.*, 4, 1975, p. 185-192.
- Mitrea, Preda 1966: B. Mitrea, C. Preda, *Necropole din secolul al IV-lea e.n. în Muntenia*, București, 1966.
- Miu, Antoniu, Botezatu 1981: G. Miu, S. Antoniu, D. Botezatu, *Contribuții la cunoașterea structurii antropologice a populației din necropola de la Hănești ("La Movilița")*, aparținînd culturii Sântana de Mureș - Cerneahov, în *Stud. Cerc. Antr*, 18, 1981, p. 3-8.
- Miu, Botezatu, Cantemir 1988: G. Miu, D. Botezatu, P. Cantemir, *Contribuții la studiul antropologic al populației înhumate descoperite la Barcea (jud. Galați)*, aparținînd culturii Sântana de Mureș - Černjachov, în *Stud. Cerc. Antr*, 25, 1988, p. 3-9.
- Monah 1988: F. Monah, *Noi determinări arheobotanice pentru Moldova*, în *ArhMold*, XII, 1988, p. 303-309.
- Monah 1994: F. Monah, *Considérations sur les macrorestes végétaux découverts dans les établissements du Ier mil. après J.-C. de Moldavie*, în P. Roman, M. Alexianu (Éds.), *Relations thraco-illyro-helléniques. Actes du XIVe Symposium National de Thracologie (à participation internationale)*, Băile Herculane (14-19 septembre 1992), Bucarest, 1994, p. 417-428.
- Morozovskaja 1985: T. V. Morozovskaja, *Bronzovye piramidalnye kolokolčiki rymского времени v archeologičeskich pamjatnika severnogo Pričernomor'ja*, în *Pamjatniki*, 1985, p. 70-78.
- Moškova 1972a: M. G. Moškova, *Savromatskie pamjatniki severo-vostočnogo Orenburž'ja*, în *MIA*, 153, 1972, p. 49-78.
- Moškova 1972b: M. G. Moškova, *Sarmatskie pogrebenija Novo-Kumakskogo mogil'nika bliz g. Orska*, în *MIA*, 153, 1972, p. 27-48.

- Munteanu, Rădulescu 1992: M. Munteanu, F. Rădulescu, *Două necropole din secolul IV e.n. recent descoperite în sud-estul Munteniei*, în *Thraco-Dacica*, XIII, 1-2, București, 1992.
- Mușețeanu 1986: C. Mușețeanu, *Necropola din secolul al IV-lea de la Copuzu*, în *Cultură și civilizație la Dunărea de Jos*, II, Călărași, 1986, p. 209-222.
- Nagy 1990: E. Nagy, A Pécs-Nagyárpád, *Boros utcai avarkori temető (1985-1987. évi ásatása)*, în *A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve*, 34, Pécs, 1989 (1990), p. 93-128.
- Näsman 1984: U. Näsman, *Glas och handel i senromersk tid och folkvandringstid*, Uppsala, 1984.
- Nowakowski 1988: W. Nowakowski, *Metallglocken aus der römischen Kaiserzeit im europäischen Barbaricum*, în *Archaeologia Polona*, XXVII, 1988, p. 69-146.
- Opaiț 1980: A. Opaiț, *Considerații preliminare asupra amforelor romane și romano-bizantine din Dobrogea*, în *Peuce*, VIII, 1980, p. 291-327.
- Opaiț 1984: C. Opaiț, *Două amulete de sticlă din nordul Dobrogei*, în *Peuce*, IX, 1984, p. 337-338, 696.
- Păcurariu 1991: M. Păcurariu, *Istoria bisericii ortodoxe române*, București, 1991.
- Palade 1970: V. Palade, *Mormânt de înhumăție din sec. al IV-lea descoperit la Ivești (jud. Vaslui)*, în *Cerc. Ist.*, XX, 1970, p. 73-76.
- Palade 1971a: V. Palade, *Noi descoperiri carpice în județul Vaslui*, în *Școala bărlădeană*, 3, 1971, p. 92-101.
- Palade 1971b: V. Palade, *Un nou centru de prelucrare a cornului de cerb în secolul al IV-lea e. n. de la Fedești, comuna Șuletea (jud. Vaslui)*, în *Carpica*, II, 1971, p. 207-214.
- Palade 1981: V. Palade, *Centrul meșteșugăresc de prelucrare a cornului de cerb de la Bârlad - Valea Seacă, datând din secolul al IV-lea e. n.*, în *Studii și Comunicări de istorie a civilizației populare din România*, 1, Sibiu, 1981, p. 179-215.
- Palade 1982: V. Palade, *Un obicei magico-ritual în necropola din secolul al IV-lea de la Bârlad - Valea Seacă*, în *Thraco-Dacica*, III, 1982, p. 181-191.
- Palade 1985: V. Palade, *Cercetările arheologice din anul 1981 în așezarea de la Bîrlad - Valea Seacă*, în *MemAntiq*, IX-XI, 1977-1979 (1985), p. 185-204.
- Palade 1986: V. Palade, *Nécropole du IVe et commencement du Ve siècle de n. è. à Bârlad - Valea Seacă*, în *InvArch* 12 (R72-R92), București, 1986.
- Palade 2004: V. Palade, *Așezarea și necropola de la Bârlad – Valea Seacă (sfârșitul sec. al III-lea – a doua jumătate a sec. al V-lea)*, București, 2004.
- Păunescu, Șadurschi, Chirica 1976: A. Păunescu, P. Șadurschi, V. Chirica, *Repertoriul arheologic al județului Botoșani*, I-II, București, 1976.
- Peškař 1972: I. Peškař, *Fibeln aus der römischen Kaiserzeit in Mähren*, Praga, 1972.
- Petre 1987: A. Petre, *La romanité en Scythie Mineure (IIe-VIIe siècles de notre ère). Recherches archéologiques. Bulletin de l'Association Internationale des Études de Sud-Est Européen*, 17-18, Bucarest, 1987.
- Petrov 1964: V. P. Petrov, *Černjachovskij mogil'nik*, în *MIA*, 116, 1964, p. 53-167.
- Pietrzak, Tuszyńska 1988: M. Pietrzak, M. Tuszyńska, *Période romaine tardive (Pruszcz Gdański 7)*. *InvArch*, LX (PL369-PL373), Warszawa - Łódź, 1988.
- Popilian 1980: Gh. Popilian, *Necropola daco-romană de la Locusteni*, Craiova, 1980.
- Preda 1980: C. Preda, *Callatis. Necropola romano-bizantină*, Bucarest, 1980.
- Preda 1986: C. Preda, *Geto-dacii din bazinul Oltului inferior. Dava de la Sprâncenata*, București, 1986.
- Protase 1976: D. Protase, *Un cimitir dacic din epoca romană la Sopor de Câmpie. Contribuție la problema continuității în Dacia*, București, 1976.
- Rafalovič 1986: I. A. Rafalovič, Dančeny. *Mogil'nik černjachovskoj kul'tury III-IV vv.n. è.*, Chișinău (Kișinev), 1986.
- Rădulescu, Ionescu 1963: Gh. Rădulescu, M. Ionescu, *Noi morminte din sec. IV e. n. descoperite la Cacaletți (r. Giurgiu)*, în *SCIV*, XIV, 1963, 1, p. 175-182.
- Rikman 1960: È. A. Rikman, *Žilišča Budeštškogo selišča*, în *MIA*, 82, 1960, p. 303-327.
- Rikman, Rafalovič, Hynku 1971: È. A. Rikman, I. A. Rafalovič, I. G. Hynku, *Očerki istorii kul'tury Moldavii (II-XIV vv.)*, Chișinău (Kișinev), 1971.
- Robinson 1959: H. S. Robinson, *The Athenian Agora: V. Pottery of the Roman Period. Chronology*, Princeton - New Jersey, 1959.
- Roźnowski 1981: F. Roźnowski, *Ludność kultury wielbarskiej w świetle badań antropologicznych*, în T. Malinowski (Red.), *Problemy kultury Wielbarskiej*, Słupsk, 1981, p. 183-191.
- Russu 1981: I. I. Russu, *Etnogeneza românilor*, București, 1981.
- Sági 1954: K. Sági, *Die Ausgrabungen im römischen Gräberfeld von Intercisa im Jahre 1949*, în *Intercisa I (Dunapentele-Sztálinváros). Geschichte der Stadt in der Römerzeit*. *Archaeologia Hungarica*, 33, Budapesta, 1954, p. 61-123.
- Sági 1981: K. Sági, *Das römische Gräberfeld von Keszthely-Dobogó*, Budapesta, 1981.
- Sanie 1981: S. Sanie, *Civilizația romană la est de Carpați și romanitatea pe teritoriul Moldovei (Secolele II î. e. n. - III e. n.)*, Iași, 1981.
- Sanie 1968: Ș. Sanie, *Două mici depozite de amfore romane descoperite în Moldova*, în *SCIV*, 19, 1968, 2, p.345-350.

- Ščerbakova 1990: T. A. Ščerbakova, *Mogil'nik černjachovskoj kul'tury u s. Čalyk*, în *Arch. Issled. Moldova*, 1985 (1990), p. 141-162.
- Schulze 1977: M. Schulze, *Die spätkaiserzeitlichen Armbrustfibeln mit festem Nadelhalter*, Bonn, 1977.
- Ščukin 1979: M. B. Ščukin, *K voprosu o verchnej chronologičeskoj granice černjachovskoj kul'tury*, în *KS*, 158, 1979, p. 17-22.
- Scorpan 1975: C. Scorpan, *Ceramica romano-bizantină de la Sacidava*, în *Pontica*, VIII, 1975, p. 263-313.
- Seillier 1992: C. Seillier, *Les tombes de transition du cimetière germanique de Vron (Somme)*, în *Jahrb. RGZM*, 36/2, 1989, p. 599-634.
- Skripkin 1980: A. S. Skripkin, *K datirovke nekotorych tipov sarmatskogo oružija*, în *Sov. Arch.*, 1, 1980, p. 273-283.
- Smilenko 1992: A. T. Smilenko, *Gorodišče Bašmačka III-IV v. n. é.*, Kiev, 1992.
- Smilenko, Brajčevskij 1967: A. T. Smilenko, M. Ju. Brajčevskij, *Černjachovskoe poselenie v sele Les'ki bliz goroda Čerkassy*, în *MIA*, 139, 1967, p. 35-61.
- Smirnov 1975: K. F. Smirnov, *Sarmaty na Ilike*, Moscova, 1975.
- Śmiszko 1932: M. Śmiszko, *Kultury wczesnego okresu epoki cesarstwa rzymskiego w Małopolsce Wschodniej*, Lwow, 1932.
- Smiško 1960: M. Smiško, - *Karpats'ki kurgany peršoji polovyny i tysjačolittja našoji ery*, Kiev, 1960.
- Šramko 1973: B. A. Šramko, *Točyl'ni znarjaddja skifs'koji doby*, în *ArhKiev*, 11, 1973, p. 43-48.
- Stoian 1994: I. M. Stoian, *Dicționar religios*, București, 1994.
- Straume 1987: E. Straume, *Gläser mit Facettenschliff aus skandinavischen Gräbern des 4. und 5. Jahrhunderts n. Chr.*, Oslo, 1987.
- Subbotin, Dzigovskij 1990: L. V. Subbotin, A. N. Dzigovskij, *Sarmatskie drevnosti Dnestro-Dunajskogo meždureč'ja (I-III)*, Kiev, 1990.
- Symonovič 1960: Ė. A. Symonovič, *Raskopki mogil'nika u ovčarni sovchoza Pridneprovskogo na Nižnem Dnepre*, în *MIA*, 82, 1960, p. 192-238.
- Symonovič 1964a: Ė. A. Symonovič, *Ornamentacija černjachovskoj keramiki*, în *MIA*, 116, 1964, p. 270-361.
- Symonovič 1964b: Ė. A. Symonovič, *Severnaja granica pamjatnikov černjachovskoj kul'tury*, în *MIA*, 116, 1964, p. 7-43.
- Symonovič 1967a: Ė. A. Symonovič, *Novye roboty v sele Černjachov*, în *MIA*, 139, 1967, p. 5-27.
- Symonovič 1967b: Ė. A. Symonovič, *Itogi issledovanij černjachovskich pamjatnikov v severnom Pričernomor'e*, în *MIA*, 139, 1967, p. 205-237.
- Symonovič (Red.), Mogil'niki: Ė. A. Symonovič (Red.), *Mogil'niki černjachovskoj kul'tury*, Moskva, 1979.
- Symonovič 1979: Ė. A. Symonovič, *Koblevskij i Ranževskij mogil'niki okolo g. Odessy*, în Symonovič (Red.), *Mogil'niki*, p. 63-111.
- Şadurschi, Şovan 1983: P. Şadurschi, O. L. Şovan, *Necropola de tip Sântana de Mureş - Cerneahov de la Mihălăşeni, judeţul Botoşani*, în *Suceava*, X, 1983 (1984), p. 841-846.
- Şovan 1984: O. L. Şovan, *Noi descoperiri de amfore romane în nordul Moldovei*, în *Hierasus*, V, 1983 (1984), p. 123-126.
- Şovan 1987a: O. L. Şovan, *Un mormînt cu medalioane romane de sticlă din necropola de la Mihălăşeni (jud. Botoşani)*, în *ArhMold*, XI, 1987, p. 227-234.
- Şovan 1987b: O. L. Şovan, *Necropola din secolul IV e.n. de la Mihălăşeni, judeţul Botoşani*, în *Hierasus*, VI, 1986 (1987), p. 51-59.
- Şovan 1999: O. L. Şovan, *La chronologie de la nécropole de Mihălăşeni, Roumanie*, în G. Gomolka-Fuchs (Hrsg.), *Die Sântana de Mureş-Černjachov-Kultur. Akten des Internationalen Kolloquiums in Caputh vom 20. bis 24. Oktober 1995*, Bonn 1999, p. 11-22.
- Şovan, Chirica 1984: O. L. Şovan, V. Chirica, *Noi descoperiri sarmatice în Câmpia Moldovei*, în *Hierasus*, V, 1983 (1984), p. 79-88.
- Şovan, Mihăilescu-Bîrliba 1995: O. L. Şovan, V. Mihăilescu-Bîrliba, *Cercetări în cimitirul de la Joldeşti - Botoşani*, în *ArhMold*, XVIII, 1995, p. 213-227.
- Ştefan, Barnea, Comşa, Comşa 1967: Gh. Ştefan, I. Barnea, M. Comşa, E. Comşa, *Dinogeţia (I). Aşezarea feudală timpurie de la Bisericuţa - Garvăn*, Bucureşti, 1967.
- Tejral 1975: J. Tejral, *Die Probleme der späten römischen Kaiserzeit in Mähren*, Praga, 1975.
- Tejral 1986: J. Tejral, *Fremde Einflüsse und kulturelle Veränderungen nördlich der mittleren Donau zu Beginn der Völkerwanderungszeit*, în J. Kmieciński (Hrsg.), *Peregrinatio Gothica I (Archaeologia Baltica VII)*, Łódź, 1986, p. 175-238.
- Tejral 1987: J. Tejral, *Zur Chronologie und Deutung der südöstlichen Kulturelemente in der frühen Völkerwanderungszeit Mitteleuropas*, în *Anzeiger des Germanischen Nationalmuseums*, 1987, p. 11-46.
- Tejral 1992: J. Tejral, *Einige Bemerkungen zur Chronologie der späten römischen Kaiserzeit in Mitteleuropa*, în K. Godłowski, R. Madyda-Legutko (Red.), *Probleme der relativen und absoluten Chronologie ab Latènezeit bis zum Frühmittelalter. Materialien des 3. Internationalen Symposiums:*

- Grundprobleme der frühgeschichtlichen Entwicklung im nördlichen Mitteldonauegebiet, Kraków-Karniowice, 3.-7. Dezember 1990, Kraków, 1992, p. 227-248.*
- Tempelmann-Maczyńska 1985: M. Tempelmann-Maczyńska, *Die Perlen der römischen Kaiserzeit und der frühen Phase der Völkerwanderungszeit im mitteleuropäischen Barbaricum*, Mainz, 1985.
- Teodor 1991: D. Gh. Teodor, *Creștinismul la est de Carpați, de la origini și pînă în secolul al XIV-lea*, Iași, 1991.
- Tichanova 1971: M. A. Tichanova, *Raskopki poselenija u s. Lepesovka (K voprosu o proischoždenii černjachovskoj kul'tury)*, în J. Filip (Red.), *Actes du VIIe Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques, Prague, 21-27 août 1966*, 2, Praga, 1971, p. 1059-1063.
- Țau, Nicu 1986: S. Țau, M. Nicu, *Săpăturile arheologice din necropola birituală din secolul al IV-lea e. n. de la Barcea, jud. Galați*, în *Materiale-Vaslui*, 1986, p. 172-179.
- Ursachi 1980: V. Ursachi, *Elemente și influențe romane la est de Carpați în secolele II-III e. n.*, în *Hierarus*, I, 1978 (1980), p. 147-185.
- Ursachi 1995: V. Ursachi, Zargidava. *Cetatea dacică de la Brad*, București, 1995.
- Vadaj 1989: A. H. Vadaj, *Die sarmatischen Denkmäler des Komitats Szolnok. Ein Beitrag zur Archäologie und Geschichte des sarmatischen Barbaricums*. Antaeus. *Communicationes ex Instituto Archaeologico Academiae Scientiarum Hungaricae*, 17-18, Budapesta, 1989.
- Vakulenko 1977: L.V. Vakulenko, *Pam'jatky pidgir'ja Ukrajins'kih Karpat peršoji polovyny I tysjačolittja n. e.*, Kiev, 1977.
- Vejmarn, Ajbabin 1993: E. V. Vejmarn, A. I. Ajbabin, *Skalistinskij mogil'nik*, Kiev, 1993.
- Velikanova 1961: M. S. Velikanova, *Paleoantropologičeskij material iz mogil'nikov černjachovskoj kul'tury Moldavii*, în *Antropologičeskij Sbornik*, III, 1961, p. 26-52.
- Vinogradov, Petrenko 1974: V. B. Vinogradov, V. A. Petrenko, *Mogil'nik sarmatskoj epochi na gore Lechkč-Kort (Jugo-Vostočnaja Čečnja)*, în *Sov. Arch.*, 1, 1974, p. 171-180.
- Vinokur 1979: I. S. Vinokur, *Ružičanskij mogil'nik*, în Symonovič (Red.), *Mogil'niki*, p. 112-135.
- Vinokur, Ostrovskij 1967: I. S. Vinokur, M. I. Ostrovskij, *Rakoveckij mogil'nik*, în *MIA*, 139, 1967, p. 144-159.
- Vulcănescu 1985: R. Vulcănescu, *Mitologie română*, București, 1985.
- Vulpe 1957: R. Vulpe, *Izvoare. Săpăturile din 1936-1948*, București, 1957.
- Vulpe 1979: R. Vulpe, *Romanitate și creștinism, coordonate ale etnogenezei românești*, în A. Nica ș. a. (Red.), *Mărturii istorice și monumente de artă creștină*, ediția a II-a, Galați, 1979, p. 16-22.
- Werner 1972: J. Werner, *Zwei prismatische Knochenanhänger ("Donar-Amulette") von Zlechov*, în *Časopis Moravského Musea*, 57, 1972, 2, p. 133-140.
- Wołagiewicz 1981: R. Wołagiewicz, *Kultura wielbarska (faza lubowidzka)*, în *Prahistoria ziem Polskich V*, 1981, p. 165-178.
- Wołagiewicz 1993: R. Wołagiewicz, *Ceramika kultury Wielbarskiej między Bałtykiem a Morzem Czarnym*, Szczecin, 1993.
- Zaharia 1959: E. Zaharia, *Morminte sarmatice descoperite la Cioinagi în 1949*, în *Materiale*, VI, 1959, p. 897-902.
- Zaharia, Petrescu-Dîmbovița, Zaharia 1970: N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmbovița, Em. Zaharia, *Așezări din Moldova. De la paleolitic pînă în secolul al XVIII-lea*, București, 1970.
- Zaharia, Zaharia, Aprotosoiaie 1973: N. Zaharia, Em. Zaharia, F. Aprotosoiaie, *Sondajul din așezarea de la Drăgușeni "La Ocoale", jud. Botoșani (1968)*, în *Materiale*, X, 1973, p. 151-167.
- Zaharia, Zaharia, Palade 1962: N. Zaharia, Em. Zaharia, V. Palade, *Sondajul din necropola de la începutul epocii migrațiilor de la Pietriș (r. Bârlad, reg. Iași)*, în *Materiale*, VIII, 1962, p. 591-598.
- Zaharia, Zaharia, Șovan 1993: N. Zaharia, Em. Zaharia, O. L. Șovan, *Necropola din secolul al IV-lea d. Chr. de la Hănești (județul Botoșani)*, în *ArhMold*, XVI, 1993, p. 151-189.
- Zeest 1960: I. B. Zeest, *Keramičeskaja tara Bospora*, în *MIA*, 83, Moskova, 1960.
- Železčikov, Pjatyč 1981: B. F. Železčikov, G. G. Pjatyč, *Srednesarmatskie pogrebenija i Soročinskogo mogil'nika (Orenburgskaja oblast')*, în *Sov. Arch.*, 2, 1981, p. 271-276.
- Zugravu 1997: N. Zugravu, *Geneza creștinismului popular al românilor*, București, 1997.

INDICE GENERAL

A

Abramek, B. – 164
Abramova, M. P. – 160, 161, 201, 323
Adameșteanu – 229
Afrodita – 160
Ajbabin, A. I. – 154
Albești – 201, 323
Aleksieva, E. M. – 159
Alexandru Odobescu – 155, 165
Alexianu, M. – 170
Almgren, O. – 153
Alpi – 200
Ambroz, A. K. – 153
Andronic, A. – 166, 201, 323
Anglia – 200
Aprotosoiaie, F. – 156
Argamum – 229
Atena – 178
Augsburg – 165

B

Babadag-Topraichioi – 160
Babeș, M. – 160, 228
Bacău – 200, 322, 339
Băcăuanu, V. – 11, 233
Băiceni – 11, 233
Băile Herculane – 345
Bălțata – 158
Bălțați – 202
Bălți – 11
Banat – 201
Bărboasa-Gălănești – 162, 163, 174
Barboși – 178, 228
Barcea – 178
Bârlad-Valea Seacă – 152, 153, 155, 156, 161, 162, 165, 166, 168, 178, 217, 218
Bârzu, L. – 153, 154, 158
Bașeu – 11, 147, 194
Bašmačka – 166
Baumann, V. – 156
Bavaria – 154
Belenkoe – 153
Belov, G. D. – 178
Bichir, G. – 155, 157-159, 162, 174
Bierbrauer, V. – 219
Bloșiu, C. – 156, 161, 162, 165, 177, 215, 229
Boanca-Călărași – 153, 229
Bobi, V. – 156, 165
Bogdanova, N. O. – 166, 201
Boguslavsk – 173
Bolomey, A. – 197

Boosen, J. D. – 156
Botezatu, E. – 12, 14, 72, 218-220
Böttger, B. – 178
Botoșani – 12, 157, 179, 200, 201, 234
Botoșani-Dealul Cărmidăriei – 11, 233
Brad – 170, 173
Brăești – 201
Brajčevskaja, A. T. – 164, 178
Brajčevskij, M. Ju. – 164
Bratei – 153, 154, 158
Brăviceni – 201, 202
Brest-Trisin – 171, 174
Brujako, I. V. – 153, 165
Budești – 202, 217, 229
Buinoschi, V. – 12
Bulgaria – 156
Butnărești – 174
Buzău – 230

C

Cacaleți – 152
Callatis – 155, 157-159, 163, 165, 177, 194, 230
Calyk – 156
Cambi, N. – 160
Câmpia Moldovei – 11, 190
Cantemir, I. – 12
Cantemir, P. – 219
Capidava – 178
Căpitanu, V. – 163, 174
Carei – 342
Carnap-Bornheim, C. von – 343, 344
Carpați – 152, 153, 157, 159, 162, 170, 174, 188, 218, 227, 228, 230, 231
Căscioarele – 155
Čeboksarov, A. N. – 219
Cecele – 158
Černjachov – 12, 13, 151, 153-159, 161-166, 168, 170, 173, 174, 177-179, 188, 189, 191, 194, 195, 200-202, 204, 205, 217-220, 229, 331
Cetatea Veche-Spanțov – 169
Charitonov, E. A. – 168
Charon –
Chera – Mărgineanu, C. – 165
Chilia-Militari – 155
Chirica, V. – 11, 164, 201, 218, 231
Chomentowska, B. – 174
Choyne – 174
Chvojko, V. V. – 219
Ciocea, E. – 173

Cionagi-Balintești – 201
 Ciuraru, A. – 12
 Clauss, G. – 156, 161
 Clemens – 230
 Clovis – 228
 Cluj – 345
 Cnotliwy, E. – 155
 Coman, I. G. – 230
 Constanța – 160
 Constantin, cel Mare – 230
 Constantinescu, M.. – 194
 Copuzu – 156, 178
 Corlăteni – 11
 Cornea, N. – 12
 Cozia-Iași – 173
 Craiova – 346
 Crasnaleuca – 201
 Crimeea – 178
 Cristescu, M. – 219, 220
 Cristian – 162
 Cromagnon – 220
 Csonopad – 153
 Cucorăni – 11
 Culică, V. – 160
 Curinschi-Vorona, G. – 230, 231
 Cygylyk, V. M. – 166, 167, 174
 Cyprianus – 230

D

Dacia – 228, 230
 Dalton, O. M. – 159
 Dănceni – 151, 154, 156, 161, 162, 165, 169, 170, 201, 202, 217
 Danemarca – 165
 Daniel (în groapa cu lei) – 48, 159, 160, 228
 Dănilă, Ș. – 194
 Dascălu, L. – 12, 201
 Diaconu, G. – 151-156, 158, 160-163, 165, 166, 168, 170, 174, 177, 178, 194
 Diaconu, P. – 151-156, 158, 160-163, 165, 166, 168, 170, 174, 177, 178, 194
 Dobrogea – 153, 160
 Dodești – 155
 Domański, G. – 163
 Donar-Thor – 161
 Doneț – 160
 Dragomir, I. T. – 161, 162, 178
 Drăgușeni – 11, 156
 Drâmbocianu, V. – 194
 Drochlin – 157, 162, 163
 Dumitrașcu, S. – 344
 Dunăre – 170, 194, 219, 231

E

Egipt – 158, 159
 Eickstedt, E. von – 13, 219
 Ellis, L. – 170
 Erbiceni – 11
 Europa – 153, 154, 189, 202, 219, 220

F

Fântânele – 153, 155, 156, 160, 194
 Fărcașele – Olt – 162
 Fedești – Vaslui – 155
 Fedorov, G. B. – 156-158, 165, 177, 202
 Filip, J. – 348
 Filostorgiu – 230
 Focșani – 341
 Fokeev, M. M. – 156, 177
 Frankfurt am Main – 12
 Frunzovka – 178
 Furmanovka – 161
 Füzesabony – 150

G

Gaiu, C. – 153, 155, 156, 160, 194
 Gajewski, L. – 174
 Galia – 228
 Garvăn – 347
 Gavrilovka – 153, 166, 168, 174
 Gereta, I. P. – 168
 Germania – 161, 165, 200
 Gladykovska-Rzeczycka, J. – 227
 Glăvăneștii Vechi – 11
 Godlowski, K. – 164, 170
 Golful Persic – 161
 Gomołka – Fuchs, G. – 12, 156
 Görzig – 154
 Gostar, N. – 342
 Grabarczyk, T. – 164
 Graben-Neudorf – 156
 Gramatopol-Roșca, E. M. – 219, 220
 Gródek nad Bugiem – 155, 156
 Grosu G. – 201, 202
 Grosu, V. I. – 166
 Gudkova, A. V. – 153, 156, 161, 162, 177
 Gurba, J. – 174
 Guščina, I. I. – 169, 201
 Guthticos – 230
 Güttingen – 161

H

Haimovici, S. – 12, 179, 197, 199
 Halle – 154
 Hallstatt – 11, 146, 147, 179, 192, 202
 Hănești – 11, 152, 156, 158, 162, 174
 Harțușche, N. – 201

Hercule (măciuca) – 213
 Hierasus – 344, 345, 347
 Histria – 178
 Hockenheim – 156
 Höhn, G. – 12
 Holboca – 11
 Holmskoe – 156, 162, 177
 Horbacz, T. J. – 174
 Horedt, K. – 153
 Horlești – 11
 Hudum – 179, 200
 Huțani – 157
 Hynku, I. G. – 153
 Hypolitus – 230

I

Iacobeni – 11
 Iași – Ciurchi – 11
 Iași – Fabrica de cărămizi – 11
 Iași – Nicolina – 11, 230
 Iatrus – 156, 178
 Ieronimus – 230
 Ignat M. – 157, 162, 163, 171, 179
 Ilek – 166
 Independența – 152, 155, 156, 162, 178, 205, 213
 Intercisa – 162, 194
 Ionășeni – 11
 Ionescu, M. – 152
 Ioniță, I. – 11, 12, 150-152, 155-158, 160-166, 169, 170, 174, 177, 179, 188, 190, 195, 198, 204, 205, 218, 219, 228, 230
 Istvánovits, E. – 153
 Iurieț, V. – 12
 Ivancăuți – 202
 Ivești – Vaslui – 152, 155
 Izvoare – Neamț – 157, 170, 178
 Izvorul – Căcaleți – 152

J

Jaskanis, J. – 158, 188, 189
 Jasnoz, S. – 157
 Joldești – 201

K

Kaborga – 173
 Kaczanowski, P. – 153, 157, 162
 Kamenka – Ančekrak - 194
 Karyškovsky, P. O. – 178
 Kaszewska, E. – 167, 174
 Kazanski, M. – 164, 189
 Keller, E. – 154
 Kersones – 178
 Keszthely-Dobogó – 160, 163, 165

Kiev – 219
 Kirckheim am Ries – 161
 Klejman, I. B. – 178
 Klüger, R. – 219, 220
 Kmieciński, J. – 344, 347
 Koblevo – 194
 Kokowski, A. – 155, 157, 230
 Komarov – 165
 Kosanovo – 151, 152, 155, 156, 161, 162, 170
 Kotigoroško, V. – 153, 156
 Kovács, I. – 152-154, 156, 162, 165
 Kravčenko, A. A. – 151, 152, 156, 161, 162, 170, 178
 Kropotkin, V. V. – 189, 202
 Kuban – 169
 Kucharenko, I. V. – 166, 174, 202
 Kunov, J. – 344

L

Laser, R. – 154
 Latène – 11, 145, 173, 202
 Lechkč Kort – 194
 Legoux, R. – 189
 Leipzig – 341
 Lepesovka – 166
 Leski – 164
 Lețcani – 11, 156, 161, 162, 165, 177, 215, 229
 Levinskij, A. N. – 153, 161, 165, 177, 178
 Lipica – 164, 166, 167, 171, 174, 179, 188
 Locusteni – 160, 162, 163
 Łódź – 341, 343
 Londra – 342
 Lublin – 344, 345
 Luboszycach – 163
 Luboszyce – 164
 Lunca-Galați – 161, 162, 178
 Lungoci-Galați – 178
 Lungu, V. – 165

M

Madyda-Legutko, R. – 154, 188, 226
 Magomedov, B. V. – 173, 194
 Mainz – 344, 348
 Mălăești – 156, 157, 165, 202
 Malinowski, T. – 343, 346
 Mănușu-Adameșteanu, M. – 345
 Marburg – 343, 344
 Marcu, M. – 157
 Marea Baltică – 165
 Marea Neagră – 159, 160, 177, 189, 219
 Marian, S. F. – 201
 Marinescu, G. – 153, 155, 156, 160, 194
 Martinești-Vrancea – 156, 165
 Mătășaru-Argeș – 57, 162

Micăsasa-Drajna – 150, 164
 Michalski, J. – 174
 Michlin, B. Ju. – 160
 Mihăilescu, M. – 12
 Mihăilescu-Bârliba, V. – 12, 201
 Mihălășeni – 11-13, 145, 151, 154, 157, 160-167, 171, 174, 176-180, 185, 186, 188-194, 196-201, 203, 205, 210, 215, 218-221, 226-228, 230, 231
 Miorcani – 11, 152, 155, 156, 158, 161, 164, 169, 170, 177
 Mitoc – 201
 Mitrea, B. – 152, 153, 155, 156, 162, 164, 165, 168, 169, 174, 177, 178, 213, 219
 Mitreni – 165, 168, 169
 Miu, G. – 72, 219
 Mogoșani – 152-154, 158, 163, 165, 168, 177
 Moldova – 158, 162, 163, 170
 Monah, F. – 12, 179, 200
 Moosberg bei Murnau – 154
 Moravia – 153
 Morești – 162
 Moscova – 339, 341-343, 345, 347
 München – 344
 Munteanu, M. – 153, 229
 Muntenia – 155, 156, 169, 218
 Mușeteanu, C. – 156, 178

N

Nagornoe – 161, 165
 Nagyárpád – 201
 Näsman, U. – 165, 189
 Neapolis – 160
 Negrești – 11, 12
 New Jersey – 346
 Nica, A. – 13
 Nichiteni – 11
 Nicu, M. – 178
 Nijnyj Djulat – 161
 Nipru – 219
 Nistru – 15, 18, 23, 31, 58, 150, 166, 169, 177, 219
 Noricum – 161
 Noua – 12, 17, 18, 23, 61, 80, 82, 92, 150, 164, 201
 Nowe Dobra – 164

O

Ocnița – 194
 Odessos – 194
 Olędzki, M. – 174
 Olivier, G. – 13
 Opaiț, A. – 178
 Opaiț, C. – 160

Oradea – 344
 Origenes – 230
 Orosháza – 153
 Oslo – 344, 347
 Ostrovskij, M. I. – 154, 155, 166
 Oxford – 345

P

Păcurariu, M. – 230
 Pădureni – 162
 Palade, V. – 152, 153, 155, 156, 161, 162, 165, 166, 168, 178, 201
 Pannonia – 155, 158, 160, 161, 165, 194, 201
 Panticapaeum – 178
 Paris – 344
 Pascu, Ș. – 344
 Păunescu, A. – 11
 Pécs – 201
 Peloponez – 177
 Peninsula Scandinavă – 165, 189
 Persia – 158
 Peškař, I. – 153
 Petre, A. – 153, 156, 178, 200, 201
 Petrenko, V. A. – 194
 Petrescu-Dîmbovița, M. – 11, 12
 Petrov, V. P. – 153, 155, 156, 158, 161, 162, 170
 Peuce – 341, 346
 Phanagoria – 178
 Piaski – 174
 Piatra Frecăței – 153, 156, 178, 200, 201
 Pietroasele – 162, 194
 Pietrzak, M. – 152, 155, 160, 188
 Pjatyč, G. G. – 159
 Podeni-Bunești – 157, 162, 163
 Podișul Central Moldovenesc – 11
 Podișul Sucevei – 11
 Podkumska – 169
 Poiana – 170
 Poienești – 160, 162, 228
 Polonia – 165, 230
 Popești – 170
 Popilian, G. – 160, 162, 163
 Preda, C. – 152, 153, 155-159, 161-165, 168-170, 174, 177, 178, 194, 213, 219
 Princeton – 346
 Prodana – 152
 Protase, D. – 160, 173
 Pruszcz Gdansk – 152
 Prut – 11, 60, 147, 150, 153, 166
 Przeworsk – 153, 155, 157, 162, 163, 164, 166, 167, 170, 171, 174, 188, 217, 218, 226, 227
 Puiu, D. – 12
 Pulavi – 174

Q

Quirq̄bize (Siria de Nord) – 230

R

Răcățău – 178
Rădulescu, F. – 153, 229
Rădulescu, G. – 152
Raetia – 161
Rafalovič, I. A. – 151, 153, 154, 156, 161, 162, 165, 169, 170, 201, 202
Rajewski, Z. A. – 167, 174
Rakovek – 154, 155, 166
Râmnicelu – 201
Ranževoe – 153, 156, 165, 194
Rikman, E. A. – 153, 229
Rin – 155
Robinson, U. S. – 189
Roman, P. – 345
Rošal', M. G. – 158
Rosochatskij, A. A. – 153, 165
Rostov pe Don – 343
Rožnowski, F. – 346
Remezivcy – 167, 174
Rusu, E. – 12
Ružičanka – 162
Rybnyj – 201

S

Sacidava – 178
Șadurschi, P. – 11, 144
Sági, K. – 160, 162, 163, 165
Ságvar – 165
Sandomierz – 167
Sanie, S. – 178
Sanie, Ș. – 178
Sankt Petersburg – 343
Sansala – 230
Sântana de Mureș – 12, 13, 151-159, 161-166, 168, 170, 173, 174, 177-179, 188, 189, 191, 194, 195, 200, 201, 202, 204, 205, 217-220, 229, 231
Satu-Mare – 342
Scandinavia – 189
Sčerbakova, T. A. – 156
Schultze, M. – 189
Ścibior, J. – 167
Scorpan, C. – 178
Scythia Minor – 177, 231
Seillier, C. – 156, 157, 201, 229
Șesul Bașeului – 11, 194
Sibiu – 346
Siret – 11
Siria – 159, 230
Skalistoe – 154

Skar, E. – 344
Skripkin, A. S. – 201
Slobozia-Chișcăreni – 153, 161, 165, 177, 178
Șlupsk – 343, 346
Smilenko, A. T. – 166
Smirnov, K. F. – 166, 218
Śmiszko, M. – 163, 164, 166, 167, 171, 179, 188
Sohodor – 174
Soporu de Câmpie – 160, 162, 173
Sorbonne – 344
Soroceanu, T. – 344
Soročinska – 159
Șovan, O. L. – 11, 47, 144, 150, 152, 156, 158, 160, 162, 164, 166, 174, 178, 190, 201, 218, 228, 231
Spanțov – 155, 156, 164, 165, 169, 174, 178
Śramko, B. A. – 164
Stânca – 12, 162, 164, 166
Stăuceni – 12
Stoian, I. M. – 230
Straume, E. – 189
Strobin – 164
Suceava – 11, 200
Șuletea – 346
Symonovič, E. A. – 151, 153, 156, 158, 165, 166, 168, 174, 178, 194
Szentcs-Kajan – 153

T

Tanais – 160
Tănăsachi, M. – 11
Târgoviște – 342
Târgșor – 151, 155, 156, 158, 160, 161, 162, 163, 165, 166, 170, 174, 178, 194, 216
Țau, S. – 178
Tejral, J. – 153
Tempelman-Mačyńska, M. – 160
Teodor, D. – 12, 160, 230
Tertullianus – 230
Tichanova, M. A. – 166
Tira – 344
Tiritake – 160
Tisa – 153, 156
Tiszadob-Sziget – 153
Tocileni – 11, 12
Tomis – 165
Transilvania – 152, 153, 156, 158, 162, 201
Troesmis – 156, 230
Trușești – 11
Tulcea (Aegyssus) – 160
Tuszyńska, M. – 152, 155, 160, 188
Tyras – 178
Tzony, M. – 194

U

Ulfila – 230
Ungaria – 153, 161, 165
Ungureanu, N. – 157
Uppsala – 346
Ursachi, V. – 160-163, 170, 173, 178, 179, 195

V

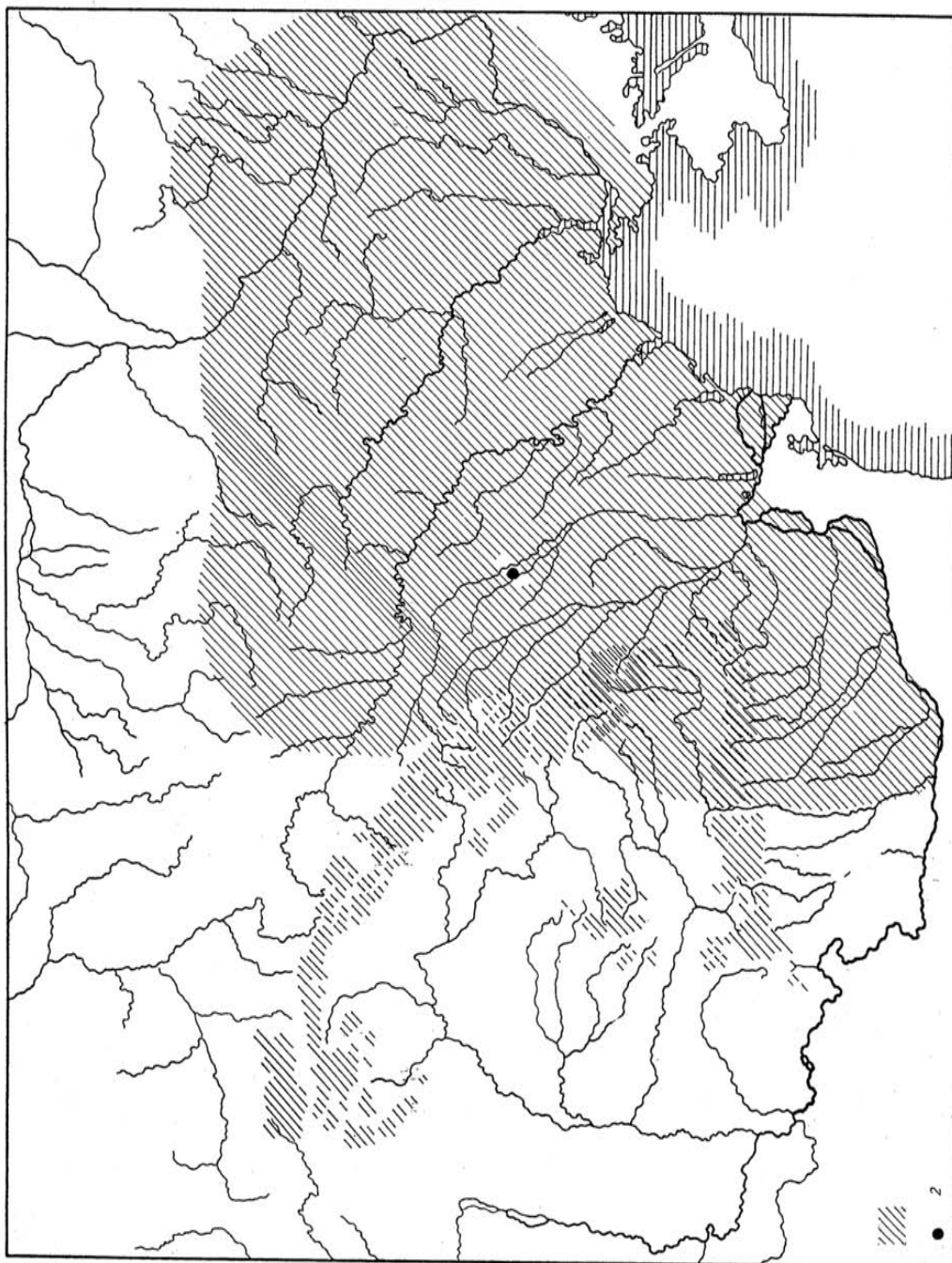
Vadaj, A. H. – 161
Vakulenko, L. V. – 171
Văleni – 160-163, 179, 195
Vasilevka – 160
Vaslui – 152, 155, 166, 178, 201
Vatin – 150, 164
Vejmarn, E. V. – 154
Vetrișoaia-Vaslui – 178
Vinogradov, V. B. – 194
Vinokur, I. S. – 154, 155, 162, 166
Volhynia – 219
Vrancea – 165, 200
Vron (Somme) – 156, 157, 201, 229
Vulcănescu, R. – 200
Vulpe, R. – 157, 170, 173, 178, 230

W

Warszawa – 341-346
Weninger, J. – 13
Werner, J. – 161
Wielbark – 152, 155, 160, 166, 170, 171, 188, 189, 201, 202, 217, 226, 227
Wien – 341
Wolagiewicz, R. – 170, 171, 201
Wozniak, Z. – 188
Wroklaw – 342
Wünsdorf – 344

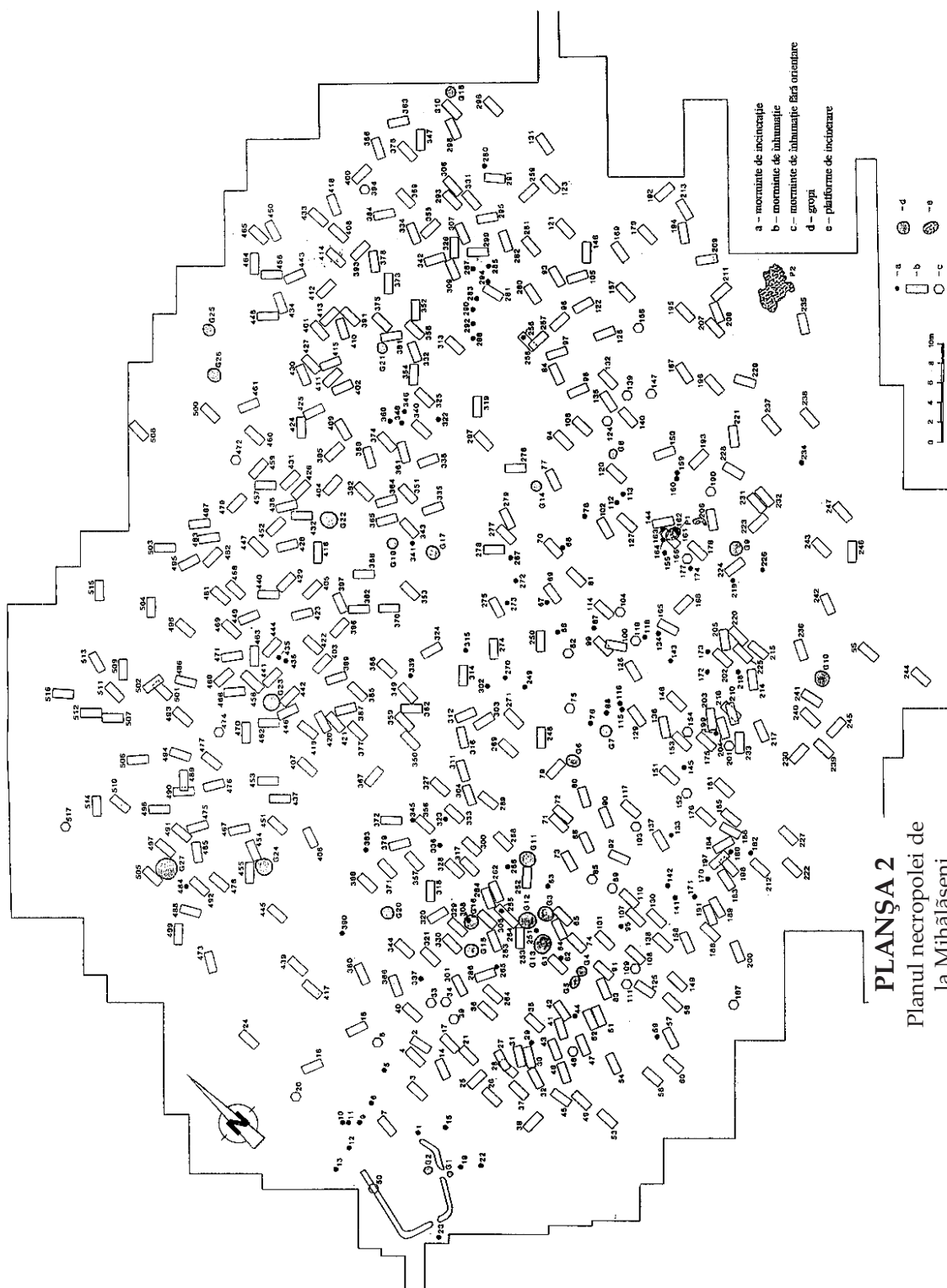
Z

Ząbkiewicz-Koszańska, H. A. – 167
Zaharia, E. – 152, 156, 158, 162, 174
Zaharia, N. – 11, 152, 156, 158, 162, 174, 201, 233
Zargidava – 348
Zaseckaja, I. P. – 169
Zavetnoe – Bahčysaraj – 166, 201
Zawada – 174
Zeest, I. B. – 178
Železčikov, B. F. – 159
Zugravu, N. – 161, 202, 209
Zvorâștea – 162, 163, 171, 179

PLANȘA 1

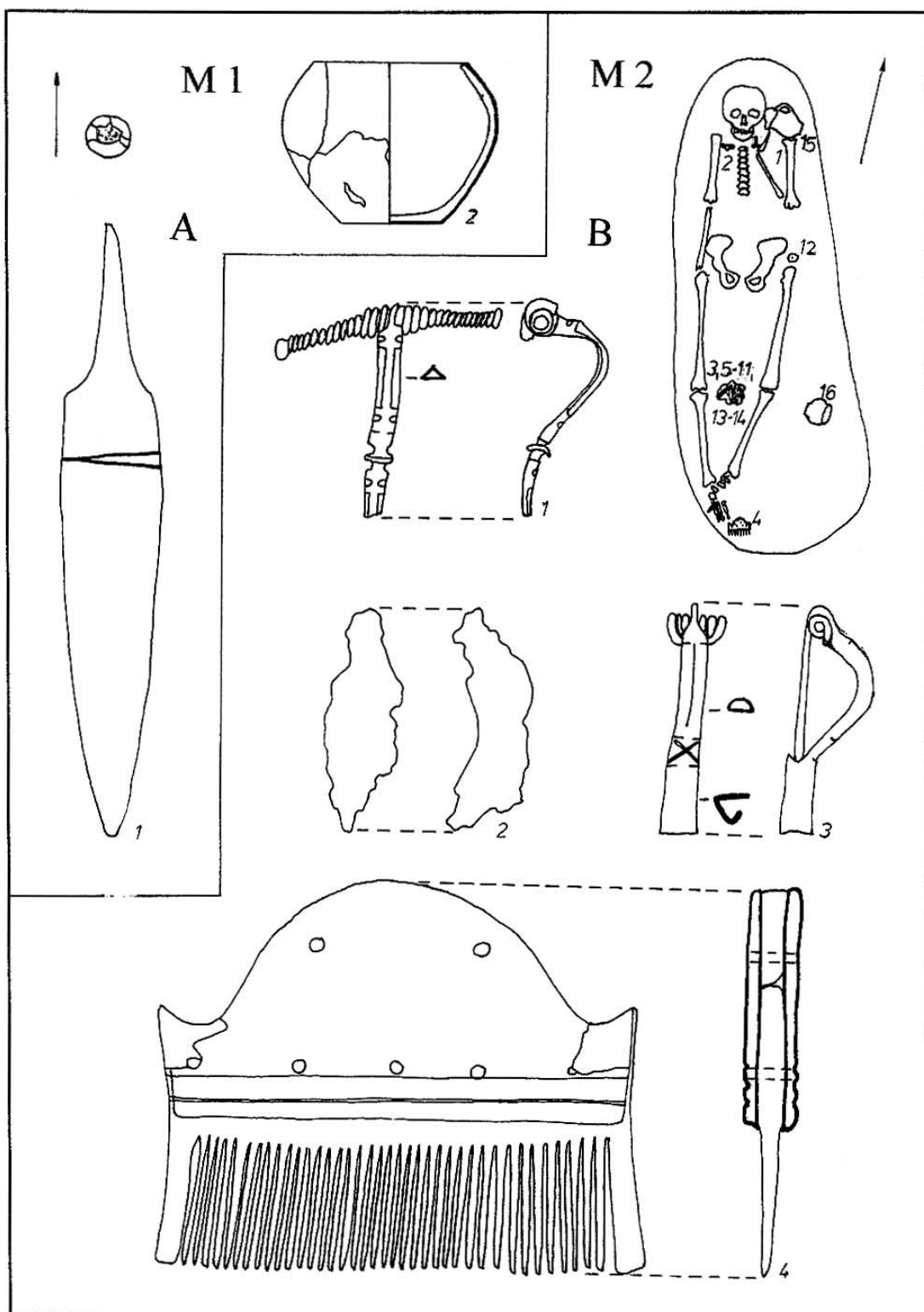
Poziția necropolei de la Mihălășeni (2) în aria de răspândire a culturii Sântana de Mureș-Cernejachov (1)

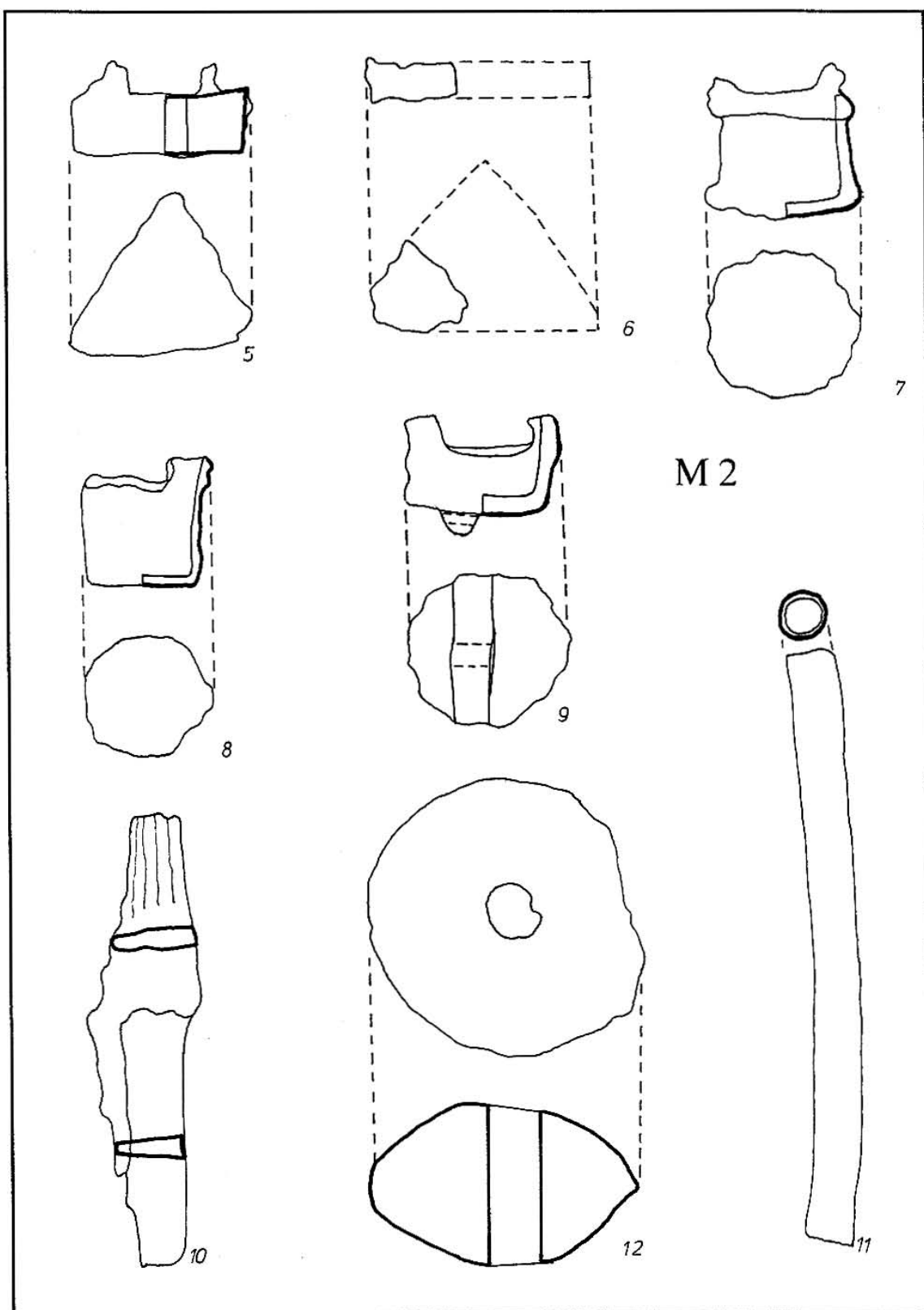

PLANȘA 3

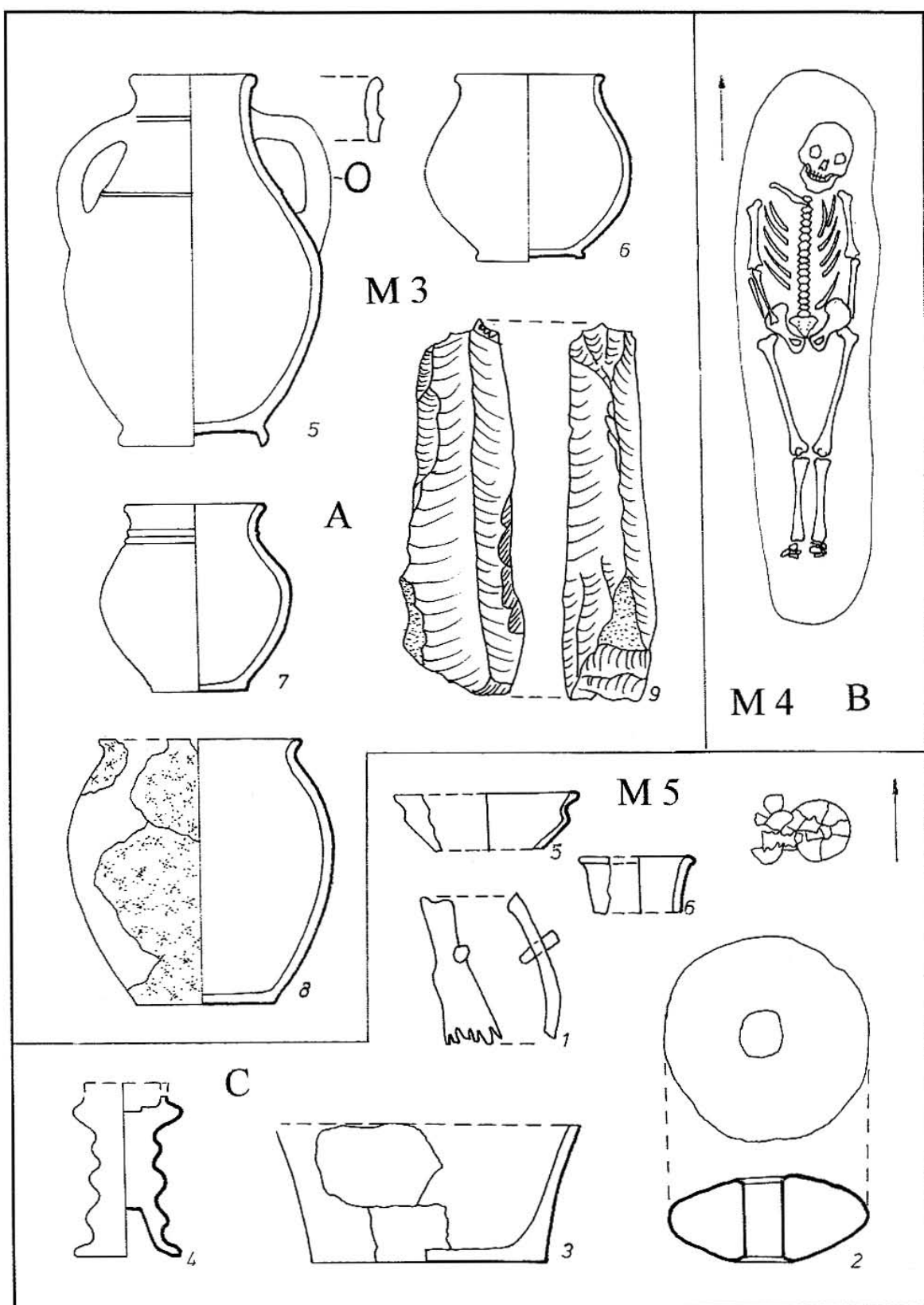
Planul general al săpăturilor de la Mihălășeni

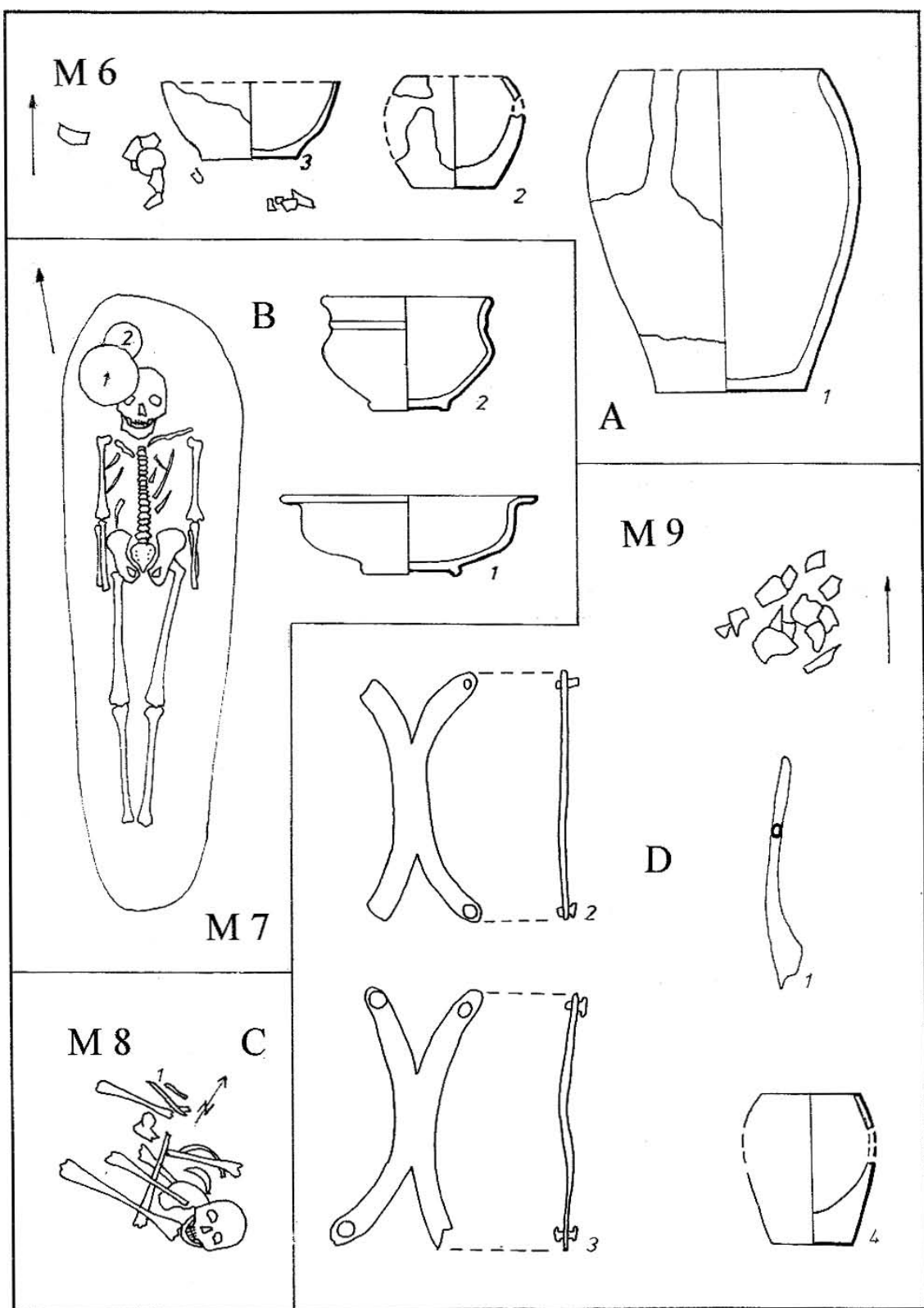
PLANȘA 4
Mormintele 1 (A) și 2 (B)

PLANȘA 5
Mormântul 2

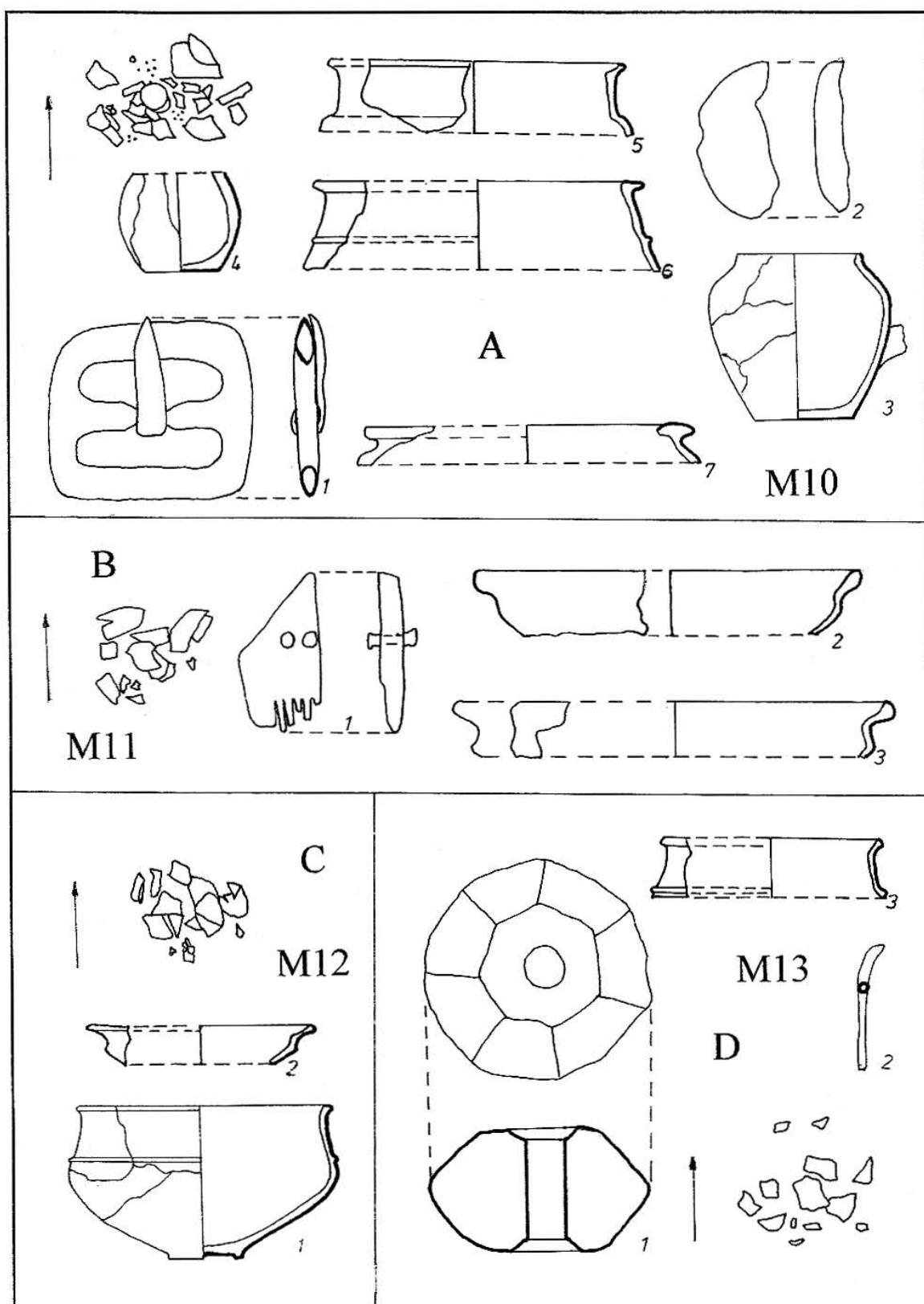

PLANȘA 7
Mormintele 3 (A), 4 (B) și 5 (C)

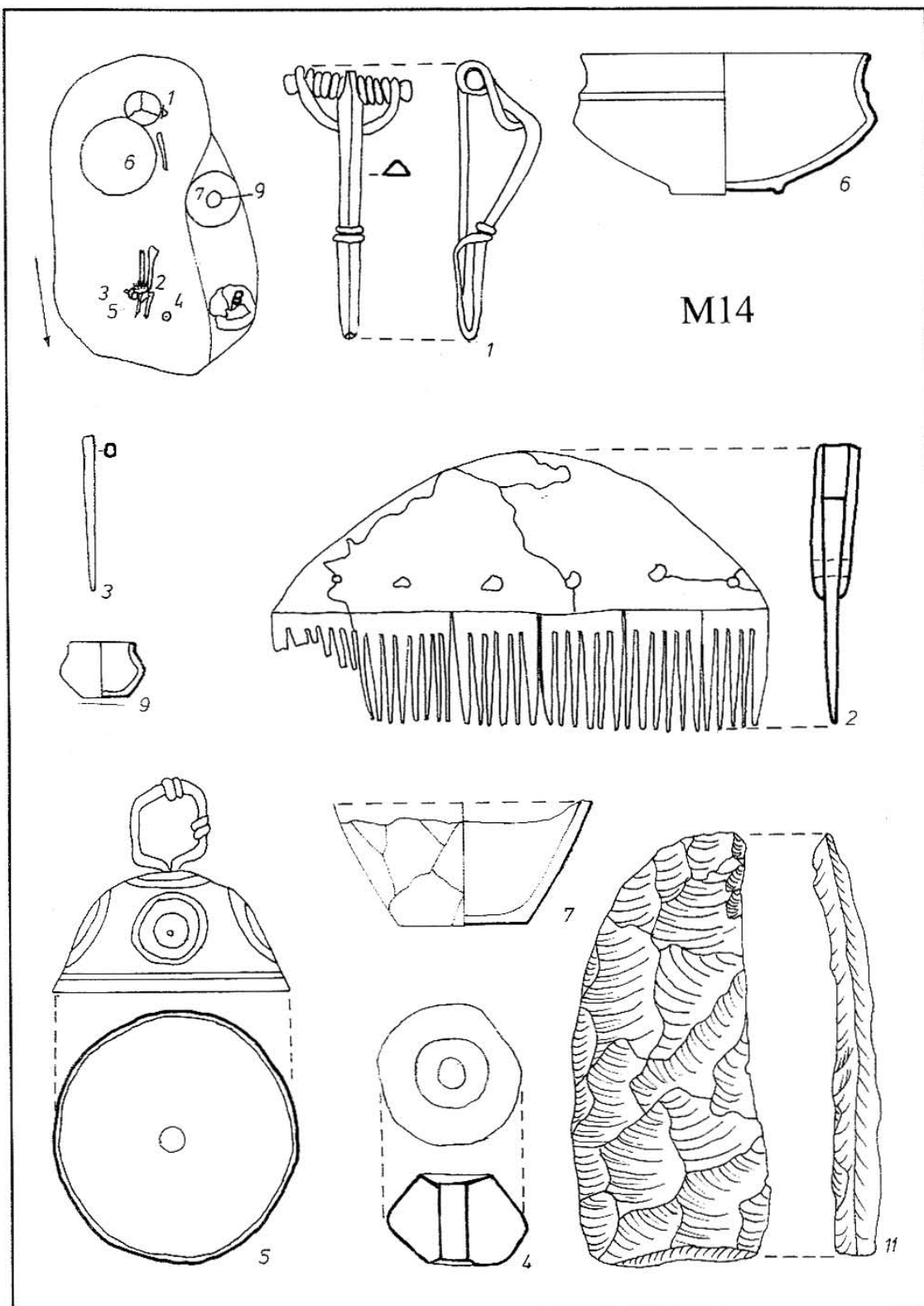

PLANȘA 8

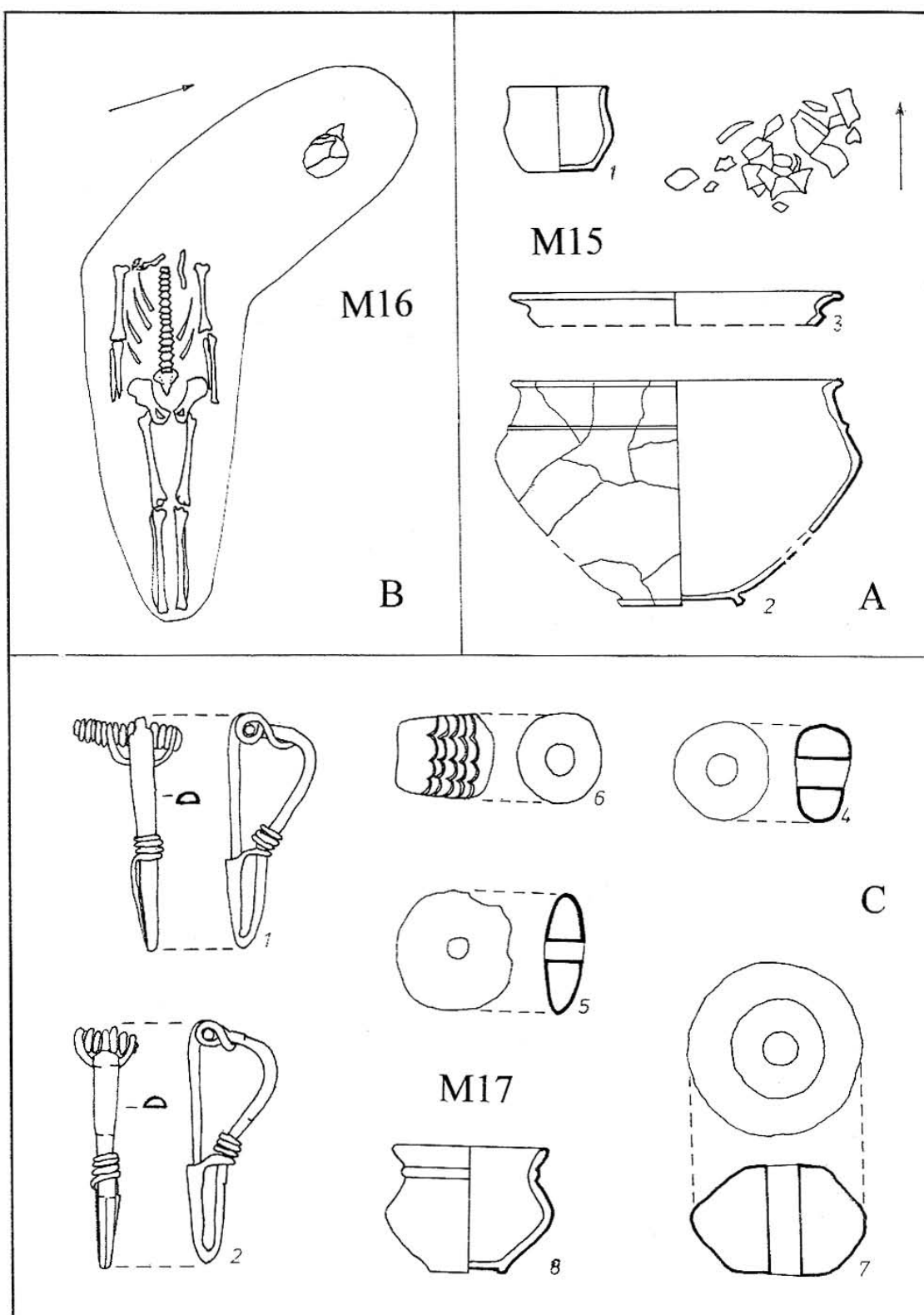
Mormintele 6 (A), 7 (B), 8 (C) și 9 (D)

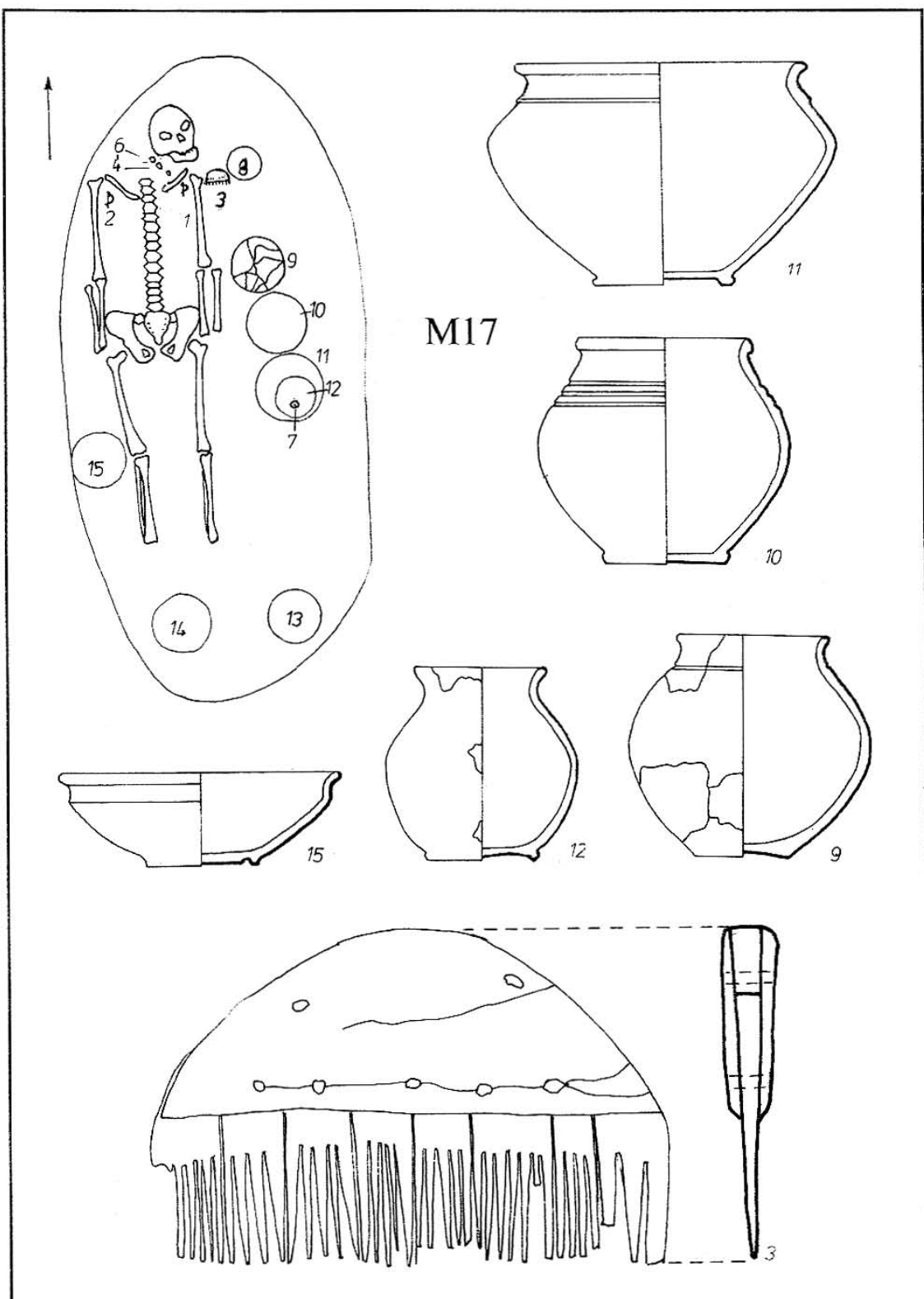
PLANȘA 9
Mormintele 10 (A), 11 (B), 12 (C) și 13 (D)

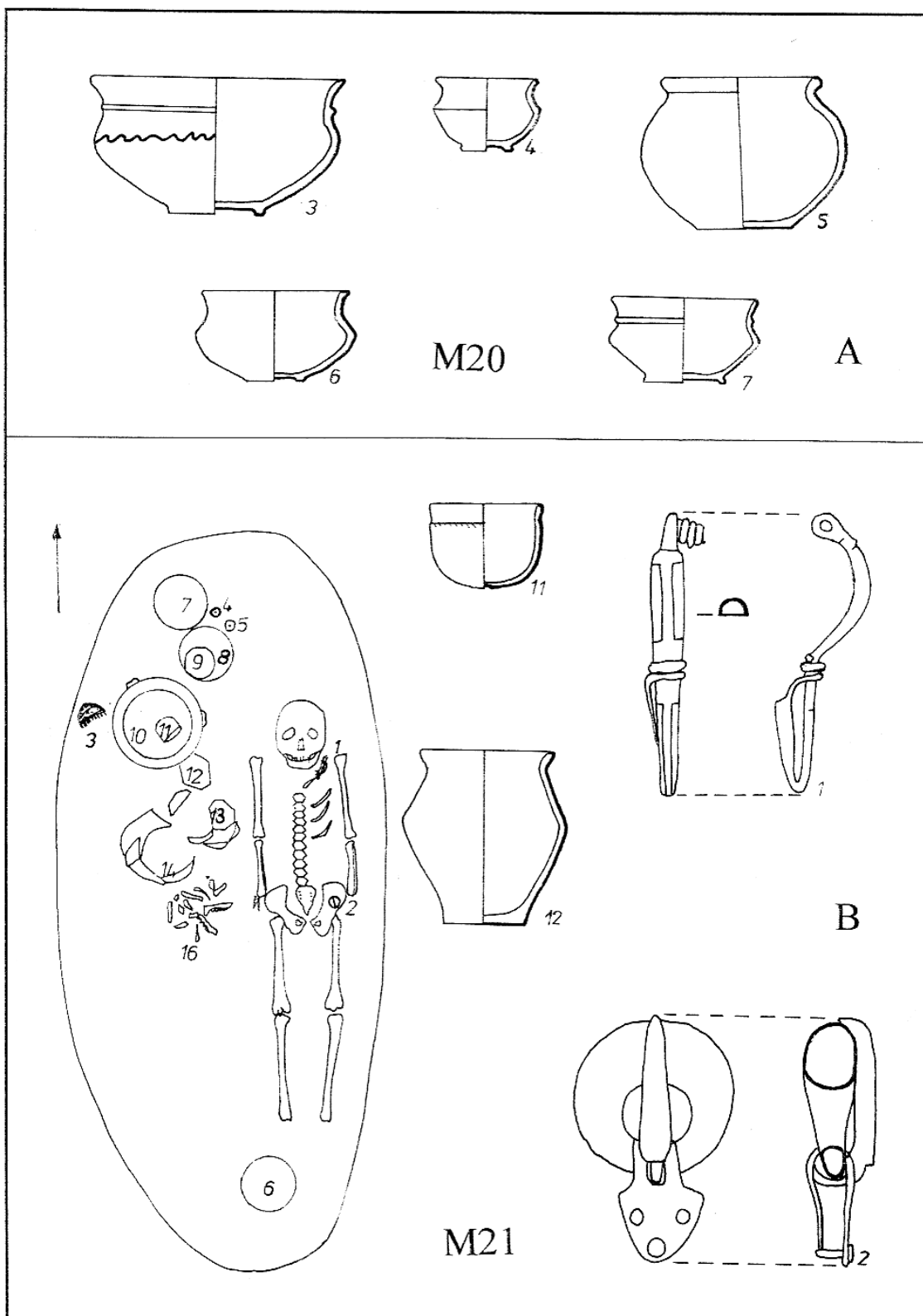
PLANȘA 10
Mormântul 14

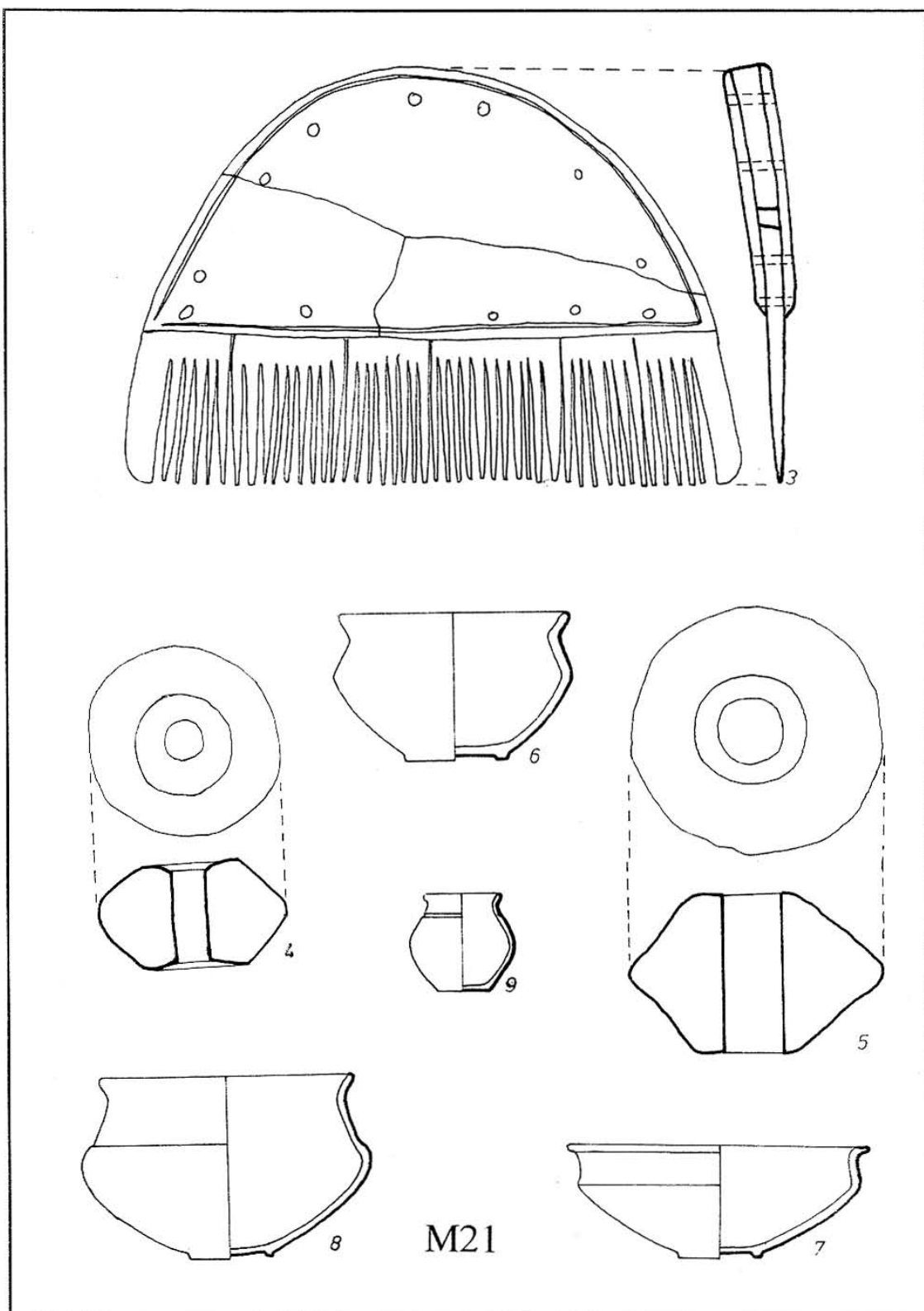
PLANȘA 11
Mormintele 15 (A), 16 (B) și 17 (C)

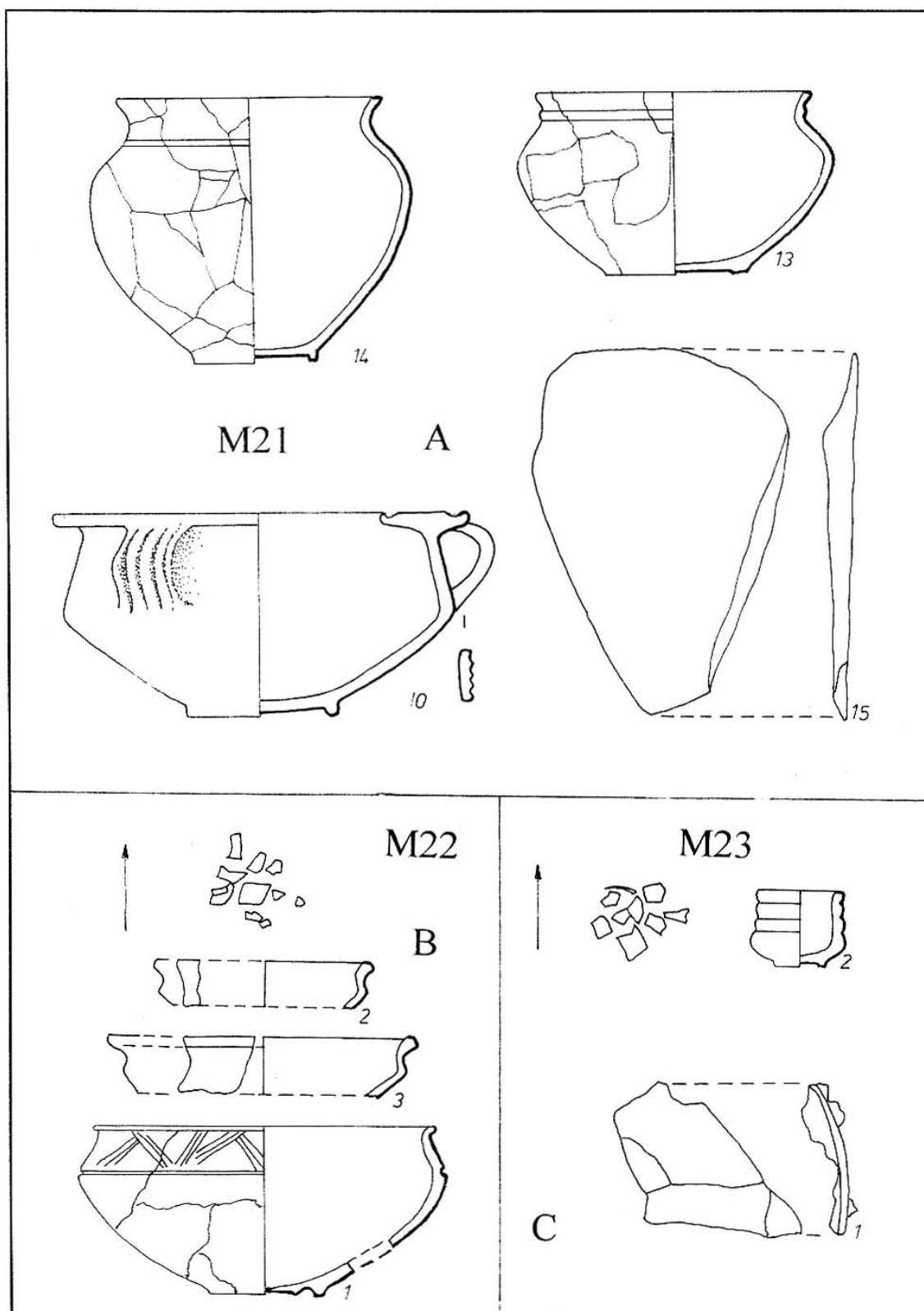
PLANȘA 12
Mormântul 17

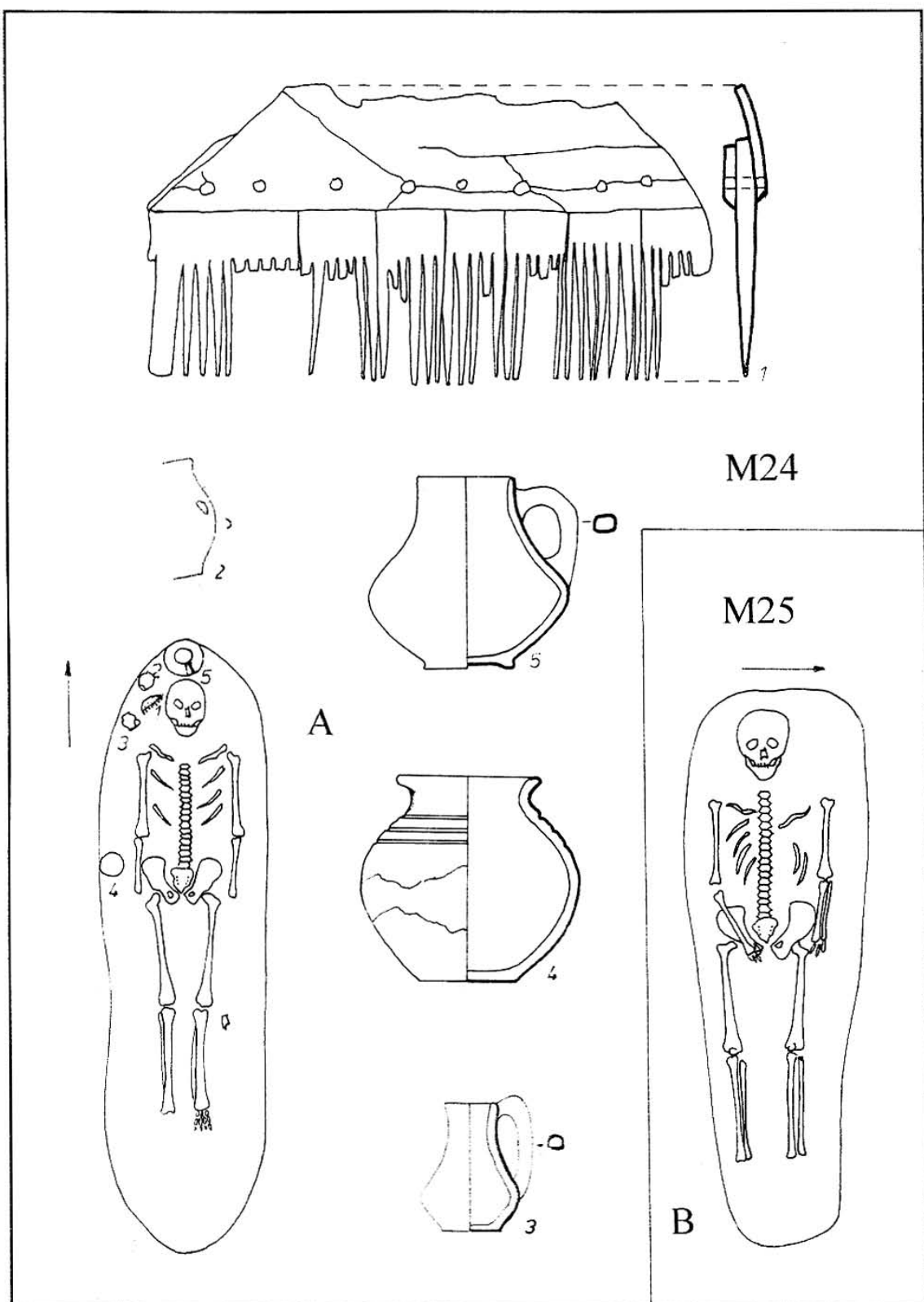
PLANȘA 14
Mormintele 20 (A) și 21 (B)

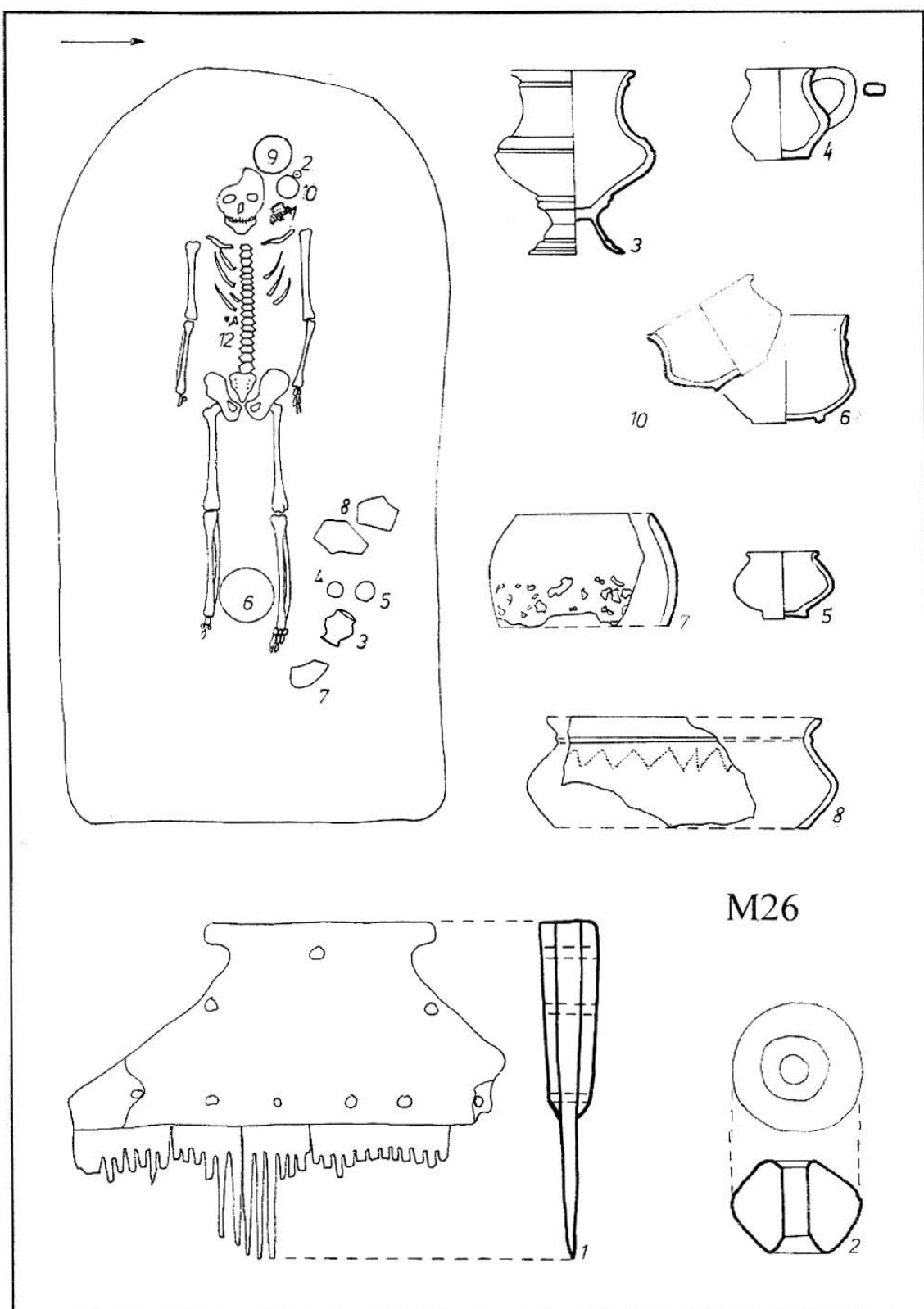
PLANȘA 15
Mormântul 21

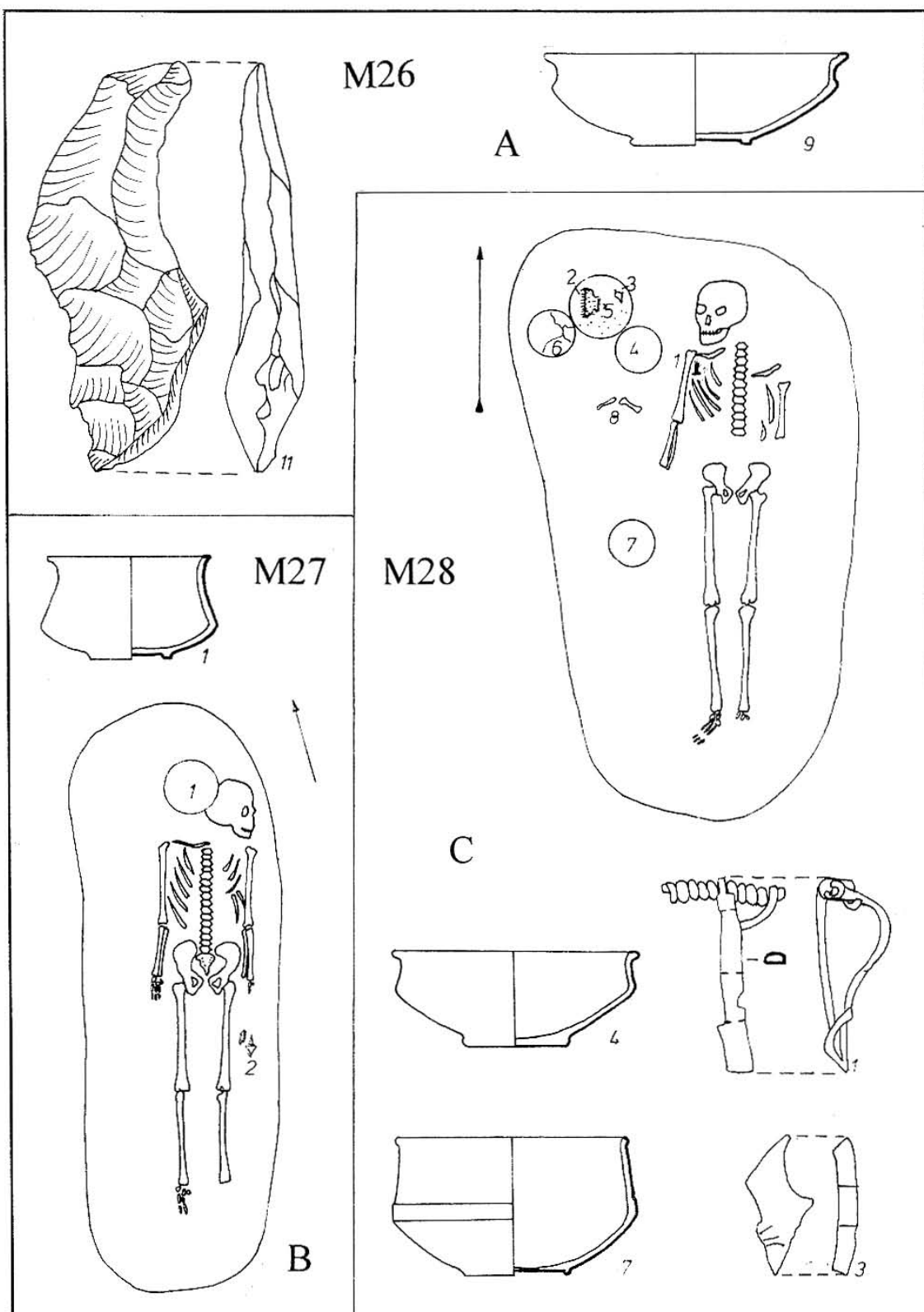
PLANȘA 16
Mormintele 21 (A), 22 (B) și 23 (C)

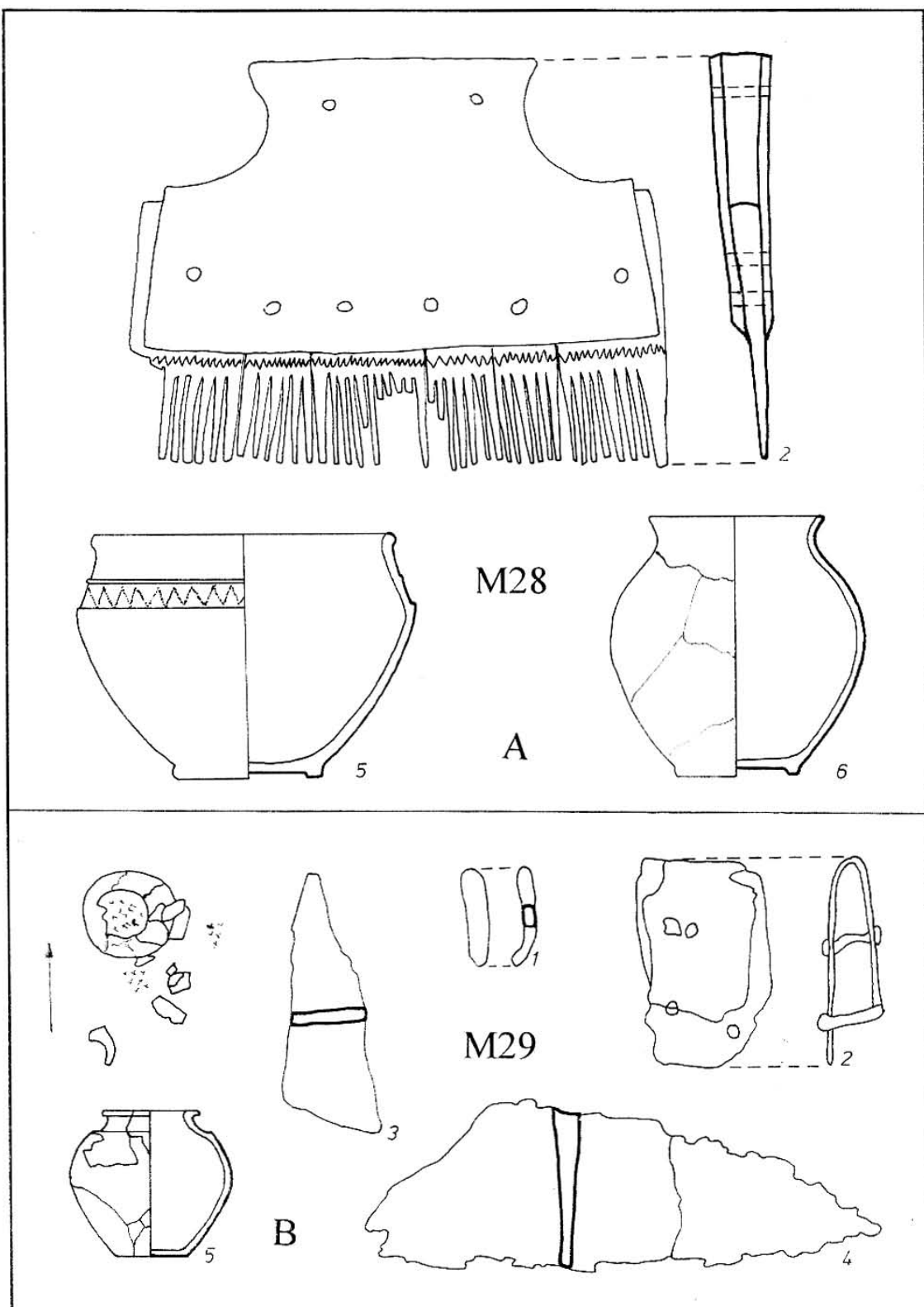
PLANȘA 17
Mormintele 24 (A) și 25 (B)

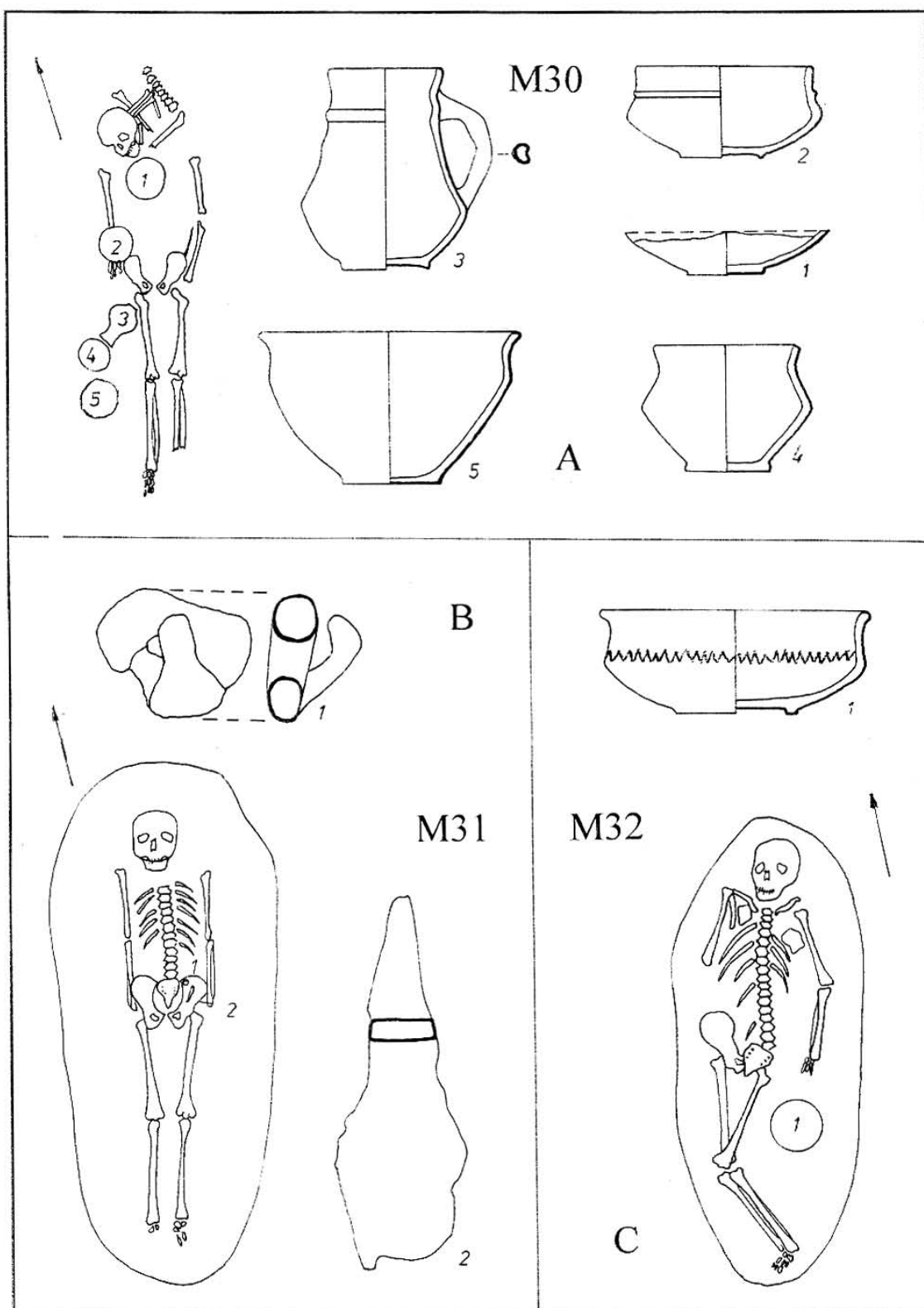
PLANȘA 18
Mormântul 26

PLANȘA 19
Mormintele 26 (A), 27 (B) și 28 (C)

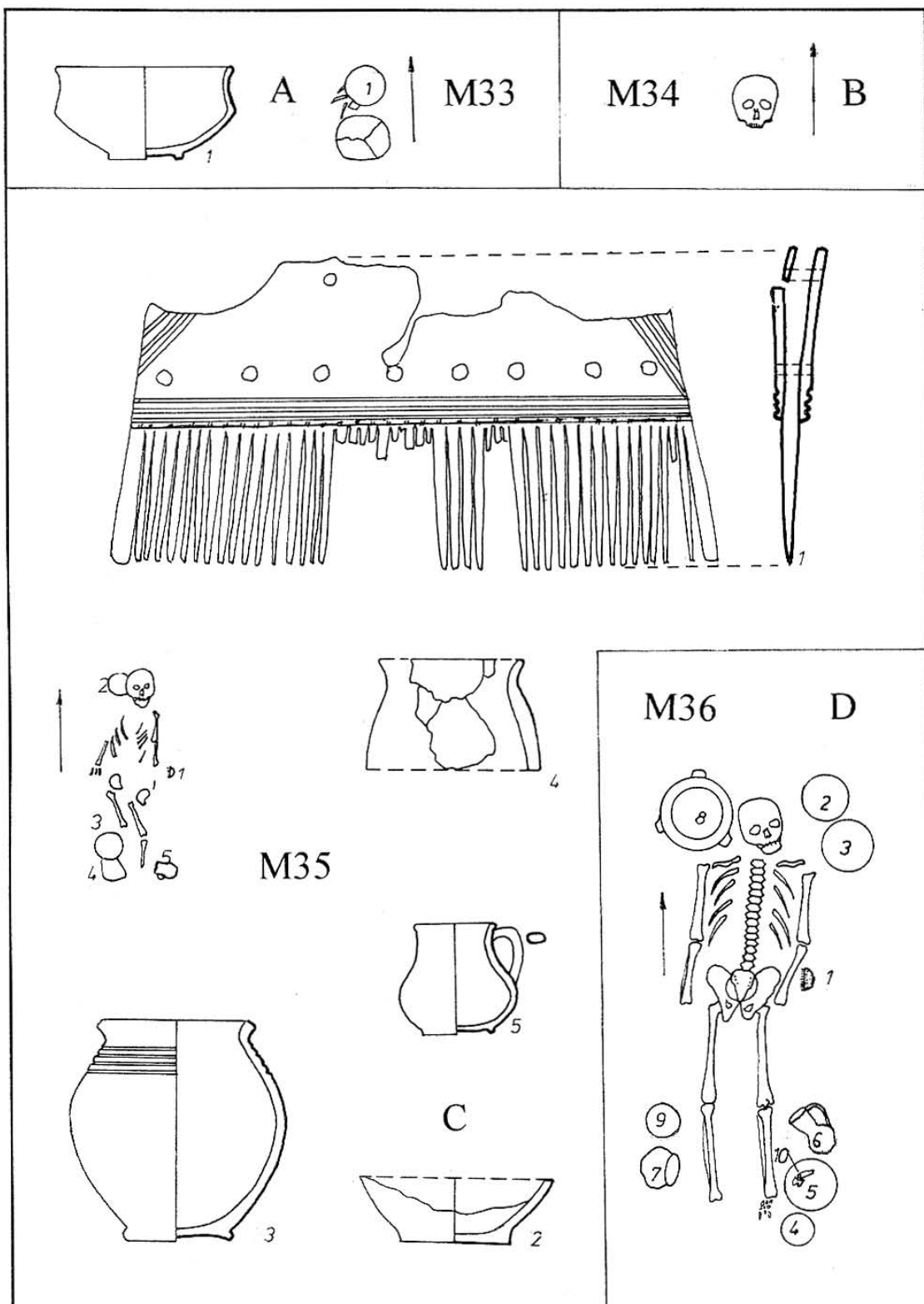

PLANȘA 20
Mormintele 28 (A) și 29 (B)

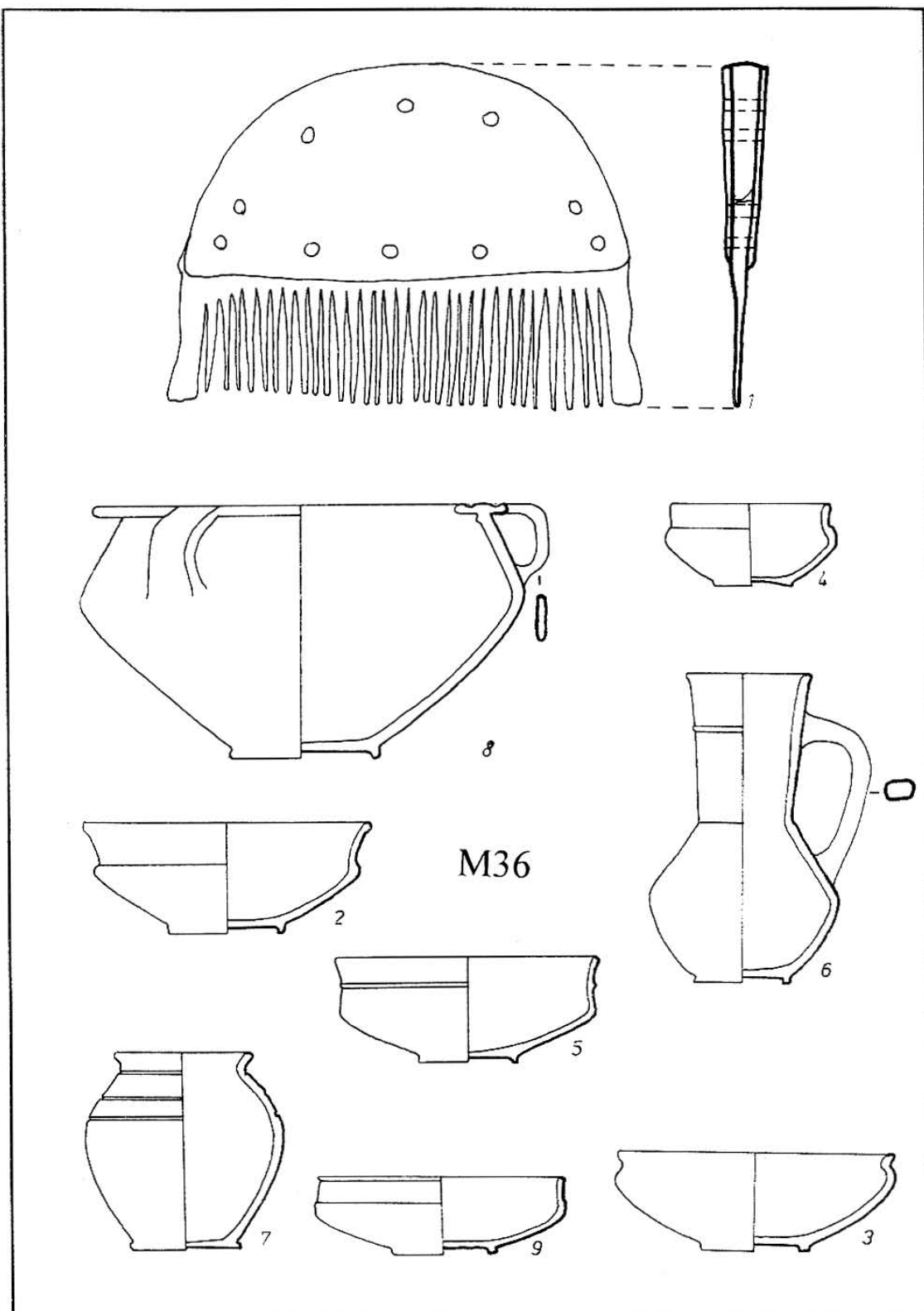

PLANȘA 21

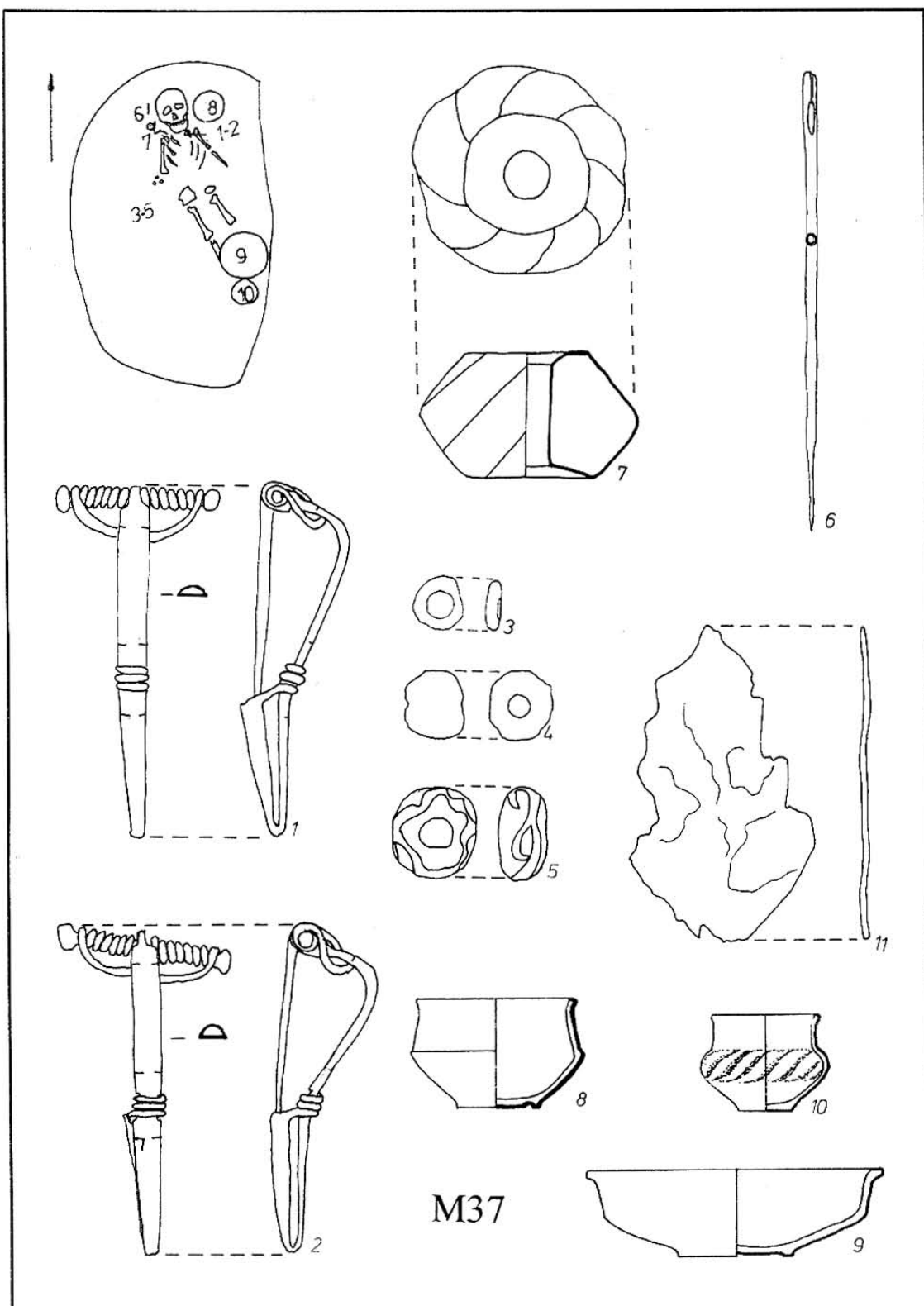
Mormintele 30 (A), 31 (B) și 32 (C)

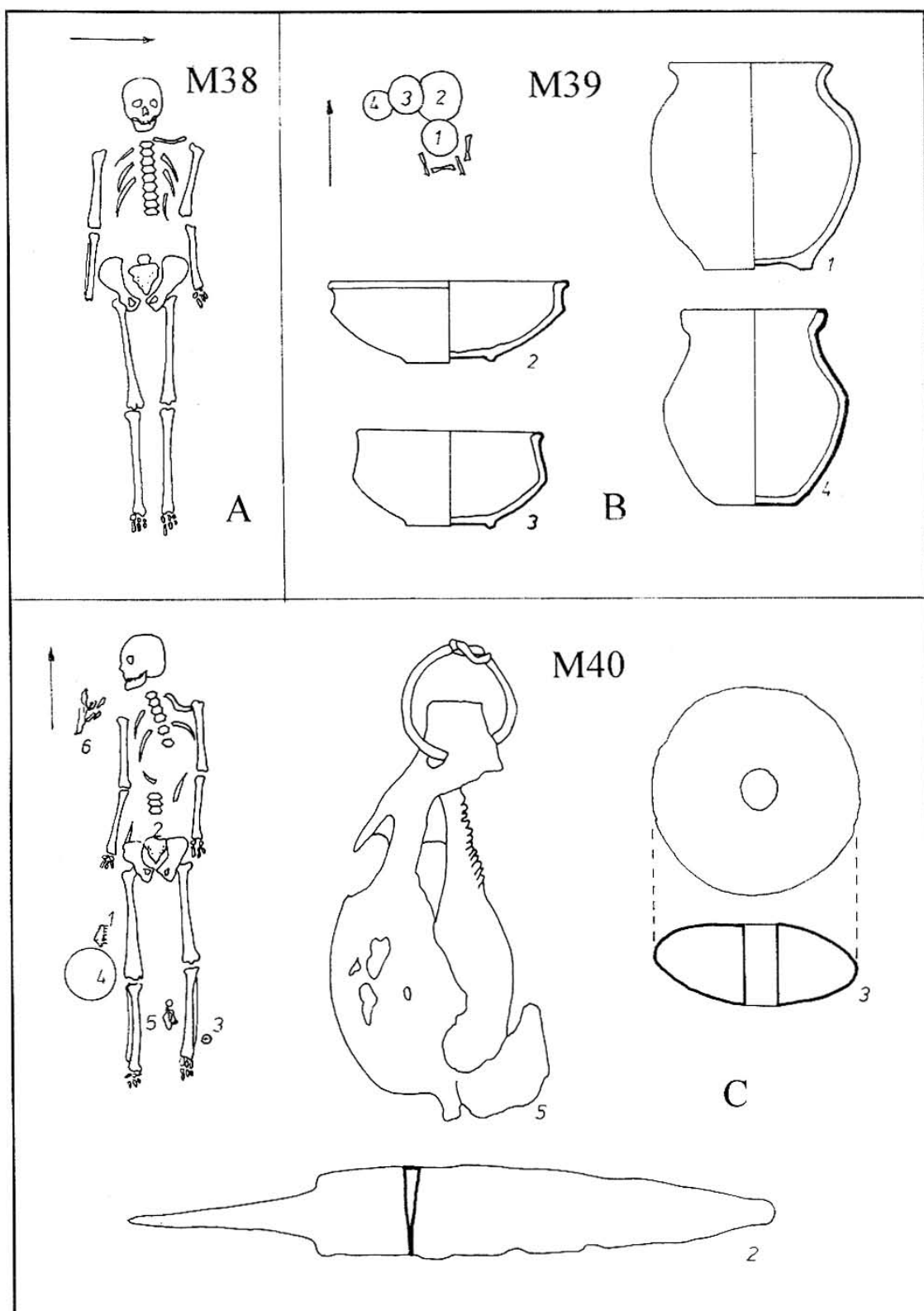
PLANȘA 22
Mormintele 33 (A), 34 (B), 35 (C) și 36 (D)

PLANȘA 23
Mormântul 36

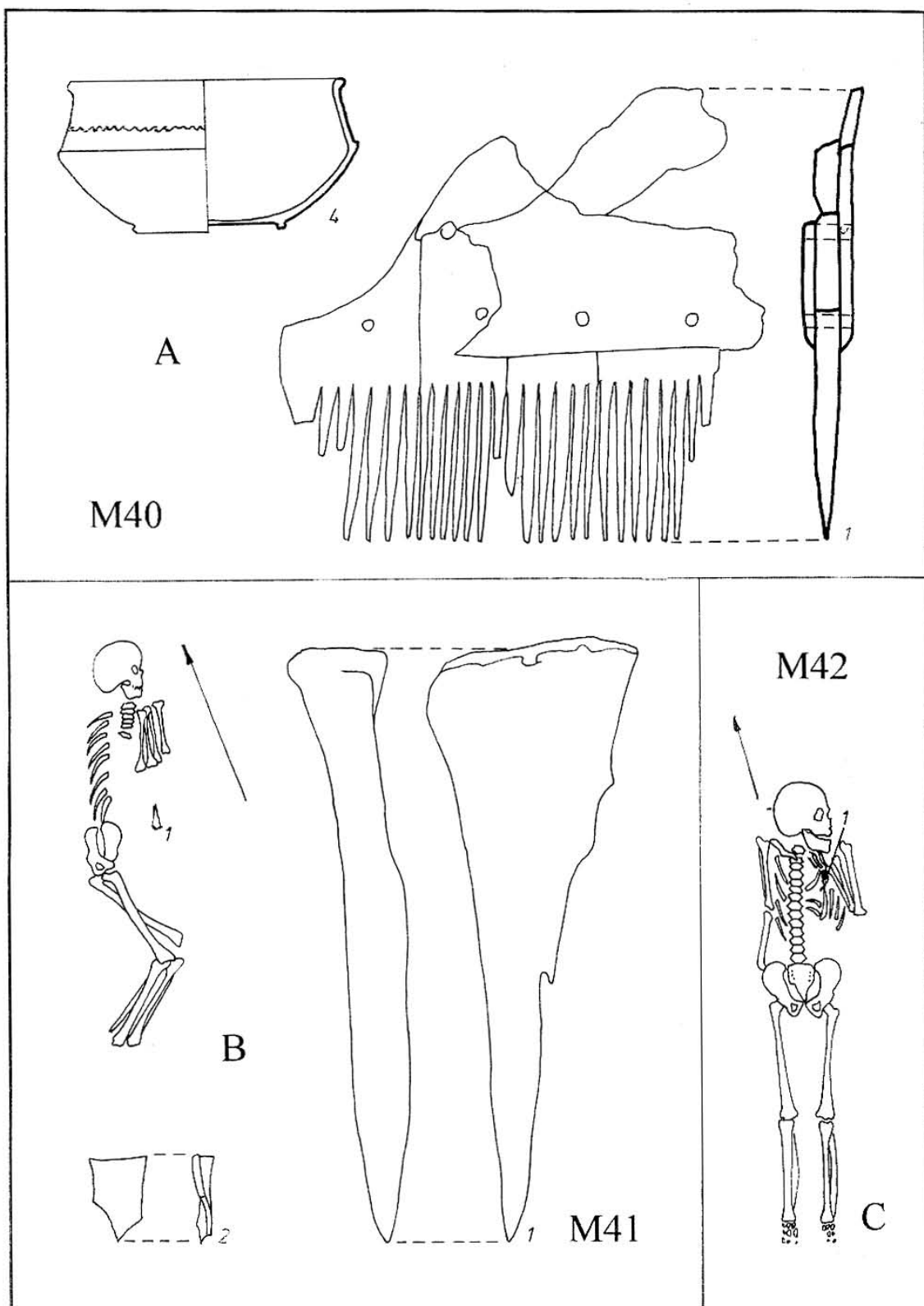

PLANȘA 24
Mormântul 37

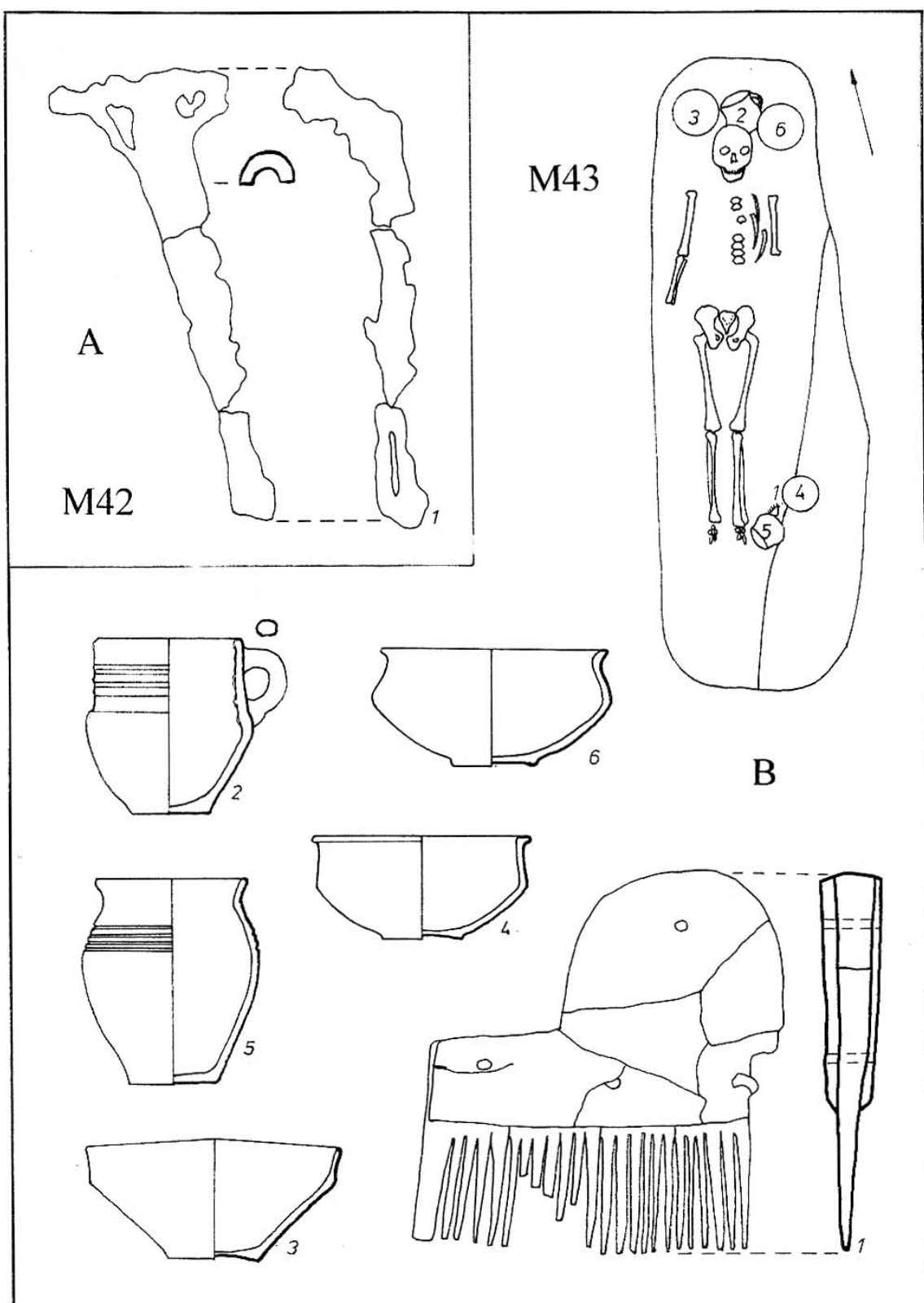

PLANȘA 25

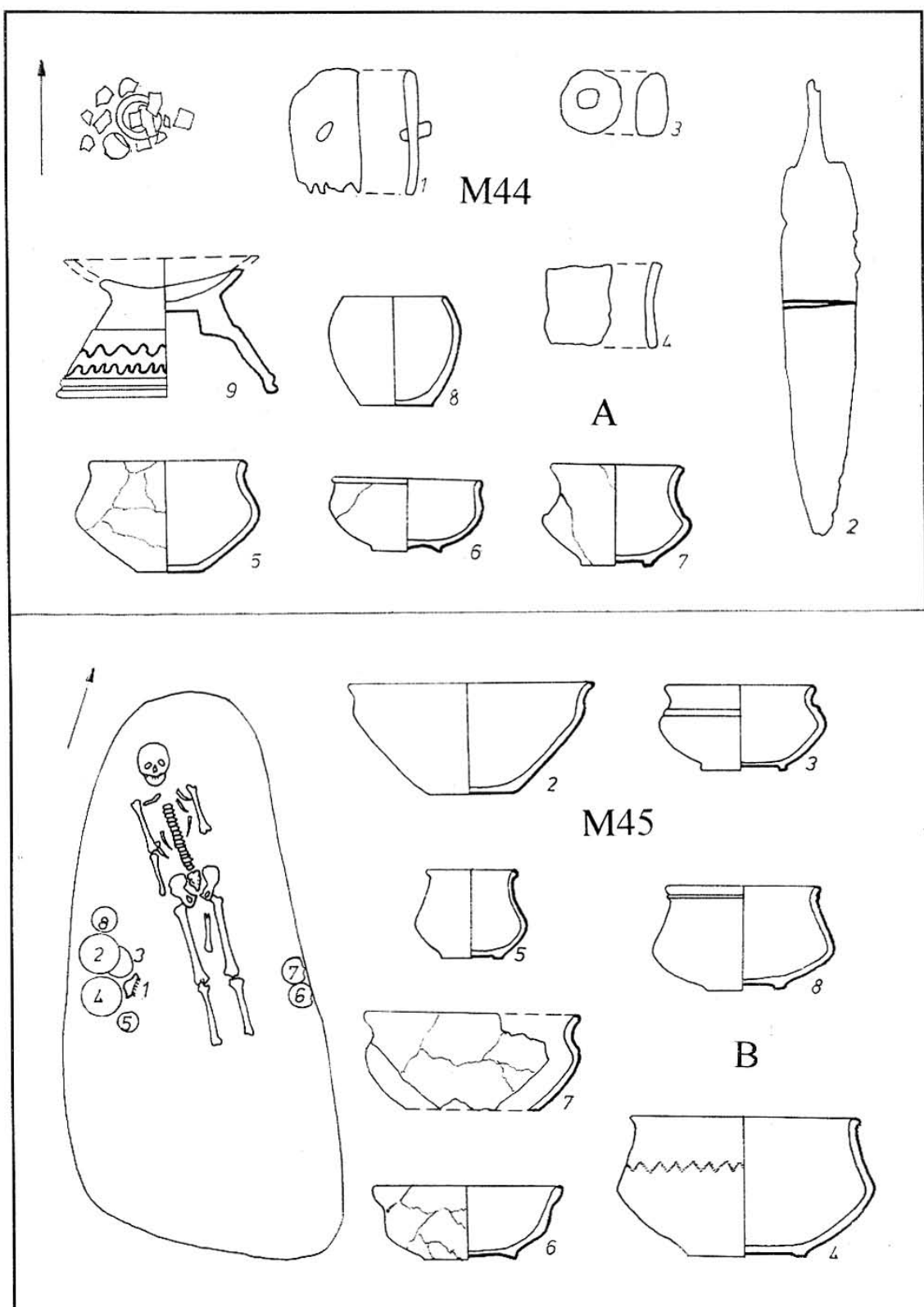
Mormintele 38 (A), 39 (B) și 40 (C)

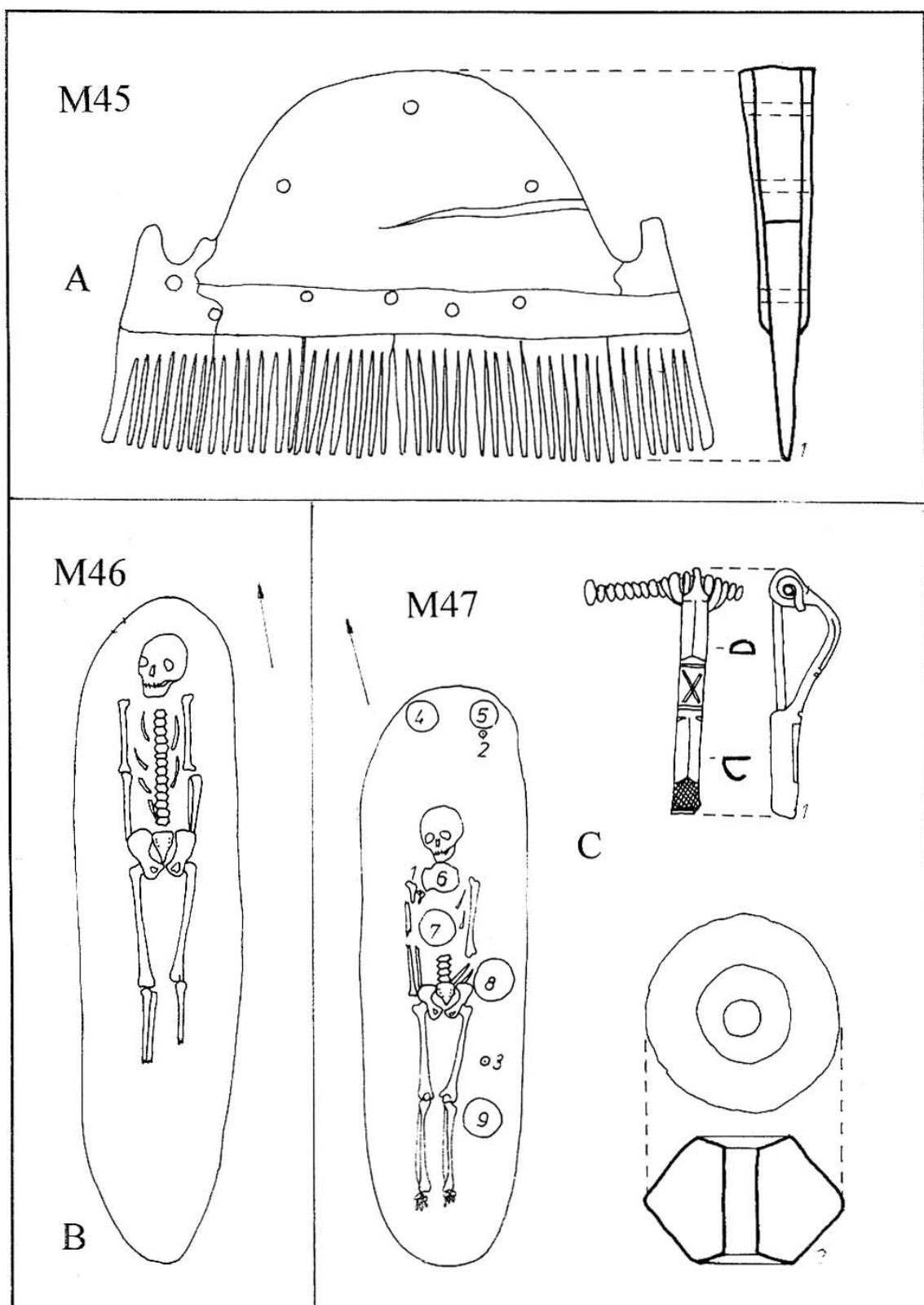
PLANȘA 26
Mormintele 40 (A), 41 (B) și 42 (C)

PLANȘA 27
Mormintele 42 (A) și 43 (B)

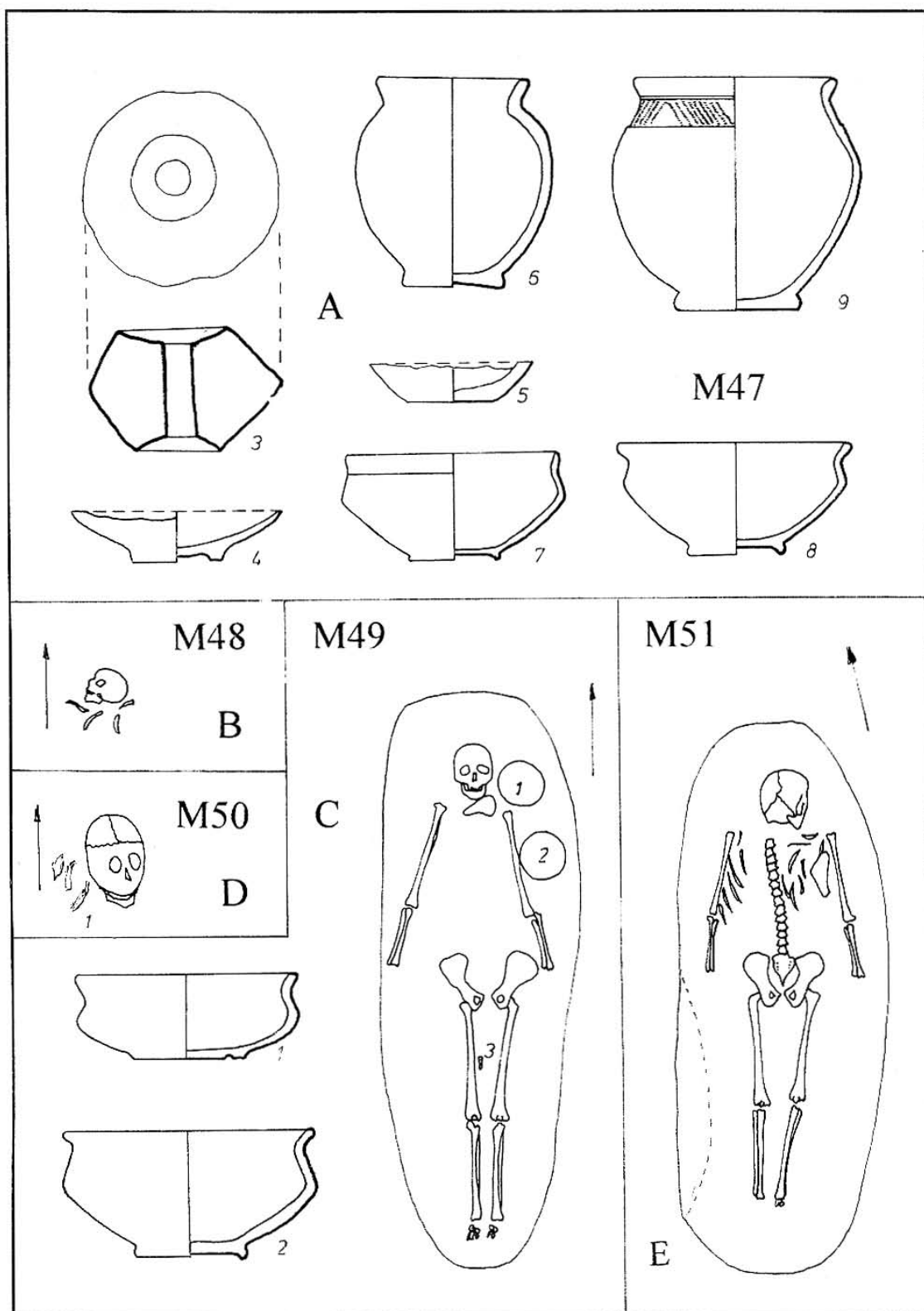

PLANȘA 28
Mormintele 44 (A) și 45 (B)

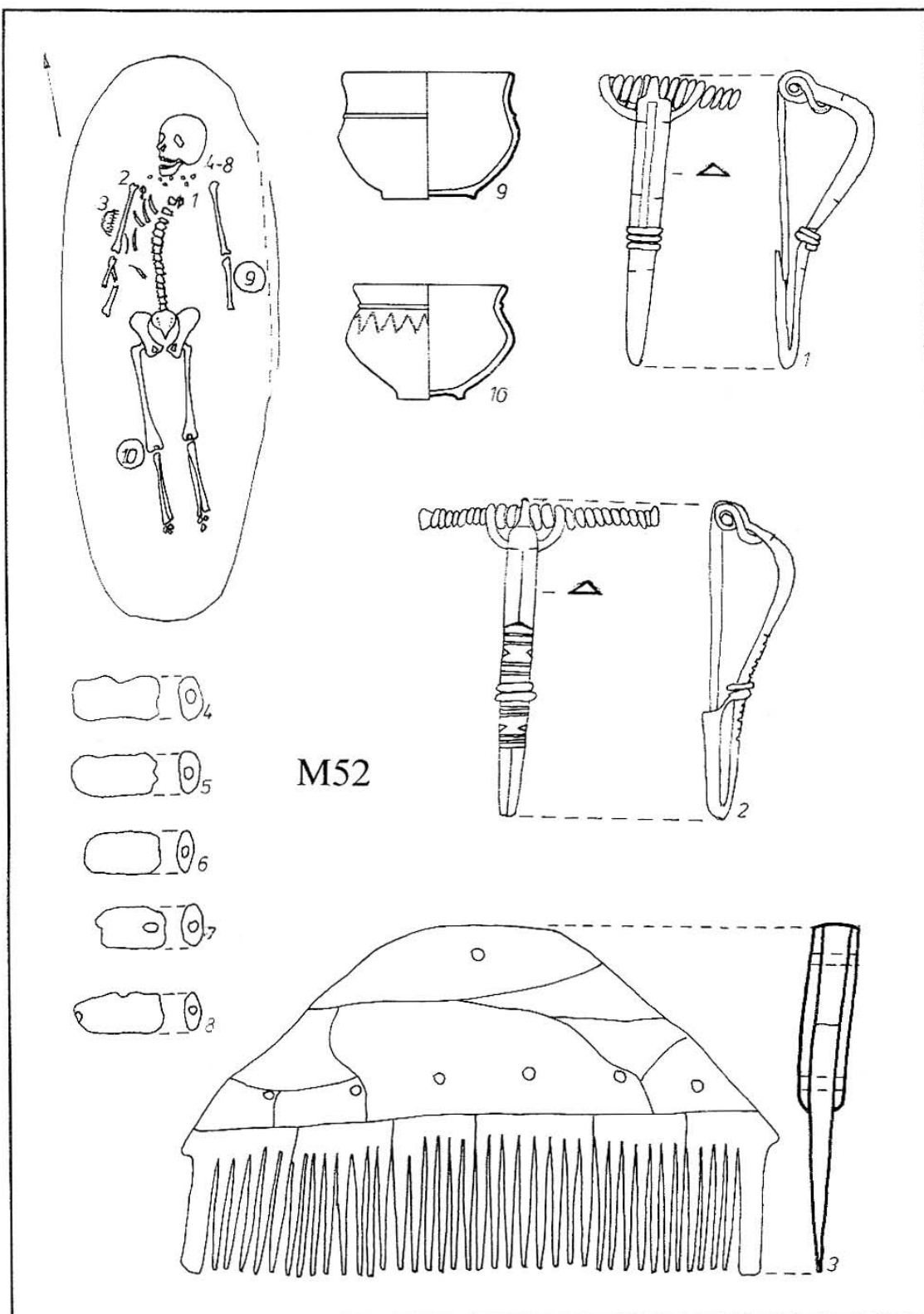
PLANȘA 29

Mormintele 45 (A), 46 (B) și 47 (C)

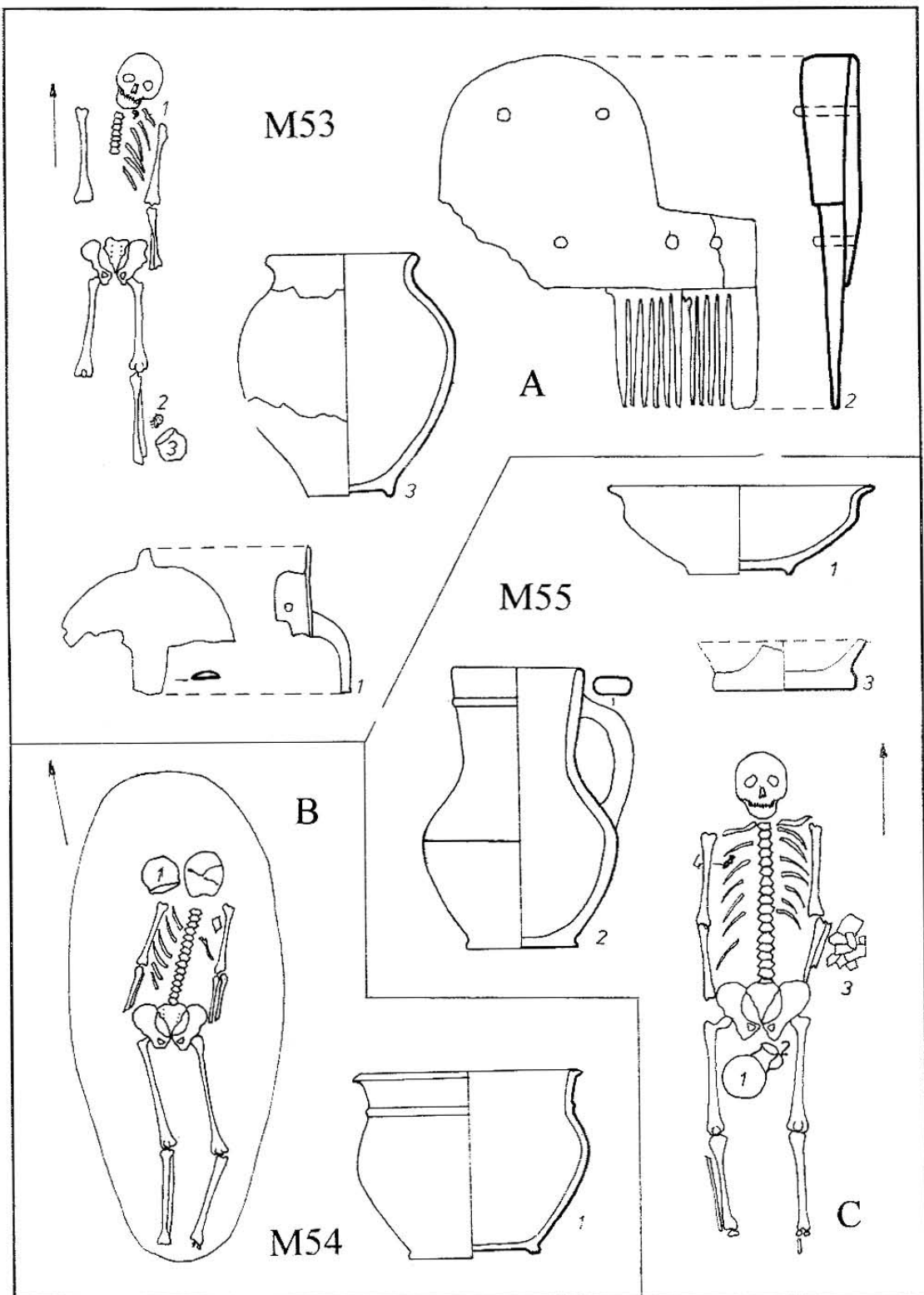

PLANȘA 30

Mormintele 47 (A), 48 (B), 49 (C), 50 (D) și 51 (E)

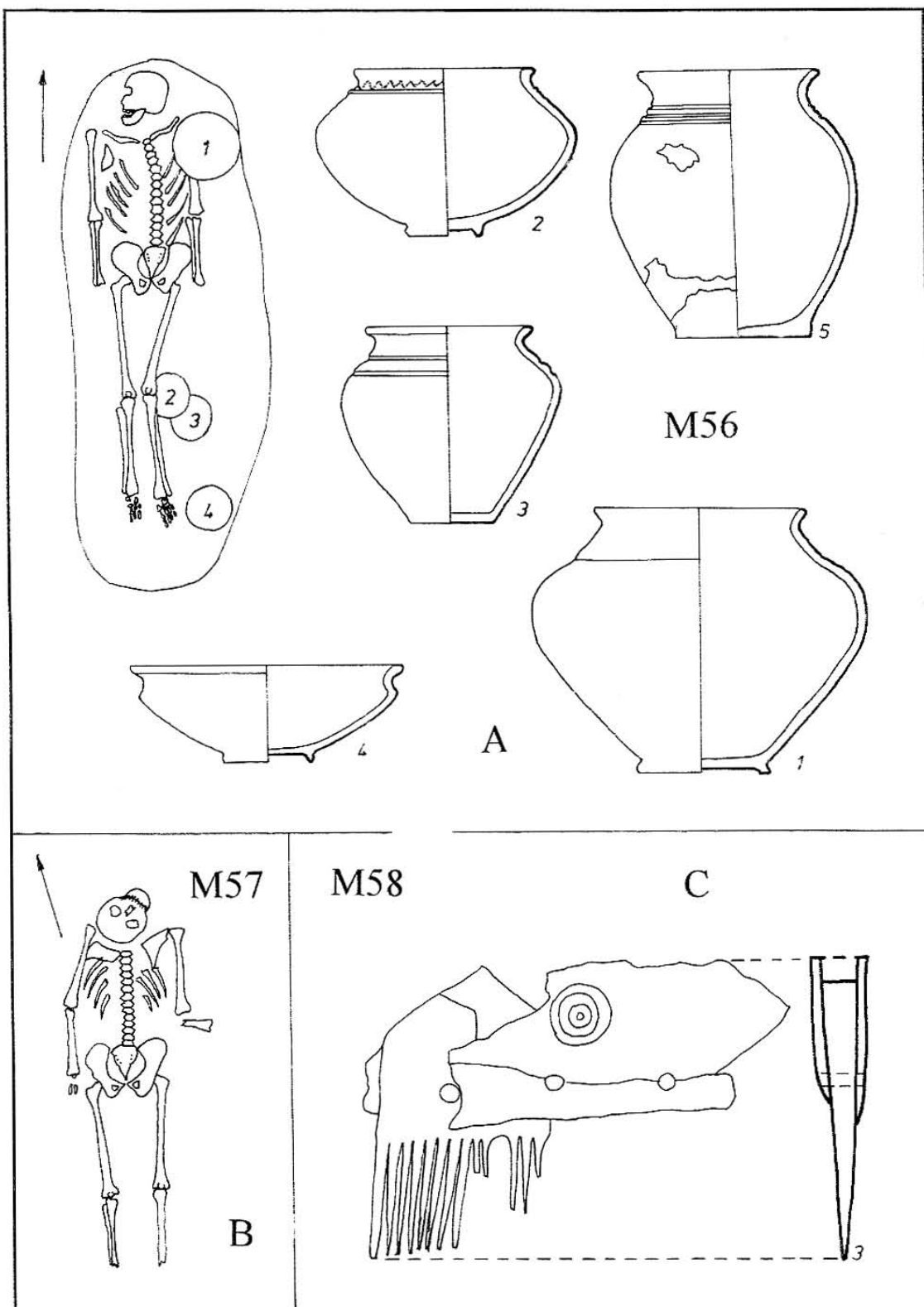

PLANȘA 31
Mormântul 52

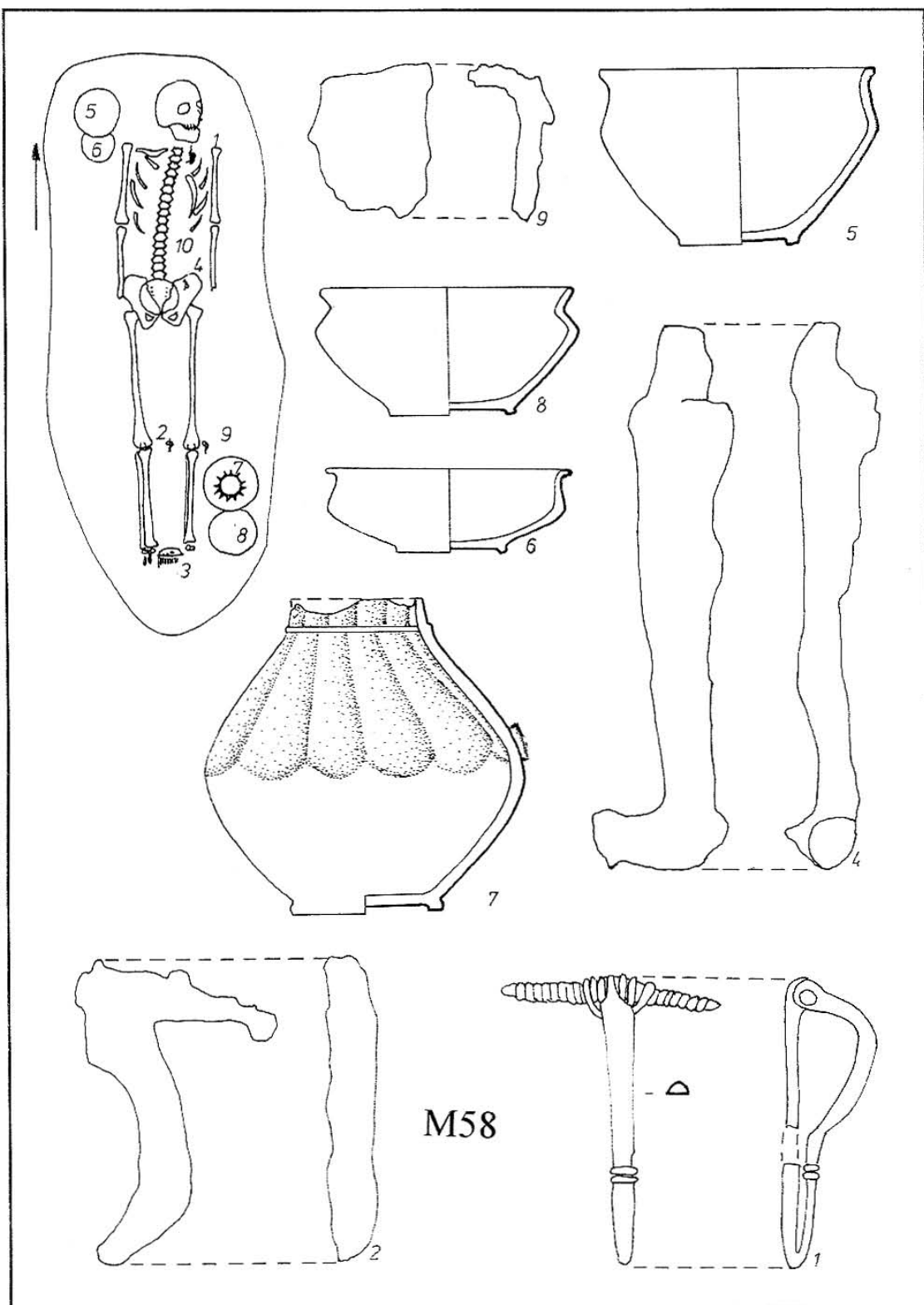

PLANȘA 32

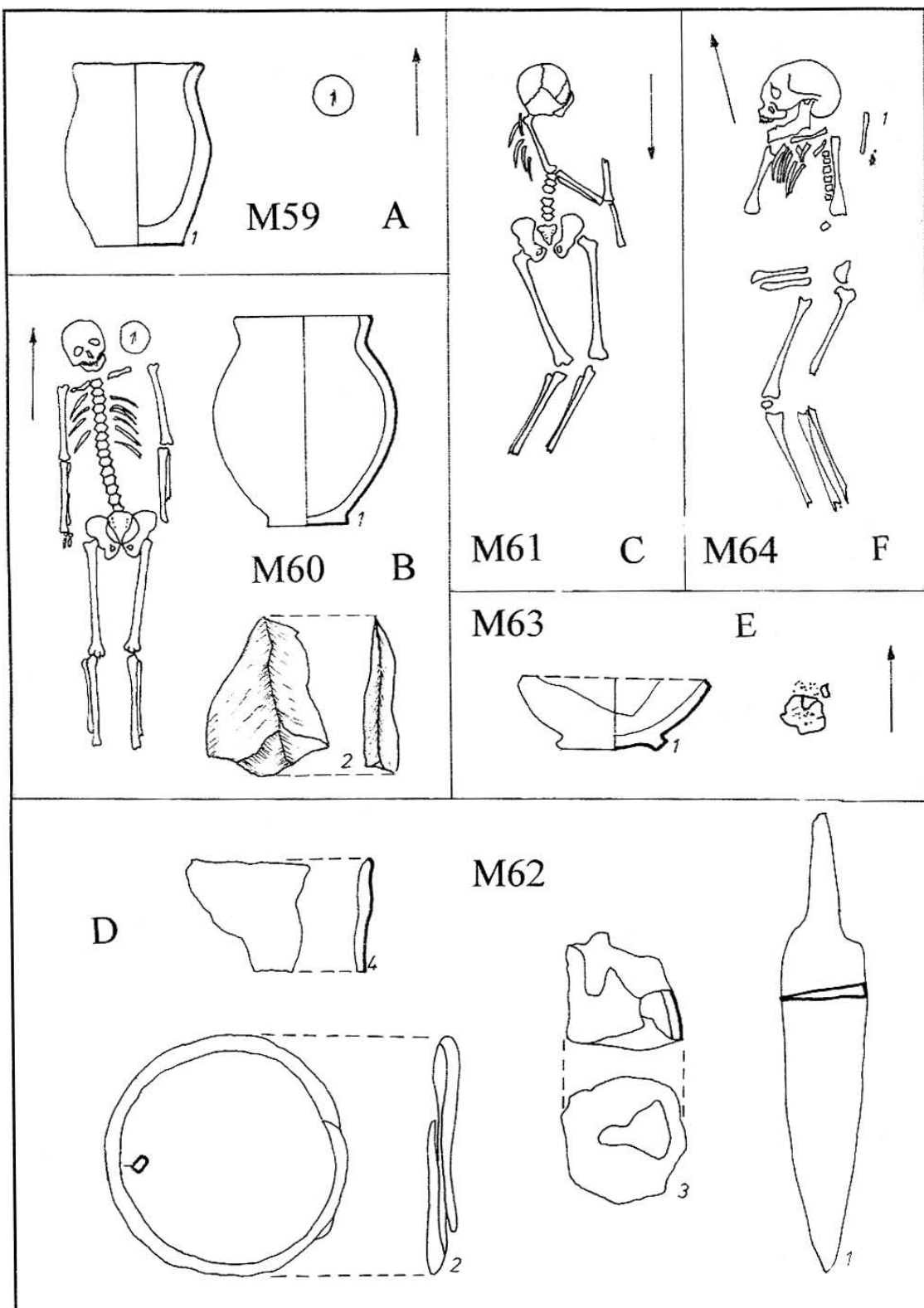
Mormintele 53 (A), 54 (B) și 55 (C)

PLANȘA 33
Mormintele 56 (A), 57 (B) și 58 (C)

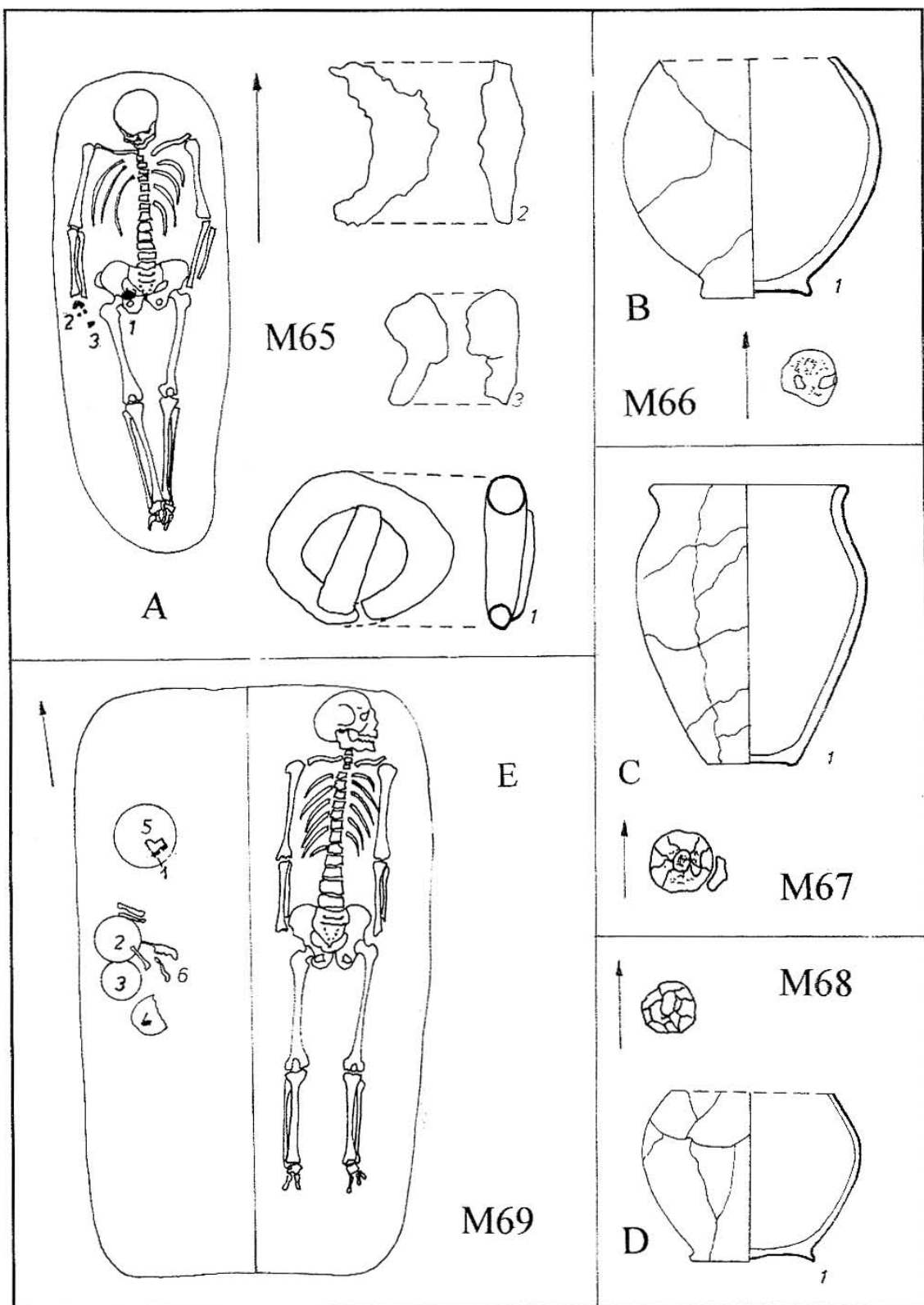

PLANȘA 34
Mormântul 58

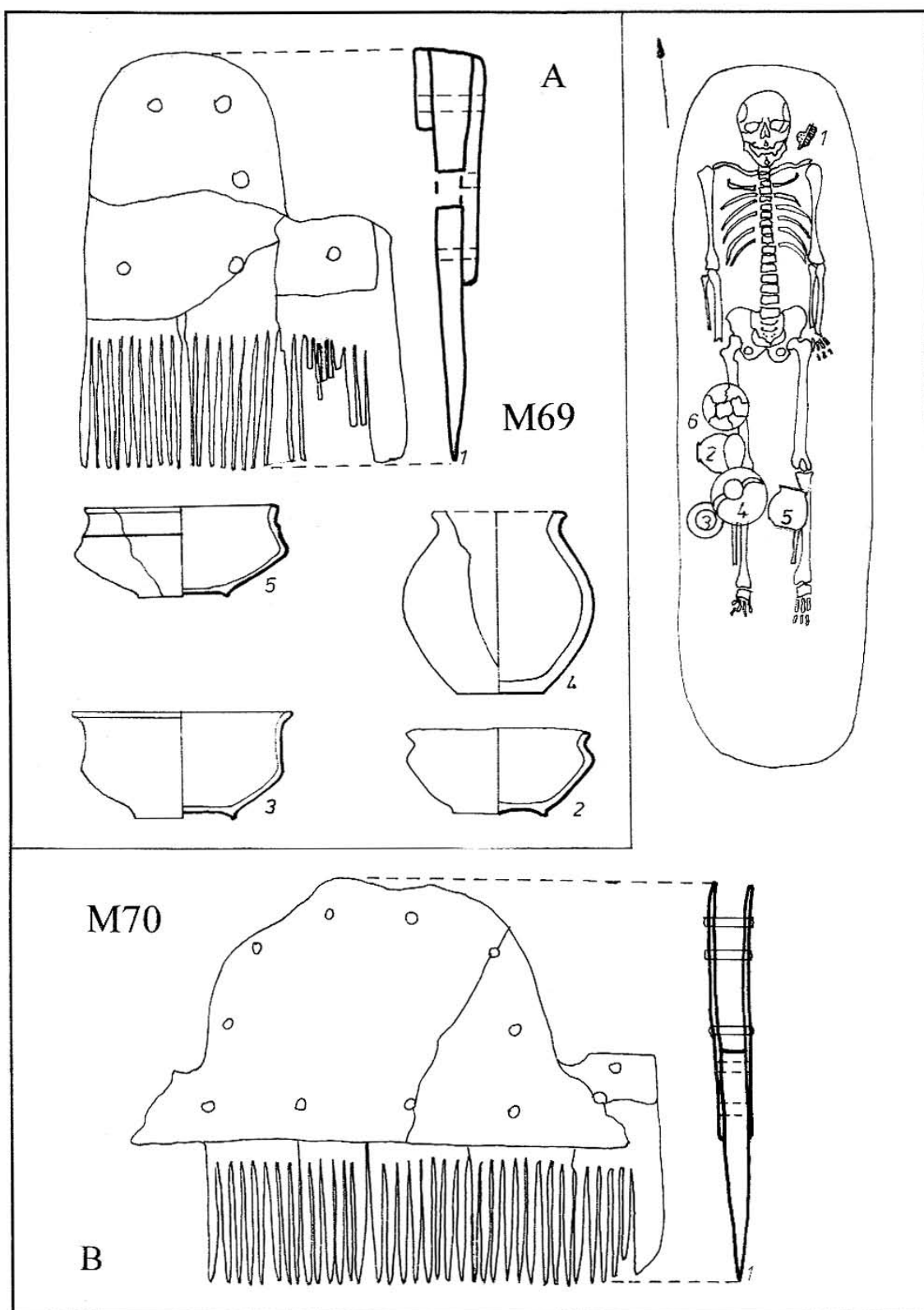
PLANȘA 35

Mormintele 59 (A), 60 (B), 61 (C), 62 (D), 63 (E) și 64 (F)

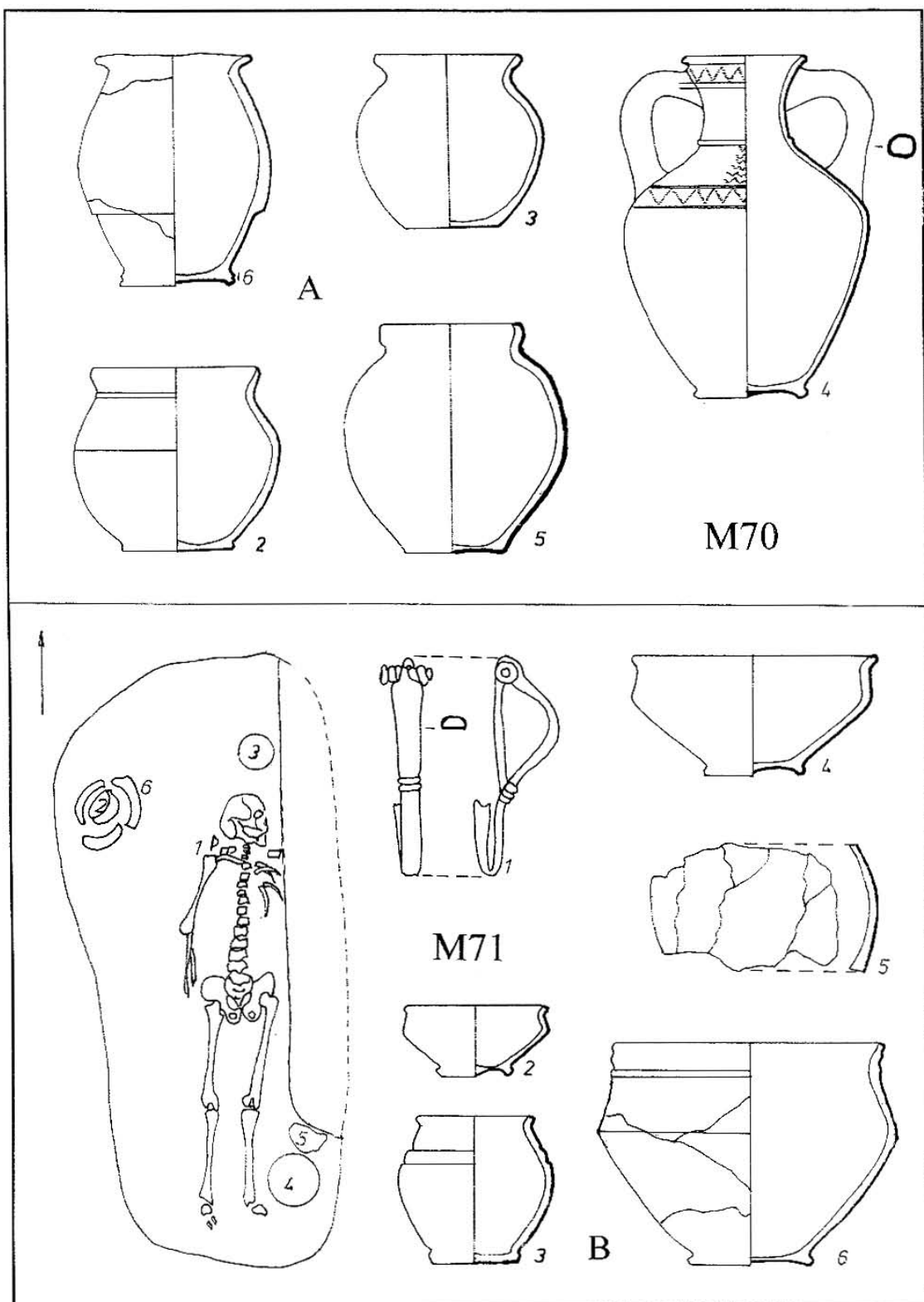

PLANȘA 36

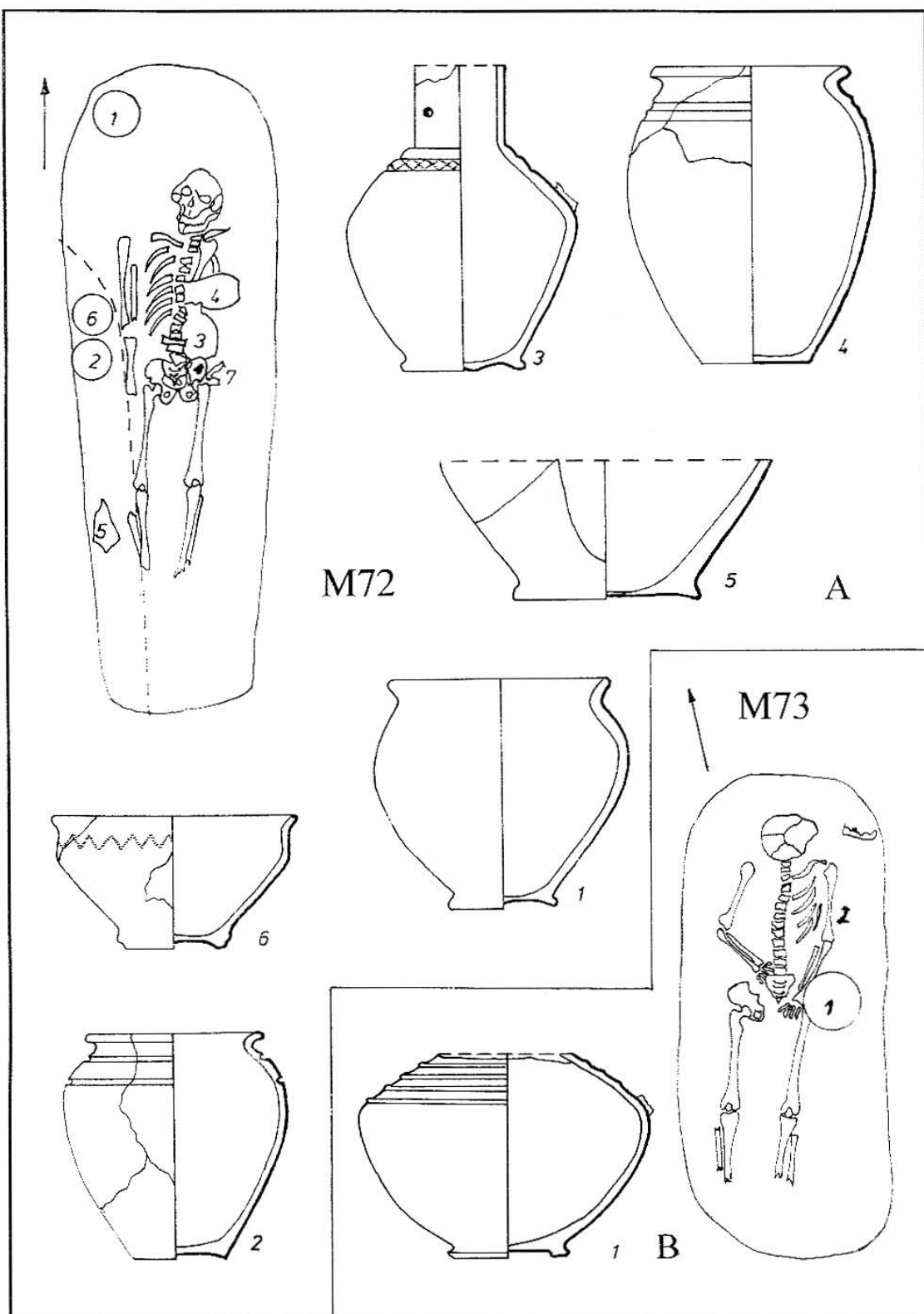
Mormintele 65 (A), 66 (B), 67 (C), 68 (D) și 69 (E)

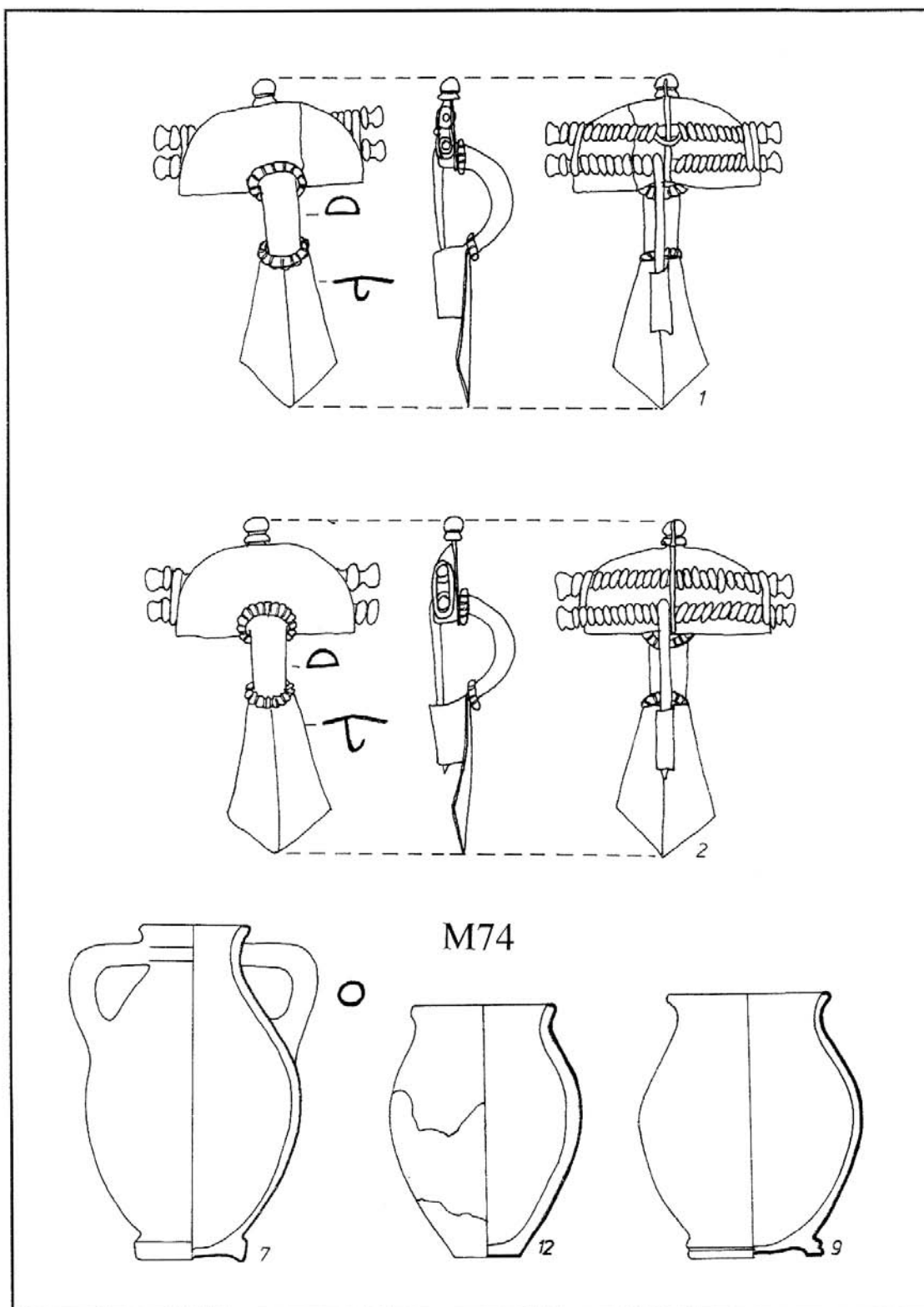
PLANȘA 37
Mormintele 69 (A) și 70 (B)

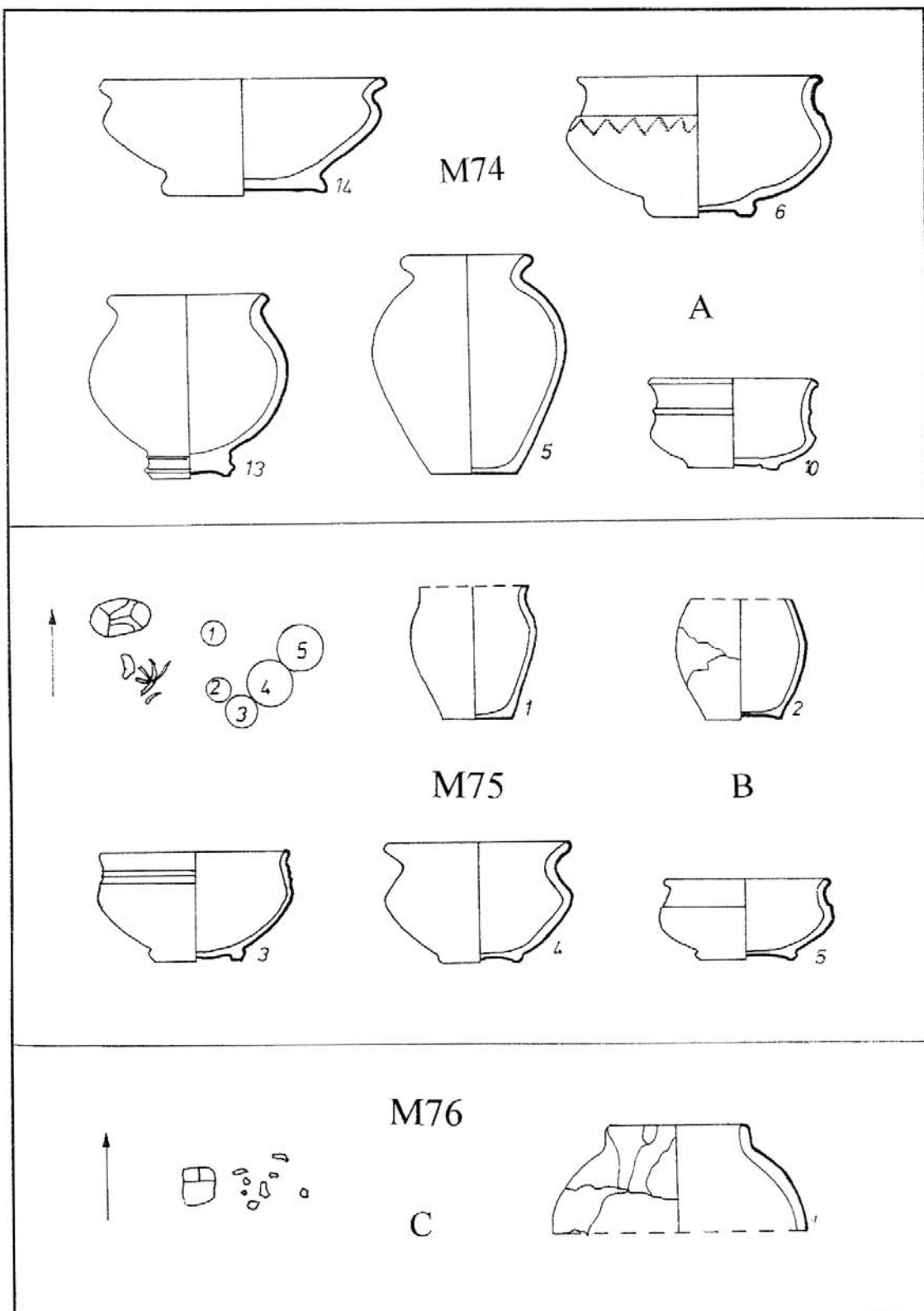
PLANȘA 38
Mormintele 70 (A) și 71 (B)

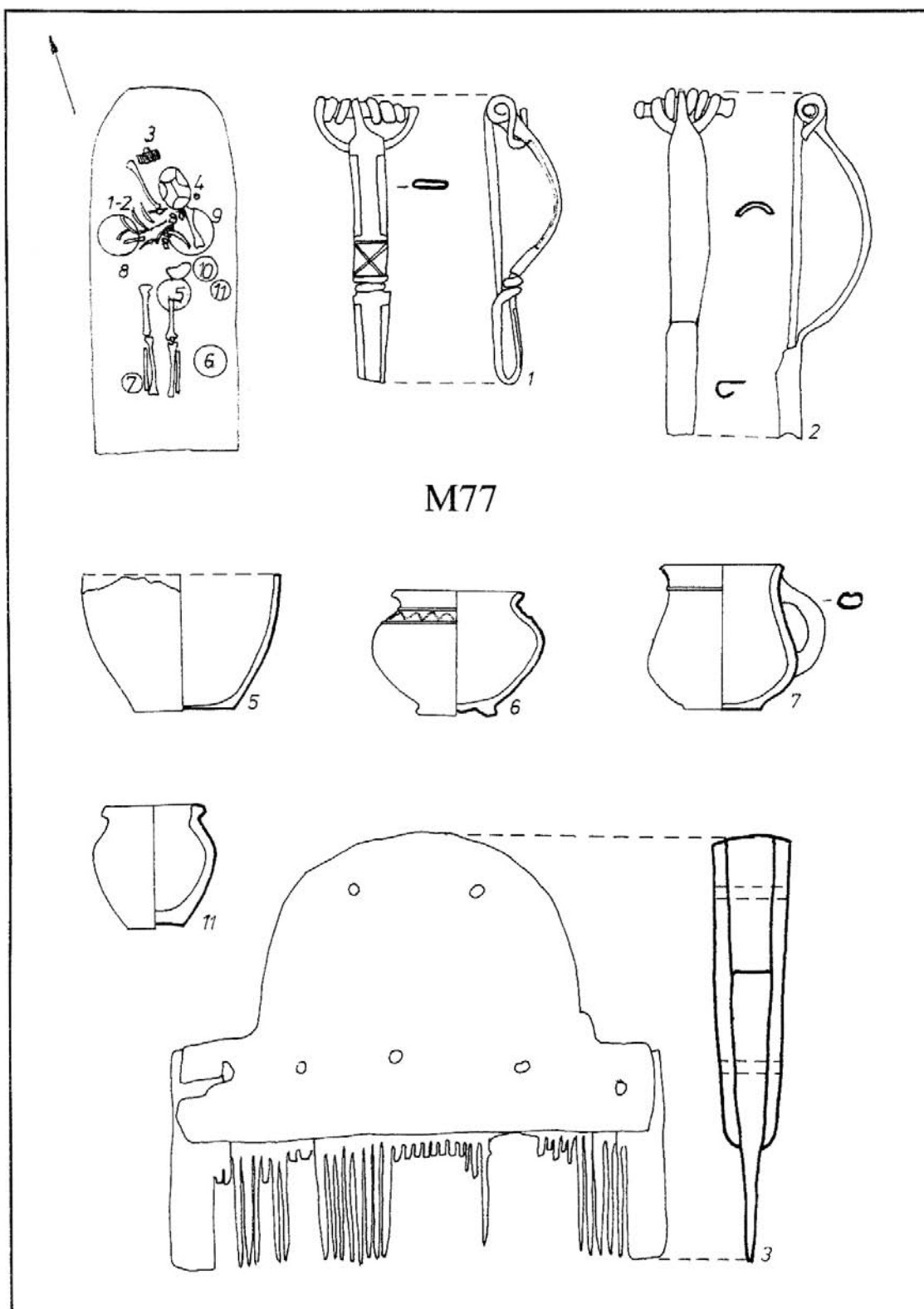
PLANȘA 39
Mormintele 72 (A) și 73 (B)

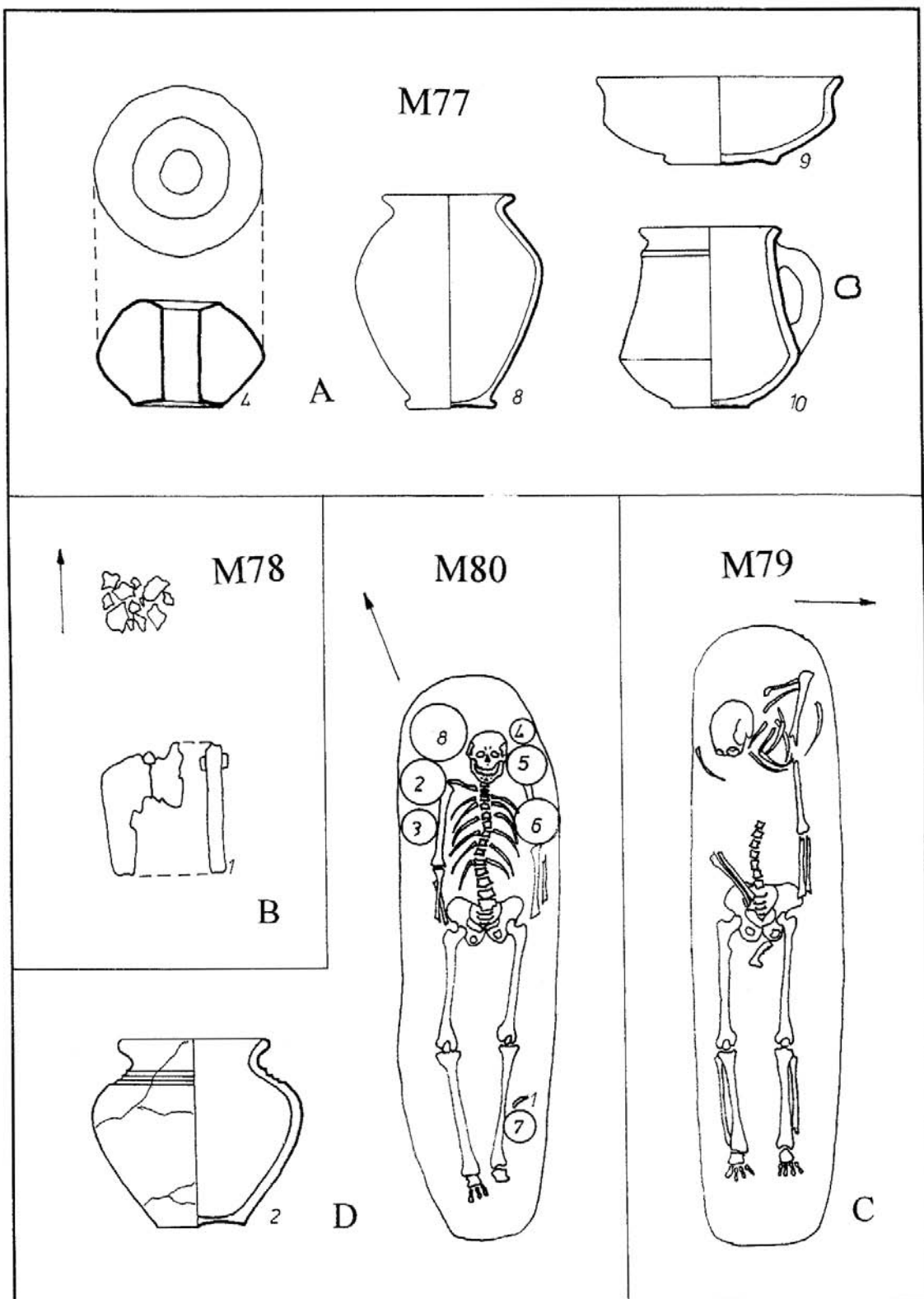
PLANȘA 41
Mormântul 74

PLANȘA 42
Mormintele 74 (A), 75 (B) și 76 (C)

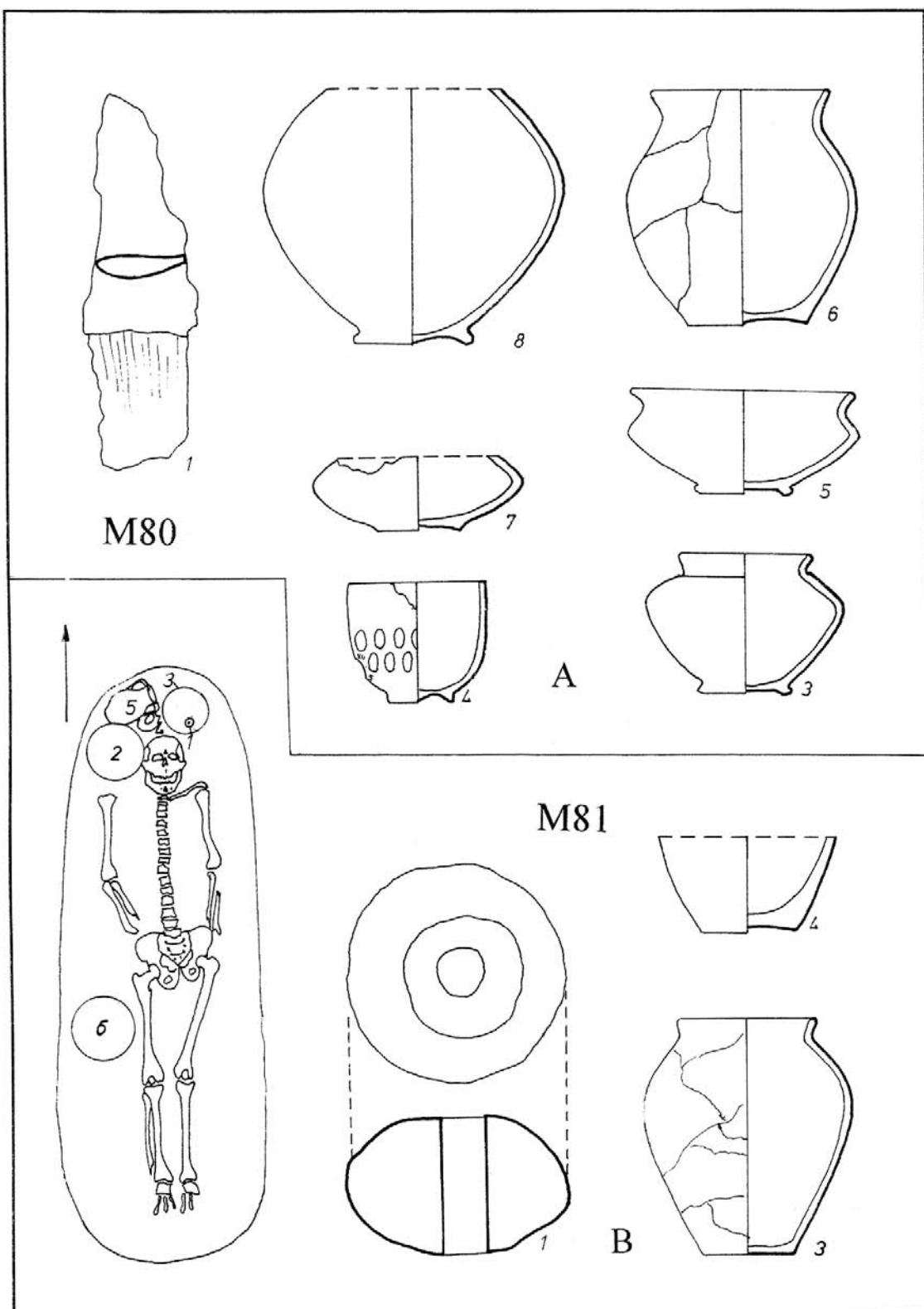

PLANȘA 43
Mormântul 77

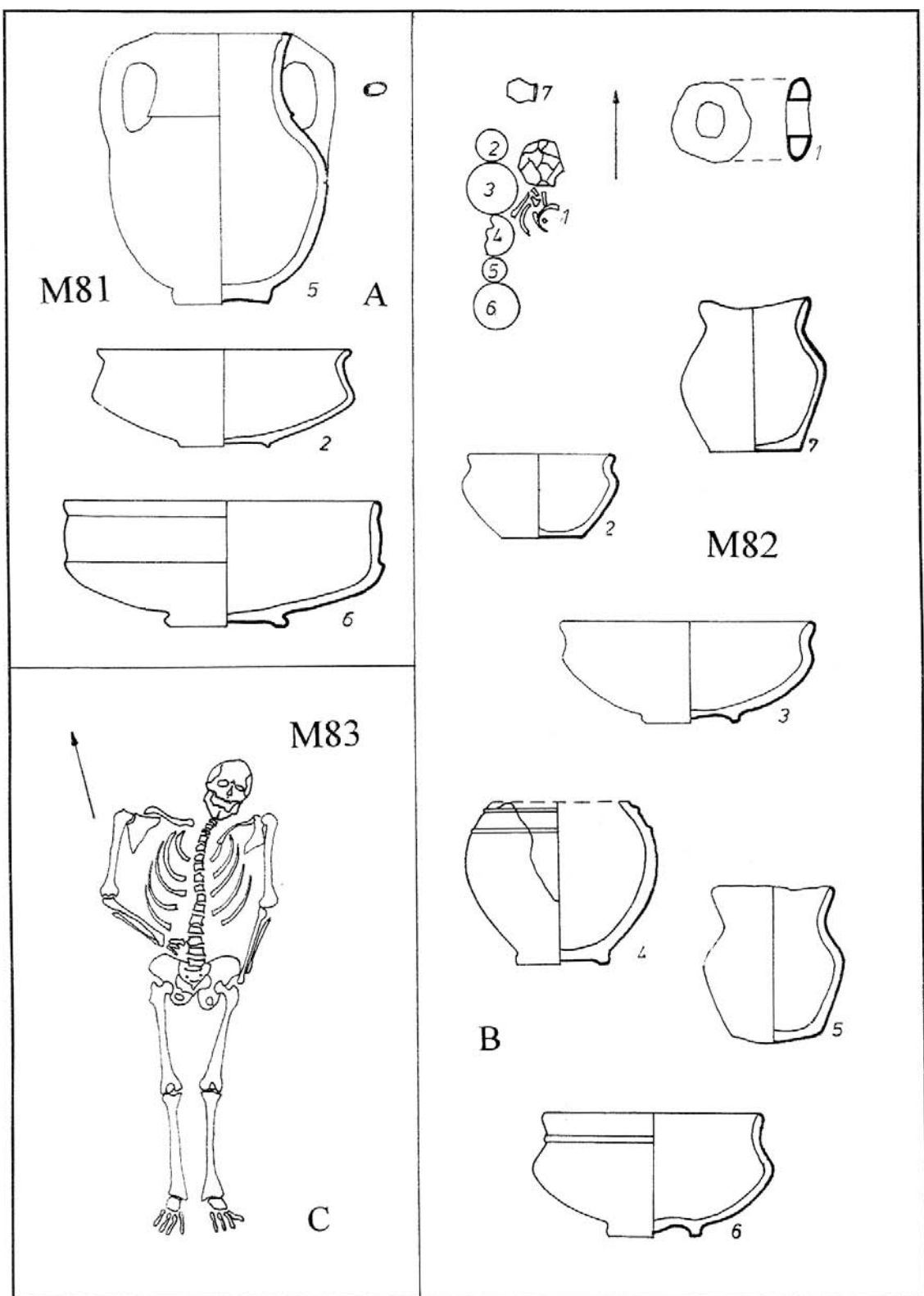

PLANȘA 44

Mormintele 77 (A), 78 (B), 79 (C) și 80 (D)

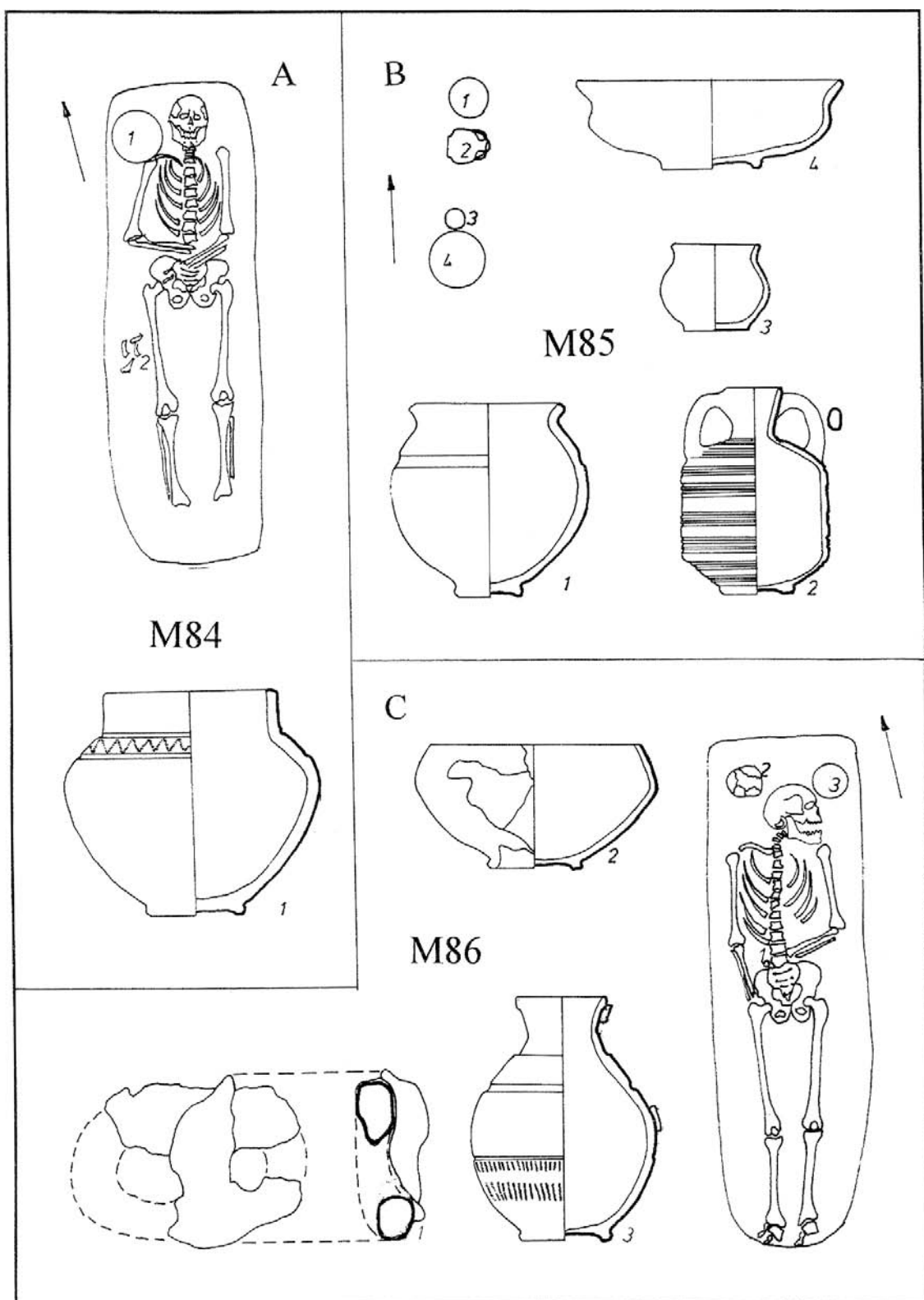

PLANȘA 45
Mormintele 80 (A) și 81 (B)

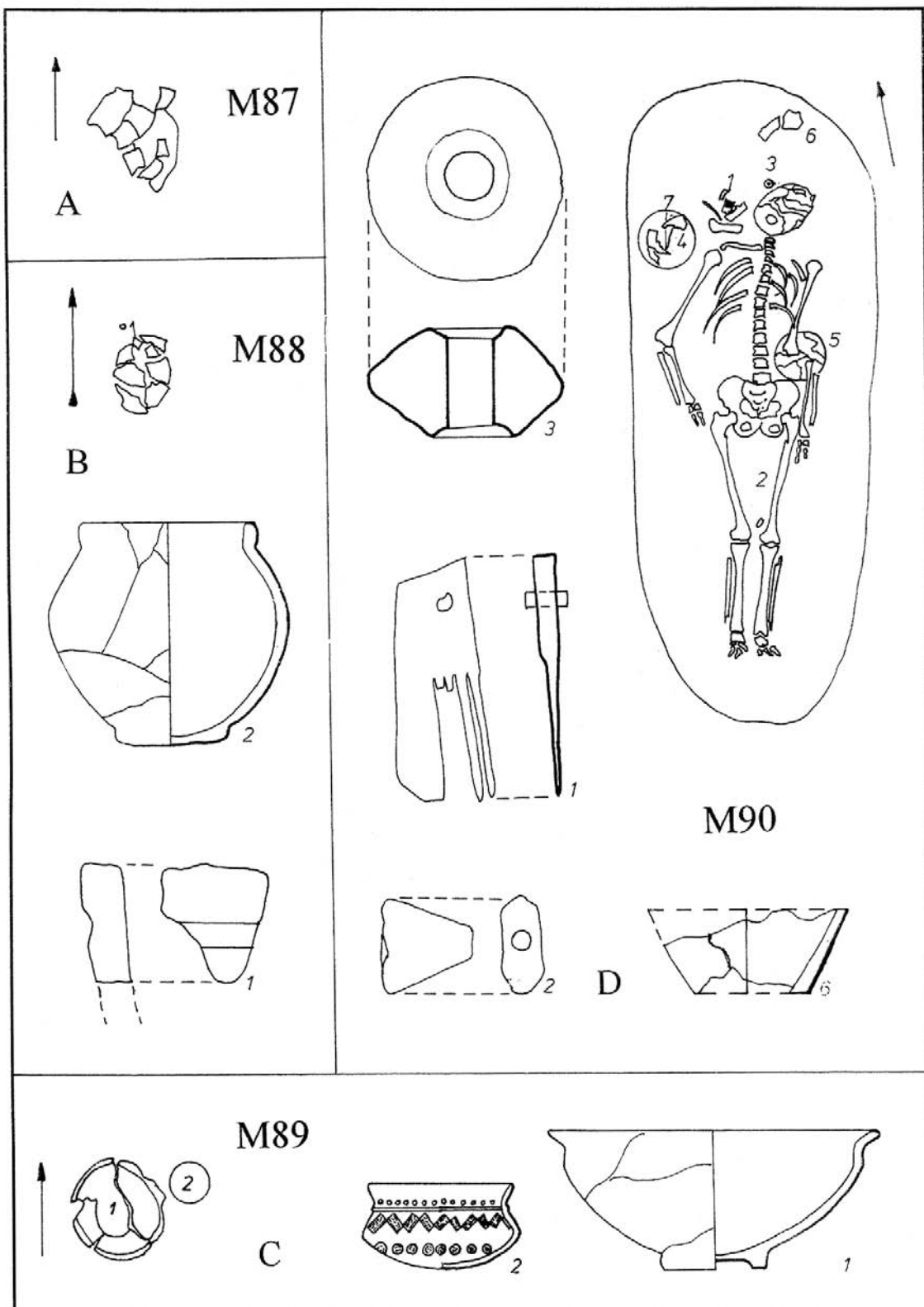

PLANȘA 46

Mormintele 81 (A), 82 (B) și 83 (C)

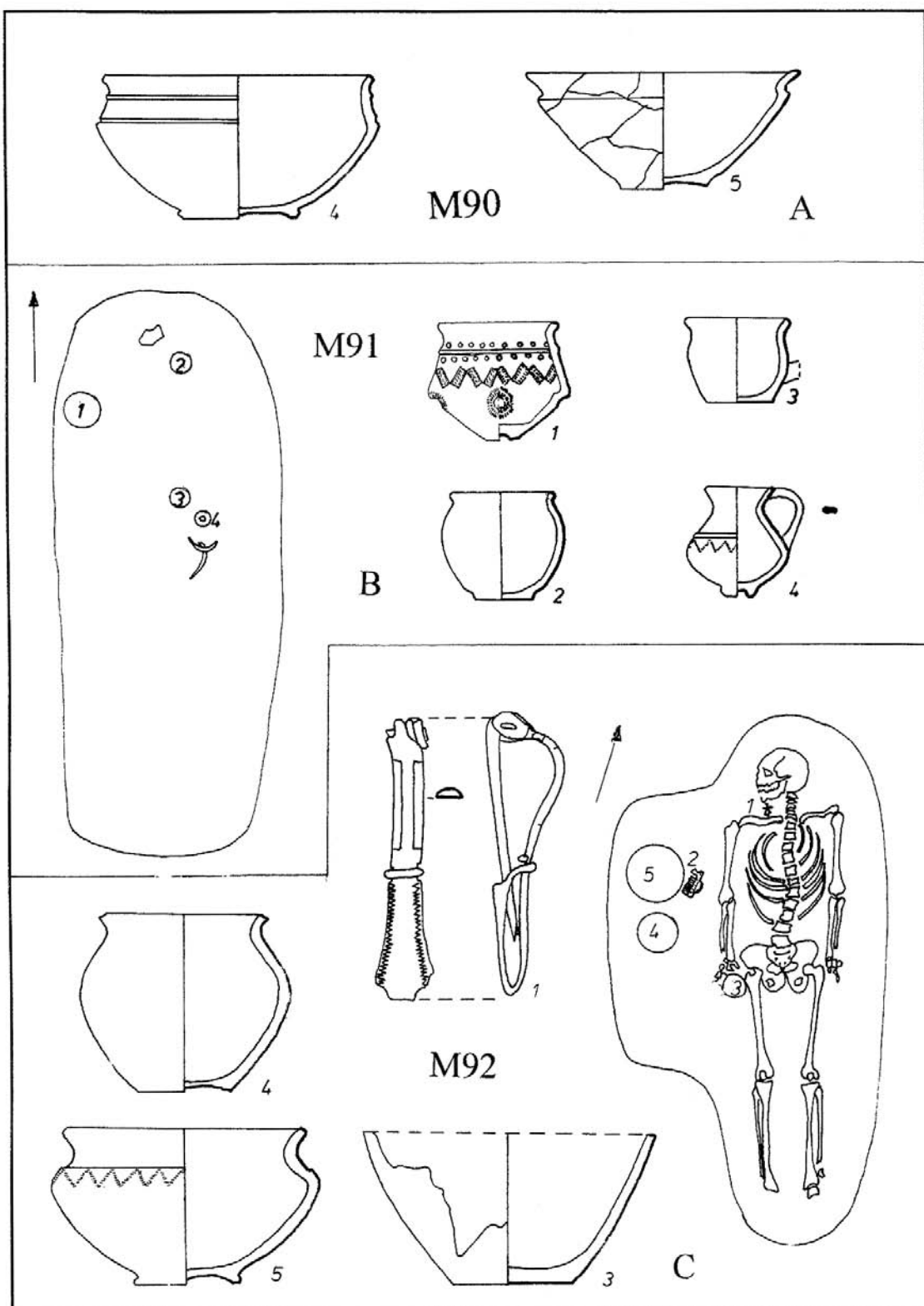

PLANȘA 47
Mormintele 84 (A), 85 (B) și 86 (C)

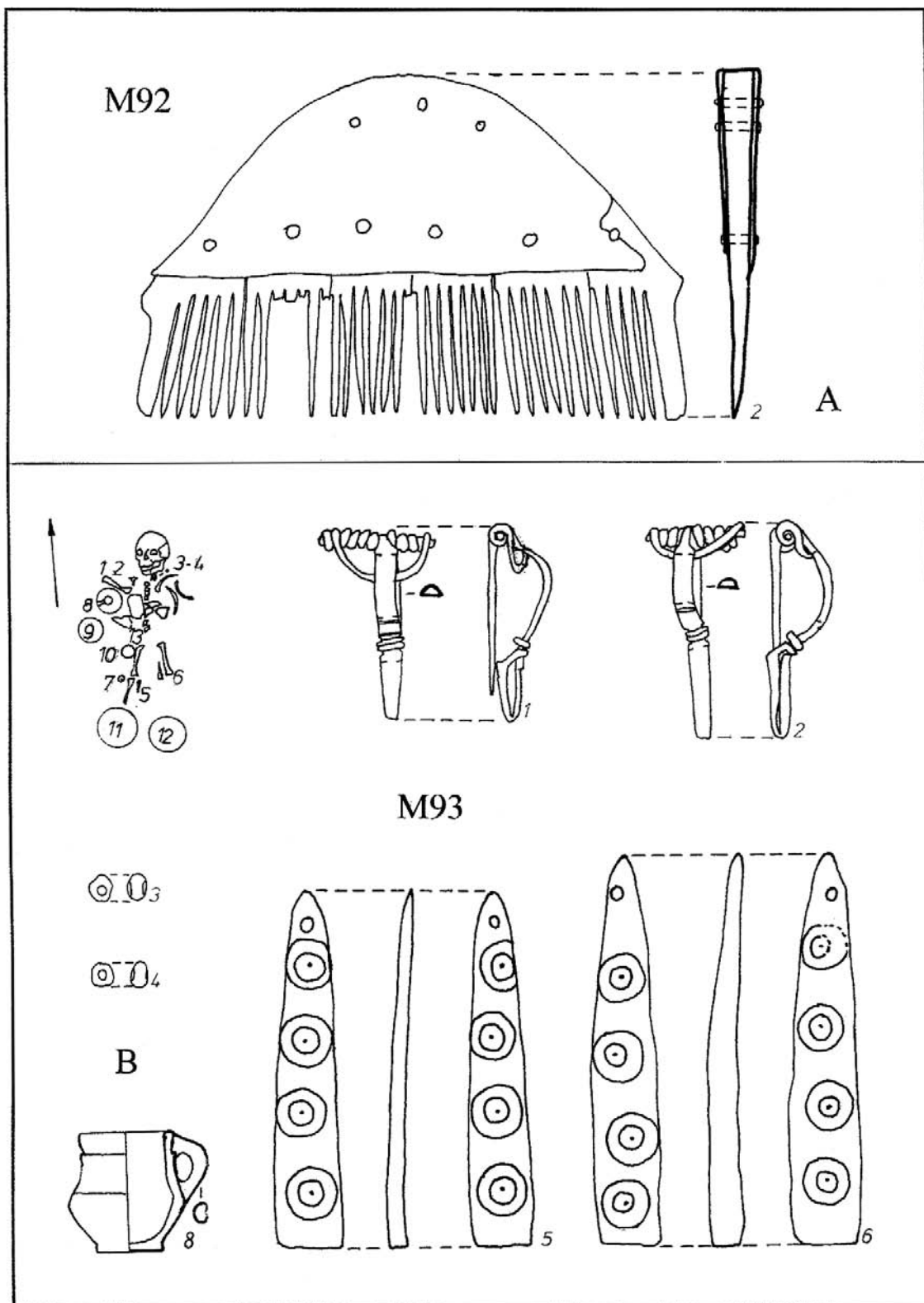
PLANȘA 48

Mormintele 87 (A), 88 (B), 89 (C) și 90 (D)

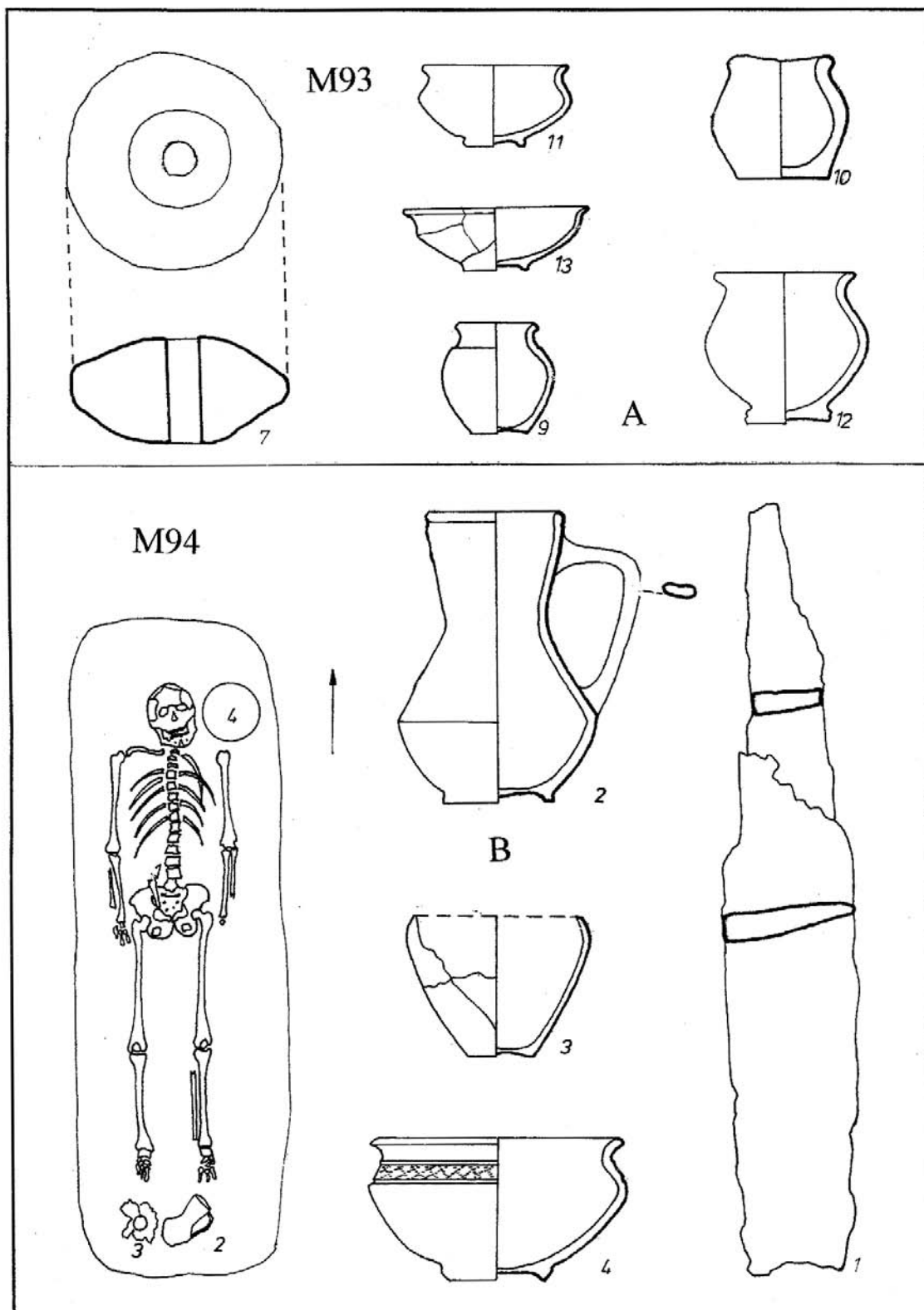

PLANȘA 49

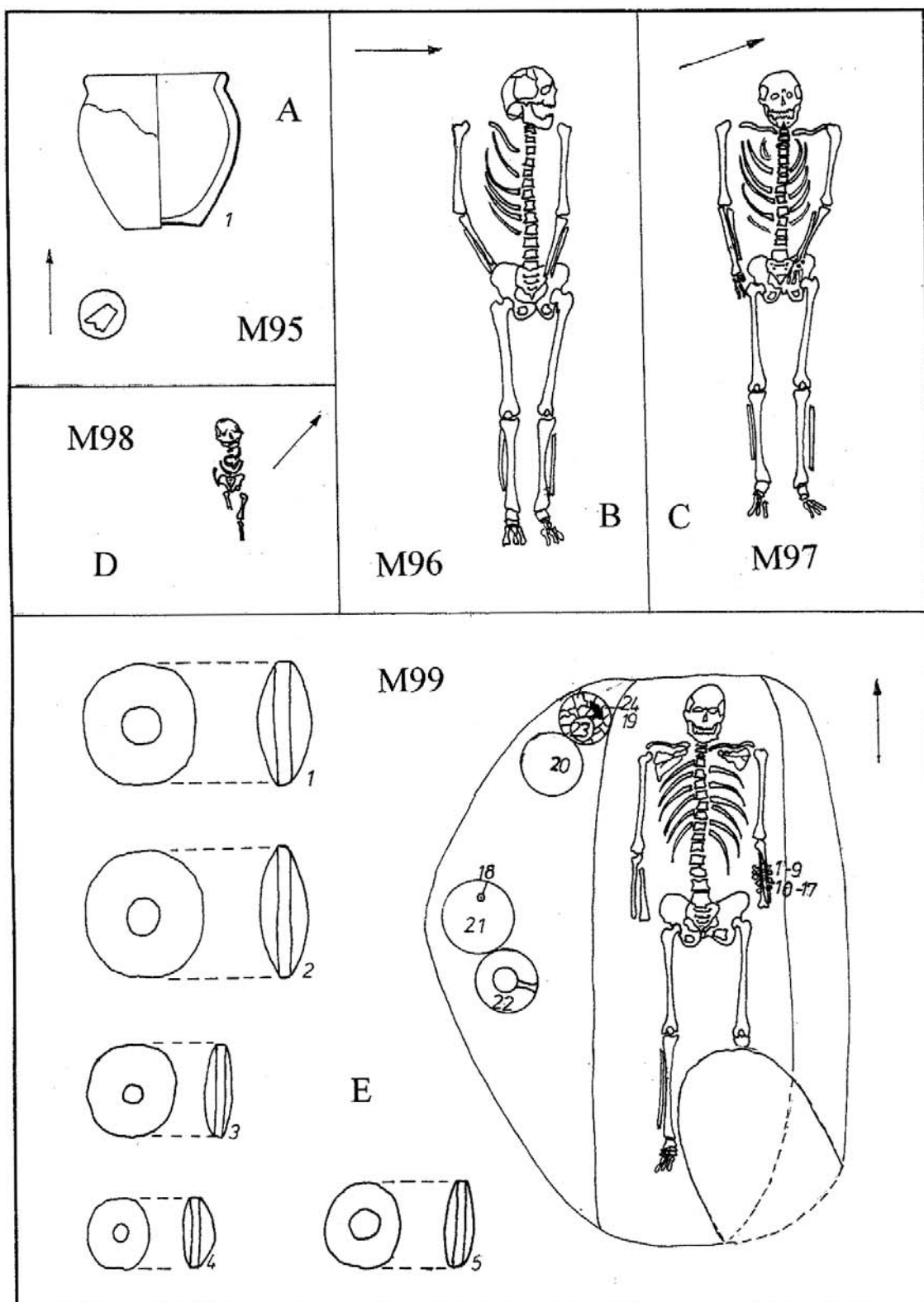
Mormintele 90 (A), 91 (B) și 92 (C)

PLANȘA 50
Mormintele 92 (A) și 93 (B)

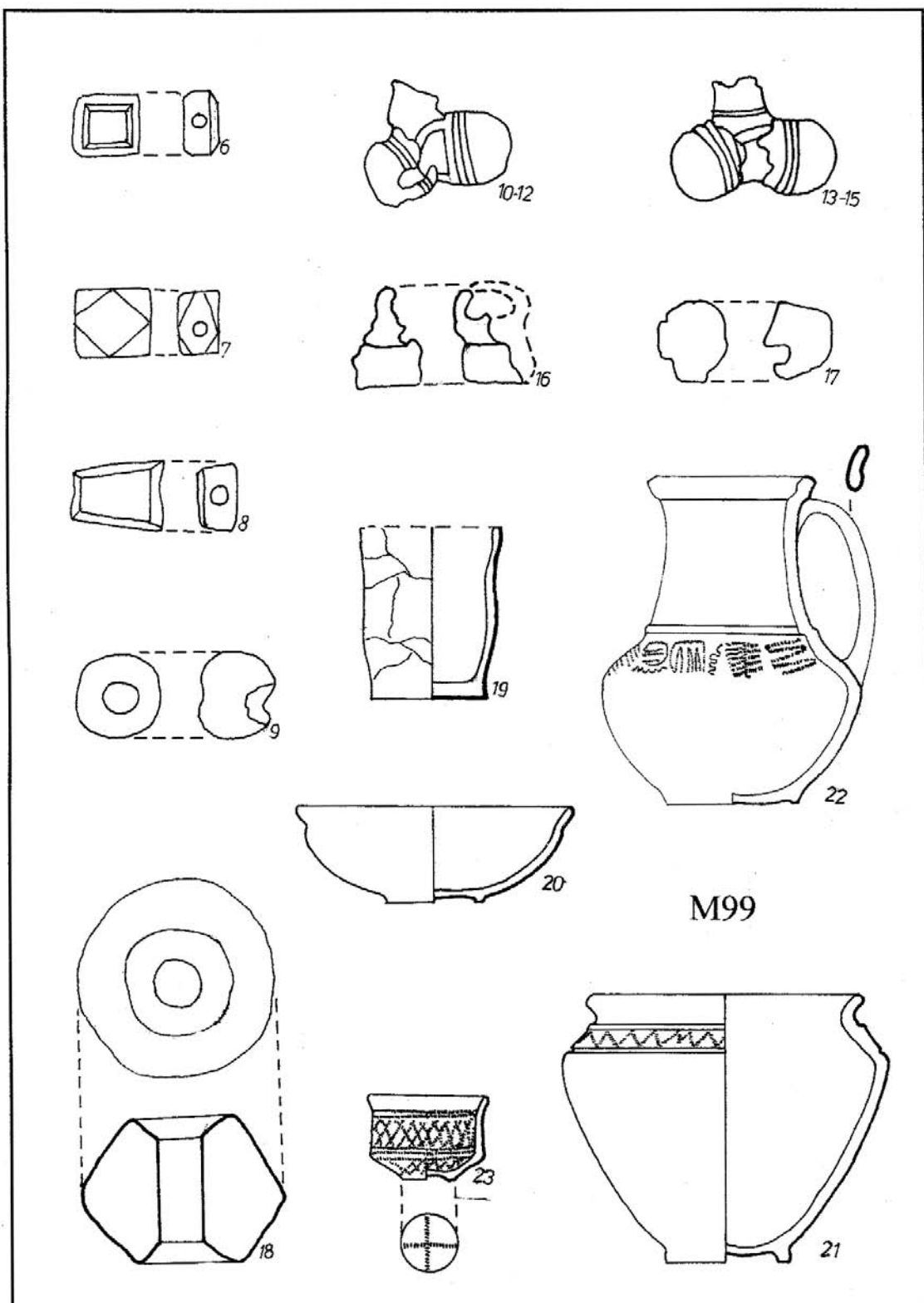

PLANȘA 51
Mormintele 93 (A) și 94 (B)

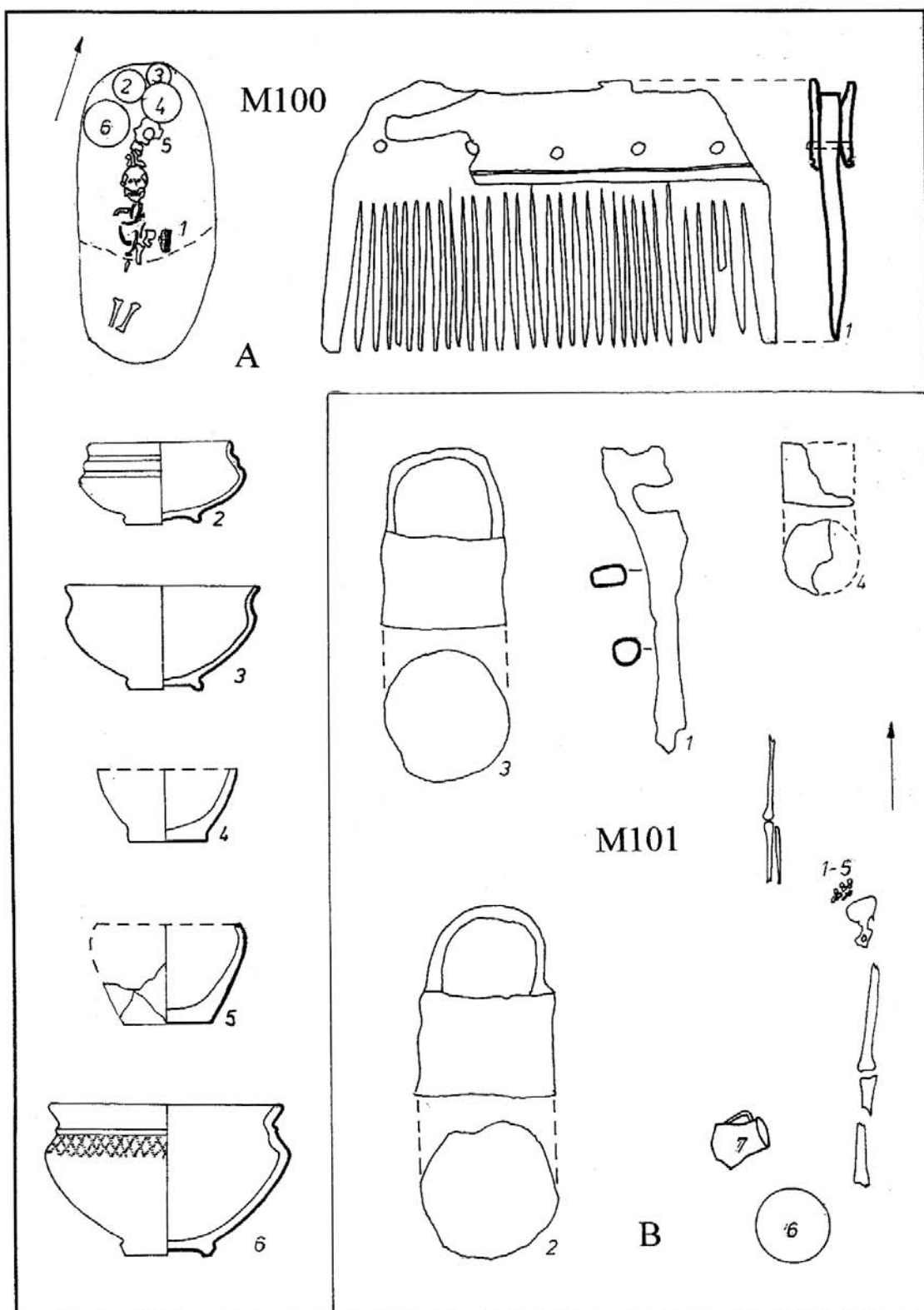

PLANȘA 52

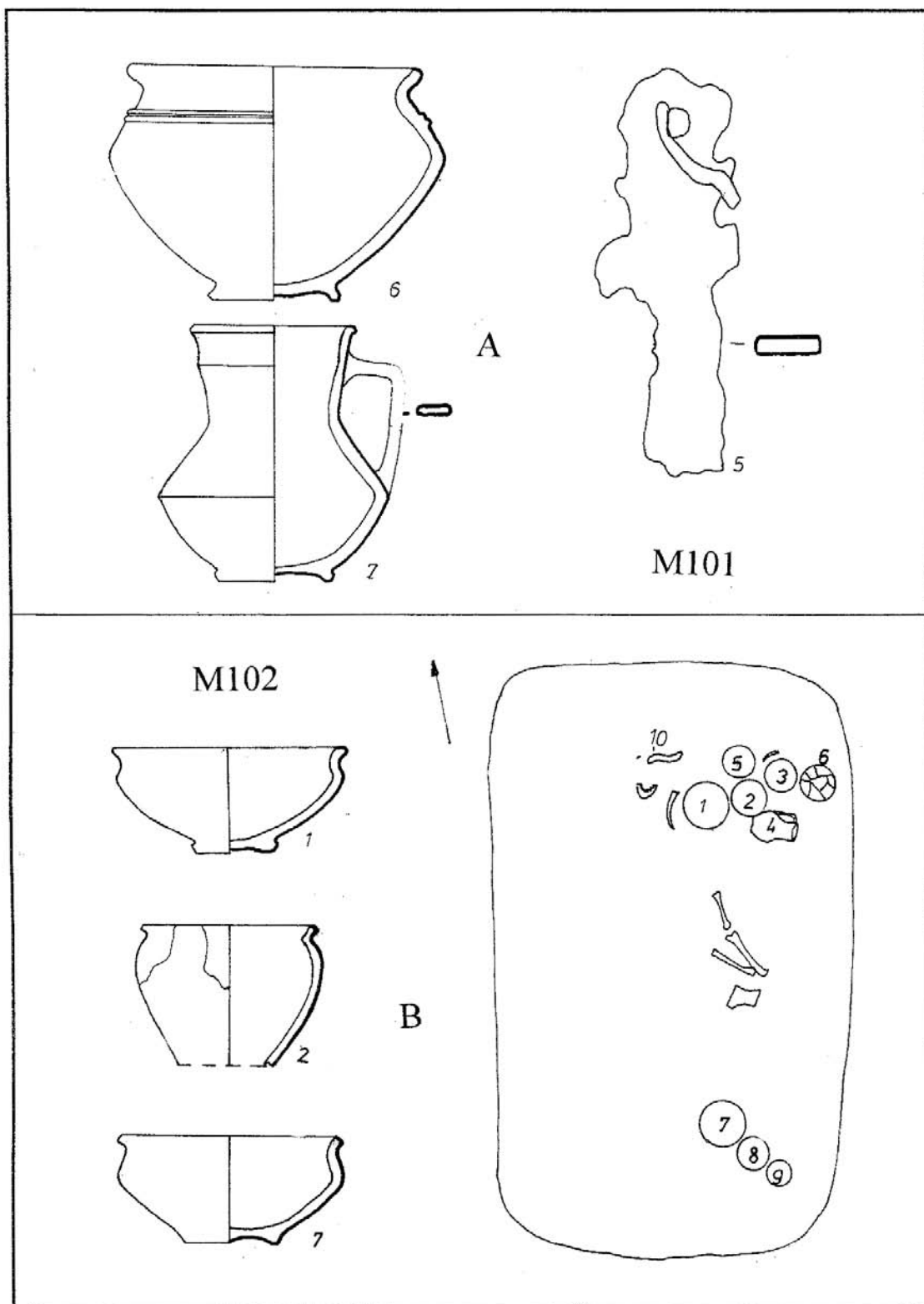
Mormintele 95 (A), 96 (B), 97 (C), 98 (D) și 99 (E)

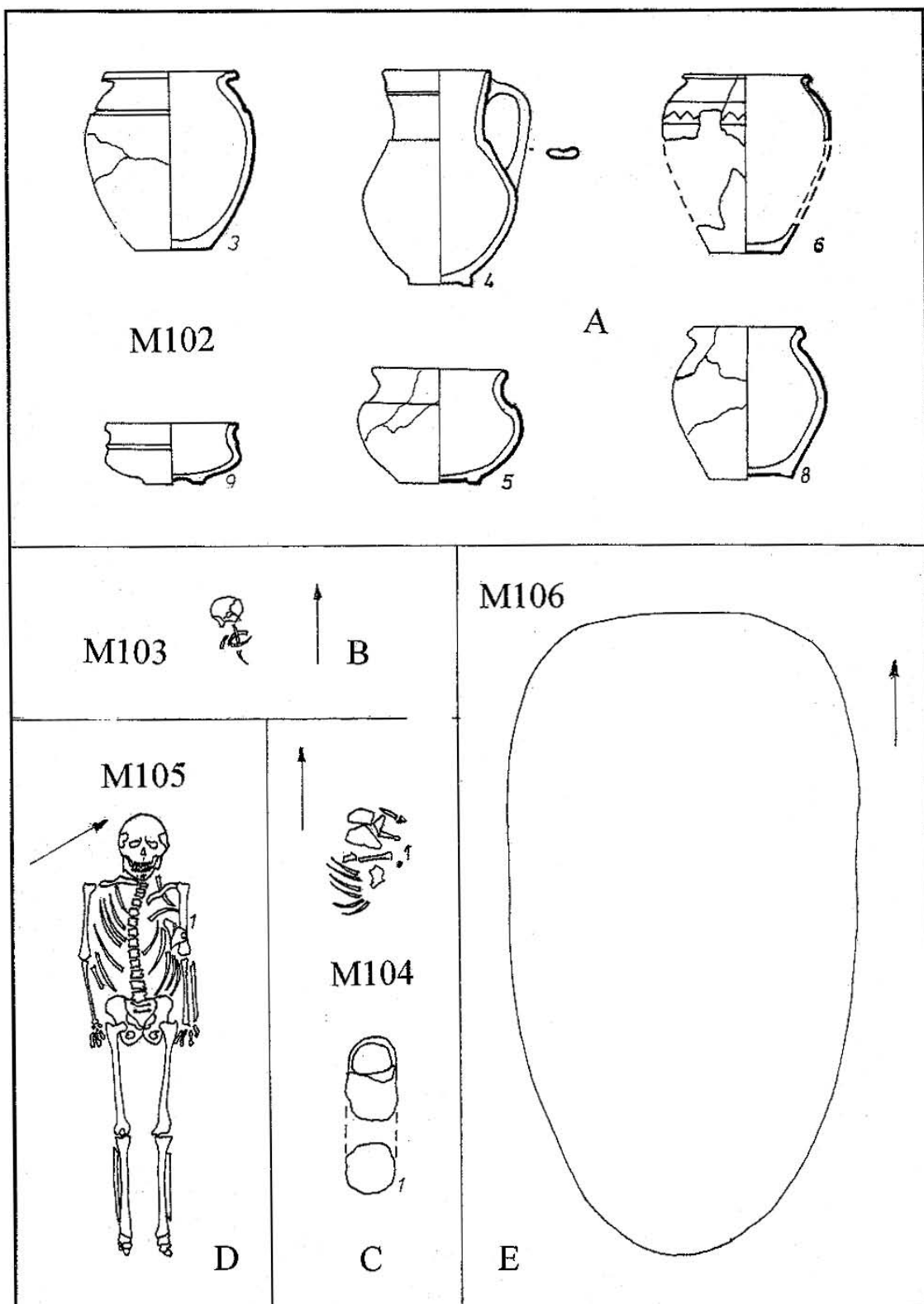
PLANȘA 53
Mormântul 99

PLANȘA 54
Mormintele 100 (A) și 101 (B)

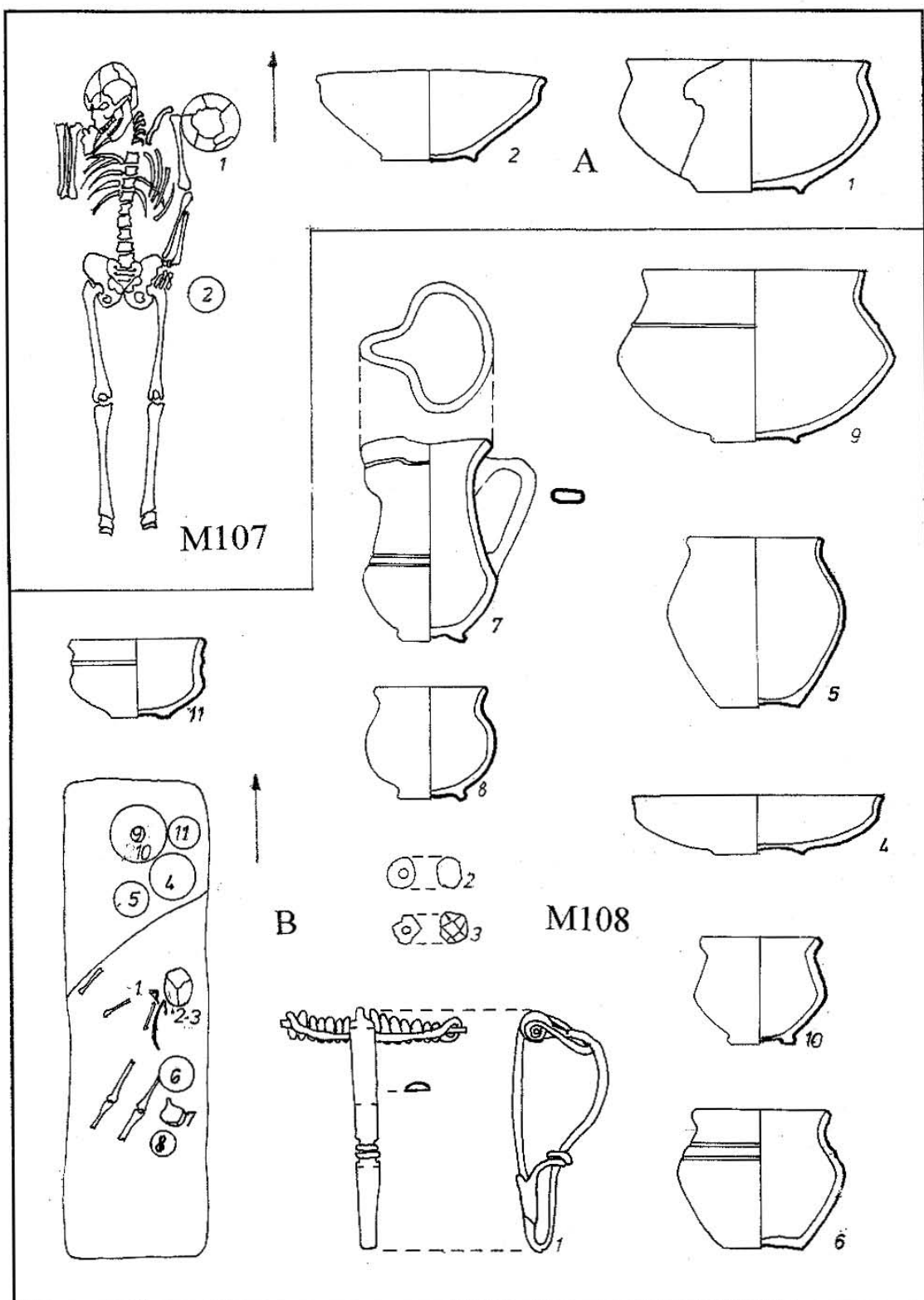

PLANȘA 55
Mormintele 101 (A) și 102 (B)

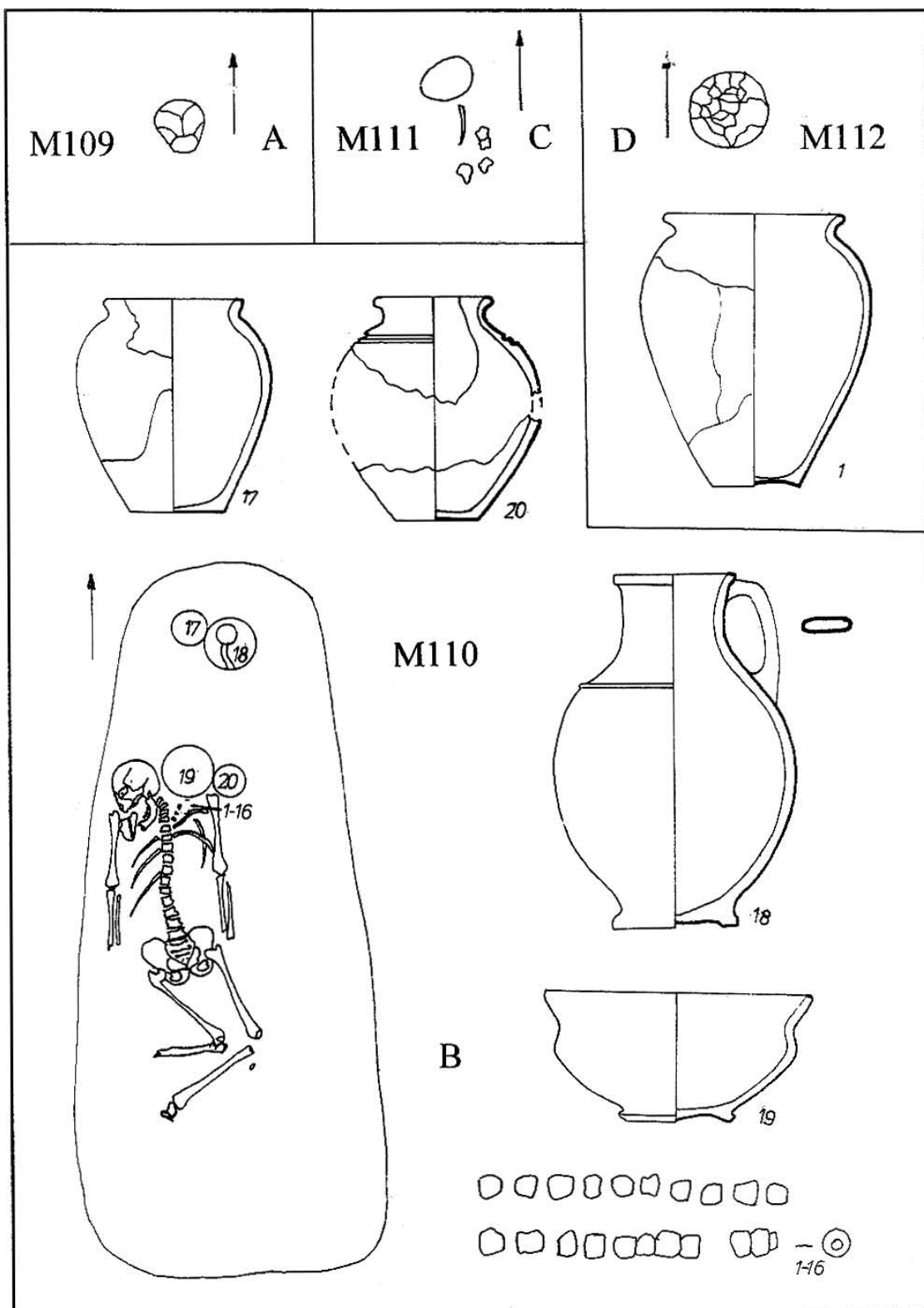

PLANȘA 56

Mormintele 102 (A), 103 (B), 104 (C), 105 (D) și 106 (E)

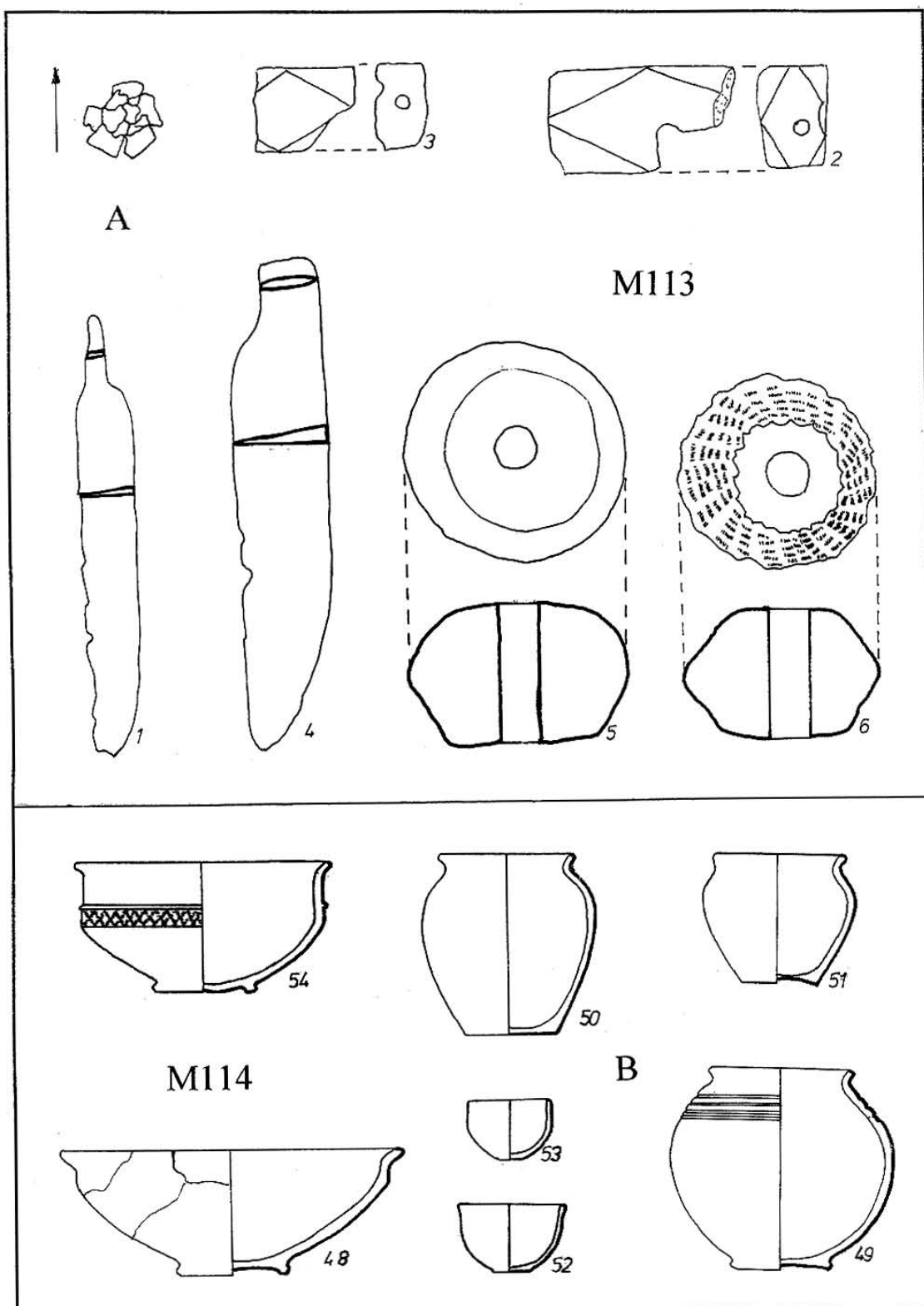

PLAN^a 57
Mormintele 107 (A) și 108 (B)

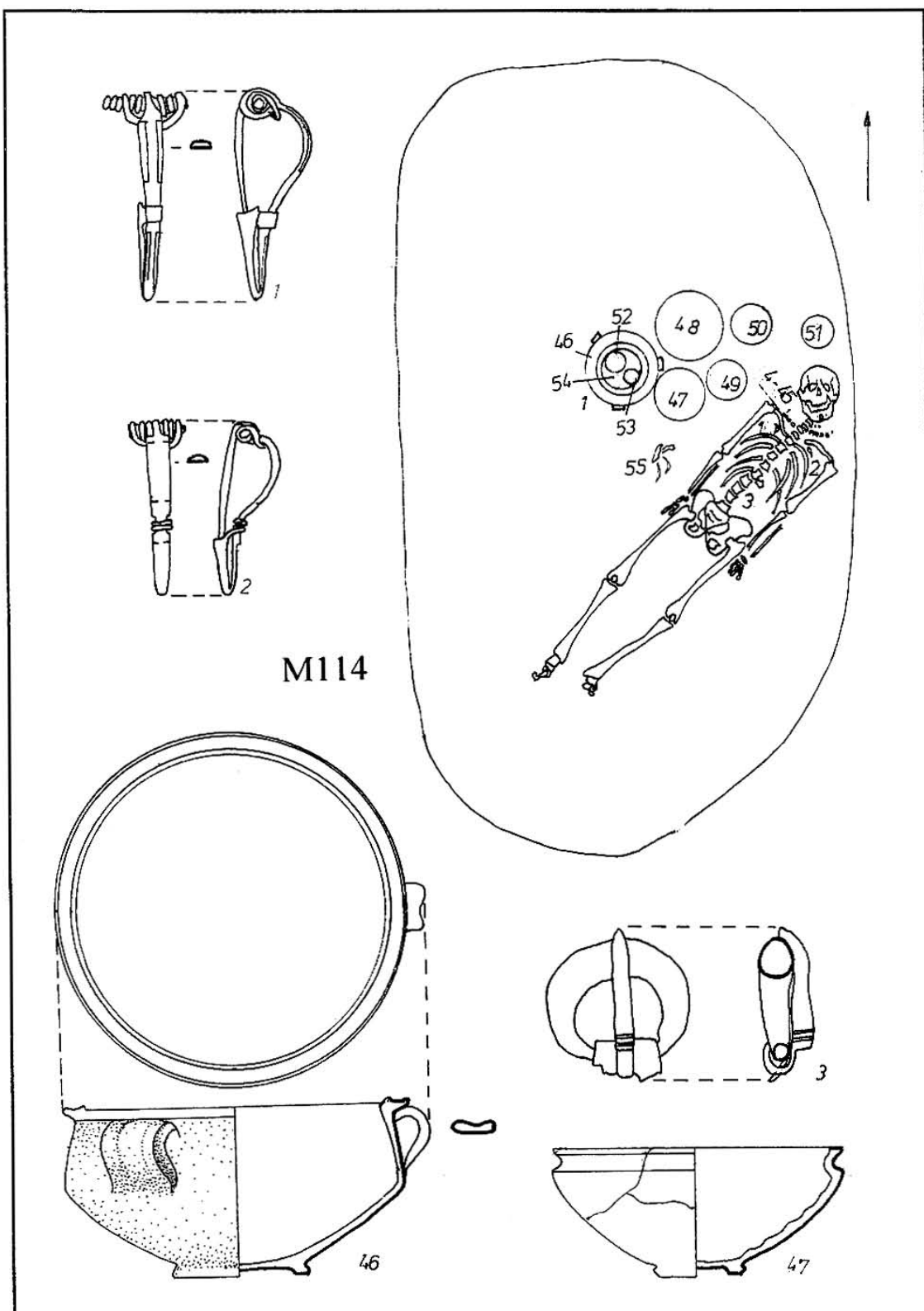

PLANȘA 58

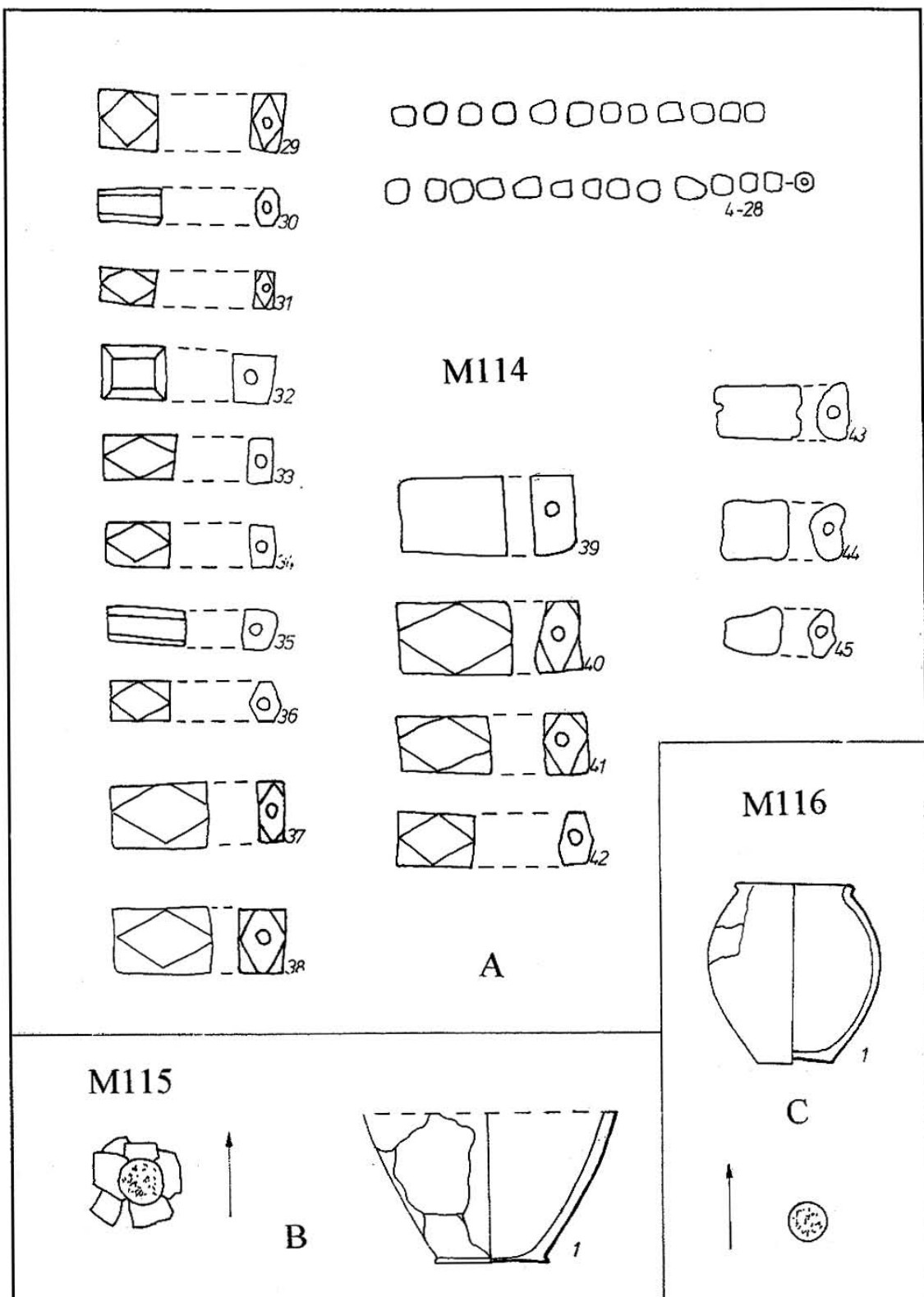
Mormintele 109 (A), 110 (B), 111 (C) și 112 (D)

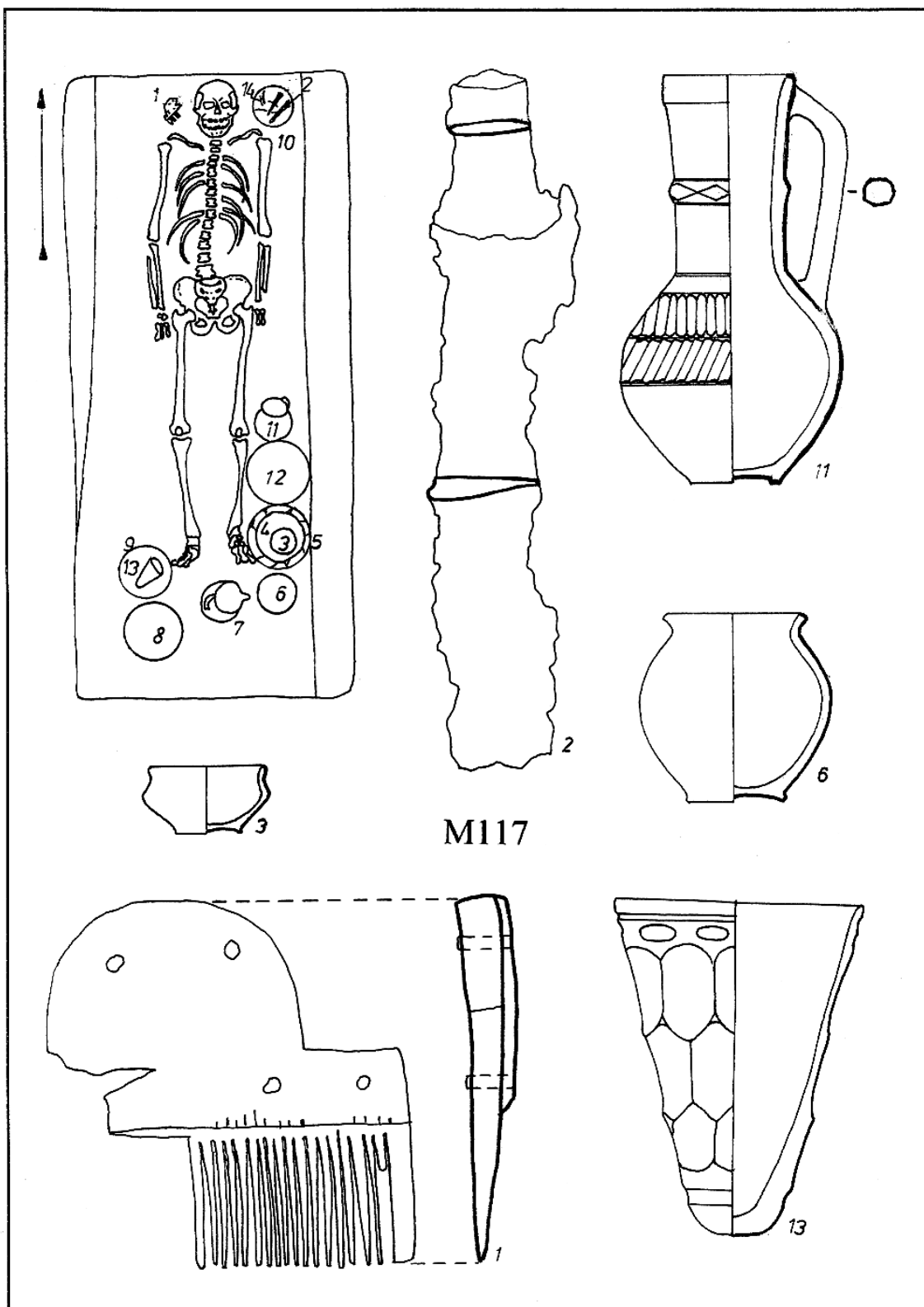
PLAN^a A 59
Mormintele 113 (A) și 114 (B)

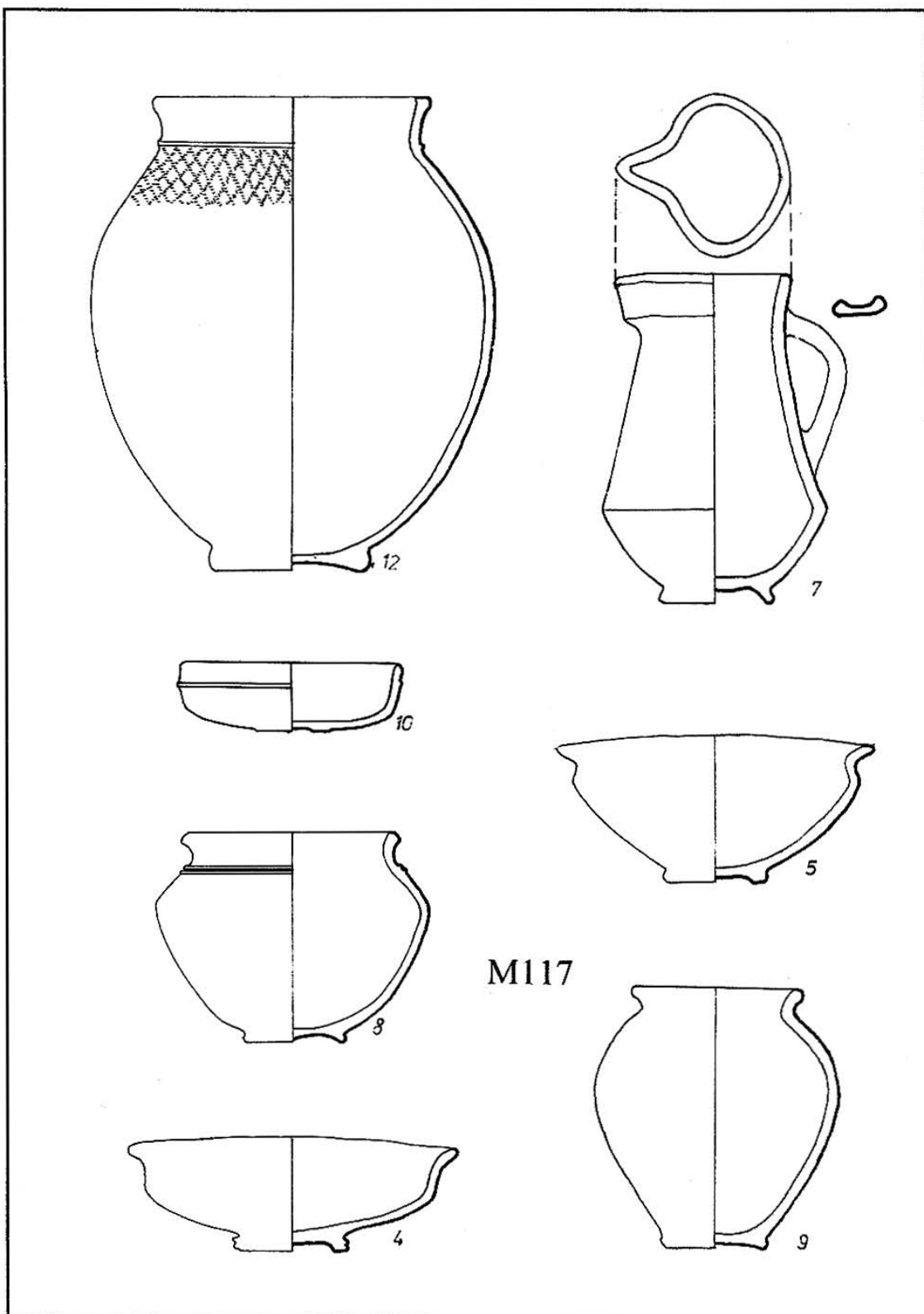
PLAN^a A 60
Mormântul 114

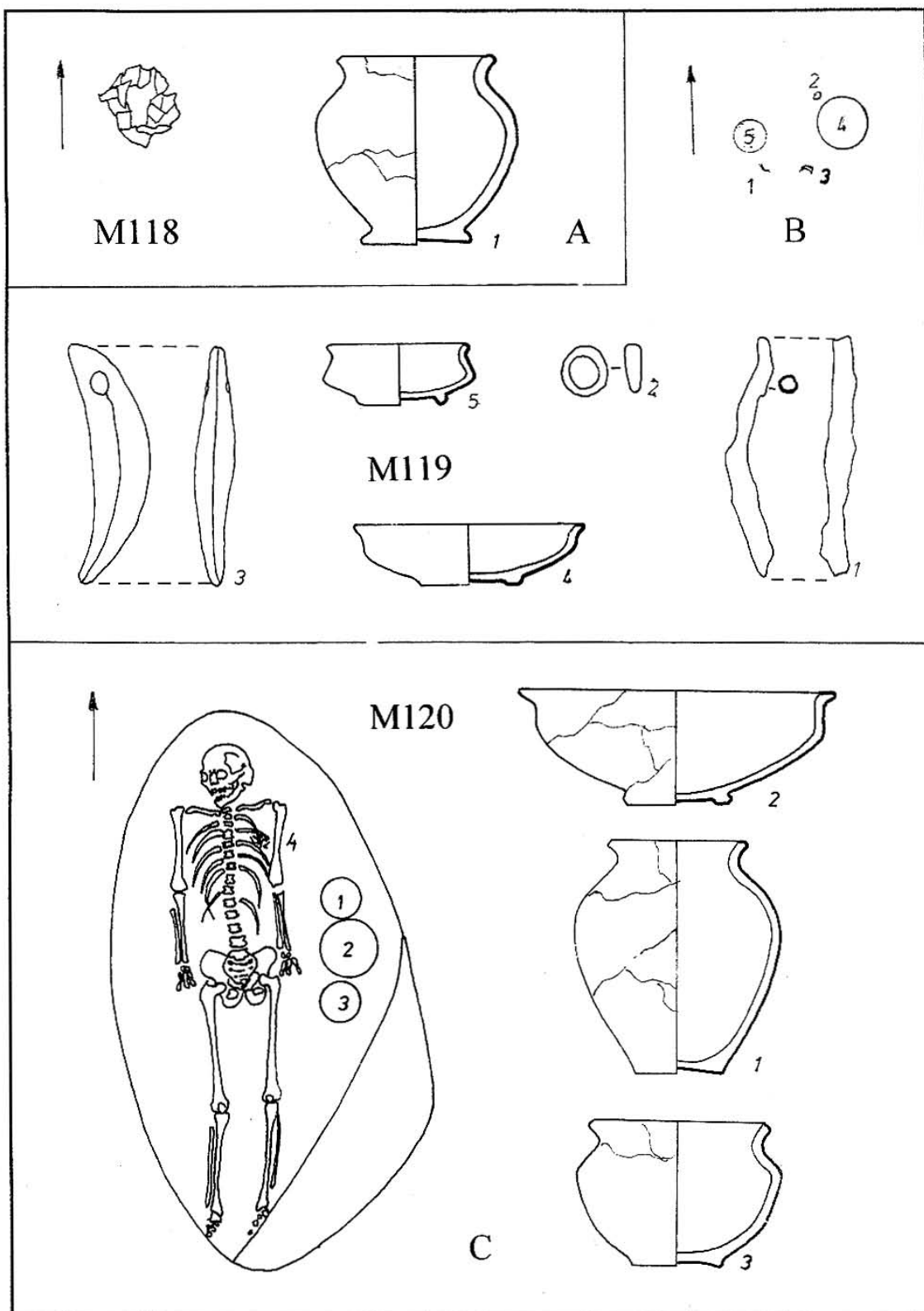
PLANȘA 61
Mormintele 114 (A), 115 (B) și 116 (C)

PLANȘA 62
Mormântul 117

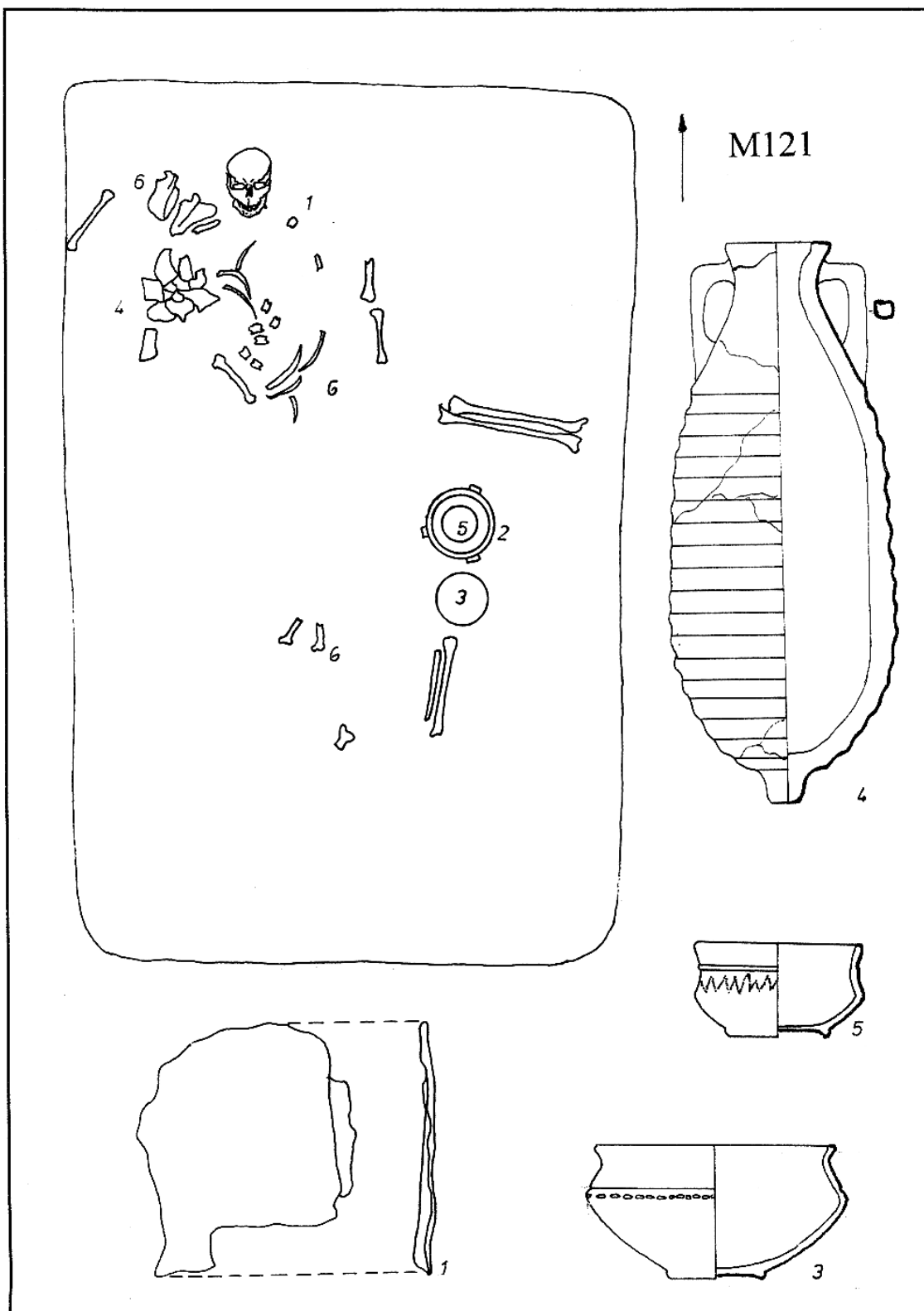

PLAN^a A 63
Mormântul 117

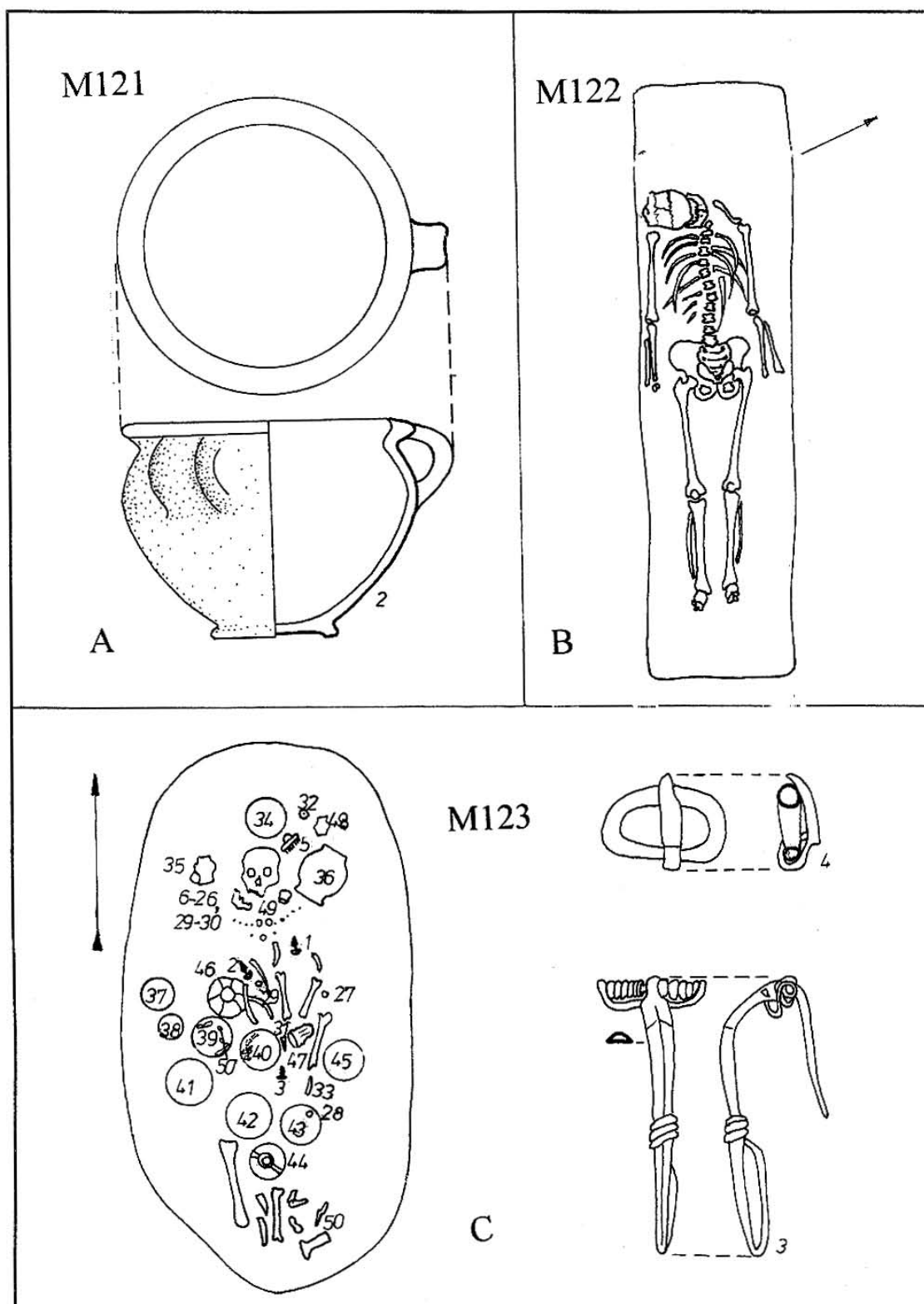

PLAN^a A 64

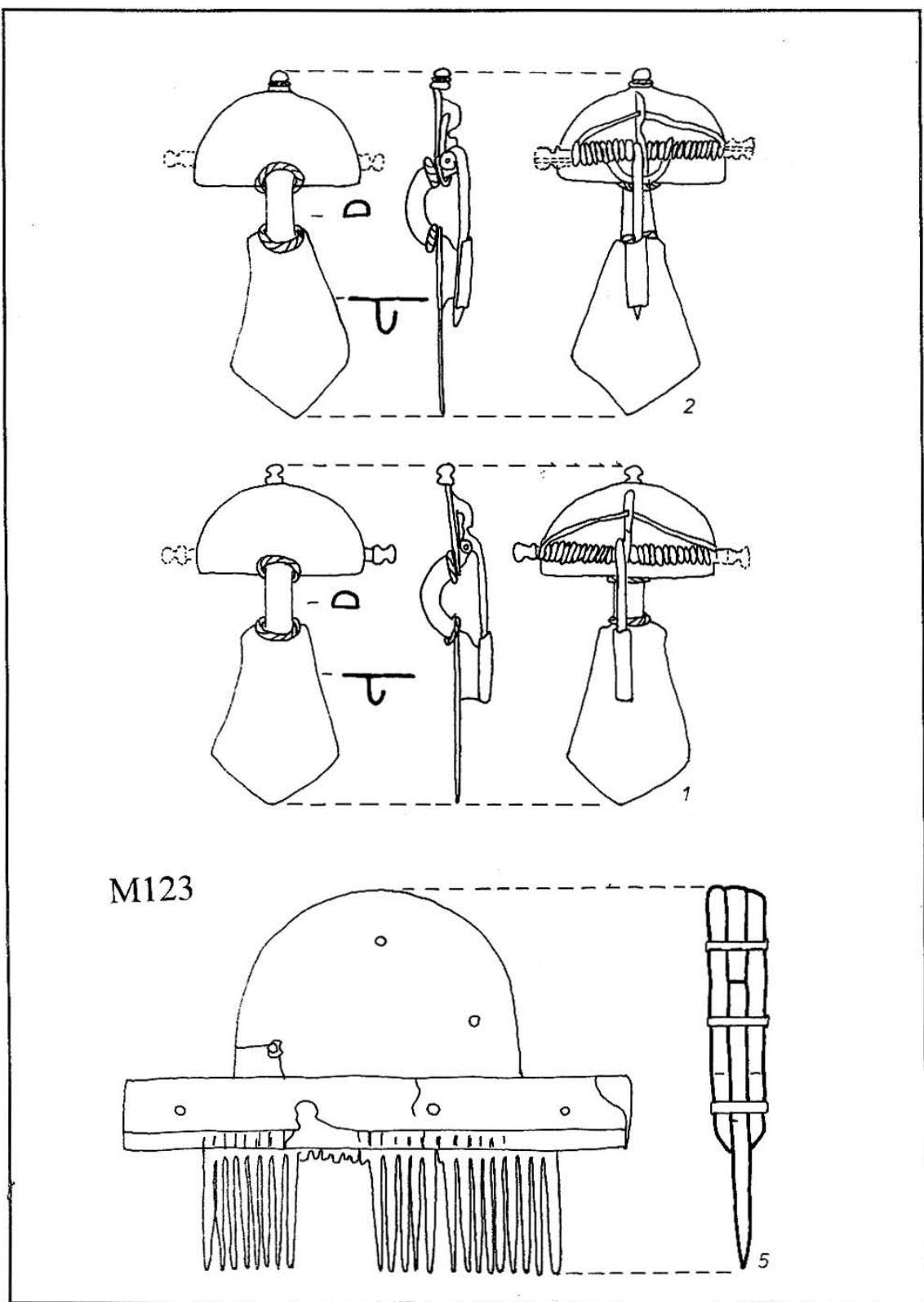
Mormintele 118 (A), 119 (B) și 120 (C)

PLANȘA 65
Mormântul 121

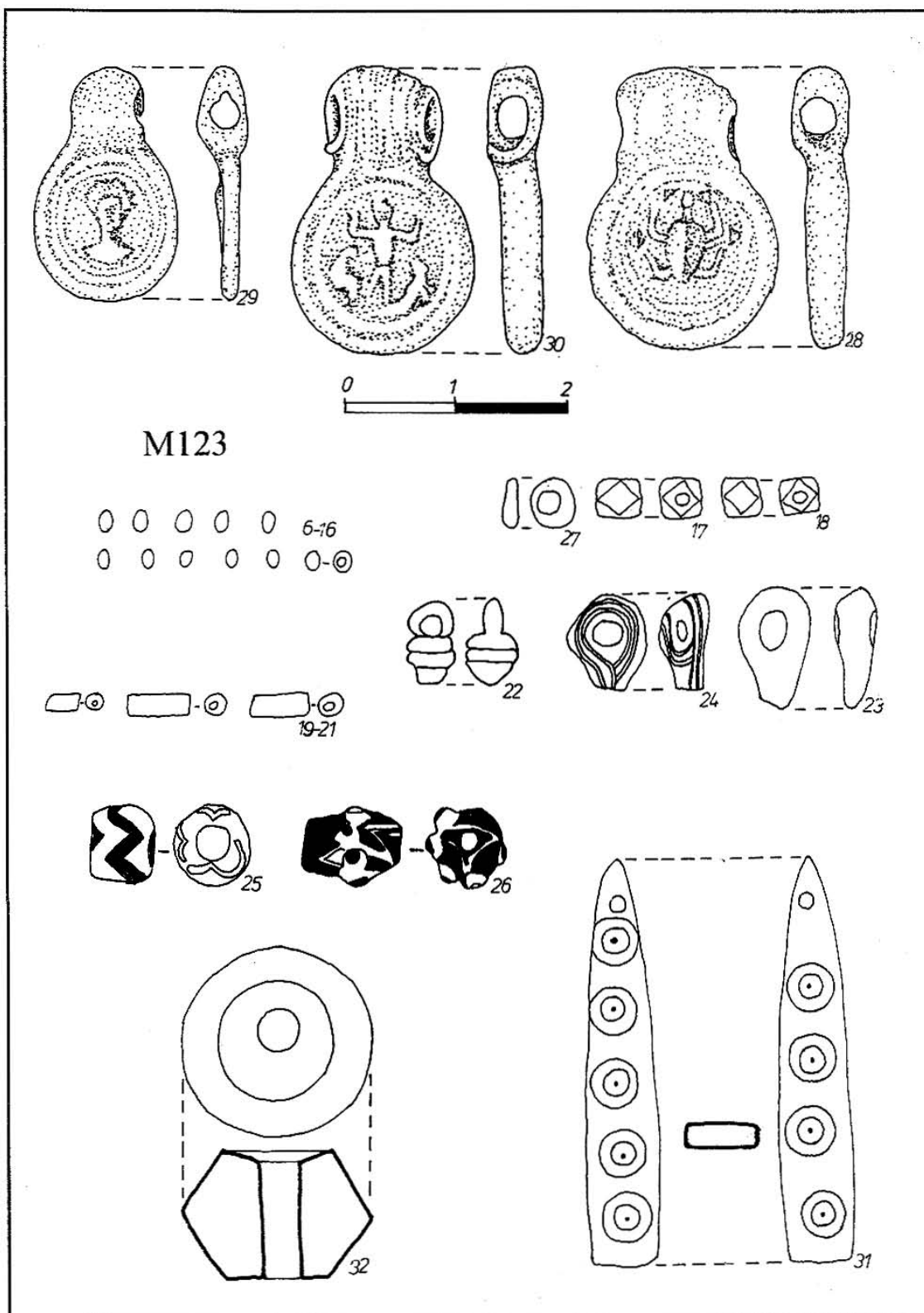

PLANȘA 66
Mormintele 121 (A), 122 (B) și 123 (C)

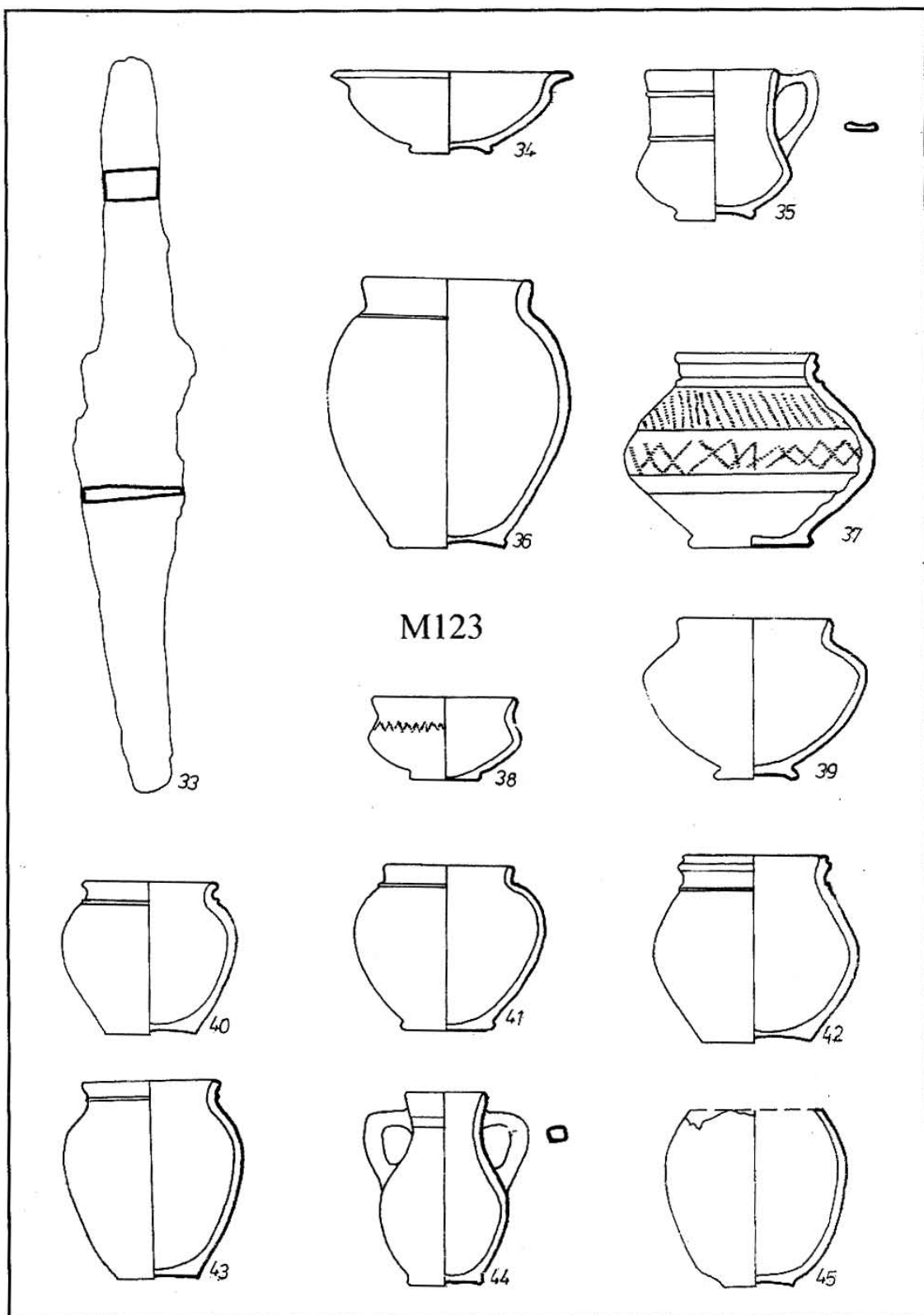

M123

PLANȘA 67
Mormântul 123

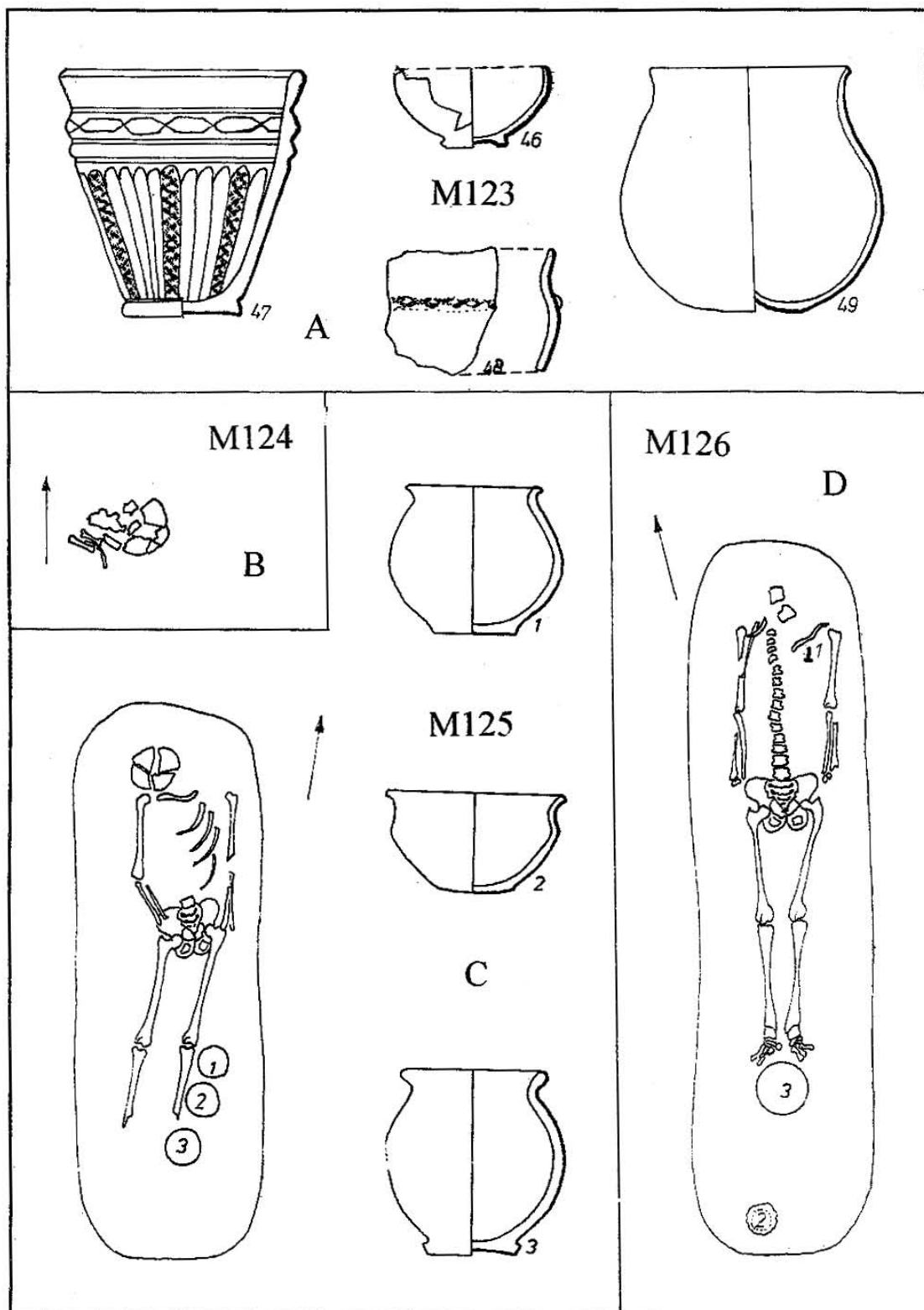

PLANȘA 68
Mormântul 123

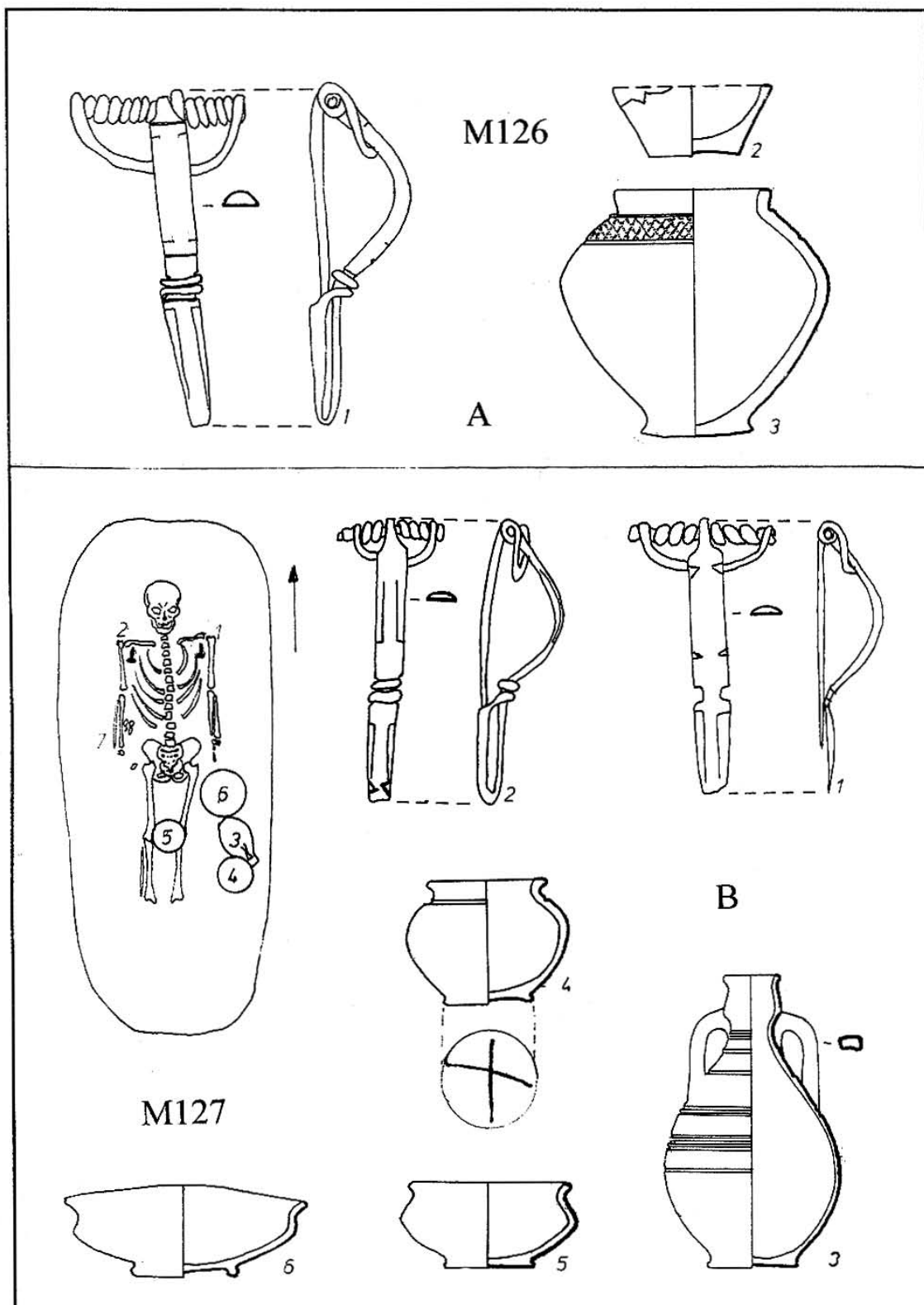
M123

PLANȘA 69
Mormântul 123

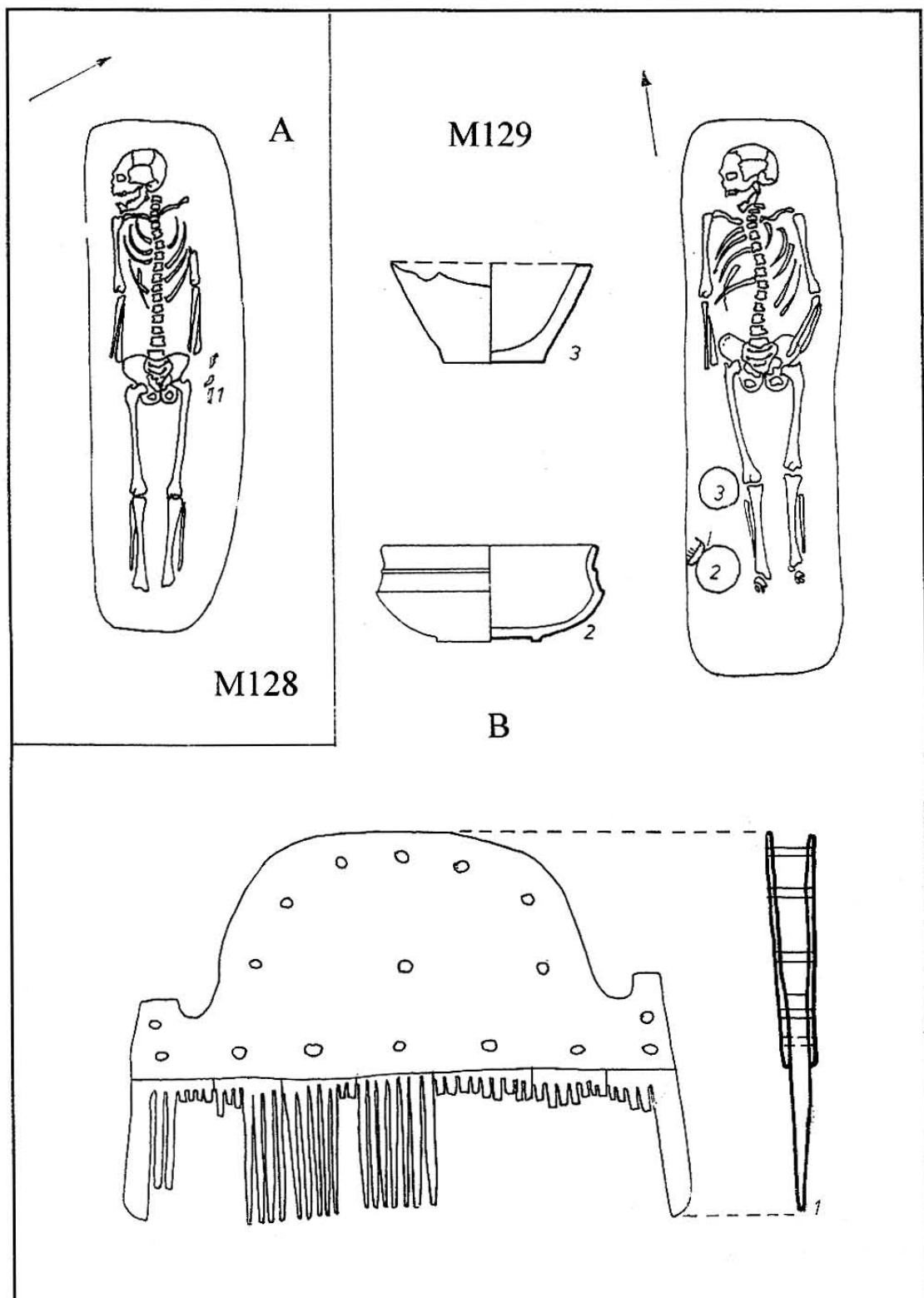
PLANȘA 70

Mormintele 123 (A), 124 (B), 125 (C) și 126 (D)

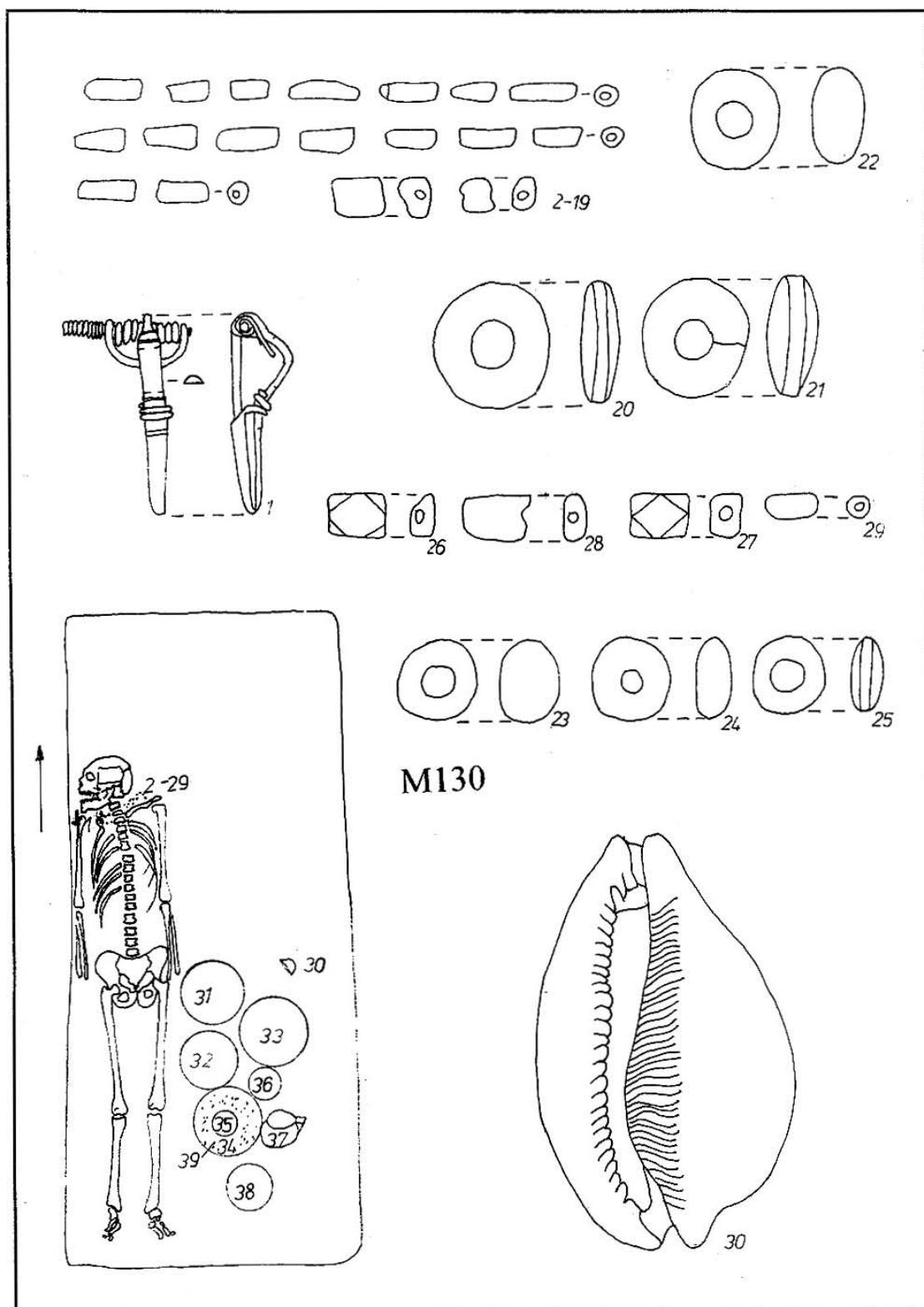

PLANȘA 71

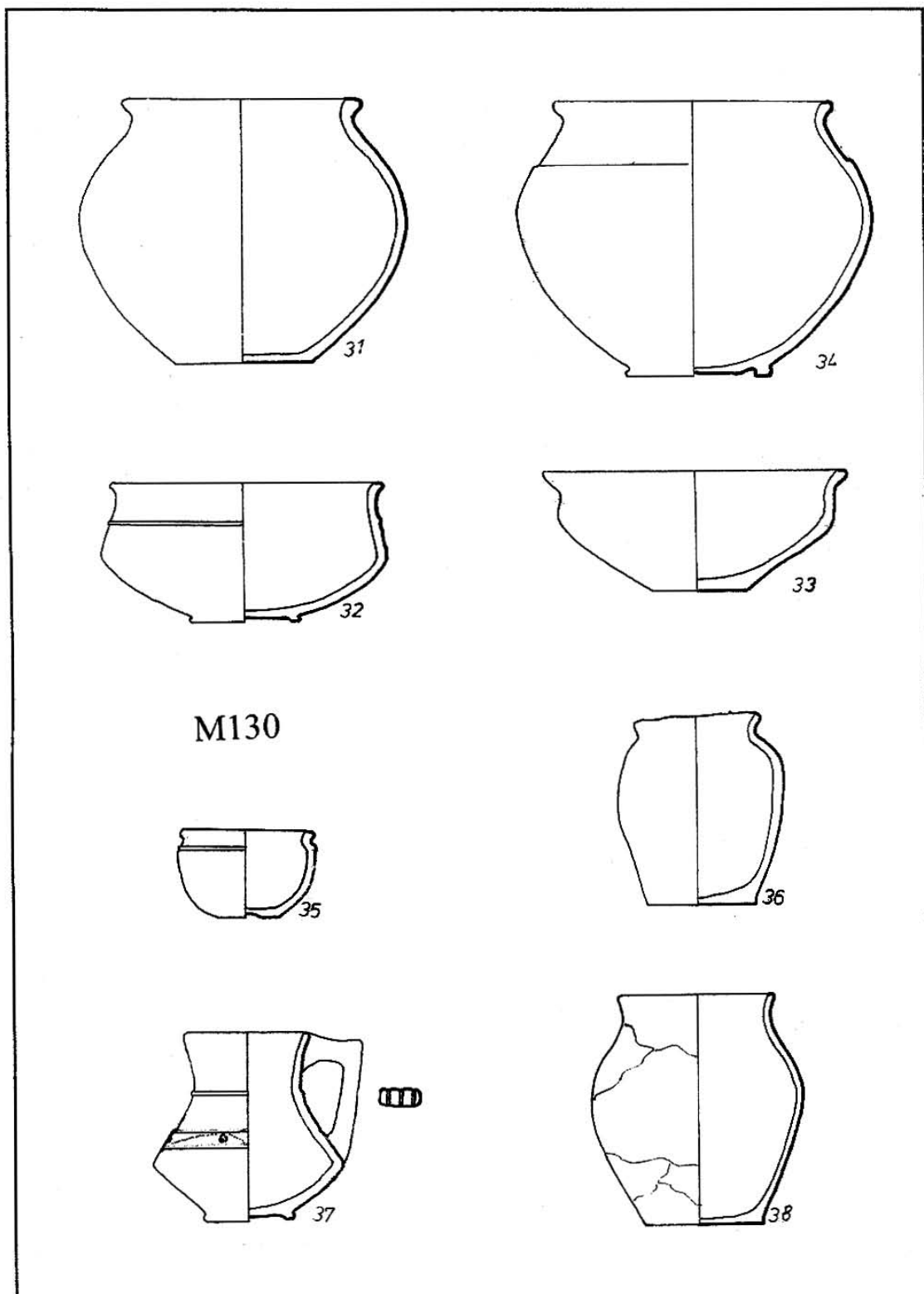
Mormintele 126 (A) și 127 (B)

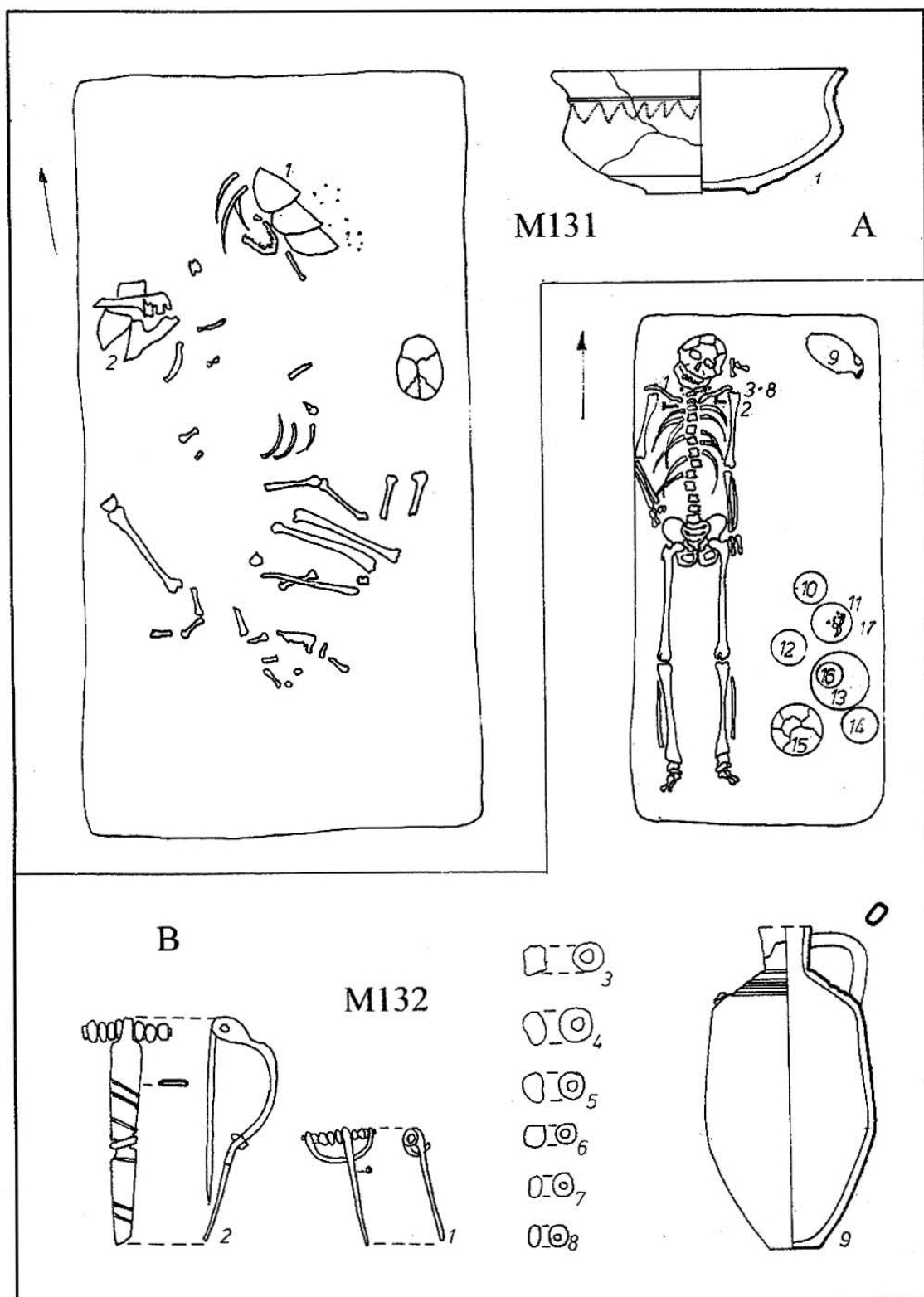
PLANȘA 72
Mormintele 128 (A) și 129 (B)

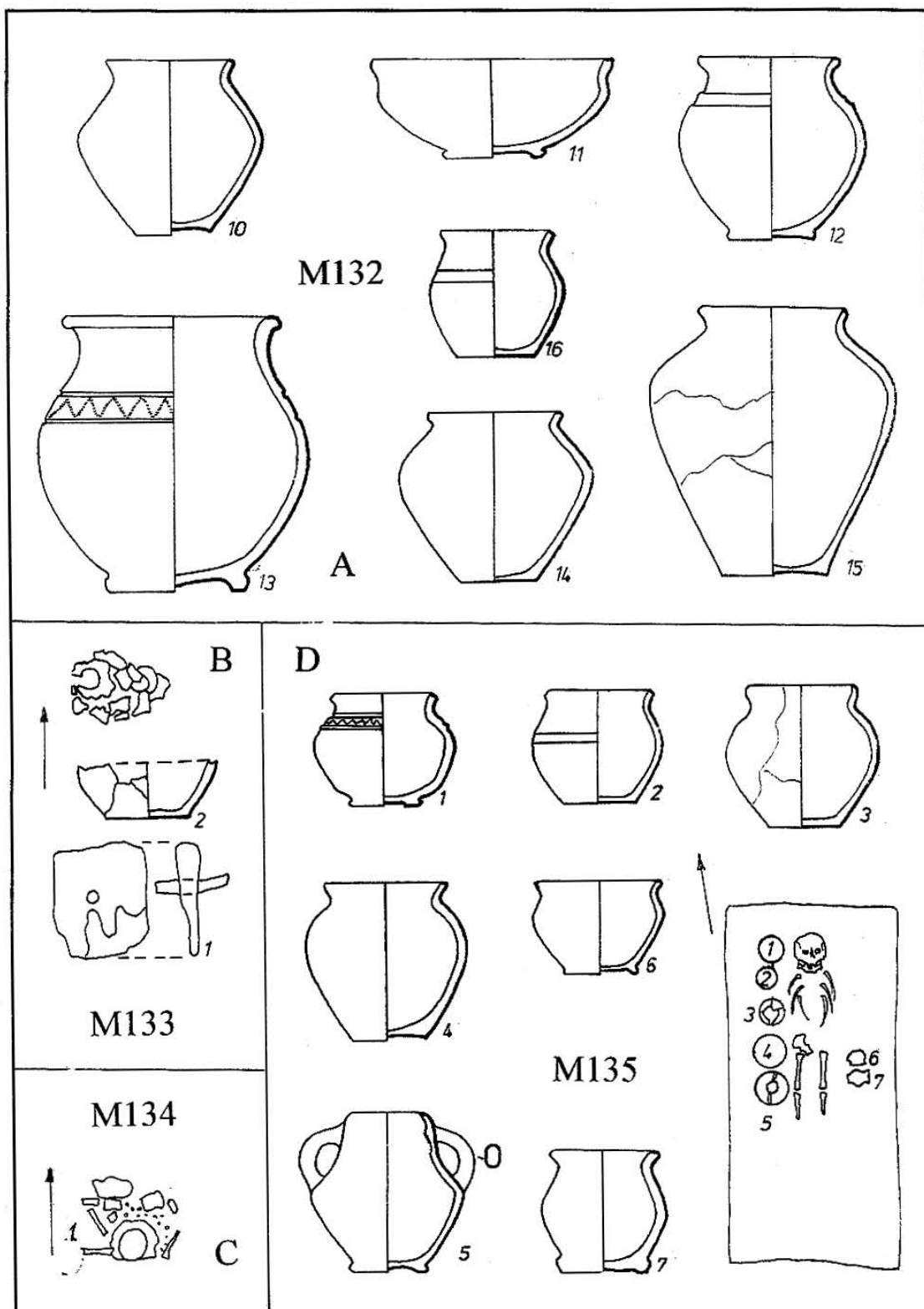
PLANȘA 73
Mormântul 130

PLANȘA 74
Mormântul 130

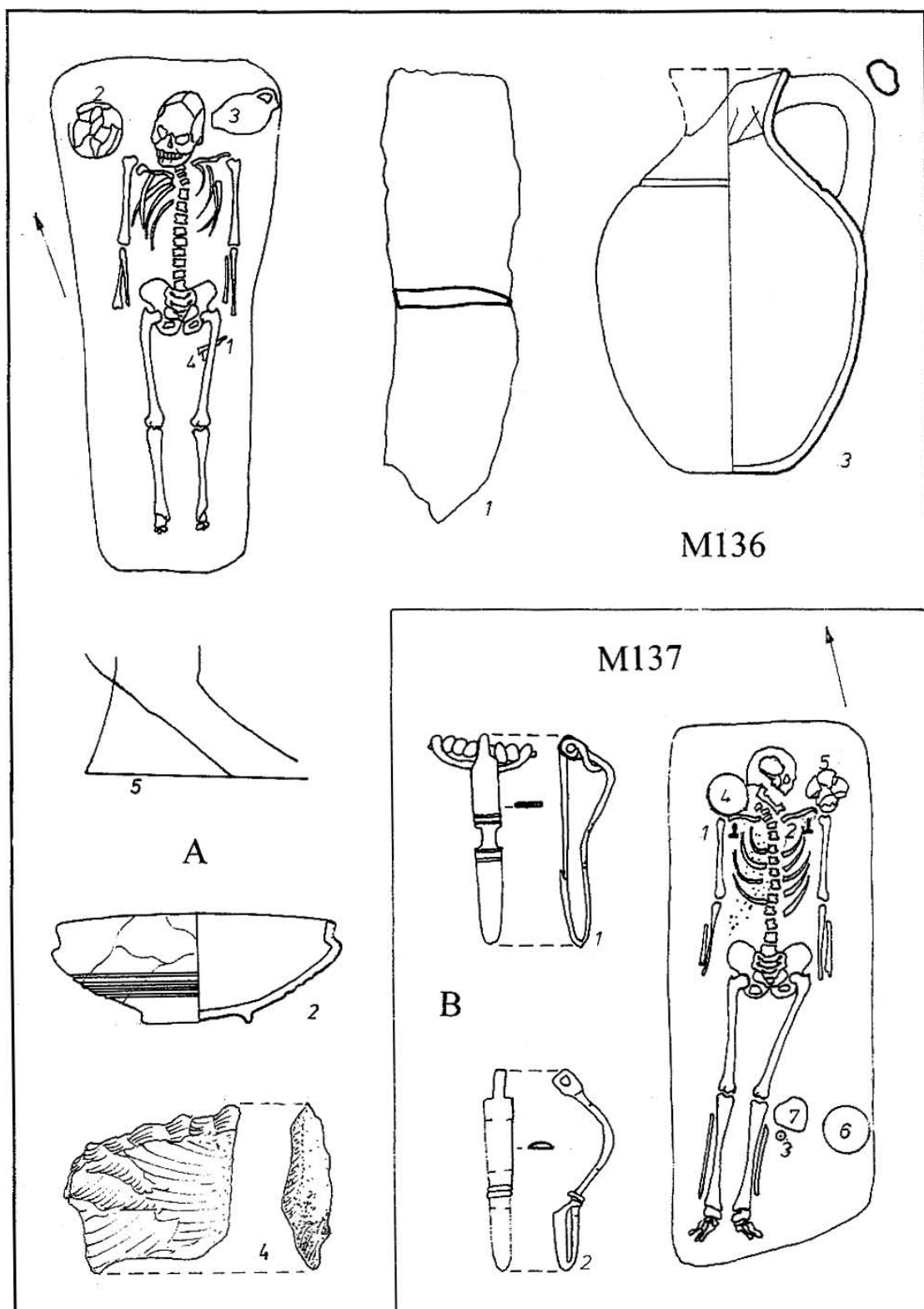

PLANȘA 75
Mormintele 131 (A) și 132 (B)

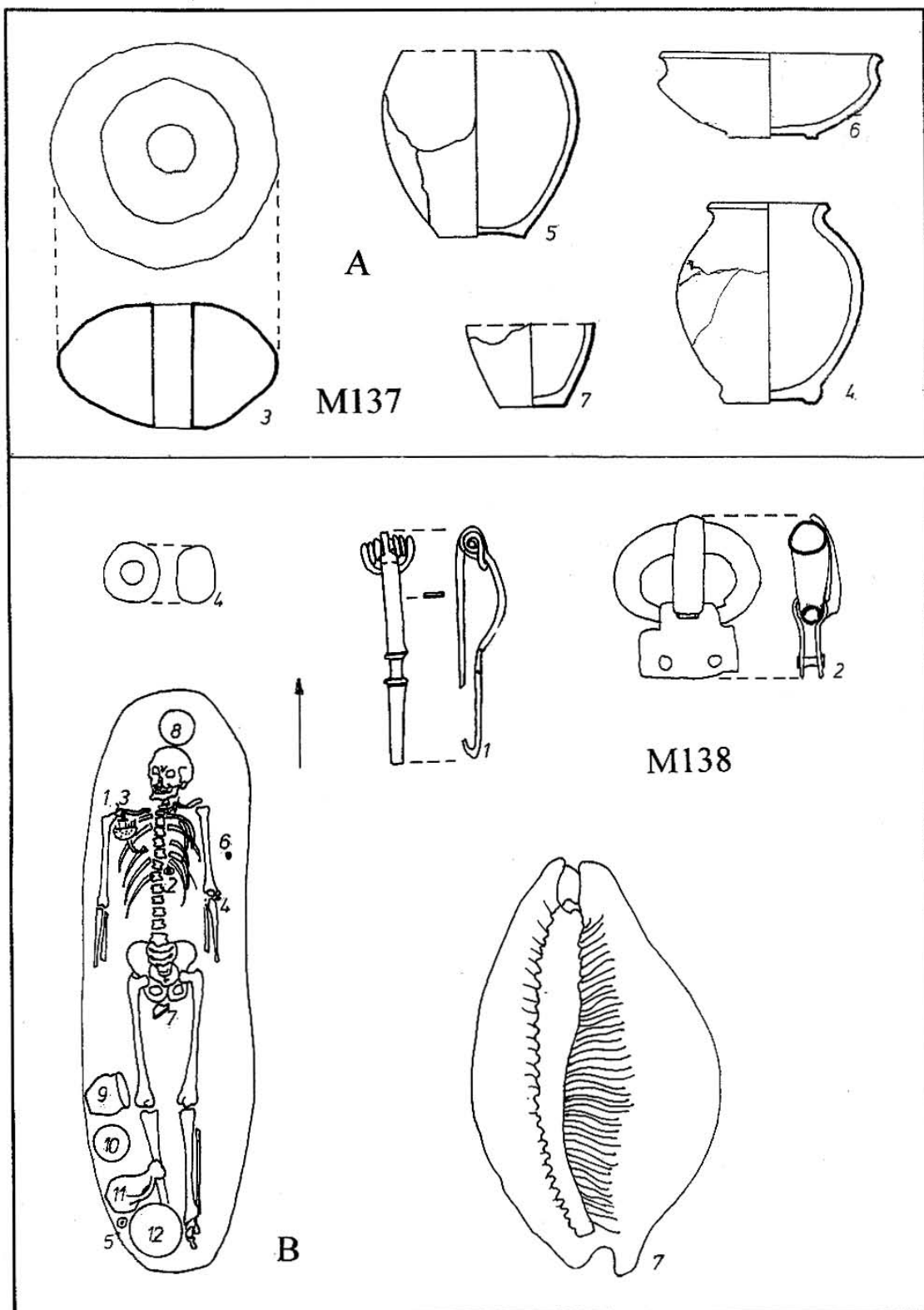

PLANȘA 76

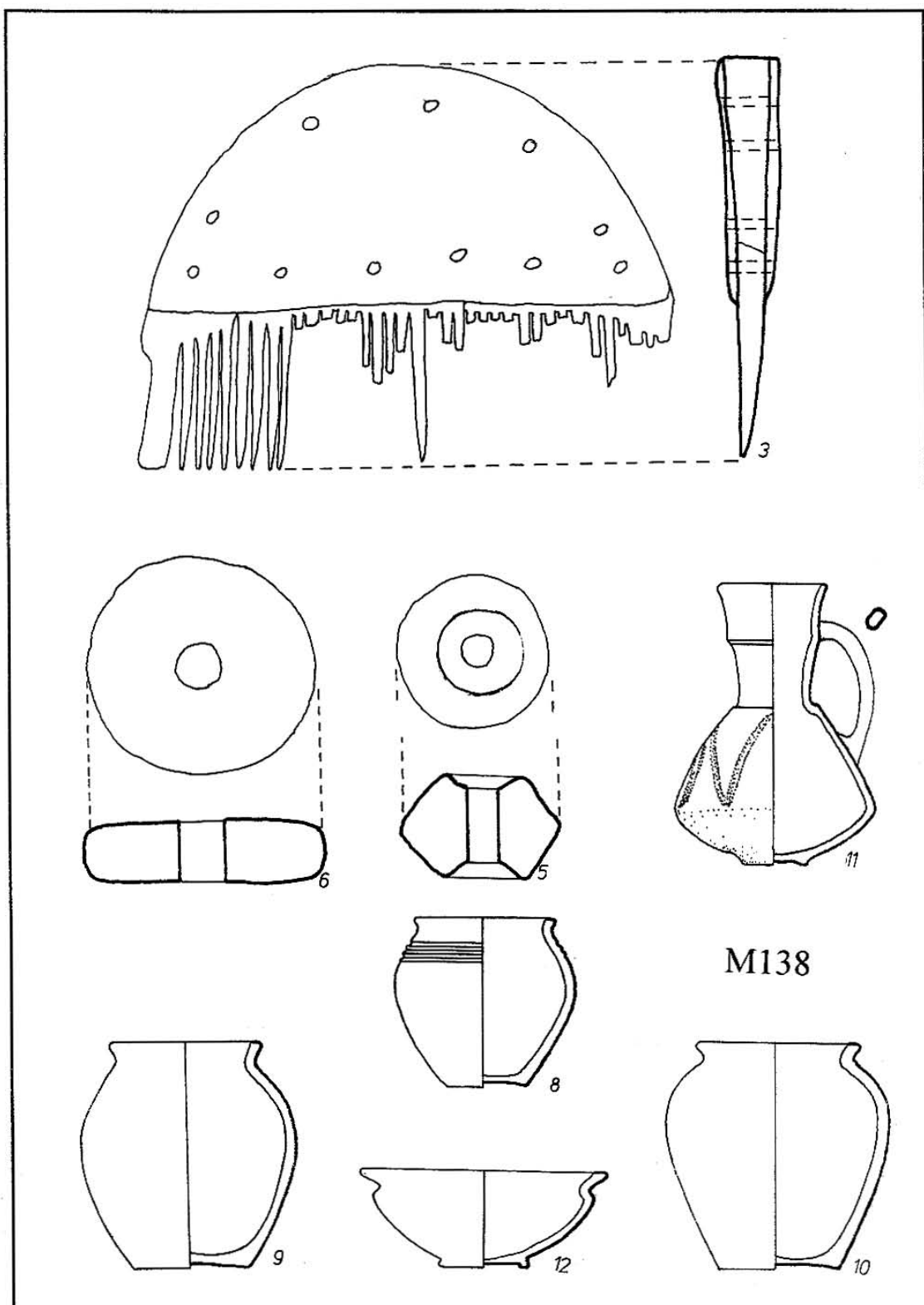
Mormintele 132 (A), 133 (B), 134 (C) și 135 (D)

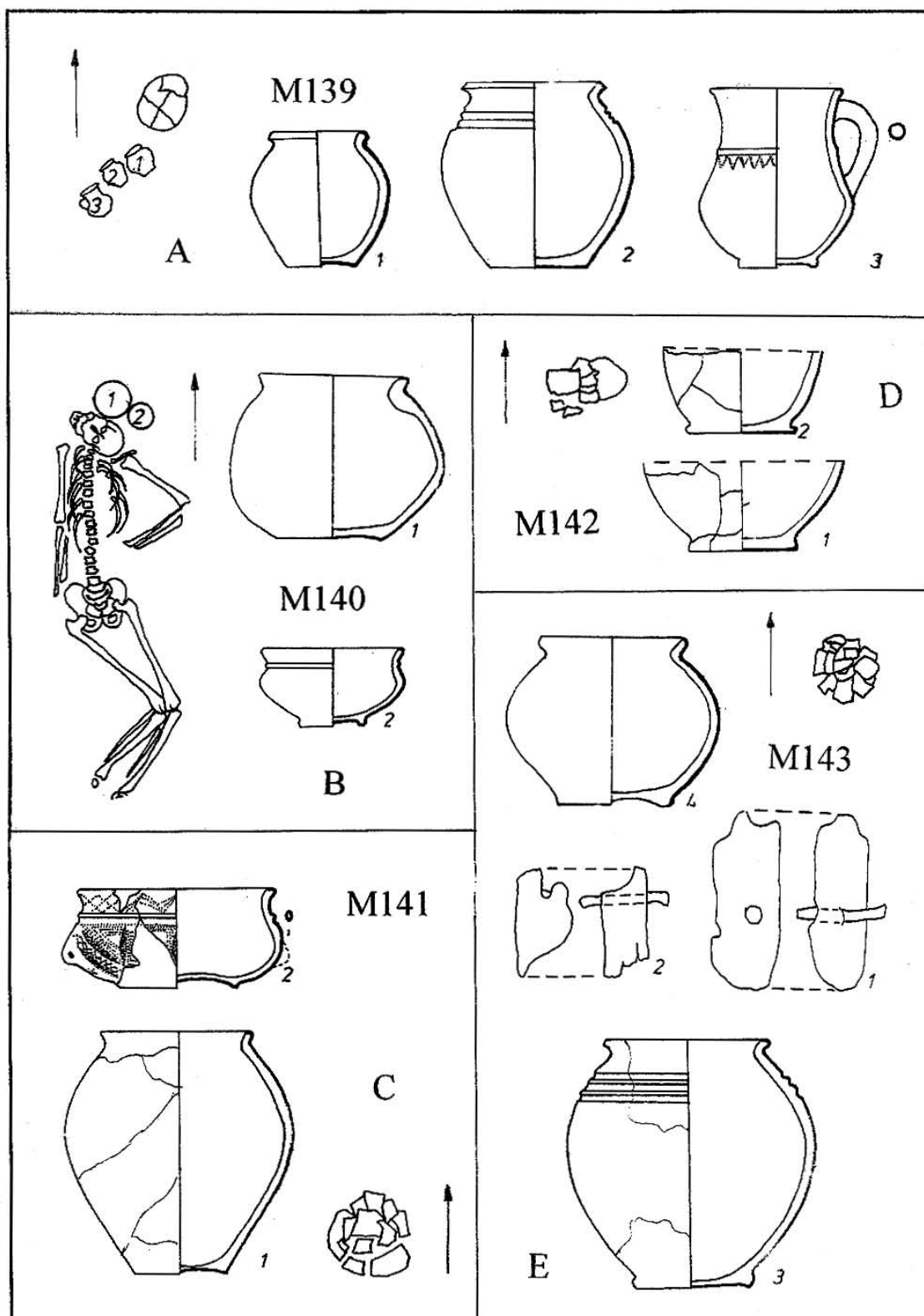
PLANȘA 77
Mormintele 136 (A) și 137 (B)

PLANȘA 78
Mormintele 137 (A) și 138 (B)

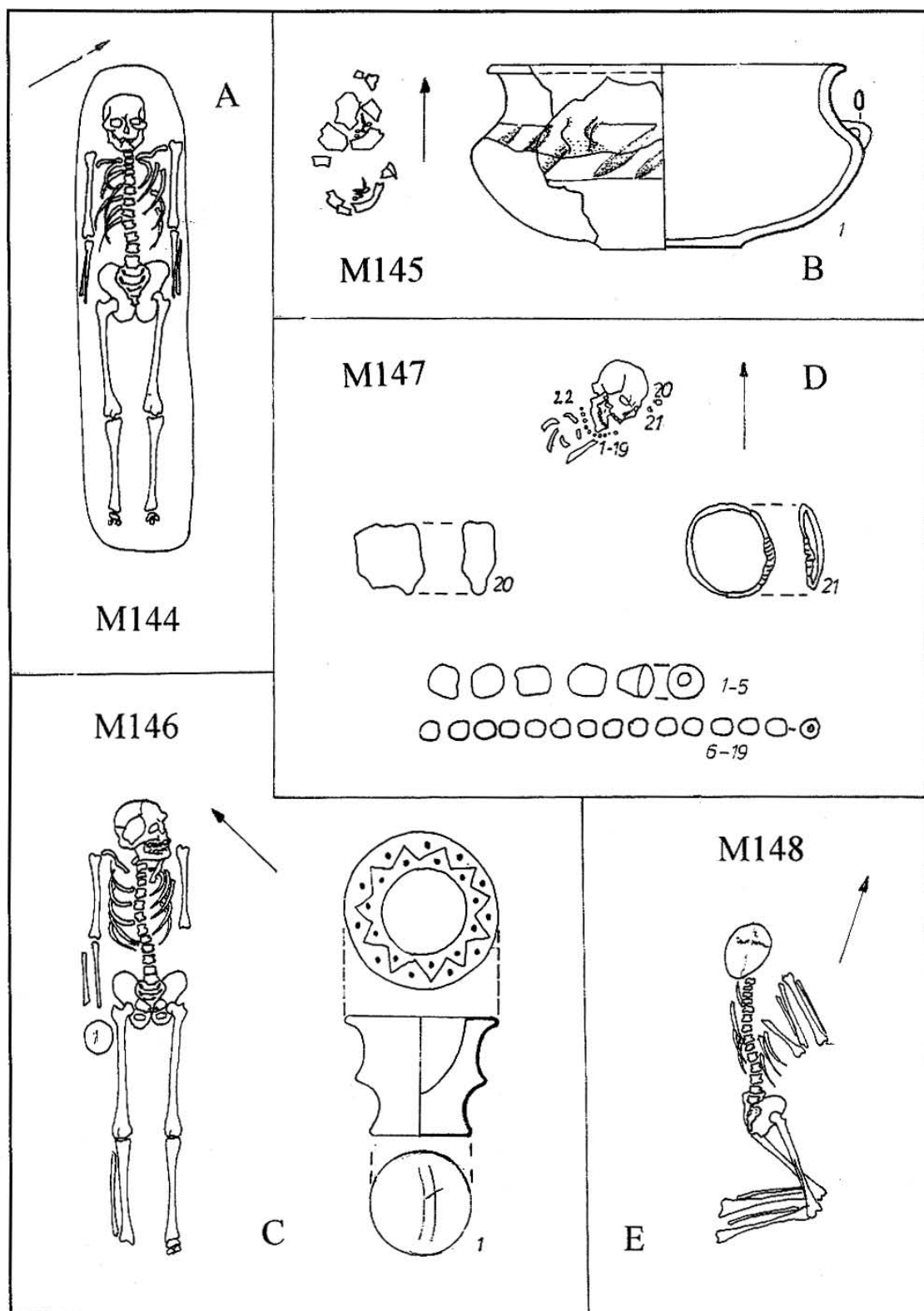

PLANȘA 79
Mormântul 138

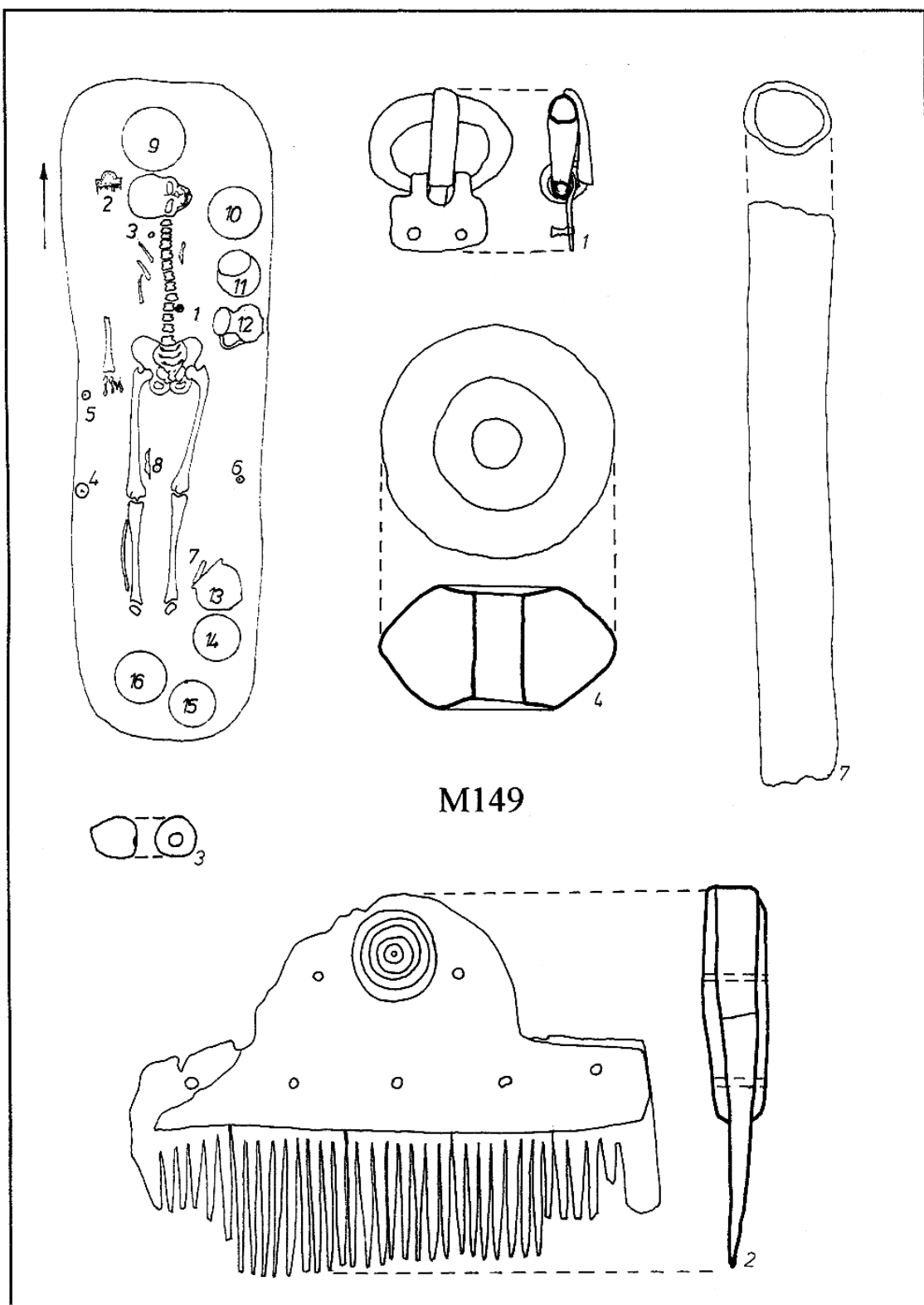
PLANȘA 80

Mormintele 139 (A), 140 (B), 141 (C), 142 (D) și 143 (E)

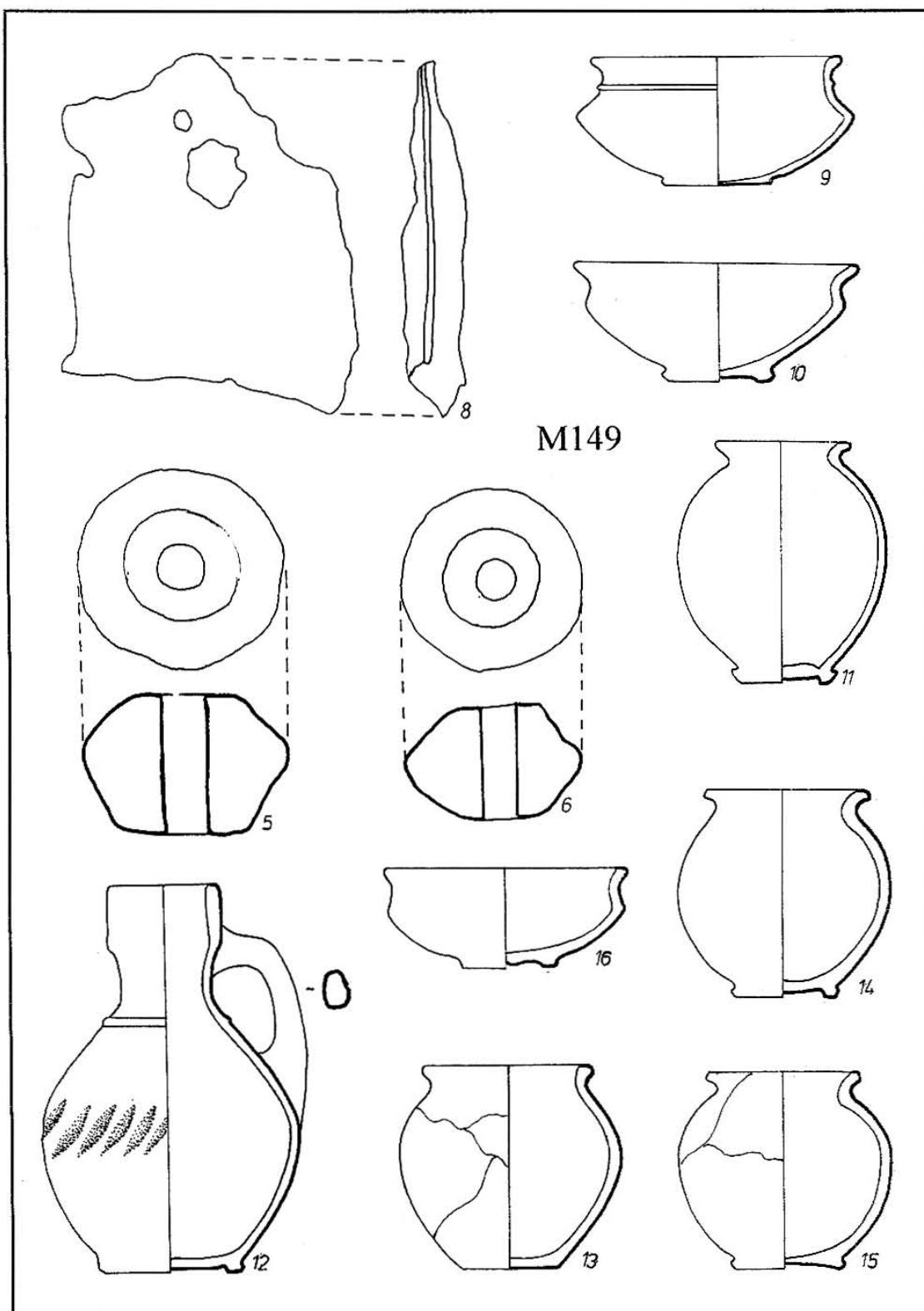

PLANȘA 81

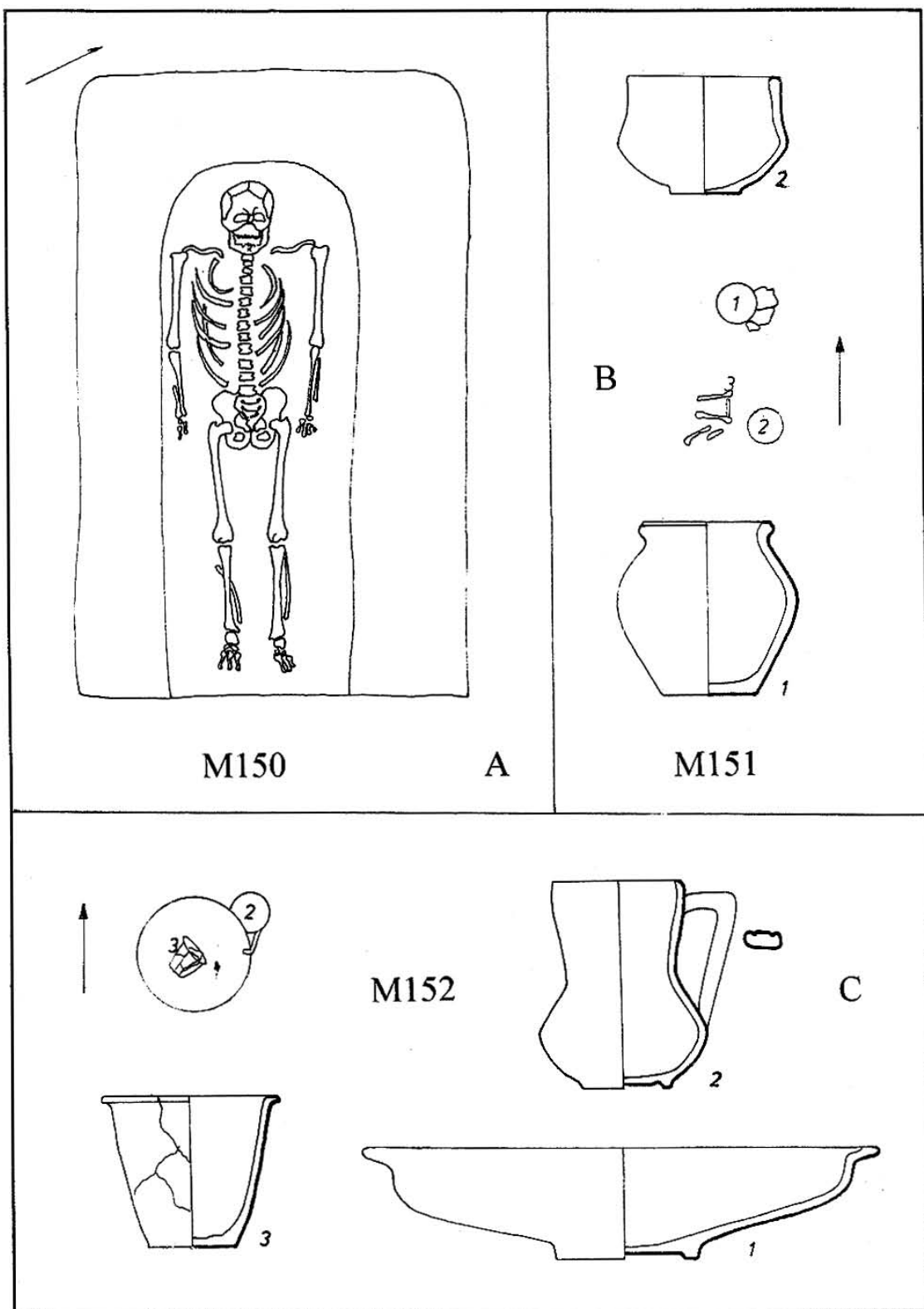
Mormintele 144 (A), 145 (B), 146 (C), 147 (D) și 148 (E)

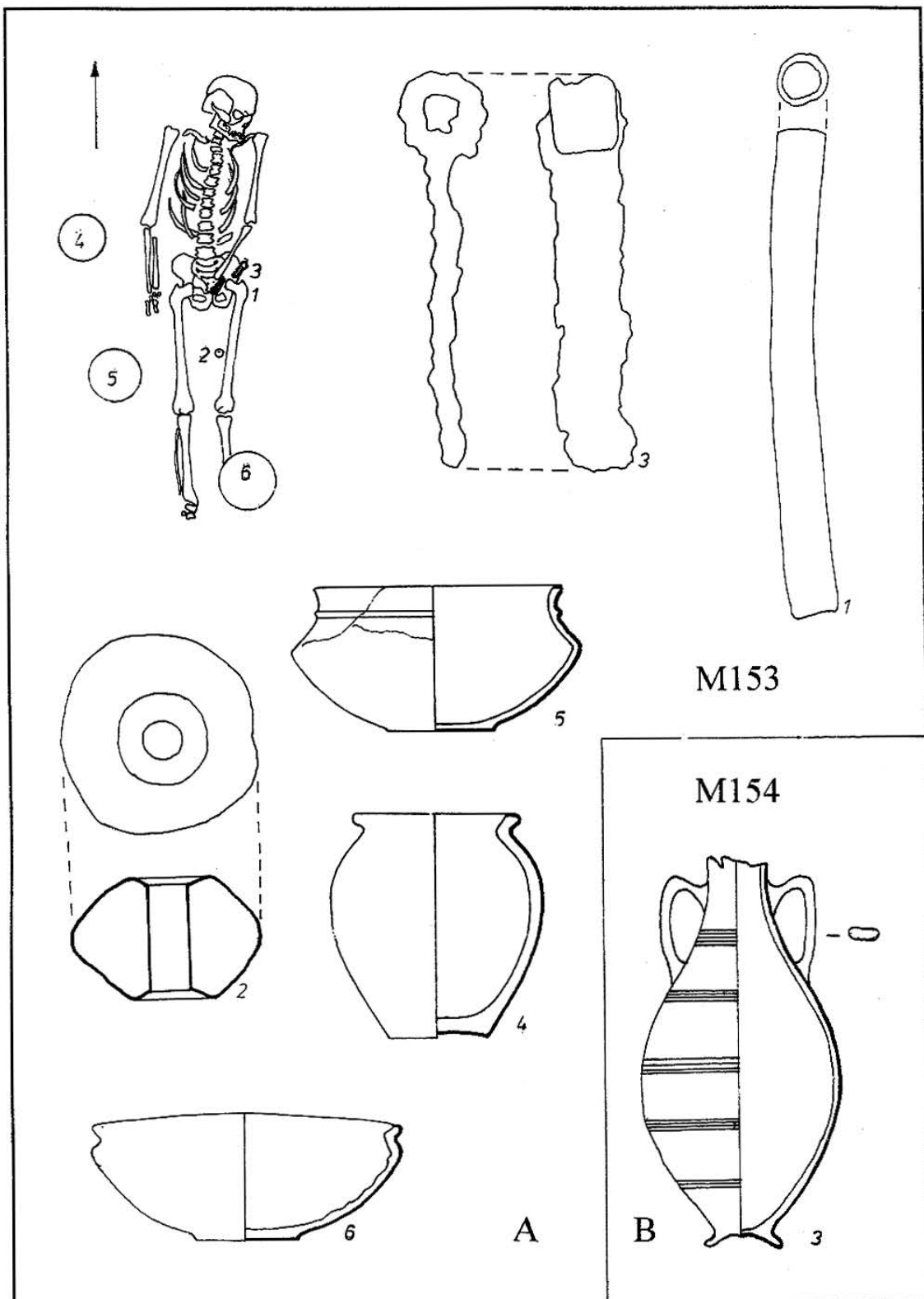
PLANȘA 82
Mormântul 149

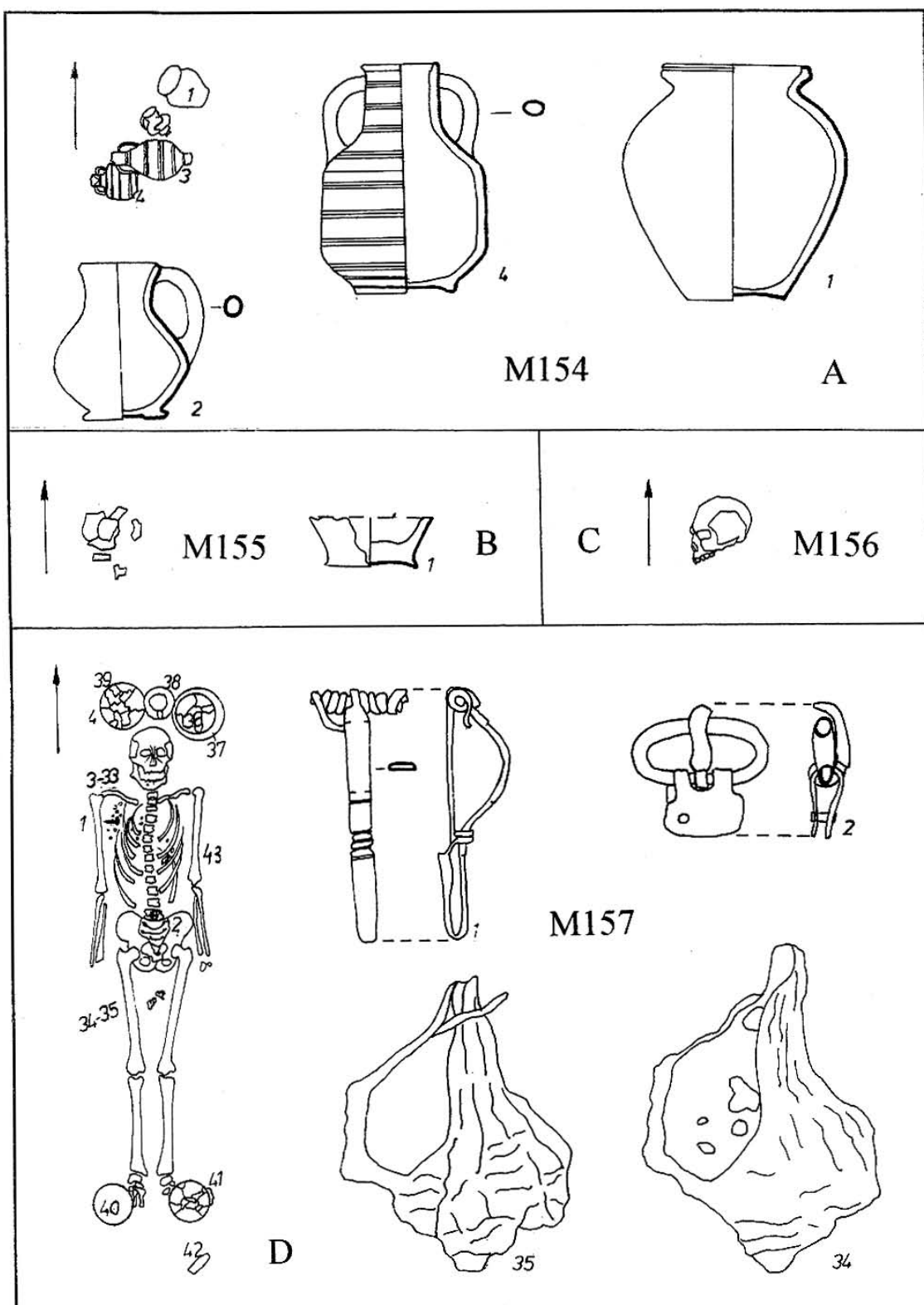
PLANȘA 83
Mormântul 149

PLANȘA 84
Mormintele 150 (A), 151 (B) și 152 (C)

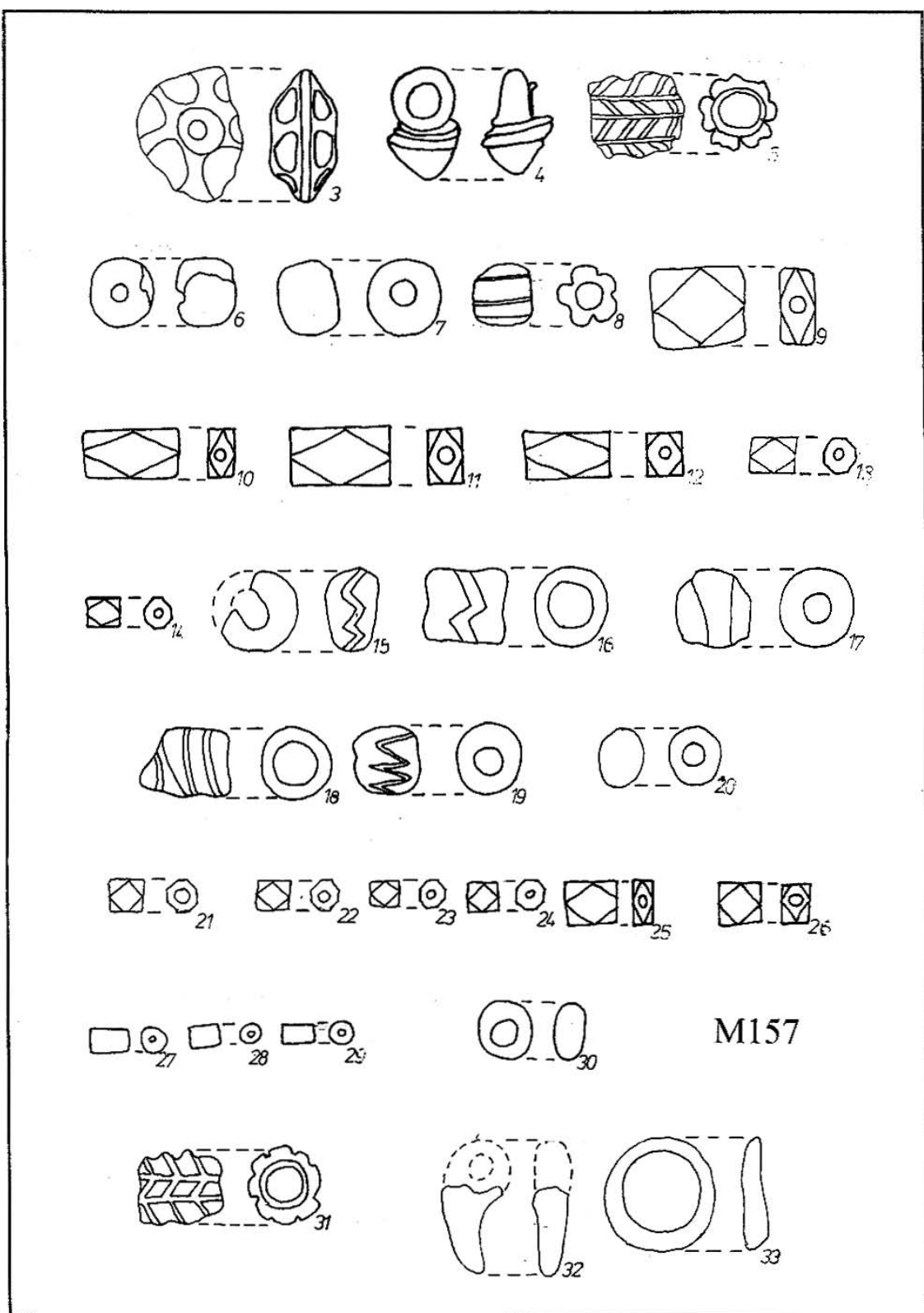

PLANȘA 85
Mormintele 153 (A) și 154 (B)

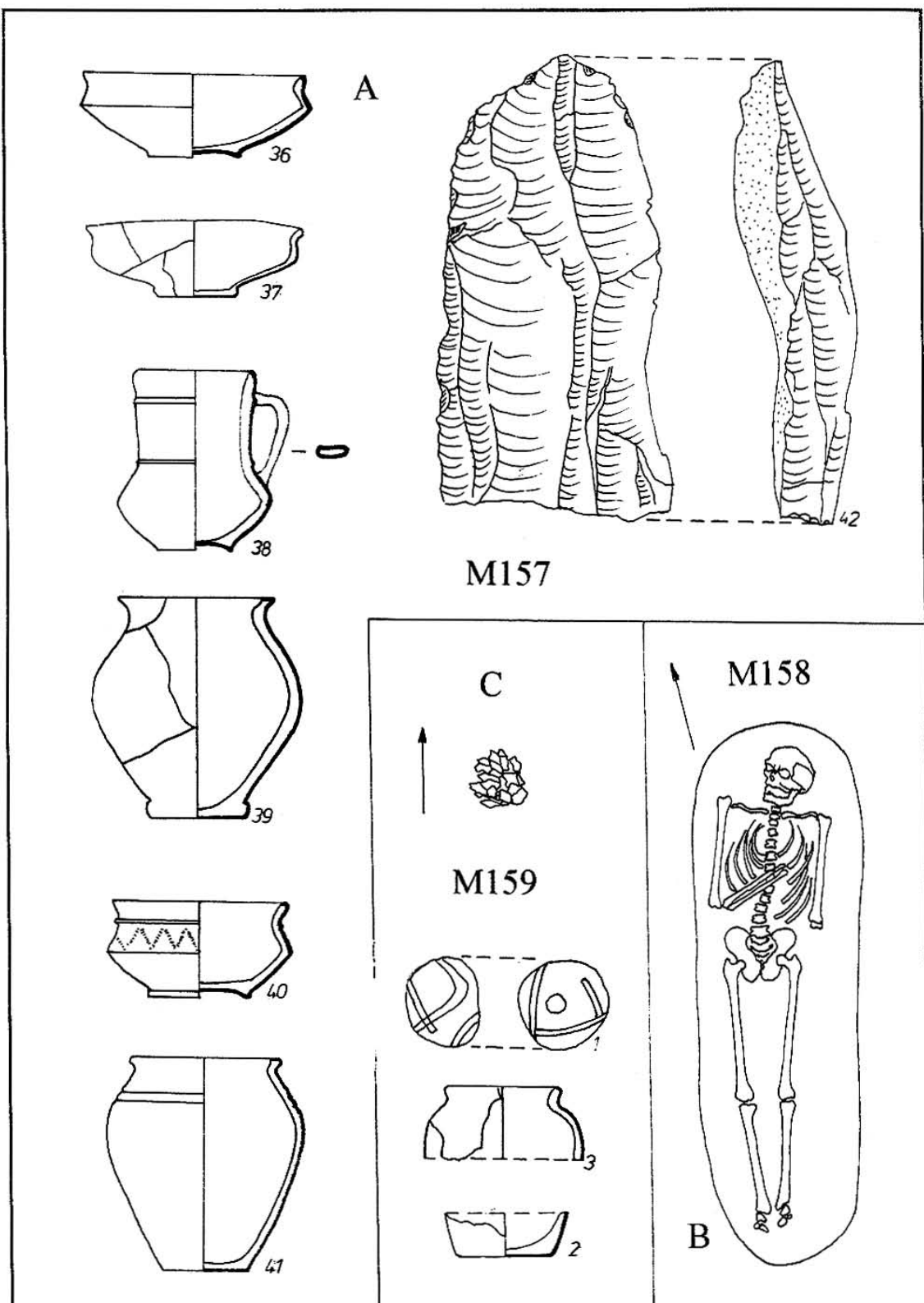

PLANȘA 86

Mormintele 154 (A), 155 (B), 156 (C) și 157 (D)

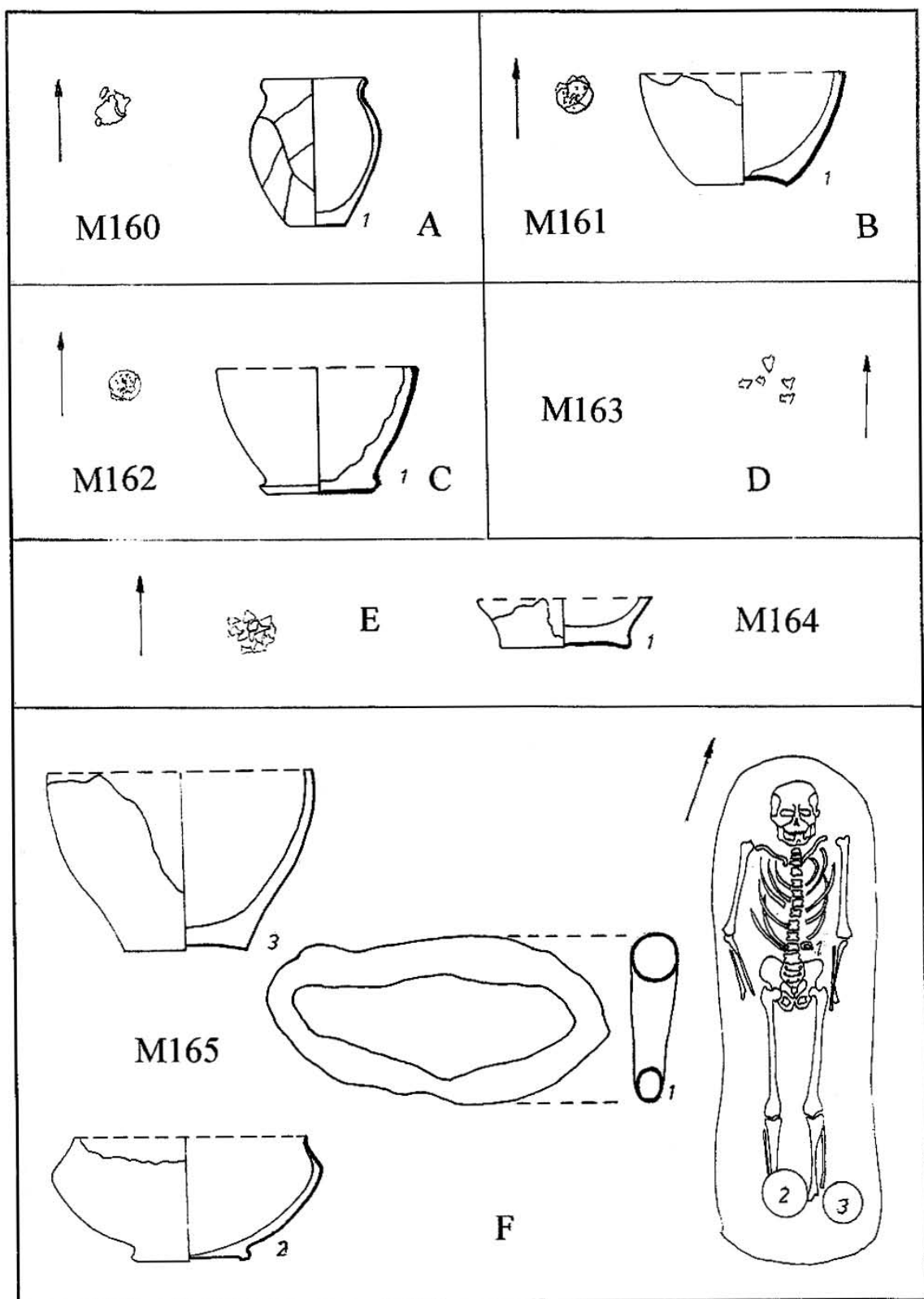

PLANȘA 87
Mormântul 157

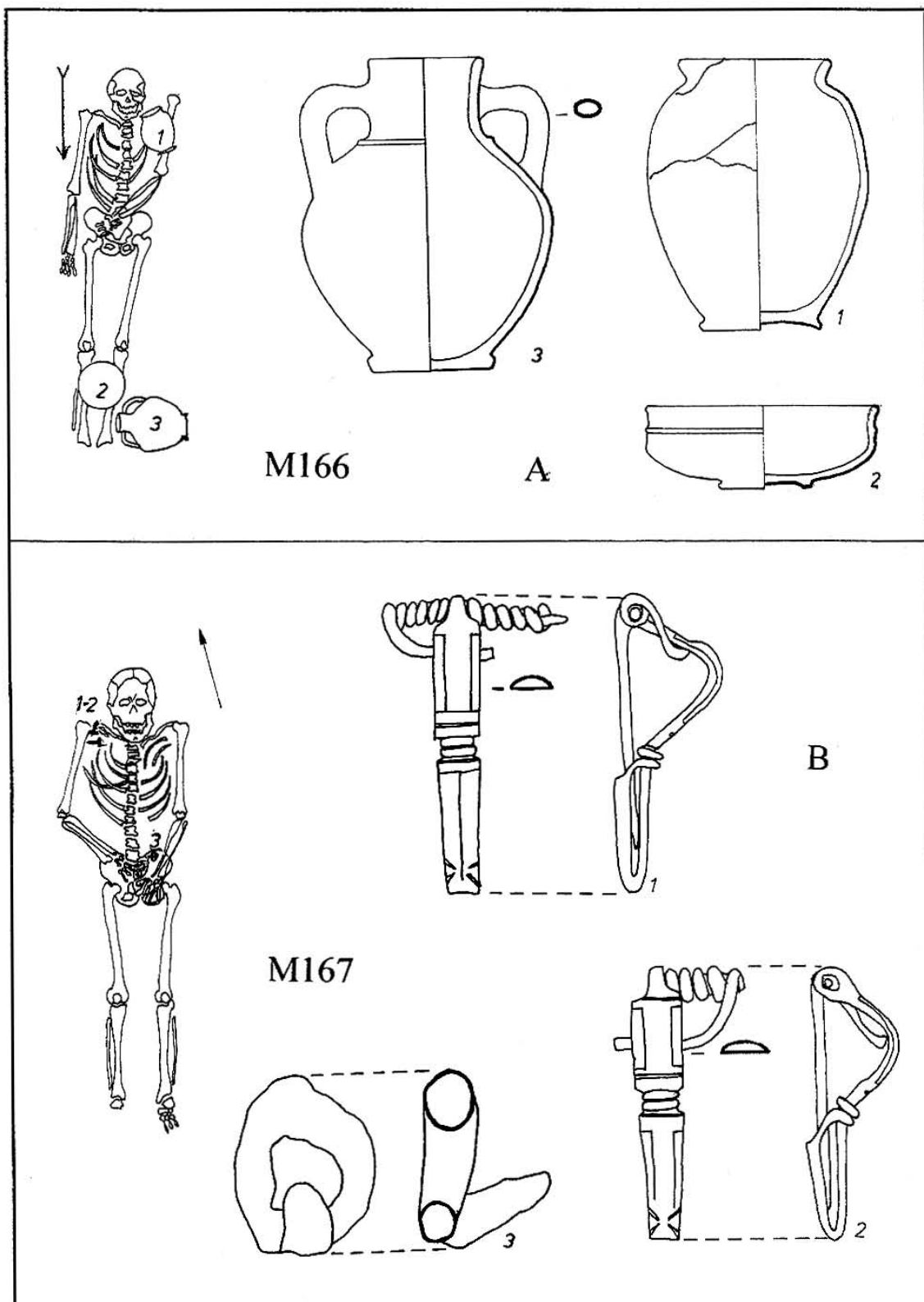
PLANȘA 88

Mormintele 157 (A), 158 (B) și 59 (C)

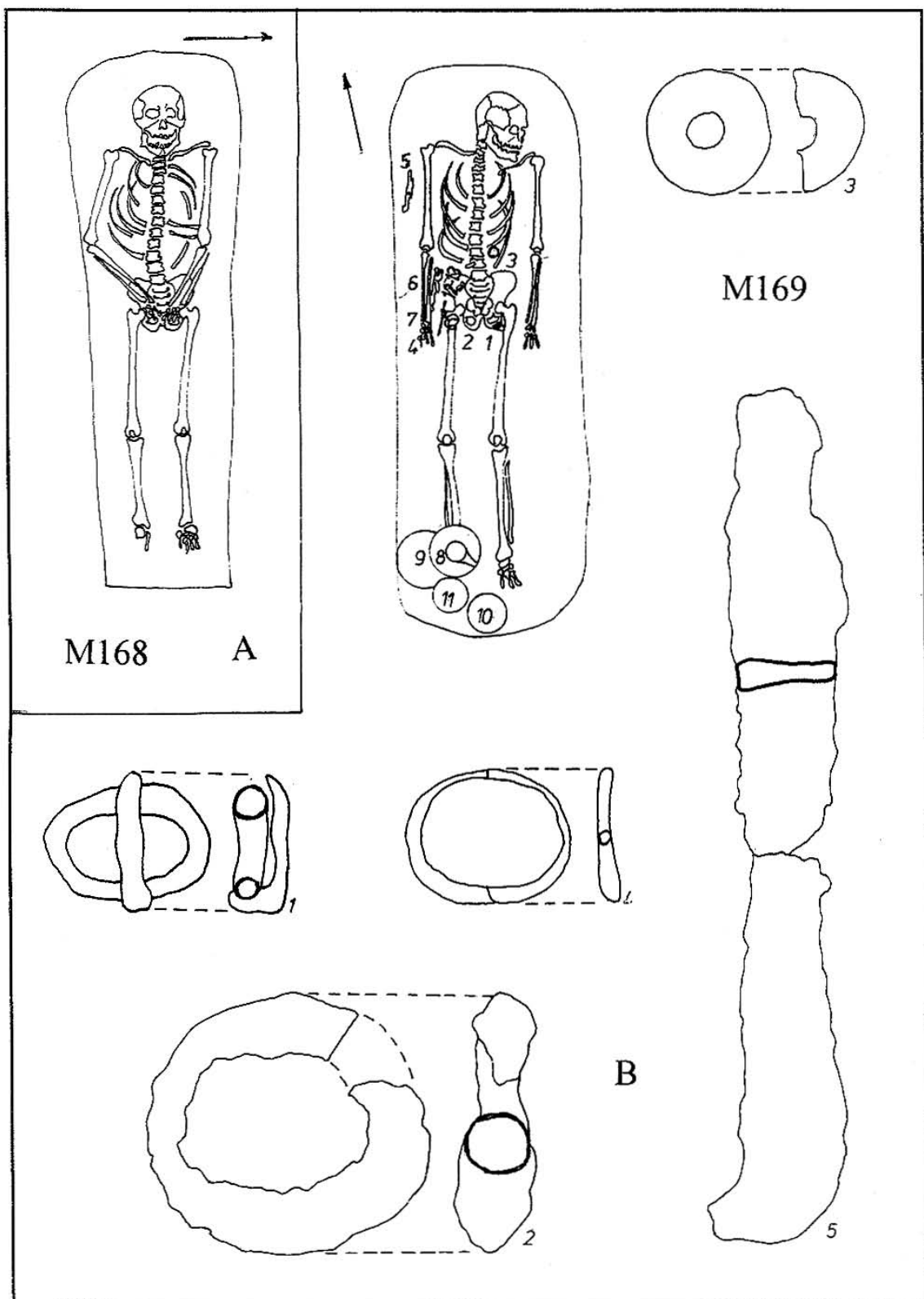

PLANȘA 89

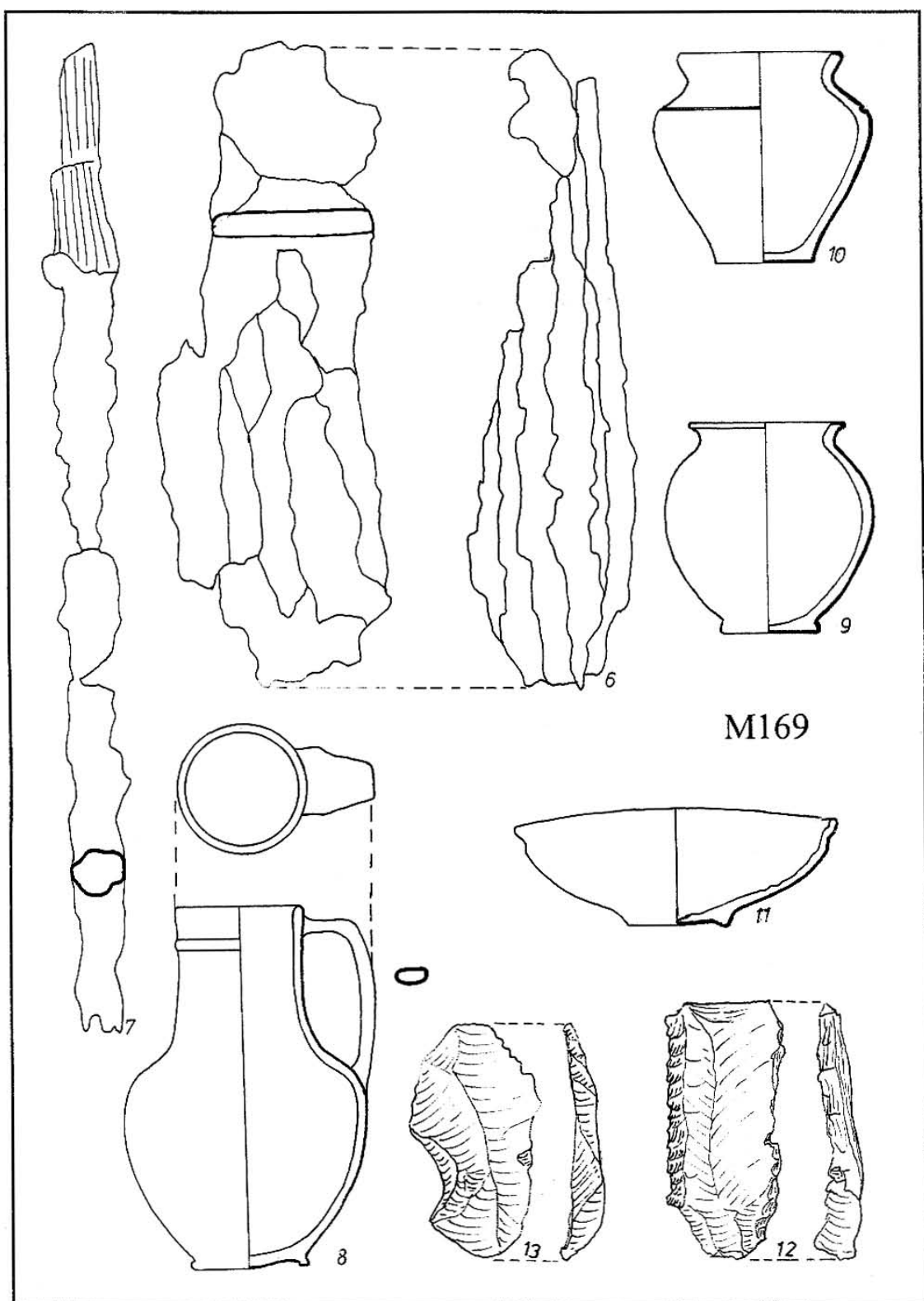
Mormintele 160 (A), 161 (B), 162 (C), 163 (D), 164 (E) și 165 (F)

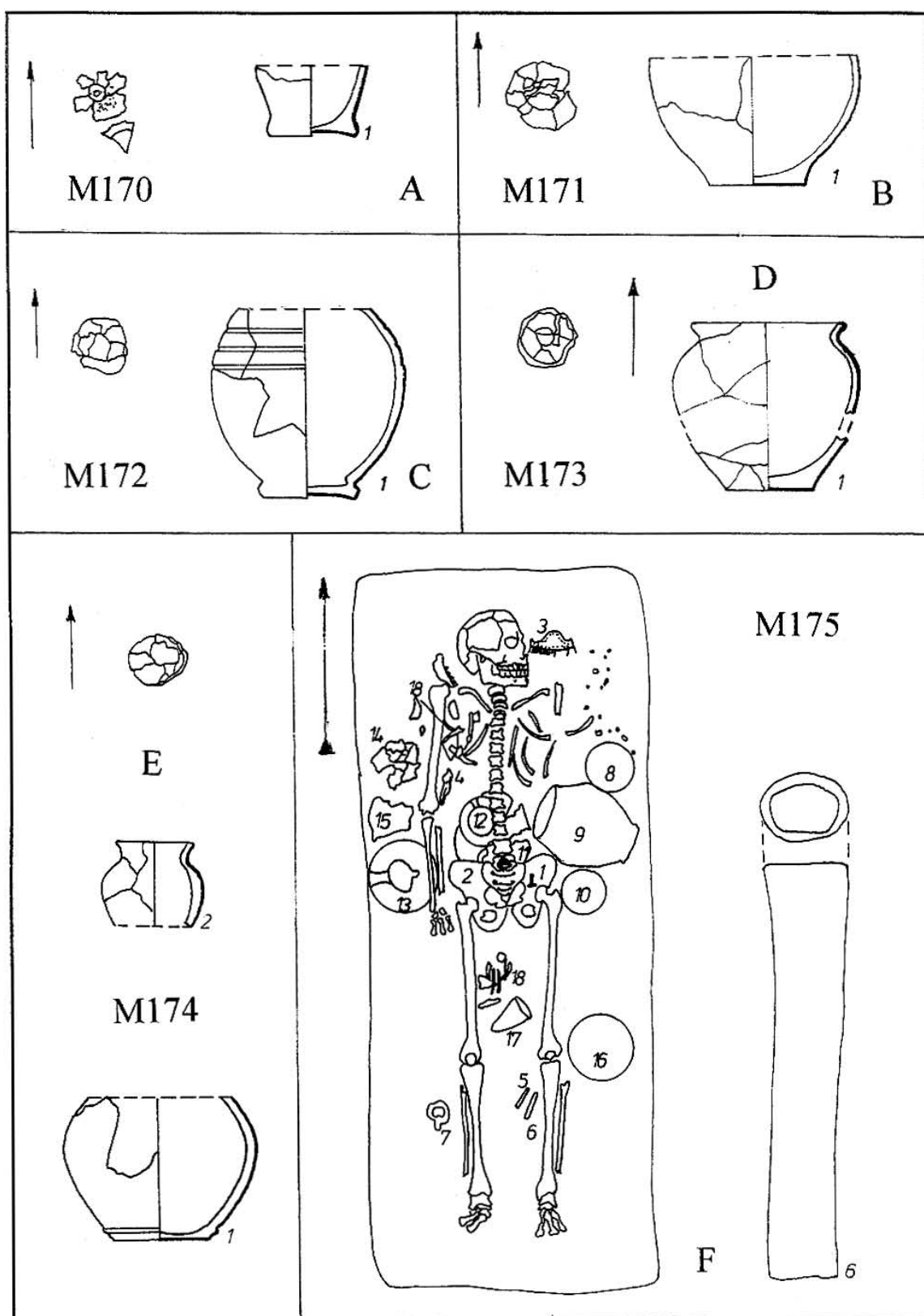
PLANȘA 90
Mormintele 166 (A) și 167 (B)

PLANȘA 91
Mormintele 168 (A) și 169 (B)

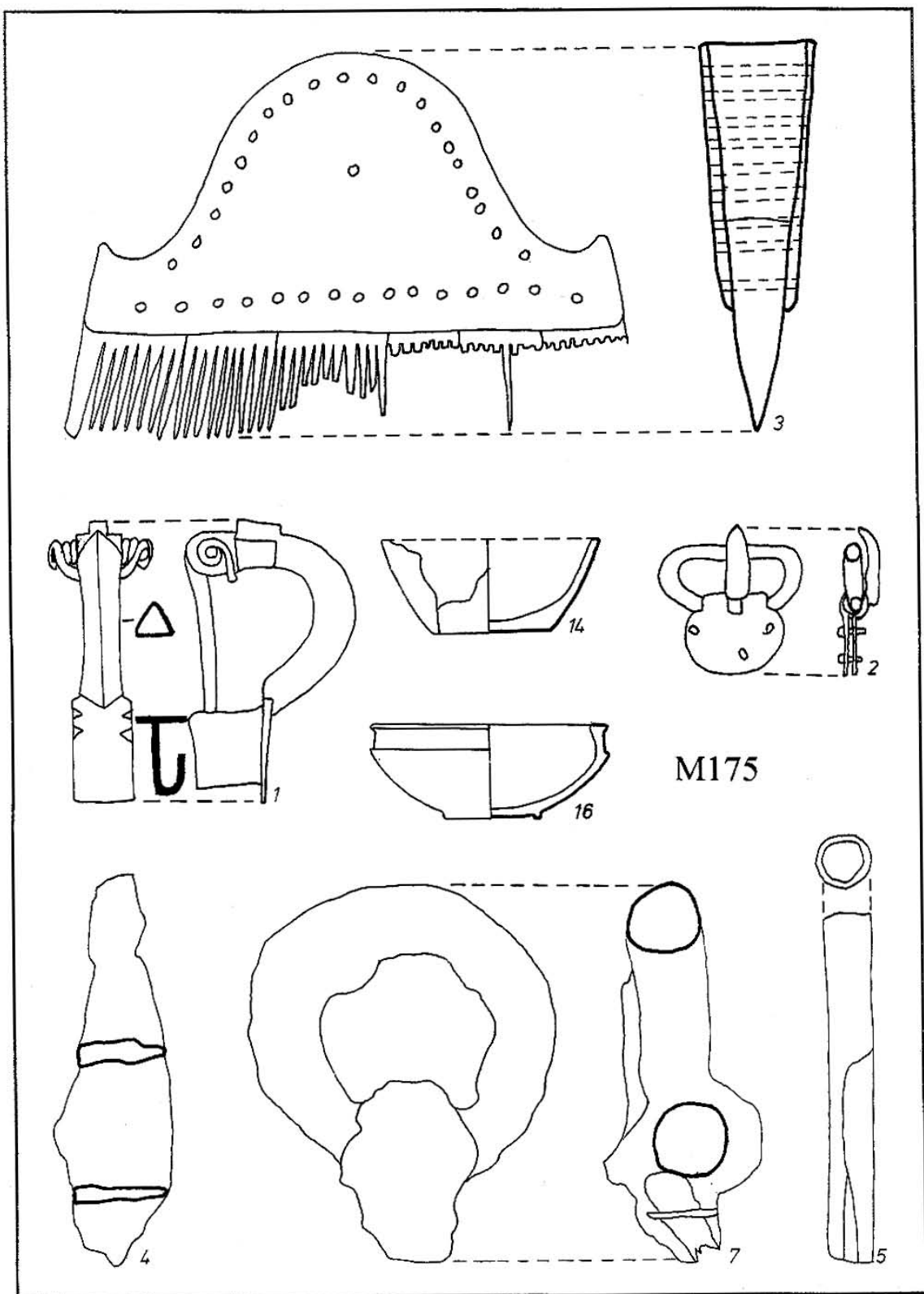

PLANȘA 92
Mormântul 169

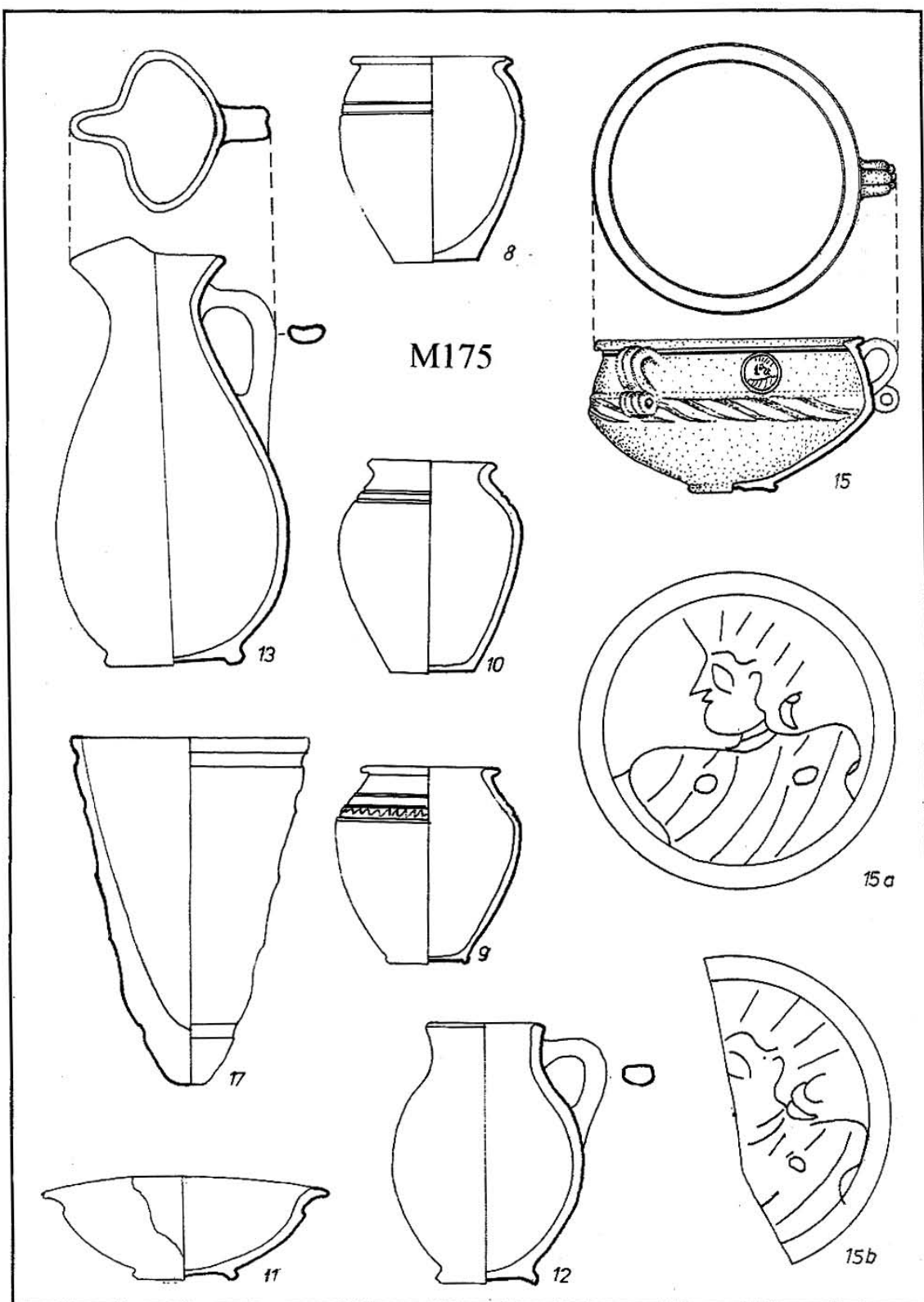

PLANȘA 93

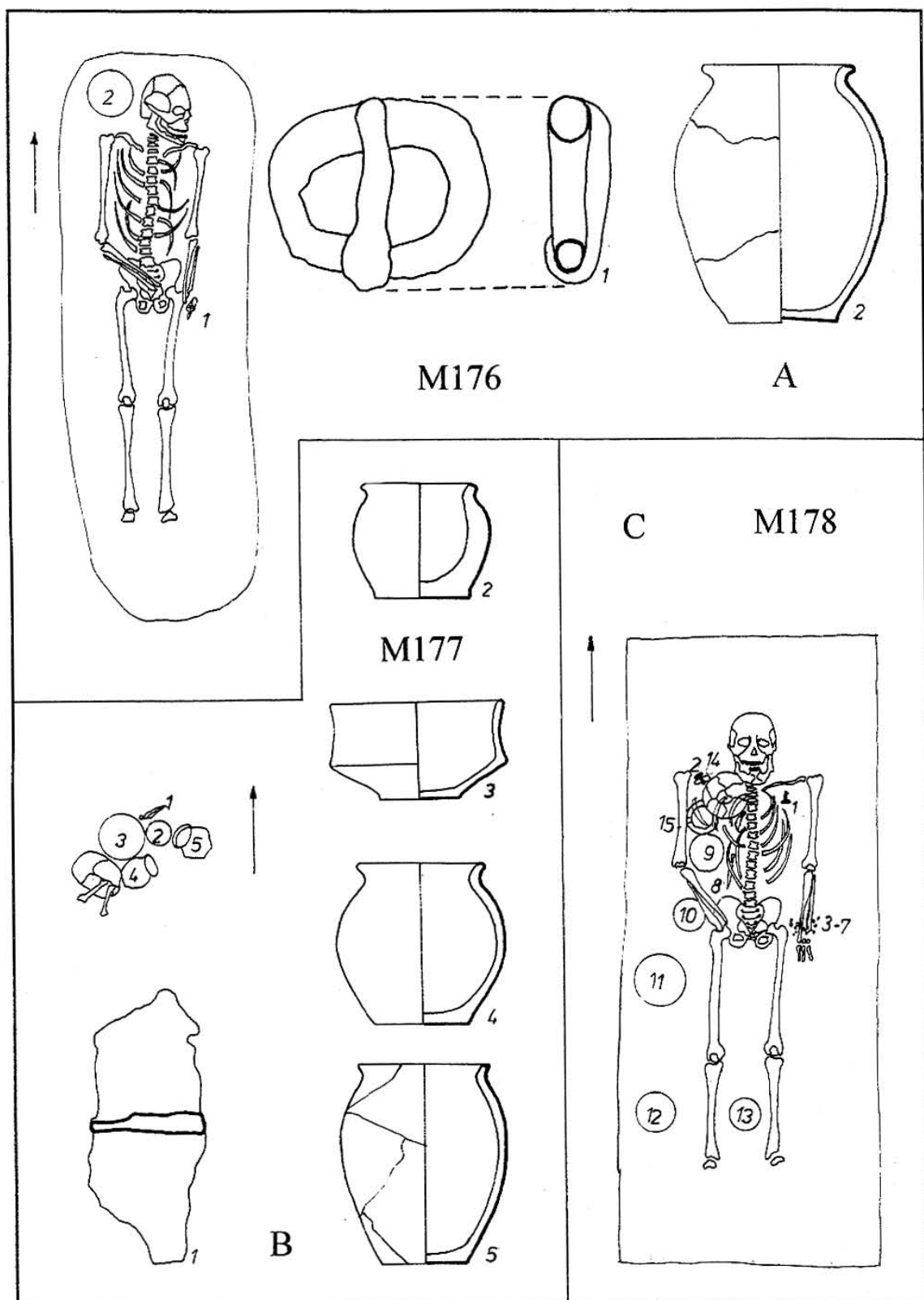
Mormintele 170 (A), 171 (B), 172 (C), 173 (D), 174 (E) și 175 (F)

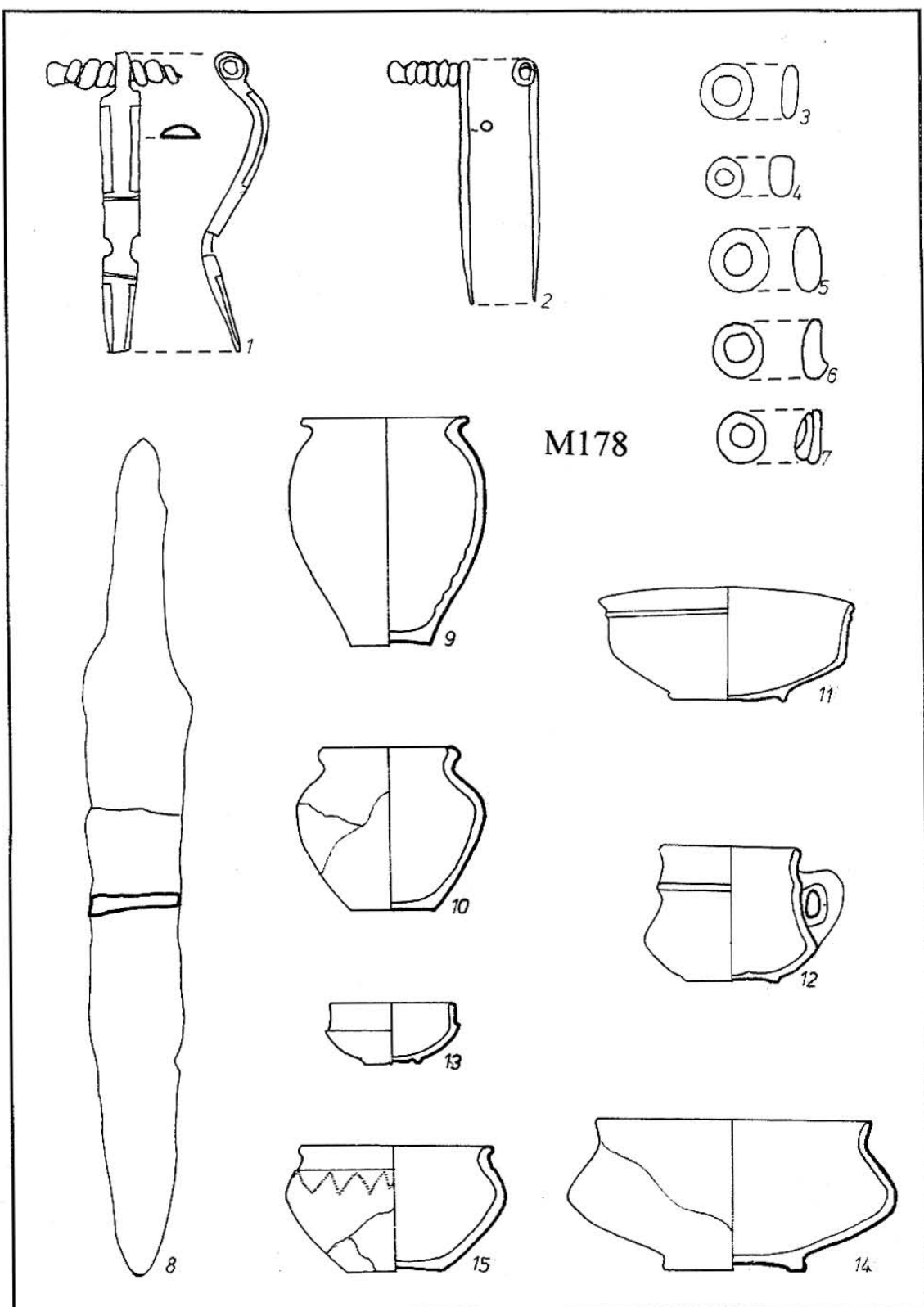
PLANȘA 94
Mormântul 175

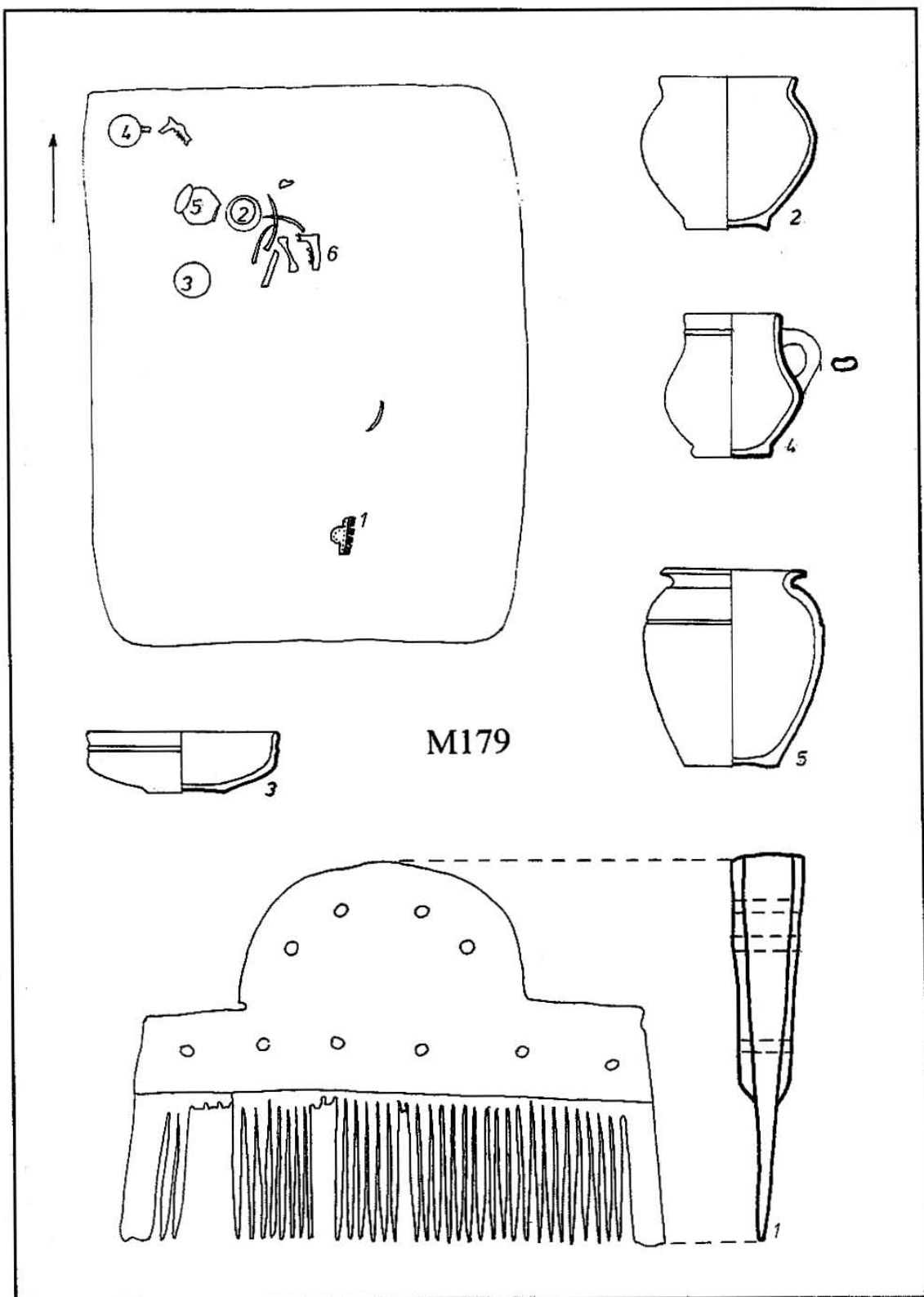
PLANȘA 95
Mormântul 175

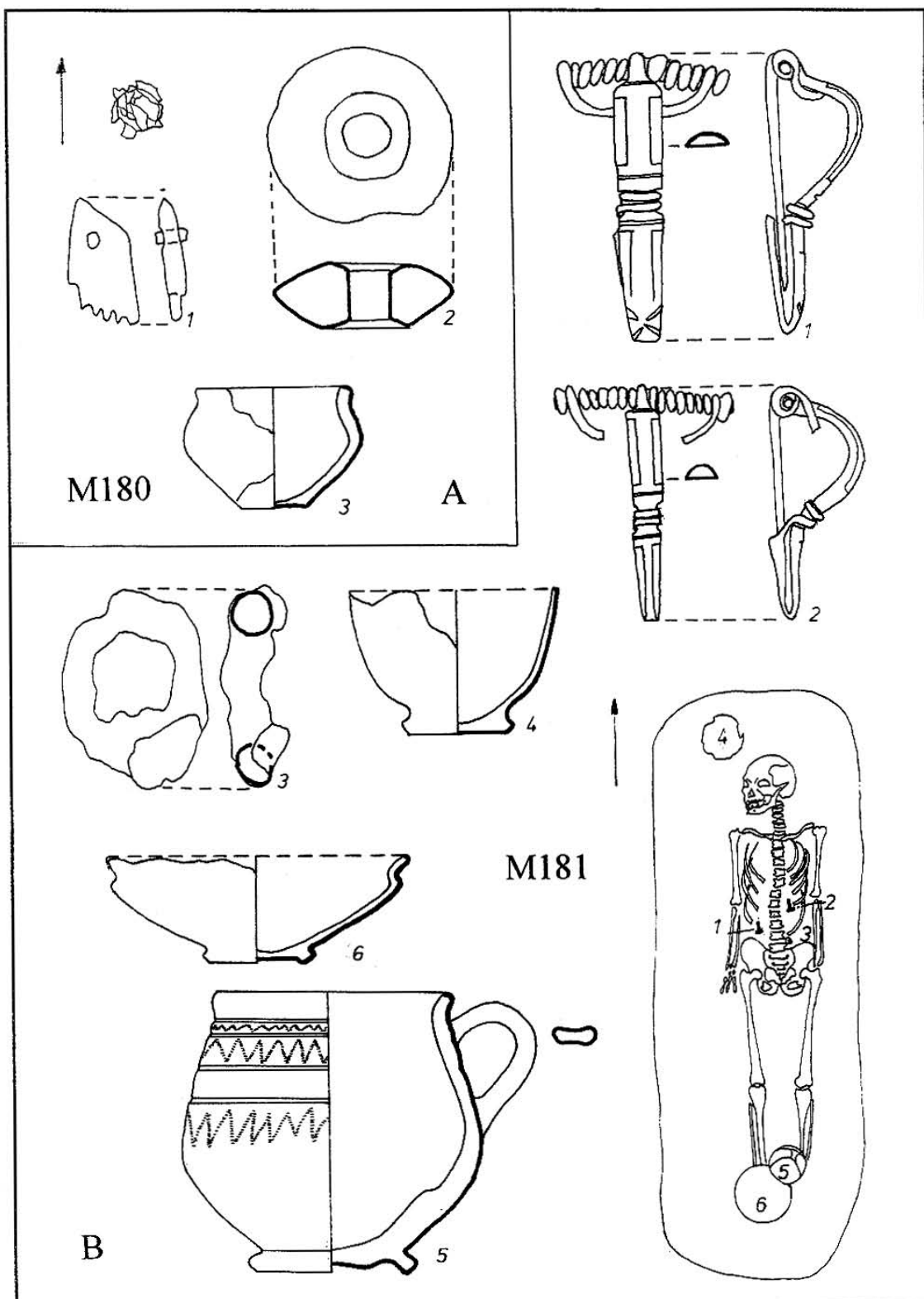
PLANȘA 96
Mormintele 176 (A), 177 (B) și 178 (C)

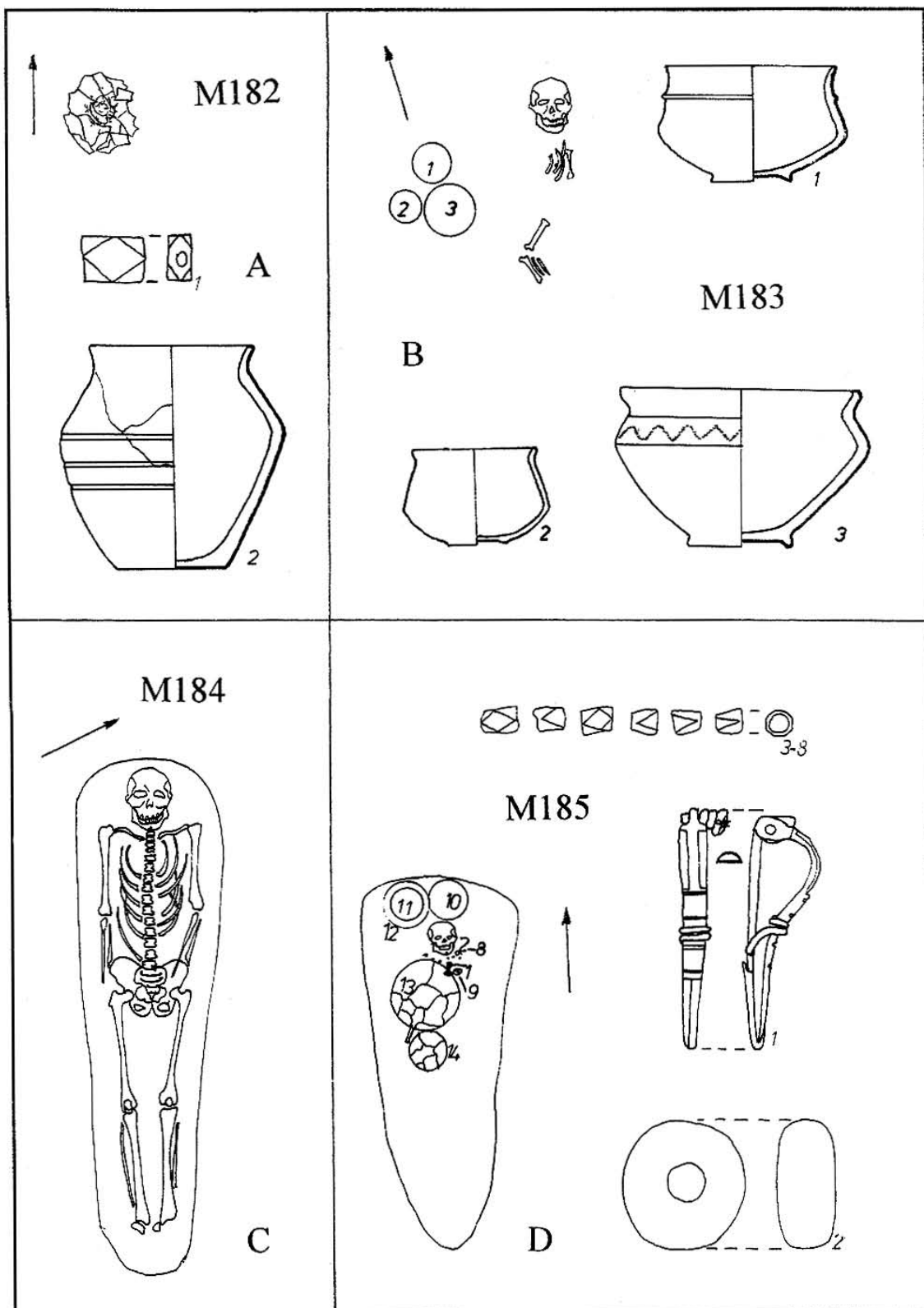
PLANȘA 97
Mormântul 178

PLANȘA 98
Mormântul 179

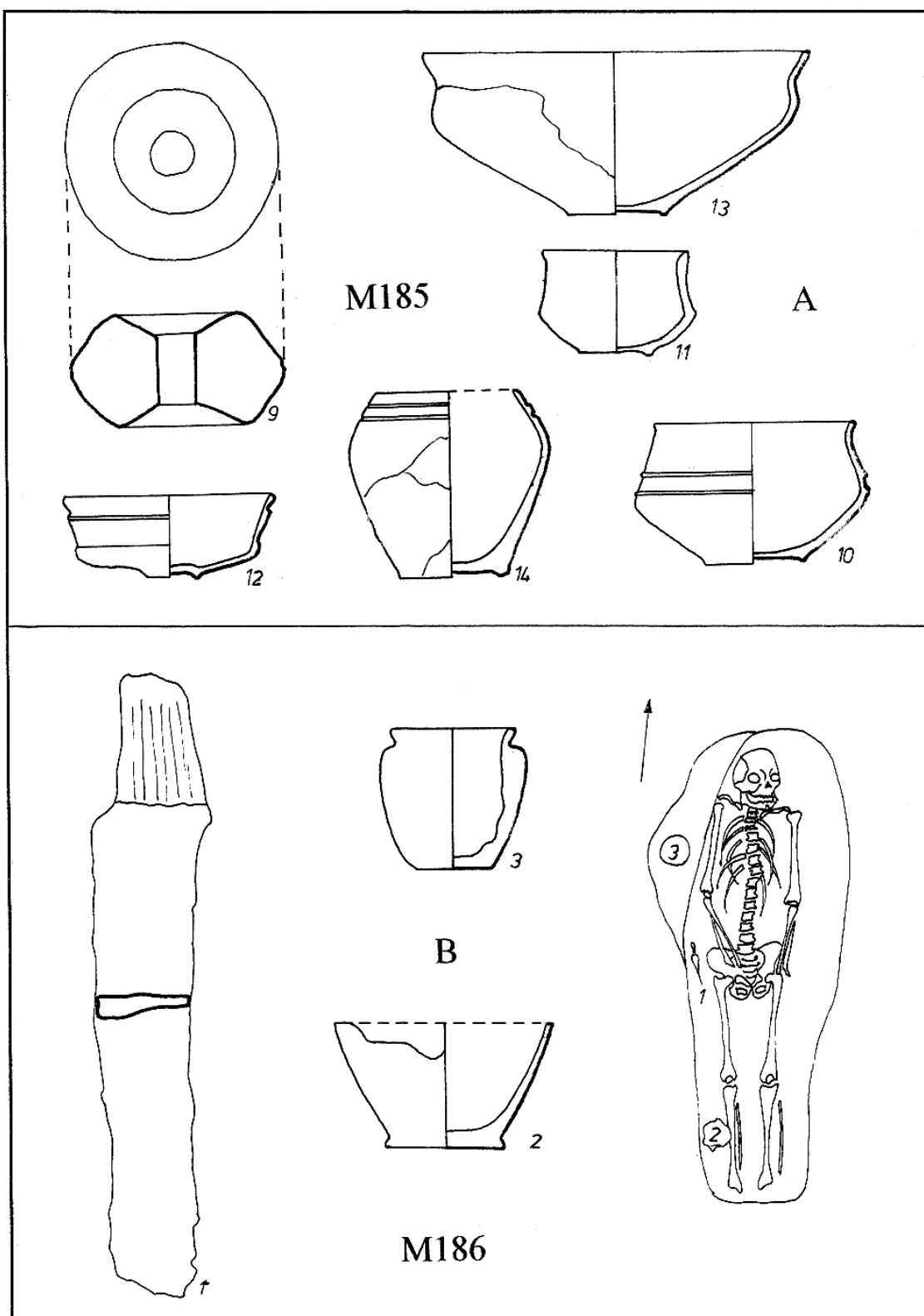

PLANȘA 99
Mormintele 180 (A) și 181 (B)

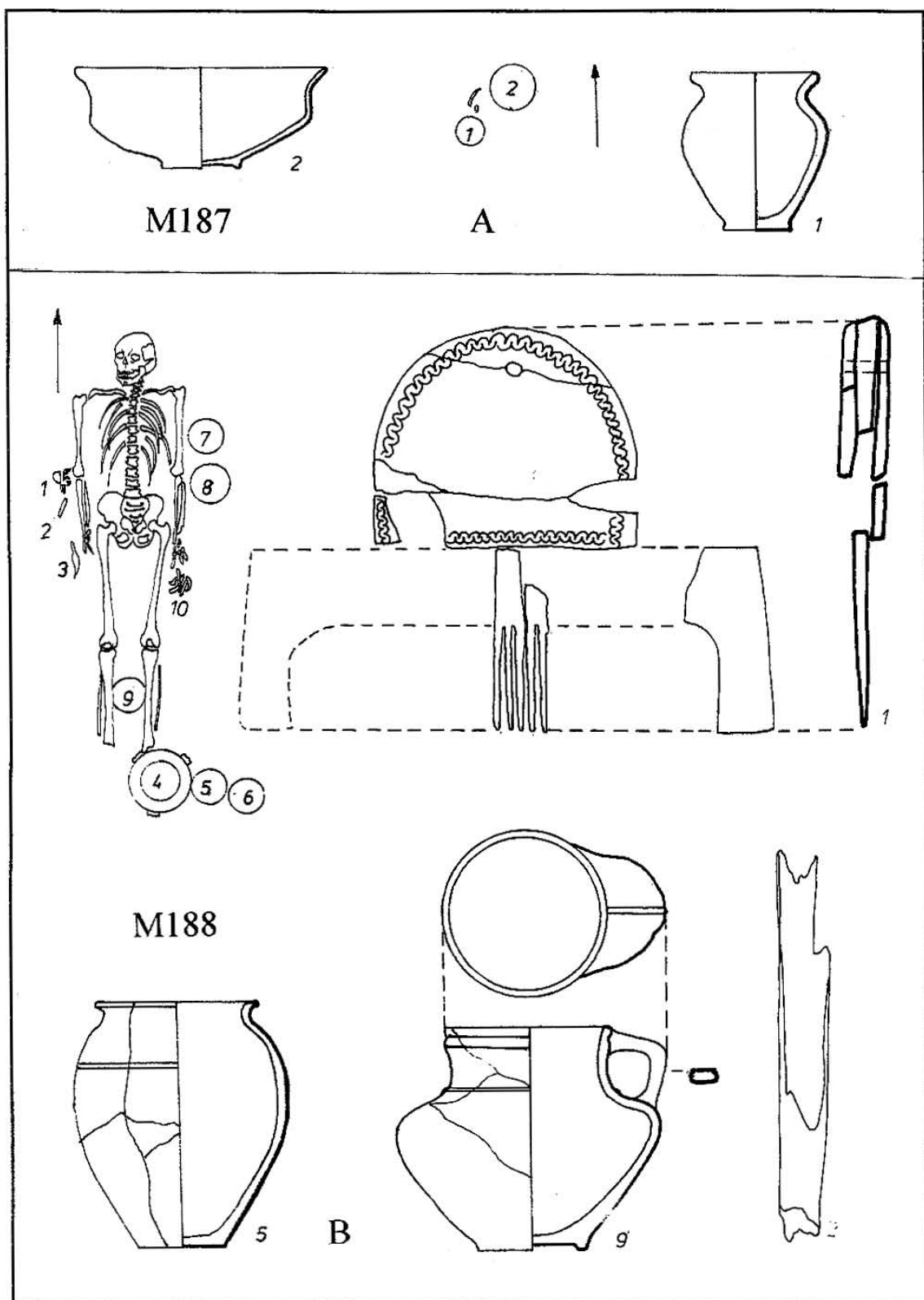

PLANȘA 100

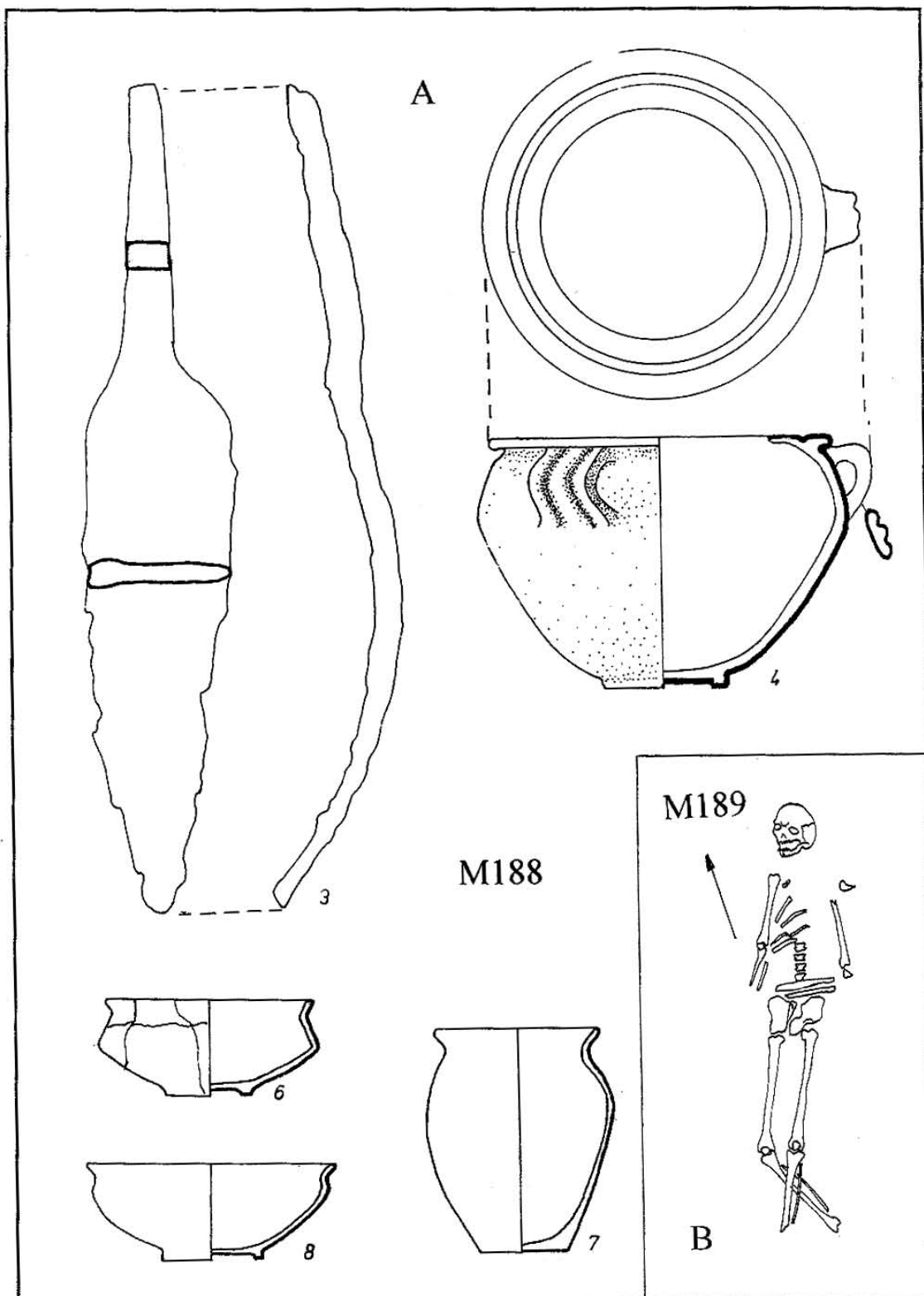
Mormintele 182 (A), 183 (B), 184 (C) și 185 (D)

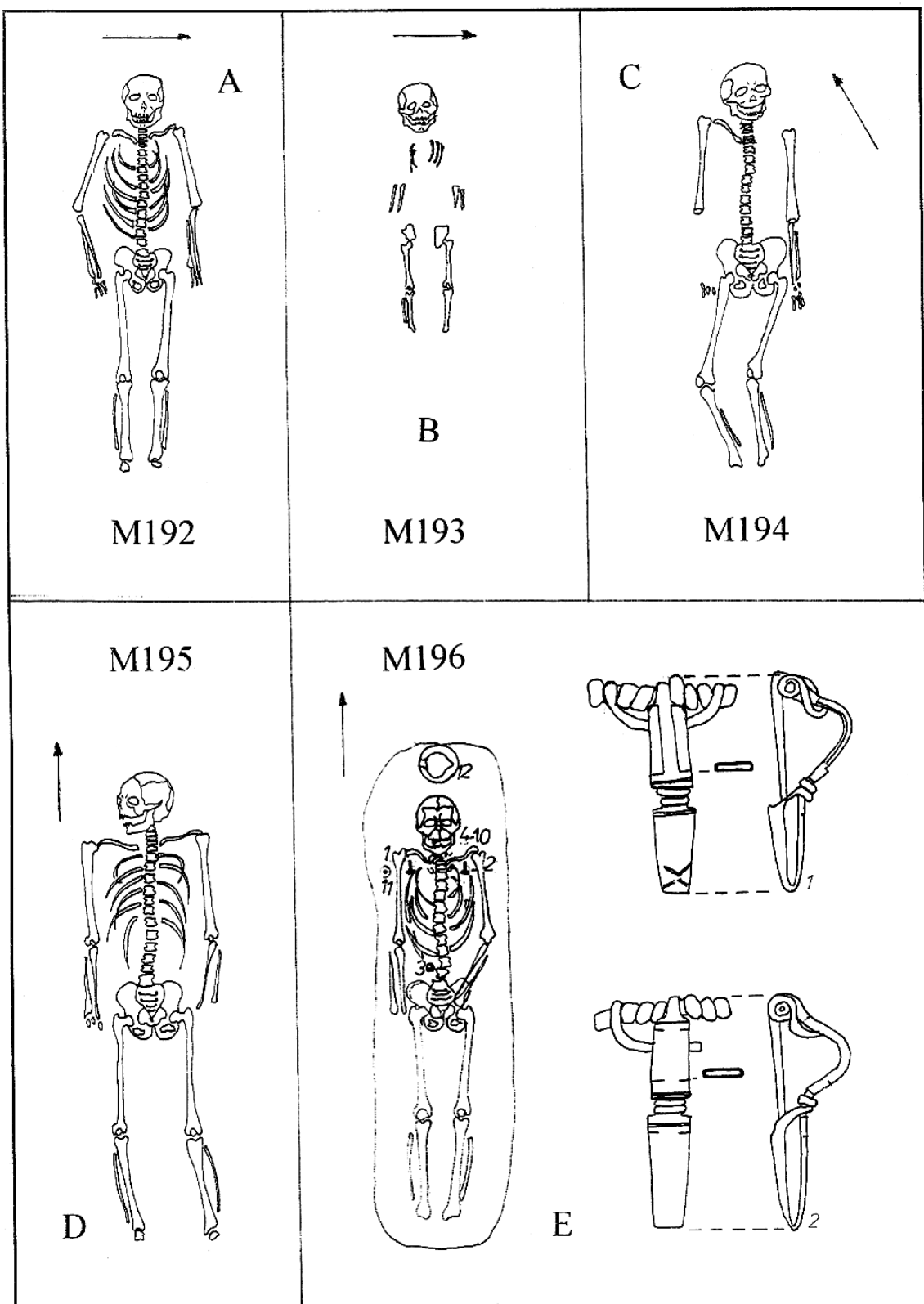
PLANȘA 101
Mormintele 185 (A) și 186 (B)

PLANȘA 102
Mormintele 187 (A) și 188 (B)

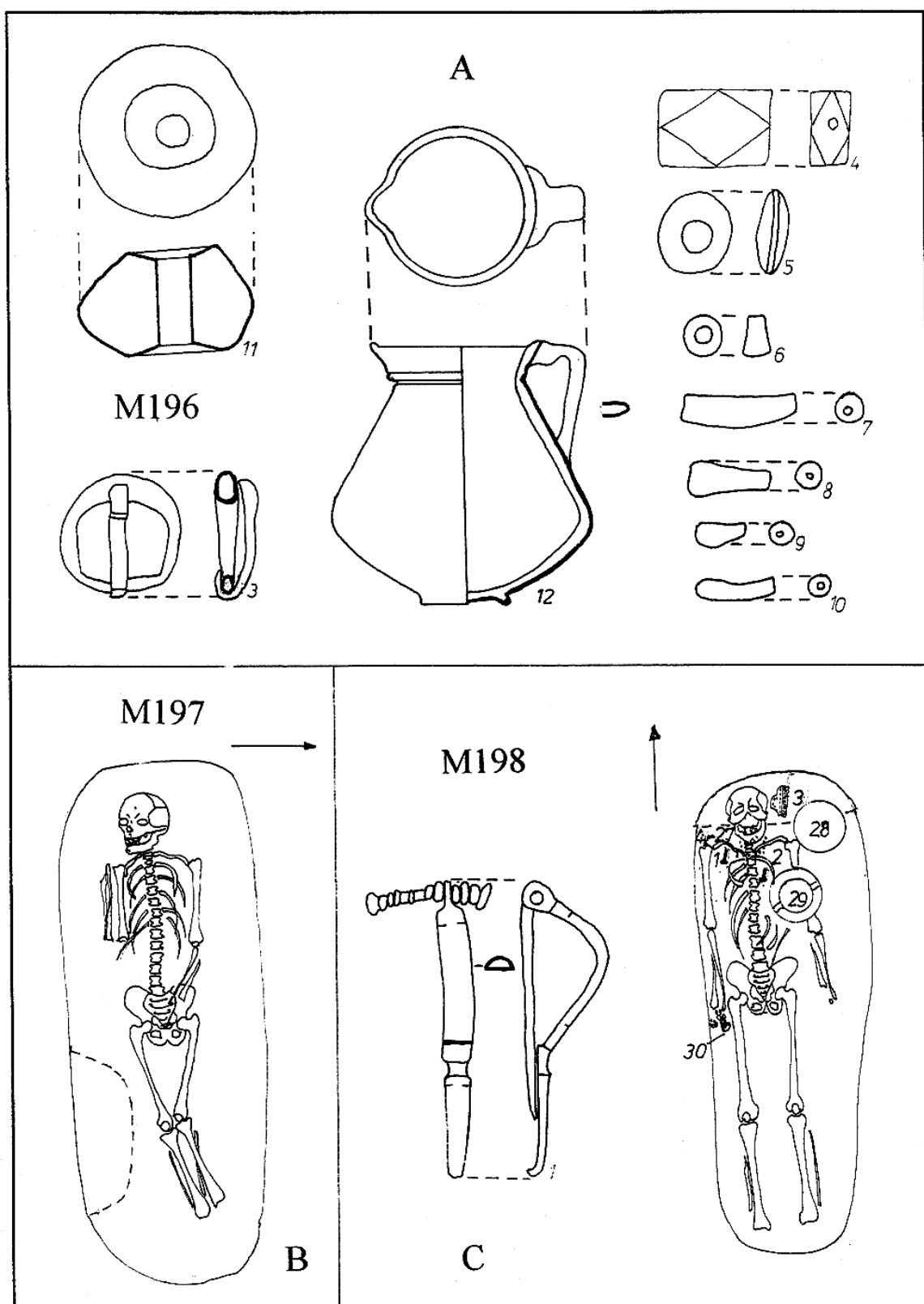

PLANȘA 103
Mormintele 188 (A) și 189 (B)

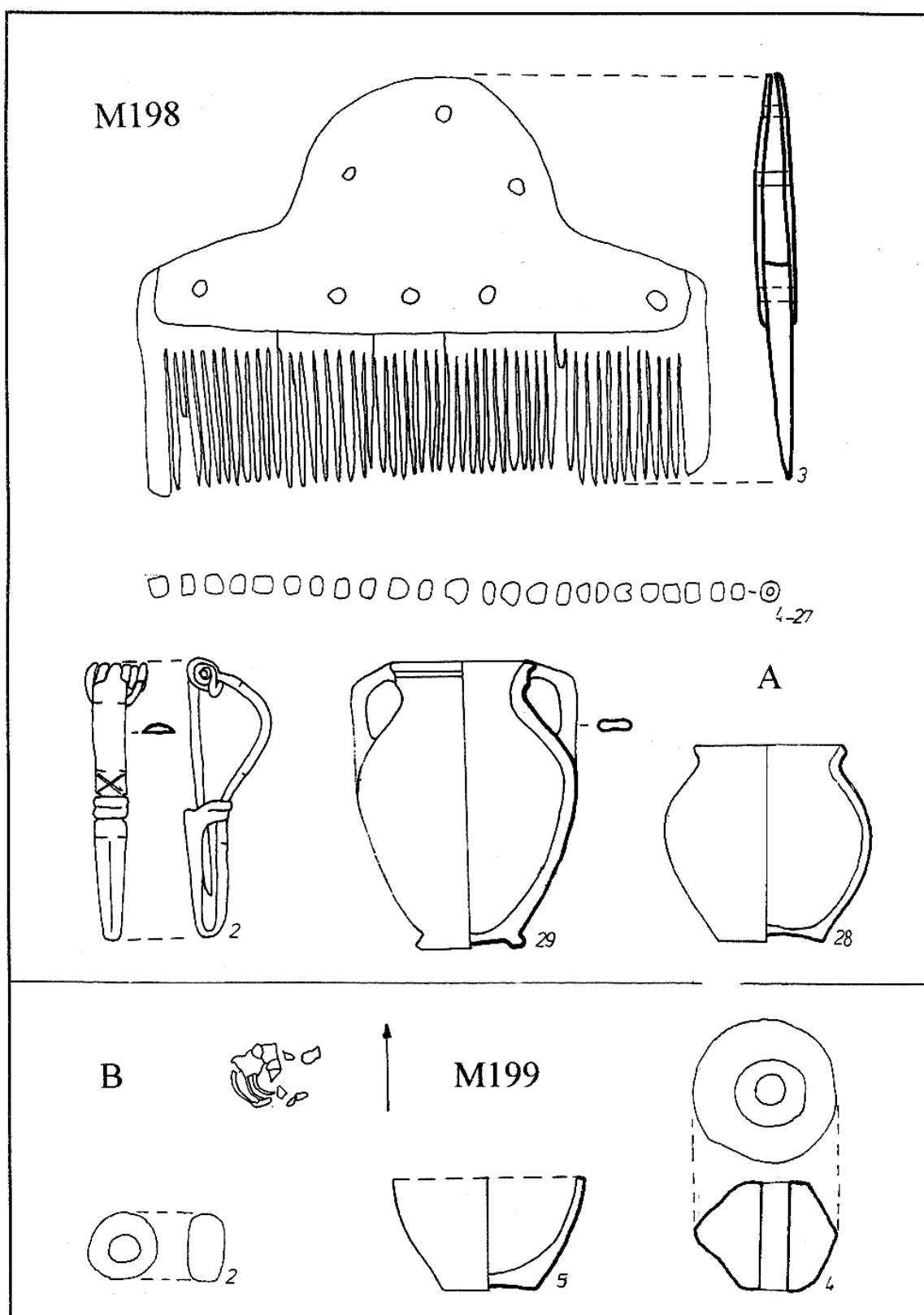
PLANȘA 105

Mormintele 192 (A), 193 (B), 194 (C), 195 (D) și 196 (E)

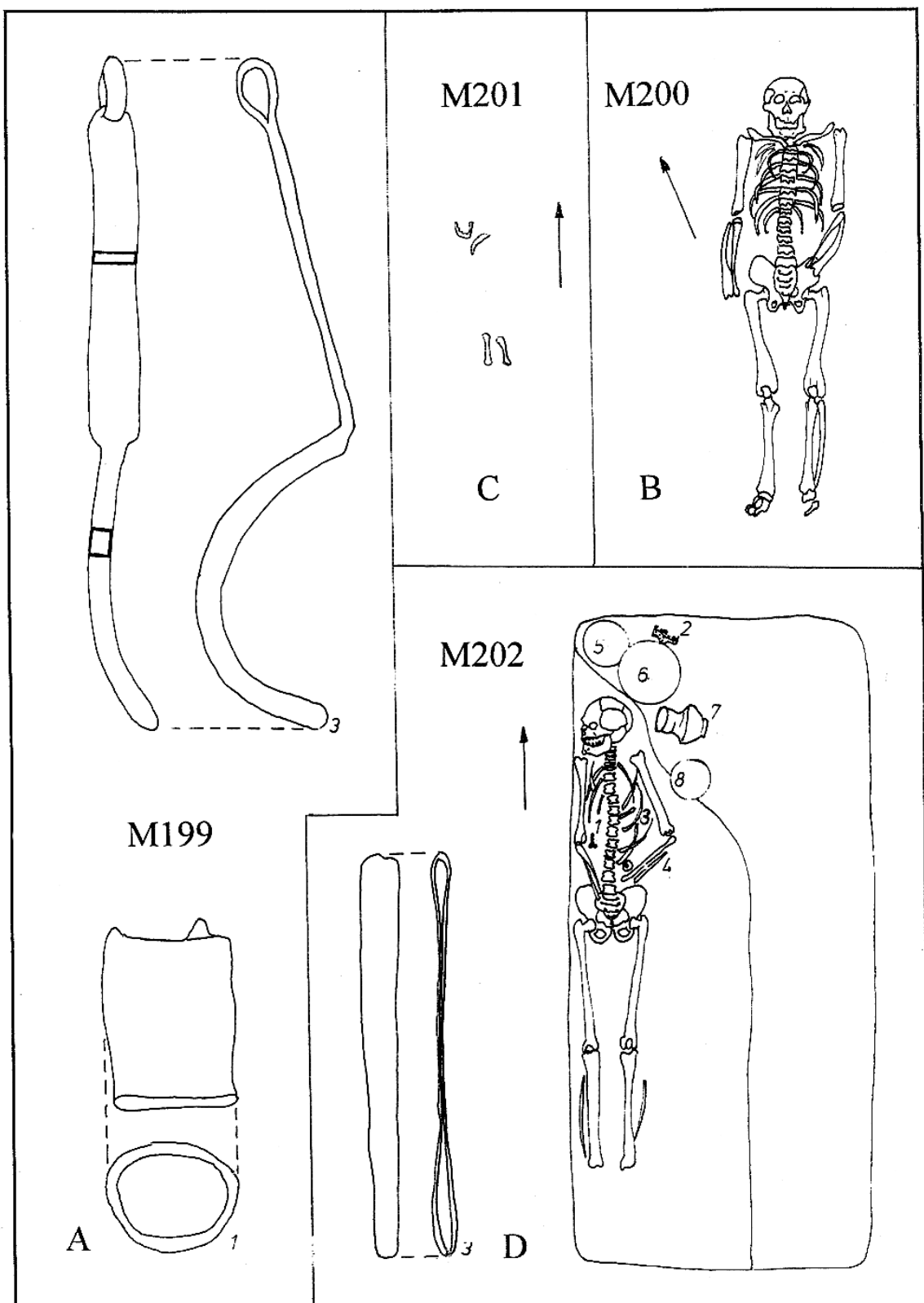

PLANȘA 106

Mormintele 196 (A), 197 (B) și 198 (C)

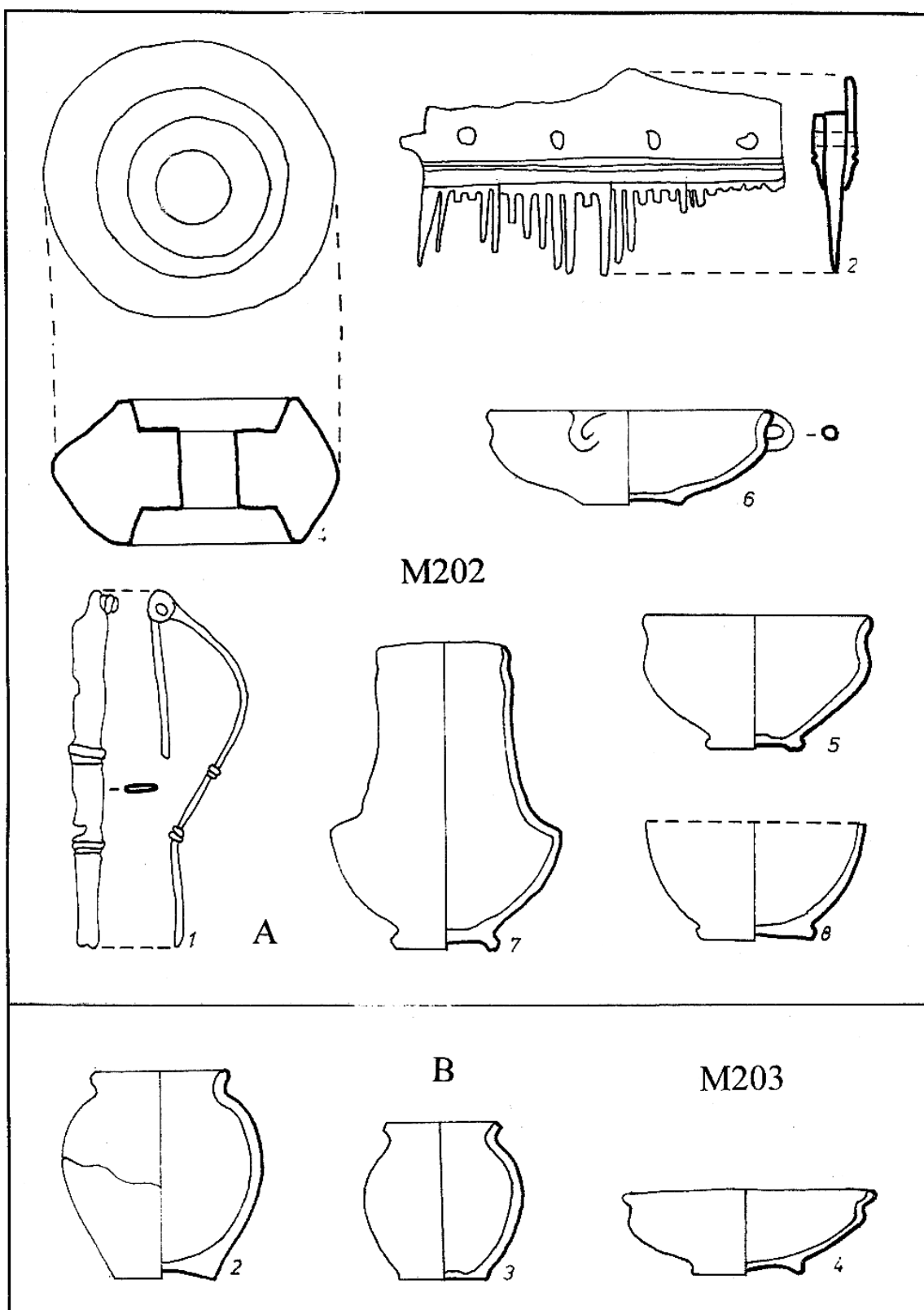

PLANȘA 107
Mormintele 198 (A) și 199 (B)

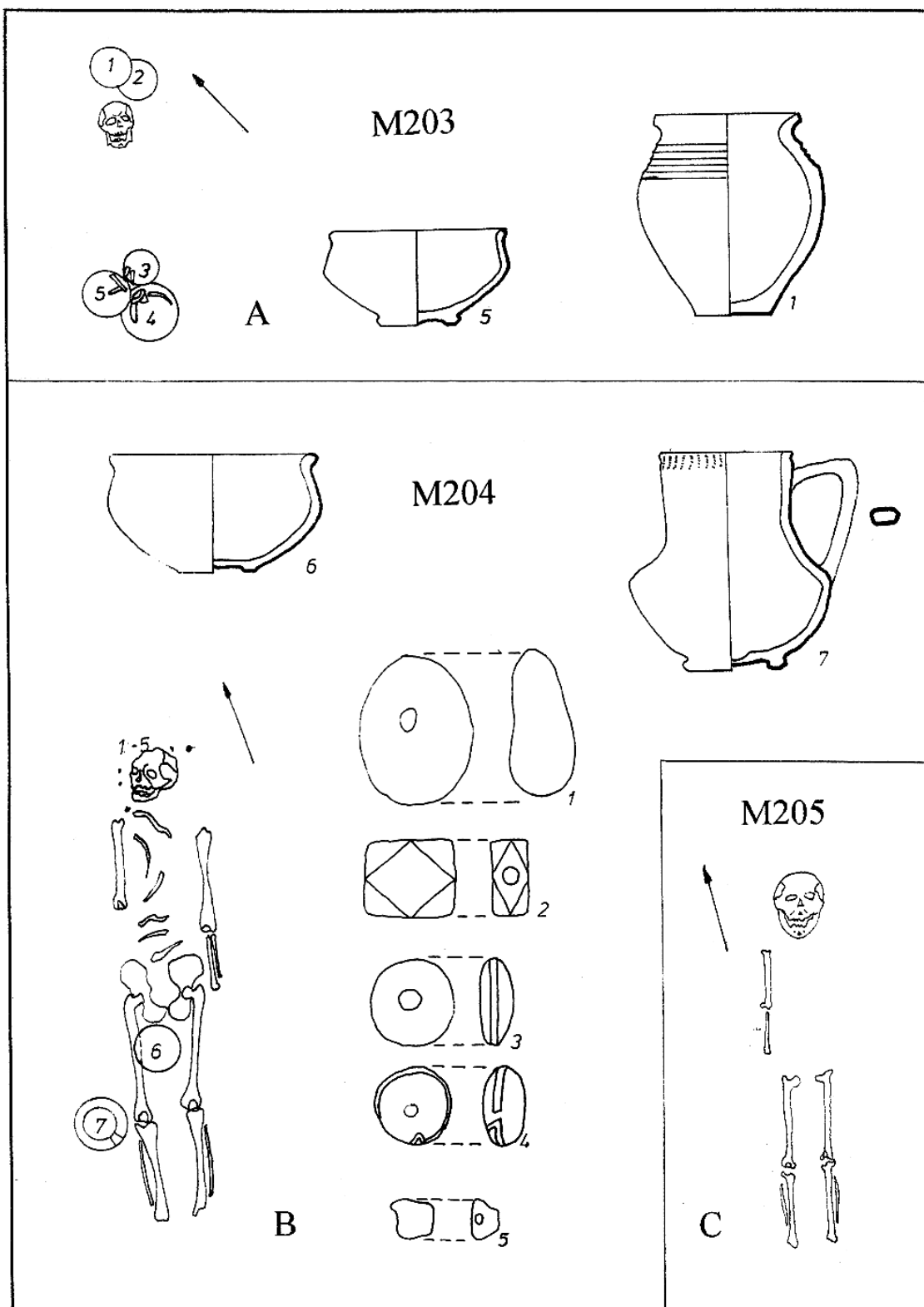

PLANȘA 108

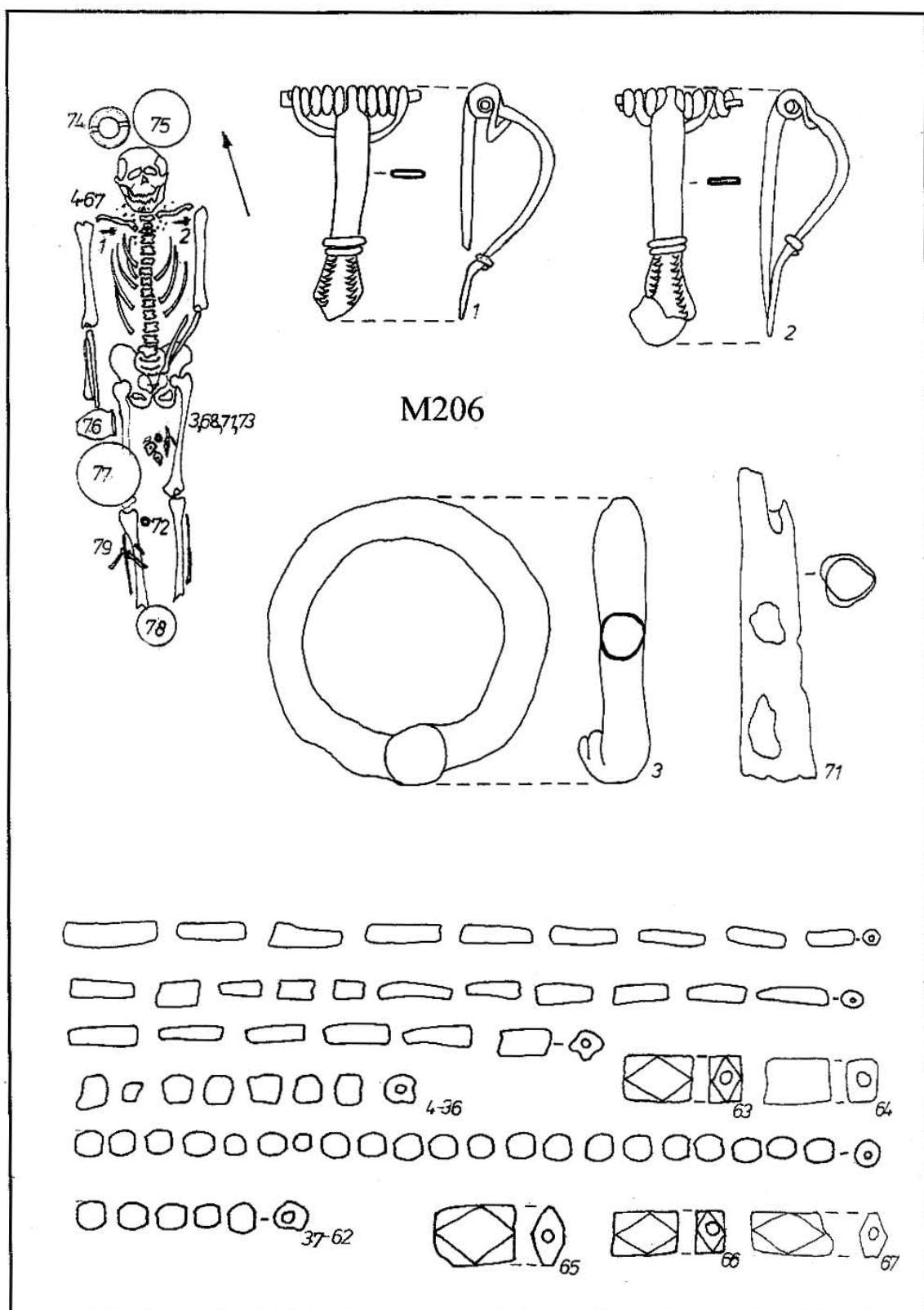
Mormintele 199 (A), 200 (B), 201 (C) și 202 (D)

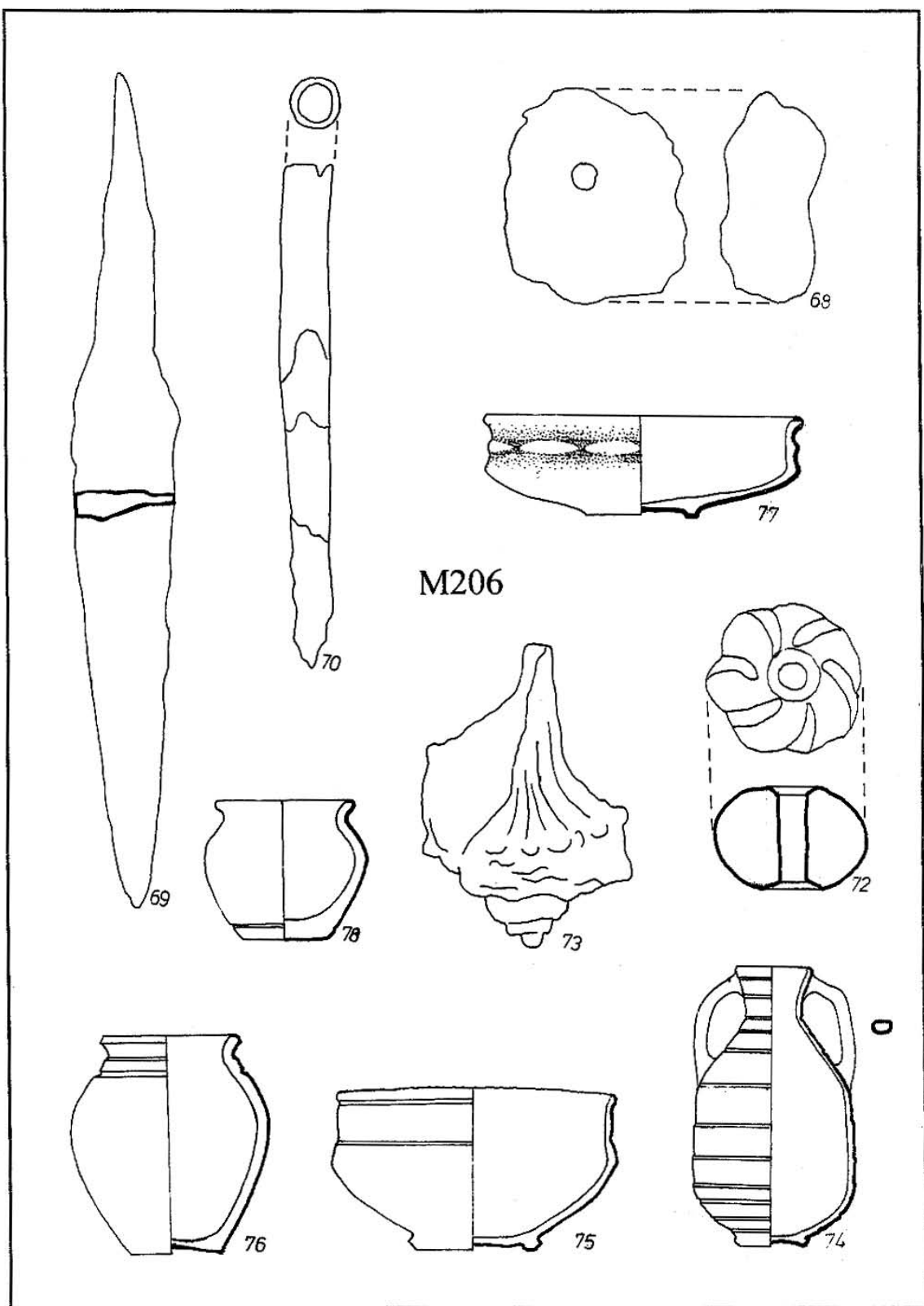
PLANȘA 109
Mormintele 202 (A) și 203 (B)

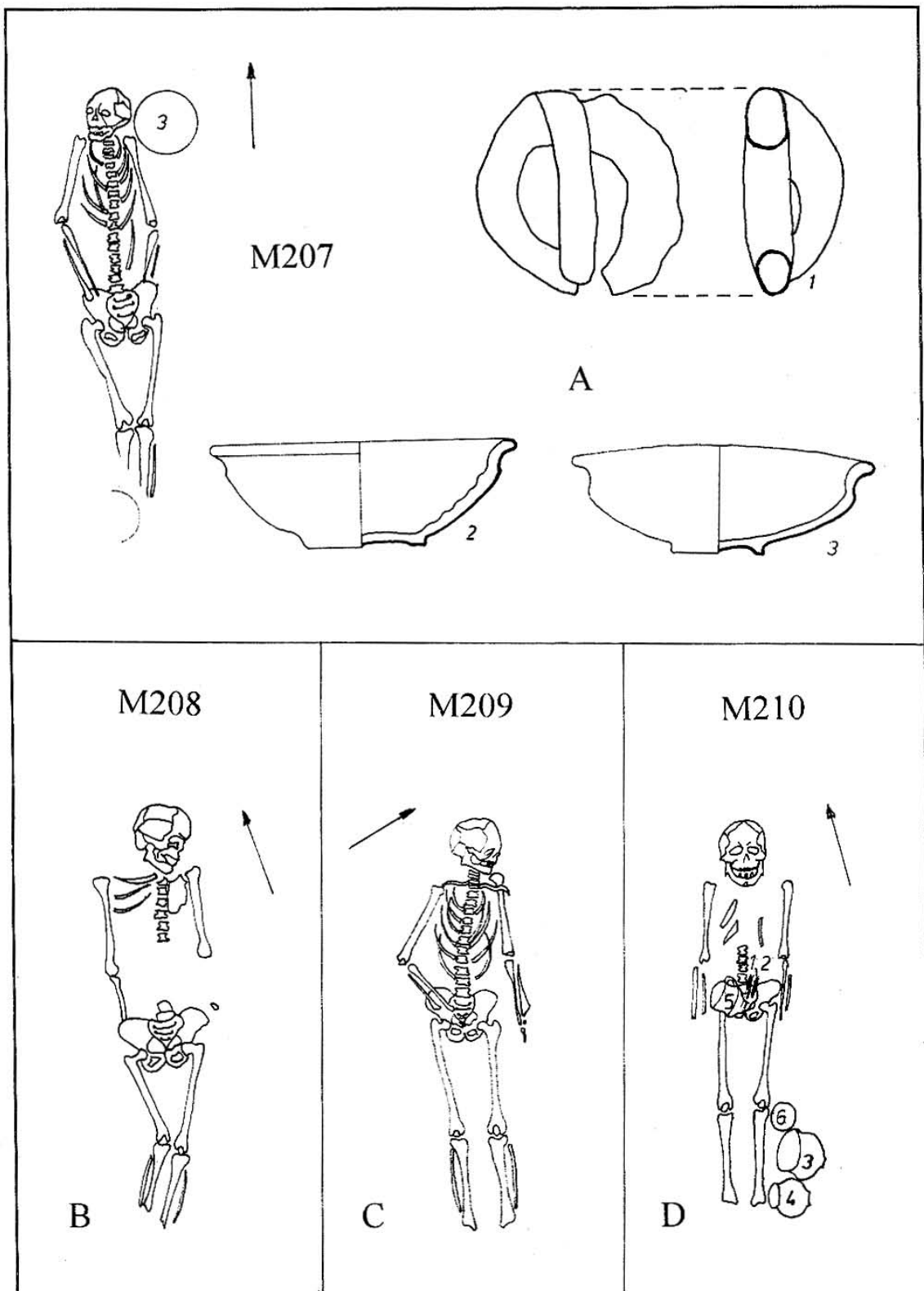
PLANȘA 110
Mormintele 203 (A), 204 (B) și 205 (C)

PLANȘA 111
Mormântul 206

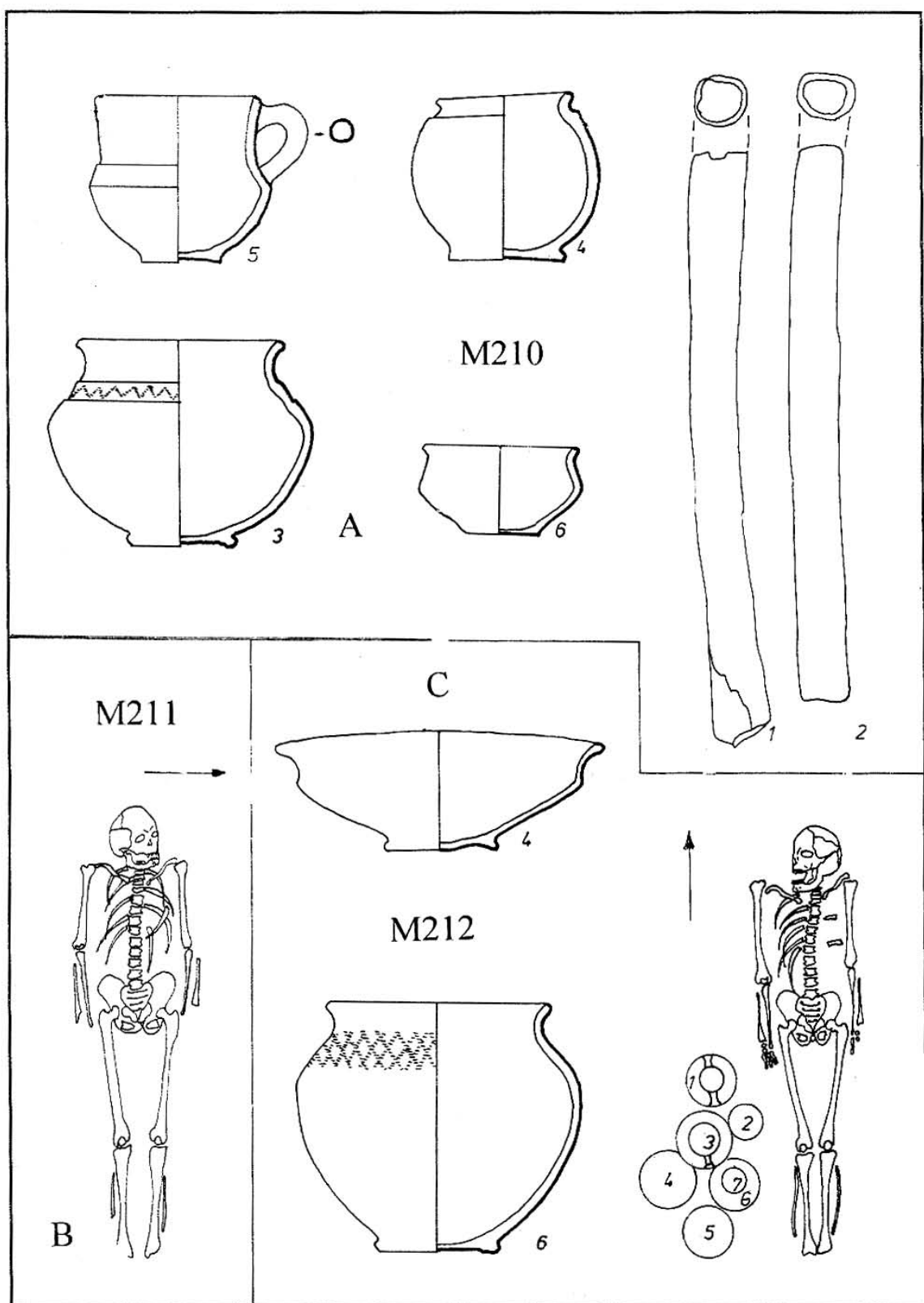

PLANȘA 112
Mormântul 206

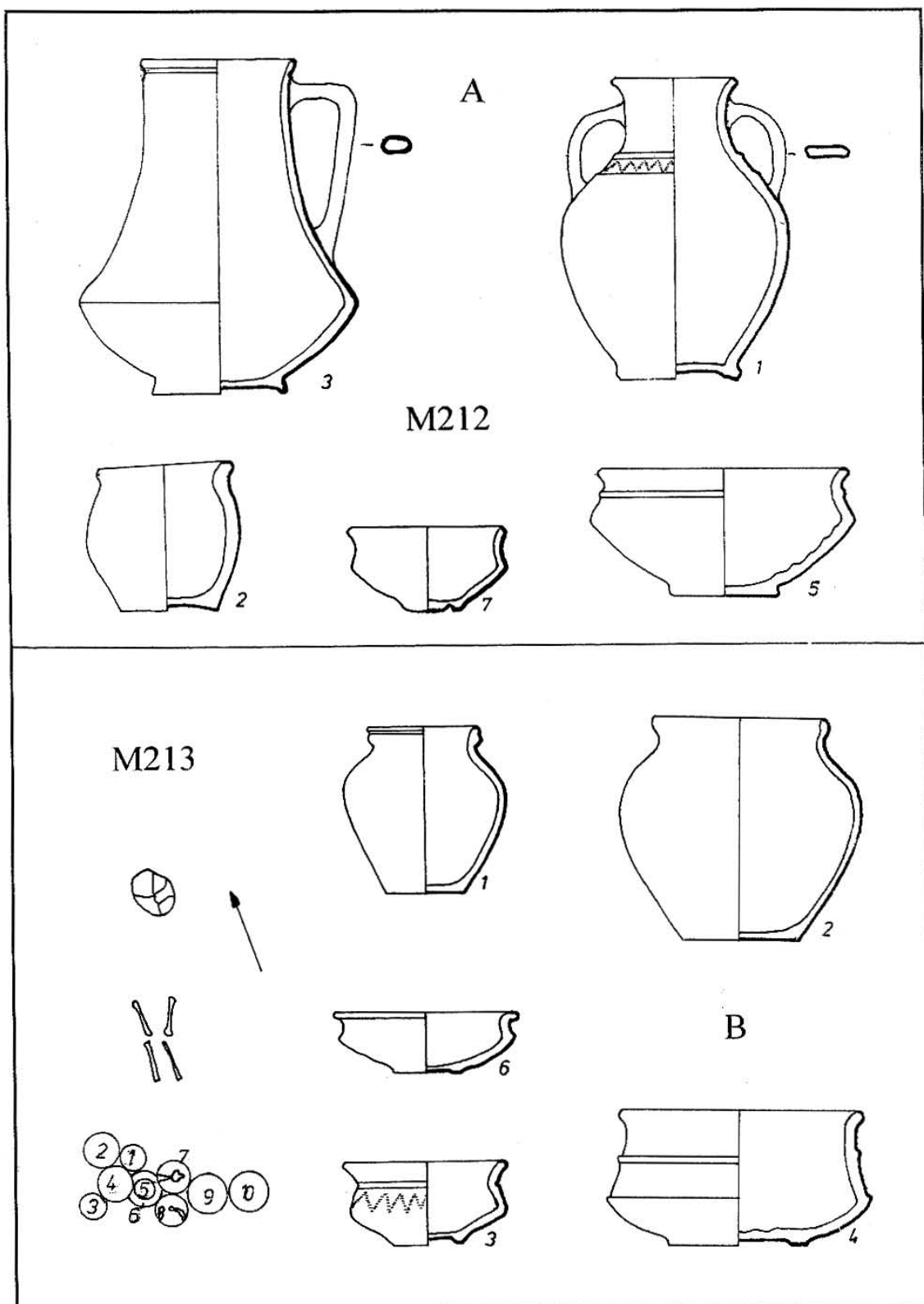
PLANȘA 113

Mormintele 207 (A), 208 (B), 209 (C) și 210 (D)

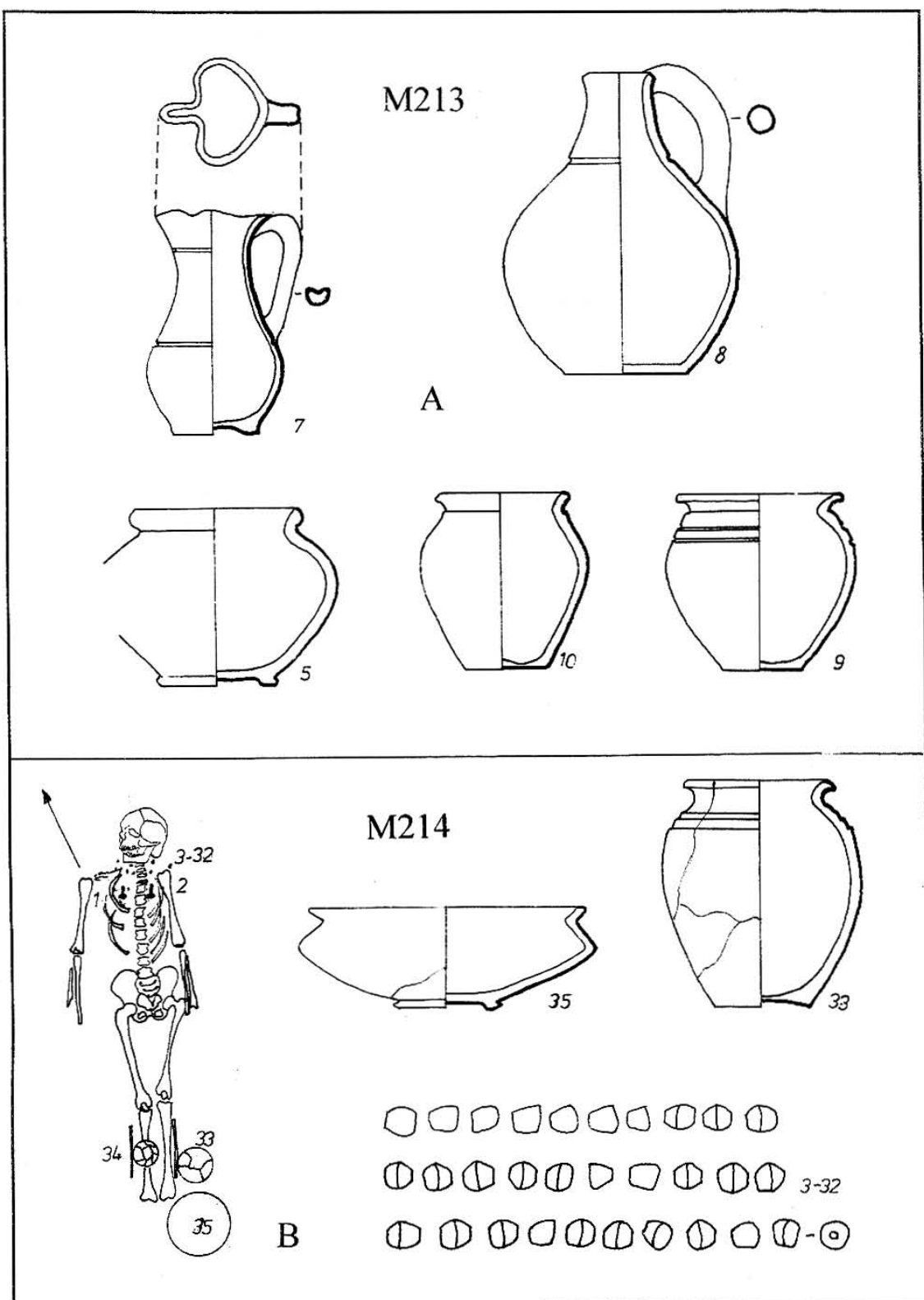

PLANȘA 114

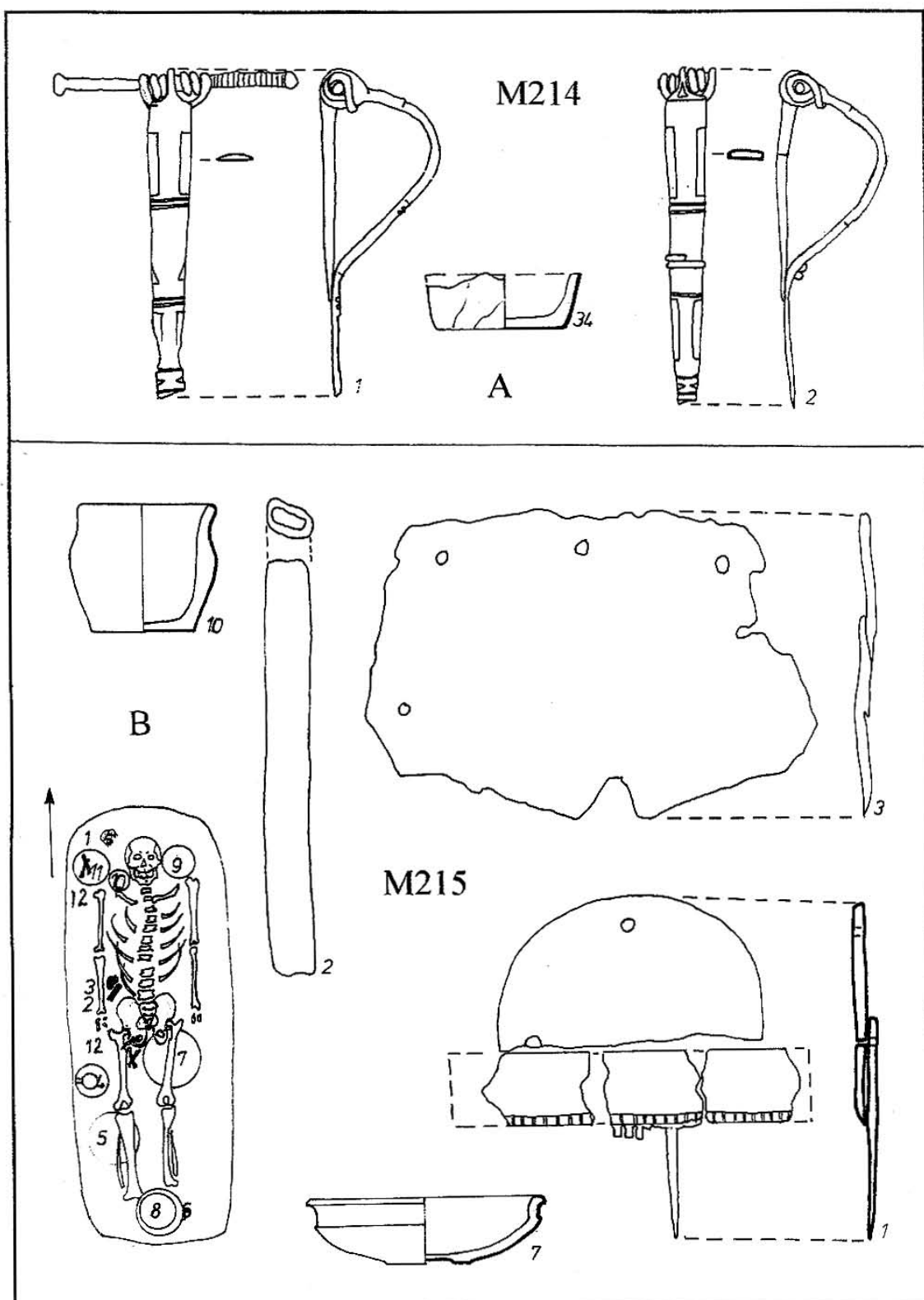
Mormintele 210 (A), 211 (B) și 212 (C)

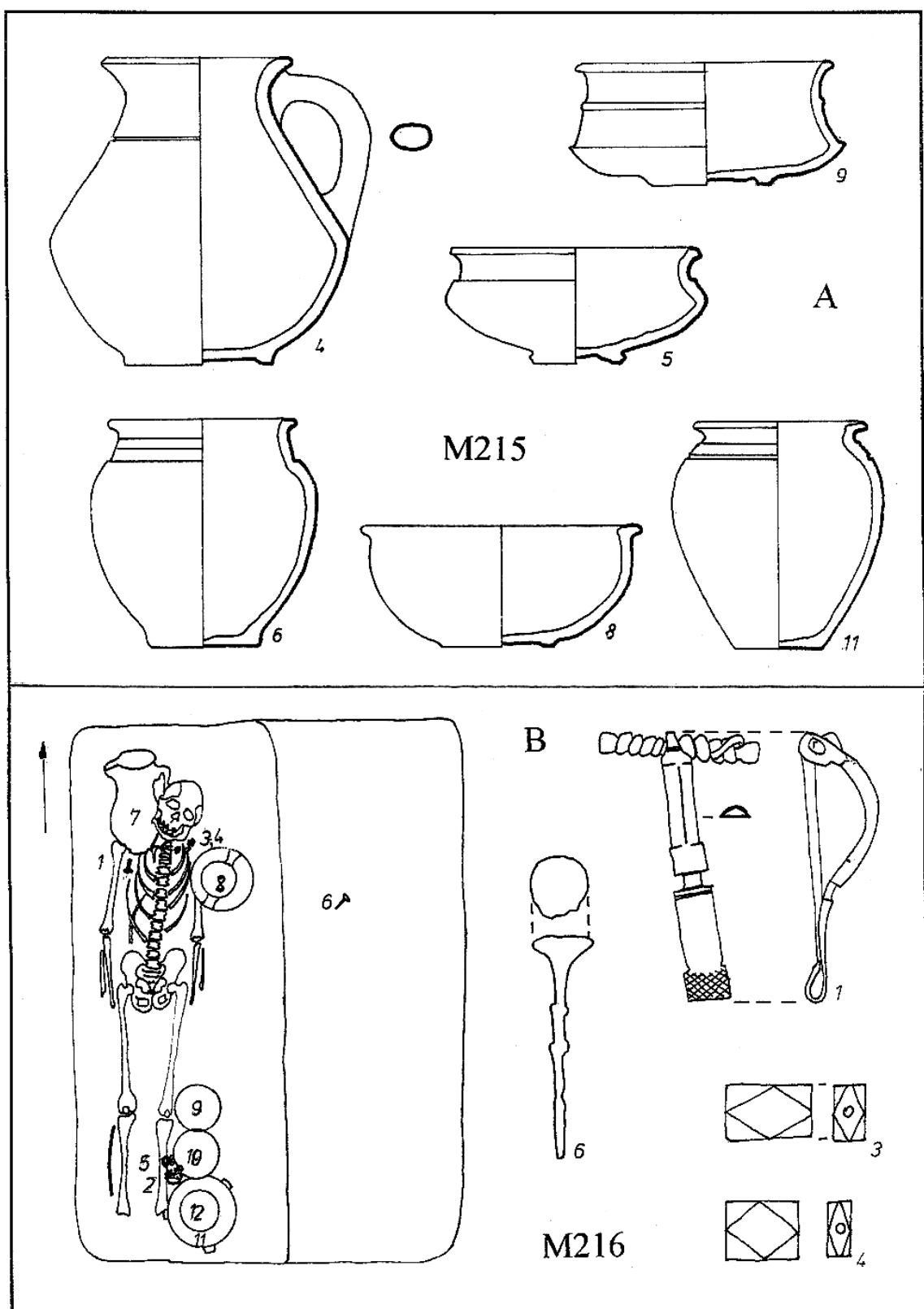
PLANȘA 115
Mormintele 212 (A) și 213 (B)

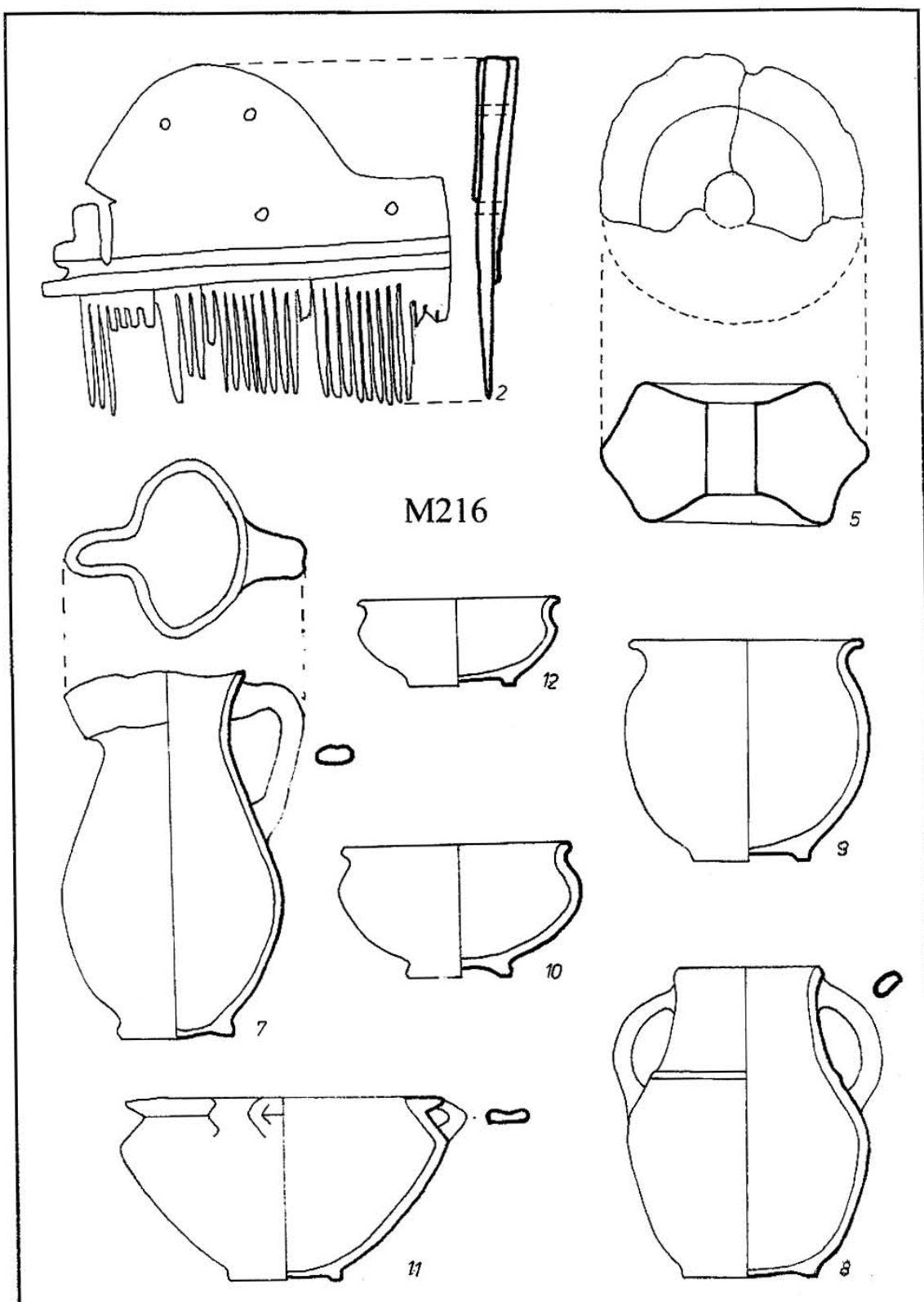
PLANȘA 116
Mormintele 213 (A) și 214 (B)

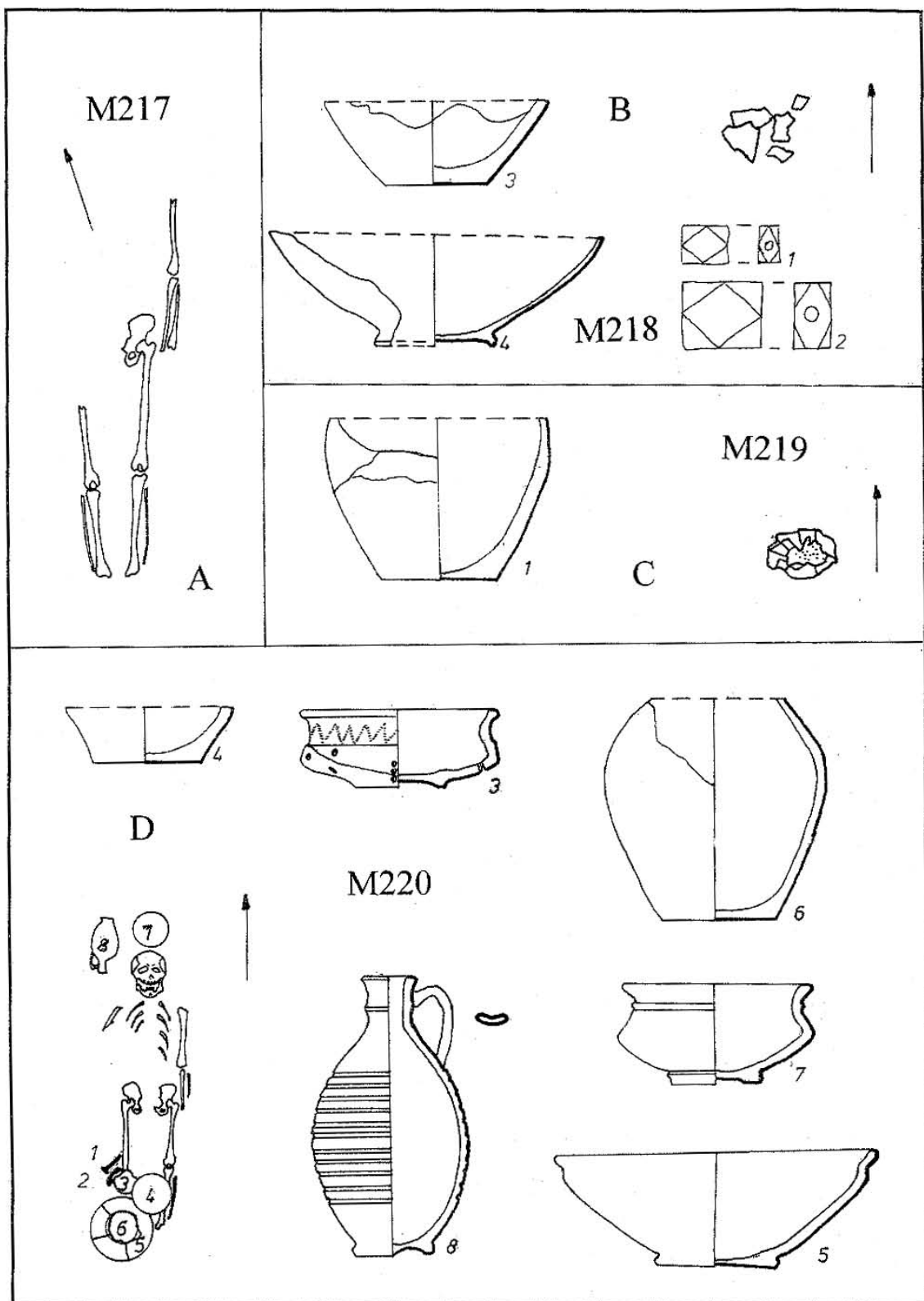
PLANȘA 117
Mormintele 214 (A) și 215 (B)

PLANȘA 118
Mormintele 215 (A) și 216 (B)

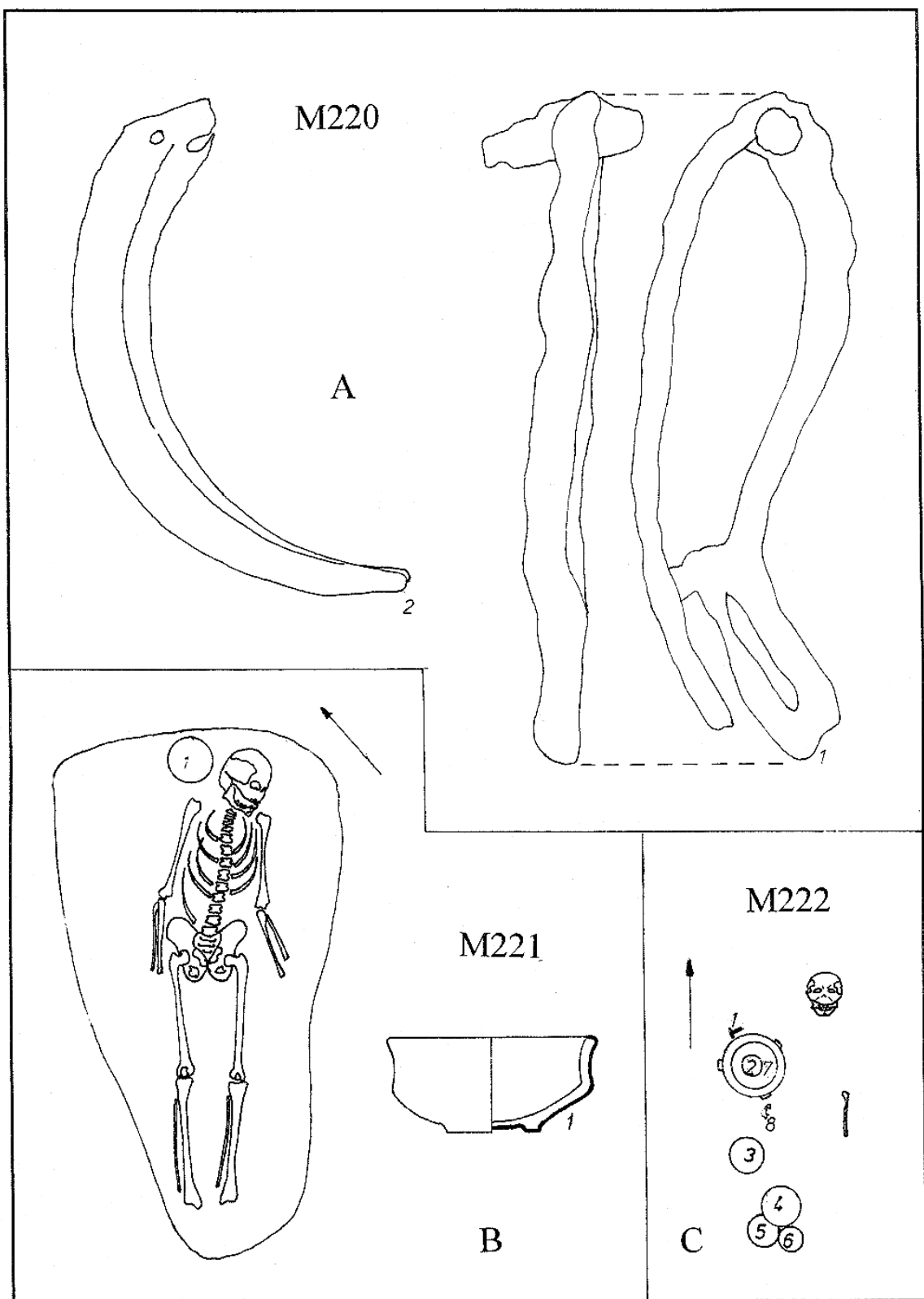

PLANȘA 119
Mormântul 216

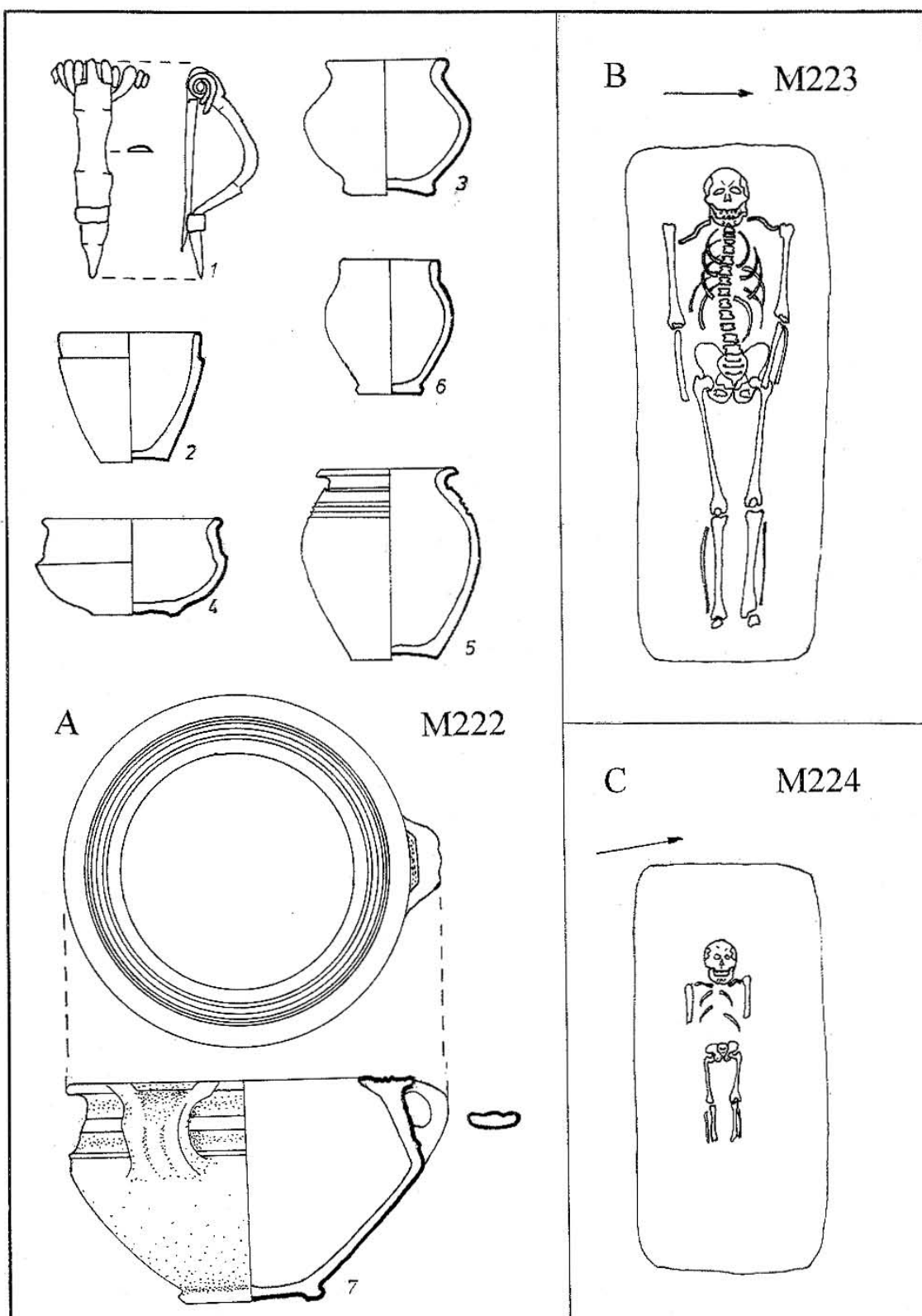

PLANȘA 120

Mormintele 217 (A), 218 (B), 219 (C) și 220 (D)

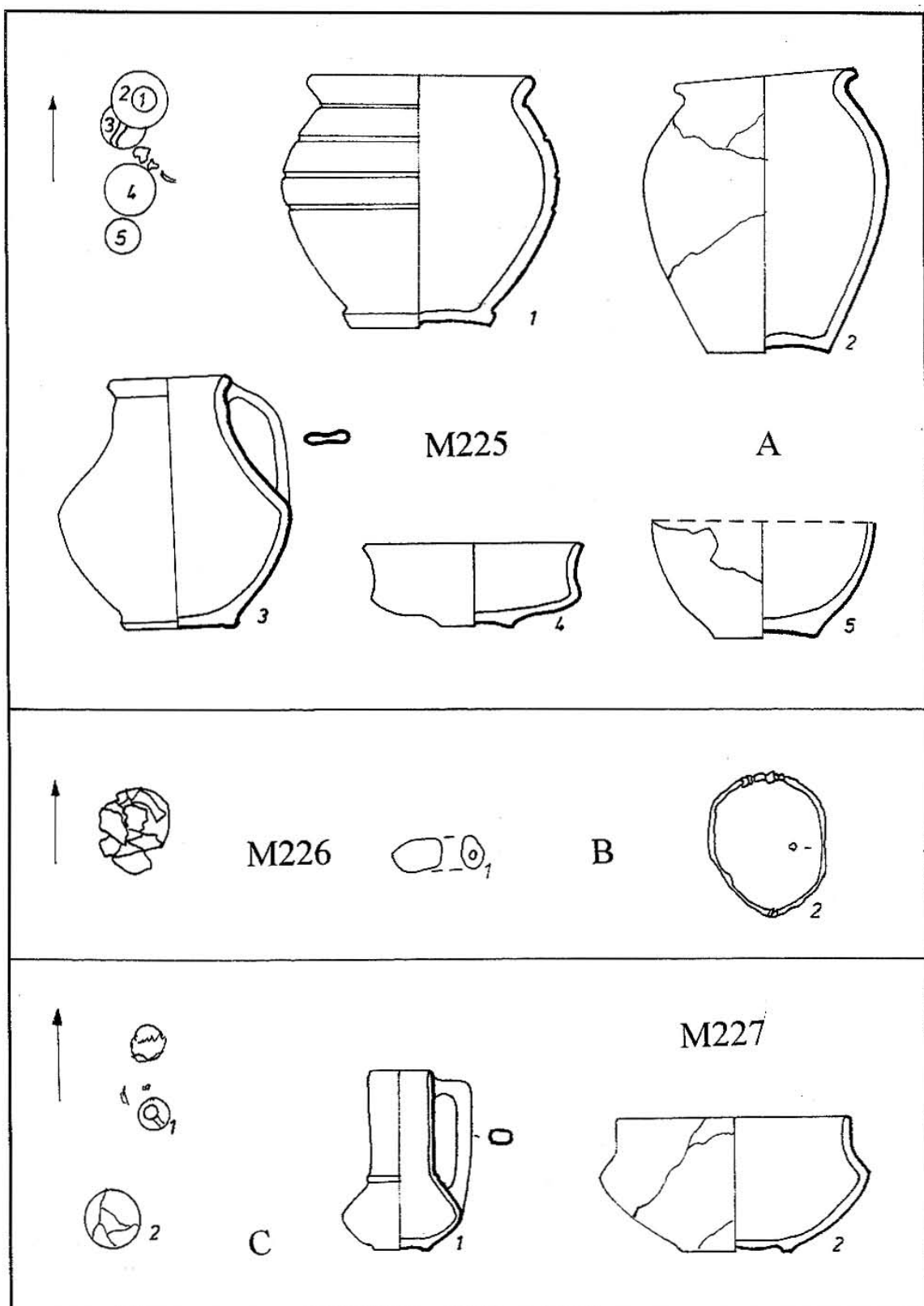

PLANȘA 121
Mormintele 220 (A), 221 (B) și 222 (C)

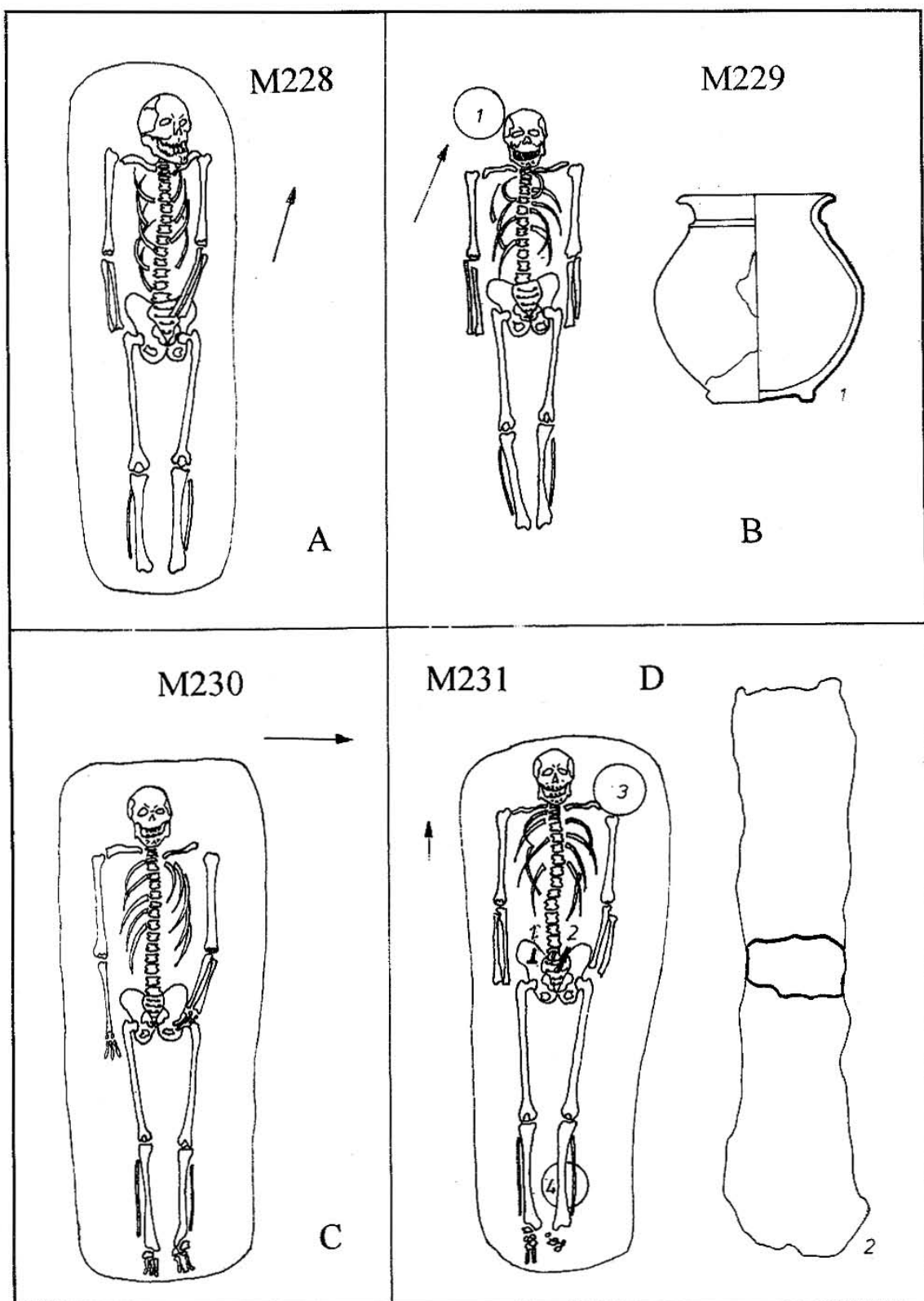
PLANȘA 122

Mormintele 222 (A), 223 (B) și 224 (C)

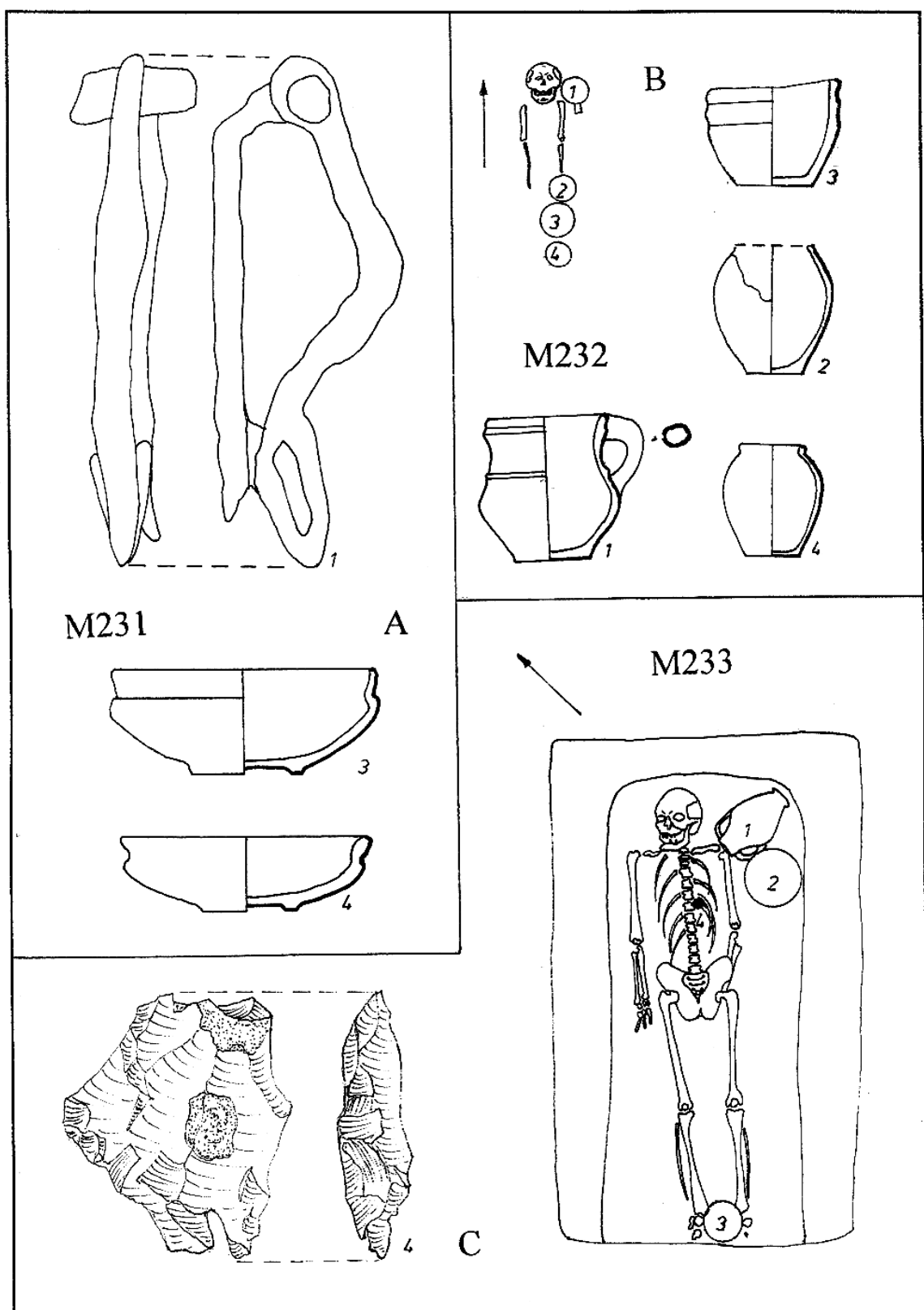
PLANȘA 123

Mormintele 225 (A), 226 (B) și 227 (C)

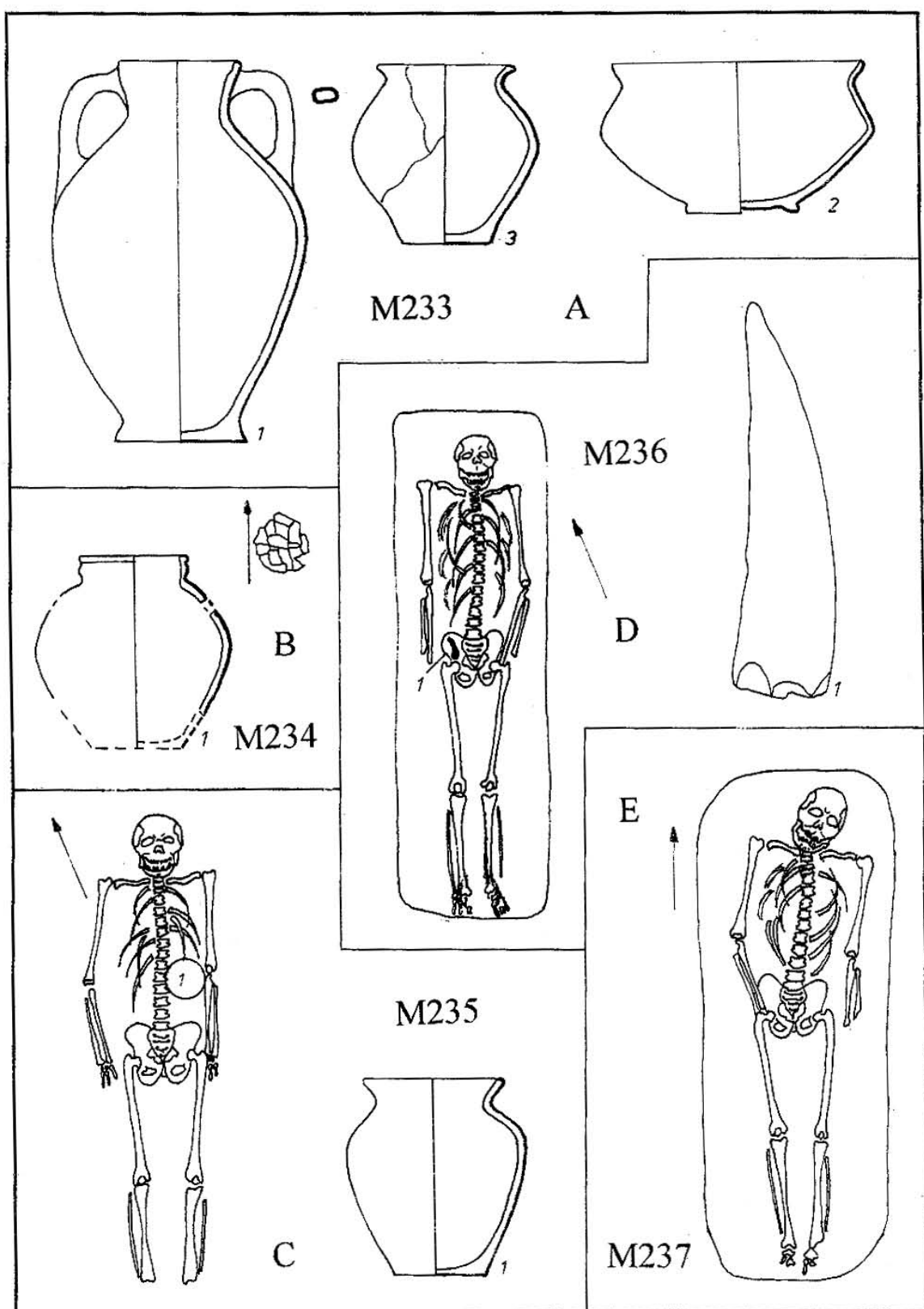
PLANȘA 124

Mormintele 228 (A), 229 (B), 230 (C) și 231 (D)

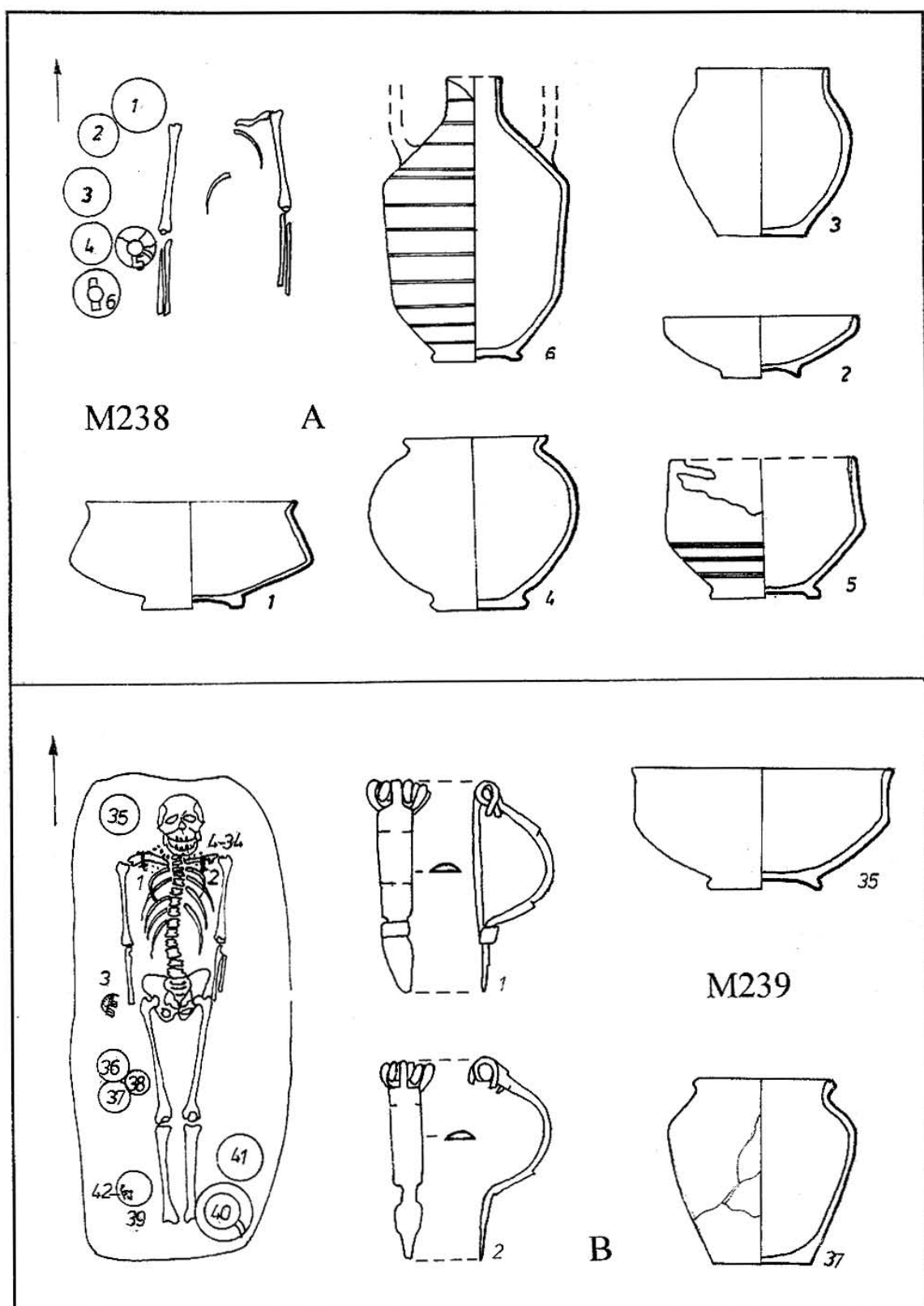
PLANȘA 125

Mormintele 231 (A), 232 (B) și 233 (C)

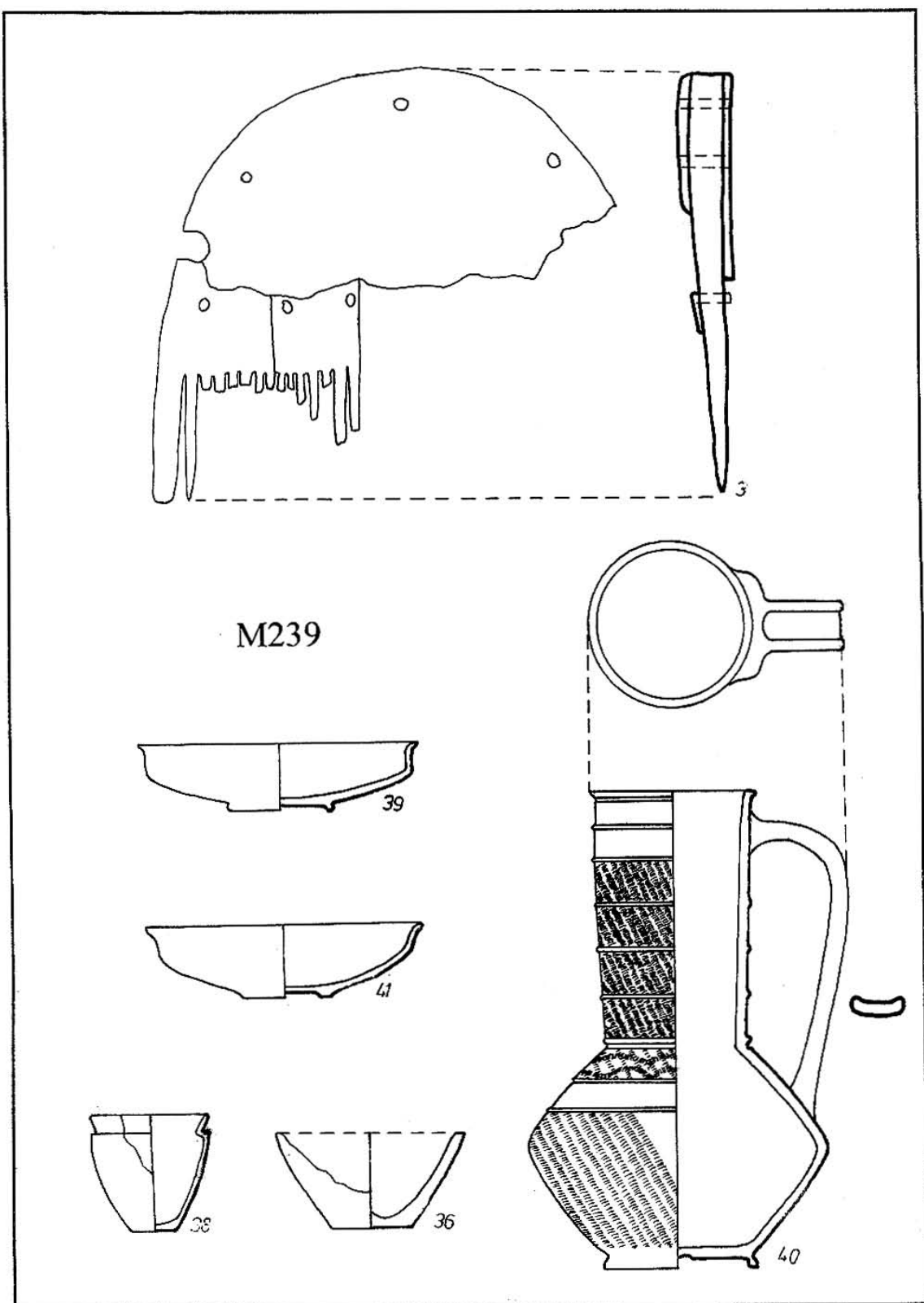

PLANȘA 126

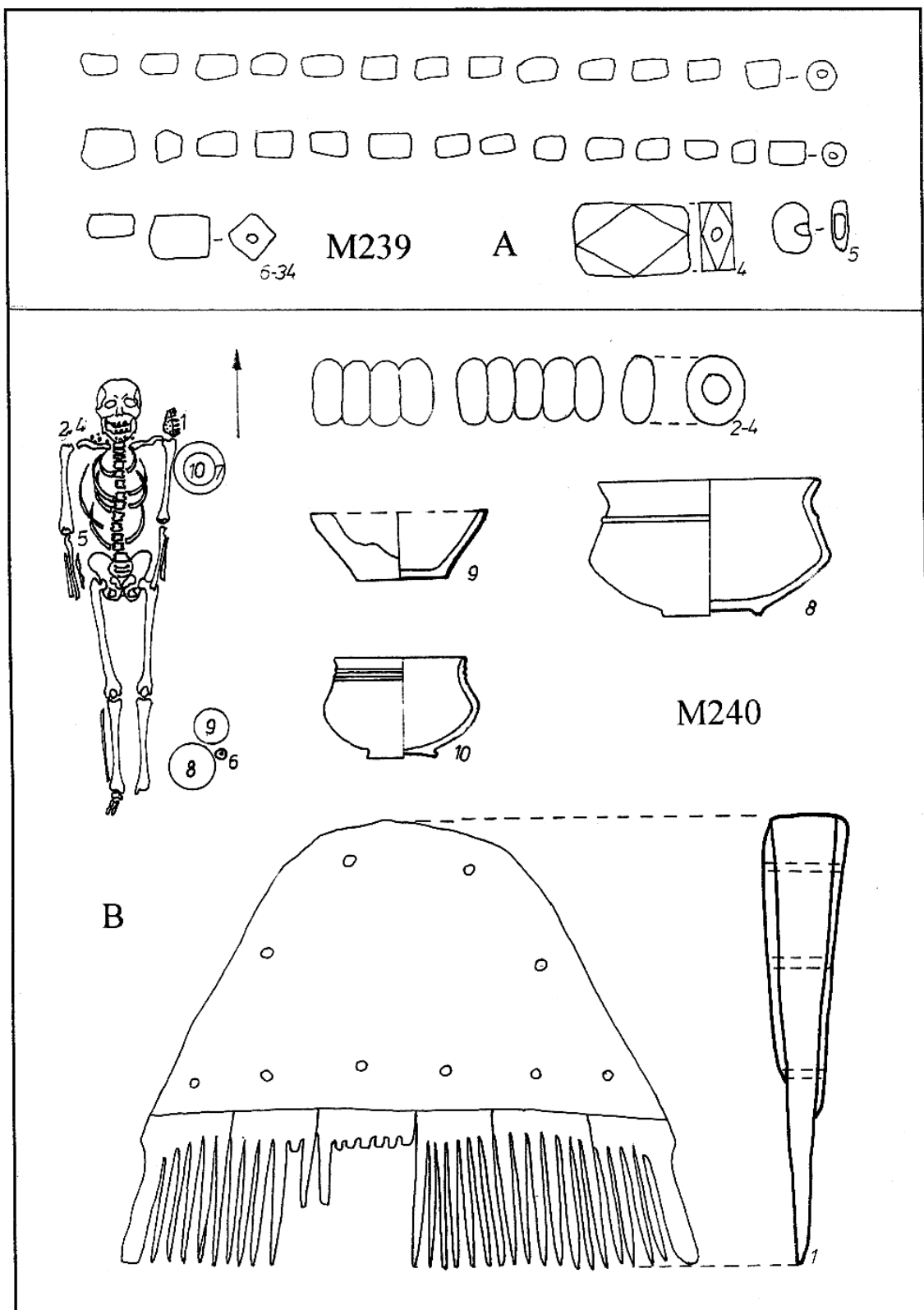
Mormintele 233 (A), 234 (B), 235 (C), 236 (D) și 237 (E)

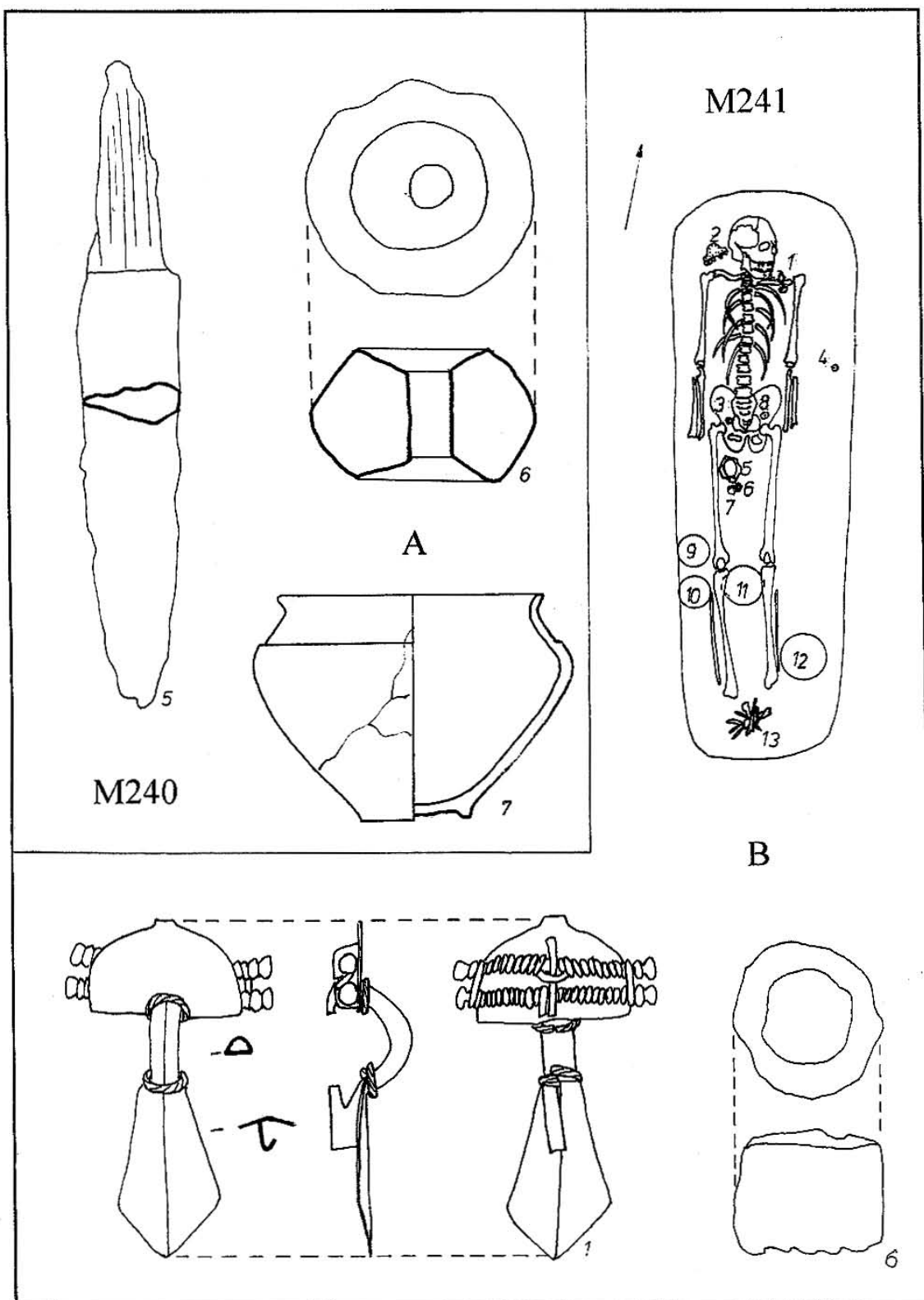
PLANȘA 127
Mormintele 238 (A) și 239 (B)

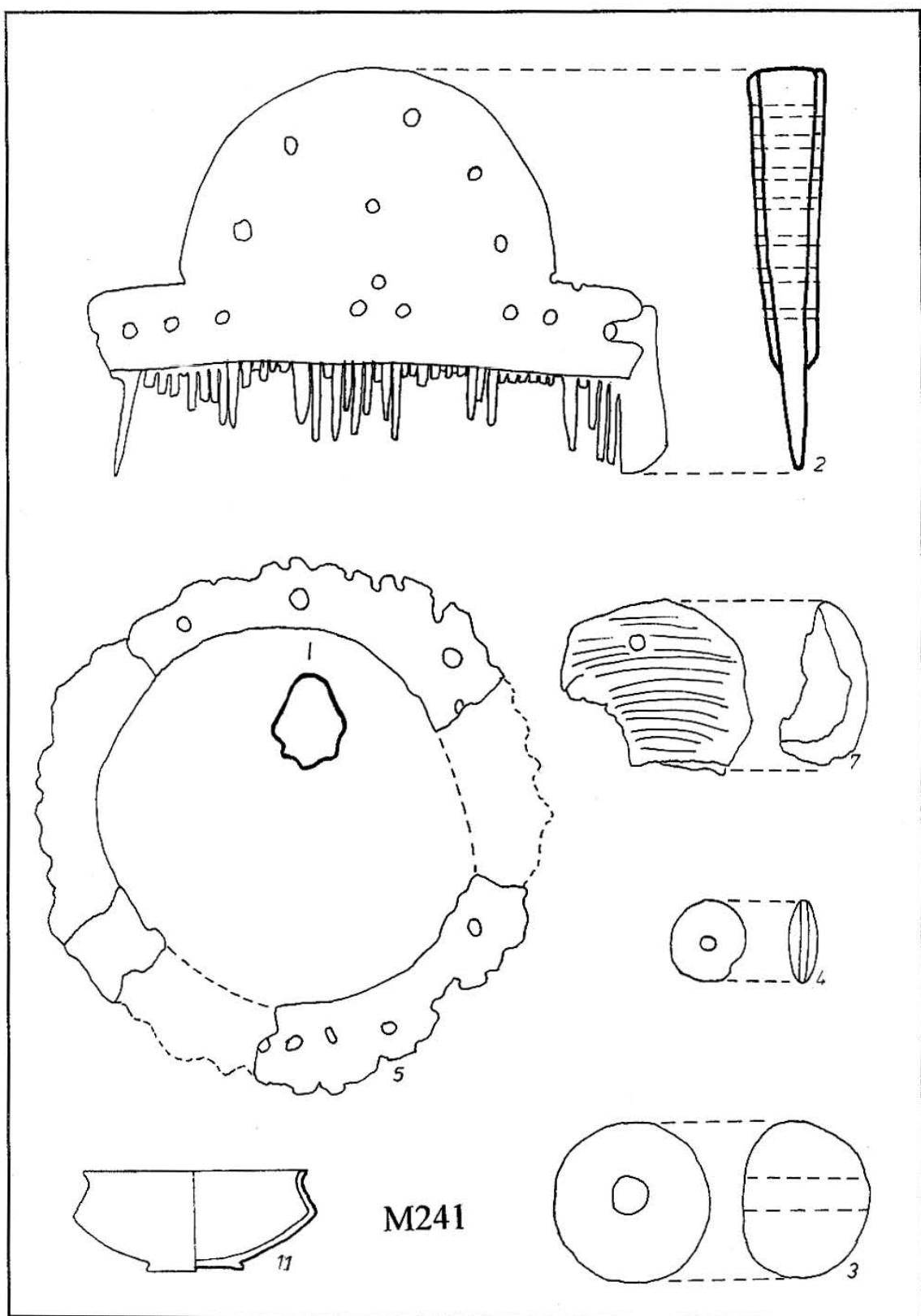
PLANȘA 128
Mormântul 239

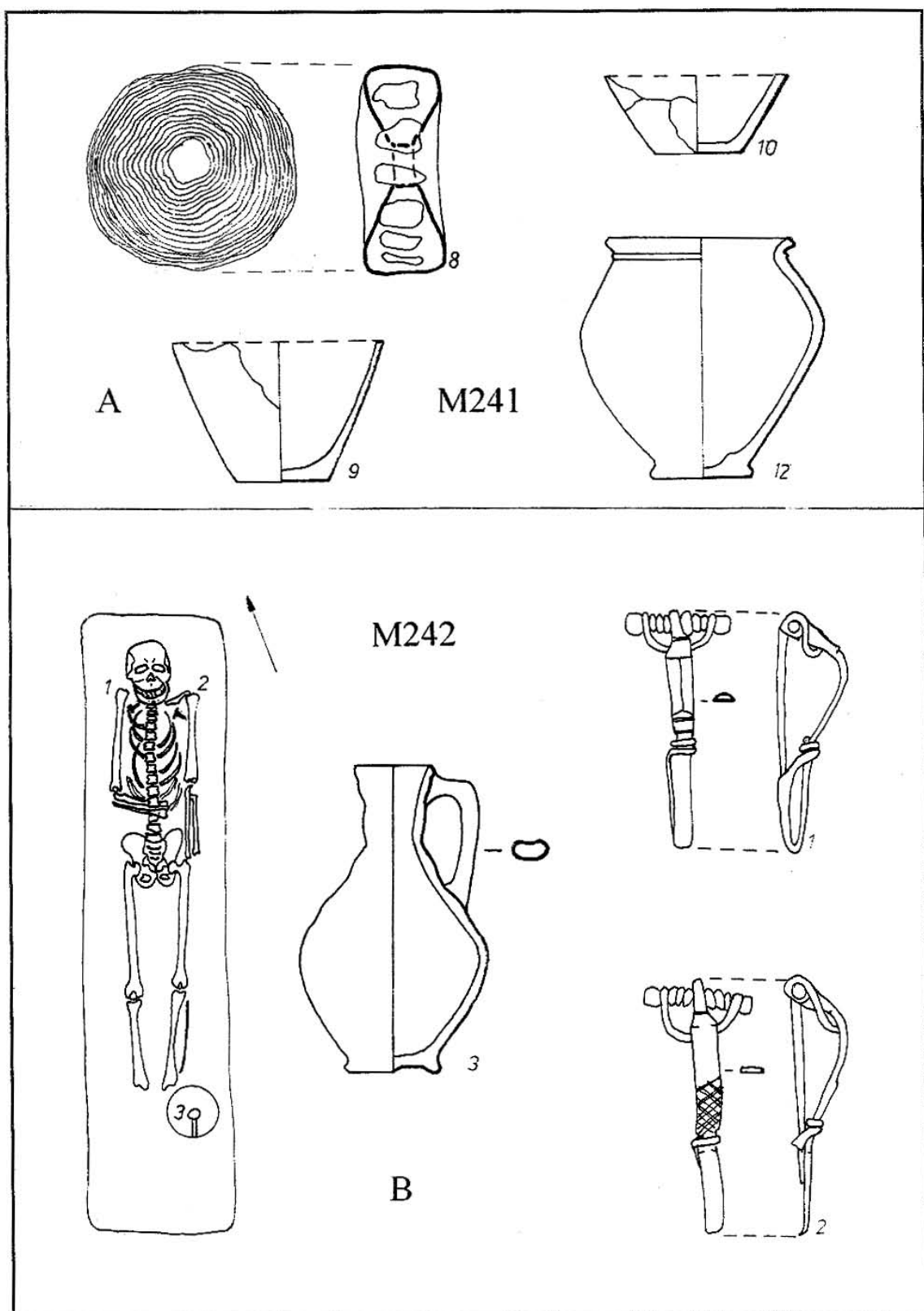
PLANȘA 129
Mormintele 239 (A) și 240 (B)

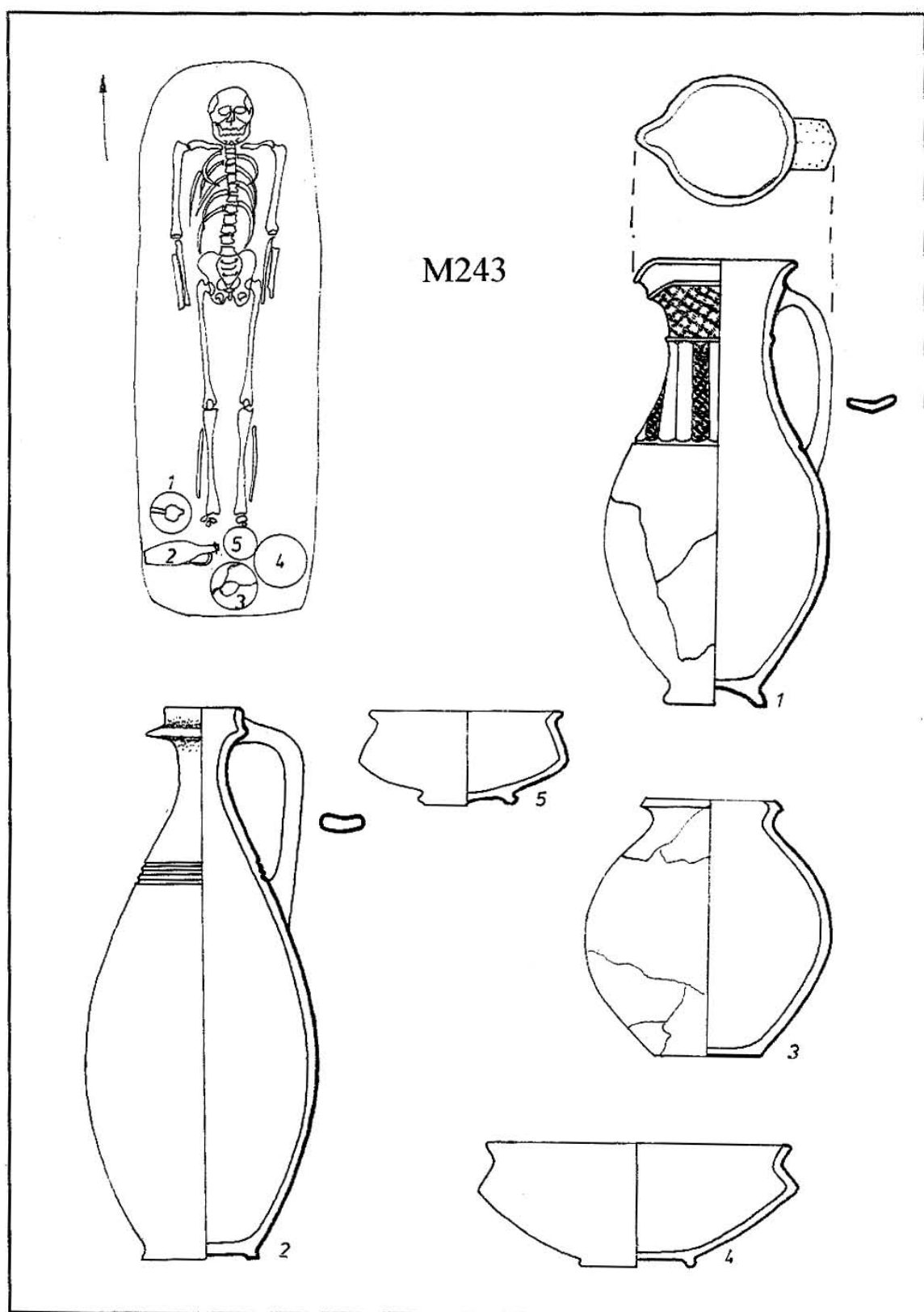
PLANȘA 130
Mormintele 240 (A) și 241 (B)

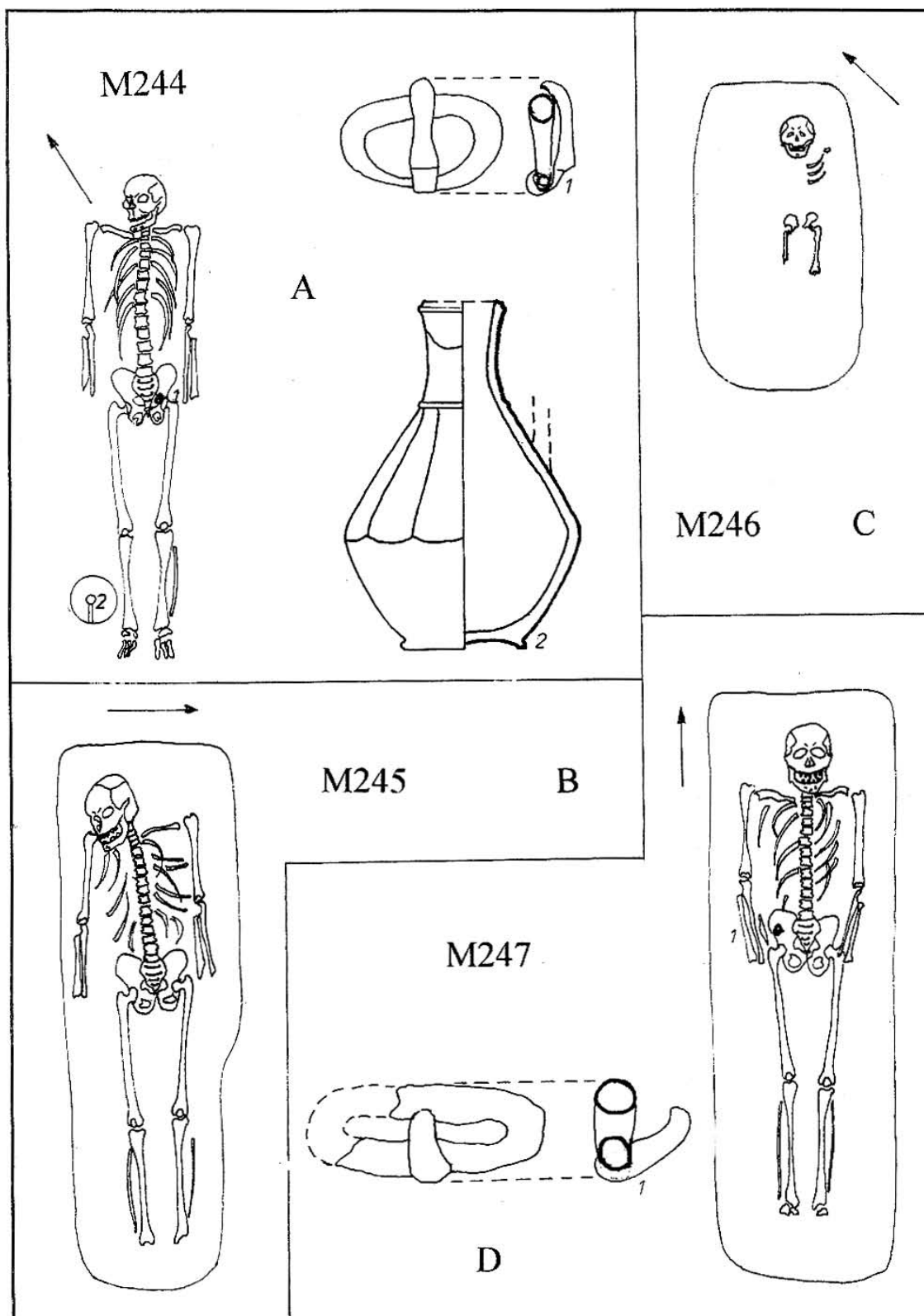
PLANȘA 131
Mormântul 241

PLANȘA 132
Mormintele 241 (A) și 242 (B)

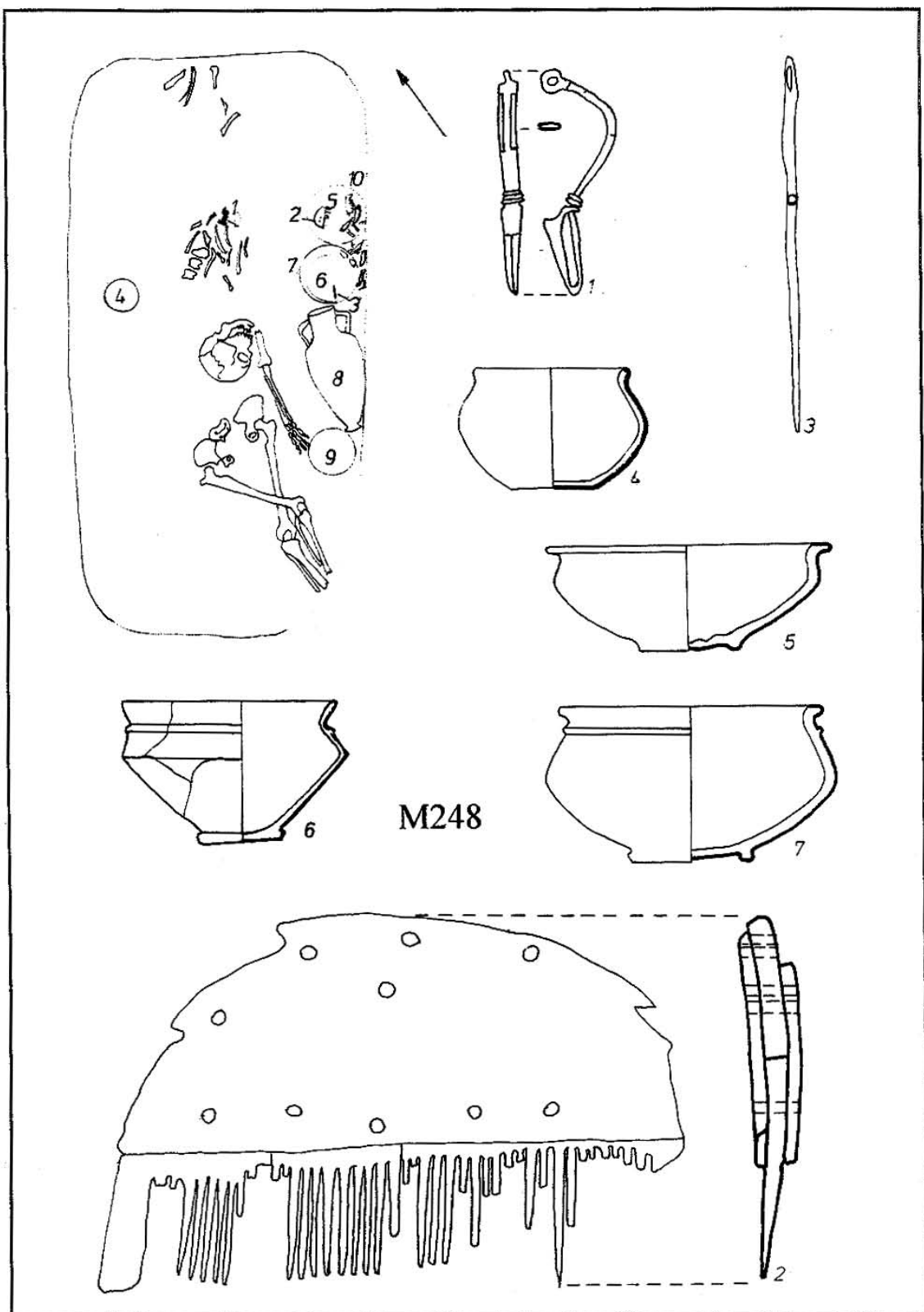

PLANȘA 133
Mormântul 243

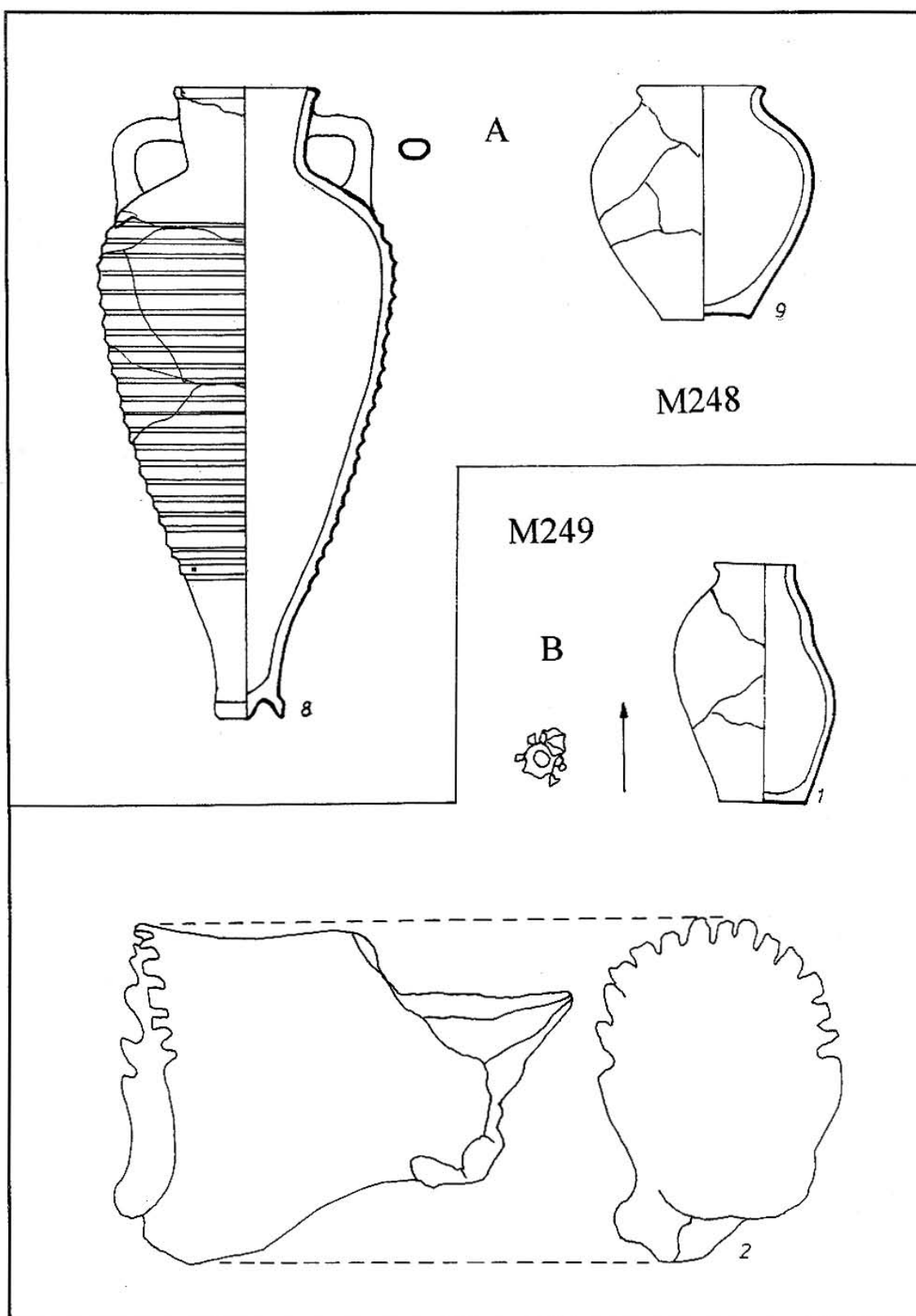

PLANȘA 134

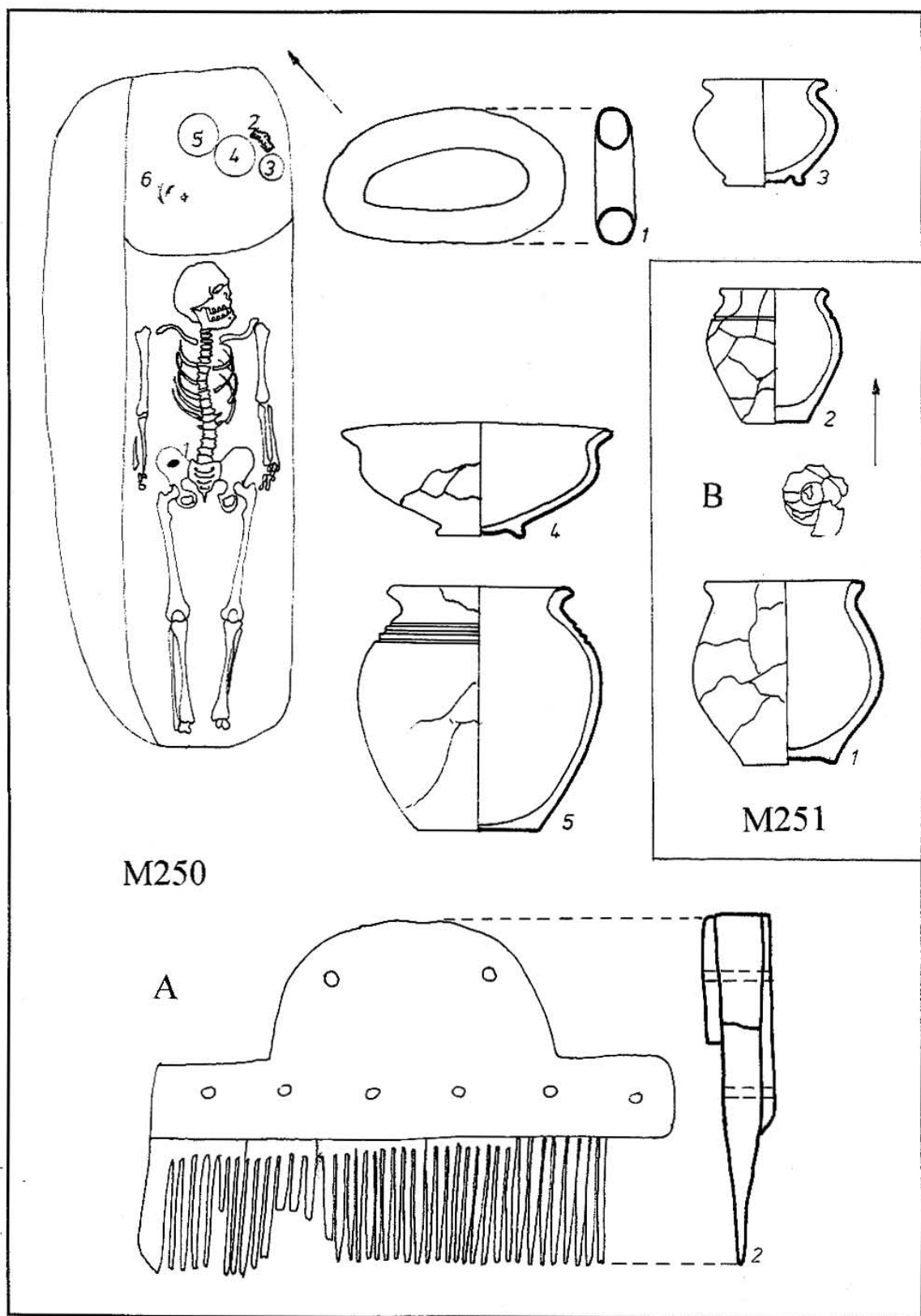
Mormintele 244 (A), 245 (B), 246 (C) și 247 (D)

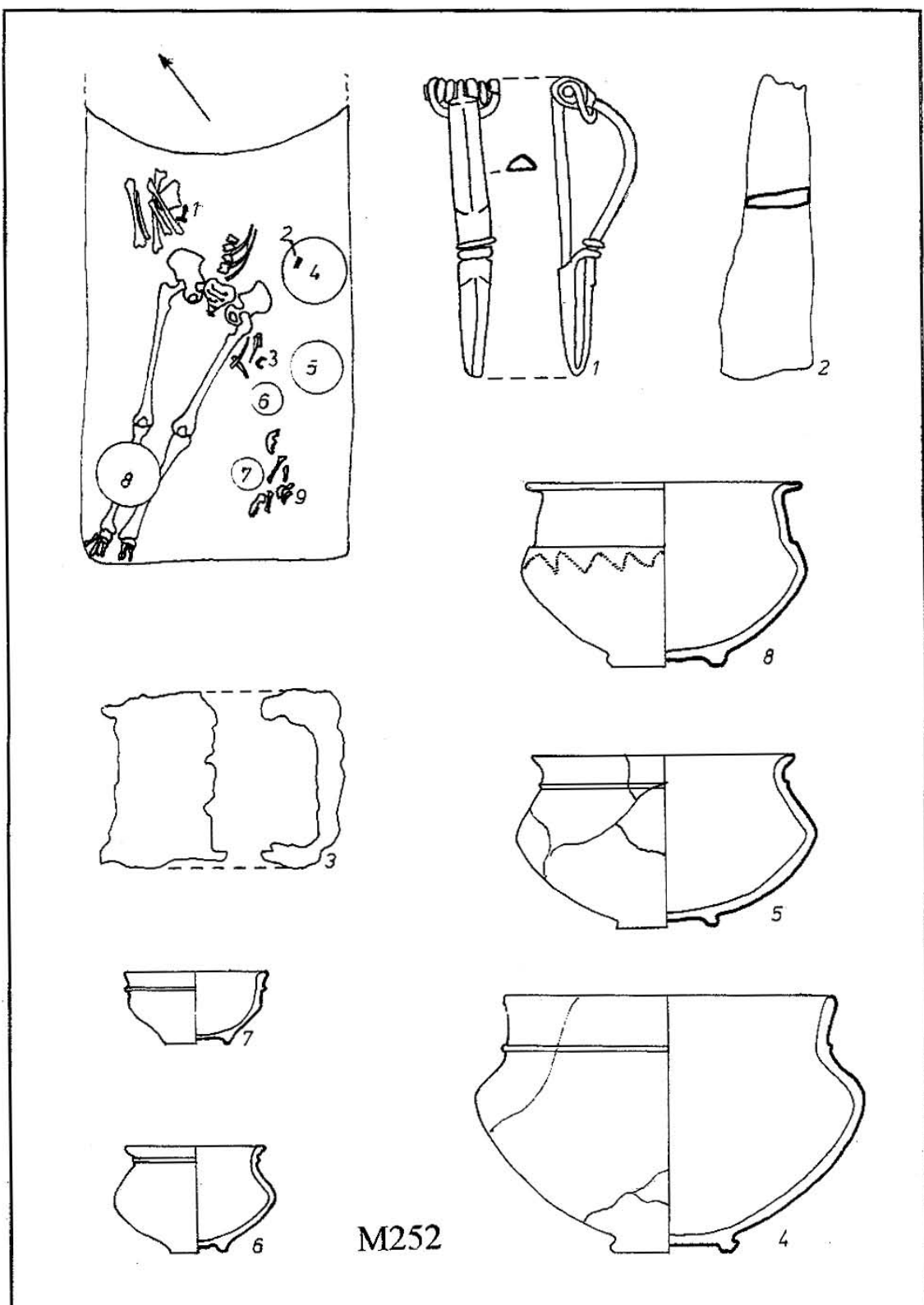
PLANȘA 135
Mormântul 248

PLANȘA 136
Mormintele 248 (A) și 249 (B)

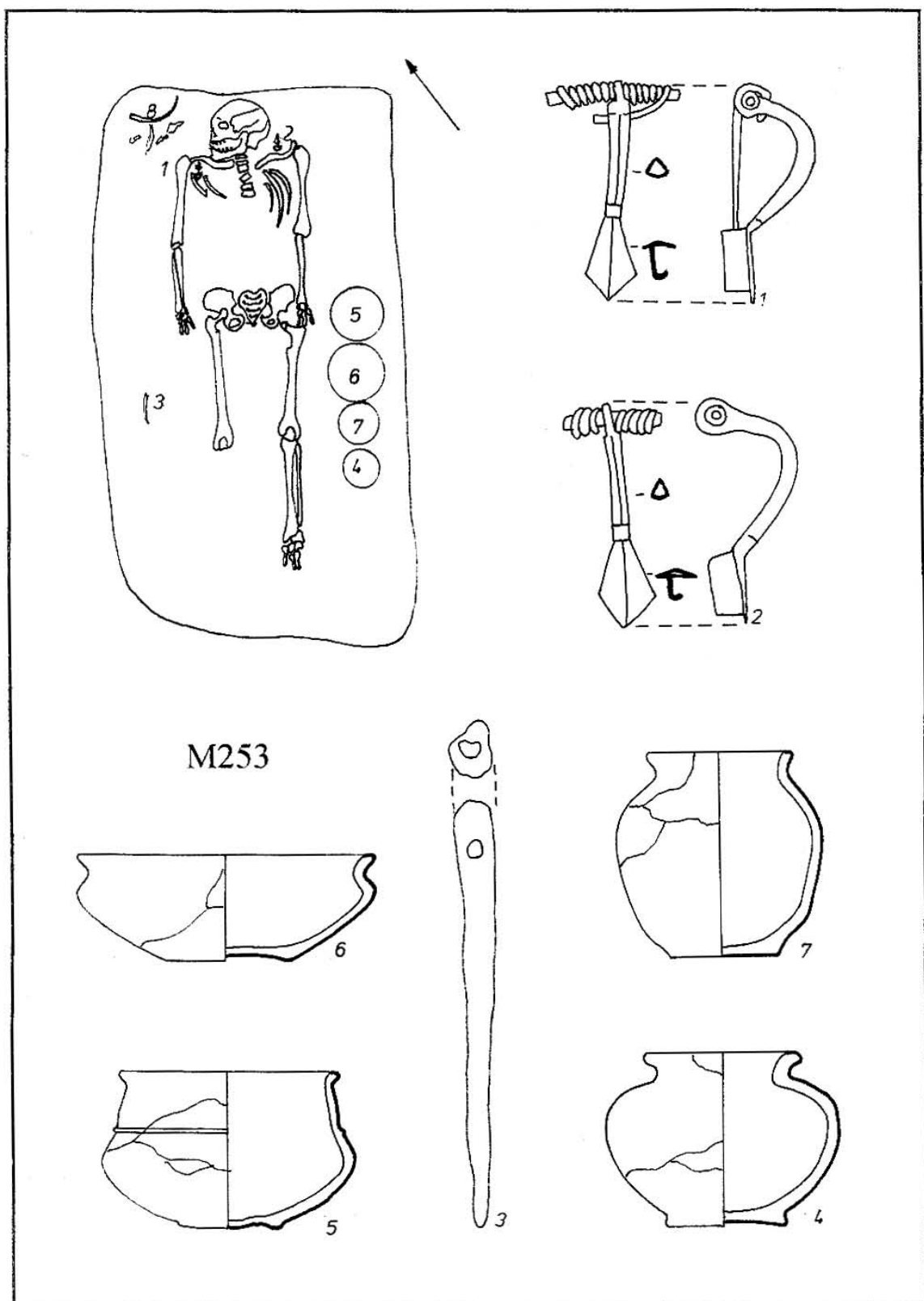

PLANȘA 137
Mormintele 250 (A) și 251 (B)

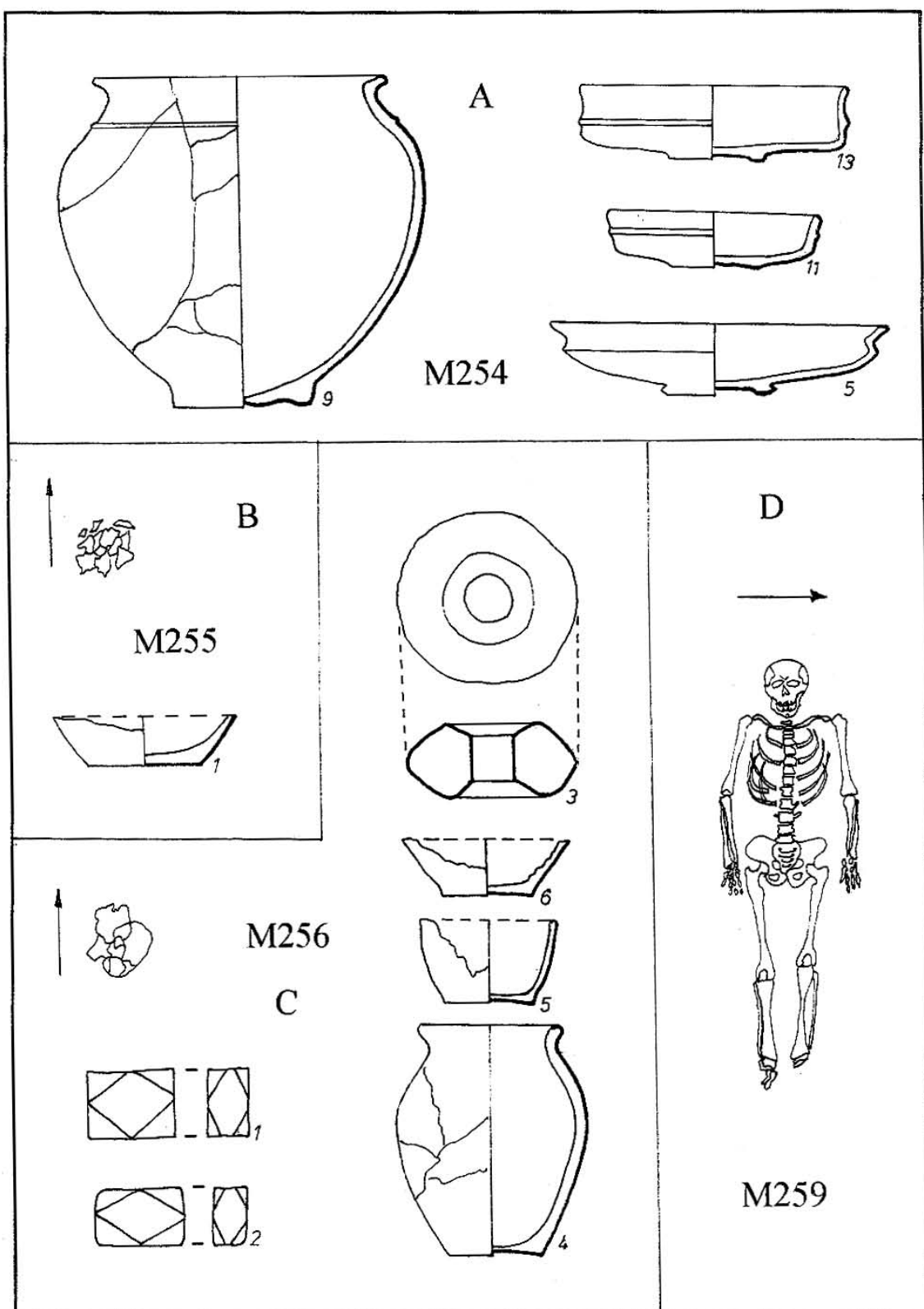

PLANȘA 138

Mormântul 252

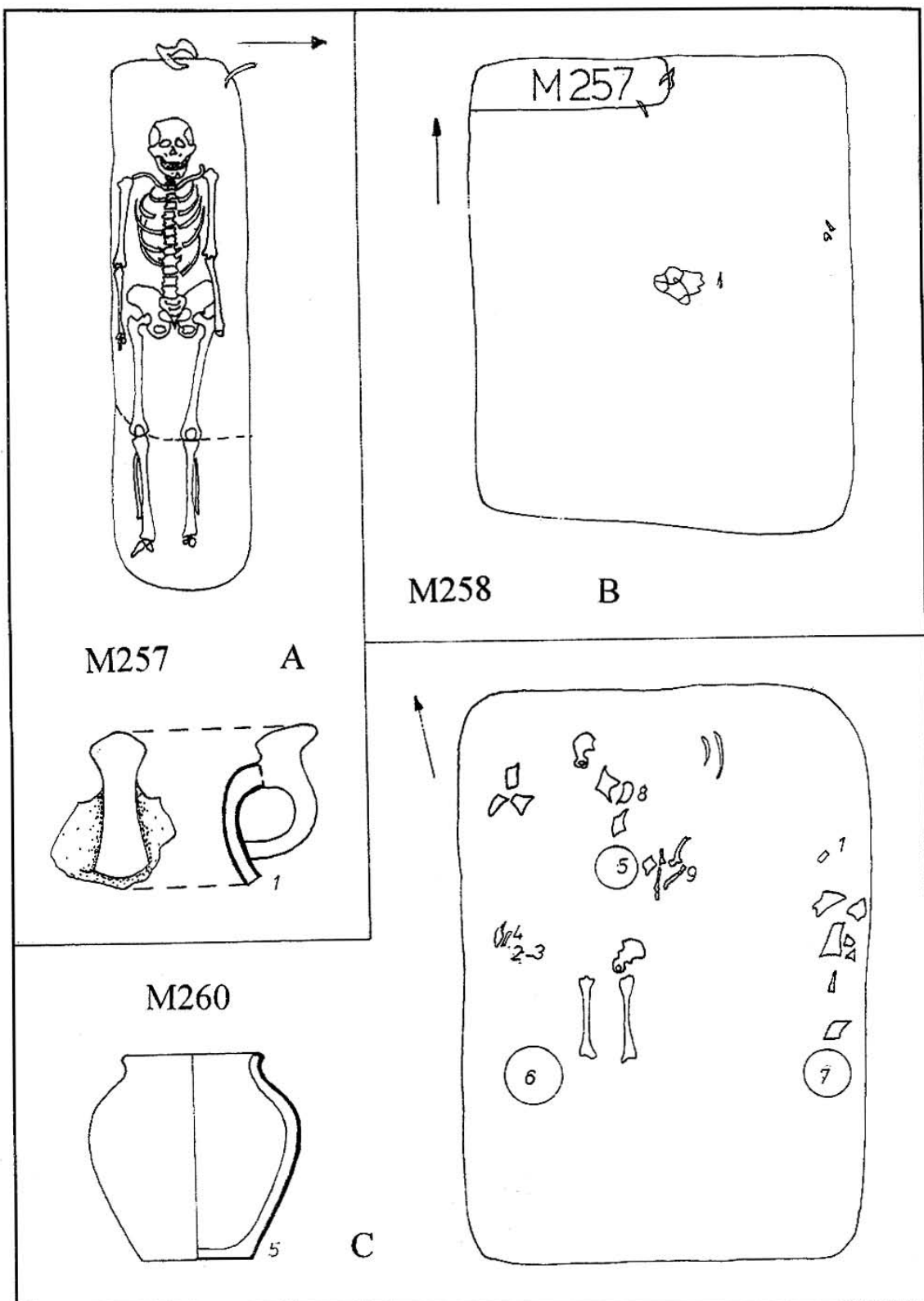

PLANȘA 139
Mormântul 253

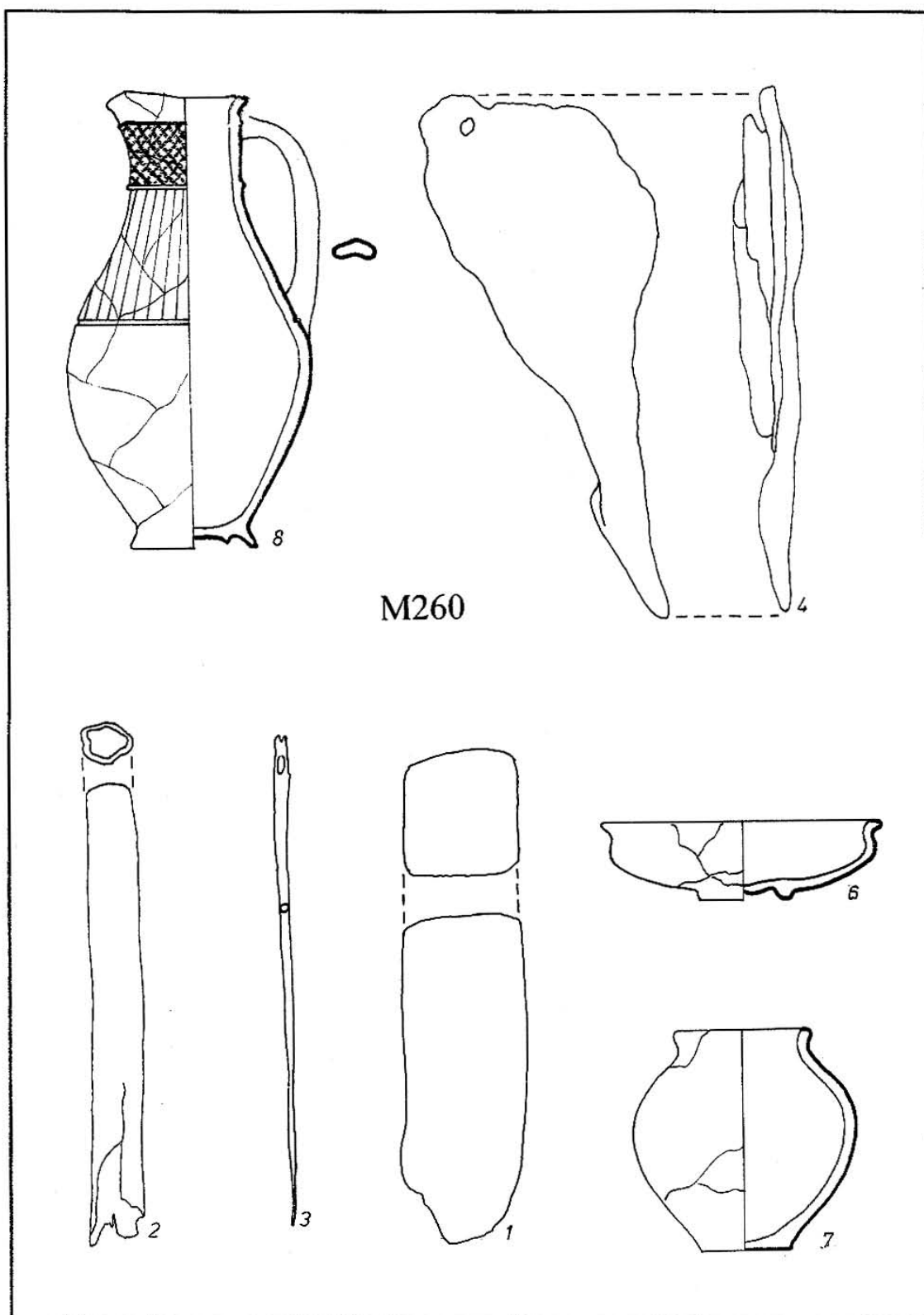
PLANȘA 141

Mormintele 254 (A), 255 (B), 256 (C) și 259 (D)

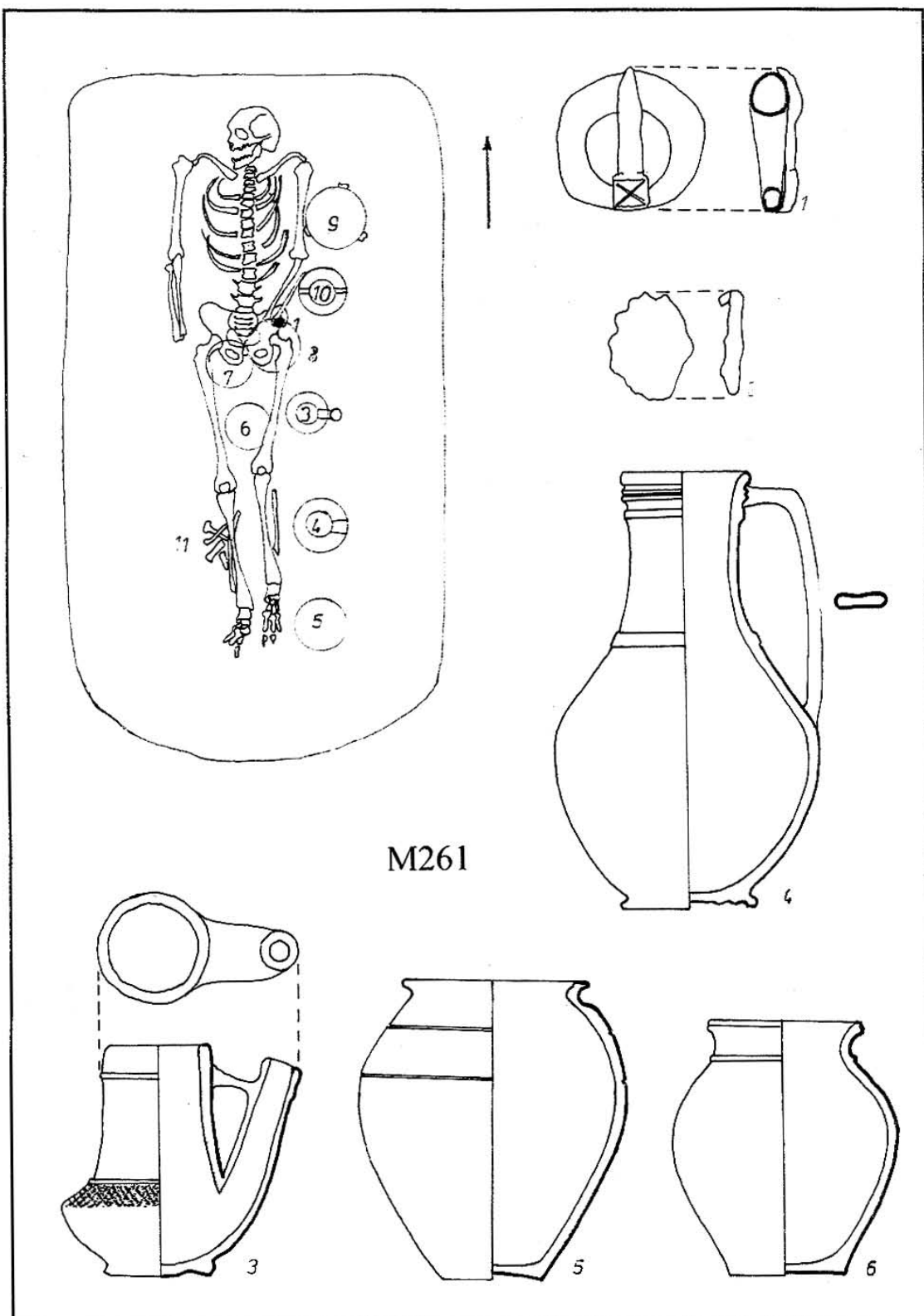

PLANȘA 142

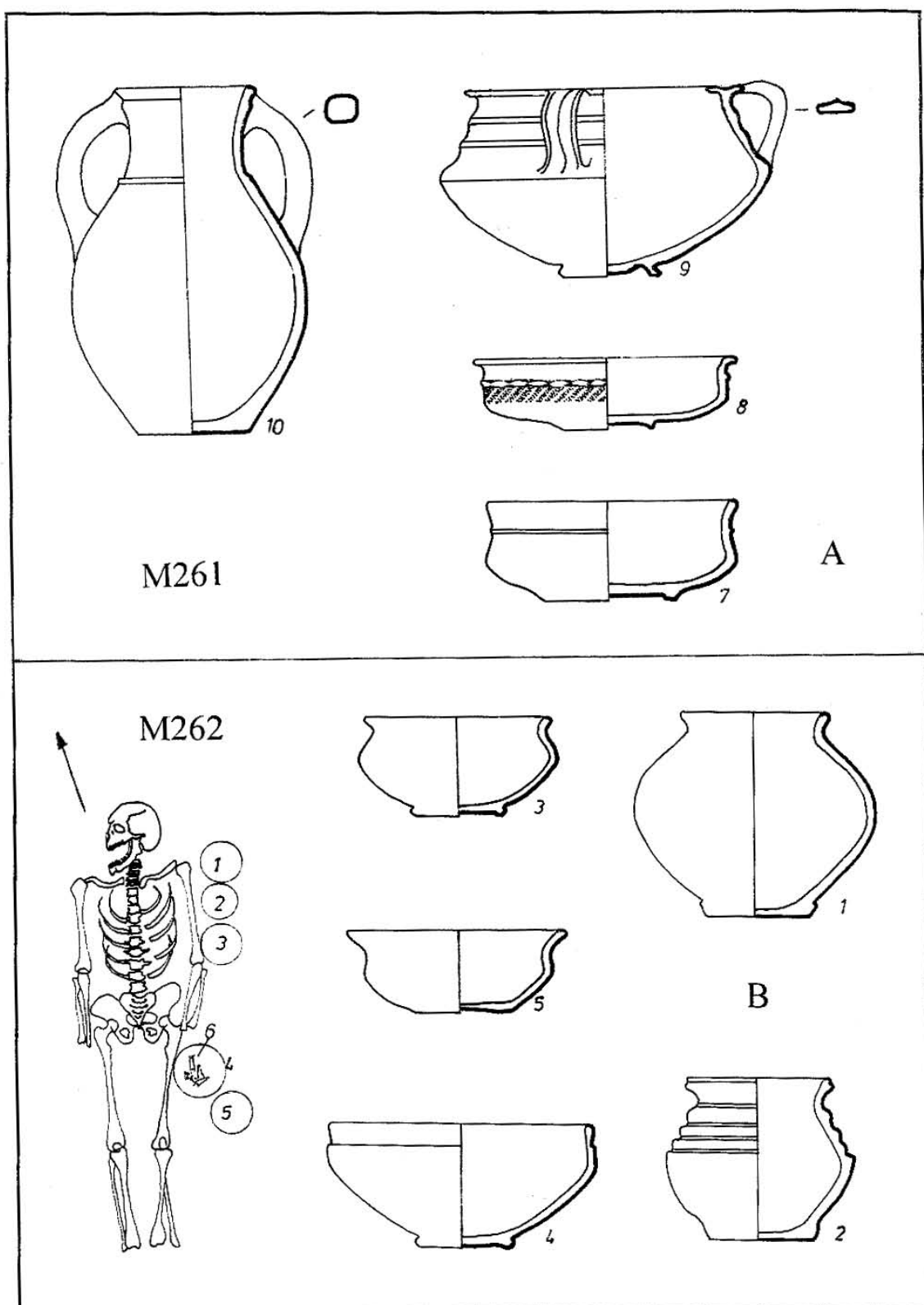
Mormintele 257 (A), 258 (B) și 260 (C)

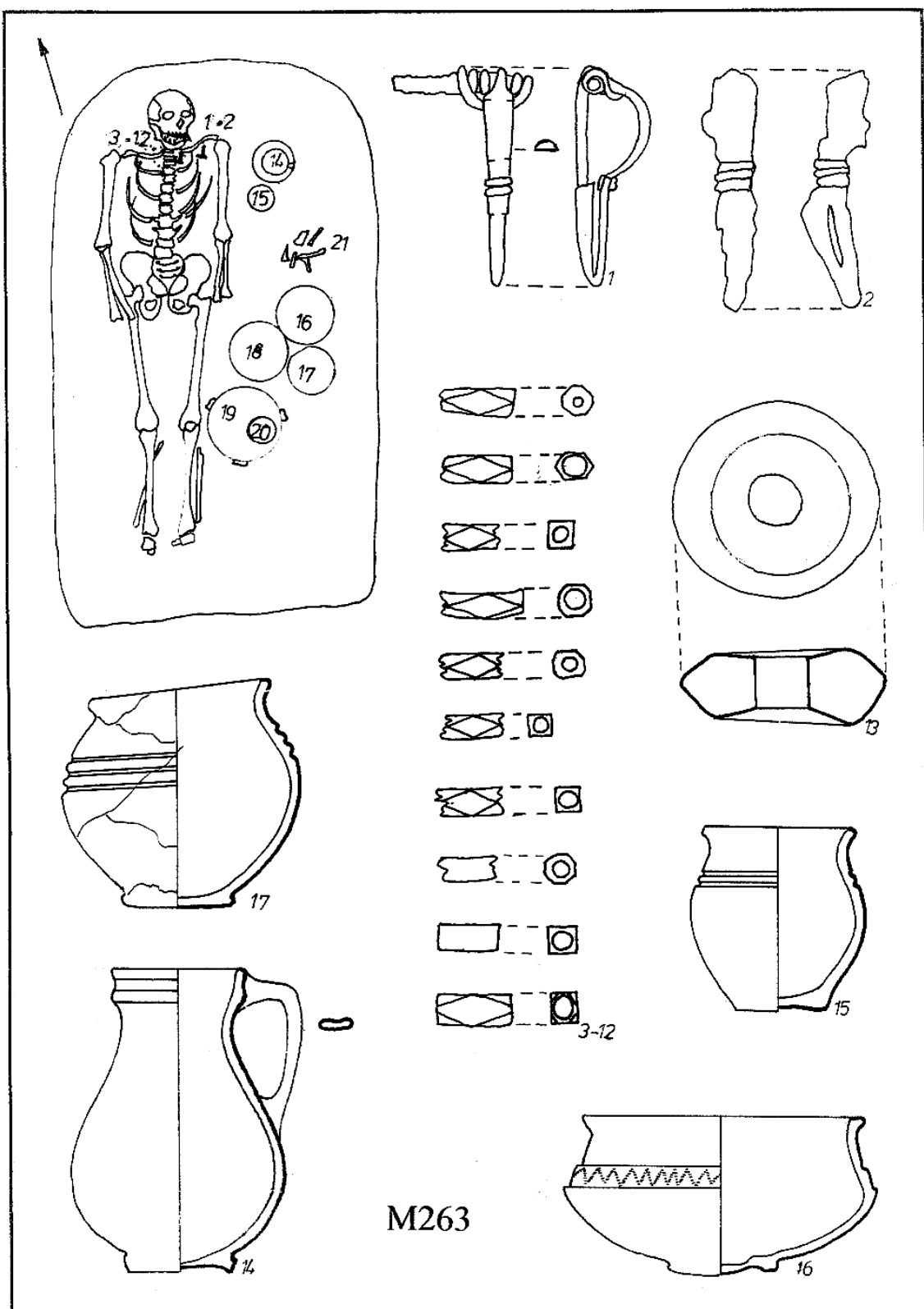
PLANȘA 143
Mormântul 260

PLANȘA 144
Mormântul 261

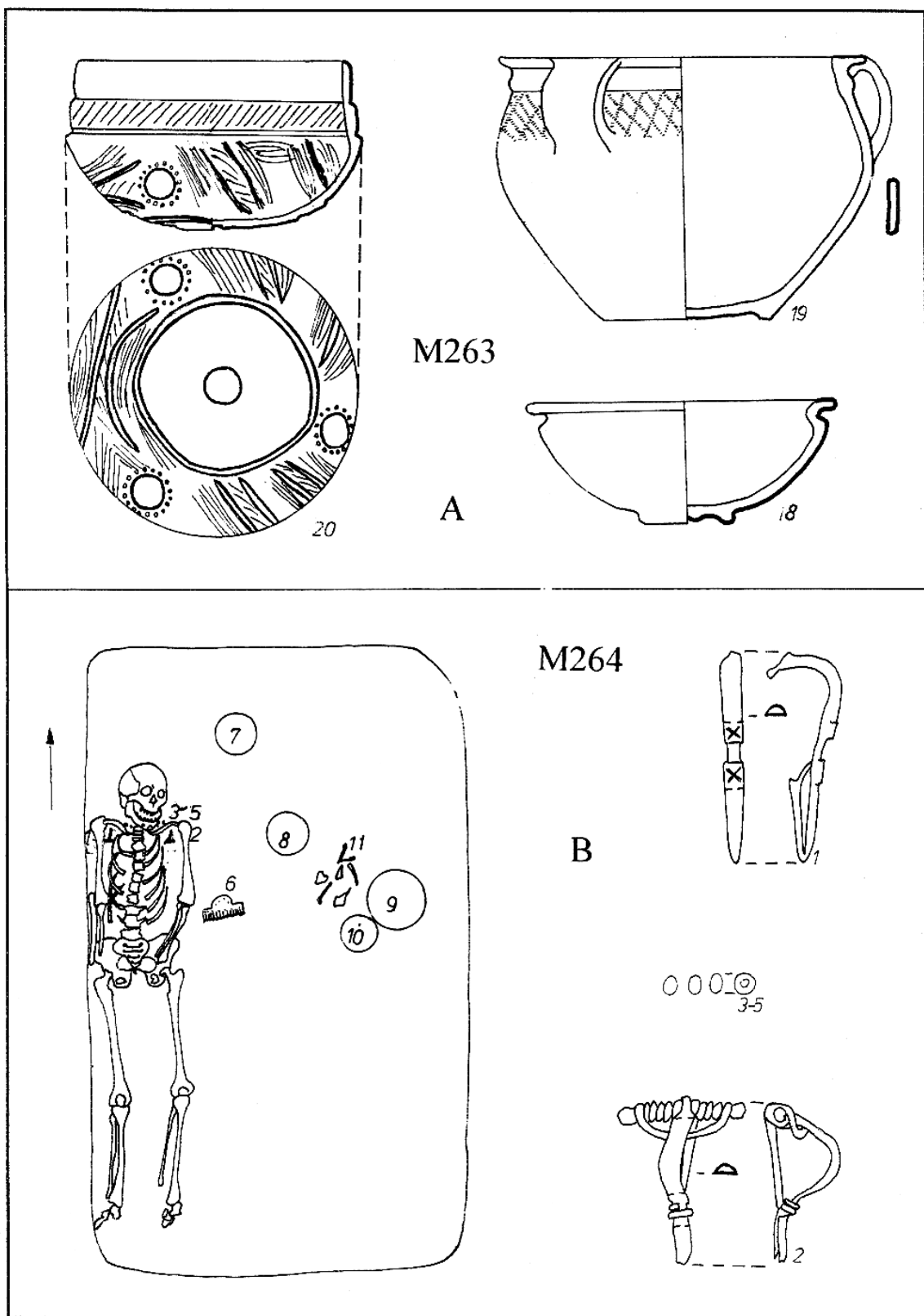

PLANȘA 145
Mormintele 261 (A) și 262 (B)

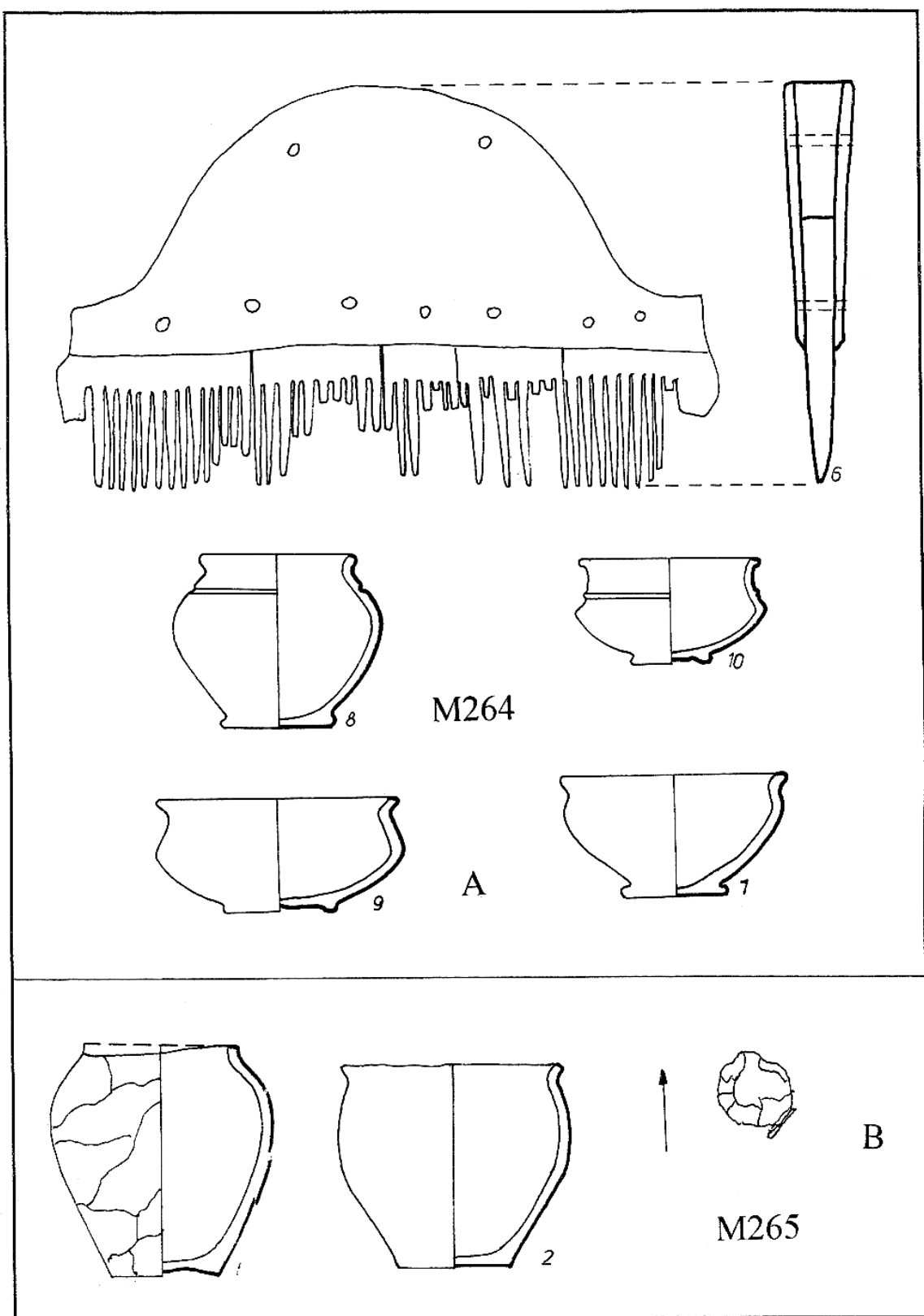

M263

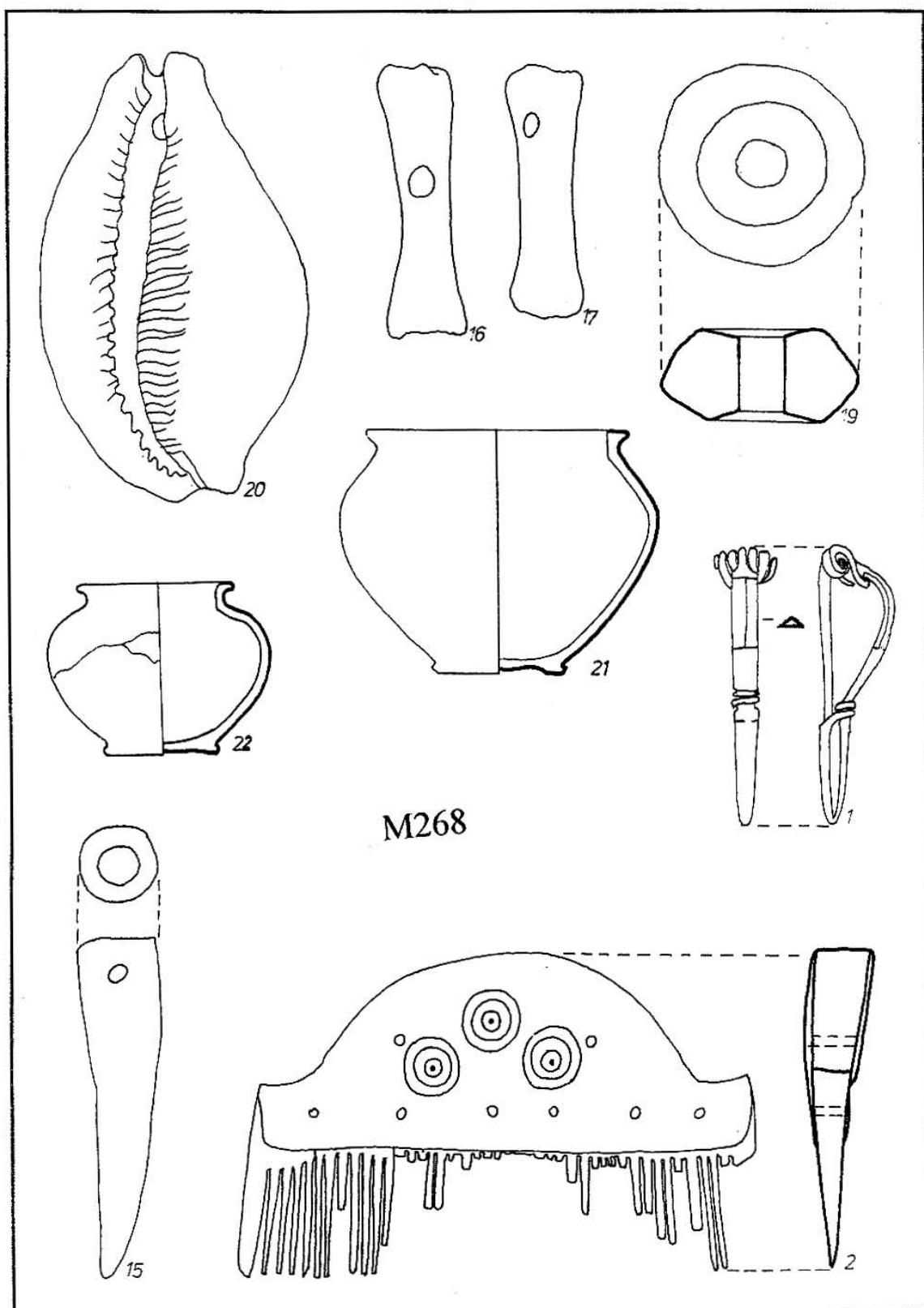
PLANȘA 146
Mormântul 263

PLANȘA 147
Mormintele 263 (A) și 264 (B)

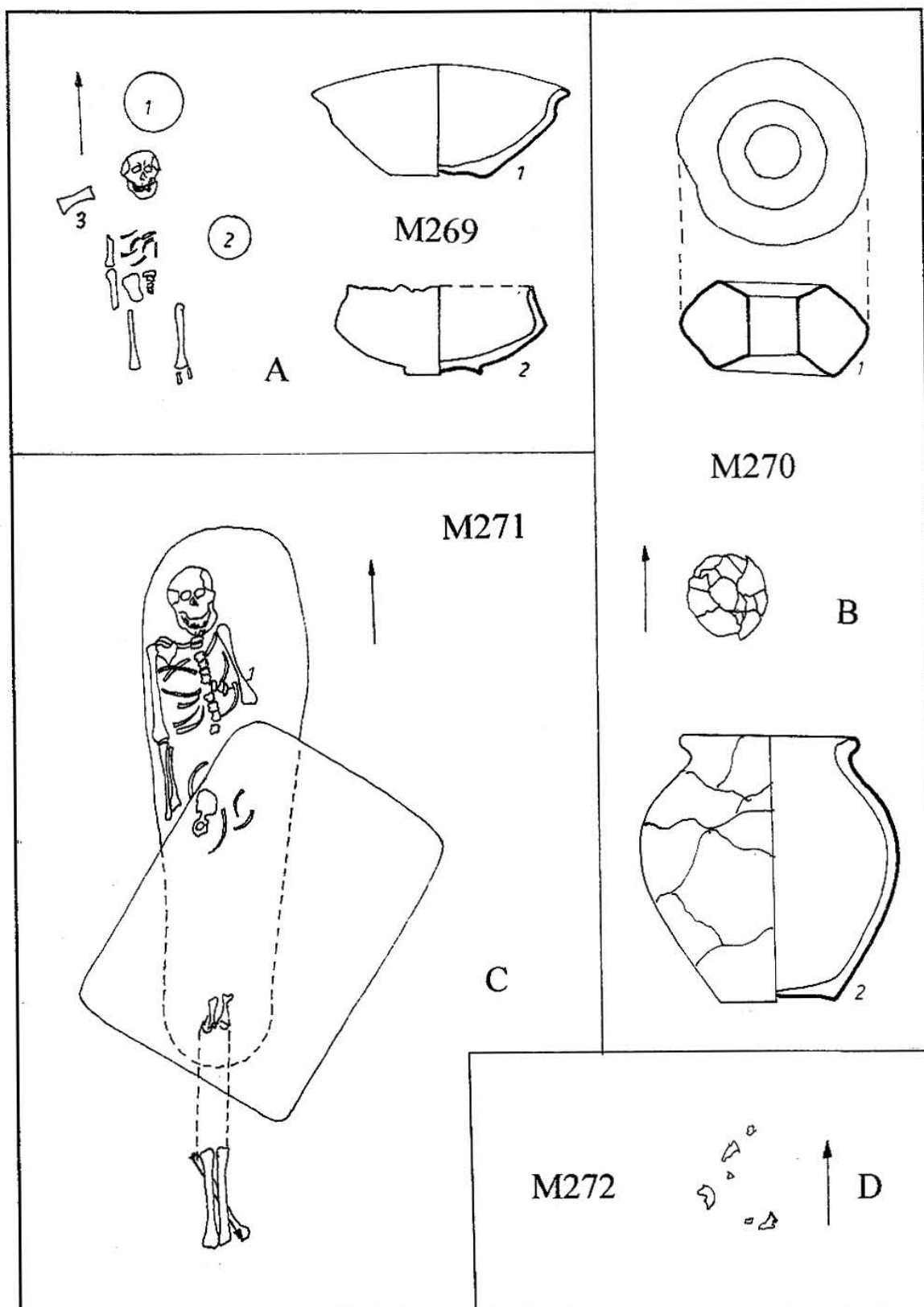

PLANȘA 148
Mormintele 264 (A) și 265 (B)

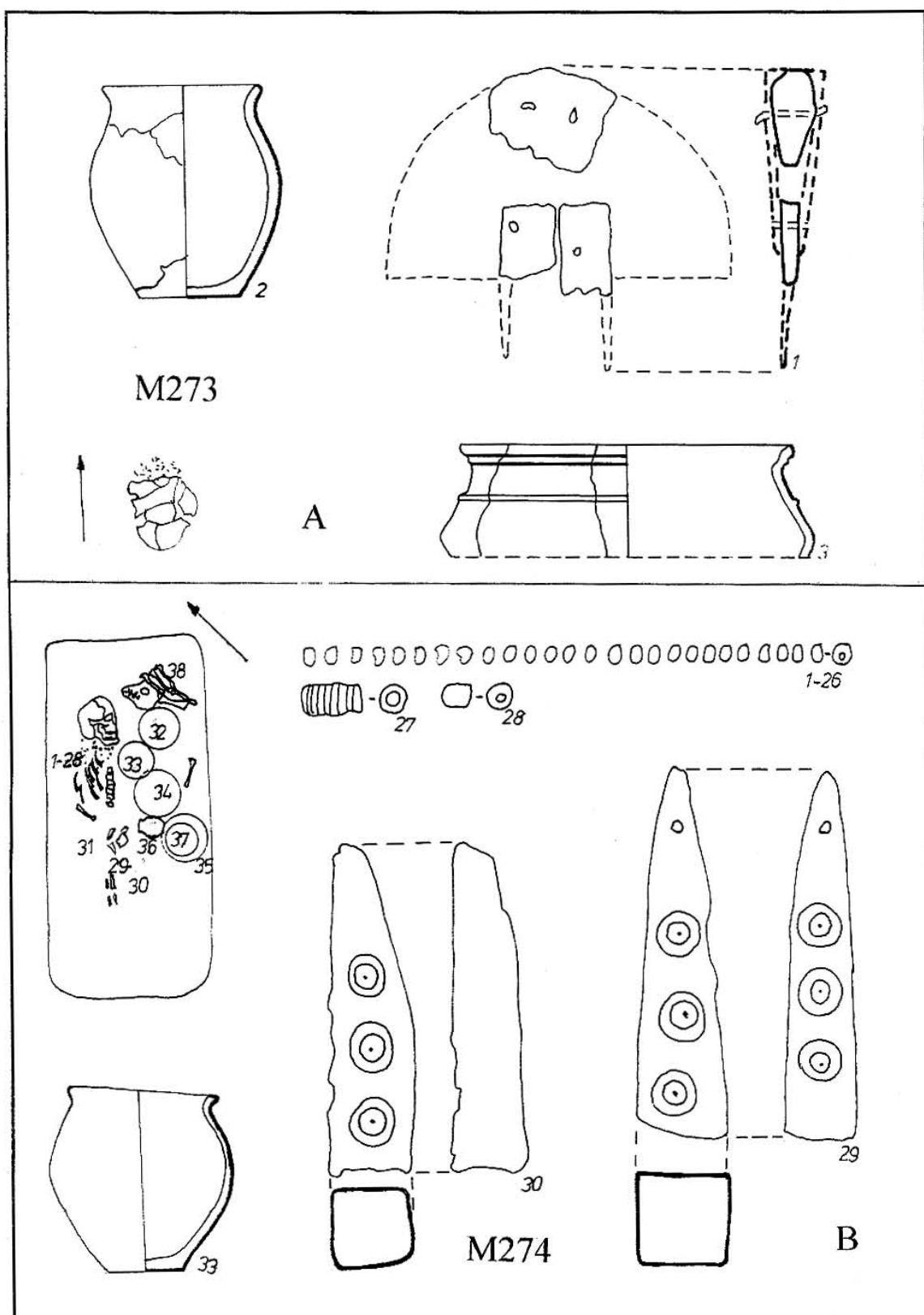
M268

PLANȘA 150
Mormântul 268

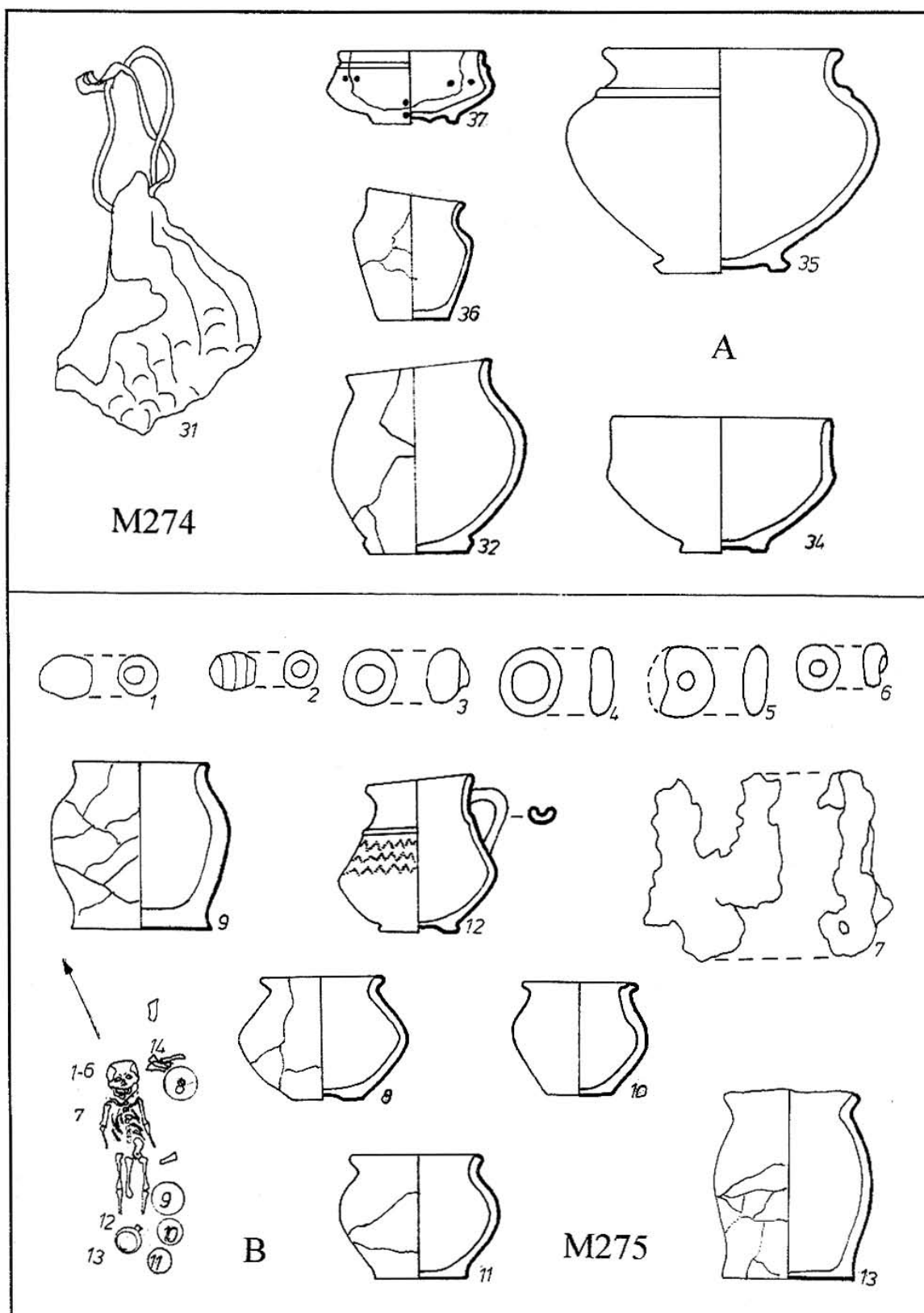

PLANȘA 151

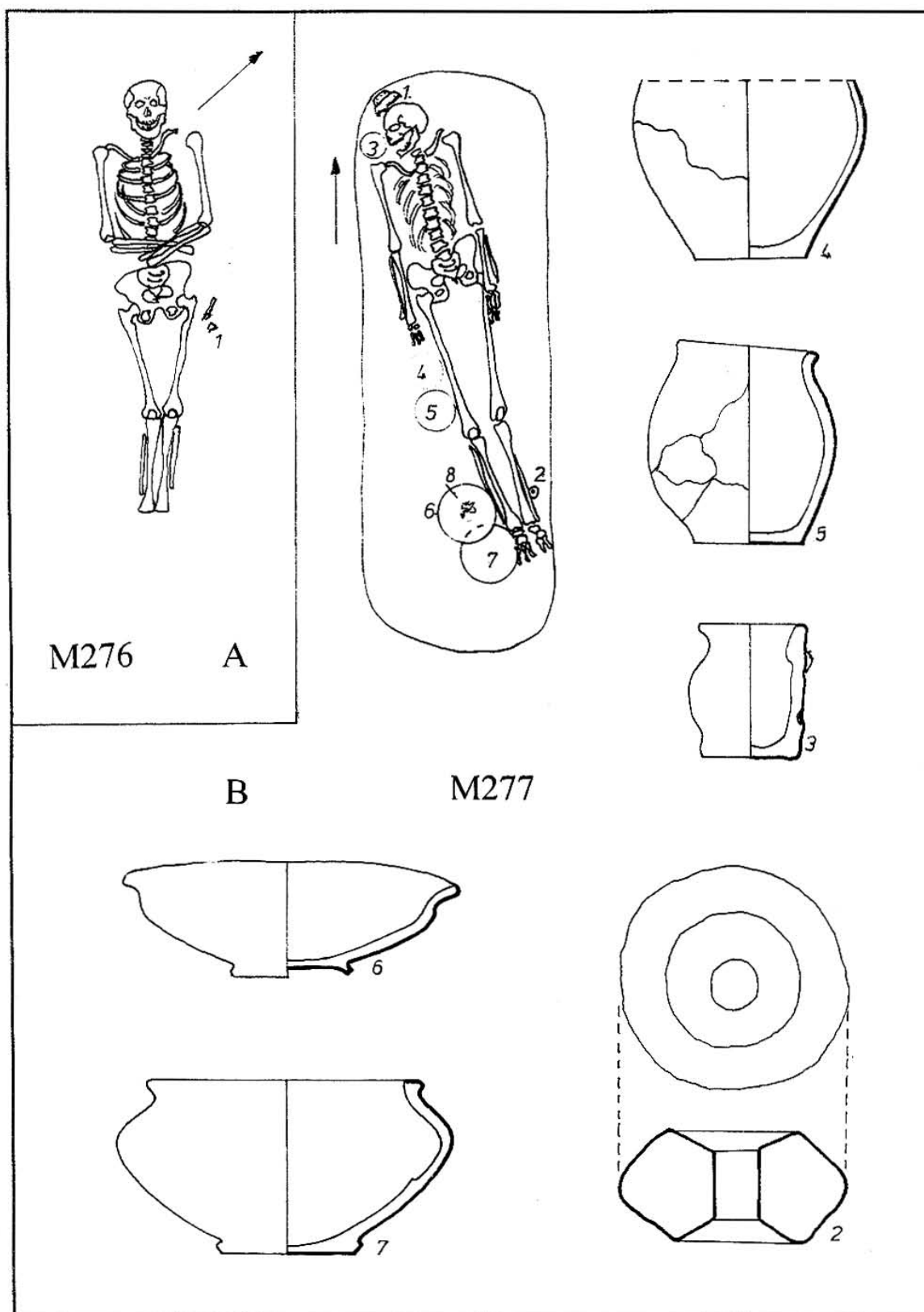
Mormintele 269 (A), 270 (B), 271 (C) și 272 (D)

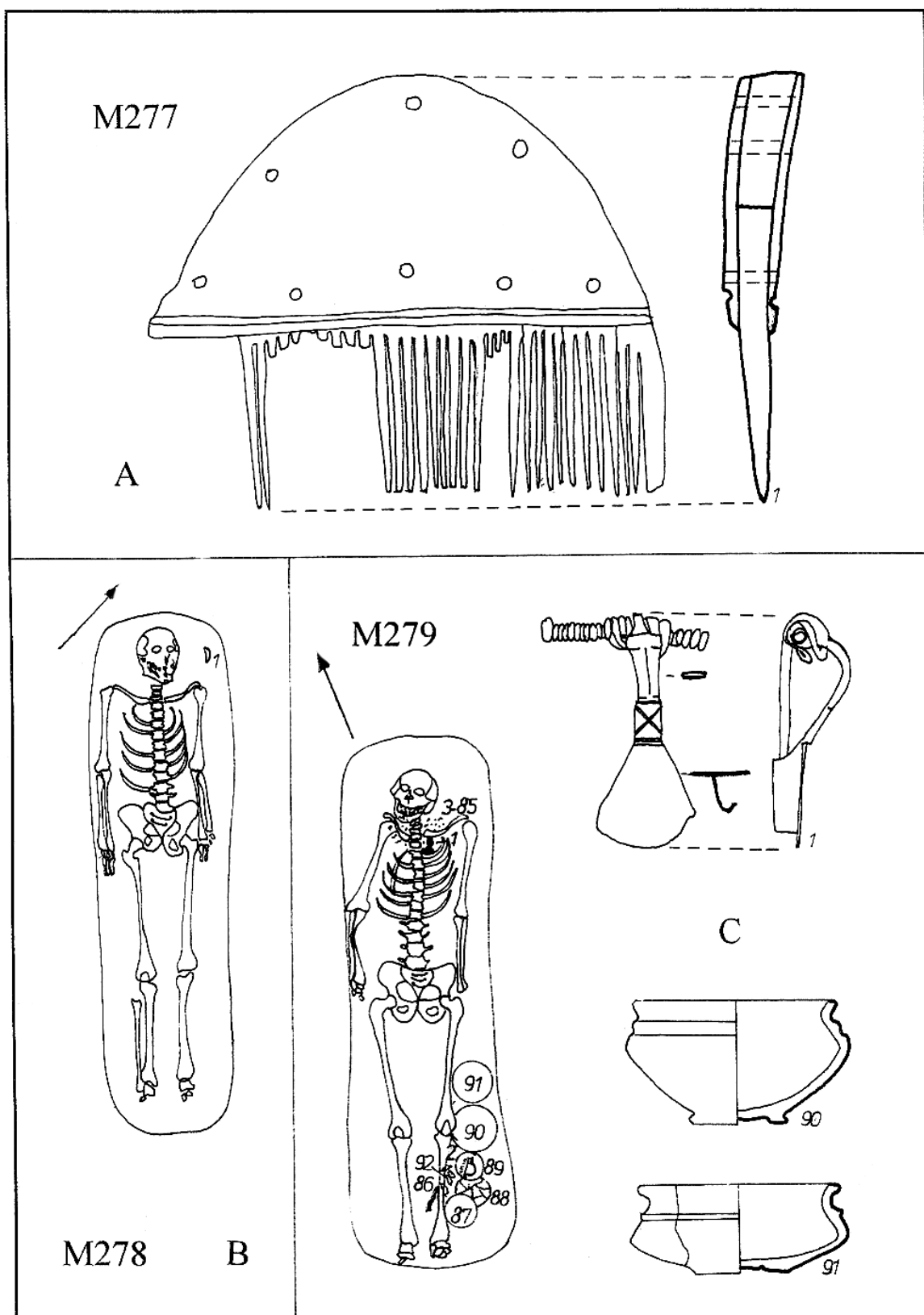
PLANȘA 152
Mormintele 273 (A) și 274 (B)

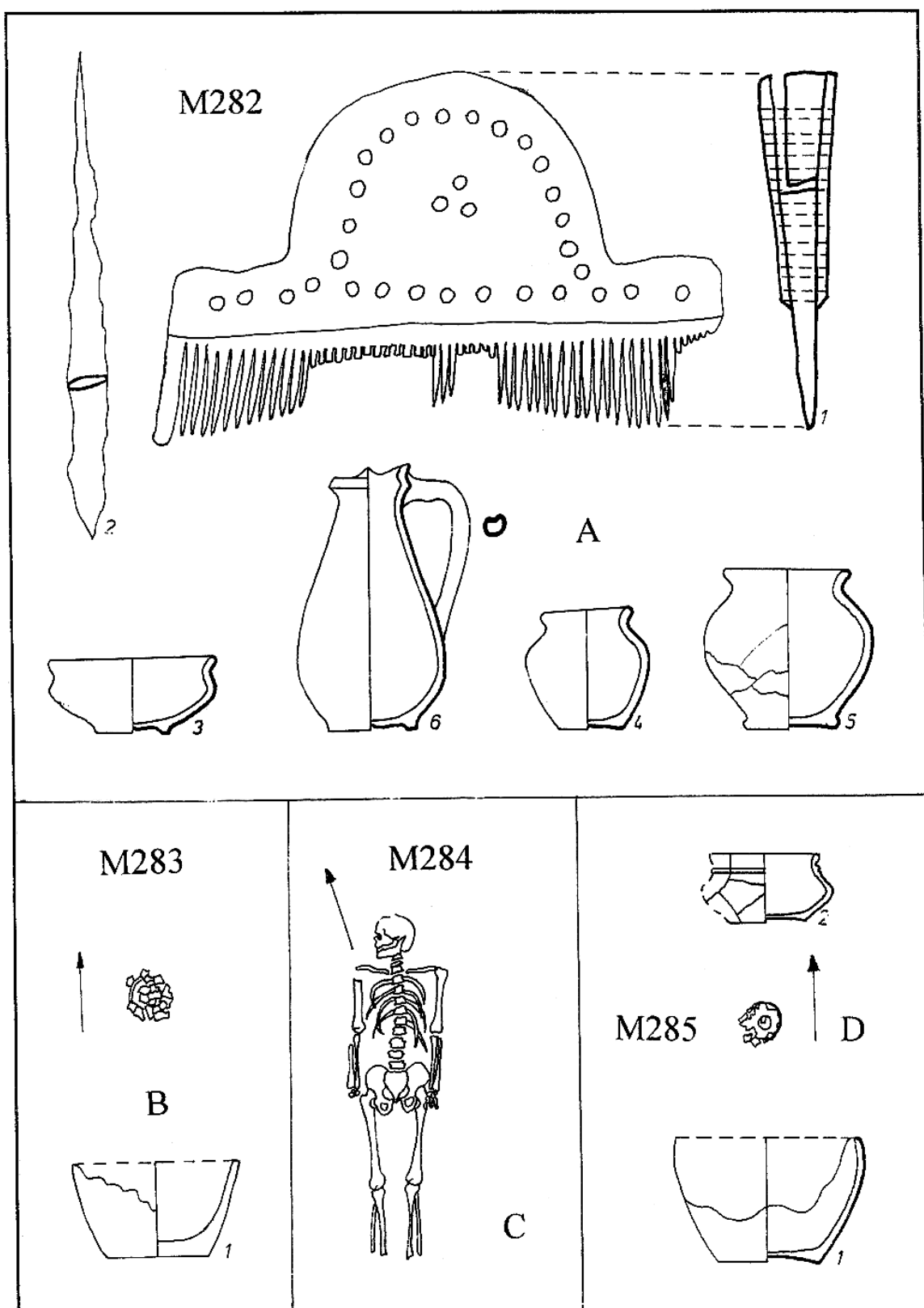
PLANȘA 153
Mormintele 274 (A) și 275 (B)

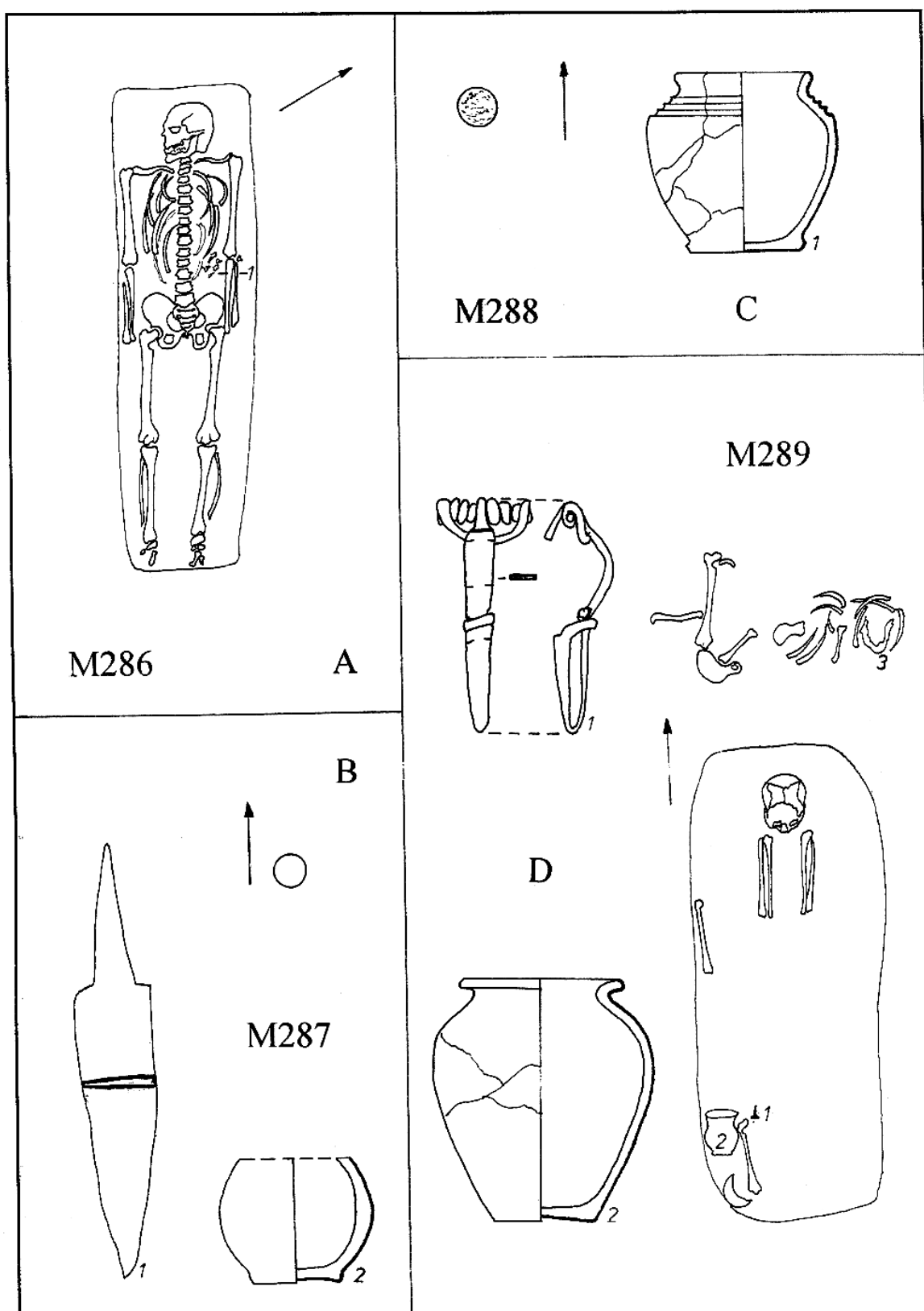
PLANȘA 154
Mormintele 276 (A) și 277 (B)

PLANȘA 155
Mormintele 277 (A), 278 (B) și 279 (C)

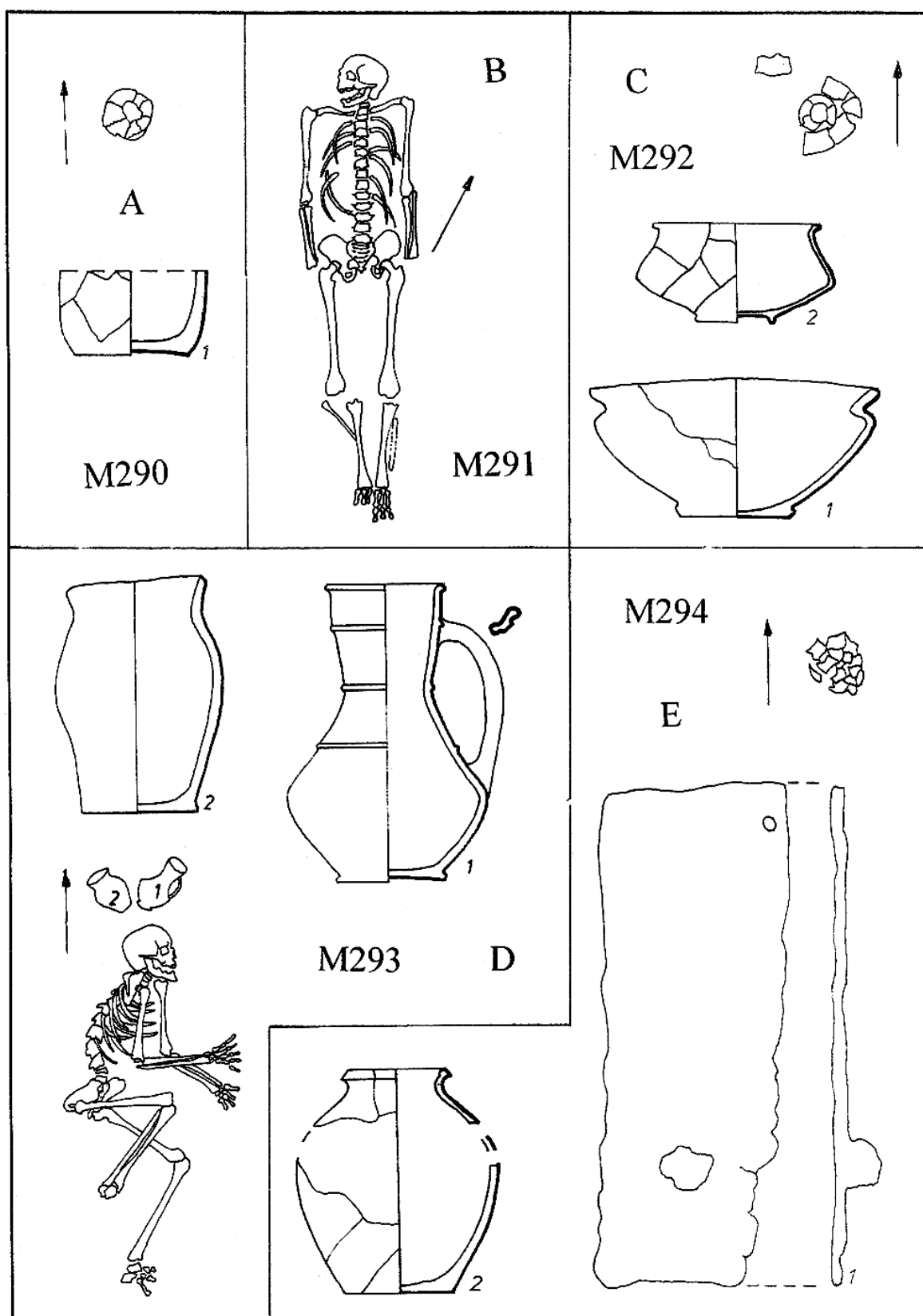

PLANȘA 158
Mormintele 282 (A), 283 (B), 284 (C) și 285 (D)

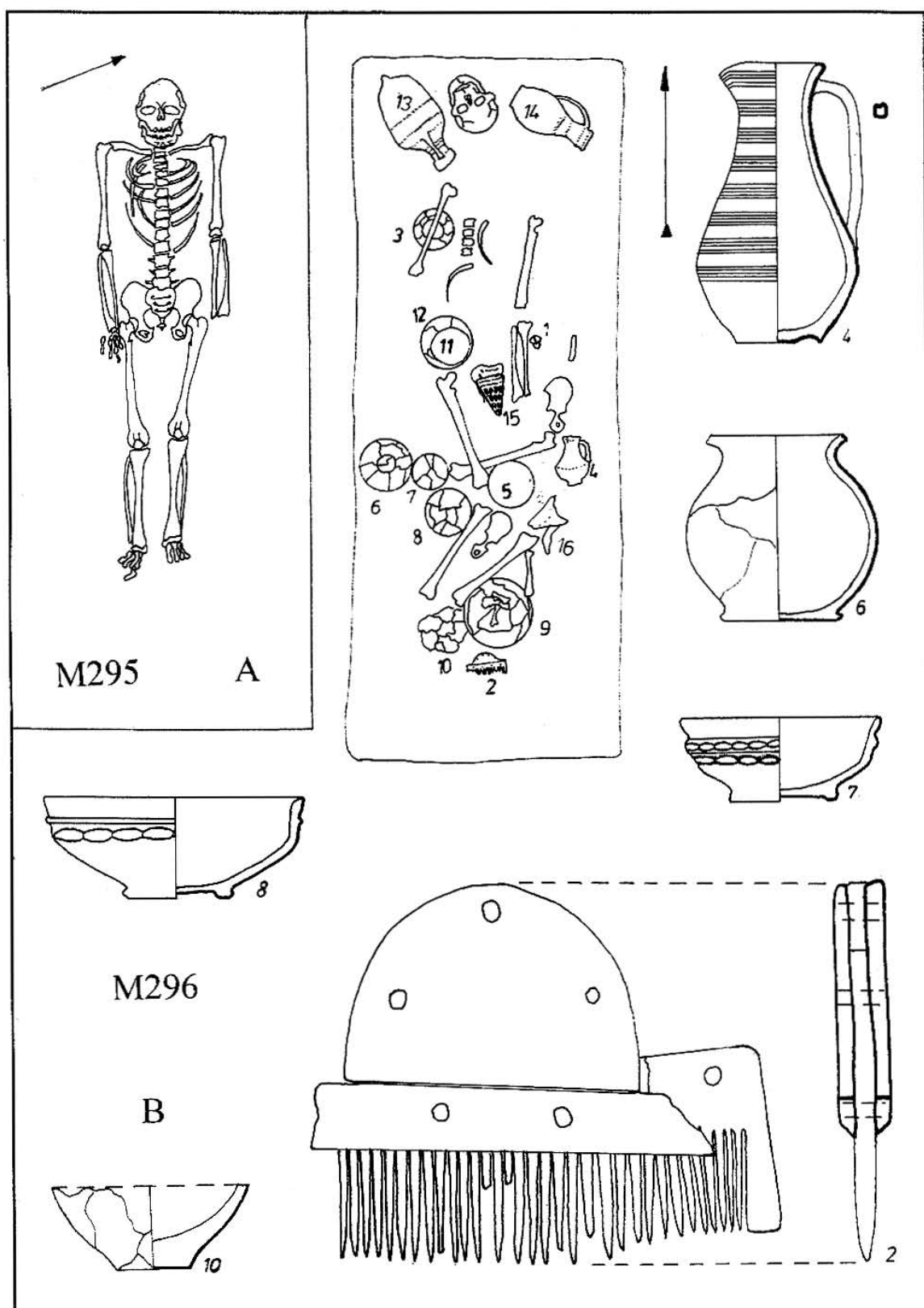
PLANȘA 159

Mormintele 286 (A), 287 (B), 288 (C) și 289 (D)

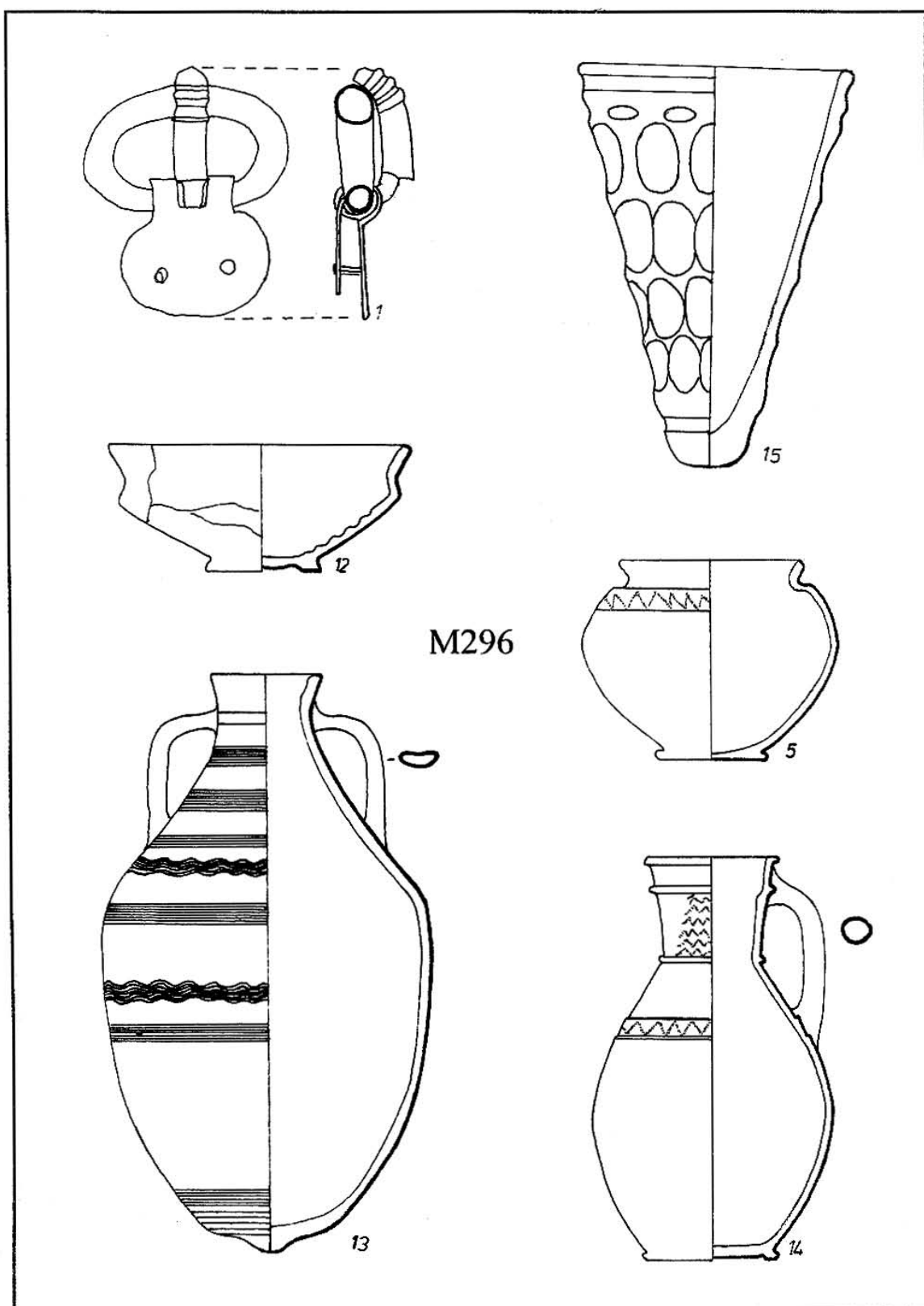

PLANȘA 160

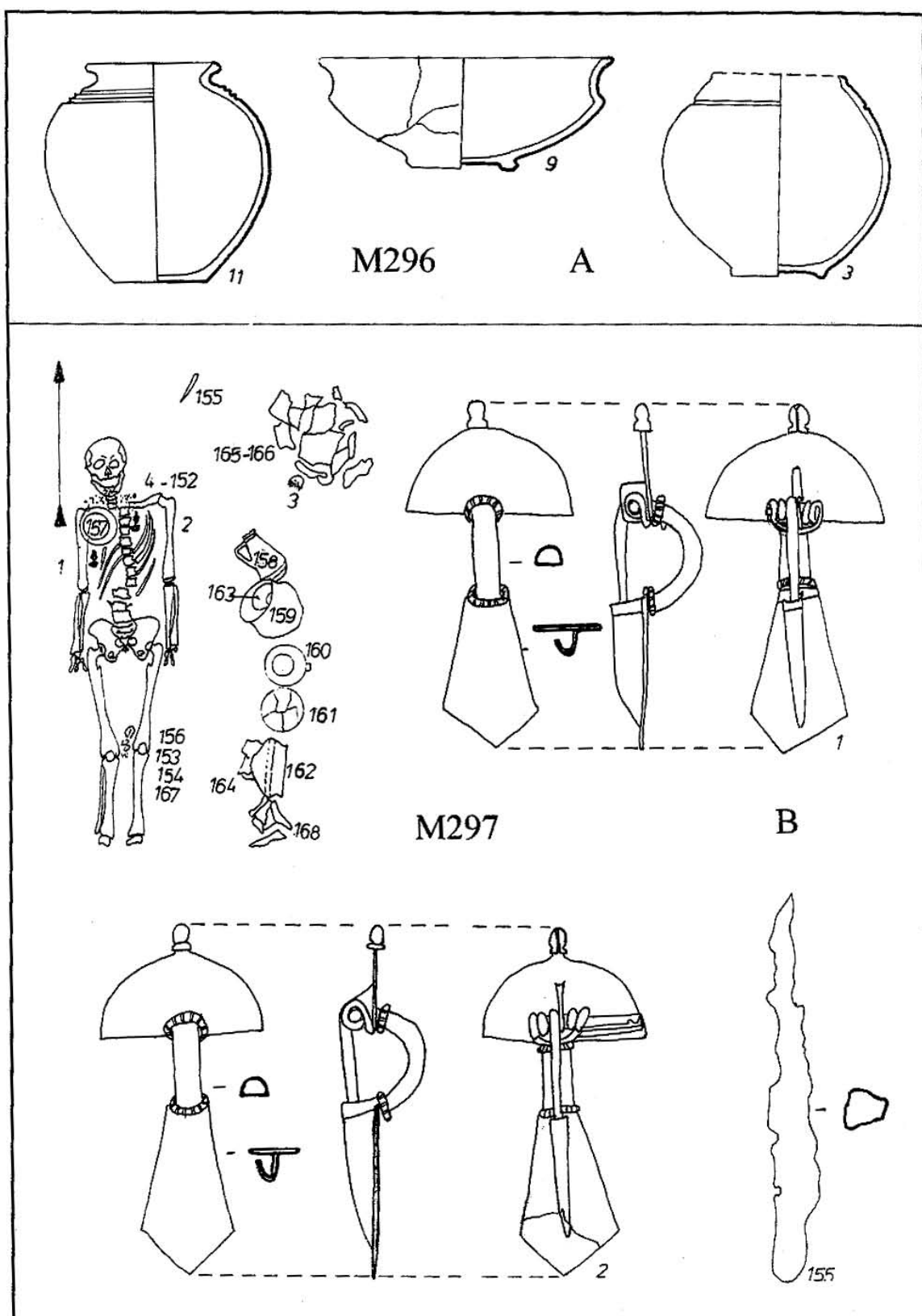
Mormintele 290 (A), 291 (B), 292 (C), 293 (D) și 294 (E)

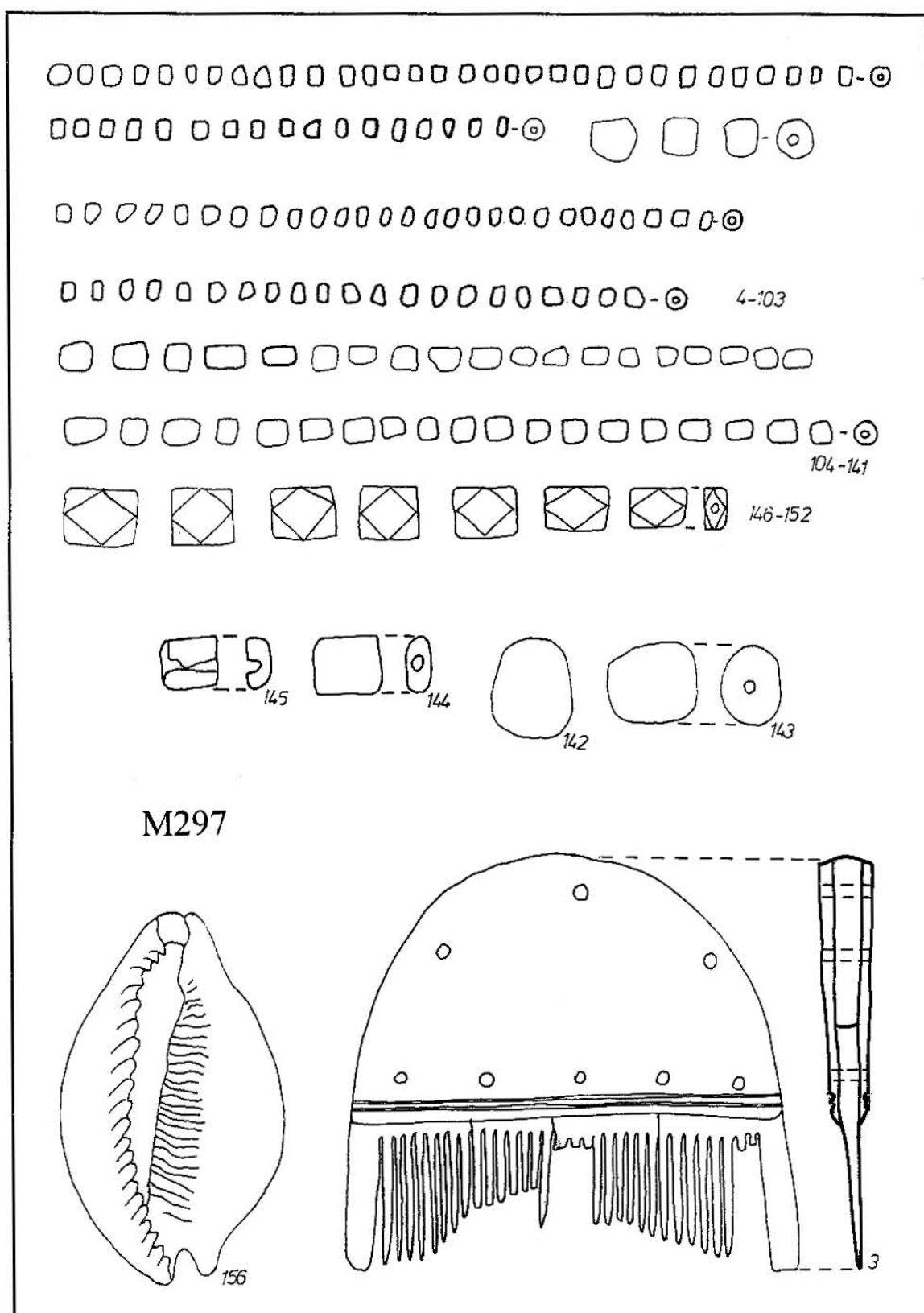
PLANȘA 161
Mormintele 295 (A) și 296 (B)

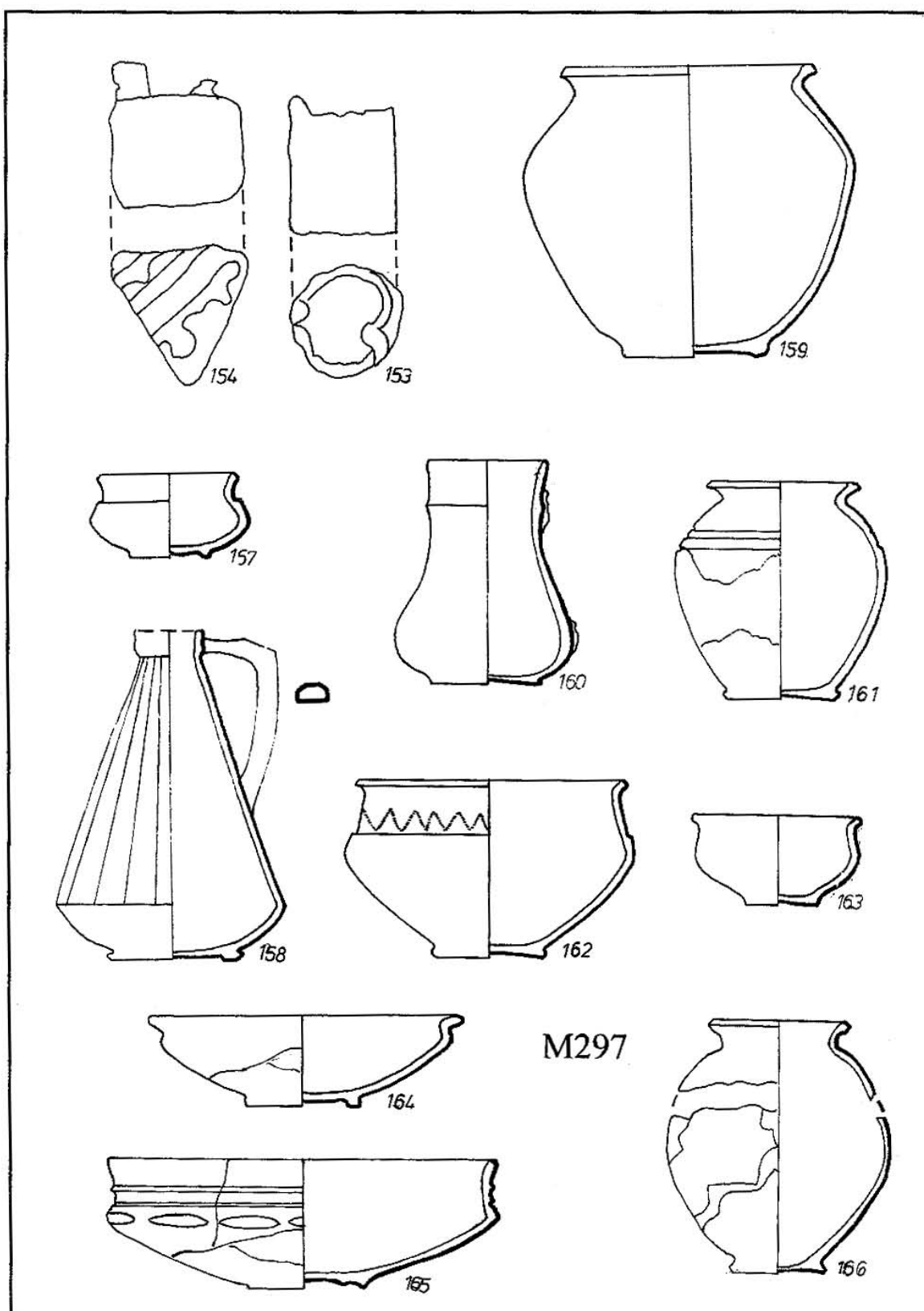
PLANȘA 162
Mormântul 296

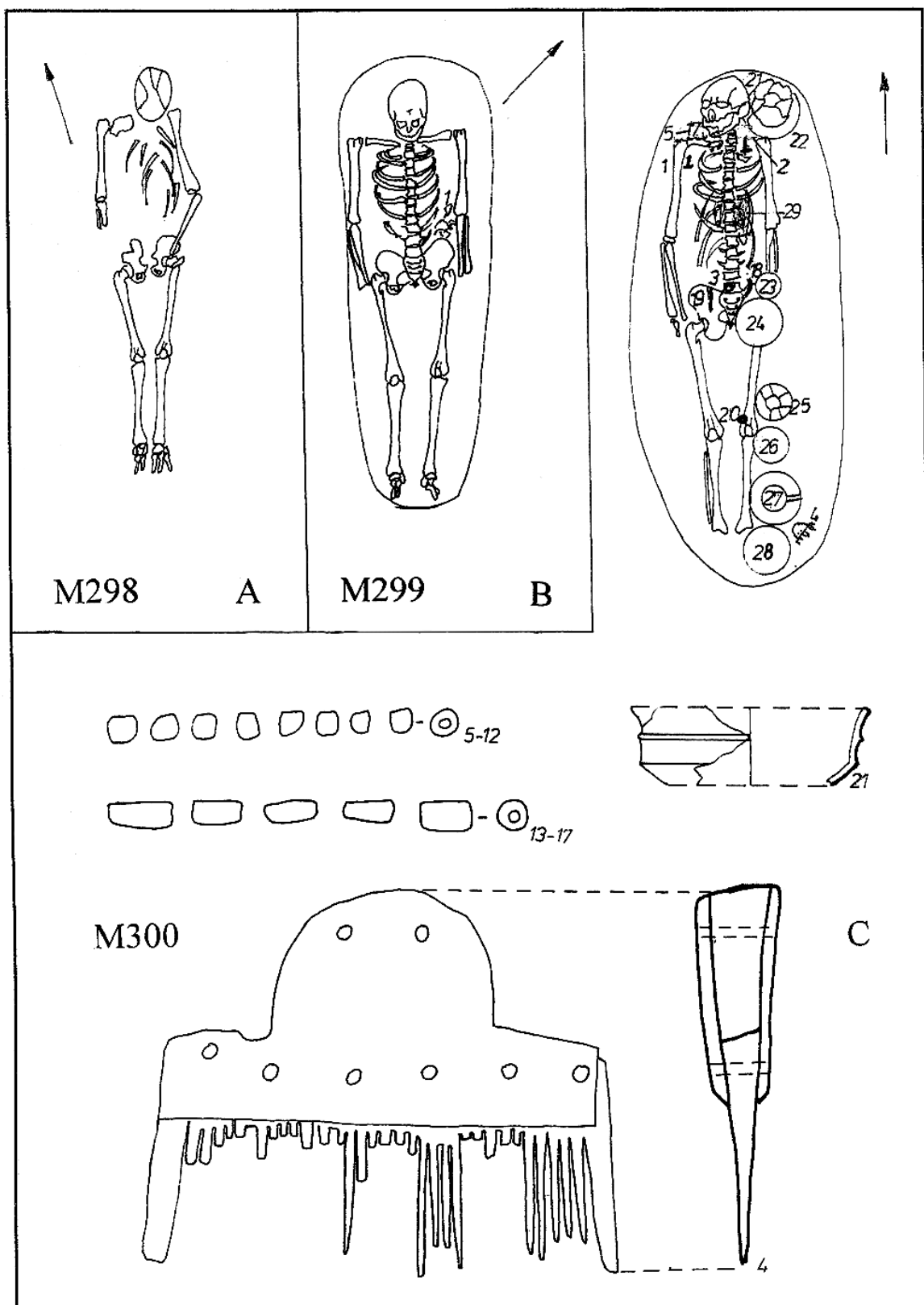
PLANȘA 163
Mormintele 296 (A) și 297 (B)

PLANȘA 164
Mormântul 297

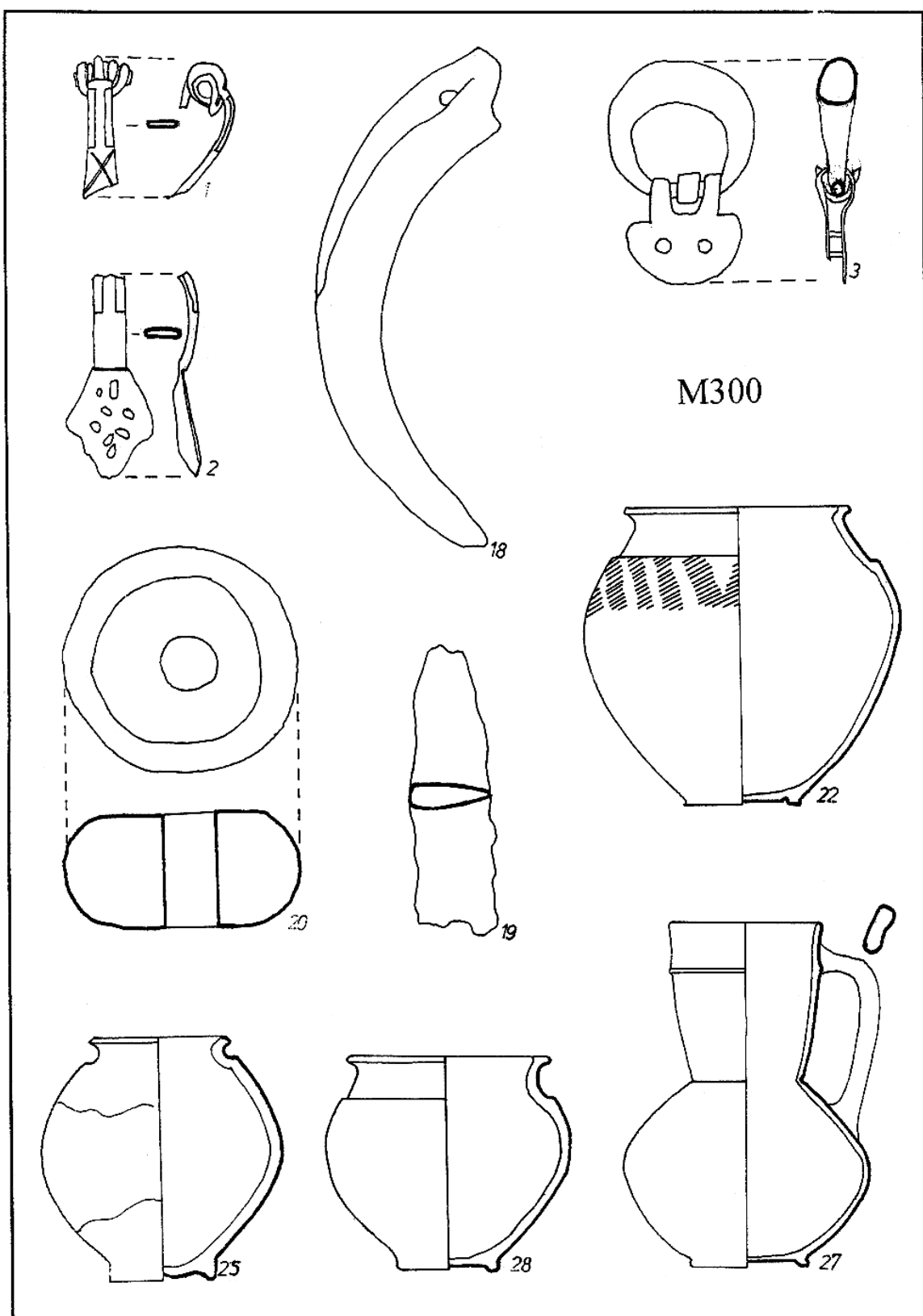

PLANȘA 165
Mormântul 297

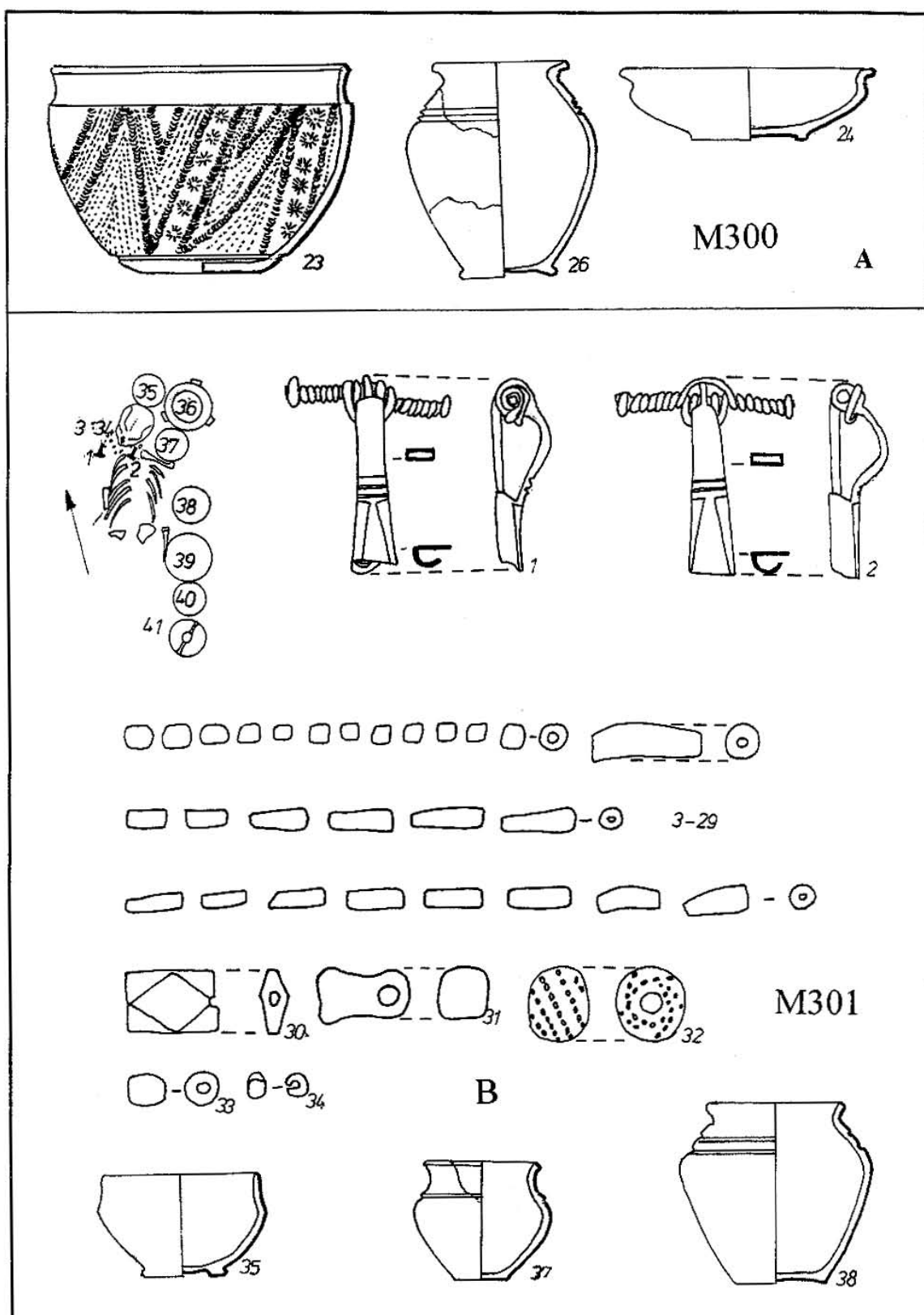

PLANȘA 166

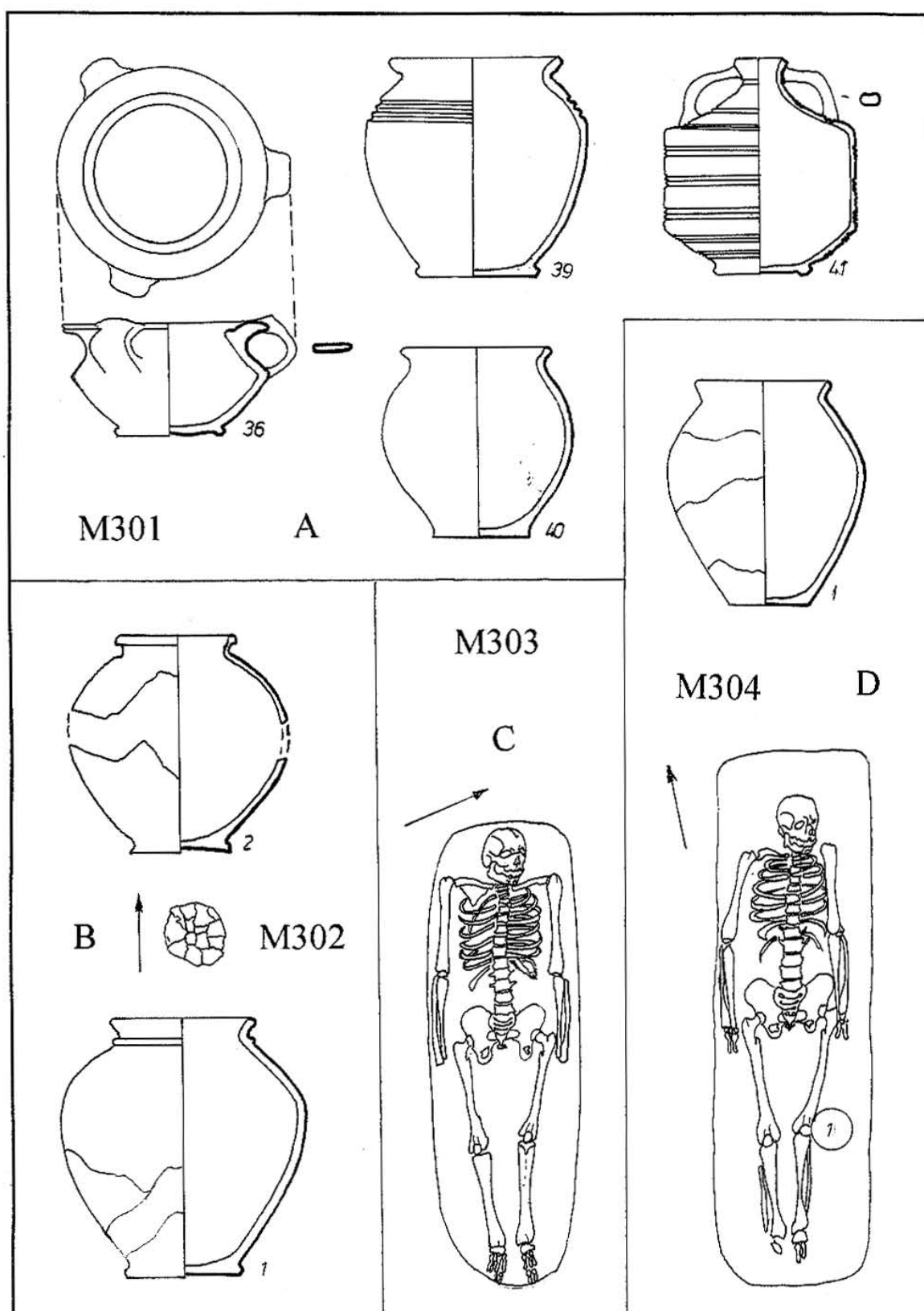
Mormintele 298 (A), 299 (B) și 300 (C)

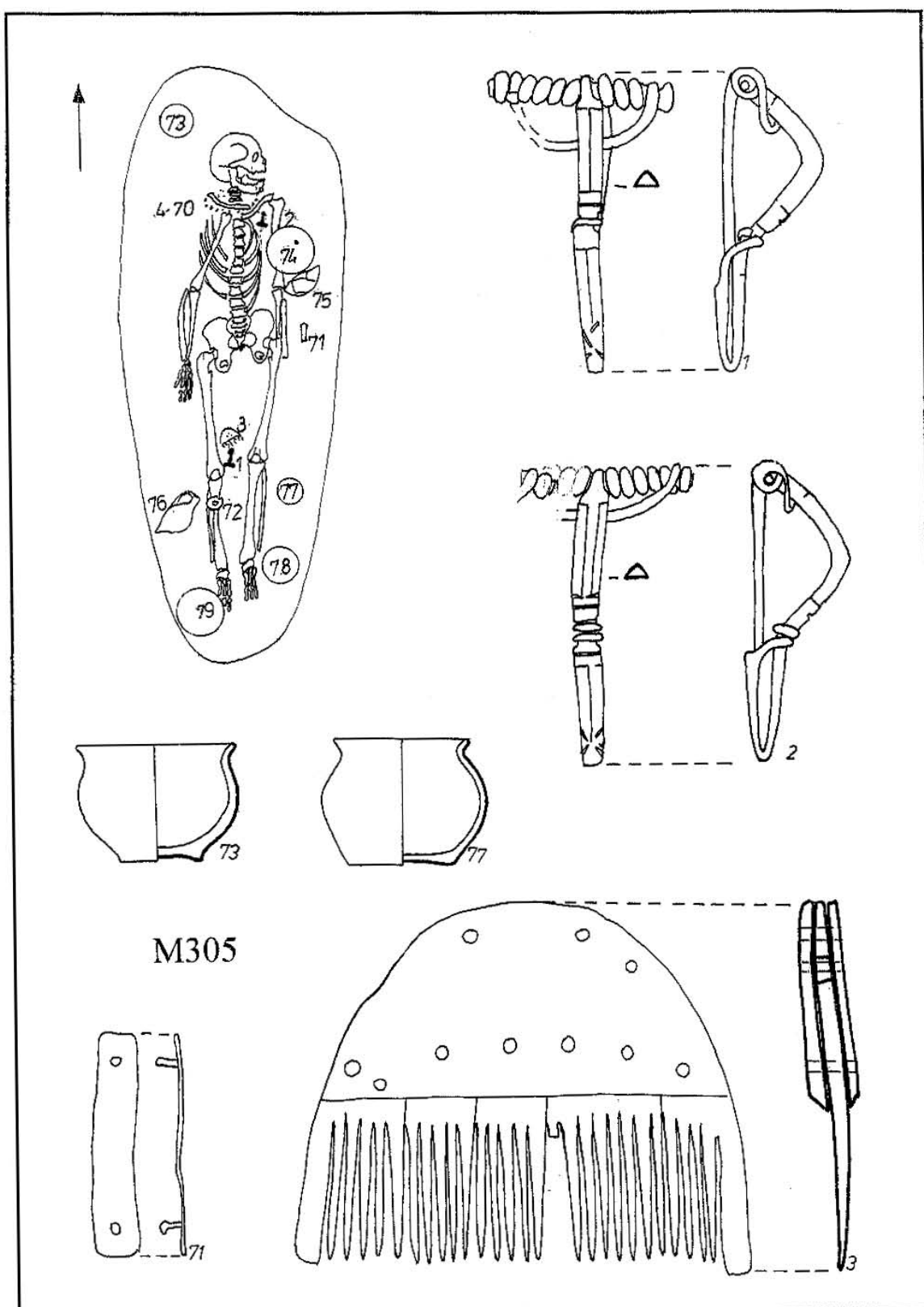
PLANȘA 167
Mormântul 300

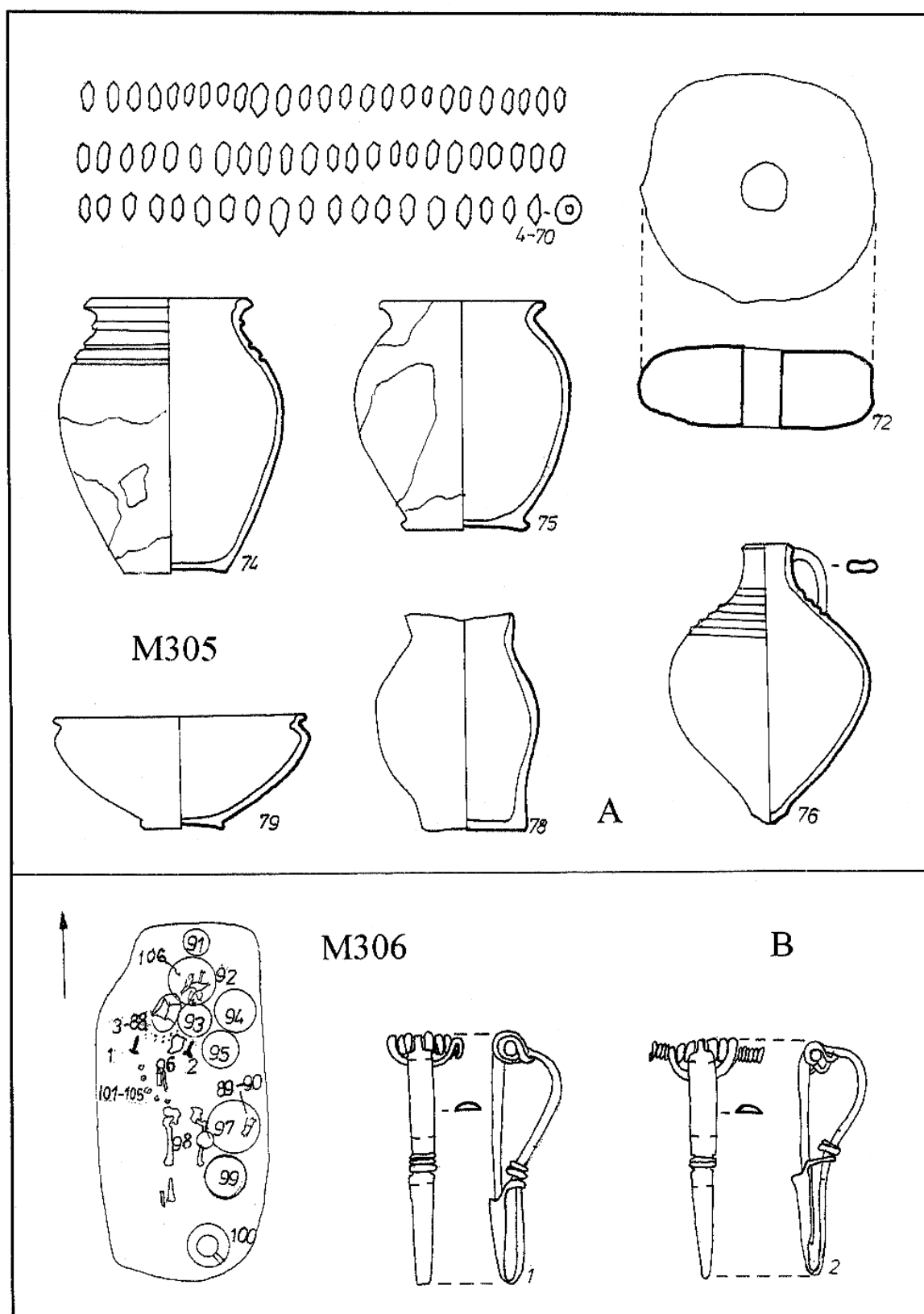
PLANȘA 168
Mormintele 300 (A) și 301 (B)

PLANȘA 169
Mormintele 301 (A), 302 (B), 303 (C) și 304 (D)

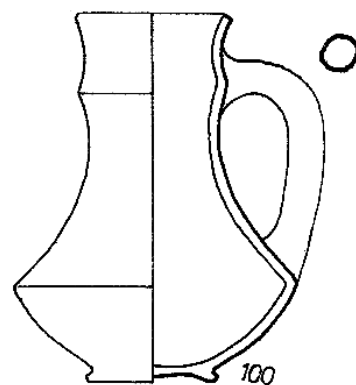

PLANȘA 170
Mormântul 305

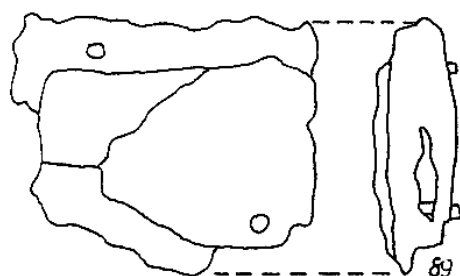

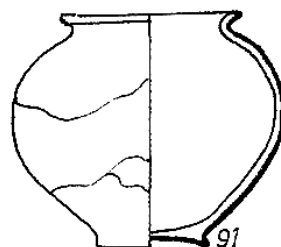
3-88

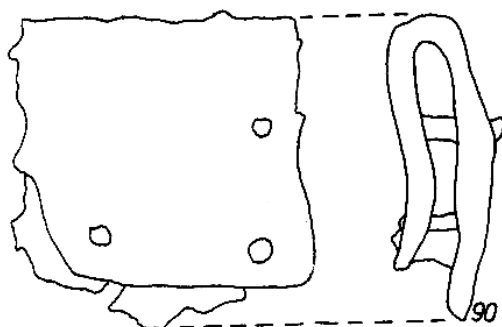
100

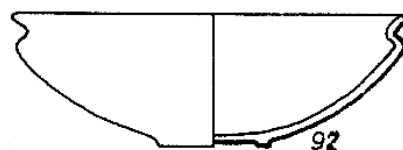
89

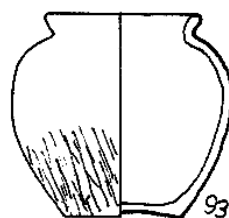
91

90

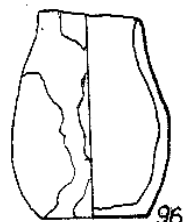

92

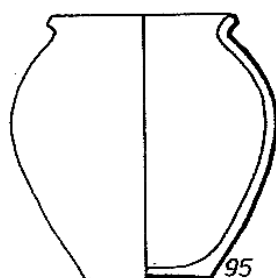

93

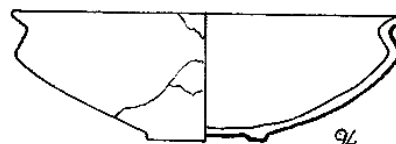
M306

96

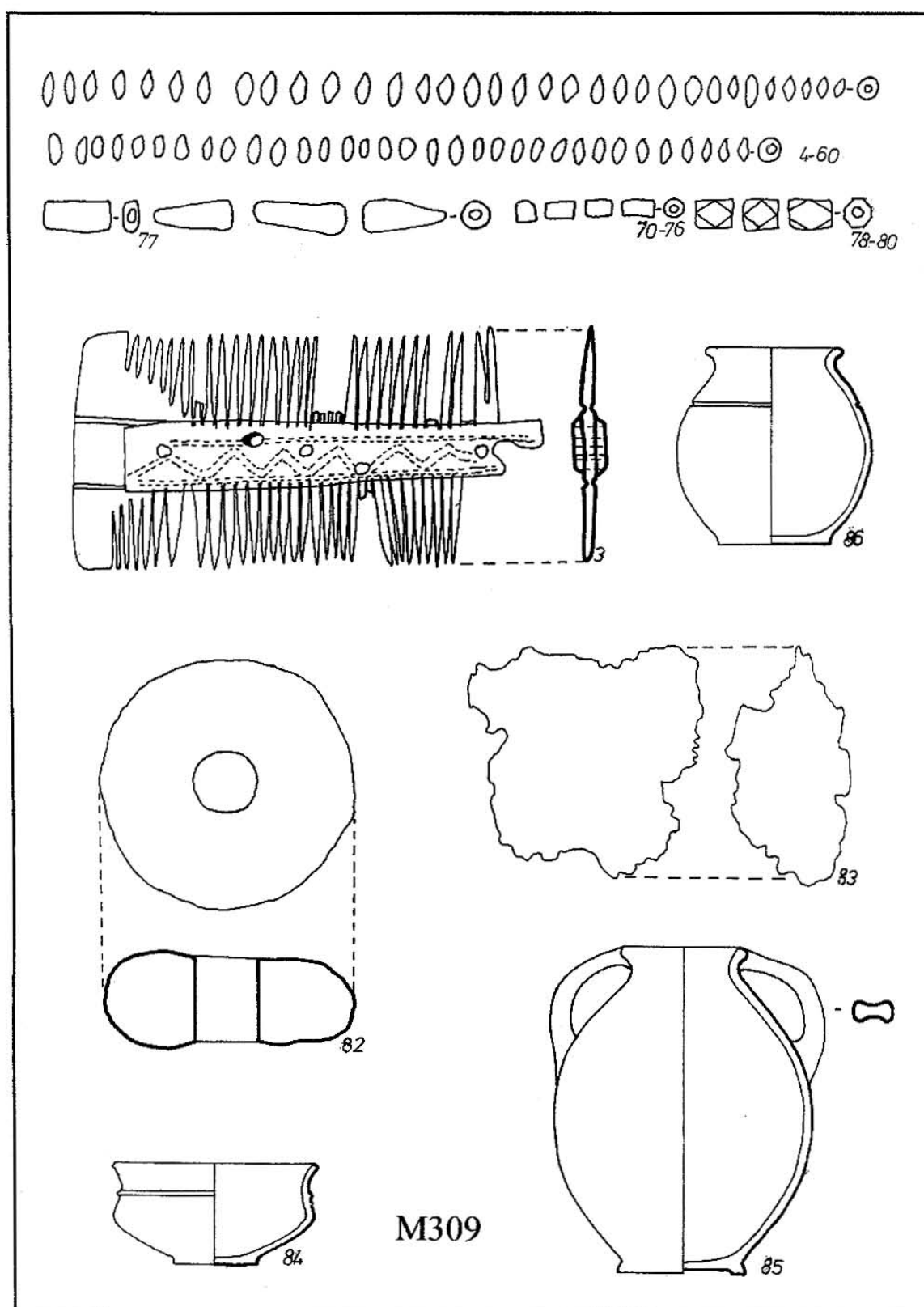

95

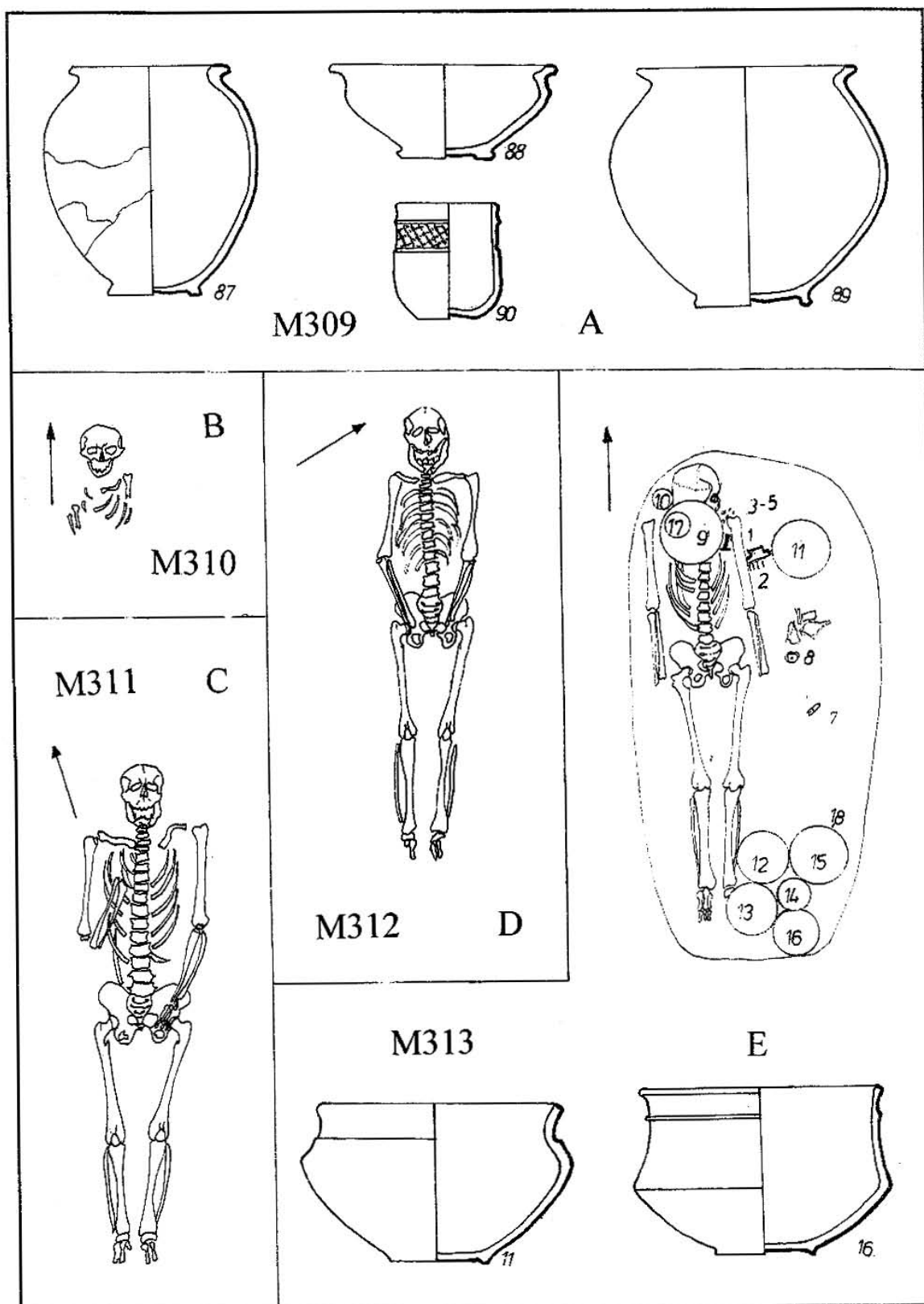

94

PLANȘA 172
Mormântul 306

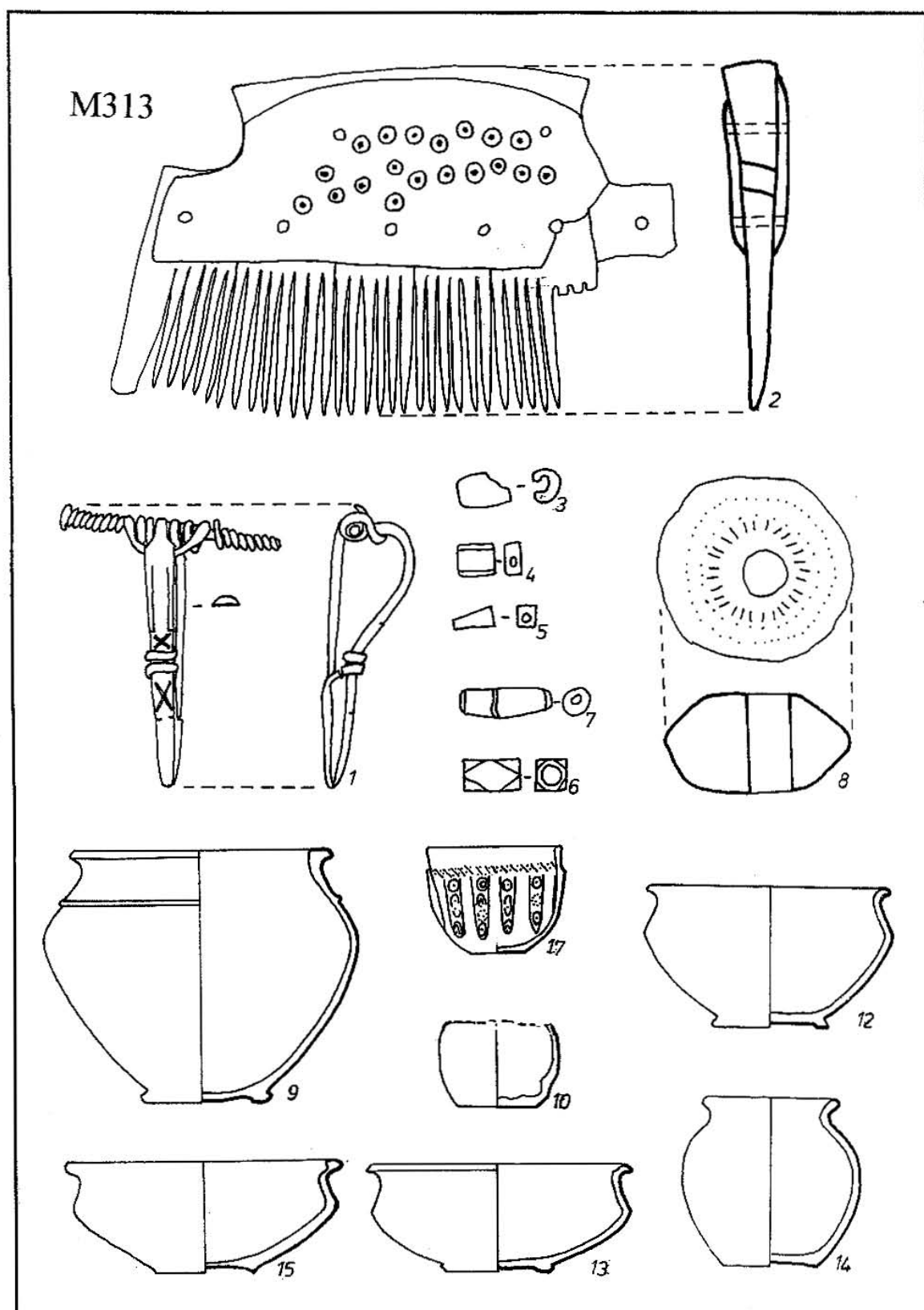

PLANȘA 174
Mormântul 309

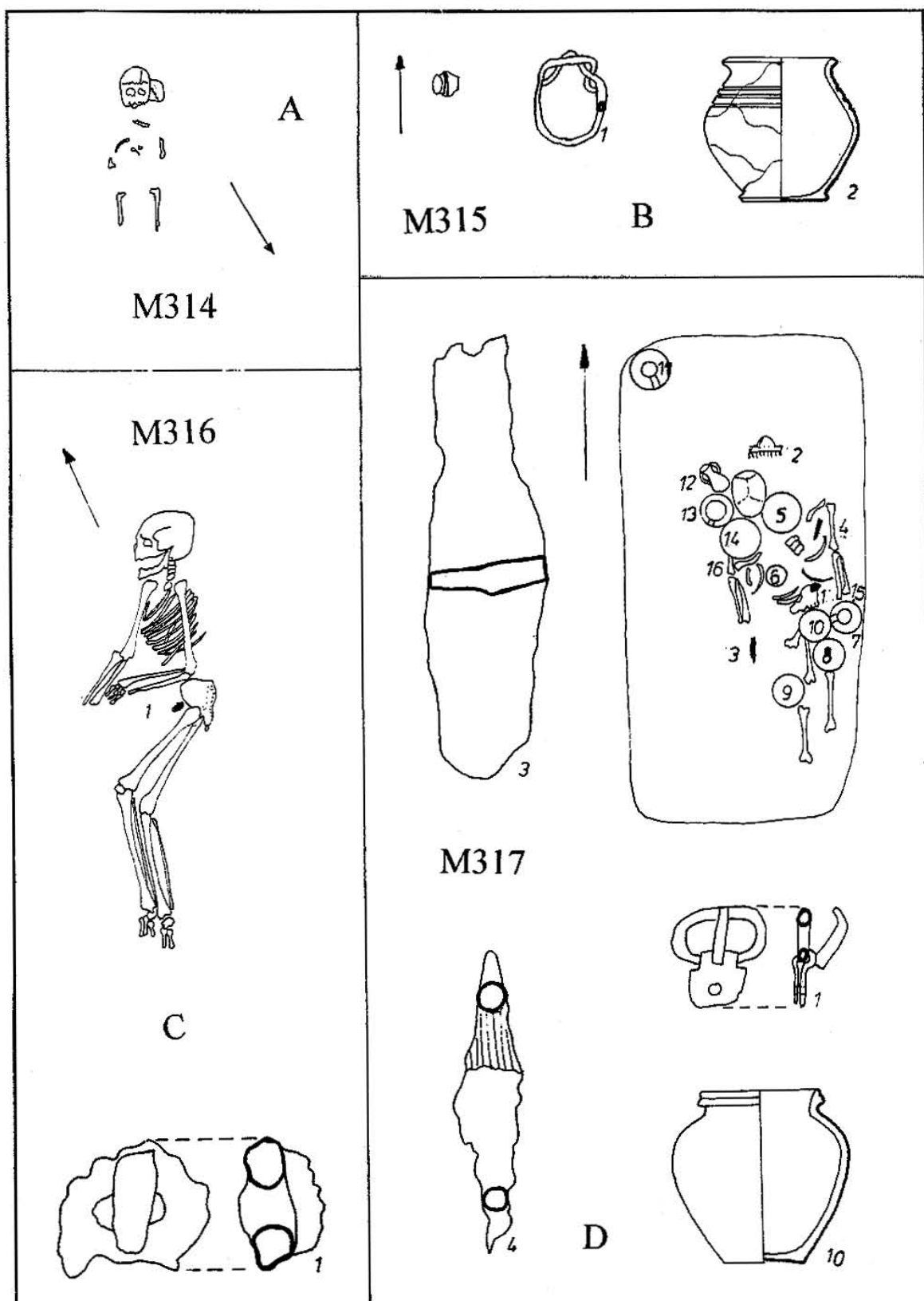

PLANȘA 175

Mormintele 309 (A), 310 (B), 311 (C), 312 (D) și 313 (E)

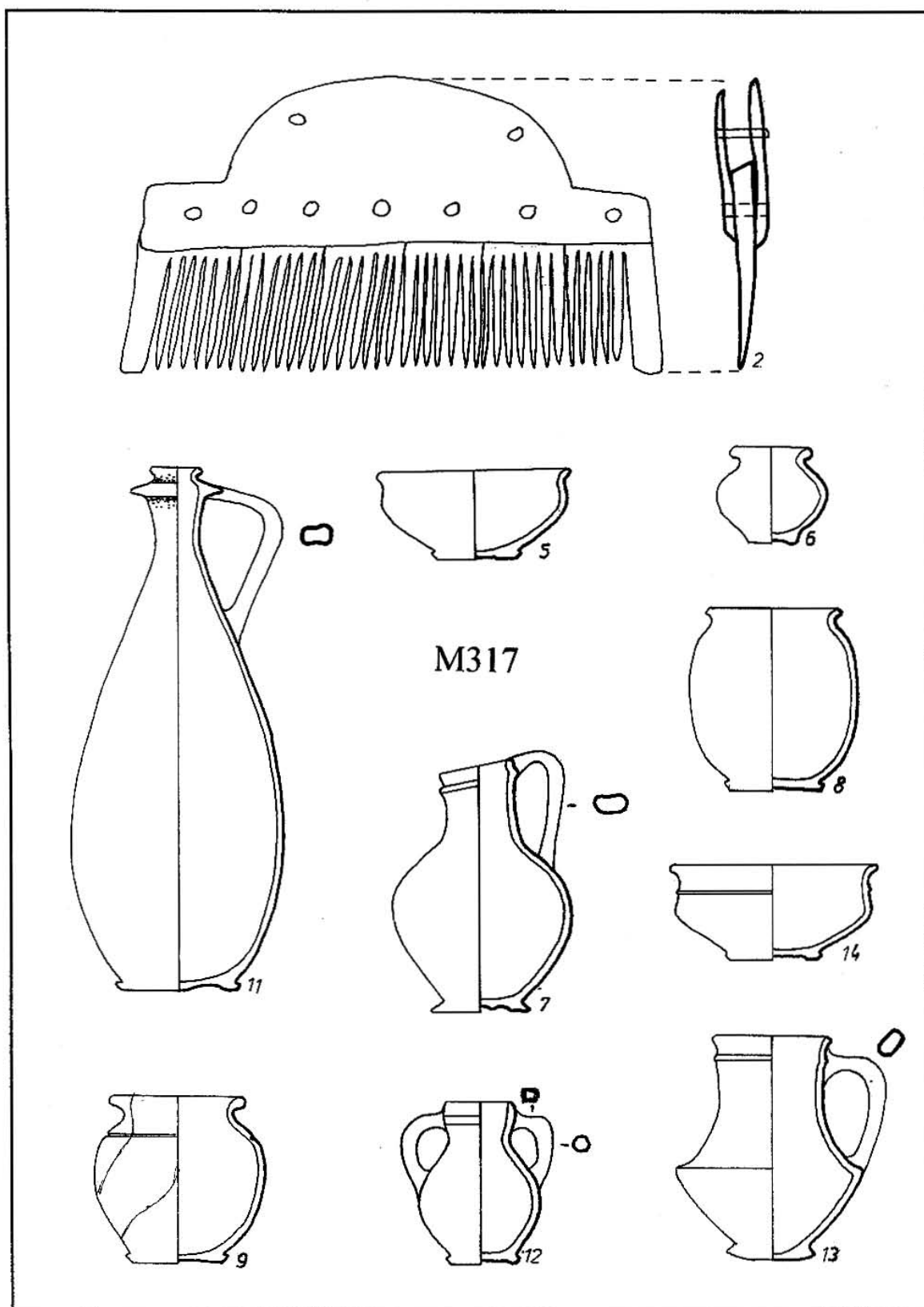

PLANȘA 176
Mormântul 313

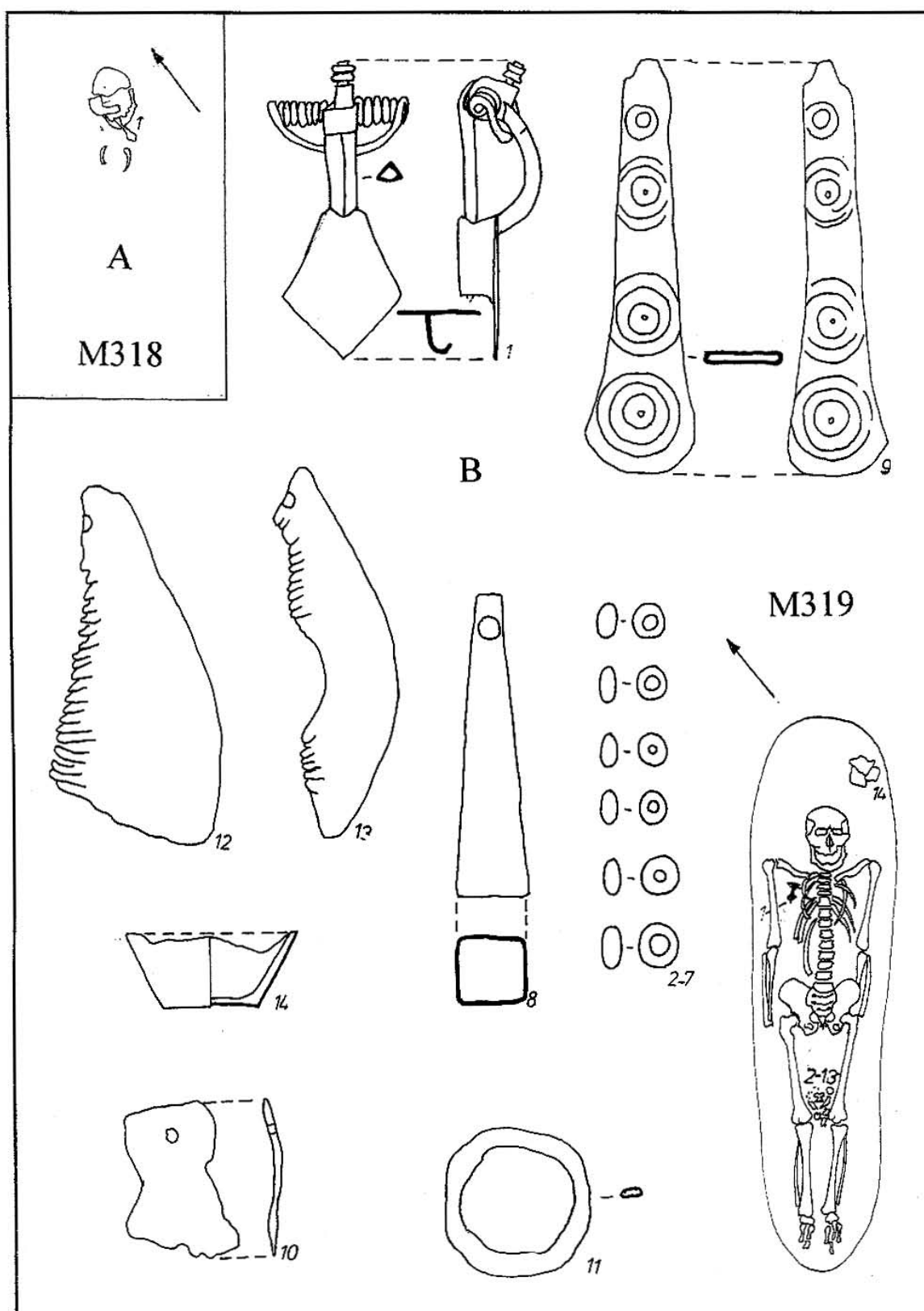

PLANȘA 177

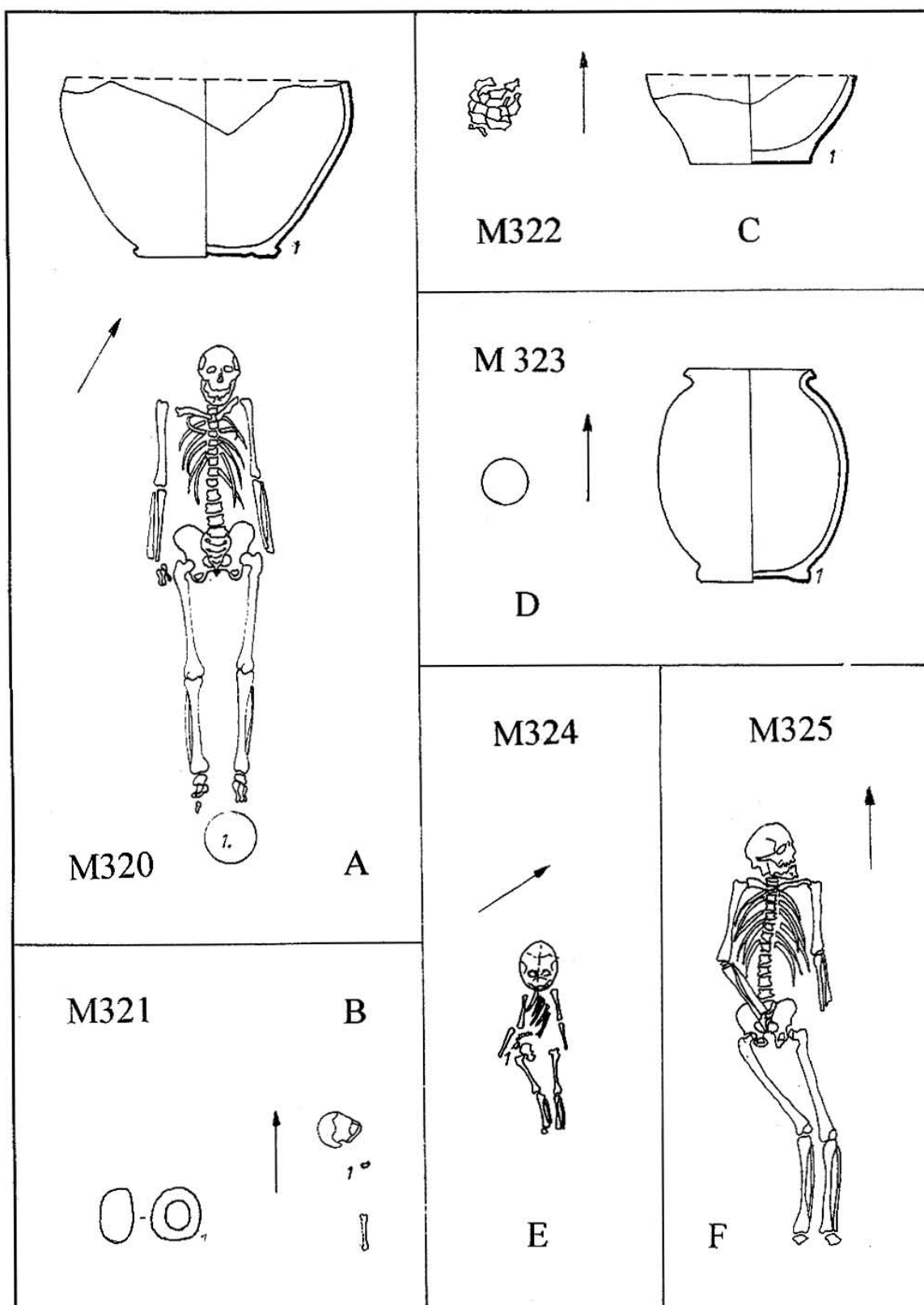
Mormintele 314 (A), 315 (B), 316 (C) și 317 (D)

PLANȘA 178
Mormântul 317

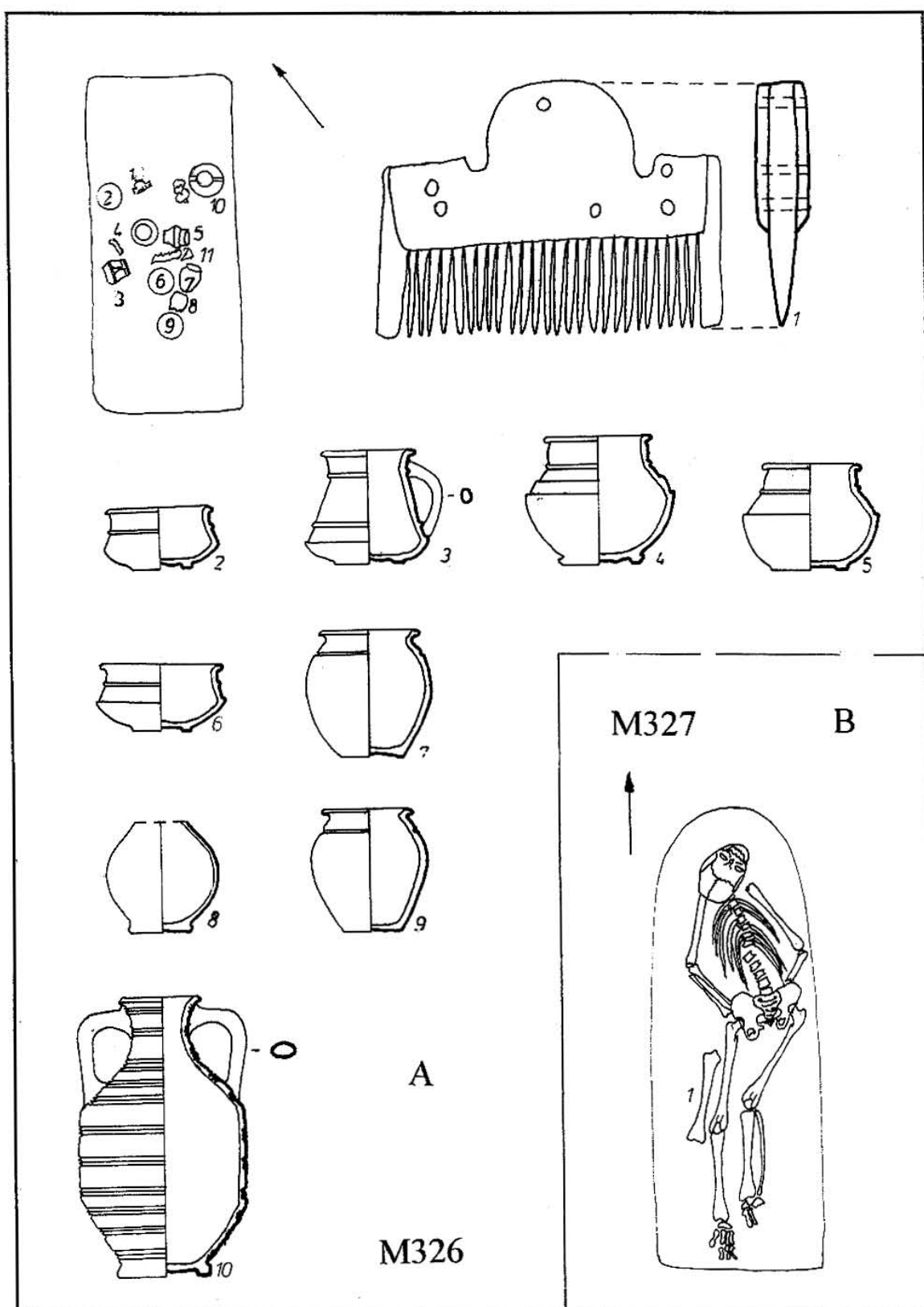

PLANȘA 179
Mormintele 318 (A) și 319 (B)

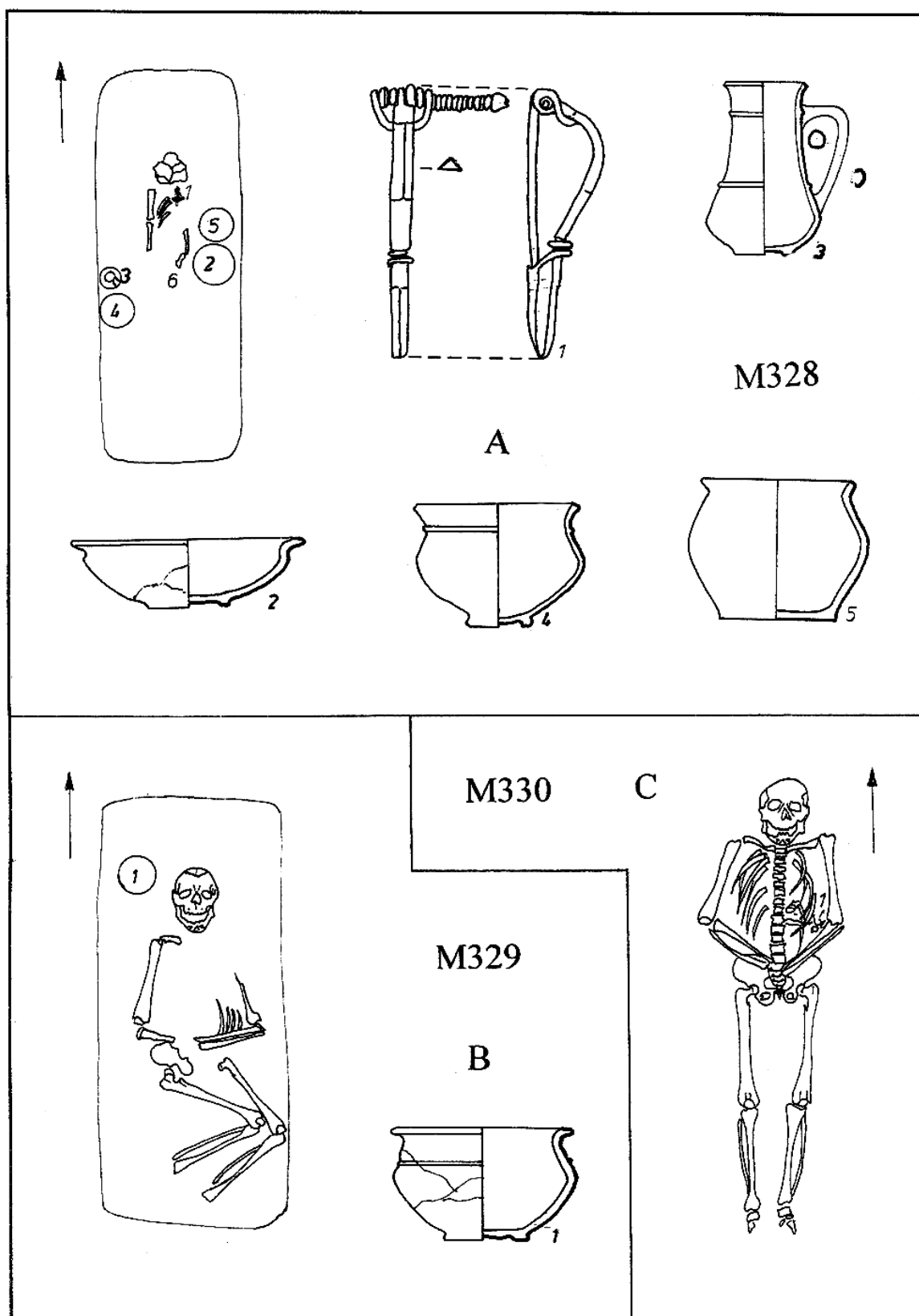

PLANȘA 180

Mormintele 320 (A), 321 (B), 322 (C), 323 (D), 324 (E) și 325 (F)

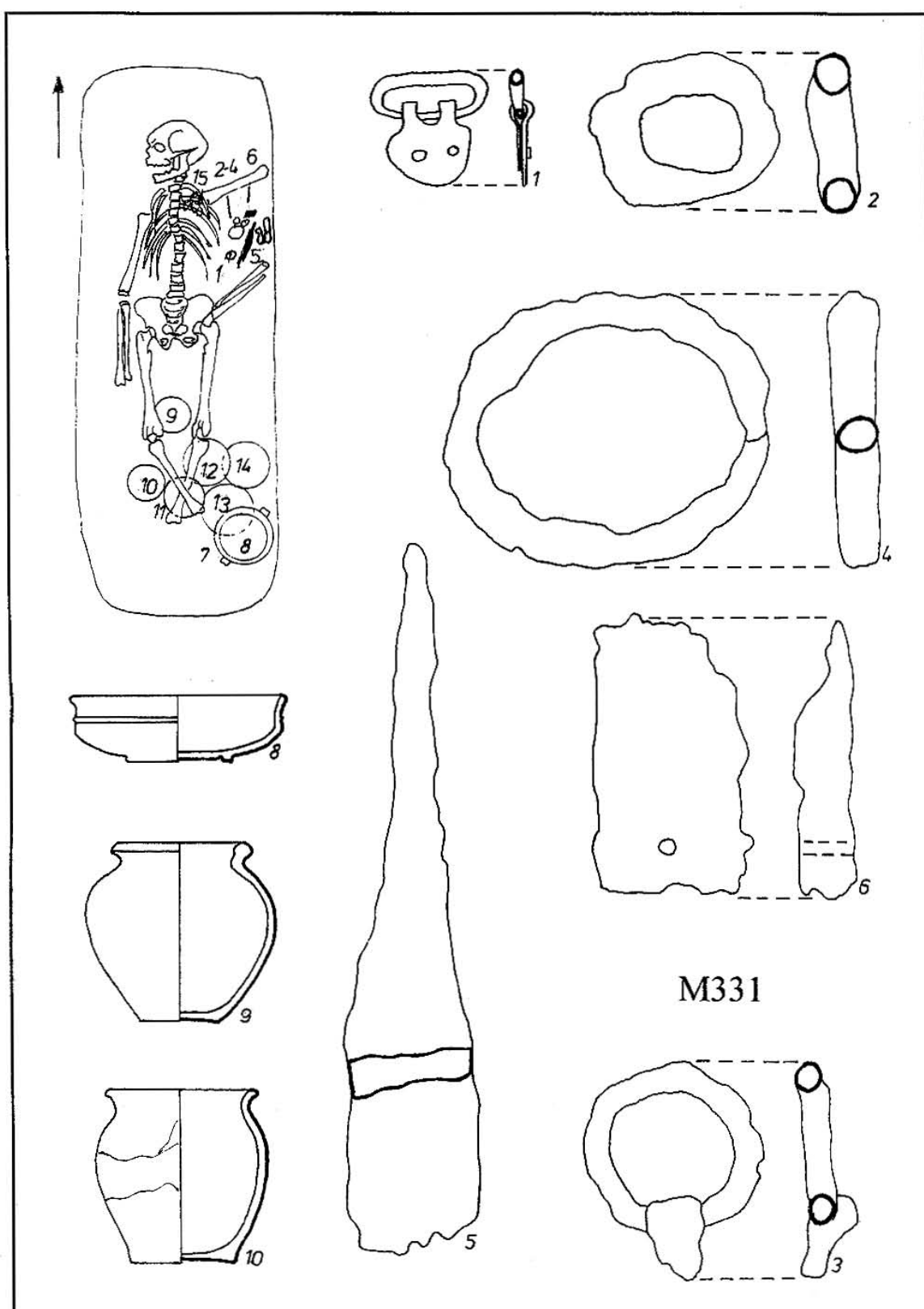

PLANȘA 181
Mormintele 326 (A) și 327 (B)

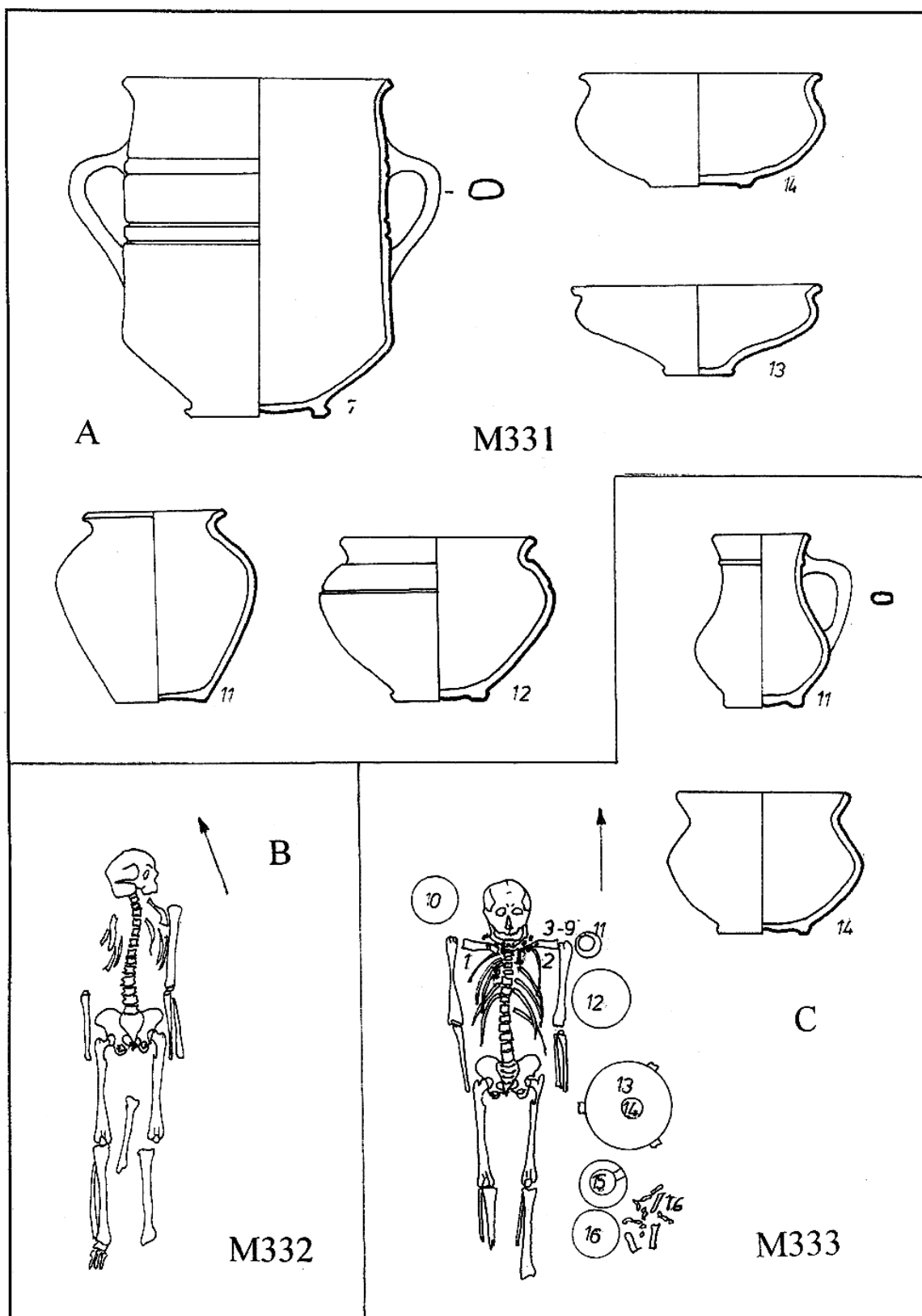

PLANȘA 182

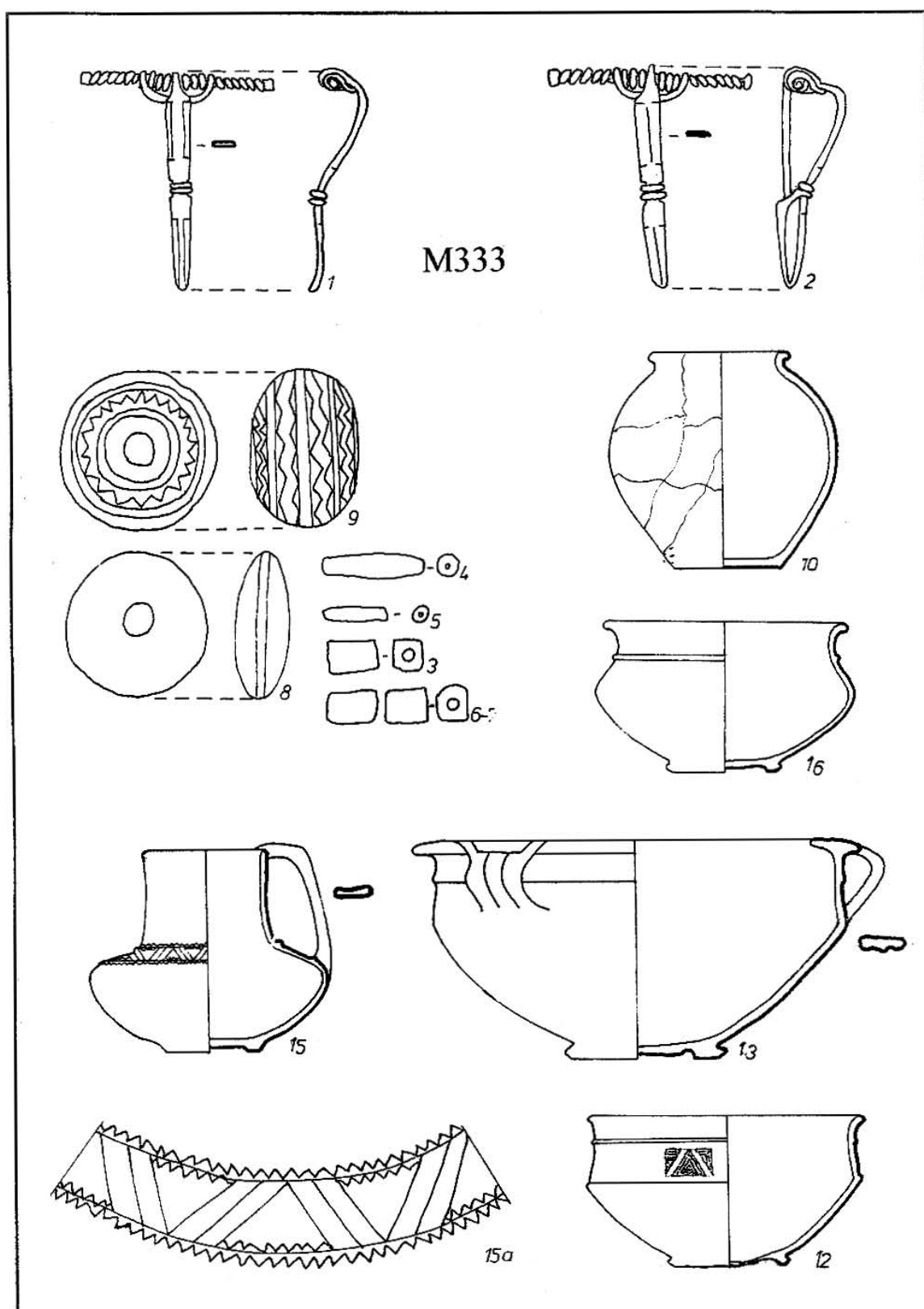
Mormintele 328 (A), 329 (B) și 330 (C)

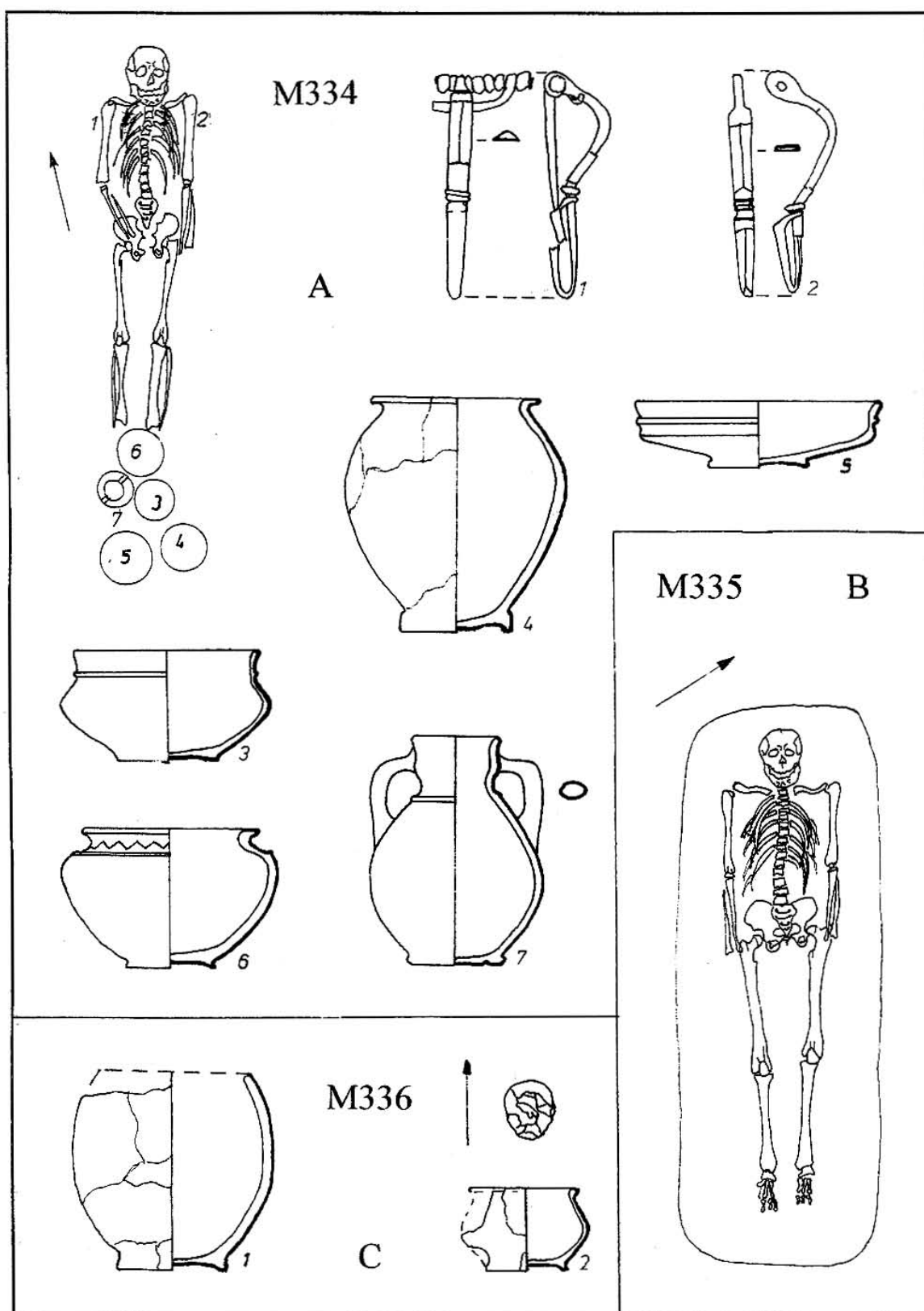
PLANȘA 183
Mormântul 331

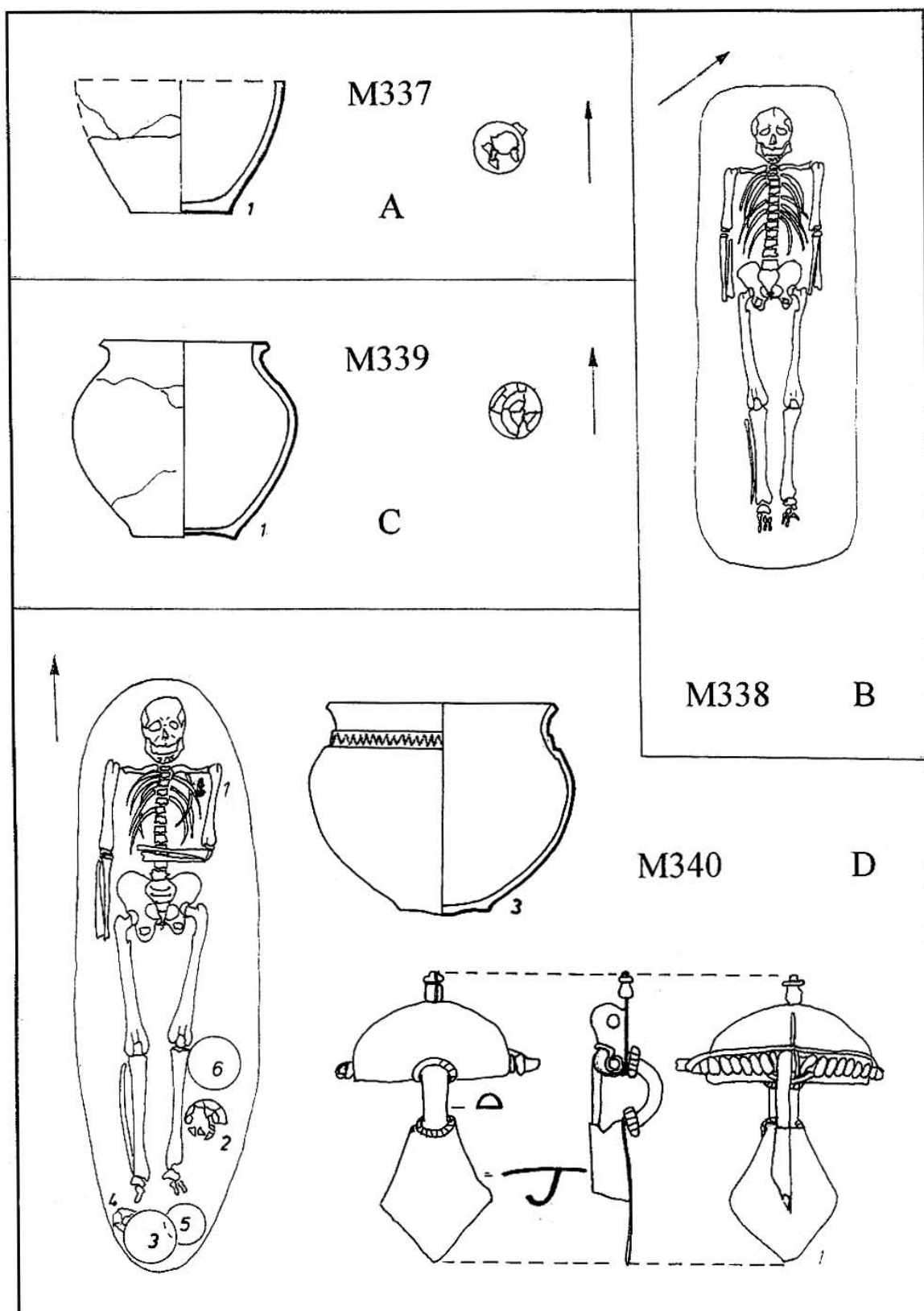
PLANȘA 184
Mormintele 331 (A), 332 (B) și 333 (C)

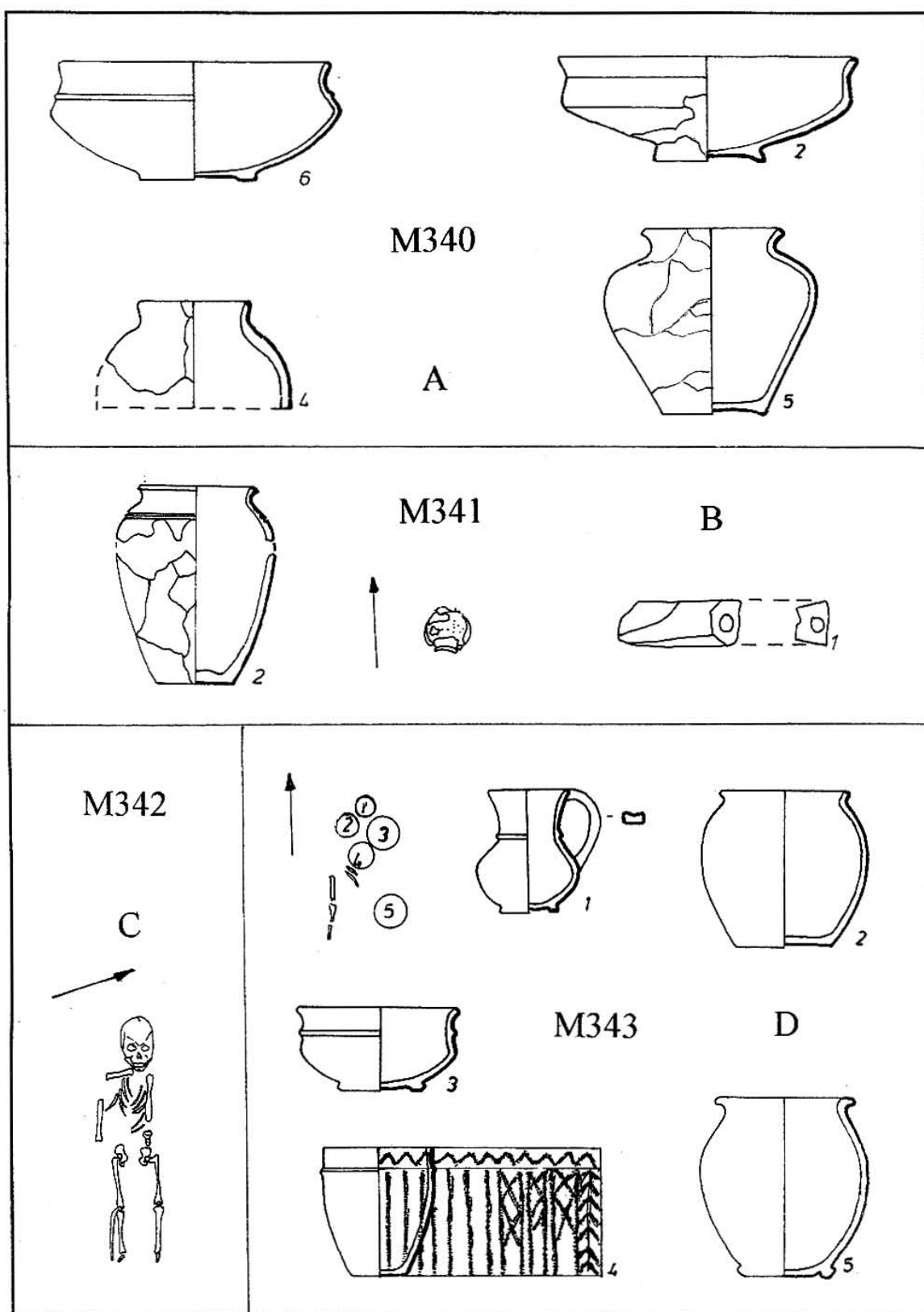
PLANȘA 185
Mormântul 333

PLANȘA 186
Mormintele 334 (A), 335 (B) și 336 (C)

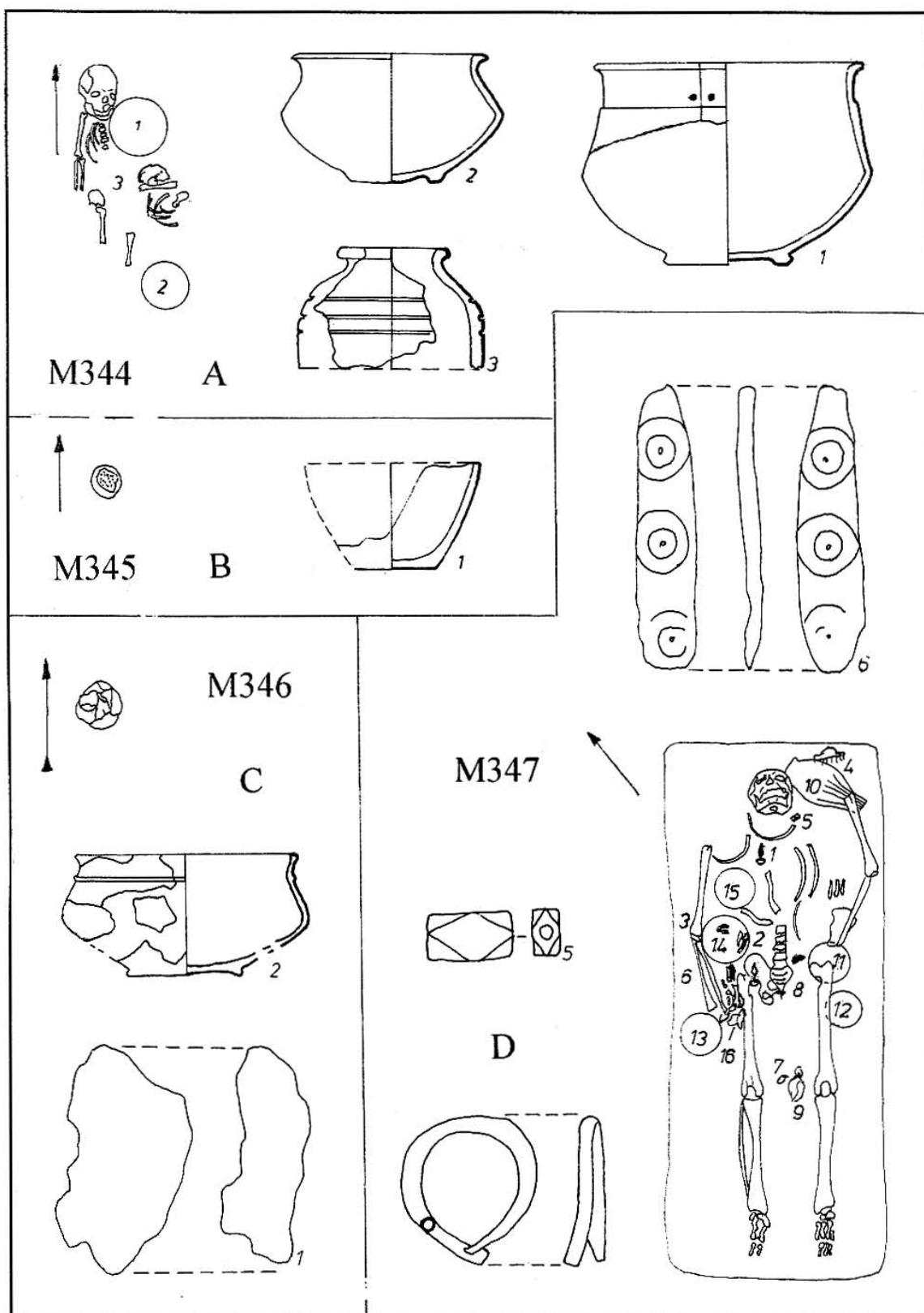

PLANȘA 187
Mormintele 337 (A), 338 (B), 339 (C) și 340 (D)

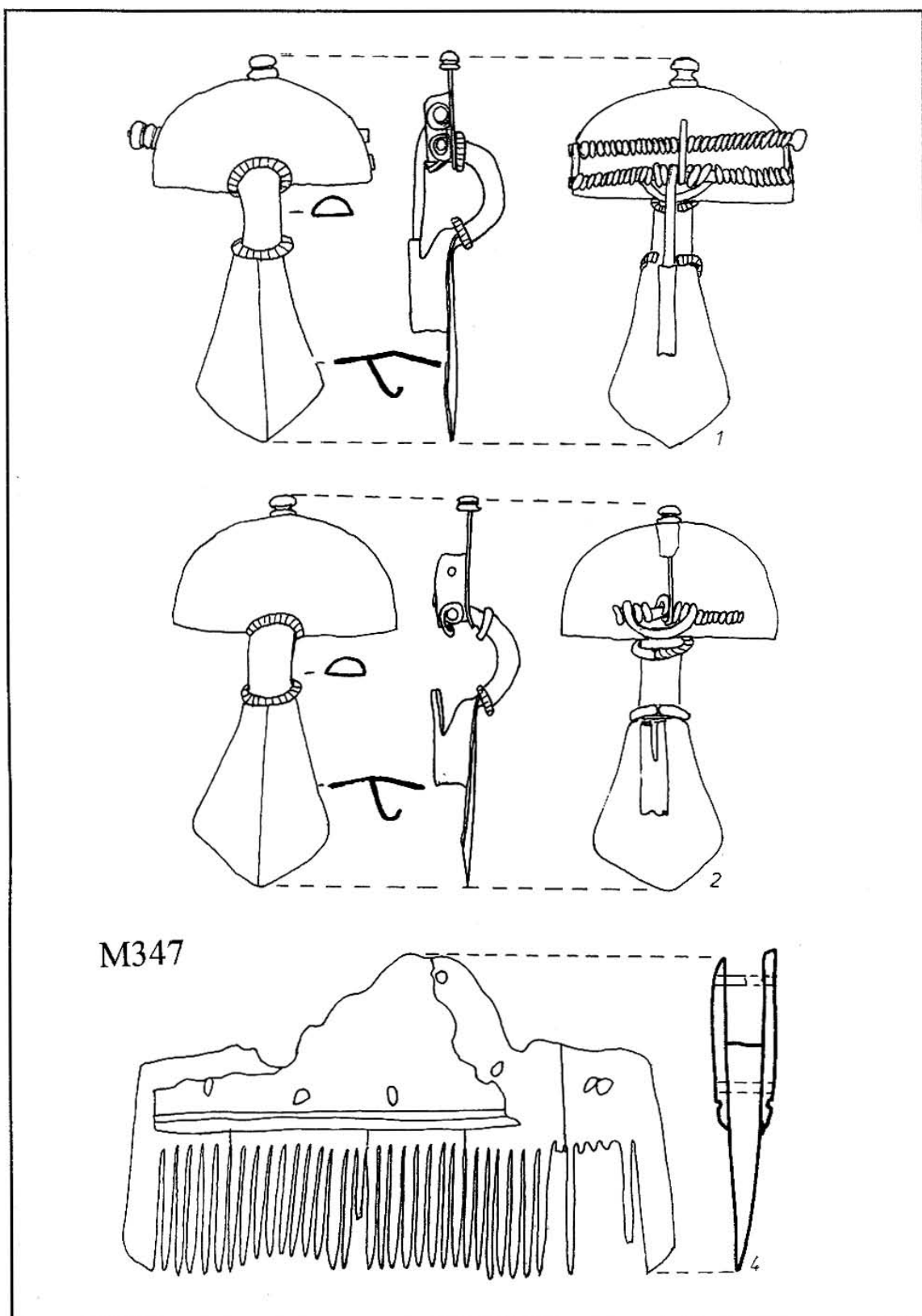
PLANȘA 188

Mormintele 340 (A), 341 (B), 342 (C) și 343 (D)

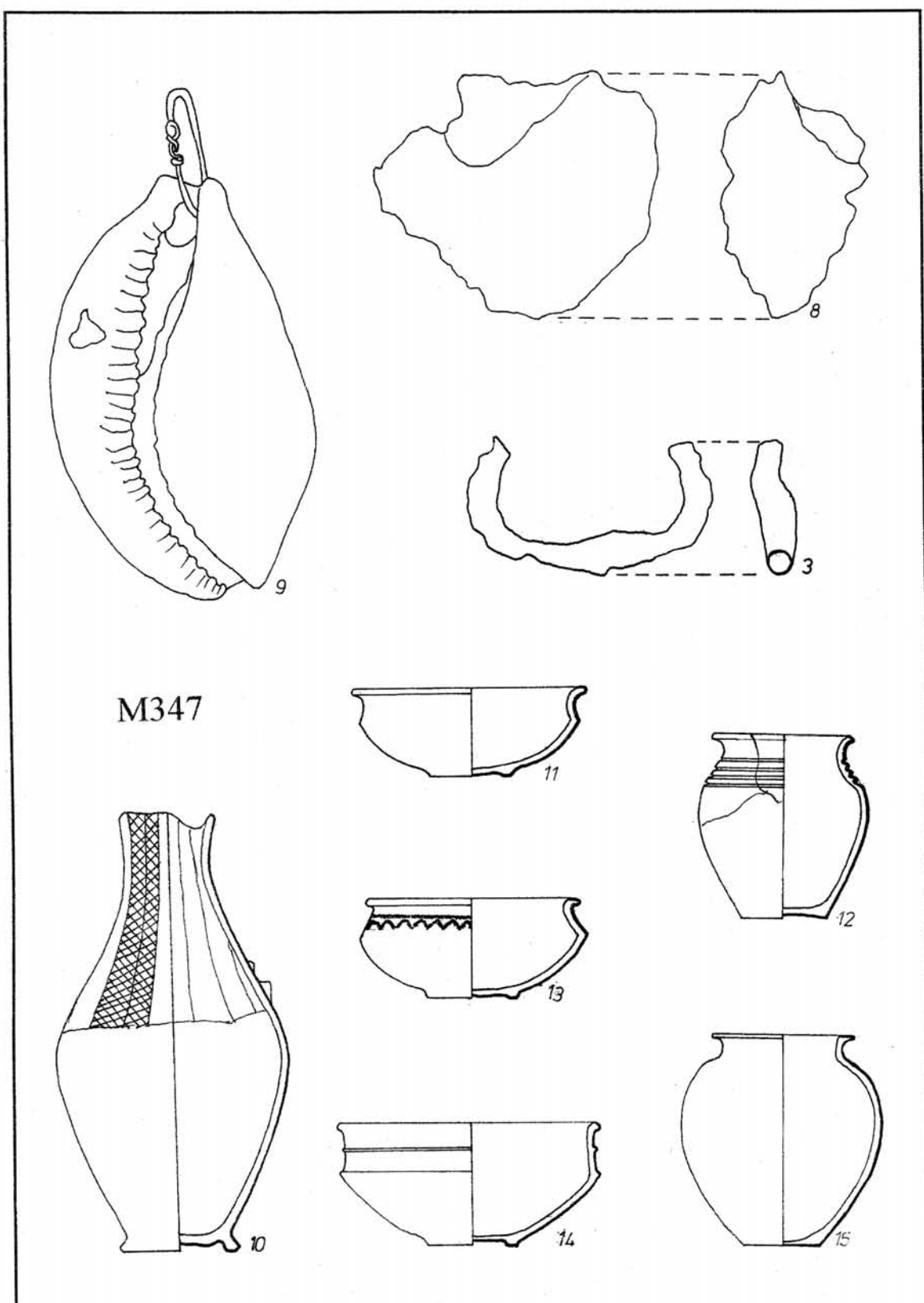

PLANȘA 189

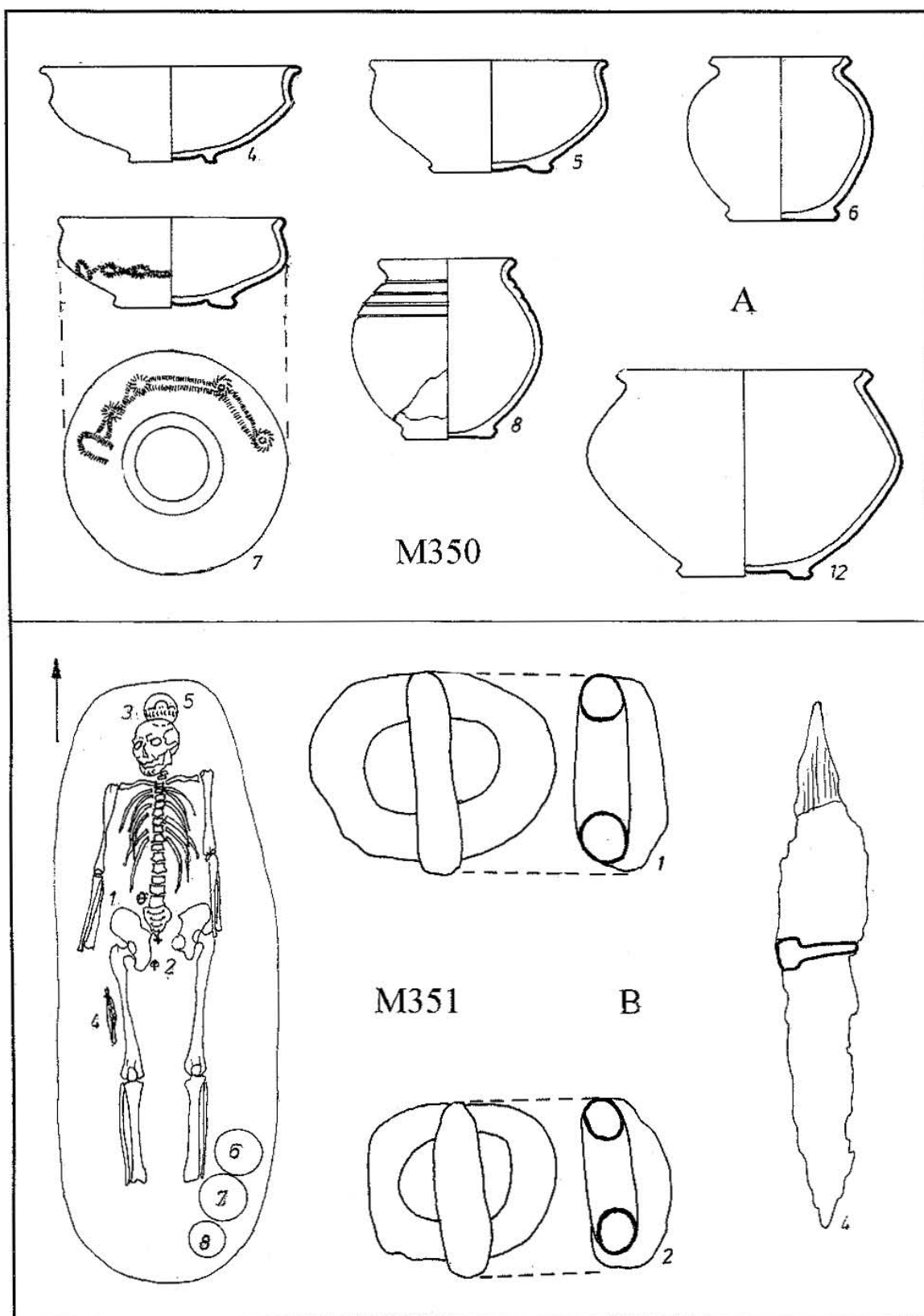
Mormintele 344 (A), 345 (B), 346 (C) și 347 (D)

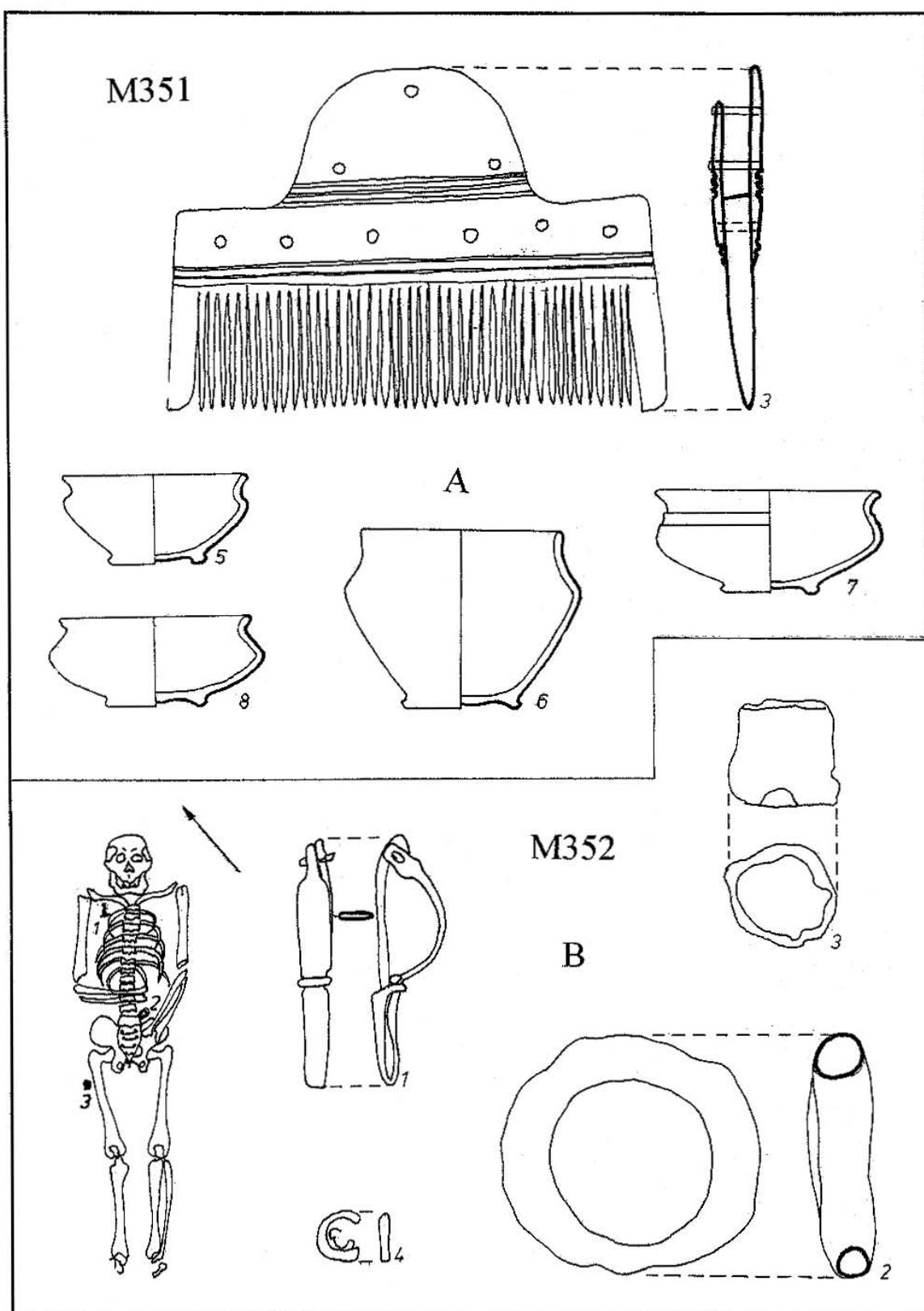
PLANȘA 190
Mormântul 347

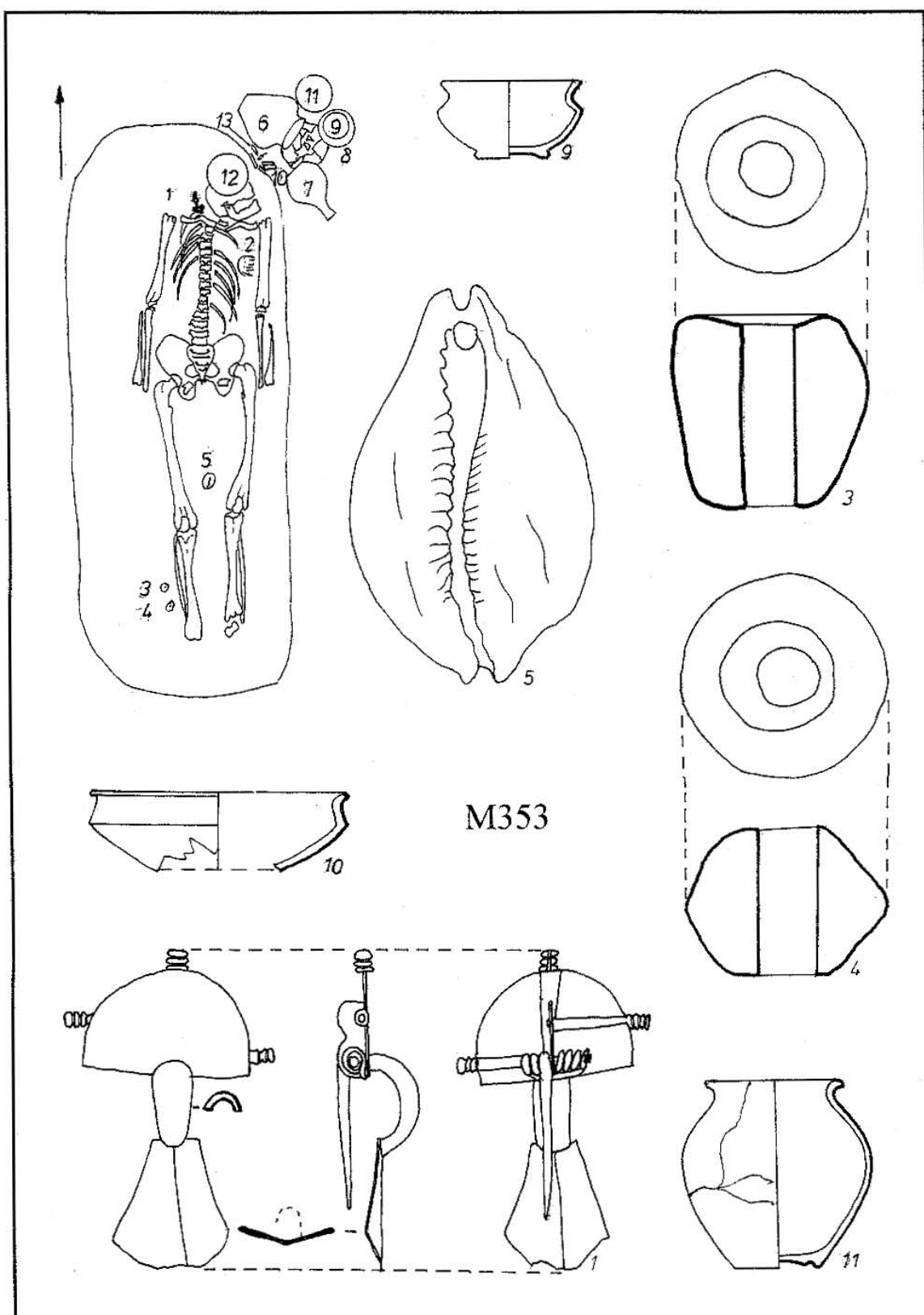
PLANȘA 191
Mormântul 347

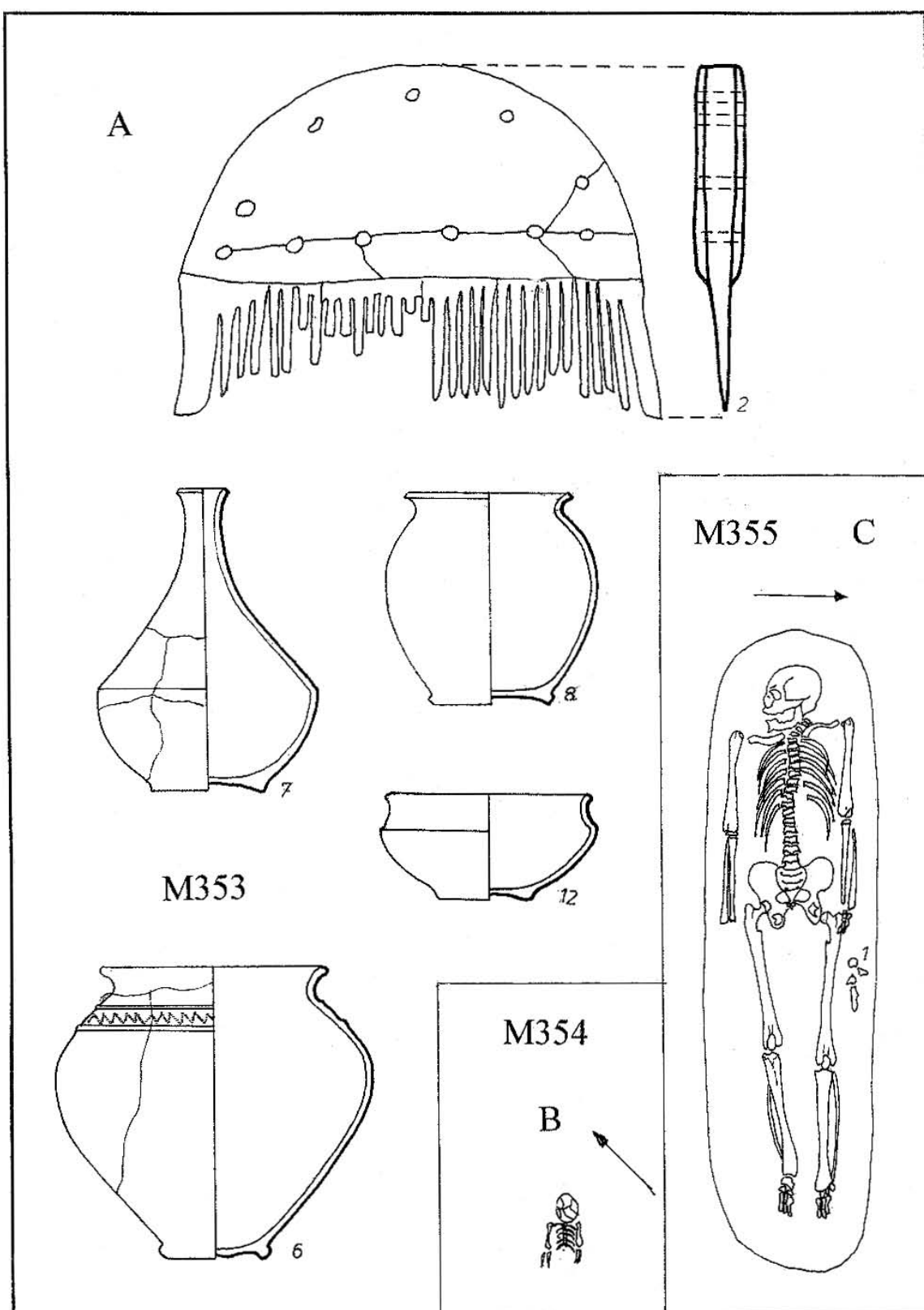
PLANȘA 193
Mormintele 350 (A) și 351 (B)

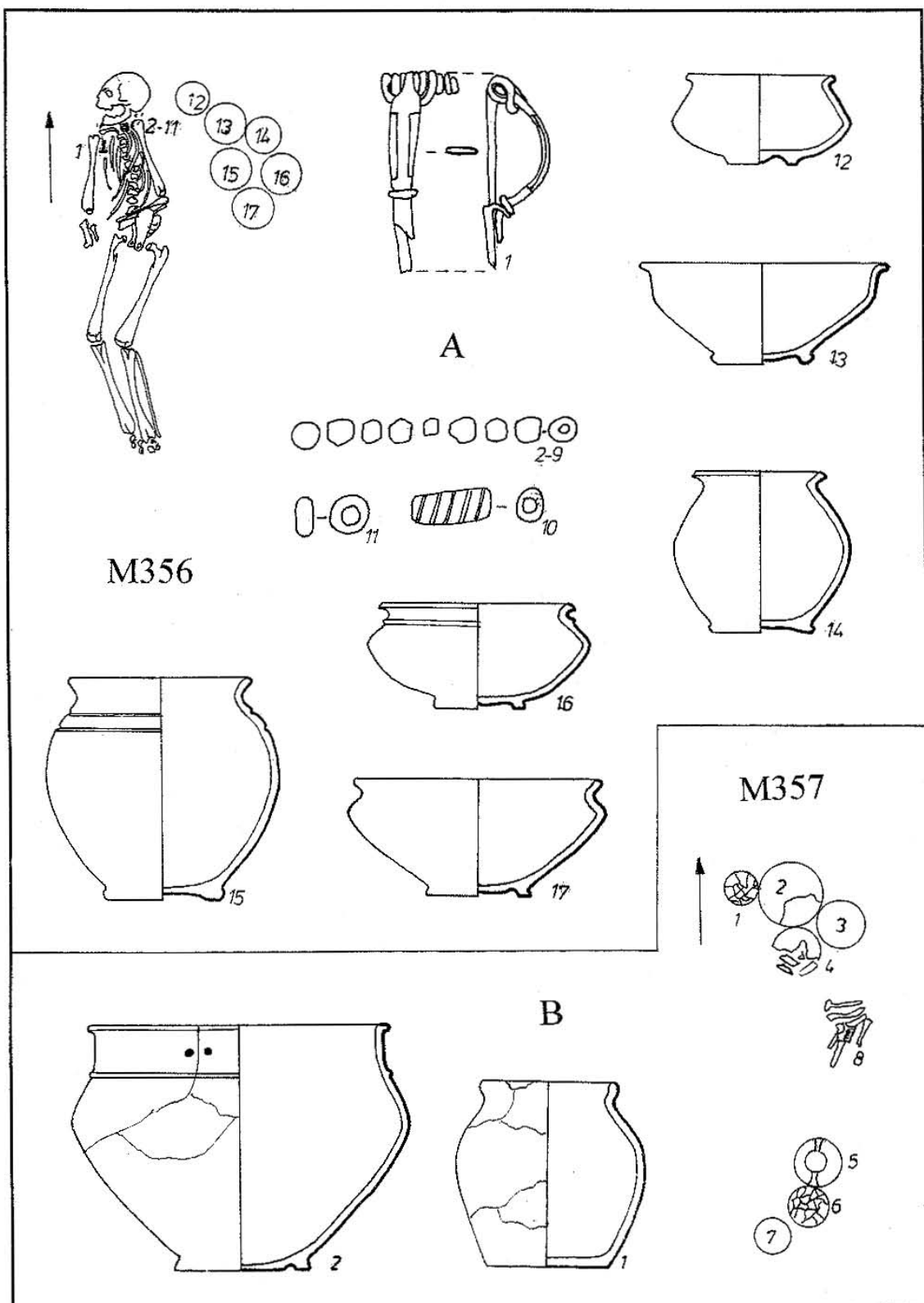
PLANȘA 194
Mormintele 351 (A) și 352 (B)

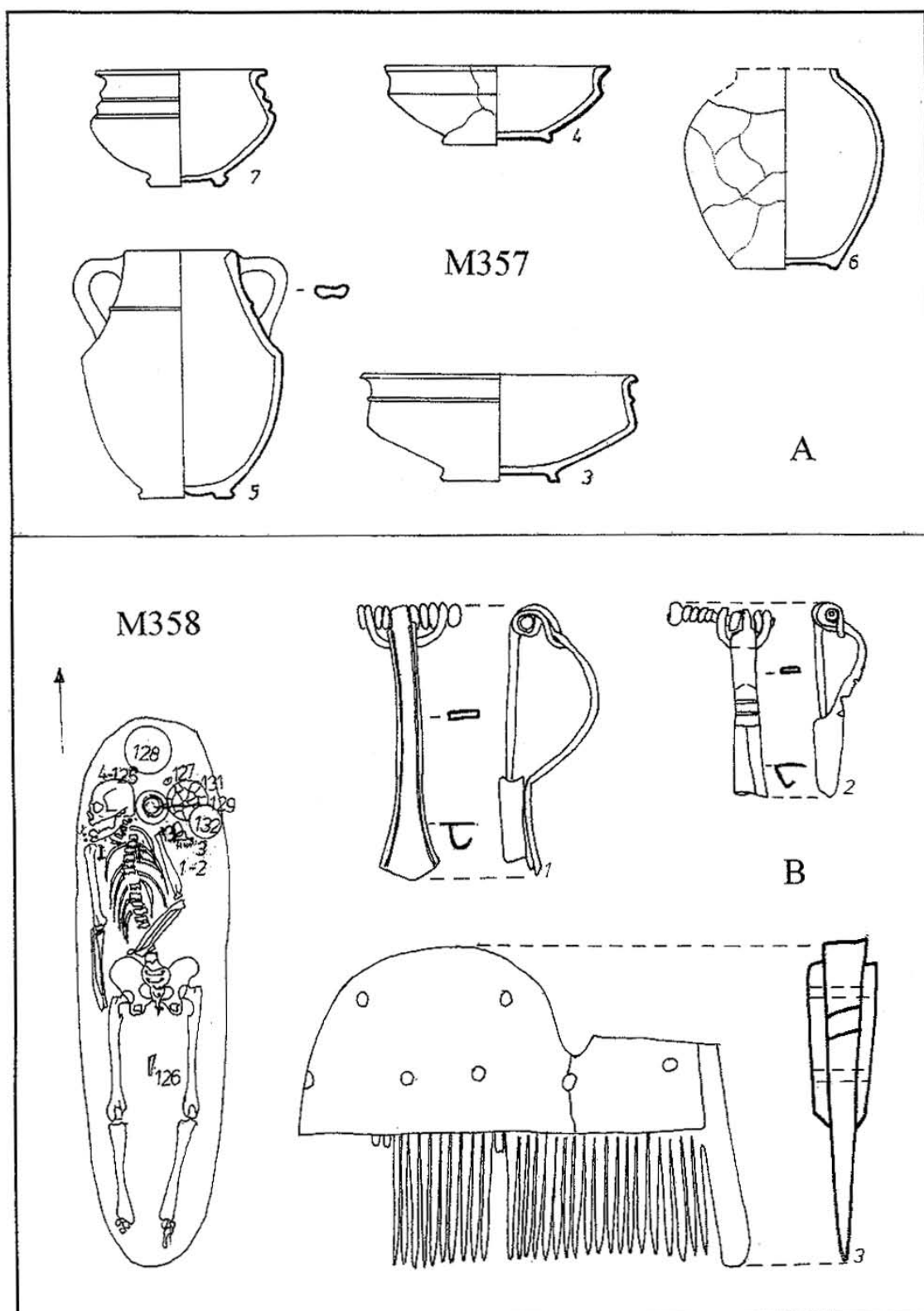
PLANȘA 195
Mormântul 353

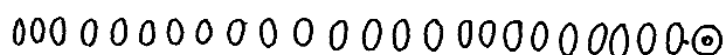
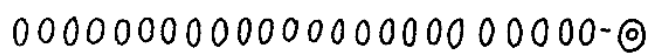
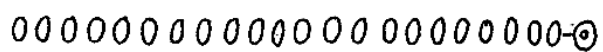
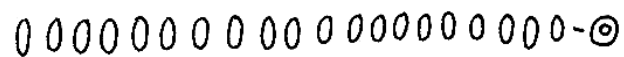
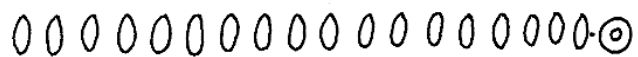
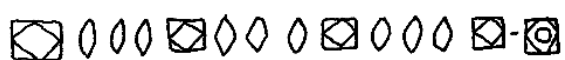
PLANȘA 196
Mormintele 353 (A), 354 (B) și 355 (C)

PLANȘA 197
Mormintele 356 (A) și 357 (B)

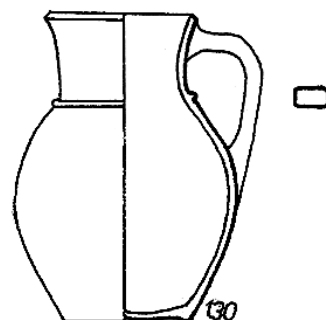
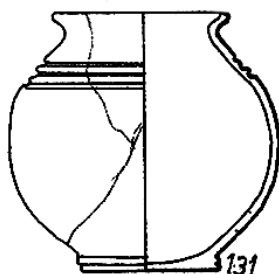
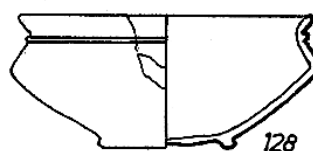
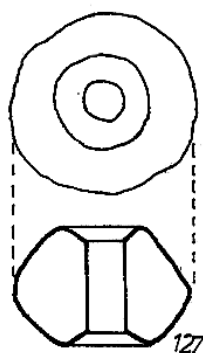
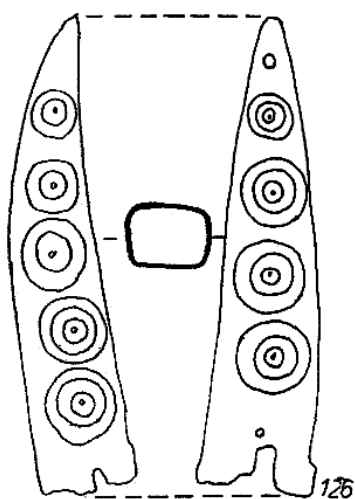

PLANȘA 198
Mormintele 357 (A) și 358 (B)

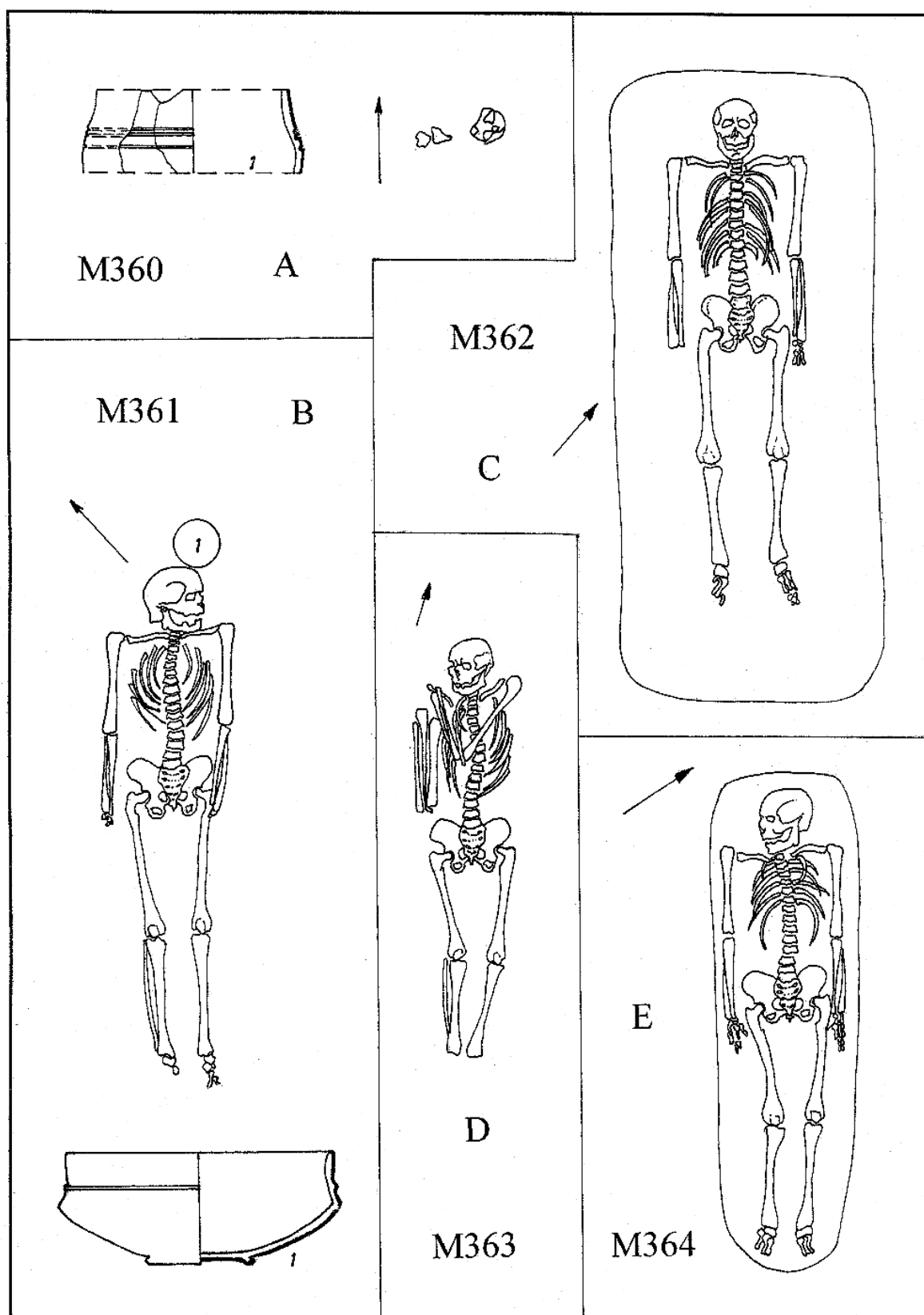
5-125

M358

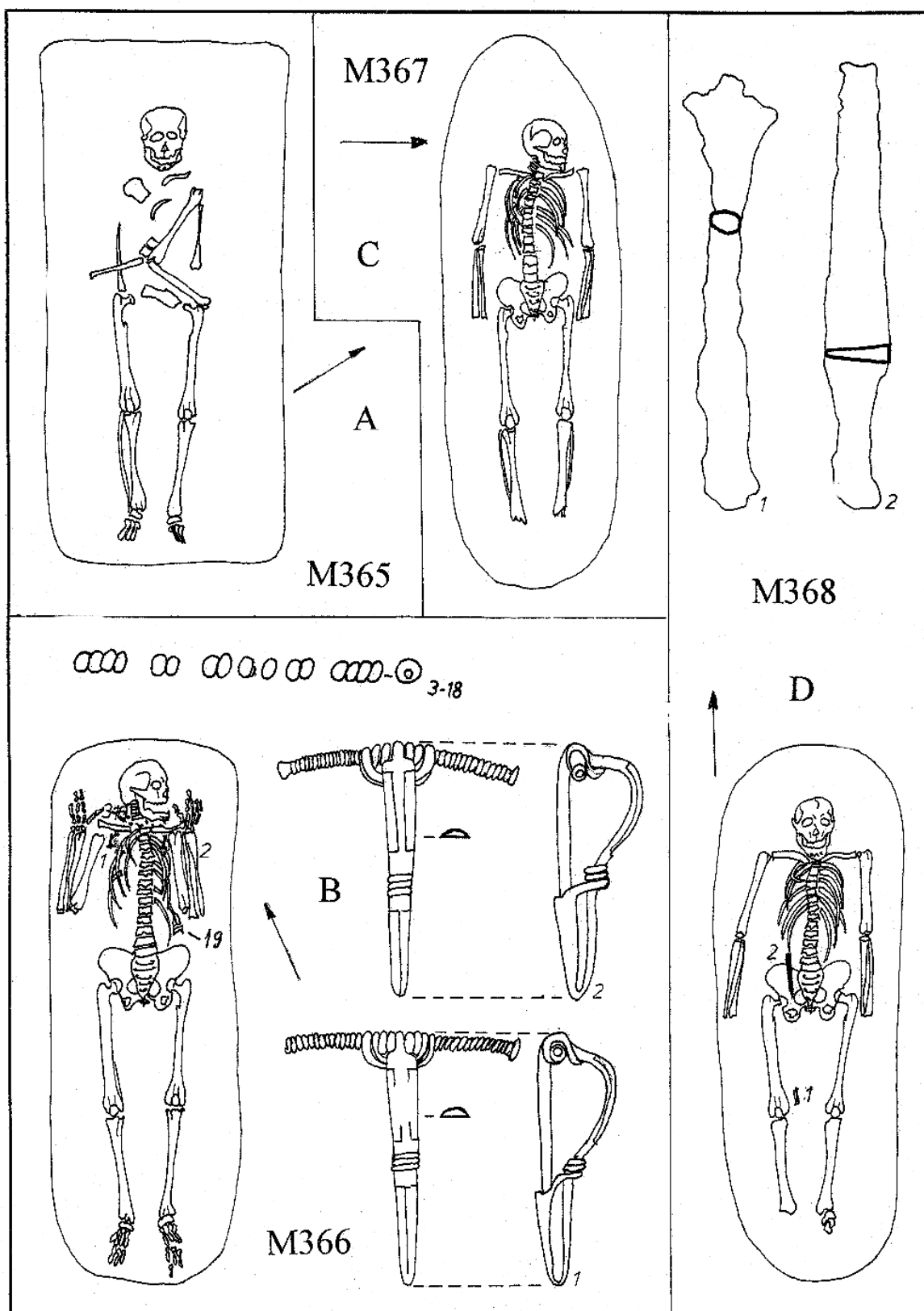
PLANȘA 199

Mormântul 358

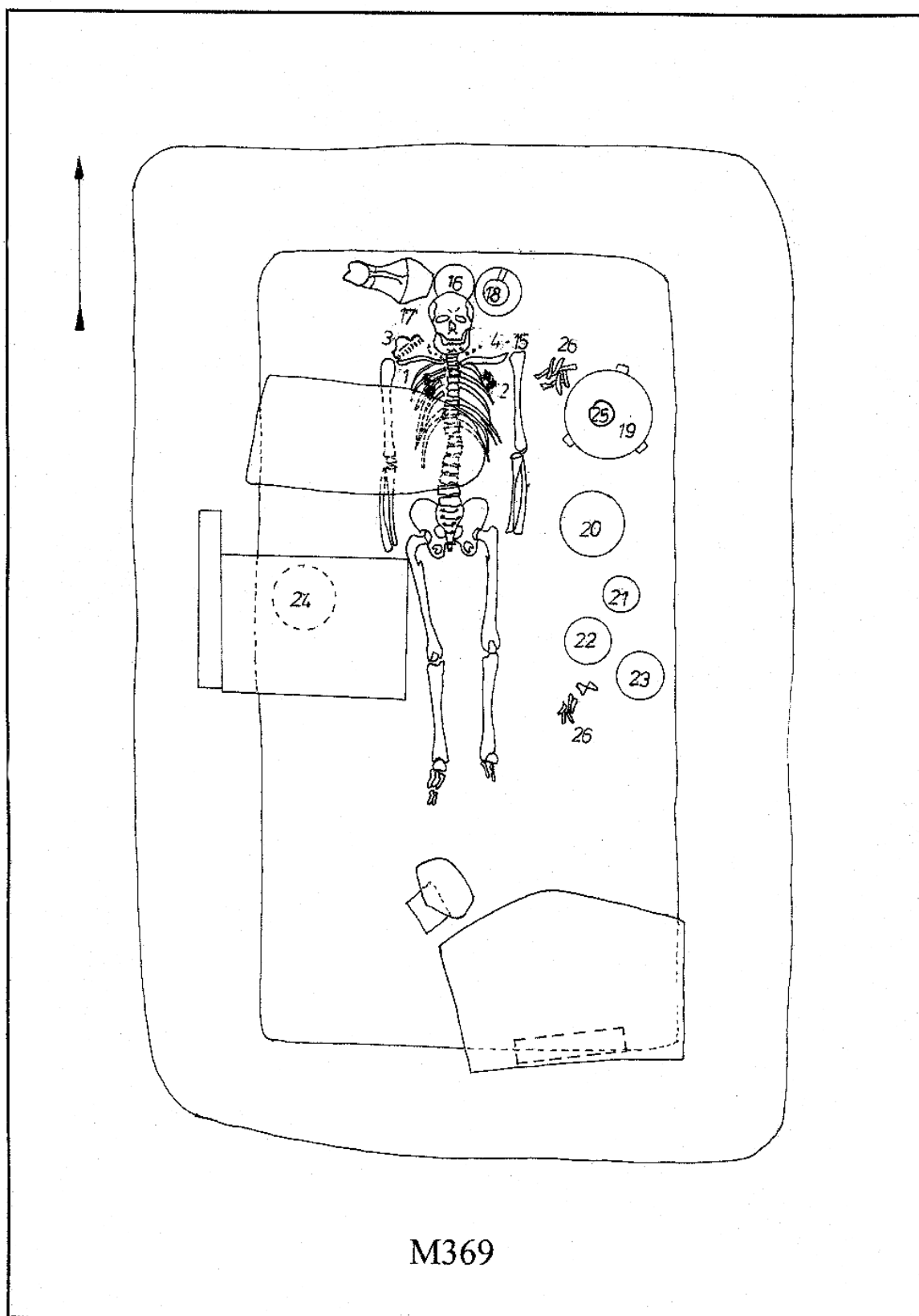
PLANȘA 201

Mormintele 360 (A), 361 (B), 362 (C), 363 (D) și 364 (D)

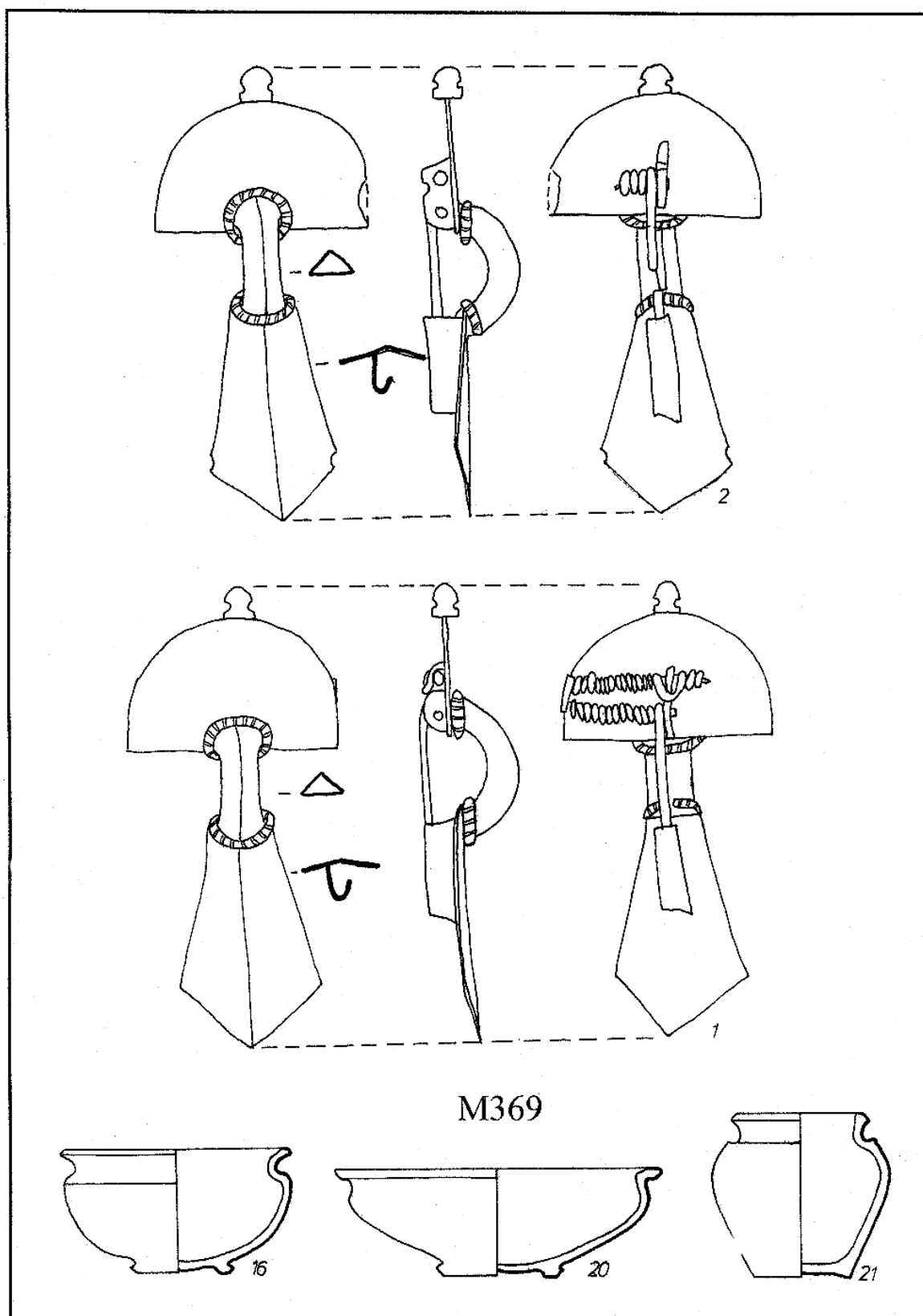

PLANȘA 202

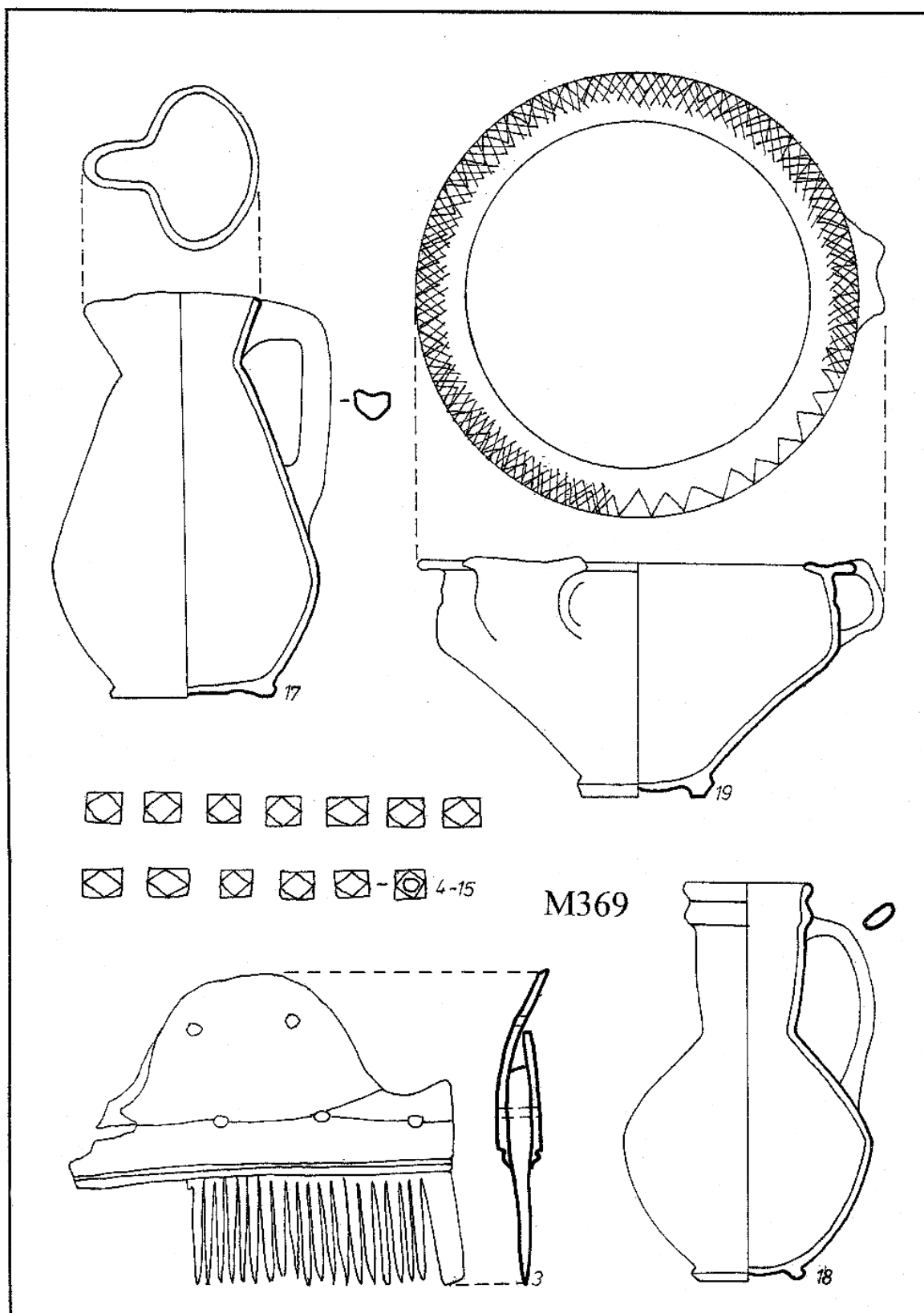
Mormintele 365 (A), 366 (B), 367 (C) și 368 (D)

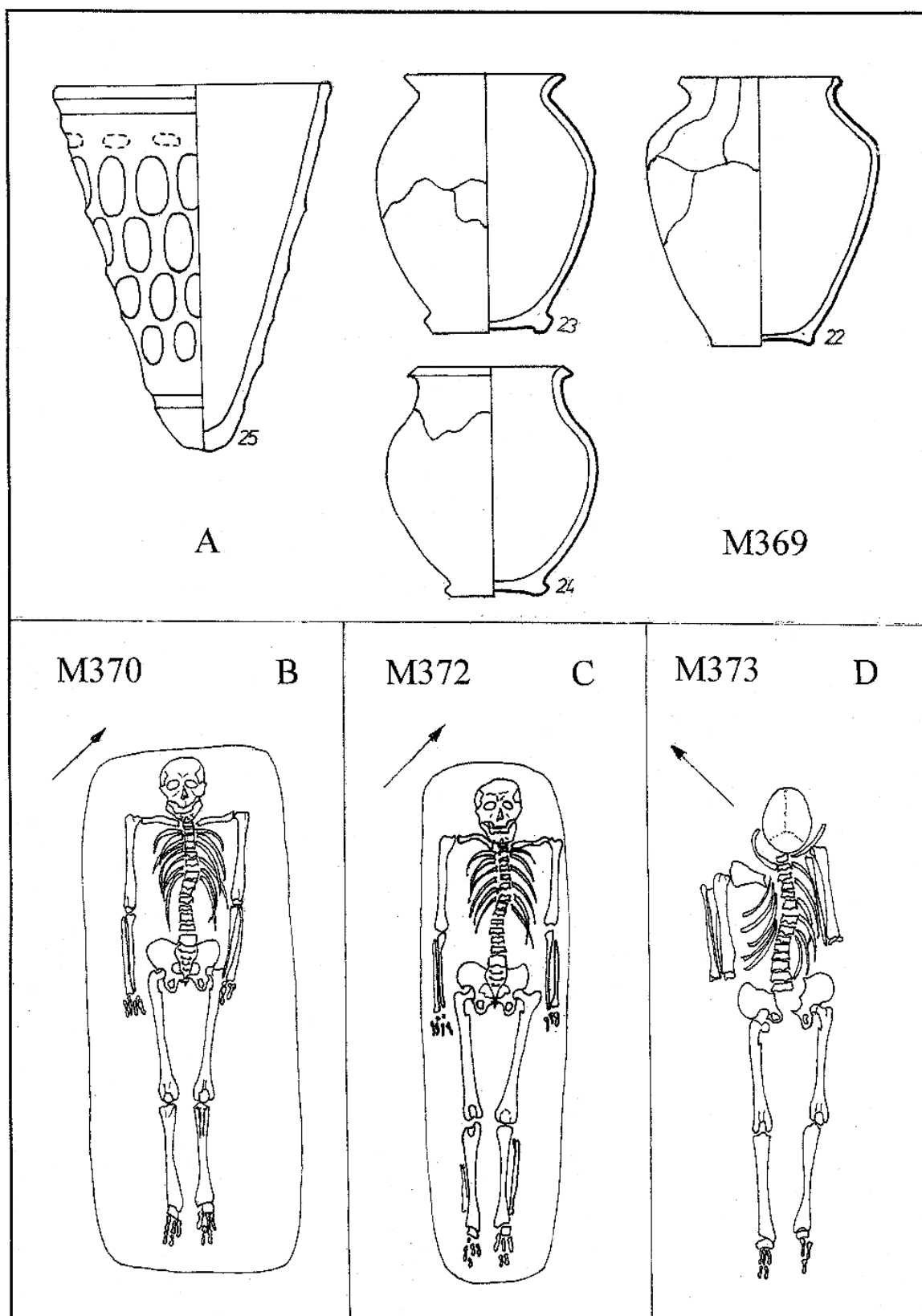
PLANȘA 203
Mormântul 369

PLANȘA 204
Mormântul 369

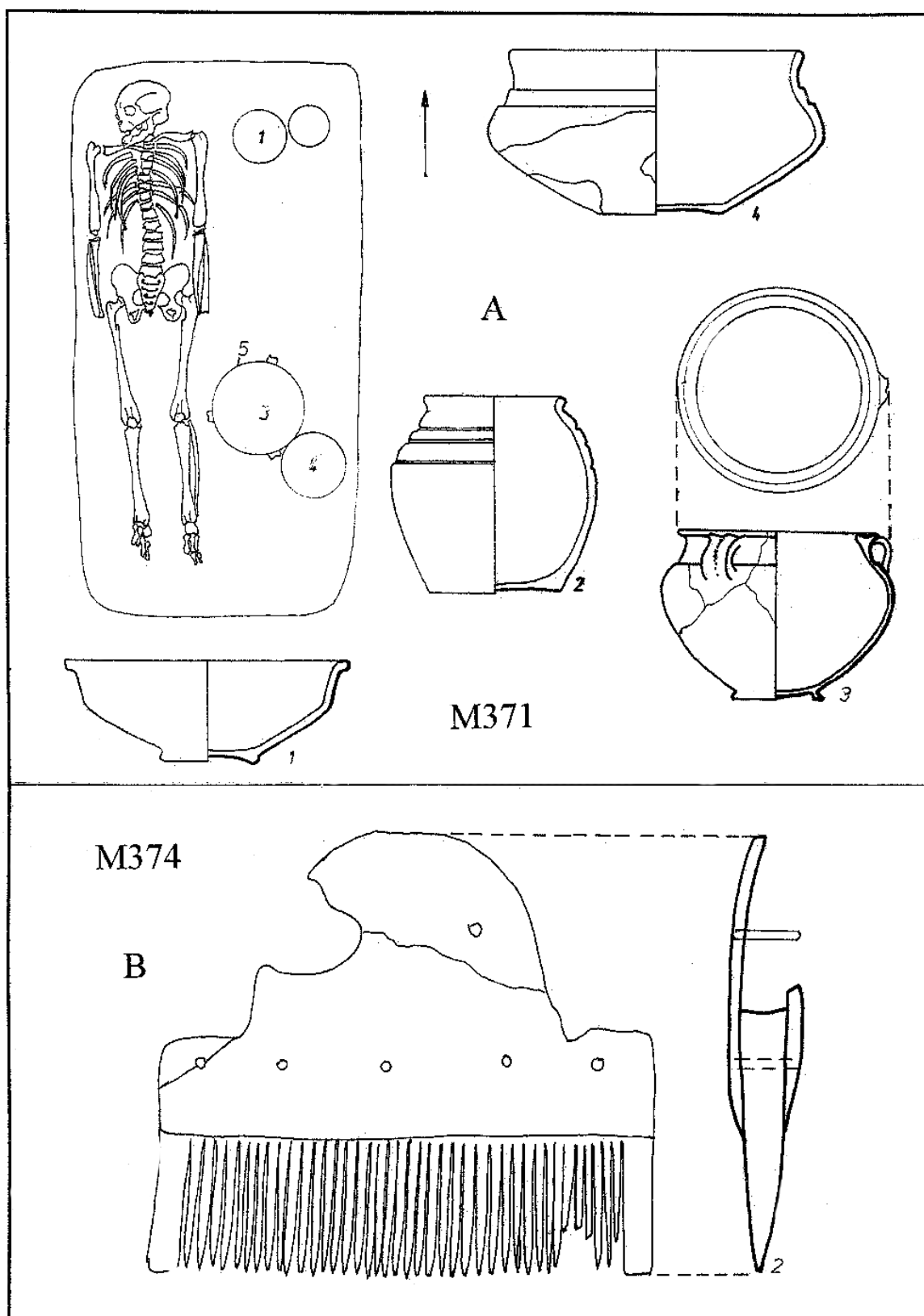

PLANȘA 205
Mormântul 369

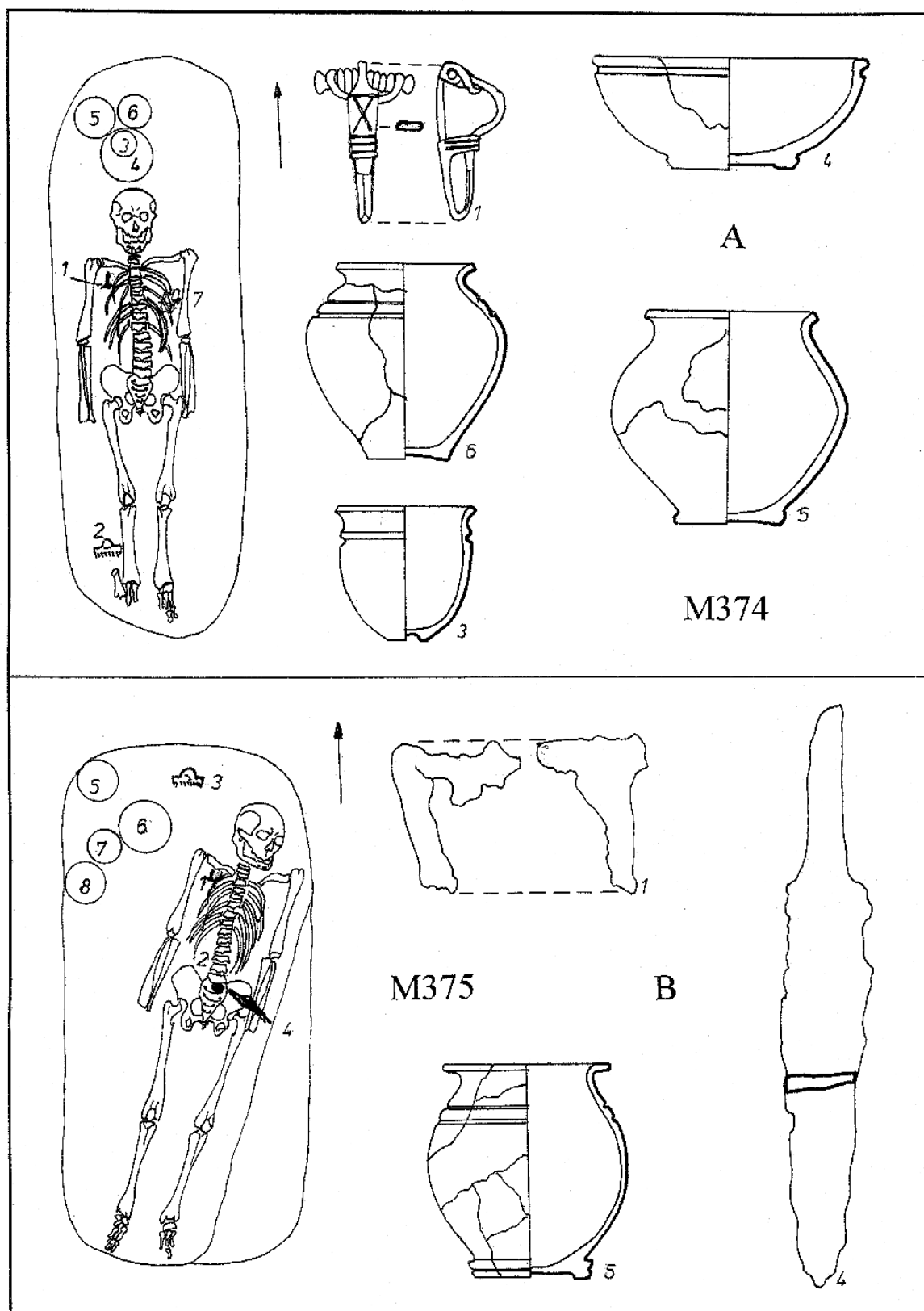

PLANȘA 206

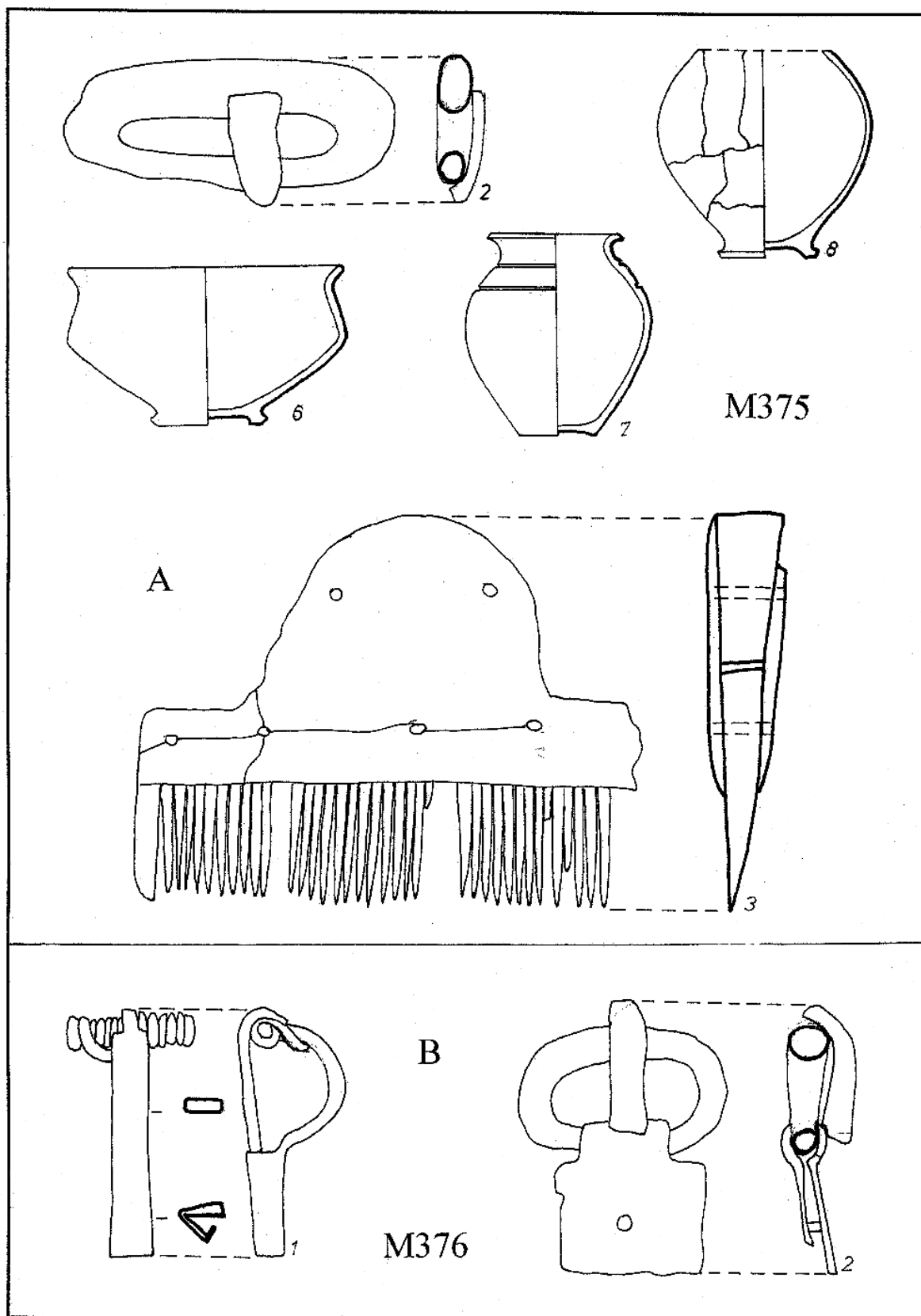
Mormintele 369 (A), 370 (B), 372 (C) și 373 (D)

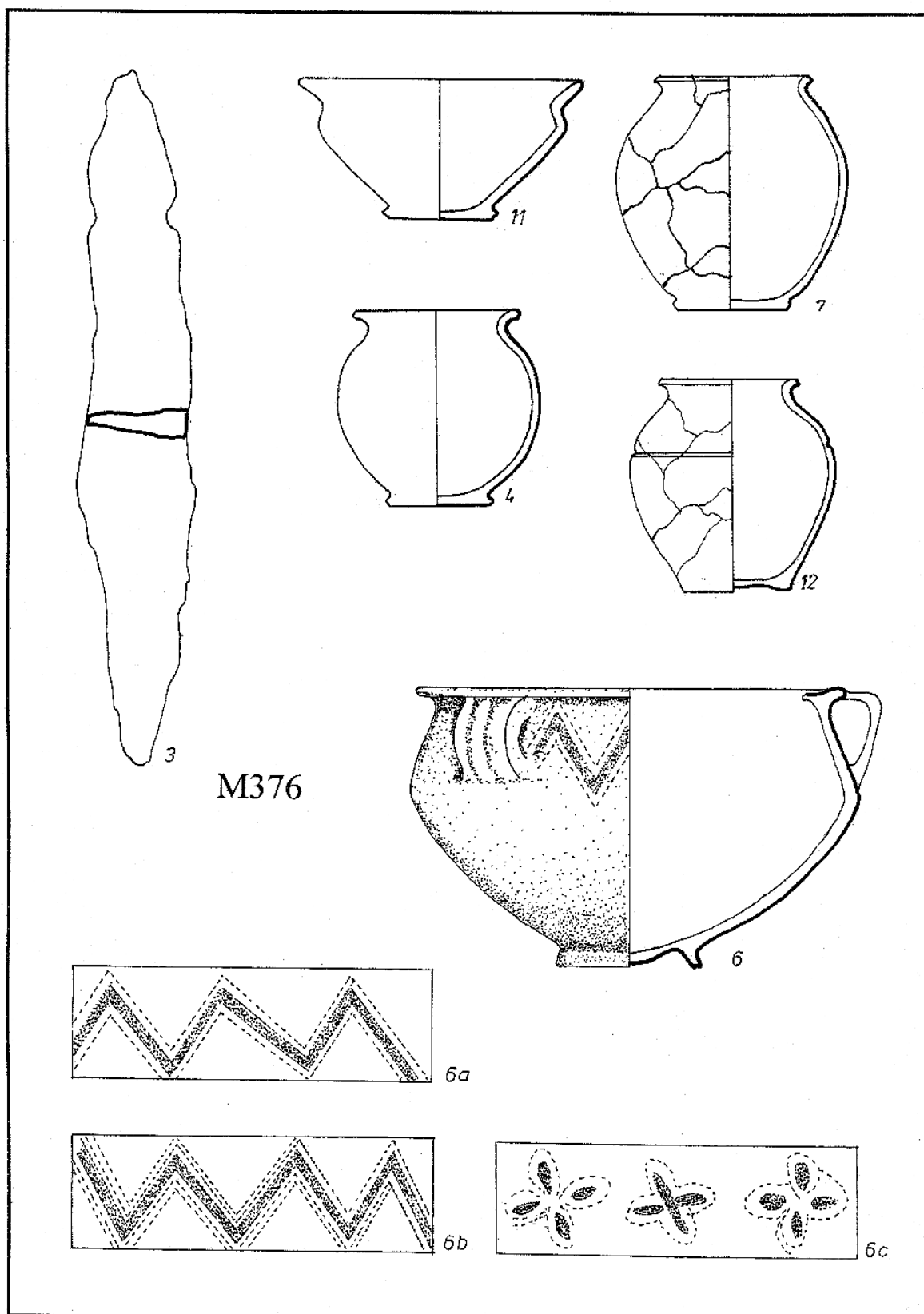
PLANȘA 207
Mormintele 371 (A) și 374 (B)

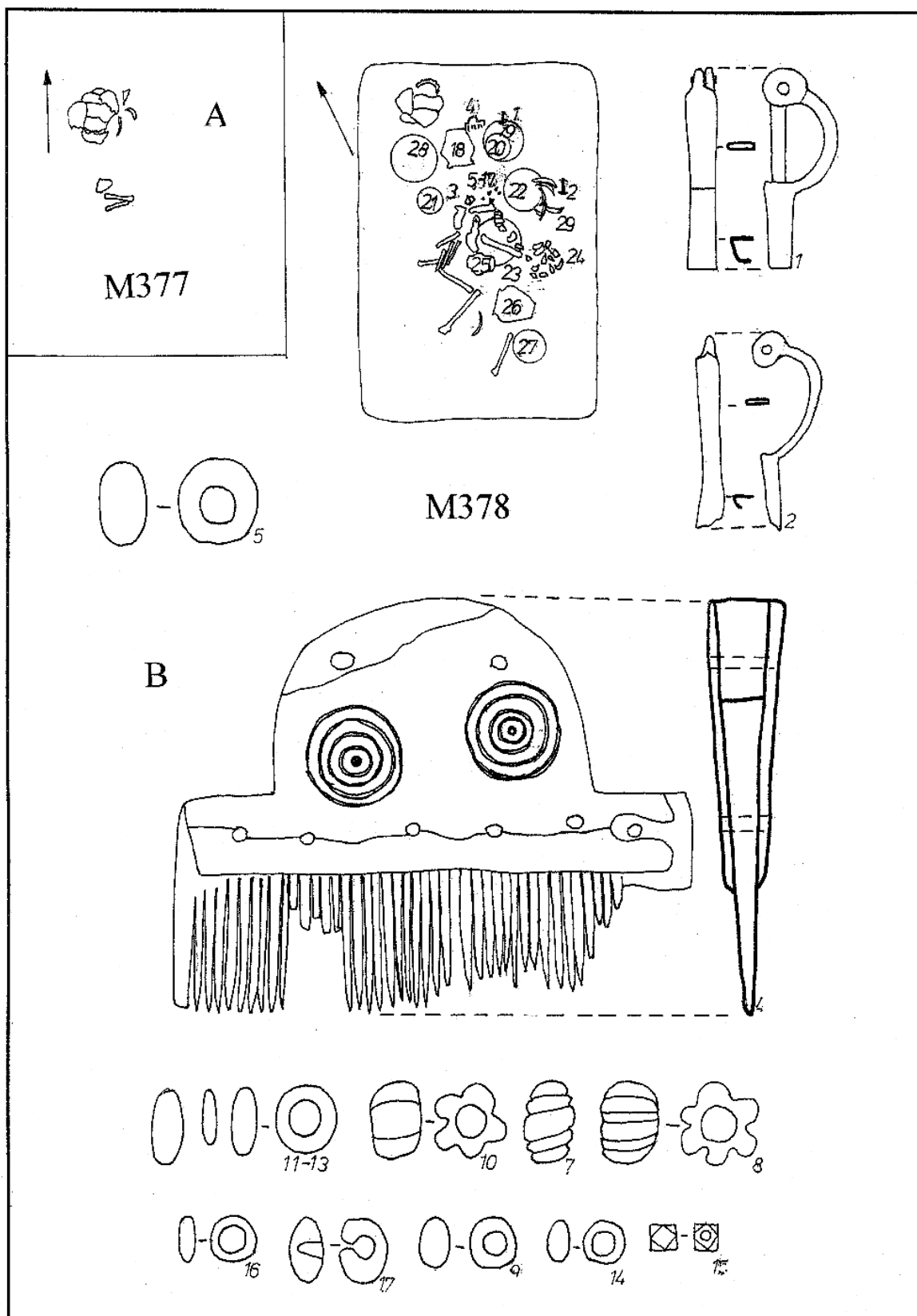
PLANȘA 208
Mormintele 374 (A) și 375 (B)

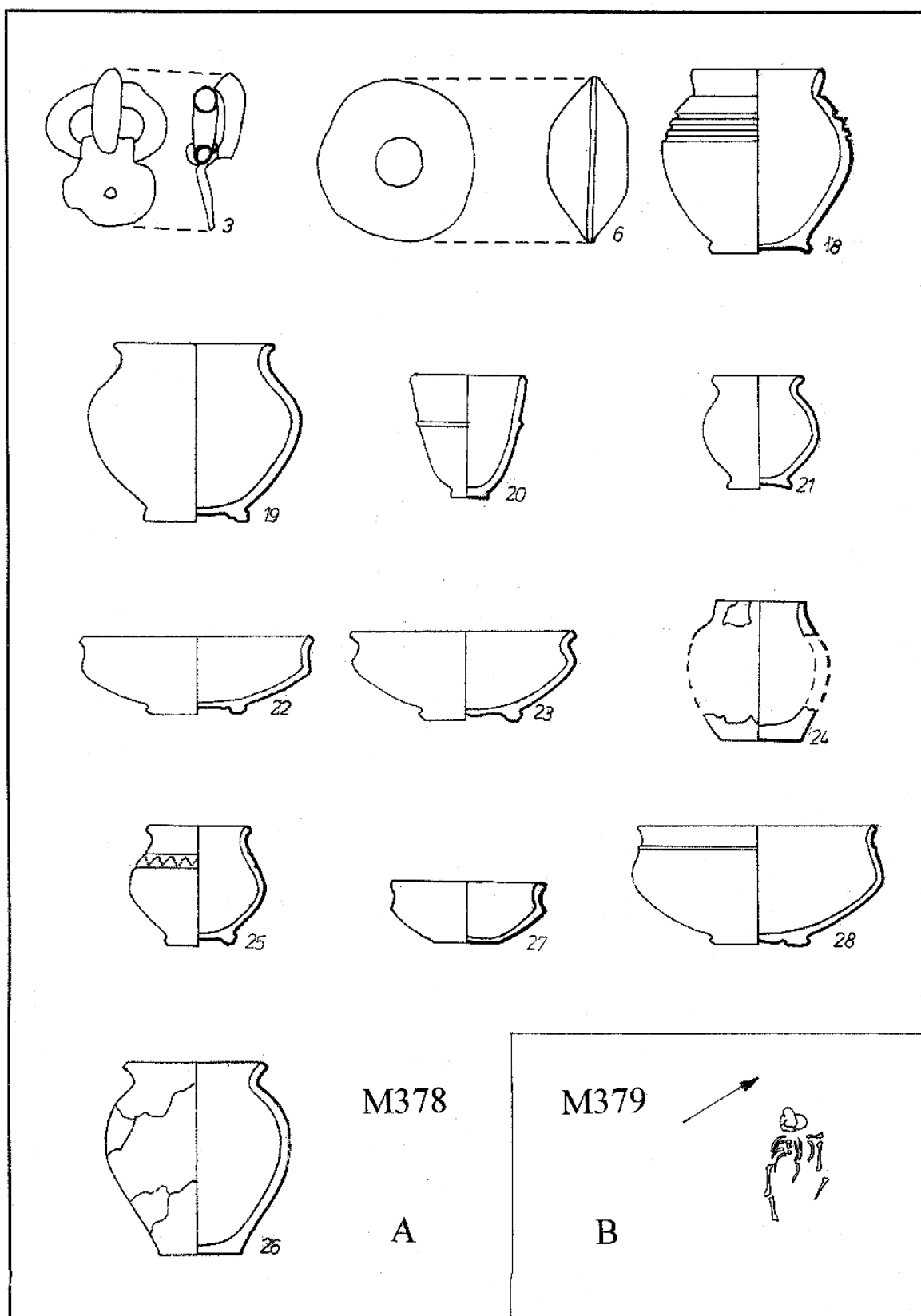
PLANȘA 209
Mormintele 375 (A) și 376 (B)

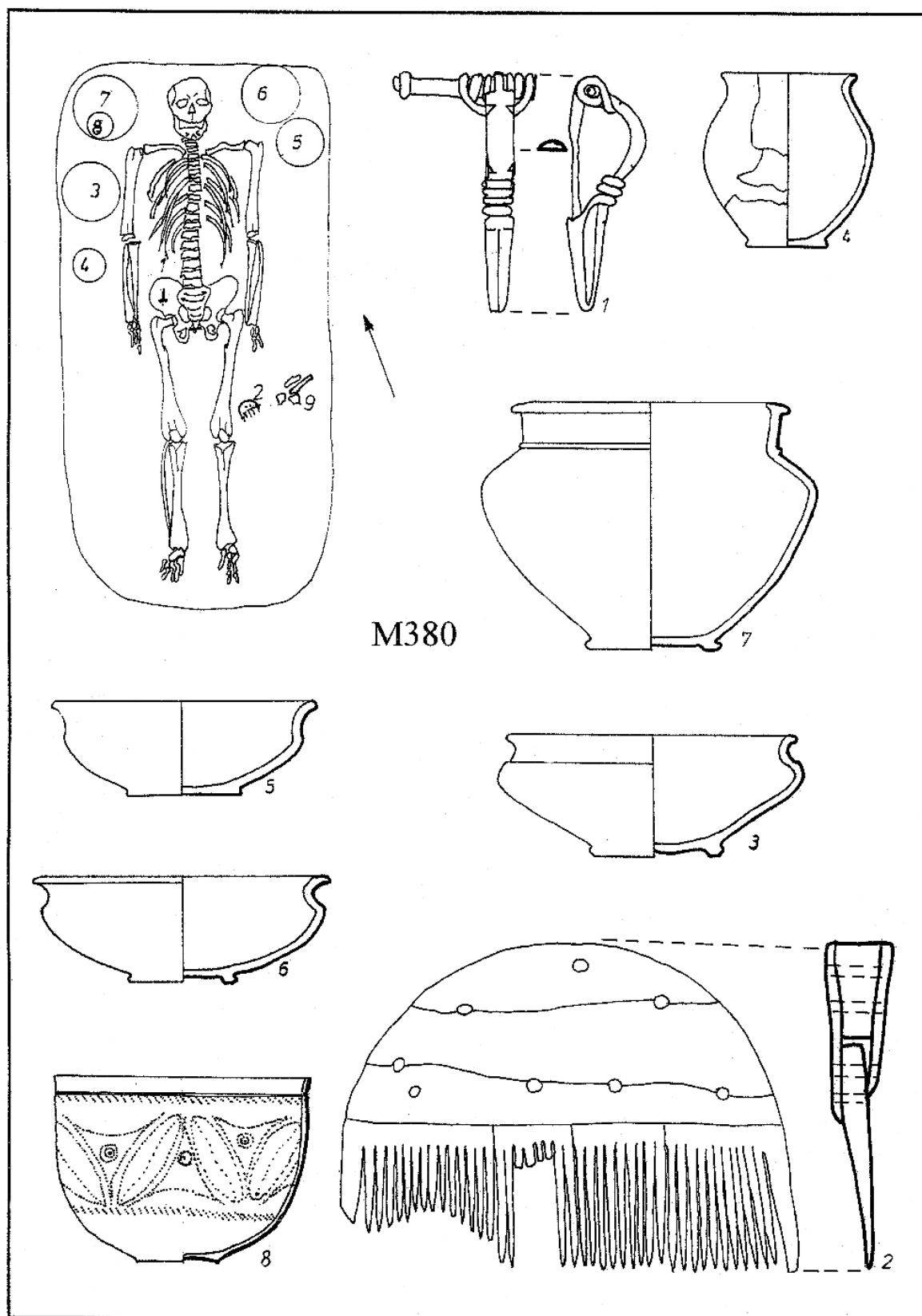
PLANȘA 211
Mormântul 376

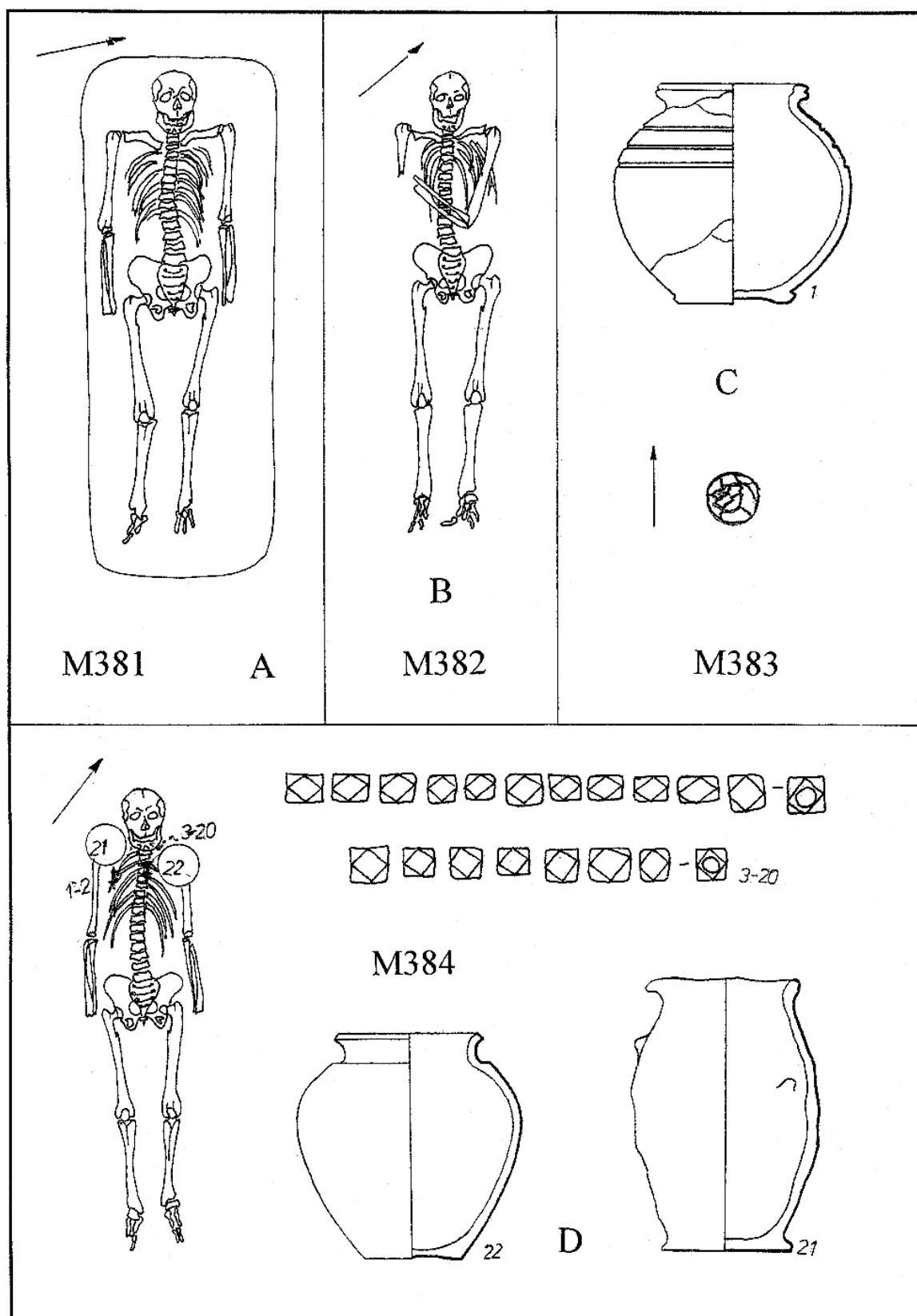
PLANȘA 212
Mormintele 377 (A) și 378 (B)

PLANȘA 213
Mormintele 378 (A) și 379 (B)

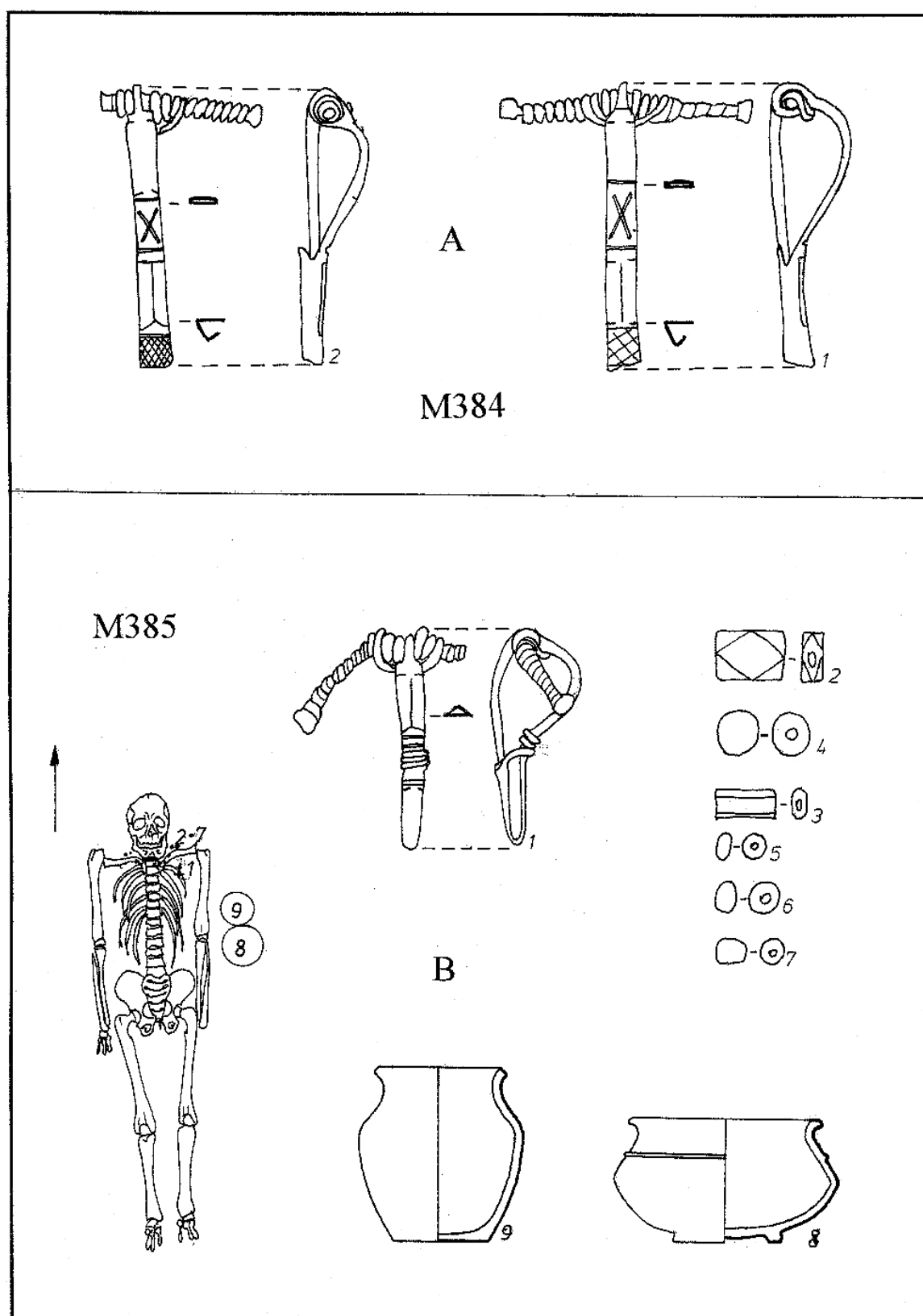

PLANȘA 214
Mormântul 380

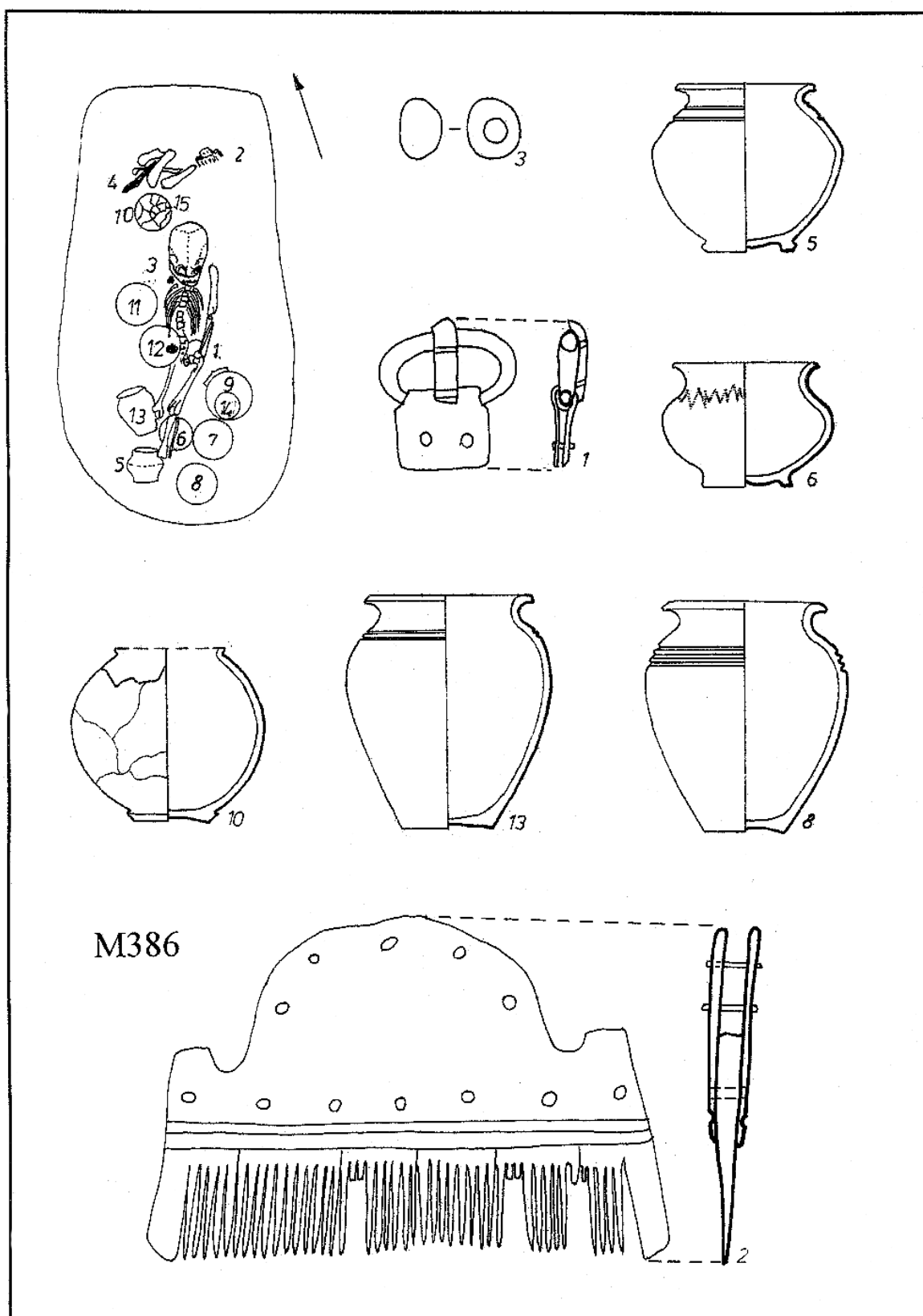

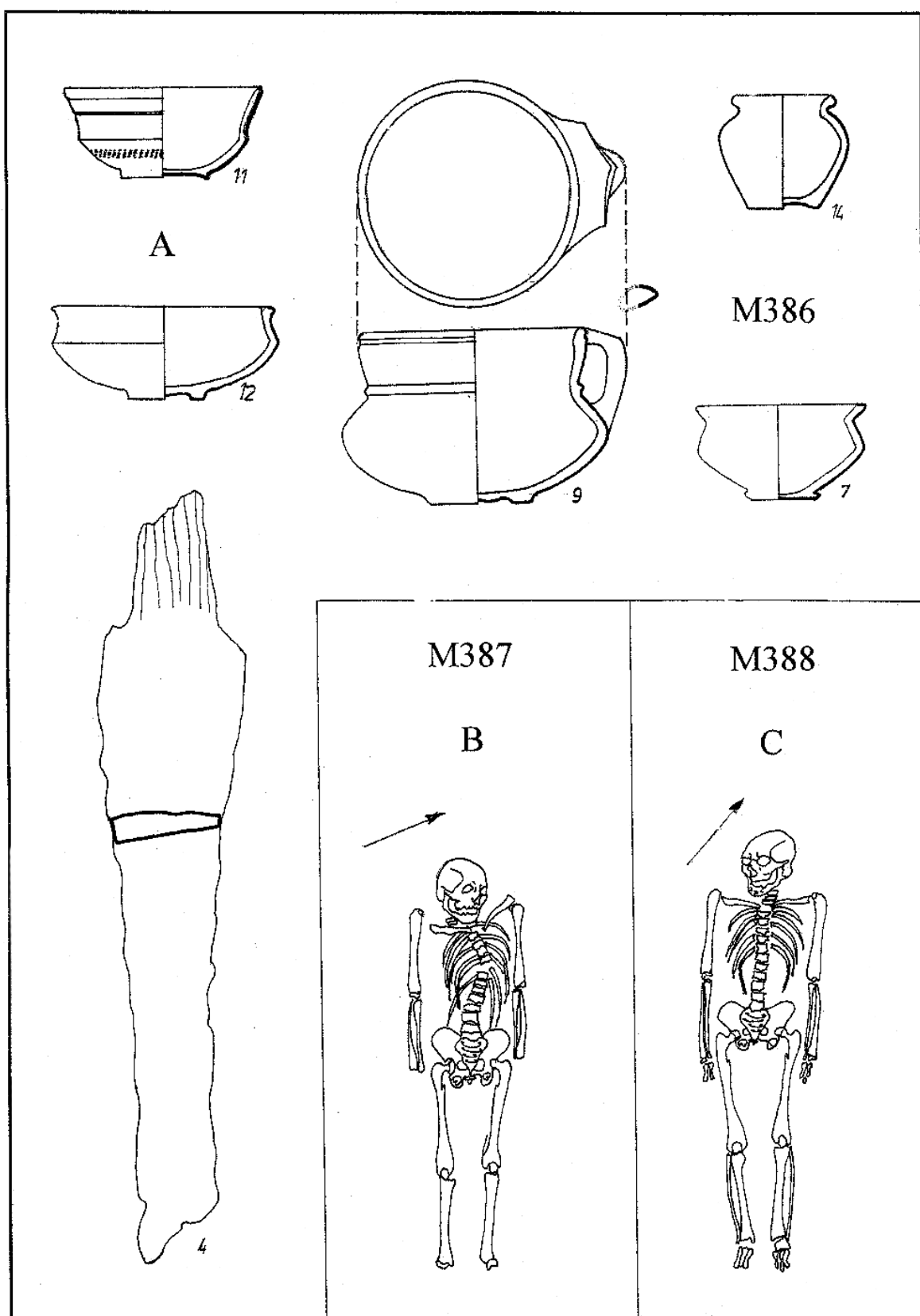
PLANȘA 215

Mormintele 381 (A), 382 (B), 383 (C) și 384 (D)

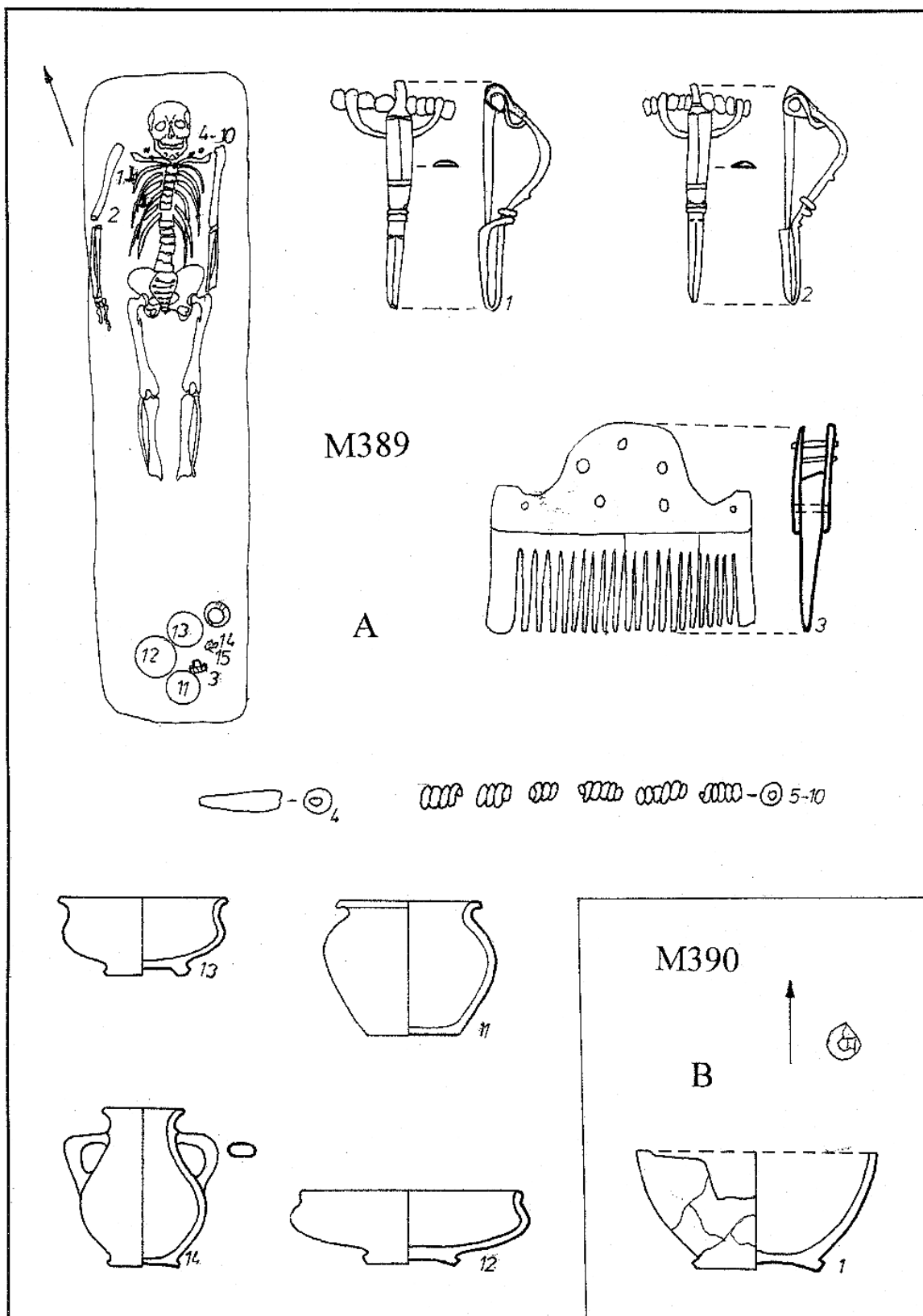

PLANȘA 216
Mormintele 384 (A) și 385 (B)

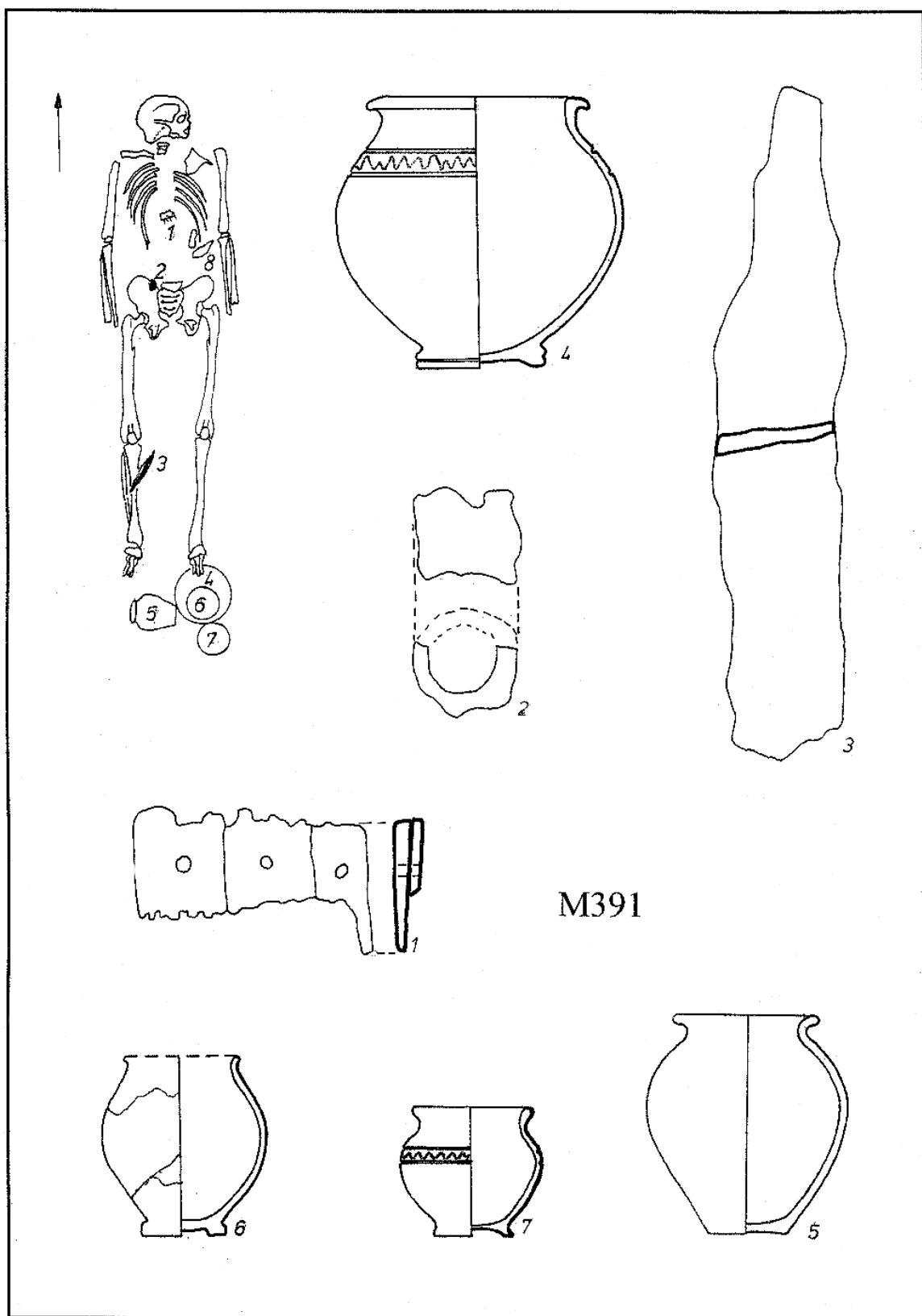

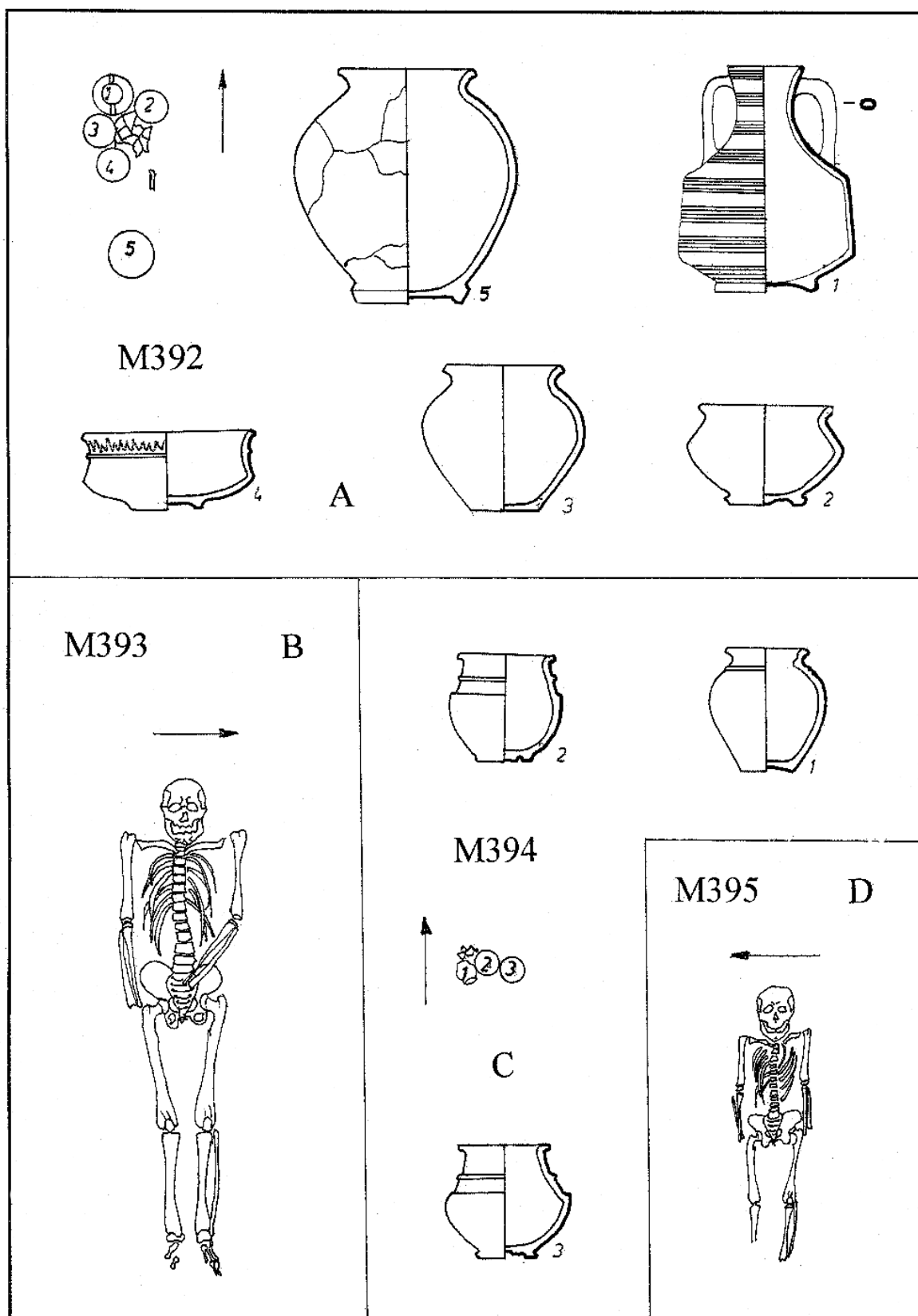
PLANȘA 218
Mormintele 386 (A), 387 (B) și 388 (C)

PLANȘA 219
Mormintele 389 (A) și 390 (B)

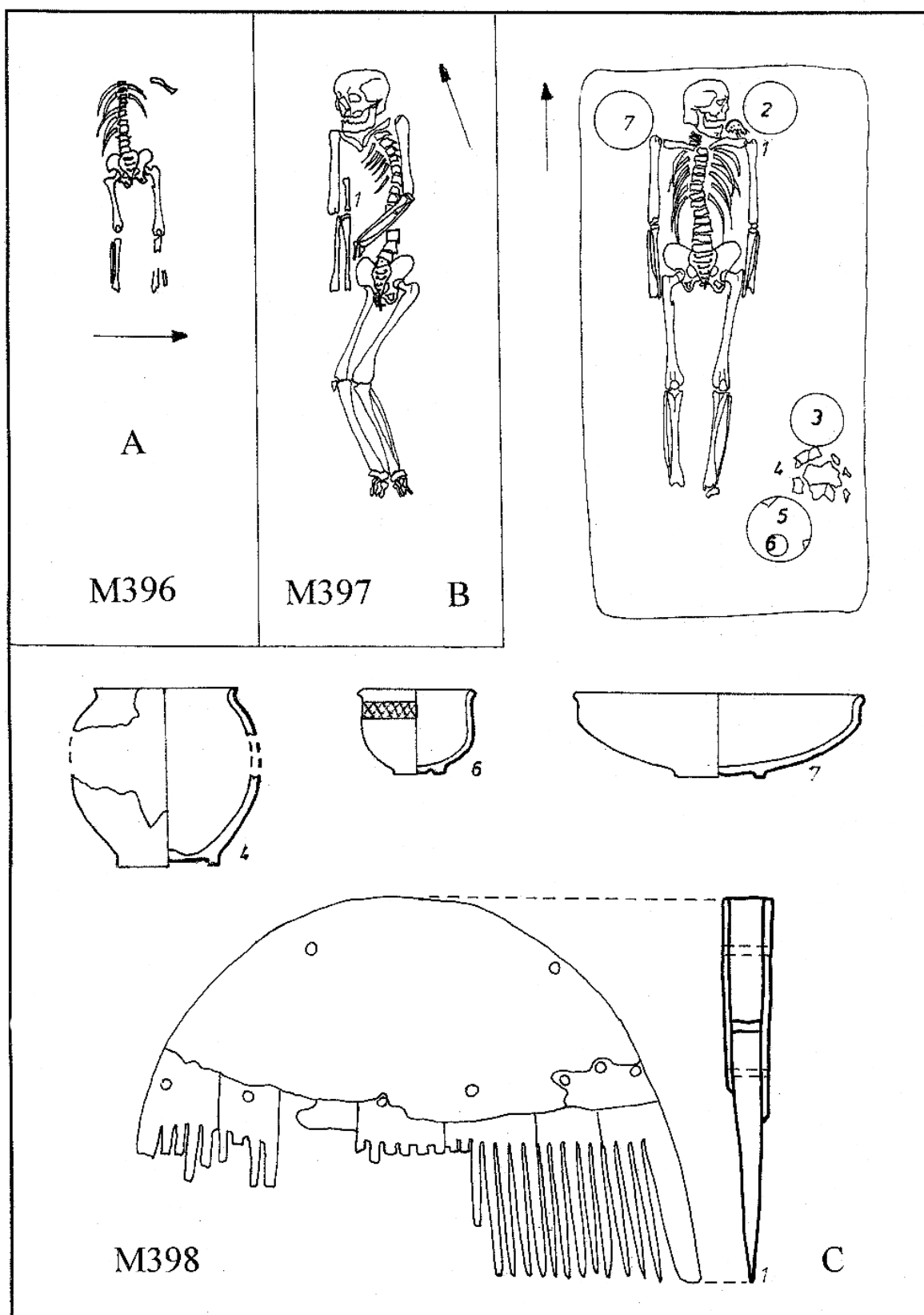

PLANȘA 220
Mormântul 391

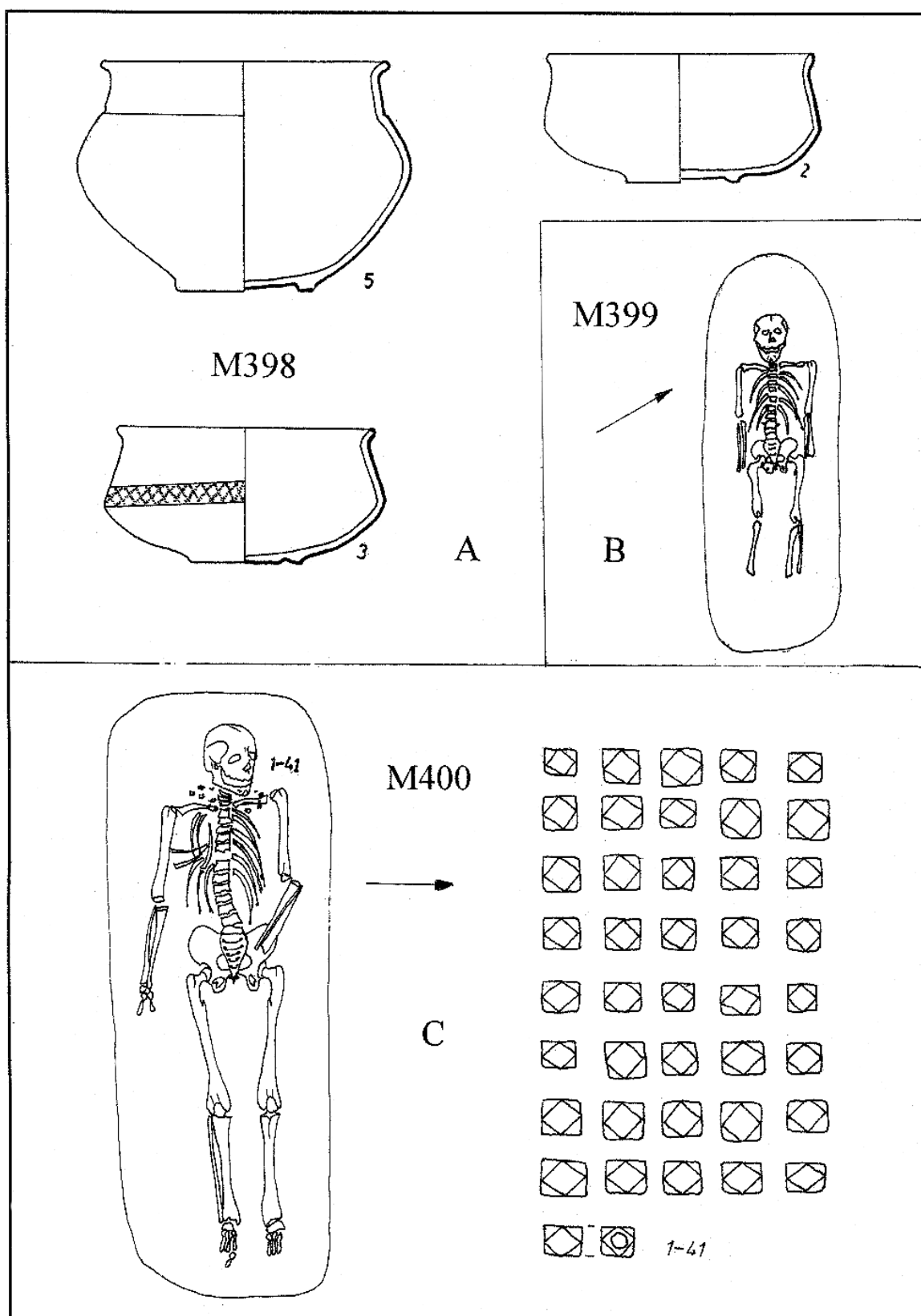

PLANȘA 221

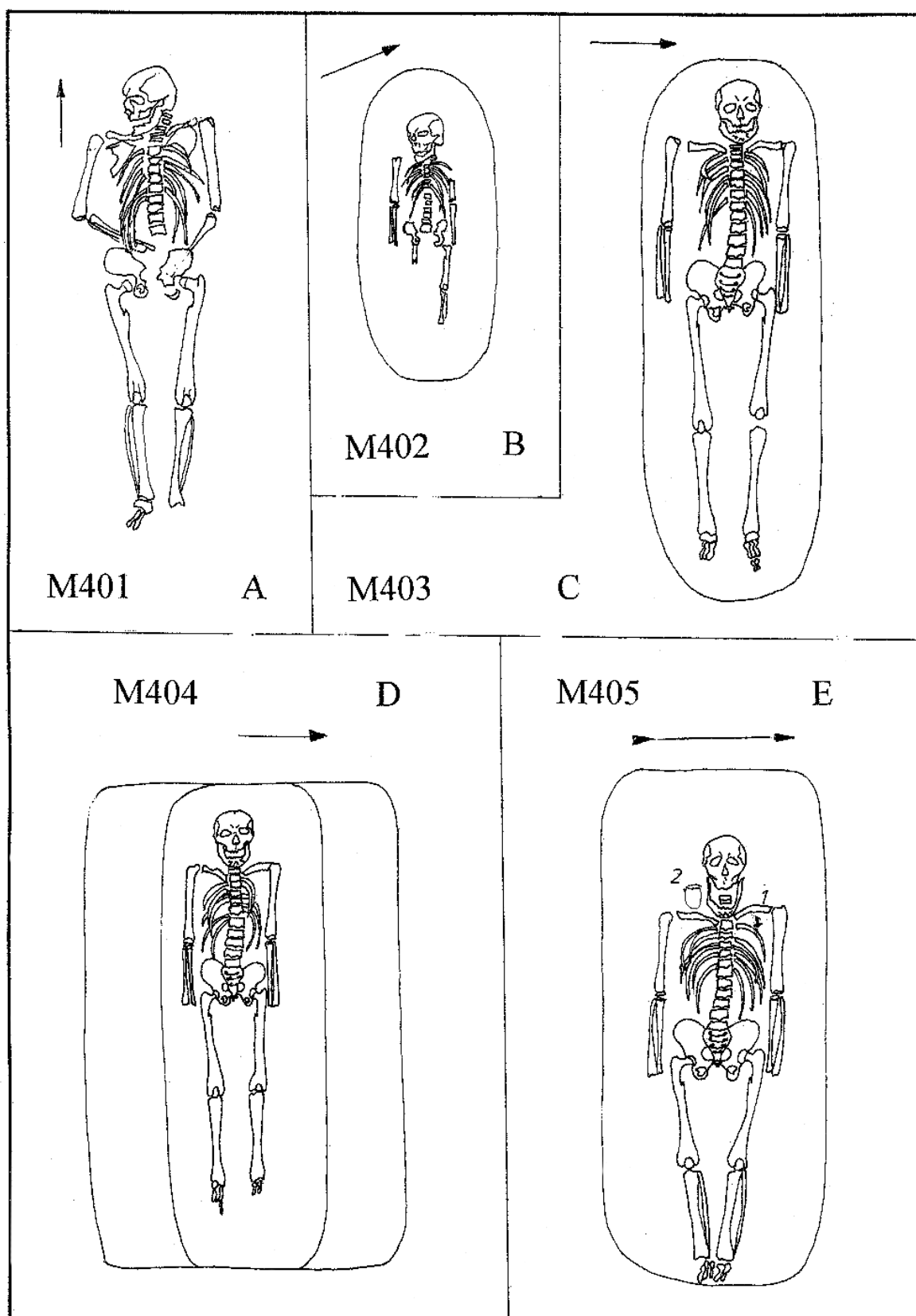
Mormintele 392 (A), 393 (B), 394 (C) și 395 (D)

PLANȘA 222
Mormintele 396 (A), 397 (B) și 398 (C)

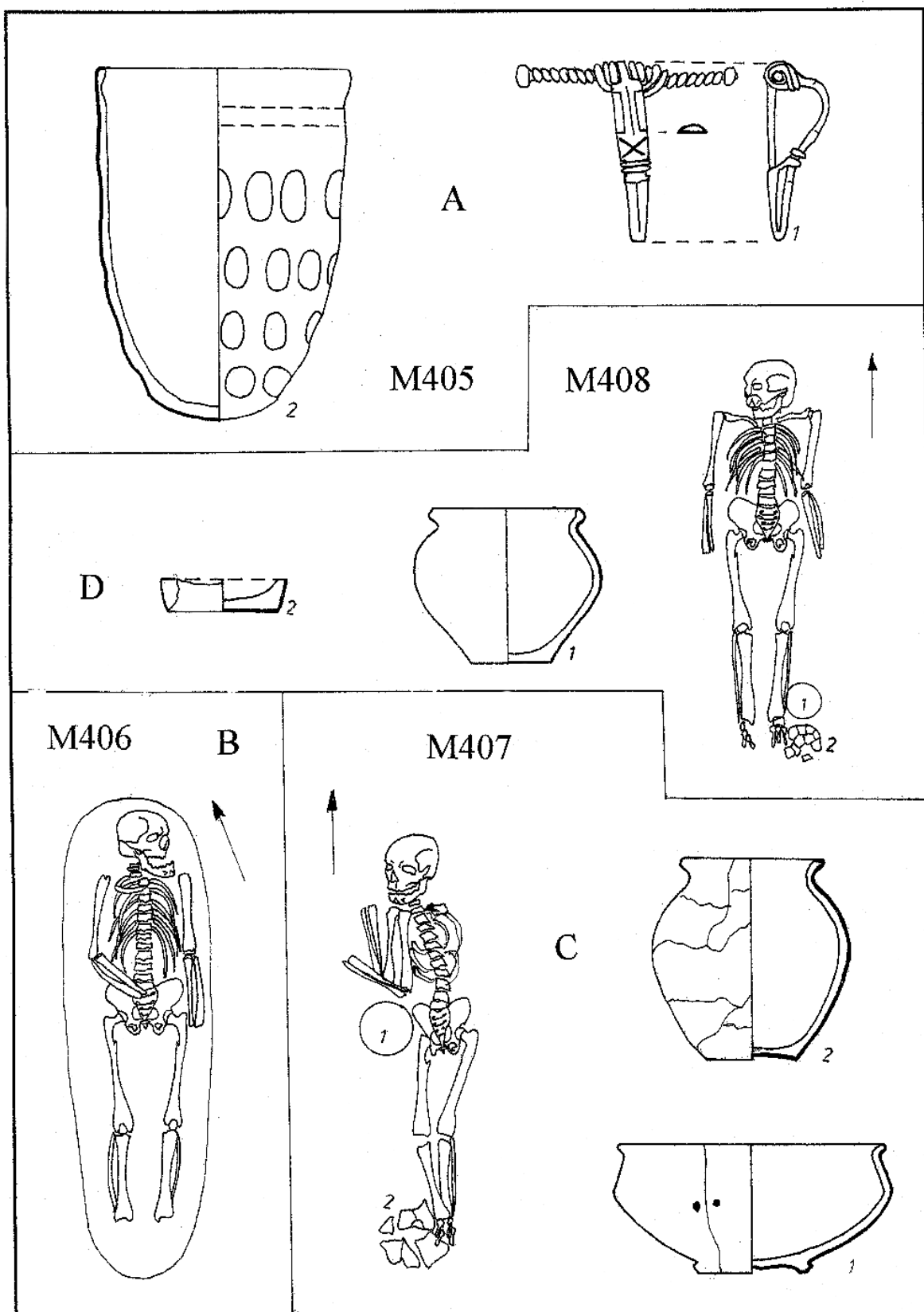

PLANȘA 223
Mormintele 398 (A), 399 (B) și 400 (C)

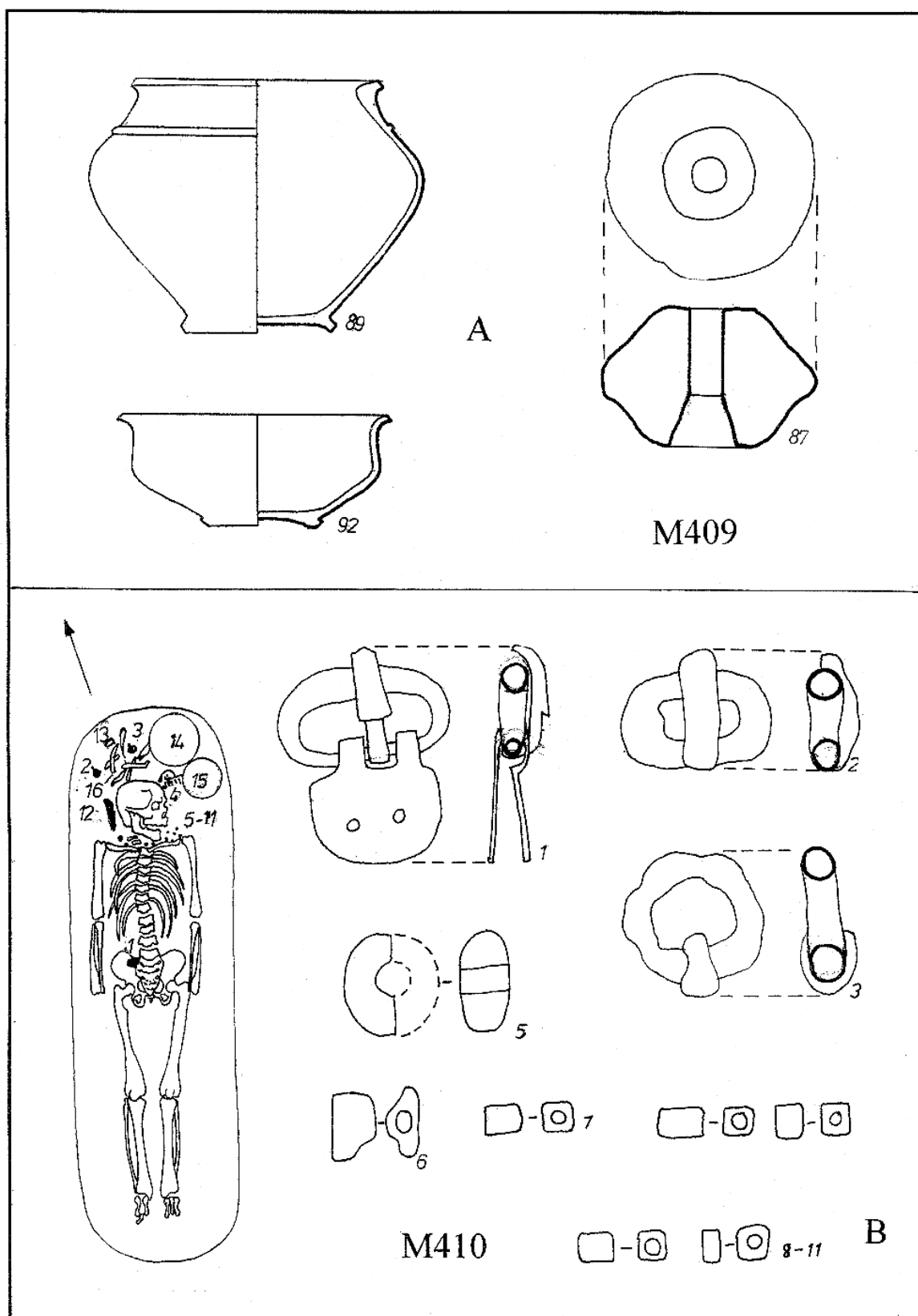
PLANȘA 224

Mormintele 401 (A), 402 (B), 403 (C), 404 (D) și 405 (E)

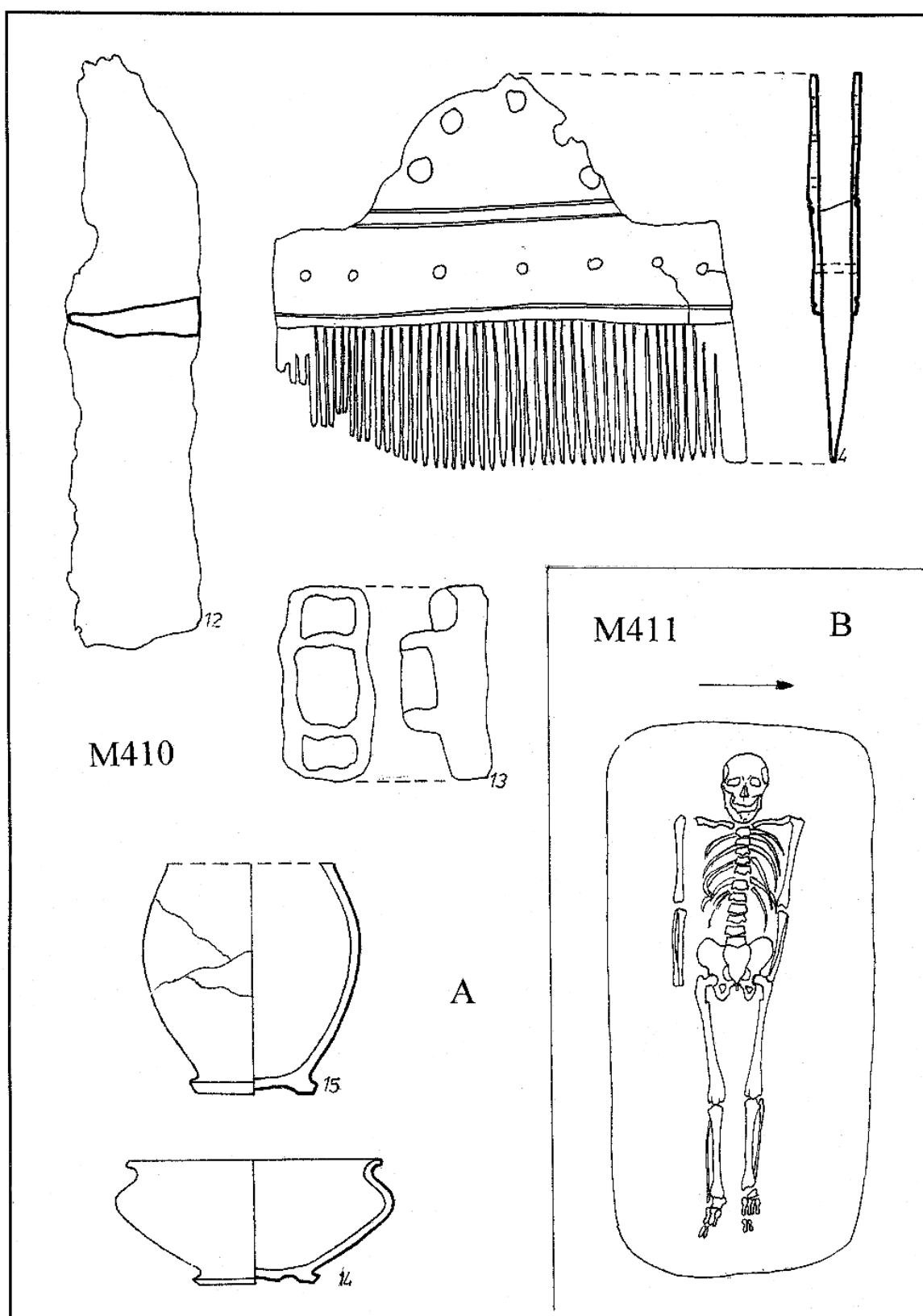

PLANȘA 225

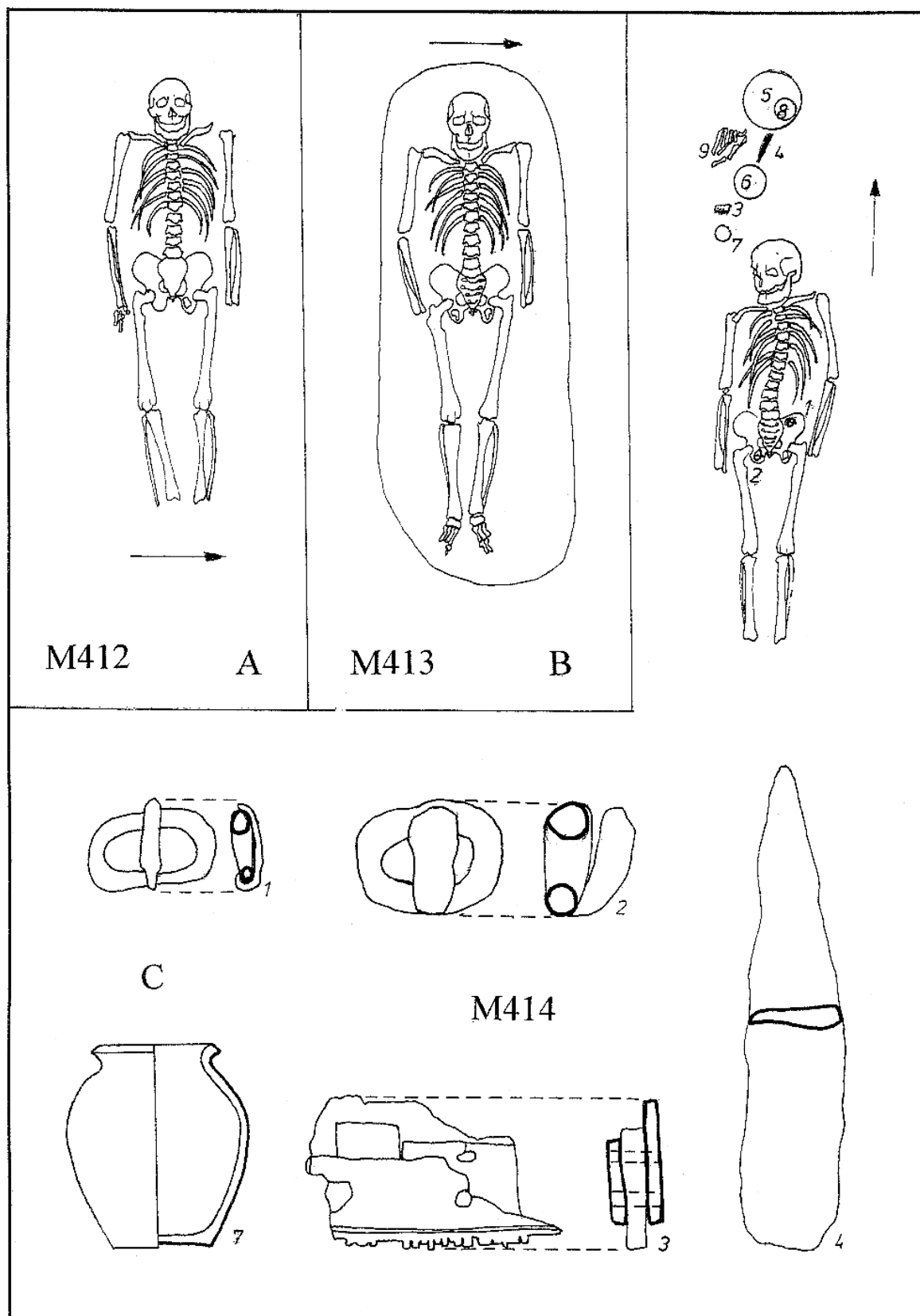
Mormintele 405 (A), 406 (B), 407 (C) și 408 (D)

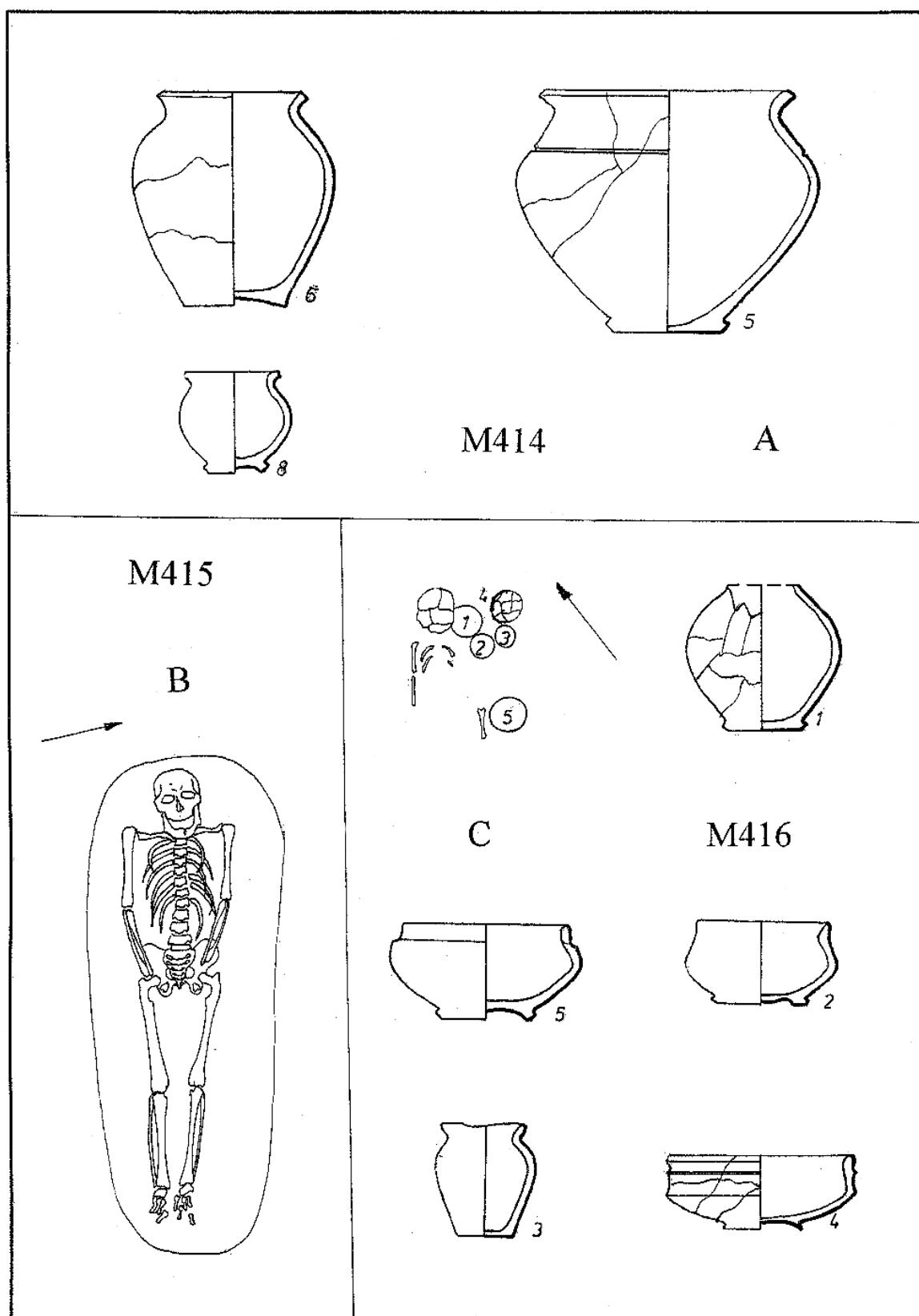
PLANȘA 227
Mormintele 409 (A) și 410 (B)

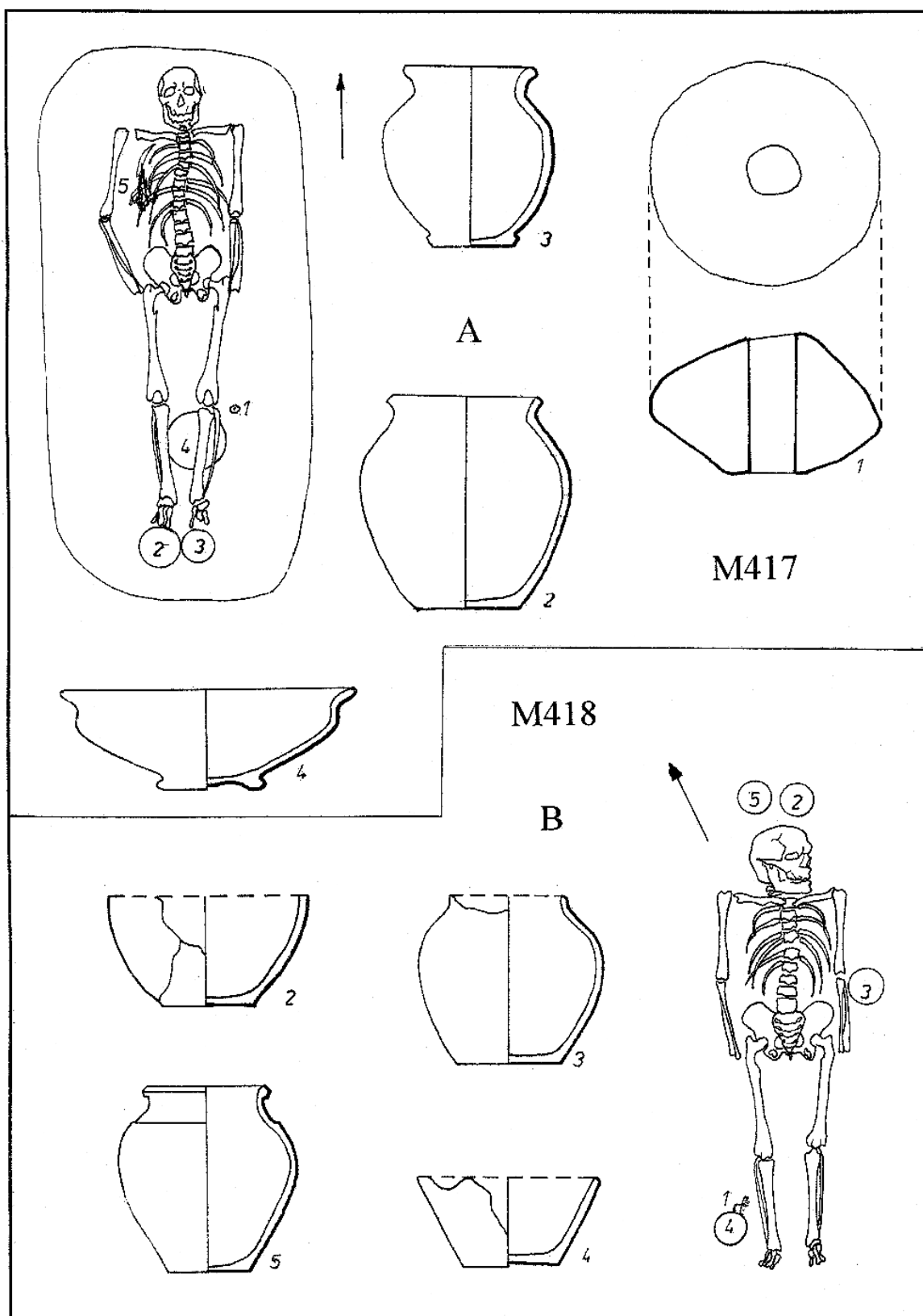
PLANȘA 228
Mormintele 410 (A) și 411 (B)

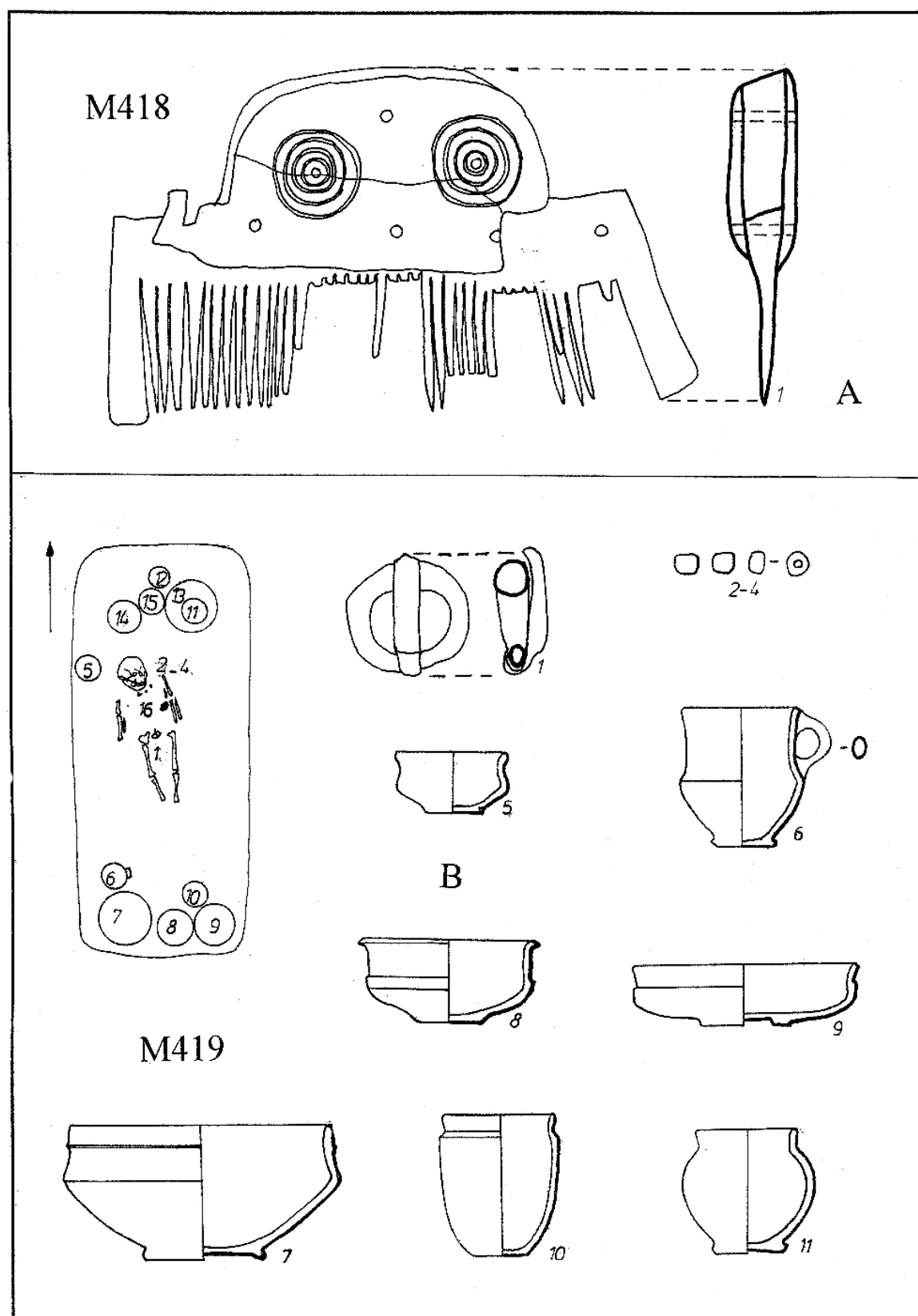
PLANȘA 229
Mormintele 412 (A), 413 (B) și 414 (C)

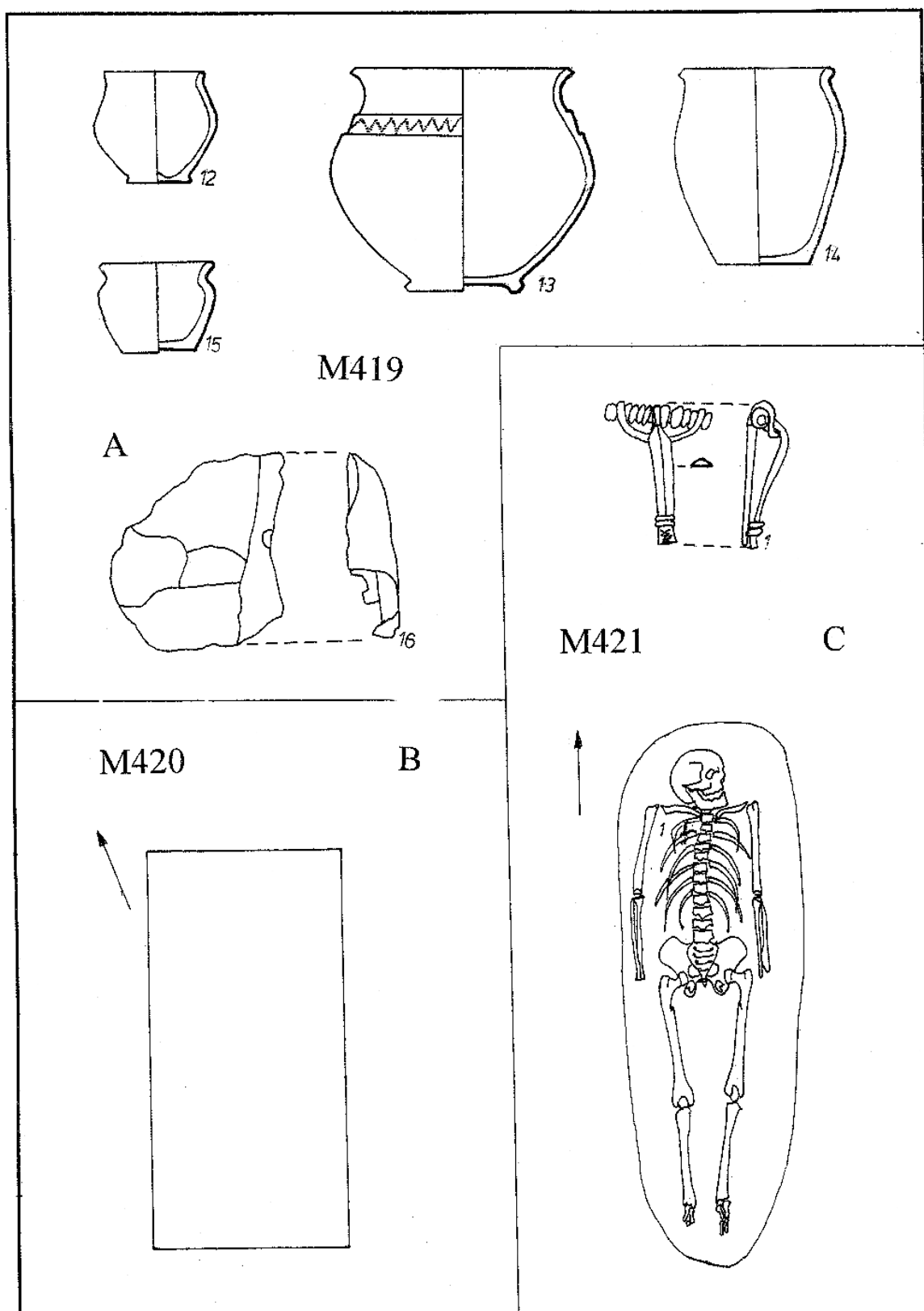
PLANȘA 230
Mormintele 414 (A), 415 (B) și 416 (C)

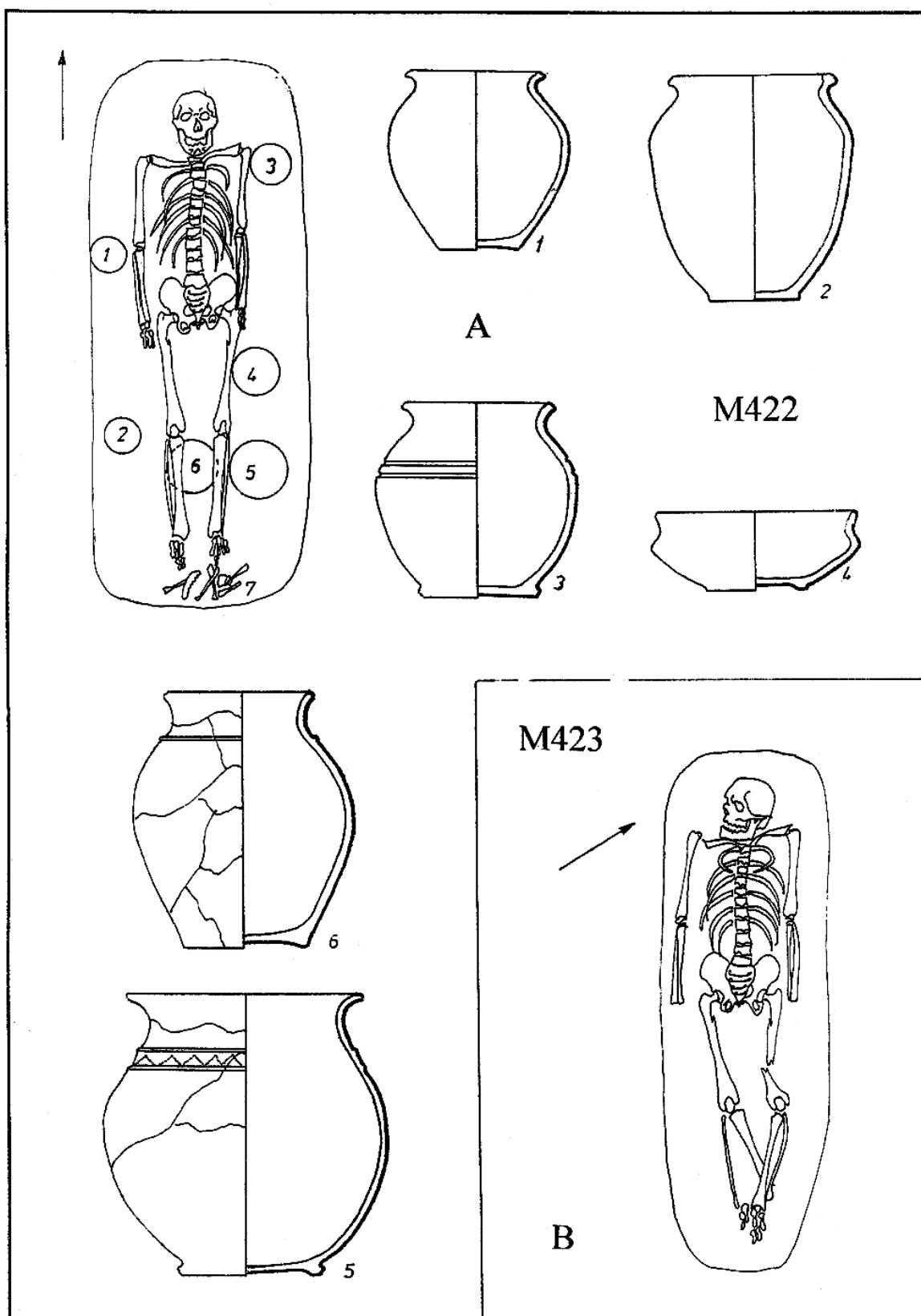
PLANȘA 231
Mormintele 417 (A) și 418 (B)

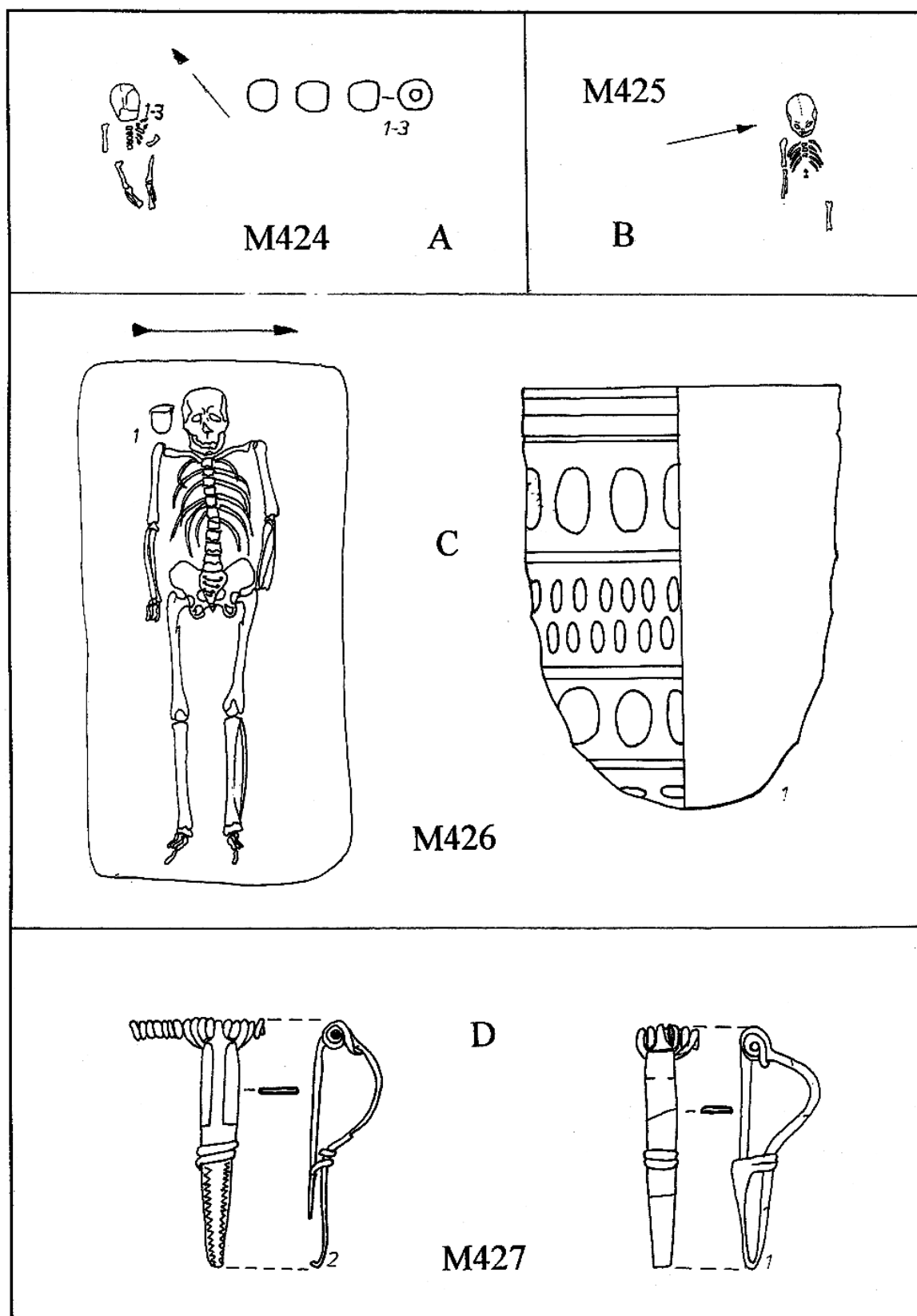
PLANȘA 232
Mormintele 418 (A) și 419 (B)

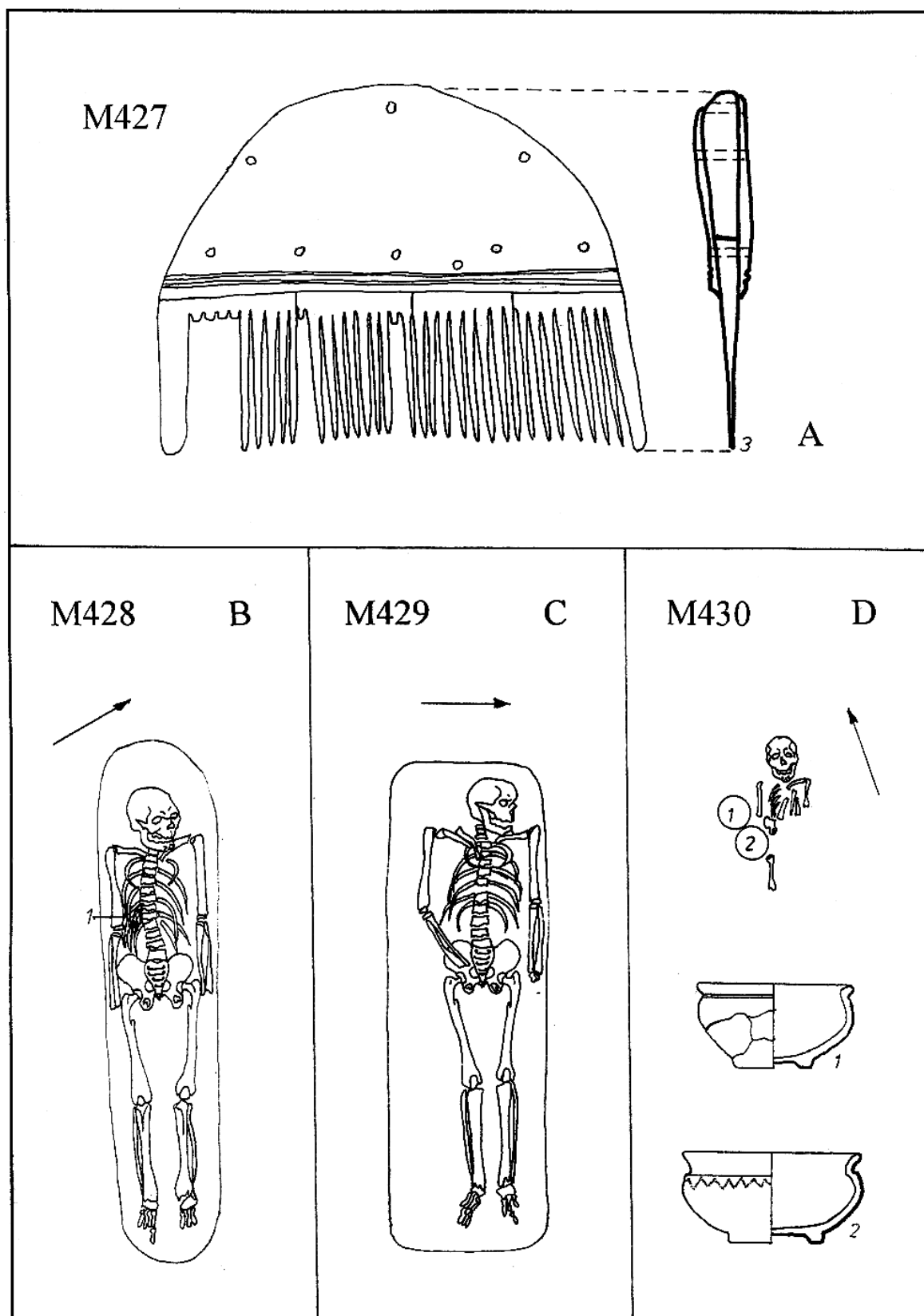
PLANȘA 233
Mormintele 419 (A), 420 (B) și 421 (C)

PLANȘA 234
Mormintele 422 (A) și 423 (B)

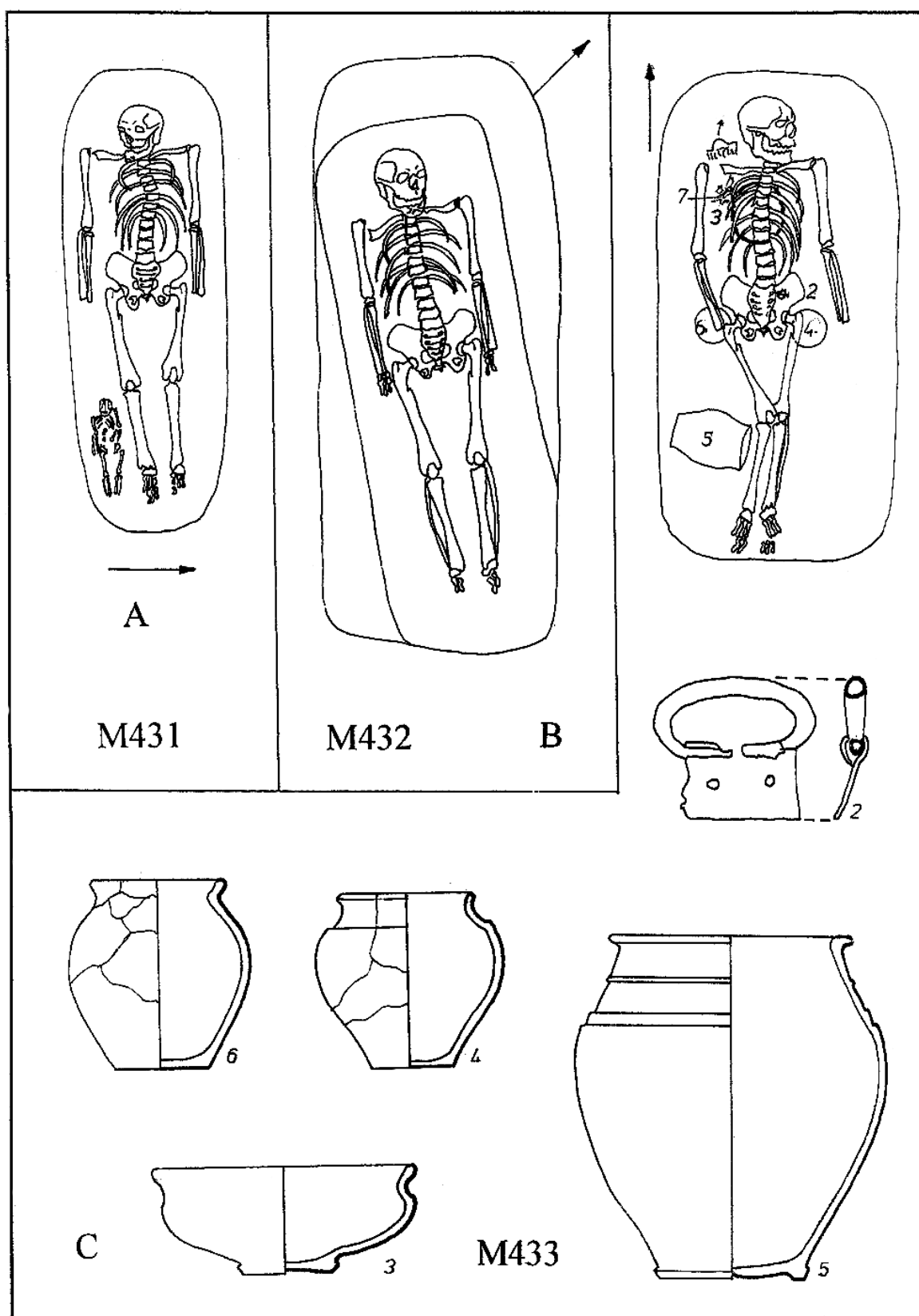

PLANȘA 235
Mormintele 424 (A), 425 (B), 426 (C) și 427 (D)

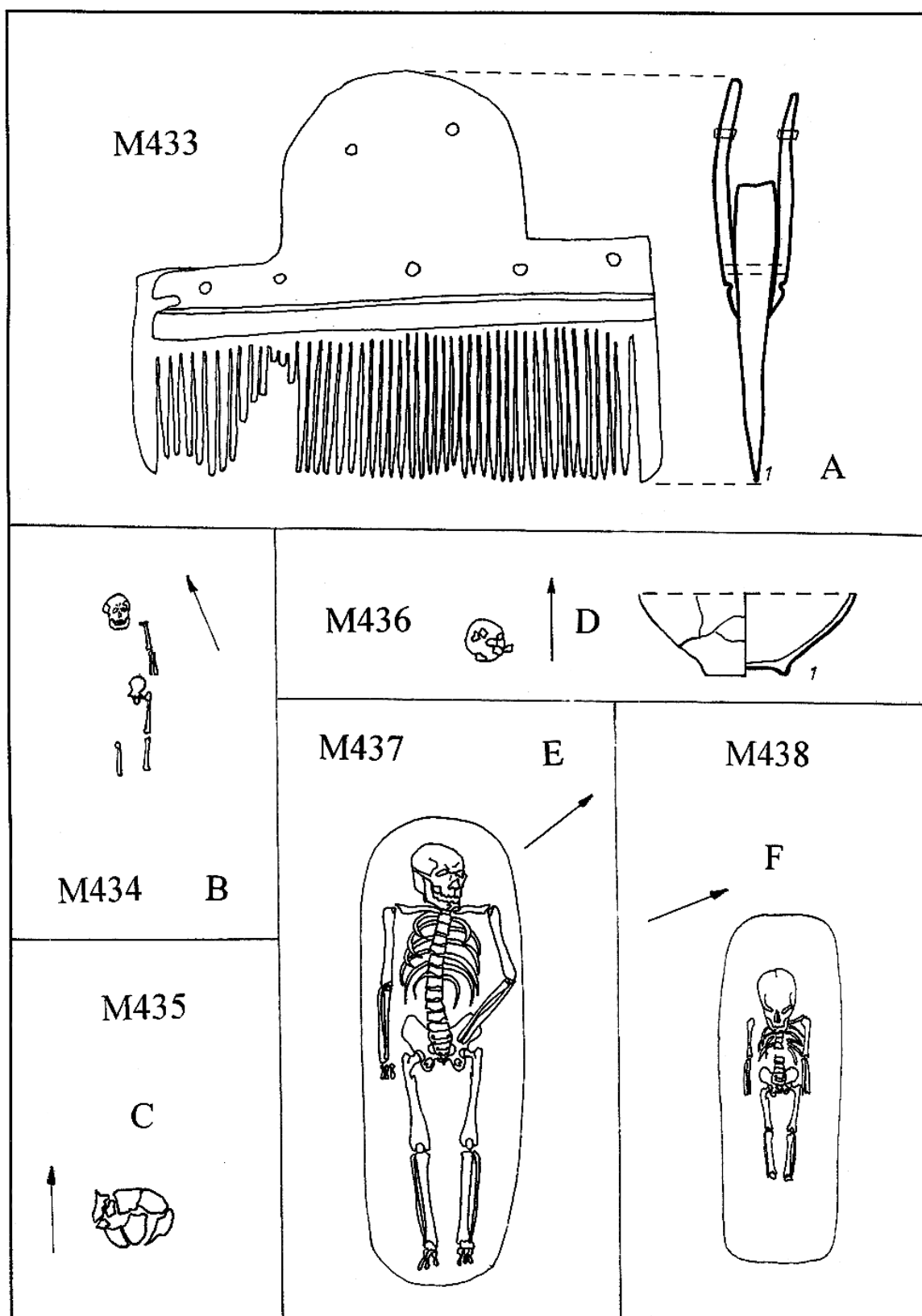

PLANȘA 237

Mormintele 427 (A), 428 (B), 429 (C) și 430 (D)

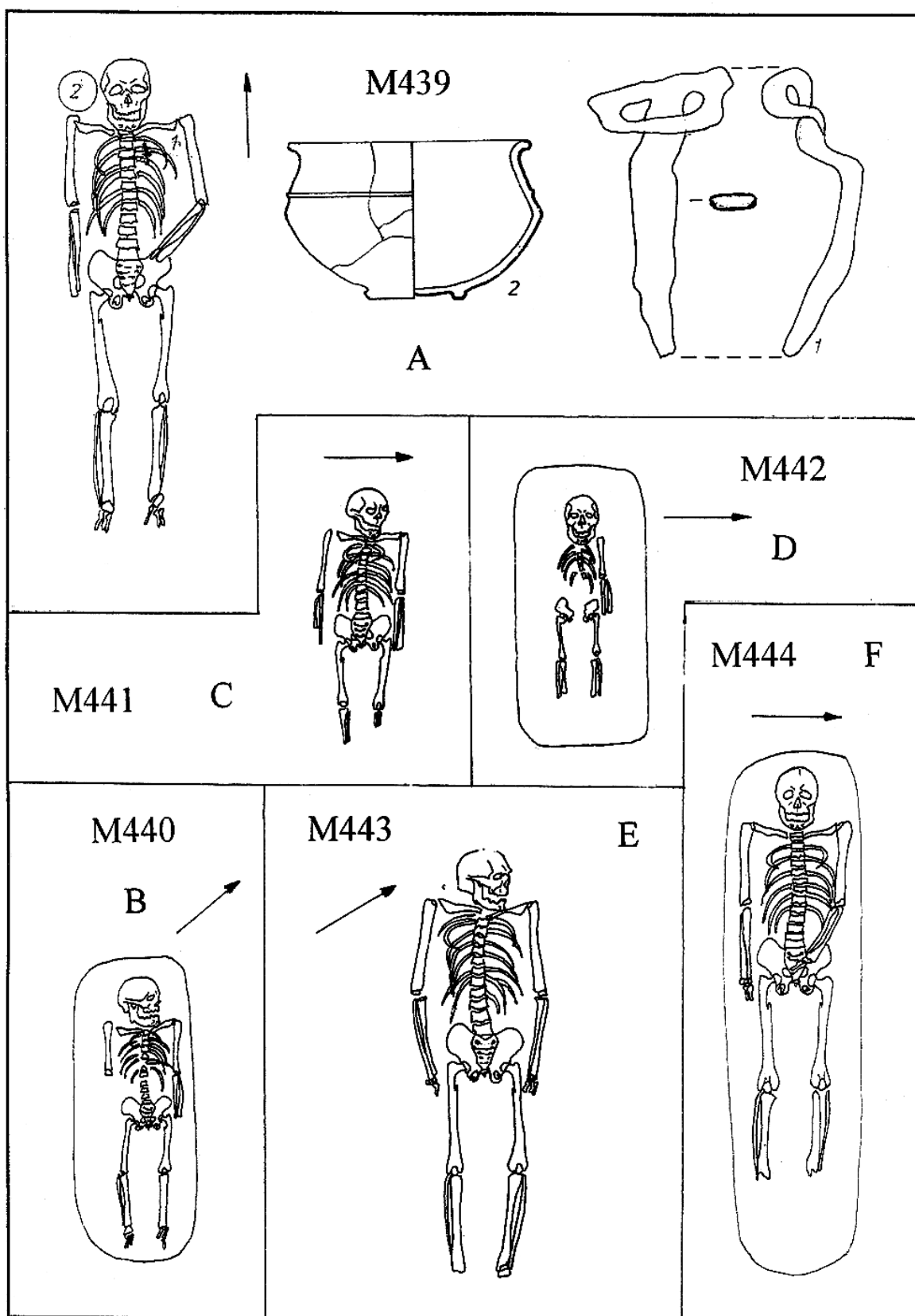

PLANȘA 238
Mormintele 431 (A), 432 (B) și 433 (C)

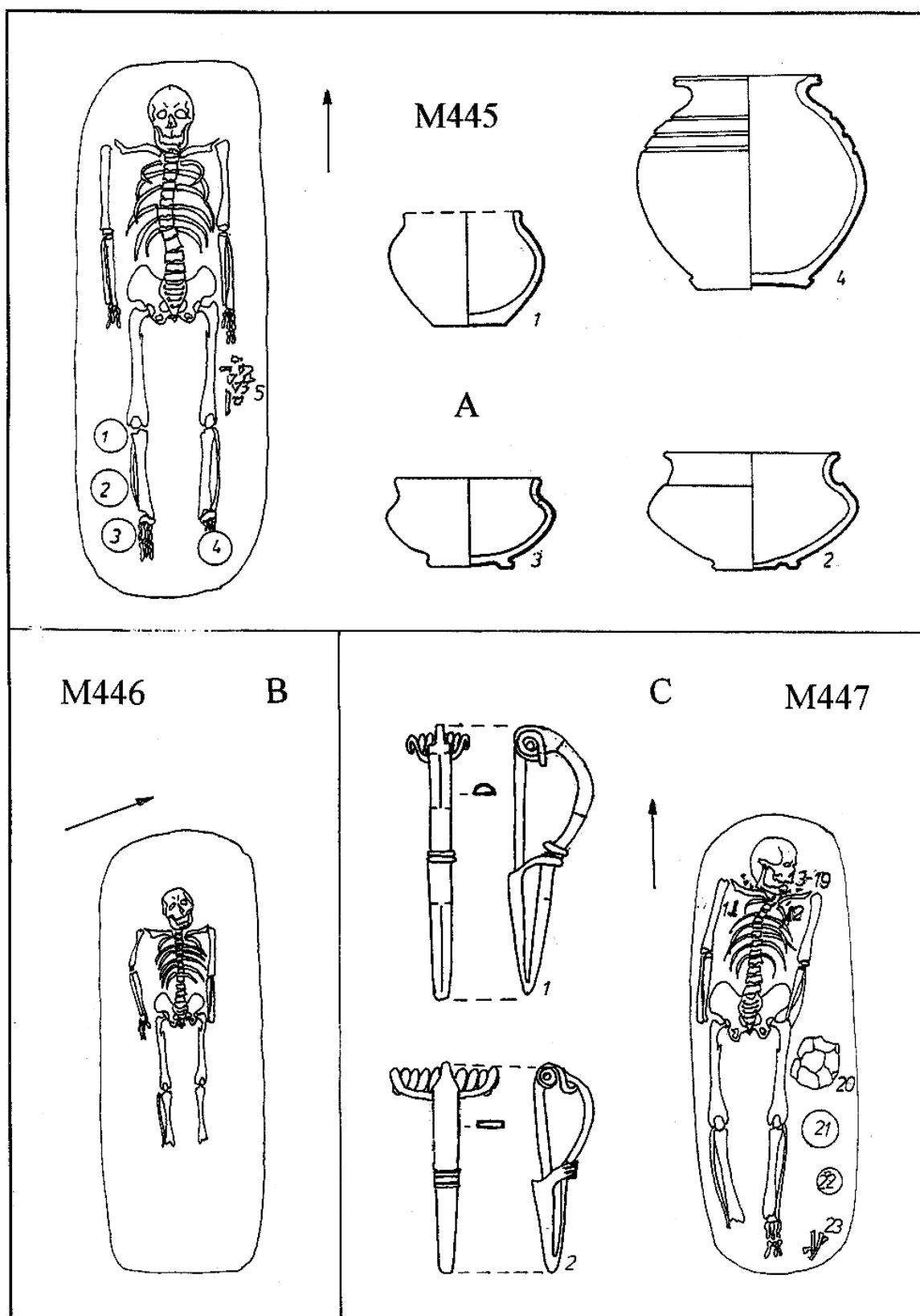
PLANȘA 239

Mormintele 433 (A), 434 (B), 435 (C), 436 (D), 437 (E) și 438 (F)

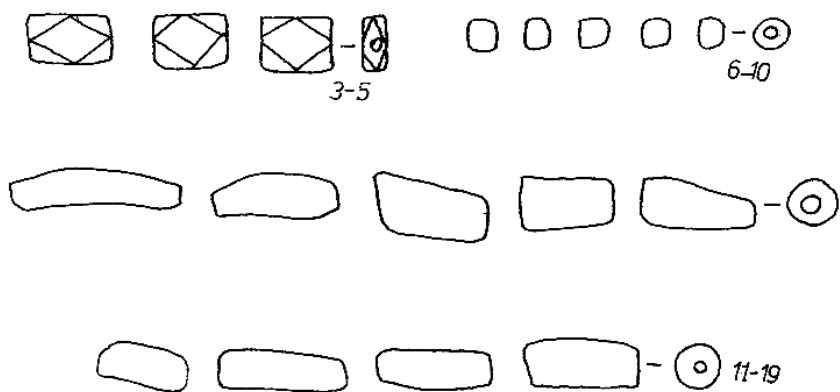

PLANȘA 240

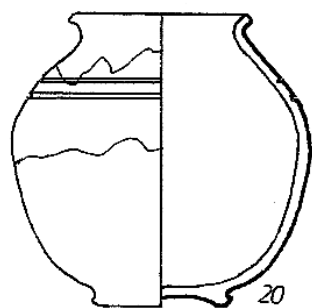
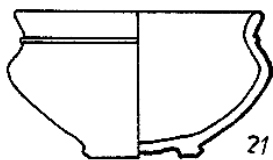
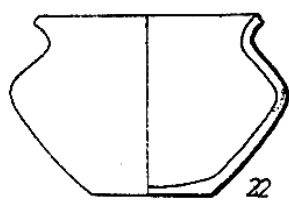
Mormintele 439 (A), 440 (B), 441 (C), 442 (D), 443 (E) și 444 (F)

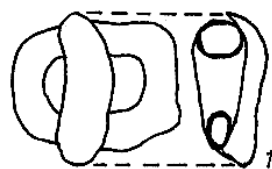
PLANȘA 241
Mormintele 445 (A), 446 (B) și 447 (C)

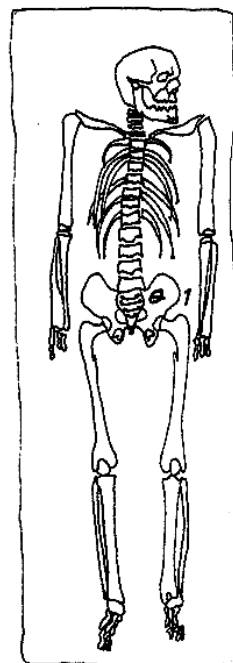
M447

A

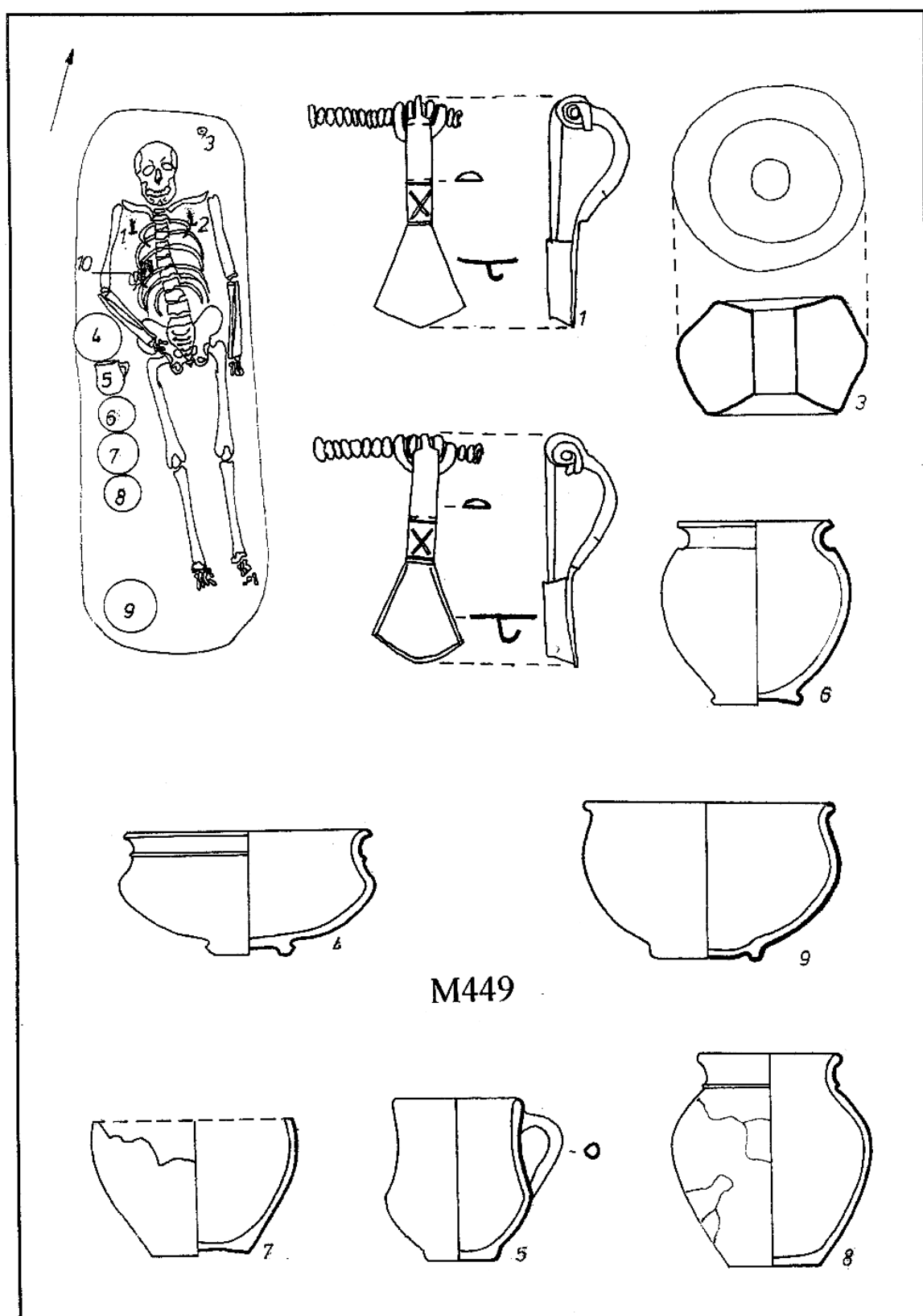
M448

B

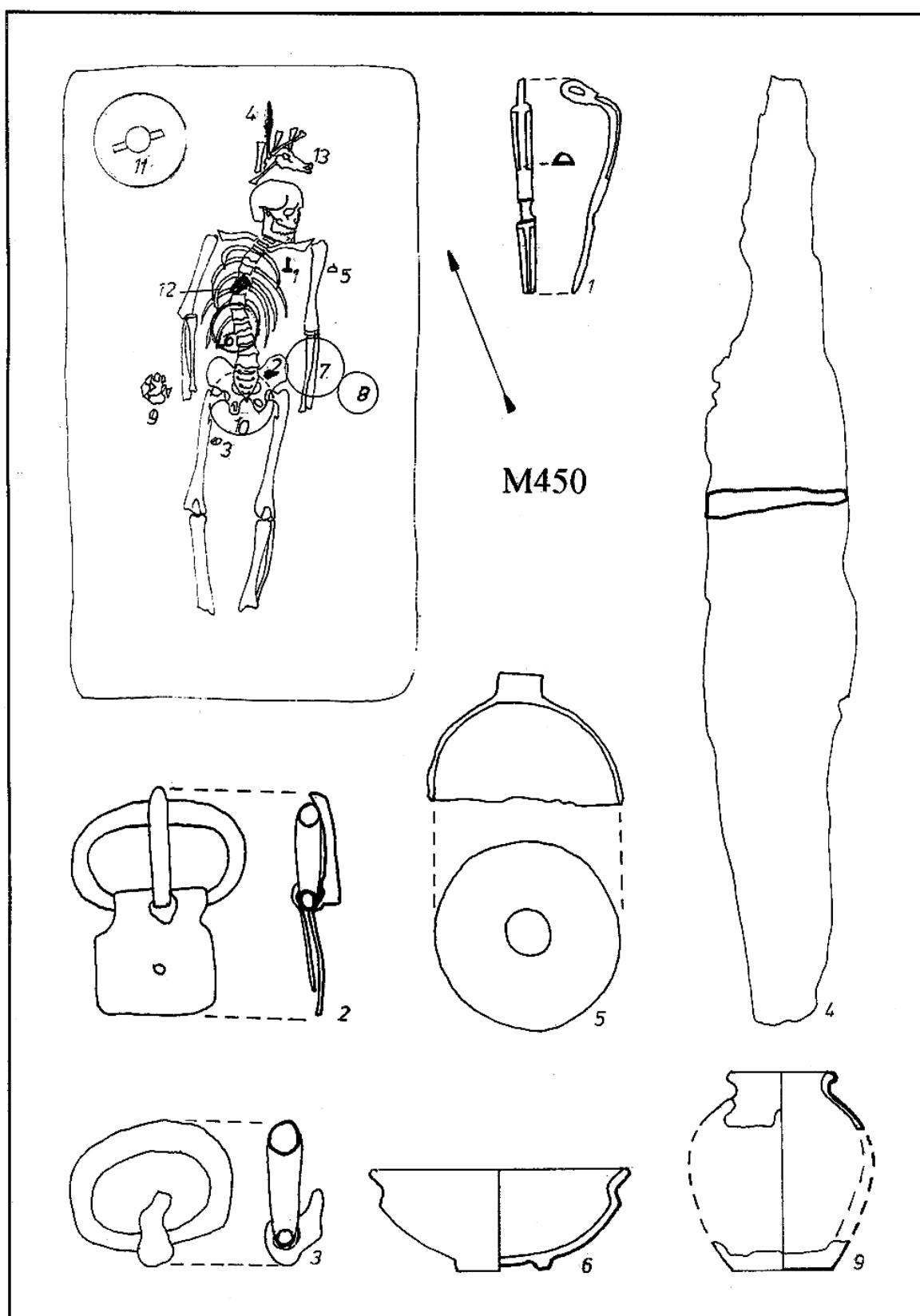
PLANȘA 242

Mormintele 447 (A) și 448 (B)

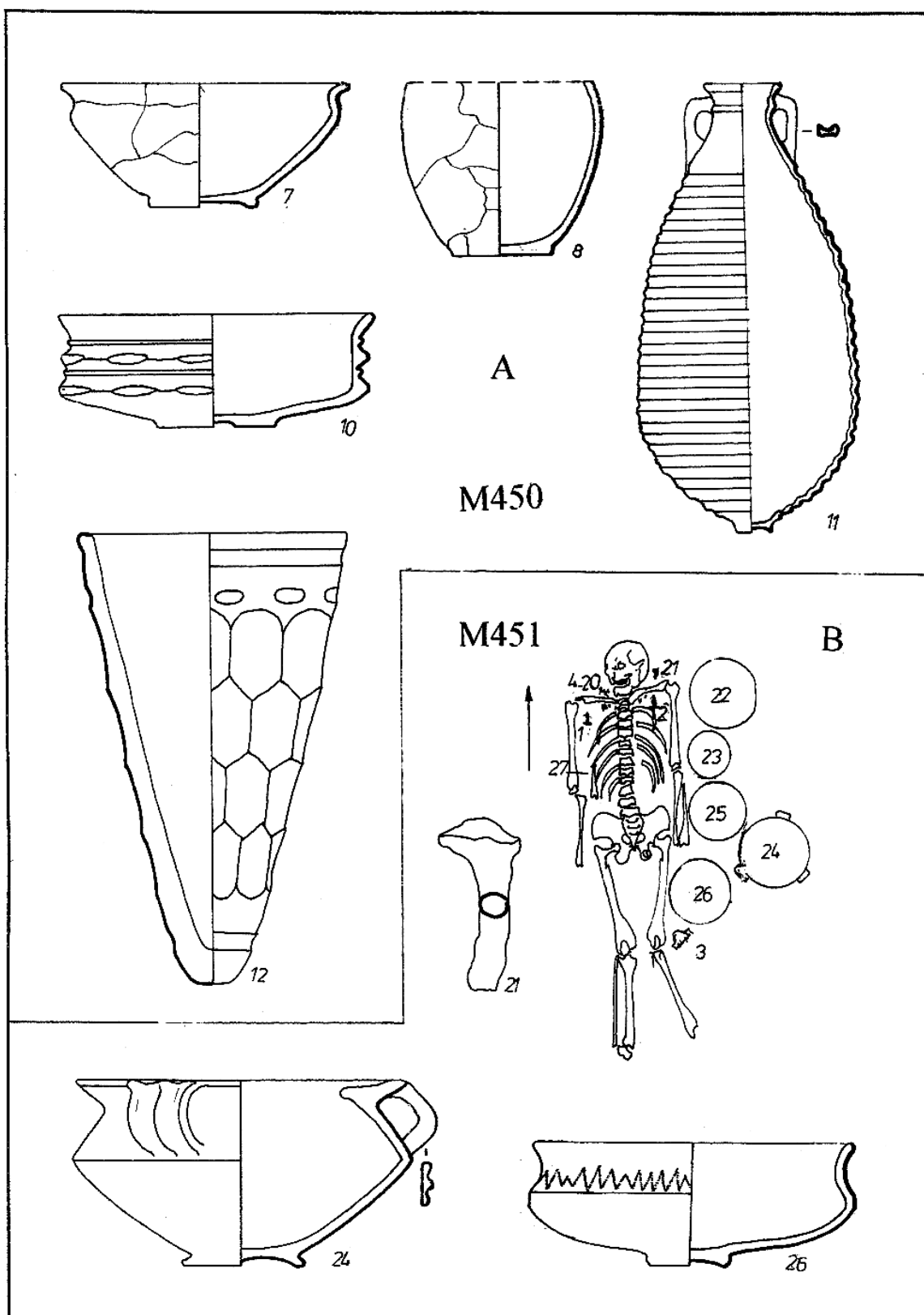

M449

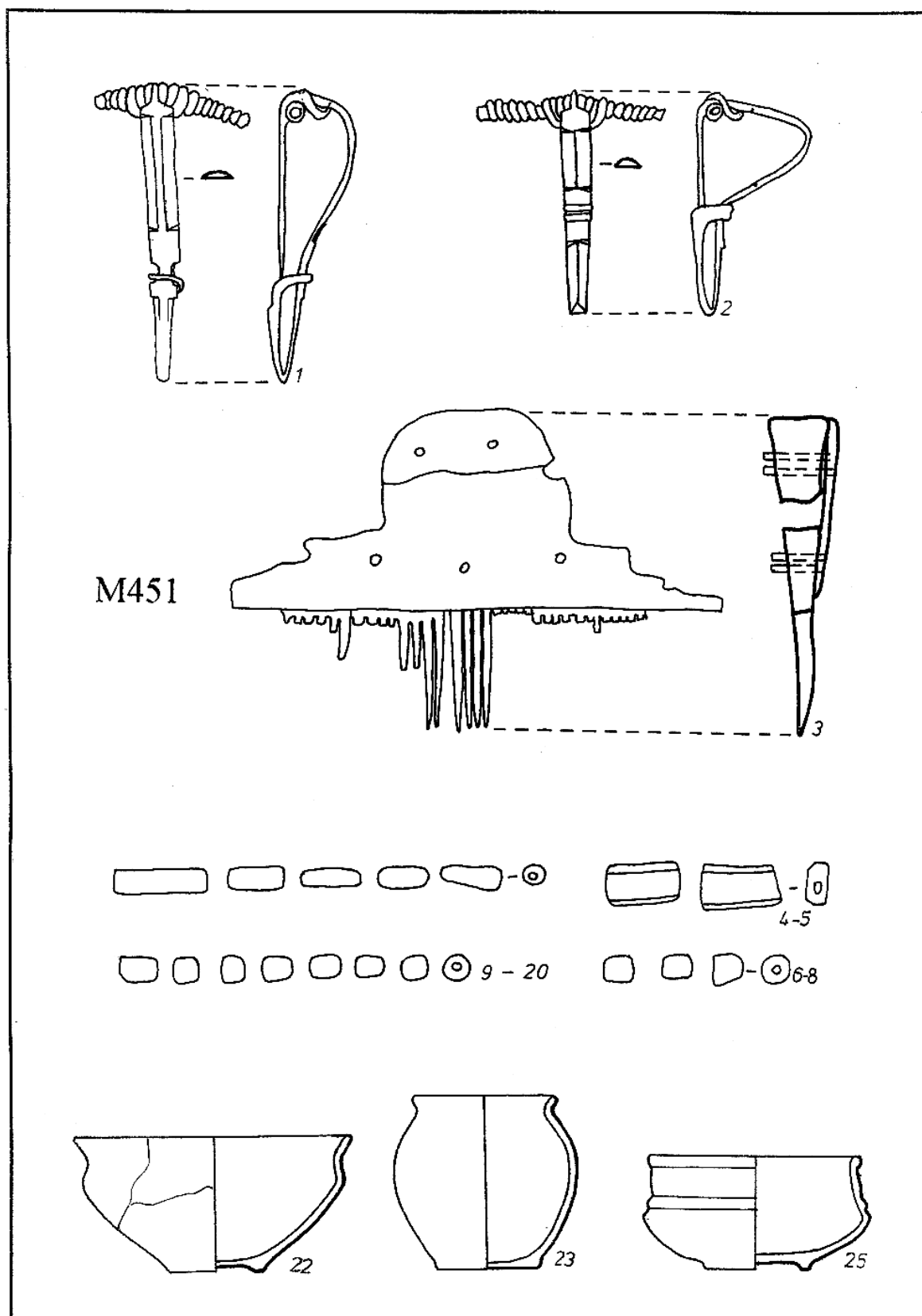
PLANȘA 243
Mormântul 449

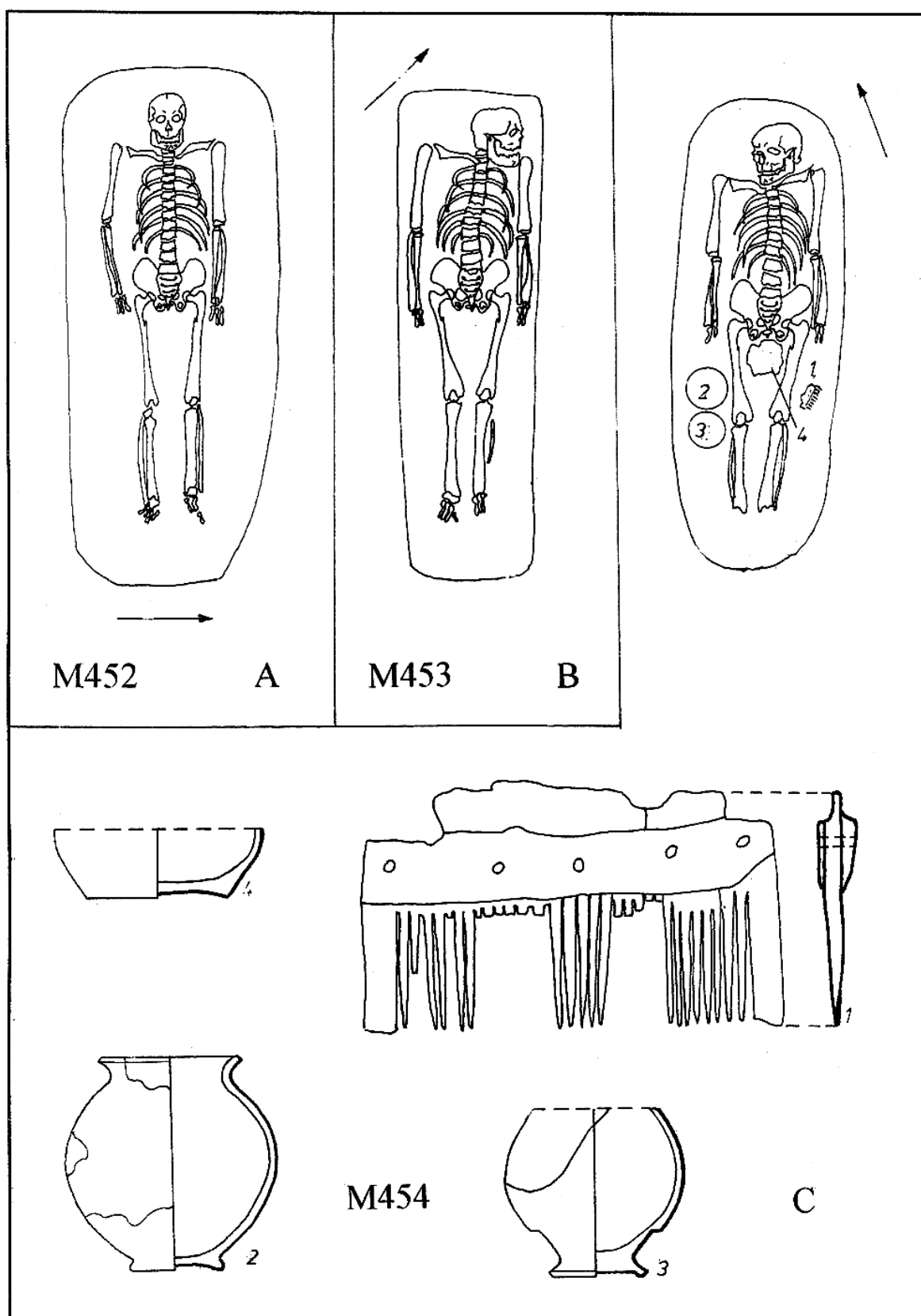
PLANȘA 244
Mormântul 450

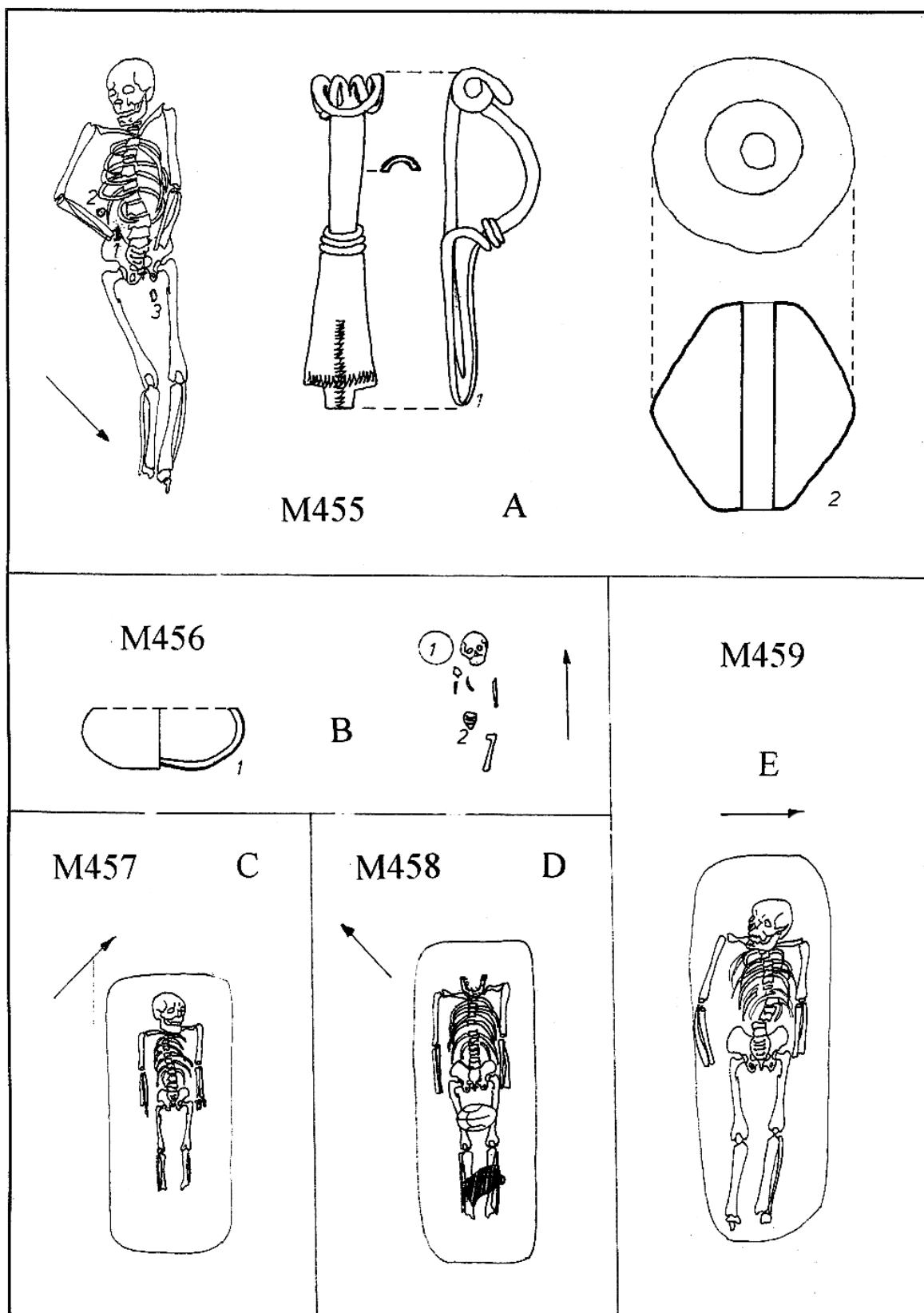
PLANȘA 245
Mormintele 450 (A) și 451 (B)

PLANȘA 246
Mormântul 451

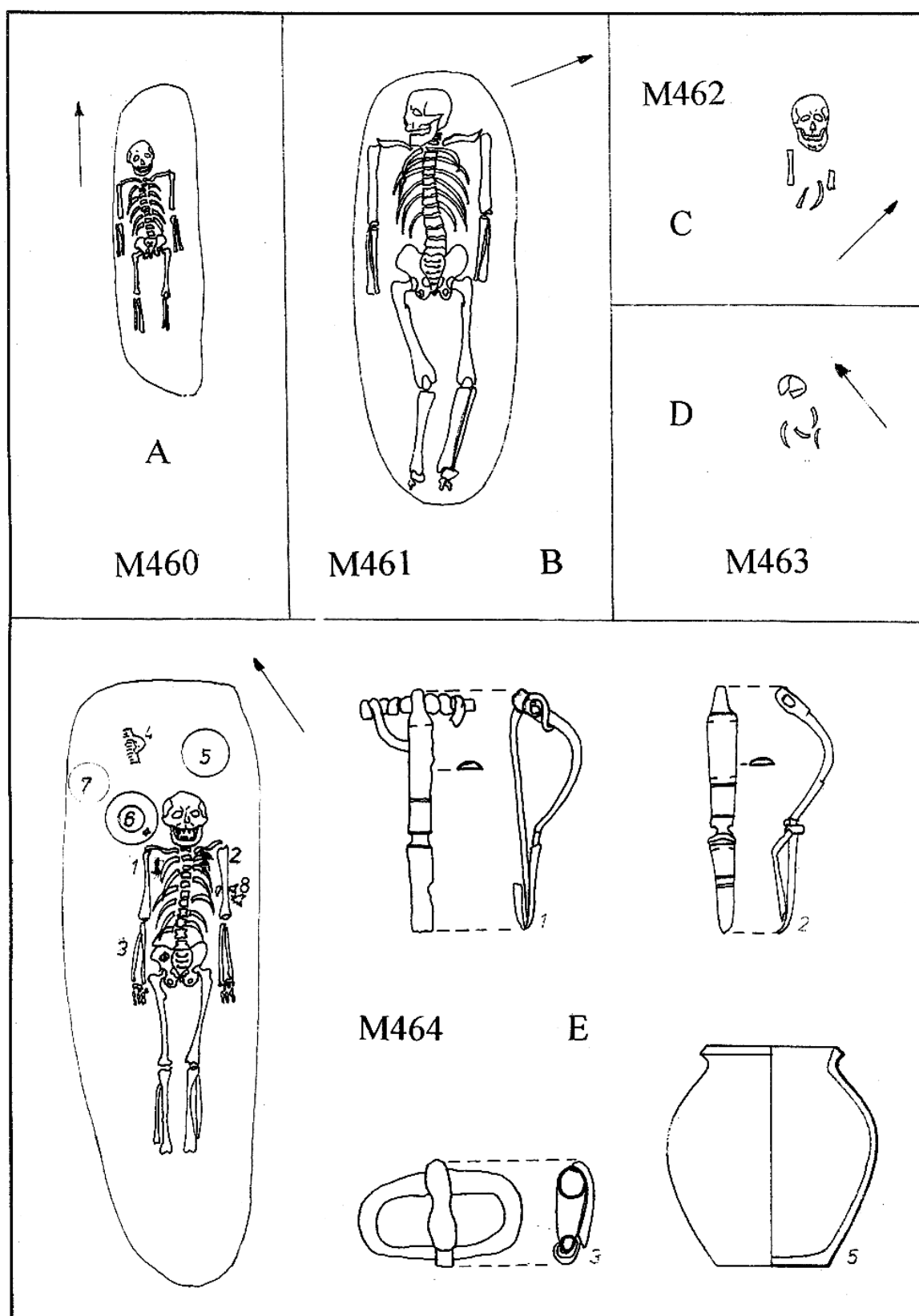

PLANȘA 247
Mormintele 452 (A), 453 (B) și 454 (C)

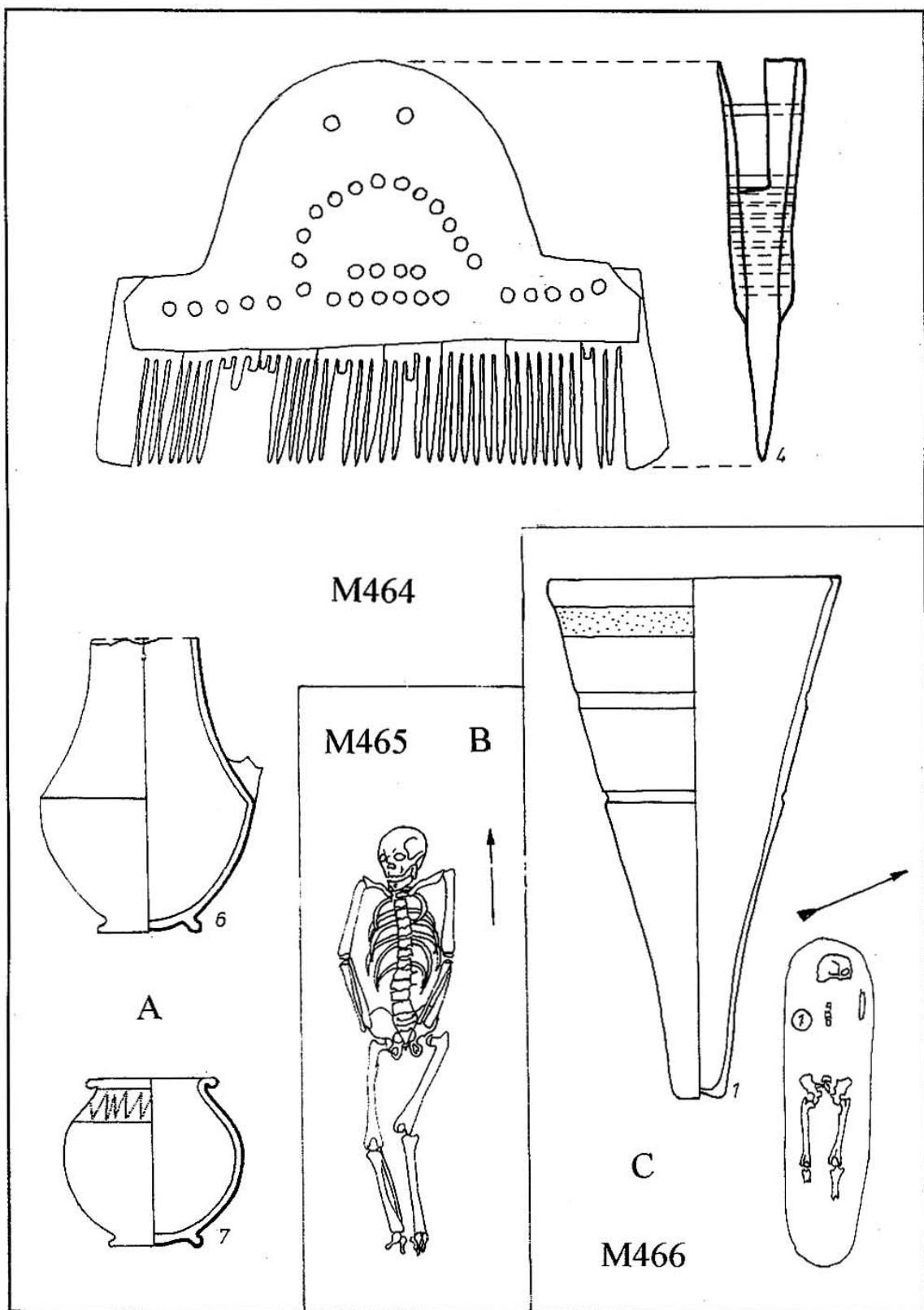
PLANȘA 248

Mormintele 455 (A), 456 (B), 457 (C), 458 (D) și 459 (E)

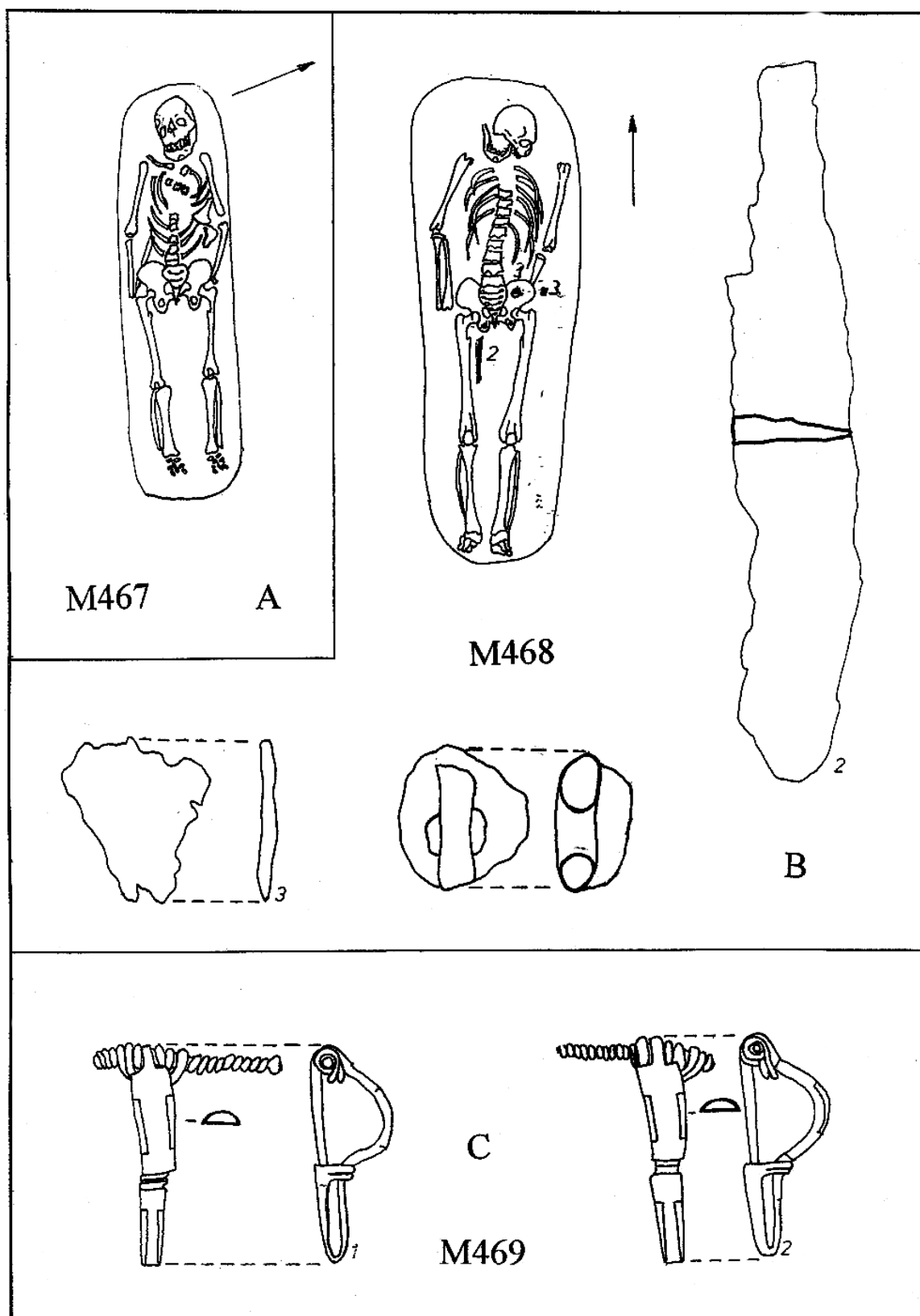

PLANȘA 249

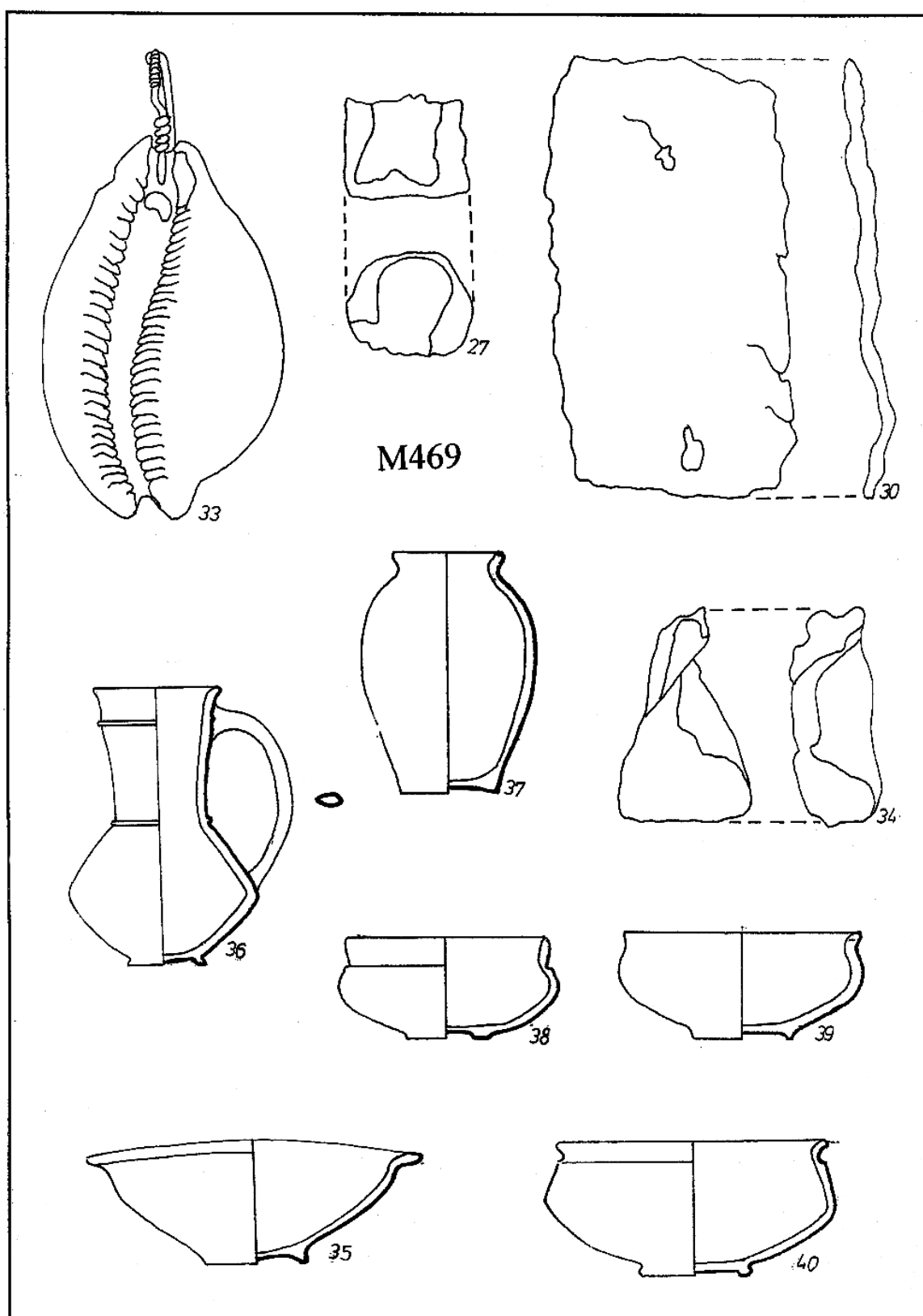
Mormintele 460 (A), 461 (B), 462 (C), 463 (D) și 464 (E)

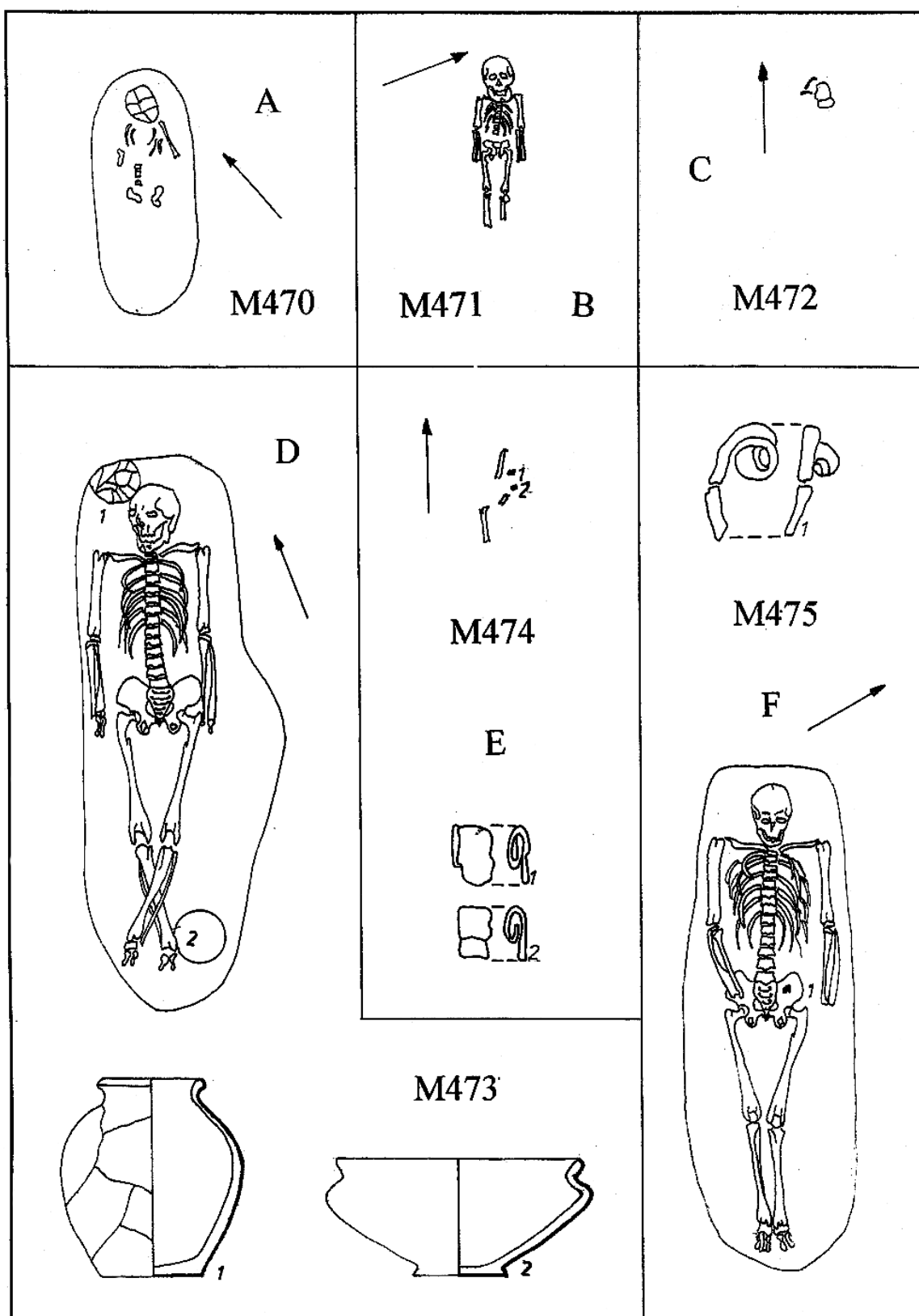
PLANȘA 250
Mormintele 464 (A), 465 (B) și 466 (C)

PLANȘA 251
Mormintele 467 (A), 468 (B) și 469 (C)

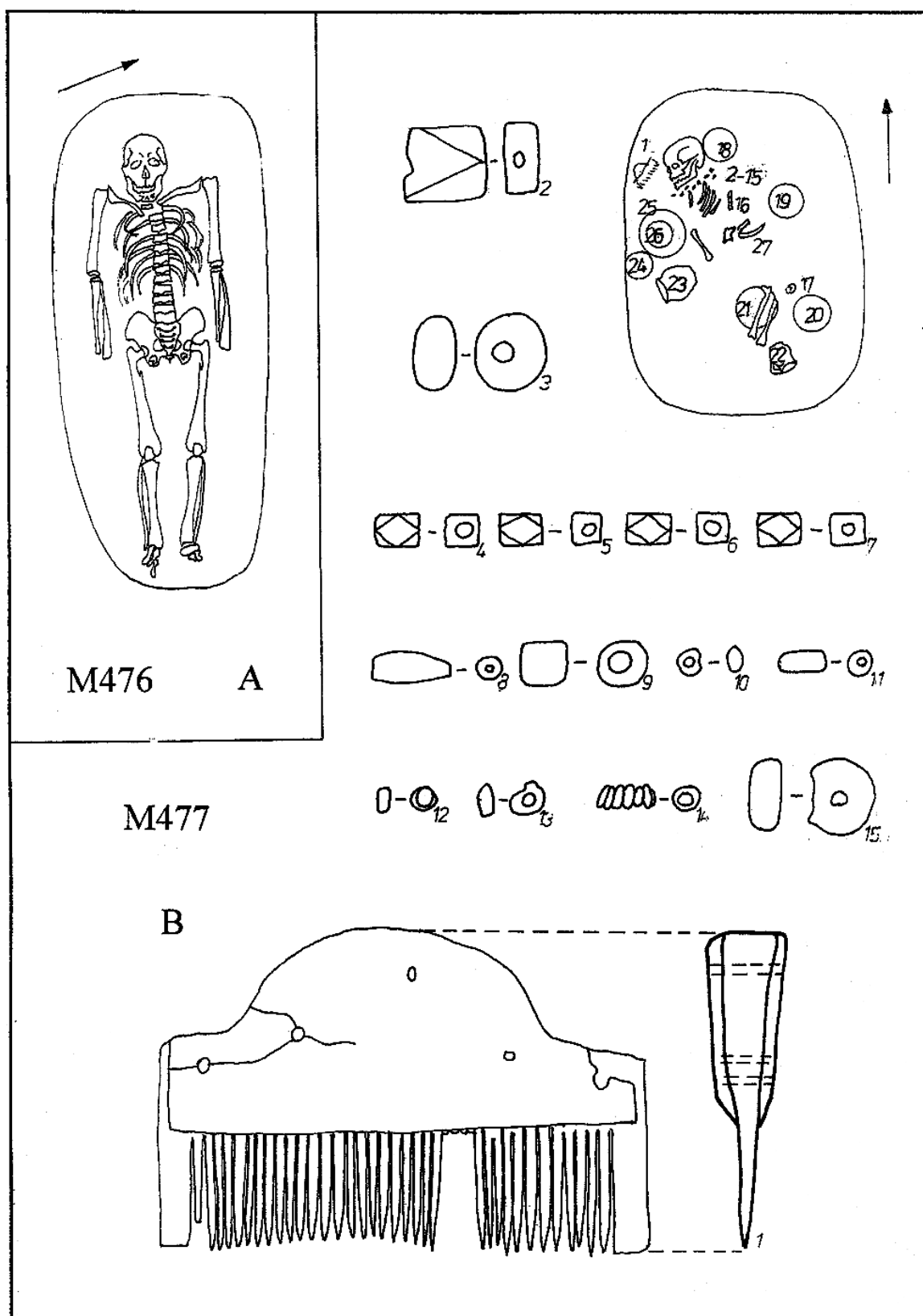

PLANȘA 253
Mormântul 469

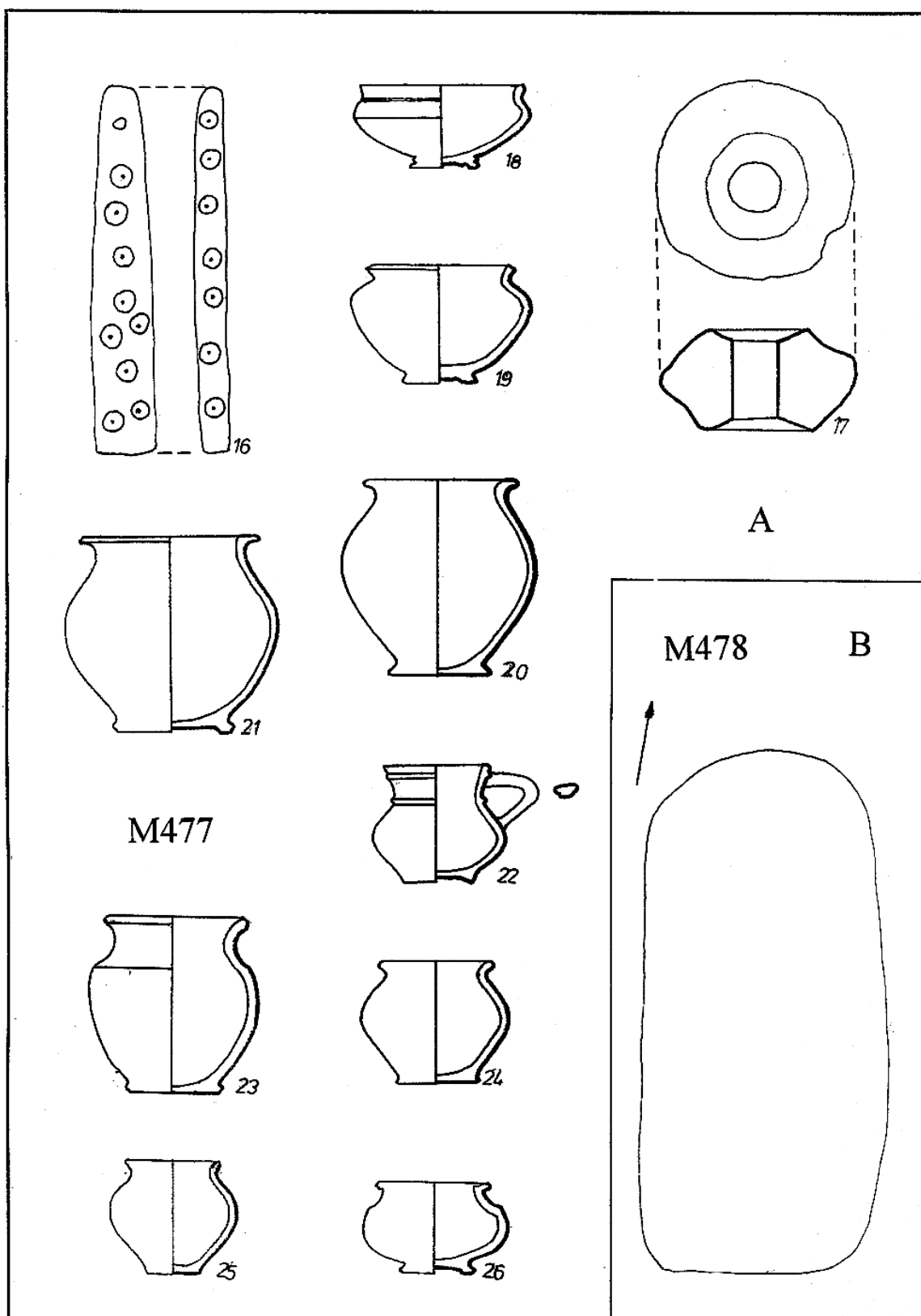

PLANȘA 254

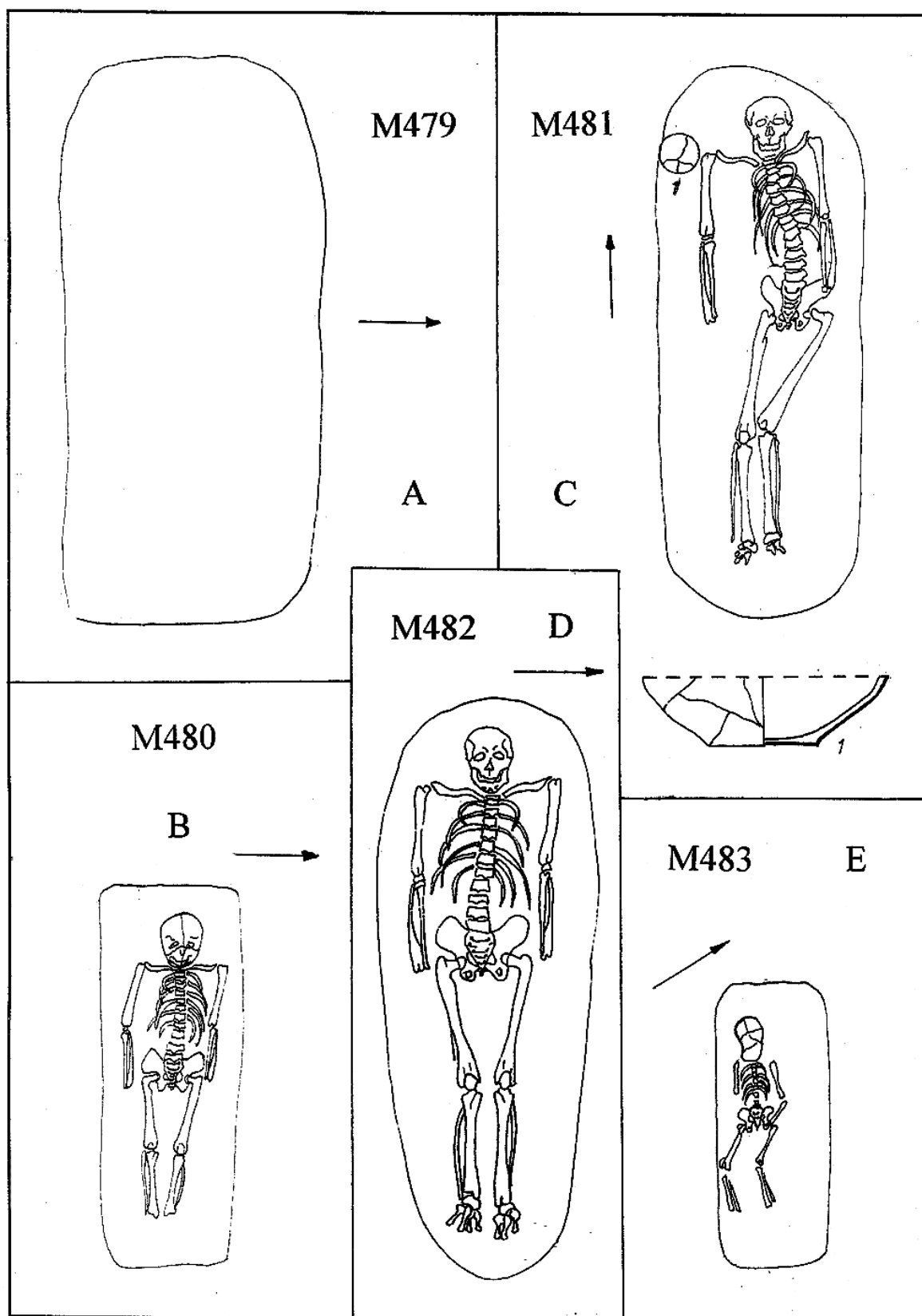
Mormintele 470 (A), 471 (B), 472 (C), 473 (D), 474 (E) și 475 (F)

PLANȘA 255
Mormintele 476 (A) și 477 (B)

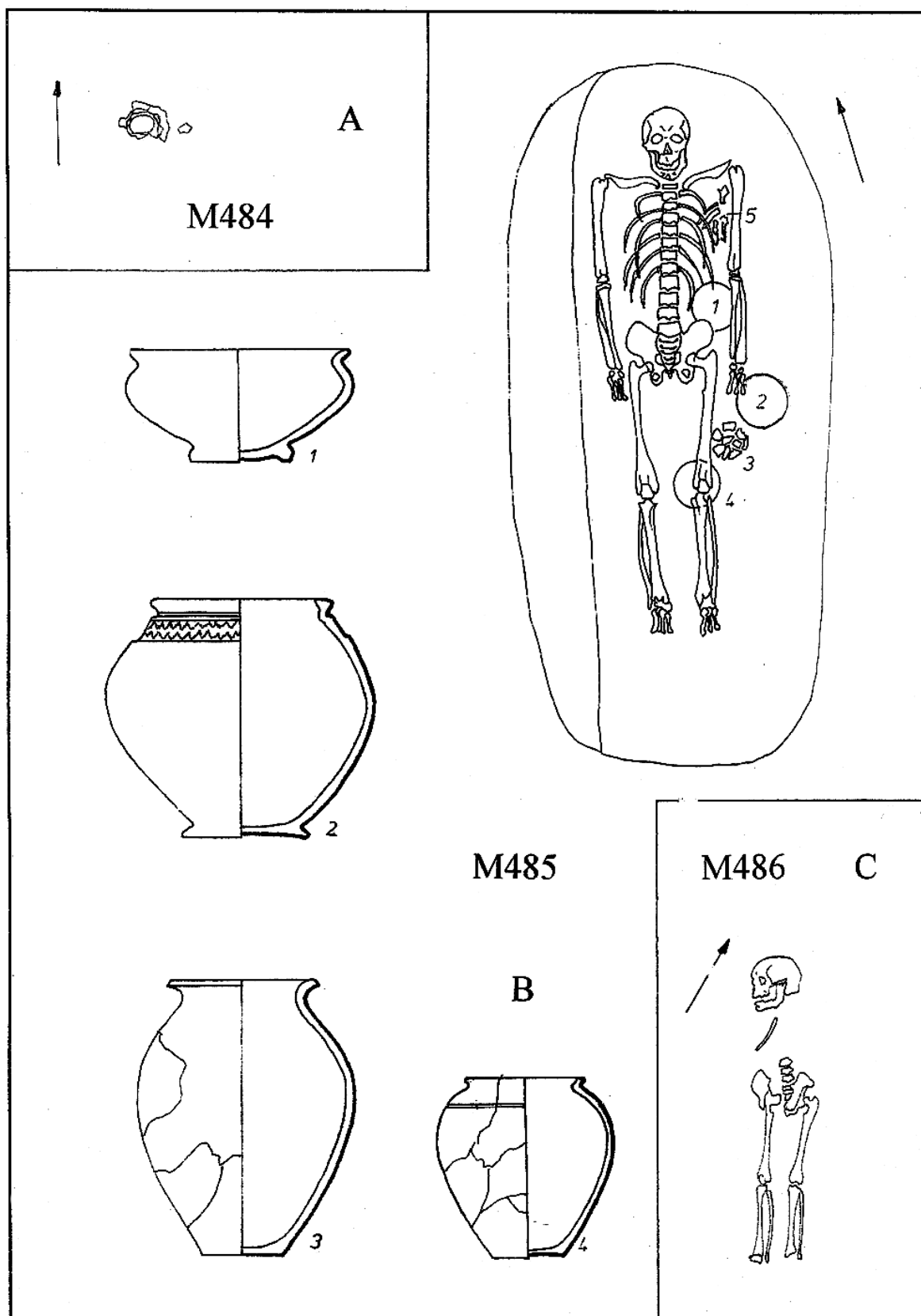

PLANȘA 256
Mormintele 477 (A) și 478 (B)

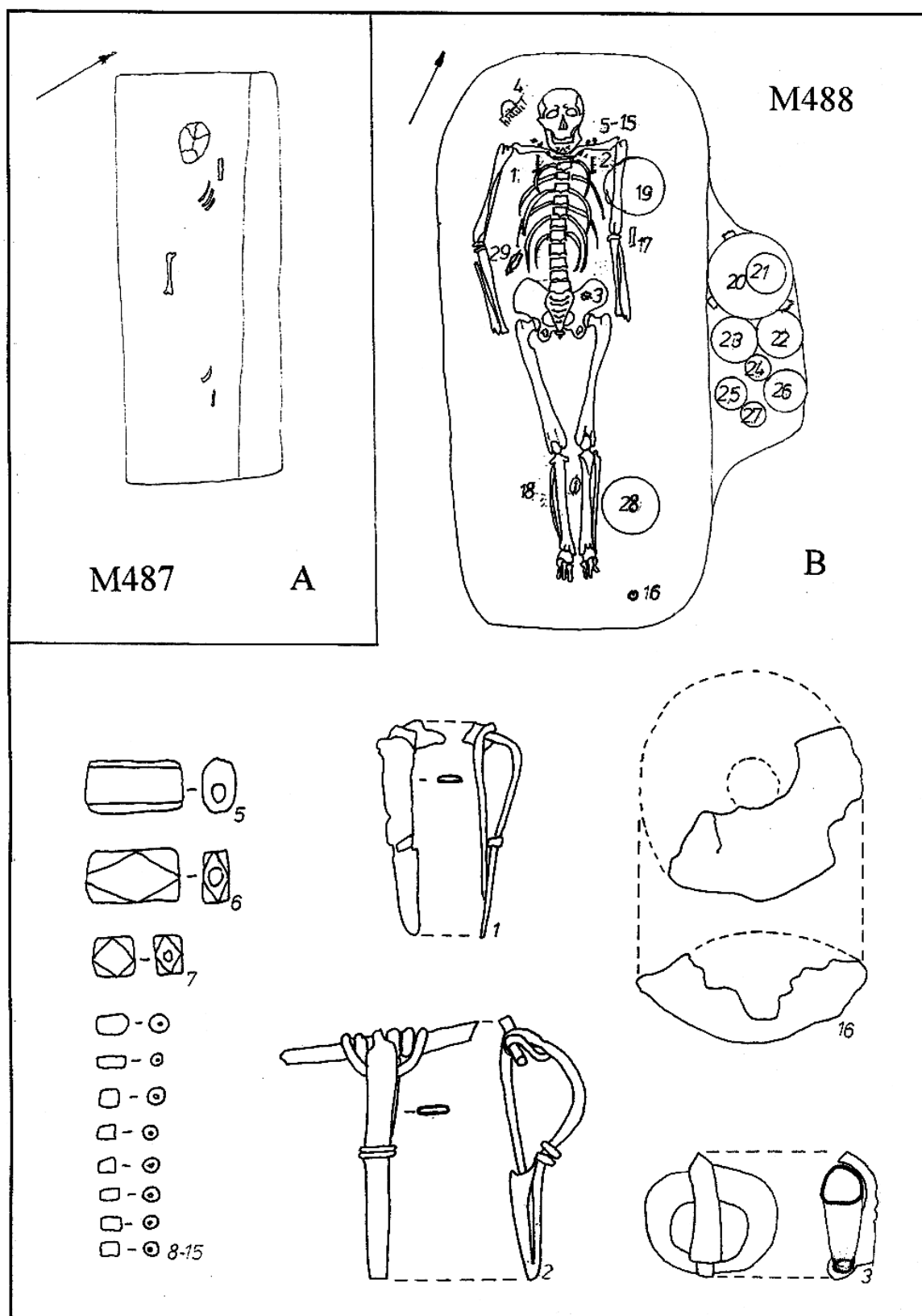
PLANȘA 257

Mormintele 479 (A), 480 (B), 481 (C), 482 (D) și 483 (E)

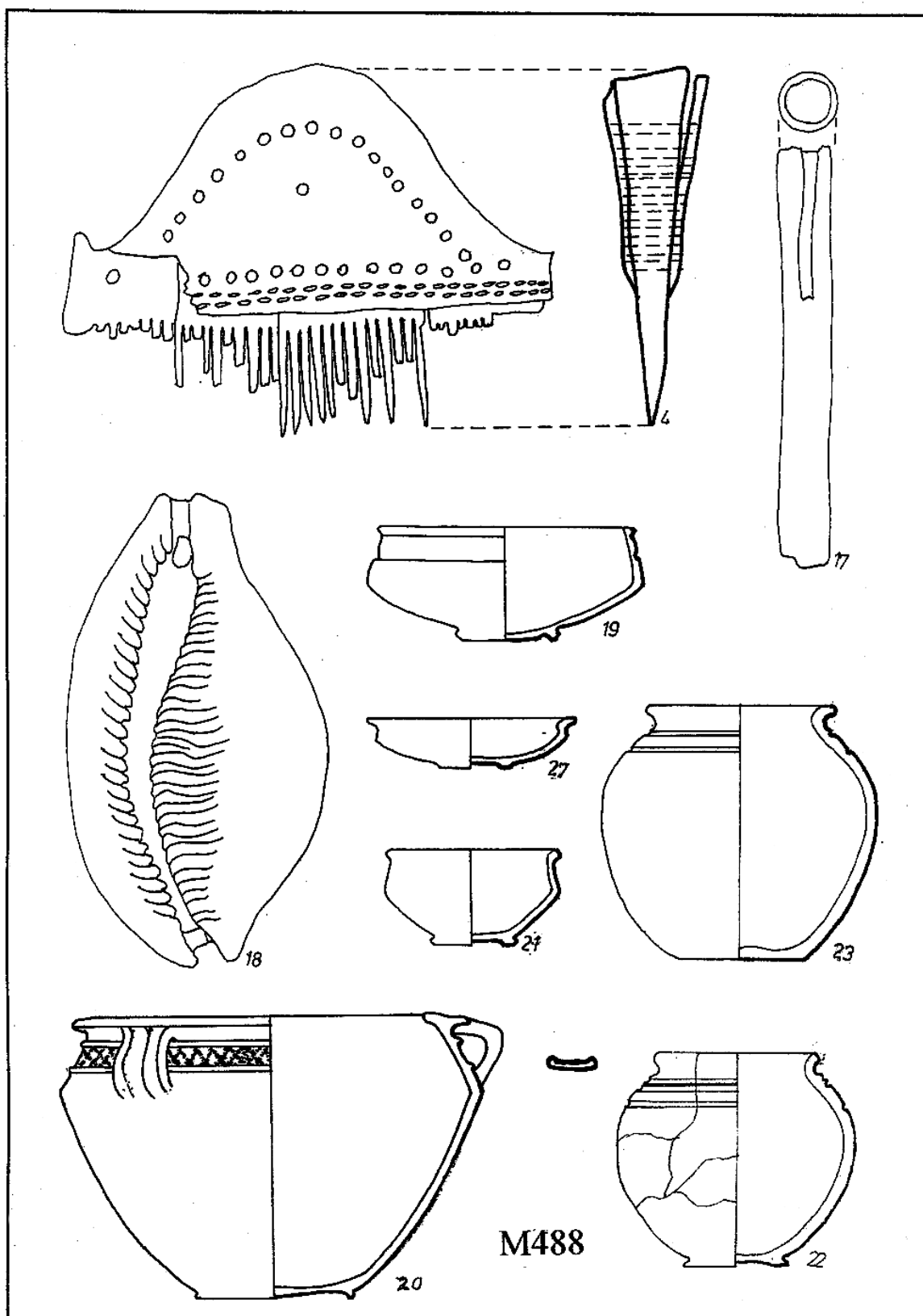

PLANȘA 258

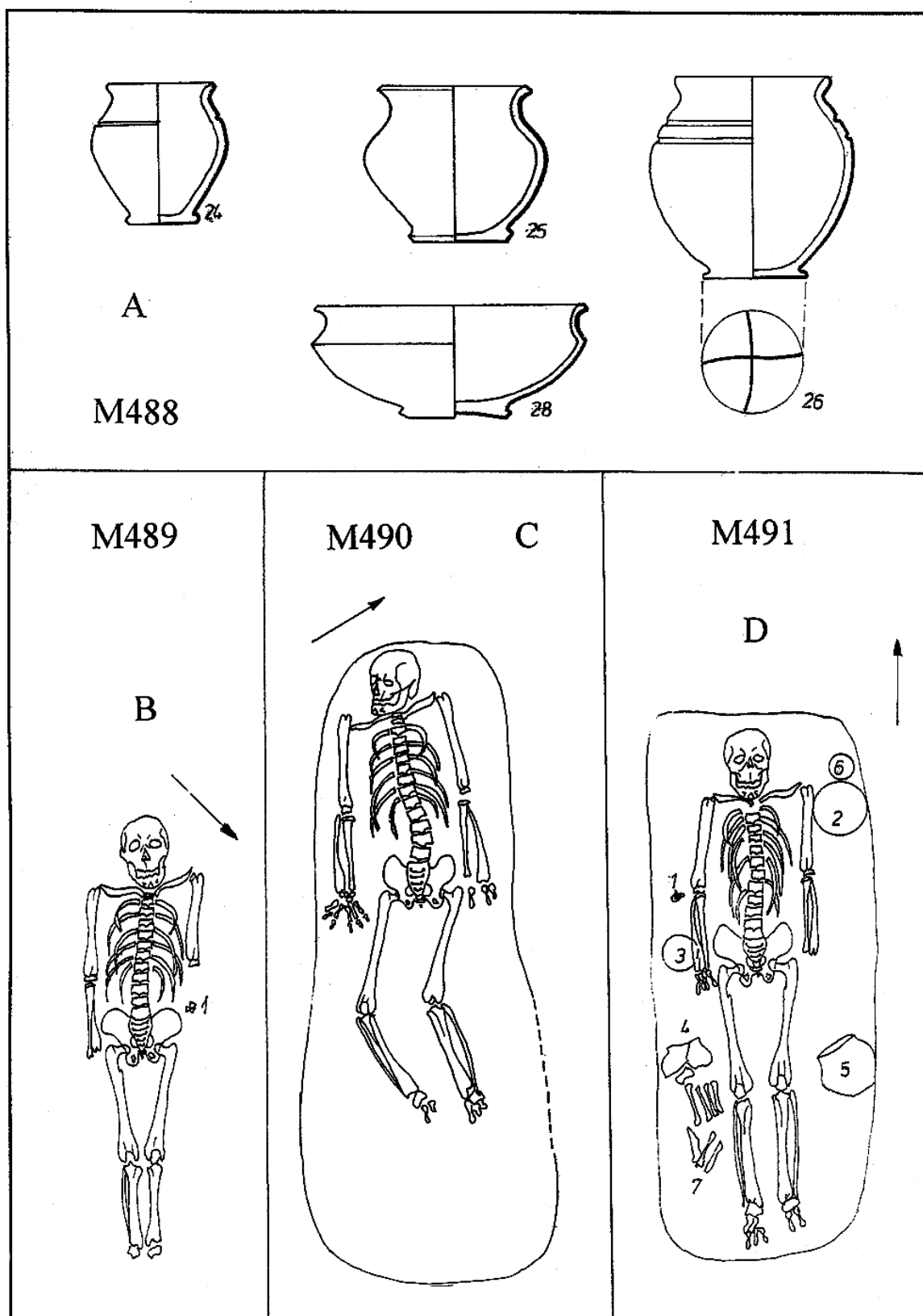
Mormintele 484 (A), 485 (B) și 486 (C)

PLANȘA 259
Mormintele 487 (A) și 488 (B)

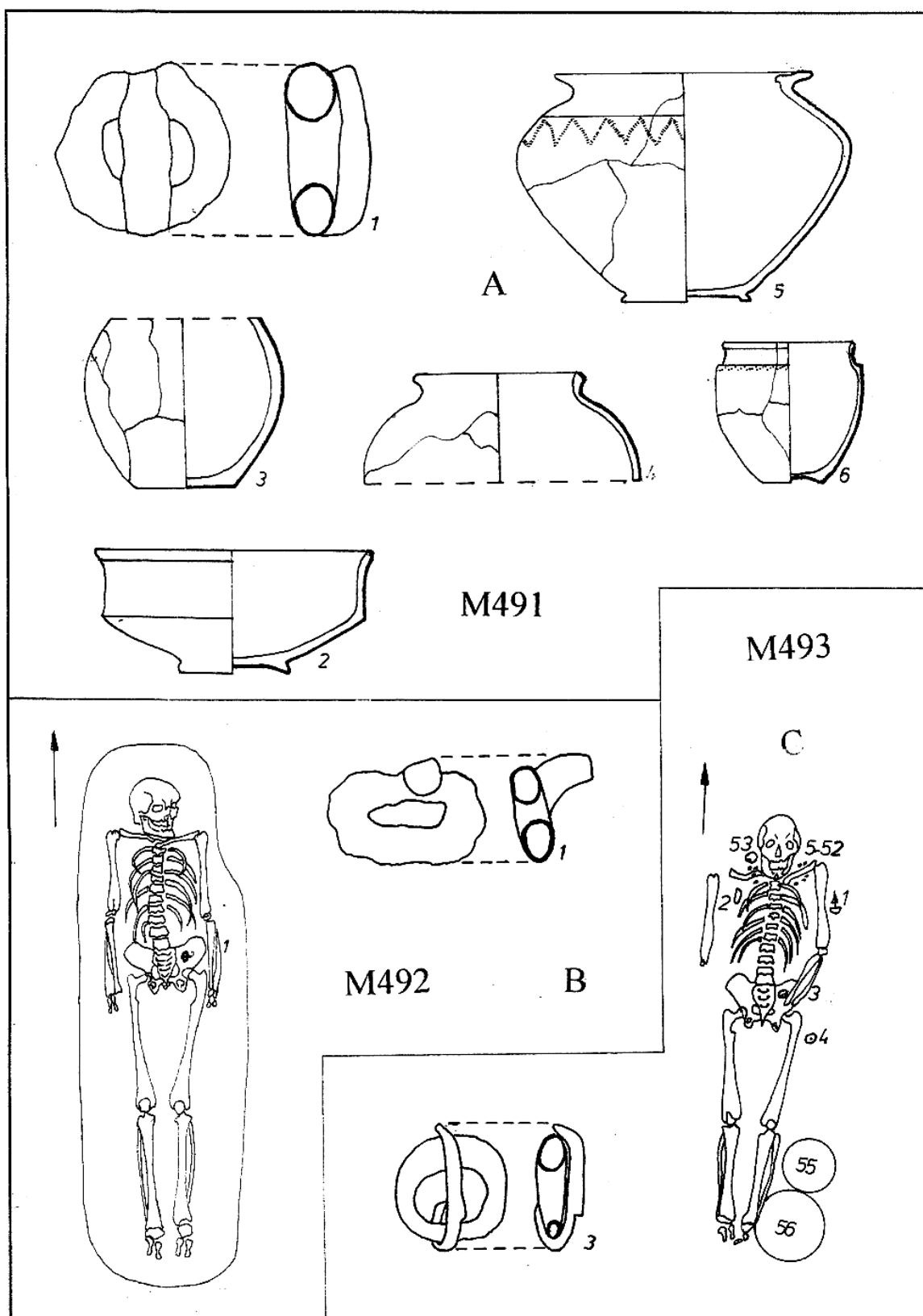

PLANȘA 260
Mormântul 488

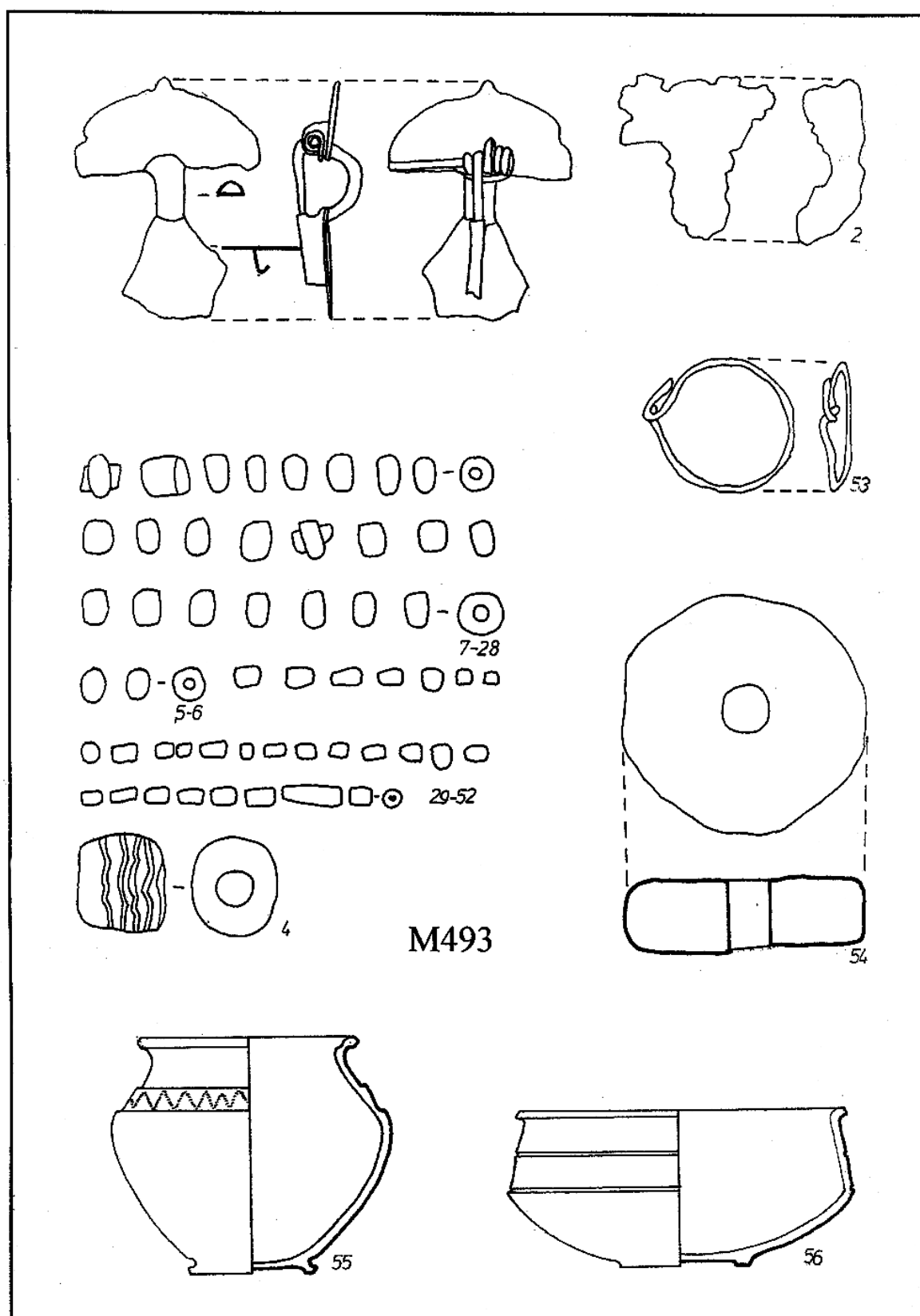

PLAN^a A 261

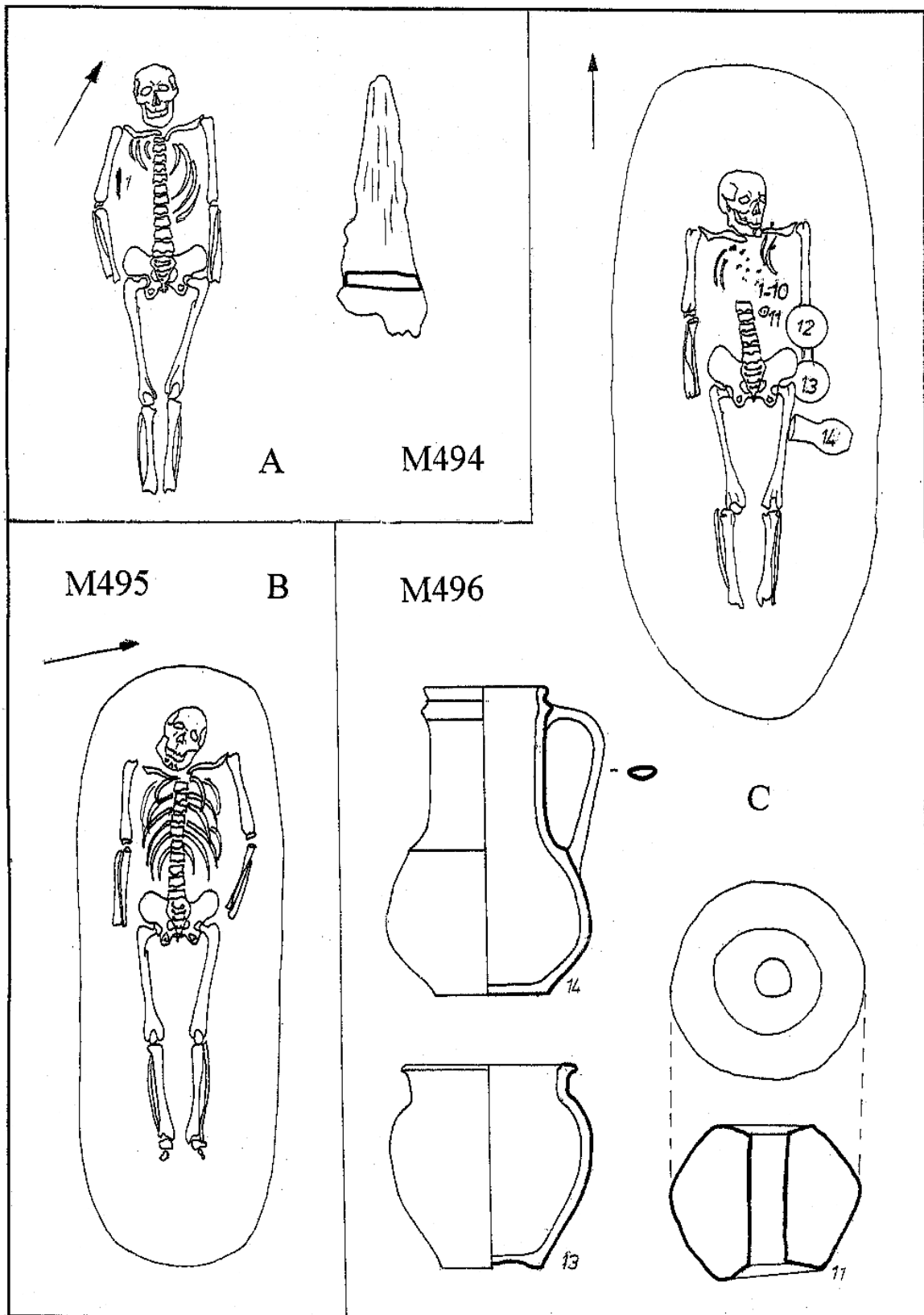
Mormintele 488 (A), 489 (B), 490 (C) și 491 (D)

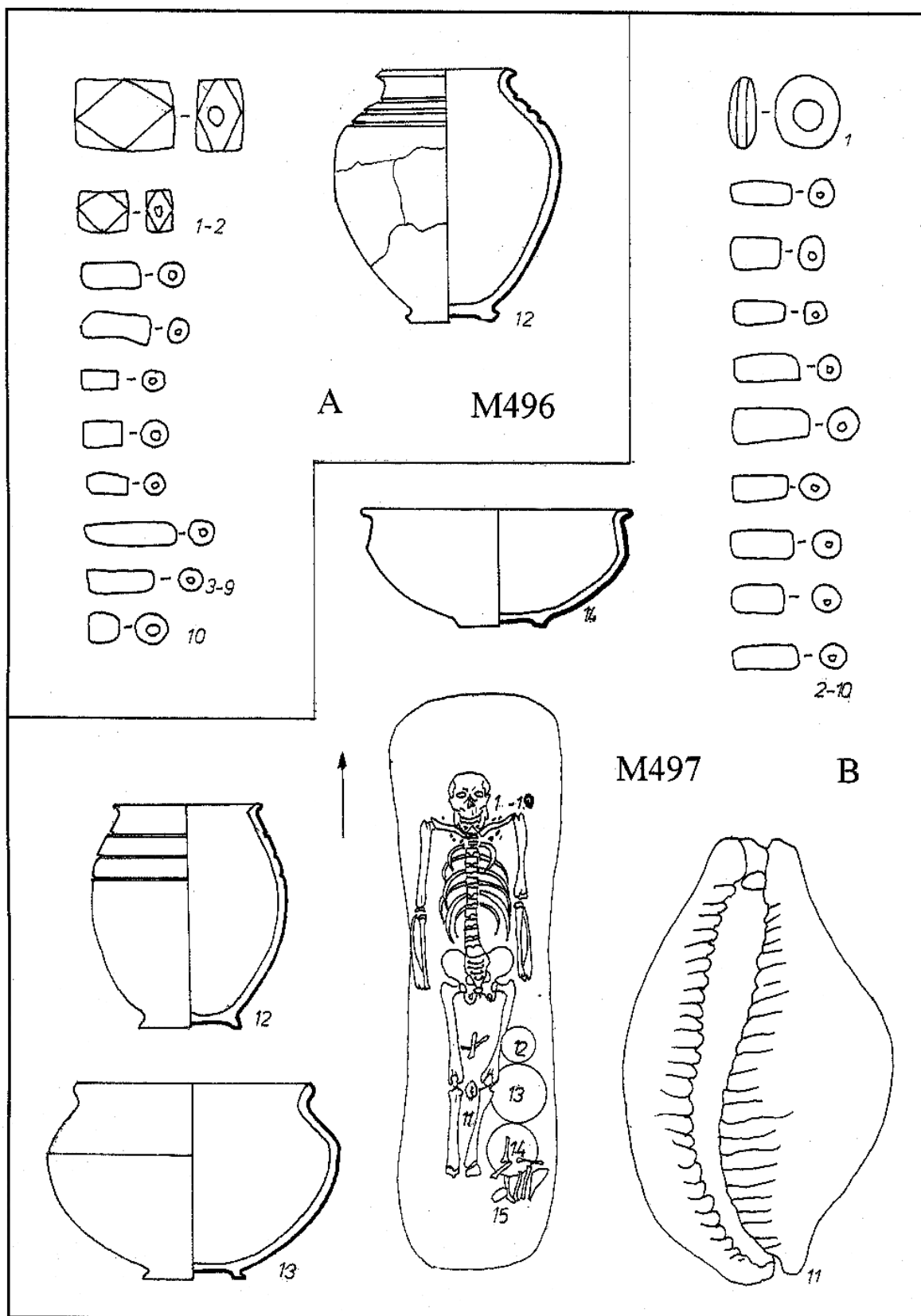
PLAN^a A 262
Mormintele 491 (A), 492 (B) și 493 (C)

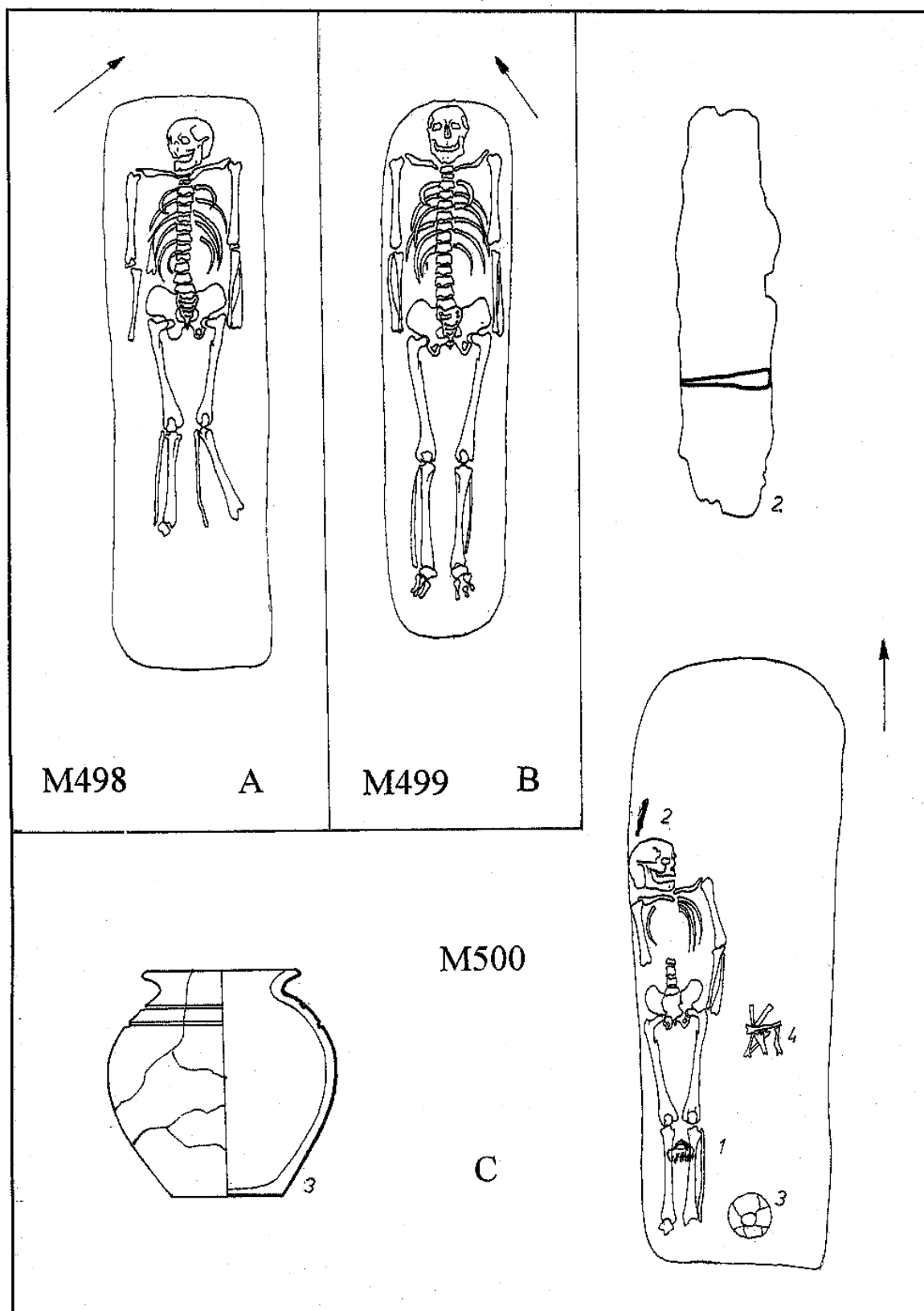
PLAN^a A 263
Mormântul 493

PLAN^a A 264
Mormintele 494 (A), 495 (B) și 496 (C)

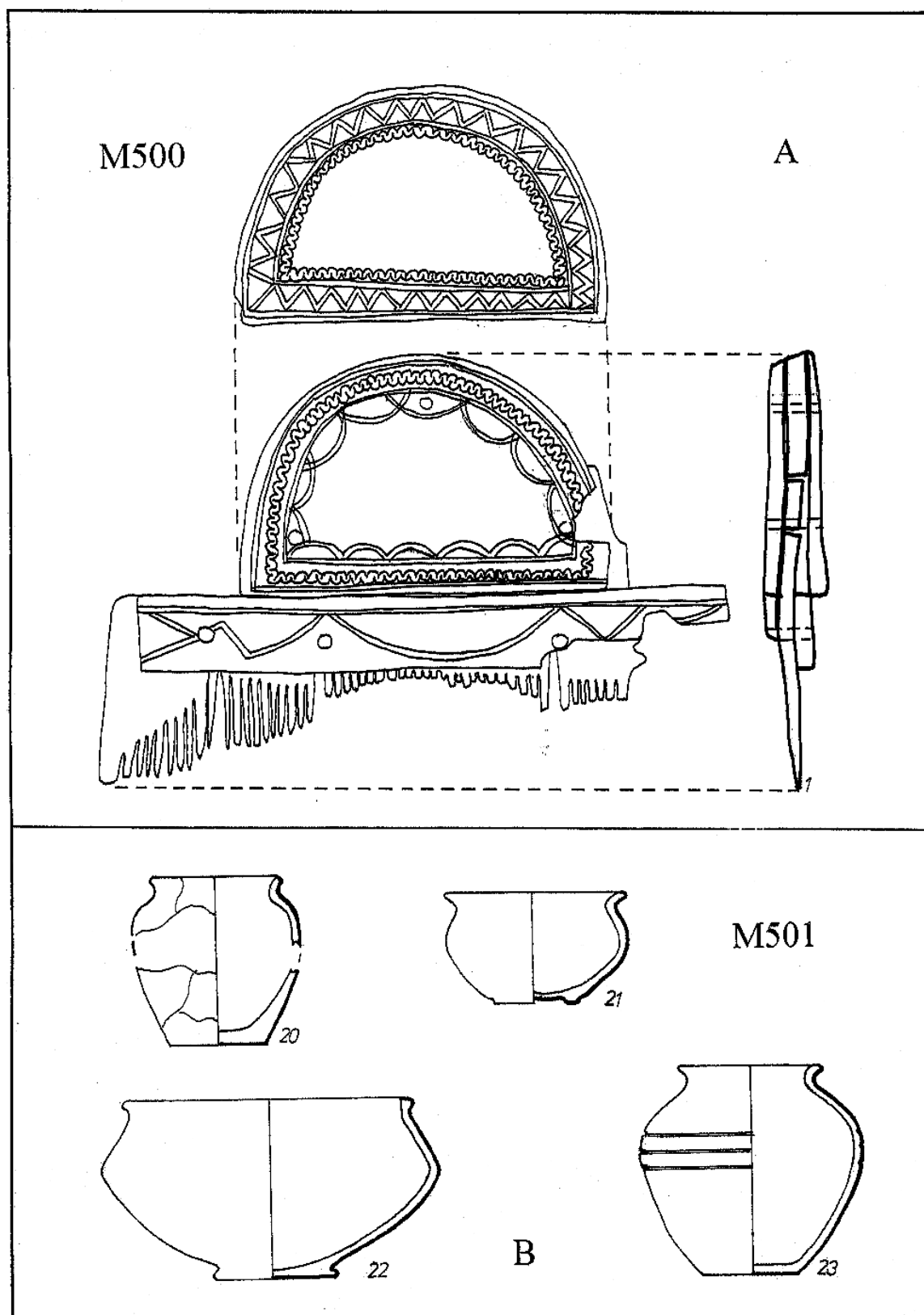

PLAN^a A 265
Mormintele 496 (A) și 497 (B)

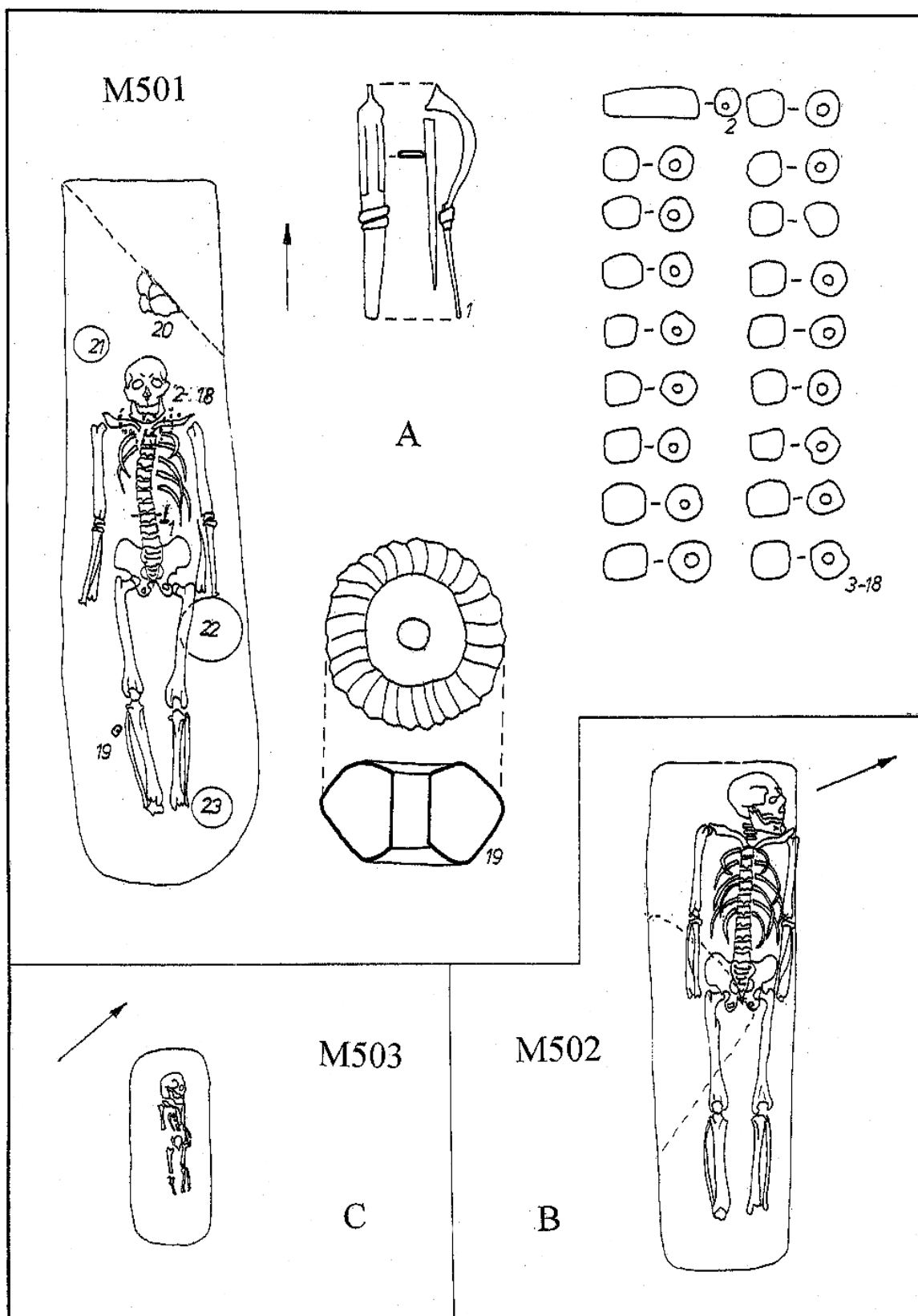

PLAN^a A 266

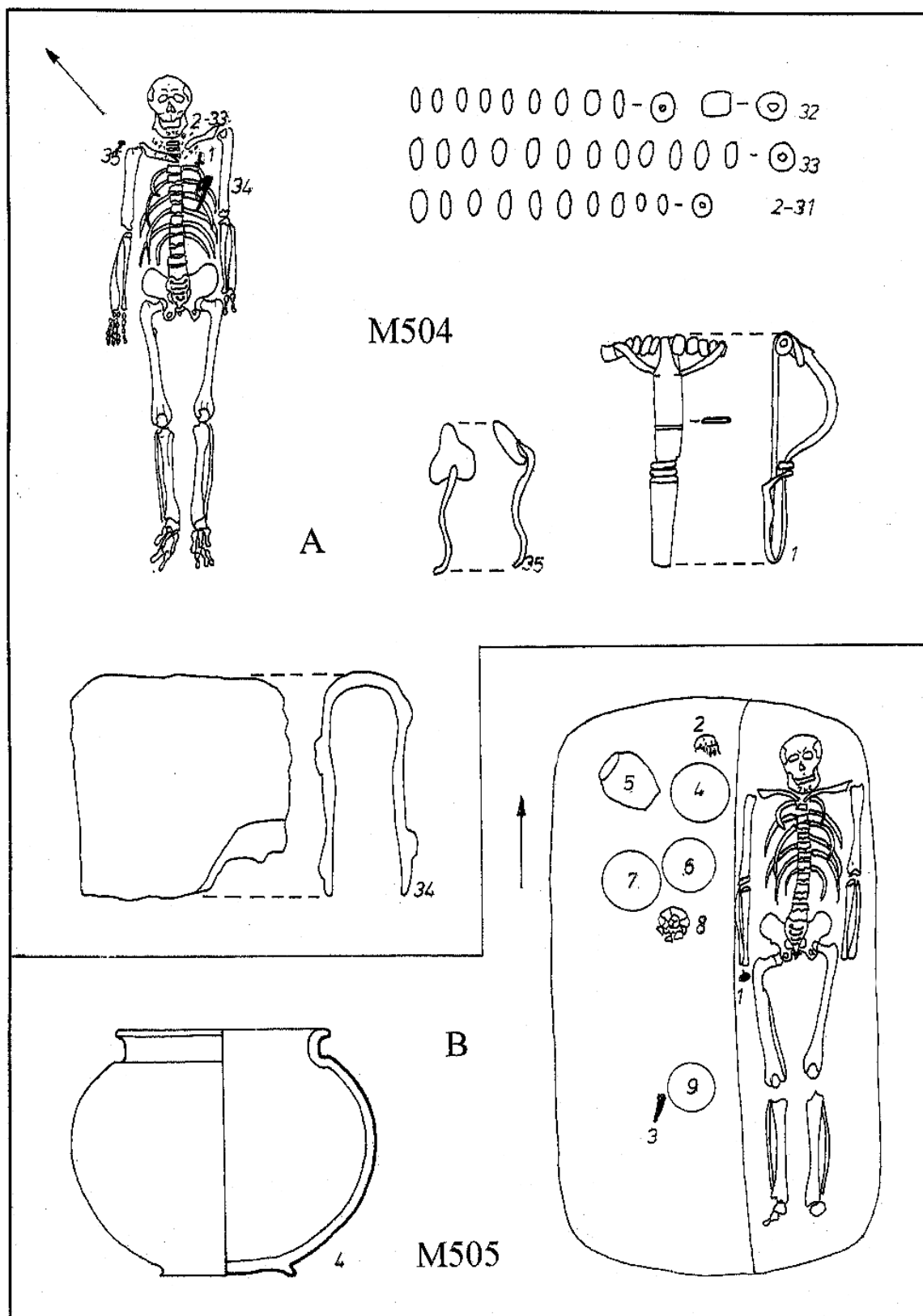
Mormintele 498 (A), 499 (B) și 500 (C)

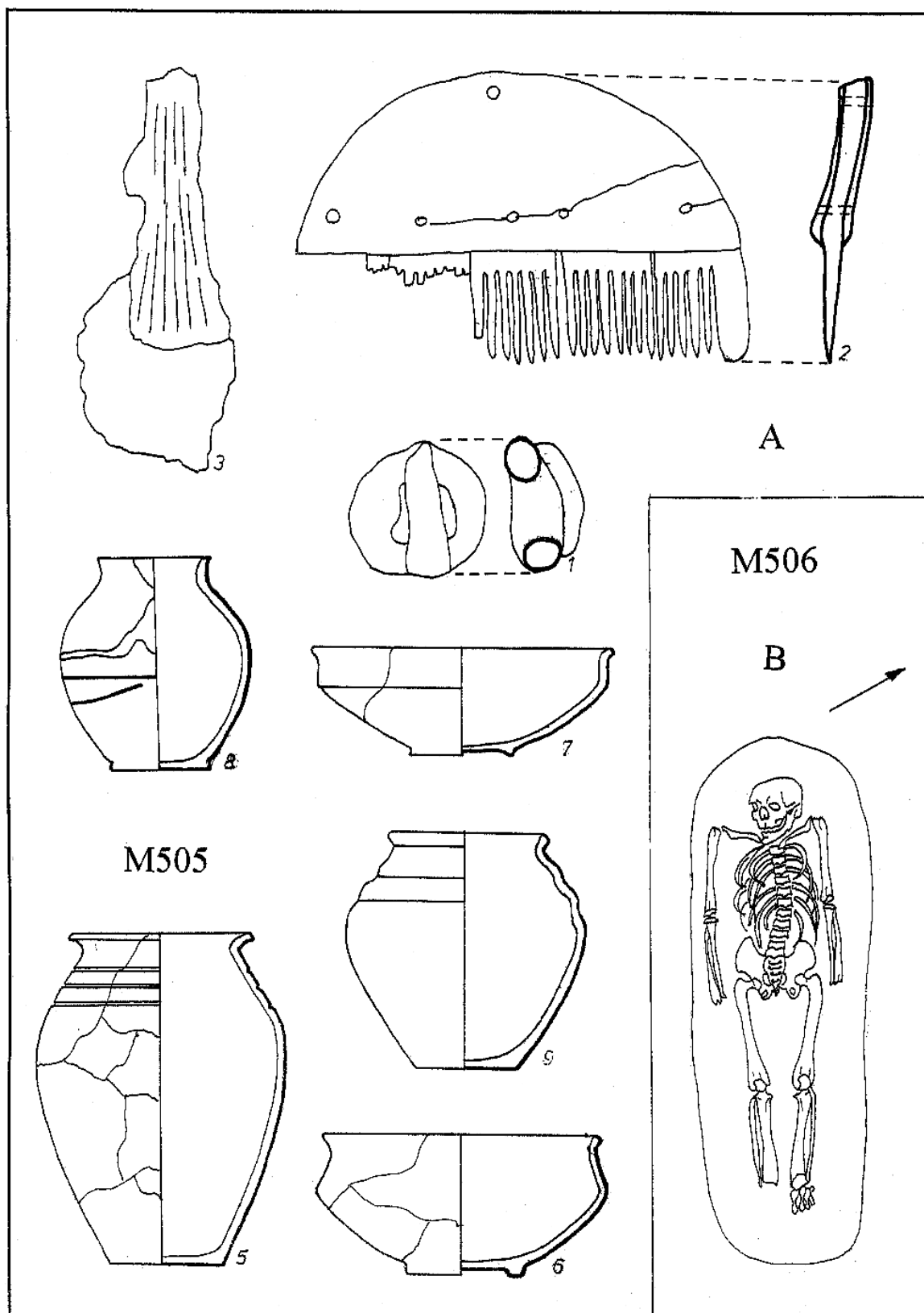
PLAN^a A 267
Mormintele 500 (A) și 501 (B)

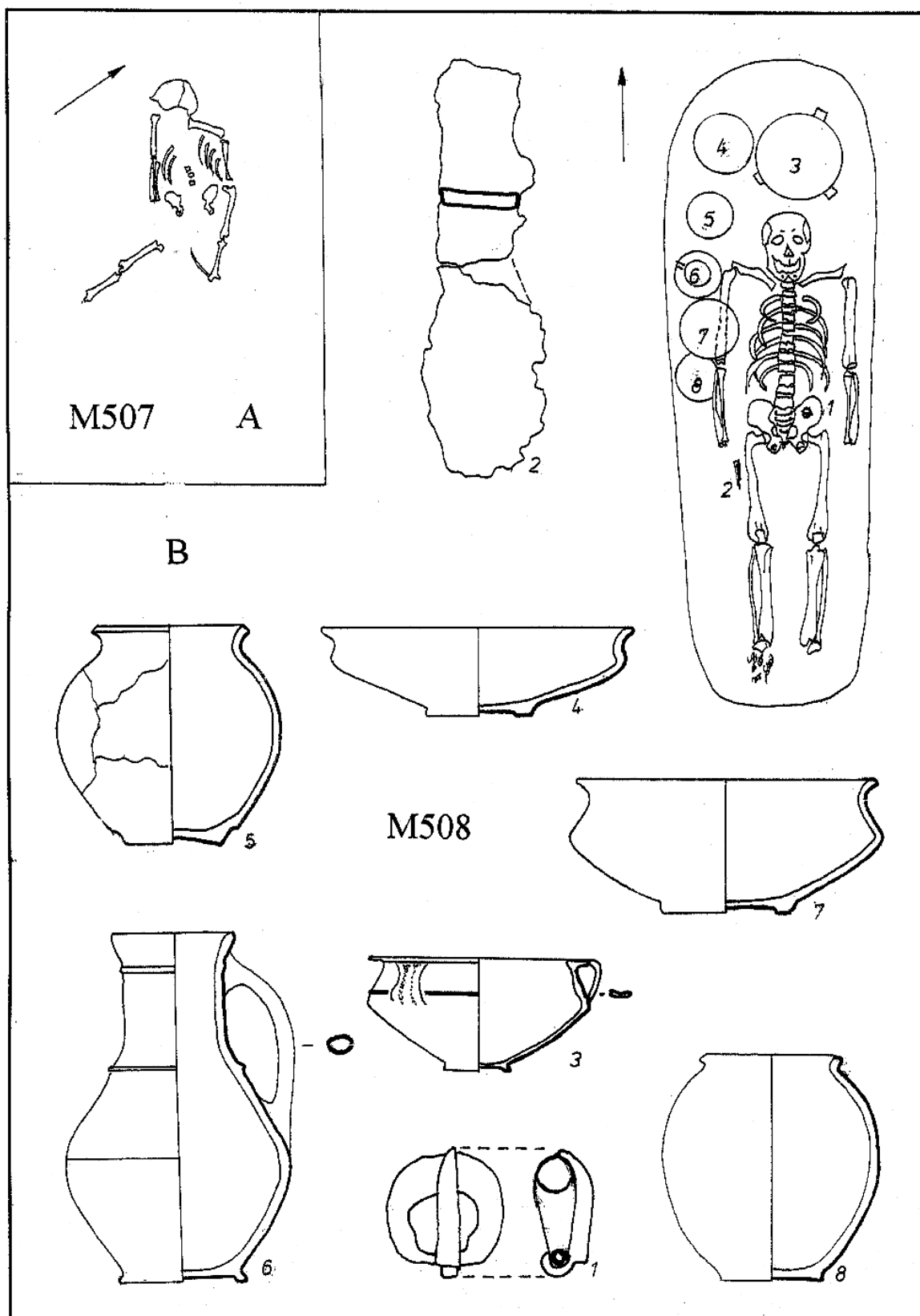
PLAN^a A 268
Mormintele 501 (A), 502 (B) și 503 (C)

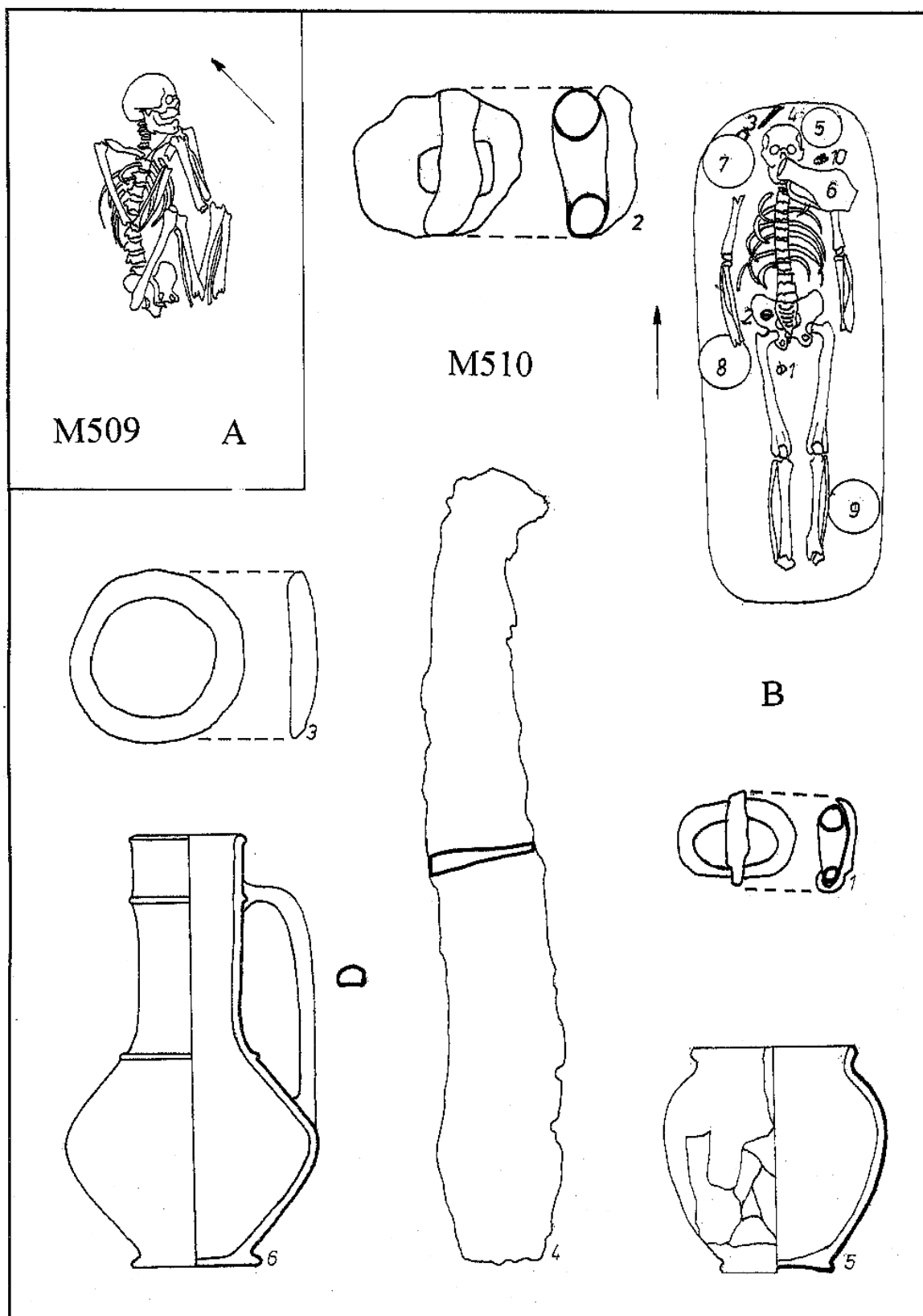
PLAN^a A 269
 Mormintele 504 (A) și 505 (B)

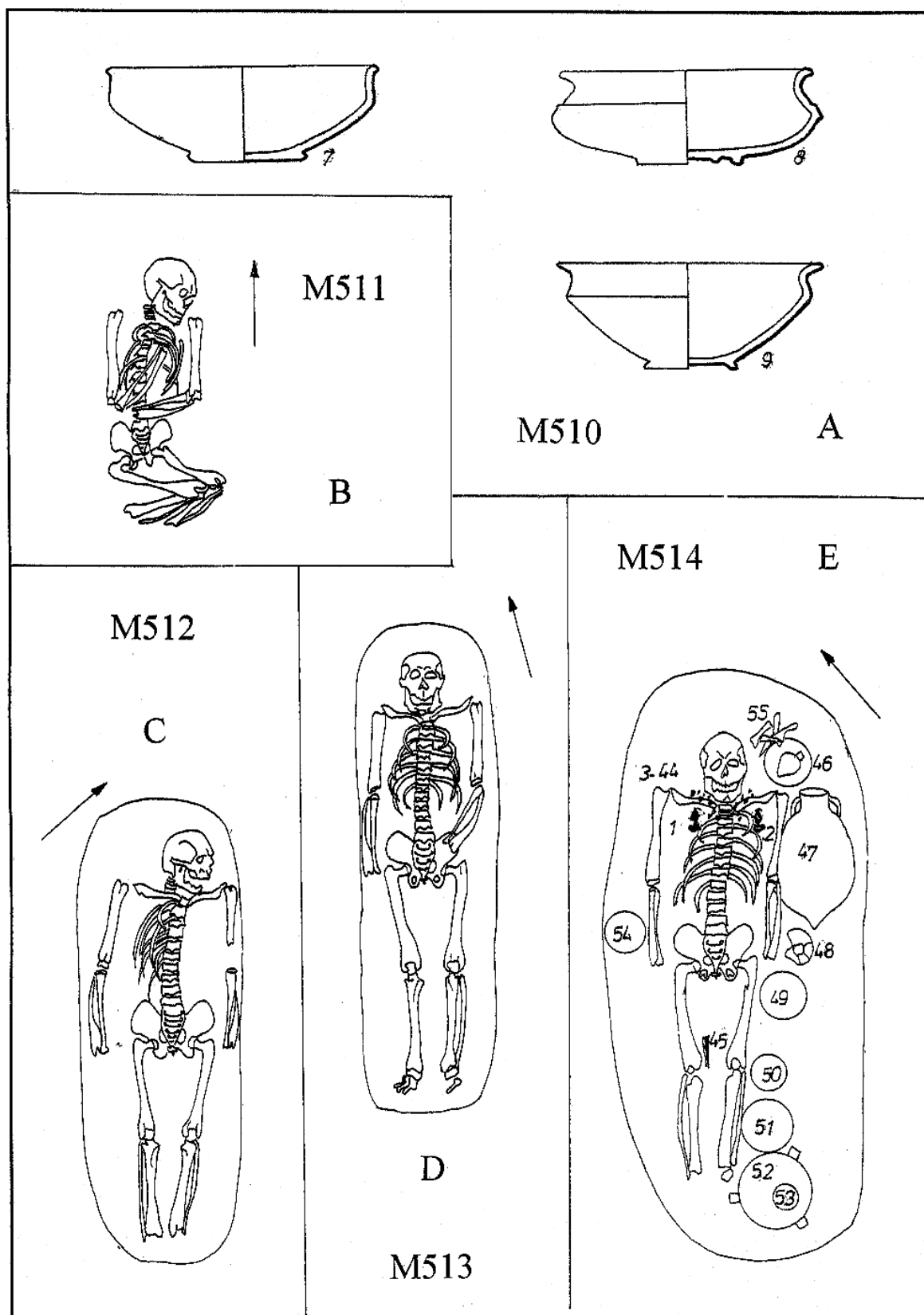
PLAN^a A 270
Mormintele 505 (A) și 506 (B)

PLAN^a A 271
Mormintele 507 (A) și 508 (B)

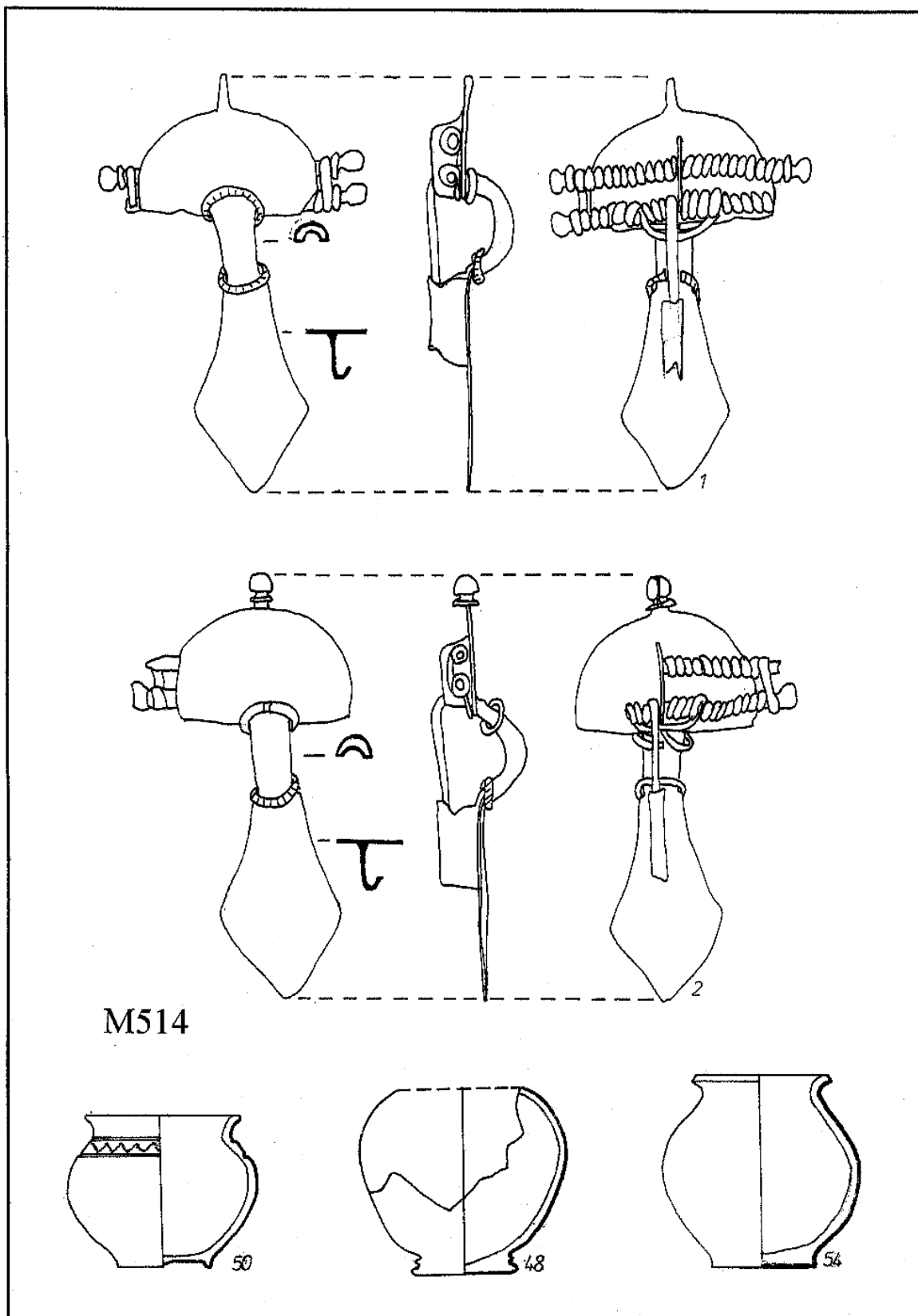

PLAN^a A 272
Mormintele 509 (A) și 510 (B)

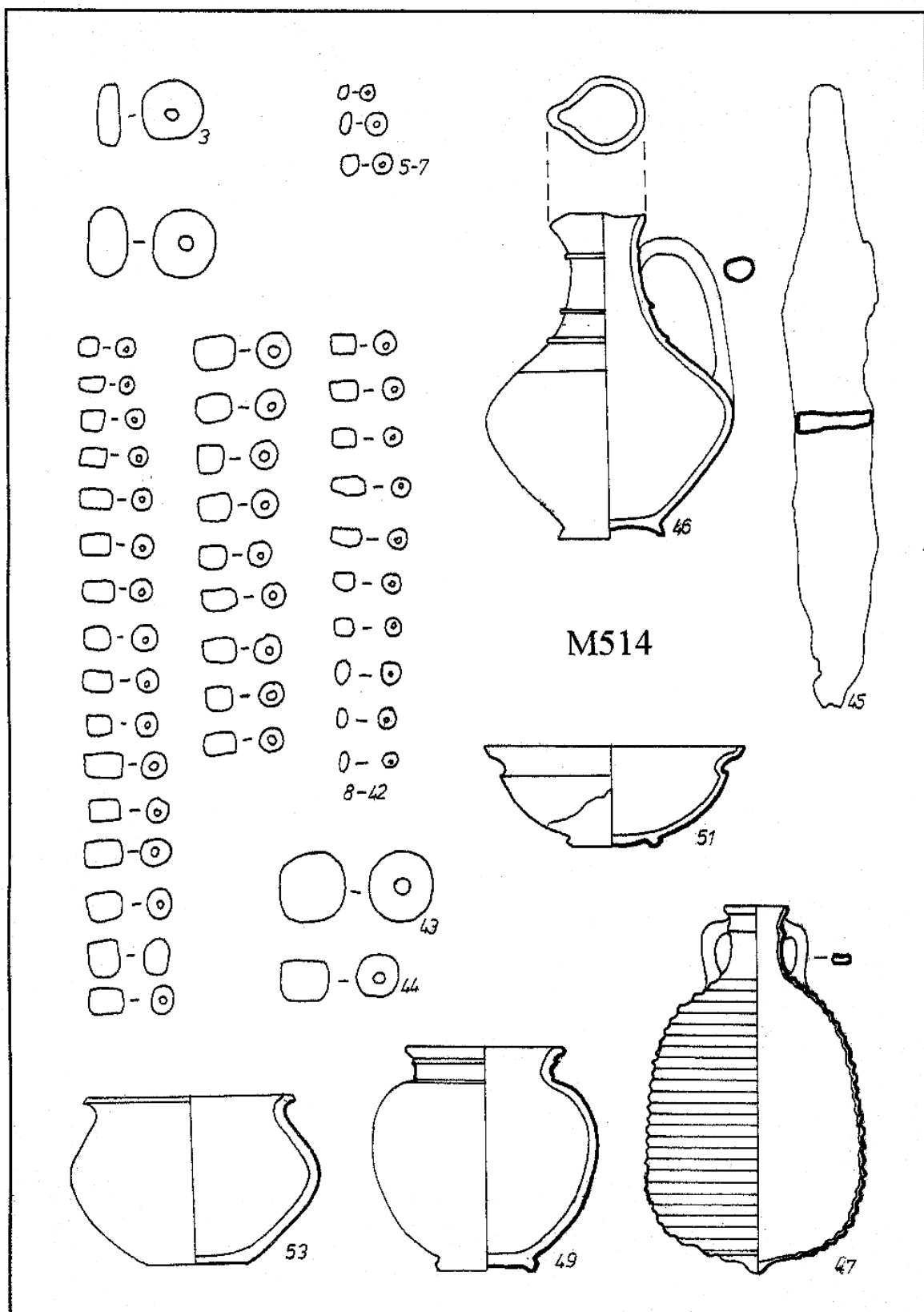

PLAN^a A 273

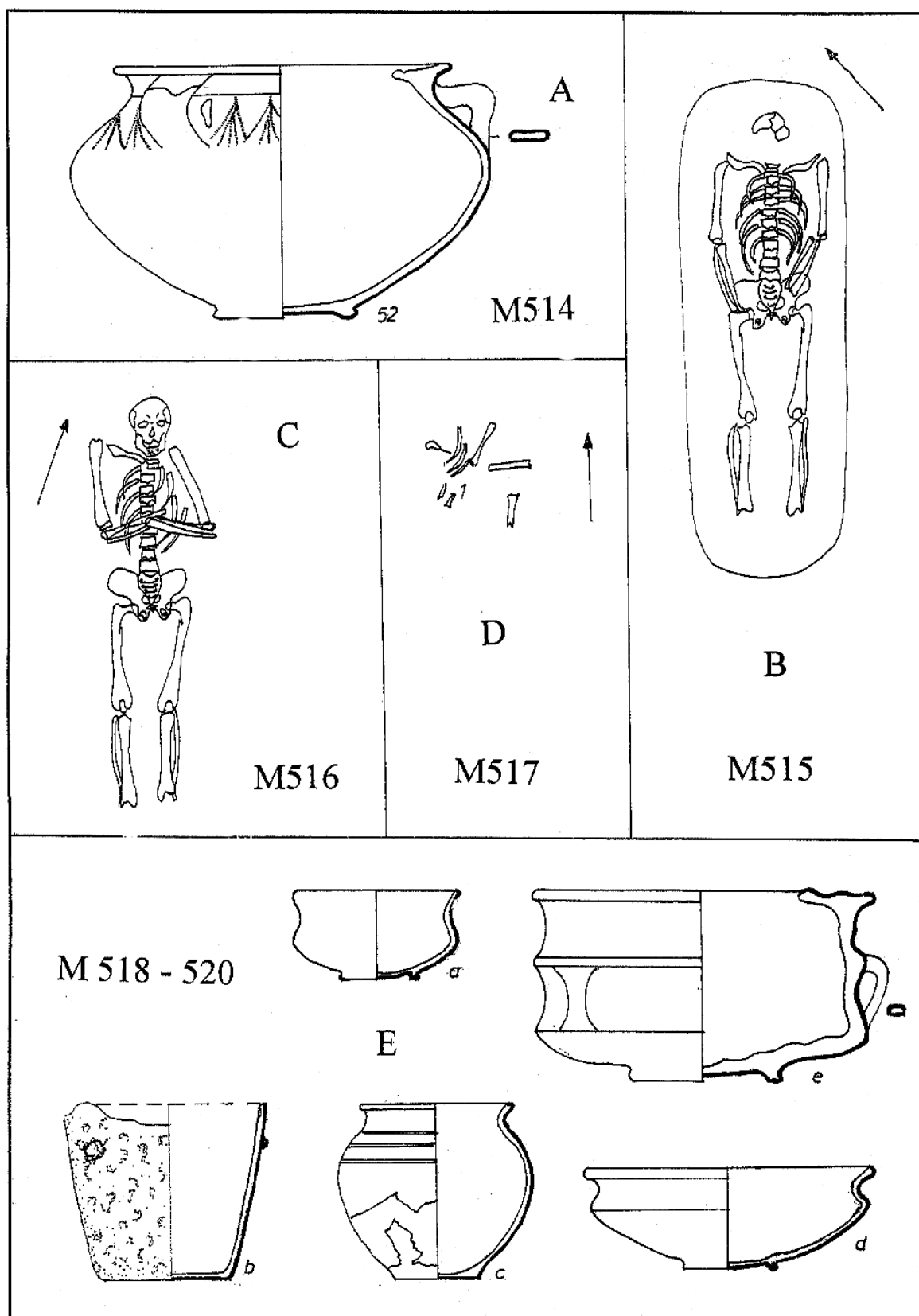
Mormintele 510 (A), 511 (B), 512 (C), 513 (D) și 514 (E)

PLAN^a A 274
Mormântul 514

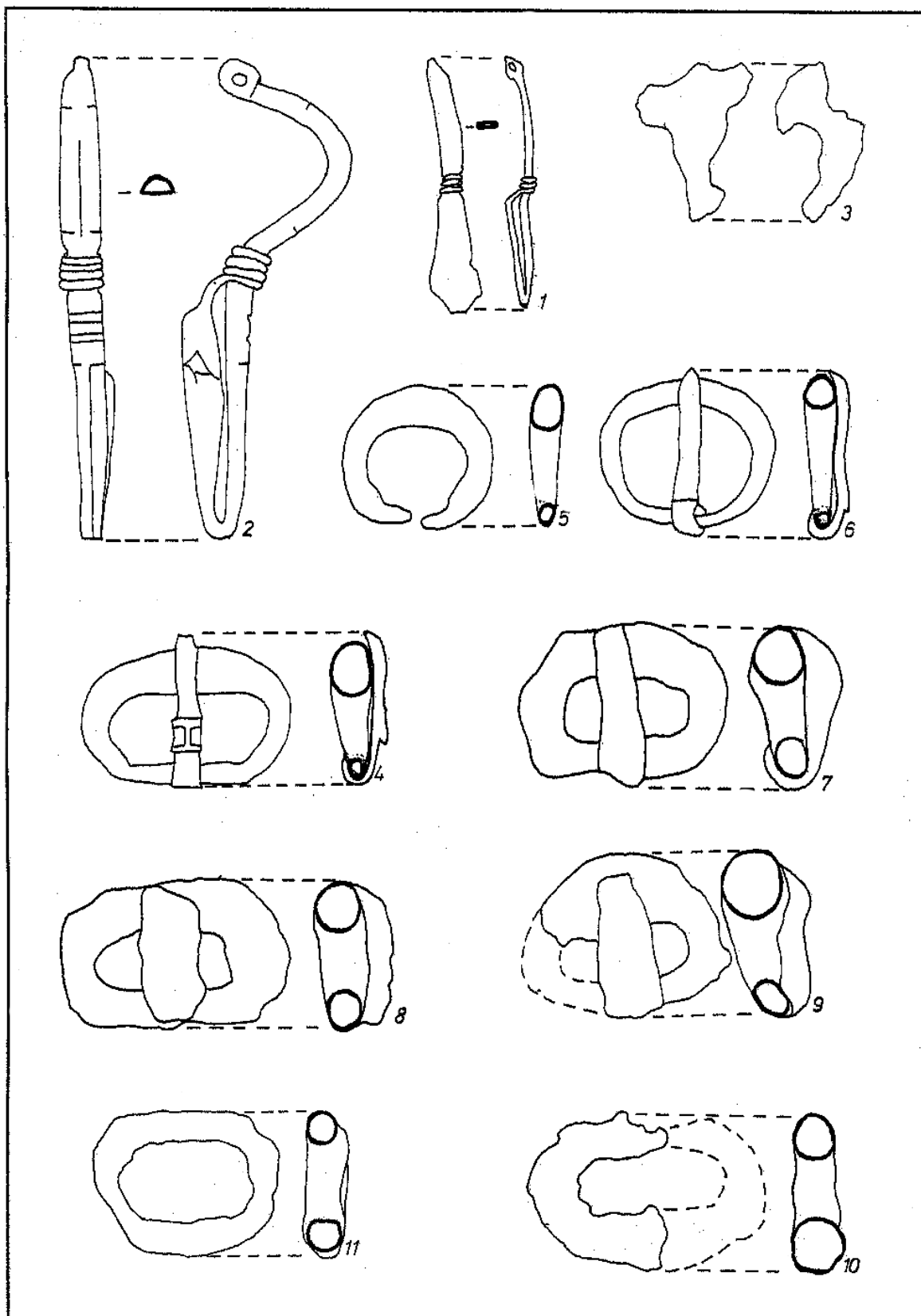

PLAN^a A 275
Mormântul 514

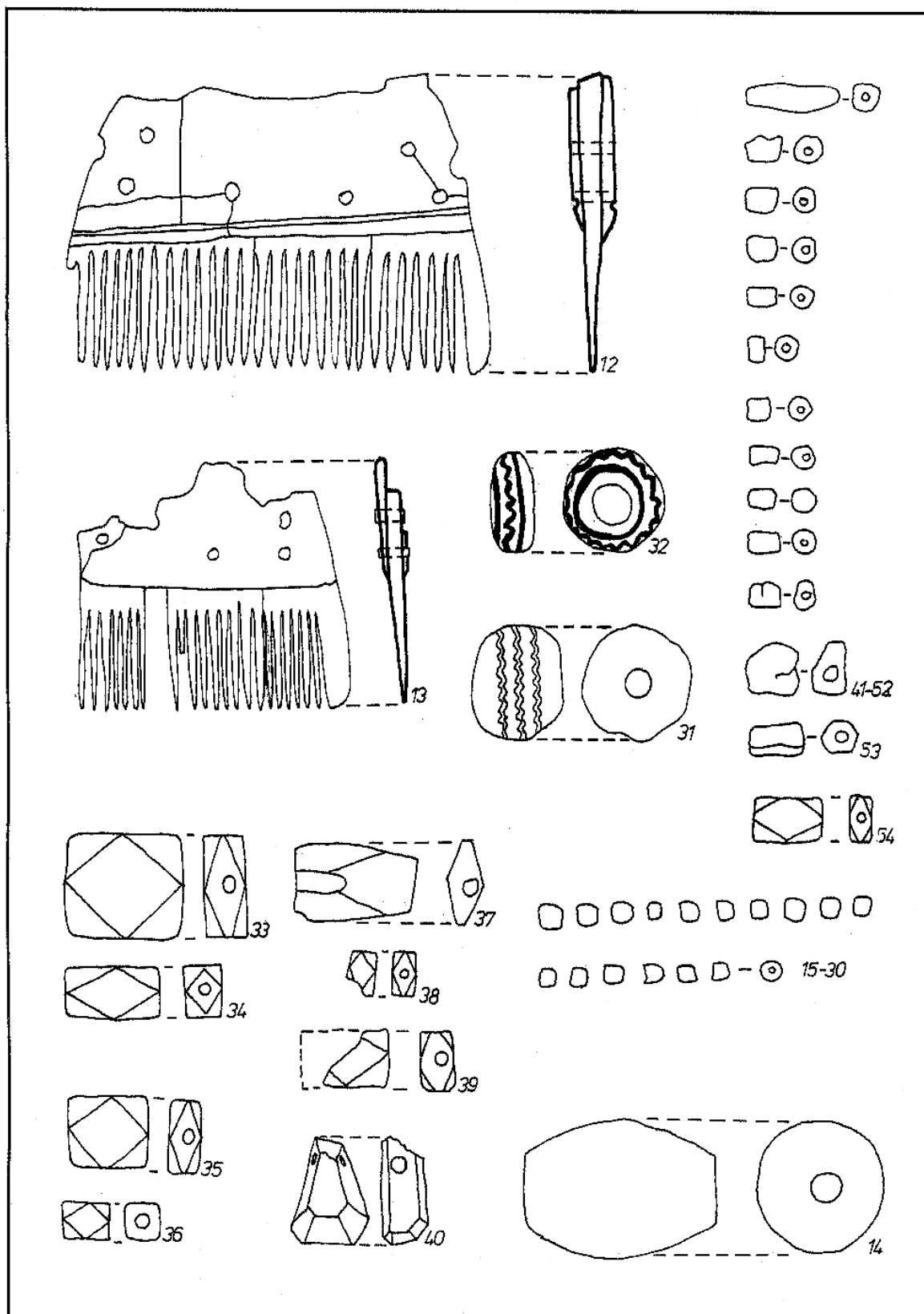
PLAN^a A 276

Mormintele 514 (A), 515 (B), 516 (C), 517 (D) și 518-520 (E)

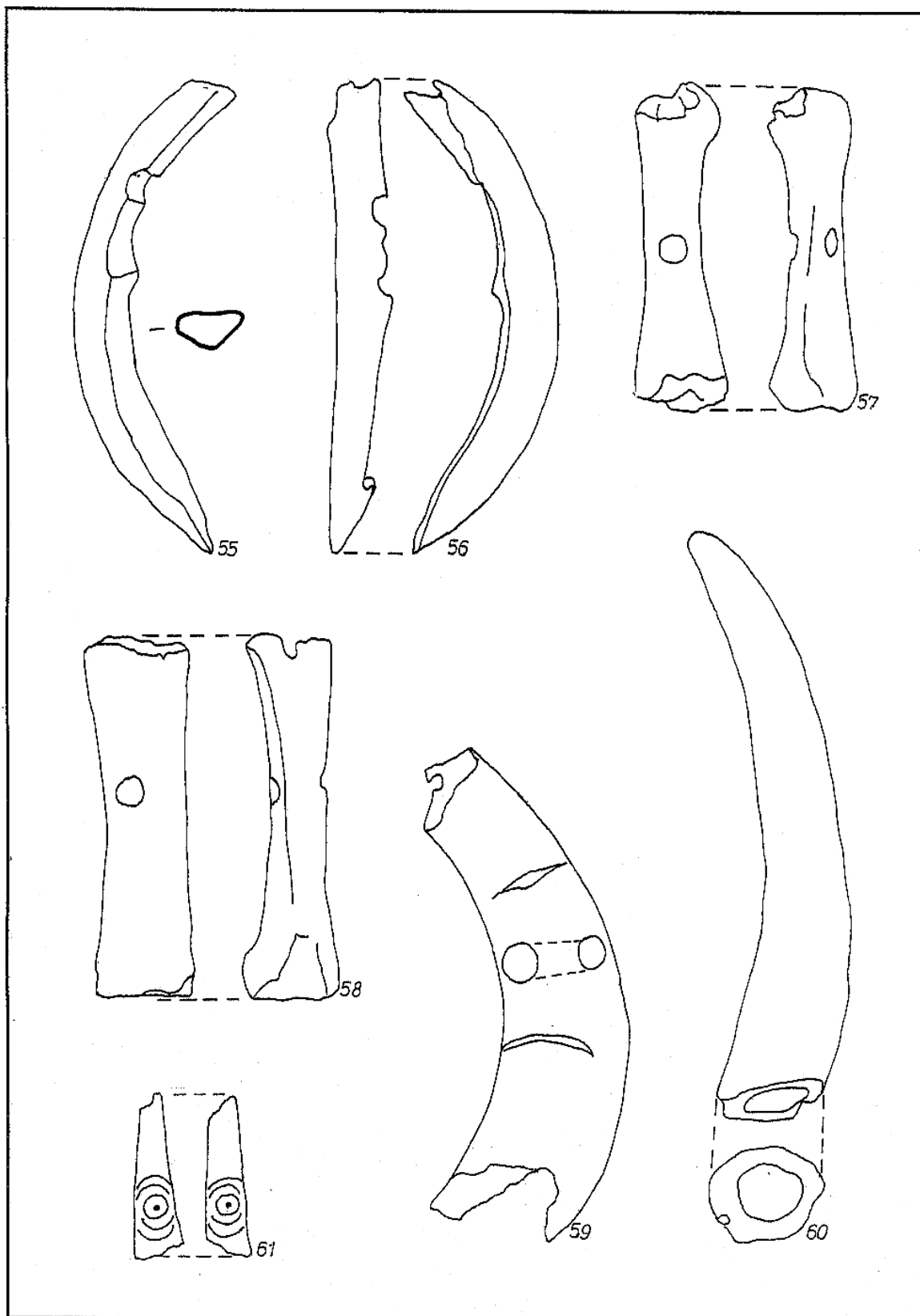
PLAN^a A 277

Obiecte din strat: fibule (1-3), catrame (4-11)

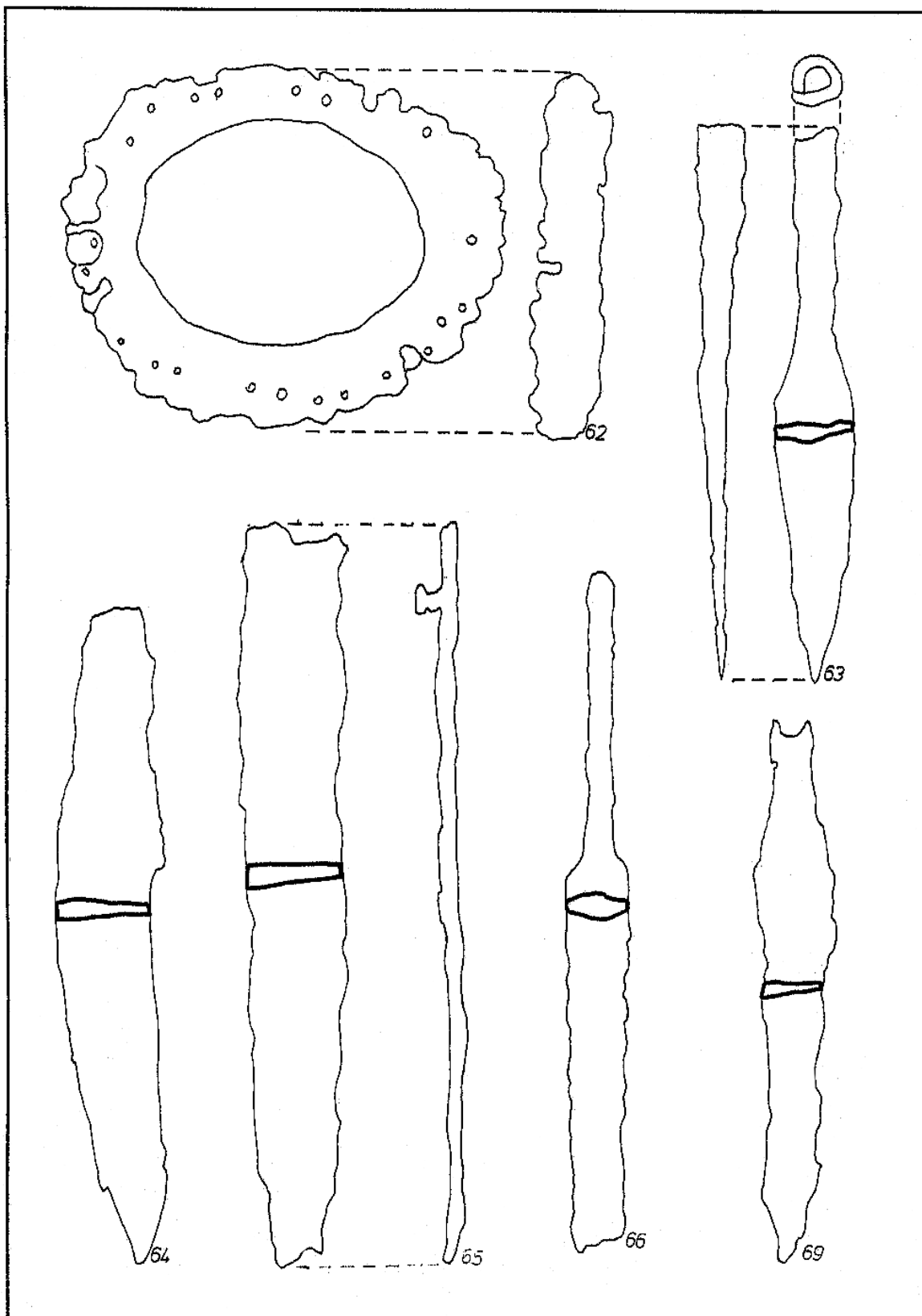
PLAN^a A 278

Obiecte din strat: fragmente de piepteni (12-13); mărgele (14-54)

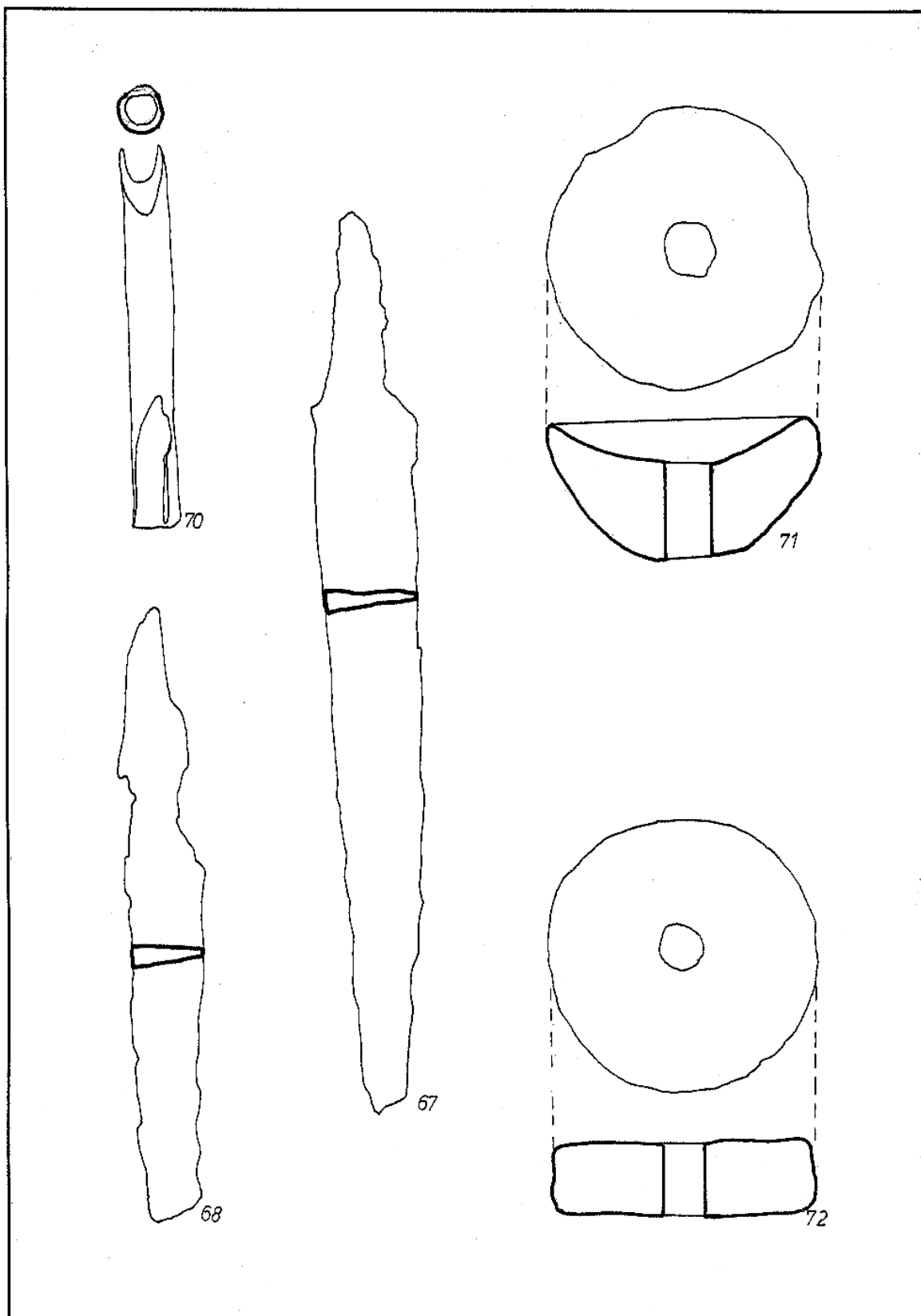
PLAN^a A 279

Obiecte din strat: pandative (55-61)

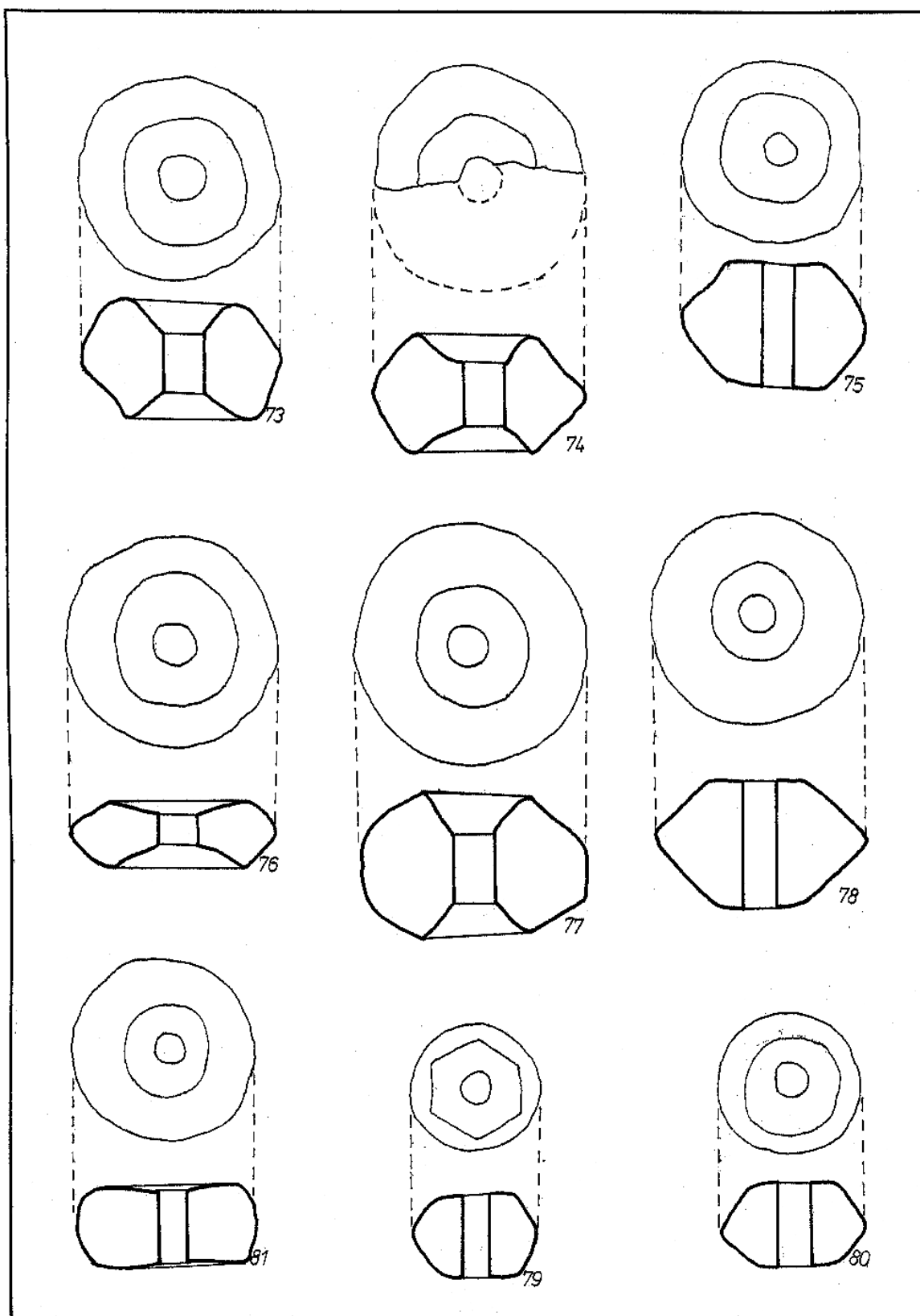
PLAN^a A 280

Obiecte din strat: rozetă de corn de cerb (62); vârf de săgeată (63); cușite de fier (64-66, 69)

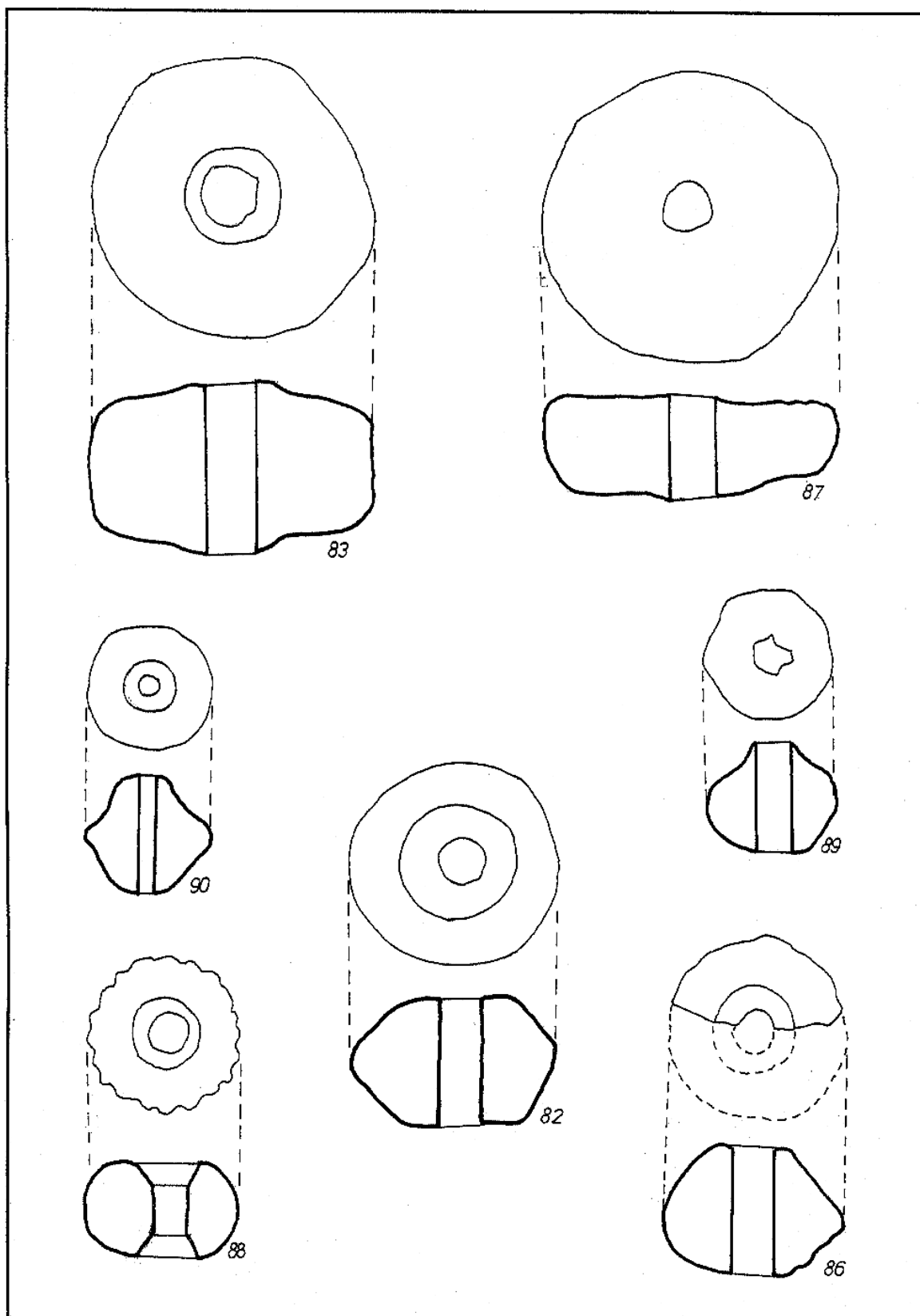
PLAN^a A 281

Obiecte din strat: cuțite de fier (67-68); tub de os (70); fusaiole de os și ceramică (71-72)

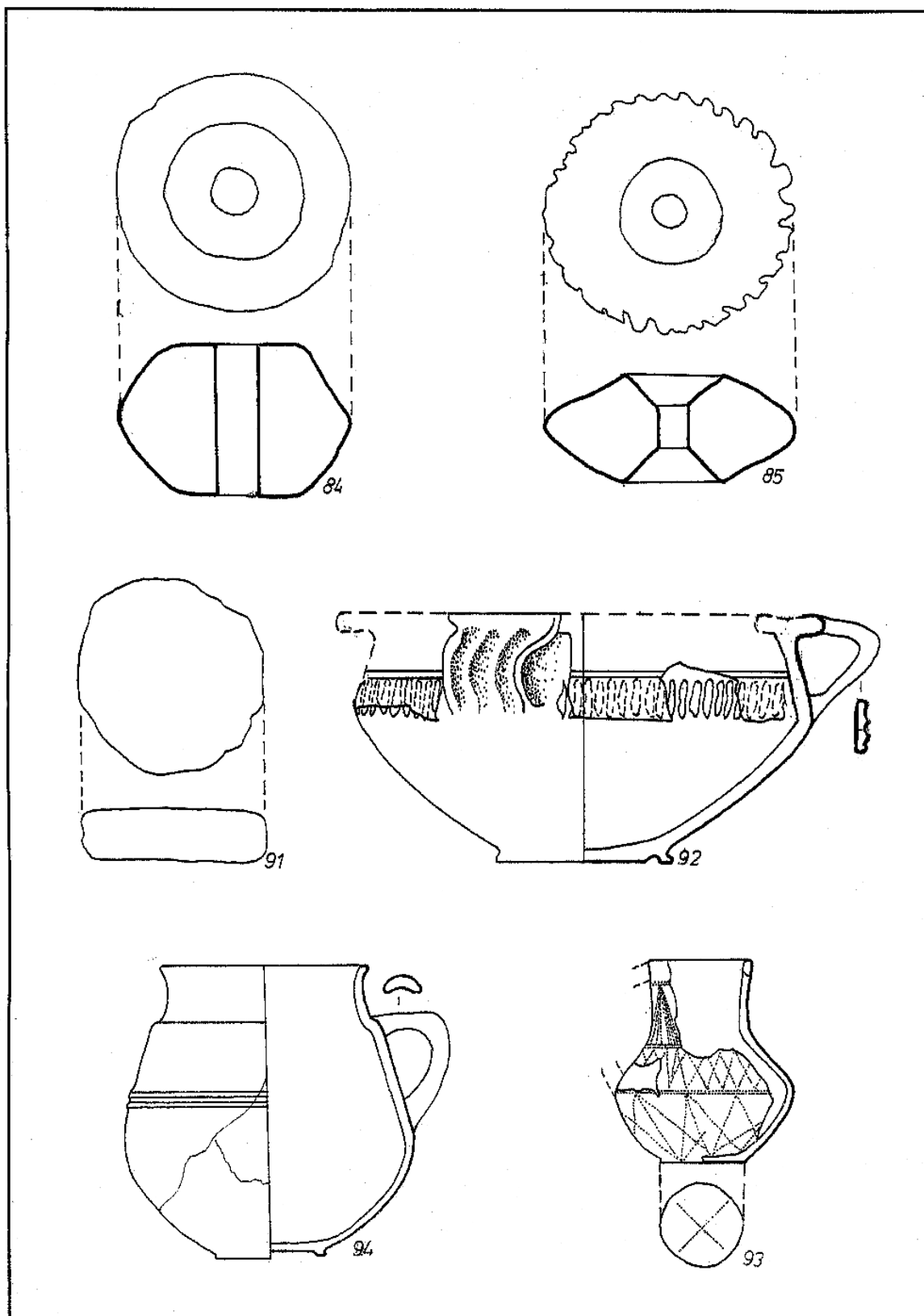
PLAN^a A 282

Obiecte din strat: fusaiole (73-81)

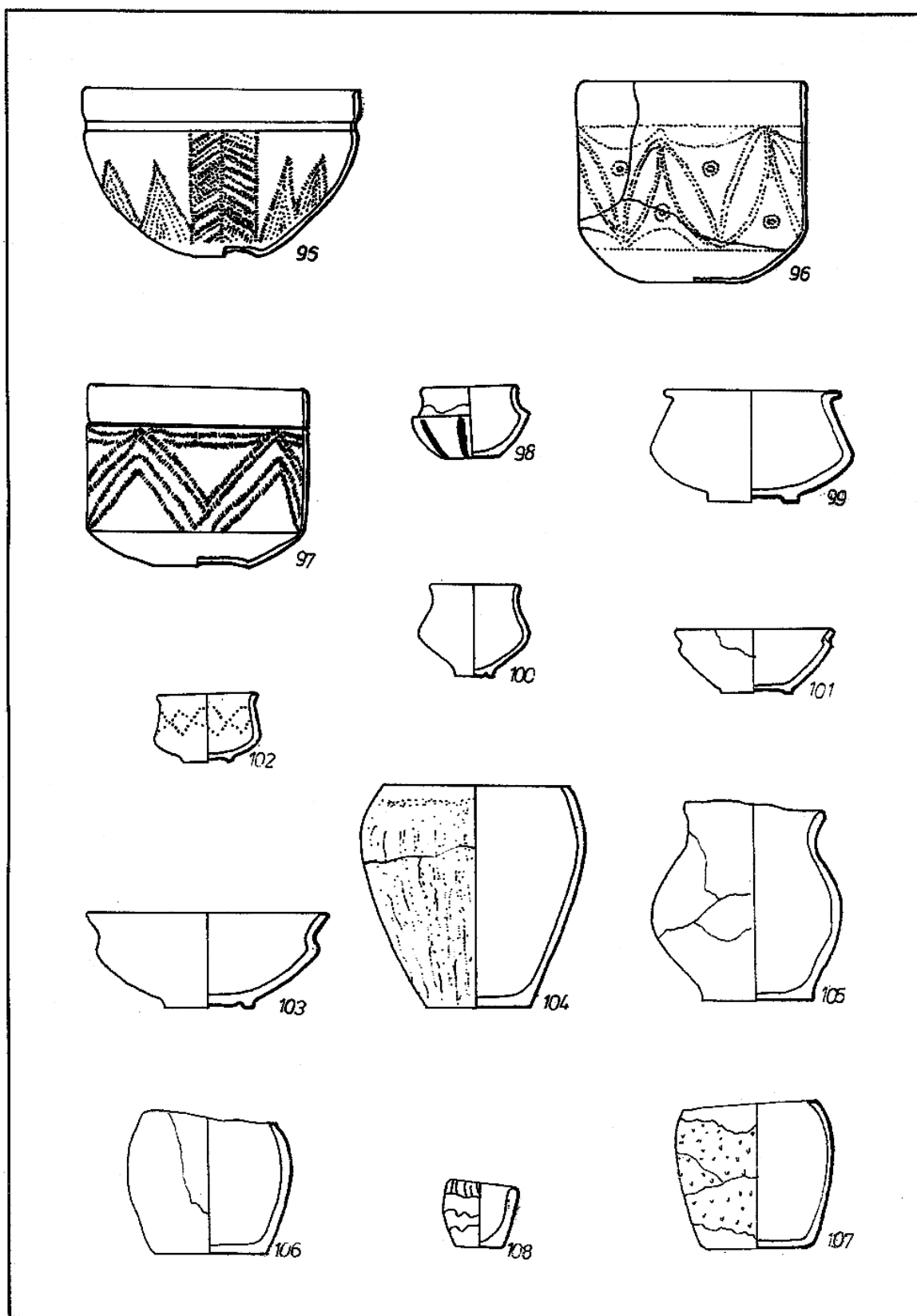
PLAN^a A 283

Obiecte din strat: fusaiole (82-83; 86-90)

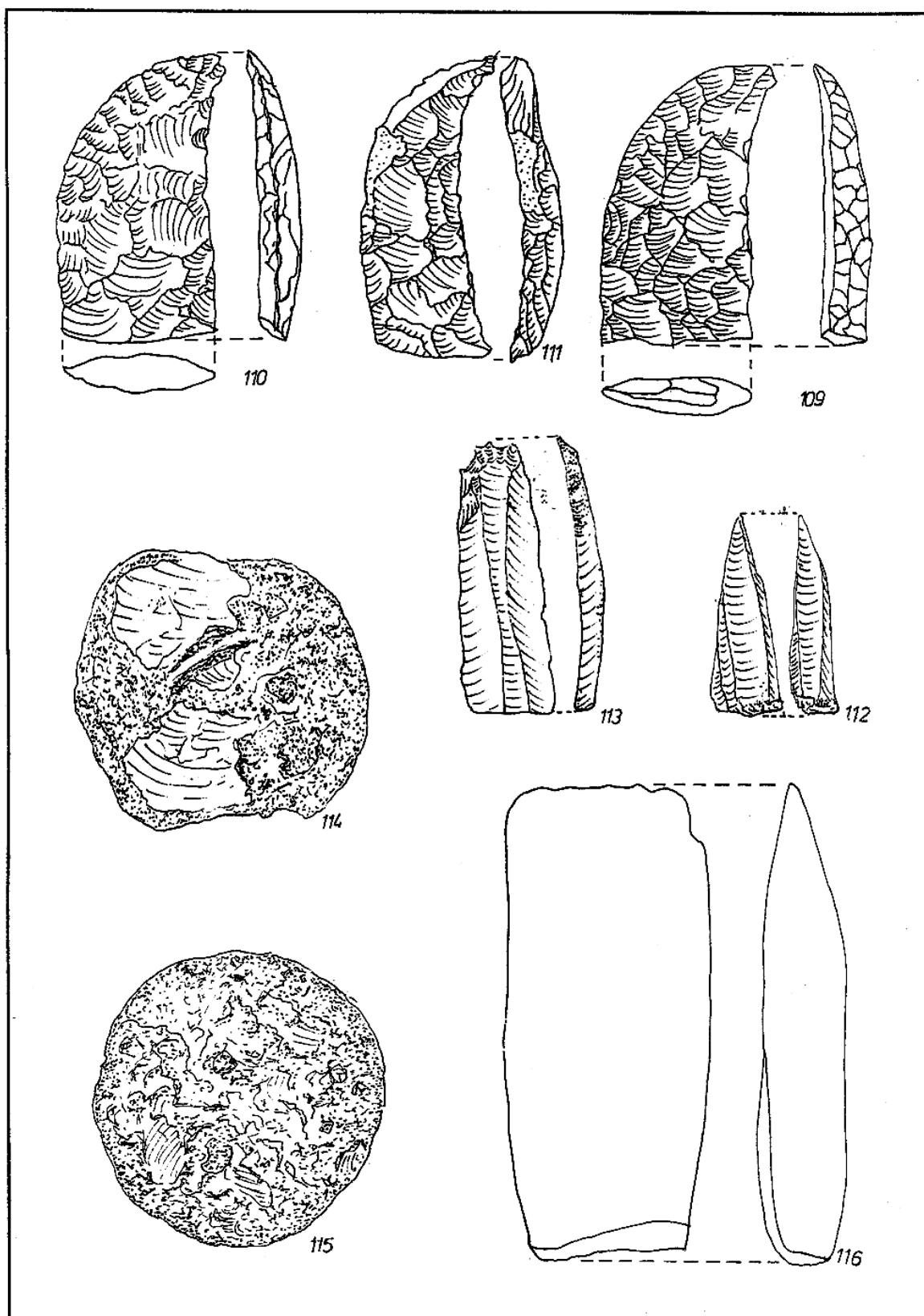
PLAN^a A 284

Obiecte din strat: fusaiole (84-85); rondea ceramică (91);
vase lucrate la roată din pastă fină cenușie (92-94)

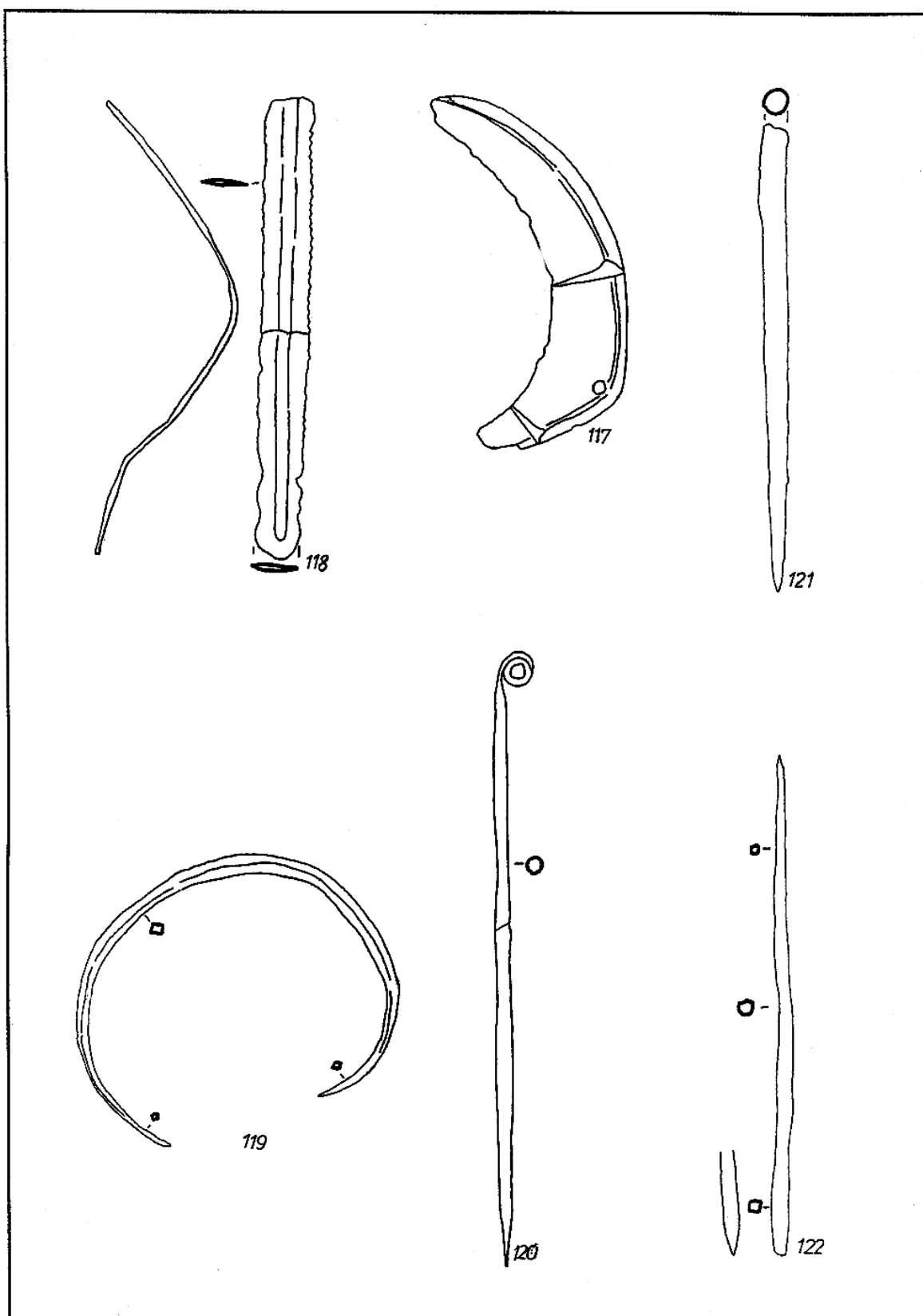
PLAN^a A 285

Obiecte din strat: vase lucrate la roată din pastă fină (93-105); vase din pastă grosieră (104-107); vas miniatural lucrat cu mână (108)

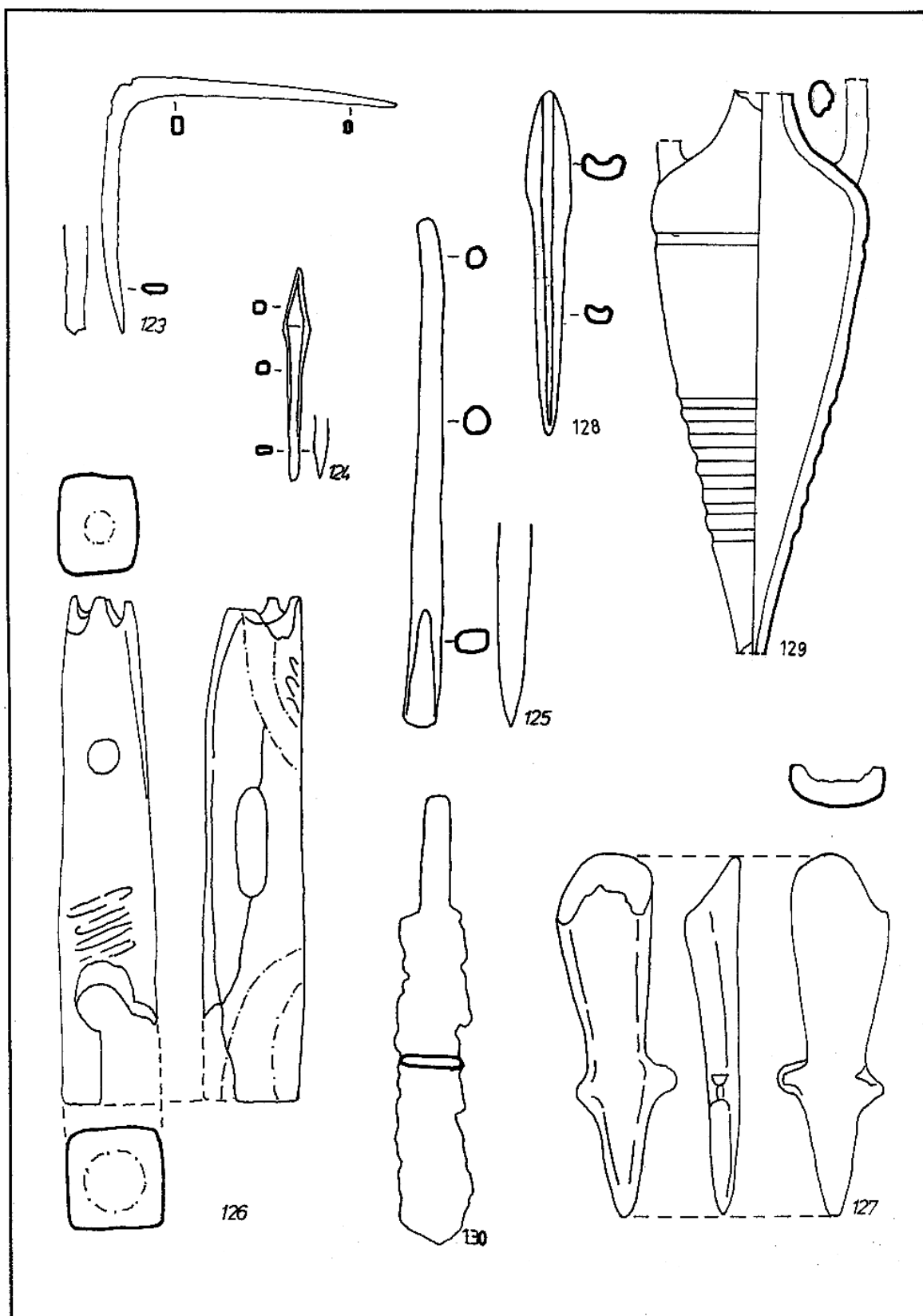
PLAN^a A 286

Obiecte din strat: piese de silex (109-115); daltă de marnă (116)

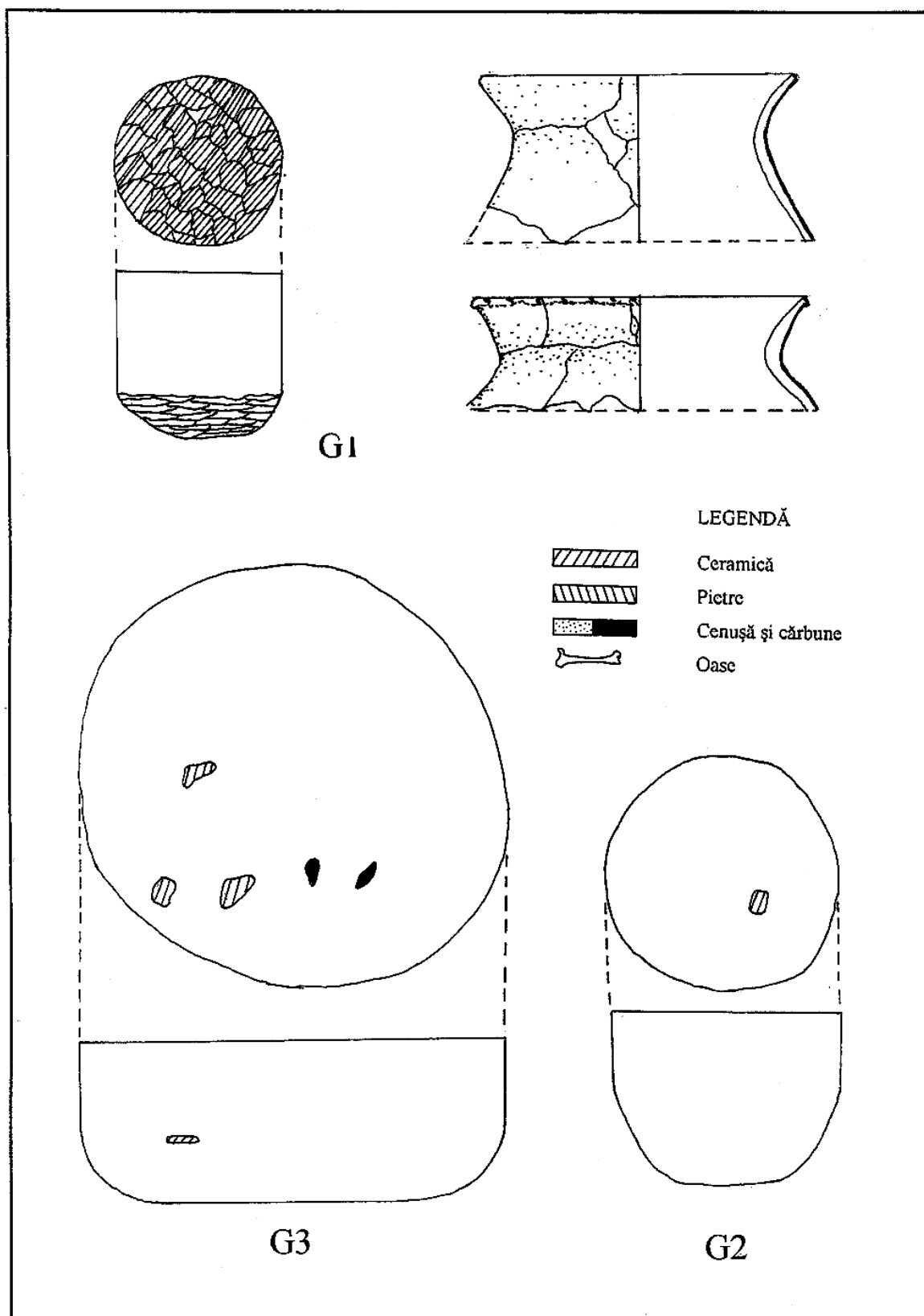
PLAN^a A 287

Obiecte din strat: piese de bronz (117-122)

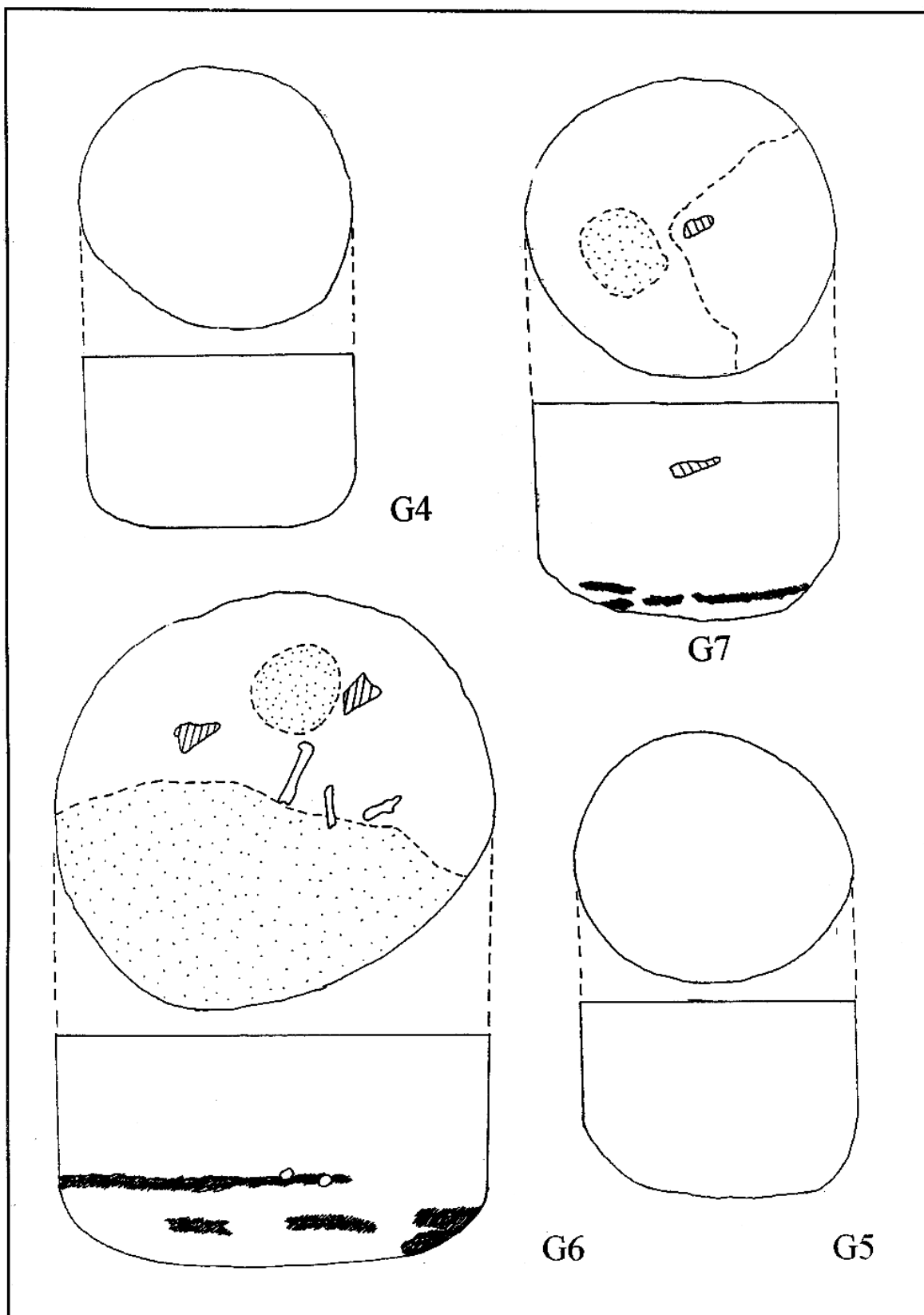

PLAN^a A 288

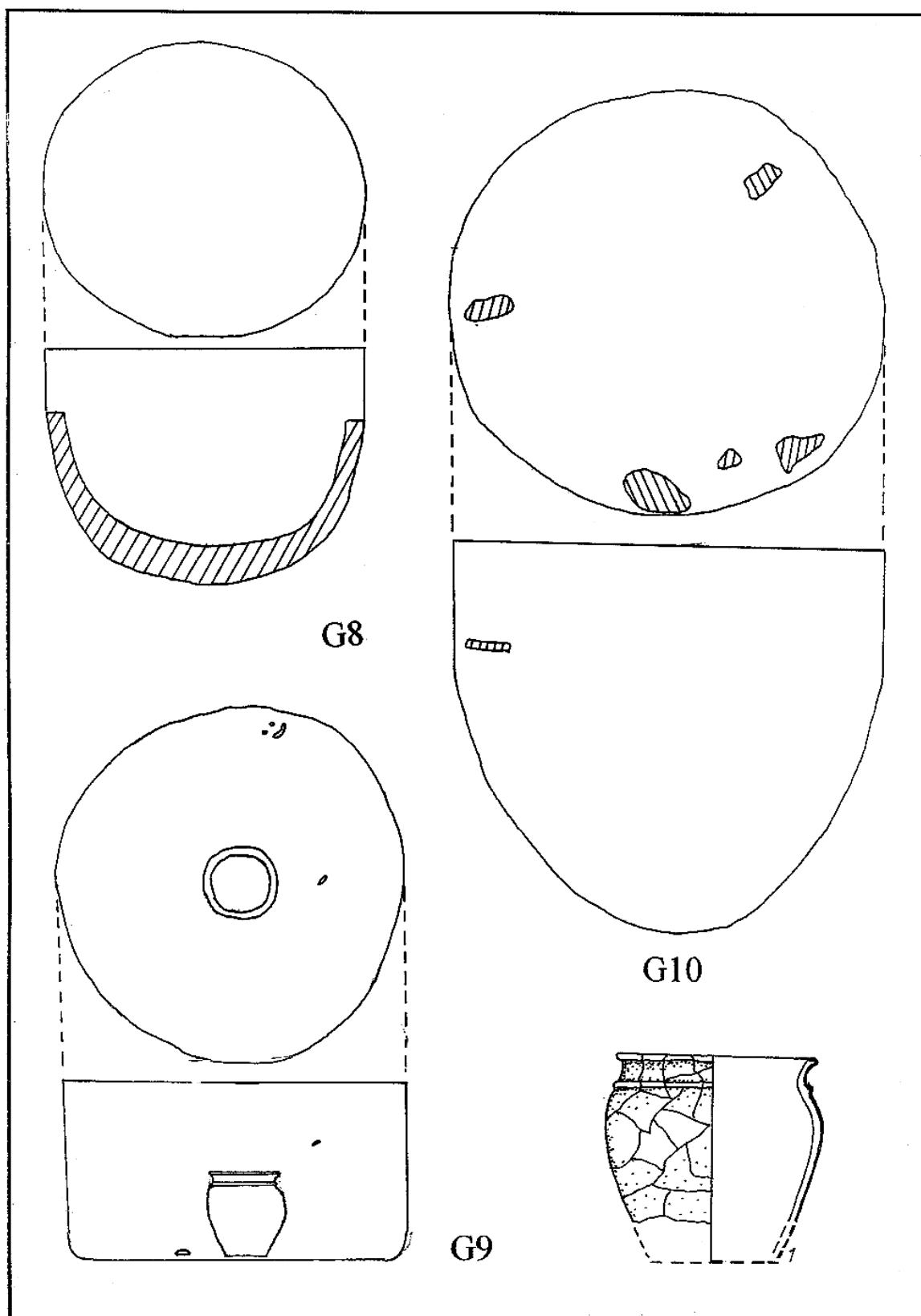
Obiecte din strat: piese de bronz (123-125); piese de os (126-128); amforă romană (129);
sabie de fier (130)

PLAN^a A 289
Gropile 1-3

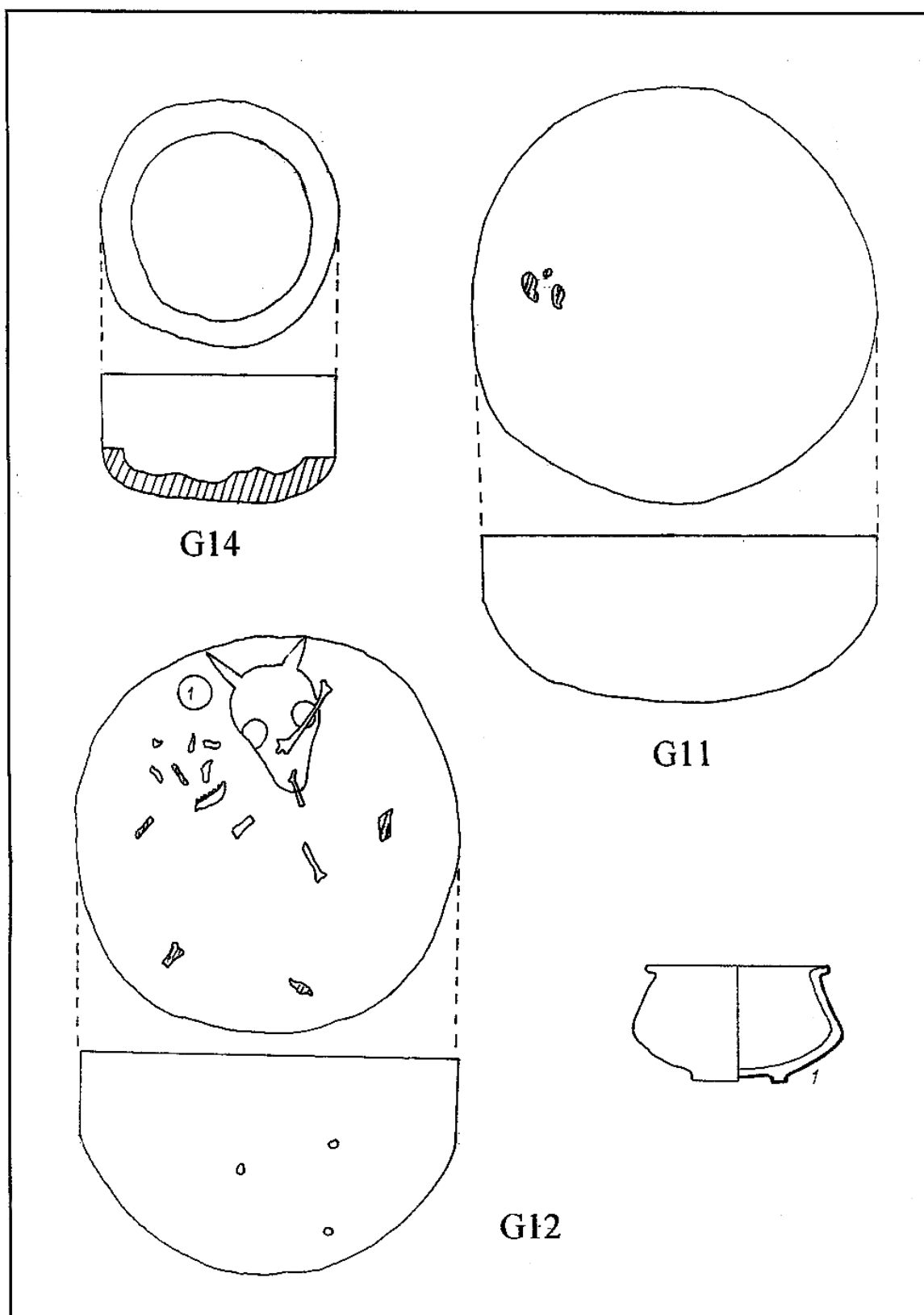

PLAN^a A 290
Gropile 4; 6-7

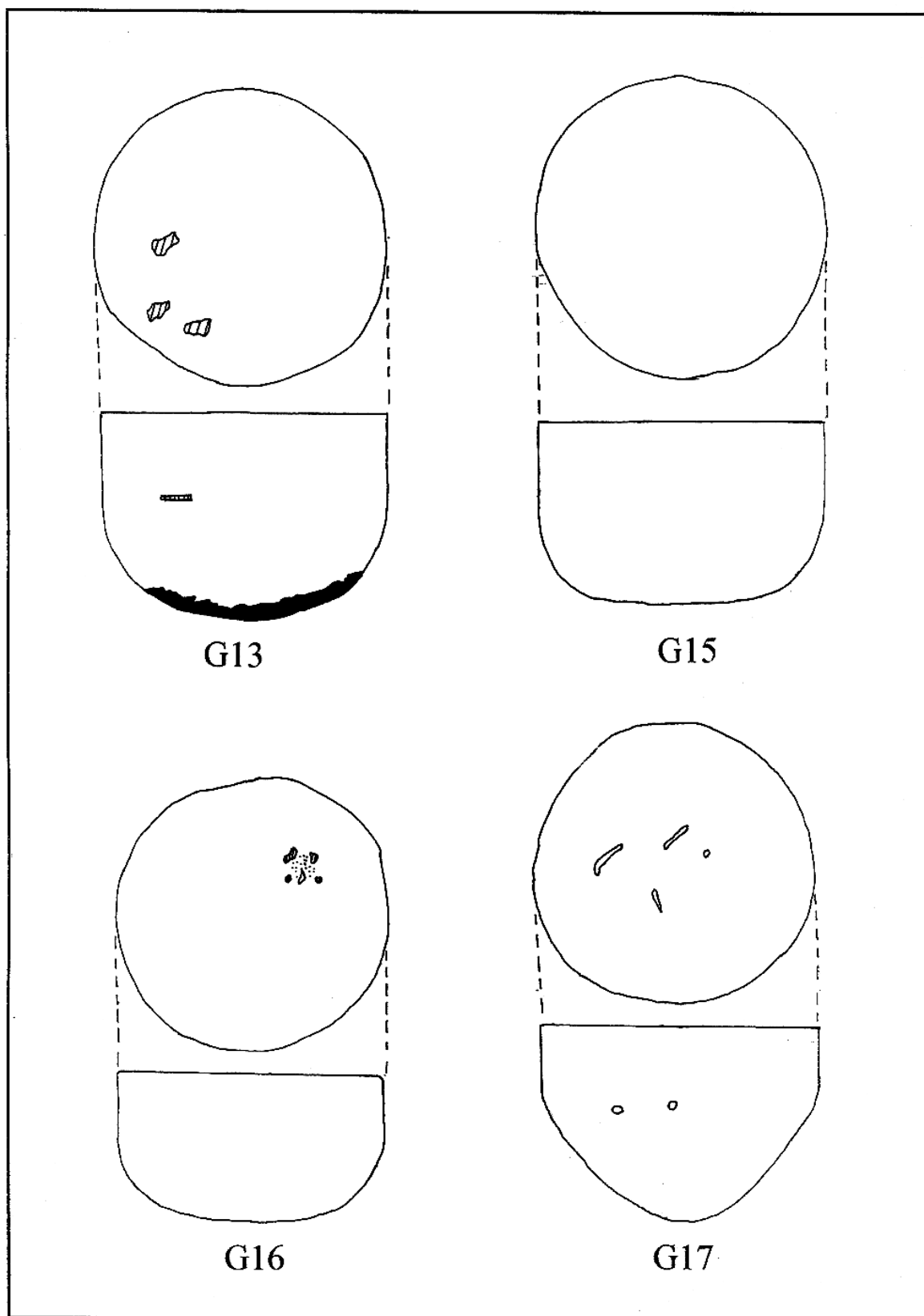

PLANȘA 291

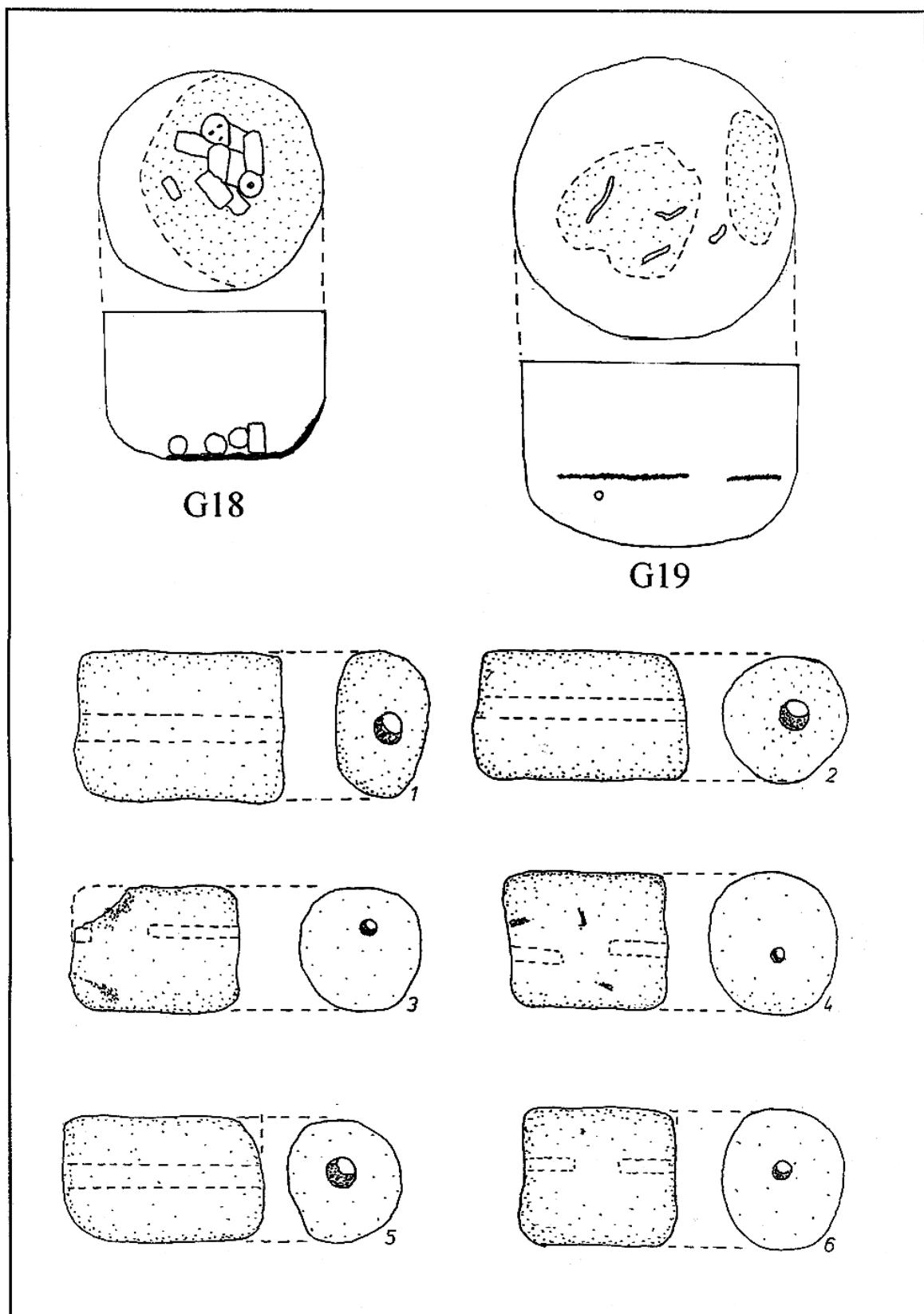
Gropile 8-10; oală lucrată cu mâna din epoca bronzului (1)

PLANȘA 292
Gropile 11-12; 14

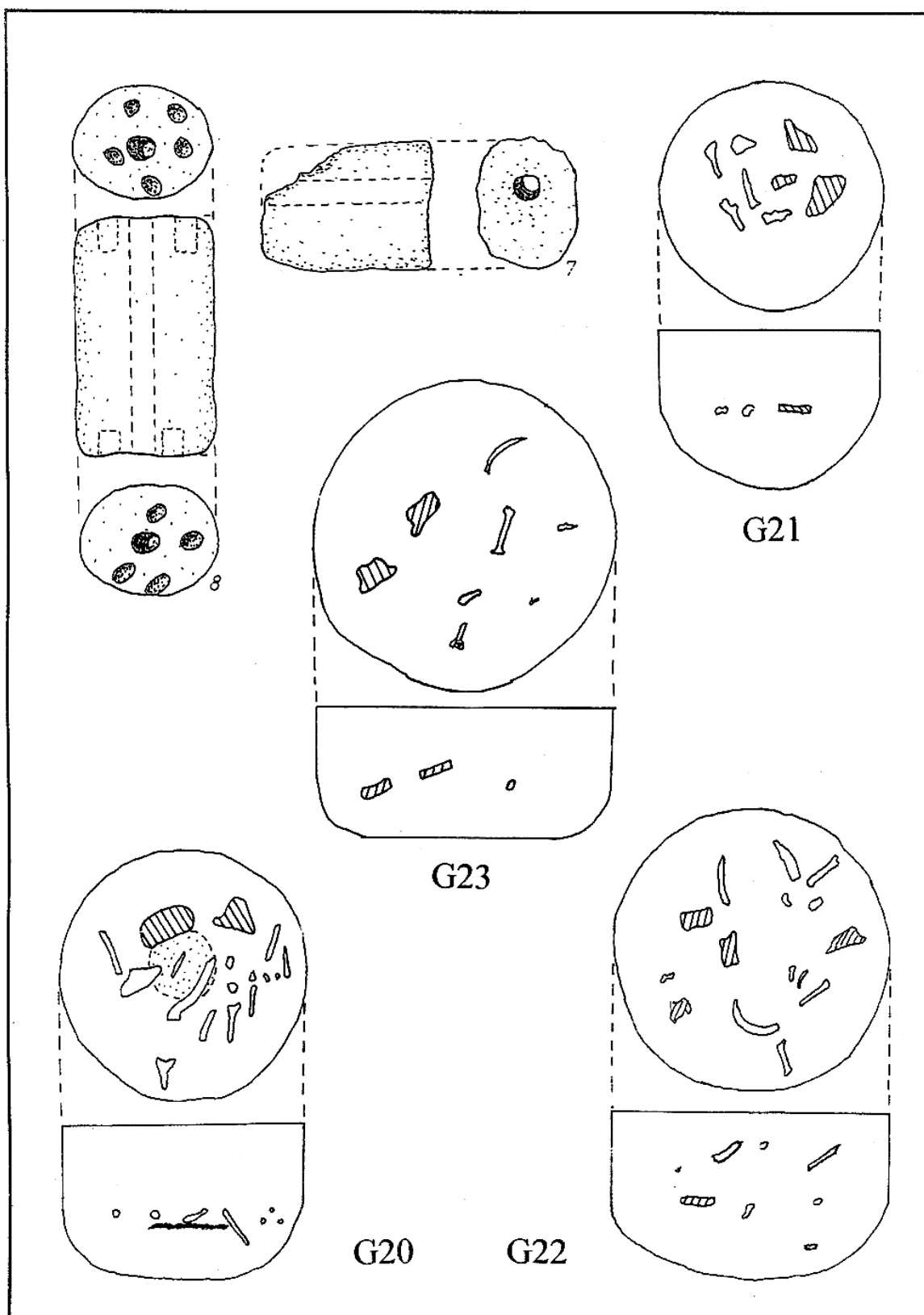

PLANȘA 293
Gropile 13; 15-17

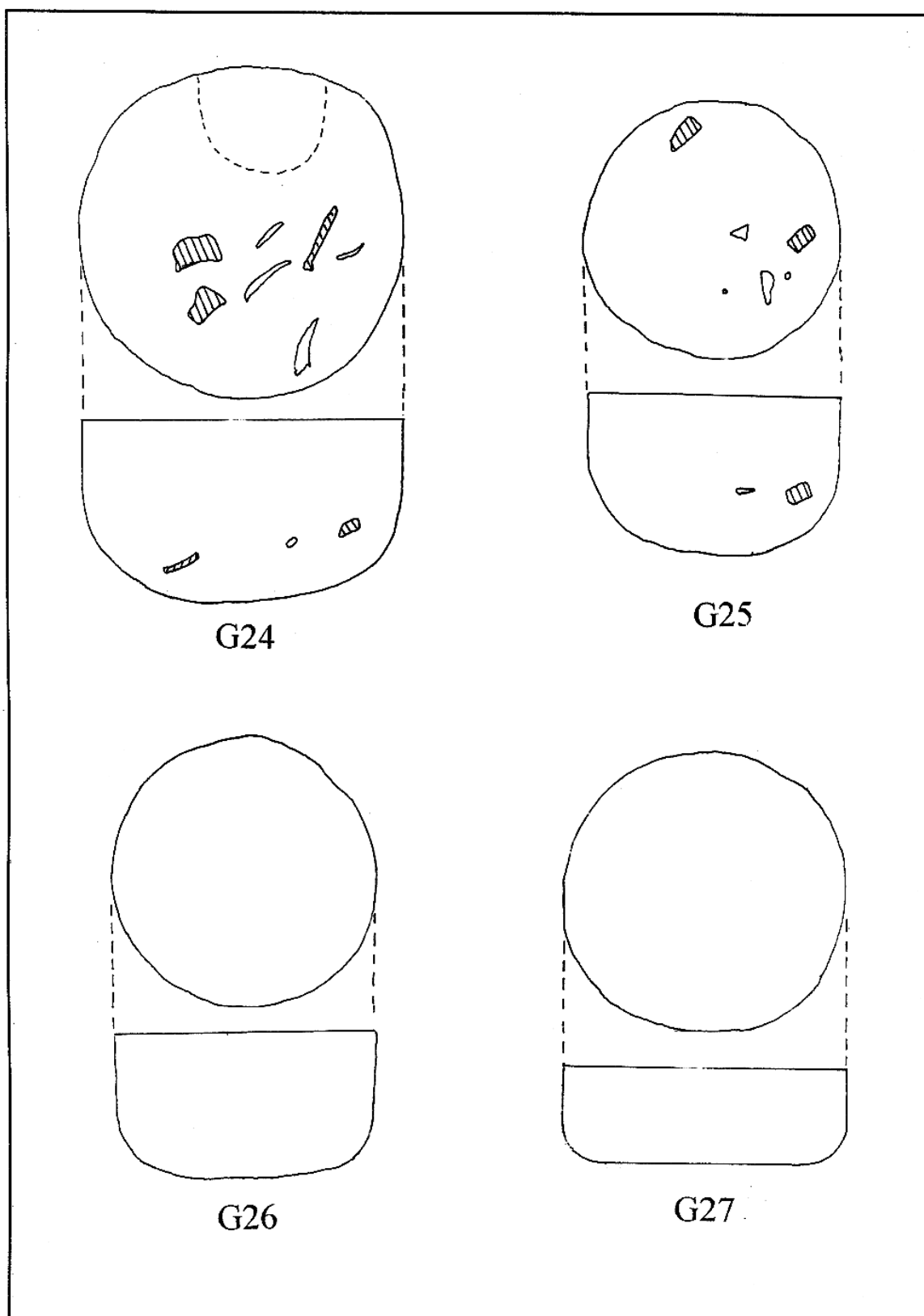

PLANȘA 294

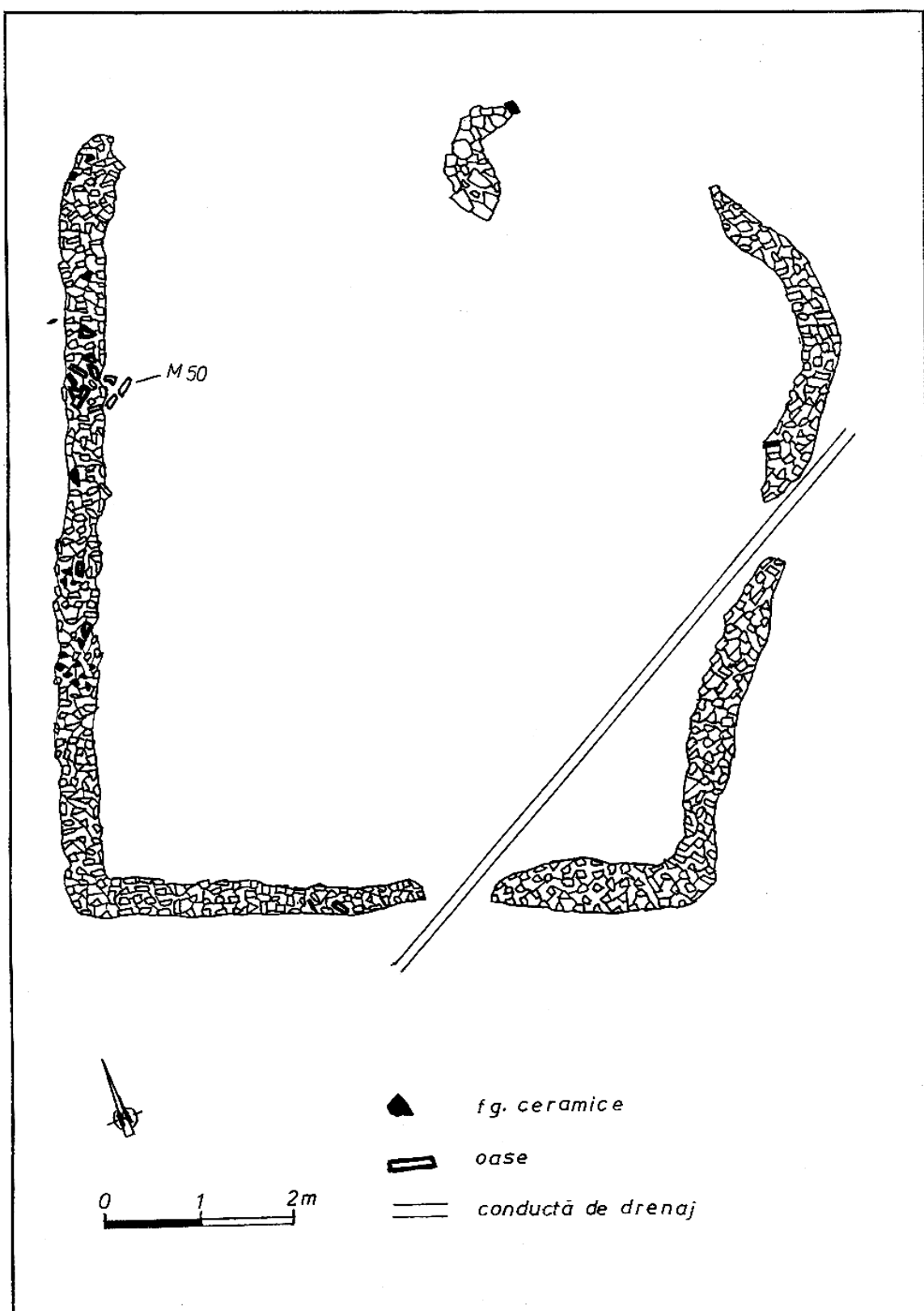
Gropile 18-19; piese de lut ars din groapa 18 (1-6)

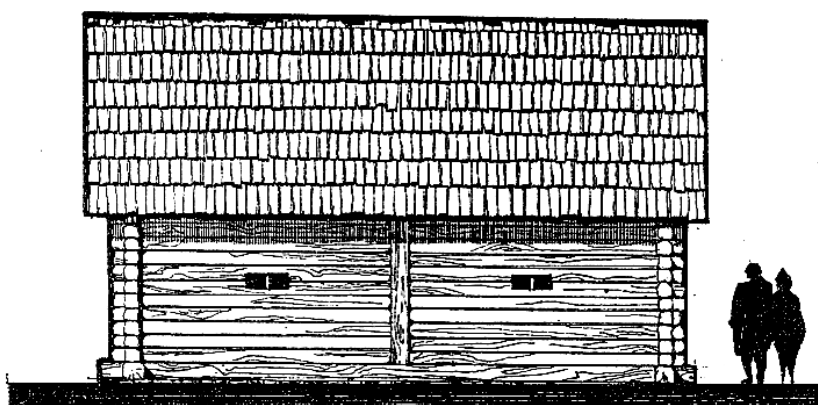
PLANȘA 295
Gropile 20-23; piese de lut ars din groapa 19 (7-8)

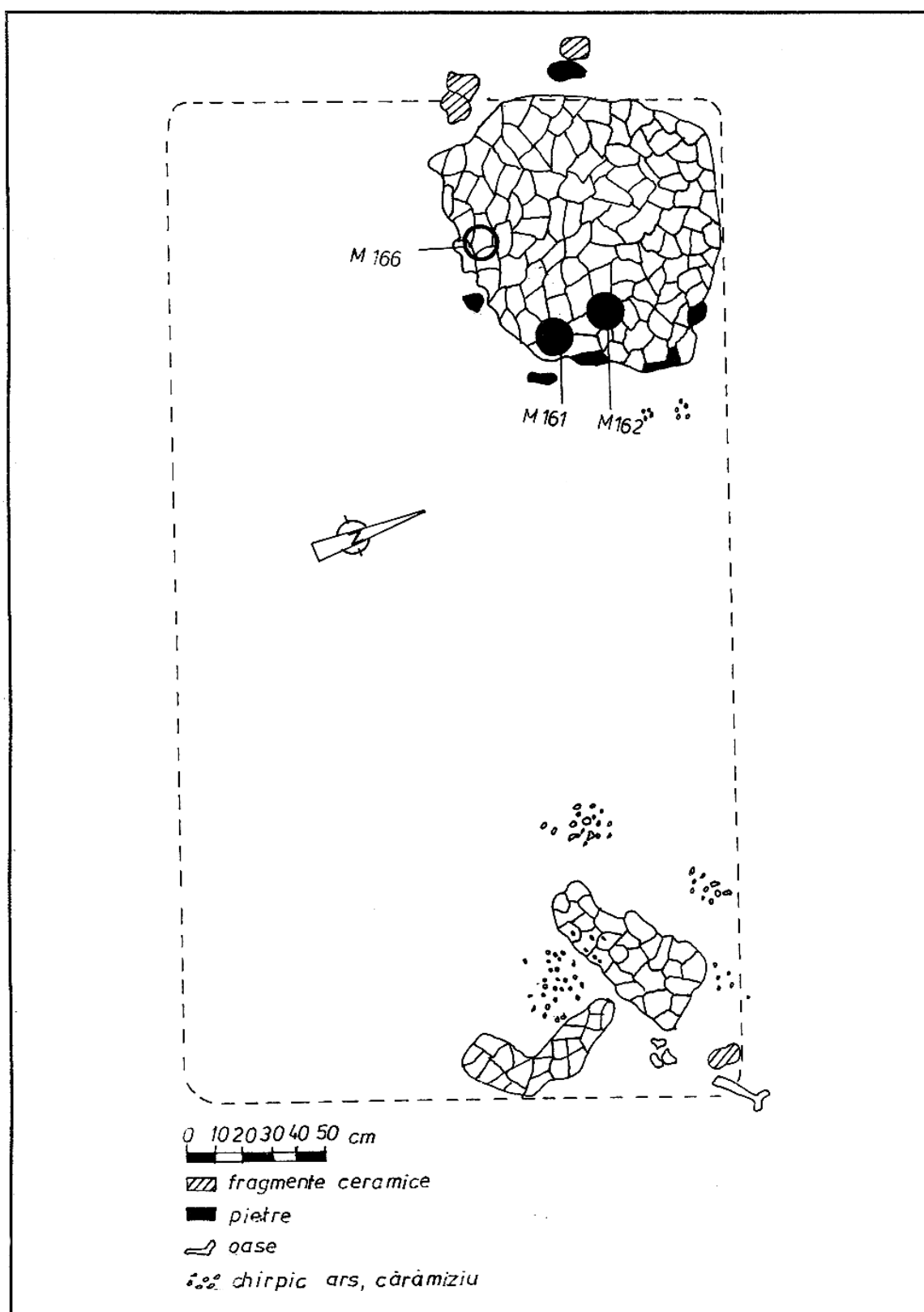
PLANȘA 296
Gropile 24-27

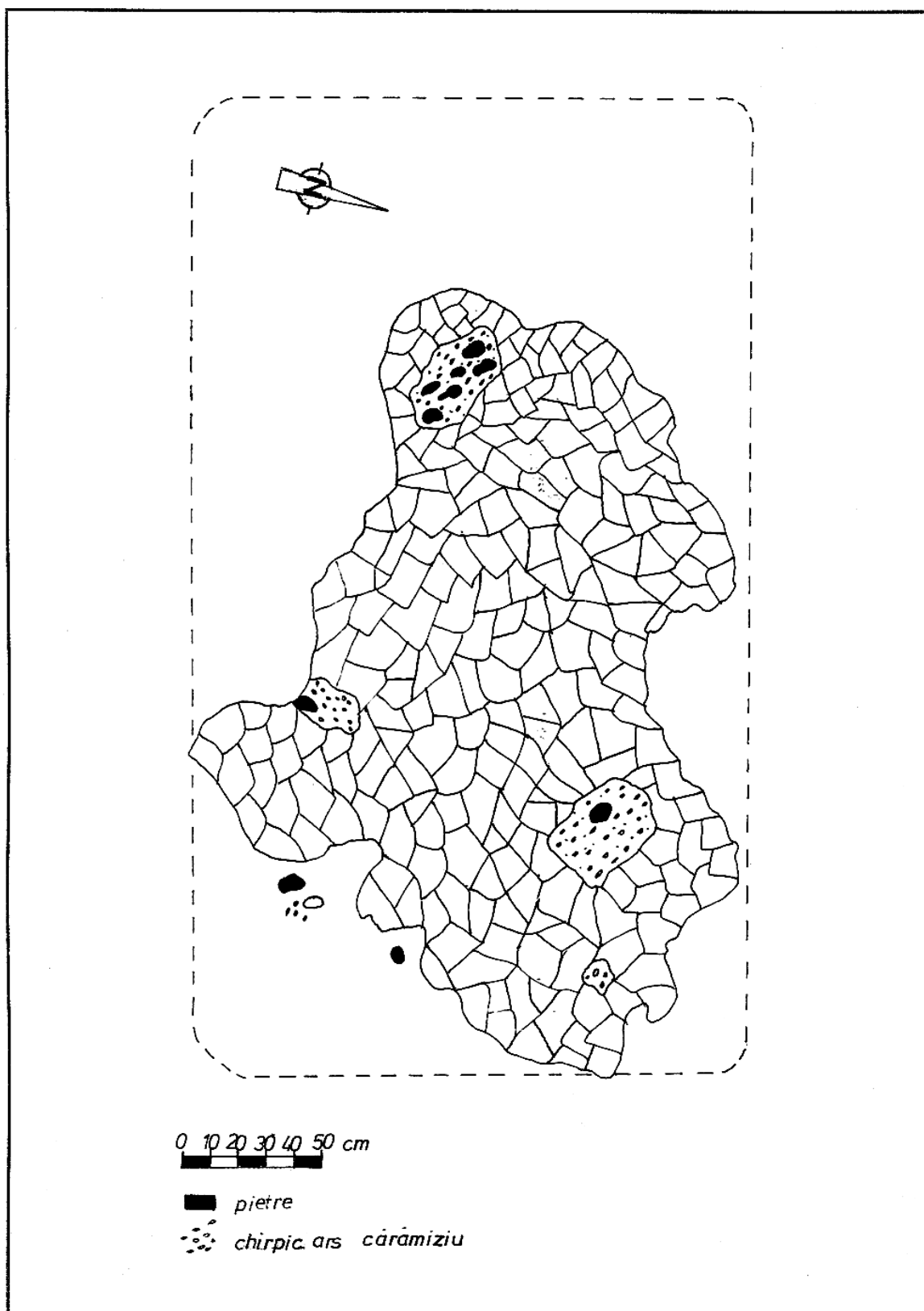
PLANȘA 297
Lăcaș de cult (plan fundație)

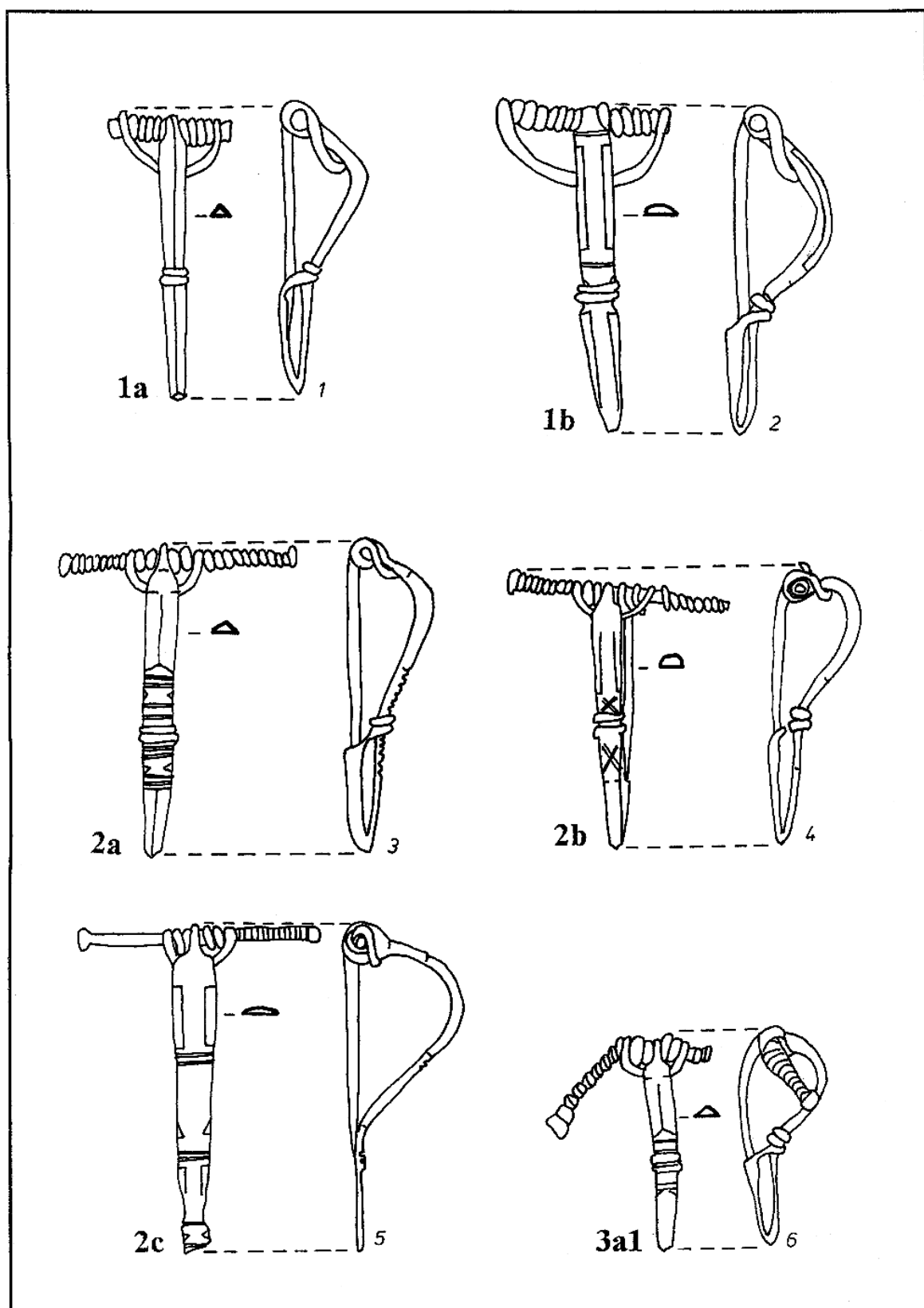
PLANȘA 298
Lăcaș de cult (reconstituire)

PLANȘA 299
Platforma de incineratie 1

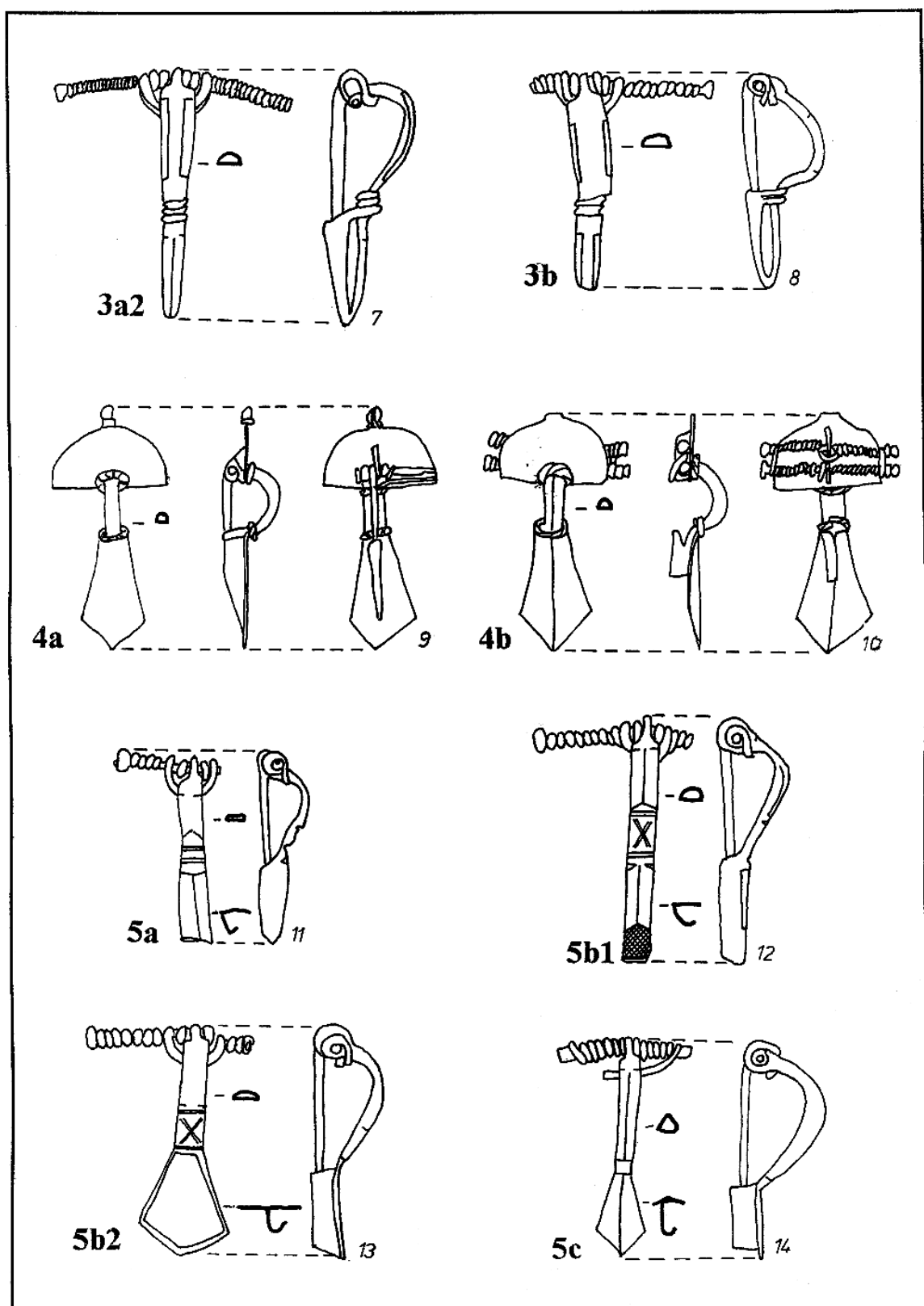

PLANȘA 300
Platforma de incinerare 2

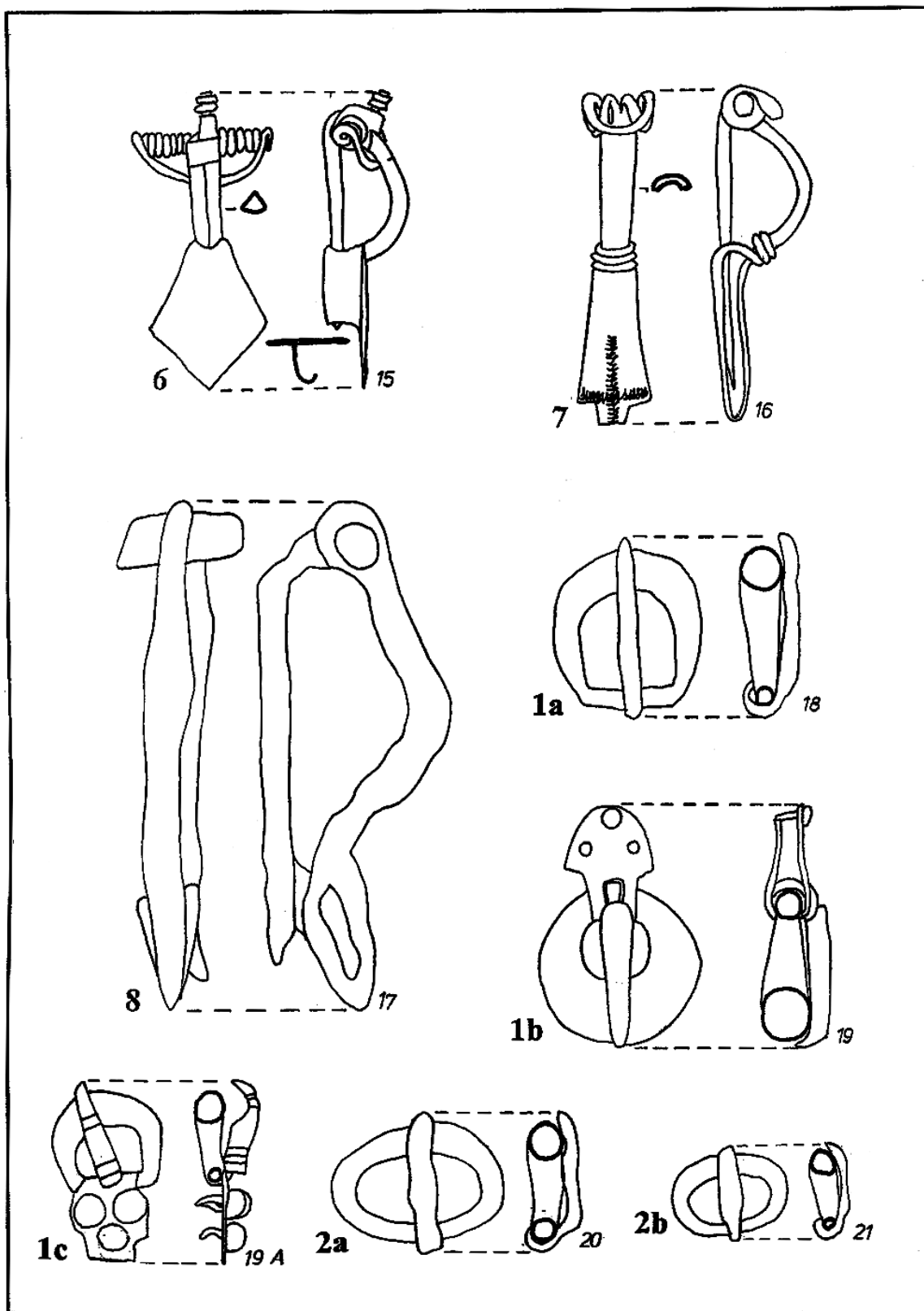
PLANȘA 301

Fibule de tip 1a (1); 1b (2); 2a (3); 2b (4); 2c (5); 3a1 (6)

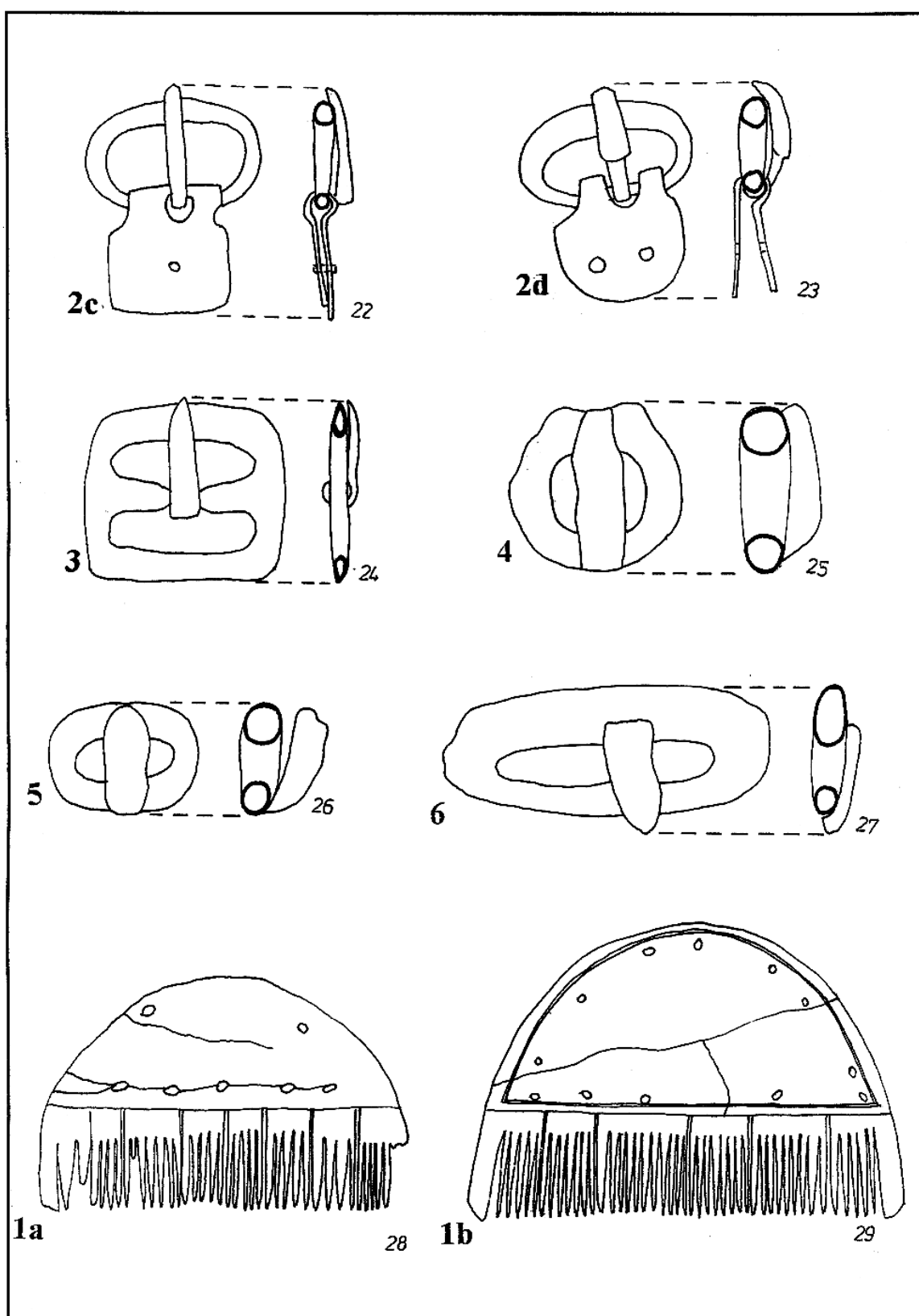
PLANȘA 302

Fibule de tip 3a2 (7); 3b (8); 4a (9); 4b (10); 5a (11); 5b1 (12); 5b2 (13); 5c (14)

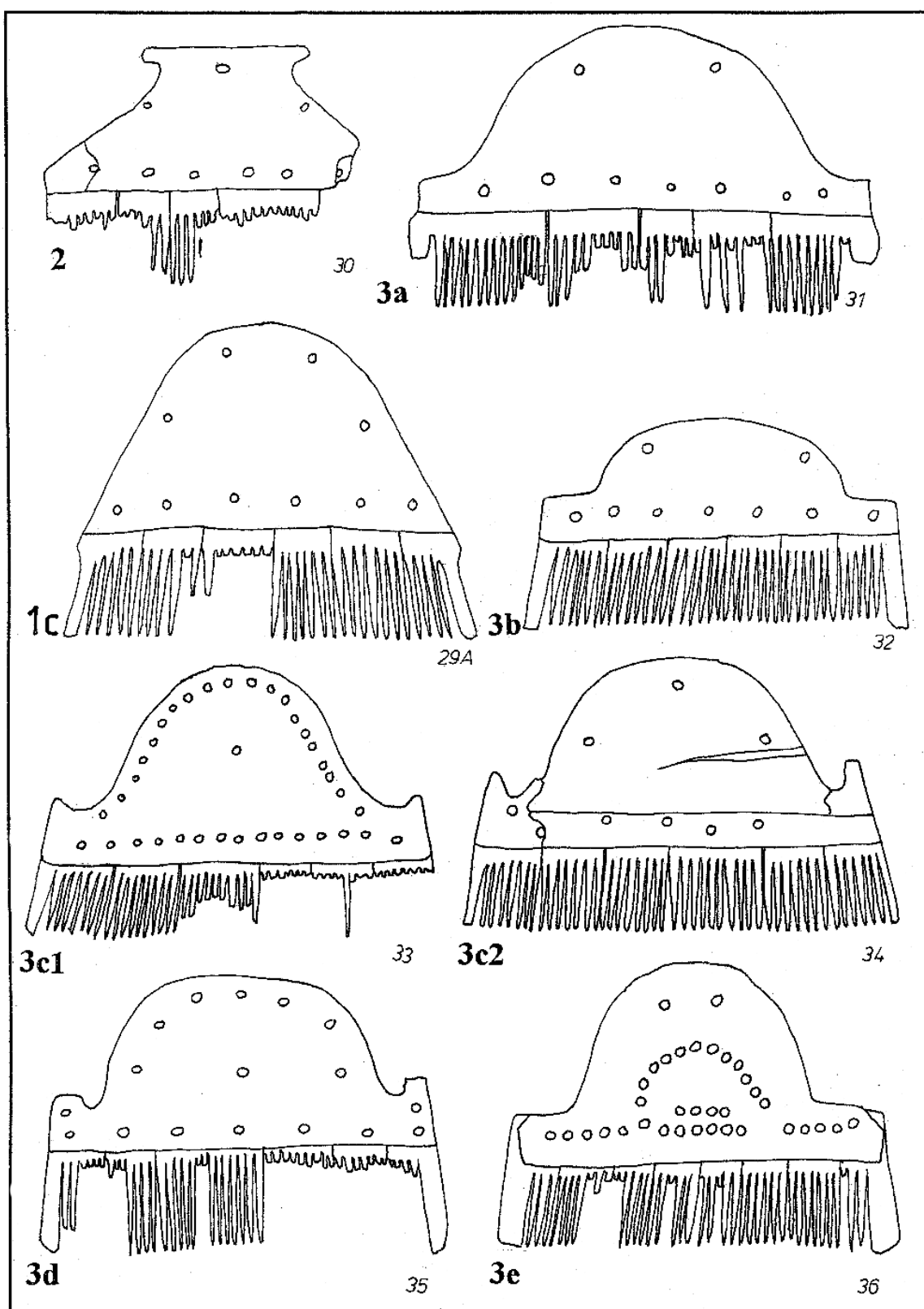
PLANȘA 303

Fibule de tip 6 (15); 7 (16); 8 (17); catarama de tip 1a (18); 1b (19); 1c (19A); 2a (20); 2b (21)

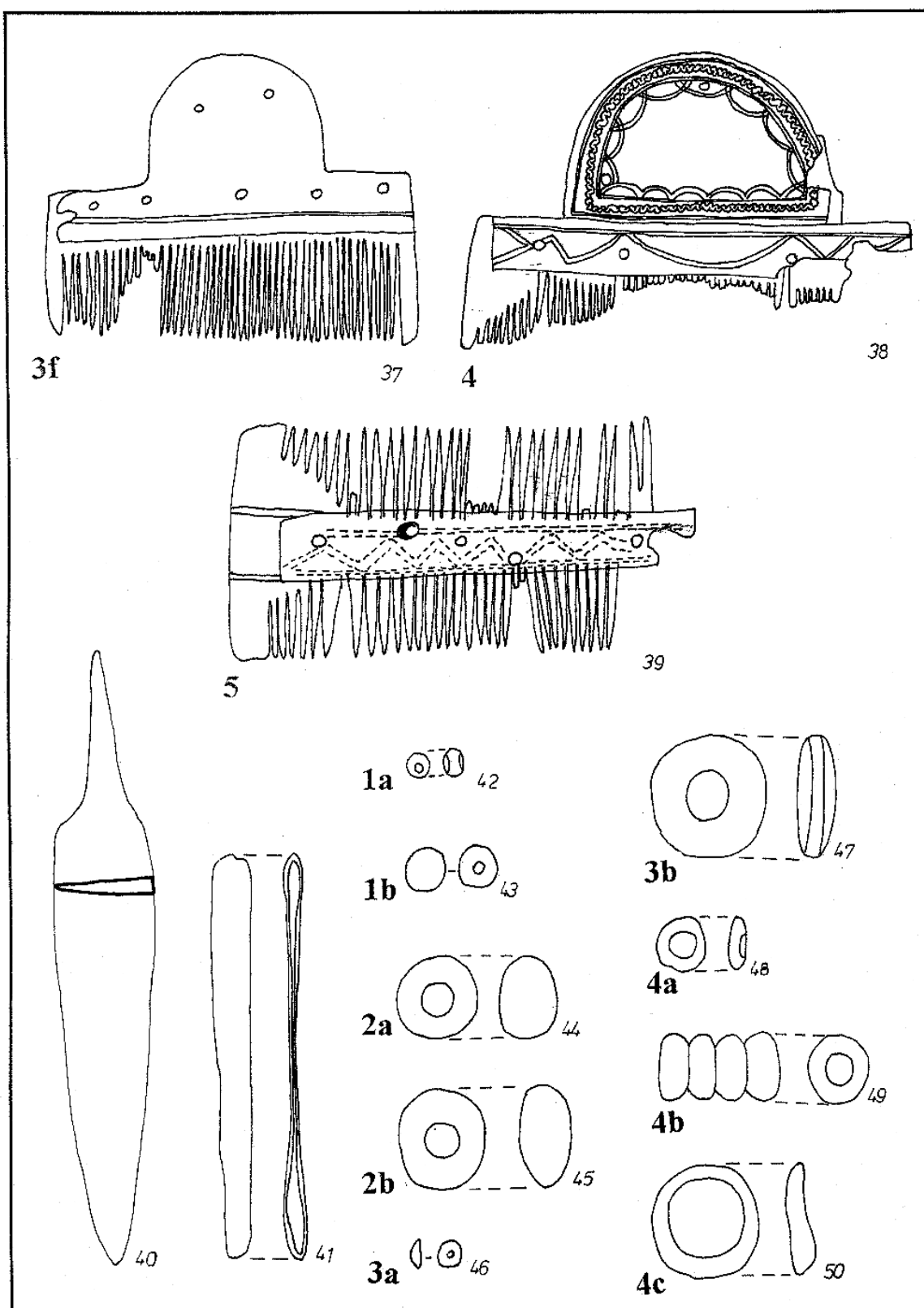
PLANȘA 304

Catarames de tip 2c (22); 2d (23); 3 (24); 4 (25); 5 (26); 6 (27); piepteni tip 1a (28); 1b (29)

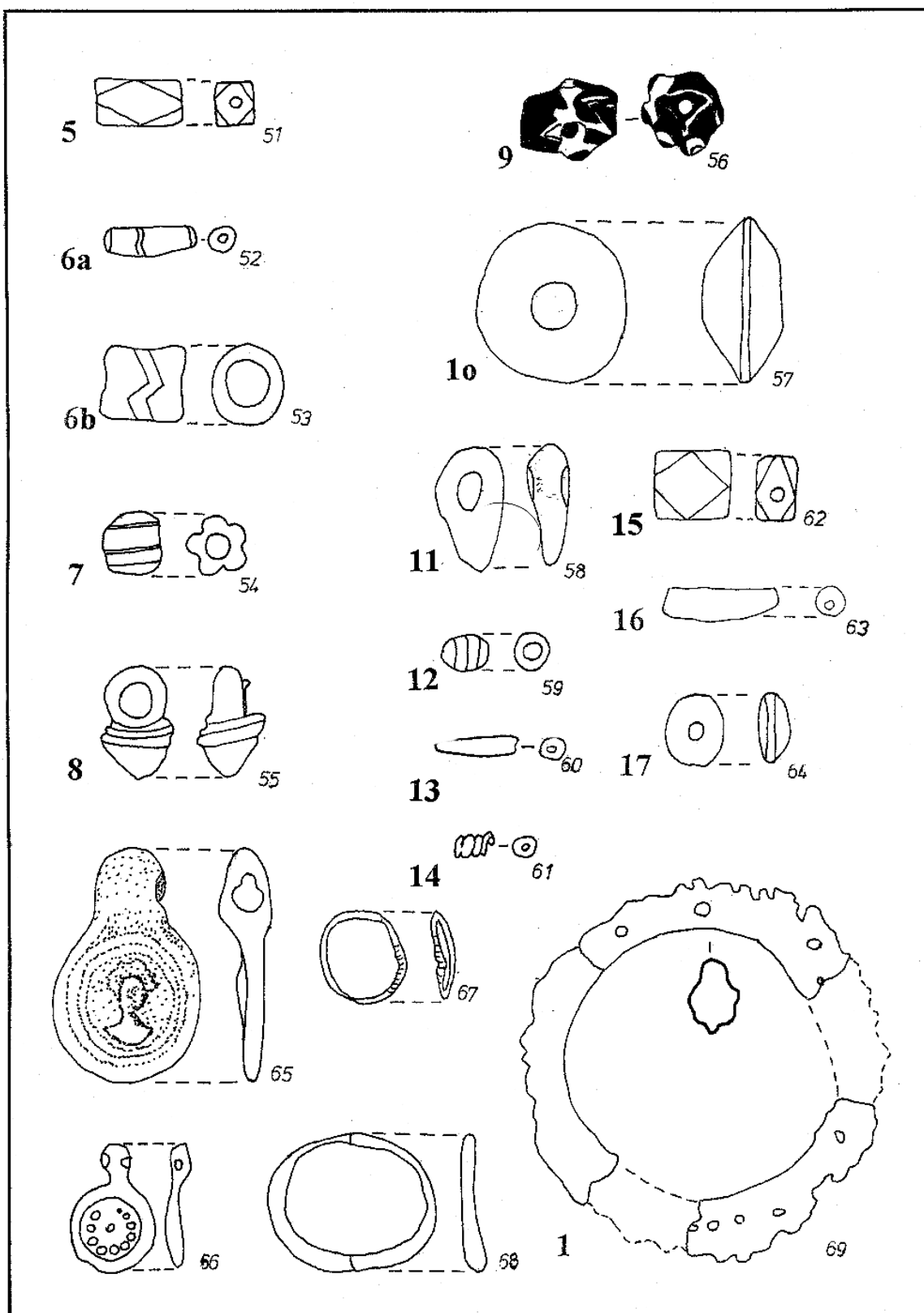
PLANȘA 305

Piepteni tip 1c (29A); 2 (30); 3a (31); 3b (32); 3c1 (33); 3c2 (34); 3d (35); 3e (36)

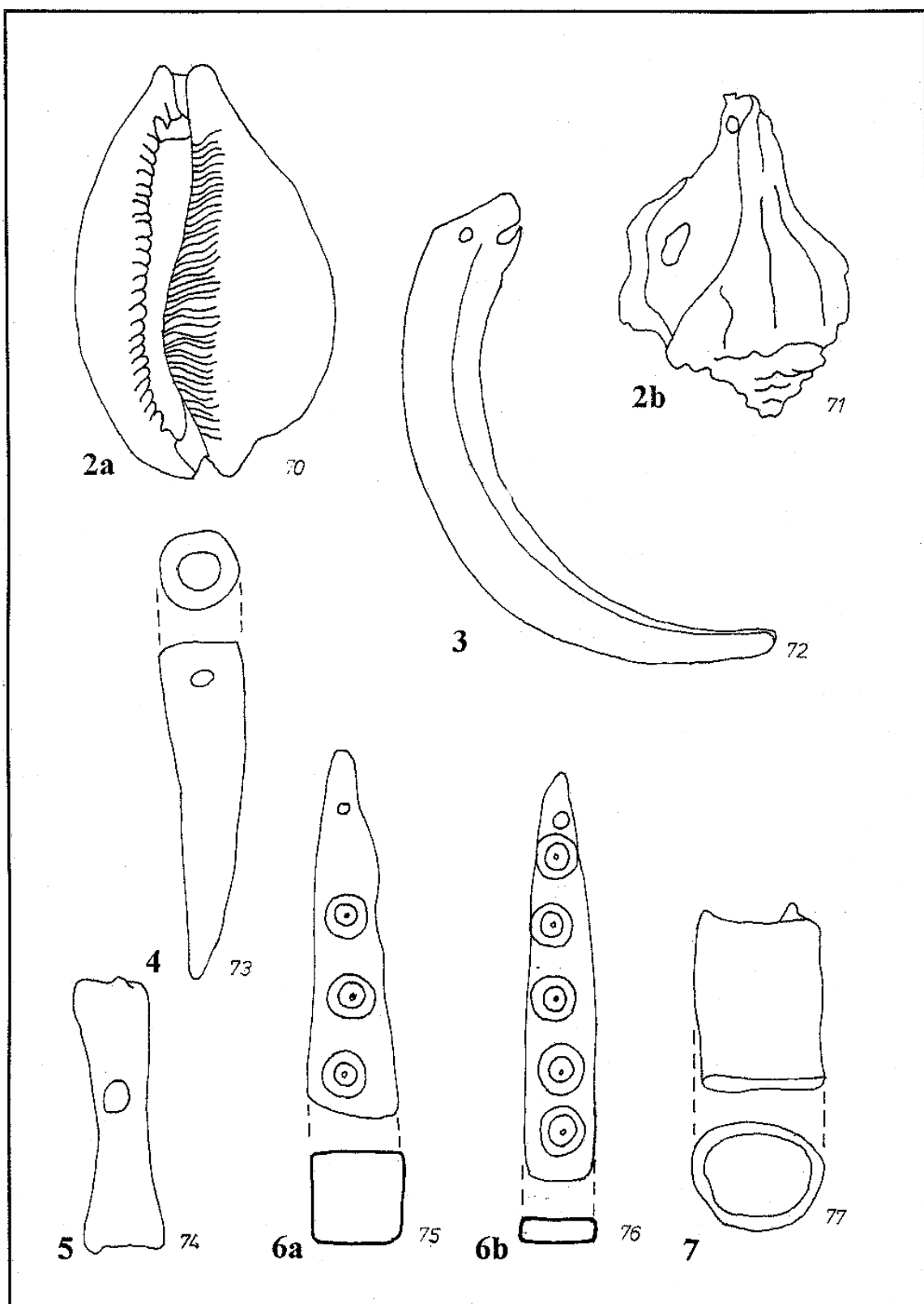
PLANȘA 306

Piepteni tip 3f (37); 4 (38); 5 (39); cuțitaș de toaletă (40); pensetă (41); mărgelă de sticlă tip 1a (42); 1b (43); 2a (44); 2b (45); 3a (46); 3b (47); 4a (48); 4b (49); 4c (50)

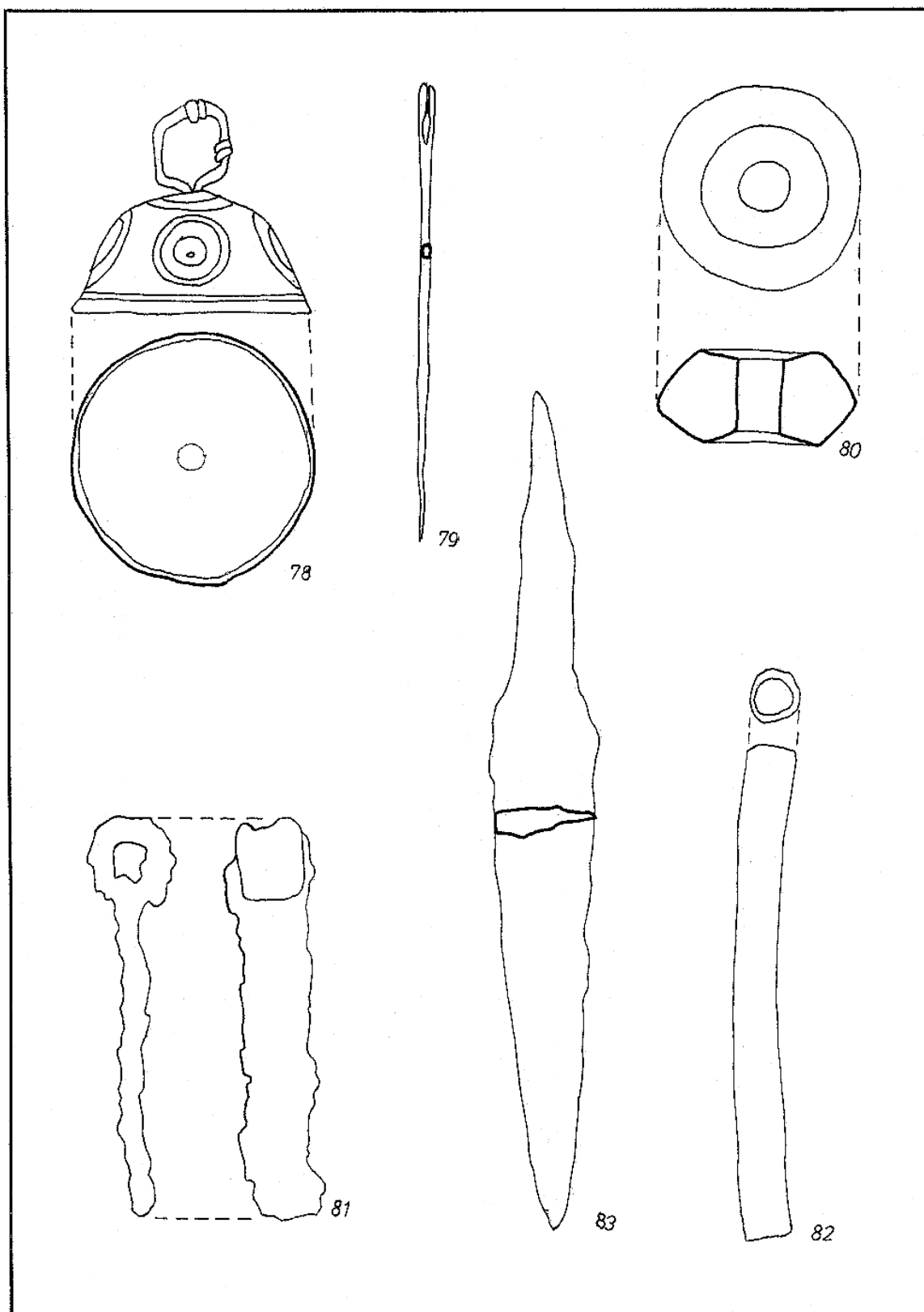
PLANȘA 307

Mărgelile de sticlă tip 5 (51); 6a (52); 6b (53); 7 (54); 8 (55); 9 (56); 10 (57); 11 (58); 12 (59); 13 (60); 14 (61); de carneol tip 15 (62); de coral tip 16 (63); de chihlimbar tip 17 (64); medalion de sticlă (65); de metal (66); verigă de tâmplă (67); inel (68); pandantiv de os (69)

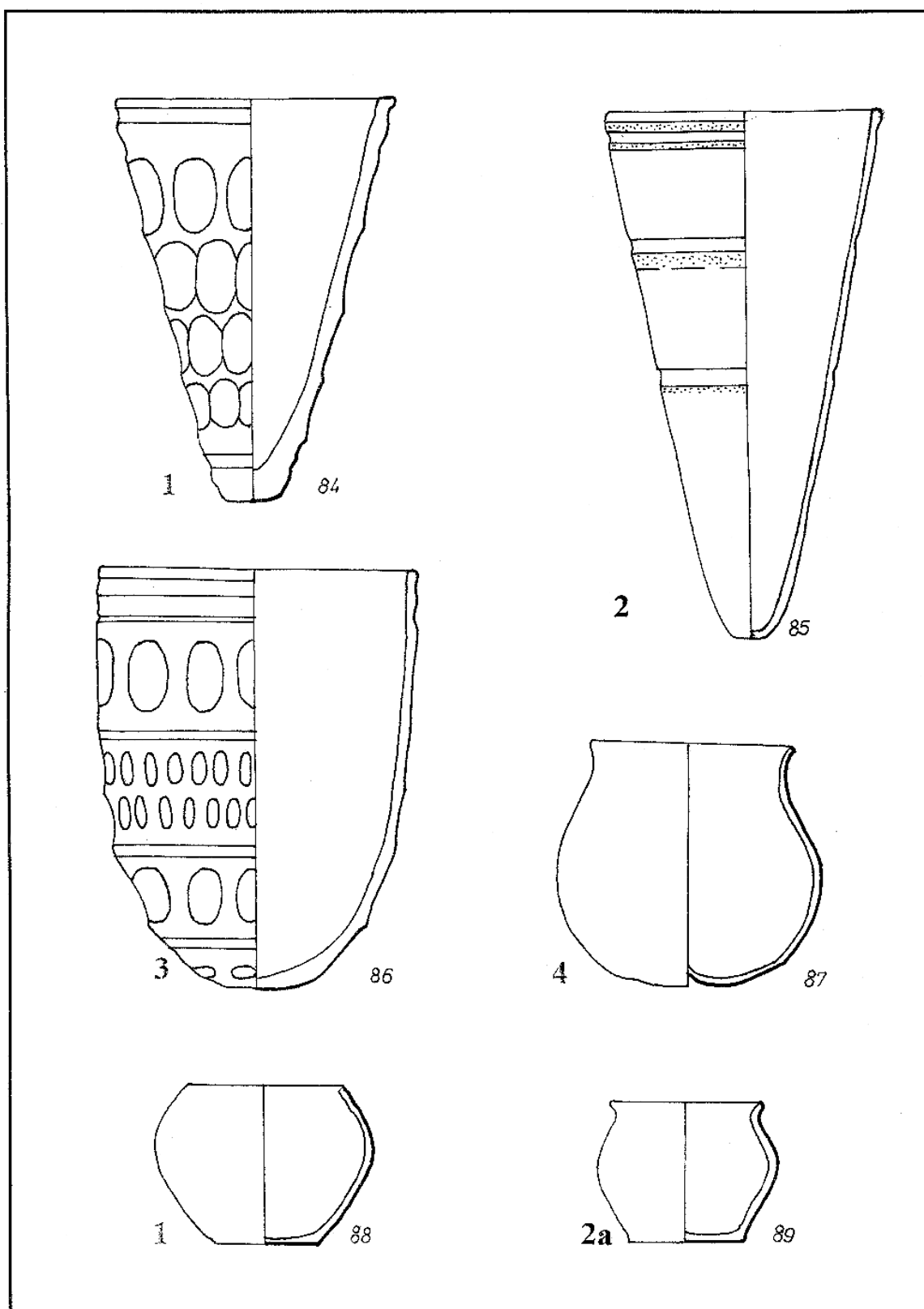
PLANȘA 308

Pandative din scoici tip 2a (70); 2b (71); din colți de animale tip 3 (72); din coarne de cornute tip 4 (73);
din oase de animale (74); pandative prismatice de os tip 6a (75); tip 6b (76);
pandative de fier tip 7 (77)

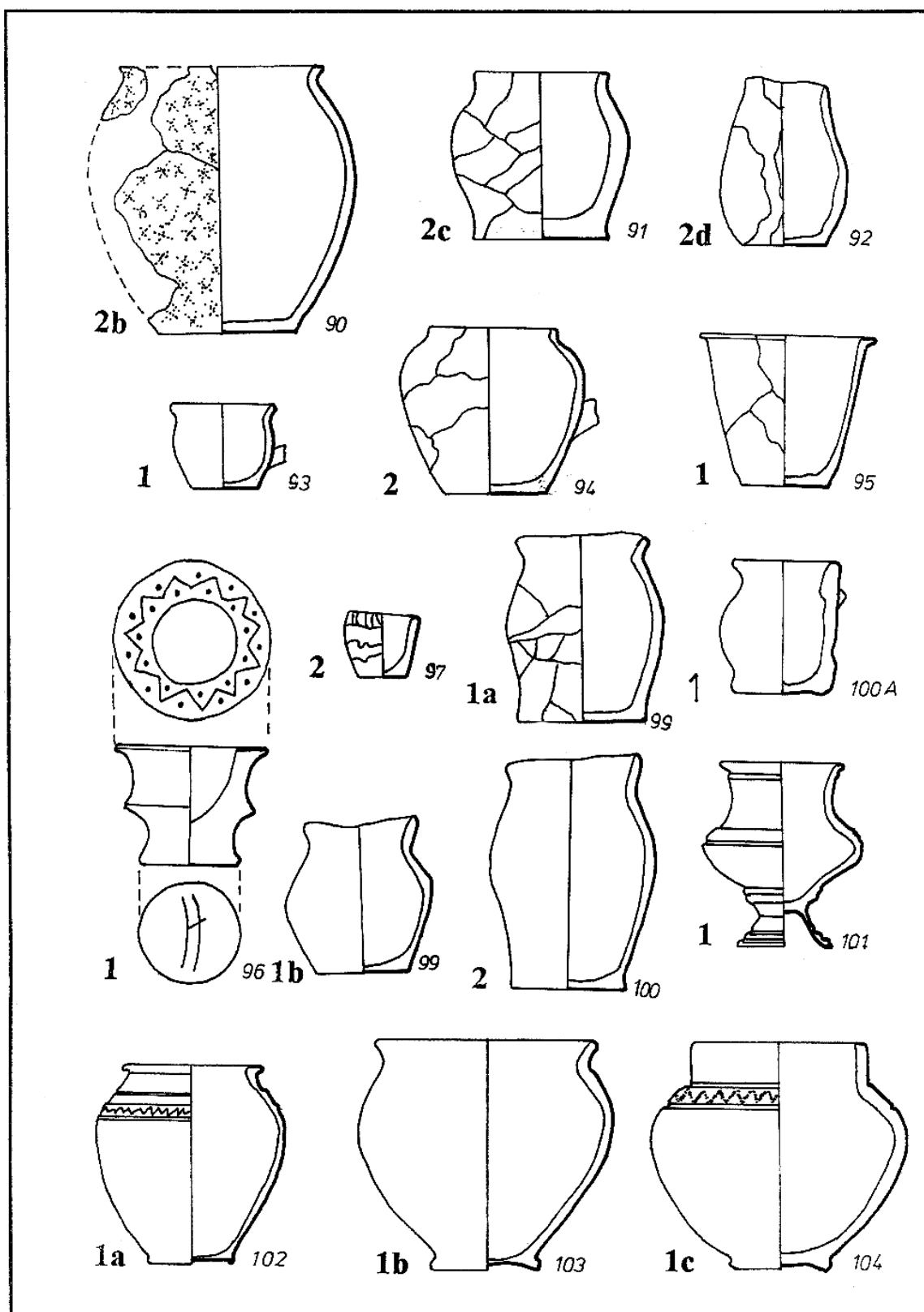
PLANȘA 309

Clopoșel de bronz (78); ac de cusut (79); fusaiolă (80); amnar de fier (81); tub de os (82);
cuțit de fier (83)

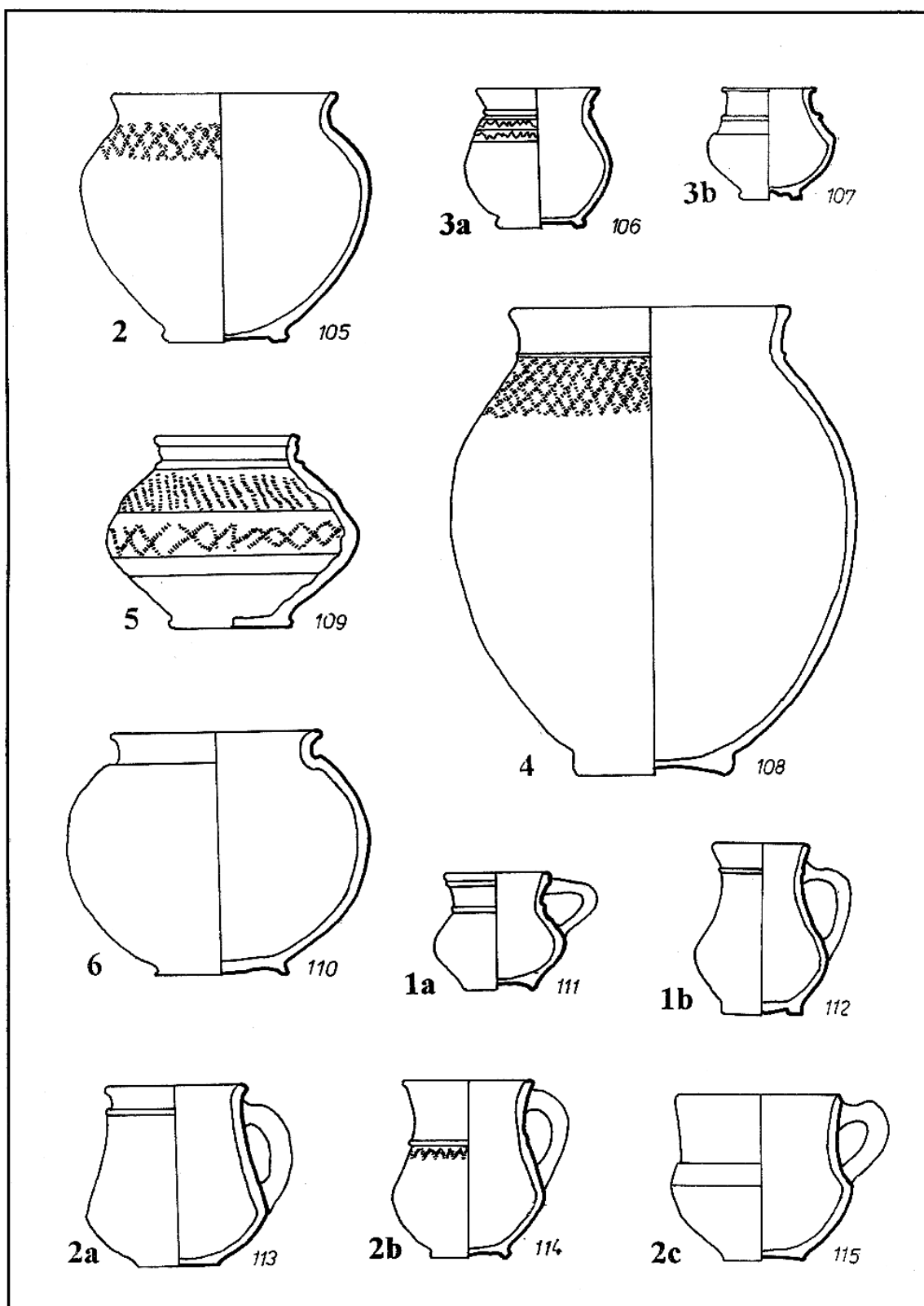
PLANȘA 310

Pahare de sticlă tip 1 (84); 2 (85); 3 (86); 4 (87); oală grosieră tip 1 (88); 2a (89)

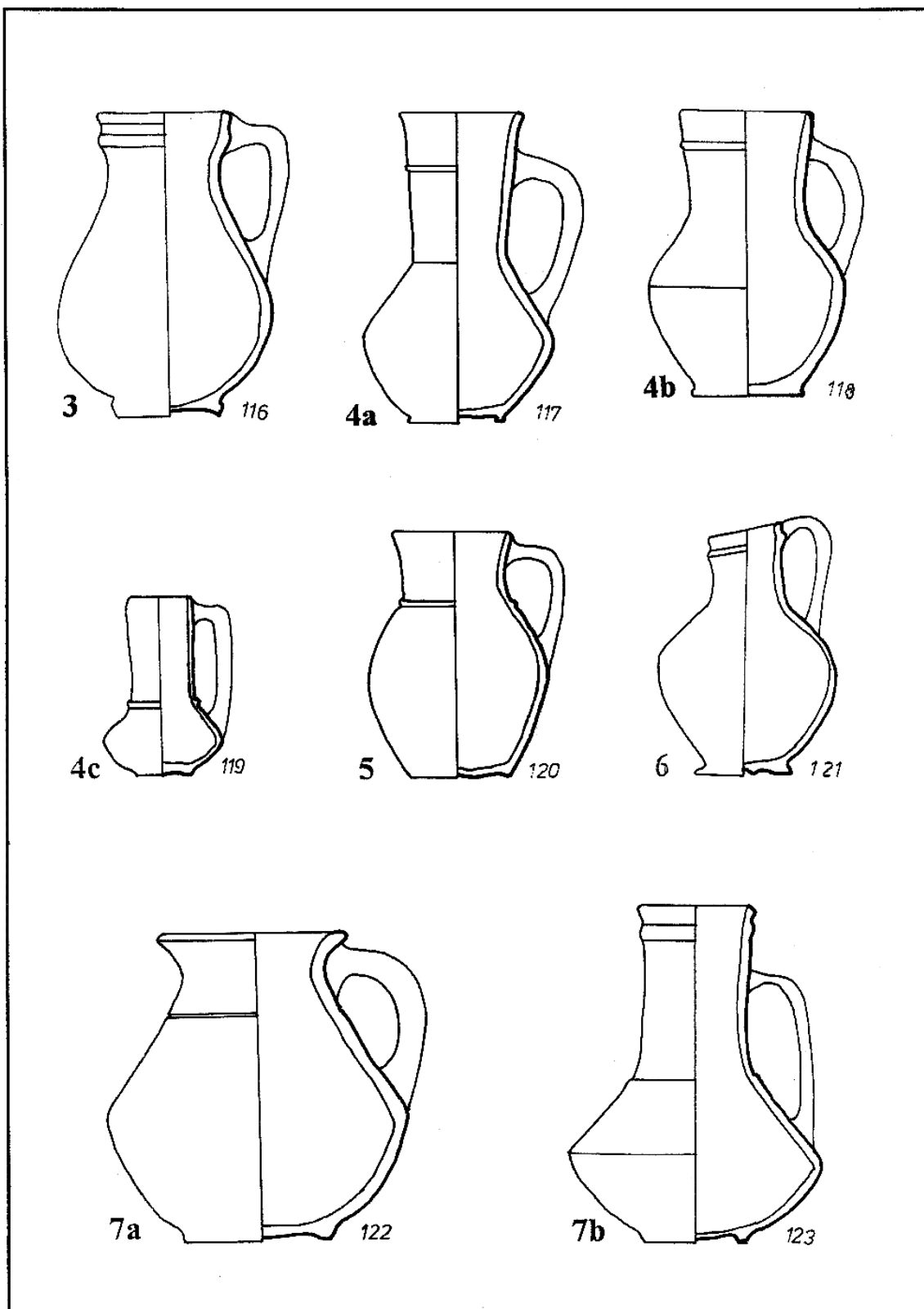
PLANȘA 311

Oală grosieră tip 2b (90); 2c (91); 2d (92); căni lucrate cu mâna tip 1 (93); 2 (94); pahare lucrate cu mâna (95); vas-opaiț (96); vas miniatural (97); vase lucrate cu mâna din pastă zgrunțuroasă: oale tip 1a (98); 1b (99); 2 (100); cană tip 1 (100 A); vase lucrate la roată din pastă fină cenușie: cupă (101) și oale tip 1a (102); 1b (103); 1c (104)

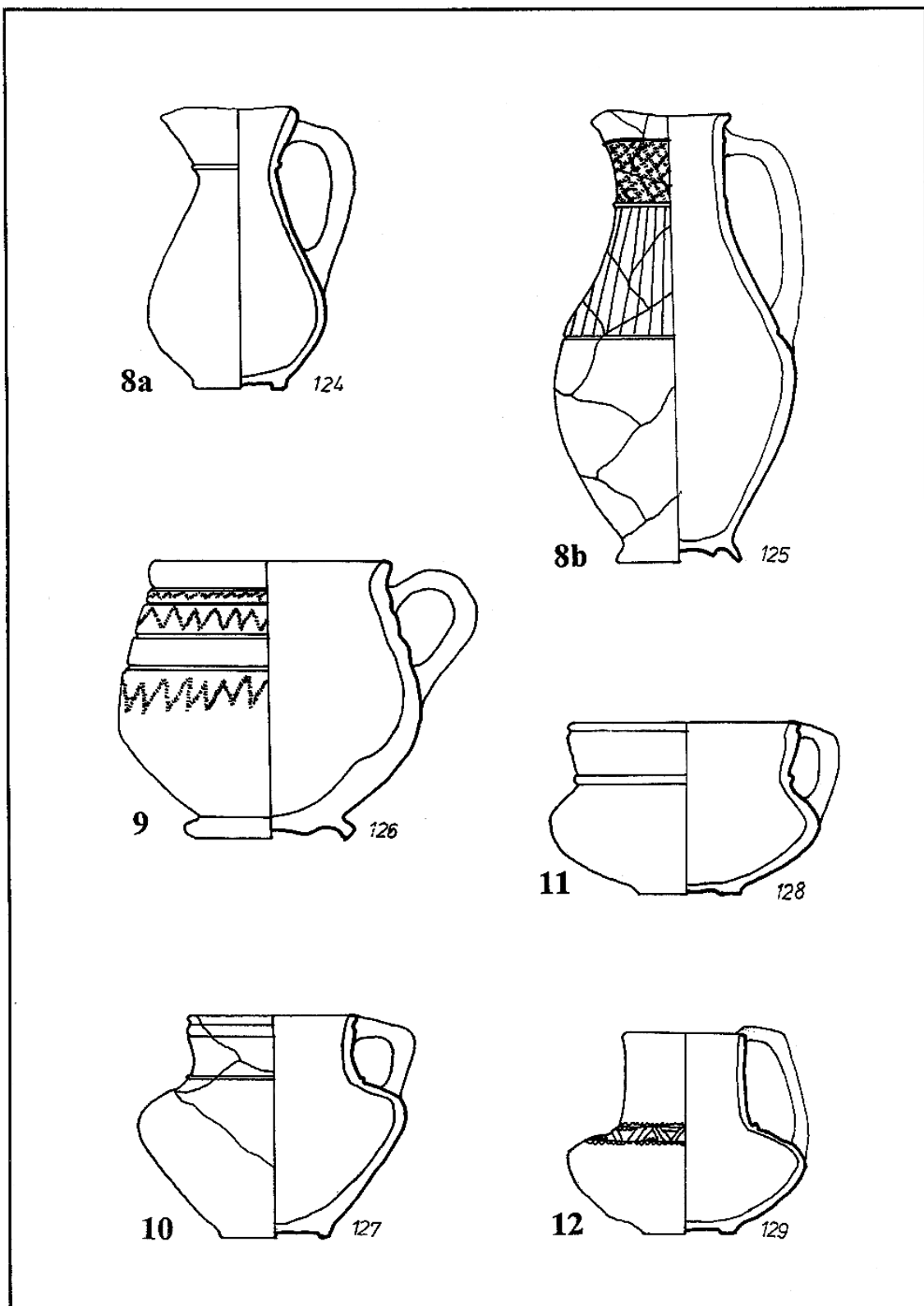
PLANȘA 312

Vase lucrate la roată din pastă fină cenușie: oale tip 2 (105); 3a (106); 3b (107); 4 (108); 5 (109); 6 (110); căni tip 1a (111); 1b (112); 2a (113); 2b (114); 2c (115)

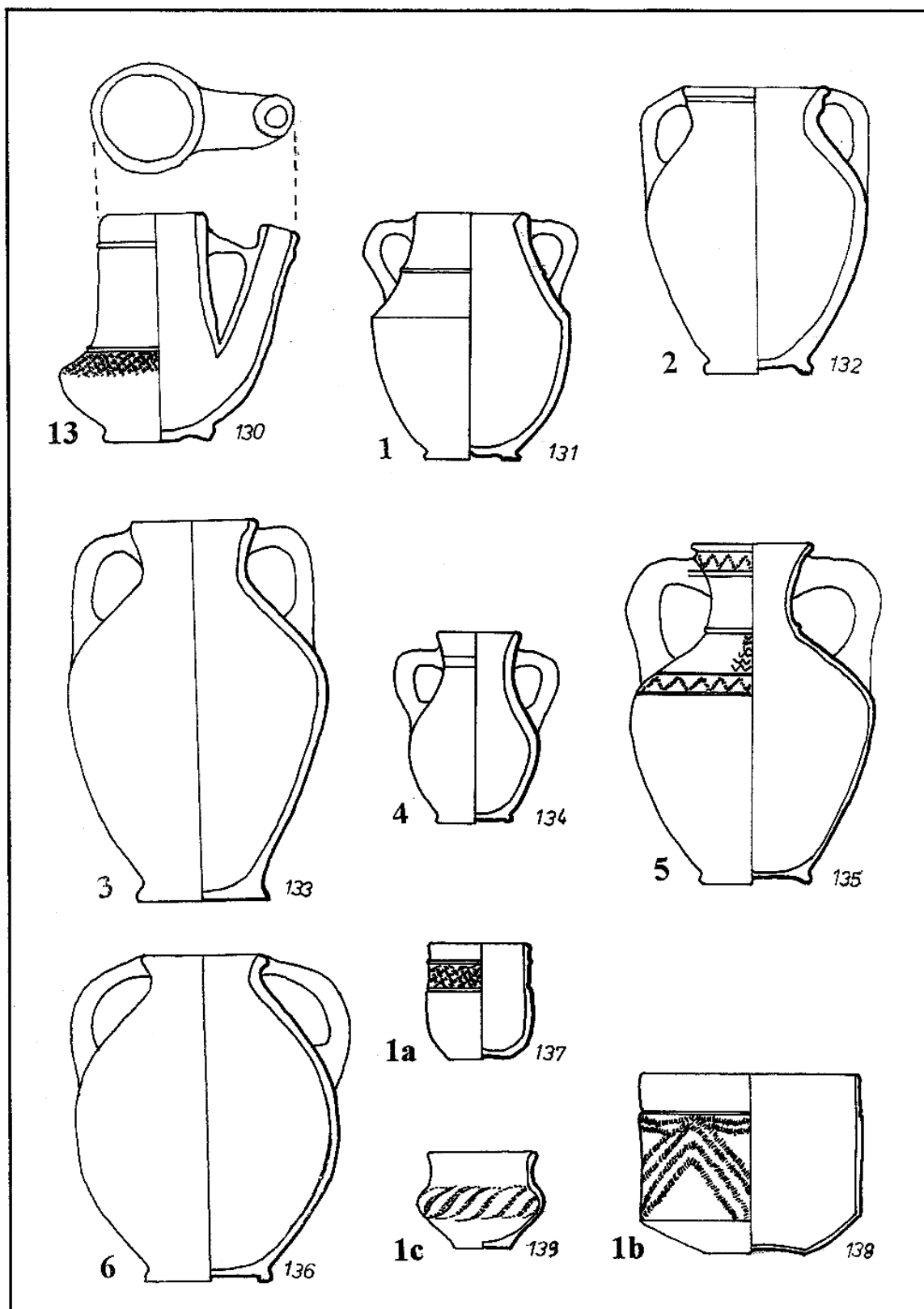
PLANȘA 313

Căni lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 3 (116); 4a (117); 4b (118); 4c (119); 5 (120); 6 (121); 7a (122); 7b (123)

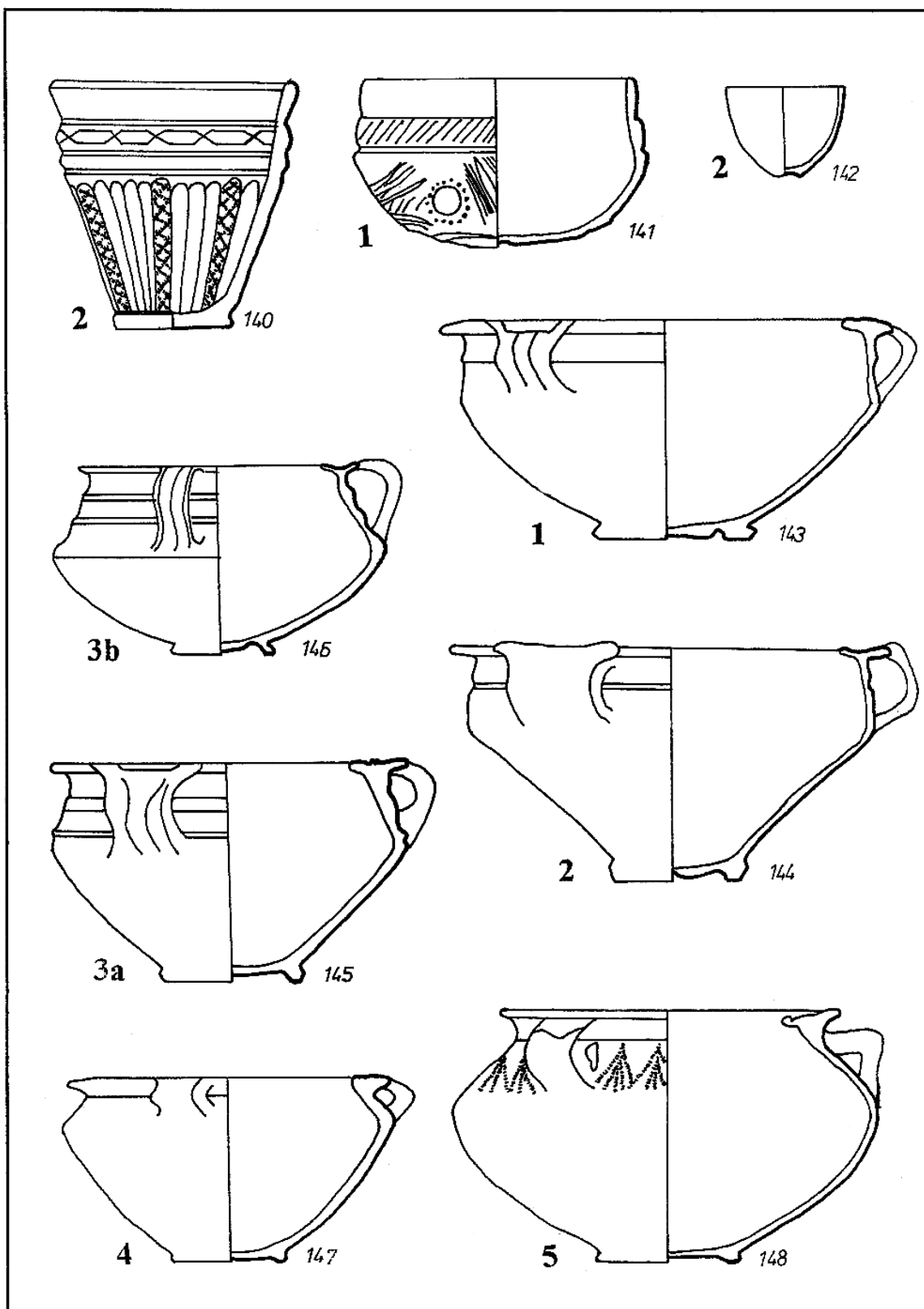
PLANȘA 314

Căni lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 8a (124); 8b (125); 9 (126); 10 (127);
11 (128) și 12 (129)

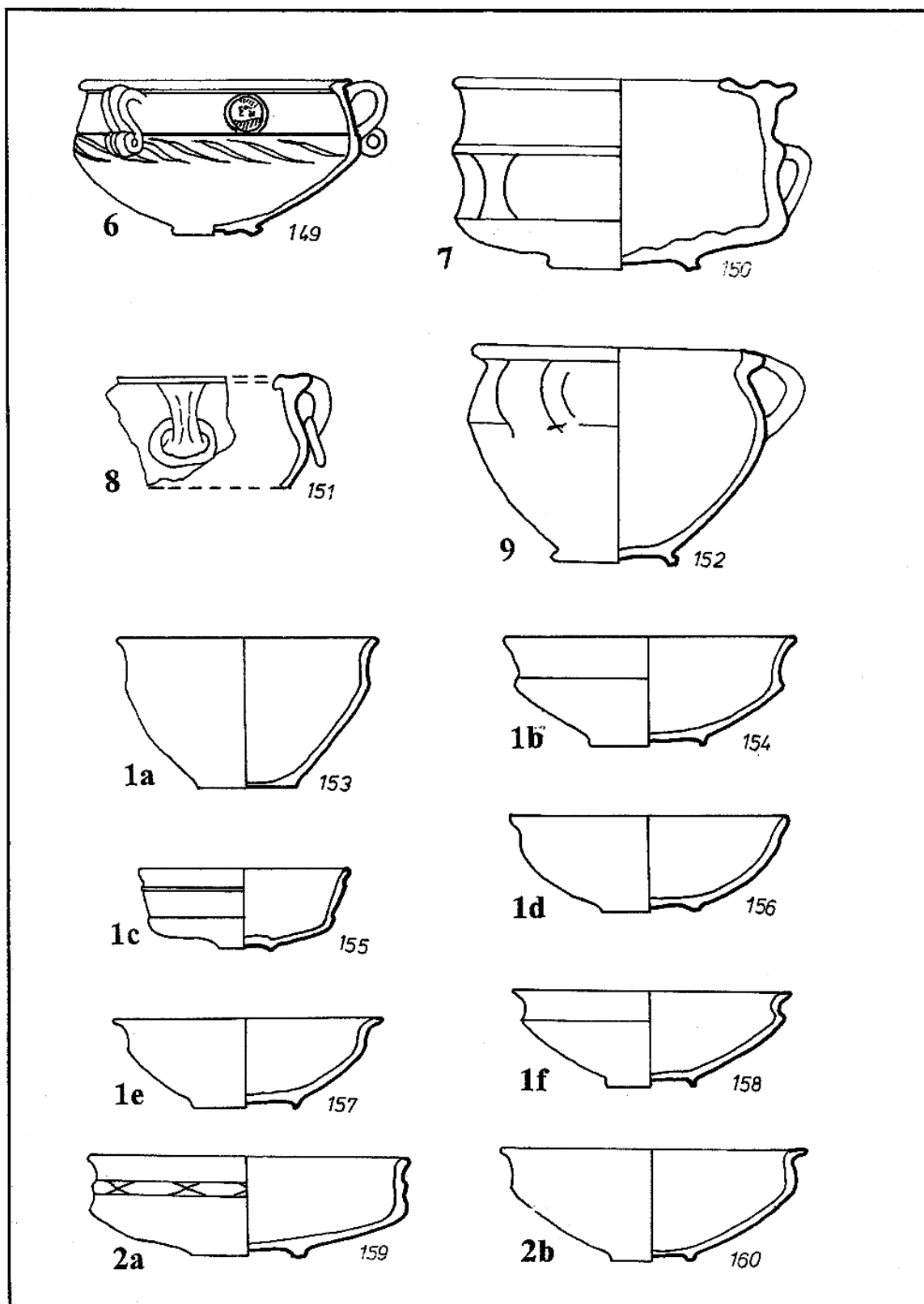
PLANȘA 315

Vase lucrate la roată din pastă fină cenușie: cană tip 13 (130); amfore tip 1 (131); 2 (132); 3 (133); 4 (134); 5 (135); 6 (136); pahare tip 1a (137); 1b (138); 1c (139)

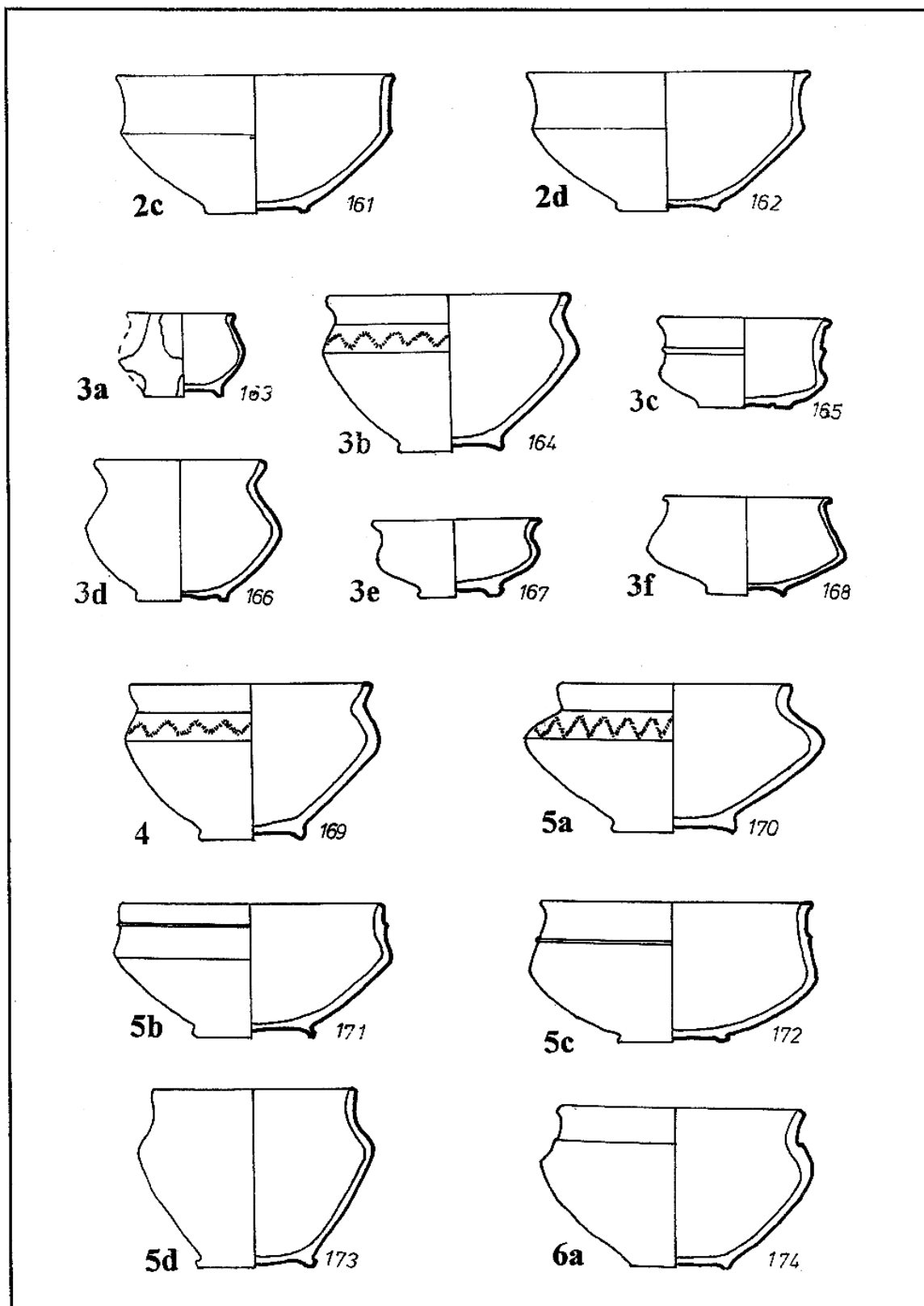
PLANȘA 316

Vase lucrate la roată din pastă fină cenușie: pahar tip 2 (140); cupe tip 1 (141); 2 (142);
castroane cu trei torți tip 1 (143); 2 (144); 3a (145); 3b (146); 4 (147); 5 (148)

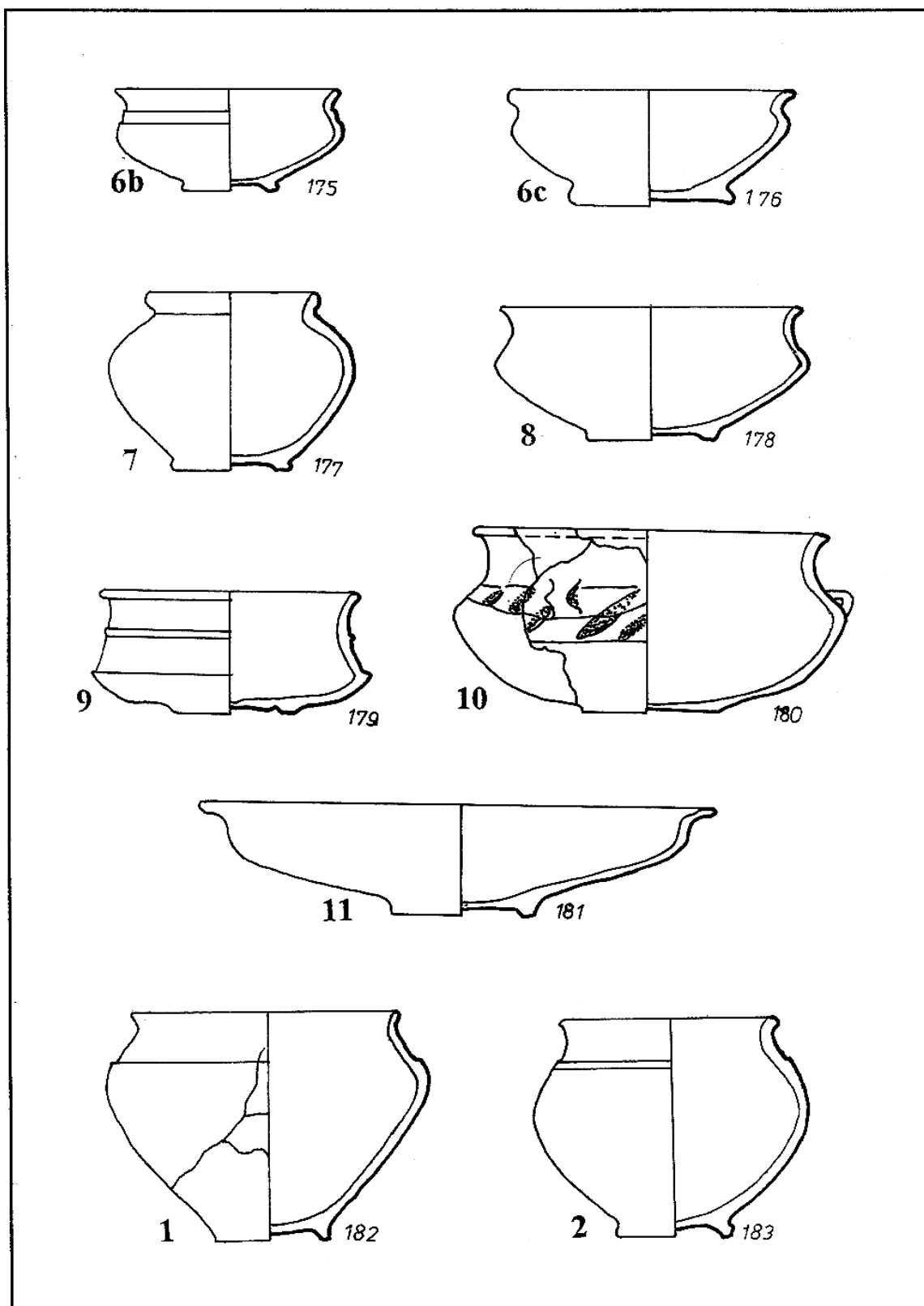
PLANȘA 317

Vase lucrate la roată din pastă fină cenușie: castroane cu trei torți tip 6 (149); 7 (150); 8 (151); 9 (152); castroane tip 1a (153); 1b (154); 1c (155); 1d (156); 1e (157); 1f (158); 2a (159); 2b (160)

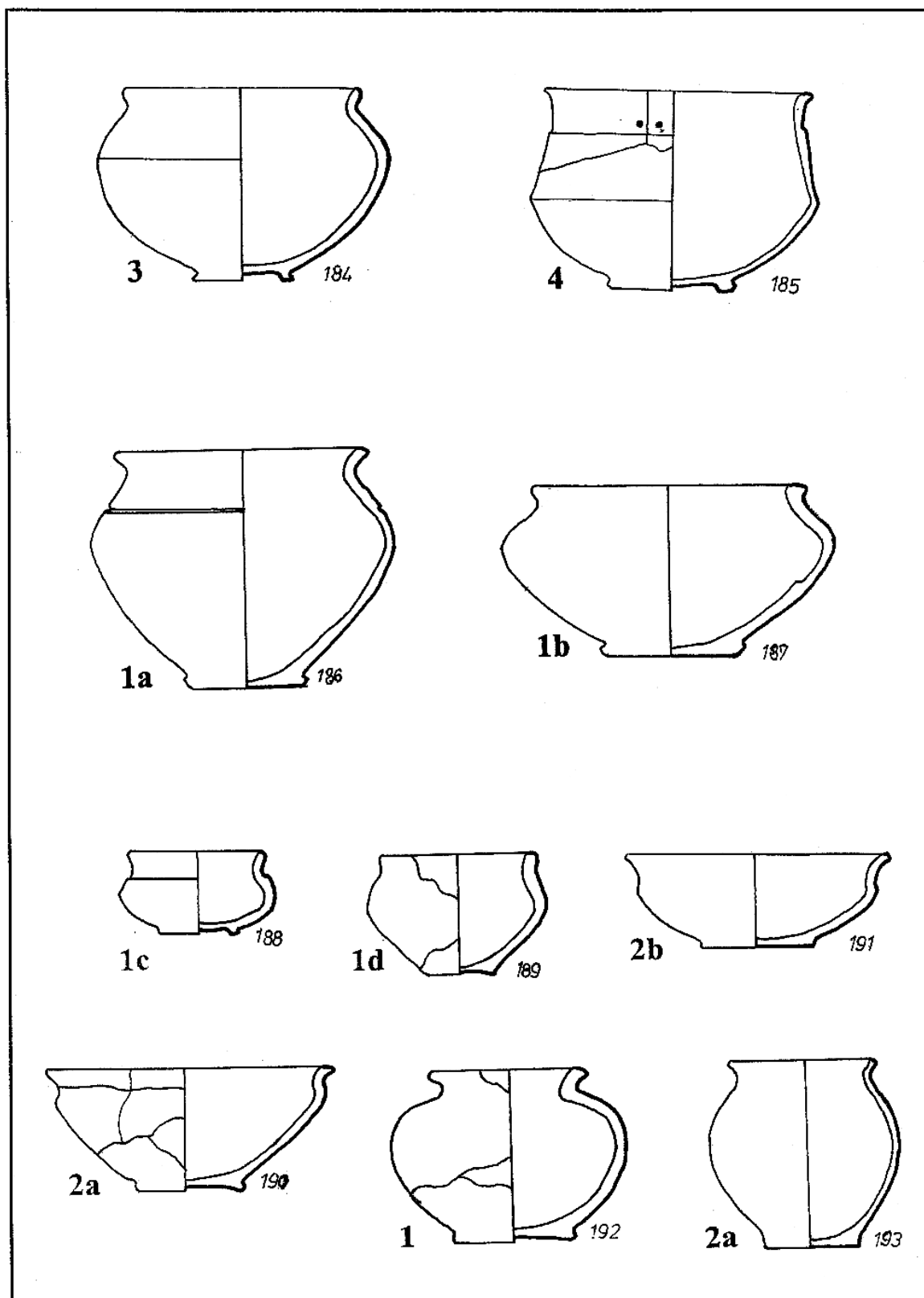
PLANȘA 318

Castroane lucrate la roată din pastă fină cenușie tip 2c (161); 2d (162); 3a (163); 3b (164); 3c (165); 3d (166); 3e (167); 3f (168); 4 (169); 5a (170); 5b (171); 5c (172); 5d (173); 6a (174)

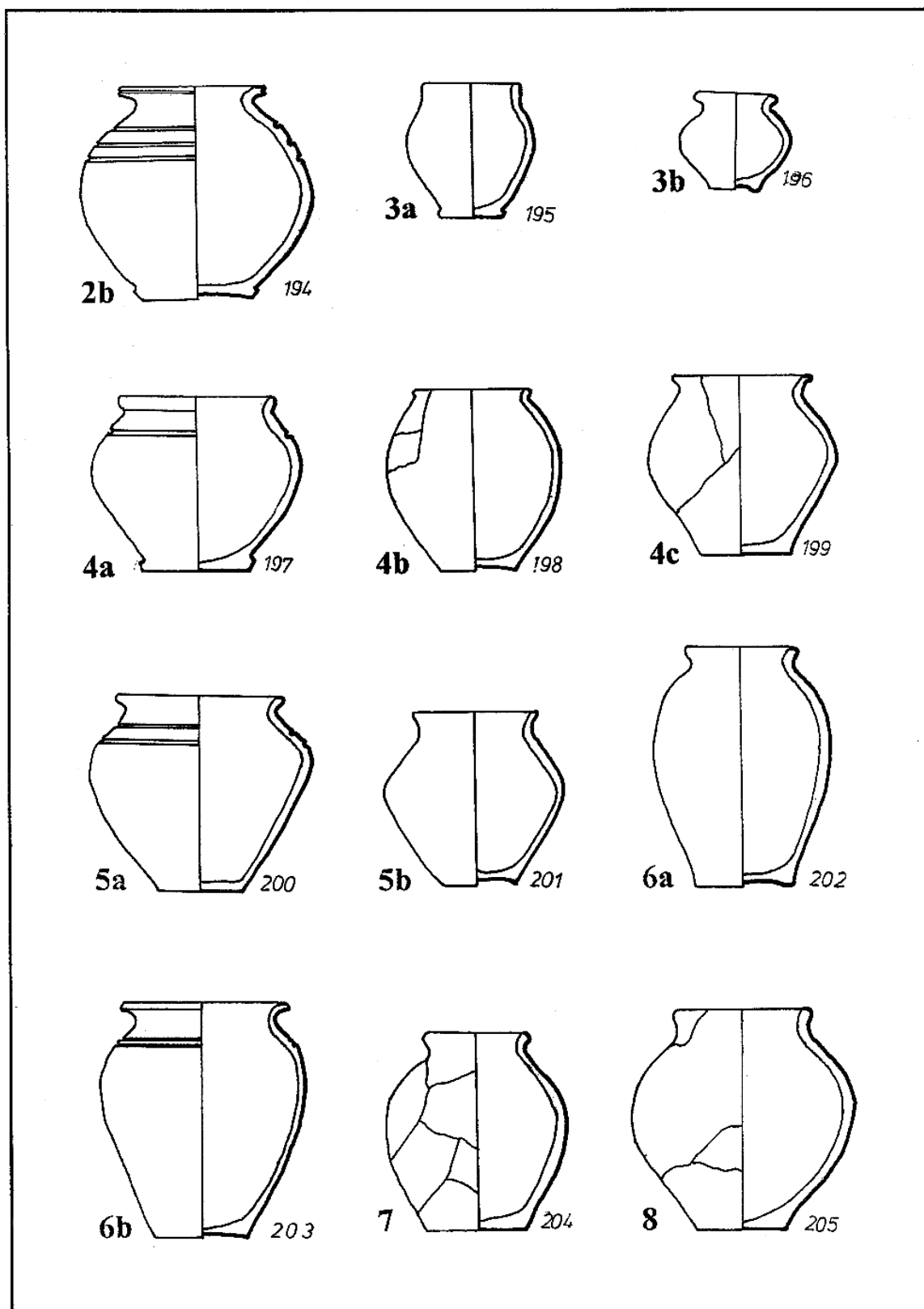
PLANȘA 319

Vase lucrate la roată din pastă fină cenușie: castroane tip 6b (175); 6c (176); 7 (177); 8 (178); 9 (179); 10 (180); 11 (181); supiere tip 1 (182); 2 (183)

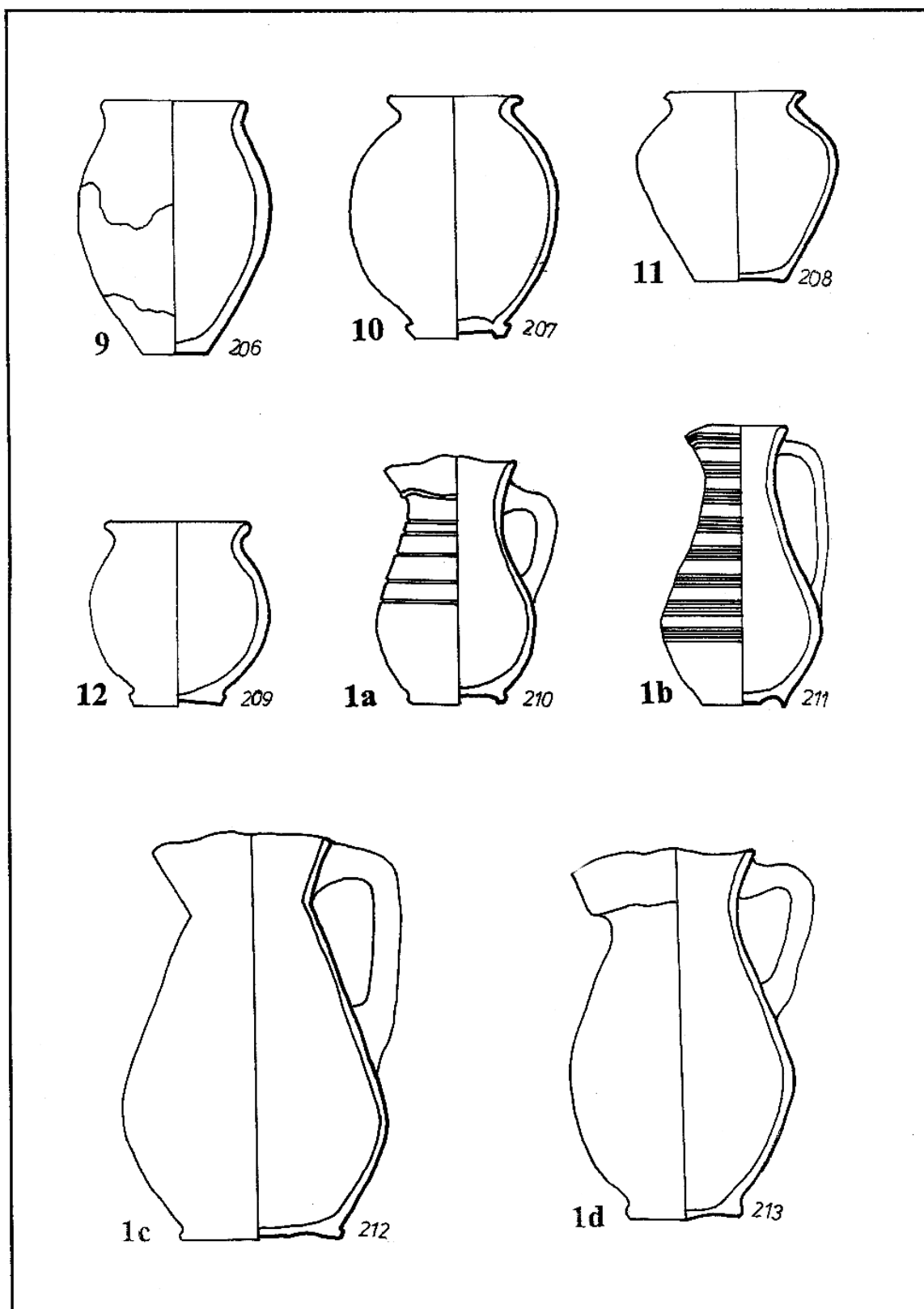
PLANȘA 320

Vase lucrate la roată din pastă fină cenușie: supiere tip 3 (184) și 4 (185); din pastă zgrunțuroasă: castroane tip 1a (186); 1b (187); 1c (188); 1d (189); 2a (190); 2b (191) și oale tip 1a (192); 2 (193)

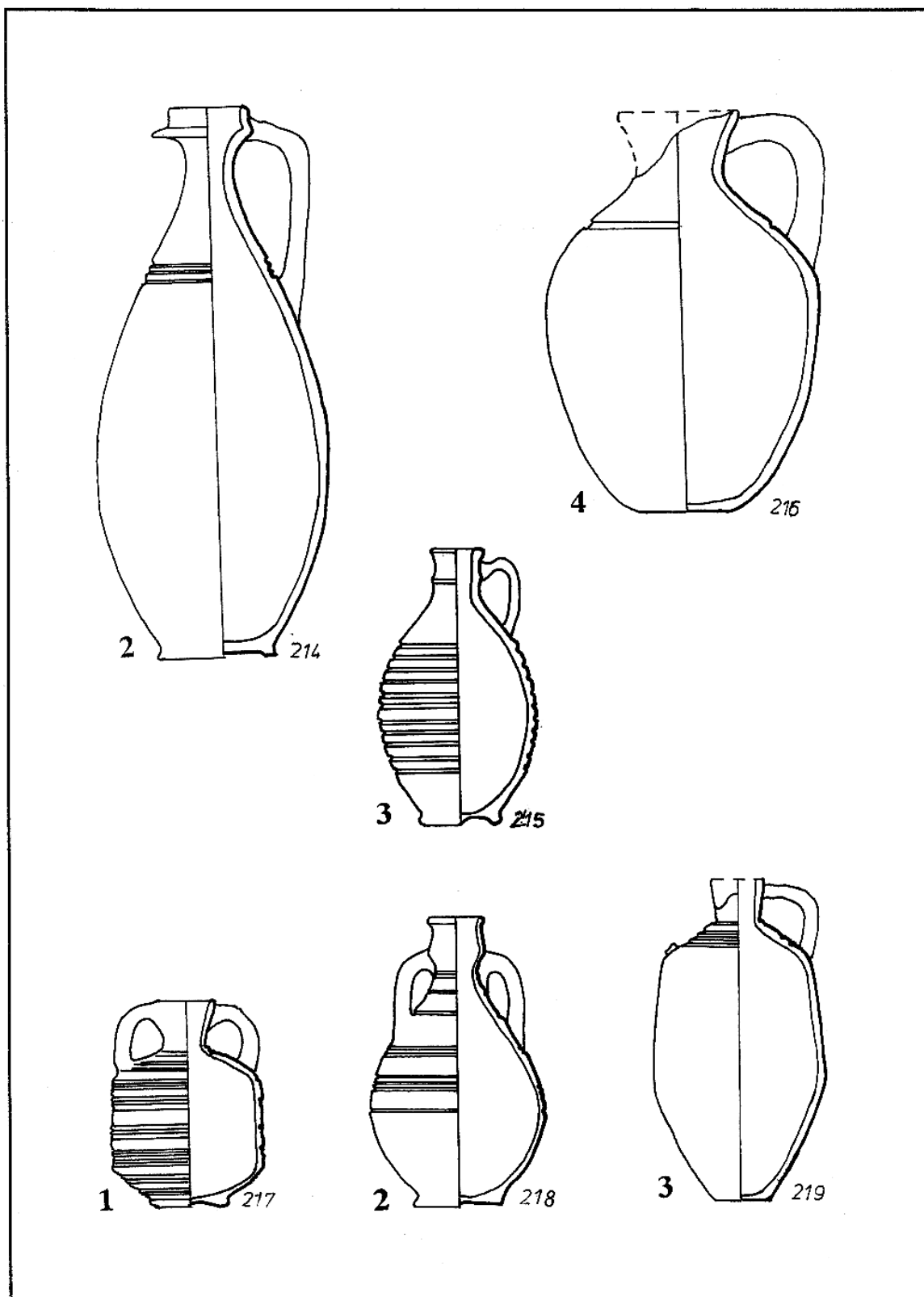
PLANȘA 321

Oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă tip 2b (194); 3a (195); 3b (196); 4a (197); 4b (198); 4c (199); 5a (200); 5b (201); 6a (202); 6b (203); 7 (204); 8 (205)

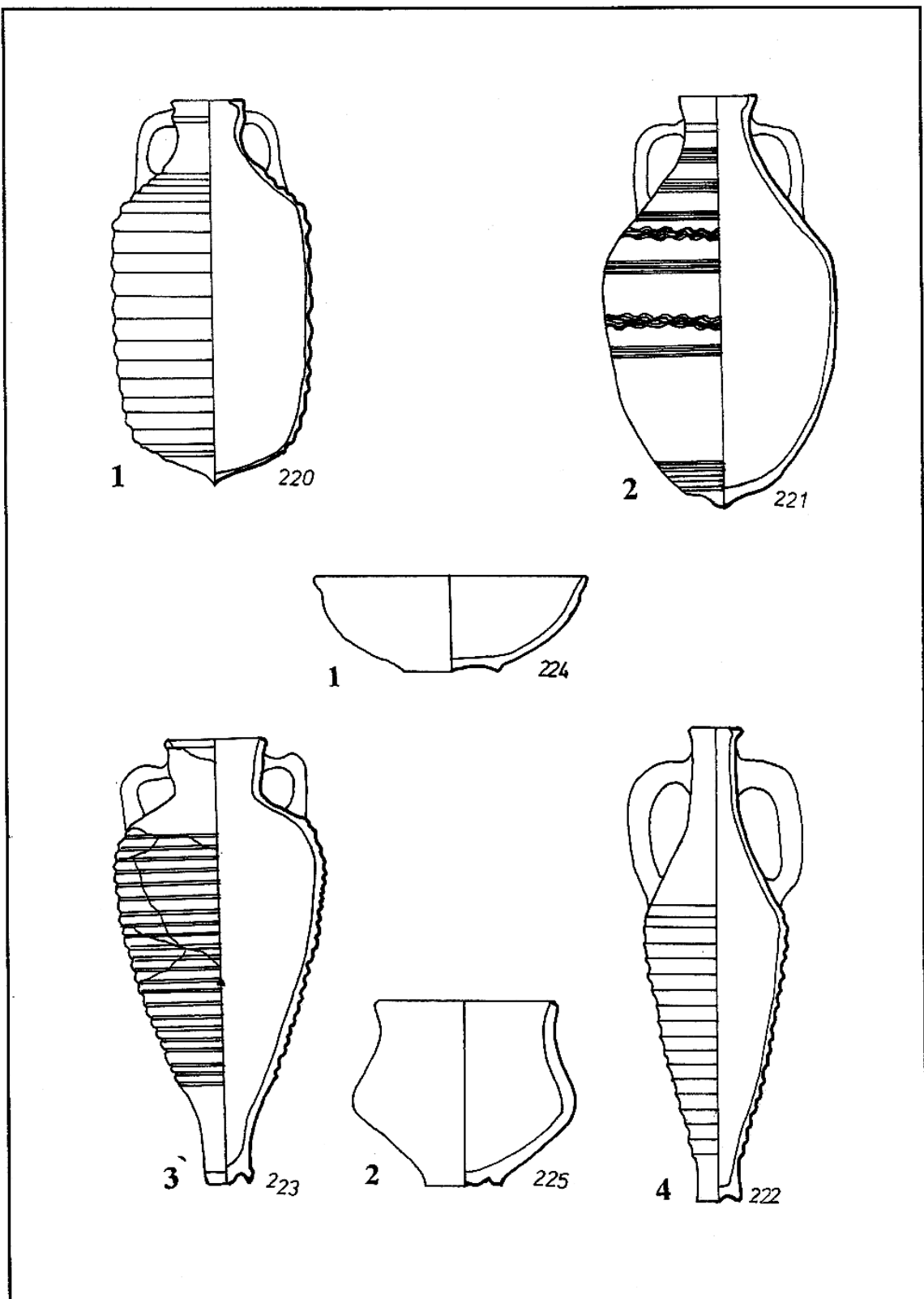
PLANȘA 322

Oale lucrate la roată din pastă zgrunțuroasă tip 9 (206); 10 (207); 11 (208); 12 (209);
câni romane 1a (210); 1b (211); 1c (212); 1d (213)

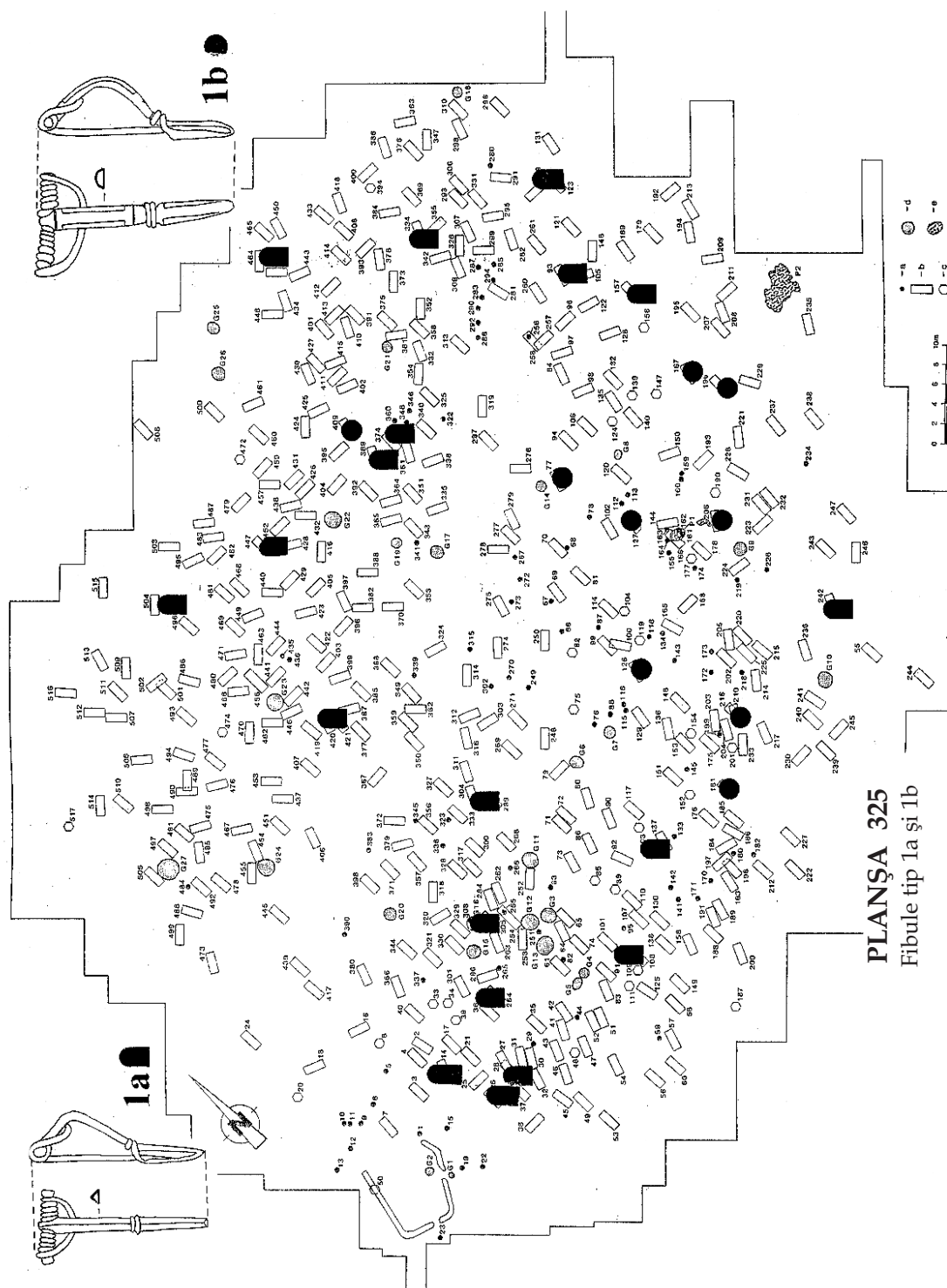
PLANȘA 323

Câni romane tip 2 (214); 3 (215); 4 (216); amforete romane tip 1 (217); 2 (218); 3 (219)

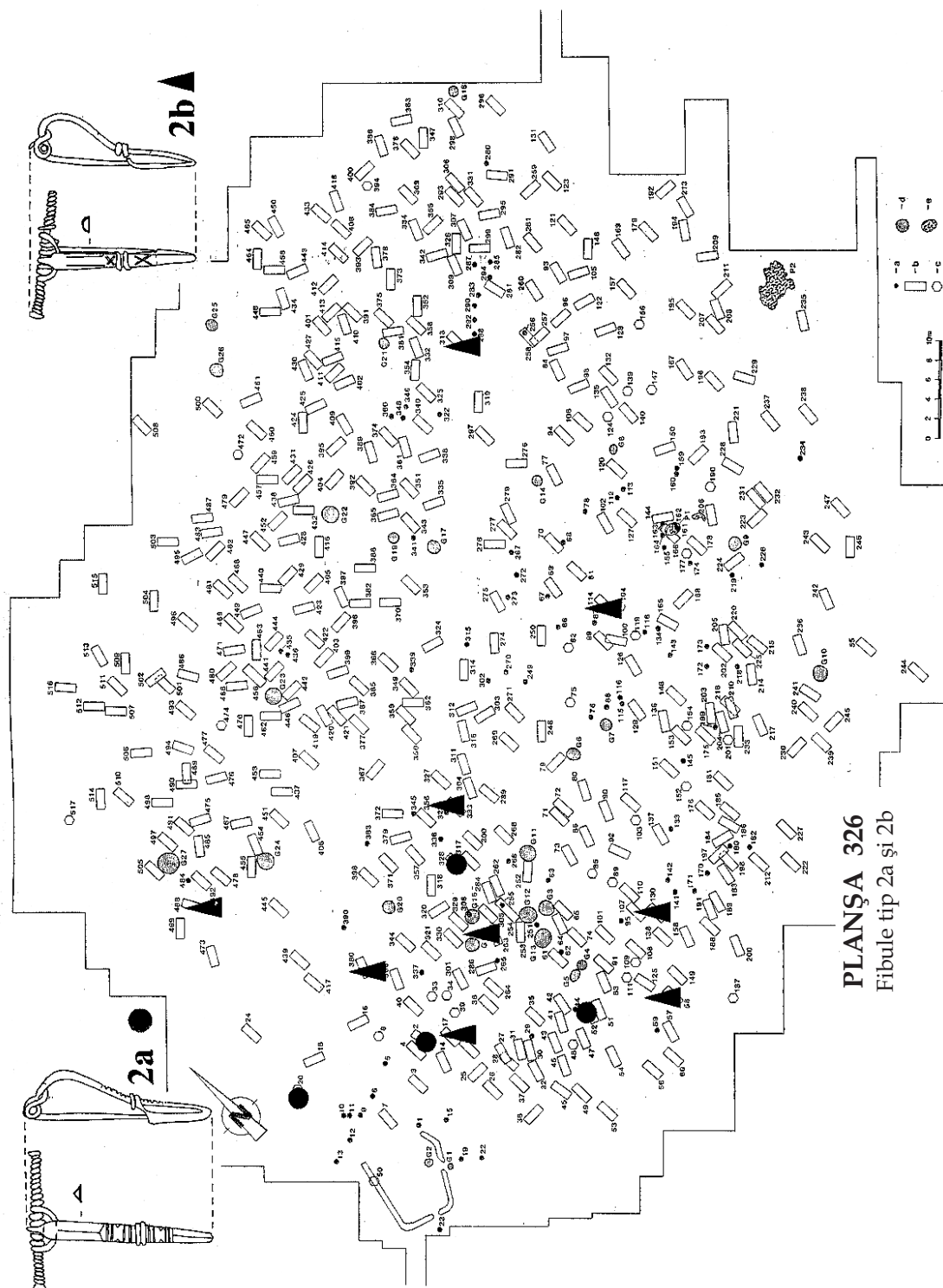

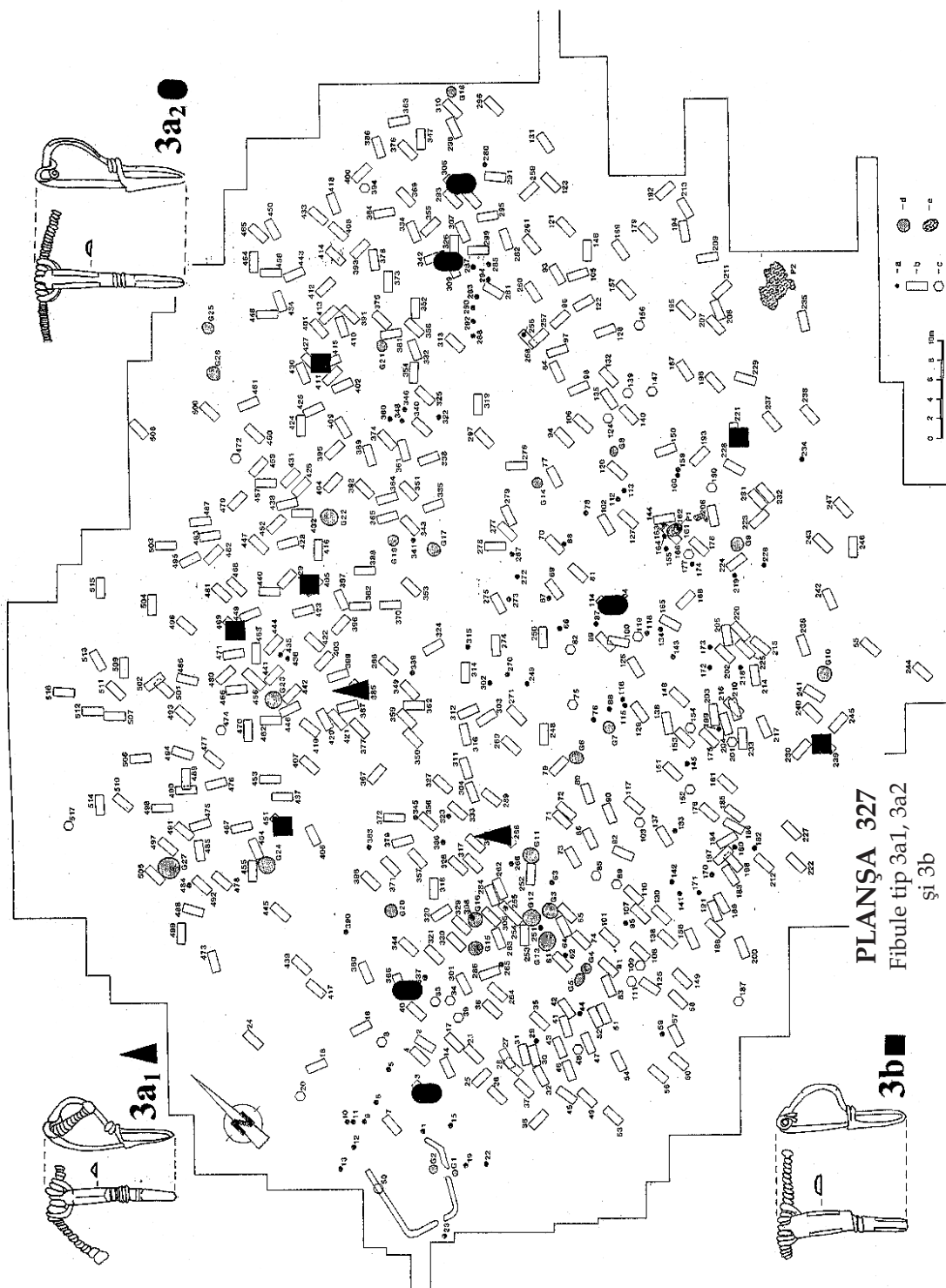
PLANȘA 324

Amfore romane tip 1 (220); 2 (221); 3 (222); 4 (223)

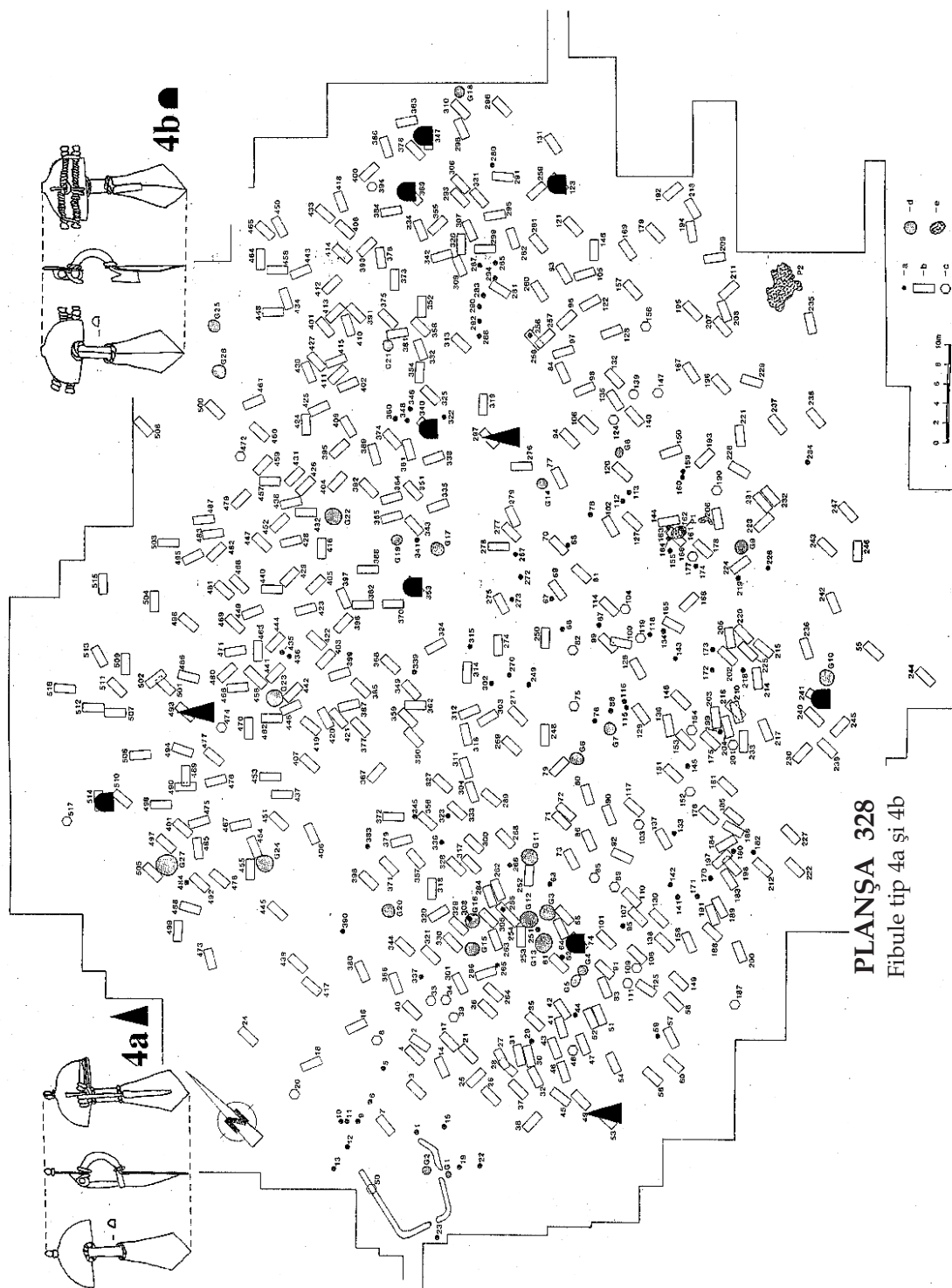

PLANȘA 325
Fibule tip 1a și 1b

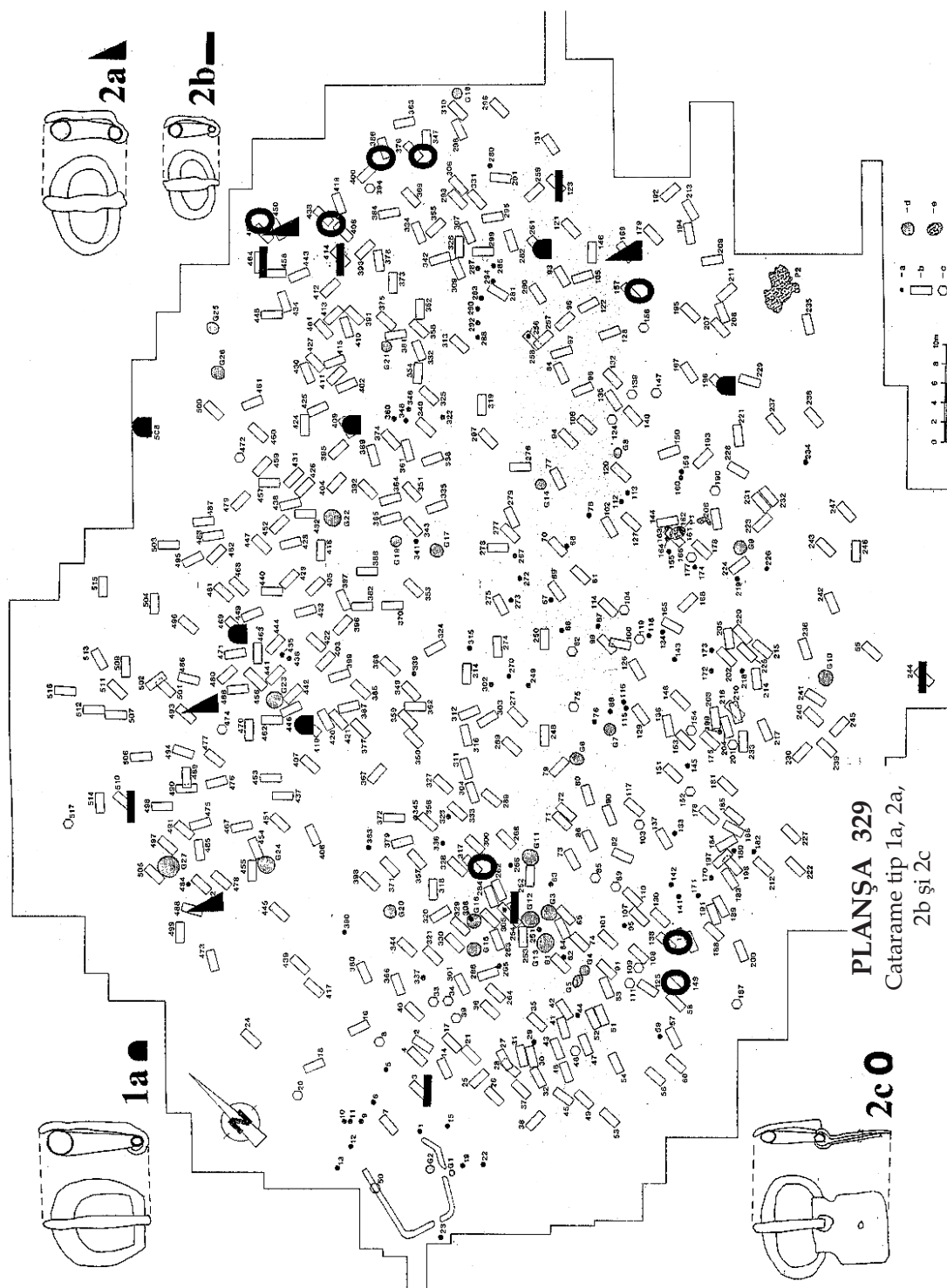

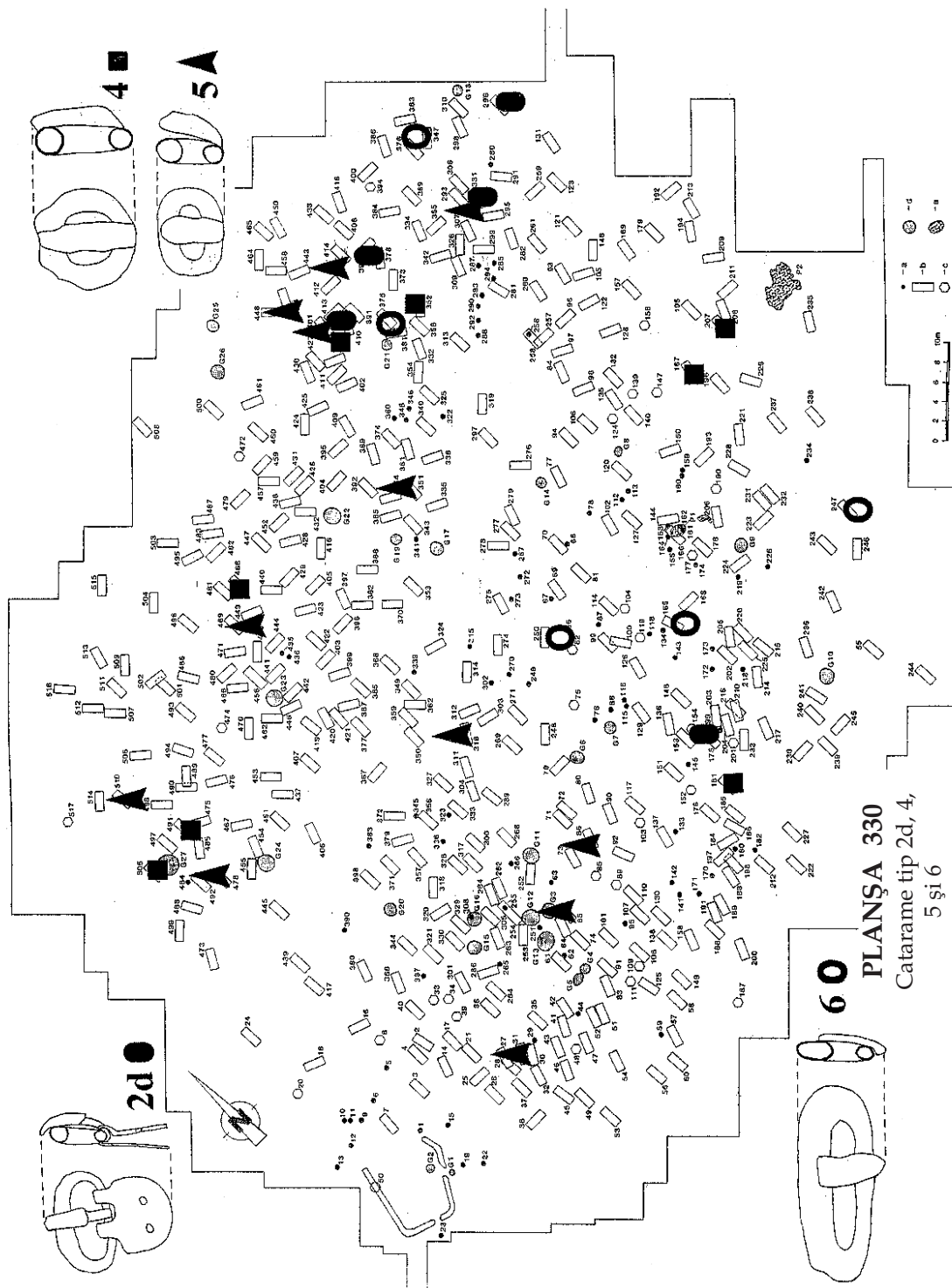

PLANȘA 327
Fibule tip 3a1, 3a2
și 3b

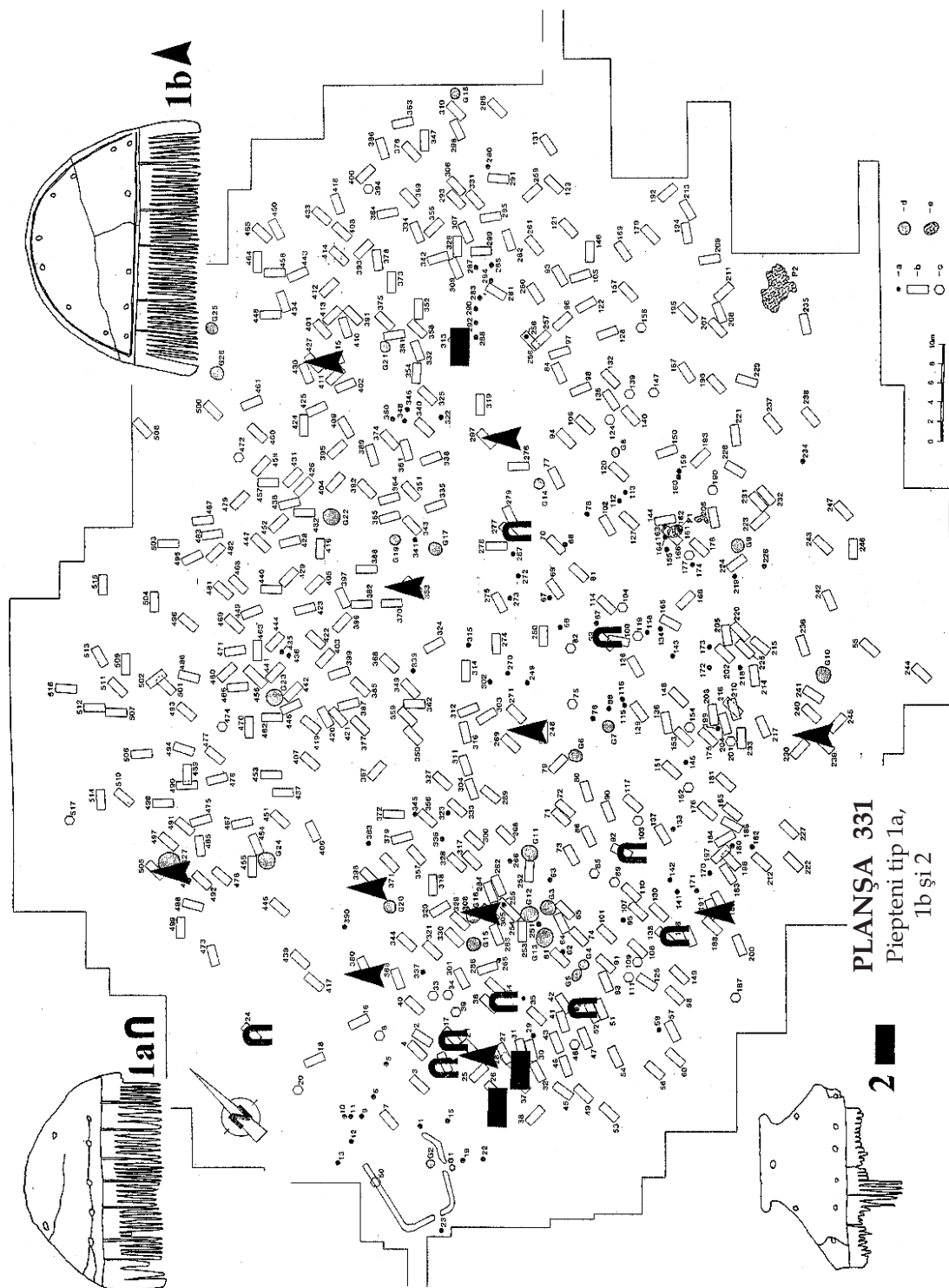

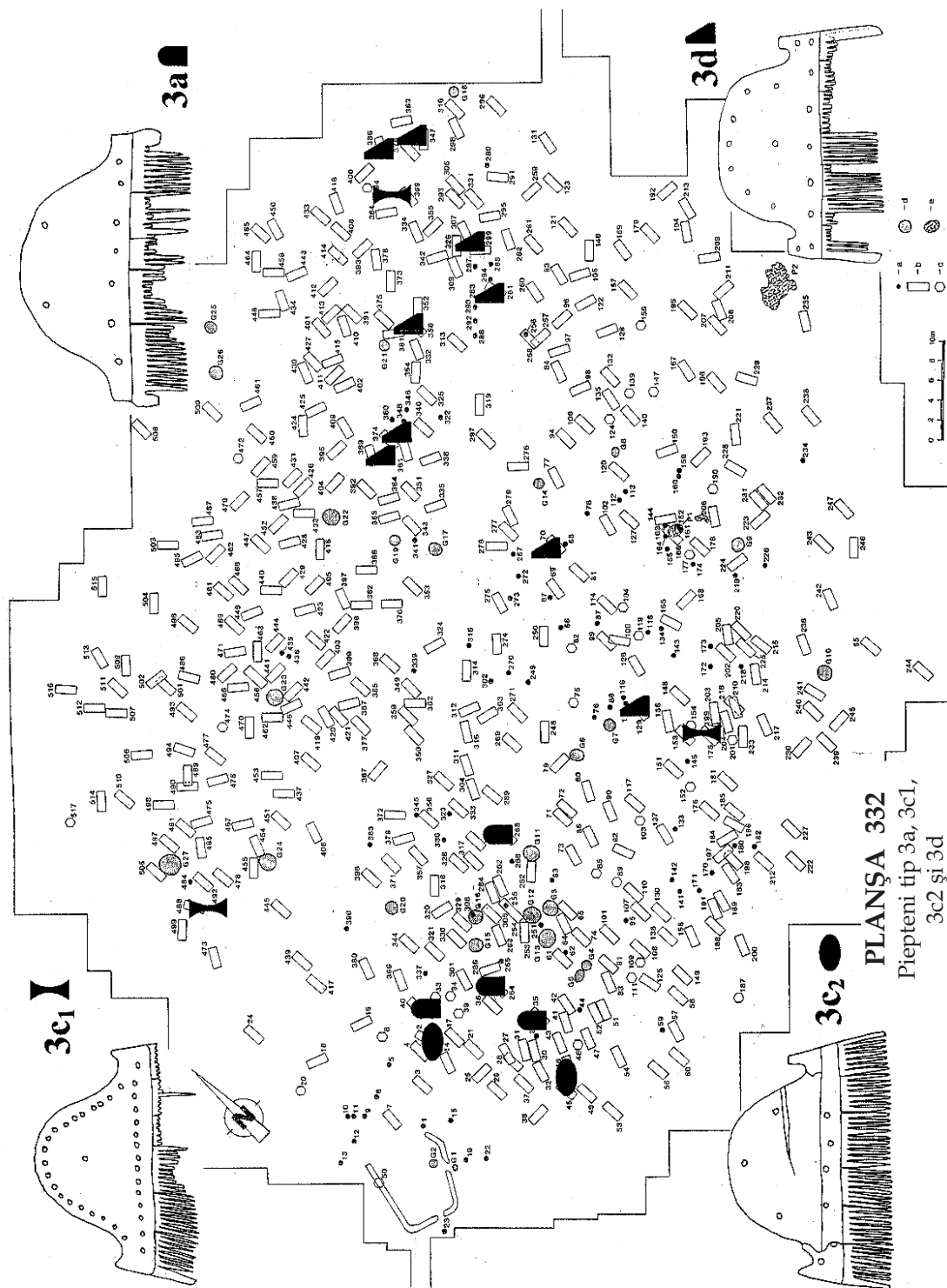
PLANȘA 328
Fibule tip 4a și 4b

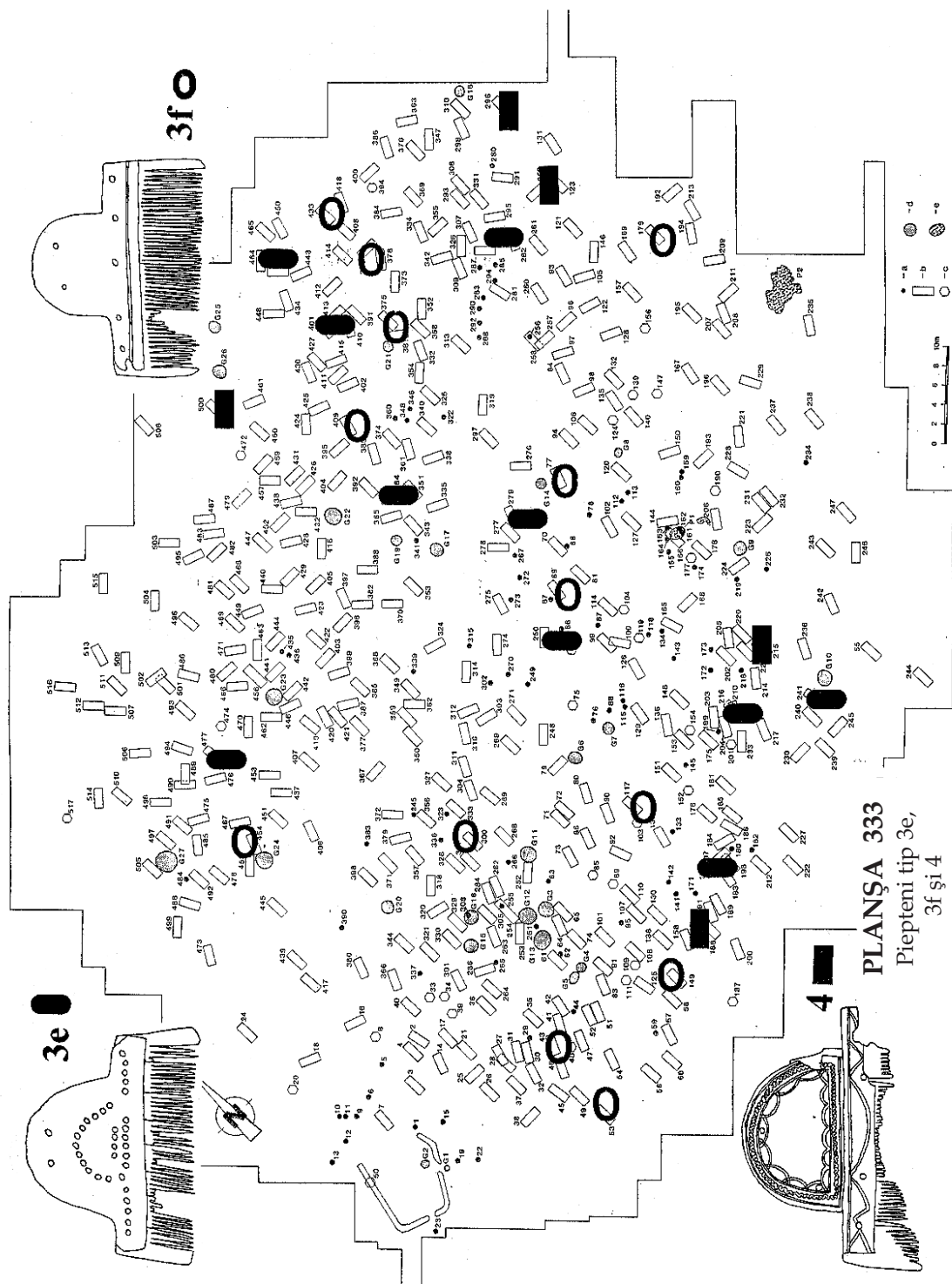

PLANȘA 330
Catarame tip 2d, 4,
5 și 6

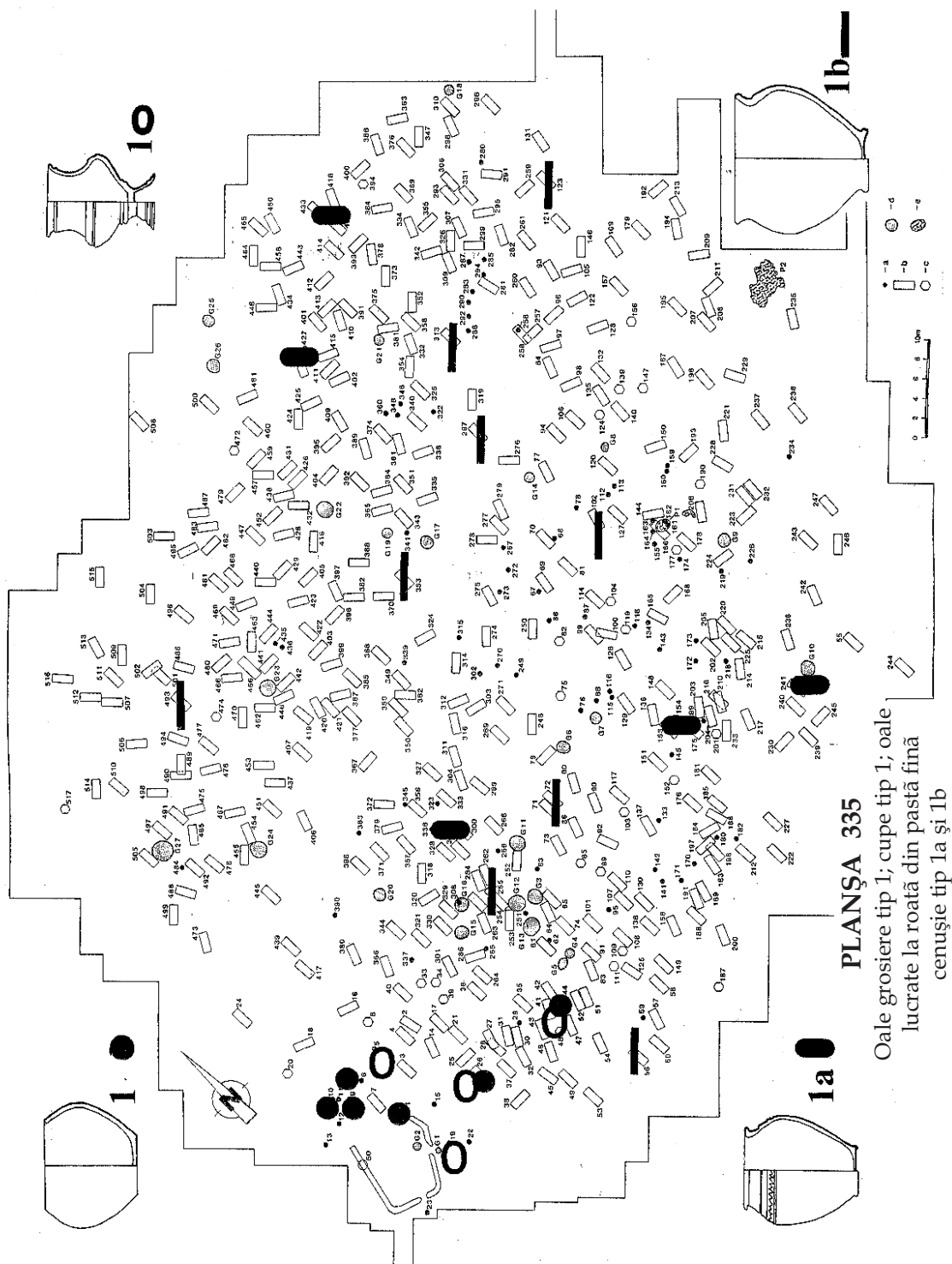

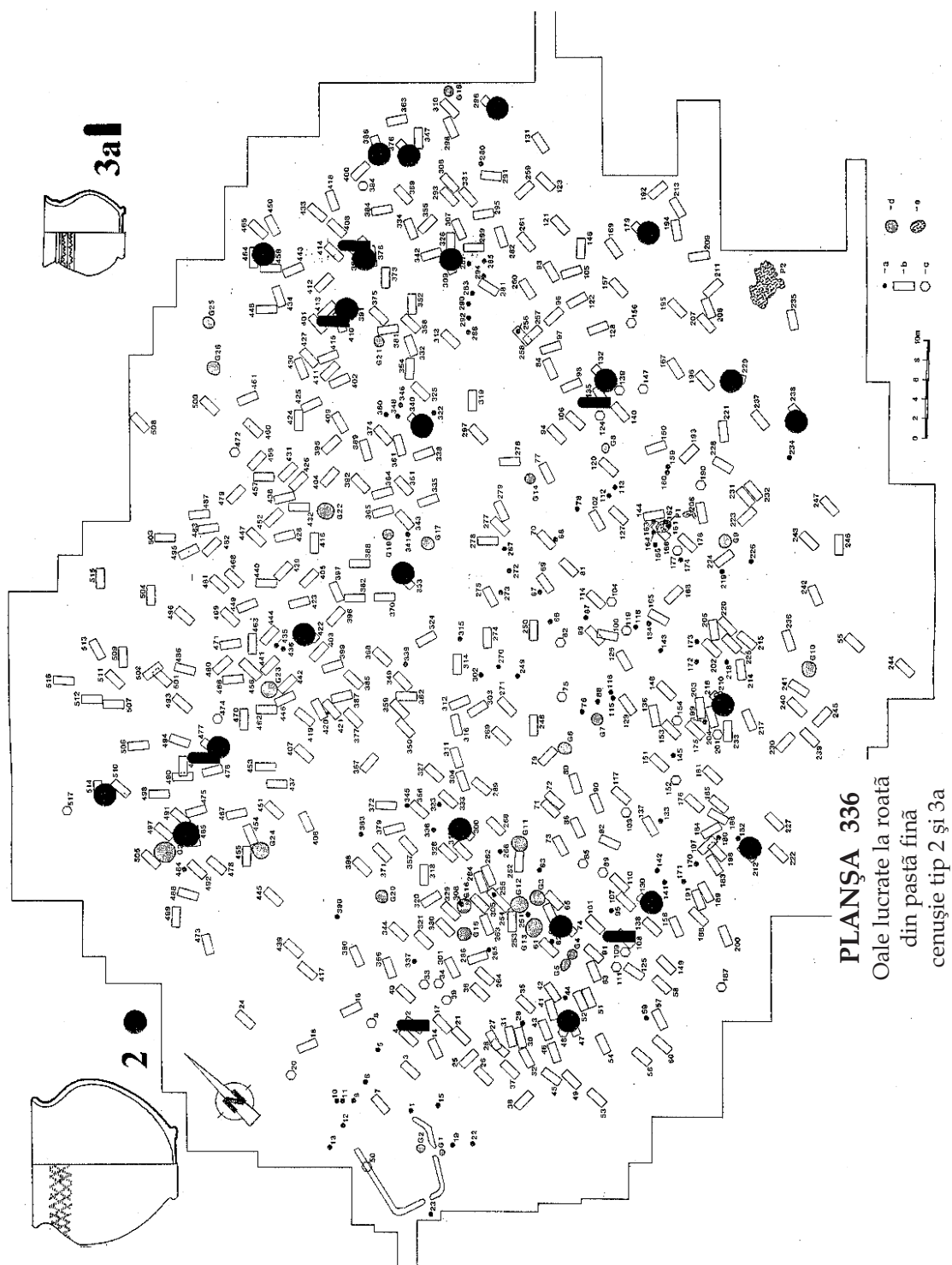

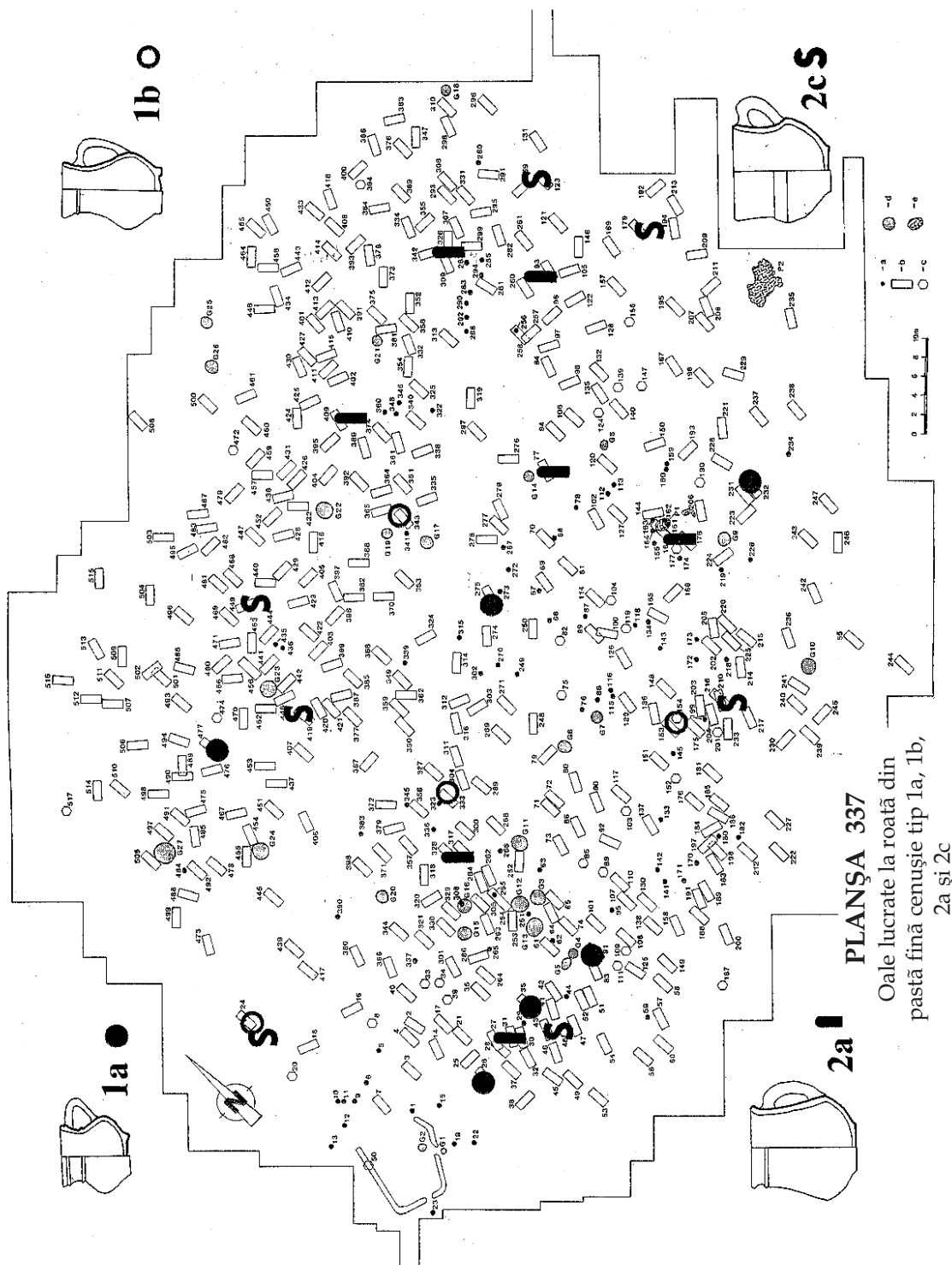
PLANȘA 332
Piepteni tip 3a, 3c1,
3c2 și 3d

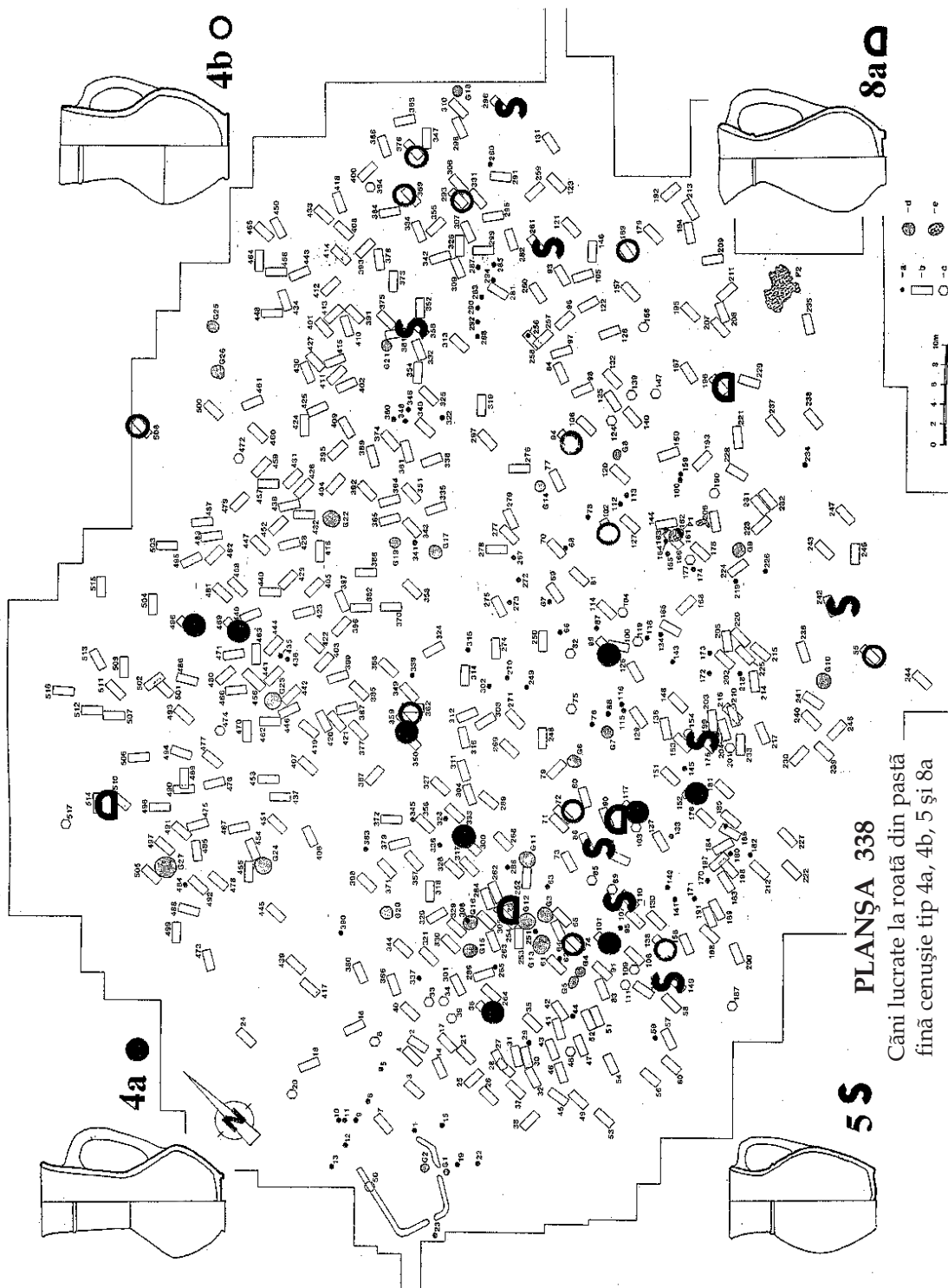

PLANȘA 333
Piepteni tip 3e,
3f și 4

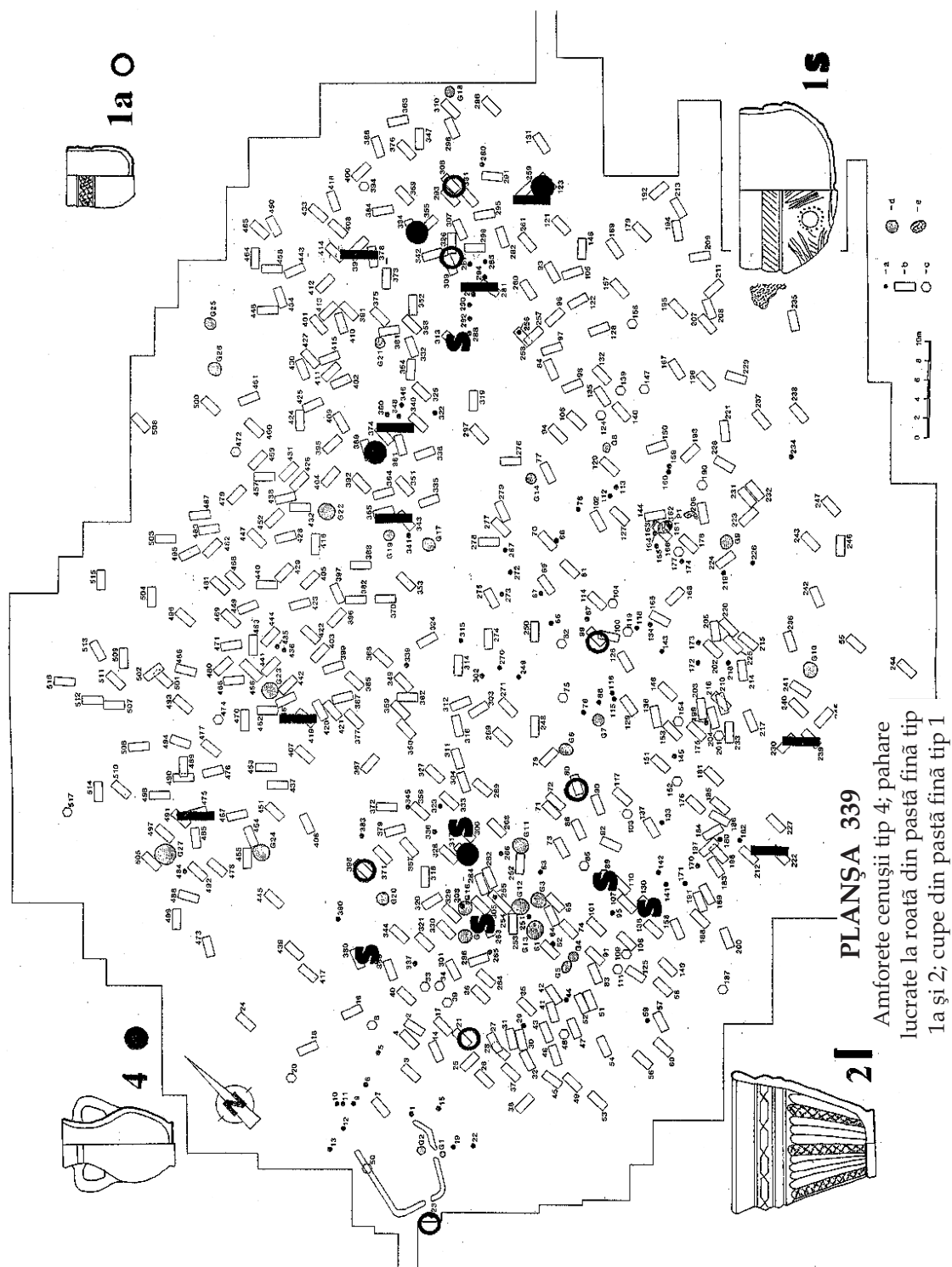

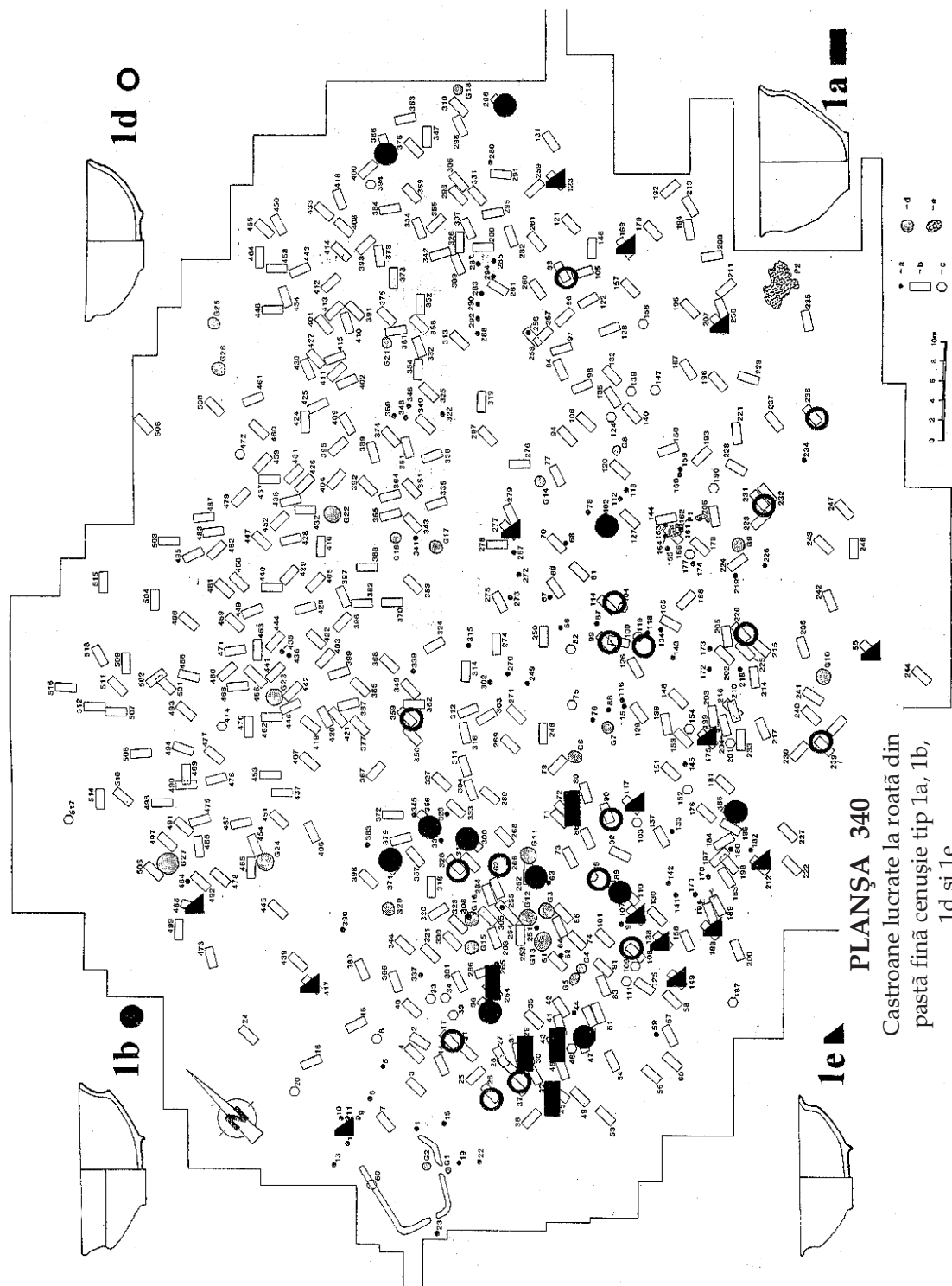

PLANȘA 338

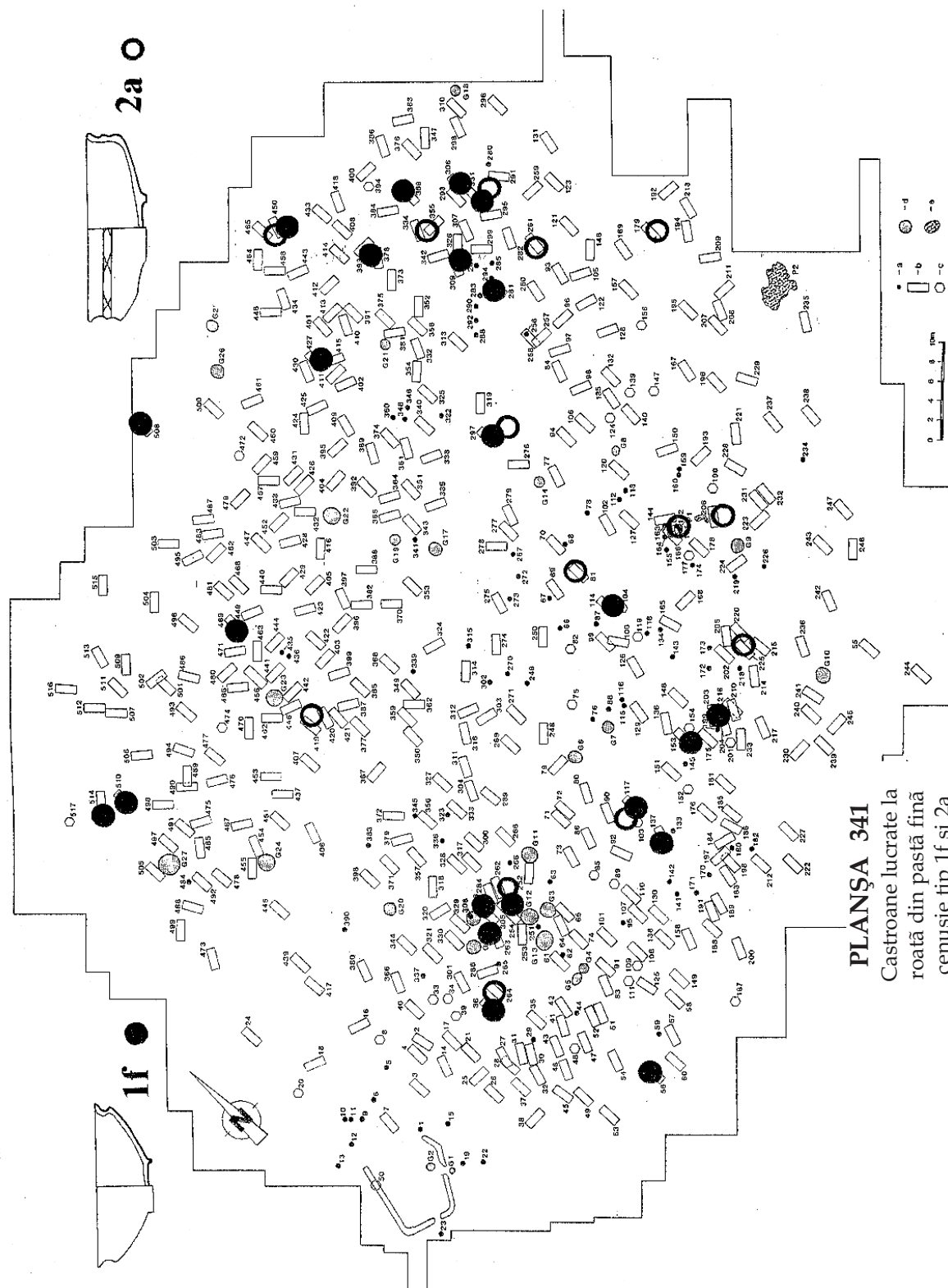
Căni lucrate la roată din pastă
fină cenușie tip 4a, 4b, 5 și 8a

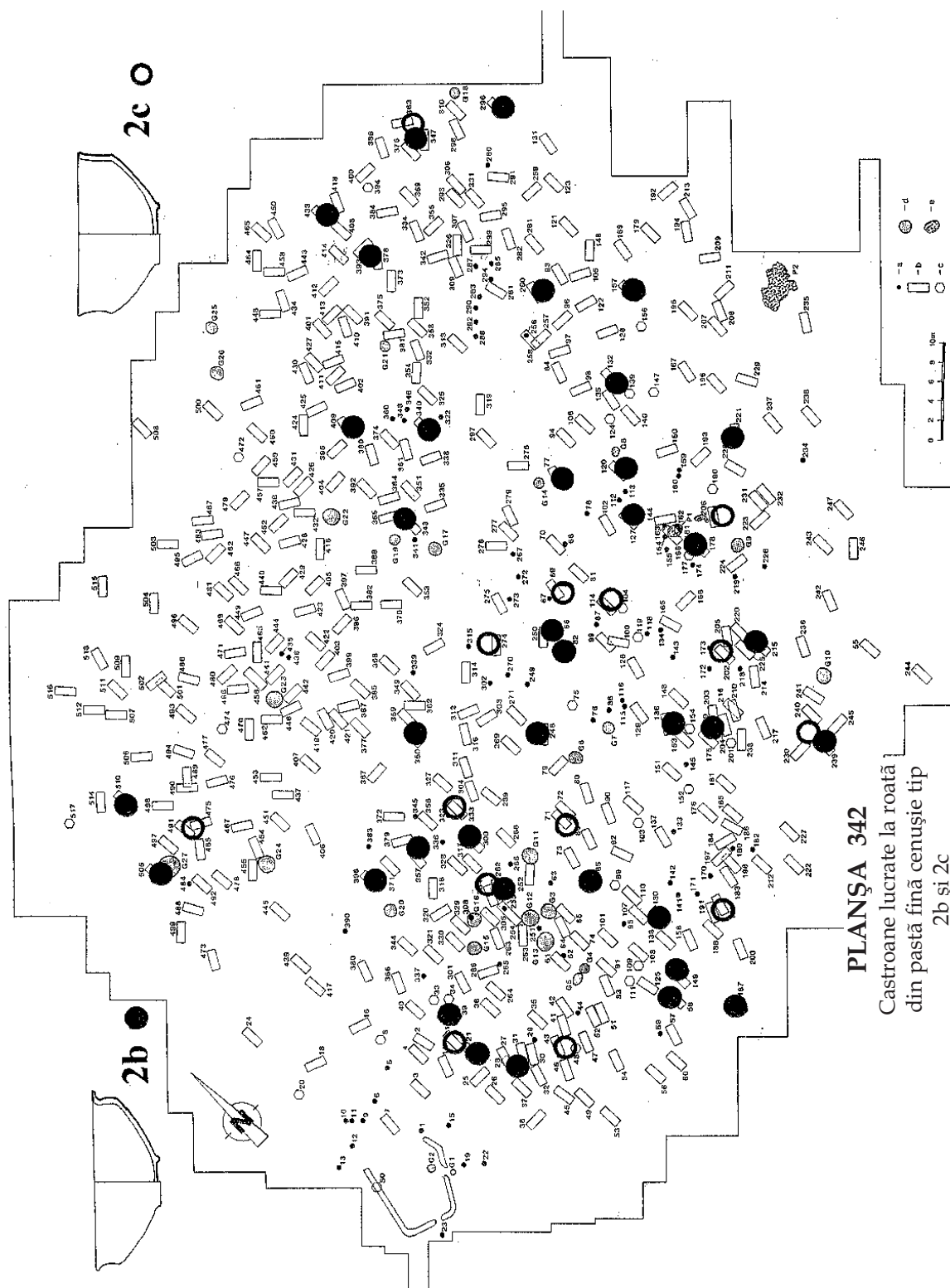

PLANȘA 340

Castroane lucrate la roată din
pastă fină cenușie tip 1a, 1b,
1d și 1e

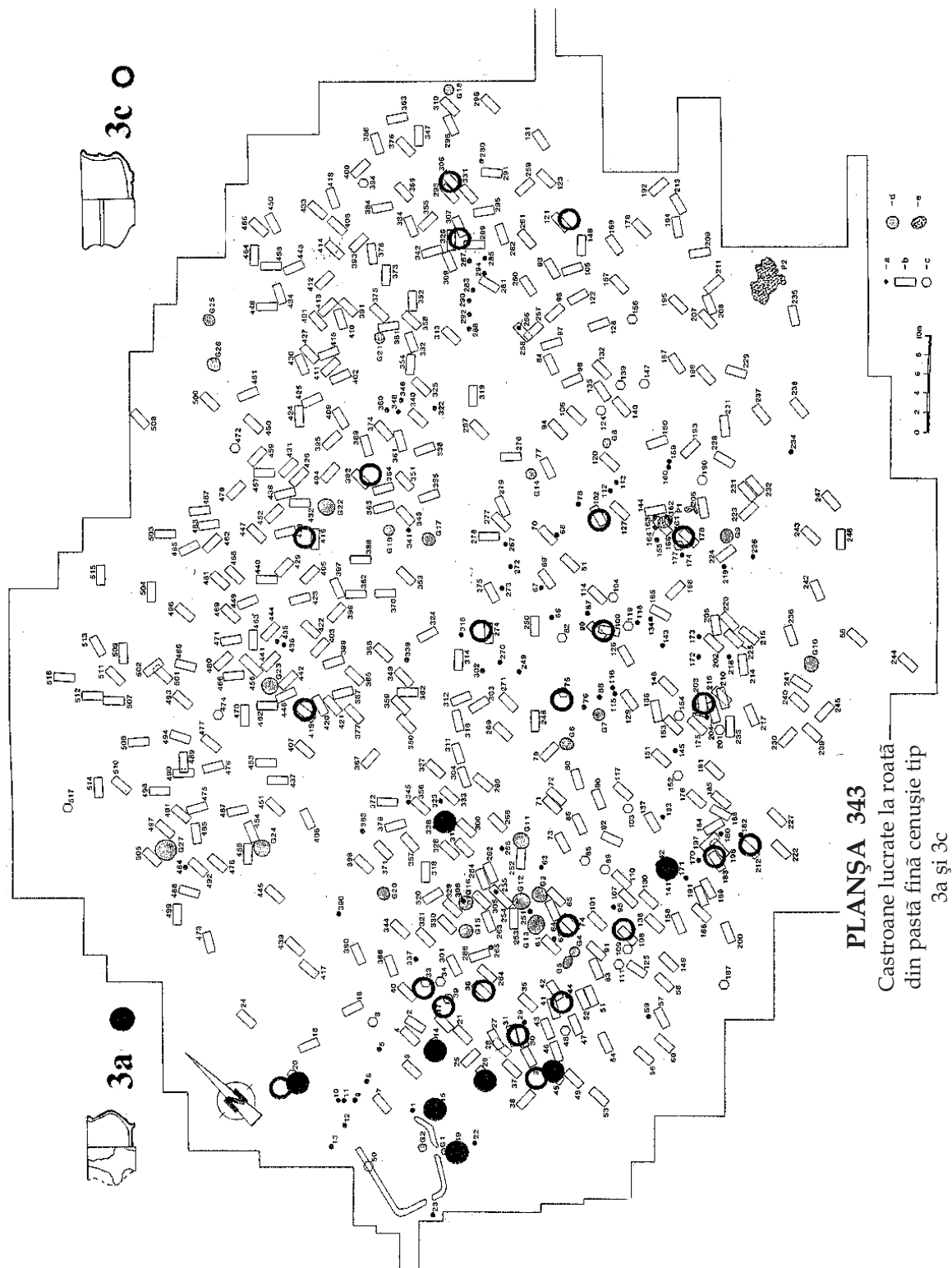
PLANȘA 341
Castroane lucrate la
roată din pastă fină
cenușe tip 1f și 2a

PLANȘA 342

Castroane lucrate la roată
din pastă fină cenușie tip

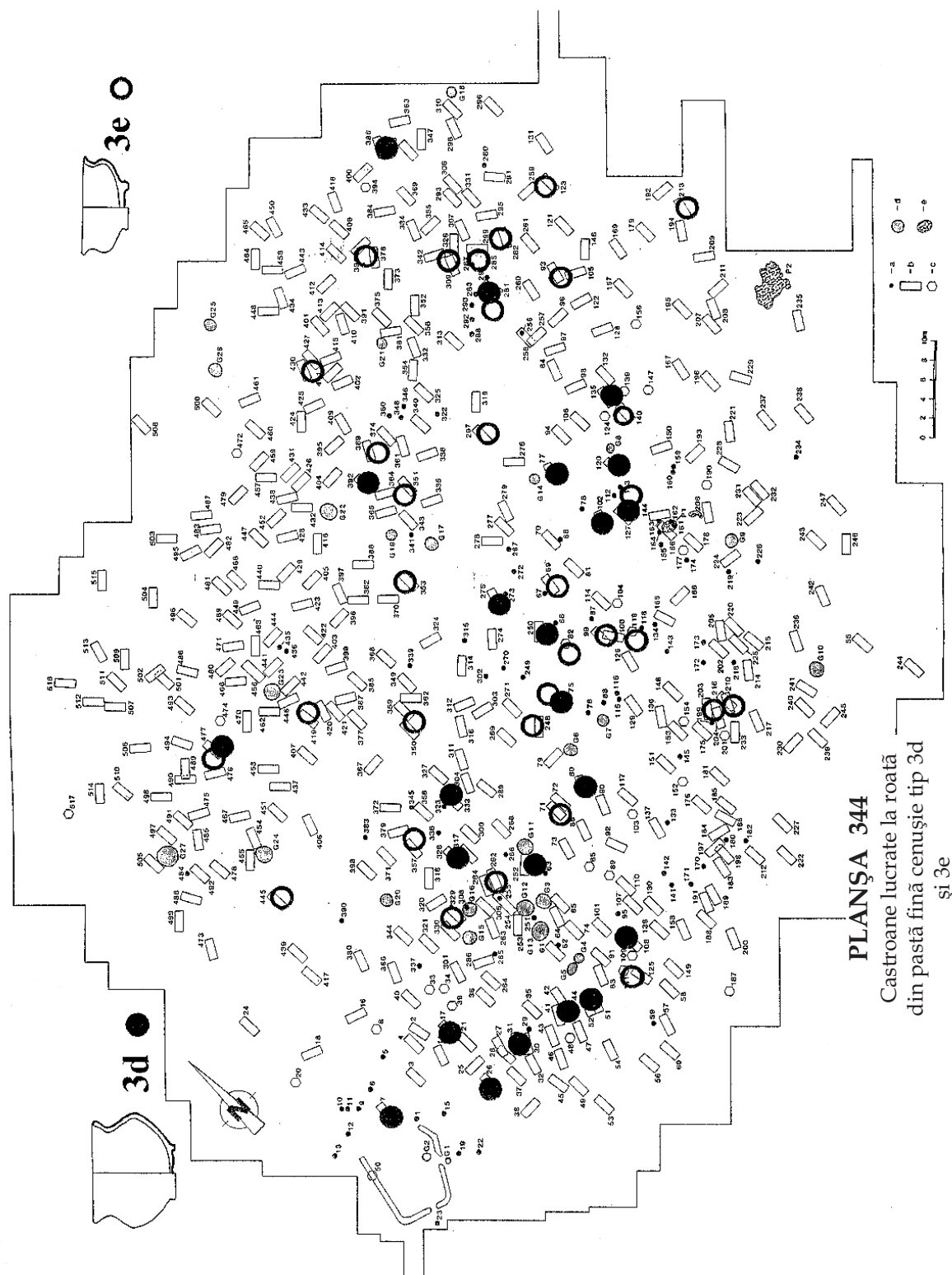
2b și 2c

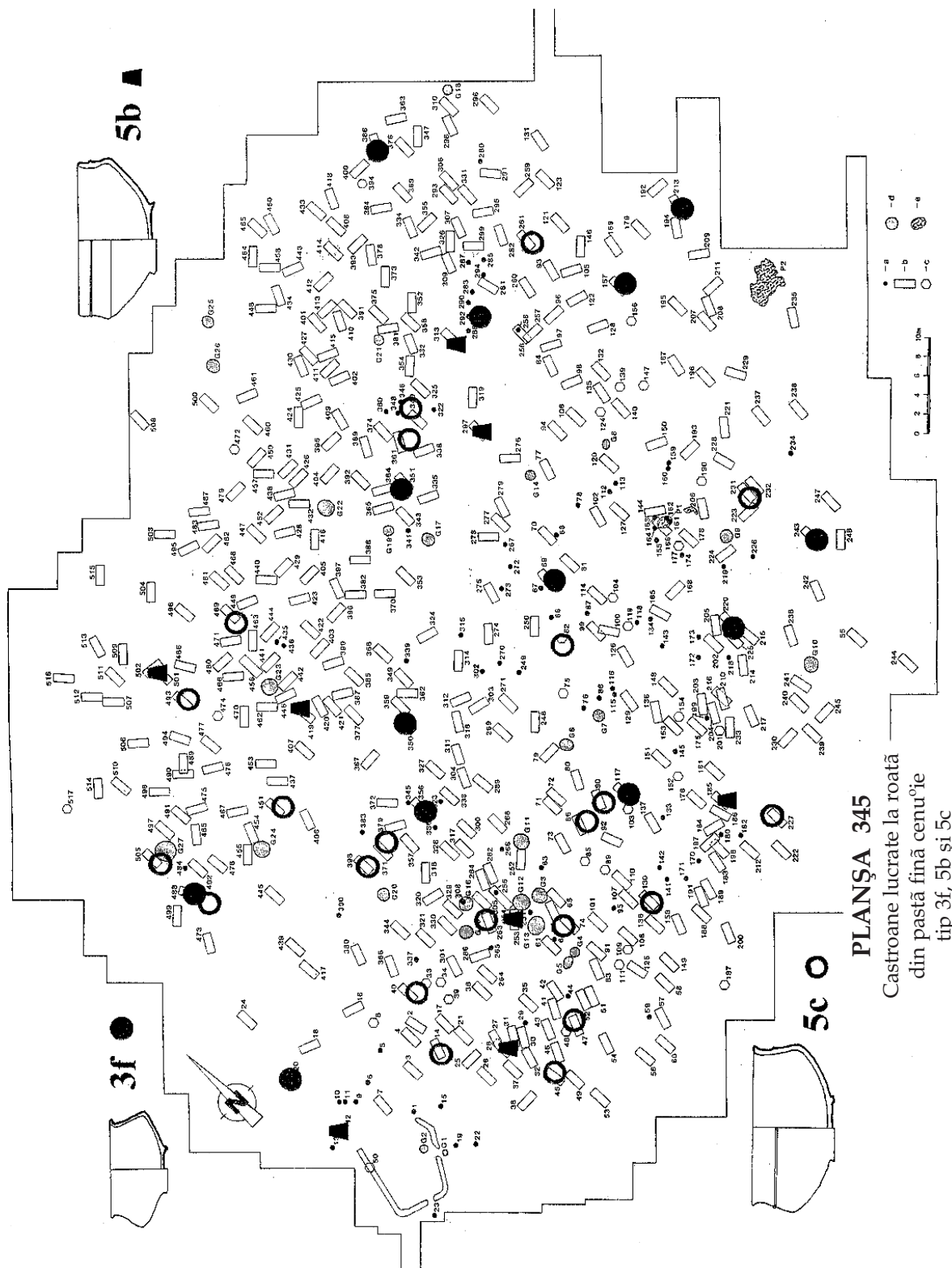

PLANȘA 343

Castroane lucrate la roată
din pastă fină cenușie tip

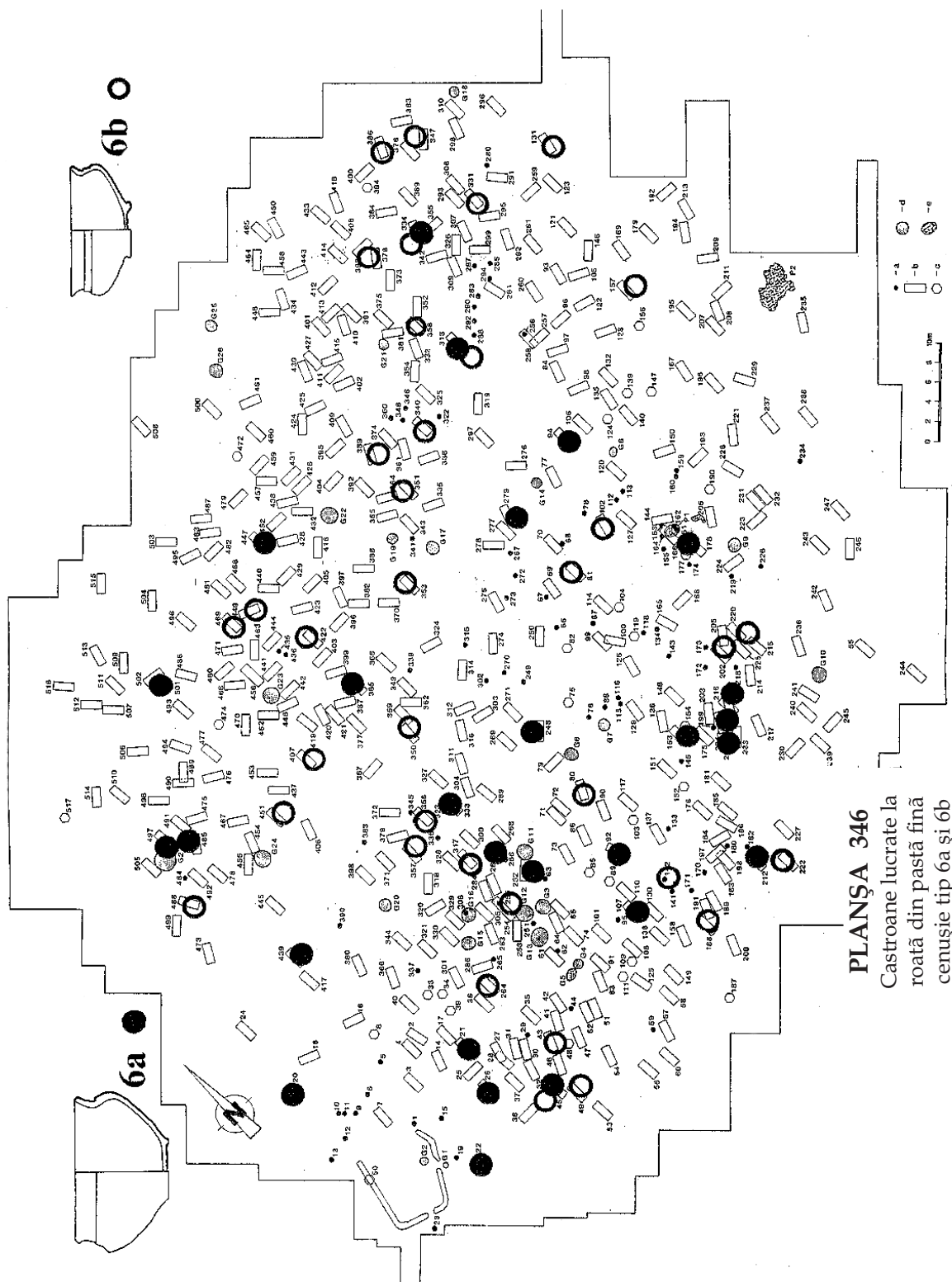
3a și 3c

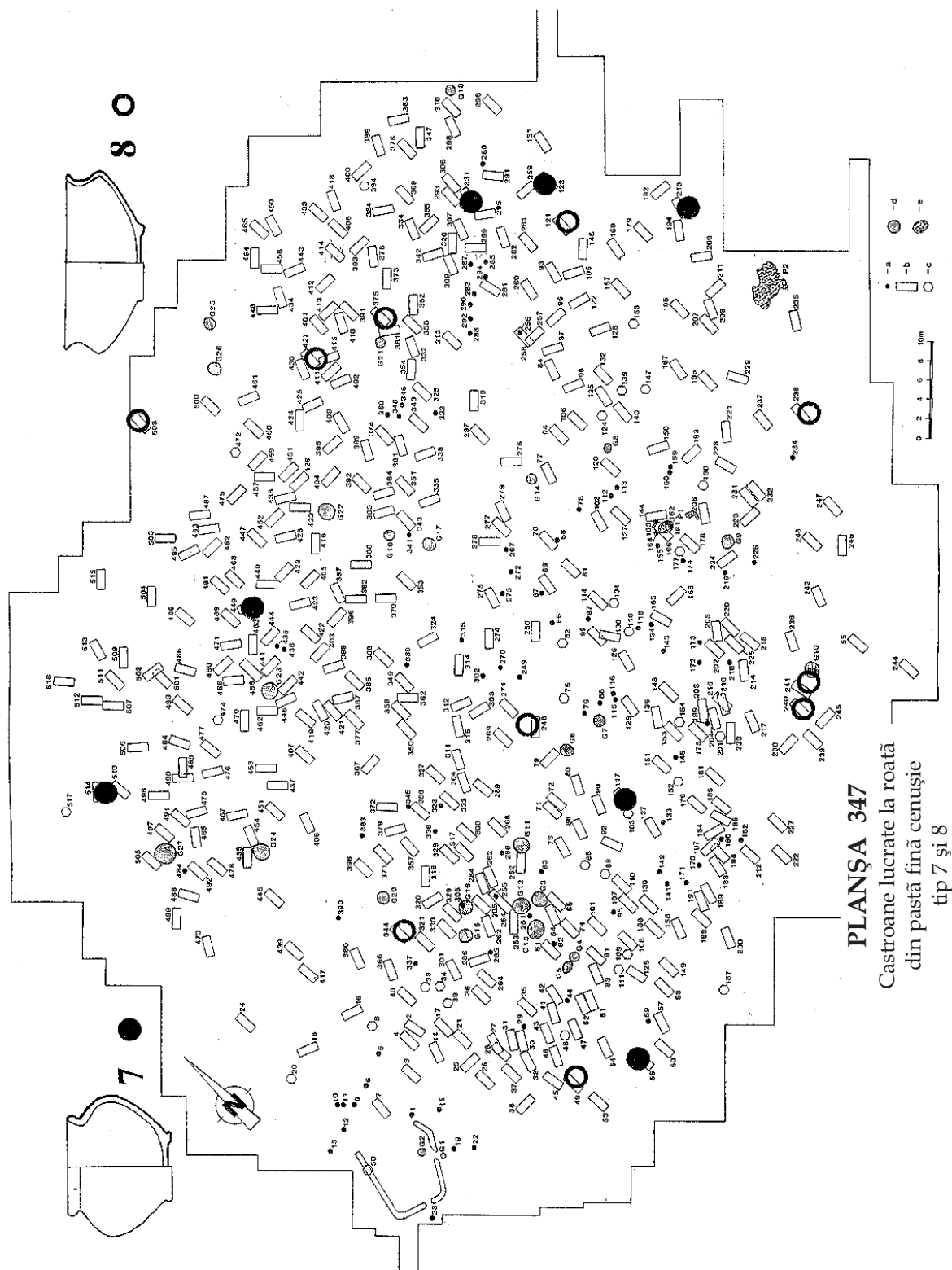

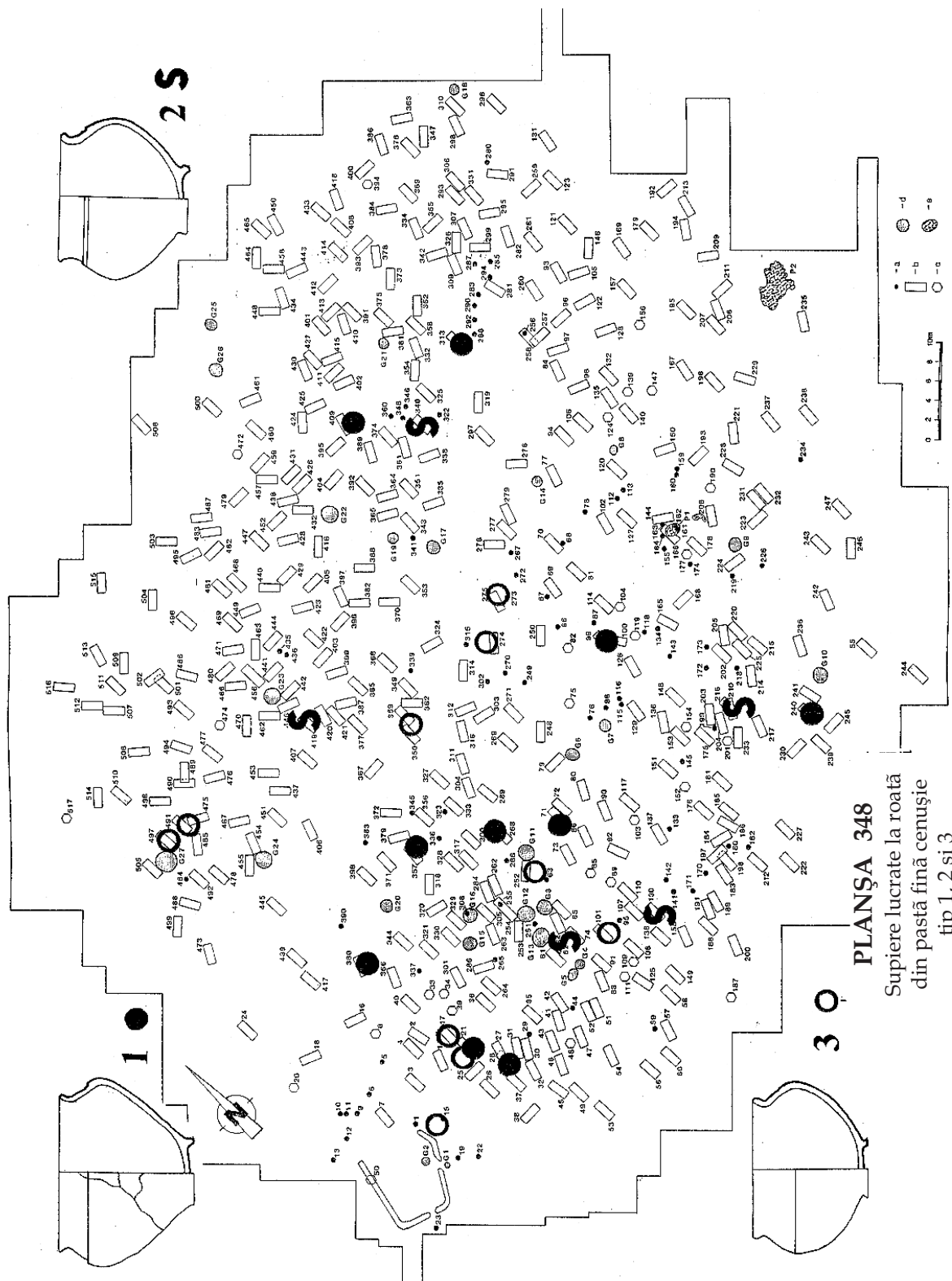
PLANȘA 345

Castroane lucrate la roată
din pastă fină cenușie
tip 3f, 5b și 5c

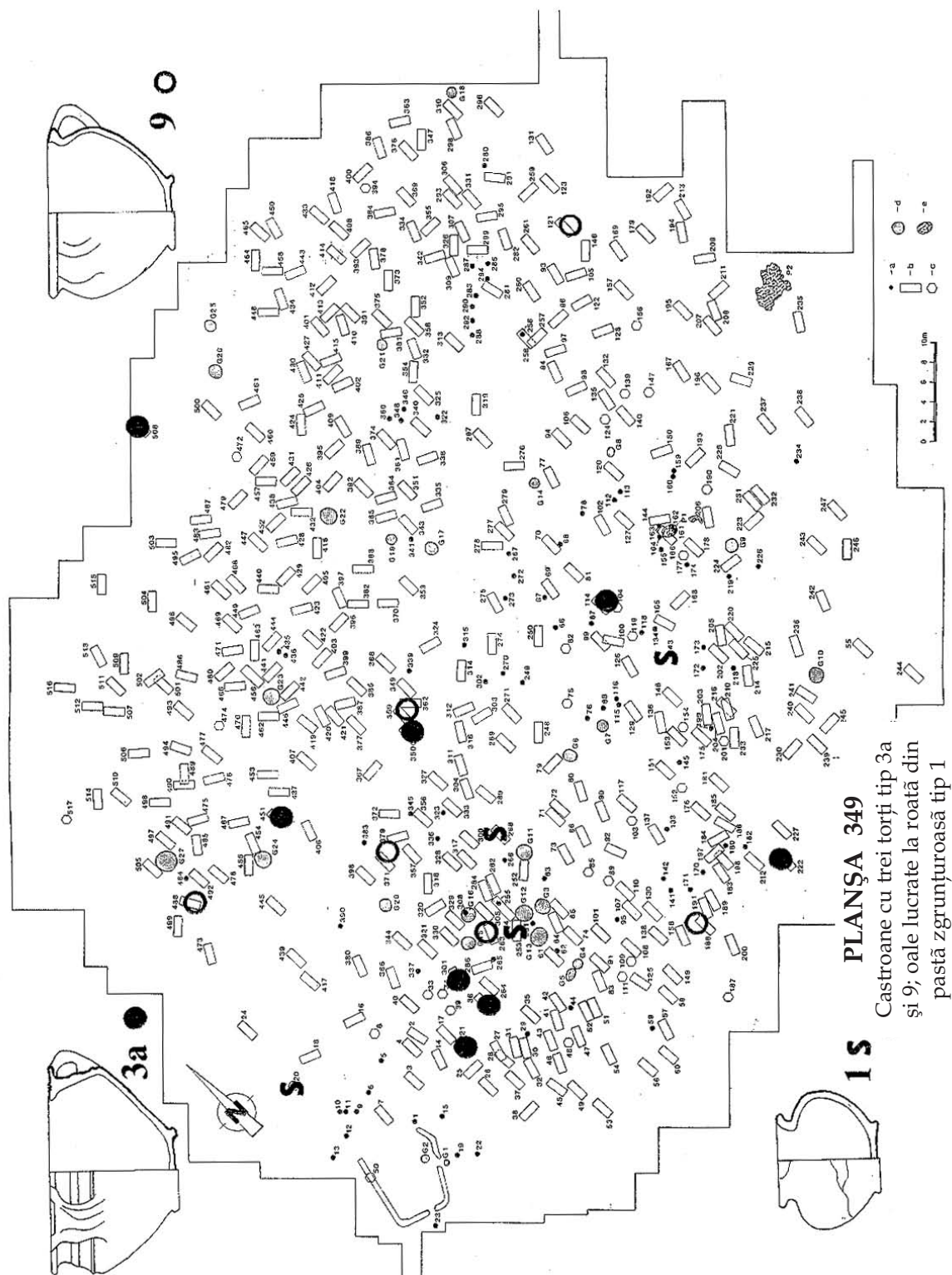
PLANȘA 346
 Castroane lucrate la
 roată din pastă fină
 cenușie tip 6a și 6b

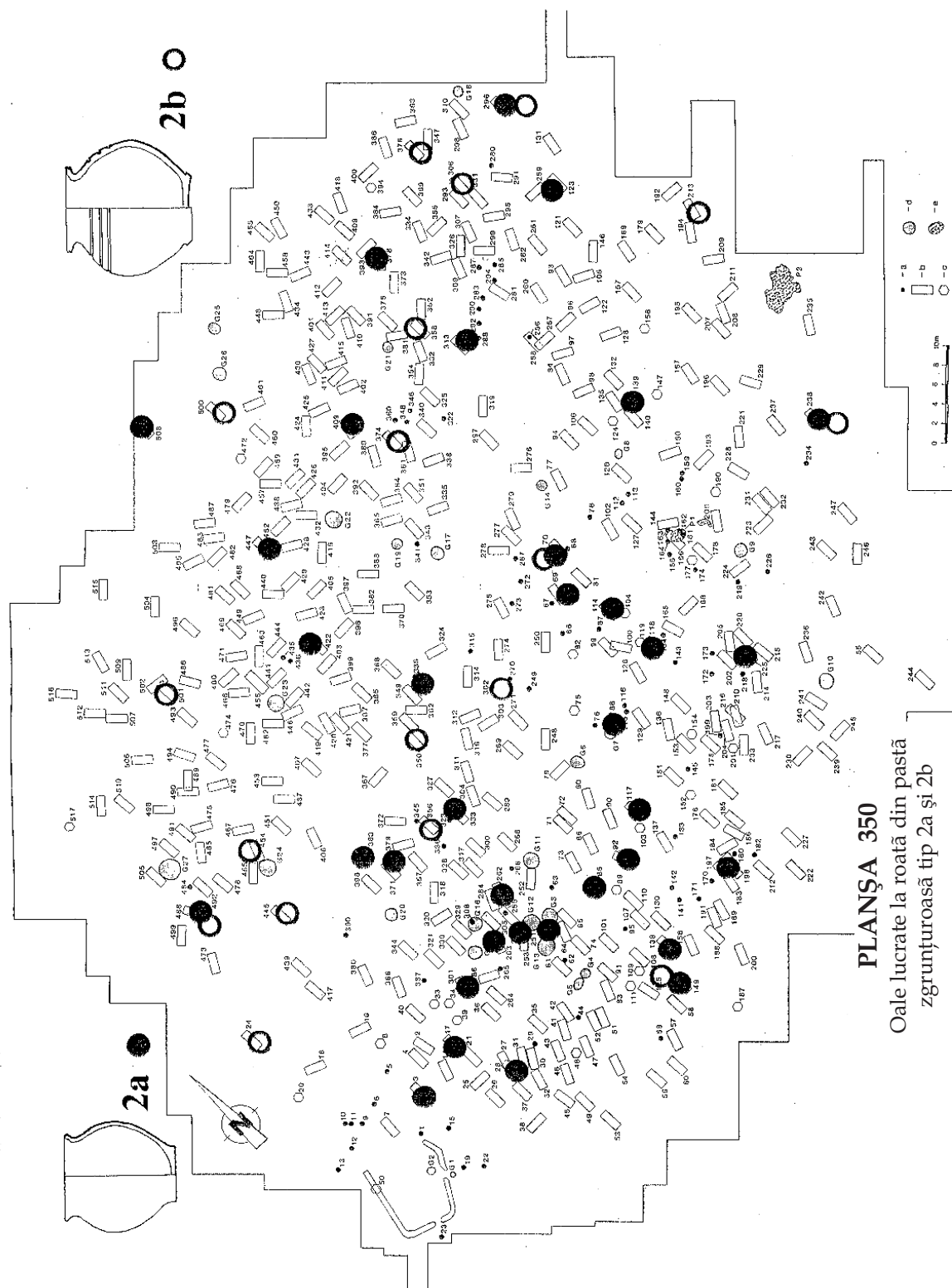

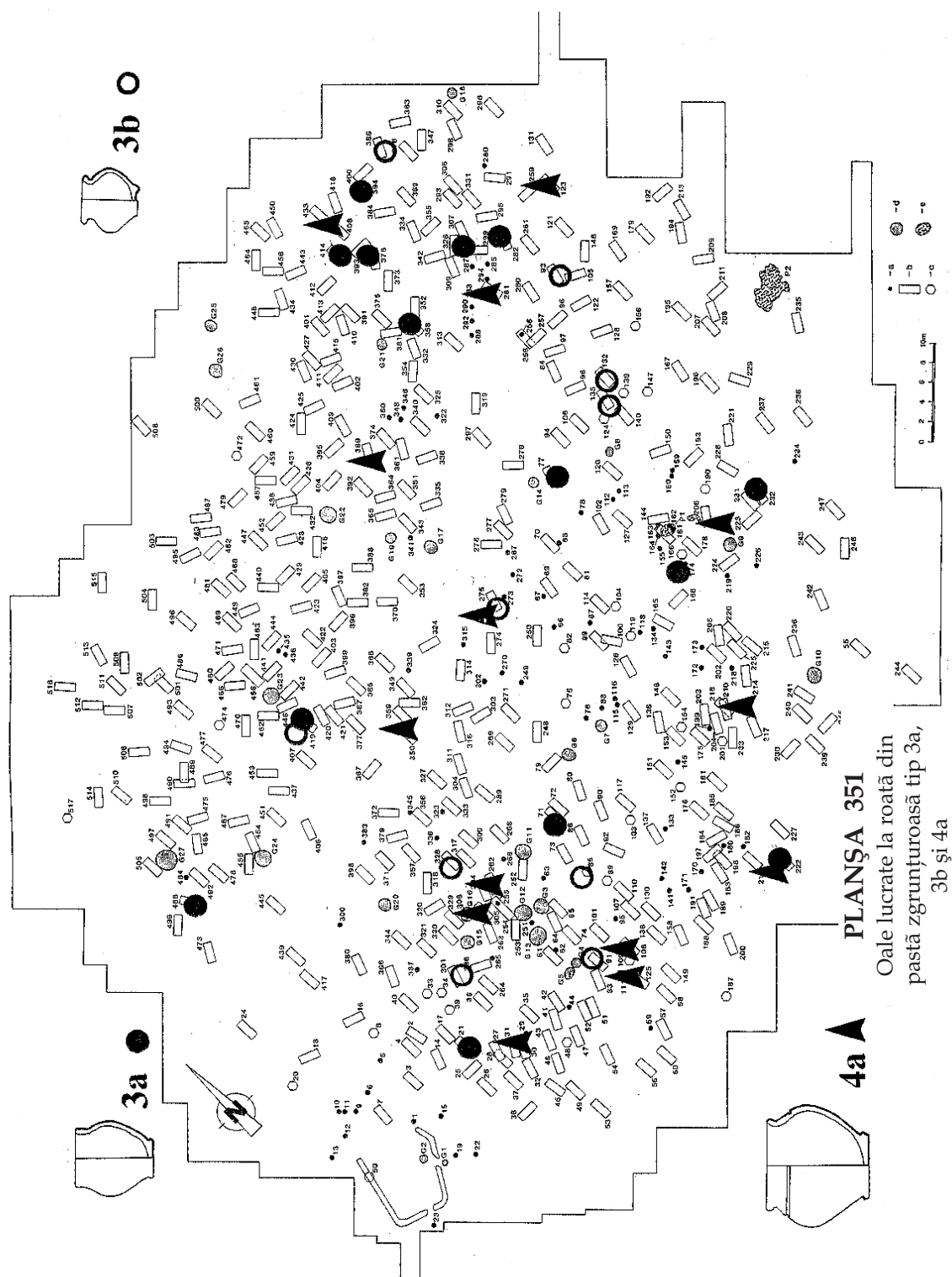

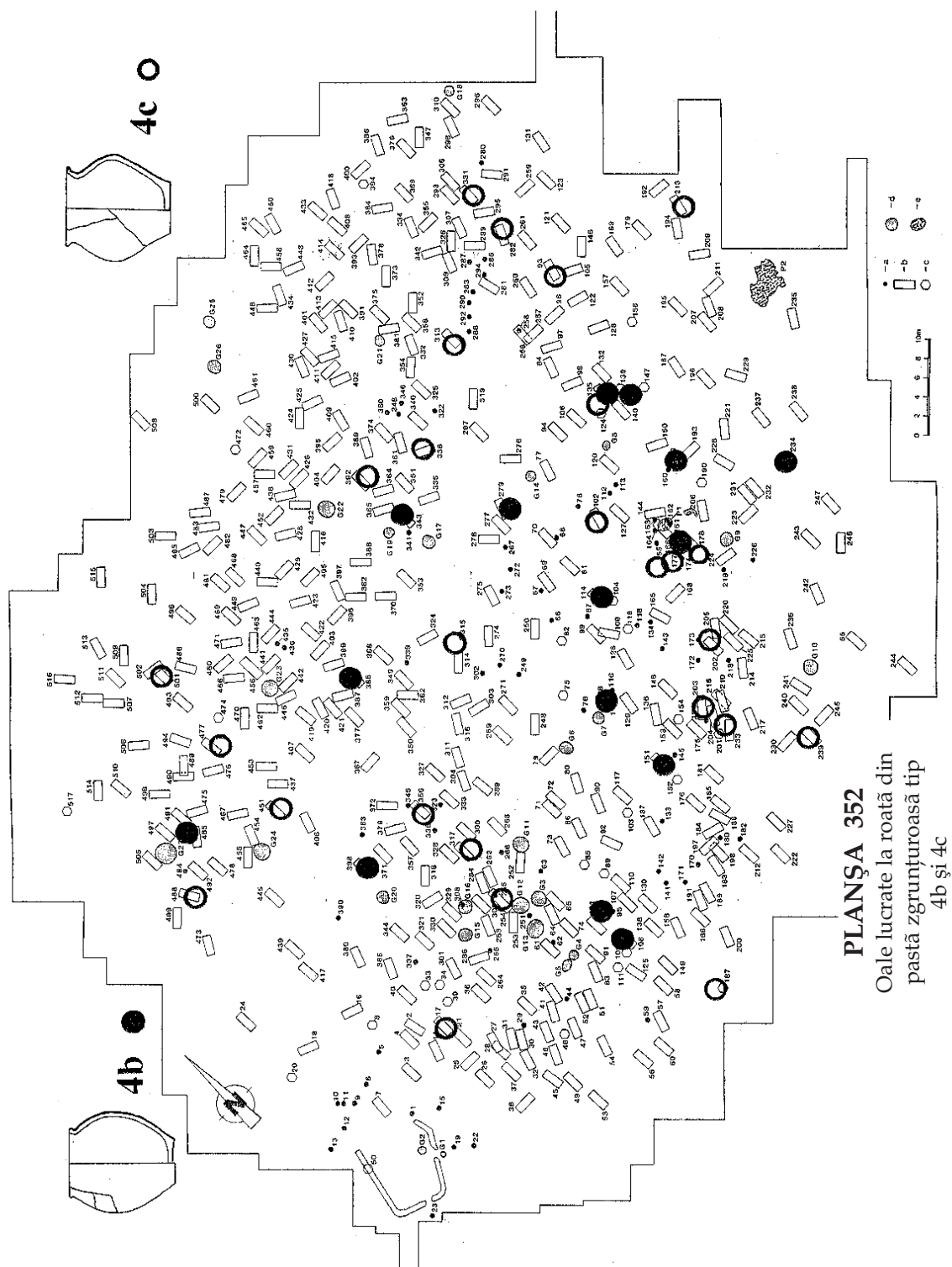
PLANȘA 348

Supiere lucrate la roată
din pastă fină cenușie
tip 1, 2 și 3

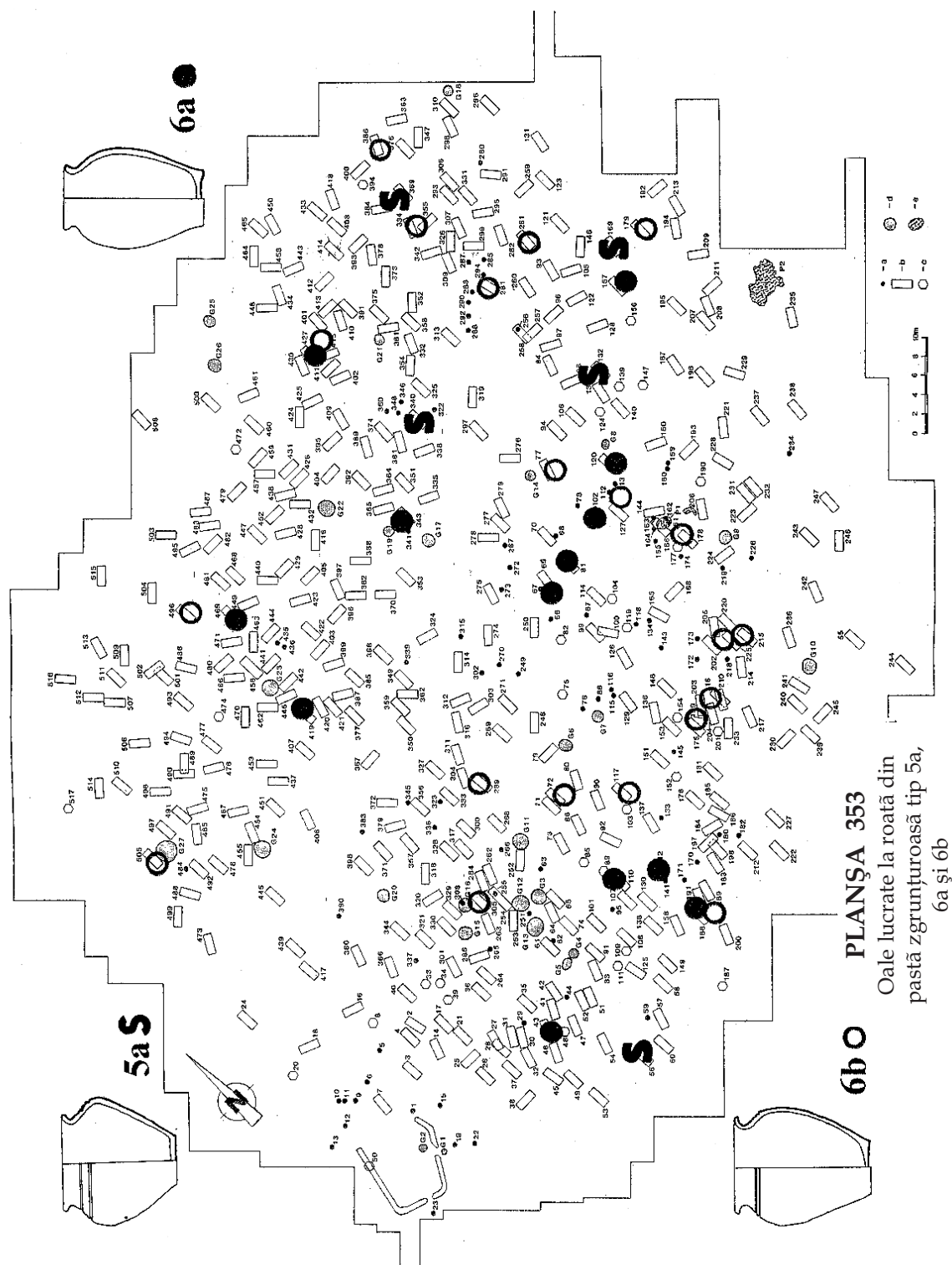

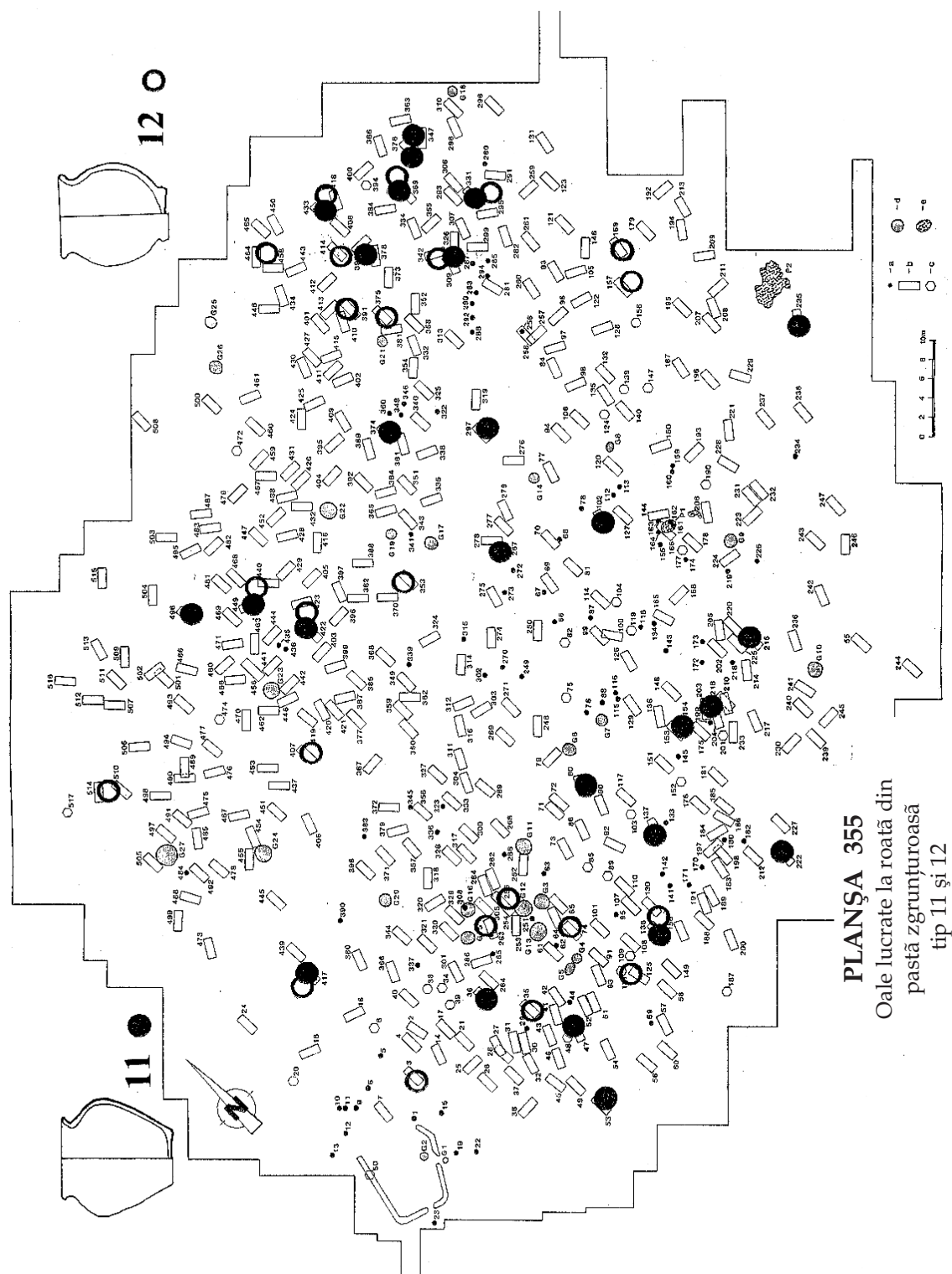

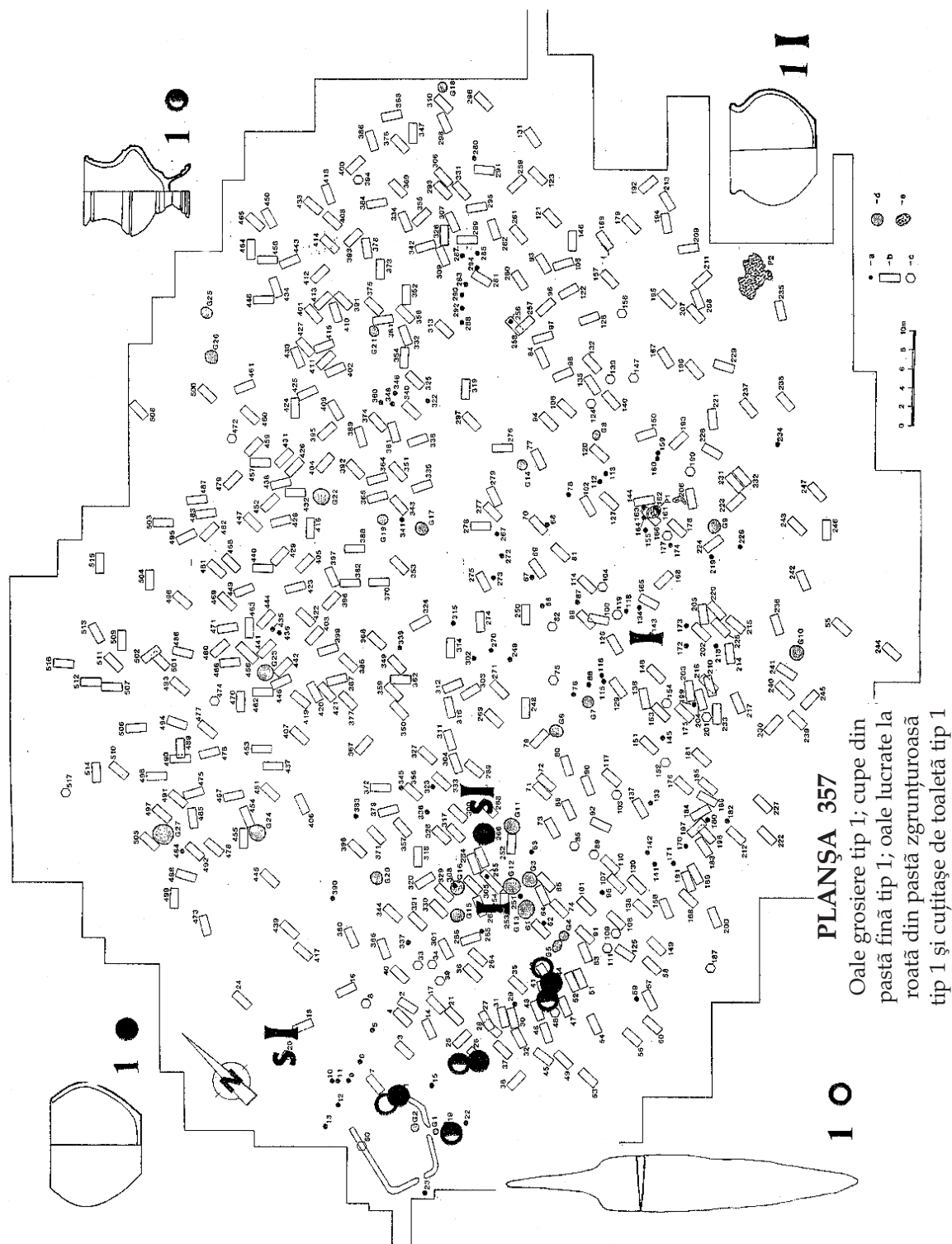
PLANȘA 352

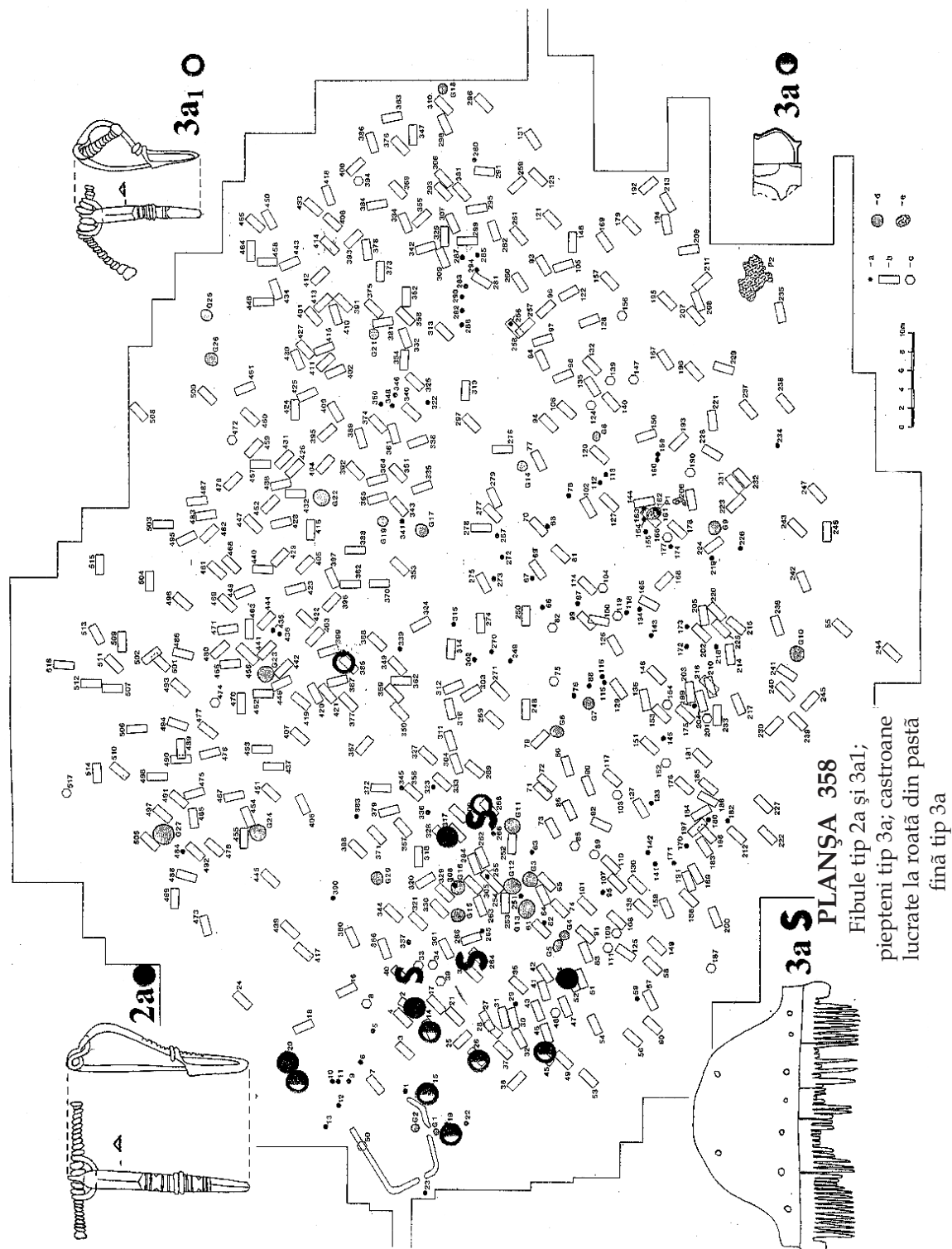
Oale lucrate la roată din
pastă zgrunțuroasă tip
4b și 4c

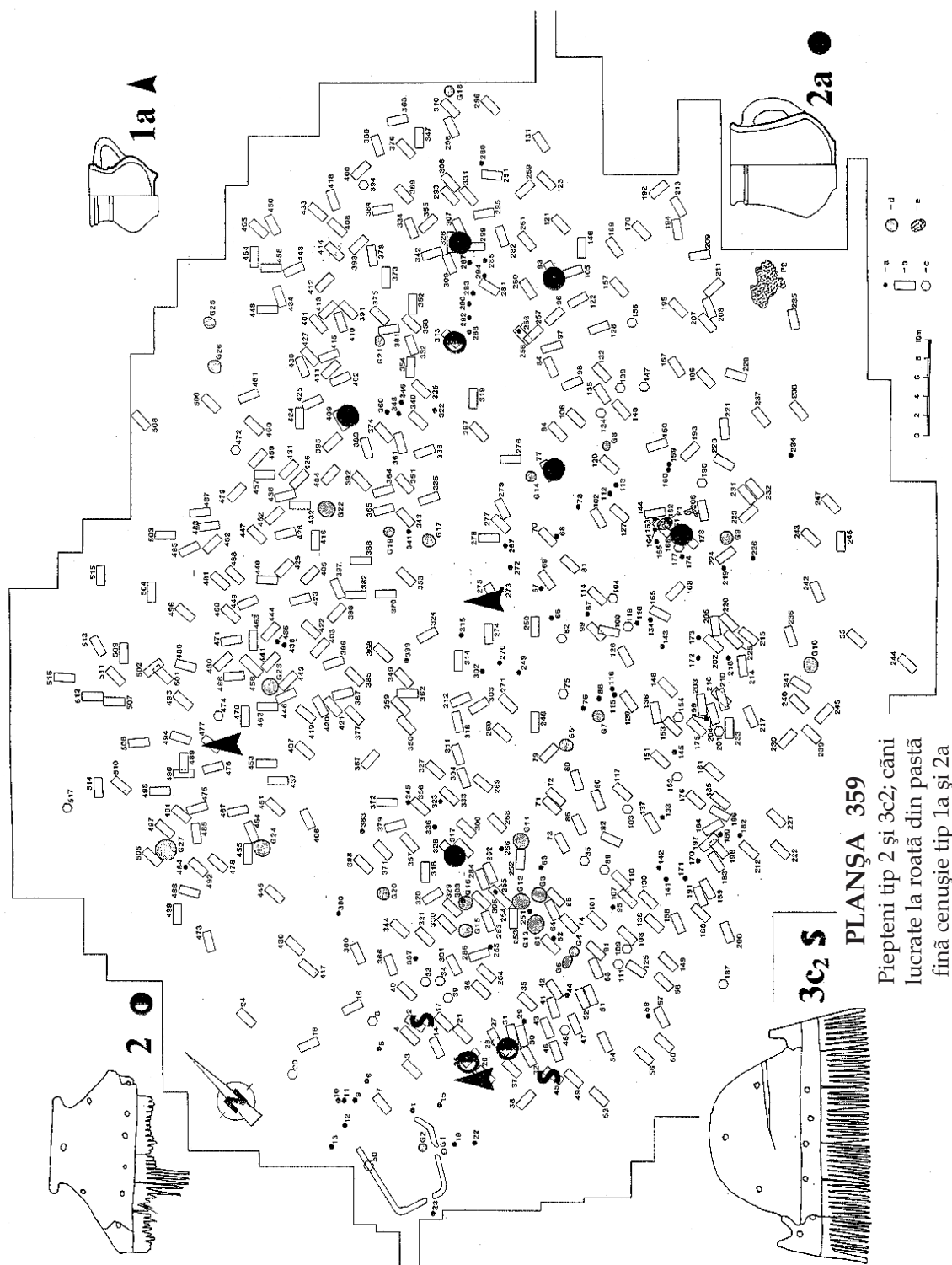
PLANȘA 355
Oale lucrate la roată din
pastă zgrunțuroasă
tip 11 și 12

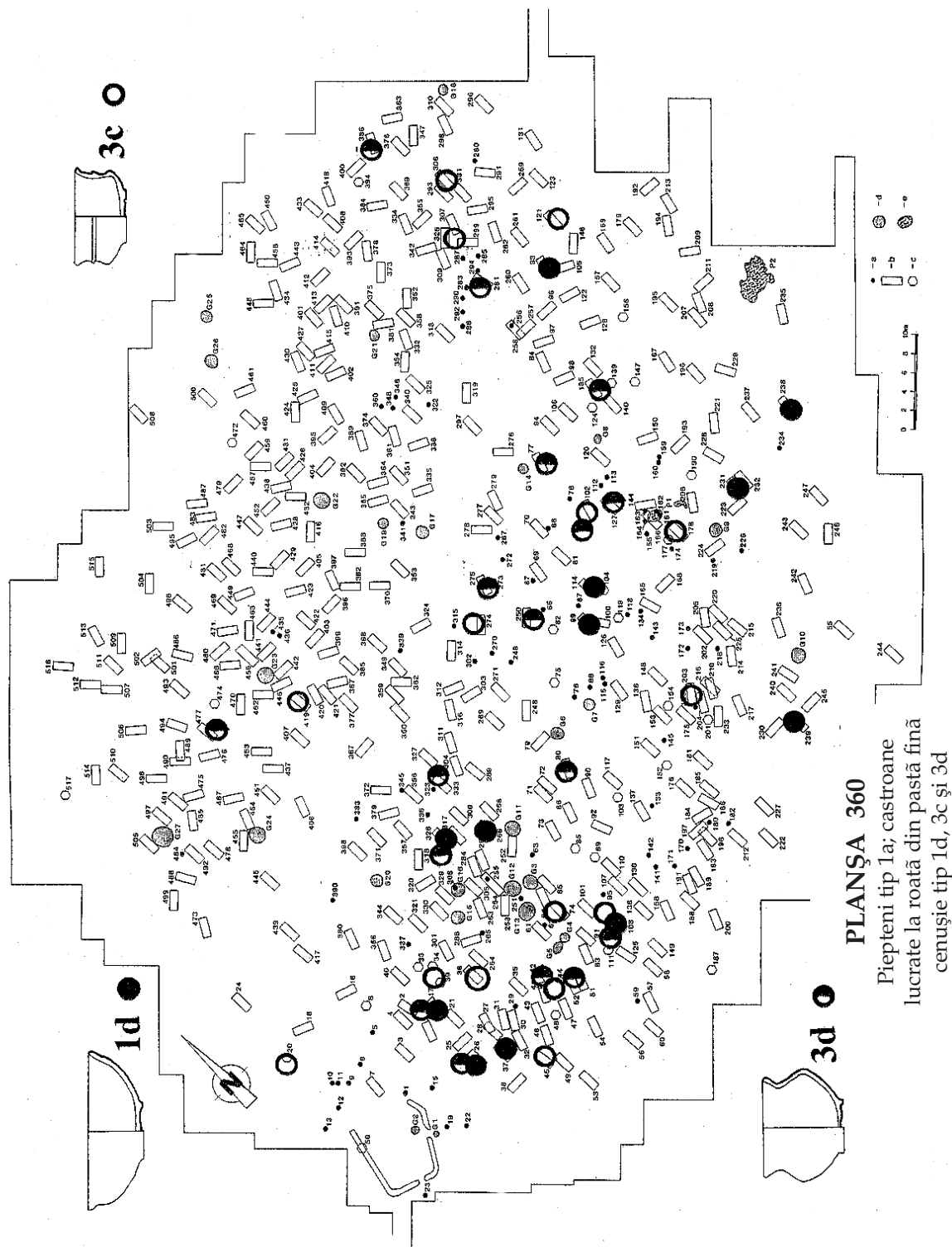

PLANȘA 358

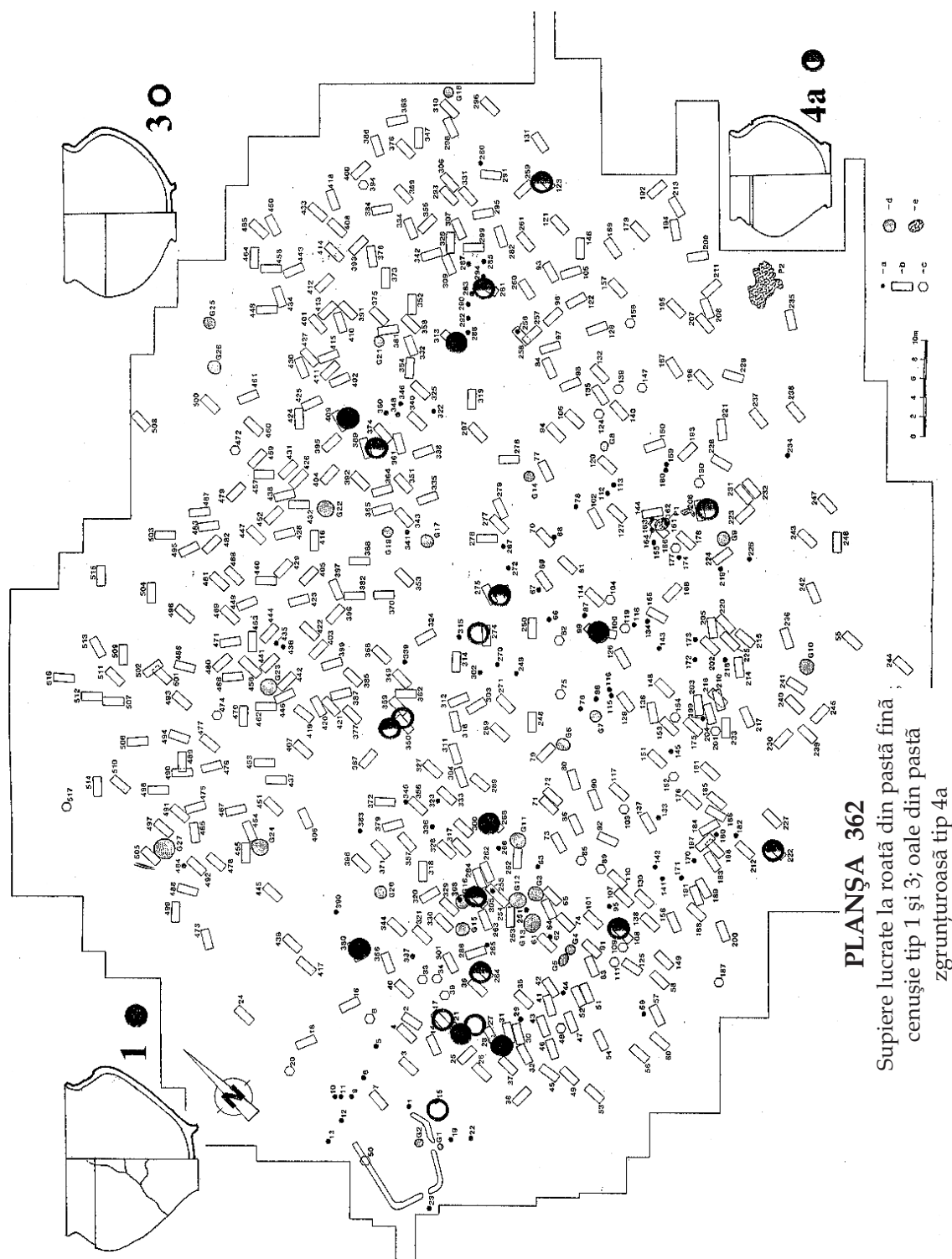
Fibule tip 2a și 3a1;
piepteni tip 3a; castroane
lucrate la roată din pastă
fină tip 3a

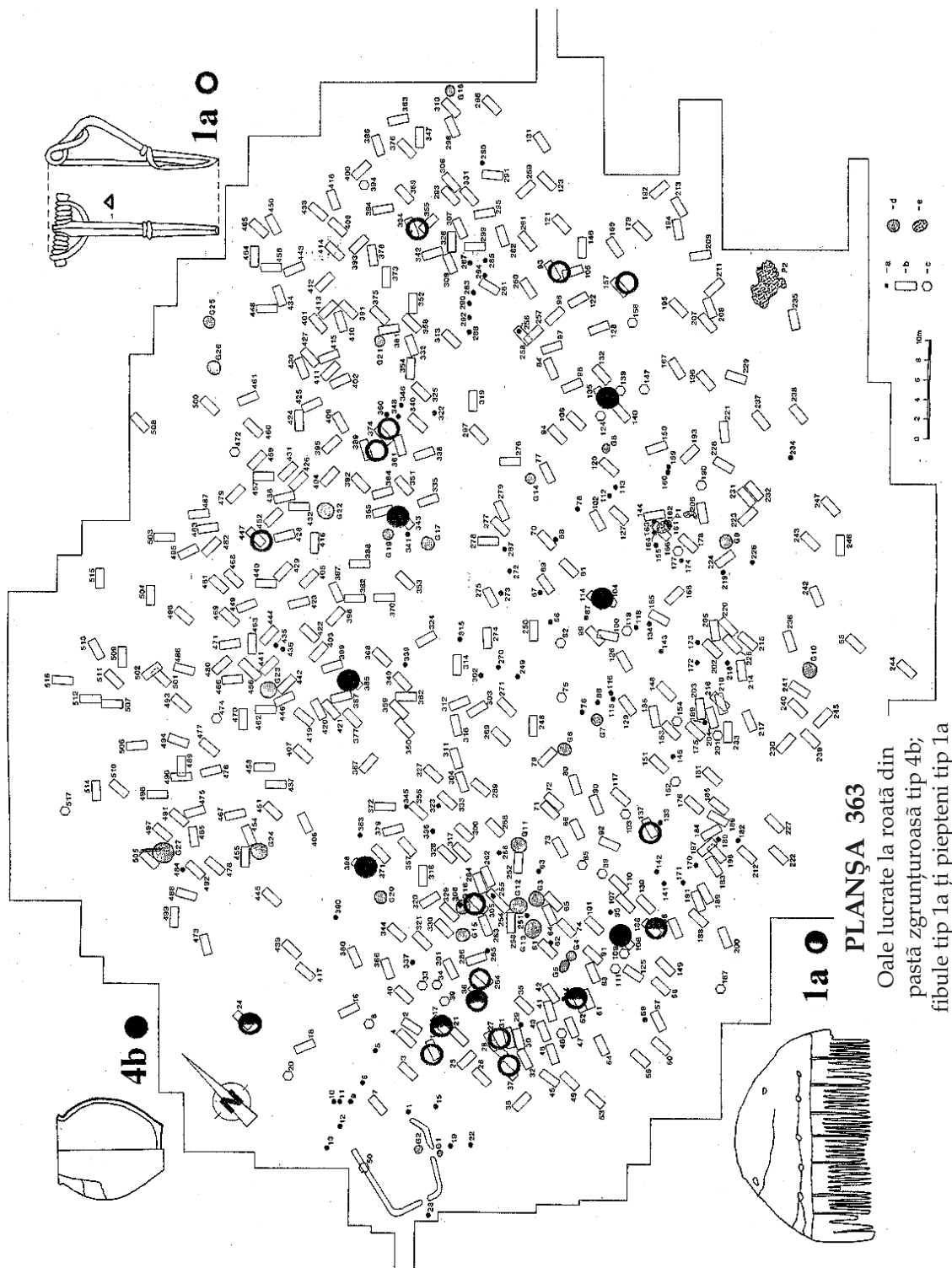

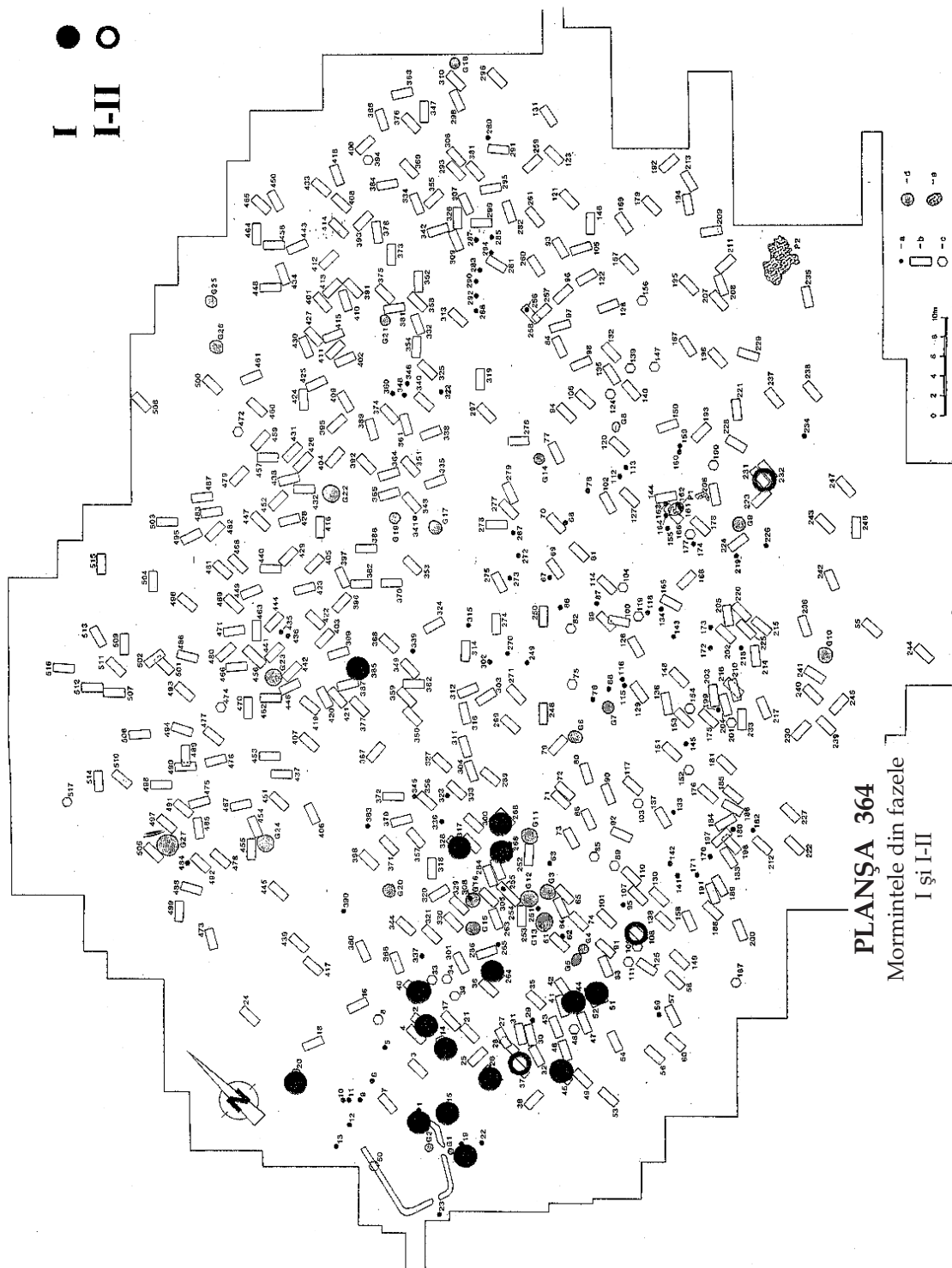

PLANȘA 360

Piepteni tip 1a; castroane
lucrate la roată din pastă fină
cenușie tip 1d, 3c și 3d

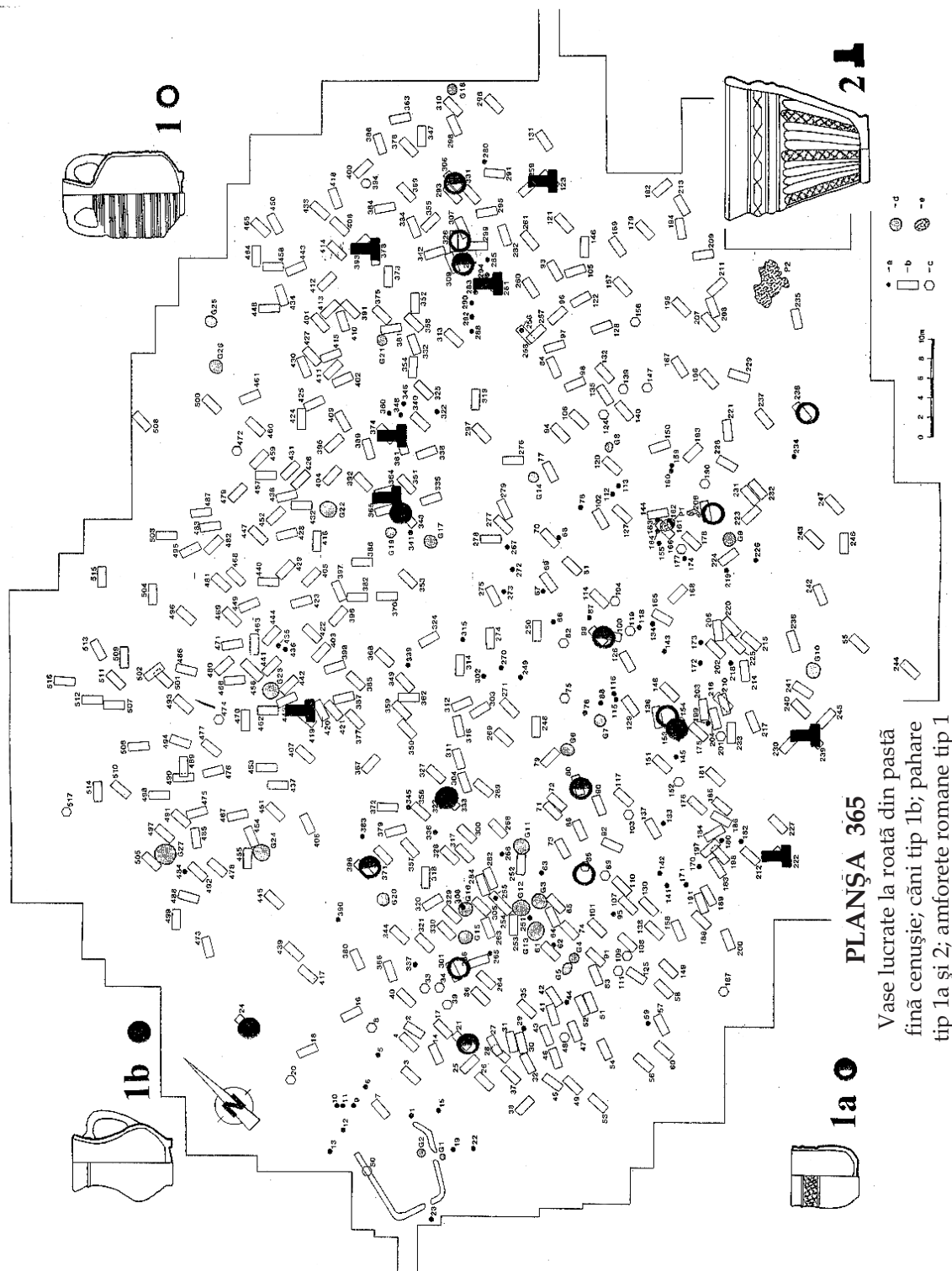

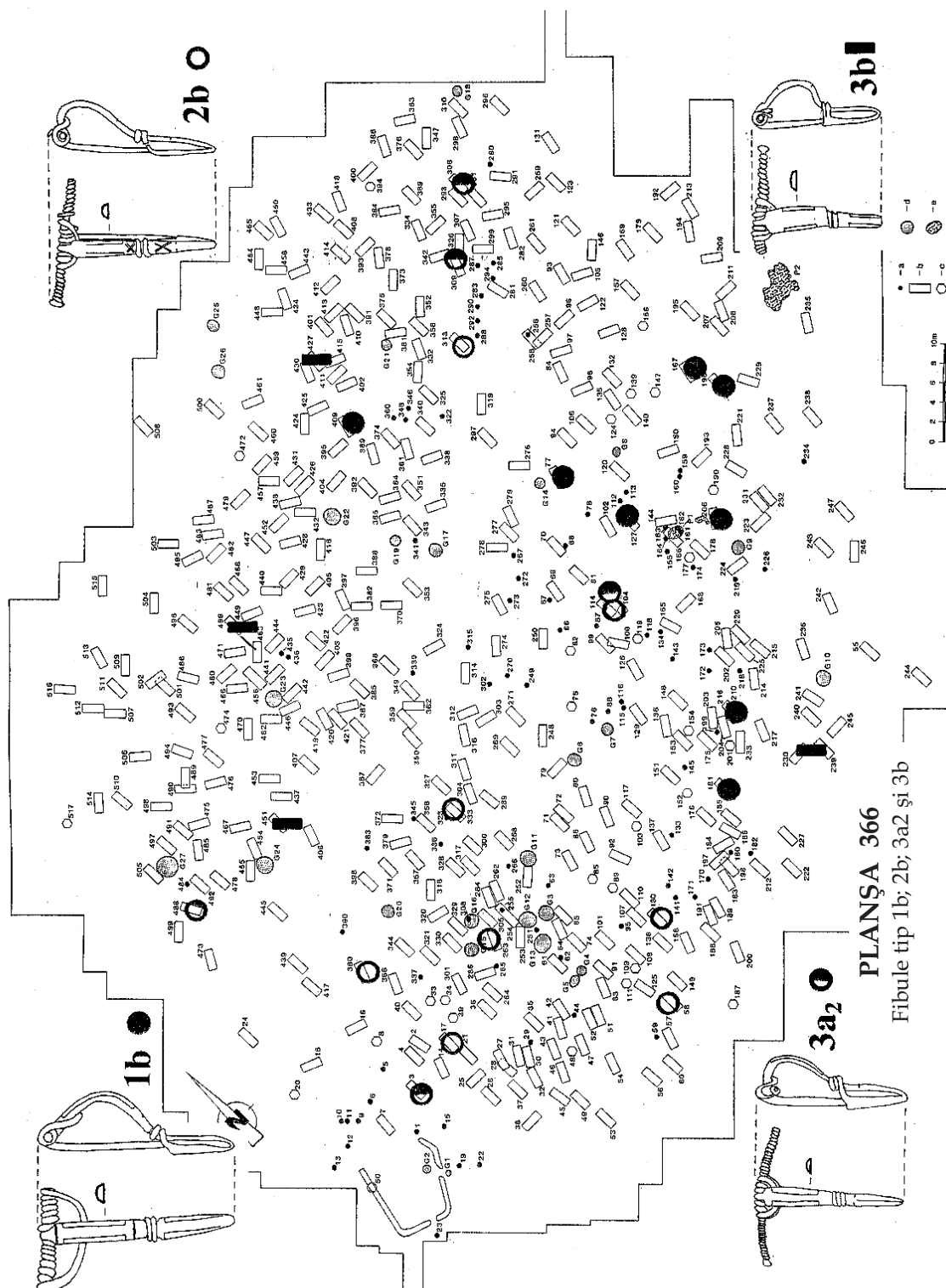

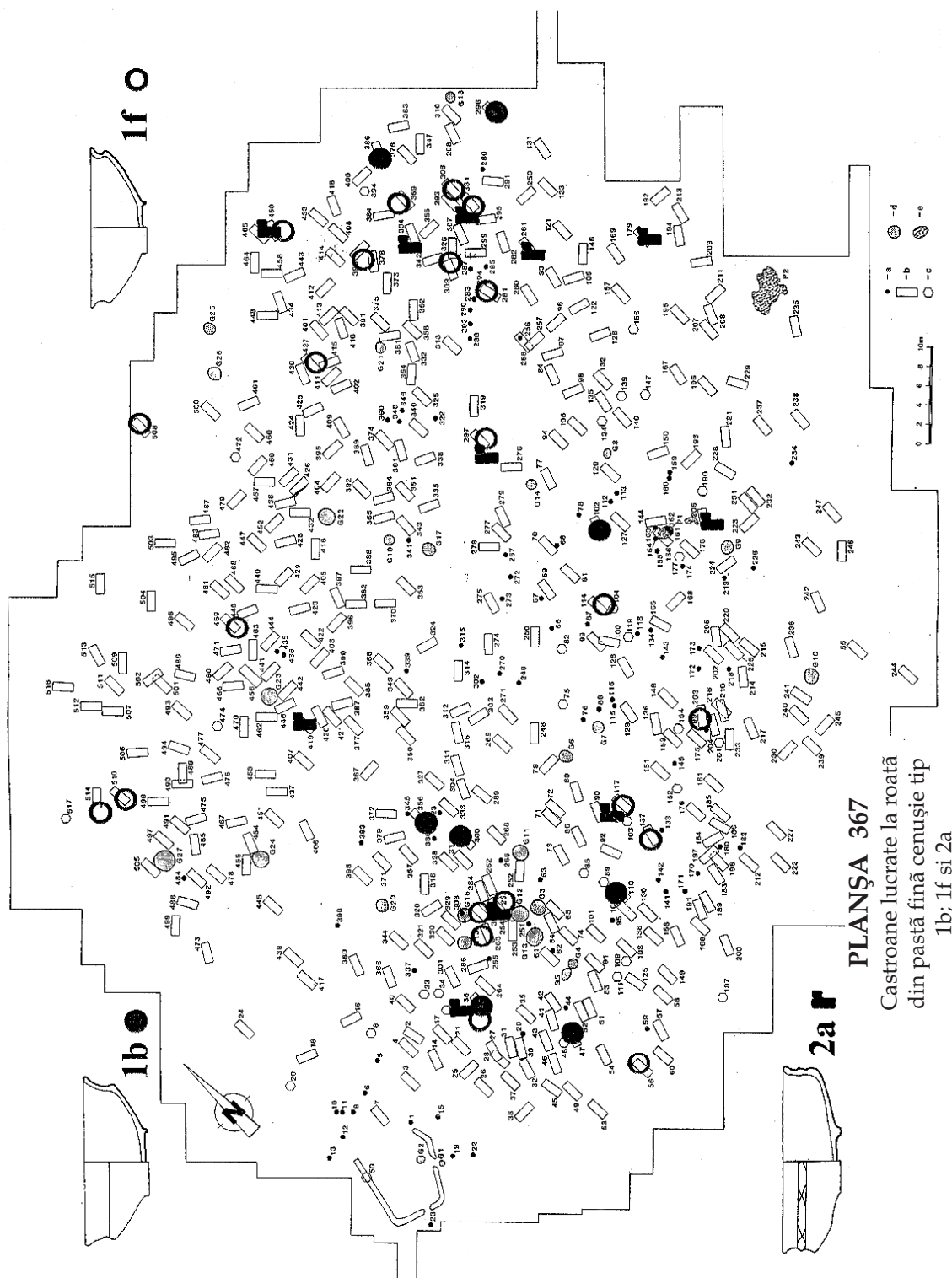

PLANȘA 364

Mormintele din fazele
I și I-II

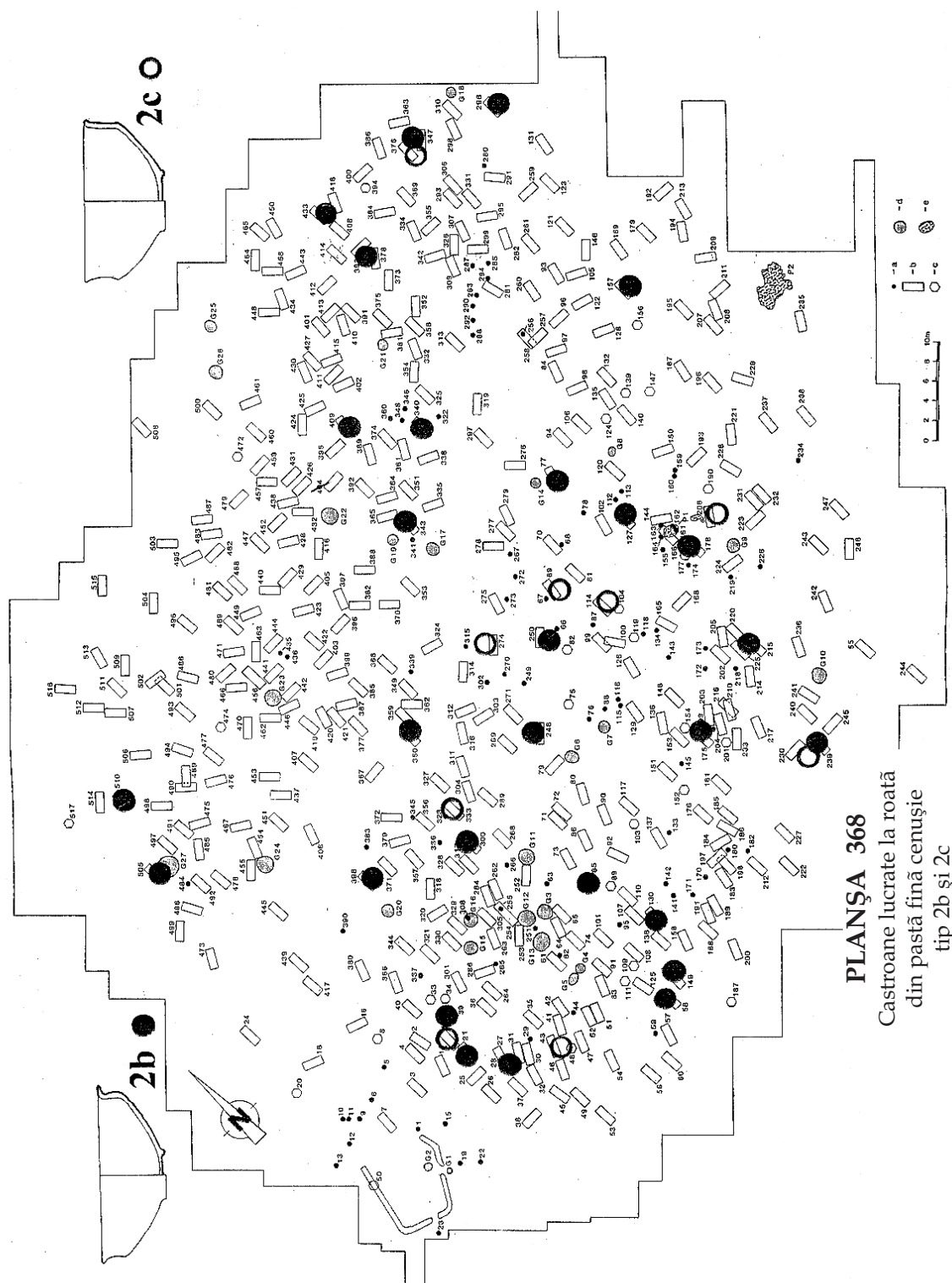

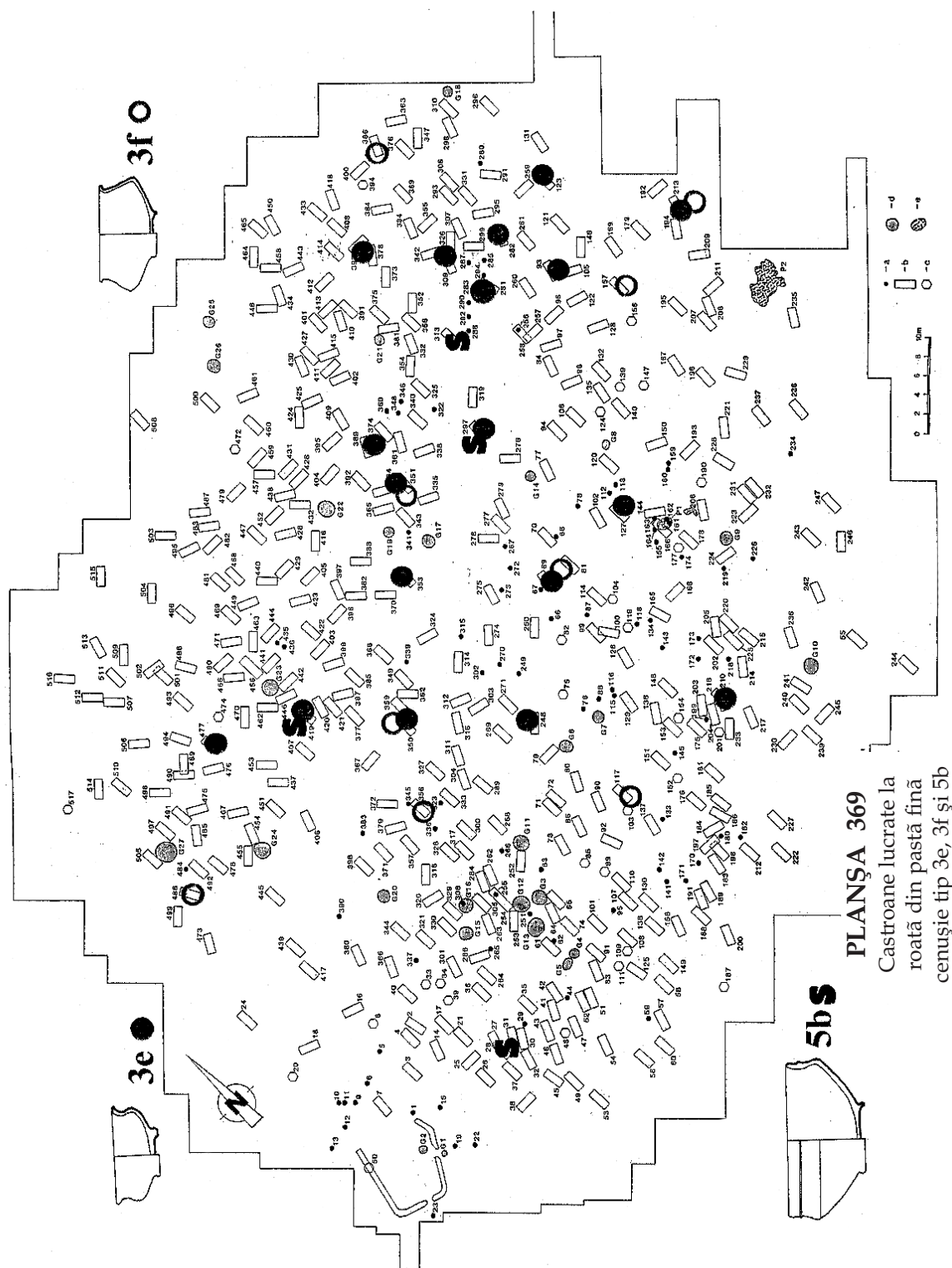

PLANȘA 367

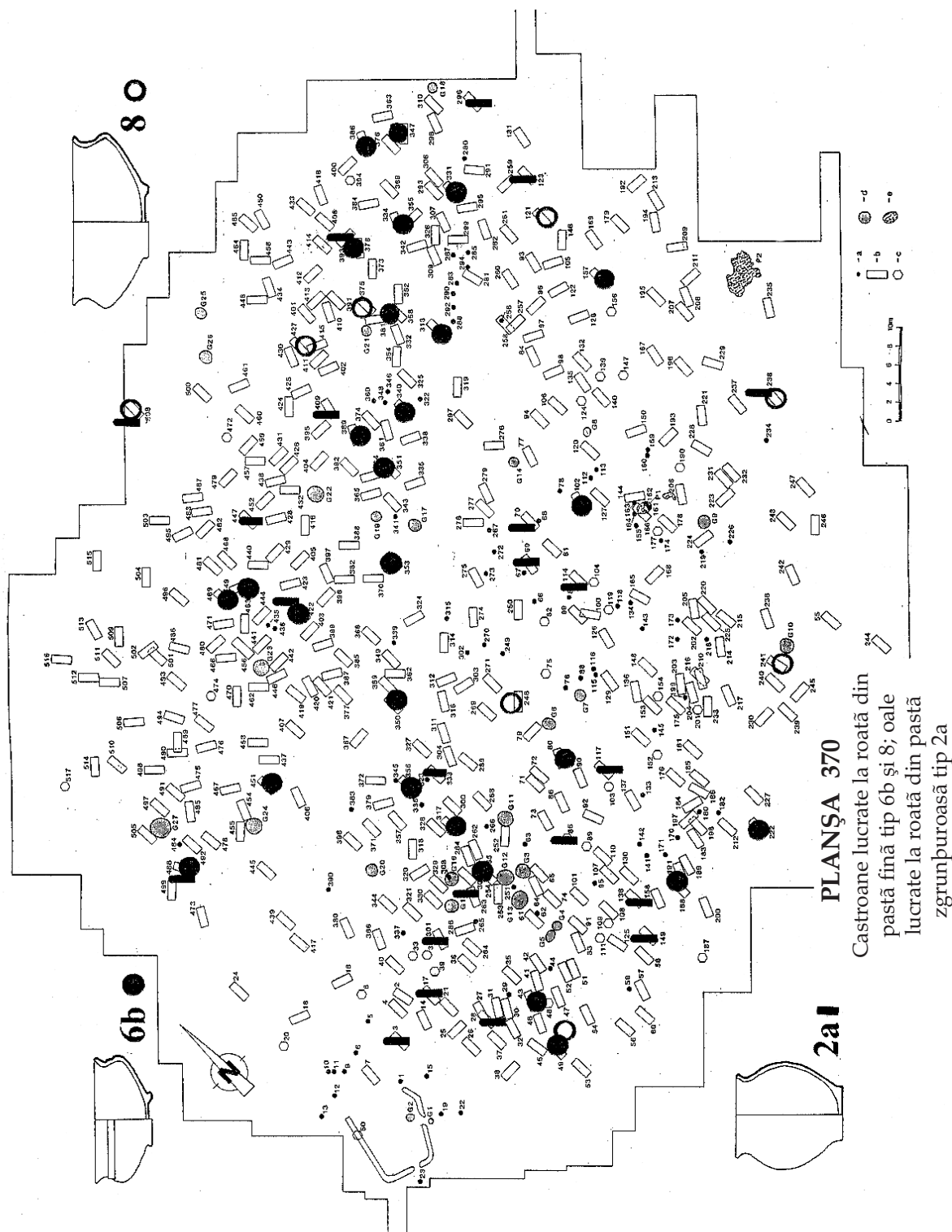
Castroane lucrate la roată
din pastă fină cenușie tip
1b; 1f și 2a

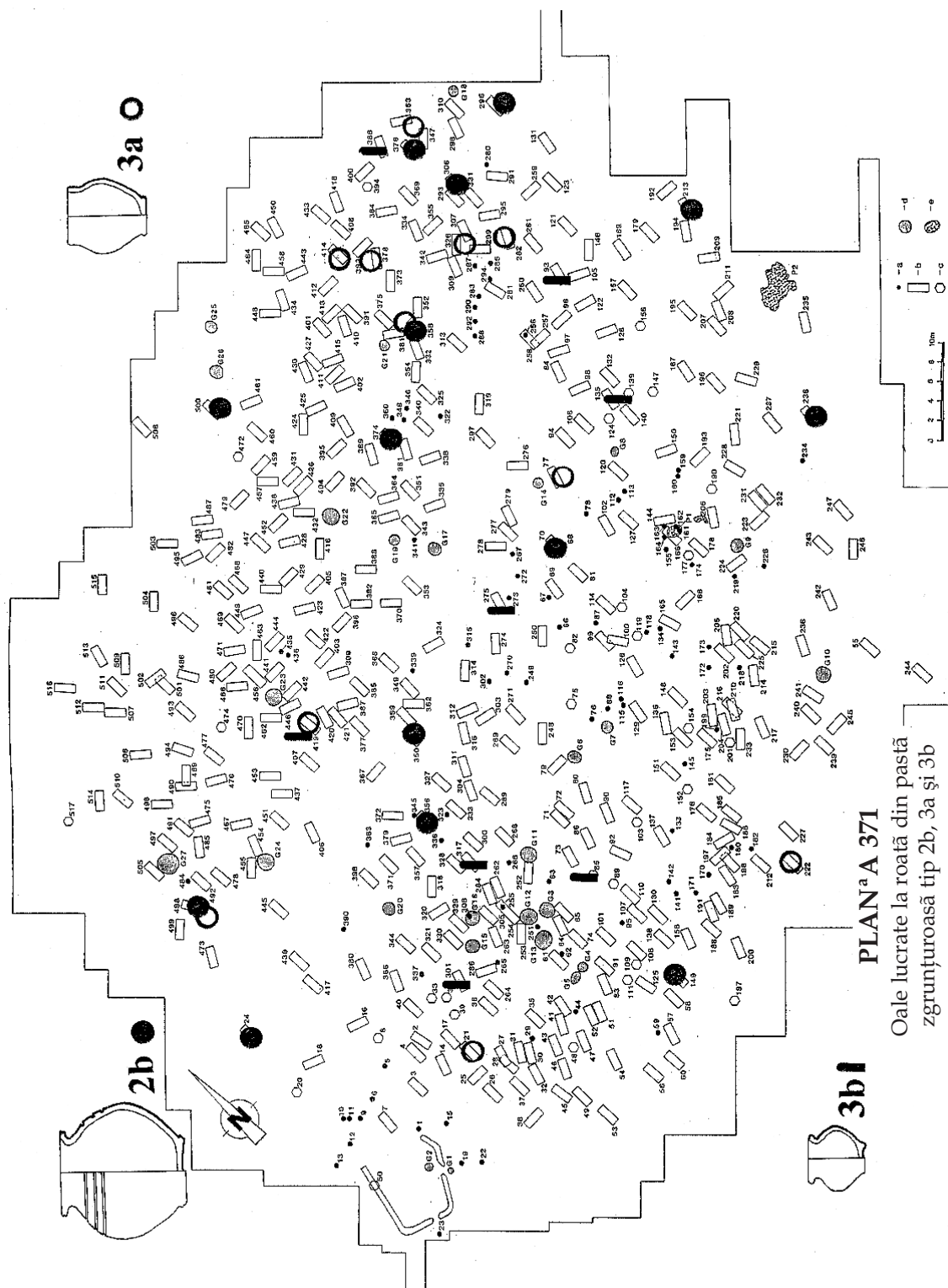

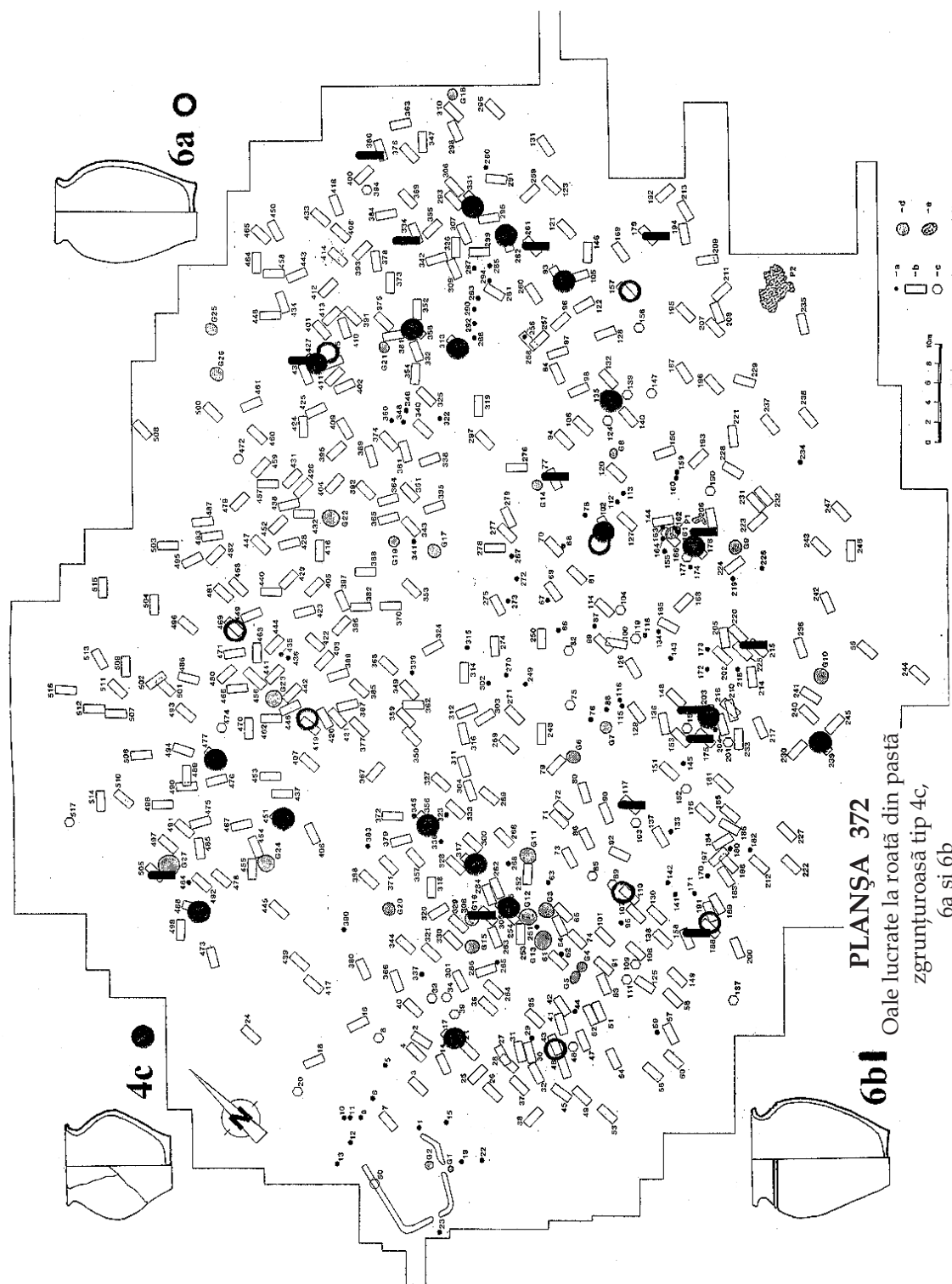

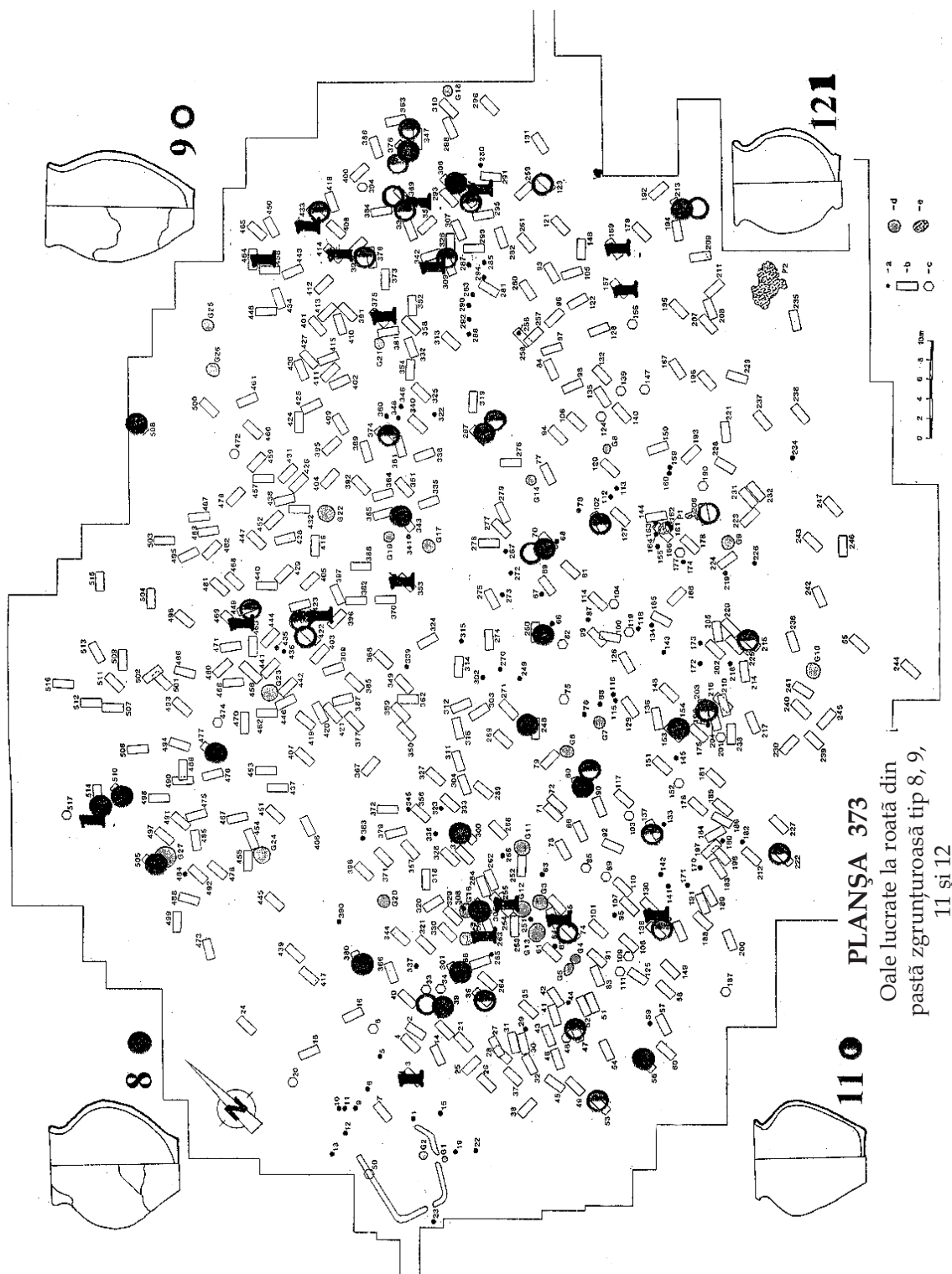
PLANȘA 369

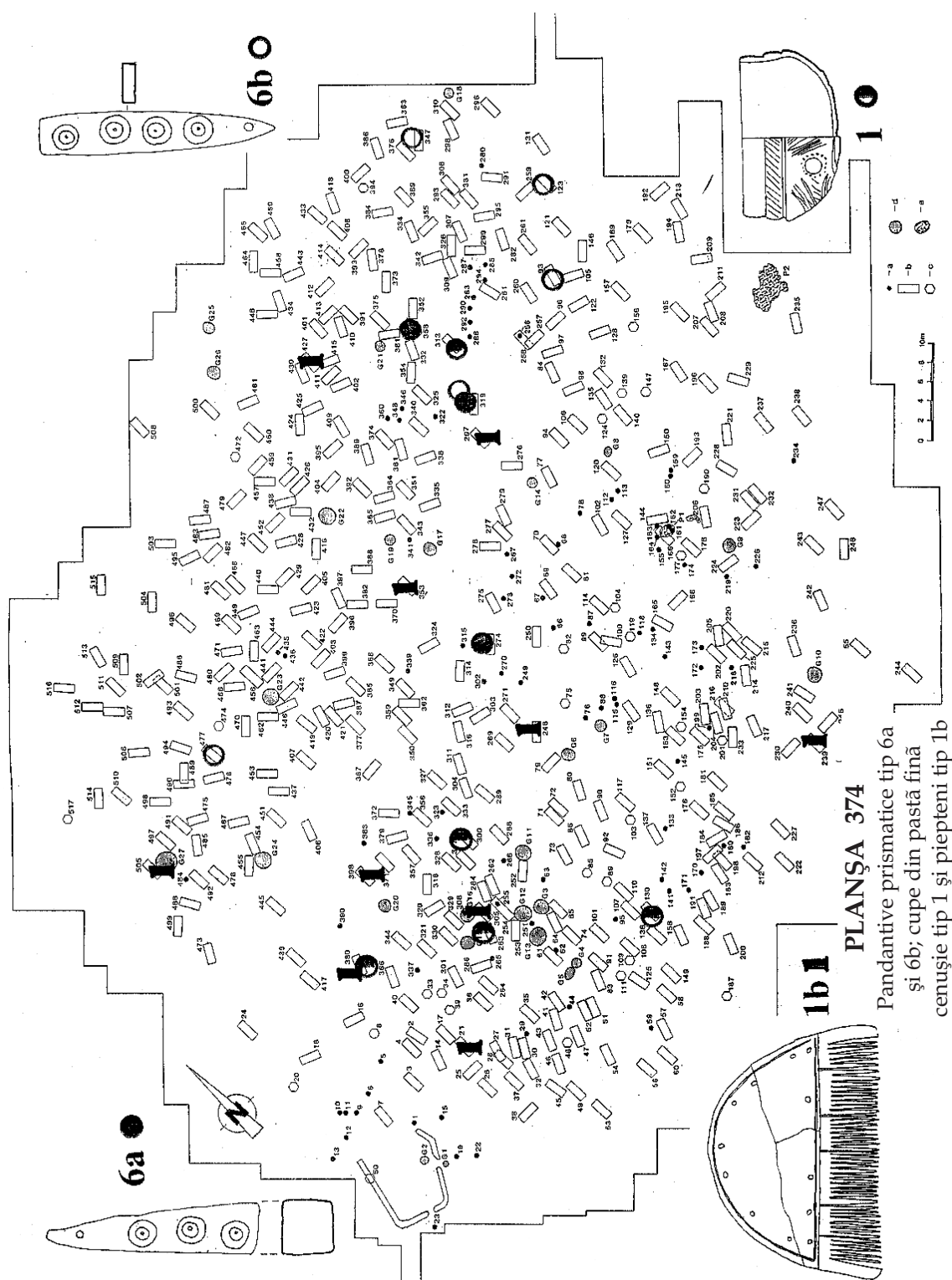
Castroane lucrate la
roată din pastă fină
cenușie tip 3e, 3f și 5b

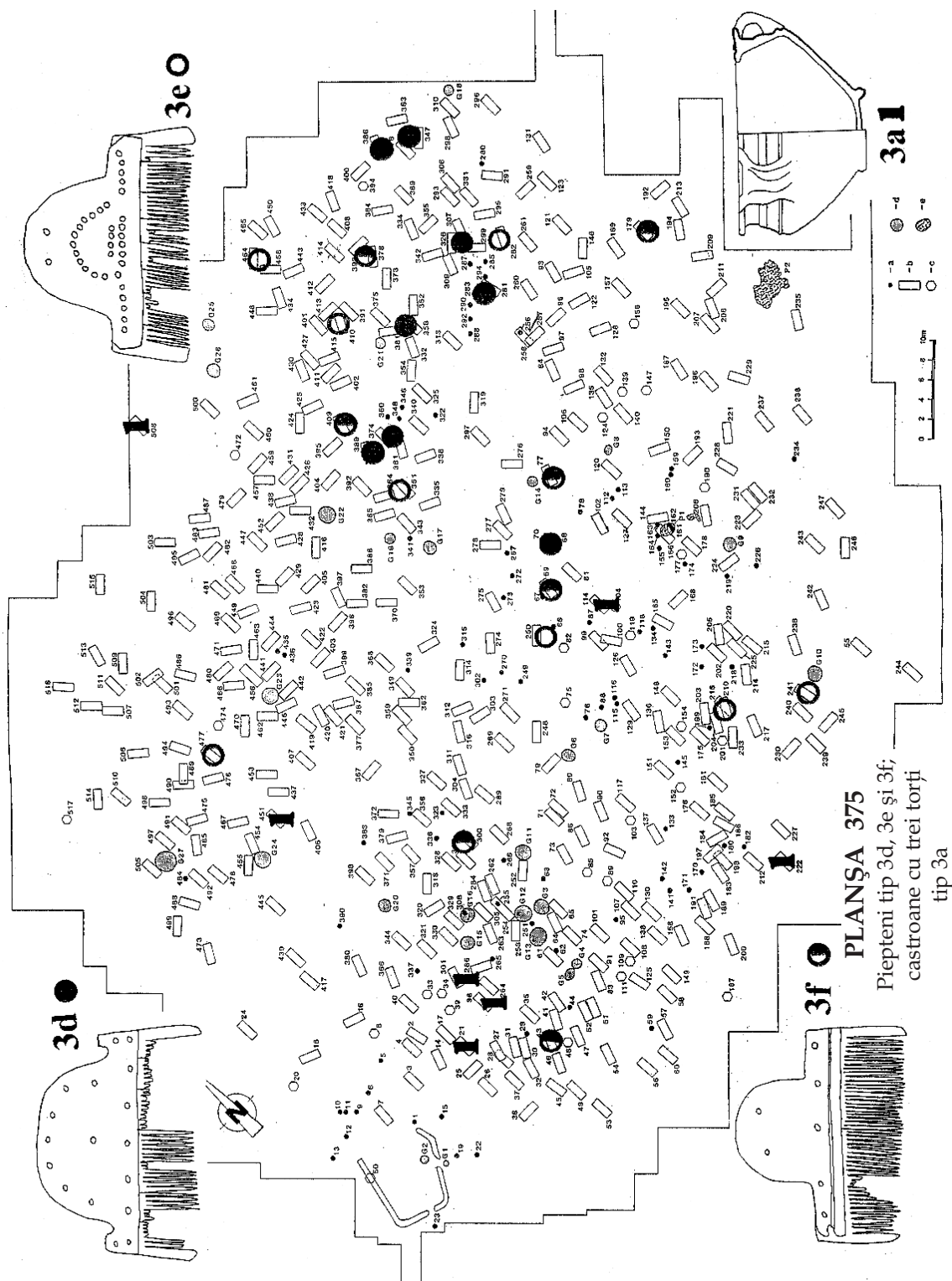

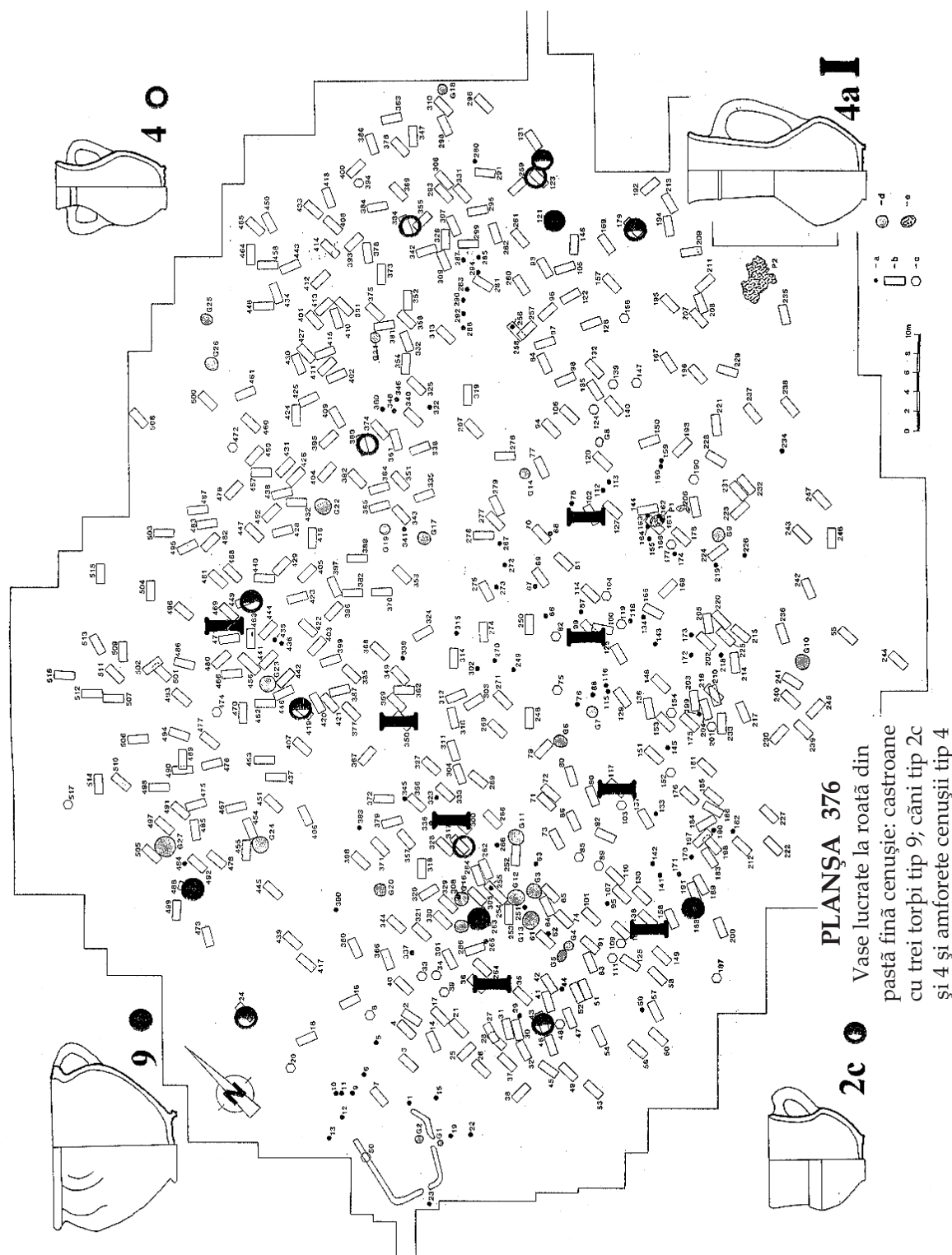

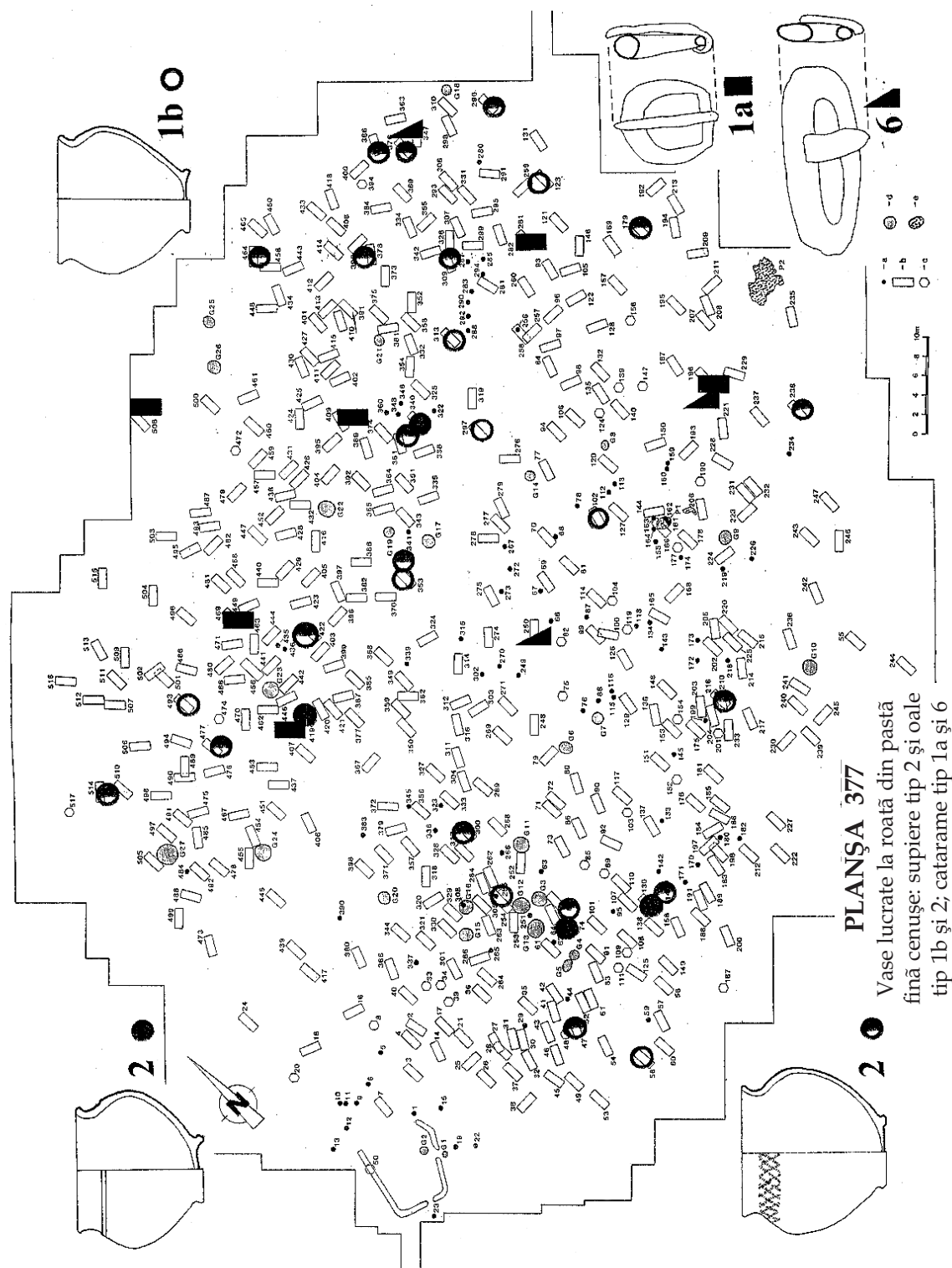

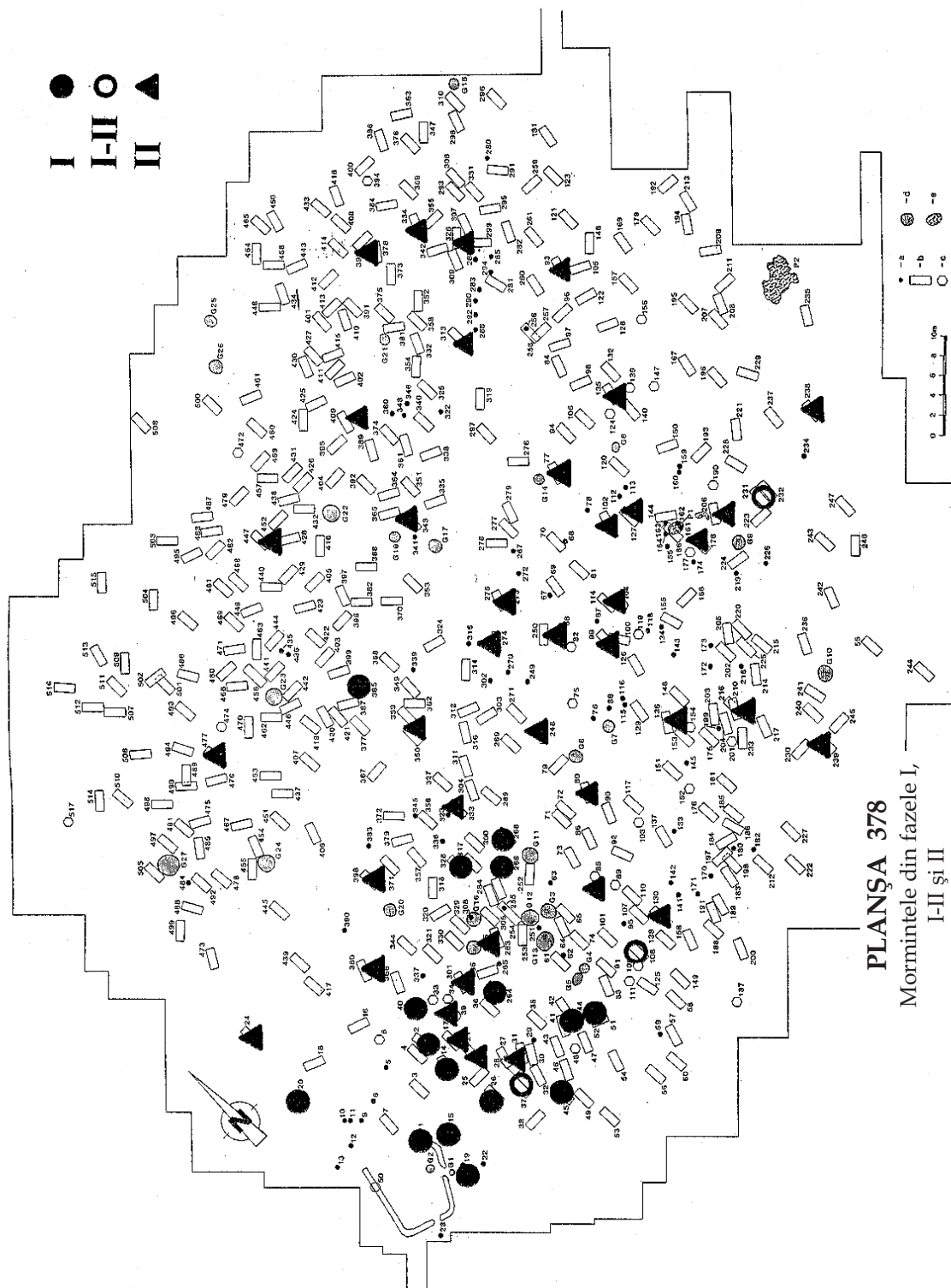
PLANȘA 374

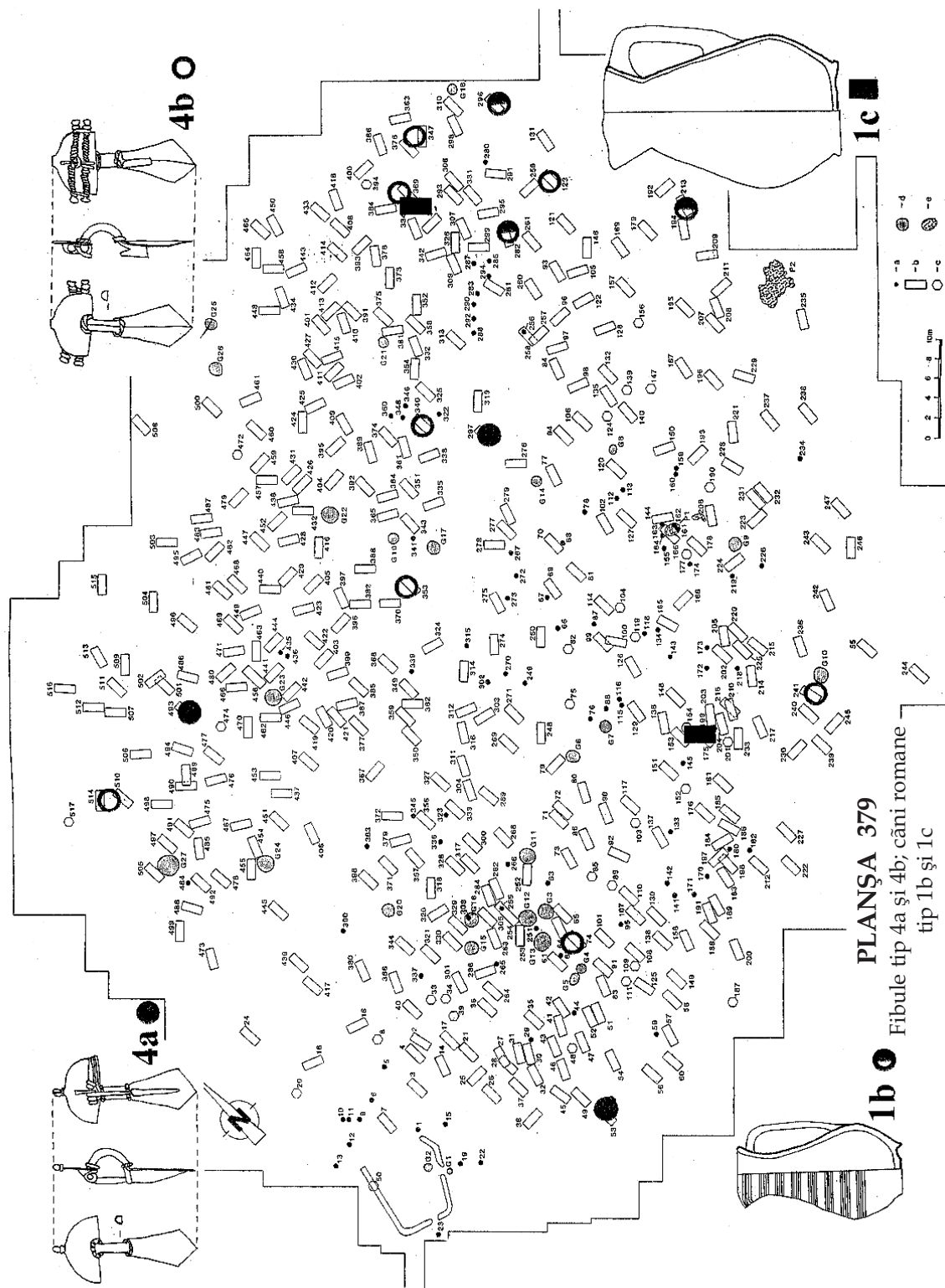
Pandantive prismatice tip 6a
și 6b; cupe din pastă fină
cenușe tip 1 și piepteni tip 1b

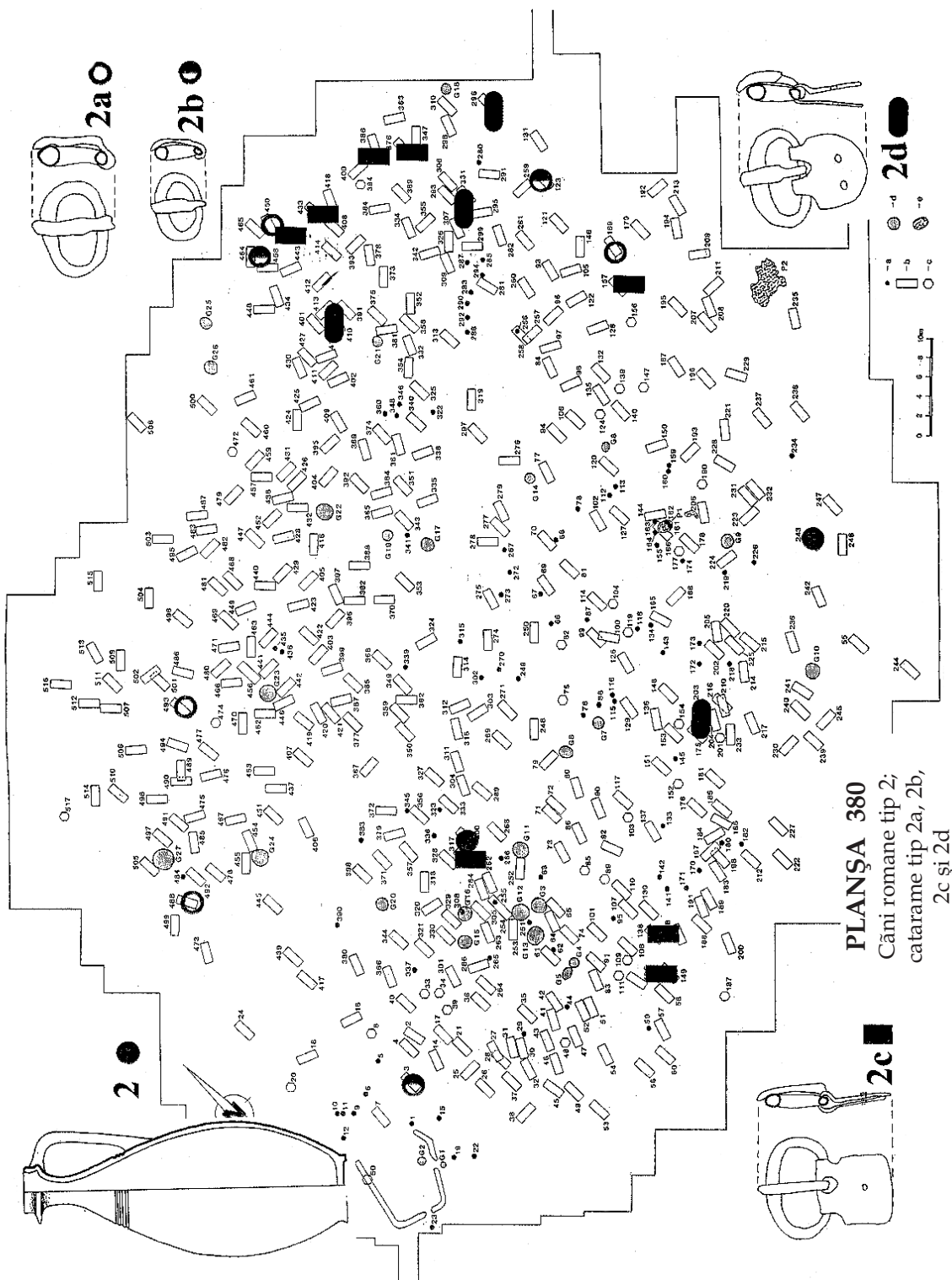

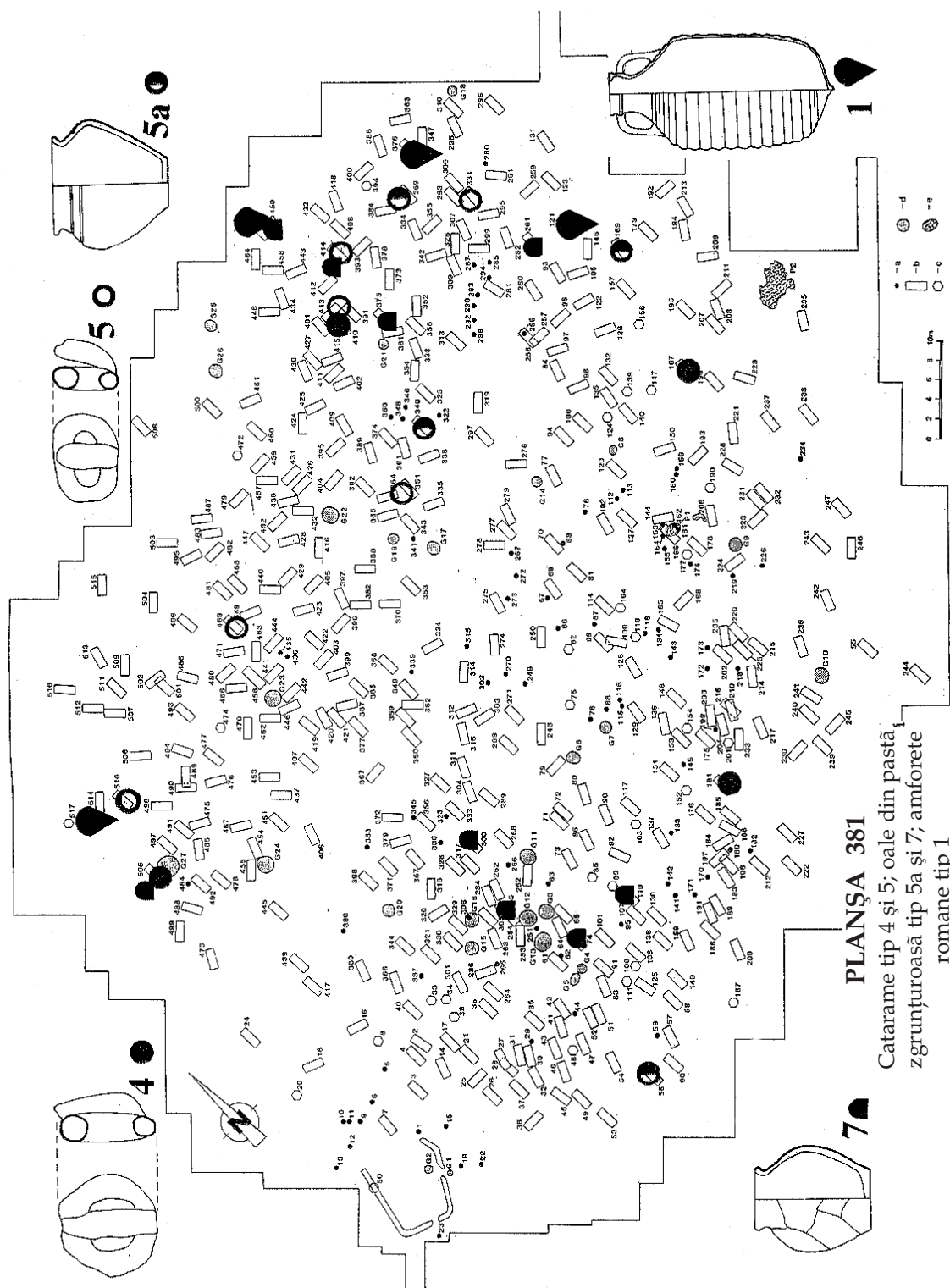

PLANȘA 379

Fibule tip 4a și 4b; câni romane
tip 1b și 1c

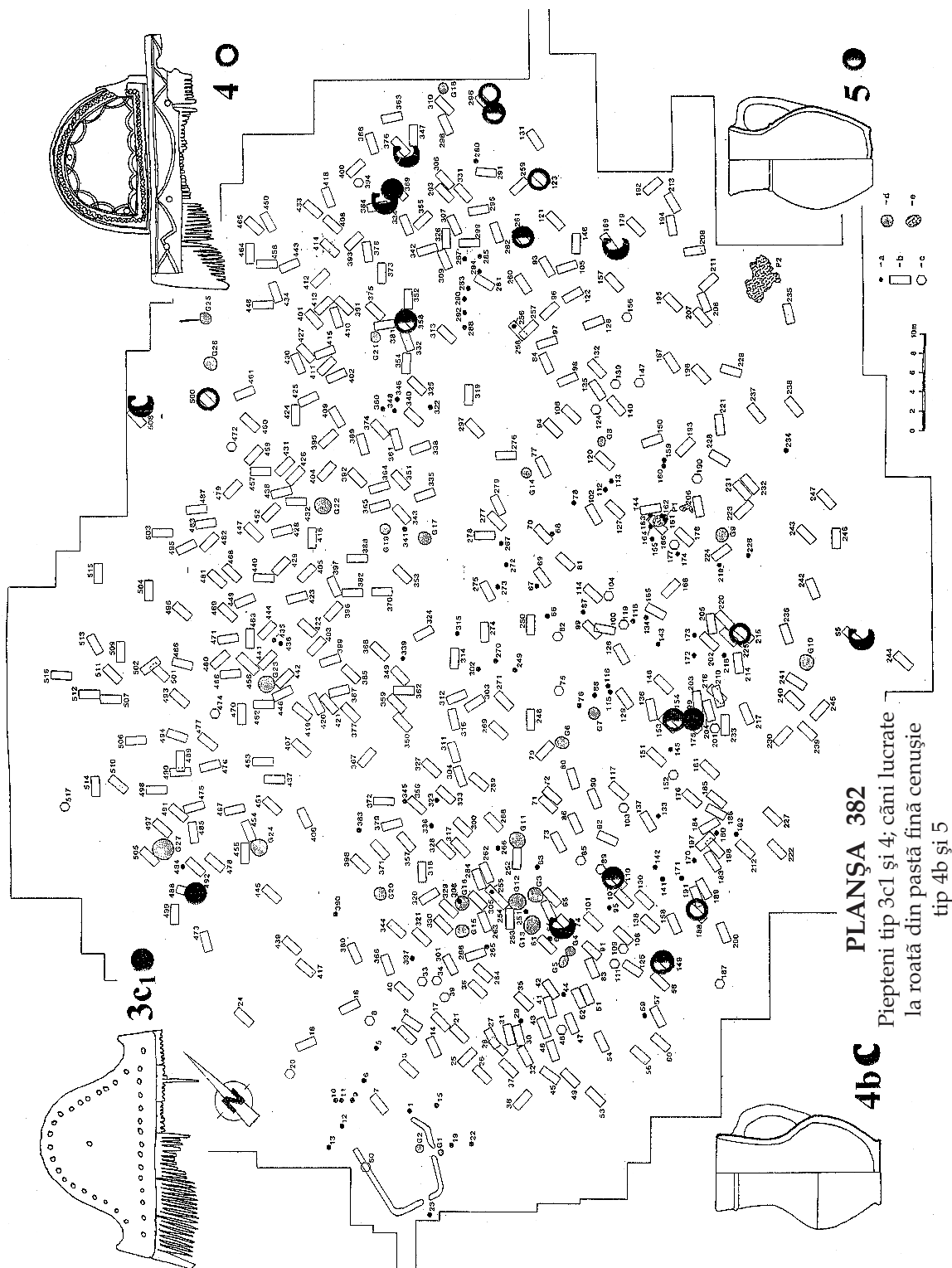

PLANȘA 380
 Căni romane tip 2;
 catarame tip 2a, 2b,
 2c și 2d

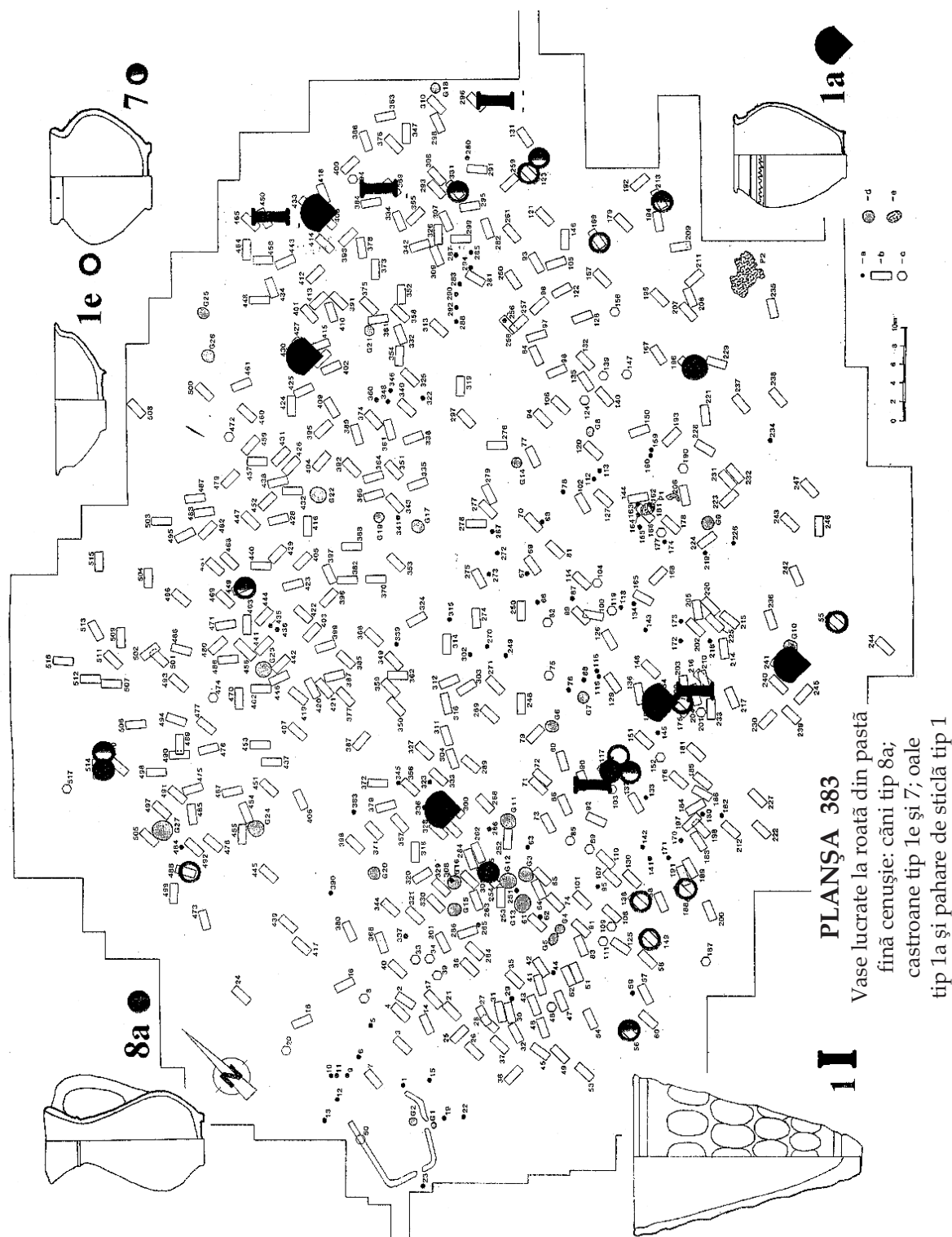
PLANȘA 381

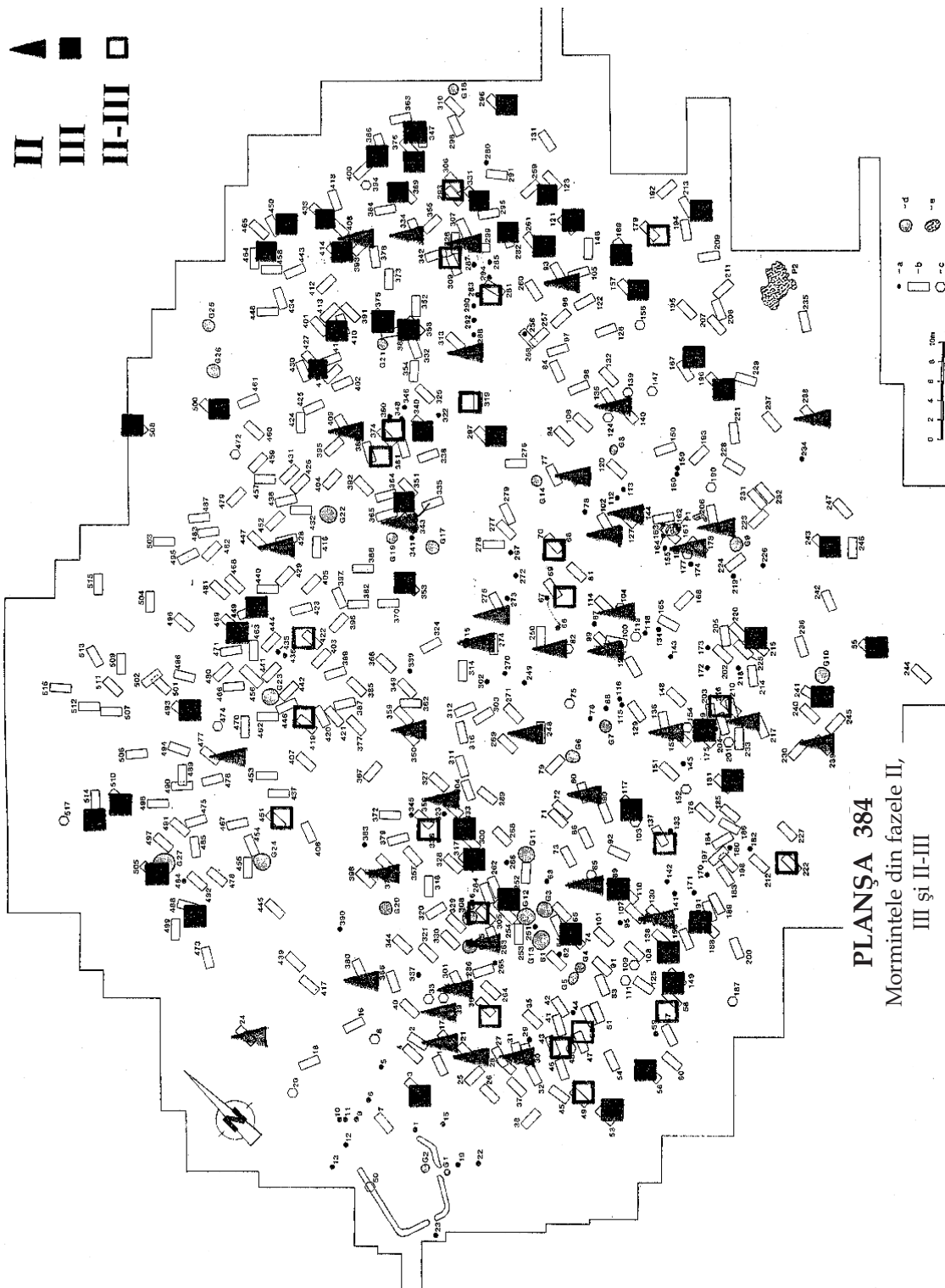
Catarame tip 4 și 5; oale din pastă zgrunțuroasă tip 5a și 7; amforete romane tip 1

PLANȘA 382

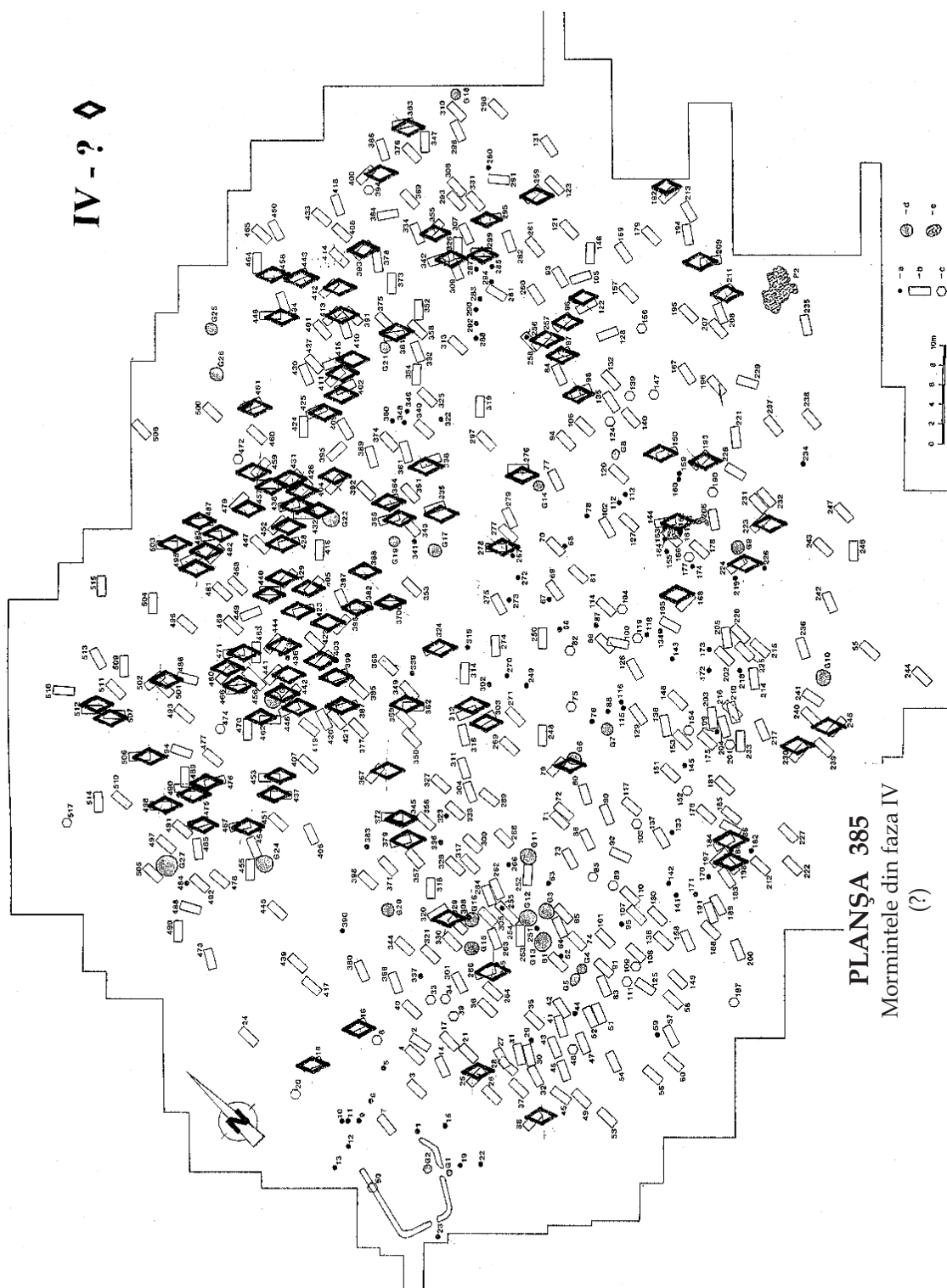
Piepteni tip 3c1 și 4; câni lucrate
la roată din pastă fină cenușie
tip 4b și 5

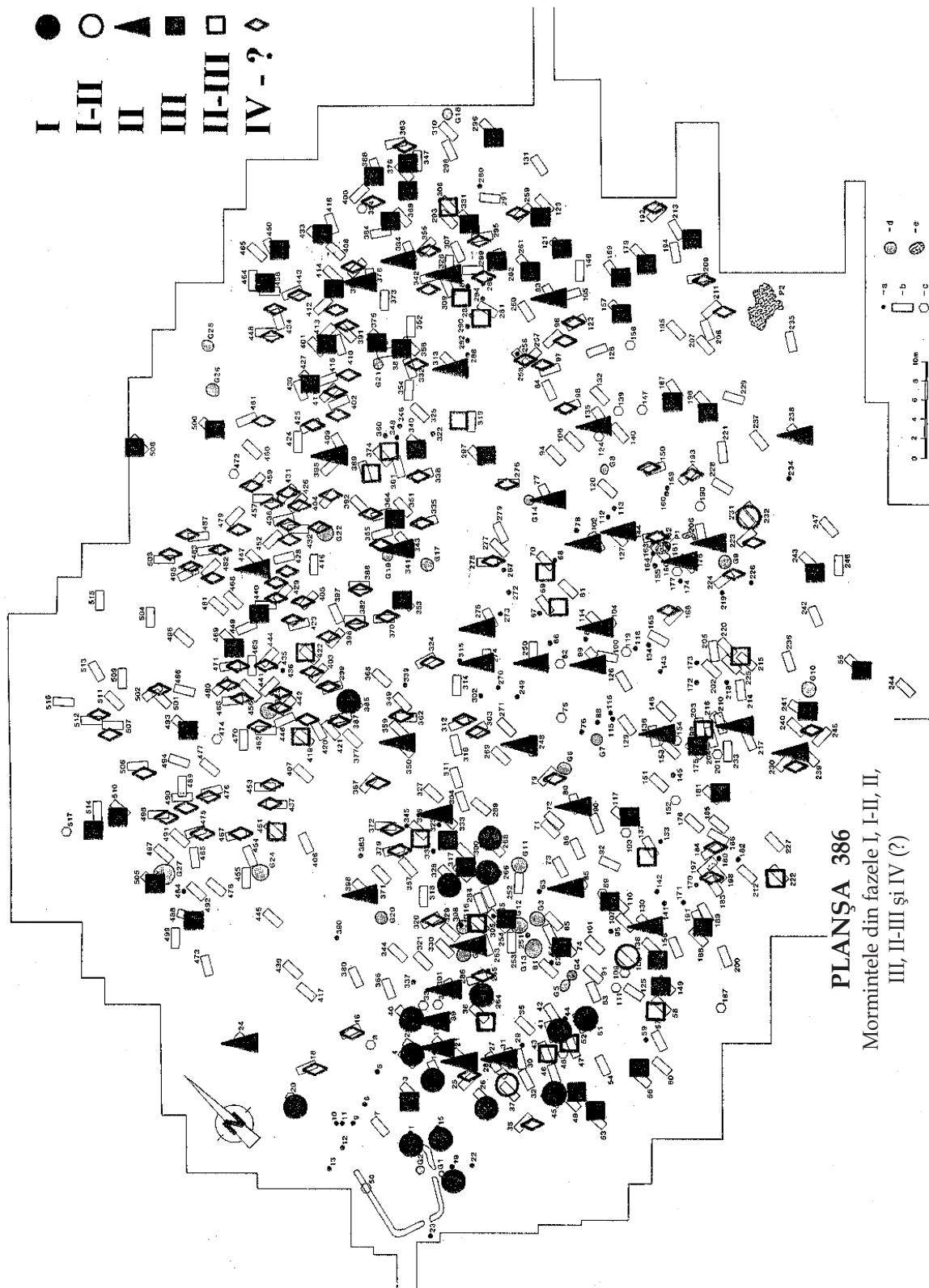

PLANȘA 384
Mormintele din fazele II,
III și II-III

IV - ?

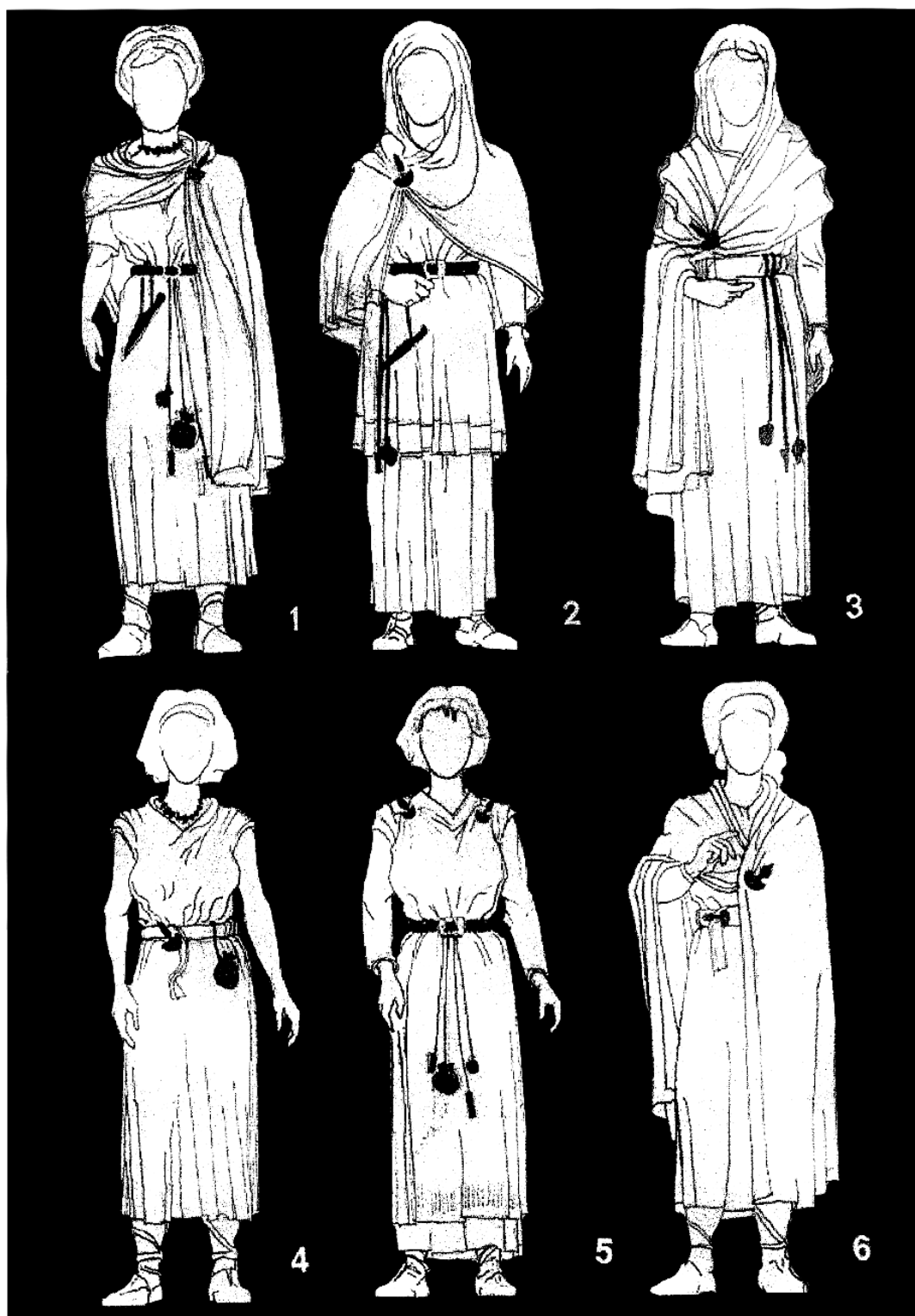
PLANȘA 385
Mormintele din faza IV
(?)

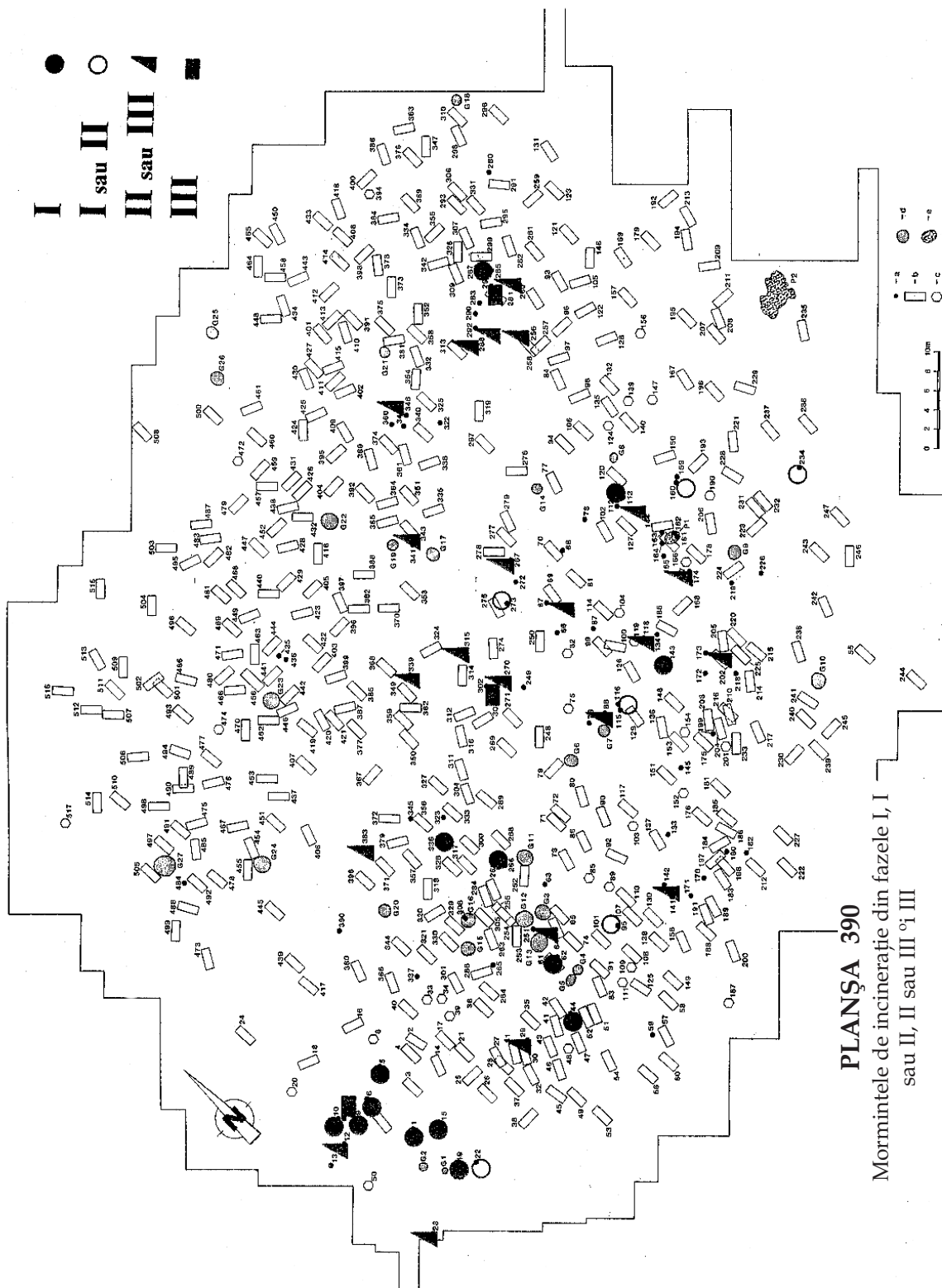
Mormântul	Oală grosieră	Cușite bronz	Cupe cu picior	Oală zgrunțuroasă I	Castroane pastă fină cenușie 3a	Castroane pastă fină cenușie 6a	Castroane pastă fină cenușie 1d	Supieră 3	Oale zgrunțuroase 4b	Castroane pastă fină cenușie 3d	Castroane pastă fină cenușie 3c	Castroane pastă fină cenușie 5c	Oale zgrunțuroase 4a	Pahare lut 1a	Castroane pastă fină cenușie 5b	Oale zgrunțuroase 4c	Oale zgrunțuroase 2a	Castroane pastă fină cenușie 3c	Oale zgrunțuroase 3a	Oale zgrunțuroase 8	Oale zgrunțuroase 6b	Castroane pastă fină cenușie 6b	Oale zgrunțuroase 2b	Oale zgrunțuroase 11	Oale zgrunțuroase 6a	Oală zgrunțuroasă 9	Castroane pastă fină cenușie 3f	Oale zgrunțuroase 7	Castroane pastă fină cenușie 1e	Faza			
1	•	•																															
6	•																																
9	•																																
10	•																																
44	•	•	•							•	•																						
62		•																															
113		•																															
266		•				•	•																										
287		•																															
5			•																														
19			•		•																												
143				•																	•												
15					•			•																									
336					•																												
22						•																											
273								•																		•							
95									•																								
116									•																								
160									•																								
234									•																								
346												•																					
29													•																				
23														•																			
12															•																		
173																•																	
174																•					•												
315																•																	
88																	•																
118																	•																
251																	•																
288																	•																
339																	•																
383																	•																
285																		•															
270																			•														
112																				•													
141																					•												
267																								•									
67																									•								
341																									•								
256																										•							
292																											•						
294																															•		
11																															•		
302																										•					•		

PLANȘA 388

Incidența seriilor tipologice de obiecte pe faze la mormintele de incinerare

PLANȘA 389
Obiceiuri de port la femei – reconstituire

PLANȘA 390

Mormintele de incineratie din fazele I, I sau II, II sau III și III

973-7925-51-3

ISBN 973-7925-51-3

www.cetateadescaun.ro / www.cimec.ro